Др ГЕОРГИЈЕ МИХАЈЛОВИЋ

СРПСКА БИБЛИОГРАФИЈА XVIII ВЕКА

8 IV 1005 /IV

ID = 50798343

6612/64

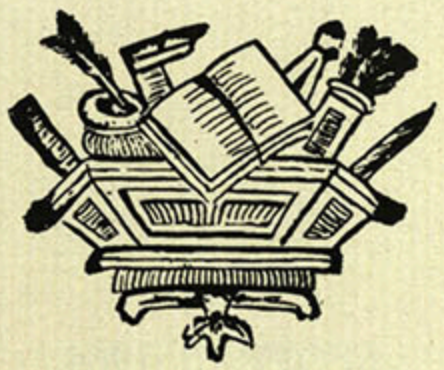

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СР СРБИЈЕ

СРПСКА
РЕТРОСПЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЈА

БЕОГРАД 1964

Др ГЕОРГИЈЕ МИХАИЛОВИЋ

СРПСКА БИБЛИОГРАФИЈА XVIII ВЕКА

Главни редактор
Др МИРАШ КИЋОВИЋ

Редактори
Др ВЛАДАН НЕДИЋ • ДУШИЦА СТОШИЋ

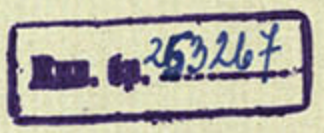

ПРЕДГОВОР

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА

Објављујући *Српску библиографију XVIII века,* Народна библиотека СРС сматра да је потребно да укаже на извесне чињенице.

1. *Српска библиографија XVIII века* представља прву књигу публикација Народне библиотеке из области ретроспективне библиографије која ће обухватити све српске књиге од појаве прве српске штампарије XV в. па до 1944. године.

2. Рад на прикупљању материјала и изради Српске ретроспективне библиографије започет је још 1954. године. Њим је руководила Комисија за израду српске ретроспективне библиографије коју је 19. јула 1954. образовао Савет за просвету и културу НРС. Послове ове комисије, после њеног укидања 29. јуна 1960. год., преузела је Народна библиотека СРС. Са њима она је преузела и издавање ове књиге.

3. Систематске библиографске приказе српских књига XVIII века дали су Павле Јосип Шафарик (1865) и Стојан Новаковић (1869). Њихова дела (*P. J. Šafarik's Geschichte der südslavischen Literatur. III. Geschichte des serbischen Schriftthums;* Ст. Новаковић, *Српска библиографија за новију књижевност* 1747—1867). Та дела била су све до сада једини већи извори којима су се могли служити научни радници. Међутим, после накнадних истраживања и проучавања, која су испунила период од протеклих скоро сто година, она су постала садржином својом оскудна, а начином обраде застарела. Отуда је у нашој науци све више јачала потреба за једном новом савременијом библиографијом. Ту потребу треба да задовољи дело Д-р Михаиловића. Иако лекар по струци, Д-р Михаиловић је са љубављу и разумевањем годинама истраживао, скупљао и проучавао старију српску књигу.

Ова *Библиографија* знатно се разликује од ранијих сличних дела. Обрађена је по савременим библиографским принципима, на основу домаће и стране стручне литературе. Она, пре свега, садржи знатно већи број књига. Многе од њих биле су старијим нашим библиографима непознате или недоступне. Начин обраде библиографских јединица је у њој са научног гледишта бољи и потпунији. Свака јединица је подробно библиографски описана. Описи су допуњени и посебним белешкама где год је то било потребно. Уз јединице

је наведена и важнија литература. Најзад, да би се добила што верниј слика књига које се описују, дате су фотокопије њихових насловних страна.

4. Редакцију *Српске библиографије XVIII века* извршили су Д-р Мираш Кићовић, научни саветник Народне библиотеке, Д-р Владан Недић, доцент Београдског универзитета, и Душица Стошић, библиотекар Народне библиотеке СРС.

Главни редактор књиге је Д-р Мираш Кићовић. Њему је дат првобитни рукопис који је имао облик богате, али недовољно обрађене грађе. Д-р Кићовић је знатно употпунио и исправио описе књига, саобразивши их принципима савремене библиографске обраде. На основу тога Д-р Георгије Михаиловић направио је нову верзију рукописа, допунивши га новим јединицама и новом литературом.

И редактори књиге и Народна библиотека, као издавач, поштовали су мишљења и закључке аутора и у случајевима када се они са њима не би у свему сложили.

ЗАМЕЧАНИЕ ИЗДАТЕЛЯ

Публикуя *Библиографию сербских печатных книг XVIII века,* Народная библиотека Социялистической Республики Сербии считает нужным указать на некоторые факты.

1. *Библиография сербских печатных книг XVIII века* является первой книгой Нардной библиотеки в области издания ретроспективной библиографии, которая охватит все сербские книги с момента появления первой сербской типографии в конце XV века вплоть до 1941 года.

2. Работа по сбору материалов и разработке сербской ретроспективной библиографии началась еще в 1945 году. Руководила этой работой Комиссия по созданию Сербской ретроспективной библиографии, образованная 19 июля 1954 года Советом по вопросам просвещения и культуры Народной Республики Сербии. Деятельность этой комиссии, после её упразднения 29 июня 1960 года, продолжила Народная Библиотека Народнной Республики Сербии. Наряду с этой деятельностью библиотека приняла на себя и опубликование этой книги.

3. Систематический библиографический обзор сербских книг XVIII века дали: Павле Йосиф Шафарик (1865 г.) и Стоян Новакович (1869 г.). Их произведения P. J. Safarik's *Geschichte der südslawischen Literarur. III. Geschichte des serbischen Schriftthums* Ст. Новакович *Серская библиография новейшей литературы (1747—1867 гг).* Эти произведения были до сих пор единственными источниками, которыми могли пользоваться работники науки. Однако после дополнительных исследований и изучений в течение последнего столетия, содержание этих источников оказалось скудным, а метод разработки — устарелый. Поэтому в нашей стране все больше росла потребность в новой, более современной библиографии. Эту потребность удовлетворит произведение д-ра Михайловича. Несмотря на то, что по специальности он врач, д-р Михайлович с любовью и пониманием, в течение многих лет, иследовал, собирал и изучал старые сербские книги.

Эта библиография во многом отличается от предшествующих подобных производений. Она разработана на основании современных принципов библиографии, на основании отечественной и зарубежной литературы. Она в первую очередь содержит гораздо больше книг. Многие из них были неизвестны или недоступны нашим более старым библиографам. Способ разработки библиографических единиц, с научной точки зрения, лучший и более цельный. Каждая единица подробно библиографически написана. Описания дополнены отдельными заметками там, где это показалось необходимым. Каждая единица дополнена перечнем важнейшей литературы.

4. Библиографию сербских печатных книг XVIII века, редактировали: д-р Мираш Кичович, научный советник Народной библиотеки, в качестве главного редактора; д-р Владан Недич, доцент Белградского университета и Душица Стошич, библиотекарь Народной библиотеки Народной Республики Сербии, в качестве редактора.

EDITOR'S NOTE

The Managing Board of the National Library of the Socialist Republic of Serbia deems it necessary to preface the publication of *the Bibliography of Serbian Books printed in the Eighteenth Century* with a brief survey of facts.

1. *The Bibliography of Serbian books printed in the Eighteenth Century* will be the first volume of the Retrospective Bibliographic Review produced as a National Library publication. This collection will cover the period from the issue of the first books printed in Serbia towards the end of the fifteenth century up to 1944.

2. The National Library of the Socialist Republic of Serbia assumed on 29th June, 1960, the responsibilities previously discharged by the Commission set up on 19th July, 1954, by the Council of Education and Culture of the People's Republic of Serbia to record all publications and produce the Retrospective Bibliographic Review.

3. There are only two important earlier studies on eighteenth century Serbian boooks: the History of Serbian Literature by Pavle Josif Šafarik *(Geschichte der südslawischen Literatur,* Band III. *Geschichte des Serbischen Schriftthums*) and *the Bibliography of modern Serbian Literature* (from 1747 to 1867) by Stojan Novaković (1869). It was, however, during the last hundred years that the way was prepared for a new bibliographic methodology which rendered the contents and approach of the previous publications either insufficient or obsolete. They are now to be replaced by an up-to-date work written by Dr. Mihailović, a physician who has shown great understanding and devotion in recording and analysing Serbian texts of former times.

A feature of Dr. Mihajlović's work is the application of modern scientific principles based on Yugoslav and foreign theories to a study which includes a very large number of entries. Some of them have not been out of their reach. The entries are described in detail with additional notes and individual bibliographic data. Even photocopies of front pages have been added to illustrate the analytical text.

4. The Scientific Adviser to the National Library, Dr. Miraš Kićović, as chief corrector, the lecturer at the University of Belgrade, Dr. Vladan Nedić, as corrector, the librarian at the National Library, Dušica Stošić, as corrector, have been entrusted with the revision of the *Bibliography of Serbian Books printed in the Eighteenth Century.*

AVIS DE L'ÉDITEUR

En publiant la *Bibliographie des livres Serbes du XVIIIe siècle,* la Bibliothèque Nationale de la République Socialiste de Serbie estime nécessaire de signaler certains faits.

1. *La Bibliographie des livres Serbes du XVIIIe siècle* constitue le premier tome d'une publication de la Bibliothèque traitant de bibliographie rétrospective et englobant tous les livres serbes à partir de la première imprimerie serbe, fondée à la fin du XVe siècle, jusqu'en 1944.

2. L'établissement de la documentation et l'élaboration de la bibliographie rétrospective serbe a commencé dès 1954. Il a été entrepris sous la direction de la Commision d'élaboration de la Bibliographie rétrospective serbe, constituée le 19 juillet 1954 auprès du Conseil pour l'éducation et la culture de la République Populaire de Serbie. Après la dissolution de cette Commission ses compétences ont passé, le 29 juin 1960, à la Bibliothèque Nationale de la République Socialiste de Serbie. C'est donc cette dernière qui procède à l'édition de ce livre.

3. Le relevé bibliographique systématique des livres serbes parus au XVIIIe siècle avait été fait jusqu'à present par Pavle Josif Šafarik (*„Geschichte der südslavischen Litteratur,* III Band" et *„Geschichte des serbischen Schiftthums"*, 1865) et par Stojan Novaković (*„Srpska bibliografija za noviju književnost od 1747 do 1869"*, 1869). Leurs oeuvres ont été jusqu'à présent les seules sources dont aient pu se servir les savants dans leurs recherches. Or, après des recherches et des études postérieures qui se sont déroulées au cours de presque tout un siècle, la documentation offerte pour ces livres est devenue insuffisante et leur présentation surannée. De là vient que le besoin d'une nouvelle bibliographie plus moderne s'est fait sentir de plus en plus vivement dans nos recherches scientifiques. L'oeuvre du docteur Mihailović doit répondre à ce besoin. Tout en assumant ses fonctions de médecin, le docteur Mihailović c'est dévoué pendant des années avec amour et compétence à rechercher, à rassembler et à étudier les vieux livres serbes.

Cette bibliographie diffère beaucoup des oeuvres qui la précèdent. Elle est élaborée selon les principes bibliographiques modernes, sur la base de documents nationaux et étrangers. Le nombre des livres qu'elle contient est beaucoup plus grand que dans les bibliographies précédentes. La plupart de ces livres étaient ou bien inconnus de nos bibliographes antérieurs ou bien n'étaient pas à leur portée. La présentation des unités bibliographiques y est aussi meilleure du point de vue scientifique et plus complète. Chaque unité y est soigneusement décrite du point de vue bibliographique. Les oeuvres ont été complétées par des annotations toutes les fois que cela a paru nécessaire. La description de chaque unité est accompagnée de références littéraires. Enfin, pour donner une image tout à fait fidèle du livre traité, on y montre aussi les fac-similés des premières pages.

4. La rédaction de la Bibliographie des livres serbes du XVIIIe siècle a été confiée au docteur Miraš Kićović, conseiller scientifique de la Bibliothèque Nationale, docteur Vladan Nedić, chargé de cours â l'Université de Belgrade, et Madame Dušica Stošić, bibliothécaire â la Bibliothèque Nationale de la République Socialiste de Serbie.

ПРЕДГОВОР

Чудну је судбину имала српска књига, не мање тужну и мучну од српског народа за који је писана. Још „в[о]г[о]мъ храними г[осподи]нъ Гюргь Црноевыкь“ тужи се у првој српској штампаној књизи 1949. године како су „Ц[е]ркви праздны с[вѧ]тыхъ книгъ [...] расхищеніемъ и раздраніемъ агарянскыхъ чедь,“ што ми, као живи сведоци једног таквог, поновног, уништавања тек сада можемо потпуно да схватимо. Уништаване су у току прошлог рата библиотеке фрушкогорских манастира као и многе друге српске библиотеке. Штета причињена Патријаршијској библиотеци у Сремским Карловцима не може ни приближно да буде утврђена. Па и сами Срби су, из страха, током два последња рата уништавали своје књиге писане ћирилицом. А изнад свега је пропаст Народне библиотеке у Београду 6. априла 1941. године.

После свих тих недаћа, састављање српске библиографије, и за један ограничен временски период, наилази на тешкоће непознате народима којима је судбина била више склона.

Књиге XVIII века су махом ретке а још уз то растурене по многим јавним и приватним библиотекама у земљи и иностранству те, и поред трагања кроз пуних двадесет година, нисам могао пронаћи скоро осмину познатих књига.

Ова *Библиографија* је израђена на подстицај Института за проучавање књижевности Српске академије наука. На састанку Института од 28. јуна 1948. изложио сам резултате свог рада на српској библиографији XVIII века.[1]) После реферата донет је закључак да моју *Библиографију,* пошто буде завршена, изда Институт.[2]) Међутим, пре завршетка *Библиографије* укинут је Институт за проучавање књижевности. После тога, Катедра за славистику у Лајдену намеравала је да је изда као своју едицију али у току преговора са Лајденом добио сам исту понуду и од Комисије за израду српске ретроспективне библиографије при Народној библиотеци НРС у Београду и ову понуду сам прихватио.

---

[1]) Гласник Српске академије наука, I, 1948, 212.

[2]) *Ibid.*, 229.

I

Српска библиографија XVIII века треба да обухвати:

1. Све што су Срби у XVIII веку путем штампе објавили на било ком језику:

а) оригинална дела српских писаца;

б) преводе страних писаца на једну од варијанти тадашњег српског књижевног језика а штампане црквеном или грађанском ћирилицом;

в) књиге за црквене потребе и верску поуку, без обзира на верску припадност, само ако су издате на црквенословенском или напред наведеном језику, а штампане црквеном, грађанском или брзописном ћирилицом;

г) привилегије штампане о трошку Срба на латинском језику;

д) сва остала наша издања у XVIII веку штампана црквеном или грађанском ћирилицом као: школске књиге и школски извештаји, новине, прокламације, календари, извештаји акционарских друштава, итд.

2. Издања државних власти за употребу и обавештење Срба, штампана црквеном или грађанском ћирилицом, као што су: школске књиге, закони, наредбе, санитарна упуства, прокламације и др.

3. Каталози наших књига издаваних од штампарија.

4. Један превод српског писца на руски језик.

Српске књиге и објаве XVIII века нису до сада објављиване у посебној библиографији али се могу наћи у библиографијама: Л. Мушицког, П. Ј. Шафарика и Ст. Новаковића. Делимично их налазимо у допунама и исправкама Новаковићеве *Библиографије* објављене у Летопису Матице српске од Ђ. Рајковића, М. Кречаревића, В. Красића, Б. Мушицког и Д. Ђермикова. За књиге венецијанске штампе Димитрија и Пана Теодосија користан је Соларићев *„Поминакъ книжескій“* из 1810. године. Књиге XVIII века налазимо изложене и у *„Србском списателъству“* од А. Арнота објављеном у *„Магазину за художество, книжество и моду“* 1838. у Пешти, 1839. у Будиму, недовршено. *„Славенско-Србска библиографія од године 17 . . до конца 1828“* од П.[авла] Б.[ерића] не може се користити због непотпуне и лоше обраде. Руске библиографије Сопикова, Смиридина, Каратајева, Ундољског и других које бележе наше књиге али дају мало података, корисне су за нашу библиографију због руских књига по којима су издаване наше богослужбене и школске књиге. Међутим *Мађарска библиографија* од Г. Петрика и лексикони од А. Хорањија и Ј. Сињеиа од несумњивог су интереса за нашу *Библиографију*.

Значајни радови Илариона и Димитрија Руварца, Тихомира Остојића, Нићифора Вукадиновића, Мите Костића, Николе Радојчића, Павла Поповића, Младена Лесковца, Петра Колендића и других, знатно су допринели да се при обради *Библиографије XVIII века* попуне многе празнине.

I. *Библиографија* Лукијана Мушицког је најстарија библиографија српских књига. Она се још и данас чува као рукопис у Архиву Српске академије наука под бројем 252. У предговору Шафариковог главног библиографског дела Јосиф Јиречек поред осталих дела која је Шафарик употребио навео је и рукописну библиографију Лукијана Мушицког.[3]) После овога нико више

[3]) J. P. Šafarik, *Geschichte des serbischen Schriftthums. Vorwort,* XIII. Наводи за Библиографију Мушицког: „Umfasst die serbische Druckerzeugnisse seit 1741 bis ungefähr 1820.“

се није интересовао за рукопис Мушицког верујући да је он искоришћен од Шафарика.

Библиографија Лукијана Мушицког има три дела: по струкама, по азбучном реду и по хронологији. Сва три дела писала је туђа рука само је у уметцима оригиналан рукопис Мушицког. Она обухвата наше штампане књиге од 1493. до 1808., а хронолошки део допуњен је до 1818. године руком Мушицког. XVIII век обухваћен је од 1734. до 1800. и са допунама има 163 библиографске јединице. Три јединице су двапута забележене: *Епитом* Дионисија Новаковића (1741. и 1765.), Рајићев *Синодијални катихизис* (1774. у Бечу, 1774. у Будиму!) и *Нума* од Хераскова (1793. и 1801.). *Нума* је издат у Трлајићевом преводу 1801. те спада у XIX век. Код Шафарика налазимо забелешку о Нуми: „Die grössere Hälfte dieses Werkes wurde schon 1795 in Wien gedruckt, die Vollendung aber durch den Verkauf der Tupographie unterbrochen“ (бр. 555) и можда због тога је код Мушицког двапут дата. Нарочити значај Мушицкове *Библиографије* је у томе што између 160 наших књига XVIII века налазимо 13 књига непознатих осталим нашим библиографима. Од тих непознатих 13 књига успео сам само да пронађем три, док сам осталих десет унео у *Библиографију* онако како их је Мушицки забележио. У *Библиографији* Л. Мушицког забележене су и 33 књиге којих код Шафарика нема. Да би се лакше проверило навешћемо које су то књиге непознате Шафарику: 1) [Т. Прокопович] *Первое ученіе отрокомъ* [...] Римникъ, 1734; 2) B. J. Baleovics, *Dissertatio* [...]. Hale, 1752; 3) Sofr. Popovics, et Raph. Raskovics [Raikovics!], *Onomasticum* [...] Hale, 1753; 4) *Краткое да простое о седмыхъ таинствахъ*. Бакр. отисак Орфелинов 1760; 5) [З. Орфелин], *Горестный плачь* [...] Вен., 1761; 6) *Боллы или дипломы* [...]. Вен., 1762; 7) З. О., *Славен. серб. календаръ*. Вен., 1765; 8) J. Ренія, *Донатъ*, 1765; 9) Хр. Целларіа, *Начатки* [...]. 1765; 10) *Регуламентъ*. 1770; 11) Д. Георгиевичь, *Слово* [...]. Віен., 1781; 12) J. Zivkovics, *Dissertatio* [...]. Bud., 1784 [Шафарик помиње ову Дисертацију, али не бележи њен наслов]; 13) *Наставленіе о Спаиам* [...] 1786; 14) І. Іоанновичь, *Увѣщателное слово* [...]. 1788; 15) Ем. Јанковичь, *Описаніе живота* [...] *Барона отъ Лаудонъ*. Віен., 1789; 16) Д. Обрадовичь, *Пѣсна о избавленію Сербіе*. Віен., 1789; 17) З. Орфелинъ, *Вѣчный календарь*. Віен., 1789; 18) *Наставленіе за съятелъ дувана*. Віен., 1790; 19) Діон. Поповичь, *Благодарственное слово* [...]. Віен., 1790; 20) Михаиловичь, *Слово* [...]. Віен., 1793; 21) Раичь, *Свещенна исторіа* [...]. Віен, 1793; 22) [Платон Левшин], *Краткій катихисісъ* [...]. Віен., 1793; 23) [Н. Стаматович], *Чистое огледалце* [...]. Віен., 1793; 24) *Букварь*, Буд., 1796; 25) G. Jaksitz, [...] *Raits Janos* [...]. Vatz., 1796; 26) G. Jaksitz, [...] *Pank Máté* [...]. Pozony, 1798; 27) Г. Хранисављевичь, *Стефану отъ Авакумовичъ* [...] *при ступленіи достоинства* [...]. Буд., 1798; 28) К. Јосичь, *Слово* [...] *Іакову Петы* [...]. Буд., 1799; 29) М. Рашичь, *Слово купно* [...]. Буд., 1799; 30) І. Іованович, [...] *Петру Петровичу* [...]. Буд., 1800; 31) С. Раичь, *Ветроградичъ* [...]. Буд., 1800; 32) А. Стоиковичь, *Сѣни Петра Петровича* [...]. Буд., 1800; 33) *Уреждение о гашеню ватре*. 1800.

Ове 33 књиге показују да Шафарику није била позната *Библиографија* Л. Мушицког, како је Јиречек то навео.

Л. Мушицки је каталошки изложио наше књиге XVIII века и поред упозорења Вука Ст. Караџића да од *Библиографије* не направи прост „тефтер књига“. Једино је код непознатих писаца поред имена некад стављао њихову професију, што је несумњиво корисно. Наслове књига бележио је егзактно, а дугачке наслове коректно је скраћивао. Поред наслова редовно бележи место и годину издања ако је то назначено у књизи. Изузетак је учинио код „*Толко-*

ваніе Законаго десятословія“ где је додао „въ Венеціи, 1759“ а исто тако и код *„Правила Молебная С: Сербскихъ* из 1765. Код *„Тренодије“* и *„Мелодије к пролећу“* од Захарија Орфелина ставио је „(гдѣ напечатано?)“. Формат књиге редовно даје, а број страна врло ретко, свега код десет књига. У овај мали број књига долази и *„Краткое да простое о седмыхъ таинствахъ“* из 1760, коју је Орфелин изрезао на бакарним плочама, али сачувани примерак нисам могао пронаћи. Мушицки даје скраћени наслов ове књиге али наводи број страна, Новаковић је бележио са пуним насловом и не даје број страна. Тако сам комбинујући ова два описа могао приказати ову, иначе невиђену, књигу. Код одредница Мушицки није увек поуздан а није ни доследан у свим деловима *Библиографије*. Тако се десило да је *Стематографију* забележио адеспотно у азбучном делу и у одељку по струкама, док је у хронолошком делу дао на гравера Жефаровића. Слично је и са *Привилегијама* које у азбучном делу ставља на преводиоца Ненадовића млађег као на писца, док је у друга два дела даје исправно. Код *„Благонравија“* ставља преводиоца Дарвара као писца, а код *„Стіхи Леополду II“* из 1790. и *„Стіхи о недѣли честъ суботи...“* из 1792. ставља мецену као писца.

Подела по струкама слично као код Шафарика показује широко образовање и упућеност у све врсте наука, али не одговара поделама које су у то време важиле у науци.

Ова *Библиографија* је значајна због знатног броја непознатих наших књига из XVIII века и због врло прецизно и егзактно навођених наслова.[4])

II. Шафарик је уствари, први објавио српску библиографију, али на немачком језику. Његово главно библиографско дело издато је 1865. године у Прагу после његове смрти. Дело је изишло као трећа свеска *„Geschichte der südslawischen Literatur“* са посебним насловом *„Geschichte des serbischen Schriftthums“*. У овом делу је, иако не у потпуно коректној редакцији, положена основа српској научној библиографији.

Дошавши у нашу средину Шафарик је био у могућности да дође до знатног броја наших књига, старих и нових, које су га веома интересовале. Као и Мушицки пре њега и он је користио Митрополијску библиотеку у Сремским Карловцима и све приступачне манастирске библиотеке. Прегледао је црквене књиге у неким сеоским црквама а исто тако и школске библиотеке. Веома се интересовао и за библиотеке по грађанским кућама. У једном писму Колару Шафарик пише о нашим старим књигама: „Ја ћу те књиге овде у Новом Саду лако описати. Многи грађани имају од сваке старе књиге по примерак“, а на крају саопштава „Каталог српских књига израдио сам с великим трудом од куће до куће идући и све претурајући.[5]) Одржавао је везе са нашим ученим људима што је несумњиво било од користи и за израду његове *Библиографије* јер је и на тај начин добијао податке. За ово би могло да нам послужи као пример *„Пѣснь о св. мученици Варвари“* из 1798. од Викентија Ракића. По томе како је ову песму забележио очигледно је да је Шафарик добио податак од неког ко није био добро упућен у библиографски посао.[6]) Као одличан слависта Шафарик је био и најбољи познавалац српске књиге свога доба.

---

[4]) Г. Михаиловић, *Библиографија* Лукијана Мушицког, Библиотекар, VIII (1956), 32–39.

[5]) В. Стајић, *Српска православна велика гимназија у Новом Саду.* Нови Сад, 1949, 231.

[6]) Г. Михаиловић, *Прилог библиографији Викентија Ракића.* Прилози, XXIV (1958), 331.

Шафарик је у *Библиографији* забележио 196 наших књига из XVIII века. Пет забележених књига или уопште не постоје или не постоје као посебна књига: *„Пѣсна на взятіе Бѣлграда“*, Лаипсиг, 1789. и *„Киршакодромион“* 1795. обе од Доситеја Обрадовића, уопште не постоје. Напред споменута Ракићева песма није посебна књига: *„Кратка церковная Исторія“* из 1794. узета је из Сопикова а погрешна је по наслову и години. Слично је и са књигом *„Описаніе града Іерусалима“* из 1772. По одбитку ових књига, код Шафарика има реално 191 библиографска јединица. Да је Шафарик користио *Библиографију* Л. Мушицког као што се веровало, имао би 224 јединице.

Шафарик је једини унео у своју библиографију римокатоличке књиге штампане брзописном ћирилицом. Њих је изложио хронолошким редом у посебном одељку „Druckwerke katholischer Serben mit cyrillischer Schrift“ (стр. 290—294). Посебно је приказао и дела Срба на страним језицима у поглављу „Serben, welche bloss in fremden Sprachen schrieben“ (стр. 360). И ова дела забележена су хронолошким редом. Главни део *Библиографије* чине дела изложена по струкама: „Reihenfolge der serbischen Werke von 1730 bis 1830“ (стр. 362—476). Међутим, овај наслов није сасвим тачан јер се ту налази и дело из 1833. године, нпр. бр. 635.

Шафарик нам је дао научну библиографију са дужим или краћим објашњењима код појединих књига, наводећи при томе литературу коју је веома добро познавао. Иако овај период у његовој *Библиографији* знатно заостаје за обрадом старих наших књига из XV—XVII века и по инвенцији и по опширности, још увек је од епохалног значаја за нашу библиографију. Ма да је Шафарик нашао релативно велики број наших књига то још увек није било довољно да савлада библиографску проблематику. Шафарик је користио и стране библиографије: руске и пољске. У руским библиографијама Сопикова и Смирдина налази се известан број наших књига, Шафарик је све њих унео у своју *Библиографију*, чак и оне које му нису биле познате тако да код Шафарика наилазимо на књиге дате по Сопикову. Тако је из Сопикова дао *„Букваръ или первое ученіе...“*, штампано у Бечу 1792. године код Стефана Новаковића трошком „Марка Ѳеодоровича Булгара из Разлога“ (I, 192), не слутећи да је то друго издање Орфелиновог *Буквара* из 1767. То није знао ни Сопиков, а нису приметили код Шафарика ни Т. Остојић ни Дим. Руварац, који су га користили. Нису је пронашли ни у Народној библиотеци у Београду која је имала два примерка. Тек када сам овај примерак нашао у Славонији 1948. године могао сам у њему открити друго издање Орфелиновог *Буквара*. Ову књигу имала је и Народна библиотека али јој то није било познато. Други један *Буквар* који Сопиков бележи: *„Букваръ ради сербскаго юношества въ Хунгарскомъ кральвствѣ и присовокупленныхъ ему предѣлахъ.* (Въ Будимѣ) 1798. 28 стр.“ Осврћући се на Сопикова Шафарик примећује „(Sopikov N 189 setzt irrig den Druckort Wien an)“, што је потпуно тачно. Будимски *Буквар* из 1798. има само Свеучилишна књижница у Загребу и наслов на овом примерку је: *„Букваръ ради Славено-Сербскія юности въ Хунгарскомъ кралевствѣ, и присовокупленыхъ ему предѣлехъ.* Въ Будинѣ Градѣ, печатано при Кралевскомъ Унїверсїтетѣ писмены Славено Сербскія печатни. 1798.“ 32 стр. Овај примерак разликује се и у тексту наслова и по броју страна (има 4 стране више) од онога који је имао Шафарик. Ово би могла да буду два издања *Буквара* означена истом годином, слично као и три издања *Зборника* у истој години.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Осврнућу се још на једну опсервацију Шафарикову. Под бр. 290 забележио је: „*Букваръ или началное ученніе хотящим учитися книгамъ писмени славенскими.* Въ Венеціи 1801. 8⁰“. Ова белешка је вероватно дата по Соларићу. Одмах затим под бр. 291 бележи: „*Букваръ или началное ученіе хотящим учитися книгамъ писмени славенскими.*“ Въ Млеткахъ въ тип. Паны Ѳеодосіева 1814. 8⁰. 64 стр.“ и додаје „Mit der vorgesetzten Abbildung der heil. Dreifaltigkeit. Warschenlich ein neuer Abdruck des vorigen.“ До сада је било непознато да је Димитрије Теодосије 1775. штампао под истим насловом још један *Буквар* од 56 страна. Шафарик је видео треће издање, друго нам је познато по Соларићу, али се данас не може наћи ни једно од ова два доцнија издања. Из наведеног примера виде се тешкоће и Шафарикове и наше које се јављају при састављању библиографије услед недостатка књига. То показују и прикази Шафарика у подотсеку „Kalligraphie“ где наводи три издања једног истог школског приручника као три посебне јединице (бр. 307, 308 и 312).

Као пример егзактности Шафариковог излагања навешћу следеће: Ритеров превод *Стематографије* и карте које је резао и отискивао Орфелин. *Стематографију* Шафарик даје адеспотно, што је исправно, а не на Ритера или Жефаровића како је код нас по некритичној навици одомаћено. Једина замерка у вези са овом јединицом је та што је текст посвете ставио као наслов. Географске карте даје на наслов а не на Орфелина. Морам још истаћи његову специфичну способност да непогрешиво диференцира штампарије по словима. Та му је способност нарочито помогла код одређивања венецијанских издања са импресумом con falsa data нпр. случај са књигом „*Апофтегмата*“ и са венецијанским „*Србљаком*“ где се преварио наш велики познавалац и српских и руских књига Димитрије Руварац.

Рушицкове „*Проповеди о јединству хришћанства*“ забележене су у II свесци Шафариковог дела (стр. 229) потпуно и исправно, а у III свесци дате су адестпотно са непотпуним насловом и погрешном годином што је несумњиво редакцијски пропуст. Но, и поред све тачности и Шафарику се догађа да код неких књига ставља преводиоца, мецену или гравера као писца (бр. 390, 399, 515, 516, 530, 554, 556, 692 и 948), али тога има релативно мало.

Код књиге „*Исторія о Черной Горъ*“ која је изишла адеспотно и без импресума, Сопиков ставља Петроград као место издања, док код Смиридина стоји Москва. Шафарик прихвата мишљење Смиридина „(Smiridin's Raspis N 239)“, што је сасвим исправно јер се Симиридинови Росписи у Русији цене као поузданији од Библиографије Сопикова. Мојом иницијативом замолила је Смиља Мишић, управница ЦБ САН за обавештење по овом питању од Лењинове библиотеке у Москви. Одговор стручњака из Москве, који ми је ЦБ САН писмено доставила, био је да је књига штампана у Академијиној штампарији у Петрограду, а што је утврђено на основу анализе слова и једног иницијала у књизи.

Шафарикова *Библиографија* не само да је од основног значаја, него и поред тога што је написана пре више од сто година неопходна је и данас сваком ко се бави проучавањем наше књижевности.

III. Трећа наша библиографија, прва издата на српском језику, симпатична по штампи и начину излагања, веома често коришћена, изишла је под насловом „*Српска библијографија за новију књижевност 1741—1867*“ а саставио ју је Стојан Новаковић. „На свијет издало Српско учено друштво, у Београду, у Државној штампарији, 1869“. Стојану Новаковићу је било 27 година када је

она изишла из штампе. Са врло мало штампарских грешака, али са по неким грешкама у излагању, помало већ застарела, она је још увек у употреби и скоро незаменљива.

У *Библиографији* С. Новаковића налазимо забележено 229 књига из XVIII века, 217 у тексту и 12 у допунама. Од забележених књига морамо 17 да одбацимо, па остаје 212 књига. Од 17 књига које се одбацују 10 их је забележено два пута: бр. 10, 51, 125, 140, 180, 198, 3210, 3214, 3215, 3219. Бр. 4 је сам Новаковић испустио са напоменом да не улази у *Библиографију*. Под бр. 3219 забележена је једна јевтина гравира од 2 кр. која исто не улази у *Библиографију*. Бр. 10 је „*Акатістъ пречистому* [...] *Гробу Господню* [...]“ штампан у Будиму 1758. Ову је књигу Новаковић видео, а знао је да будимска штампарија у то време није имала ћирилских слова. Примерак ове књиге из године 1798 Новаковић није видео и забележио је по Шафарику. Пошто су наслови ових књига потпуно идентични, и пошто су обе изишле „иждив. Г. Хаџи Павла Стояновича жителя и купца Балванишкаго близ. Панчева въ Банатѣ“, а разликују се само у години није чудно што се Новаковић касније осврнуо: „У нашој српској библиографији забележено је истина штампање једног акатиста под 1758 у Будиму, али је тај појав усамљен и необјашњен“[7]). Новаковићу није био познат случај са Рајићевим „*Прибавленијем*“ из 1795. од кога је сачуван врло мали број примерака са годином 1785.. што је штампарска грешка. Исти је случај и са овим *Акатистом* где је 1758. год. погрешно отштампана. Под бр. 79 Новаковић је забележио „*Календаръ вѣчный для бѣдныхъ*. Въ Віеннѣ, 1784“ који је ово навео по Сопикову. Код Сопикова се налази „*Календаръ вѣчный, для бѣдныхъ*. Вѣна, 1789 — в 8“ (N 512). Друго издање Орфелиновог Вечног календара изишло је 1789. год. у Бечу. Шафарик код првог издања Орфелиновог Вечног календара даје ову напомену: „Dobrovsky erwähnt der (mir unbekannten) Ausg. 1789, und auch Sopikov hat N. 512: Календаръ вѣчный для бѣдныхъ, въ Віеннѣ 1784. 8. Ist es ein Auszug aus dem grossen?“ Из овог Шафариковог навода Сопикова са грешком у години направио је Новаковић посебну библиографску јединицу. Белешка Сопикова је неразумљива али с обзиром на годину могла би се односити на Орфелиново друго издање *Вечног календара*, док је календар „для бѣдныхъ“ у ово доба био неуобичајен и као такав није могао бити издат. Шафарику је била непозната књижица Доситеја Обрадовића „*Пѣсна о избавленію Сербіи*“ штампана у Бечу 1789, а могао ју је наћи код Лазара Бојића, кога је користио. Из погрешно схваћене белешке Чапловића он је саставио „*Пѣсна на взатіе Бѣлиграда*. У Лаипсигу, 1789.“ Новаковић, који је познавао праву Доситејеву песму, истина по Возаревићевом издању, поред њега бележи и од Шафарика измишљену песму са напоменом „прештампавана уз друга дјела“. Тако од Шафарика преко Новаковића па све до наших дана стално су код Доситеја навођене обе песме и она права и она измишљена.

Новаковић је по Шафарику забележио 94 књиге из XVIII века, али неке је превидео, једна од њих је *Буквар* (296) из 1792. који је Шафарик дао по Сопикову, а који је друго издање Орфелиновог *Буквара*. Понекад је јединице које је узимао од Шафарика погрешно наводио, нпр. географске карте: Шафарик их исправно даје на наслов, Новаковић на Орфелина. *Проповеди* Рушицког даје по белешци у II свесци.

---

[7]) Ст. Новаковић, *Српска књига, њени продавци и читаоци у XIX веку*. Београд, 1900, 37.

Новаковић се користио само последњим одељком Шафарикове *Библиографије* и зато није дао књиге штампане брзописном ћирилицом а исто тако ни дела Срба писаца штампана на страним језицима. Од римокатоличких писаца дао је само оне које је Шафарик забележио у насловном одељку своје *Библиографије* а то су Караманов *Буквар* и *Проповеди* Рушицког, које је дао са грешком у преводу са немачког.

Док је код Мушицког и Шафарика редак случај да преводиоца, гравера или мецену стављају као писца књиге, код Ст. Новаковића је то правило. Ова неисправност, захваљујући *Библиографији* Ст. Новаковића толико се одомаћила у нашој књижевности, библиографијама, библиотекарству и књижарству да ју је тешко искоренити.

Новаковић је код појединих књига, нарочито оних из XIX века дао врло корисне белешке. Те белешке су специјална вредност ове *Библиографије*. Уз то ово је прва библиографија објављена на српском језику. Све то чини да је она један читав век у употреби и неопходна и да је од неоцењиве вредности за познавање српске књиге XVIII и XIX века.

IV. Од свих допуна и исправки Новаковићеве *Библиографије* једино је од интереса за XVIII век оно што је дао Ђорђе Рајковић. Од његових допуна унео сам две у моју *Библиографију*. Дао сам и две књиге из Соларичевог *Поминка*, по једну књигу од Арнота и Димитрија Руварца и три књиге од Мите Костића. Остале невиђене књиге наведене су по Мушицком, Шафарику, Новаковићу, Синђеију, Петрику и Каталогу Народне библиотеке у Београду (1894.).

Српска Библиографија коју у овој књизи предајем јавности садржи све познате штампане књиге и објаве XVIII века и оне чине укупно 413 библиографских јединица. Кад од ових јединица одбијемо 5 фиктивних остаје стварно 408 јединица. Од заиста објављених 408 јединица 48 није виђено, али, сем 4 јединице, све су веродостојно утврђене. Четири сумњиве јединице унео сам само ради евиденције за доцније истраживање.

Иако изложена материја премаша све што је до сада дато у нашим библиографијама и њиховим допунама она се ни приближно не може сматрати потпуном. Навешћу само као пример школске извештаје пештанског учитеља Косме Јосића. Он је од 1792.—1802. издавао за свако полугодиште школске извештаје под разним насловима.[8]) Од 18 извештаја које је издао у XVIII веку успео сам да пронађем само 5. Не мање показују и налази проф. др Мирослава Пантића у Млетачком архиву колико је још увек отворено питање потпуности наше библиографије XVIII века.[9])

У овој *Библиографији* су први пут изложене варијанте наших књига XVIII века као и разна издања означена истом годином. Ни варијанте а ни ова-

---

[8]) *Zeitschrift von und für Ungern zur Beförderung der Vaterländischen Geschichte, Erdkunde und Literatur.* Hrgb. V. Schedius, III Bd. Pesth, 1803, 62.

[9]) М. Пантић, *Штампар старих српских књига Димитрије Теодосије.* Прилози XXVI (1960), 206. — Проф. др М. Пантић уступио ми је сав архивски материјал на употребу знатно пре публикације поменутог чланка; овај архивски материјал био ми је од велике користи при обради Библиографије.

ква издања нису изложена у потпуности.[10]) За такав посао потребно је имати већи број примерака исте књиге од оног који је мени био приступачан.

Као што сам већ поменуо Шафарик је једини унео у српску библиографију књиге римокатоличких Срба и других Словена штампане брзописном ћирилицом. По његовом примеру и савету др Петра Колендића, нашао сам за потребно да унесем ове књиге и у моју *Библиографију*. Пошто сам то учинио касно оне су изложене на уобичајен начин и са најнужнијом литературом.

Код свих виђених издања дата је копија насловне стране, а и свега онога што сам сматрао нужним за документацију. Због датих фотокопија насловних страна, Комисија за израду ретроспективне библиографије при Народној библиотеци Н. Р. Србије, одлучила је да се текст наслова књиге да скраћено и у транскрипцији иако такав поступак није уобичајен у научним библиографијама. Комисија је такође одлучила да се дугачки садржаји књига и важни предговори дају у фотокопији — без обзира што ће библиографија бити преоптерећена илустрацијама.

Библиографски материјал изложио сам хронолошким редом сматрајући да је овакав начин прегледнији од излагања по струкама, или азбучним редом. Међутим, хронолошки начин излагања по досадашњој нашој пракси има један крупан недостатак. Књиге са више свезака, чије су поједине свеске изишле у временском размаку више од једне године, појављивале су се у више библиографских јединица јер је свака свеска добијала нови сукцесивни број што је библиографска недоследност. Такве књиге имамо 4 у XVIII веку и оне сачињавају 5 фиктивних библиографских јединица. Намеравао сам ову недоследност да одклоним, али сувише касно, пошто је рукопис већ био предат у штампу, на тај начин што бих са првом свеском обрадио и остале свеске, а на хронолошки одређеном месту без сукцесивног броја, дао само упутницу на прву свеску. Пошто се оваквој измени успротивила редакција, остало је по досадашњој пракси.

Са навођењем писца књиге поступљено је ригорозно и потпуно је одстрањено код нас уобичајено стављање преводиоца, мецене или гравера као писца књиге.[11])

---

[10]) Лазар Чурчић, библиотекар Библиотеке Матице српске у међувремену је открио нове варијанте и разна издања са истом годином. Ретком предусретљивошћу уступио ми је своје налазе за *Библиографију*. Користио сам само II издање „*Мѣсецослова*“ из 1765. и варијанту Орфелиновог „*Вечног календара*“ из 1783.

[11]) На књигама: „*Стіхи на похвалу... Леополду II.* Віенна 1791“ и „*Стіхи о недѣли честъ суботи...* Vienna, 1792“, није назначено ко је писац него стоји „иждивениемъ Михаила Владисављевића“. Мушицки, Шафарик и Новаковић стављају Михаила Владисављевића као писца. Не зна се зашто то чине пошто на књизи сасвим јасно стоји да је Михаило Владисављевић само платио трошак штампарије. Ја сам ове књиге дао адеспотно.

Превод Ритерове *Стематографије* Шафарик бележи адеспотно као и Мушицки у хронолошком и по струкама делу Библиографије, док у азбучном делу даје као и Новаковић на Жефаровића.

Цоликоферова *Проповед* Јак. 3. 2. у преводу Доситеја Обрадовића код Шафарика дата је адеспотно, док Мушицки и Новаковић стављају Доситеја Обрадовића као писца.

„*Благонравіе*“ изишло је у Бечу 1786. у преводу Димитрија Дарвара. Шафарик бележи адеспотно док Мушицки и Новаковић узимају Дарвара као писца књиге. Међутим, Нићифор Вукадиновић је утврдио да је писац Еразмус Ротердамус, да је на грчки превео и допунио Антоније Византијски, а са грчког Дарвар.

Опис књиге дао сам релативно опширно користећи се најновијом руском библиографијом Бикове и Гуревича.[12]) Поред прецизног навођења пагинације односно фолијације, редовно је дато и сигнирање табака са детаљним ознакама и евентуалним грешкама. Штампарско оформљење књиге изложено је појединачним и детаљним описом по врстама, са прецизном ознаком свих прилога, а код важнијих и њиховим детаљним описом. Затим је дат садржај књиге; дужи садржаји су по одлуци Комисије дати у фотокопији. На крају је означен формат књиге у милиметрима.[13])

Код знатног броја књига сусрећемо се са разним библиографским проблемима. Њихово решавање изложио сам после описа књиге.

Да би библиографија била помоћна дисциплина другим научним областима у које по природи улази, она мора методама интерпретације и критике да реши све оне проблеме које јој намеће сама материја коју обрађује. Само са методски пречишћеним проблемима она може бити од користи свим научним областима.

Највише библиографских проблема пружају нам књиге венецијанског штампара Димитрија Теодосија. Код њега наилазимо на адеспотна издања, без места и године а код неких књига и ово све троје заједно. Из његове штампарије излазе књиге за православне са тако мистификованим импресумом да изгледа као да су штампане у Русији. Такве књиге стварају тешкоће приликом њихове библиографске обраде. Догађа се кадкад да и неки искусни познавалац црквених књига посумња да пред собом има руску књигу. Пошто је то углавном био случај са богослужбеним књигама предпоставља се да Теодосије то чини из меркантилних разлога. У своје време је Кирило Живковић за ово кривио Орфелина. Тек најновији налази проф. Пантића у Млетачком архиву решили су коначно ово питање. На основу његових налаза видимо да су млетачки штампари поступали тако по наређењу млетачких власти. Све књиге због којих би млетачке власти могле имати непријатности код римокатоличке цркве, штампари су штампали con falsa data. У том случају су им Реформатори падованских студија прописивали место које су морали стављати на књигама.[14]) Ово је био случај и са нашим богослужбеним књигама које је штампао Димитрије Теодоси. Колико је овај архивски налаз важан за нашу библиографију, мислим, да није потребно нарочито да истакнем, јер смо на основу овог налаза у могућности са сигурношћу да објаснимо овакву мистификацију, што је до сада чињено путем произвољних предпоставки.

Штета је што ови архивски налази нису потпуни. Нарочито почетак Теодосијеве штампарске делатности је оскудан а исто тако и последња деценија његовог штампарског рада. Међутим, период шездесетих година је толико обилан архивским подацима да делимично та обилност ствара нове проблеме. Па и овде се нађе нека празнина, например, о Орфелиновим календарима из 1766. и 1767. није у архиву ништа нађено.

Важност ових података показаћу само на три примера. Орфелинова *„Пѣснь историческа* [...].“ изишла је адеспотно, без ознаке места, штампарије и године. Књижица је била веома ретка, знало се само за примерак који је пре

---

[12]) *Описаніе изданий напечатаных кириллицей.* Состав. Т. А. Быкова и М. М. Гуревич, Москва—Ленинград, 1958.

[13]) Комисија за израду ретроспективне библиографије скратила ми је описе графичких прилога због опширности.

[14]) М. Пантић, *Ibid,* 215.

рата поклонио Јоца Вујић из Сенте Универзитетској библиотеци у Београду. Мушицки књигу није забележио. Шафарик је бележи „(Въ Венеціи, въ тип. Дим. Ѳеодосија 1761.—1762.)". У архиву је нађено да је „штампање рукописне „књижице (libreto manoscritto)" назване „Istoria di Lazaro Principe di Servia" одобрено 29. маја 1765.[15])" Књигу *„Апофтегмата...* Въ Санктъ Петербургѣ 1765" не бележи ни један каталог књига млетачке штампарије. Нема је забележене ни код Мушицког. Шафарик је бележи са напоменом „Das Büchlein ist in Venedig gedruckt, wie man aus der Type sicht". Новаковић преноси податке од Шафарика. Шафариков критеријум о месту штампања, ма да се увек показао тачним, не може имати апсолутну важност. У Млетачком архиву налази се одобрење цензуре за „Apoftegmi de Filosofi" од 6. августа 1764. године.[16]) Овај налаз заиста потврђује Шафарикову констатацију. Трећи пример су *„Правила молебная святыхъ сербскихъ просветителей...* въ Москвѣ 1765". У првом млетачком каталогу Димитрија Теодосија (1772.—1774.) забележено је: *„Правила молебная Святымъ Сербскимъ"...*, у трећем, Соларићевом, Каталогу стоји додатак „напечатана первѣе въ Москвѣ 1765", што са овим Соларићевим додатком прави забуну. Мушицки бележи стављајући изузетно „въ Венеціи". Шафарик даје са напоменом „aus de Type kann man entnehmen das dieses Buch nicht, wie der Titel besagt, in Moscau gedruckt wurde". Напротив, Димитрије Руварац као добар познавалац црквених књига тврди по словима да је овај *„Србљак"* штампан у Москви. У Млетачком архиву нађено је одобрење цензуре за „Oficio dei 13 santi della natione illirica" 6. августа 1764.[17]) За ове две књиге до сада библиографски непоуздане, у архивском налазу добили смо потпуну документацију.

Незгода је код ових архивских налаза што су наслови наших књига у неадекватном италијанском преводу, па се често не може лако идентификовати наша књига а често је и немогуће. У налазима се, затим, писци и не појављују. Колико би нам то користило за библиографску обраду Орфелинових дела. Његове књиге су задавале библиографима доста муке, па иако је већ доста решено, архивски налази би нам били још увек од велике користи.

Међу књигама које је млетачка цензура одобрила за штампу налазимо приличан број сасвим непознатих. Ове књиге нису забележене у Теодосијевим каталозима, нема их у нашим библиографијама, не помињу се у литератури, не налазе се у библиотекама а нема их ни у попису књига које су се налазиле на стоваришту Теодосијеве штампарије 1826. године.[18]) Зато би са правом могли запитати да ли су те књиге штампане, нпр. *„L'Evangelio"*, *„L'Apostolo..."*, *„Letre liturgie..."*, *„Il Triodo..."*, *„Il Pendicostarno."*[19])

Пошто су то богослужбене књиге морао би се од њих макар један примерак пронаћи у некој цркви или манастиру, ако не у нашим крајевима оно у Далмацији или Трсту, баш као што је случај са венецијанским Псалтиром из 1790, којег у нашим црквама и манастирима нема али се налази у Далмацији. Зато мислим да све ове богослужбене књиге Теодосије није штампао и ако постоји одобрење од цензуре. Међутим није искључено да се нека од ових књига

---

[15]) М. Пантић, *Ibid,* 231.

[16]) М. Пантић, *Ibid,* 228 и 230.

[17]) М. Пантић, *Ibid,* 229.

[18]) Б. Ковачевић, *Три стара писма о српским књигама штампаним у Млецима.* Књижевност, VIII (1953), 539. — Опширније Б. Ковачевић, *О једној сарајевској трговини српских издања млетачке штампарије Теодосија.* Билтен Друштва библиотекара Босне и Херцеговине. V (1959), 20, 21.

[19]) М. Пантић, *Ibid,* 220.

која није богослужбеног карактера ипак негде пронађе. Досадашње искуство нам даје право да то предпоставимо, јер су се Теодосијеве књиге проналазиле и тамо где никада не бисмо очекивали да су, као нпр. *„Мѣсецословъ, или Святцы“*, док у нашим библиографијама и њиховим допунама нема ни помена о њему. Ову до сад незапажену књигу пронашао сам у Броду на Сави у приватном власништву. Ни једна од наших познатих библиотека, сем Љубљане није имала Орфелинову *„Тренодију“* и *„Сјетованије наученаго младого человјека“*. Ове две књижице нашао сам у приватном власништву у Шибенику. Изненађење је био налаз Теодисејевог *„Буквара“* из 1775, потпуно непознате књиге, коју сам добио од Ристе Ковијанића пре пет или шест година. Ковијанић га је набавио 1930. год. у Братислави у једној мађарској антикварници у Венторијевој улици.[20]) Ово су примери како се до неких Теодосијевих књига може доћи пуким случајем и то до таквих књига које не поседују ни наше велике библиотеке.

Осврнућу се на два куриозитета с обзиром на архивске податке који су нађени за две познате Теодосијеве књиге. У венецијанском архиву нађено је одобрење цензуре за *„Послѣдованіе молебно за болящаго“* у 1764. год., а на књизи стоји, међутим, да је штампана 1763. године.[21]) Дамјановићева *„Новая сербская аритметика“* по архивском налазу цензура је одобрила 1764., док је предговор у књизи датиран „29. мая 1765.“, а књига је изишла 1767.

Тешкоћу задаје и питање прве књиге коју је Димитрије Теодосије објавио. О почетку његове штампарске делатности у вези са нашим књигама Пантић није нашао никакве податке у млетачком архиву. Најранији његов податак по том питању је онај који је нашао датиран с јесени 1761. То је Теодосијева молба упућена млетачким властима у којој се жали да је „наишао на многе тешкоће у набавци илирских слова“ и како увиђа „да осим трошкова треба и не мало времена“ да би испунио преузету обавезу око издавања „илирских књига“[22]). По овоме би изгледало да Теодосије још није почео са штампањем српских књига. Међутим, видимо да у новембру исте године 1761. излазе из његове штампарије: *„Горестній плачъ“*, *„Псалтиръ“*, *„Молитвословъ“* и *„Требникъ“*. Према овоме можемо сматрати као сигурно да је *„Краткое толкованіе законаго Десятословія...* напечатано безъ тітлъ для употребленія... Цесаревича Павла Петровича въ Москве 1759“, с обзиром на стављену годину у књизи con falsa data, прва наша књига коју је Теодосије штампао. Из доцније Теодосијеве праксе са књигама које је морао издавати in data forestiera увек је на књизи стављена она година када ју је Теодосије штампао. Невероватно би било да у овој књизи није исти случај и зато морамо ову 1759. годину сматрати за аутентичну годину њеног издавања. Са овом књигом имамо још једну компликацију, наиме ово је посебно издат *Катихизис* Теофана Прокоповића. Овај Прокоповићев *„Катихизис“* у Русији никада није посебно издаван; од 1720. па све до 1859, у многобројним издавањима Катихизиса увек се налазио *„Буквар“* под насловом *„Началное ученіе человѣкомъ...“* на 12—14страна.[23]) Постоје индиције да је *„Катихизис“* од *„Буквара“* раставио Теодосије штампајући вероватно у исто време посебно и *„Буквар“*, из меркантилних разлога. Из једног Орфелиновог записа на листићу датираном „7 ноемб. 1768“ (в. сл. слр. 68) и података да је *„Буквар мали“*

---

[20]) Писмено саопштење Ристе Ковијанића од 22. маја 1960.

[21]) М. Пантић, *Ibid*, 230.

[22]) М. Пантић, *Ibid*, 228.

[23]) *Описаніе изднаий...* Сост. Т. А. Быкова и М. М. Гуревич. М.—Л. 1958, 261, 272.

забележен у Каталогу Димитрија Теодосија излази да би то могао бити само Прокоповичев посебно отиснути „*Буквар*“. Пантић је у архиву нашао одобрење из 1764. за штампање „*Abbecedario piccolo*“, које би могло бити за овај „*Буквар мали*“. Још би томе у прилог говорило што је Пане Теодоси 1792. издао „*Начальное ученіе человѣкомъ*“, дакле наслов који је Прокоповић ставио на почетак „*Буквара*“ и тај Панин „*Буквар*“ истоветан је са Прокоповичевим „*Букваром*“. Једино после „*Буквара*“ Пане је још додао „*Стіхи учителны*“ из Левшиновог „*Катихизиса*“ који у Димитријевим издањима нису могли изићи.[24]) Архивски налаз са годином 1764. за овај „*Мали буквар*“ по свему се могао односити на неко његово доцније издање јер изгледа ми вероватније да је он првобитно издан исте године кад и „*Катихизис*“. Међутим, пошто се „*Буквар мали*“ данас нигде не може наћи, није га видео ни један од наших познатих библиографа, једино га је имао Орфелин, а за њега говори и *Каталог* Димитрија Теодосија но у истом нема године његовога издања, зато питање када је он изишао, с обзиром на годину нађену у архиву, остаје проблематично. Што се тиче Орфелиновог „*Буквара*“ постоје само два издања, венецијанско без ознаке године и бечко од 1792, које је изишло шест година после смрти Орфелинове. Орфелин је у свом „*Магазину*“ исправио четири штампарске грешке у своме „*Буквару*“. Т. Остојић нашао је у карловачкој гимназијској библиотеци примерак у коме је прва грешка била исправљена. Један мој примерак имао је само две штампарске грешке, другу и трећу а прва и четврта биле су исправљене.[25]) Остојићев примерак нисам могао наћи у библиотеци, а овај мој примерак се сада налази у Библиотеци Матице српске. Пошто се овај мој примерак, осим те две исправке, у свему потпуно слаже са примерцима у којима су четири штампарске грешке ја сам сматрао да је Орфелин те грешке морао у току штампања у малом броју примерака исправити и нисам на основу тога могао извести закључак који је из вео Пантић да је било више венецијанских издања „*Буквара*“.[26]) Јер кад би то био случај морали би се овакви примерци бар у неком штампарском украсу разликовати од примерака са четири штампарске грешке а то, међутим, није случај.

Мушицки је ставио „*Епитом*“ у 1765. годину док га Орфелин у свом „*Магазину*“ бележи у 1767. С обзиром на Орфелинове везе са венецијанском штампаријом и пошто је био савременик када је он изишао, његово обавештење може се сматрати као податак из прве руке, док Мушицков податак изгледа произвољан. Из свега изложенога морам поново да истакнем колико су важни Пантићеви налази у млетачком архиву да не налазим за потребно да их још посебно истичем; они су очигледни.

Из наведенога смо се упознали са библиографском проблематиком коју нам књиге, штампане у Теодосијевој штампарији, задају. У овој *Библиографији* његових књига забележено је 55. Од њих само мали број није виђен. Али од свих штампарија XVIII века Димитријева штампарија ствара највеће тешкоће за израду библиографије. За ово делимично пада кривица и на Орфелина који, због свога манира да мистифицира издавање својих дела, знатно доприноси тешкоћама, поред оних које је Димитријева штампарија била принуђена због

---

[24]) Левшин је издао у Москви 1766. „*Букваръ Россійскій церковный, съ краткимъ катихизисомъ*“, у Бечу је 1773. издан „*Краткій катихизисъ*“ без Буквара. В. В. Сопиковъ, Опытъ россійской библиографіи. С Петербургъ, 1813, I, 59.

[25]) Испало је у тексту код првог издања „*Буквара*“.

[26]) М. Пантић, *Ibid*, 224.

прописа млетачких власти да чини. Ова штампарија иако је релативно мали број књига издала, због издавања већег броја Орфелинових дела, затим знатног броја школских и црквених књига, мора се сматрати значајном за културни живот нашега народа у XVIII веку.

Издања Курцбекове штампарије задају нам далеко мање тешкоћа. Код њега наилазимо на *„Зборнике молитава“* и *„Псалтире“* означене истом годином иако су разна издања. Затим, издао је три књиге намењене свештенству, без ознаке године. Прва издања нам не задају великих тешкоћа да их разликујемо и хронолошки ставимо на њихово место. Ове последње без ознаке године, захваљујући студијама проф. др Мите Костића, могао сам решити, као што ми је много помогло и оно што је публиковано о раду првих десет година Курцбекове штампарије.[27]) Нерешено остаје питање *„Епитома“* из 1783. кога су навели Дим. Руварац и Радослав Грујић а који је унет у ову *Библиографију* као несигурна јединица. Користио ми је и рад др Димитрија Кириловића при обради школских књига у Аустроугарској монархији у 18. веку.[28])

Наследник Курцбеков Стефан Новаковић, за време своје кратке штампарске делатности од непуне четири године, издао је приличан број значајних издања. Као ни један штампар у XVIII веку он је објављивао своја издања преко новина које је сам издавао, са посебним летцима а издао је и каталог књига, први каталог после *Каталога* Димитрија Теодосија. Морам да истакнем да друго издање Орфелиновог *„Буквара“*, које је он штампао 1792., нити је објавио у новинама нити унео у свој каталог. То је и разлог да сам Левшинов *„Кратки Катихизис“* кога је Мушицки забележио 1793. унео у моју *Библиографију*, иако нисам сасвим сигуран да Мушицки није погрешио у години и уместо 1773. ставио 1793. годину.

Географске карте које је Орфелин резао и отискивао у својој бакарној типографији за своју *„Историју Петра Перваго“* затим *„Прописи“* и *„Калиграграфија“* из 1778. налазимо у каталогу Стефана Новаковића а после и у каталозима будимске штампарије забележене, из чега закључујемо да су ове штампарије морале имати бакарне плоче Орфелинове када су их објављивали за продају. Питање је само на који начин су они дошли до ових плоча. Налазим као вероватно да их је Орфелин као коректор код Курцбека њему продао, Стефан Новаковић преузео од Курцбека, а Универзитетска штампарија у Будиму од Новаковића.

Код издања будимске штампарије отворен је проблем три издања *„Зборника молитава“* са означеном 1799. годином. Никако ми није било могуће да утврдим њихов хронолошки ред те сам их морао произвољно дати.

Каталог Димитрија Теодосија бележи само скраћене, делимично деформисане, наслове наших књига без ознака године. Новаковић на исти начин даје наслове књига у овоме каталогу али ставља годину, будимски каталози се угледају на Новаковића али доста греше у годинама. Због ових недостатака ови каталози су само условно корисни при библиографској обради књига. Трећи каталог венецијанске штампарије Соларићев „Поминакъ книжескій“ из 1810. сасвим је друге врсте и њега сам уврстио, већ напред, међу библиографије.

---

[27]) М. Костић, *Гроф Колер као културно просветни реформатор код Срба у Угарској у XVIII веку.* Београд, 1932, 83—102.

[28]) Д. Кириловић, *Српске основне школе у Војводини у 18. веку.* Ср. Карловци, 1929, 27—70.

„Каталогъ разныхъ церковныхъ книгъ которія находятся у Г. Даміана Каулиціи (Будим, 1804)“, садржи разне руске и наше књиге измешане, са често немогућим насловима, без ознака места и године, да онај ко не познаје наше књиге не може да се снађе. На крају каталога у одељку „Иконе, портрети и ландкарте“ забележено је *„Прокимени во всю седмицу“* које сам пронашао и унео у библиографију. У истом *Каталогу*, под истом рубриком, забележено: „12 месецы у 12 листи всѣхъ святіхъ сваког дана описаніе чрезъ цѣлый годъ“ и „Неисходимая таблица пасхалная въ четыри части раздѣлена Г. Раичемъ архімандритомъ“ (Д. Руварцу непознат Рајићев рад) што нисам могао по оваквој белешци у Библиографији употребити.

О бакрорезној плочи наведена Рајићева *Буквара* коју је описао у ГСУД (књ. 68, 251) Рад. П. Јовановић већ је Д. Руварац дао неповољан суд и сматрао сам, већ ради обраде чланка, да се у Библиографији не осврнем на њега.

Превод Ритерове *„Стематографије“* још увек представља проблем. Поред њеног значаја са уметничке стране о чему је у последње време доста писано, нико се њоме није посебно бавио као библиографским проблемом. Овде су први пут библиографски обрађене три редакције, пошто друга редакција до сада није била запажена.[29]) Питање редакције нашег превода је централно питање. По стиховима Павла Ненадовића „Козачинских ученика“ требало би да је Жефаровић редактор, што је очигледно мистификација. Граверски радови су несумњиво израђени по Жефаровићевој концепцији, као што је несумњиво да је Павле Ненадовић млађи преводилац Ритеровог текста и писац похвалне епистоле у стиховима Арсенију IV а потписане од Жефаровића. Иницијатори овог превода су непознати.

Литературу сам дао само ону која је од библиографског значаја и која употпуњује излагање; чланци, расправе и дела која томе не доприносе изостављени су.

Дао сам и цене књига са временском флуктуацијом према подацима до којих сам могао доћи, рачунајући да и овај податак о књизи може бити од користи.

Надам се да ће ова *Библиографија*, иако непотпуна и са делимично деформисаним текстом, бити од користи сваком кога интересује наш XVIII век. Она ће му дати обавештења о виђеним нашим књигама XVIII века као и где се оне могу наћи, а уједно ће се видети и то које се књиге нису могле пронаћи. Затим, у њој су одстрањене неке одомаћене библиографске грешке.

Морам скренути пажњу да у тексту погрешно стоји „пагинација или фолијација ћирилским црквеним словима“ израз словима треба заменити изразом бројевима.

Молим да се пре употребе *Библиографије* исправе грешке које су на крају књиге наведене.

*

Сматрам за дужност да изразим захвалност свима који су ми помогли у раду и омогућили да ово дело изиђе. У првом реду дугујем захвалност Милораду Панићу Сурепу који је као секретар Савета за културу НР Србије одобрио средства за издавање дела и омогућио ми да у библиотекама у иностран-

[29]) Гласник САН, 1112, Београд, 1951, 293.

ству допуним своје дело. Захваљујем Светиславу Ђурићу, секретару Савета за културу СР Србије што је омогућио средства да ово дело изиђе из штампе.

При изради *Библиографије* посебно су ме задужили академици др Никола Радојчић, др Мита Костић, др Петар Колендић и др Војислав Мишковић.

Специјално ме је задужио др Дејан Медаковић.

Дугујем захвалност Радославу Перовићу, др Љубомиру Дурковићу-Јакшићу, Младену Лесковцу, Смиљи Мишић, др Мирославу Пантићу, Божидару Ковачевићу, Славољубу Сретеновићу и Лазару Чурчићу на пријатељским услугама.

Драгослав Петковић, власник некад познате антикварнице „Достој Обрадовић“ у Балканској улици број 11, много ме је задужио пријатељским услугама.

Дугујем захвалност ректору београдског Универзитета др Борисаву Благојевићу, председнику Комисије за израду Српске ретроспективне библиографије и Јеремији Митровићу секретару Комисије. Дужан сам да захвалим др Владану Недићу и Душици Стошић на редакцијском послу.

Дугујем велику захвалност Институту за културне везе са иностранством у Будимпешти, управницима библиотека у Будимпешти: Сечењијеве, Универзитетске и Мађарске академије наука, на предусретљивости коју су ми указали при раду у библиотекама.

Захваљујем управи Српске црквене општине у Трсту и др Отону Маху, шефу славистичког одељења Националне библиотеке у Минхену на указаној предусретљивости.

Управницима и библиотекарима у Београду, Новом Саду, Загребу, Љубљани и Задру много сам захвалан на свесрдним услугама које су ми увек указивали.

На крају захваљујем Стојану Милеуснићу на његовом неуморном залагању око техничке опреме овог дела.

Инђија, 12. новембра 1962. *др Георгије Михаиловић*

ПРЕДИСЛОВИЕ

РЕЗЮМЕ

В XX веке в течение обеих мировых войн, мы были свидетелями беспримерного уничтожения сербских книг. Во время первой мировой войны враждебные элементы в Австро-Венгрии, а кроме них и другие уничтожали сербские книги. В течение последней большой войны уничтожение сербских книг превзошло все размеры. Одновременно уничтожением Народной библиотеки в Белграде 6 апреля 1941 г. нанесен тяжелый удар сербской культуре. После этого, создание *Сербской библиографии XVIII-го века* встречается с затруднениями, которые неизвестны другим культурным народам.

При создании этой библиографии большую помощь оказала мне моя большая коллекция сербских книг XVIII века, которая по числу экземпляров, особенно редких, лучше всех коллекций наших публичных Библиотек и даже коллекции Народной библиотеки в Белграде, уничтоженной 6. IV. 1941 года. Коллекция эта собрана обменом или покупкой из следующих частных библиотек: Д-ра Алексе Ивича, професора Университета, Драгослава Петковича, когда-то известного белградского букиниста, Васы Стаича, директора гимназии, д-ра Владимира Николича, адвоката из Земуна, Владимира Плавшича из Земуна, барона Йосифа Раячича, собственника библиотеки патриарха Раячича, Мила Павловича-Крпы, профессора, д-ра Радослава Груича, профессора Университета и многих друзей и знакомых в Далмации, Славонии, Среме, Бачке. В этом дея участвовали и всячески помогали мне профессор Радослав Перович и д-р Любомир Дуркович-Якшич, научный советник Университетской библиотеки в Белграде.

Исключительная предупредительност встречнная мною в Библиотеке Матицы Сербской (1946 г.), в которой мне тогдашний библиотекарь Младен Лесковац, теперь профессор Университета в Новом Саде, предоставил возможность пользоваться редкими экземплярами книг XVIII века вне библиотеки, содействовала тому, что мне позднее таким же образом, была предоставлена возможность пользоваться книгами и в Белградских библиотеках, кроме библиотеки Патриархии. В центральной библиотеке Сербской академии наук, заведующий библиотекой Смиля Мишич снабжала меня нужными зарубежными информациями и литературой, в частности из СССР. Таким же образом заведующий Архивом Сербской академии наук и искусства Божидар Ковачевич всячески шел мне навстречу. С таким же приемом я встретился и в библиотеках в Загребе, Любляне, Задаре, Шибенике, монастыре Крка, Дубровнике и Сомборе.

За границей я ознакомился с *Каталогом* Копитара, сербских книг в прежней Дворцовой, теперь Национальной библиотеке (1953). Секретарь по культуре Народной Республики Сербии Милорад Панич-Суреп предоставил мне возможность ознакомиться с библиотеками в Будапеште, Св. Андрее, Триесте, Венеции и Падуе (1958 г.). При помощи д-ра Чиры Джанели, профессора Университета в Риме, я ознакомился с ватиканской библиотекой.

Несмотря на то, что я пользовался большим числом библиотек в стране и за рубежом, я все-таки не смог отыскать, когда-то известные 48 книги XVIII-го столетия, но зато отыскал большое количество книг и документов, до сих пор неизвестных.

В этой книге, в первый раз изложена *Сербская библиография XVIII века*, в частности Рукописная библиография Лукиана Мушицкого, охватывающая сербские печатные книги с 1494 по 1818 гг., Библиография Павла Йосифа Шафарика с 1494 г. по 1833 г., а Стояна Новаковича с 1741 г. по 1867 г. У Мушицкого в XVIII веке записано 160 единиц, у Шафарика 191, а у Новаковича 208. Эта книга содержит 413 единиц, из которых 5 не вполне достоверны. Они всетаки внесены из-за учета, для последующих исследований.

К каждой единице приложена фотокопия её обложки, а к некоторым и материал, который я считал нужным внести для документации. По причине существования фотокопий обложки, Комиссия по ретроспективной библиографии при Народной библиотеке, публикующая это произведение, приняла решение, по причинам техническим, заглавия книг опубликовать в сокращенной форме и по возможности в транскрипции.

Единицы я изложил в хронологическом порядке, который я считал более наглядным, чем излагать по специальностям или алфавитным порядком. Однако такой способ изложения имеет недостаток. У нас в XVIII веке имеется 5 произведений, выпуски которых публиковались в определенном промежутке времени и получали очередные номера; таким образом у нас в XVIII веке оказывается 5 фиктивных единиц, что можно считать как библиографическую непоследовательность.

Когда я отыскал способ устранить этот недостаток, книга уже была подготовлена к печати и недостаток остался.

Описание единиц я дал обстоятельно, пользуясь при этом библиографиями: Пекарского, а в особенности Быковой и Гуревича, однако Комиссия отредактировала эту часть, которая показаласћ ей слишком подробной.

Библиографическая проблематика вносит новшества, но опирается на известные труды Иллариона и Димитрия Руварца, Др. Тихомира Остоича, Ничифора Вукадиновича, Др. Миты Костича, Др. Николы Радойчича, Др. Петра Колендича, Младена Лесковца и других. Данные, извлеченные из венецианских архивов предоставленные мне Др. Мирославом Пантичем до печатания моей книги, оказали мне значительную помощь во многих вопросах, которые в книгах, печатанных у Димитрия Теодосия были ненадежными.

Затем здесь в первый раз предоставлены варианты наших книг XVIII века и книг разного издания, обозначеных одним и тем же годом.

За неимением нужной литературы и данных из архивов, в некоторых книгах не могли быть полностью решены многие вопросы. Это в первую очередь нужно отнести к Букварям и Псалтырям. Источники их находятся в русских подлинниках, которые едва ли можно отыскать в наших библиотеках. Кроме того мы не полностью располагаем архивными данными о унифицированной системе преподавания эпохи Марии Терезии в наших тривиальных школах.

Нерешенной проблемой все ещё остаётся перевод *Стематографии* Ритера Витезовича, из-за неимения данных из архивов.

Цены книг даны с учетом колебания, считая что и это может вызвать интерес.

Литература предоставлена исключительно та, которая может послужить дополнением библиографии. Данные о библиотеках, в которых находятся отдельные книги я дал на основании того, что получено Комиссией из Библиотек, исключая Любляны. Данные из Любляны и зарубежных библиотек получены на основании того, что можно было увидеть или на основании каталога.

PREFACE

SUMMARY

Twice in the twer.tieth century Serbian books underwent severe trials, once during World War I when the Serbs living in Austria and Hungary were deprived of their national literary heritage, and again during World War II when the National Library in Belgrade was burnt down during the bombardment on 6th April, 1941. Because of these disasters, the compilation of *the Bibliography of Serbian books printed in the Eighteenth Century* has become a task the difficulty of which can hardly be appreciated by those who enjoy the benefits of a continuous cultural tradition.

While studying the eighteenth-century Serbian texts I discovered that my own collection happened to be the richest source, especially when rare editions were sought for. It is even larger than the collection contained in the National Library in Belgrade which was destroyed on 6th April, 1941. My acquisitions came mainly from private collections, those of Dr Aleksa Ivić, Professor at the University of Belgrade; Dragoslav Petković, the once well-known Belgrade dealer in old books; Vasa Stajić, Head-master of a Secondary School, Dr Vladimir Nikolić, solicitor in Zemun; Vladimir Plavšić, from Zemun; Baron Josif Rajačić, owner of the Patriarch Rajačić Collection; Mile Pavlović-Krpa, Professor; and Dr Radoslav Grujić, Professor at the University of Belgrade. I also exchanged, got or bought books from acquaintances and friends of mine from Dalmatia, Slavonia, Srem and Bačka. Here I must express my gratitude to Professor Radoslav Perović and Dr Ljubomir Durković-Jakšić, Scientific Adviser to the Universitu Library, for their valuable and sincere assistance.

My special thanks are offered to Mladen Leskovac, Librarian of the Matica Srpska Library in 1946, now Professor at the University of Novi Sad, who has been good enough to allow me to study the rare editions at home. I have enjoyed the same privilege of studying books at home, which I obtained from all other libraries in Belgrade, except the library at the Patriarchate. I appreciate, too, the generous co-operation of the Head of the Central Library of the Serbian Academy of Science, Smilja Mišić, who has been kind enough to make available for me information and publication from abroad, especially from the Soviet Union. I also wish to acknowledge the extensive assistance of the Director of the Serbian Academy of Science Archives, Božidar Kovačević, and mention that the officials of the libraries in Zagreb, Ljubljana, Zadar, Šibenik, Krka Monastery, Dubrovnik and Sombor have been most helpful to me in this respect.

In 1953, I had the opportunity of visiting the former Royal Library, now the National Library in Wienna, where Kopitar's *Catalogue of Serbian Books* is kept. In 1958, the Secretary of Culture of the People's Republic of Serbia, Milorad Panić-Surep, made it possible for me to visit the libraries in Budapest, Sain-Andrews, Trieste, Rome, Venice and Padova. Thanks to the intervention of Dr Ciro Gianneli, Professor at the University of Rome, I had access to the Vatican Library.

Although I have had the opportunity of working in a number of Yugoslav and foreign libraries, I have been unable to lay hands on the 48 eighteenth-century texts known to have been in existence, but I succeeded in discovering books and publications which have never been recorded before.

This is for the first time that an eighteenth-century Serbian books bibliography appears as a separate study. The Lukian Mušicki's manuscript includes all printed publications from 1494 to 1818, the Šafarik's bibliography those from 1494 to 1833, and the Stojan Novaković's those from 1741 to 1867. In the Mušicki's manuscript 160 eighteenth-century entries have been worked out, in the Šafarik's bibliography 191 and in the Novaković's 208. In the new bibliography there will be 413 entries, five of which have not yet been definitely identified. They have nevertheless been mentioned for the benefit of future investigation.

Each available front page has been photographed and reproduced, and the details of interest have been treated in the same way. For that reason and in order to save space, the Retrospective Bibliography Commission of the National Library has decided that the titles should be quoted in an abbreviated form and transcribed in all cases where it is possible to do so.

The entries have been registered in a chronological order, which, in our opinion, is more suitable than alphabetic index or a classification according to the subject matter. It is true, however, that system adopted has a weak point. Namely, the works edited in more than one volume and published at intervals have to be registered as separate successive entries. As there are only five such works in the eighteenth cenntury, five fictitious entries will appear in the index. By the time I devised a better system the book was already ready for printing and I am afraid the failure will remain in this edition.

I treated the particulars for each item in detail using the bibliographies of Pekarski, Bikov and Gurevič respectively, but the Commission thought such a presentation too extensive and decided that the material should be more condensed.

New ideas have been born from the steady investigation, but fundamental works of Ilarion and Dimitrije Ruvarac, Dr Tihomir Ostojić, Nićifor Vukadinović, Dr Mita Kostić, Dr Nikola Radojčić, Dr Petar Kolendić and Mladen Leskovac have always been respected and conclusions based upon them. The details obtained from the Venetian Archives, thanks to Dr Miroslav Pantić who allowed me to use them before his work was published, enabled me to settle some dubious questions connected with the Dimitrije Teodosie editions.

Furthermore, varieties of some Serbian eighteenth-century books have been here recorded for the first time, as well as different editions of the same works issued in the same year.

There are instances where documentary evidence was lacking and the details of the subject offered no clue. This is, for example, the case with Serbian primers and psalters, mainly recorded in Russian studies which are hardly available in Yugoslav libraries. Another such case is the problem of the Theresian Unification Act relative to education in Serbian lay schools. The translation of Ritter's Stemmatology remains a problem to be solved.

The prices of books have been indicated in the monetary value of the epoch, as we thought that such information might be interesting.

We have given only those reference books that are useful for a better understanding of bibliographic texts. Information on libraries which have the books in their custody, has been taken from the material Commission obtained from our libraries except the library in Ljubljana. Data on Ljubljana library as well as on the foreign ones have been taken from catalogues or collected on the spot.

PRÉFACE

RÉSUMÉ

Nous avons connu au XXe siècle, pendant les deux guerres mondiales une destruction inimaginable des livres serbes. Pendant la Première guerre mondiale les livres serbes avaient été détruits, entre autres, par les Austro-hongrois, mais c'est pendant la dernière grande guerre mondiale que la destruction des livres serbes a dépassé toute mesure. La destruction de la Bibliothèque Nationale bombardée le 6 avril 1941 a été un coup très dur pour la culture serbe. Par suite de telles circonstances l'élaboration de la *Bibliographie Serbe du XVIIIe siècle* rencontre des difficultés inconnues dans d'autres pays civilisés.

Pour mettre au point cette bibliographie de livres serbes du XVIIIe siècle je me suis servi de ma nombreuse collection qui, par le nombre de volumes, et surtout de volumes rares, dépasse toutes les collections de nos bibliothèques publiques, et même la collection de la Bibliothèque Nationale de Belgrade. Cette collection est le produit d'échanges et d'achats dans les bibliothèques privées des collectionneurs suivants: Dr. Aleksa Ivić, professeur à l'Université de Belgrade, Dragoslav Petković, ancien libraire et bibliophile belgradois bien connu, Vasa Stajić, Directeur de lycée, Dr. Vladimir Nikolić, avocat de Zemun, Vladimir Plavšić, de Zemun également, baron Josif Rajačić, héritier de la bibliothèque du patriarche Rajačić, Mile Pavlović Krpa, professeur, Dr. Radoslav Grujić, professeur d'Université et d'un grand nombre d'autres amis et d'autres relations de Dalmatie, de Slavonie, de Sirmie et de la Bačka. J'ai été secondé dans mes efforts par la précieuse collaboration du professeur Radoslav Perović et du Dr. Ljubomir Durković-Jakšić, conseiller scientifique de la Bibliothèque Universitaire de Belgrade.

L'amabilité toute particulière de l'ancien bibliothécaire de la Matica Srpska, Mladen Leskovac, actuellement professeur à l'Université de Novi Sad, m'a permis d'emporter chez moi, afin de les étudier, les livres rares du XVIIIe siècle. Les autres conservateurs des bibliothèques de Belgrade ont suivi son exemple, exception faite de la Bibliothèque de la Patriarchie. La conservatrice de la Bibliothèque Centrale de l'Académie Serbe des Scieces et des Arts, Madame Smilja Mišić, a eu l'amabilité de me procurer de l'etranger, en particulier de l'Union Soviétique, les renseignements et les livres dont j'avais besoin. Le directeur des archives de l'Académie Serbe des Sciences et des Arts, Monsieur Božidar Kovačević, m'a aussi beaucoup aidé dans mes travaux. Et de même je ne peux que me louer de l'aceeuil qui m'a été réservé dans les bibliothèques de Zagreb, de Ljubljana, de Zadar, de Šibenik, du Couvent de Krk, de Dubrovnik et de Sombor.

A l'etranger j'ai pu consulter (en 1953) dans l'ancienne Bibliothèque Impériale, aujourd'hui Bibliothèque Nationale de Vienne, le *Catalogue des livres Serbes* établi par Kopitar. Le secrétaire aux Affaires Culturelles de la RP de Serbie, Monsieur Milorad Panić-Surep, m'a rendu possible (en 1958) la visite aux bibliothèques de Budapest, de St. André, de Trieste, de Venise et de Padoue. Grâce à l'intervention du docteur Ciro Gianneli, professeur à l'Université de Rome, j'ai pu visiter la Bibliothèque du Vatican.

Malgré mes recherches dans de nombreuses bibliothèqes yougoslaves et étrangères, il me restait quelques 48 livres du XVIIIe siècle dont l'existence avait été

signalée jadis, mais que je n'ai pas pu retrouver. Par contre j'ai découvert un grand nombre de livres et d'avis jusqu'alors inconnus.

Dans ce livre on présente pour la première fois les bibliographies serbes du XVIIIe siècle, en particulier la bibliographie manuscrite de Lukijan Mušicki qui comprend les livres serbes imprimés entre 1494 et 1818; puis celle de P. J. Šafarik qui va de 1494 à 1833 et celle de Stojan Novaković qui va de 1741 à 1867. Nous trouvons enregistrées chez Mušicki 160 unités pour le XVIIIe siècle, chez Šafarik 191 et chez Novaković 208. Ce dernier livre comprend en tout 413 unités dont 5 sont douteuses. Elles sont pourtant mentionnées pour faciliter les recherches ultérieures éventuelles.

Les fac-similés des premières pages et parfois de textes importants du point de vue documentaire accompagnent chaque volume qui a pu être vu. Pour des raisons teshniques et étant donné la présence des fac-similés de toutes les premières pages, la Commission d'élaboration de la bibliographie rétrospective auprès de la Bibliothèque Nationale a estimé qu'il suffisait de donner les titres abrégés et autant que possible transcrits phonètiquement.

J'ai décrit les différentes unités avec toute la précision et l'ampleur nécessaires, me servant à cette fin des bibliographies de Pekarski, de Bikov et de Gurevic, et particulièrement de ces deux derniers, mais la Commission qui a assuré la rédaction de mon ouvrage, a supprimé certaines parties, les considérant trop détaillées.

Les problèmes bibliographiques soulevés sont en partie nouveaux, mais ils se basent sur les oeuvres bien connues de Ilarion et Dimitrije Ruvarac, du docteur Tihomir Ostojić, de Nićifor Vukadinović, du docteur Mita Kostić, du docteur Nikola Radojčić, du docteur Petar Kolendić, de Mladen Leskovac et d'autres auteurs. Les données tirées des archives de Venise que le Dr. Miroslav Pantić a mises à ma disposition avant leur publication, m'ont permis d'ésucider certaines questions douteuses au sujet des livres imprimés chez Dimitrije Teodosije.

On signale ici, pour la première fois, les différentes variantes de nos livres du XVIIIe siècle, ainsi que les éditions différentes d'une même oeuvre parues la même année.

A défaut d'une documentation littéraire suffisante et de données complètes sur le dépôt aux archives, nombre de problèmes concernant certains livres n'ont pu être élucidés à fond. C'est le cas surtout pour les abécédaires et les psaultiers. Ils sont tirés d'originaux russes qu'il est fort rare de trouver dans nos bibliothèques. En outre nous ne disposons pas de données suffisantes sur l'introduction de l'enseignement unique dans les écolec laïques à l'époque de Marie Thérèse.

La traduction de sa Stématographie de Ritter en particulier présente toujours des problèmes non résolus par manque de données.

Les prix des livres, variant selon l'époque, sont aussi indiqués, car nous estimons que ces données peuvent être de quelque intérêt.

Les références n'ont été mentionnées que dans les cas où celles-ci complètent la description bibliographique. Les données sur le dépôt dans nos bibliothèques se basent sur les rapports faits à la Commission par ces bibliothèques, à l'exception de la bibliothèque de Ljubljana. En ce qui concerne cette dernière et les biliothèques étrangères je me suis basé sur mon expérience personnelle et sur les catalogues.

СРПСКА БИБЛИОГРАФИЈА
XVIII ВЕКА

СКРАЋЕНИЦЕ

БГ	без године
Bd	Band
Бм	без места
Бмг	без места, штампарије и године
БГМ	Библиотека д-р Георгија Михаиловића (од 31. X. 1959. у БМС) сем бр. 188
БМС	Библиотека Матице српске, Нови Сад
БПБ	Библиотека Патријаршије, Београд
Брош.	Брошурано
V.	Von
ГДСС	Гласник Друштва српске словесности
ГИД	Гласник Историјског друштва
ГНЧ	Годишњица Николе Чупића
ГСНД	Гласник Скопског научног друштва
ГСУД	Гласник Српског ученог друштва
завр.	завршни
загл.	заглавни
ил.	илустрација
иниц.	украсни иницијал
K	Kötet
кн.	књига
кр.	крајцара
л.	лира
л.	лист
lev.	levél
лит.	литература
НББ	Народна библиотека, Београд
НББХ	Народна библиотека Босне и Херцеговине, Сарајево
НБС	Народна библиотека, Скопље
Nt.	Nagy tiszteletü
РКП	рукописна
СКГ	Српски књижевни гласник
СКЗ	Свеучилишна књижница, Загреб
солд.	солдина
сочин.	сочинено
stb.	s a többb
УББ	Универзитетска библиотека, Београд
УБЉ	Универзитетна ин народна књижница, Љубљана
Ф	форинта
Hrgb.	Herzusgegeben
Ч	число
ЦБ САН . .	Централна библиотека Српске академије наука

1701

1. МАРКОВАЦ-МАРГИТИЋ, Стипан Јајчанин: **ISPOVID KARSTIANSKA**
U Mlecie, kod Nikole Pecana 1701.

„Ispovid karstianska i nauk znati se pravo ispoviditi itd. složeno u jezik bosanski aliti ilirički, po fra Stipanu Jajčaninu ot Markovac itd. u Mlecie 1701. kod Nikole Pecana u 16 str. 285.“

Дато по И. Ф. Јукићу.

На исти начин бележе издања: И. Кукуљевић, С. Љубић, Ј. Матковић и Д. Прохаска (у тексту); Прохаска у напомени, на истој страни, бележи издање из 1704 као I издање. Шафарик је забележио издање латиницом из 1703 (415 стр.) издање ћирилицом из 1707 ([32]+285 стр.). Код Јеленића је споменуто само издање из 1703, иако из те године није познато ни ћирилско а ни латинско издање. Стојачковић није знао за ово прво издање.

У каталогу Кукуљевићеве библиотеке налазимо забележено: „Margitić, Stjepan, Ispovidi. U Mnecih. 1764. 12^0.“

С правом је Решетар приметио „како је слабо обрађена и слабо потпуна наша библиографија“; горе изложено то потврђује.

I издање. — II 1704. — III 1707. — IV 1788. — Латиницом: I 1799 у Млецима, II 1842 у Сплиту.

Лит.: *I. F. Jukić,* Književnost bosanska. Bosanski prijatelj, I, Zagreb, 1850, 31. — *I. Kukuljević,* Bibliografija Hrvatska. I, Zagreb, 1860, 11. — *S. Ljubić,* Ogledalo književne povjesti jugoslavenske. II, Rijeka, 1869, 408, 454. — *J. Matković,* Bibliografija bosanskih Franjevaca. Sarajevo, 1896, 10. — *D. Prohaska,* Das kroatisch — serbische Schrifttum in Bosnien und Herzegowina. Zagreb, 1911, 128. — *P. S. Šafarik,* Geschichte der Illirschen und Kroatischen Literatur. Hrgb. v. J. Jireček, Prag, 1865, 217—218. — *J. Јеленић,* Марковац (Маргитић) Стјепан Јајчанин, Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка, II, Загреб, 684. — *А. Стоячковићъ,* Исторія восточно-славенскогъ богослуженія и кyріллскогъ кньижества, код Славена западне цркве. У Новомъ Саду, 124, 126, 130. — Bibliothèque sud-slave de Jean Kukuljević Sakcinski. Agram, 1867, 74.

2. ПОСИЛОВИЋ, Павао: ѸДНЄТ Ѡ КРНПОСТН.
Ѳ Мнєцнє, По Нникoлн Пєццанѳ, 1701.

Стр. 230+[2], пагинација ћирилска (за стр. 5 арапска), сигнатура латинска, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_8, на крају G — G_9); кустода. Виньета на насловној страни. 110 × 75.

Текст западном ћирилицом.

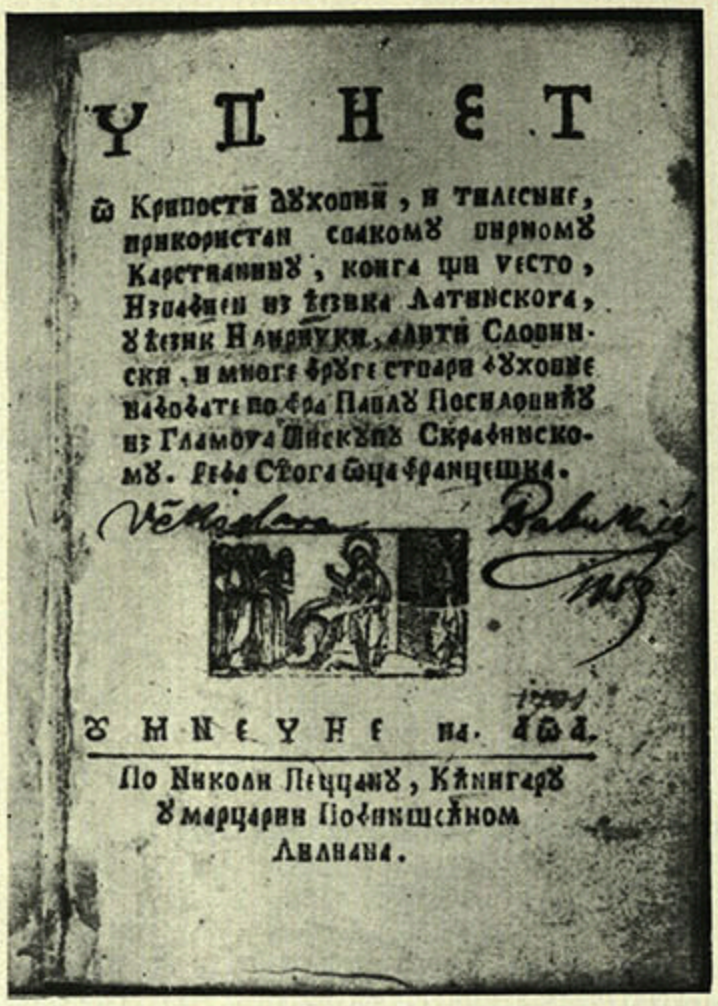

Ѱ П Н Є Т

Посвета, на латинском, краљу Фердинанду IV носи датум 25 јануар 1647. Главни део књиге је превод Зборника Fiore di virtù (стр. 5—219), вероватно са римског издања од 1515. На последњих 8 страна налазе се захвални стихови свемогућем Богу, његовој мајци, Св. Ани и патријарсима оцу Францешку и оцу Доминику. Садржај (ил. 2, 3). На последњим непагинованим странама Буквица мала за дитцу.

I 1647. — II издање. — Издања латиницом у Млецима 1712 и 1756.

Лит.: *I. F. Jukić,* Književnost bosanska. Bosanski prijatelj, I, Zagreb, 1850, 31. — *I. Kukuljević,* Bibliografija hrvatska. I, Zagreb, 1860, 12. — *F. J. Matković,* Bibliografija bosanskih Franjevaca. Sarajevo, 1896, 11. — *D. Prohaska,* Das kroatisch-serbische Schrifttum in Bosnien und Herzegowina. Zagreb, 1911, 107—108. — *P. Kolendić,* Fra Pavao Posilović i njegovo „Naslađenje". Rad JAZU, 206 (1915), 185.

SKZ

←*Насловна страна, стр. 1.*

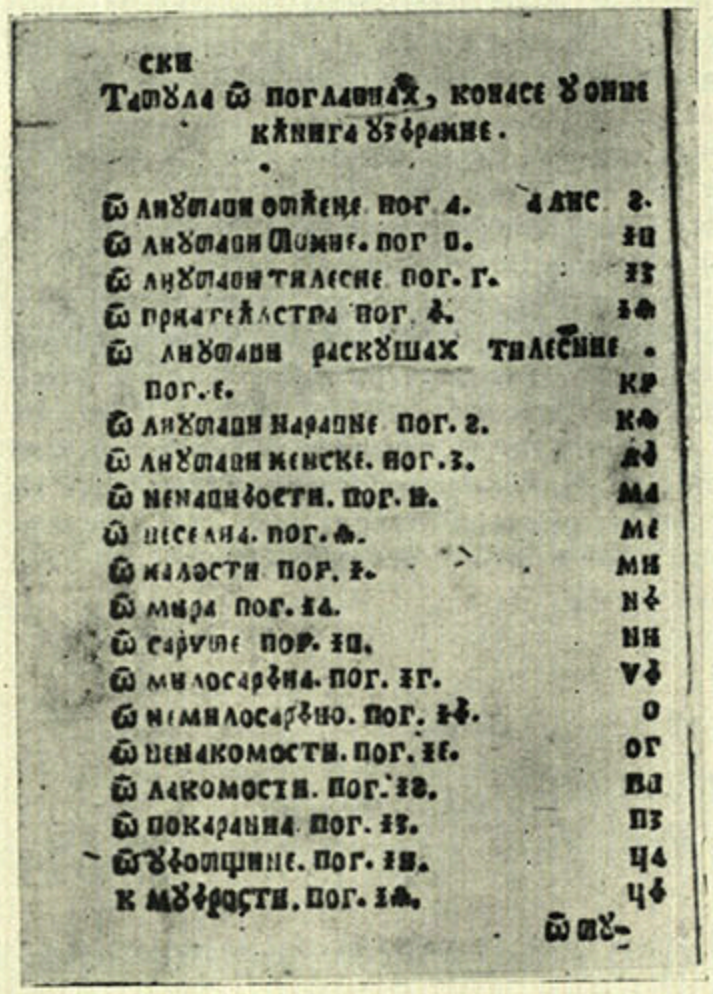

Тавла ѡ поглавиах, конасе ѵоние кѣнига ѵѣфранне.

ѡ лнѵѕлаи отѣене пог. а. лис з.
ѡ лнѵѕлаи Помне. пог в. зп
ѡ лнѵѕлаи тилесне пог. г. зѕ
ѡ прилежлства пог. д. зф
ѡ лнѵѕлаи раскѵшах тилесние пог. є. кр
ѡ лнѵѕлаи нарапне пог. ѕ. кф
ѡ лнѵѕлаи женске. пог. з. дф
ѡ менапнфости. пог. и. ма
ѡ шесела. пог. ѳ. ме
ѡ калости пог. і. ми
ѡ мира пог. ія. нф
ѡ сарѵше пог. іп. нн
ѡ милосарѣна. пог. іг. ѵф
ѡ немилосарѣно. пог. іф. о
ѡ ненакомости. пог. іє. ог
ѡ лакомости. пог. із. па
ѡ покарапна пог. іѕ. пѕ
ѡ ѵѣлотприне. пог. ін. ца
к мѵѣрости. пог. іѳ. цф

ѡ пѵ-

Садржај, стр. 128.

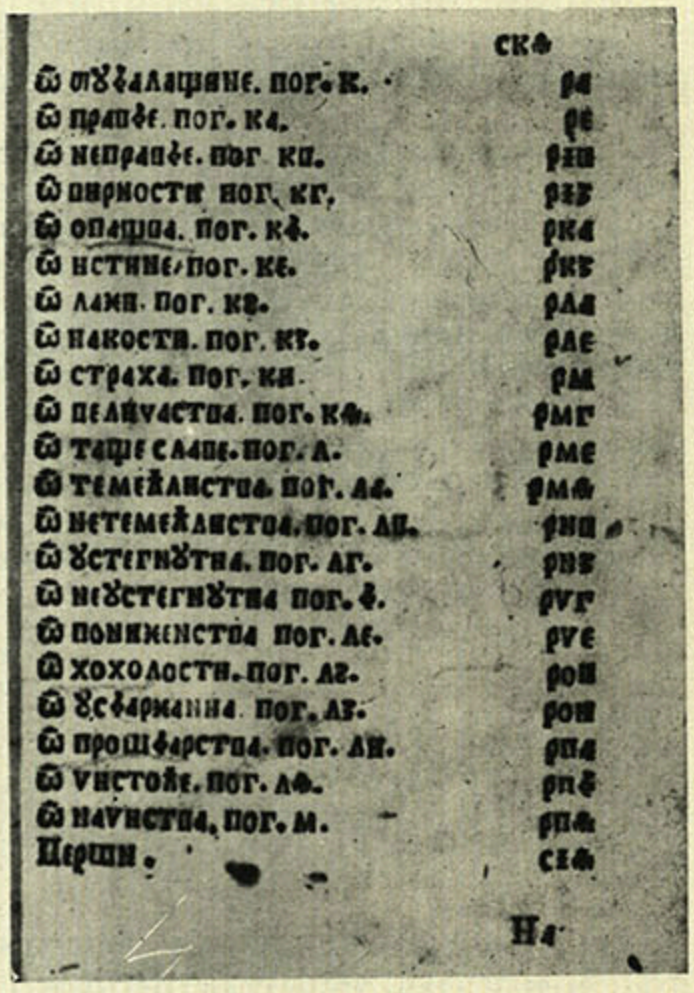

ѡ отѵѣлалприне. пог. к. ра
ѡ правѣе. пог. ка. рє
ѡ неправѣе. пог. кп. рпп
ѡ пирности пог. кг, рѕѕ
ѡ опаспа. пог. кѳ. рка
ѡ истине. пог. ке. рке
ѡ лжи. пог. кѕ. рла
ѡ накости. пог. кѕ. рлє
ѡ страха. пог. ки. рм
ѡ пелѵчастна. пог. кѳ. рмг
ѡ тапе слапе. пог. л. рме
ѡ темнѣлностна. пог. лл. рмѳ
ѡ нетемнѣлностна. пог. лп. рнп
ѡ ѵстегнѵтна. пог. лг. рнѕ
ѡ неѵстегнѵтна пог. ѳ. рѵг
ѡ понижностна пог. лє. рѵє
ѡ хохолости. пог. лѕ. рон
ѡ ѵсѣрдпанна. пог. лѕ. рон
ѡ прощѣрстна. пог. ли. рпа
ѡ ѵпстойе. пог. лѳ. рпѳ
ѡ начпстна. пог. м. рпѳ
Перши. сѳ

На

Садржај, стр. 129.

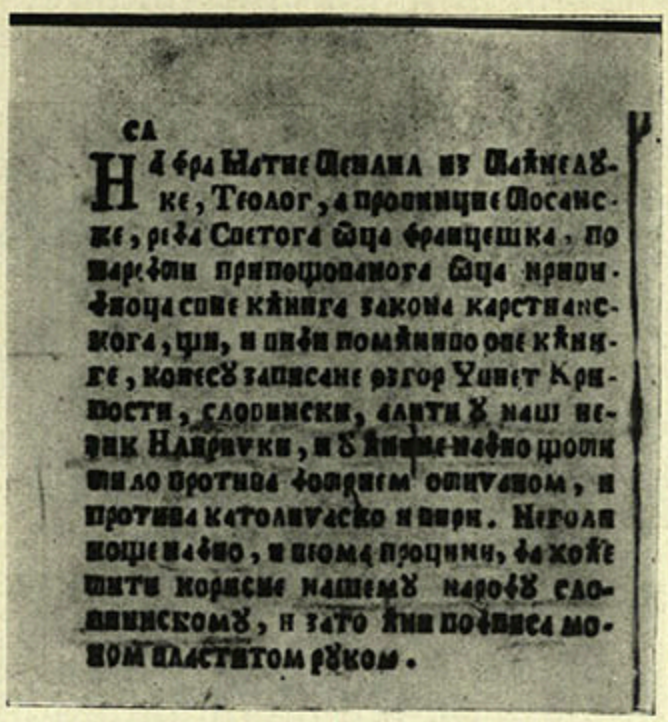

Одобрење Матије Бенлила, стр. 130.→

1704

3. ДИВКОВИЋ, Матија: ПЕСНЕ ДИКОПИЊА.

На фом Иван Филипопиња или Гарчиа ...ниии поноштн цантѫ, ѳ Млецн По Николи Пеццанѫ, 1704

Стр. [20]+1008+[2], пагинација ћирилска и арапска, прво један квинион са латинском и ћирилском сигнатуром (a_2 ав — a_5 а€), затим кватерниони (A_2 ав — A_4 ад, последњи Qqq, Ppp — Qqq_4, Pppд), на крају квинион (Rrr, Ccc — Rrr_5, Ccccв); завршних украса има 19, виньете на стр.: [1, 3], 1; са 4 ил. на стр.: 444, 582, 614, 678. 169 × 105.

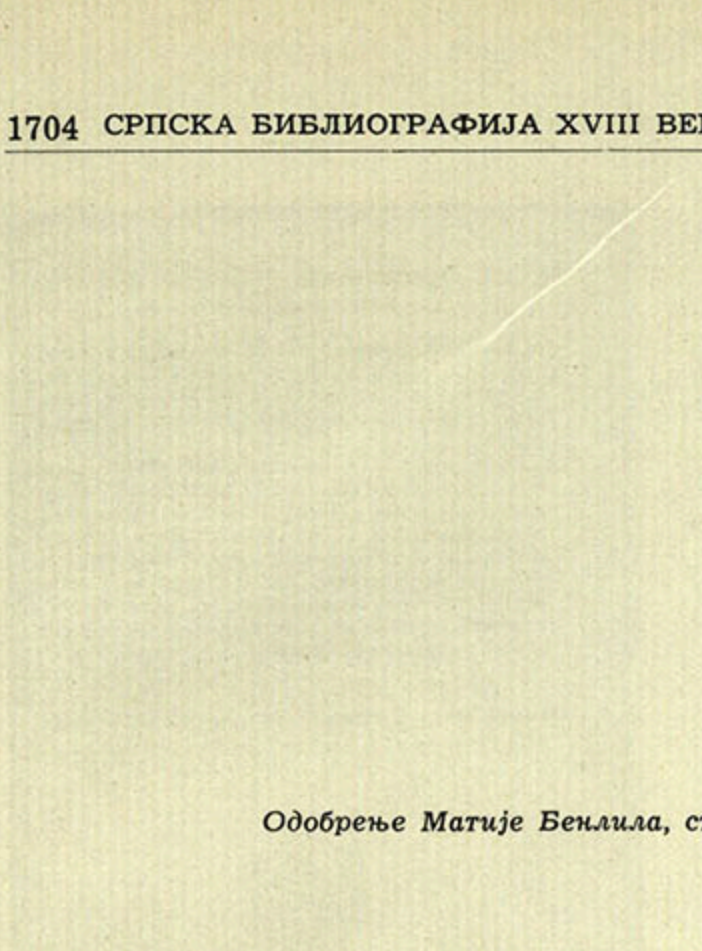

ПЕСНЕ
ДИКОПИЊА
СПАРХѪ ЕВАНЂЕЛИА НЕДИЂЕЛНИХ
Прико свега годишња ; кое Песнѣ из разликих диачких
књига приведе, исписа ; и слома погойавшим Богослову
ФРА МАТИЕ Дивковић из неласка, Реда СВЕТОГА
ФРАНЦЕШКА, из Провинције примењом Босне Ар-
жентине. Законисе Песнѣах удаљеного стварн сказа-
ние, и корисне књиге разумевања, толи потребитим
ради, какосе ови
књиге.

СРа Марио Молисе за нас грешнике.

ФА ЗОМ ИВАН ФИЛИППОПИЋ, ИЗ ГАРУНА,
МИСНИК ИКАПЛАНЕ СВЕТОГА МАРКА
Врло сиђи Здитини Дрки Цисквпие Сплитске уини поно-
шти Чланѫ, мѣшки помаћикла - и молисе наобће
књиге именоване сварх Еванђелиа Пга. фра Матиа Дивко-
пића, Закон немаћика инџа онде сие онако, какове
изарођае Чланако поштованим резоником, и дивотим
Карштианом, смоим трѫдом, и согликом помаћом,
и маћим Здамењем крик Светога Марка Прилрапа Змагри
поворођених Исусов На ѧѿѳ. 1704.

По Николи Пеццанѫ Књигарѫ Змарцарни Здопѣш
Летим Старѣи С. об.

Прва насловна страна, стр. [1].

Текст је у два ступца, западном ћирилицом.

Садржај:

Стр. [2]: Приказуем ови мои труд маћлаан на пощение присвитлому, и при пощованому Г[осподи]ну Г[осподи]ну, и мом свагда Гору Г[осподи]ну Стипану Кузми АркиБискупу Сплитскому, и парвому све харваске земѣле.

Стр. [3]: СКАЗАНИЕ НИКИЕ особитие стварих, кое се здарже у овиех кѣнигах.

Стр. [7]: Допуштење отаца инквизитора за штампање књиге, на италијанском и српском.

Стр. [18]: МИЛОСТ, И ДОПУЩЕНИЕ ПРИПОЩОВАНОГА ОЦА комиесара ћенералова [...] фра Еванђелиџа ѿ Габиана.

Стр. [19]: ПРИСВИТЛОМУ, И ПРИПОЧТОВАНОМУ ГОСПОДИНУ Господину фра Бартолу Кадчићу, достоиному Бискупу Макарскому.

Стр. 1: РАЗЛИКЕ БЕСИДЕ ДИВКОВИЋА ЗА НАРОД СЛОВИНСКИ СВАРХУ ЕВАНЂЕЛИА Недиѣлнех прико Свега годиџа; Кое бесиеде из разликиех Кѣнига диачкиех Приведе, Сложи и Исписа фра фра Матие Дивковић [наставља се као у наслову на стр. [1]] [...] приштанпа у Млеци по пороћениу исусову на ѧѿг 1703.

Стр. 2: ПРЕДЕСЛОВИЕ.

Затим долази 66 духовних беседа; садржај на сл. 10 и 11.

Дивковић је своје дело штампао јекавштином, а овде је дотеривано на икавштину. Разлике између издања Дивковићевог и Филиповићевог дао је Д-р Ђорђе С. Ђорђевић.

I 1916. — II издање.

Лит.: Ђ. Ђорђевић, Матија Дивковић. Глас СКА, LII (1896), 61—67. — *P, Kolendić*, Posveta Divkovićevih „Besjeda". Rad JAZU, 212 (1916), 138. — *S. Urlić*, Nešto o izvorima Divkovićevih Besjeda, Rad JAZU, 224 (1921), 313.

УББ. — СКЗ (непотпуно).

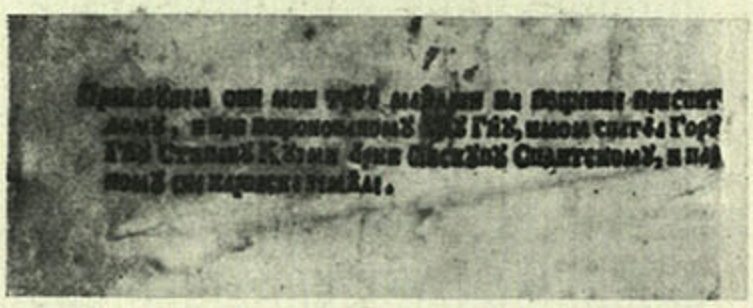

Посвета Филиповићева, стр. [2].

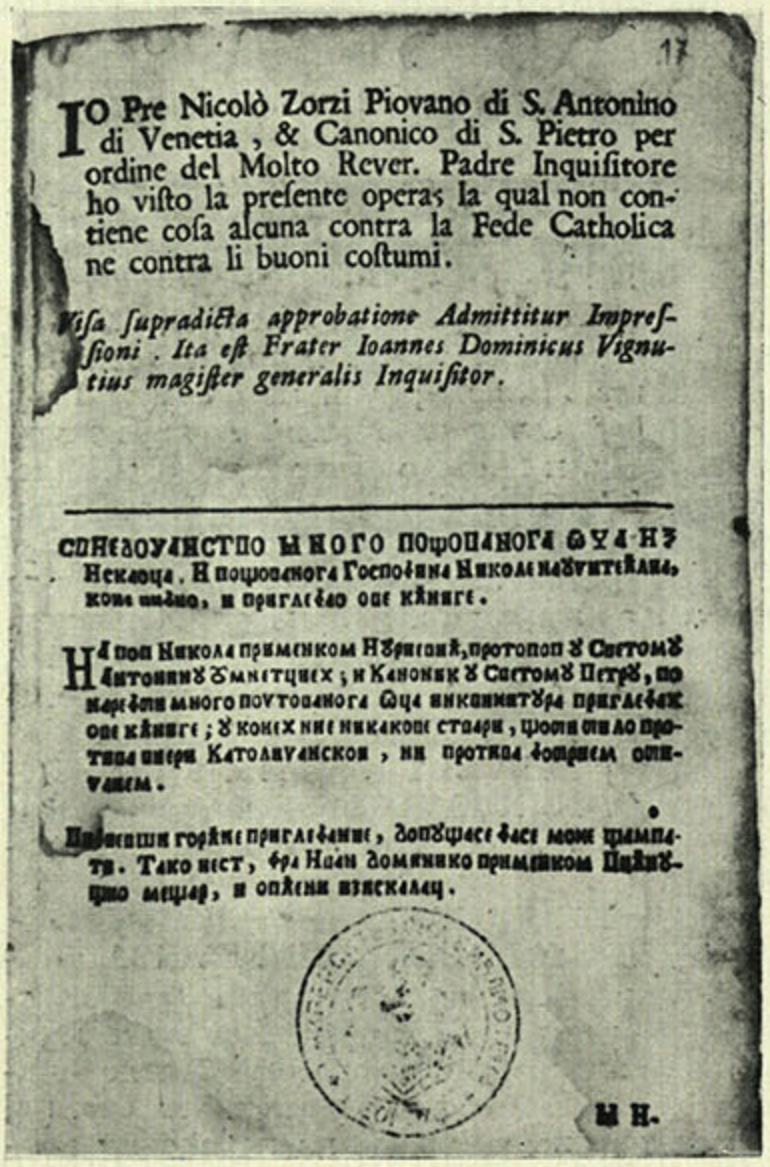

17

IO Pre Nicolò Zorzi Piovano di S. Antonino di Venetia, & Canonico di S. Pietro per ordine del Molto Rever. Padre Inquiſitore ho viſto la preſente operas la qual non contiene coſa alcuna contra la Fede Catholica ne contra li buoni coſtumi.

Viſa ſupradicta approbatione Admittitur Impreſſioni. Ita eſt Frater Ioannes Dominicus Vignutius magiſter generalis Inquiſitor.

СПНЕЗОУЛНСТПО Ы НОГО ПОЧОПАНОГА ОЧА НЗ Некавоца. Н поцювенога Господина Николе наВунитеЉа, коне ошдено, и пригледао оне кЊиге.

Н4 поп Никола примеником Нзригањ, протопоп з Светом4 Антонина Змнетцих; и Каноник з Светом4 Петр4, по нареденю много поутованога Оца инквизитура пригледах оне кЊиге; з коих ние никакове ствари, цроти пи ло протина вери Католичанском, ни протина добрим обичаем.

Прочитши горЊе пригледање, допуштам4 да моге цлампати. Тако вест, фра Иван Доминико примеником Пицинцино мецер, и оплени изискалац.

Ы Н.

Одобрење цензуре, стр. [15].

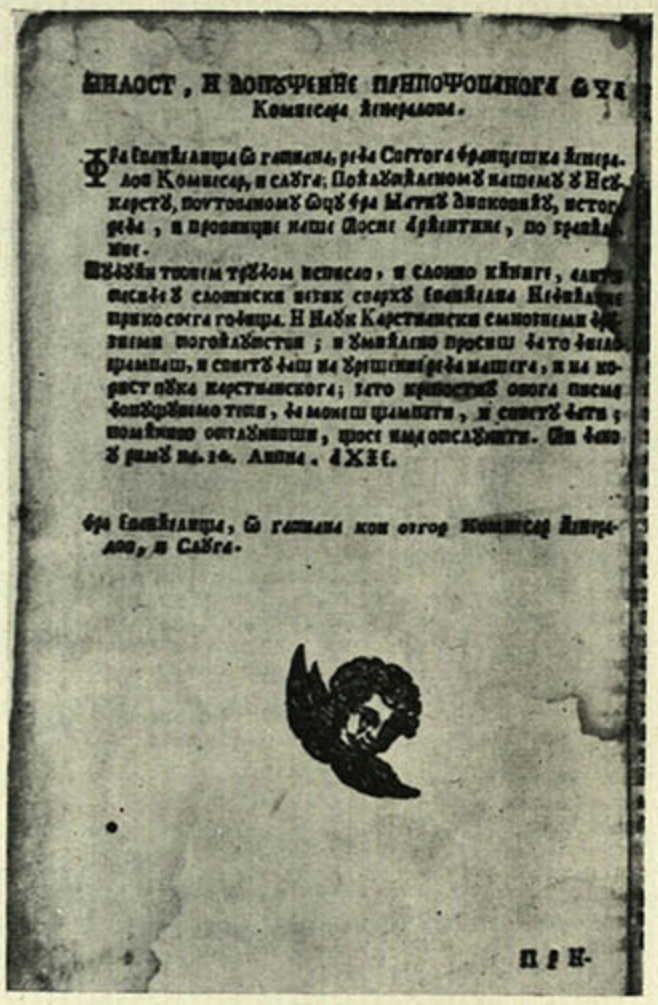

ЊИЛОСТ, Н ДОПУЋЕННЕ ПРНПОЧПОЩАНОГА ОЧА Комисара Ѣенералова.

Ф ра Ѕванђелица Ѕ гатиња, реда Светога францишка Ѣенералов Комисар, и слуга: Поштованим нашим з Неквареств, почтованом Оц фра Матиј Дивковић, истог реда, и провинције наше Босне Архиепископ, по трудња мне.

Штампан типом трудом писара, и сложно кЊиге, слатко описане з словинскиј језик сверх Ѕванђелиа Недељне прико свега годишта. Н Наук Карстиански смотренеми дрвнеми погодностии; и смиљено просиш да то Ѕванђелиа прамљаш, и свет4 даш на Христиан4 реда нашега, и на корист пука карстиянскога; зато крипостиш овога писма дозвољавамо тиск, да можеш цлампити, и свет4 дати; помињено остављајући, црез нега описати. Ш да ако з дњма 20. Априла. 1704.

Фра Ѕванђелица, Ѕ гатиња ков отгор Комисар Ѣенералов, и Слуга.

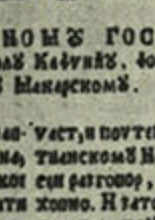

П Р Н-

ПРНСПНТЛОМЪ,

Н ПРНПОУТОПАНОМЪ ГОСПОДННЪ,

Господинъ фра Мартолъ Кавнићъ. достойномъ Шисиномъ Макарскомъ.

Т ако сино опћенит, и наластито з наше времене, Каго4ћ4 мои хотећи кои кЊиге словити, и писати з Љубрости. и ревњи, да наластито коесъ полак уести, и поутина Божиега, и закона, и Љубви карстианскога, затвсъ промишљао, и изискивао на учење ими, и поученим крилом, и за цињењем цлампати, и помоћи они свои трудњ, и Љубви прикази, и покланиоц; и комуни такои бар што з годи. Напримсъ, и особитим научном искали уопште разумна, паметна, и кЊижнина, кои такои ствари потиште; али кои паметите, могући, и како дати њиве разрешена со орђином, учинет Божиства з нишнине, и господство; при Господи свештеном. На недостоинији, и наимањи мъ речетеми оваквие труђено, и настојао з словински стик исписати, словити, и цлампати ове кЊиге Фратални Писма, Божиих сценим, и оверћим, даће нити Богъ Спаситељъ слава, свитим уест, и поутнице, да Љубви карстианскомъ Нароц, и вел4 спасенъ разговор, и утишење Божиње словити, и писати з Љубрости. и ревњи, да наластито коесъ полак уести, и поутина Божиега, и закона, и Љубви карстианскога, затвсъ промишљао, и изискивао на учење ими, и поученим крилом, и за цињењем цлампати, и помоћи они свои трудњ, и Љубви прикази, и покланиоц; и комуни такои бар што з годи. Напримсъ, и особитим научном искали уопште разумна, паметна, и кЊижнина, кои такои ствари потиште; али кои паметите, могући, и како дати њиве разрешена со орђином, учинет Божиства з нишнине, и господство; при Господи свештеном. На недостоинији, и наимањи мъ речетеми оваквие труђено, и настојао з словински стик исписати, словити, и цлампати ове кЊиге Фратални Писма, Божиих сценим, и оверћим, даће нити Богъ Спаситељъ слава, свитим

Љубрости. и ревњи, да наластито коесъ полак уести, и поутина Божиега, и закона, и Љубви карстианскога, затвсъ промишљао, и изискивао на учење ими, и поученим крилом, и за цињењем цлампати, и помоћи они свои трудњ, и Љубви прикази, и покланиоц; и комуни такои бар што з годи. Напримсъ, и особитим научном искали уопште разумна, паметна, и кЊижнина, кои такои ствари потиште; али кои паметите, могући, и како дати њиве разрешена со орђином, учинет Божиства з нишнине, и господство; при Господи свештеном. На недостоинији, и наимањи мъ речетеми оваквие труђено, и настојао з словински стик исписати, словити, и цлампати ове кЊиге Фратални Писма, Божиих сценим, и оверћим, даће нити Богъ Спаситељъ слава, свитим

Посвета Дивковићева, стр. [17].

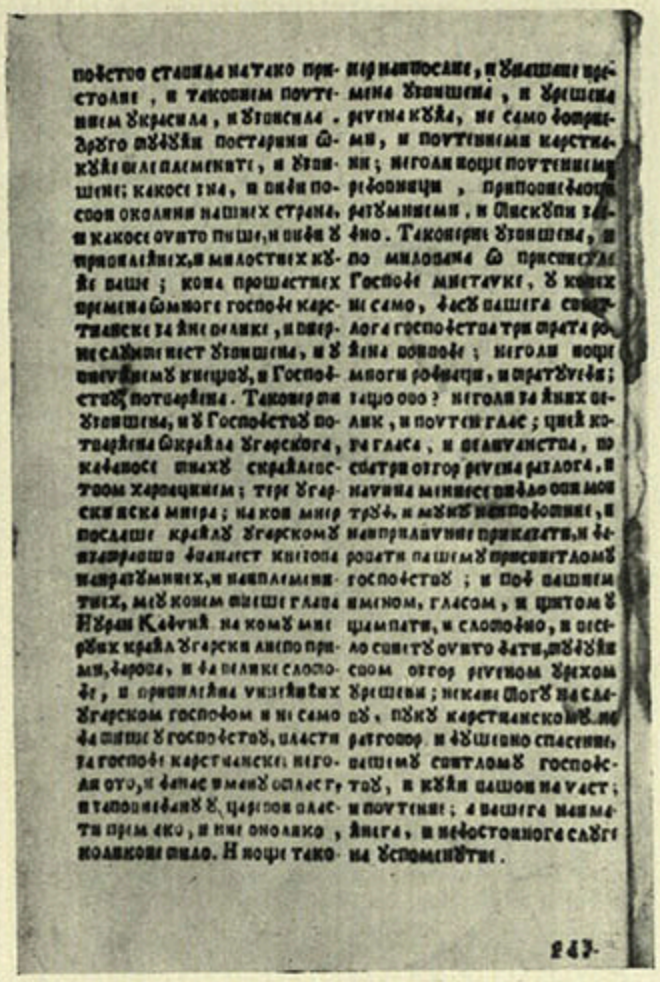

Посвета Дивковићева, стр. [18].

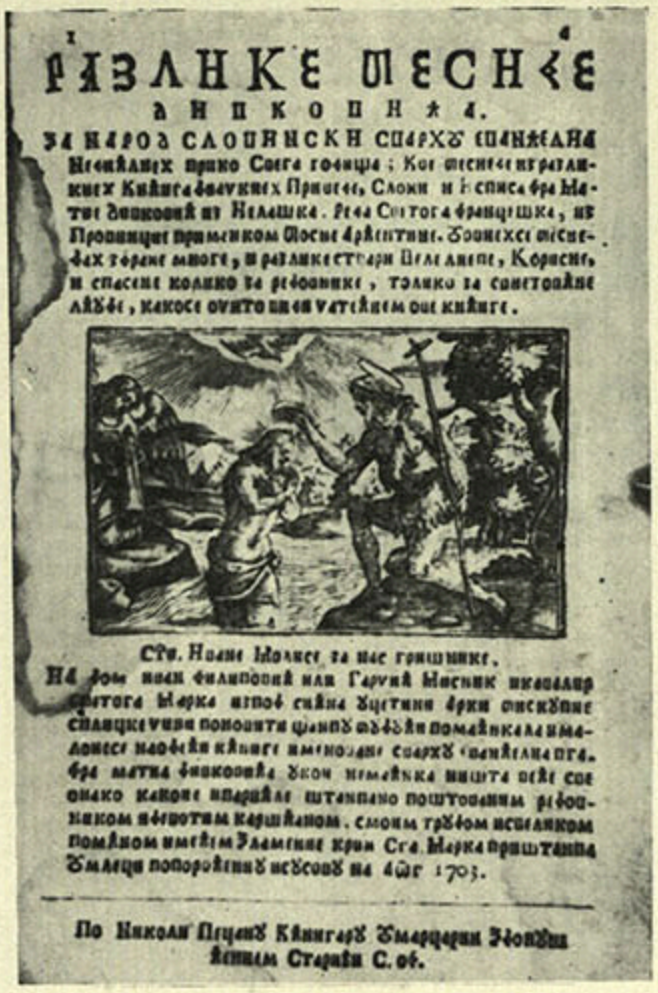

Друга насловна страна, стр. 1.

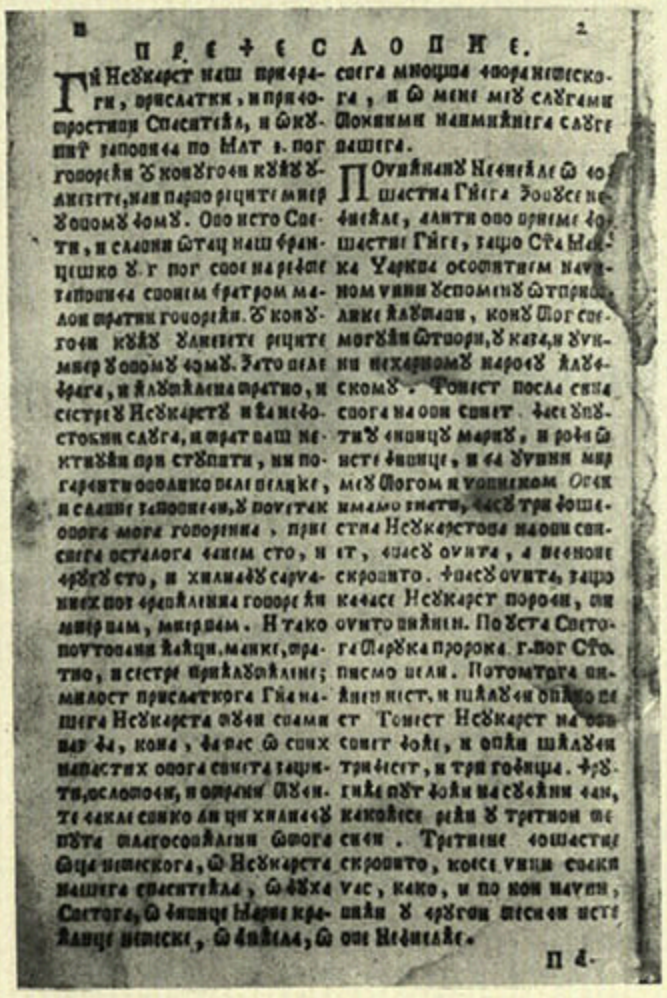

Предговор Дивковићев, стр. 2.

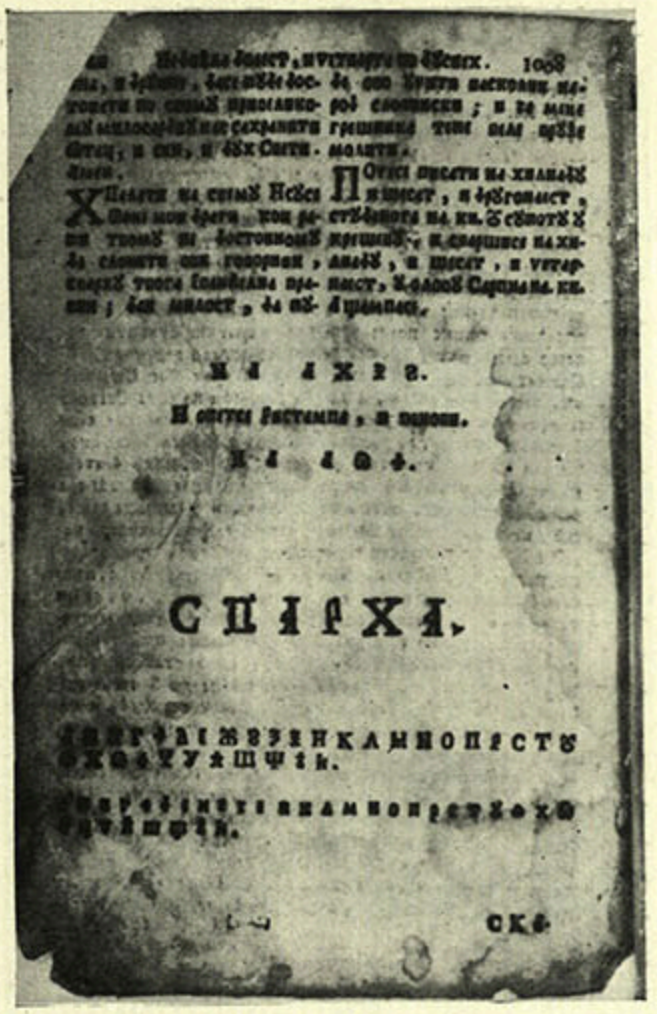

Поговор Дивковићев, стр. 1008.

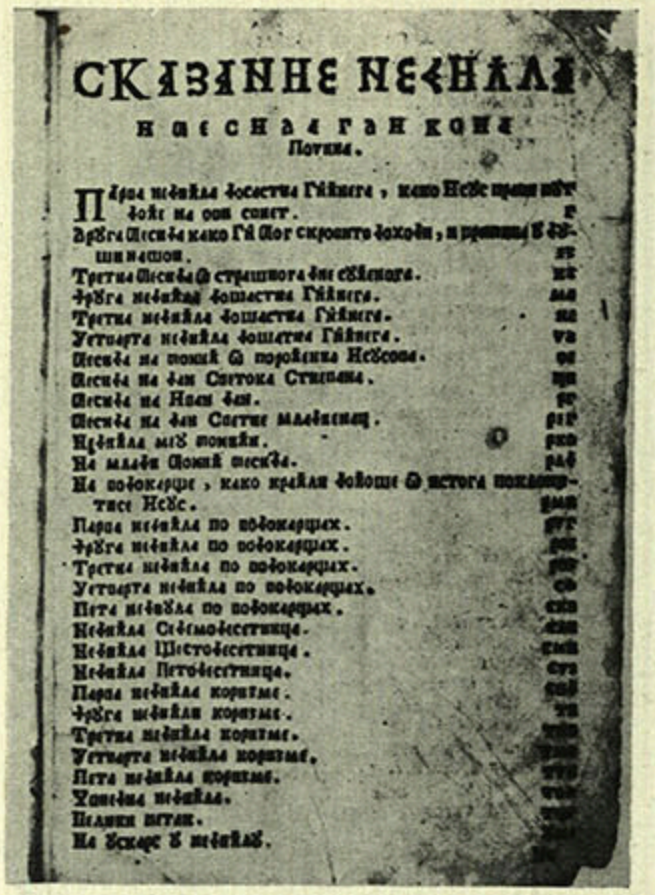

Садржај, стр. [1].

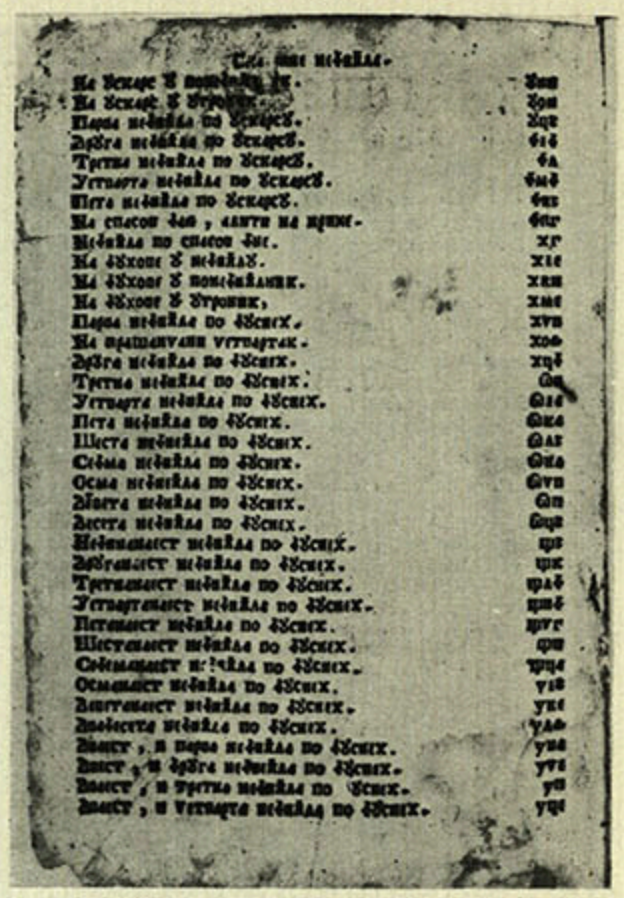

Садржај, стр. [2].

4 МАРКОВАЦ-МАРГИТИЋ, Стипан Јајчанин: НСПОДНЄД КАРСТНАНСКА. У Млецѣ, По Нникол Пеццан8, 1704.

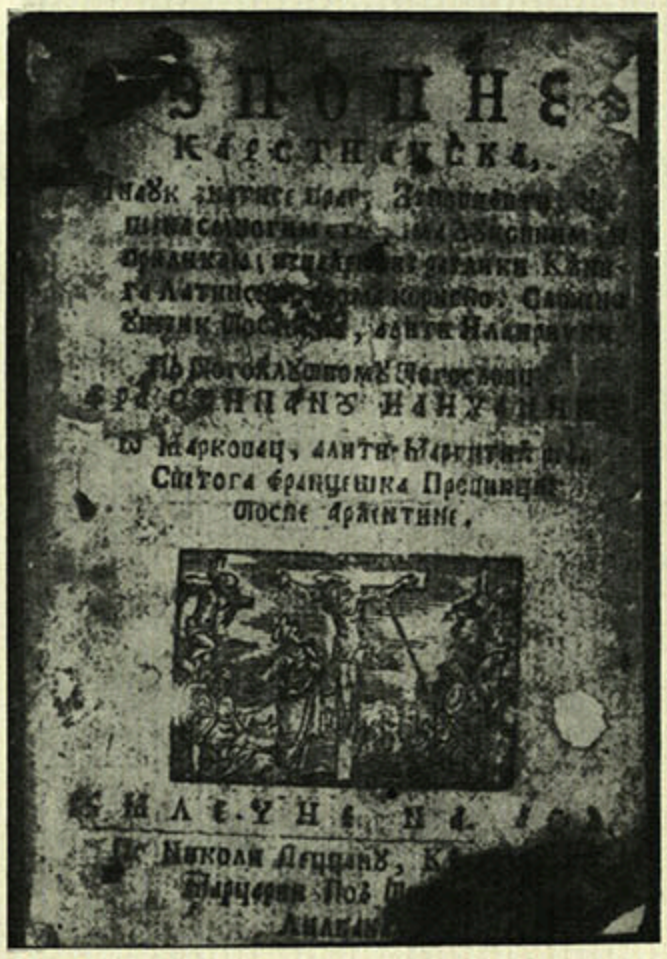

Стр. [32]+285, пагинација ћирилска, квадерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем: за 2 непагинована табака с малим словима ($a_2 - a_4$, $b - b_4$), за пагиноване с великим словима ($A - A_4$, на крају $S - S_4$); кустода; виньета на насловној страни. 108 × 74.

Текст западном ћирилицом.

I 1701. — II издање. — III 1707. — IV 1788. — Латиницом: I 1799 у Млецима, II 1842 у Сплиту.

Стојачковићу је познато само II — IV издање. Прво издање је видео и имао само И. Ф. Јукић.

Лит.: као под бр. 1.

СКЗ

← *Насловна страна, стр. [1].*

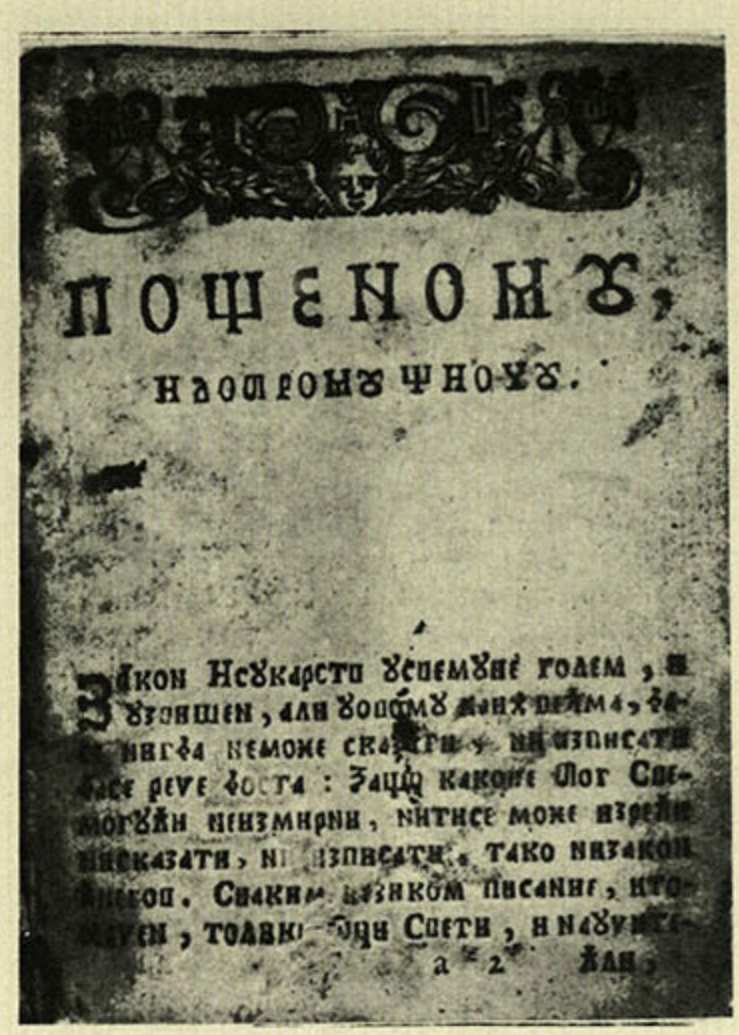

ПОЩЕНОМЪ,

НАОПРОМЪ ЧНОУХ.

Закон Нєѵкарсти ѵсиемѵнє голем, и ѵзвишен, али ѵопємѵ манѣ нєйма, за- нигда неможе скажати, ни изписати сасе рече ѳоста : Защо каконе Бог Спе- могѵћи неизмирни, нитнсе може изрећи нисказати, ни изписати, тако низакон Христов. Сиаким језиком писание, кто- годи, толкѣ они Свети, и надѵнѣ- а 2 ћли,

Предговор, стр. [3].

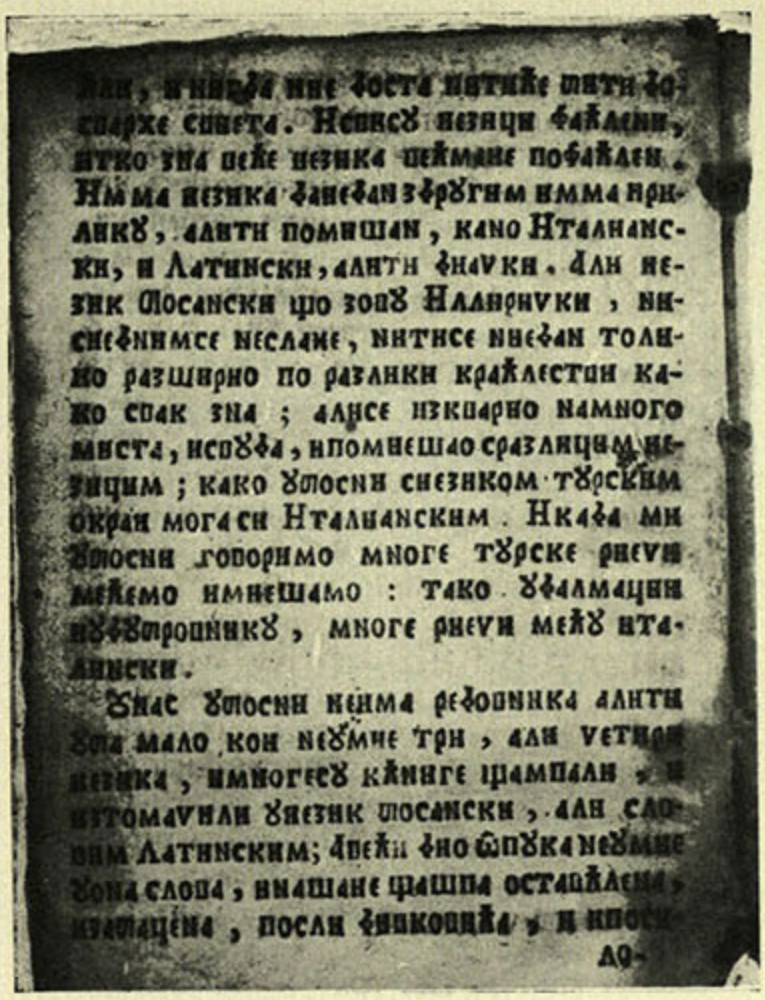

ћли, и нигда ние ѳоста нитнѣ знти ѳо- сиархе сиета. Нєписєѵ незнци ћайлени, нтко зна неке незика неймане пофайлен. Имма незика ѳанєѳан зєрѵгим имма при- ликѵ, алити помишан, кано Нталианс- ки, и Латински, алити ѳнаѵки. Али не- зик Босански цо зопѵ Илирички, ни- сиєѳнимсе несланс, нитнсе нпєѳан толи- ко разширно по разлики крайестии ка- ко сиак зна ; алисе изкиарно намного мнста, испѵћа, испомнешао сразлицим не- зицим ; како ѵзосни снезником тѵрским окран могасн Нталианским. Нкаѳа ми ѵзосни говоримо многе тѵрске рнеѵи мећемо имнешамо : тако ѵѳаламацки нѵѳѵпропиикѵ, многе рнеѵи мећѵ нта- лински.

Ѵнас ѵзосни нсима рећопника алити зна мало кон нєѵмне три, али ѵетиои незика, имногеєѵ кѣниге ірампали, и ѵтомаѵили ѵнезник босански, али сло- вим Латинским; дрећи ѳно ѿпѵка нєѵмне зона слопа, имашане ірашпа остапѣлена, изпацена, посли ѳинкопиѣ, и нпо- ло-

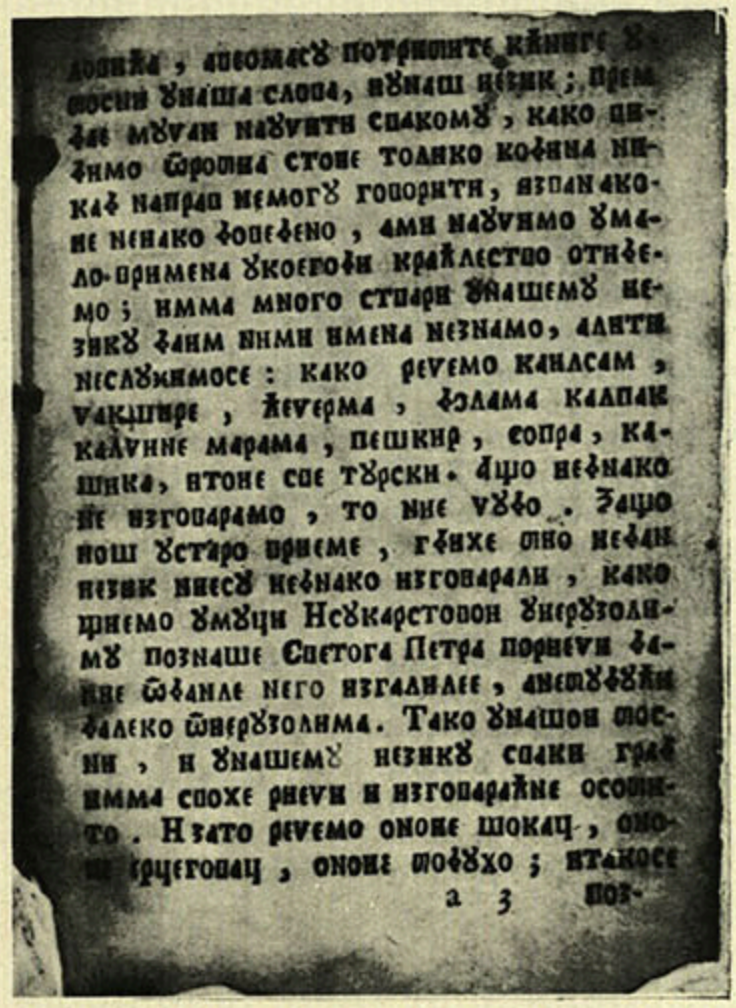

лопика, анеомасѵ потрпите кѣниге ѵ- осни ѵнаша слопа, нѵнаш незик ; прем ѳае мѵѵан навунти сиакомѵ, како пи- ѳимо Хрописа стопе толико коѳина ни- каѳ напран немогѵ говорити, изпанако- не нсиако ѳопеѳено, ами навунмо ѵма- ло-примена ѵкоегоѳи крайестио отиѳе- мо ; имма много стпари ѵнашемѵ не- зикѵ ѳаним нпми имена незнамо, алити неслѵжимосе : како рєѵемо каласам, ѵакшире, ћеѵерма, ѳолама калпак калѵнне марама, пешкир, сопра, ка- шика, итопе сие тѵрски. Ами неѳнако не изговарамо, то ние ѵѳѳо. Зацо нош ѵстаро нриеме, гѳнхе опо неѳан незик нпесѵ неѳнако изговарали, како цриемо ѵмѵци Нєѵкарстопон ѵнерѵзолп- мѵ познаше Сиетога Петра порнеѵи ѳа- ние ѿѳанле него изгалилее, анетѵѳѵйи ѳалеко ѿнерѵзолима. Тако ѵнашон сос- ни, и ѵнашемѵ незикѵ сиаки граѳ имма сиохе рнеѵи и изговарайне особи- то. Изато рєѵемо опопе шокац, опо- ни ћрцегопац, опопе поѳѵхо ; итакосе

а 3 пот-

Предговор, стр. [4].

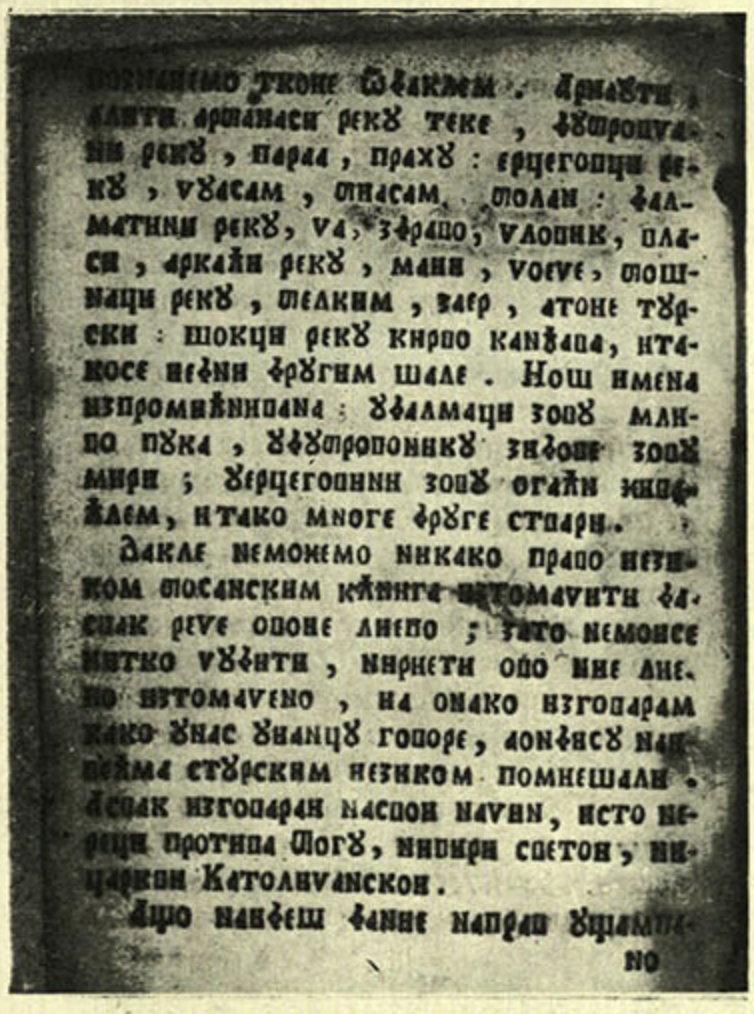

говоримо ѵкопе ѿѳакљем. Ариѵѵти, алити аршанаси рекѵ теке, ѵѵтрошча- ни рекѵ, пара, прахѵ : ерцегопци ре- кѵ, ѵѵасам, отпасам, сполан : ѳала- матини рекѵ, ѵа, ѳрапо, ѵлопик, пла- сти, аркайи рекѵ, мани, ѵоеѵе, сопш- наци рекѵ, телким, ѵаер, атопе тѵр- ски : шокци рекѵ кирпо канѳапа, ита- косе неѳни ѳрѵгим шале. Нош имена изпромиѣнипана : ѵѳаламаци зопѵ мли- по пѵка, ѵѳѵтропопникѵ знѳопе зопѵ мири ; ѵерцегопини зопѵ огайи жип- ѣлем, итако многе ѳрѵге стпари.

Дакле неможемо никако прапо нези- ком сиосанским кѣниге истомаѵити ѳа- сиак рєѵе опопе лиспо ; зато немосе нитко ѵѵѳити, нирнети опо ние лис- по истомаѵено, на онако изговарам како ѵнас ѵнанцѵ говоре, коиѳисѵ нај- пейма стѵрским незиком помнешали. Асиак изговарап наспон наѵап, исто не- рецп протипа Богѵ, нипири сиетон, ни- царкини Католичанскон.

Ацо наиѳеш ѳанне напран ѵцламе-

по

Предговор, стр. [5].

Предговор, стр. [6].

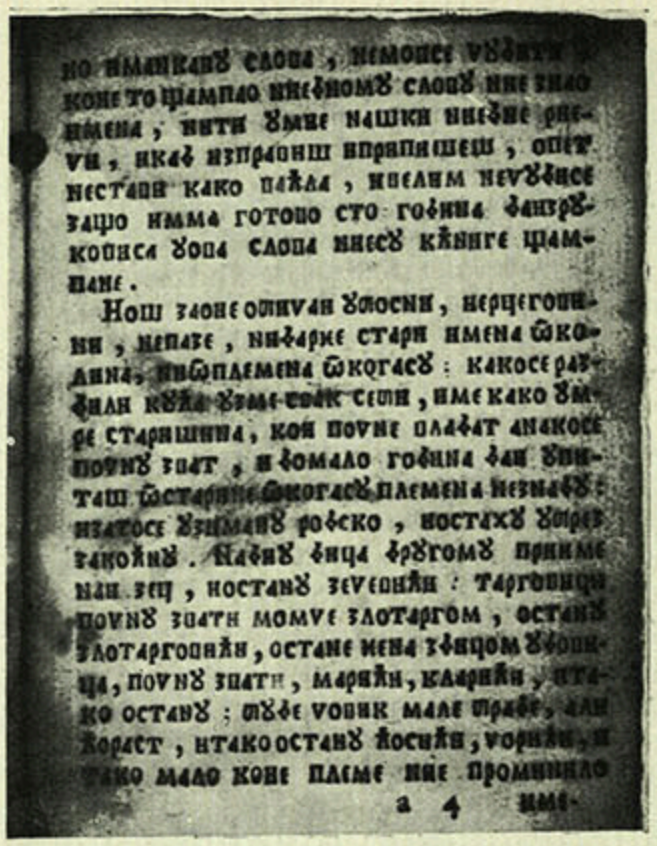

Предговор, стр. [7].

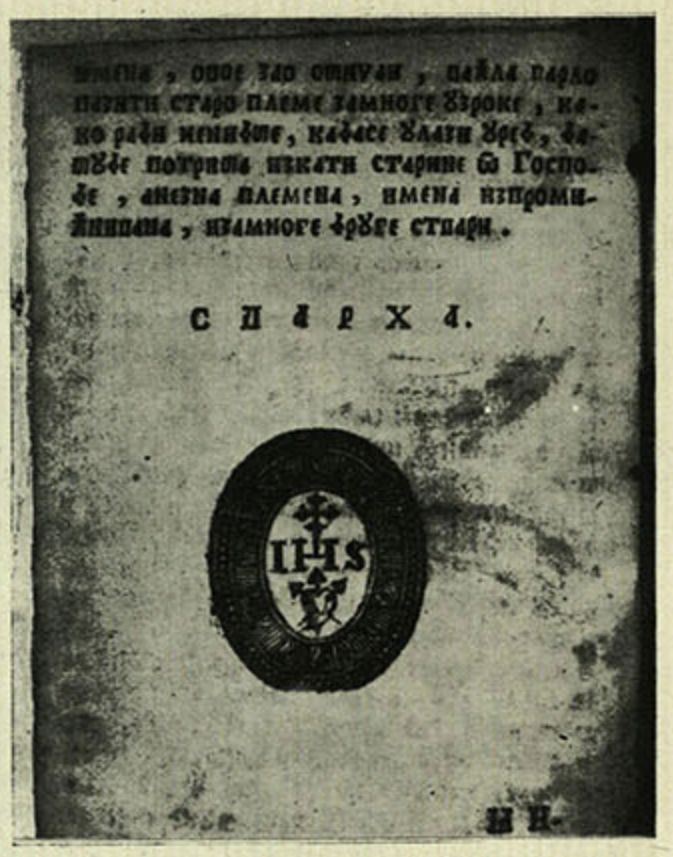

Предговор, стр. [8].

1707

5. ДИВКОВИЋ, Матија: НАУК КАРСТНАНСКИ.

У Мнецне, По Николи Пеццани, 1707

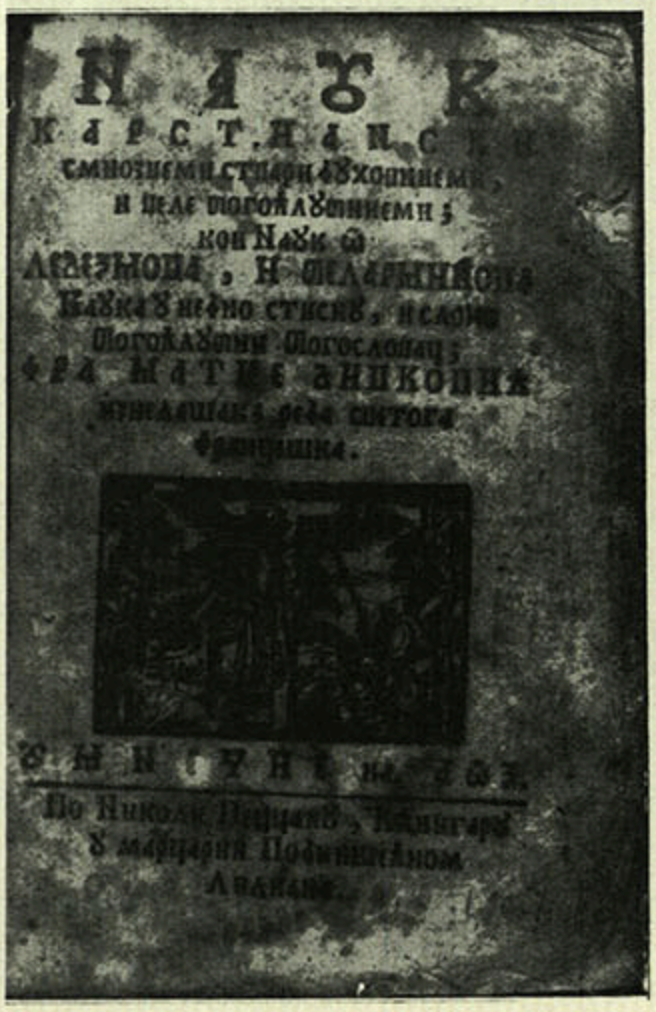

Стр. [32]+415, пагинација арапска и ћирилска, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем: за непагиноване с малим словима ($a_3 - a_4$, $b - b_4$), за пагиноване с великим ($A - A_4$, на крају $Cc - Cc_4$); виньета на насловној страни; са три ил. на стр. 2, 104, 320. Кустода. 105 × 70.

Текст западном ћирилицом.

Сигурна издања по Решетару и по Штефанићу: I 1616, II 1621, III 1630, IV 1640, V 1682, VI 1686, VII 1698, VIII издање.

Лит.: *Ђ. Ђорђевић*, Матија Дивковић. Глас СКА, LII (1896), 72, 75. — *М. Решетар*, Издања Дивковићева Наука крстјанскога. Прилози за књижевност, VII (1927), 37–38. — *V. Štefanić*, Jakob Ledesma i njegov „Nauk karstjanski" (1583). Vrela i prinosi, Zbornik za povjesnicu isusovačkog reda u hrvatskim krajevima. Posebno izd. 2, Sarajevo, 1938, XIII.

СКЗ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

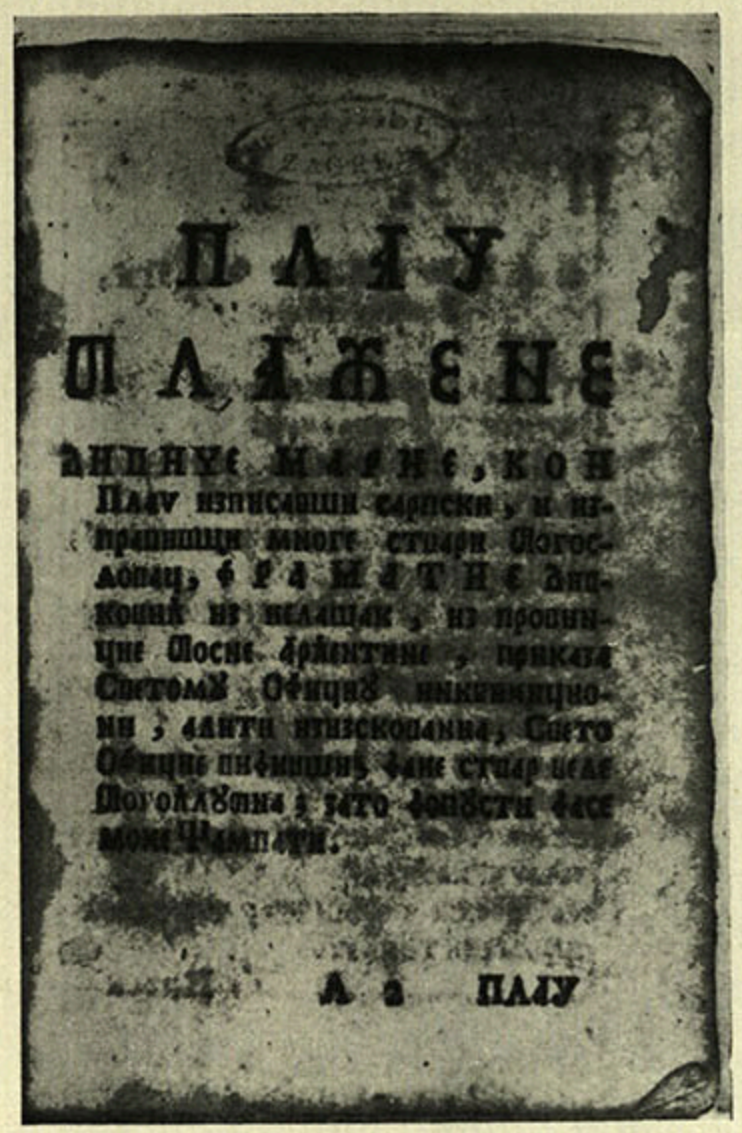
ПЛАЧ
БЛАЖЕНЕ
ДИВИЦЕ МАРИЕ, КОЈ
Плач изписавши сарпски, и из-
прапивши многе ствари Богос-
лопац, ФРА МАТЕ Дић-
копић из пелајшак, из прови-
ције Босне Арђентине, приказа
Светомђ Офицић инквизицио-
ни, 4анти изискапана, Свето
Официе пићишић, 4ане ствар целе
Богољубна, 4ато допости 4есе
моје Штампати.

ФРА ПЛАЧ

„Плач блажене дивице Марие“, стр. 3.

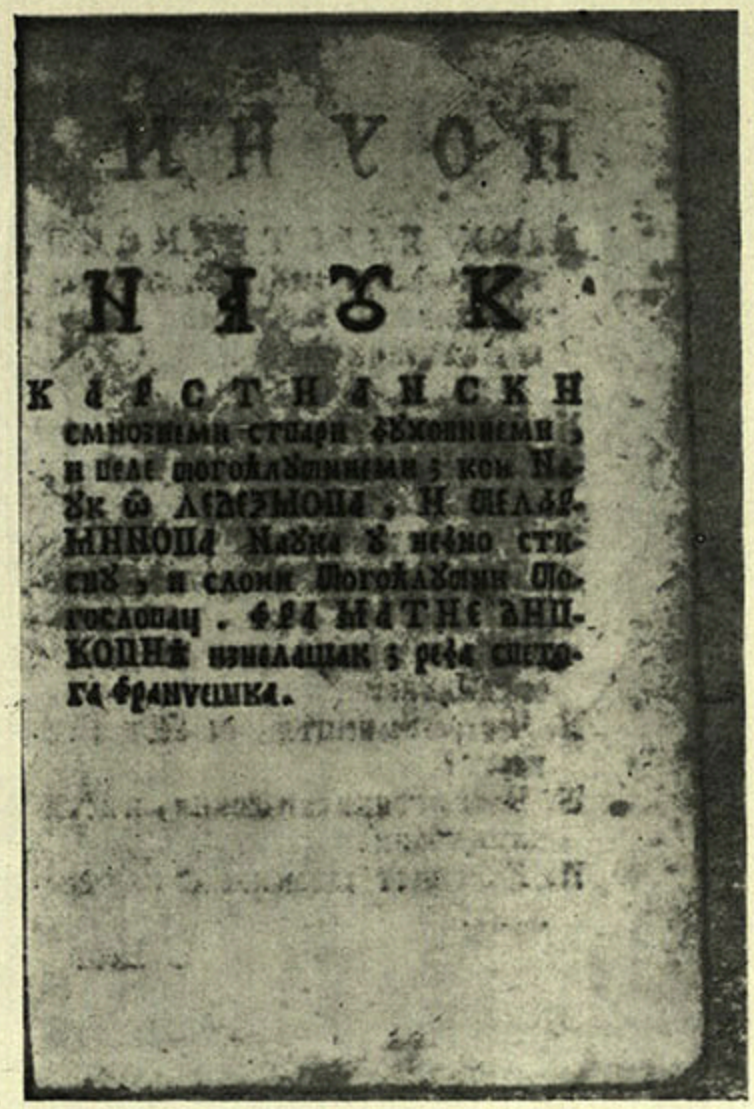
ИСПОВ
НАУК
КАРСТИАНСКИ
смноштвми ствари дховнијеми,
и целе Богољубнијеми, кои На-
ук ѿ Л(А)ЗЕЊОПА, И ОПЕЛА-
ЊИЈЕ Наука ѕ нећно сти-
сић, и сложи Богољубни Бо-
гослопац. ФРА МАТЕ ДИЦ-
КОПИЋ изпелајшак ѕ реда свето-
га Францешка.

Наслов као на првој страни, стр. 321.

6. МАРКОВАЦ-МАРГИТИЋ, Стипан Јајчанин: **ИСПОВИЕД КАРСТИАНСКА.** 8 Млецие, по Николи Пеццан8, 1707.

Исповиед карстианска и на8к знати се право изповидити, 8решена с многим ствари-ма д8ховним и приликам. Извађено из разлики кньига латински веома корисно, сложено 8 иезик босански алити иллирички по боголь8бном8 богословц8 фра Стипан8 Иајчанин8 ѿ Марковац алити Маргитић реда светога Францешка провинције босне арђентине. 8 Млецие на Аѿз (1707) по Николи Пеццан8 кньижар8 Марцарни под билигом Лилиана. 16⁰. 16 л. пред текстом и 285 стр. текста.

Напред је пишчев предговор, уобичајен календар са пасхалијама и одобрење цензуре, „последње је у мом егз. искинуто“. Затим: на стр. 1—50, поуке о исповести; стр. 51—76, молитве при исповести; стр. 77—121, чудеса која су се онима догодила који се нису право исповедили. Стр. 122—267: стихови о делима Спаситеља и појединих светаца. Стр. 268—285: литанија и молитве. Пагинација ћирилска, сигнатура латинска. Један део предговора садржи пишчеве погледе о словенском језику.

Дато по Шафарику.

I 1701. — II 1704. — III издање. — IV 1788. Латиницом: I 1799 у Млецима, II 1842 у Сплиту.

Лит.: Шафарик, II стр. 218. — III, стр. 272. — *А. Стоячковићъ,* Исторія восточно-славенског богослуженія и кѵріллскогъ кньижества кодъ славена западне цркве. У Новомъ Саду 1847, 126. — *I. Kukuljević,* Bibliografija hrvatska. I Zagreb, 1860, 11.

1708

7. МАРКОВАЦ-МАРГИТИЋ, Стипан Јајчанин: ФАЛА Ѡ СПЕТН

У Млецн. По Никол Пеццани, 1708

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
54
Библиотека
ЈОЦЕ ВУЈИЋ
у Сенти

ІАІ Ѡ СПЕТН,

ДАЛНТИ ГОВОРЕЊНА ОСНЕТКОНИНА УЧЕНАНМСКИ ПРИКОГОВНЋА.

ТАКОНЕР ГОВОРЕЊНА

СПНРХЪ ЕПННАЕЛНЙ,

ЧСНА МЕЊНАІ ПРИКОГОВНЋА:

Истолкуючо изрядним кйнгы латинским,

НСЛОЖЕНО ЧНСРНК НАДНРКУКИ, ПО ЗОГОЧАЧНИКОМЪ ЗОГОСЛОПЦЪ.

Ѡ. П. ФАІ СТНПІНЪ

НАЧУЧНИХЪ МАРКОПЪ.

ДАЛНТИ МАРГНТНЋ,

НРКВАВАЛСТПА ЗОСЊНСКОГА.

Ѡ МЛЕЦН, ІѠН.

ПО НИКОЛН ПЕЦЦАНИ ПОД ЗНАКОМ ЗЛАТАНКА.

Насловна страна, стр. [1].

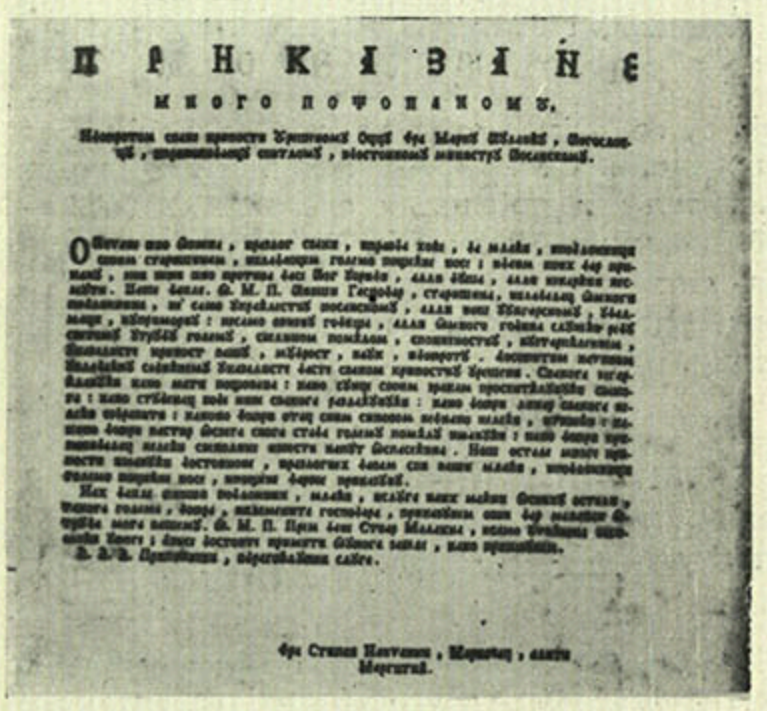

ПРНКАЗІЊЄ

МНОГО ПОЧТОВАНОМУ,

Ѡ Стипан Пантини, Маргитић, далти Маргитић.

Посвета, стр. [3].

Стр. [8]+296, пагинација ћирилска и арапска, сигнатура латинска, а од другог л. и арапским бројем, прво 2 дуерниона (a_2, A—A_2), после кватерниони (B—B_4, на крају T—T_4); завршних украса има три, виньете на стр.: [1], 7, 129; са две ил. на стр.: 8, 128. Кустода. 242 × 177.

Текст западном ћирилицом.

Књига има два дела. Први садржи „говорења“ за 48 светковина (стр. 1—126), а други 61 „говорење“ из јеванђела (стр. 129—296).

Лит.: *I. Kukuljević,* Bibliografija hrvatska. I, Zagreb, 1860, 11. — *F. Fancev,* O „Stjepanuši fra Stjepana Jajčanina.“ Nastavni vjesnik, XXXII (1923), 39. — *Шафарик,* 273.

УББ. — СКЗ — БГМ.

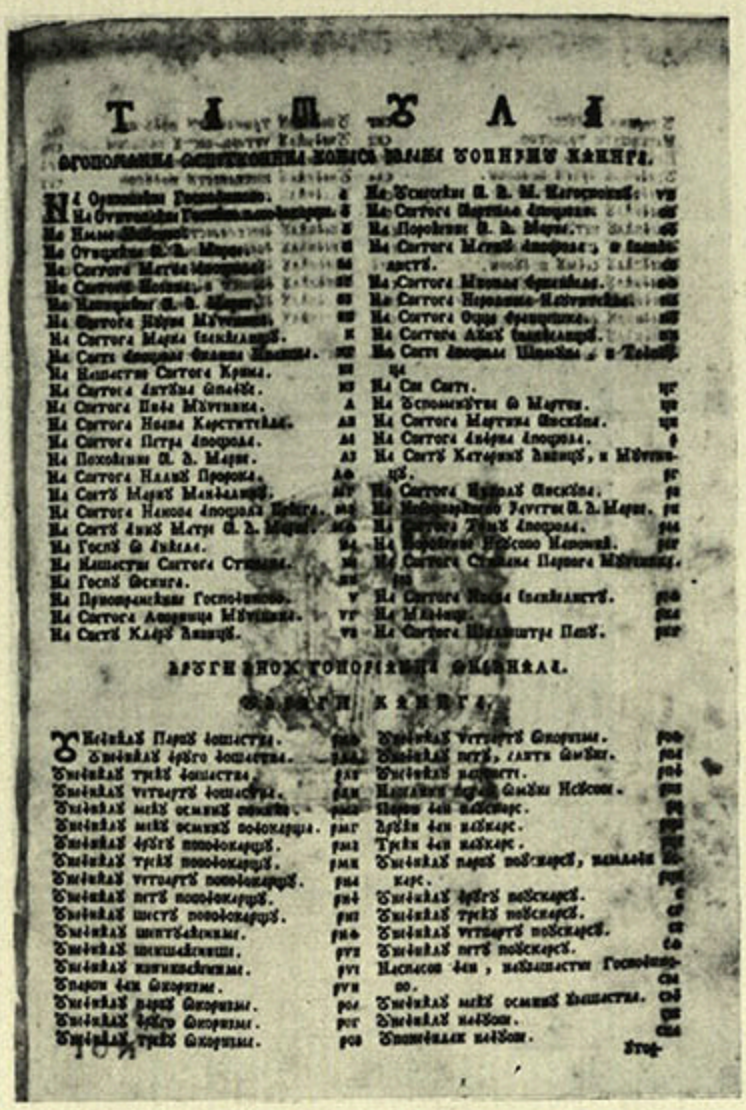

Садржај, стр. [5].

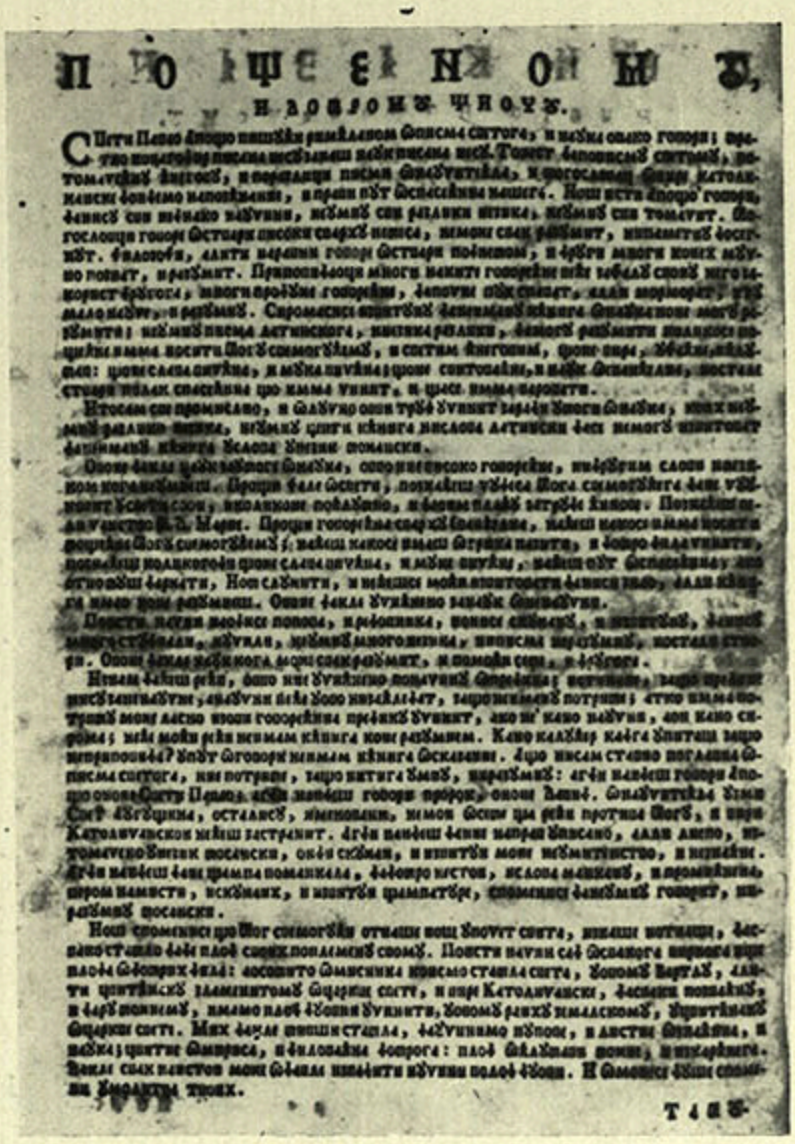

Предговор, стр. [4].

Садржај, стр. [6].

Наслов другог дела, стр. 127.

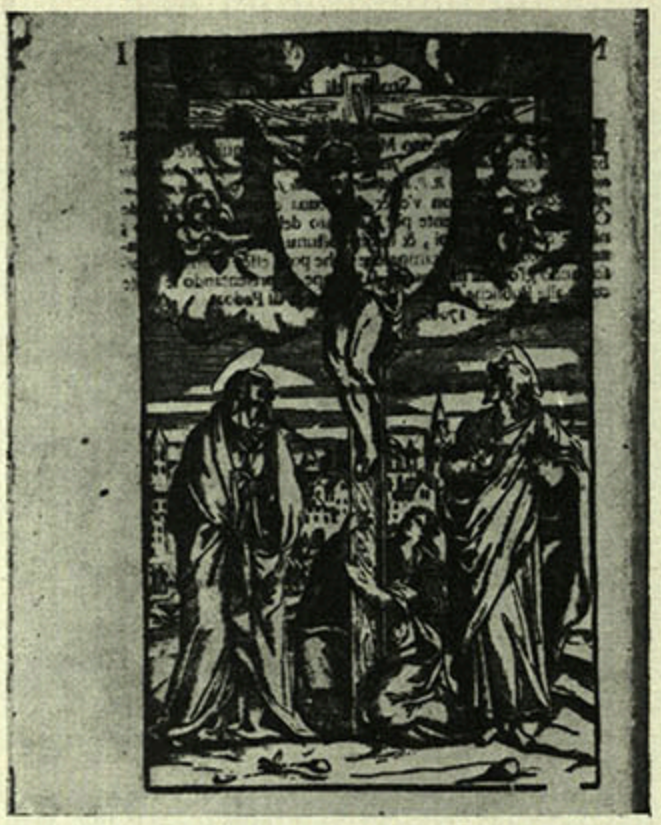

Распеће, стр. [8].

Сви свети, стр. [128].

1716

8. ДИВКОВИЋ, Матија: НАѢК ḰАРСТНАНСКН.
Ѻ Мнецне, По Николн Пеццанѫ, 1716.

НАѢК
КАРСТНАНСКН
смнознеми стпарн ѣхопниеми,
и пеле погоѣлѫпнеми;
кон Наѫк ѿ
Леѣезѫопа, Н Пелармнноп
Наѫка ѫ нефно стисну, и слонн
Погоѣлѫпнн Погослопац;
фра МАТНЕ ДНПКОПНЋ
пзнелашак; реда спетога
францешка.

ѺМНЕЧНЕ на. аѿѲѲ
По Николи Пеццанѫ, Ḱнпгарѫ
ѫ марцарпн Поѣнпшећпом
Лнлана.

Стр. 96, патинација ћирилска и арапска, табаци са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_8, на крају C — C_8); виньета на насловној страни као и у бр. 5; са 1 ил. на стр. 5; кустода. 103 × 69.

Текст западном ћирилицом.

Поред Наука карстијанског, који је штампан 1611 и „малог“ Наука, који је штампан први пут 1616, штампани су и посебни Науци без многих додатака. Колико је познато, таквих посебних има укупно три.

I 1682. — II издање. — III 1738.

Лит.: *Ђ. Ђорђевић*, Матија Дивковић. Глас СКА LII (1896), — 72, 75. — *М. Решетар*, Издања Дивковићева Наука крстјанскога. Прилози за књижевност, VII (1927), 37—38.

СКЗ

← *Насловна страна, стр. 1.*

„Буквица мала за диетцу“, стр. 3.

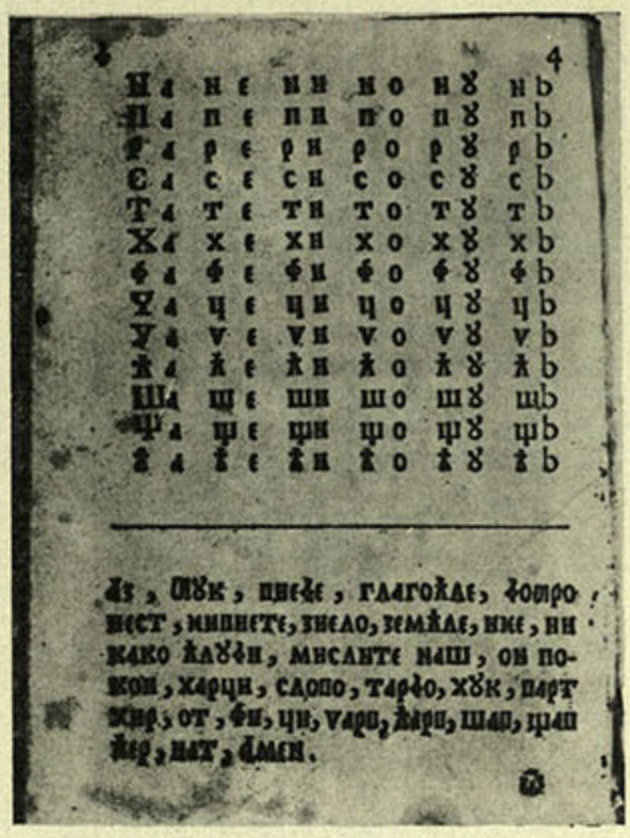

„Буквица мала за диетцу“, стр. 4.

9. ПЕЈКИЋ, Крсто: ЗАРУЂАЛО ИСТИНЕ.
Ѳ Мнецне, По Никол Пеццанѡ, 1716

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [10] + 106 + [4], пагинација арапска, секстерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_6, на крају E — E_6); са једним иницијалом и једним завршним украсом, виньете на стр.: [1], 5; кустода. 152 × 82.

Текст западном ћирилицом.

Одобрење цензуре, 14 новембра 1715. Посвета кардиналима на латинском језику.

Лит.:: *Шафарик*, 274. — А. Стоячковићъ, Історія восточно-славенскогъ богослуженія и кyріллскогъ кньижества код Славена западне цркве. У Новомъ Саду 1847, 128. — *М. Костић*, Биобиблиографски прилози за Крсту Пејкића. Прилози за књижевност, XII (1932). 83.

СКЗ

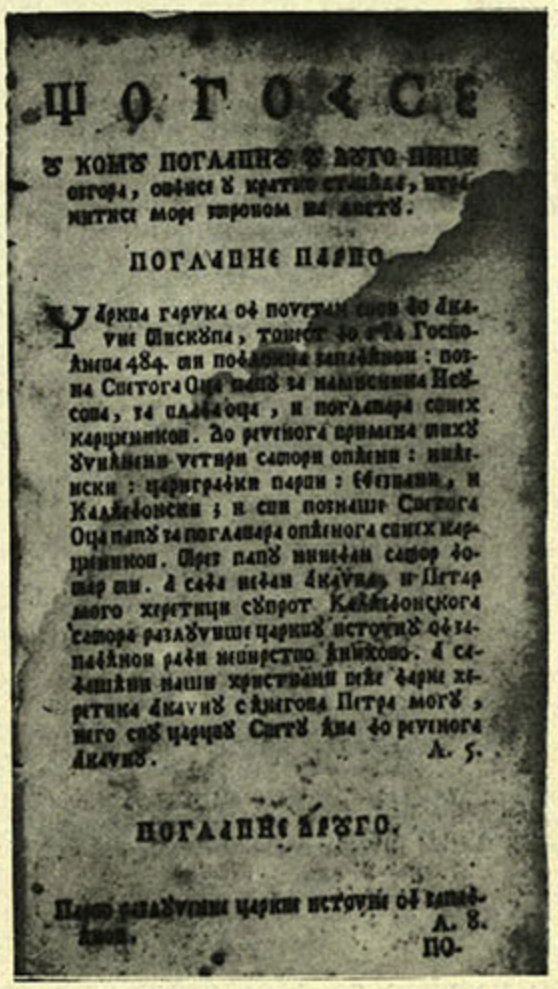

Садржај, стр. [1].

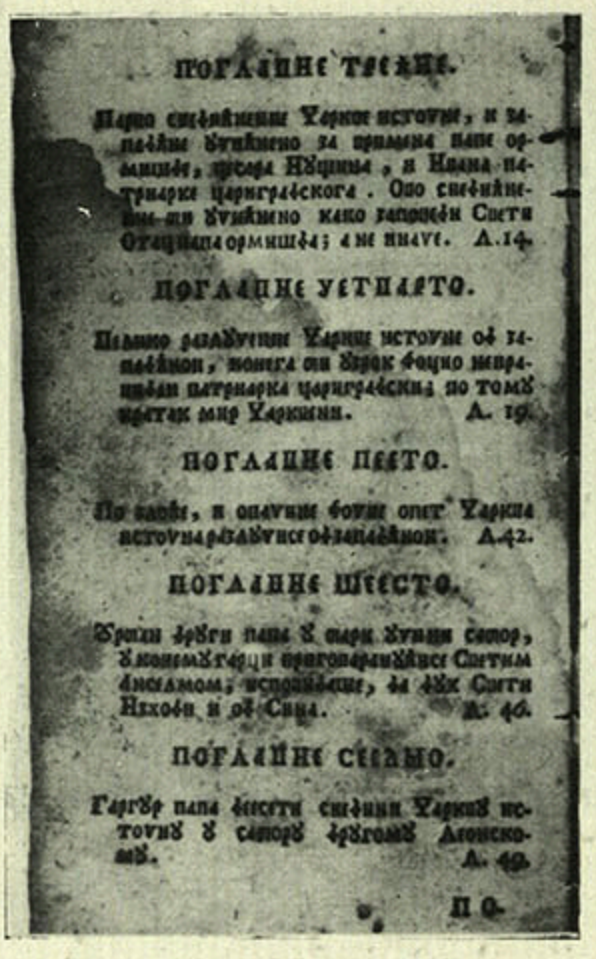

ПОГЛАВИЕ ТРЕЋЕ.

Царио снѣдѣнїемъ Ѵарское истоуие, и запалѣнїе бунѣкимно за примѣна папе ормишке, прєзда Нѣцимца, и Иѡана патрїарке цариградскога. Оно снѣдѣнїе-ши бунѣкимно како започѣо Свети Отацпапа ормишка; а не иначе. А.14.

ПОГЛАВИЕ ЧЕТВРТО.

Шїрило разлѣучи Ѵарци истоуие од запалѣнїа, понеже они вѣрок фоцио напрашїли патрїарка цариградскиа по томъ чинтак мир Ѵаркимни. А. 19.

ПОГЛАВИЕ ПЕЋТО.

По каши, и опачим бочи опет Ѵаркиа истоуна раскалучисе од запалѣнїа. А.42.

ПОГЛАВИЕ ШЕЋСТО.

Трећи дрѣги папа ѣ шарк бунци сапор, ѣкономъ гаци прегоѵараиѣисе Светим Анселмом; исправѣше, да ѣѣх Свети Нїкоѳи и од Сина. А. 46.

ПОГЛАВИЕ СЕДМО.

Гаргѣр папа шести снѣдѣни Ѵаркиѣ истоуиѣ ѣ сапорѣ дрѣгомъ Алонскомъ. А. 49.

П О-

← *Садржај, стр. [2].*

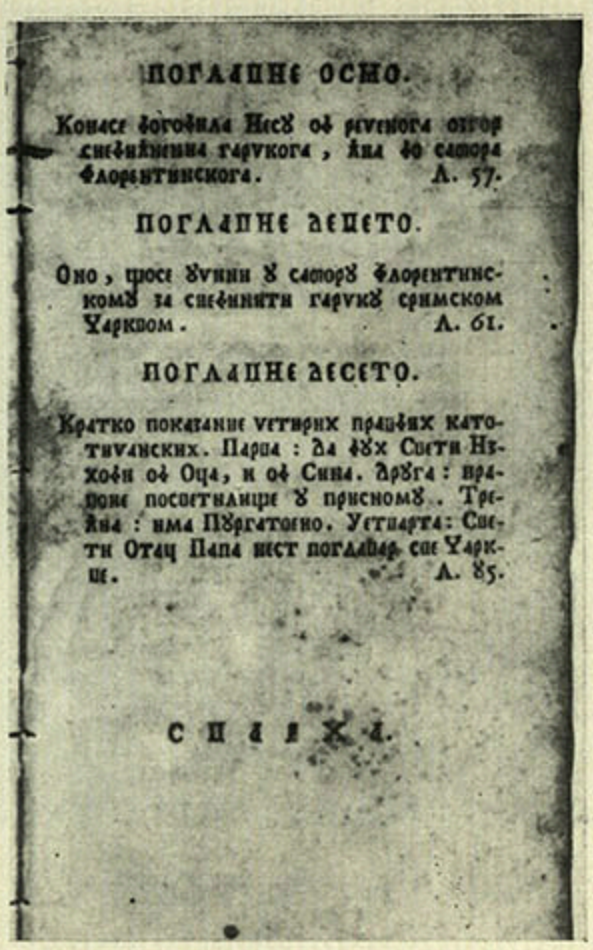

ПОГЛАВИЕ ОСМО.

Конасе богочила Иесъ од ричнога отпор снѣдѣнїемъ гарцкога, ѣна ѳо сапора Флорентинскога. А. 57.

ПОГЛАВИЕ ДЕВЕТО.

Оно, щосе бунии ѣ сапорѣ Флорентинскомъ за снѣднити гарцкѣ сримском Ѵаркном. А. 61.

ПОГЛАВИЕ ДЕСЕТО.

Кратко показание четирих правѣих катотичанских. Парва : да ѣѣх Свети Нїкоѳи од Оца, и од Сина. Дрѣга : правоне посветнанце ѣ присномъ. Трећа : нма Пѣргатогно. Устварта: Свети Отац Папа шест погланар сие Ѵаркше. А. 85.

С П А Я Х Ѧ.

Садржај, стр. [3].→

1723

10. ДИВКОВИЋ, Матија: **НАУК КАРСТИАНСКИ.**
Млеци, по Н. Пецану, 1723.

Др. Ђ. Ђорђевић нашао је примерак Наука карстианског од 1723 у манастиру Фојници увезан са Јајчаниновом Исповиеди. Решетар сумња у ово издање, јер мисли да Ђорђевићев примерак није био потпун, а по таблици покретних празника не може се поуздано одредити година; по том критеријуму такав непотпун примерак може припадати 1698 као и 1707 години, „али требаће свакако и то боље погледати“, завршава Решетар.

По Решетарv несигурно VIII издање, а уствари, према проналаску В. Штефанића у већ наведеној расправи, IX издање.

Лит.: *Ђ. Ђорђевић*, Матија Дивковић. Глас СКА, LII (1896), 74. — *М. Решетар*, Издања Дивковићева Наука карстианског. Прилози за књижевност, VII (1927), 37—38.

1726

11. [ПРОКОПОВИЧ, Теофан]: **ПѢРВОЄ ОУЧЕНИЄ ОТРОКѠМЪ.**
Къ Єпїскопїи Рымническоѥ, 1726.

Л. [6]+129, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а-а$\tilde{д}$, на крају зі-зі$\tilde{д}$); заглавних украса има 8, завр. 4; виньете на л.: [1, 1б, 2б, 5], 1б, 2; кустода. Наслов, предговор и буквар на рускоцрквеном; катихизис и поговор са леве стране на рускоцрквеном, са десне стране на румунском. 147 ×100.

Текст црквеном ћирилицом.

Овај Буквар и Катихизис саставио је Теофан Прокопович у духу црквених реформи Петра Великог. Књига је на руском изишла 1720, пре Духовног регуламента (1721), у чијем програму је предвиђена. Каратајев и други руски библиографи бележе прво руско издање по митрополиту Евгенију јер се књига

још пре 90 година није могла наћи у Русији. Друго издање (1721) и треће (27 јули 1722) налазе се у руским библиотекама. Петар Велики је 1724, по Владулу Малаеску, послао 400 примерака овог Буквара за наше школе на молбу митрополита београдског Мојсија Петровића. Иако је Максим Суворов 1726 поново донео знатан број примерака, Мојсије Петровић је исте године прештампао овај Буквар у Римнику, изостављаіући из руског текста све оно по чему би се могло познати да је то руска књига. Зато је изостављен и Прокоповичев предговор, јер се у њему велича реформаторско дело Петра Великог.

У Римнику су изишла још два издања ове књиге, али међу њима има разлике.

Садржај првог римничког издања: Л. [1б—2а]: стихи сѵ҃жении [похвални стихови Мојсију Петровићу].

Л. [2а], доле: Славенскагѡ дїалекта, и Еласкихъ словесъ оусердный поправитель, недостойный Б[о]го молецъ Стефанъ Іеромонахъ, Игѵменъ М[о]н[а]ст[ы]ря Говорскагѡ. По овоме излази да је јеромонах Стефан редактор овога издања.

Л. [2б—4б]: ПРЄДІСЛОВІЄ ѡбщє ко всѣмъ православнымъ заменило је Прокоповичев предговор, а састављено је у облику архијерејске посланице. Стихови и предговор могли би бити дела редактора.

Л. [5а]: Начално оученїе Ч[є]л[о]вѣкѡмъ, хотѧщымъ оучитисѧ книгъ Б[о]ж[є]ственнагѡ писанїѧ. После инвокације: Б[о]же въ помощь мою вонми, и вразѵми мѧ во оученїе сїе. Буквар почиње малим писменима по азбучном реду.

Л. [5б]: Велика писмена са називима слова и двописменим слоговима свих сугласника са самогласником а, у три реда.

Л. [6а]: Слози именъ по азвѵцѣ подъ титлами.

Л. [6б]: Число ц[є]рковное.

Л. 1а: Имена просѡдїамъ.

Л. 1б: Ѡ ЗАКОНѢ Б[О]ЖІИ ИЖЄКЪ ДЄСѦТОСЛОВІИ [тумачење у питањима и одговорима].

Л. 75б: ТОЛКОВАНІЄ МОЛИТВЫ Г[оспо]дни О[т]че нашъ [тумачење без питања и одговора].

На л. 84б: ѱалмь рѧд, 18 и 19 стих. Затим, на истој и следећој страни: здѣ прилагаетсѧ поздравленїе Ѧрх[а]г[є]лское Прес[вѧ]тѣй Д[ѣ]вѣ Б[огоро]д[и]цѣ: еже зане само чрез себе ясно ест' и толкованїѧ не требѵютъ.

Л. 85б: ЄѴМВОЛЪ с[вѧ]тыѧ православныѧ вѣры, толкованїемъ исѧсненный. [Протумачено без питања и одговора; завршава се са прва два стиха V главе Посланице Римљанима.]

Л. 98б: КРАТКОЄ ТОЛКОВАНІЄ БЛ[Ѧ]ЖЕНСТЪ ЄѴ[Ѧ]ГГ[Є]ЛСКИХЪ. [протумачено у питањима и одговорима].

Л. 128б: Поговор (и л. 7).

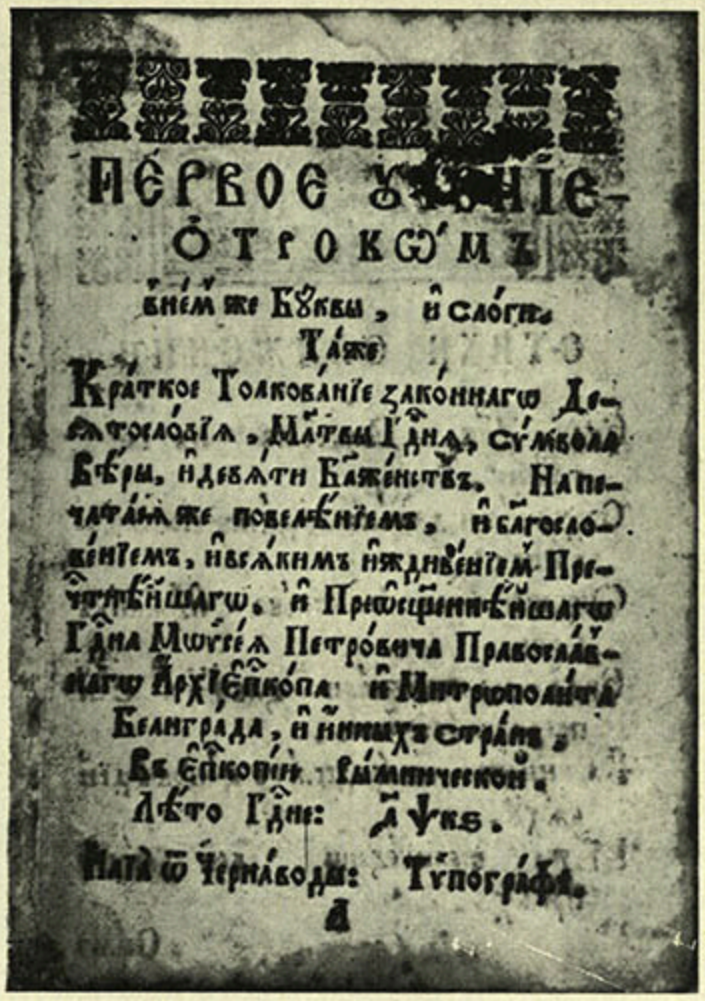

ПЄРВОЄ ѹ҃ЧЄНІЄ-
ОТРОКѠМЪ
ѥнѣмѫже Б҃ѹквы, и слоги-
Тѧже
Кратков Толкованїе законнагѡ Десѧтословїѧ, Мѫтвы Г҃дни, Сѵмвола Вѣры, и двѣма Таѩнствъ. Напечатаѧмѫже повелѣнїемъ, и благословенїемъ, навыкнымъ нѫждивенїемъ Пречтрѣйшагѡ, и Прѣсвѧщенныйшагѡ Г҃на Мѡѷсѣѧ Петровича Православнагѡ Архїєпископа и Митрополита Белнграда, и нѣмцѣхъ странъ, Въ Єпископїи Рымницкой.
Лѣто Г҃не: ѶѰѮѲ.
Изъ Ѳ Чернаводы: Тѵпографѳ.
А

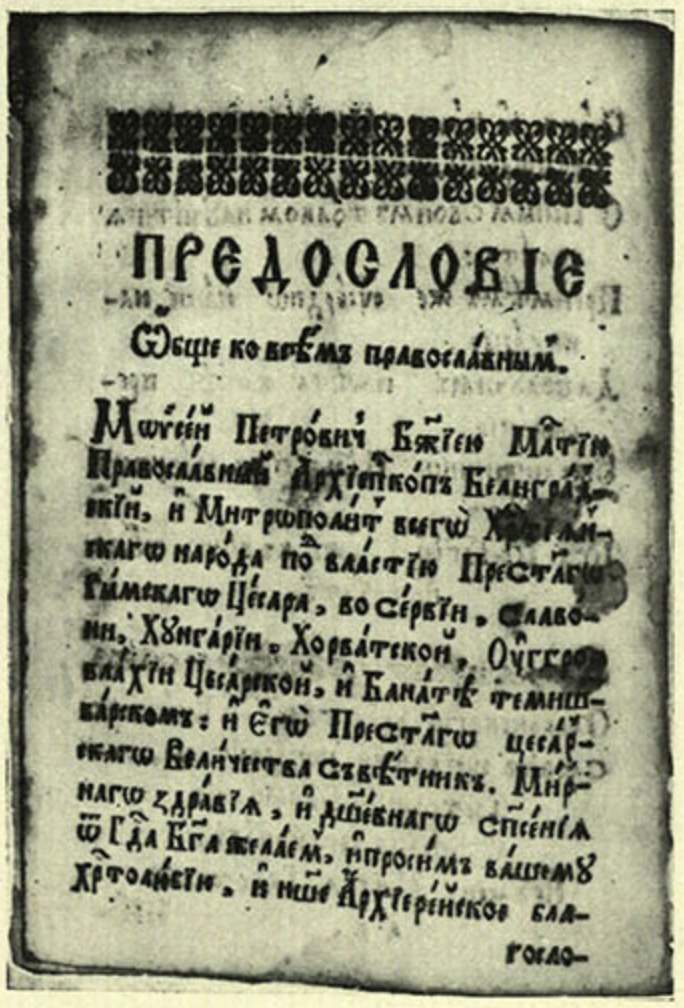

ПРЕДОСЛОВІЄ
Ѡбще ко всѣмъ православнымъ.
Мѡѷсѣй Петровичъ Бжїею Мл҃тїю Православный Архїепископъ Белнгра-вскїй, и Митрополитъ всегѡ Хр҃тїанскагѡ народа по владѣтїю Прєстѧгѡ Рымскагѡ Цєсаря, во Сербїи, Славонїи, Хѵнгарїи, Хорватской, Ѳ҃ѷгро-влахїи Цєсарской, и Банатѣ Темишварскомъ: и Ѥгѡ Прєстѧгѡ цєсарскагѡ Величества Совѣтникъ. Мирнагѡ здравїѧ, и душевнагѡ спсенїѧ ѿ Г҃да Б҃га желаемъ, и проснмъ вашемѵ Хр҃толюбїи, и нашє Ѧрхїерейскоє бла-
гослo-

Насловна страна, л. [1 а].

Предговор, л. [2 б].

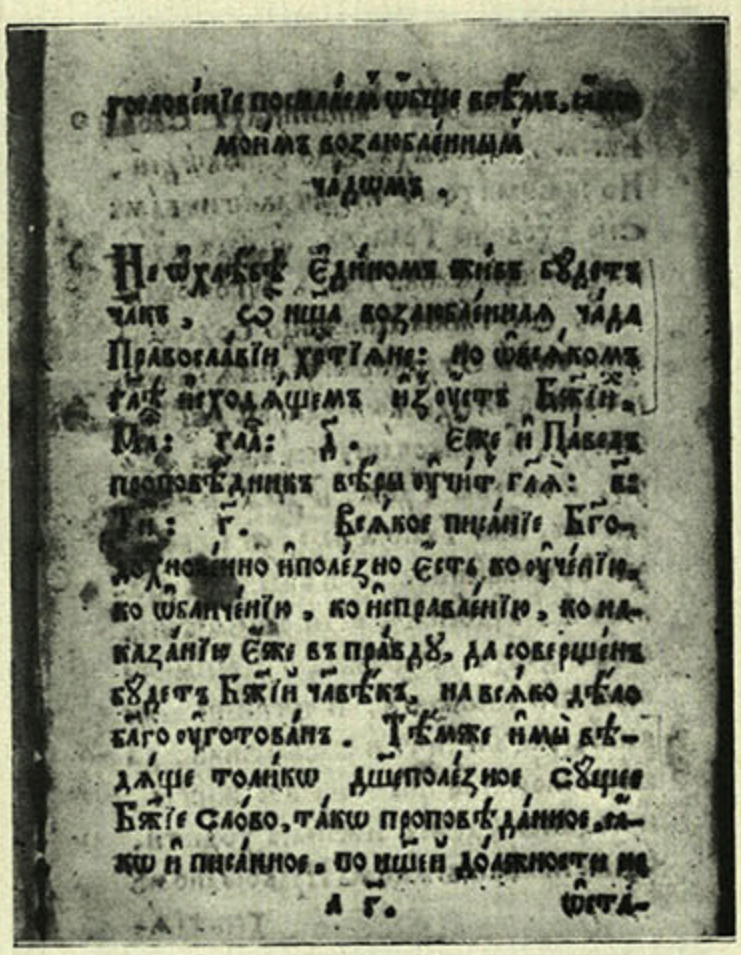

Предговор, л. [3 а].

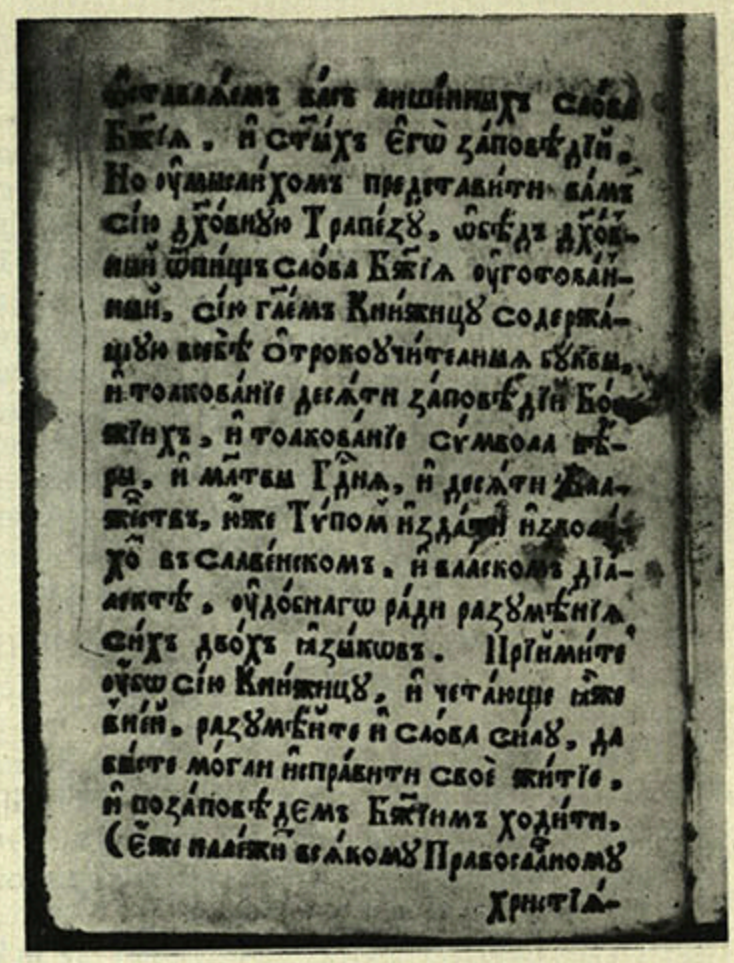

Предговор, л. [3 б].

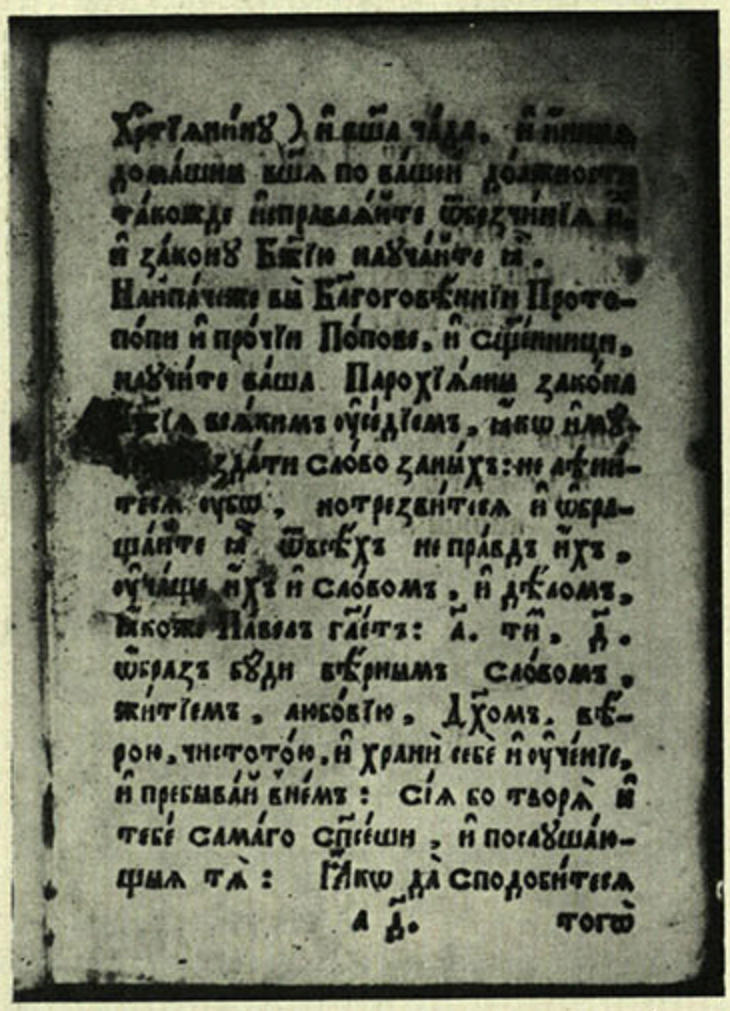

Предговор, л. [4 а].

У предговору, на л. [3б], погрешно стоји „десати“ уместо „девати Блаженствъ“. На истој страни, у првом издању пише: „юже Тупомъ издати изволихомъ въ славенскомъ и Класкомъ діалектѣ, оудобнагш ради разумѣнїя сихъ двохъ языкшвъ“.

Поговор у овом (I) и II издању краћи је од поговора у III римничком издању.

Од примерака који су донесени из Русије није се сачувао ниједан, те зато не знамо да ли разлике у ова три римничка издања потичу од разлика у разним руским издањима или је то дело редактора.

По Д. Руварцу, Прокопович је додао Катихизису Буквар једног старијег издања.

I издање. — II 1727. — III 1734.

Лит.: *Д. Руварац*, Први печатани буквар за Србе и Влахе. Јавор, XIV (1887), 788. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској. Богословски гласник, IV (1903), 174. — *I. Bianu şi N. Hodoş*, Bibliografia Românească veche 1508—1830, II₁ Bucureşti, 1905, 29. — *Д. Кириловић*, Буквар Теофана Прокоповича код Срба. Зборник МС за књижевност и језик, III (1955), 13—23. — *Н. Каратаевъ*, Хронологическая роспись славянскихъ книгъ напечатанныхъ кирилловскими буквами 1491—1730. Санктпетербургъ, 1861. — *Д. Руварац*, Архимандрита Јована Рајића „Историја катихизма“. Архив за историју српске карловачке митрополије. II (1912), 225. — *Т. А. Быкова и М. М. Гуревич*, Описание изданий напечатанных кириллицей 1689 — Январь 1725 г. Москва — Ленинград, 1958, 221, 223, 246, 255, 256.

НББ. — БМС. — БГМ.

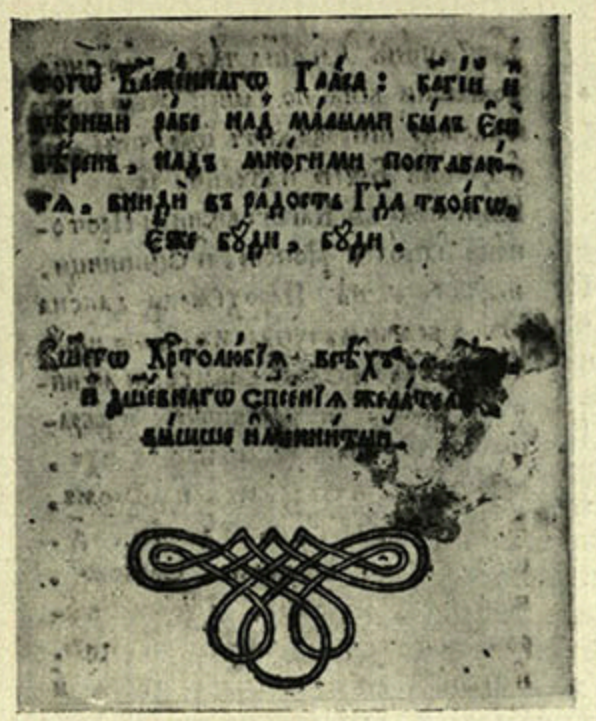

← *Предговор, л. [4 б].*

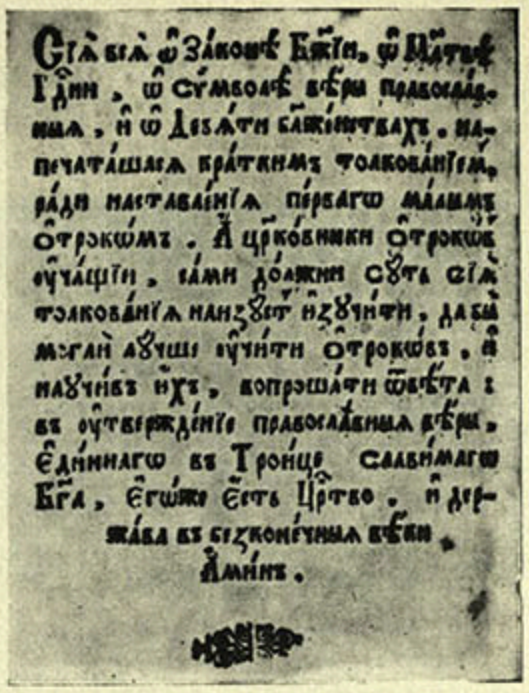

Поговор, л. 128 б. →

1727

12. [ПРОКОПОВИЧ, Теофан]: **ПЕРВОЕ ОУЧЕНІЄ ОТРОКОѠМЪ.**
Къ Єпископіи Рымнической, 1727.

Л. 73, фолијација ћирилска, црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским словима (**А-аД**, на крају **Ѳ-ѳѣ**); заглавних украса има 7, завр. 5, виньете на л.: 1. 1б, 5, 9; кустода. 150 × 97.

Текст црквеном ћирилицом.

Разлике према I издању: л. 1б: **СТИХИ СЛОЖЄНИ.** Л. 2а: Славенскагѡ дїалекта оусерднѣйшїй Поправитель, недостойный Б[о]гомолецъ Стефанъ Упоѱифїосъ Пр[є]стола Рымническагѡ. Л. 3б: „юже второе Тупомъ издати изволихомъ въ славенскомъ точїю дїалектѣ“. Надпис Буквара је само начално оучєнїе (л. 5а), без инвокације. Слогови сугласника дати су свима самогласницима и двогласницима, л. 6а и б. Додат је 69б: **Ѡ ДЄСѦТИ ЗАПОВѢДИ** Ц[є]рковныхъ. У Српској православној цркви постоји 9 црквених заповеди; овде је штампана једна више (четврта), која у њој не постоји. Те заповеди налазе се само у овом издању.

I 1726. — II издање. — III 1734.

Лит.: *Ст. Новаковић*, Буквари за Србе од 1727 и 1734. Гласник СУД, XLVI (1878), 236—239. — *М. Костић*, Наша букварска библиографија. Ср. Карловци, 1903, 9, — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској. Богословски гласник, IV (1903), 177. — *Д. Кириловић*, Буквар Теофана Прокоповича код Срба. Зборник Матице српске за књижевност и језик, III (1955), 13—23.

БМС. — БГМ.

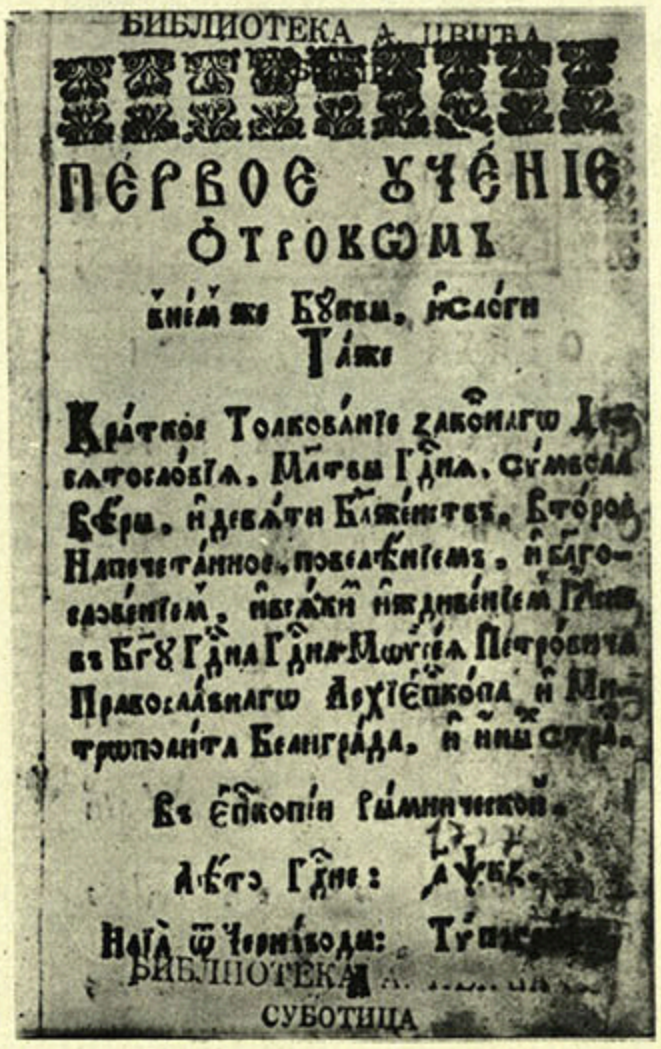
БИБЛИОТЕКА А. ЦВИЋА
БИБЛИОТЕКА
СУБОТИЦА

Насловна страна, л. [1 а].

1732

13. (ЛЕОПОЛД I) PRIVILEGIA PER DIVOS IMPERATORES LEOPOLDUM ET JOSEPHUM ...CAROLUM VI INCLYTAE NATIONI ILLYRICAE... [Св. 1, 2, 3. Беч, 1732].

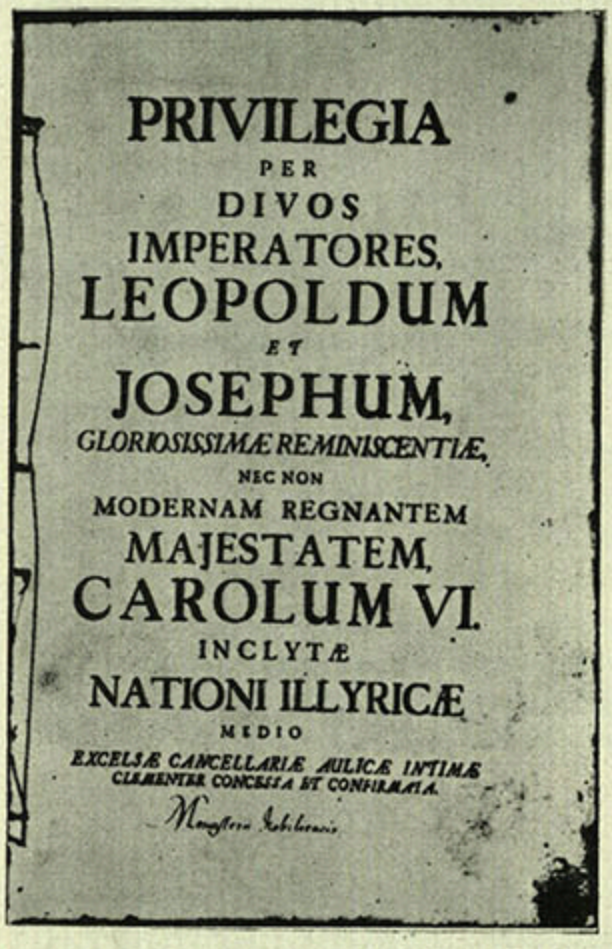
PRIVILEGIA
PER
DIVOS
IMPERATORES,
LEOPOLDUM
ET
JOSEPHUM,
GLORIOSISSIMÆ REMINISCENTIÆ,
NEC NON
MODERNAM REGNANTEM
MAJESTATEM,
CAROLUM VI.
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICÆ
MEDIO
EXCELSÆ CANCELLARIÆ AULICÆ INTIMÆ
CLEMENTER CONCESSA ET CONFIRMATA.

Насловна страна Привилегија потврђених од Царске дворске канцеларије, стр. [1].

I св. стр. [2]+25; паѓинација арапска; табаци од 2 л. са латинском сигнатуром, а за 2 л. и арапским бројем (A, A_2, на крају I и један несигниран лист); иницијала има 5, виньете на л.: [2], 1, 35; код потписа: 2, 16, стављен је двоглави орао са ореолом око глава, са овалом на грудима у коме су слова L[ocus] S.[igni]; кустода. 330 × 219. II св. стр. [2] + 38; паѓинација арапска; табаци од 2 л. са латинском сигнатуром, а за 2 л. и арапским бројем (A, A_2, на крају K); иницијала има 3, виньете на стр.: [2], 1, исте као у првој свесци; код потписа: 38 исто као код потписа у I св.: кустода 330 × 319. III св. Стр. 8, паѓинација арапска; табаци од 2 л. са латинском сигнатуром и арапским бројем (A_2, A_3 и један несигниран лист); иницијал један, виньета на стр. 2, иста као у I св.; код потписа: 8, онакав двоглави орао као на стр. [2] у I св.; кустода. 330 × 219.

Текст латиницом.

Ово прво издање Привилегија из 1732 било је у науци непознато. Једини, и то аутентични примерак пронашао је 1951 год. др. Г. Михаиловић у Епархијској библиотеци у Новом Саду и уступио га М. Костићу ради научне обраде.

Вероватно је и ово издање Привилегија изишло о трошку Срба као и оно од 1743.

I издање. — II 1743.

Лит.: *Ј. Радоњић и М. Костић*, Српске Привилегије од 1690 до 1792. Београд, 1954, 16.

Библиотека манастира Ковиља; налази се у Епархијској библиотеци у Н. Саду.

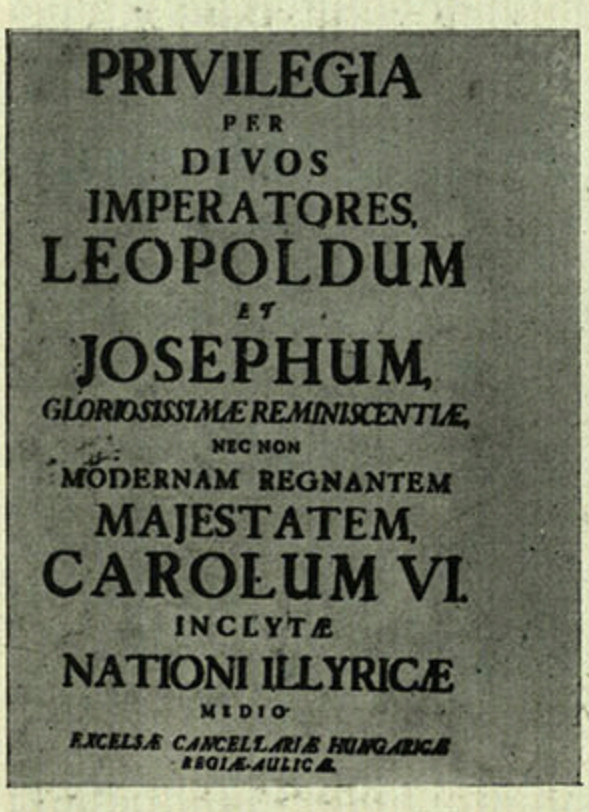
PRIVILEGIA
PER
DIVOS
IMPERATORES,
LEOPOLDUM
ET
JOSEPHUM,
GLORIOSISSIMÆ REMINISCENTIÆ,
NEC NON
MODERNAM REGNANTEM
MAJESTATEM,
CAROLUM VI.
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICÆ
MEDIO
EXCELSÆ CANCELLARIÆ HUNGARICÆ
REGIÆ-AULICÆ

Исто, од Угарске дворске канцеларије, стр. [1].

SACRATISSIMÆ
CÆSAREÆ REGIÆQUE
MODERNE
GLORIOSISSIME REGNANTIS
MAJESTATIS,
CAROLI
SEXTI,
UNIVERSORUM
AC
ANTIQUO
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICÆ
CLEMENTER LARGIENTORUM
PRIVILEGIORUM
Diploma Protectionale,
PER
EXCELSAM CANCELLARIAM
IMPERIALEM AULÆ-BELLICAM
EMANATUM.

Исто, од Дворског ратног савета, стр. [1].

1734

14. [ПРОКОПОВИЧ, Теофан]: ПЄРВОЄ ОУЧЄНИЄ ОТРОКѠМЪ. Къ Єпи̃скѡпїи Рминичє̃ской 1734.

Л. [10]+78, фолијација ћирилска црквеним словима, прво дуернион без сигнатуре, затим кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а - а̏д последњи Ѝ - и̏д), на крају дуернион (І-ІЕ̏); иницијал 1, заглавних украса 6, завр. 2, виньете на л.: [2, 5]: насловне стране са украсним оквиром; кустода. 133 × 93.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово треће, и последње, римничко издање Прокоповичевог буквара изишло је по наређењу митрополита Викентија Јовановића, наследника Мојсија Петровића. СТИХИ СЛѢЖЄНИ свећени Мојсију Петровићу, у овом издању су испуштени. Ни у наслову ни у предговору није наведено да је то треће издање: у предговору стоји само: „южє тупомъ издати изволихомъ въ славенскомъ дїалєктѣ“. Буквар је проширен слоговима са гласом *р*, а азбучни ред великих писмена пребачен је иза слогова. Поговор је опширнији. Овде није наведен редактор. Формат издања је мањи. Штампарских грешака има доста. Ово III издање истоветно је са руским оригиналима из доцнијег доба, изузимајући предговор, као и то што је у тумачењу молбе „Хлѣб наш насушни“ изостављено име руског владаоца.

Цена: Кр. 34 (Г. Витковић).

I 1726. — II 1727. — II издање.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. Архив САН, бр. 252. — *Ст. Новаковић*, Буквари за Србе од 1727 и 1734. Гласник СУД, XLVI (1878), 239—241. — *Д. Кириловић*, Буквар Теофана Прокоповича код Срба. Зборник МС за књижевност и језик, III (1955), 13—23. — *Г. Витковић*, Споменици будимског и пештанског архива. Гласник СУД, 2 одељак, IV (1873), 302.

БГМ. — БМС (листови Буквара са киноваром, попуњени из руског примерка).

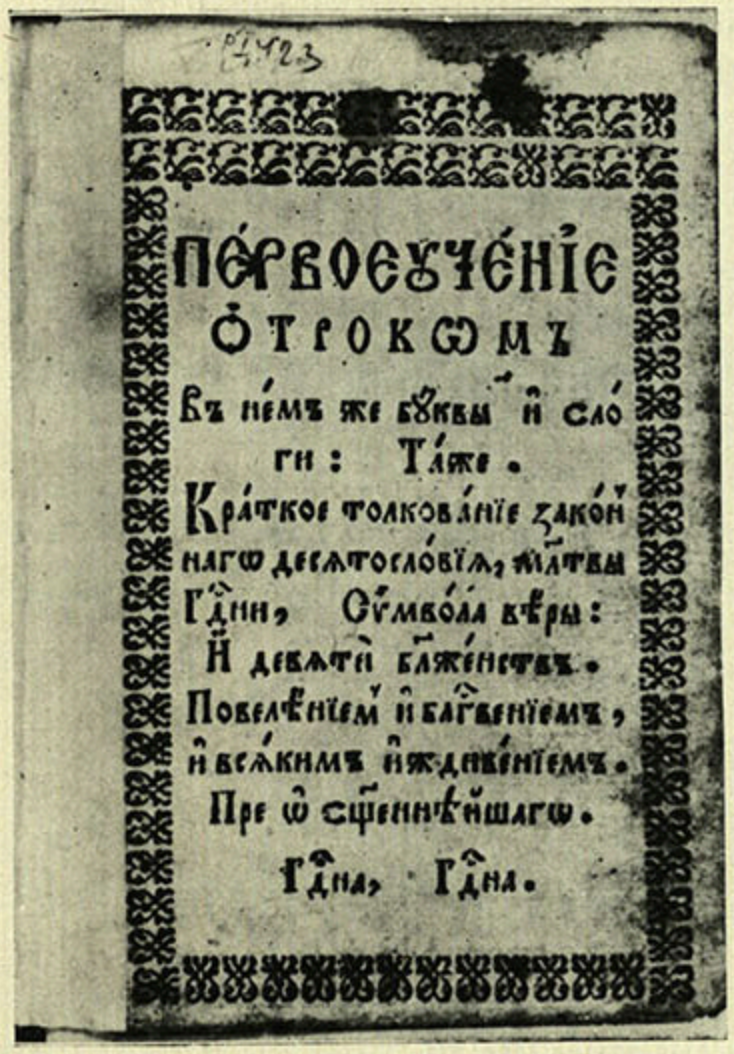

ПЄРВОЄУЧЄНІЄ
ОТРОКѠМЪ
Въ нємъ же бу̏квы и̏ сло̀
ги: Та̀же.
Кра̀ткое толкова̀нїе зако̀н
нагѡ десмтосло̀вїя, мт̃вы
Гд̂ни, Сы̏мво̀ла вѣры:
И дєсмтѝ бла̀жєнствъ.
Повєлѣнїѐм и̏ бгт̃вєнїѐмъ,
и̏ всѣ̀кимъ и̏ждєкє̀нїѐмъ.
Пре ѡ̂ сщєнныѣ̀йшагѡ.
Гд̂на, Гд̂на.

Наслов, л. [1 а].

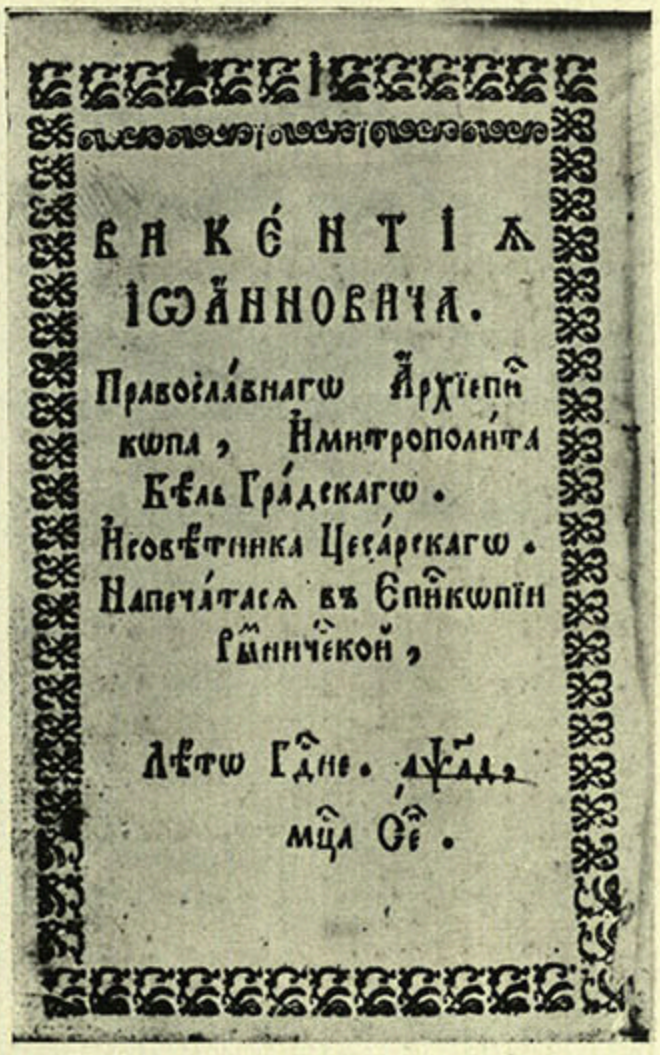

ВИКЄ́НТІЙ
ІѠА́ННОВИЧА.
Правосла́внагѡ А̏рхїєпѝ
скопа, И̏митрополи́та
Кі̏ева Гра́дскагѡ.
И̏ всєѣ̀хъ Цєса́рскагѡ.
Напеча́тасм въ Єпѝскѡпїи
Рминичє̀ской,
Лѣтѡ Гд̂не. а̏ѱл̃а.
мц̂а Сє̂.

Наслов, л. [1 б].

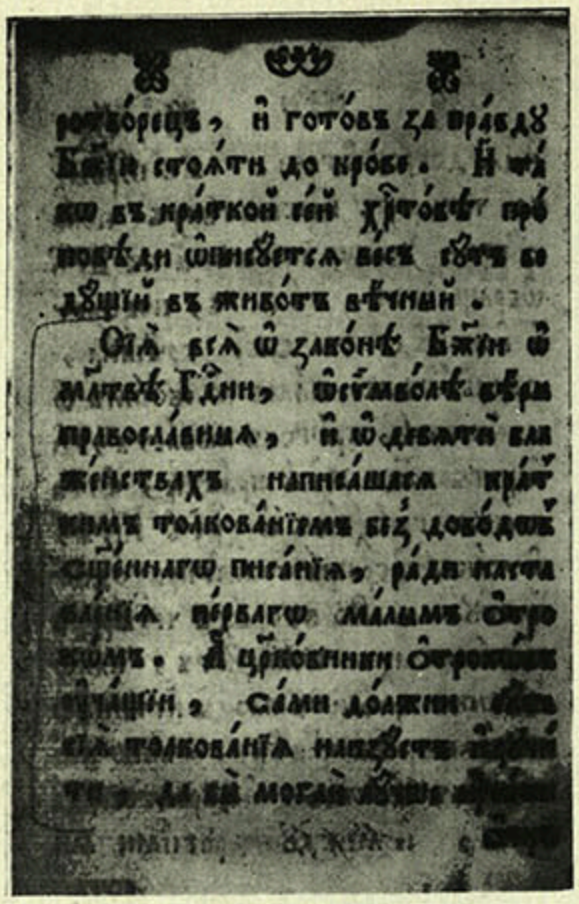

← *Поговор, л. 77 б.*

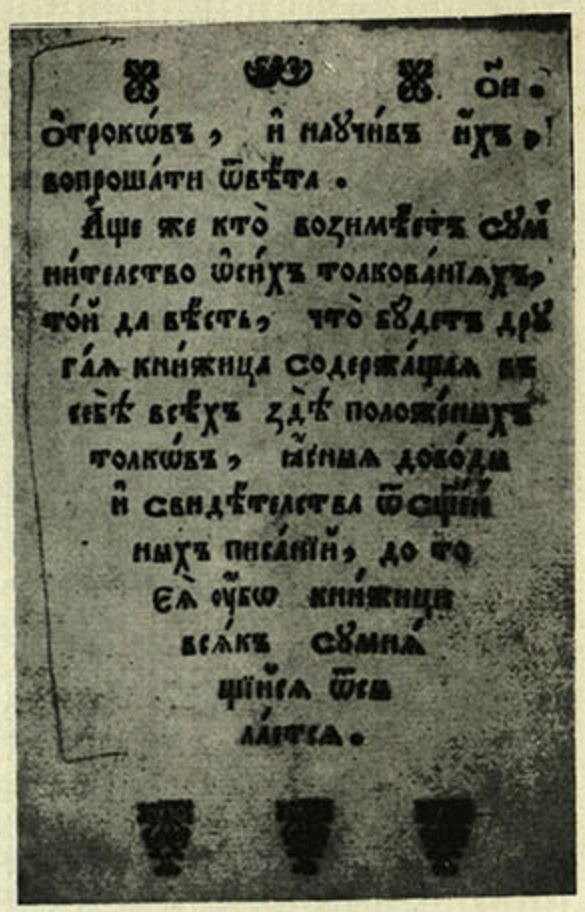

Поговор, л. 78 а. →

1738

15 ДИВКОВИЋ, Матија: НАУК КАРСТНАНСКИ.
У Мнецне, По Николи Пецтани, 1738.

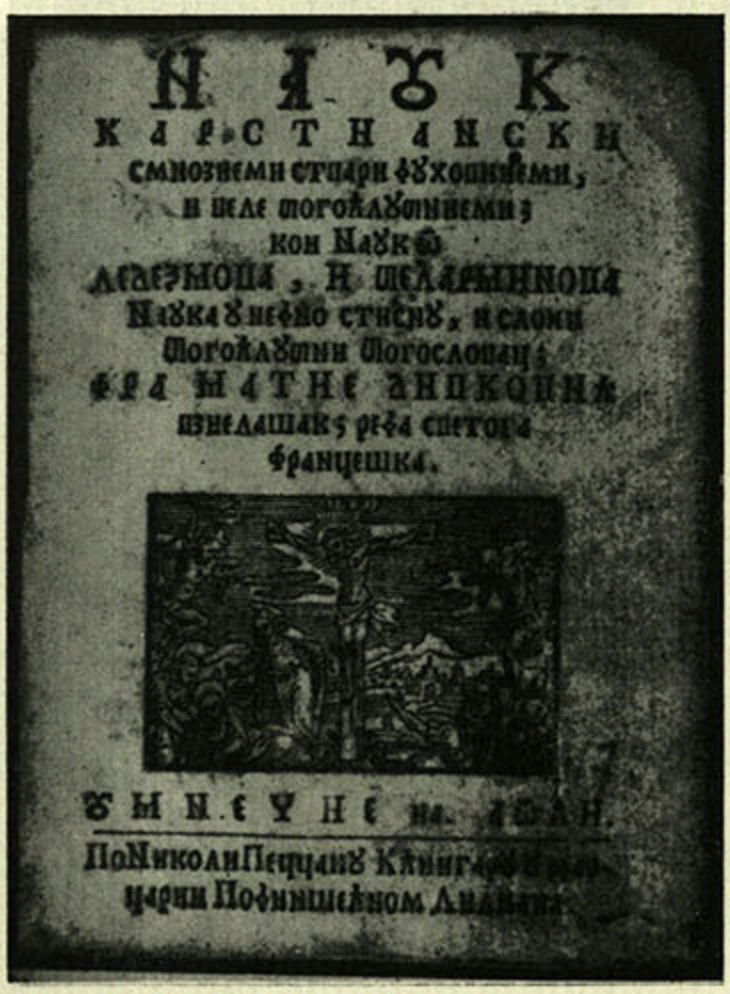

Стр. 96, пагинација ћирилска и арапска, табаци са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_8, на крају C — C_8); виньета на стр. 1, са једном ил. на стр. 5; кустода. 81 × 70.

Текст западном ћирилицом.

Ово је посебан Наук карстиански.

I 1682. — II 1716. — III издање.

Лит.: Ђ. Ђорђевић, Матија Дивковић. Глас СКА, LII (1896), 74—76. — *М. Решетар,* Издања Дивковићева Наука крстианскога. Прилози за књижевност, VII (1927), 37—38.

СКЗ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

16. [КАРАМАН, Матија]: **БѢКВАРЬ СЛАВѢНСКІЙ.**
Къ Римѣ, тупомъ Св. Собора, 1738.

Стр. [78], кватерниони са латинском сигнатуром ($A_3 - A_4$, на крају $E - E_4$); кустода. Виньете на насловној страни и стр. 62.

До стр. 60 упоредни текст; лево глагољицом, десно црквеном ћирилицом; даље црквеном ћирилицом. Брош. 178 × 110.

Буквар је на првих 14 страна (4—17).

Стр. [4 и 6]; Alphabetum divi Hieronymi.

Стр. [5 и 7]: Alphabetum divi Cyrilli.

Стр. [16 и 17]: Число церковное.

Стр. [18 и 19]: Молитва, Господня. Поздравленіе Анг[ѣ]лское. Благословеніе Трапезы.

Стр. [20 и 21]: В. ил. 3).

Стр. [22—27]: Господь ѡ Сіѡна псалми 110, 111 и 112, Пѣснь Богородицѣ Блаженыя Маріи Дѣвы, псалам 50.

Стр. [36—39]: В. ил. 4).

Стр. [40 и 41]: Поздравленіе къ Б[лаженныя] Дѣвѣ Маріи. Молитва Анг[ѣ]лу хранителю.

Стр. [42—45]: Кнегда звонъ звонитъ въ полудне, и вечеръ. Зачало сватаго Евангелія по Іоанѣ.

Стр. [44—49]: Псалам 42.

Стр. [53—59]: Литанія Б.[лаженныя] Маріи Дѣвы.

На стр. [61—68], само глагољицом: „Исправление свезани писмена“ и „слози имена под титлом“.

Стр. [69—78]: В. ил. 5).

I издање. — II 1753.

УББ.

Крунисање Богородице, стр. [1].

Насловне стране, стр. [2—3].

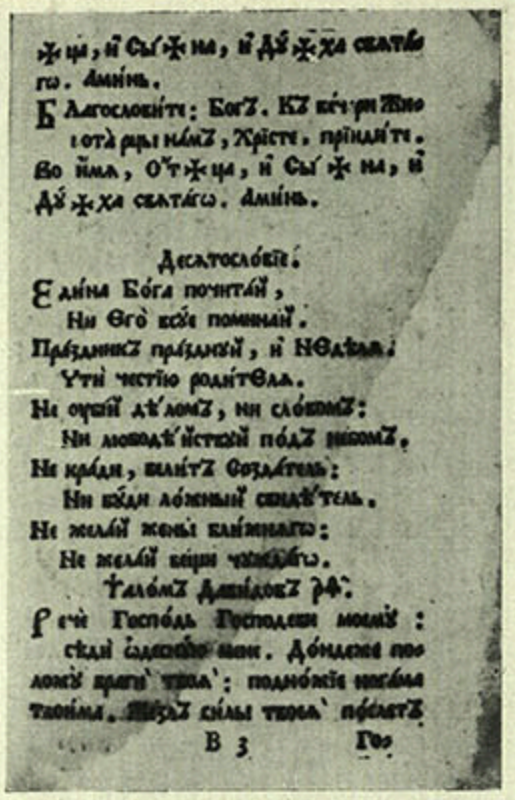

„Десјатословие“ у стиховима, стр. [21].

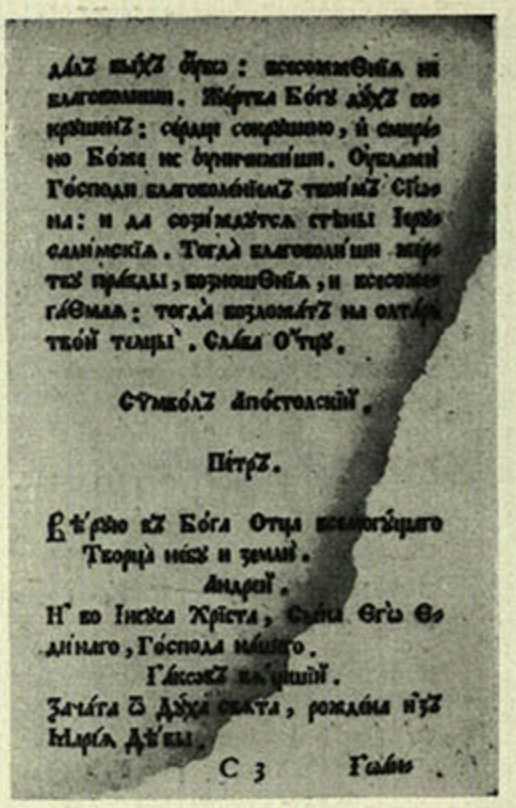

Символ апостолски, стр. [37].

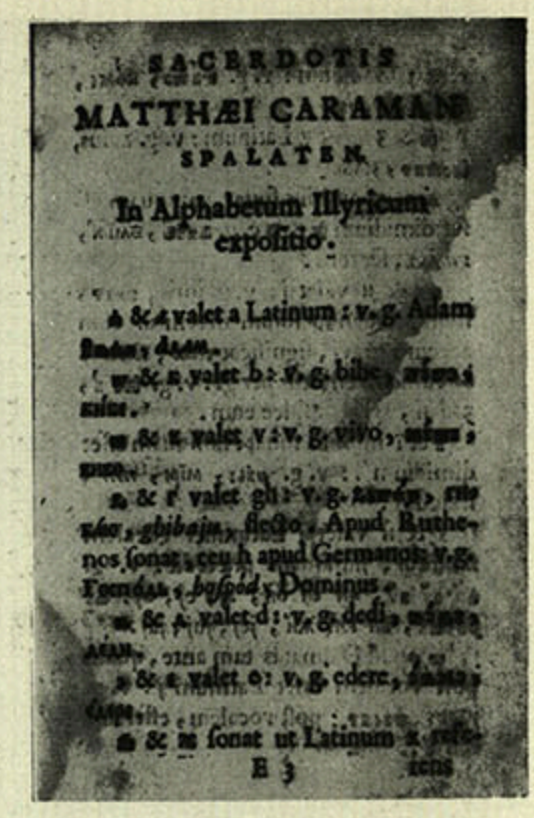

„In Alphabetum Illyricum expositio“. стр. [64].

1741

17. <СТЕМАТОГРАФИЈА.> <ИЗОБРАЖЕНИЈЕ ОРУЖИЈ ИЛИРИЧЕСКИХ>

Аутороⷨъ Павломъ Ріттеромъ Б'діалек.ѣ Латінскомъ изданное на свѣтъ, и по Єгѡ ѹмражденіѡ на Славено-Сербскій ꙗзыкъ преведенное [Превео с латинског Павле Ненадовић Млађи]. [Бакрорез:] Христофоръ Жефаровичъ [и] Ѳѡма Мессмеръ. Б' Бѣчи, 1741.

Л. [12]+42, фолијација црквена и арапска, без сигнатуре; виньете на л. [9а], 41а, иницијала 2· кустода на л. 29а, 30а—32а, 33а—345, 36а—38а, 39а, б; 198×152.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај:

Гравире светитеља и владара на л.: [1а, 1б, 2а, 2б, 3а, 3б, 4а, 4б, 5а, 5б, 6а, 6б, 7а, 7б, 8а, 8б, 10а, 12б], 59а, 52б, 54б. Гравире су у четвороугаоном оквиру вел. 175 × 136. Позадина гравира на л. [1а, 2б, 3а] само је у првој редакцији бела. Доле, лево, изван оквира гравире на л. [1а] је запис: **Начерта и иссече, Хр[и]стофоръ Жефаровїчъ,** (ил. 1), а изван оквира осталих гравира од л. [1б] до л. [8б] су иницијали: **С,[ѣче] Ч,[ерта] Х[ристофоръ] Ж,[ефаровїчь].**

Л. [9а]: У заглављу је правоугаона виньета 31 × 134. Испод виньете је посвета: **ЄТЄМАТОГРАФІА, южє [...] ЯРЄЄПІЮ ЧЄТВЄРТОМЅ [...] Христофоръ Жефаровичъ[...] дарѕетъ. Б' Бѣчиѣ.**

← Прва страна, л. [1 а].

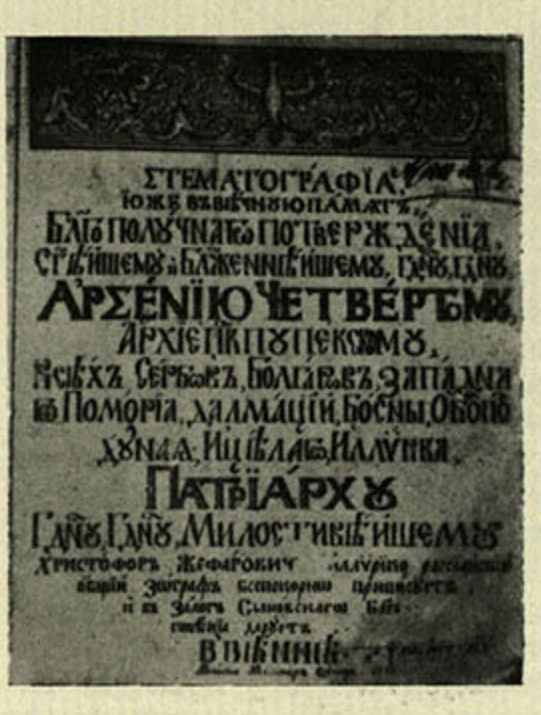
СТЕМАТОГРАФІА,
ЮЖЕ ВЪ ВѢЧНУЮ ПАМЯТЬ,
БЛАГОЧЕСТІЯ ПОТВЕРЖДЕНІЯ,
СВЯТѢЙШЕМУ, БЛАЖЕННѢЙШЕМУ, ГДНУ, ГДНУ
АРСЕНІЮ ЧЕТВЕРТОМУ,
АРХІЕПІСКОПУ ПЕЧСКОМУ,
ВСѢХЪ СЕРБЪ, БОЛГАРЪ, ЗАПАДНІЯ
СТРАНЫ ПОМОРІА, ДАЛМАЦІЙ, БОСНЫ, ОБОЕЮ
ДЖНАМ, ИЛЛЮРІКА,
ПАТРІАРХУ
ГДНУ, ГДНУ, МИЛОСТИВѢЙШЕМУ
ХРИСТОФОРЪ ЖЕФАРОВИЧ ИЛЛУРІК РАСЦІЙСКІЙ
ВЪ ЗАЩИТУ ЗАСТУПЛЕНІЯ ВСЕПОРОЧНА ПРИСНОСТІЯ
И ВЪ ЗНАКЪ СЫНОВСКАГО БЛАГОЧЕСТІЯ ДАРУЕТЪ
ВЪ ВѢЧНУЮ ПАМЯТЬ

Л. (9а)
Посвета Арсенију IV.

Знамена Патріаршеска
Сватѣйшій Блаженнѣйшій!
Мѣтѣйшій Гдне!

Знамењ патрïаршеска, посветна Епистола у стиховима Арсенију IV (л. 10 а)

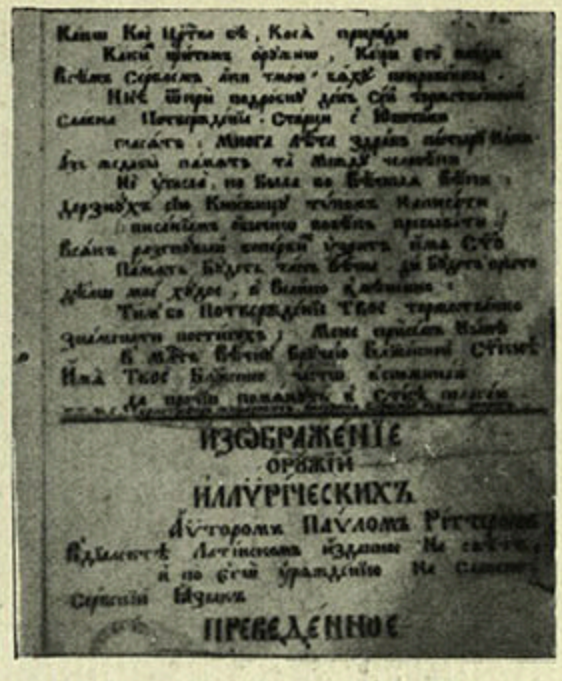
ИЗОБРАЖЕНІЕ
ОРЪЖІЙ
ИЛЛУРІЧЕСКИХЪ
АВТОРОМЪ ПАВЛОМЪ РІТТЕРОМЪ
ПРЕВЕДЕННОЕ

Крај Епистоле, затим наслов у I и II редакцији, л. [12 а].

ѱма: окт: кѣ; а испод посвете стоји: „Ѳома Мессмеръ Сечецъ. 1741“ (ил. 2).

Л. [9б]: Гравира: Арсенїй Б[о]жіею М[и]л[о]стію Православный Архіеп[і]скопъ пекскій и всѣх[ъ] сербовъ и Болгаровъ[ъ], Поморіа, Далмаціи, Босны, обои пол[ъ] Дунам, и всего иллѵрїка Патрїархъ.

Л. [10а]: Знаменїм патрїаршеска (80 × 47 мм).

Л. [12а]: завршетак песме Арсенију IV. Испод песме текст: ИЗОБРАЖЕНІЕ ОРЪЖІЙ ИЛЛѴРІЧЕСКИХЪ аѵторомъ Павломъ Ріттеромъ Въ дїалектѣ Латінскомъ изданное на свѣтъ, и по егѡ ѵражденію На Славено-Сербскій языкъ преведенное (ил. 4). На л. [10а и 12а] налази се ово само у I и II редакцији.

Л. [12б]: Силнїи Стефанъ. Оквир ове гравире чине свих 56 грбова у медаљонима из Стематографије.

Л. 1а—28б, дати су грбови, на свакој страни по један, сређени по абецеди; у правоугаоном оквиру вел. 142 × 135 у коме је горњи простор у ширини 22 мм. посебно одељен за назив грба. Изван оквира, доле, је опис грба у два дистиха. Грбови су дати овим редом:
1) Иллѵрїческо. — 2) Ц[а]рство ѿ Неманїе ѕставленно. — 3) Албанїа. — 4) Австрїа вѣтхам, — 5) Австрїа Н[и]нѣшнам. — 6) Бессарабїа. — 7) Бохемїа. — 8) Борссїа. — 9) Босна. — 10) Болгарїа. — 11) Карнѣїа. — 12) Келта. — 13) Карнїолїа. — 14) Крета. — 15) Кроацїа. — 16) Хѕлмїа. — 17) Кѕма нїа. — 18) Дакїа. — 19) Далмацїа. — 20) Дарданї а. — 21) Єпѵръ. — 22 Греческа. — 23) Херцегови на. — 24) Ѵподїа. — 25) Истрїа. — 26) Ливѕрнїа. — 27) Лодомерїа. — 28) Македонїа. — 29) Мѵсї а. — 30) Молдавїа. — 31) Морава. — 32) Москва. — 33) Панноннїа. — 34) Полска. — 35) Рагѕза. — 36) Рама. — 37) Рассїа. — 38) Романїа. — 39) Рωссїа. — 40) Сцитїм. у I ред (Скитїм у II ред, Скиѳїм у III ред). — 41) Сербліа. — 42) Силезїа. — 43) Сирмїа. — 44) Славонїа дѵнавскм. — 45) Славонїа морм балтискагѡ. — 46) Славонїа н[и]нѣшнам. — 47) Стирїа. — 48) Ѳессалїа. — 49) Ѳракїа ѡдри зїйскам. — 50) Ѳракїа римскаа [треба м]. — 51) Трансилванїа. — 52) Тривалліа. — 53) Тѳрцїм. — 54) Влахїа. — 55) Венстїа. — 56) Оѵнгарїа.

Л. 41а: ИЗЪЯСНЕНІЕ ЗНАМЕНІЙ или ЯРМЪ ПРЕДЛОЖЕННЫХЪ [опште].

Л. 42а: [посебно].

Л. 52а: завршетак тумачења грбова.

Л. 53а: виньета вел. 28 × 31. Посвета Павла Ненадовића млађег Хр. Жефаровићу.

Л. 53б, 54а: [стихови Ненадовићеви посвећени Жефаровићу].

Књига је отиснута са бакрорезних плоча. Једну од њих, сачувану има Патријаршија у Београду (ил. 9); по њој видимо да су са једне такве плоче отиснуте четири стране. Књигу налазимо у три редакције. Првоотиснути примерци, којих је врло мало, чине прву редак-

Гравира Силніи Стефанъ у I и II редакцији, л. [12 б].

Грб Іллуріческо и почетак Ритеровог превода, л. 1 а.

цију. Примерци са првим исправкама, такође врло ретки, јесу друга редакција. Трећа редакција обухвата примерке са дефинитивним исправкама, са посебном насловном страном између листа 12 и 13, и са ознаком „второе изданіе“. Таквих примерака има највише. Прве две редакције имају 54 листа, трећа редакција 55 листова. Руварчева тврдња да прва редакција има само 52 листа, односно 40 листова са фолијацијом, и да, према томе, нема Ненадовићеве похвалне стихове Жефаровићу, могла се заснивати само на непотпуним примерцима. Што Руварац каже да је видео десет примерака, не сме се дословно узети.

Од 54 листа, колико има наше издање Стематографије, на 39 листова је превод Ритерове Стематографије, што је у прве две редакције наведено на л. [12а], односно на л. 12а доле, а у трећој редакцији на листу без фолијације између 12 и 13 листа. Преводилац није означен. Вероватно је Ритерову Стематографију превео са латинског исти преводилац који је доцније превео са латинског и Привилегије, Павле Ненадовић Млађи. Он је на крају књиге, као своју посвету, објавио похвалне стихове Жефаровићу. Ти стихови донекле потврђују ко је преводилац Ритерове Стематографије: версификација њихова врло је слична версификацији она три стиха у Тумачу грба Аустрије.

Ритерово дело има два издања. Наслов првог издања: Stemmatographia, sive armorum illyricorum delineatio, descriptio, et restitutio. Authore Equite Paulo Ritter. [Viennae 1701]. Наслов другог издања: Stemmatographiae illyrcanae liber primus. Authore Equite Paulo Ritter Sac. Caes. Reg. Maiestatis consiliario. Editio nova, priore correctior et auctior. Zagrabiae, MDCCII.

По Тумачу грба Тесалије, који у другом Ритеровом издању има илустрацију (ил. 14), док је у првом нема, а тако исто и у нашем преводу, видимо да је наш превод рађен са првог издања. Година је у нашим примерцима наведена у посвети, а тако је исто и у Ритеровом првом издању.

Разлике између Ритеровог оригинала и нашег превода:

1. У грбу MOSCOVIA, у овалном медаљону, на грудима двоглавог орла, Ритер је св. Ђорђу, који копљем убија аждају, ставио на главу папску тиару; у нашем преводу св. Ђорђе има светачки ореол.

2. У грбу RASSIA, код Ритера су у штиту три потковице. У нашем преводу је у штиту једноглави орао са једном потковицом у кљуну, а друге две налазе се у свакој канци по једна.

3. У грбу STIRIA, код усправљеног пантера у Ритера пламени не излазе из свих отвора, што није исправно. У нашем издању дато је тачно онако као што стоји у грбу Штајерске.

4. У грбу UNGARIA, Ритер није ставио изнад штита круну св. Стевана. У штиту су код Ритера Татра, Матра и Фратра, а изнад Матре апостолски крст, али без круне у подножју. У нашем преводу је изнад штита круна св. Стевана, у левој половини штита је оно што је дао Ритер, док су у десној половини на црвеном пољу четири беле пруге.

5. Ритер у Тумачу грбова означује седам боја; у нашем преводу је десет боја.

6. У Тумачу грбова, Ритер у појединим тумачењима наводи стихове из латинских писаца; ти су стихови у нашем прведу изостављени, само у Тумачењу грба Аустрије преведена су она три стиха о шеви.

7. У првој редакцији код ветхо-древнам Миссїи насликан је колски точак док су код Ритера у штиту три крила са осовином (ил. 10, 11, 12).

8. Имена покрајина и грбова у нашем издању имају посебан оквир од правих линија; поред грбова су са обе стране стављена по три облака. У Ритера тога нема.

9. Грб Бучеленијев, посвета и Ритерови стихови Бучеленију на почетку књиге, затим на крају књиге стихови које је Никола Гарција Де Лондонио посветио Ритеру, у нашем преводу су изостављени, јер српски читаоци нису имали интереса за њих.

Уместо тога, у нашем преводу су издавачи на првих 12 листова, затим иза Тумача грбова и на последњој страни књиге, дали прилоге који мењају карактер Ритерова дела. Оно нема ни насловне стране јер му је дат донекле србуљски облик. Ритерово дело је написано, уз одобрење владајућих, са илирским тенденцијама. У нашем преводу дати прилози износе славну српску прошлост: Немањиће, а нарочито цара Душана. Ненадовић је то јасно истакао у стиховима на крају књиге:

[...] Книга сїа Мала
Великоже та имѧ себѣ надъписала
Разгнѣвъ далше, и узритъ Сербско Ц[а]рство цѣло
[...] Славы дома Неманска [...]

Он то приписује Жефаровићу у заслугу:

Книгою вш Ты сею учишъ Человѣки
Како Сербско Ц[а]рство вѣ, и егш предѣли,

и то тако да „Н[ы]нѣ видѧтъ очи“ То приписивање Жефаровићу несумњиво је мистификација. Издавачи овако измењеног Ритеровог дела, које је постало национално — пропа-

Грб Сцитіа карактеристичан за I редакцију, л. 20 б.

Грб Србліа, л. 21 а.

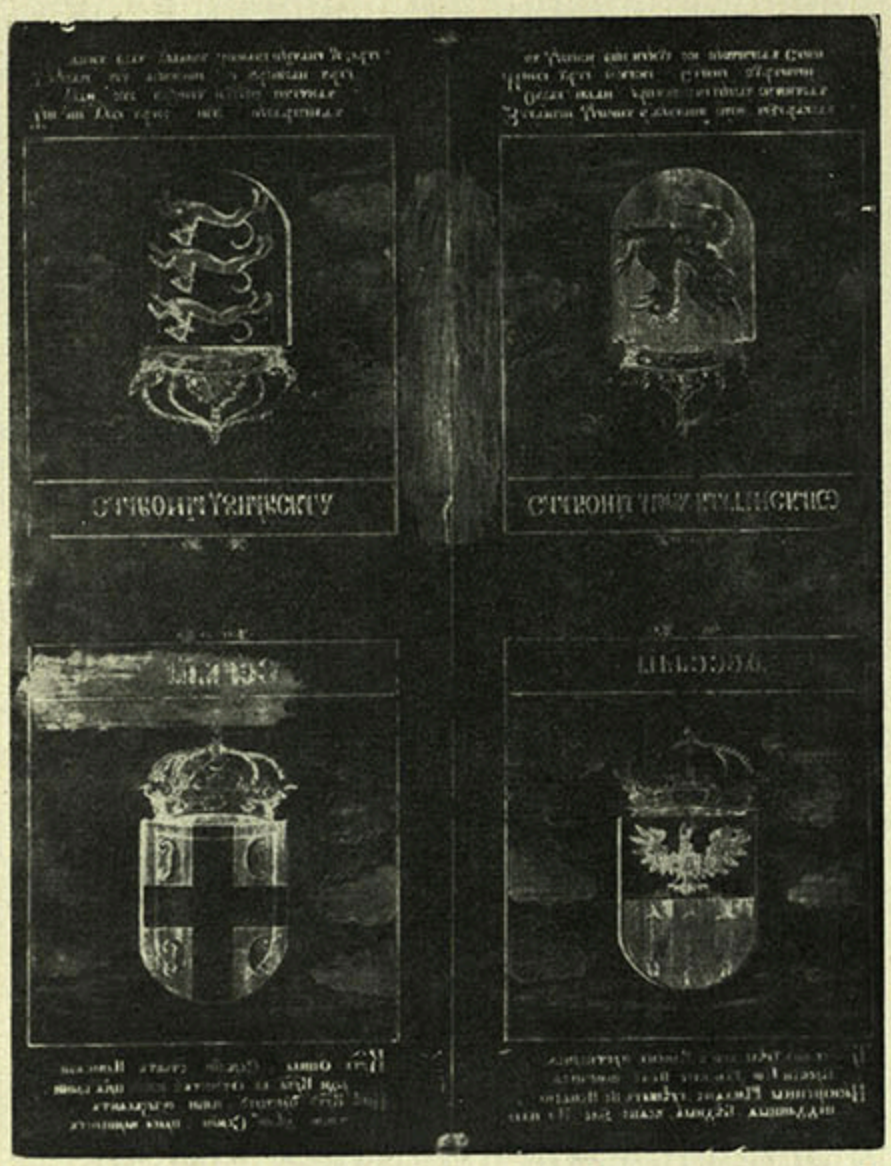

← *Фотокопија матрице са грбом Сербља.*
Вел. 392 × 256 × 5

гандни спис ad oculos, и то такве врсте да су сматрали за корисно да га припишу Жефаровићу, даровитом граверу и зографу, али луталици, коме је главни циљ била зарада; њима се то чинило мање ризично. Да Жефаровић није могао бити издавач овог нашег дела, јасно сведоче његова писма; он је само био технички изводилац (исто онако као што је и Павле Ненадовић Млађи преводио и писао стихове по налогу). У књизи, на првој страни, испод гравире, јасно пише: **Начерта, и иссече, Хр[и]стофоръ, Жефаровичь**", а на осталим гравирима „С, Ч, Х, Ж." Стручњаци за уметност добро разликују оно што је радио Жефаровић од онога што је радио Месмер. Жефаровић је своје гравире означио све, осим на л. 40а, б односно 52а, Он је, вероватно, радио и текст. Али приписивати ово дело — изузев техничке израде — Жефаровићу, као што се то у нас чини, нема никакве основе. Не можемо га, међутим, сматрати ни за Ритерово, пошто је претрпело велику измену. Остаје да га дамо као анонимно.

Ознака боје у гравири грба код Ритера.

Ознака боје у гравири грба код Жефаровића.

Разлике у I редакцији:

1. Првих 12 л. јесу без фолијације.
2. На л. [1а, 2б и 3а] позадина је у гравирама дата без шрафирања (ил. 10, 11, 12).
3. На л. 20б стоји ЩИТІѦ (ил. 7).
4. На л. 35б илустрација је колски точак уместо три крила са осовином у штиту.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 638. — *Новаковић*, 1. — *Ст. Новаковић*, Хералдички обичаји у Срба у примени и књижевности. Годишњица Н. Чупића, VI (1884), 125—133. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba od god. 1777—1847. Zagreb, 1892, 14. — *Р. Врховац*, Из историје српске књижевности. Бранково коло, I (1895), 248. — *Ил. Руварац*, Прилошци агиолошки. Српски Сион, VIII (1898), 489—490, 525—526. — *Д. Руварац*, Још нешто о Стематографији Христофора Жефаровића. Бранково коло, XIV (1908), 756, 792. — *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. Београд, 1909, 247—249. — *P. Kolendić*, Džefarović i njegovi bakrorezi. Гласник ИД у Новом Саду, IV (1931), 35—39. — *V. Klaić*, Život i djela Pavla Rittera Vitezovića. Zagreb, 1914, 152—155, 175—176. — *Д. Медаковић*, Лик Цара Душана у Жефаровићевој књизи „Изображеній оружиј илирических“ из 1741 (у штампи).

НББ (непотпуно). — УББ (непотпуно). — БМС (непотпуно). — БГМ (непотпуно). — Библиотека Српске црквене општине, Трст, (одлично очуван примерак).

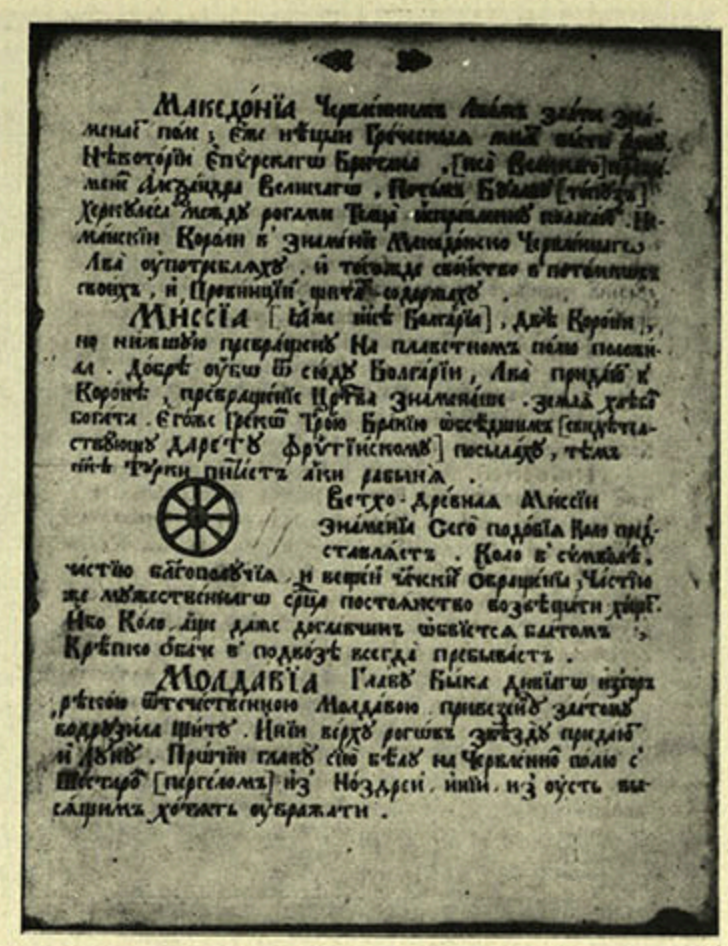

Грб-виньета у тумачењу грба Мизије, у I редакцији, л. 35 б.

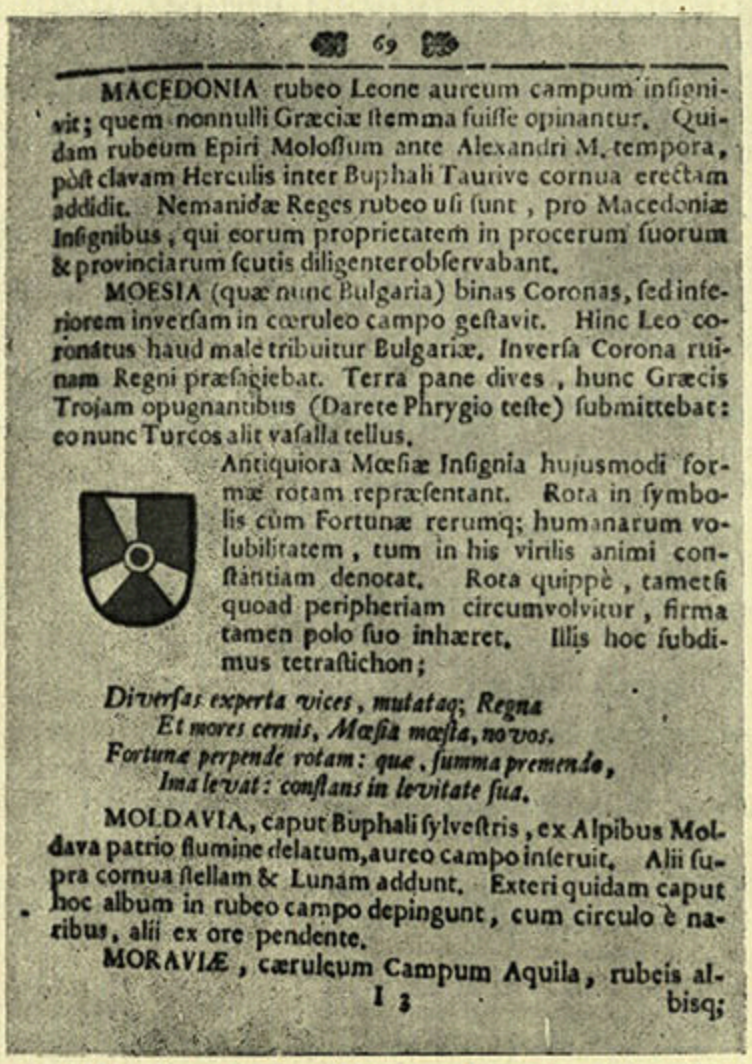

69

MACEDONIA rubeo Leone aureum campum insignivit; quem nonnulli Græciæ stemma fuisse opinantur. Quidam rubeum Epiri Molossum ante Alexandri M. tempora, post clavam Herculis inter Buphali Taurive cornua erectam addidit. Nemanidæ Reges rubeo usi sunt, pro Macedoniæ Insignibus, qui eorum proprietatem in procerum suorum & provinciarum scutis diligenter observabant.

MOESIA (quæ nunc Bulgaria) binas Coronas, sed inferiorem inversam in cœruleo campo gestavit. Hinc Leo coronatus haud male tribuitur Bulgariæ. Inversa Corona ruinam Regni præsagiebat. Terra pane dives, hunc Græcis Trojam opugnantibus (Darete Phrygio teste) submittebat: eo nunc Turcos alit vasalla tellus.

Antiquiora Mœsiæ Insignia hujusmodi formæ rotam repræsentant. Rota in symbolis cùm Fortunæ rerumq; humanarum volubilitatem, tum in his virilis animi constantiam denotat. Rota quippè, tametsi quoad peripheriam circumvolvitur, firma tamen polo suo inhæret. Illis hoc subdimus tetrastichon;

Diversas experta vices, mutataq; Regna
Et mores cernis, Mœsia mœsta, novos.
Fortunæ perpende rotam: quæ, summa premendo,
Ima levat: constans in levitate sua.

MOLDAVIA, caput Buphali sylvestris, ex Alpibus Moldava patrio flumine delatum, aureo campo inseruit. Alii supra cornua stellam & Lunam addunt. Exteri quidam caput hoc album in rubeo campo depingunt, cum circulo è naribus, alii ex ore pendente.

MORAVIÆ, cæruleum Campum Aquila, rubeis albisq;

Исти грб-виньета код Ритера, стр. 69.

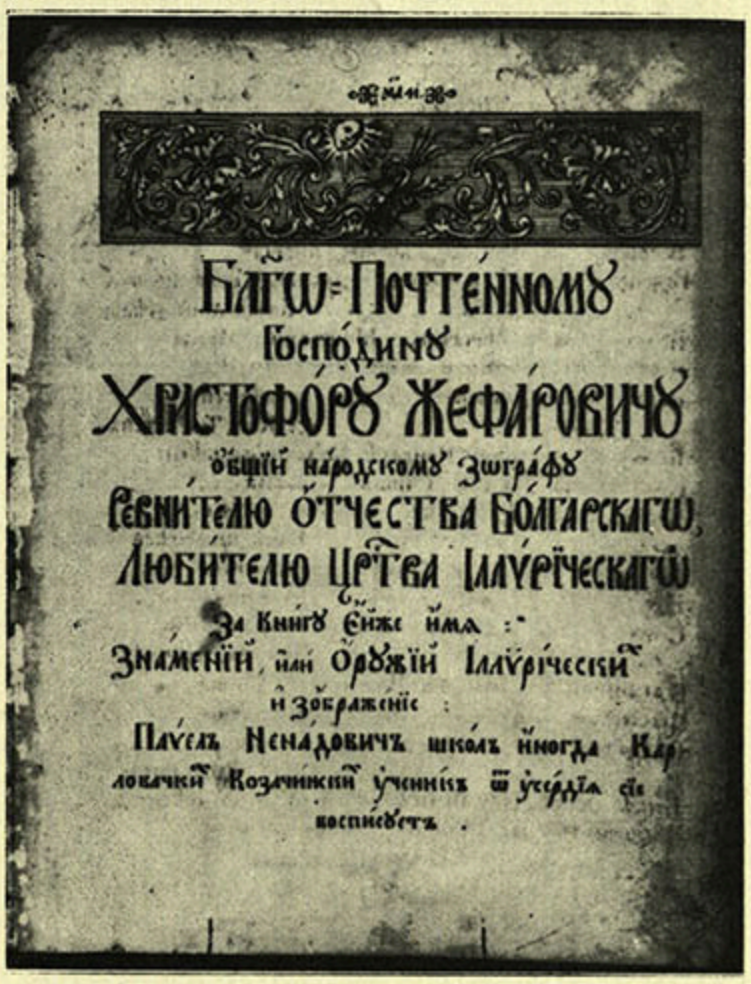

Благо=Почтенному
Господину
Христофору Жефаровичу
общій народскому Зографу
Ревнителю Отчества Болгарскаго,
Любителю Чрства Иллурическаго
За Книгу Сіяже има:
Знаменій, или Оружій Иллурическій
и Зображеніе:
Павелъ Ненадовичъ школъ иногда Карловачкій Козачинскій ученикъ ѡ усердіа сіе воспиевет.

Ненадовићеви стихови посвећени Жефаровићу, л. 41 а.

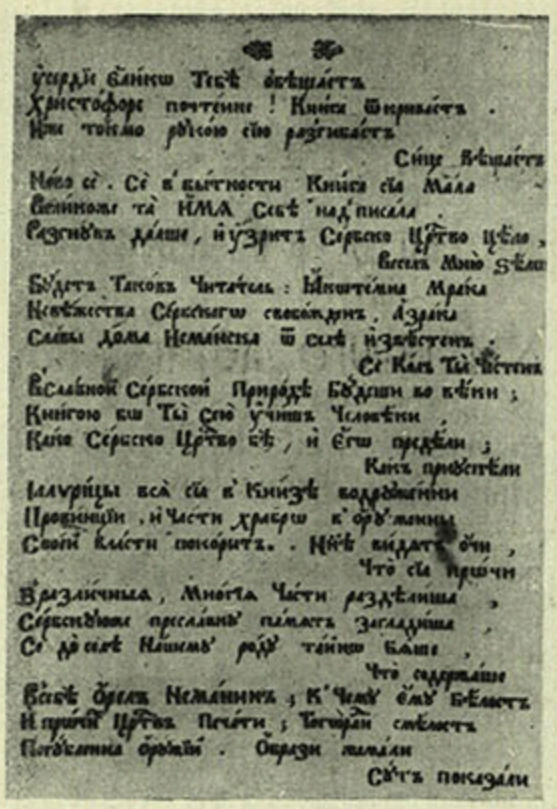

Ненадовићеви стихови посвећени Жефаровићу, л. 41 б.

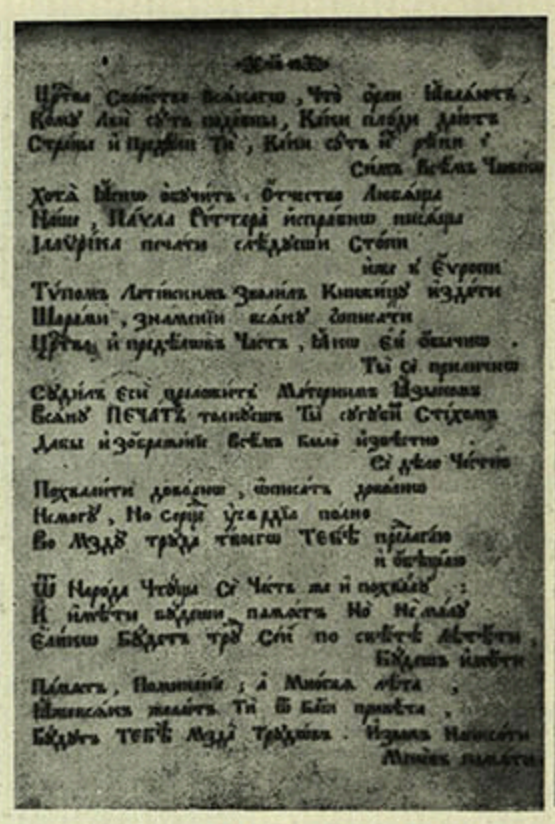

Ненадовићеви стихови посвећени Жефаровићу, л. 42 а.

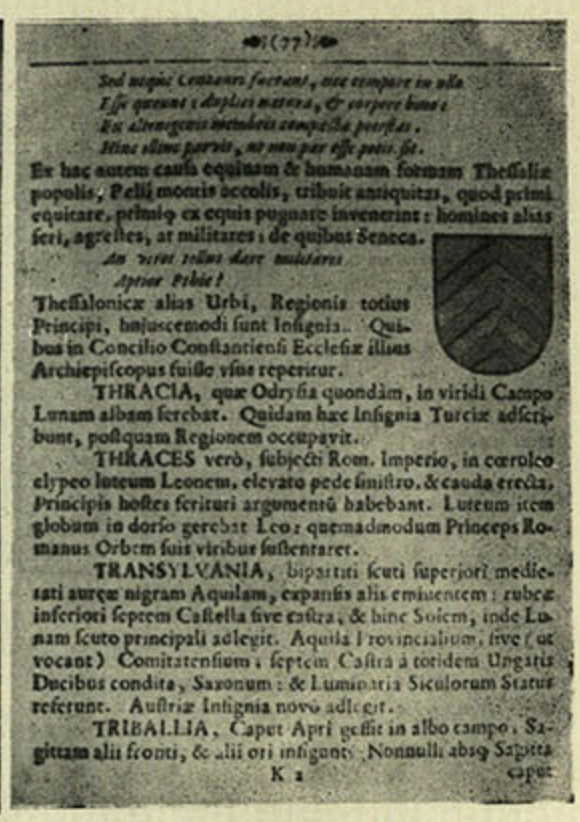

Грб-виньета Тесалија у II издању Ритерове Стематографије, л. 42 б.

После 1741

18. <СТЕМАТОГРАФИЈА.> <ИЗОБРАЖЕНИЈЕ ОРУЖИЈ ИЛИРИЧЕСКИХ>

Аѵторомъ Павломъ Ріттеромъ Ев діалектѣ Латїнскомъ изданное. На свѣтъ, и по егѡ ѵражденію на Славено-Сербскій ѣзыкъ преведенное. [Прев. Павле Ненадовић Млађи]. [Бакрорез:] (Христофоръ Жефаровичъ) [и] **Ѳома Мессмеръ. Ев Вѣнніѣ,** [после 1741].

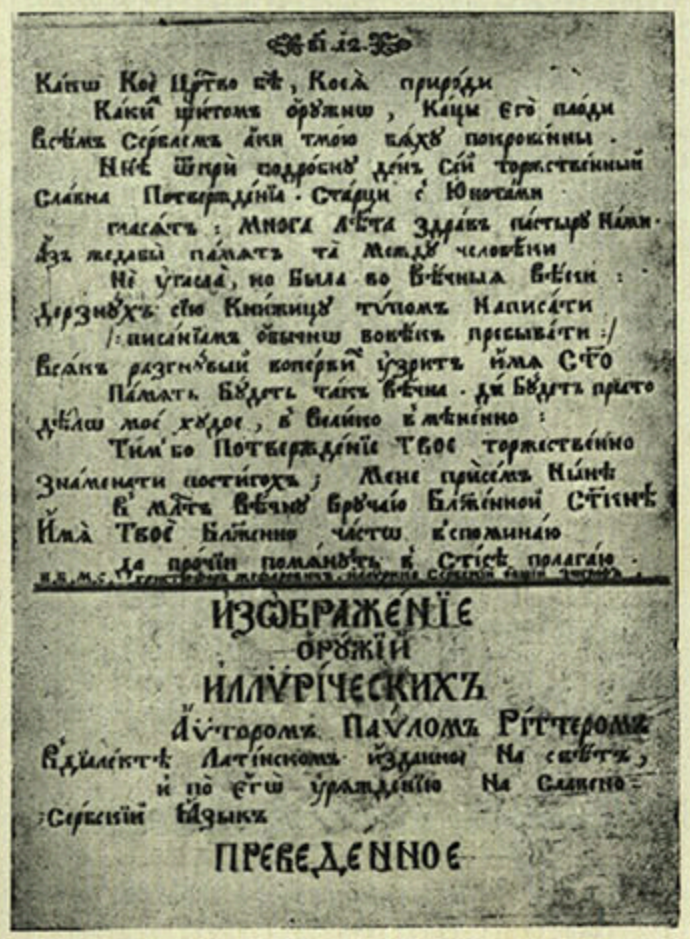

Л. 54; фолијација ћирилска и арапска; без сигнатуре. Иницијал један, виньете на л.: 9а, 53а, са 79 гравира. Кустода на л. 41а, 42а—50а, 51а, б. 200 × 158.

Текст црквеном ћирилицом.

Друга редакција је са овим изменама:

1. Првих 16 л. су са фолијацијом која иде до краја (ил. 1).
2. На л. 1а, 2б, 3а позадина је шрафирана (ил. 1).
3. На л. 32б стоји СКИТІѦ (ил. 2).
4. На л. 47б код Ветхо Древнам Миссіи грб-виньета колски точак у I редакцији замењена је штитом у коме су три крила око осовине, онако исто као што је у Ритеровом оригиналу (ил. 3).

Мали број примерака ове редакције морао је изићи после 1741 године.

НББ. — БГМ [обе непотпуне].

←Насловни лист са изменама у II редакцији.

Грб Скитія, карактеристичан за II редакцију, л. 32 б.

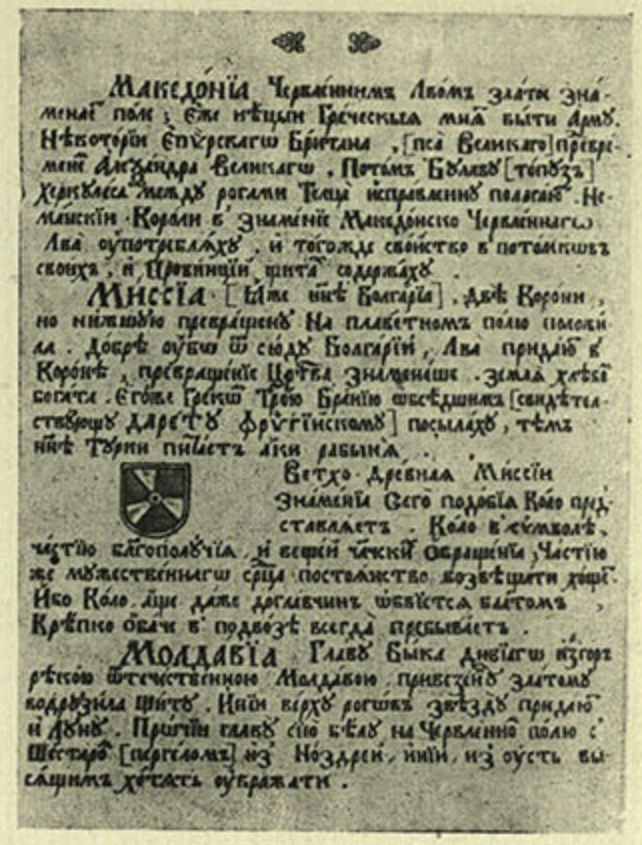

Грб-виньета измењена према оригиналу, л 4.7. б.

19. <СТЕМАТОГРАФИЈА.> <ИЗОБРАЖЕНИЈЕ ОРУЖИЙ ИЛИРИЧЕСКИХ>

Аутором Павломъ Ріттеромъ Е҃ діалектѣ Латінскомъ изданное на свѣтъ, и по Егω уражденнію на Славено-Сербскій язык҃ъ преведенное. Второе издание от Х,[ристифора] Ж,[ефаровича] Ил:[ирико] об[шчег] зωг:[рафа] [Прев. Павле Ненадовић млађи] [Бакрорез]: (Христофоръ Жефаровичъ) [и] Θωма Мессмеръ, Е҃ Бѣчнніѣ, [после 1741].

Л. 54+[1] итерфол.; фолијација ћирилска и арапска; без сигнатуре. Иницијал један, виньете на л. 9а, л. без фолијације 53а, са 79 гравира; кустода на л. 41а, 42а—50а, 51а, б. 200 × 158.

Текст црквеном ћирилицом.

Трећа и коначна редакција, означена као друго издање, са овим карактеристикама:

1. На л. 10а (ил. 1), испала су **ЗНАМЄНІѦ ПАТРІАРШЄСКА**; на њихово место дошла је инвокација текста посвете Арсенију IV

2. На л. 12а (ил. 2), завршетак посвете штампан је мањим словима а ради квадрата са комбинацијом слова **„АРСЄНІЙ ЧЄТВЄРТІЙ“** који је овде премештен са л. 10а и знатно повећан (104 × 104). Жефаровић је овде испод квадрата потписан „рассіанскій“ место „сербскій“ зограф.

3. На л. 12б (ил. 3), испод **ЗНАМЄНІѦ ПАТРІАРШЄСКА** патријарциски грб премештен је са л. 10а на посебну страну и дат је у обликуи по величини Ритерових грбова Око штита је додат запис: „Арсенїй Б[о]жіею

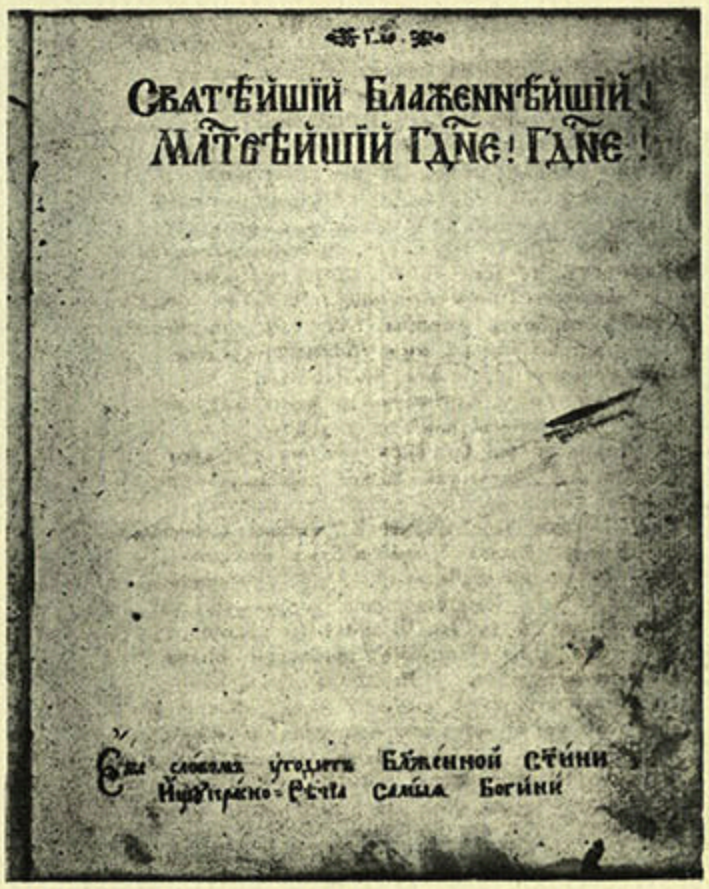

Измене у почетку текста посвете, л. 10 а.

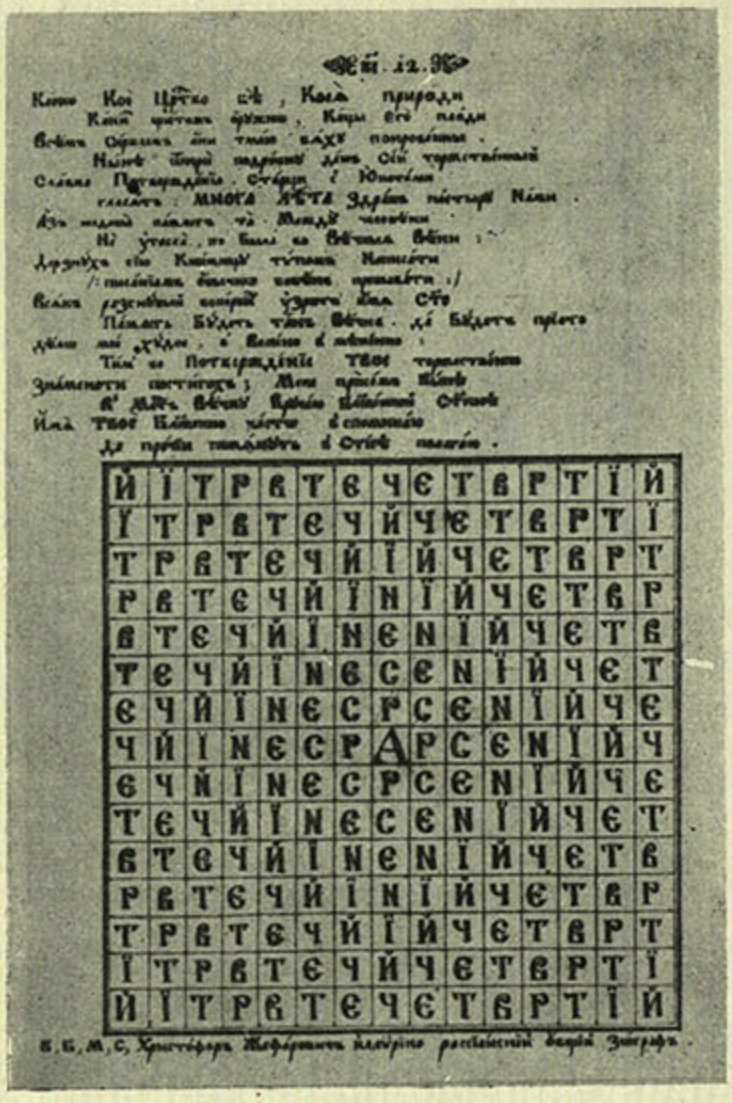

Измене на крају текста Епистоле, л. 12 а.

М[и]л[о]стїю Православный Архіеп[і]скопъ пекскій и всѣхъ Сербшвъ и Болгаршвъ[']; поморіа, Далмацій, Босны, обои по Дѵнам, и всегш иллѵріка Патрїархъ“

4. На л. без фолијације стр. а, између л. 12 и 13, дат је наслов **ИЗѠБРАЖЄНІЄ ОРѲЖІИ НЛЛѴРЇЧЄСКИХЪ** [...] (ил. 4).

5. На истом л. verso измењена је барокна гравира Силнїи Стефанъ на коњу, који је овде у простору без шрафиране позадине, а оквир чине само 20 грбова у медаљонима. Још је у сваком углу по један грб у већем медаљону: горе Сербіа и Болгарія, доле Іллѵріческо и Ц[а]рство ѿ Неманіе ѕстав[ленно]. Раније празан простор у средини доле, овде има запис: „Єѣмъ твом дѣла и трѳзди и за имѧ мое трѳздилсѧ еси апк: гла:ѯ“ [трева „и“] (ил. 5.)

6. На л. 32б (ил. 6), запис **СКНѲІѦ** карактеристичан за III редакцију.

7. На л. 53а (ил. 7), овде је у четвртом реду посвећено Жефаровићу као „Іллѵріко рассіанскомѣ общемѣ зшграфѣ“, уместо као у I и II редакцији „общій народскомѣ зшграфѣ“.

Због знатнијих измена књига ове редакције остиснута је са 28 бакрорезних плоча. Примерака ове редакције сачувано је највише.

НББ. — УББ. — ЦБСАН. — ПББ. — БМС. — НБС. — Библиотека Музеја Срба у Хрватској, Загреб. — СКЗ. — УБЉ. — БГМ.

Знамења патријарическа у 3. редакцији л. 12 б.

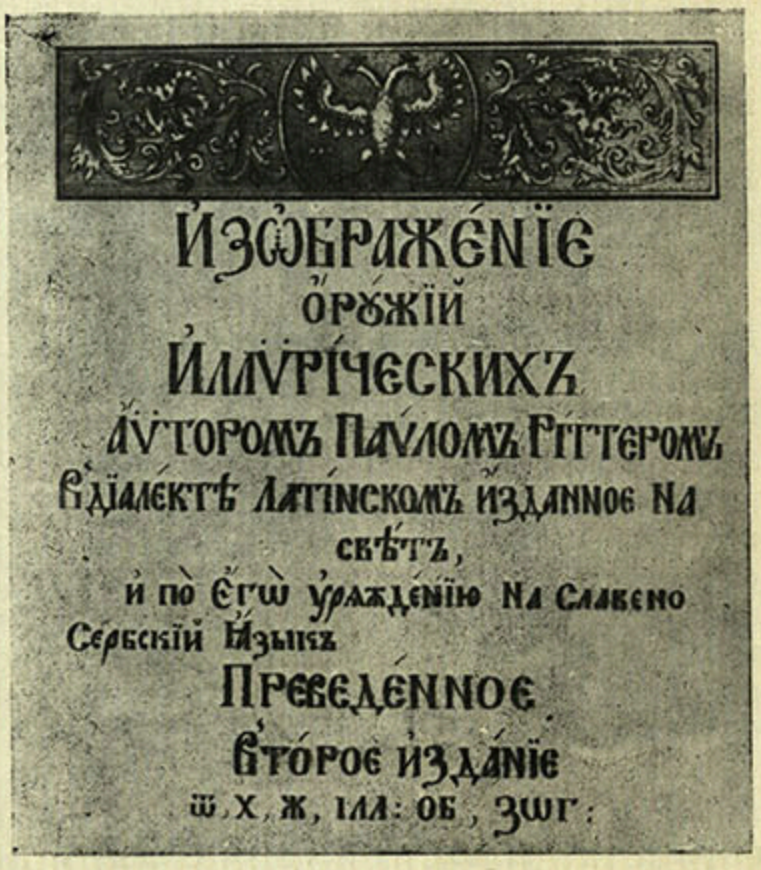

Насловна страна са текстом наслова, без фолијације, између л. 12 и 13.

На л. без фолијације verso измењена гравира Силнїи Стефанъ.

Грб Скитїя, карактеристичан за III редакцију, л. 32 б.

Л. 53 а, измене у III редакцији. →

1742

20. ПОУЧЕНИЈЕ СВЈАТИТЕЛСКОЈЕ К НОВОПОСТАВЉЕНОМУ ЈЕРЕЈУ. [Бакрорез]

Христофора Жефаровича, Ѣ Ѣкиѣ, 1742.

Л. 12, фолијација ћирилска, црквеним словима, иницијал један, заг. украса 2, виньета на л. 1, без сигнатуре и кустоде; 158 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

На л. 1—8 савети свештеницима после рукоположења. На крају су осам стихова у похвалу Жефаровића. Да нису ови стихови од Павла Ненадовића Млађег?

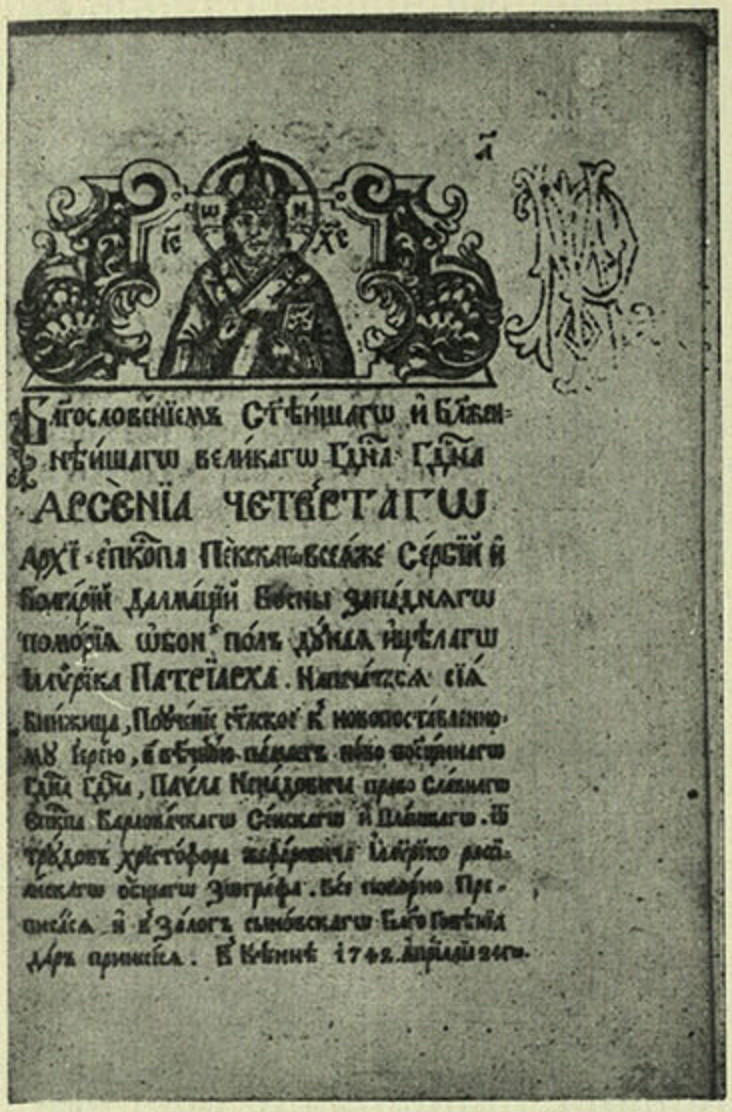

Благословѣніемъ Стѣйшаго и Бла-
женѣйшаго великаго Гдна Гдна
АРСЕНІА ЧЕТВЕРТАГѠ
Архіепископа Пекскаго, всеа Сербіи и
Болгаріи Далмаціи Босны Западнаго
помор'а ѡбою поль Дунава Илирика
Патріарха. Напечатася сія
Книжица, Поученіе стое К новопоставленно-
мѹ Іерею, в' вѣрнѣй пастыр' нѣкоя посѣщенаго
Гдмъ Гдмъ, Павла Кондоянни прежде Слѣпаго
Ѳивскаго Браловичкаго Сѣнскаго и Плашкаго. В'
тридомъ Христоборѣ Шафарикѣ Илирско раз-
мѣскаго обычаю Звиграфа. Бѣ повелѣнно Пре-
писася и в' Залогъ сыновскаго Его Гостемила
дар' принесе. В' Кѣвинѣ 1742. Априлія 21го.

Насловна страна Поученија, л. 1 а.

На л. 9—12: седам смртних грехова и њихови огранци са супротним врлинама. Сваки смртни грех изложен је на посебној страни у облику схеме: из корена, на коме је означен смртни грех, излази стабло са по пет листова на обе стране, на сваком је листу огранак смртног греха, на врху стабла круна са ознаком врлине супротне смртном греху. Испод схеме кратка легенда о смртном греху у духу хришћанске етике.

Ово су два посебна састава. Поученије је дословно прештампано са руског оригинала. У Патријаршијској библиотеци у Београду налази се примерак штампан 1696 у Москви. По њему видимо да је Жефаровић копирао виньету и слог руског оригинала.

Извор за „Седам смртних грехова“ изгледа да потиче из грчког тумачења етике. У штампарији Арсе Пајевића у Новом Саду, крајем седамдесетих година прошлог столећа, заједно са делима „Свитокъ Богоматере“ и „Совѣсѣдованіе грѣшника съ Богородицею (без ознаке да је ово последње узето од В. Ракића), изишли су и „Седам смртних грехова“ на исти начин као и у овој књижици.

Издање ове књижице објављено у Будиму 1836, више је слободна прерада овог дела.

Лит.: *Шафарик*, 948. — *Новаковић*, 2, — *P. Kolendić*, Džefarović i njegovi bakrorezi. Гласник ИД у Новом Саду IV (1931), 40.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

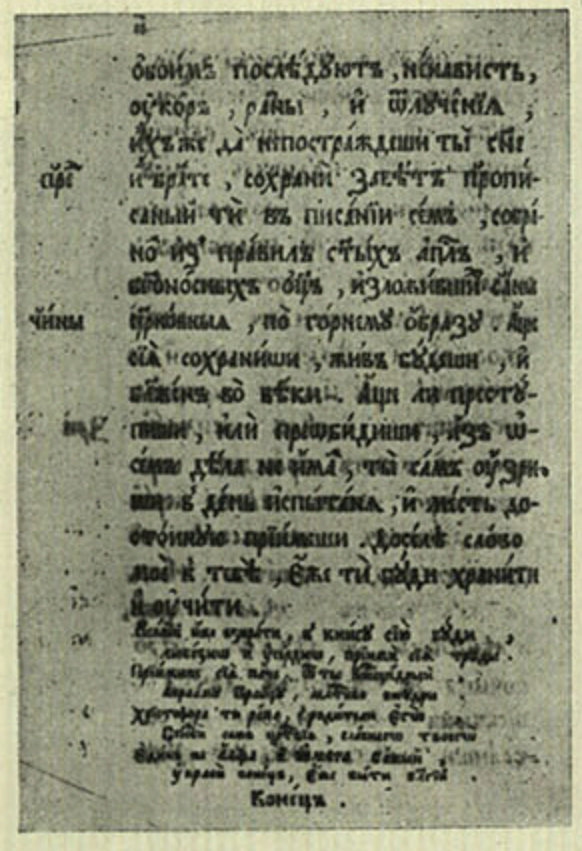

Похвални Стихови Жефаровићу, л. 8

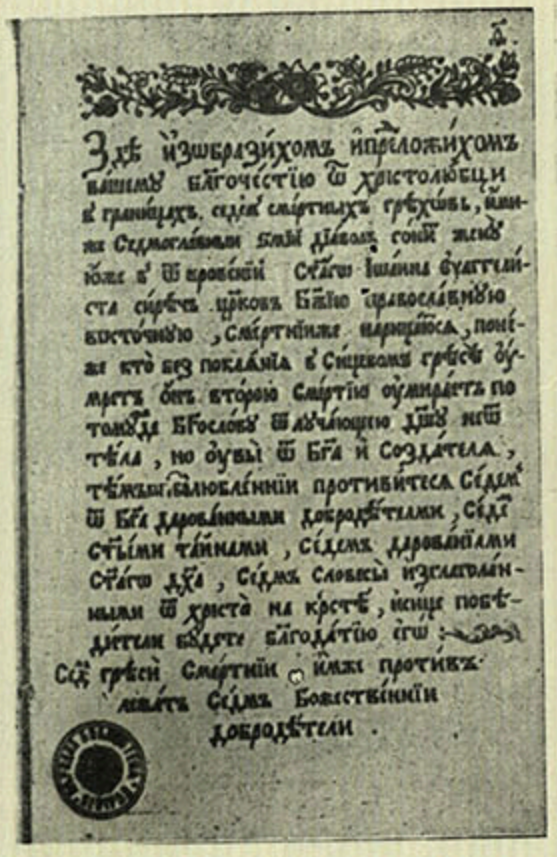

Насловна страна: „Седем смертних грјехов“, л. 9а.

Схема „гордости“ смртног греха, л. 9 б.

1742—1744

21. ЖЕФАРОВИЋ, Христофор: БѢКВАРЪ
[Бакрорез, Беч, 1742—1744.]

За ову књижицу имамо податке из два извора. Први и најважнији је писмо Фортуната Дуриха писано 28 маја 1787 из Беча Јозефу Добровском: „Sub finem mensis praecedentis allati sunt libri quidam ex bibliotheca aboliti anno elapso monasterii Farrensis S. Joh. Bapt. diocesis Fori Julii. Ord. Praedic. congr. B. Jacobi Salomonii (vid. Bibl. ejusd. Ord. tom. II, pag. XV) inter quos nonnnulli slavonici sunt literis ruthenicis, glagoliticis, serbicis, atque etiam latinis editi, quorum tibi notitiam proxime dabo; nam hi athuc omnes in interiori Musaeo sunt, necdum catalogo inserti, quorum usum optimus custos Denisius mihi imediate obtulit. Inter alia exempla τῶν Бѣкваръ est unum formis in aes incisis in 12 foliis in 8⁰ excusum. ѿ Христофора Жефаровіча зωграфа".

Други извор је мање одређен. То је Жефаровићево писмо од 19 децембра 1744 владики будимском Василију Димитријевићу, где стоји: Еще примио самъ писмо в. п. что пишете зд мои бѣквари, ікони и календарі".

Дурих није саопштио годину, а Жефаровић ју је на својим бакрорезима редовно стављао; претпостављамо да је била и на Буквару.

Стематографија носи датум 21 октобар 1741, а Поученије Свјатителскоје 24 април 1742, и мало је вероватно да је Буквар отиснут у том међувремену; вероватније између последњег датума и писма владики будимском.

Изгледа да је Жефаровић преклиширао неки руски Буквар.

Лит.: *A. Patera*, Korrespondence Josefa Dobrovského. I, Praha, 1895, 63. — *Д. Руварац*, Ка изучавању Х. Жефаровића. Прилози за књижевност, II (1922), 25. — *P. Kolendić*, Džefarović i njegovi babrorezi. Гласник ИД у Новом Саду, IV (1931), 40.

1743

22. (ЛЕОПОЛД I) PRIVILEGIA PER DIVOS IMPERATORES LEOPOLDUM, JOSEPHUM, ET CAROLUM VI... MARIAM THERESIAM... [Св. 1, 2, 3, 4. Беч, код Каливоде, 1743].

I св. стр. 27; пагинација арапска; табаци од 2 л. са латинском сигнатуром а за 2 л. и арапским бројем. (A_2, на крају G и један несигниран лист); иницијала има 6, виньете на стр. 3, 5. Код потписа на стр. 4, 25 стављен је двоглави орао са ореолом око глава, на грудима орла штит са круном, у штиту су аустроугарски грбови у време Марије Терезије, око штита ланац о којем доле виси златно руно; кустода. 315 × 210. II св. стр. 26; пагинација арапска, табаци од 2 л. са латинском сигнатуром а за 2. л. и арапским бројем (A_2, на крају G); иницијала има 5, виньета на стр. 3 (има примерака са виньетом као у св. I; а има примерака у којима је различита). Код потписа: 20, исти орао као у I св., само што овде у десној канџи држи мач и жезло, у левој јабуку; кустода. 322 × 213. III св. стр. 16+[2]; пагинација арапска; табаци од 2 л.; у првом је латинска сигнатура са арапским бројем на 2 л. (A_2), у осталима латинска сигнатура само на 1 л. (B—E); иницијала има 5, виньете на стр. 3 (као у I св. стр. 5), 5 (као у I св. стр. 3); кустода. 316 × 213. IV св. стр. [8]; на прва 3 л. сигнатура:)(1)(2)(3, четврти лист је без сигнатуре; иницијал један, виньета на стр. [1] (као у I св. стр. 3); кустода. Брош. 400 × 288.

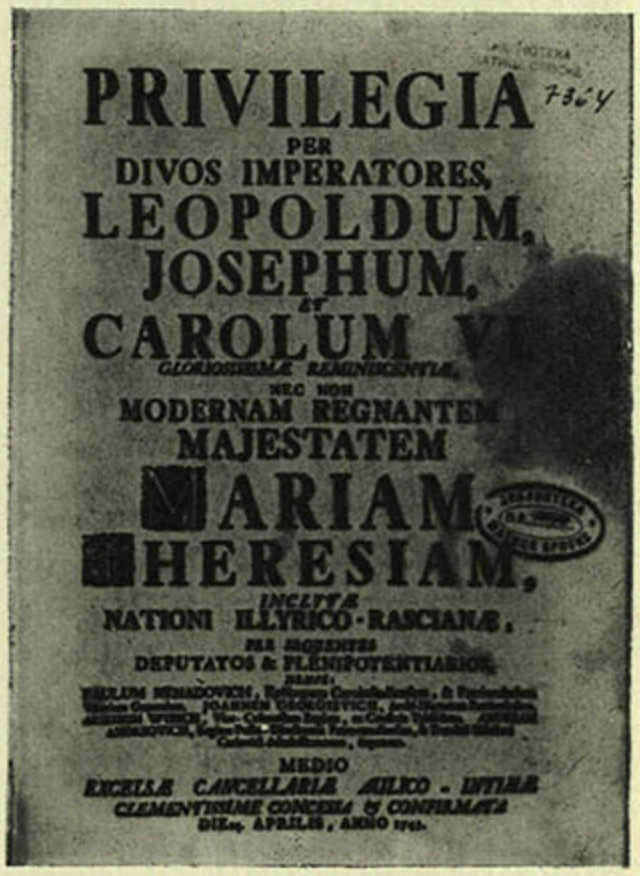
PRIVILEGIA
PER
DIVOS IMPERATORES,
LEOPOLDUM,
JOSEPHUM,
ET
CAROLUM VI
GLORIOSISSIMÆ REMINISCENTIÆ,
NEC NON
MODERNAM REGNANTEM
MAJESTATEM
MARIAM
THERESIAM,
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICO-RASCIANÆ,
PER MODERNOS
DEPUTATOS & PLENIPOTENTIARIOS
MEDIO
EXCELSÆ CANCELLARIÆ AULICO - AUSTRÆ
CLEMENTISSIME CONCESSA & CONFIRMATA
DIE 24. APRILIS, ANNO 1743.

Св. I, насловна страна Привилегија потврђених од Царске дворске канцеларије, стр. [1].

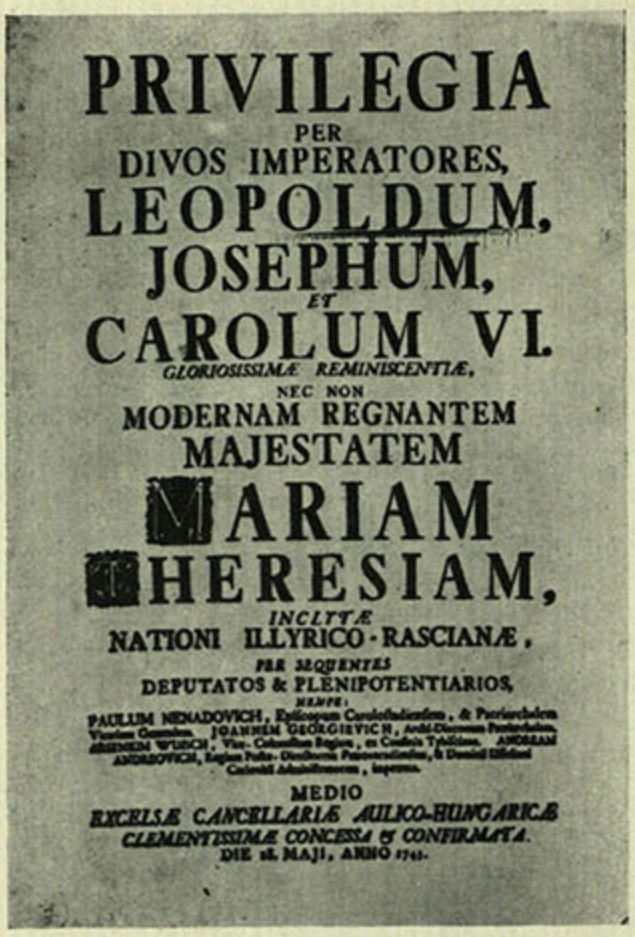

PRIVILEGIA
PER
DIVOS IMPERATORES,
LEOPOLDUM,
JOSEPHUM,
ET
CAROLUM VI.
GLORIOSISSIMÆ REMINISCENTIÆ,
NEC NON
MODERNAM REGNANTEM
MAJESTATEM
MARIAM
THERESIAM,
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICO-RASCIANÆ,
PER SEQUENTES
DEPUTATOS & PLENIPOTENTIARIOS,
NEMPE:
PAULUM NENADOVICH, Episcopum Carlostadiensem, & Parierchalem Viennæ Comitem, JOANNEM GEORGIEVICH, Archi-Diaconum Pantechalem, ABRESIUM WUICH, Vice-Colonellum Regium, ex Comitiis Tyrnaviens. ANDREAM ANDREOVICH, Regium Pulto-Districtus Præsecretarium, & Domini Officiosi Colonelli Adjutificatorem, Imperium.
MEDIO
EXCELSÆ CANCELLARIÆ AULICO-HUNGARICÆ
CLEMENTISSIMÆ CONCESSA & CONFIRMATA.
DIE 18. MAJI, ANNO 1743.

Св. II, Исто, од Угарске дворске канцеларије, стр. [1].

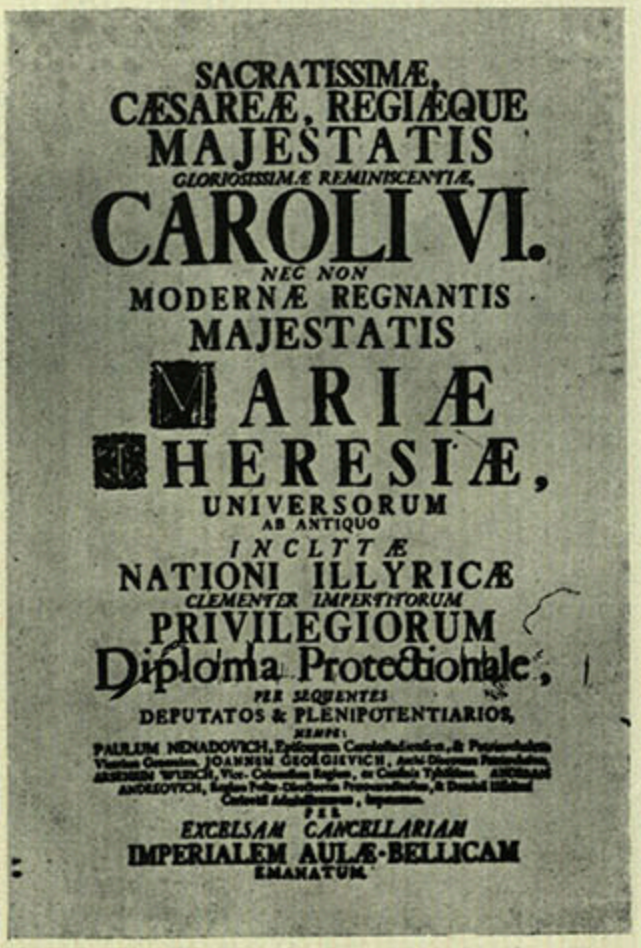

SACRATISSIMÆ,
CÆSAREÆ, REGIÆQUE
MAJESTATIS
GLORIOSISSIMÆ REMINISCENTIÆ,
CAROLI VI.
NEC NON
MODERNÆ REGNANTIS
MAJESTATIS
MARIÆ
THERESIÆ,
UNIVERSORUM
AB ANTIQUO
INCLYTÆ
NATIONI ILLYRICÆ
CLEMENTER IMPERTITORUM
PRIVILEGIORUM
Diploma Protectionale,
PER SEQUENTES
DEPUTATOS & PLENIPOTENTIARIOS,
NEMPE:
PAULUM NENADOVICH, Episcopum Carlostadiensem, & Parierchalem Viennæ Comitem, JOANNEM GEORGIEVICH, Archi-Diaconum Pantechalem, ABRESIUM WUICH, Vice-Colonellum Regium, ex Comitiis Tyrnaviens. ANDREAM ANDREOVICH, Regium Pulto-Districtus Præsecretarium, & Domini Officiosi Colonelli Adjutificatorem, Imperium.
PER
EXCELSAM CANCELLARIAM
IMPERIALEM AULÆ-BELLICAM
EMANATUM.

Св. III, Исто, од Дворског ратног савета, стр. [1]

Текст латиницом.

После потврде Леополдових Привилегија од стране Марије Терезије, српска депутација: епископ Павле Ненадовић, архиђ. Јован Ђорђевић, Арсеније Вујић и Андрија Андрејевић дали су бечком штампару Каливоди да наштампа 200 примерака Привилегија и Екстракта.

Ту је изишло: Инвитаторија Леополда I, од 6 априла 1690; Привилегије Леополда I, од 21 августа 1690; Протекциона диплома Леополда I од 11 децембра 1690; Леополдова Привилегија од 20 августа 1691, и од 4 марта 1695; потврде ових привилегија од доцнијих владара: Јосифа I од 7 августа 1706 преко царске дворске канцеларије, и 29 септембра преко угарске дворске канцеларије; затим Карла VI од 2 августа односно 8 октобра 1713 и заштитна диплома од 10 априла 1715; и најзад потврда Марије Терезије од 24 априла, 18 маја и 4 јула 1743.

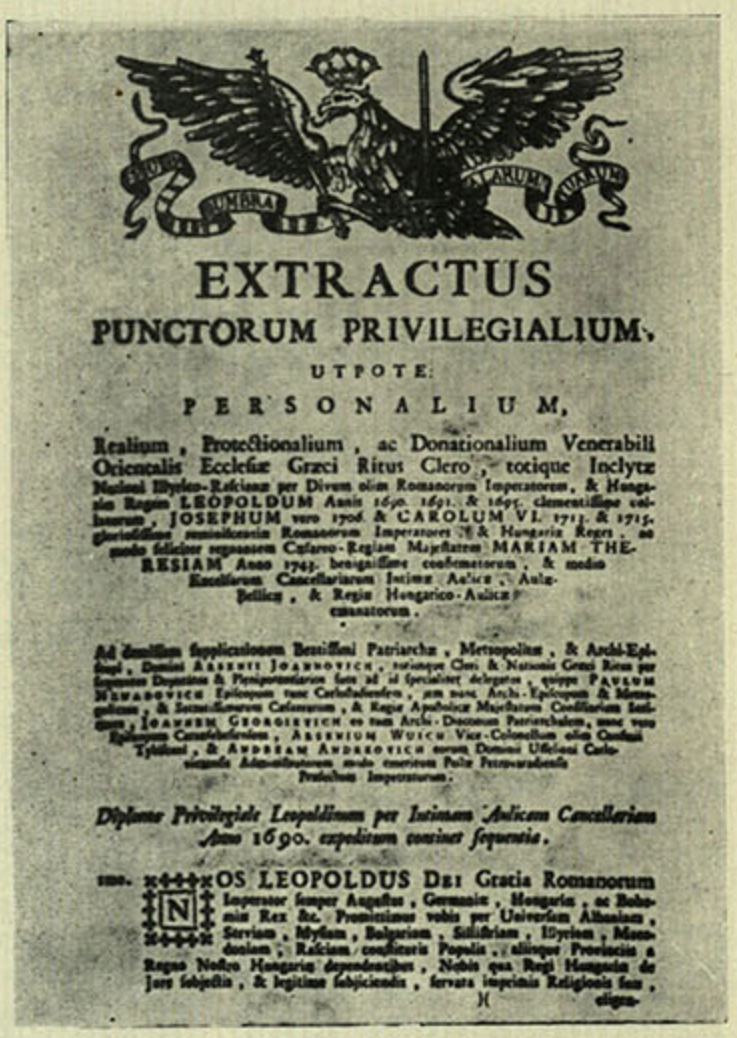

EXTRACTUS
PUNCTORUM PRIVILEGIALIUM,
UTPOTE:
PERSONALIUM,
Realium, Protectionalium, ac Donationalium Venerabili Orientalis Ecclesiæ Græci Ritus Clero, totique Inclytæ Nationi Illyrico-Rasciæ per Divum olim Romanorum Imperatorem, & Hungariæ Regem LEOPOLDUM Annis 1690. 1691. & 1695. clementissime collatorum, JOSEPHUM vero 1706. & CAROLUM VI. 1713. & 1715. gloriosissime reminiscentia Romanorum Imperatores, & Hungariæ Reges, ac modo feliciter regnantem Cæsareo-Regiam Majestatem MARIAM THERESIAM Anno 1743. benignissime confirmatorum, & medio Excellissimi Cancellariatus Intimæ Aulicæ, Aulæ-Bellicæ, & Regiæ Hungarico-Aulicæ emanatorum.
Ad humillimam supplicationem Reverendissimi Patriarchæ, Metropolitæ, & Archi-Episcopi, Domini ARSENII JOANNOVICH, totiusque Cleri & Nationis Græci Ritus per Imperatorem Dispositus & Plenipotentiarios hanc ad id specialiter delegatos, quippe PAULUM NENADOVICH Episcopum tunc Carlostadiensem, jam vero Archi-Episcopum & Metropolitam, & Sacratissimorum Cæsarum, & Regiæ Apostolicæ Majestatum Consiliarium Intimum, JOANNEM GEORGIEVICH ex tum Archi-Diaconum Patriarchalem, nunc vero Episcopum Carlostadiensem, ARSENIUM WUICH Vice-Colonellum olim Comitiis Tyrnaviensi, & ANDREAM ANDREOVICH eorum Domini Officiosi Colonelli assignatis Adjutificatorum modo emeritum Pulto Præsecretarium Præfectum Imperatorum.
Diploma Privilegiale Leopoldinum per Intimam Aulicam Cancellariam Anno 1690. expeditum continet sequentia.
OS LEOPOLDUS Dei Gratia Romanorum Imperator semper Augustus, Germaniæ, Hungariæ, ac Bohemiæ Rex &c. Promittimus vobis per Universum Albanium, Servium, Mysiam, Bulgariam, Sclavoniam, Illyricum, Macedoniam, Rasciam, constitutis Populis, aliisque Provinciis a Regno Nostro Hungariæ dependentibus, Nobis qua Regi Hungariæ de jure subjectis, & legitime subjiciendis, servata imprimis Religionis sua, eligen-

Св. IV, наслов Екстракта на првој страни изнад текста, стр. [1].

Иако су примерци ових Привилегија врло ретки и код толико мало сачуваних примерака наилазимо на разлике: примерак из

Архива у Ср. Карловцима, нема на насловним странама украшене иницијале код имена Марије Терезије; у другој св. виньета иста као и застава у I св.; а орао код потписа (стр. 20) сасвим је друкчији од орла у примерку Матице српске. У аутентичном примерку је и у I св. застава као што је у матичином примерку у II св.

Дело је 1745 изишло на славеносрпском језику.

Лит.: *Ј. Радонић и М. Костић,* Српске привилегије од 1690 до 1792. Београд, 1954, 2—9.

Библиотека манастира Ковиља (аутентични примерак; налази се у Епархијској библиотеци у Н. Саду) — Архив САН, Ср. Карловци. — БМС (св. I и II). — БГМ (Екстракт).

1743—1744

23. ЖЕФАРОВИЋ, Христофор: [**Мѣсѧцословъ.** Бакрорез. Беч, 1743—1744].

Једини помен о овој књизи имамо у писму Х. Жефаровића владици Василију Димитијевићу од 19 децембра 1744, где му спомиње „мои бѣквари, ікони и календарі". Књига се вероватно звала „Мѣсѧцословъ" и вероватно је била отштампана са бакарних плоча 1743 или 1744.

Лит.: *Д. Руварац,* Ка изучавању Х. Жефаровића. Прилози за књижевиост, II (1922), 25. — *Р. Kolendić,* Džefarović i njegovi bakrorezi. Гласник ИД у Новом Саду, IV (1931), 41.

1745

24. (ЛЕОПОЛД I) **ПРИВИЛЕГІИ ЧРЕЗЪ БЛАЖЕННѢЙША ІМПЕРАТОРЫ**[...] [Превод:] **Павелъ Ненадовичъ,** [Бакрорез Христифора Жефаровича] **Въ Вѣнѣ** 1745.

Стр. [2]+28+[4]; пагинација арапска; први лист посебан; табаци од 2 л. сигнирани ћирилским црквеним словима, а од 2 л. и арапским бројем. (a_2 — $зз_2$, два последња листа без сигнатуре); иницијала има 5, виньете на стр. 2, 3, 14, 25, 26 [1], оне на стр. 2 и 26 исте као у латинском оригиналу: једноглави орао са круном на глави и са врпцом доле, на којој пише: „Под сѣнъ|крила твои". Последњу виньету Жефаровић је заменио, уместо орла четвороугаоником од стилизованог лишћа, цветова и плодова са два нага путија; код потписа: 2, 11, 22, 27, двоглави орао са ореолом око глава, штитом са грбовима на грудима и ланцем око штита о којем виси златно руно, исто као у латинском оригиналу. I св. стр. 4 и 25; кустода. 320 × 207.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај. Стр. [1]: **ѠС[БѢ]ЩЕННЫЙ КЛЕРЕ И СЛАВЕНЫЙ НАРОДЕ!** (ил. 1, 2)

Стр. 1: **ПРИВИЛЕГІИ** чрезъ **БЛАЖЕННЫѢ** Імпараторы **ЛЕѠПОЛДА ІѠСИФА** и **КАРОЛА ШЕСТАГѠ** [...] **МАРІЮ ѲЕРЕЗІЮ** славномъ народъ Іллѵ̈рїко Рассїанскомъ[...] исходатайствованным средствїемъ высокым канцелларїи дворовнѣтреннѣйшїм[...] дарованным и потвержденным дне 24 априлїа. лѣта 1743. На крају: Даннѡ в' Градѣ Нашемъ Вїеннѣ,

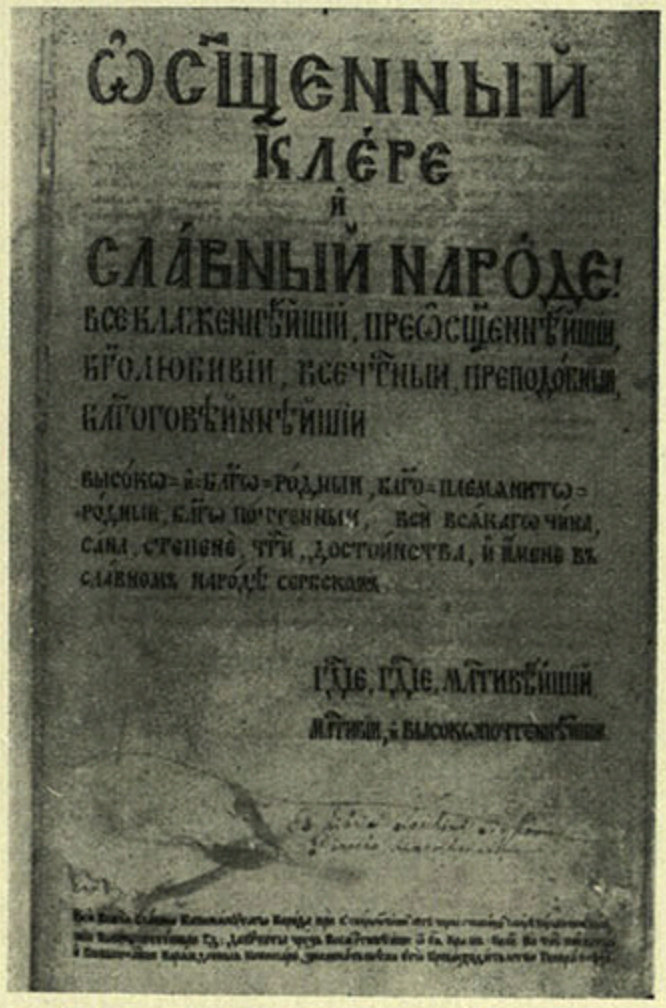
ѠСѢЩЕННЫЙ
КЛЕ́РЕ
И
СЛА́ВНЫЙ НАРО́ДЕ!
ВСЕБЛАЖЕНИ́ЙШІЙ, ПРЕѠСВѢЩЕННѢ́ЙШІЙ,
БѢГОЛЮБИВІЙ, ВСЕЧЕ́СТНЫЙ, ПРЕПОДО́БНЫЙ,
БЛАГОГОВѢ́ЙНѢЙШІЙ
ВЫСО́КО-И-БЛА́ГО-РО́ДНЫЙ, БЛА́ГО-ПЛЕМЕНИ́ТО-
-РО́ДНЫЙ, БЛА́ГО ПОЧТЕ́ННЫЙ, ВСЯ ВСЯКАГО ЧИНА,
САНА, СТЕПЕНИ́, ЧЕ́СТИ, ДОСТОЙНСТВА, И ИМЕНИ ВЪ
СЛАВНОМЪ НАРО́ДѢ СЕРБСКОМЪ
ГДѢ, ГДѢ, МИ́ЛОСТИВЕ́ЙШІЙ
МИ́ЛОСТИВЫЙ, И ВЫСОКОПОЧТЕННѢ́ЙШІЙ

Епистола Жефаровића, стр. [1].

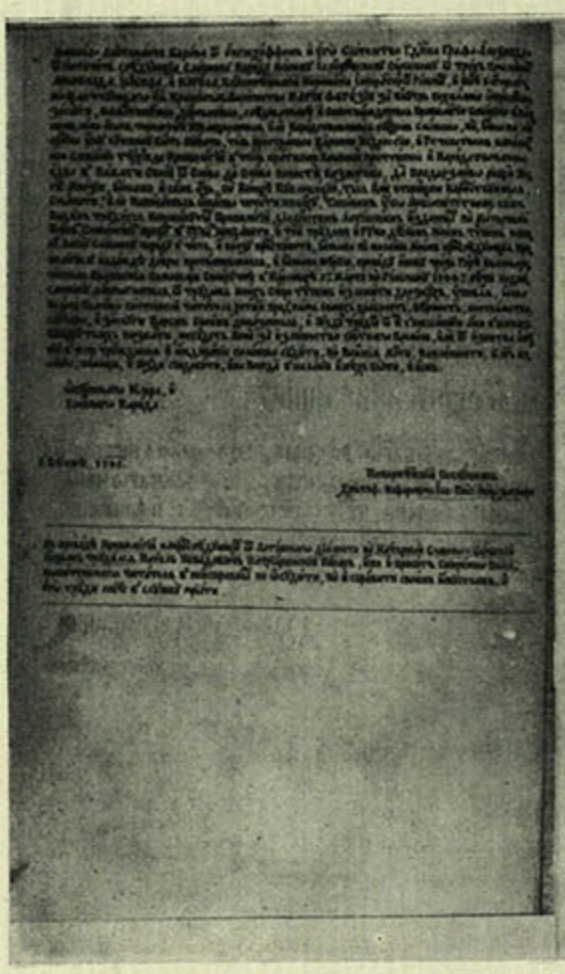

Крај Епистоле са потписом Жефаровићем и ознаком преводиоца стр. [2].

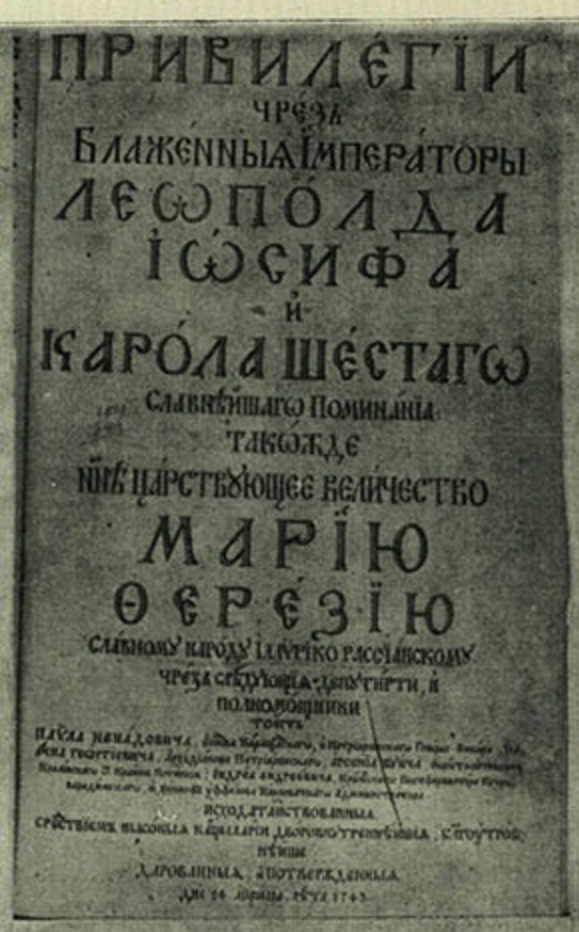
ПРИВИЛЕГІИ
ЧРЕЗЪ
БЛАЖЕННЫЯ ІМПЕРАТОРЫ
ЛЕѠПОЛДА
ІѠСИФА
И
КАРОЛА ШЕСТАГѠ
СЛАВНѢЙШАГѠ ПОМИНАНІЯ
ТАКѠЖДЕ
НЫНѢ ЦАРСТВУЮЩЕЕ ВЕЛИЧЕСТВО
МАРІЮ
ѲЕРЕЗІЮ
СЛАВНОМУ НАРОДУ ІЛЛИРІЧЕСКОМУ
ЧРЕЗЪ СЛѢДУЮЩІЯ ДЕПУТИРТИ, И
ПОЛНОМОЩНИКИ
ТОВСТЪ

Наслов Привилегија потврђених од Дворске канцеларије, стр. 1.

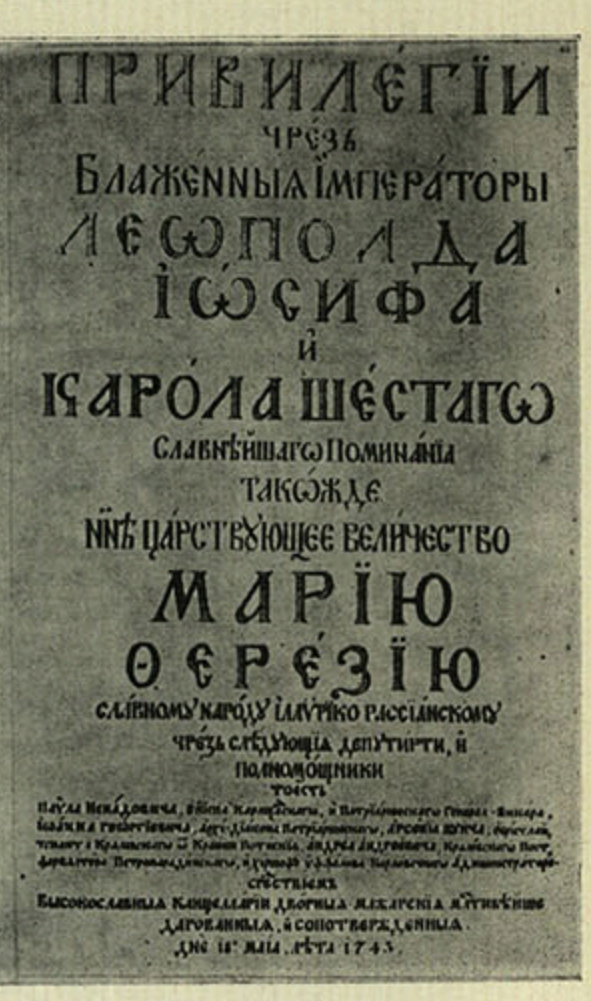
ПРИВИЛЕГІИ
ЧРЕЗЪ
БЛАЖЕННЫЯ ІМПЕРАТОРЫ
ЛЕѠПОЛДА
ІѠСИФА
И
КАРОЛА ШЕСТАГѠ
СЛАВНѢЙШАГѠ ПОМИНАНІЯ
ТАКѠЖДЕ
НЫНѢ ЦАРСТВУЮЩЕЕ ВЕЛИЧЕСТВО
МАРІЮ
ѲЕРЕЗІЮ
СЛАВНОМУ НАРОДУ ІЛЛИРІЧЕСКОМУ
ЧРЕЗЪ СЛѢДУЮЩІЯ ДЕПУТИРТИ, И
ПОЛНОМОЩНИКИ
ТОВСТЪ
СРѢТЕНСКІЯ
ВЫСОКОСЛАВНЫЯ КАНЦЕЛЛАРІИ ДВОРНЫЯ МАЖАРСКІЯ МѢСТНѢЙШІЯ
ДАРОВАННЫЯ, И СОПОТВЕРЖДЕННЫЯ
ДНЕ 18. МАІЯ. ЛѢТА 1743.

Исто, од Угарске дворске канцеларије, стр. 13.

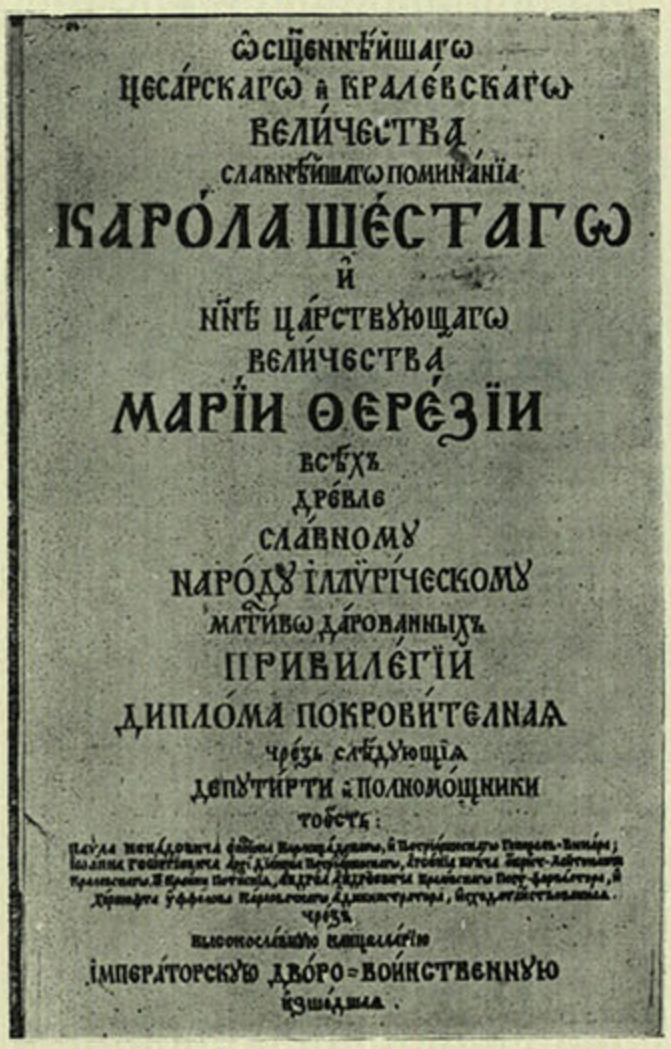
СѺСЩЕННѢЙШАГѠ
ЦЕСАРСКАГѠ И КРАЛЕВСКАГѠ
ВЕЛИЧЕСТВА
СЛАВНѢЙШАГѠ ПОМИНАНІЯ
КАРОЛА ШЕСТАГѠ
И
НЫНѢ ЦАРСТВУЮЩАГѠ
ВЕЛИЧЕСТВА
МАРІИ ѲЕРЕЗІИ
ВСѢХЪ
ДРЕВЛЕ
СЛАВНОМУ
НАРОДУ ІЛЛИРІЧЕСКОМУ
МАТИВѠ ДАРОВАННЫХЪ
ПРИВИЛЕГІЙ
ДИПЛОМА ПОКРОВИТЕЛНАЯ
ЧРЕЗЪ СЛѢДУЮЩІЯ
ДЕПУТИРТИ ; ПОЛНОМОЩНИКИ
ТОВСТЪ:
ЧРЕЗЪ
ВЫСОКОСЛАВНУЮ КАНЦЕЛЛАРІЮ
ІМПЕРАТОРСКУЮ ДВОРО-ВОЙНСТВЕННУЮ
ИЗШЕДШАЯ.

Исто, од Дворске ратне канцеларије, стр. 24.

дне 24. м[ѣсѧ]ца априлїа, лѣта 1743. Царствъ нашихъ третїагѡ. МАРІЯ ѲЕРЕЗІЯ. — К. Графъ ѿ Ѵлфелдъ. — На повелѣнїе ѡс[вѧ]щеннагѡ кралев: вели: Собственное. Іван Хрїстофоръ Бартенцїанн. (ил. 3).

Стр. 13: ПРИВИЛЕГІИ[...] СРЕДСТВІЕМЪ[...] КАНЦЕЛЛАРІИ ДВОРНЫЯ МАЖАРСКІЯ [...] ДАРОВАНЫЯ, И СОПОТВЕРЖДЕННЫЯ 18го МАІЯ, ЛѢТА 1743. На крају: Дано чрезъ рѹки[...] Графа Лѹдовика ѿ Батїанъ[...] и чрезъ помянѹтое ц[а]рствѡ Наше Хѹнгарїи двора Нашегѡ Канцеллара, в' Крѣпости Нашей Пратской дне 18го м[ѣсѧ]ца Маіа, лѣта Г[о]с[по]дня 1743го. Ц[а]рствъ Наших: Хѹнгарїи, Бохемїи, и прочих лѣта Третїагѡ, МАРІЯ ѲЕРЕЗІЯ. — Графъ Лѹдовикъ ѿ Батїанъ. — Францишко Коллеръ, (ил. 4).

Стр. 24: СѺС[ѦЩ]ЕННѢЙШАГѠ ЦЕСАРСКАГѠ и КРАЛЕВСКАГѠ ВЕЛИЧЕСТВА СЛАВНѢЙШАГѠ ПОМИНАНІЯ КАРОЛА ШЕСТАГѠ и [...] МАРІИ ѲЕРЕЗІИ ВСѢХЪ ДРЕВЛЕ СЛАВНОМѸ НАРОДѸ ІЛЛѴРІЧЕСКОМѸ [...] ДАРОВАННЫХЪ ПРИВИЛЕГІЙ ДИПЛОМА ПОКРОВИТЕЛНАЯ [...] чрез [...] КАНЦЕЛАРІЮ ИМПЕРАТОРСКѮЮ ДВОРОВОИНСТВЕННѮЮ ИЗШЕДШАЯ. На крају: Дадесѧ в' Градѣ Нашемъ Кіевнѣ дне 4го м[ѣсѧ]ца Юлїа, лѣта 1743го. Царствъ Нашихъ Третїагѡ, МАРІЯ ѲЕРЕЗІЯ. — Іѡсифъ Графъ ѿ Харрах. — На повелѣнїе ѡс[вѧ]щеннагѡ Царскагѡ

Келичества Собственное. Аѷгѕстинъ Ѳома Б: Г: ѡ Кеверъ. (ил. 5).

Стр. [1]: ЄѮТРАКТЪ или ИЗКОДЪ Пѕнктшвъ Привилегїалныхъ. [33 тачке]. На крају: МАРЇА ѲЄРЄЗІА (ил. 6).

После потврде Привилегија од стране Марије Терезије и њиховог објављивања на сабору 1744, настала је потреба да оне буду издате на српском. Тако је поверено Павлу Ненадовићу Млађем да их преведе са латинског, а Хр. Жефаровићу да их изреже на бакру и отисне. На латинском су Привилегије изишле у 3 посебне свеске, а тако исто посебно и Извод. Жефаровић их је дао у једној књизи истог формата као и оригинал са истим вињетама и донекле подражавајући слогу. Ипак у Екстракту је дао друкчију вињету: место орла са раширеним крилима он је дао четвороугаоник од стилизованог лишћа. Ненадовић је изоставио царски декрет о потврди патријарха Арсенија IV и Наредбу Дворског ратног савета од 26 јуна 1743 која је обавештавала све војне команде о потврди Привилегија. Од 51 тачке Извода у оригиналу у Ненадовићевом преводу има само 33 тачке. Затим, у оригиналу Извод је потписан осим од Марије Терезије и од графа Бачањија и Ф. Колера, а код Ненадовића само од Марије Терезије.

У Декларатоpији од 1759 забрањено је штампање Привилегија без личног одобрења царева.

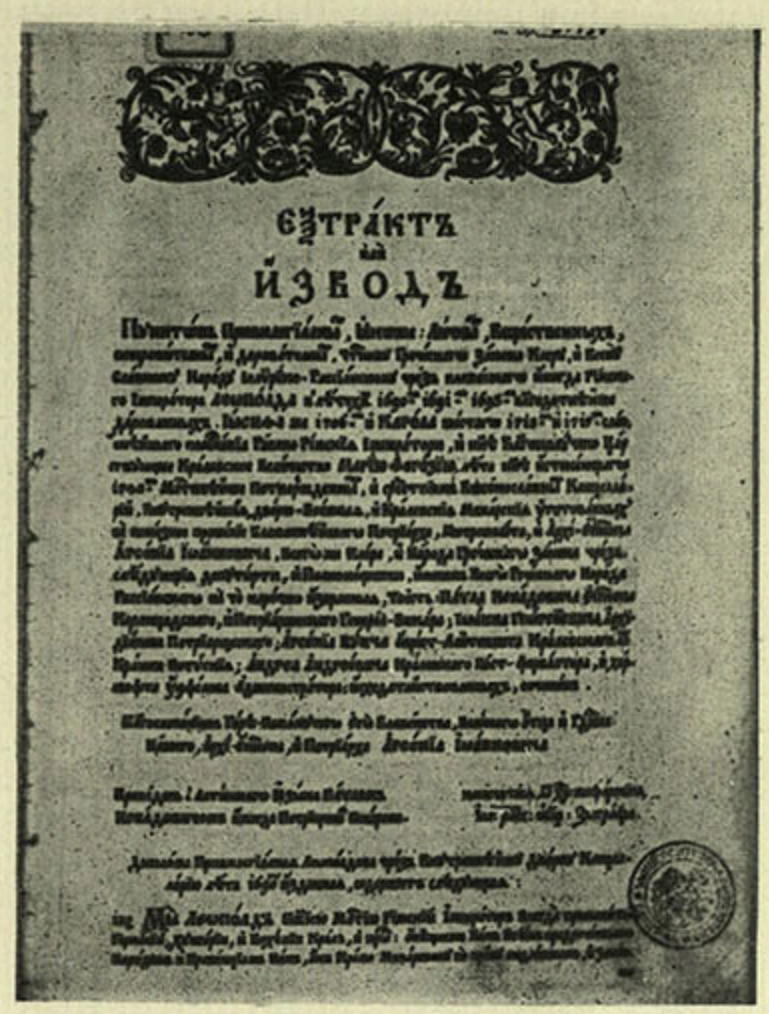

ЄѮТРАКТЪ
ИЛИ
ЙЗКОДЪ

Екстракт, стр. [1].

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик* 869. — *Новаковић*, 3. — *P. Kolendić*, Džefarović i njegovi bakrorezi. Гласник ИД у Новом Саду IV (1931), 41—42. — *J. Радоњић и М. Костић*, Српске привилегије од 1690 до 1792. Београд, 1954, 7—9, 16. — *Др. С. Симеоновић-Чокић*, Српске привилегије, Војводина, Нови Сад, Б. Г. II, 48 ид.

УББ. — Библиотека Радослава Грујића. — БГМ.

1748

25. РЕГУЛАМЕНТ. Ѣ БЛАЇЖЬ, [Штампарија семинара], 1748.

Л. 14, фолијација ћирилска црквеним словима, сигнатура (а) (в) (в̃) (г) (г̃) (д) (д̃) до (з) (з̃), иницијал један, заглавни украс 1; кустода. Текст са украсним оквиром. Брош. 300 × 204.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржи 69 одредаба.

Овај Регуламент за војну границу мало је био познат а најмање то да је у Блажу изишао на српском језику. Штавише, префект штампарије у Блажу, о. Јосафат Дерај, извештавајући о раду штампарије, 30. јануара 1772., пише о Регуламенту: „Impressum quidem adhuc est pridem in bac Typographia aliud quoque Regulamentum Militare pro natione illyrica in illyrica lingua, sed ejus exemplar a praedecessoribus hujus Typographia praefectis in archivo non est conservatum nec actu hic reperitur.“

Регуламент је истовремено штампан и латиницом; такав примерак налази се у Архиву Матице српске у Новом Саду. Примерак штампан црквеном ћирилицом у Блажу, пронађен је 1948 у једној београдској антикварници, у брошури, са шареним меким корицама које су изнутра биле обложене белом хартијом, а кроз коју се са залепљене стране назирао неки штампани текст. Пошто је са задњих корица одвојен тај бео лист, штампани текст који се тада појавио (ил. 3) био је уствари насловна страна. Зашто су ти листови са насловном страном употребљени да појачају шарене корице брошуре, тешко је погодити, сем ако није ради тога што и изда-

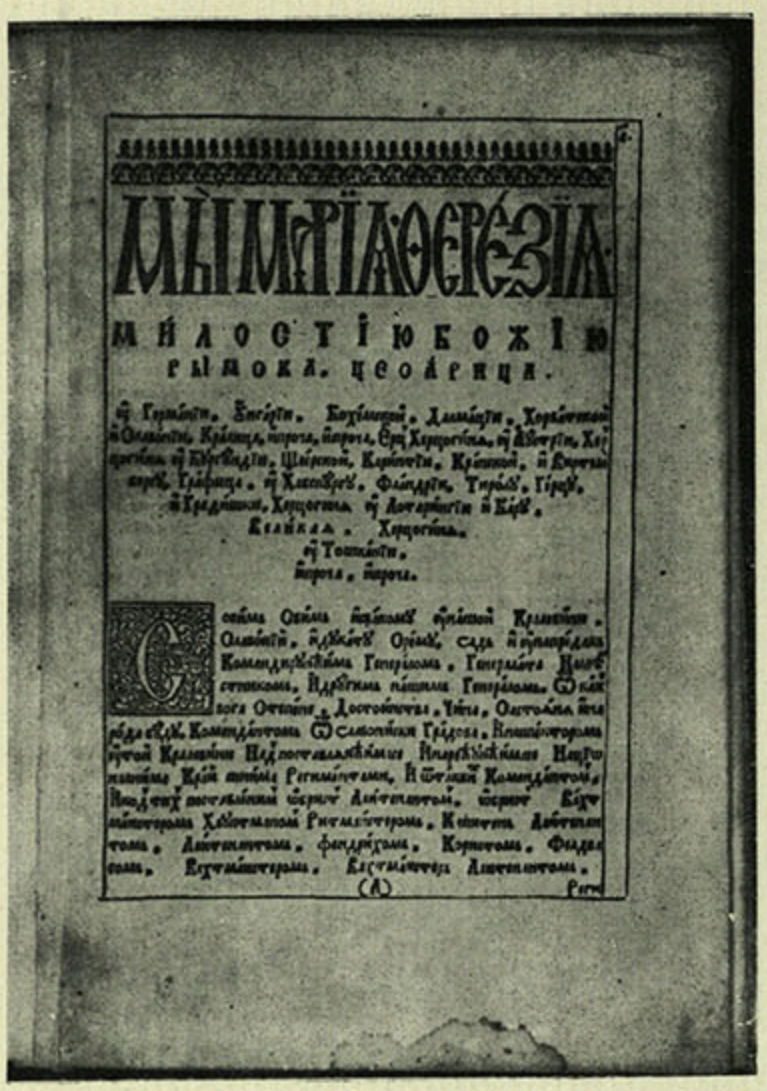

Наслов закона, л. 1 а.

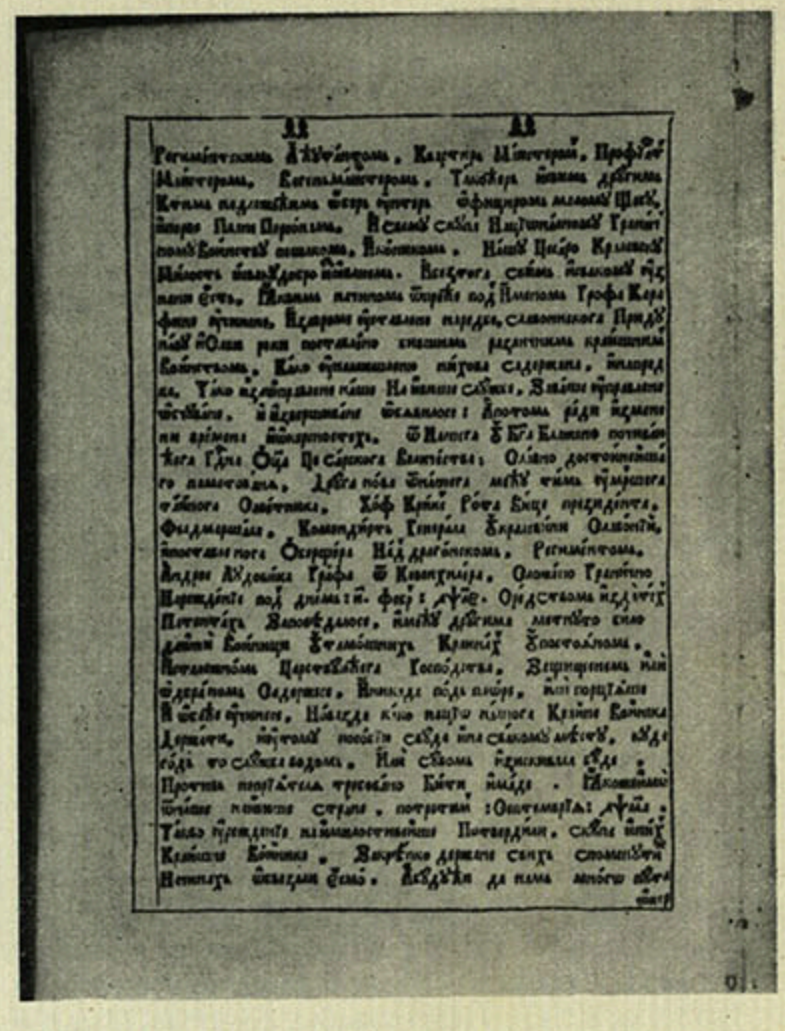

Наслов закона, л. 1 б.

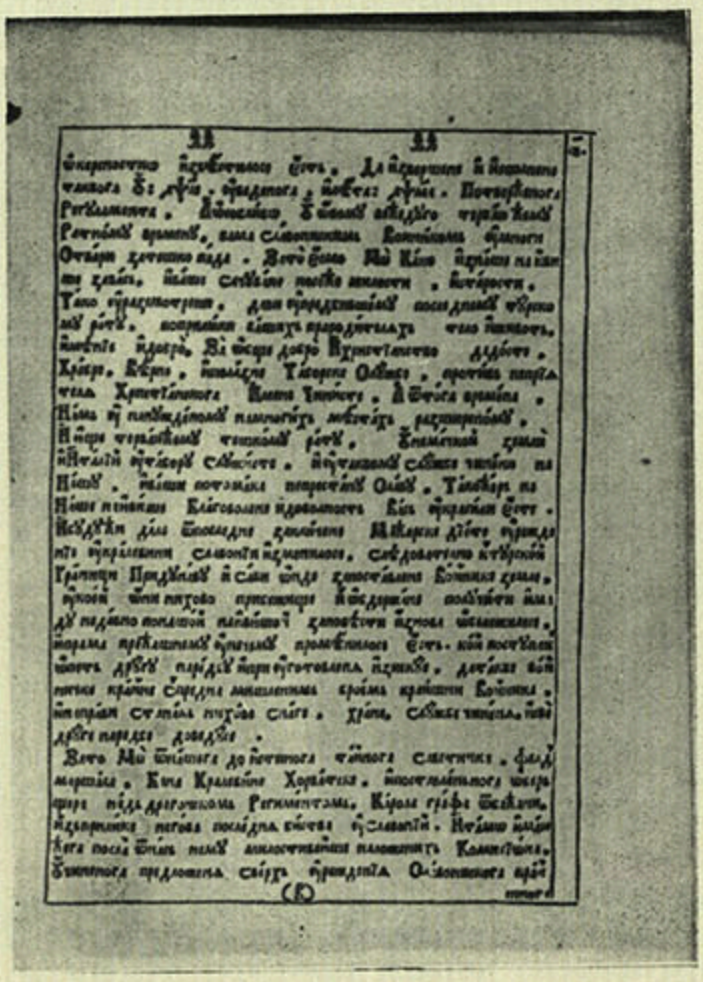

Наслов закона, л. 2 а.

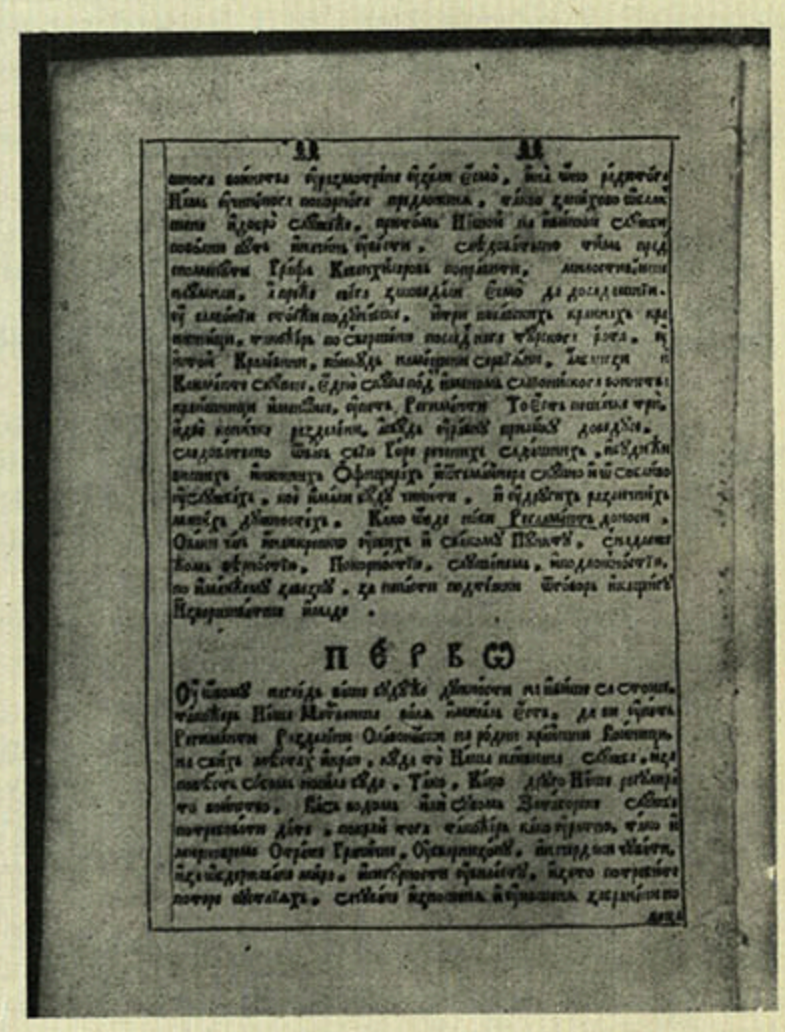

Наслов закона, л. 2 б.

ње латиницом нема насловног листа. Приликом увезивања, тај одлепљени насловни лист, стављен је где му је било првобитно одређено место, а исти такав насловни лист на предњим корицама, остао је залепљен.

Из извештаја префекта штампарије и из одвојеног насловног листа види се да је Регуламент од 29. јуна 1747. црквеном ћирилицом штампан у Блажу, а штампао га је Димитрије Пандовић, типограф. Непознато је где је и ко је штампао исти Регуламент латиницом.

Лит.: *Ivić A.* Documente privitoare la mişcarea literară şi culturală a Românilor din Ungaria în sec. XVIII şi XIX Academia Română memoriile sectiunii istorice, ser. III. tom. XVIII. mem. 4. (1936), 117.

БГМ

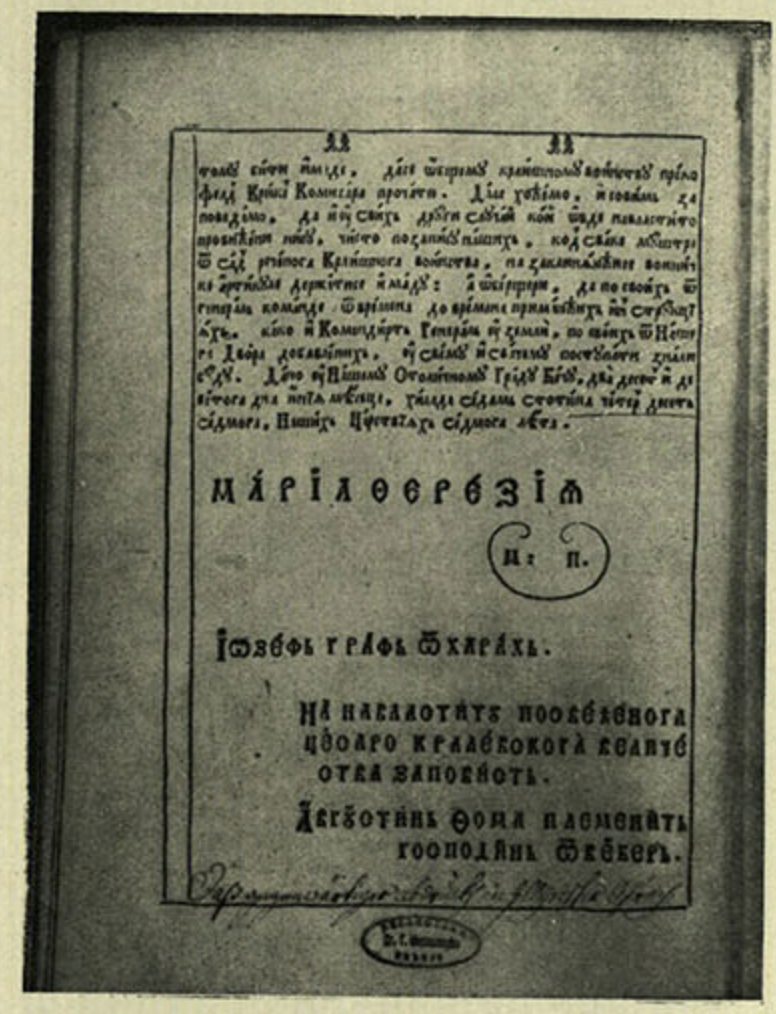

Потврда закона, л. 14 б.

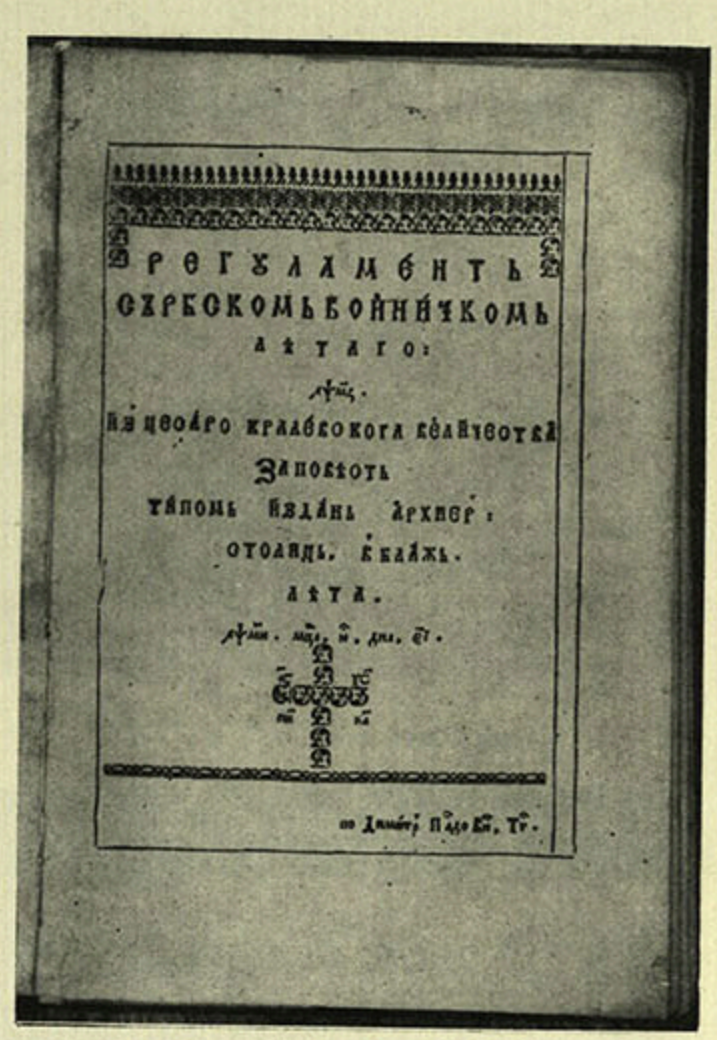

Одвојени насловни лист.

26. СИМОНОВИЋ, Симеон: ꙁѡписаніе стагѡ бжїа града іерꙁалима

[Бакрорез Христифора Жефаровича] Е[ј] Кіевѣ, 1748.

Стр. 53, уствари је стр. 51 пошто је насловној страни дата пагинација „1. 2. 3.“, пагинација арапска, табаци без сигнатуре; са 70 ил., кустода на неким странама изостављена (27—29, 35, 45). 207 × 160.

Текст црквеном ћирилицом.

Предговор и поговор потписао је Симеон Симоновић. Оно што у поговору каже: „Менеже ѡ семъ потрꙋдившагосѧ, и иждивеніе положша“ може се разумети да је не само платио трошак штампања већ да је дело и написао а ради тога да се: „Горѧщимъ ктиторѡмъ [...] Іерꙁалимскїмъ ц[ѣ]ркве [...] въ даръ посилаетсѧ“.

Шафарик је однекуд ово издање погрешно ставио у 1772 годину (новембра, 30), а да је штампано с благословом Исајие Антоновића, митрополита († 1749), не примећујући да је те године био митрополит Јован Георгијевић.

Б. Ковачевић је мишљења да датум у наслову: „Въ Кіевѣ 1748 гѡ ноемврїа, 30“. не означује кад је књига штампана него је „датум допуштења карловачког ариепископа

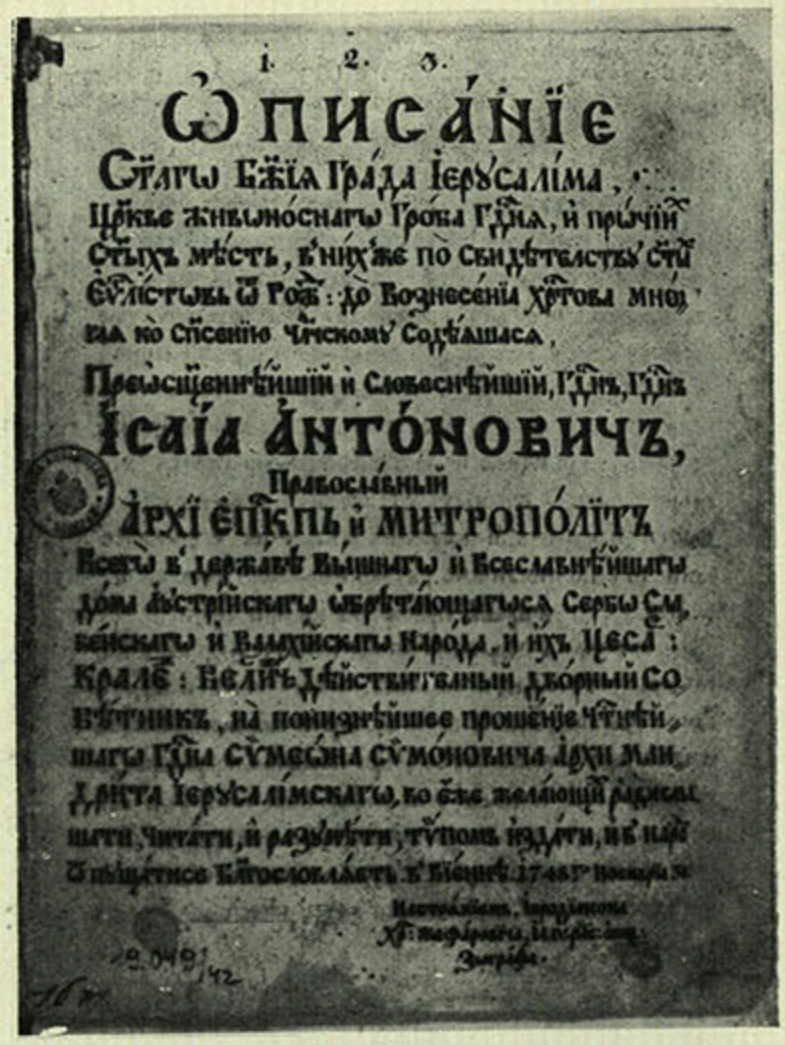

1. 2. 3.

ѠПИСА́НІЄ

Стагѡ Бжіа Града Іерусалі́ма,
Цр҃кве живонача́льнагѡ Гро́ба Гдня, и прочіи
Стыхъ мѣ́стъ, в'нихже по свидѣтелствѣ сти
Е҃вглі́стовъ ѿ Рождества: до Вознесенія Хр҃това мно
гіа ко Спасе́нію чр҃ескому содѣ́лашася.

Пре҃освѧще́ннѣйшій и Словесне́йшій, Гдінъ, Гдінъ

І́САІА А́НТО́НОВИЧЪ,

Правосла́вный

А҃РХІЕ́П҃КПЪ и МИТРОПО́ЛІТЪ

Всегѡ в' держа́вѣ Вы́шняго и Всесмѣ́йшаго
до́мы Австрі́йскаго ѡбрѣта́ющагося Серѣѡ Сы
бе́йскаго и Влахі́йскаго Наро́да, и и҃хъ Цр҃ева:
Кра́лѣ: Вели́къ Дѣйстви́тельный Двóрный Со
вѣ́тникъ, на пони́зне́йшее прошеніе Чтѵщѣй,
шагѡ Гдна Сѵ́месѡна Сѵ́мо́новича Іерхи мни
Града Іерусали́мскаго, ко е҃сть желаю́щій ра́зсма
шати, чита́ти, и разѵмѣ́ти, тѵ́помъ и҃здати, и҃ в' пра
ѿ҃ѡщи́тисѧ Бл҃гословле́нъ в' Бе́нцѣ 1748.

Насловна страна, стр. 1, 2, 3.

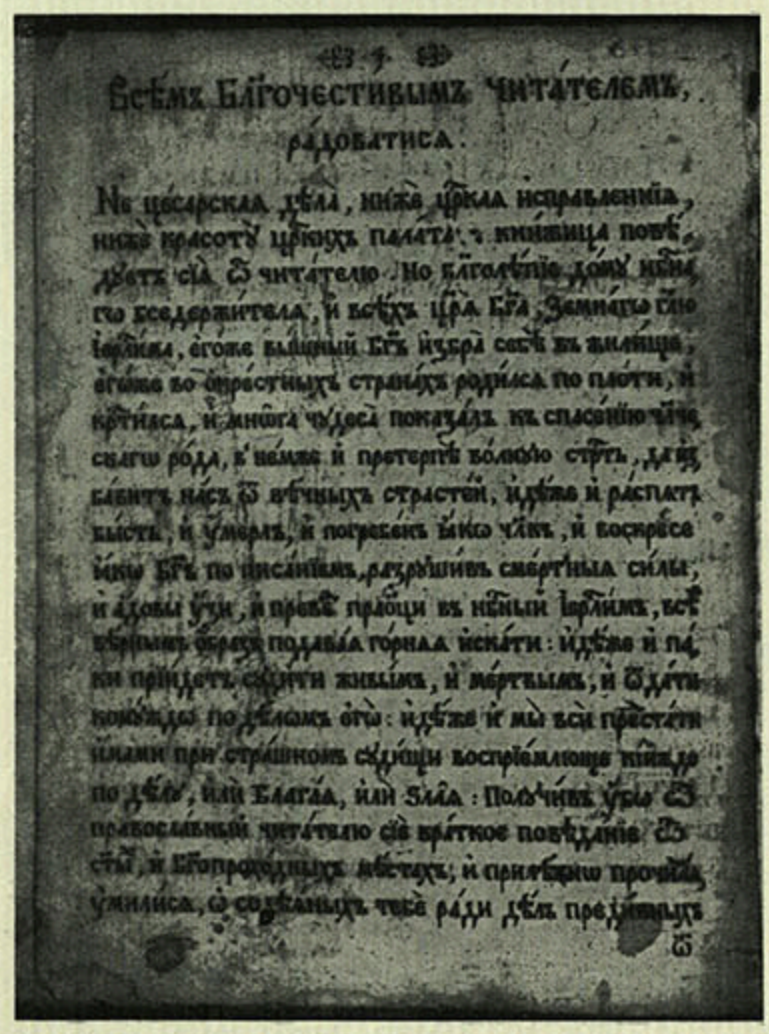

Всѣ́мъ Бл҃гочестивы́мъ чита́телемъ,
ра́доватиса.

Не цесарска дѣ́ла, ниже́ цр҃кла испра́вленіа,
ниже красоту́ цр҃кныхъ пала́тъ, и кни́вница повѣ
дѣетъ сіа ѿ чита́телю. Но бл҃голѣ́піе до́мꙋ нѣ́на
го вседержи́тела, и всѣ́хъ Цр҃а Бг҃а, Замина́ѡ сіѡ
Іерли́ма, е҃гоже вѣ́чный Бг҃ъ и҃зво́ли сѣ́сти въ нѣ́ница,
е҃гоже во пре́стныхъ страна́хъ роди́лся по плоти, и
крти́лся, и мно́га чѵдеса́ показа́лъ къ спасе́нію чл҃ка
сѣ́лагѡ ро́да, и не́мже и претерпѣ́ во́лею стра́ть, да и҃
бавитъ на́съ ѿ вѣ́чныхъ страстей, и҃дѣ́же и распятъ
бы́сть, и ѹмерлъ, и погребе́нъ и҃ко чл҃къ, и воскре́се
и҃ко Бг҃ъ по писа́нію, разрѹши́въ смертны́а си́лы,
и а҃довы ѹ҃зы, и пре҃жде про́роци въ нѣ́ныи Іерли́мѣ, вс҃ѣ
вѣ́рнымъ ѻбра́зы подава́ла горнѣа́ и҃скати: и҃дѣ́же и па
ки при́детъ сѣ́дѧти живы́мъ, и мертвы́мъ, и ѿ҃да́ти
кождо́ю по дѣ́ломъ е҃гѡ: и҃дѣ́же и мы вси предста́ти
и҃ма́ми при страшно́мъ сѣ́дищи воспріе́млюще ка́ждо
по дѣ́ломъ, и҃ли Бла́гаа, и҃ли Зла́а: Полꙋ́чивъ ѹ҃зы ѿ҃
правосла́вный чита́телю сіе́ кра́ткое повѣ́даніе ѿ҃
сты́, и Бг҃опроходны́хъ мѣ́стѣхъ, и приложи́хъ проси́лъ
ѹмили́са, ѡ҃ сꙋ́щихъ тебѣ ра́ди дѣ́лъ предивны́хъ
ѿ҃

Предговор, стр. 4.

да се ово дело може штампати". Ту предпоставку поткрепљује анализом слика. Није нам познато, а доста је књига штампано с благословом архијереја, да се на књизи стављао датум кад је благослов дат. Забелешка на гравири манастира св. Саве, коју саопштава Ковачевић не може се наћи у ниже наведена четири примерка. Вероватно да је у Ковачевићевом примерку, при доцнијем отискивању, забуном, а можда и намерно, стављена гравира из грчког издања, која је друкчија од гравире у нашем издању и на којој се заиста налази забелешка коју даје Ковачевић.

Интересантно је, међутим, да и Емил Легран у својој библиографији грчке књижевности XVIII века наводи један примерак српског Проскинетариона какав помиње Ковачевић.

Постоји један Проскинетарион са паралелним текстом грчким и турским (грчким словима) са бакрорезима Жефаровића (фот. сним. у Архиву САН).

I издање. — II. 1771. — III 1781.

Лит.: *Шафарик*, 724. — *Новаковић*, 47. — *М. Кречаревић*, Библиографија, Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 165 (1891), 124. — *E. Legrand*, Bibliographie hellenique [...] au dix-huitième siècle. I Paris, 1918, 370—371, 415—416. — *Б. Ковачевић*, Неколико прилога библиографији. I. — Стари српски вођ кроз Јерусалим. Библиотекар, VI (1954), 17—22.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

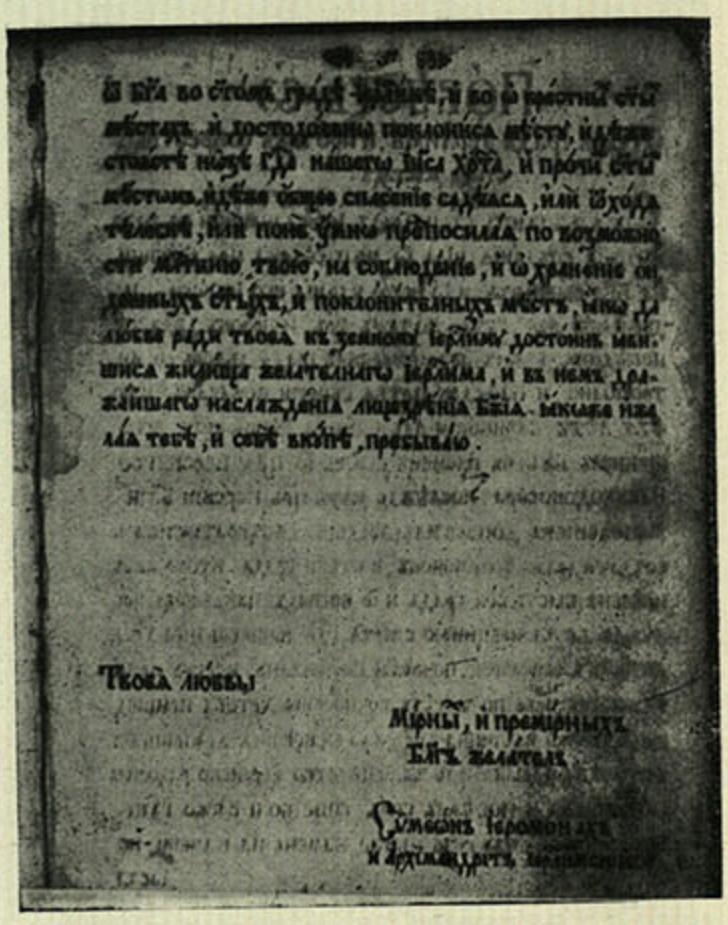

Ѳ Бг҃а во сто́мъ гра́да сегѡ, и во ѻ҃ стыхъ
мѣ́стѣхъ, и достоѡбѣ́нна поклони́са мѣ́сту, и да́же
стоа́ста нога́ Гдна нашегѡ Іи҃са Хр҃та, и прочи сты
мѣ́стѣхъ и҃дѣ́же ѻ҃бщее спасе́ніе содѣ́лася, и҃ли ѿ҃хода
тѣ́лесна, и҃ли пона́ ѹ҃мно́ пре́поспѣла по возмо́жно
сти мои́мꙋ тебѣ, на соблюде́ніе, и ѡ҃хране́ніе ѻ҃
ста́нныхъ сты́хъ, и поклони́тельныхъ мѣ́стъ, мно́ и
любве́ ра́ди твоа́ къ земномꙋ Іерли́му достоинъ и҃ли
ши́са жи́тіи жи́телнаго Іерли́ма, и къ нѣ́мъ до
ста́йшагѡ наслажде́нія люде́мъ Бж҃іа. Вѣ́ками нас
ла́ла тебѣ, и сей вѣ́кꙋ, пребы́ваю.

Твоа́ любы

Мі́ры, и премі́рныхъ
Бг҃ъ жела́тель

Сѵ́месѡнъ Іеромона́хъ
и а҃рхимандри́тъ

Предговор, стр. 5.

Страна текста са гравиром, стр. 9.

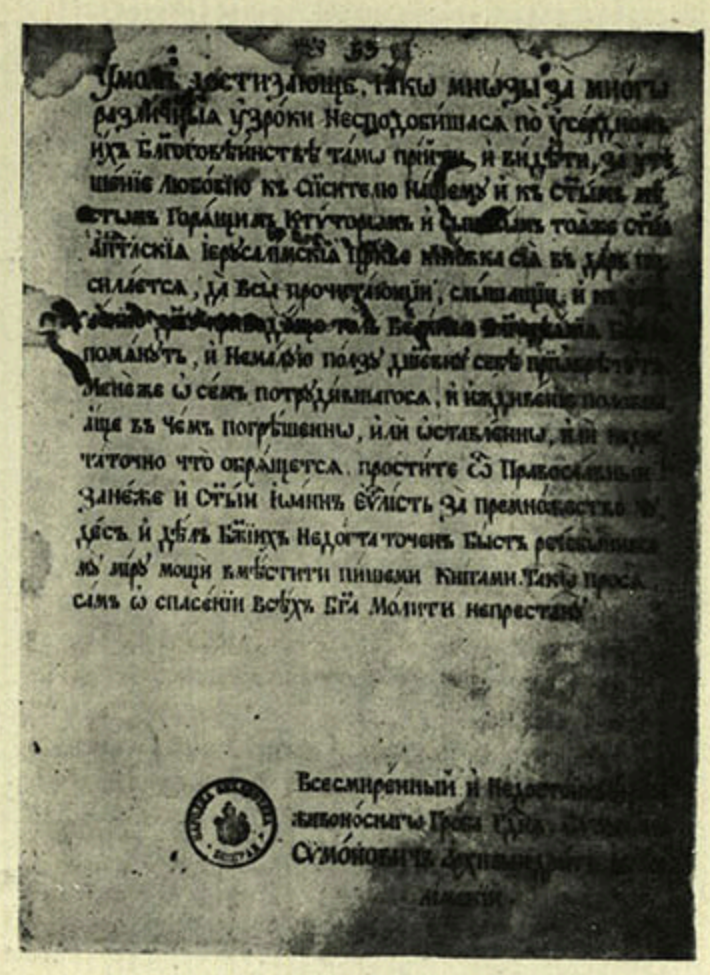

Поговор, стр. 53.

1752

27. БАЛЕОВИЋ, Јован: **DISSERTATIO PHILOSOPHICA DE PROPAGATIONE RELIGIONIS ARMATA. B. M.,** 1752

Balleovics Stephanovics Boiani Joannis, Dissertatio Philosophica de Propagatione Religionis armata. 1752. in fol.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

1753

28. [КАРАМАН, Матија]: **БУКВАРЬ СЛАВЕНСКІЙ.**
Въ Римѣ, Тупомъ Св. Собора 1753.

Стр. 78, пагинација арапска, сигнатура латинска а од другог л. и арапским бројем (A_3—A_4, на крају E—E_4); кустода. Виньета као у првом издању. 178×110.

До стр. 60 упоредни текст: лево глагољицом, десно црквеном ћирилицом; даље црквеном ћирилицом.

Примерак је истоветан са I издањем.

I 1738. — II издање.

Лит.: *Шафарик*, 285. — *Новаковић*, 5. — *Д. Руварац*, Буквар славенски од 1753. Прилози за књижевност, V (1925), 242—244.

УББ. — СКЗ. — БГМ (без насловног л. глагољицом).

БУКВАРЬ
СЛАВЕНСКІЙ
ПИСМЕНЫ
ПРЕПОДОБНАГѠ
КѸРІЛЛА
СЛАВЕНѠМЪ ЕПИСКОПА
ПАПЕѴАТАНЪ.
ВЪ РИМѢ

Насловне стране глагољицом, стр. [2]. и ћирилицом, стр. [3].

29. ПОПОВИЋ, Софроније: **ONOMASTICUM...** Halae, 1753.

Popovics, Raikowiz: Onomasticum hoc Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Paulo Nenadovics, Archiep[isco]po Carloviciensi, inclitaeque, Nationis Illyrico — Serbicae Metropolitano (tae) in diem Petri et Pauli sacrum esse volunt devotissimi Sophronius Popovics, Diaconus, Theol. et Philosoph. Auditor. Raphael Rascovics, Iurium et Philosoph. Auditor Hungari. Halae Magdeburgicae (1753), litteris Hendelianis. 2^0 л. 2.

Геза Петрик забележио је: Raikowiz.

Дато по Л. Мушицком и Г. Петрику.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *G. Petrik*, Magyarország Bibliographiája 1712—1860. III, Budapest, 1891, 124.

1754

30. [ПЕТРОВИЋ, Василије] ИСТОРІЯ О ЧЕРНОЙ ГОРЫ, [Санктпетербург, шт. Академије наука, 1754].

Стр. 43, пагинација арапска, два кватерниона са ћирилском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_3—A_5, б—65), на крају тернион (В — B_3); иницијал један, завр. украса 2, виньете на стр. 9, 13; кустода. 270 × 122.

Текст грађанском ћирилицом.

Књига је изишла без ознаке писца, места, штампарије и године издања. Посвета М. И. Воронцову датирана је у Москви, 10 марта 1754, по чему је, можда Смирдин, узео Москву као место штампања, а по њему Шафарик и Новаковић. Код Сопикова је

наведено као место издања Санктпетербург. Захваљујући обавештењу које је Смиља Мишић, управник ЦБ САН, добила 1957 од Государсвене библиотеке СССР у Москви, питање се може извести на чистину: „Что же касается спорного вопроса о месте этого издания (у Сопикова — Спб., у Смирдина — Москва,) то произведенные сотрудниками Отдела редких книг нашей библиотеки разыскания в этом направлении привели их к следующему выводу: Шрифты, типографские украшения и заглавная буква на стр. 13 указывают на печать типографии Академии наук в Санкт-Петербурге.“

Садржај: стр. (3): Его высокографскому сіятельству [...] Михайлѣ Іларіоновичу Воронцову.

Стр. 5: Сіятельнѣйшій графъ милостивый годударь! Михайла Іларіоновичь.

На стр. (8), потпис: Смиренный Митрополитъ Черногорскїй, Скендерискїй и Приморскїй, и Ѳрона Сербскаго Эксархъ. Василїй Петровичь. — Марта 10 дня 1754 году, въ Москвѣ.

Стр. (9): ПРЕДИСЛОВІЕ ИСТОРІИ СЕЯ ВКРАТЦѢ.

Стр. (13): ИСТОРІЯ О ЧЕРНОЙ ГОРЫ.

Стр. 40: число архіерей сербскихъ окромѣ митрополита черногорскаго.

Стр. 41: въ области цесарской архіереи сербскіи.

I издање. — II, фототипско, Научног друштва НР Црне Горе и Матице српске у Новом Саду 1951. — Летопис МС, књ. 68 (1845), 1—27 (у предговору изостављено о Богићу Вуковићу). — „Чтенія въ императорскомъ обществѣ исторіи и древностей россійскихъ“, Москва, 1860, књ. II (у редакцији О. Бодјанског). — Као додатак књизи: Митрополит црногорски Василије Петровић, или Историја Црне Горе од 1750—1766 године. Цетиње, 1884 (у преводу Марка Драговића). — Два пута на француском: Revue du Nord, Paris, II sér. 1837, III; Revue de l' Orient, de l' Algérie et des colonies, Paris, 1862, nov.

Цена: руб. 5 (Смирдин).

Лит.: *Сопиков*, III 4927. — *Смирдинъ*, 5129. — *Шафарик*, 646. — *Новаковић*, 6. — М. *Драговић*, Покушај за библиографију о Црној Гори. Цетиње, 1892, бр. 76, бр. 239. — *Ј. Н. Томић*, О историји Црне Горе митрополита Василија Петровића. Годишњица Н. Чупића, XXIII (1904), 51.

НББ. — Библиотека Р. Грујића. — БГМ

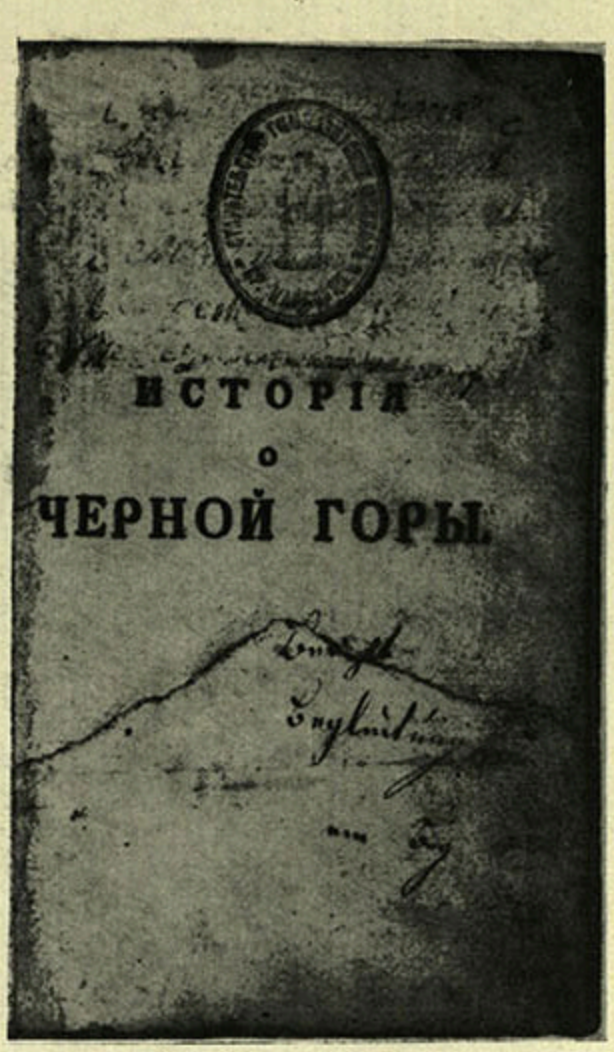
ИСТОРІЯ
О
ЧЕРНОЙ ГОРЫ.

Насловна страна, стр. [1].

ИСТОРІЯ
О
ЧЕРНОЙ ГОРЫ

Ная земля называлась прежде единымъ именемъ Зе́та, которое имя дано ей отъ рѣки, прозванной Зе́ти, которая исходитъ отъ сѣвера верху тое земли Зети, и течетъ къ югу. Напротивъ ея течетъ другая рѣка отъ истока Морача, между Черныя горы и бера́новъ, и входитъ въ рѣку Зету ни́же Вертогради, гдѣ родился Діоклитіанъ, и тамо онъ построилъ былъ великой городъ, и назвалъ своимъ именемъ Діокли́тія, которое имя тогда оной земли на мѣсто Зе́ти, дато Діоклитіянская земля, которой городъ послѣдъ Симеонъ Нема́ня раво-

Стр. [13] са иницијалом карактеристичним за штампарију.

1755

31. [СМОТРИЦКИ, Мелетиј]: ГРАММАТІКА. Настоянїемъ Прилѣжанїемъ и иждивенїемъ Павла Ненадовича. К Єпc̃копїй Рымнической, 1755.

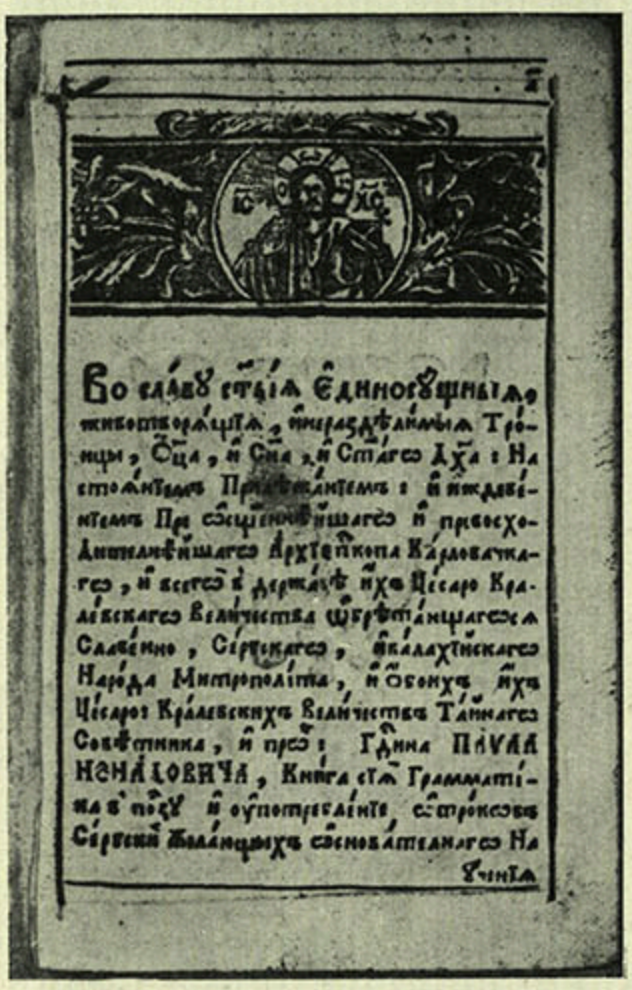

Насловна страна, л. 1 а.

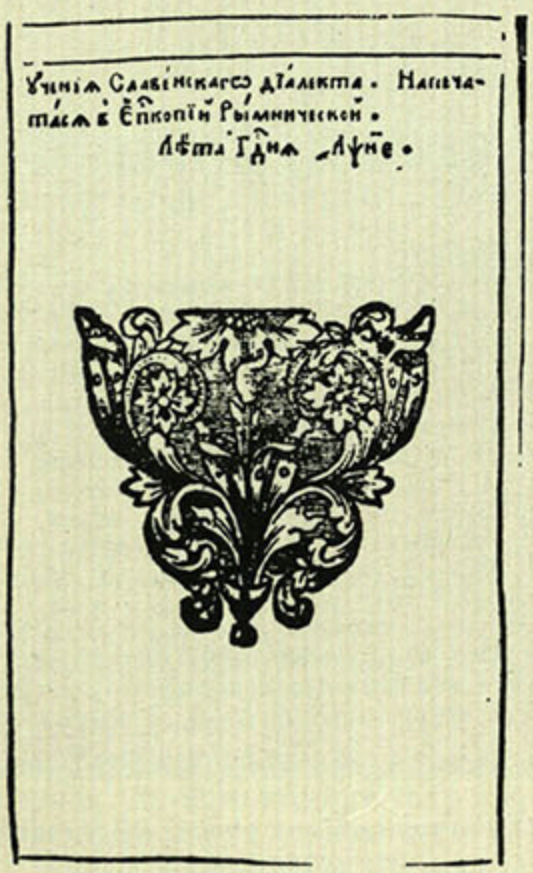

← *Насловна страна, л. 1 б.*

Л. 8+288, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони, први без сигнатуре, остали сигнирани ћирилским црквеним словима (а-аѣ-аѣ је на л. 1б —, последњи ле-леѣ), на крају тернион (ля-ляѣ); заглавних украса има 26, завр. 5, виньета на л. 1; стране наслова и текст имају оквир од правих линија, горе дволинијски; кустода. 150 × 90.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 2а: Предисловїе Любомꙋдромꙋ читателю.

Л. 7б: Ѳглавленїе книги сем.

Л. 1а: Что есть грамматіка; Ѳ орѳографїи.

Л. 18б: Ѳ имени.

Л. 91а: Ѳ мѣстоименїи.

Л. 109а: Ѳ глаголѣ.

Л. 180а: Ѳ причастїи.

Л. 188а: Ѳ нарѣчіи.

Л. 191б: Ѳ предлозѣ.

Л. 192: Ѳ союзѣ.

Л. 194а: Ѳ междометїи.

Л. 195а: Ѳ Сунтаѯи: Сирѣчь ѡ сочиненїи.

Л. 238а: Ѳ сунтаѯи образной.

Л. 242а: Ѳ просѡдіи стіхотворной.

Л. 256а: Чинъ Технологіи Сирѣчь Хꙋдожнагѡ совеѣдованїм ѡ осми частехъ слова, по вопросамъ и ѿвѣтамъ, оупотребляемагѡ.

Пекарски и Руварац утврдили су да је наше издање прештампано са руског издања од 1721, а не са првог изданог у Јевју код Вилне 1619, нити са другог московског од 1648. Ово треће, московско, издао је Фјодор Поликарпов који је додао „Чинъ Технологіи“, а исто тако и предговор. У нашем издању његов предговор је прилагођен за наше прилике; можда је то учињено „прилѣжанїемъ“ митрополита Павла Ненадовића, чијим је „иждивенїемъ“ књига изишла на свет.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I 230. — *Шафарик*, 322. — *Новаковић*, 7. — *П. Пекарскій*, Наука и литература въ Россіи при Петрѣ Великомъ. II, Санкт-Петербургъ, 1862, № 448. — *Д. Руварац*, Прва печатана славенска граматика за Србе. Јавор, XV (1888), 7–9. — *Т. А. Быкова и М. М. Гуревич*, Описание изадний непечатанных кириллицей 1689 — Январь 1795 г. Москва — Ленинград, 1958, 222–223.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — ПББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ

1757

32. АПОСТОЛОВИЋ, Јован: **DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICO-PHILOSOPHICA [...] QUO AFFECTUS ANIMI IN CORPUS HUMANUM AGUNT GENERATIM.**
[Хале], litteris cvrianis, [1757].

Стр. [8]+40, пагинација арапска, прво кватернион без сигнатуре, затим терниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (B — B3, на крају F — F3); кустода. Брош. 238 × 199.

Текст латиницом.

Дисертација је медицинско-филозофска спекулација о деловању афеката у човечјем телу. Оснива се на учењима познатих медицинских систематичара у XVIII в. Фридриха Хофмана и Ернеста Штала, као и на Лајбниц-Волфовој филозофији. Изложена је у 65 параграфа.

Лит.: *Шафарик*, стр. 360. — *Р. Јеремић*, Библиографија српске здравствене књижевности. Београд, 1947, 114. — *M. D. Grmek*, Inauguralne disertacije hrvatskih, srpskih i slovenačkih liječnika. Starine JAZU, 43 (1951), 241. — *Др. У. Крстић*, Први Србин лекар. Зборник МС за књижевност и језик, св. III (1955), 78—80.

Сечењијева библиотека, Будимпешта (бр. Arat. 138). — Британски музеј, 7306 g. 8[11].

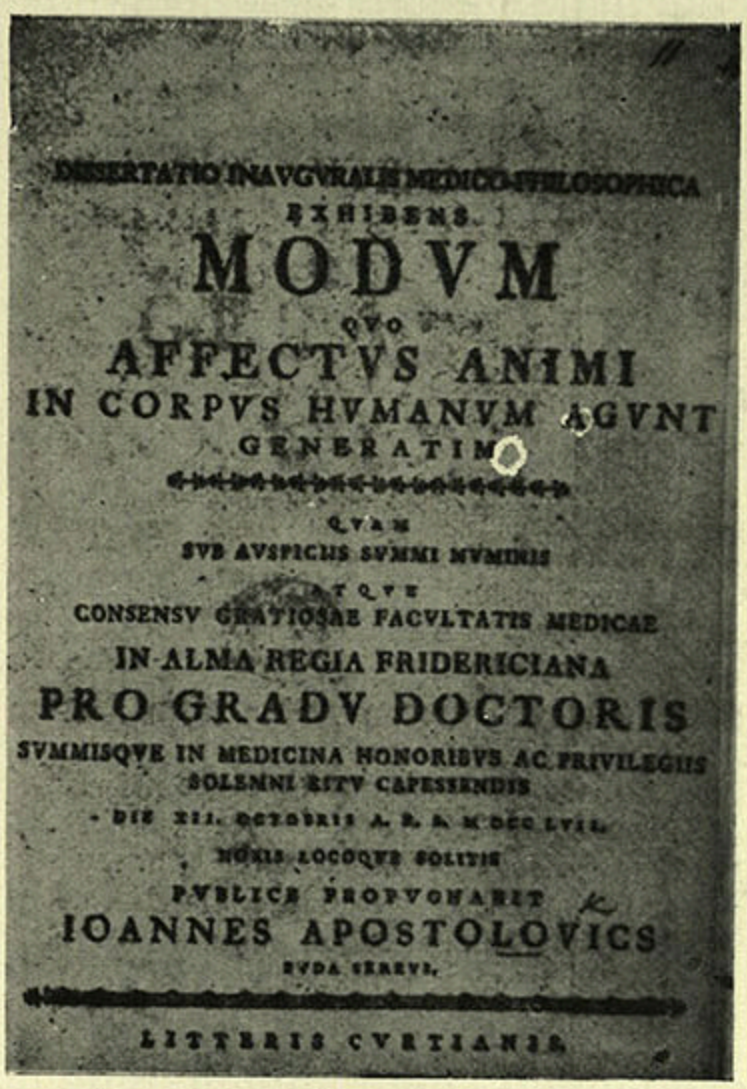
DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICO-PHILOSOPHICA
EXHIBENS
MODVM
QVO
AFFECTVS ANIMI
IN CORPVS HVMANVM AGVNT
GENERATIM
QVAM
SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS
ATQVE
CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA
PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
SOLENNI RITV CAPESSENDIS
DIE XII. OCTOBRIS A. S. A. M DCC LVII.
HORIS LOCOQVE SOLITIS
PVBLICE PROPVGNABIT
IOANNES APOSTOLOVICS
RVDA SERVS.
LITTERIS CVRTIANIS.

Насловна страна, стр. [1]. →

33. ИЗВЈЕСТИЈЕ УЧИТЕЛНОЈЕ. [Бакрорез ?]. 1757.

Извѣстіе учителное, еже первѣе ѿ оусть священникѡмъ подавашеся нынѣ же урезъ Высокопреѡсвященнѣйшаго и высокопревосходителнѣйшаго г.г. Павла Ненадовича, православнаго Архіепископа Карловачкаго и всего въ державѣ их цесарокраљевскаго величества обрѣтаюшчагося славеносербскаго и валахійскаго Нарѡда Митрополита и обих ц. к. величествъ дѣйствителнаго тайнаго Совѣтника изобрѣтеное и въ полз8 всѣмъ православнымъ священникѡмъ и христіяномъ въ тvпографію собственнымъ Ихъ Екселенции иждивеніемъ, поданное въ лѣто господнѣ ҂а҃ѱ҃н҃з҃ мѣсѣца J8ніа.

У манастиру Јаску налазио се рукопис „4°, 30 листи“ са наведеним насловом. Д. Руварац, саопштавајући о томе, пита се да ли је дело „уистину било штампано“. Са истом резервом и ми га овде доносимо.

Лит.: *Д. Руварац*, Да ли је ово уистини било штампано?, Прилози за књижевност, VII (1927), 228—230.

1758

34. НЕНАДОВИЋ, Павле: **КРАТКОЄ** [...] **НАСТАВЛЄНІЄ.** [Бакрорез:] **Захарїа Орфелінъ.** [Ср. Карловци, 1758].

Стр. 15, пагинација арапска, без сигнатуре; кустода. 160 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

М. Кићовић ме је упозорио да је ову окружницу потписао а вероватно и саставио Павле Ненадовић.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић*, 8. — *Т. Остојић*, Захарије Орфелин. Београд, 1923, 81—82.

УББ. — БМС. — СКЗ.

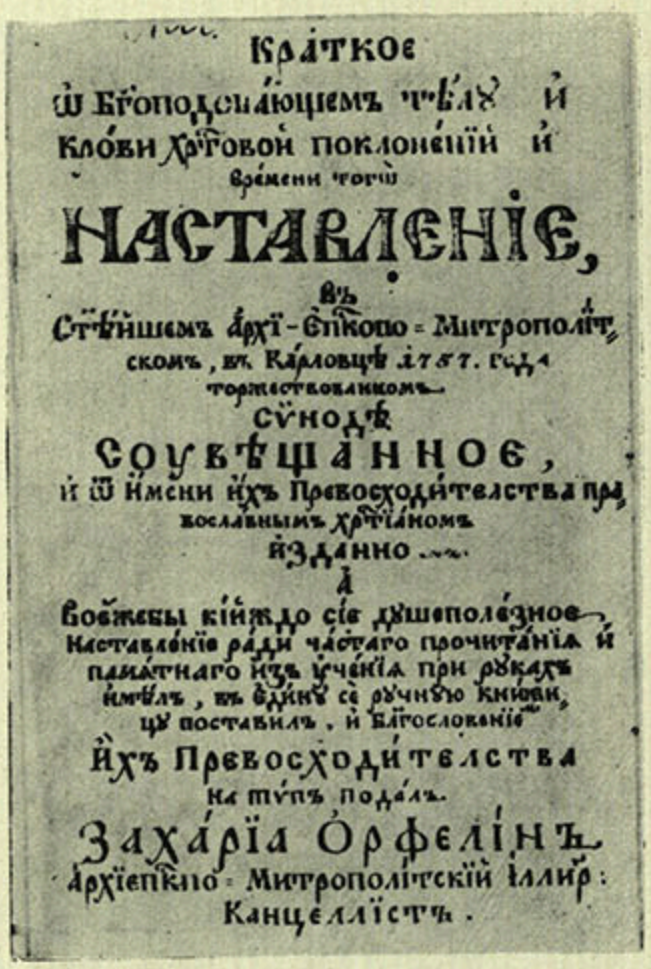

Краткое
ѡ Бгоподсиа́ющіемъ тѣлѣ и
Кло́ви Хр҃товой поклоне́ніи и
времени того
НАСТАВЛЄНІЄ,
въ
Ст҃вѣйшемъ а́рхі-е҃пкопо-Митрополи́т҃
скомъ, въ Ка́рловцѣ 1758. года
торжествованномъ
Сѵ̈нодѣ
СОУБѢЩА́ННОЄ,
и ѡ и́мени и́хъ Превосходи́тельства пра
вославнымъ хр҃тіа́номъ
и́зданно.
А
вожіемъ кійждо сіе душеполе́зное
Наставле́ніе ра́ди ча́стаго прочита́нїа и
памя́тнаго и́зъ ꙋче́нїа при рѹкахъ
и́мѣлъ, въ е҃ди́нѣ сѣ ручнѹю кнїгѹ,
цѹ поставилъ. и бл҃гословеніе
Йхъ Превосходи́тельства
на тѵ́пъ пода́лъ.
Захарі́а Орфелі́нъ
архіе҃пкопо-Митрополи́тскій Іллир:
Канцеллїстъ.

← *Насловна страна, стр. 1.*

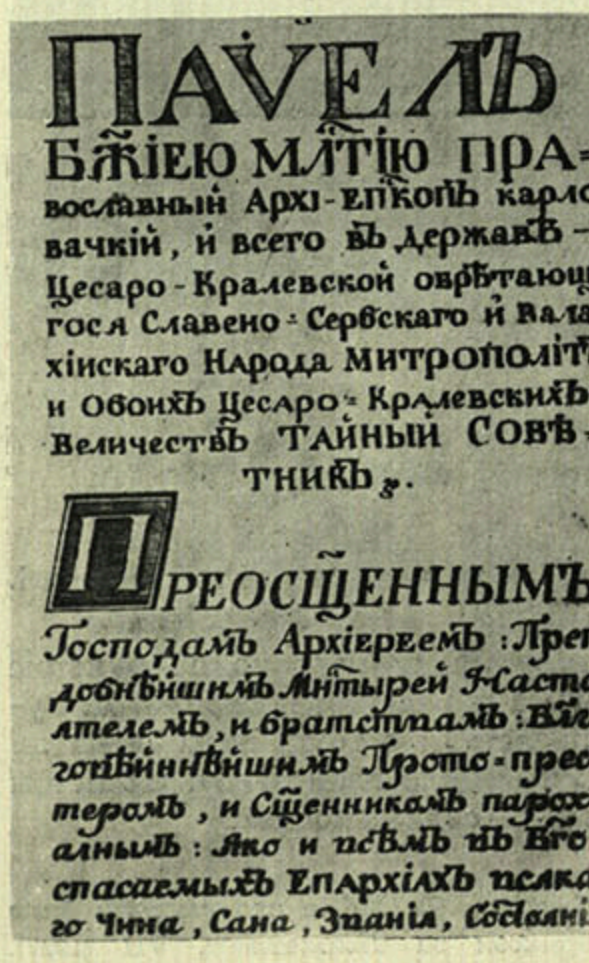

ПАВЕЛЬ
Бж҃іею мл҃тію Пра-
вославный Архі-е҃пкопъ карло.
вачкій, и всего въ державѣ —
Цесаро-Кралевской ѡвр҃тающа
гося Славено-Сервскаго и Вала,
хіискаго Народа Митрополі́тъ,
и Обоихъ Цесаро-Кралевскихъ
Величествъ Тайный Совѣ-
тникъ &c.

ПРЕОСЩЕННЫМЪ
Господамъ Архіереемъ: Препо
добнѣйшимъ Мнтырей Насто-
лтелемъ, и братствамъ: Бг҃го.
говѣйнѣйшимъ Прото-пресви
терамъ, и Сщенникамъ парохі.
алнымъ: Яко и псѣмъ въ Бг҃о-
спасаемыхъ Епархіяхъ пслка.
го Чина, Сана, Званія, Состоянія,

Наслов Ненадовићеве окружнице, стр. 3.

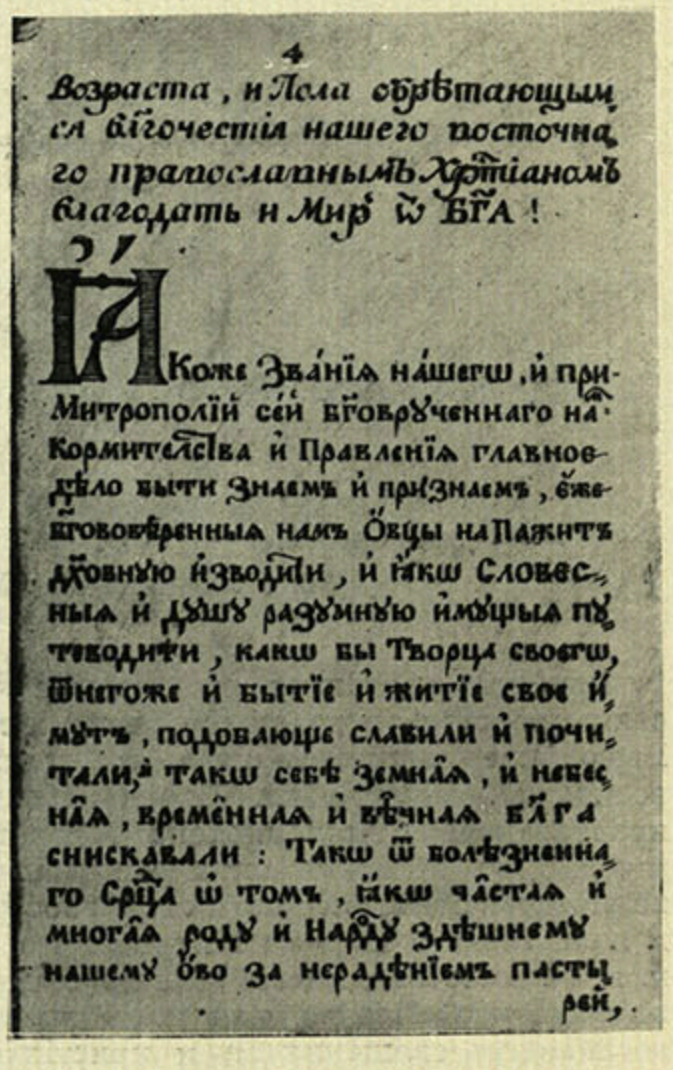

4
Возраста, и Пола ѡбр҃тающым
ся вѣгочестія нашего посточна
го православнымъ Хр҃тіанамъ
благодать и Миръ ѿ Бг҃а!

ГЛАголе Званія нашегѡ, и при-
Митрополіи сей бг҃оврученнаго на-
Кормительства и Правленія главное
дѣло быти Знаемъ и признаемъ, ѥже
бг҃оовѣренныя намъ Ѻвцы на Пажить
дховную изводити, и якѡ Словес-
ныя и дшу разумную имѹщыя пр҃
тводити, какѡ бы Творца своегѡ,
ѿнегоже и бытіе и житіе свое и
мѹтъ, подобляюще славили и почи-
тали, такѡ себѣ земная, и небес
ная, временная и вѣчная Бг҃а
снискавали: Такѡ ѿ волѣзнанна
го Сща ѡ томъ, якѡ частая и
многая роду и Народу здѣшнемѹ
нашемѹ ѻво за нерадѣніемъ пасты
рей,

Наслов Ненадовићеве окружнице, стр. 4.

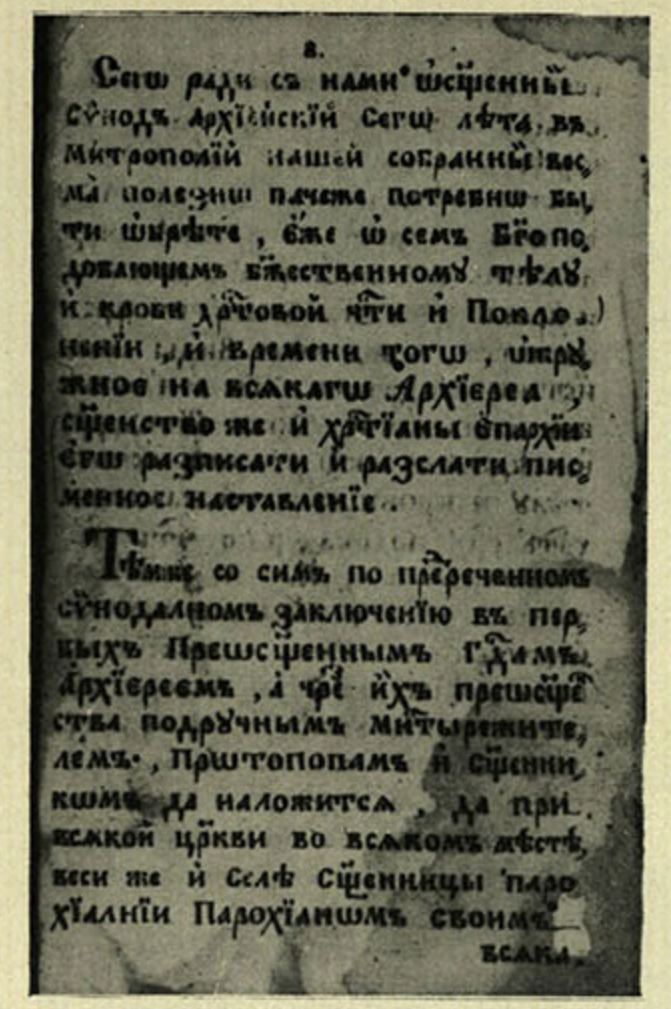
8.

Сегш ради съ нами шсщенныѣ
сѡнодъ архїйскїй сегш лѣта, въ
Митрополїй нашей собранный вос
мѣ полезнш нача потребш бы
ти шмѣте, ѥже ш семъ бго по
добающемъ бжественному тѣлу
и крови хвтовой чти и Попод
нїи, и времени тогш, шпр
жнов на всякагш Архїерея
сщенство же и хрїаны ѐпархи
сгш разписати и разслати пис
менос наставленїе.

Тѣмже со симъ по прѣсченномъ
сѡнодалномъ заключенїю въ пер
выхъ Прешсщенным гдмъ
архїереемъ, а чр̃е йхъ прешсщ
ства подручным митырнмте,
лемъ, Пштопопамъ и сщенн
кшмъ да наложится, да при
всякой цркви во всякомъ мѣстѣ,
вси же и сель сщенницы паро
хїалнїи Парохїаншмъ своимъ

всяка.

Предмет окружнице, стр. 8.

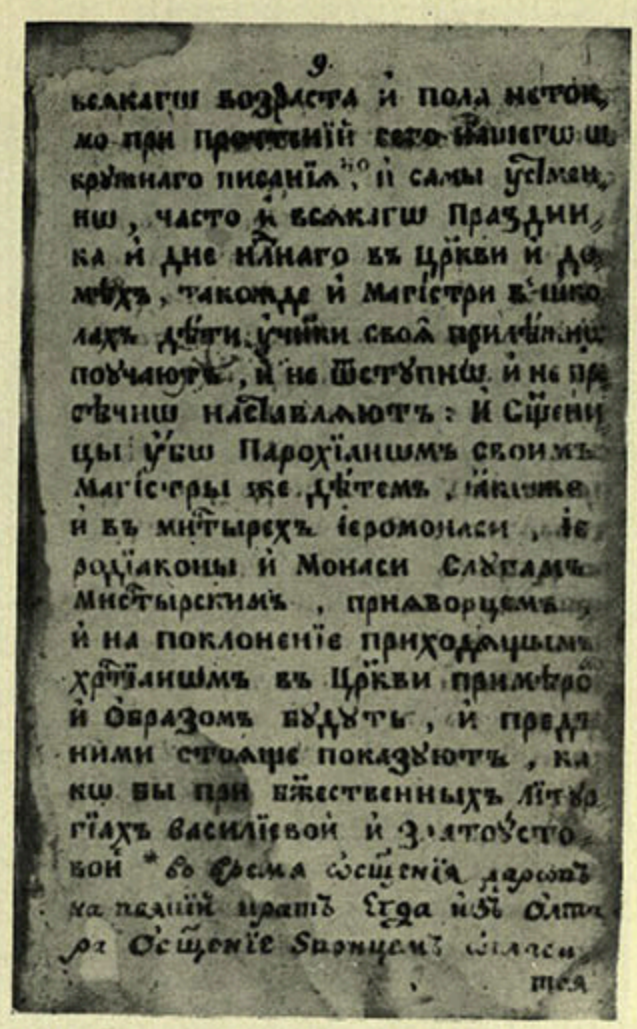
9.

всякагш возраста и пола неток
мо при прочтенїй сего Вашегш ш
кружнаго писанїа, и самы усѣман
ш, часто и всякагш Праздни
ка и дне нлнаго въ цркви и до
мѣхъ, такожде и магїстри в школахъ
дѣти учйти своѧ прилѣжнѣ
поучаютъ, и не шступнш и не пр
свѣчнш наставлмютъ: И сщен
цы усѣш Парохїаншмъ своимъ
Магїстры же дѣтемъ, йкоже
и въ мнтырехъ іеромонаси, іе
родїаконы и Монаси слугамъ
Мнстырскимъ, прнаворцемъ
и на поклоненїе приходящым
хрїаншмъ въ Цркви примѣро
й ѻбразомъ будутъ, и предъ
ними сгольце показуютъ, ка
кш бы при бжественныхъ лїтѵ
гїахъ василїевой и Златоусто
вой * бо Срема ѡсщенїя дарокъ
на первїй прагъ сгда изъ Олта
ря Ѡсщенїе Сирнцемъ сплеси

тея

Предмет окружнице, стр. 9.

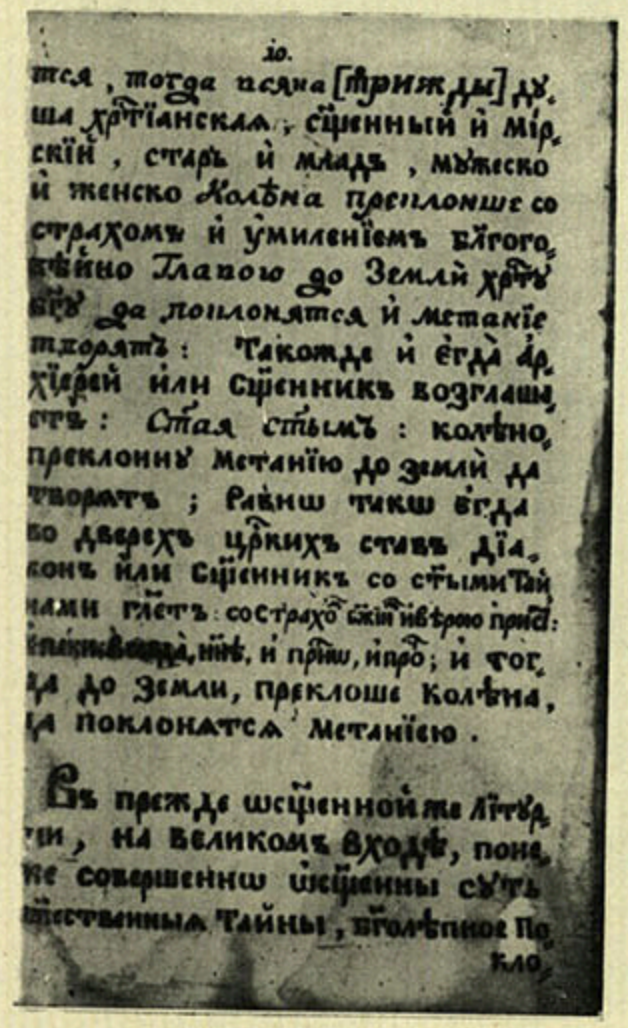
10.

тся, тогда псална [трижды] дх.
ша хрїанскла, сщенный и мір
скїй, старъ и младъ, мужеско
и женско Колѣна преклоните со
страхомъ и умиленїемъ бгого
вѣйно Главою до Земли хрт
ѵ да поклонятся и метанїе
творятъ: Такожде и ѐгда ар
хїерей или сщенникъ возглаш
етъ: Стая стымъ: колѣно
преклонивъ метанїю до земли да
творятъ; Равнш тикш ѐгда
во дверехъ цркихъ ставъ дїа
конъ или сщенникъ со стыми тай
нами глетъ: состраҳо҃жіи и вѣрою прист:
ѥ҃ліѥ҃ва҃да, нѣв, и прш, ипро; и тог
да до земли, преклоше колѣна,
и поклонатся метанїею.

Въ прежде шсщенной же лїтѵр
гїи, на Великомъ входѣ, поне
же совершенно шсщенны сѹтъ
бственныя тайны, ѿколѣпное по
кло

Предмет окружнице, стр. 10.

15.

лїи—й Митрополїи нашей въ
Карлоцѣ дна, іѳ. мца Сеп
темврїа. Тысяща седме сѹтъ
пат десатъ седмагш года.

ПАВЕЛЪ НЕНАДОВИЧЪ.
с. р.

Датум потврде и патриаршиски грб, стр. 15.

35. ОРТОДОКСОС ОМОЛОГИЈА. [Бакрорезни Орфелинов отисак], Ср.Карловци, 1758.

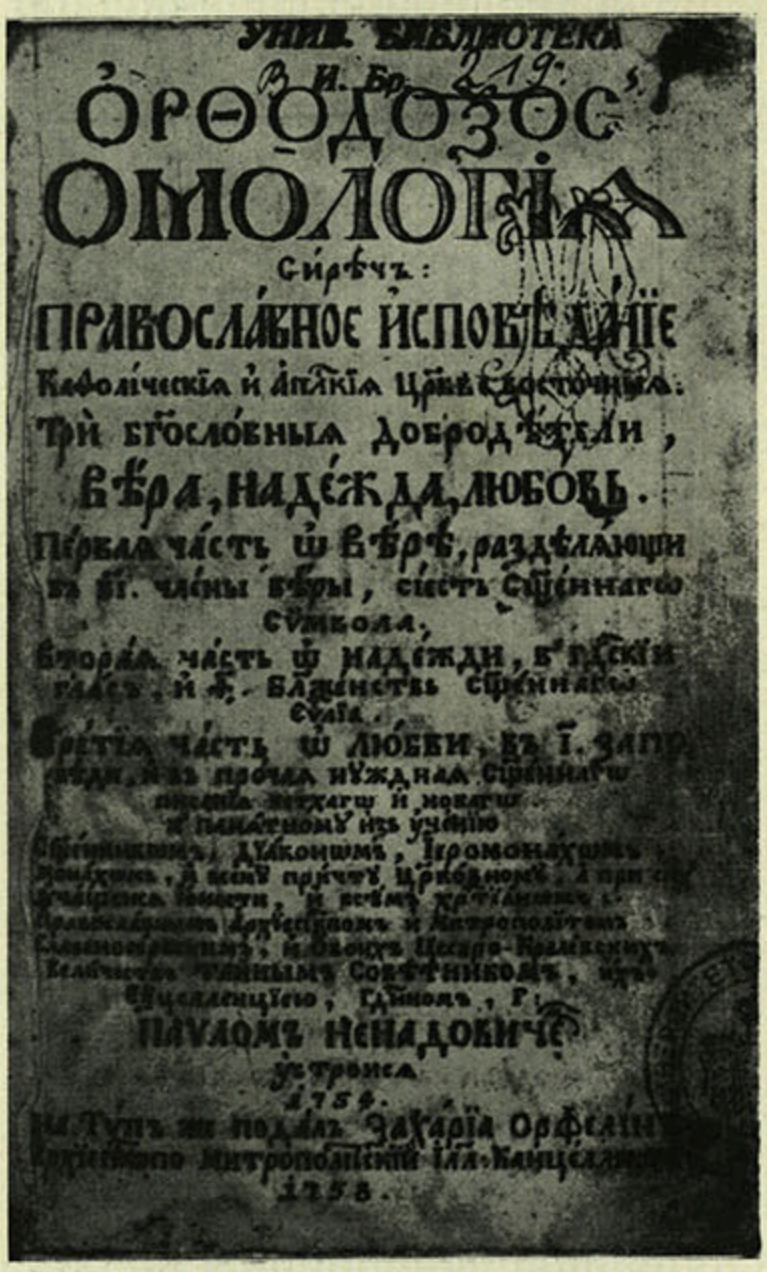
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
В. И. Бр. 219.

ОРѲѺДОЗОС
ОМОЛОГІ҃А
Сѝрѣчь:
ПРАВОСЛА҃ВНОЕ ІСПОВѢ҃ДАНІЄ
Кафоли́ческіа и апо́столскіа Цр҃кве восто́чныа:
Трі҃ бг҃осло́вныа добродѣ́тели,
ВѢ́РА, НАДЕ́ЖДА, ЛЮБО́ВЬ.
Пе́рвая ча́сть ѿ ВѢ́РЫ, раздѣ́ляющи
въ бг. чи́ны вѣ́ры, сі́есть сщ҃е́ннаго
сѷ́мвола.
Втора́а ча́сть ѿ НАДЕ́ЖДИ, б҃о́жіи
гла́съ, и ф҃. Блаженствъ сщ҃е́ннаго
сѷ́мвола.
Трє́тіа ча́сть ѿ ЛЮБВИ, въ І. Запо
вѣ́дехъ, и въ прочая нѹ́жная сщ҃е́ннаго
писа́нія вѣ́щати и мо́лчати
и пона́тномѹ изъ ученію
Сщ҃е́нникомъ, Дїа́кономъ, Іеромонахомъ
монахомъ, в҃ всѣ́хъ прича́хъ Цр҃ко́вныхъ, а при сѣ
чи́таемыхъ повсю́ду, и всѣ́мъ хр҃та́нскимъ
Архіепископомъ и Митрополитомъ
Славенороссійскимъ, и Вселѣ́нскихъ Цесаро-Хрїстіанскихъ
Великихъ Тайны́хъ Совѣ́тниковъ, изъ
Сщ҃еннічества, Гдї́номъ, Г.
ПАВЛОМЪ НЕНАДОВИЧЕ
устроисѧ
1754.
На Тѹпѣ же подъ́лъ Заха́рїа Орфелинъ
Архіепископо Митрополитскій Іллѵ. Канцелла
1758.

Насловна страна, стр. [1].

I издање. — II 1763.

Цена: грошића 3 (Т. Остојић, Доситеј Обрадовић у Хопову. Н. Сад, 1907, 286).

Лит.: *Новаковић*, 9. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 82—83.

УББ. — БГМ (са фотокопијом насловног листа).

Стр. 24, пагинација арапска, два терниона без сигнатуре; загл. украс један, са једном гравиром; кустода. 152 × 93.

Овде је делимично преписан први део из књиге Петра Могиле Православное исповѣданіе Вѣры соборным и ап[о]с[то]лскім Ц[е]ркве восточным, који има исти наслов. На крају дела узетог из Могиле стоји напомена: [:до здѣ сиз' катихисиса]". После катихизиса долази СѴМ КОЛЪ С[вѧ]таго Ѳанасіѧ Патрїарха Ѧлеѯандрїйскаго, стр. 12. — Изложеніе в' кратцѣ ѿ Вѣрѣ, стр. 17. — Ѻ дѣлехъ хр[і]стїанина человѣка, стр. 22. — Всемогѹщый Б[о]же! изволи [...] даровати [...] Г[оспо]динѹ Павлѹ Ненадовичѹ [...] многаѧ лѣта. (ил. 3, 4).

Орфелинова гравира Св. Тројице, стр. [2].

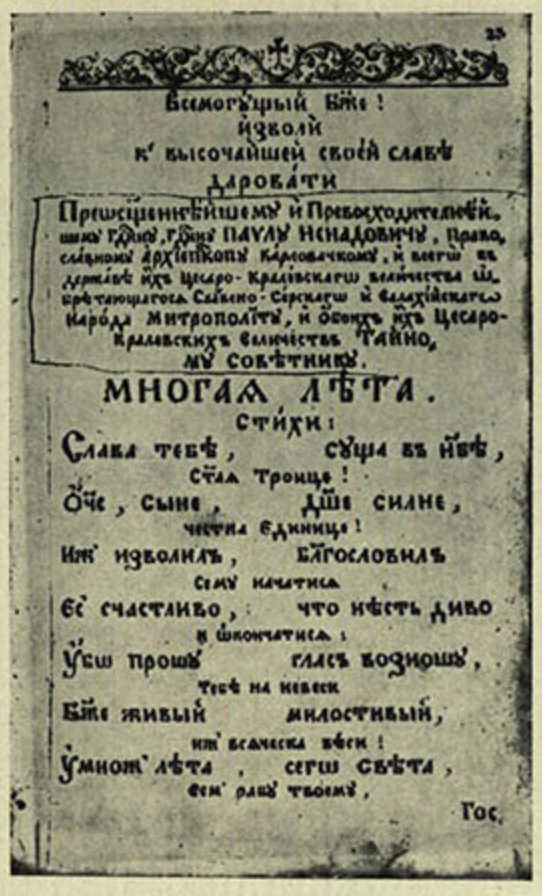
Всемогу́щый Бо́же!
Изволи́
К' высочайшей свое́й сла́вѣ
Дарова́ти
Пресвященне́йшему и Превосходительне́йшему,
господи́ну, господи́ну ПАВЛУ НЕНАДОВИЧУ, Право-
сла́вному Архіепископу Карловачкому, и всего
Архіе́пископіи Карловачкія, и всего
Православнаго Сербско-Сла́вянскаго
Народа Митрополи́ту, и обоих Цесаро-
Крилевских Величествъ ТАЙНО,
МУ СОВѢТНИКУ.
МНОГАЯ ЛѢТА.
Стихи:
Сла́ва тебѣ, сущи́а въ нево́ѣ,
Сто́йна Тро́ице!
О́тче, Сыне, Ду́ше силне,
Четна́ Единице!
Иж' изволи́лъ, Благословилъ
Сему́ начина́тися,
Ѥ́ счастливо, что не́сть дивно
И ско́нчатися;
У́слиши́ прошу́ гласъ возноси́ши,
Тебѣ на небеси
Бо́же живы́й милостивы́й,
Иж' всячески вѣси!
Умнож' лѣта, сегш свѣта,
Сем' раду́ твоему́,
Гос.

← *Орфелинов панегирик Павлу Ненадовићу, стр. 23.*

Орфелинов панегирик Павлу Ненадовићу, стр. 24. →

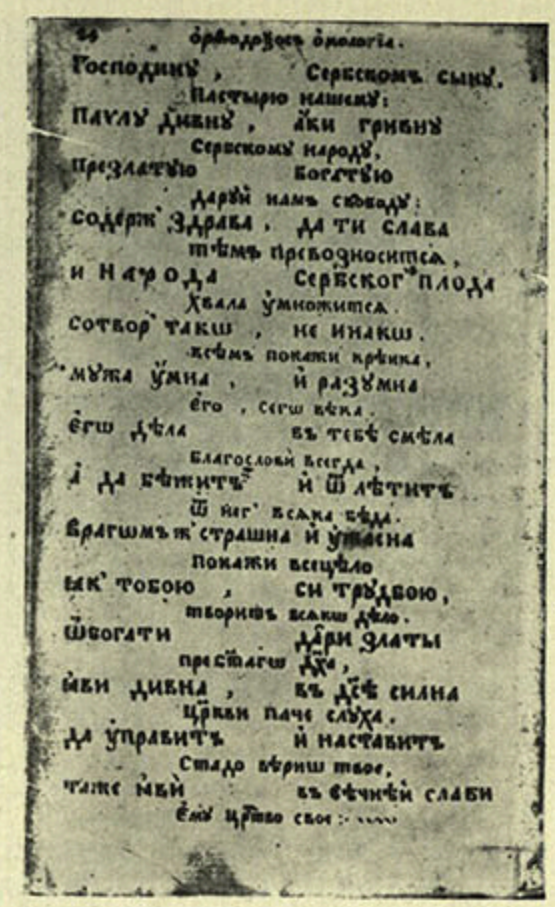
24 Орѳодо́ксос о́мологи́а.
Господи́ну, Сербском сыну,
Пастырю нашему:
ПАВЛУ Дивну, яки гри́вну
Сербскому народу,
Презла́тую Богатую
Дарови́ нам свободу:
Содерж' Здравы, да ти слава
тѣмъ преводноси́тся,
и Народа Сербског плода
Хвала умножится.
Сотвор' таки́ш, не инаки́ш.
всѣмъ покажи приме́ра,
Мужа у́мна, и разу́мна
Его, сегш вѣка.
Ѥгш дѣла въ тебѣ смѣла
Благослови всегда,
И да бѣдитъ и шлѣтитъ
Ш нег' всяка бѣда.
Врагшмъ ж' страшна и у́тасна
покажи всецѣло
Як' тобою, си трудо́вою,
творимъ всяки дѣло.
Ш богати дари златы
пресла́гш Ду́ха,
Яки дивна, въ дѣ́тѣ сила
Цр҃кви паче слу́ха.
Да управитъ и настави́тъ
Стадо вѣрни́ш твое,
Таке мѣй въ сѣчнѣй слаби
Ѣмъ цр҃тво свое.

1759

36. ОРфЕЛИН, Захарија: **НОВАЯ И ОСНОВАТЕЛНАЯ СЛАВЕНО-СЕРБСКАЯ[...] КАЛЛИГРАФІЯ** в' Карловцѣ, 1759.

Л. [4]+30+[1], фолијација арапска, табаци без сигнатуре, без кустоде. Текст наслова окружује декоративни барокни оквир са записом: „Zachariae Orphelini Ertzbischöfflichen Illyrischen Cancellistens Neue Illyrische Calligraphia, zum Gebrauch der Lehrenenden Jugend vorgesetzt.“ У средини, на врху, налази се ореол у облику трокута и око њега запис: „Гдѣ сѧ съ Б[о]гомъ начинаетъ тамъ и конецъ с'нымъ бываетъ“. Слова су ћирилска (грађанска и црквена), готичка, латинска и грчка. Отисци су, изузев на л. [3], само на једној страни листа. Текст Калиграфије окружује дволи-

НОВАЯ
и Основательная
СЛАВЕНО-СЕРБСКАЯ
Кириллическая Иллирико-Латино-Гречес-
кая Азбуки и Прикладишка
КАЛЛИГРАФІЯ
ЮЖЕ
въ Пользу и Употребление Славено-Сербскія Отрасли
ЮНОСТИ
нынѣшнія, сдѣлана и въ Типографіи сей Типографіи гитена
и издана
ЗАХАРІЕЮ ОРФЕЛИНОМЪ
Архіепископа Митрополіи Карловачкія
Канцелистомъ
1759
въ Карловцѣ

Насловна страна, л. [1 а].

ПРЕОСВЯЩЕННѢЙШЕМУ,
ПРЕВОСХОДИТЕЛЬНѢЙШЕМУ, ВЫСОКОДОСТОЙНѢЙШЕМУ
ГОСПОДИНУ, ГОСПОДИНУ
ВАШЕСВЯТЕЛЬСТВУ
БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
ПРАВОСЛАВНОМУ АРХІЕПИСКОПУ КАРЛОВЧАКОМУ,
И ВСЕЯ ВЕЛІЯ ПЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ НАСЛѢДНЫЯ ЗЕМЛІЯХЪ
И ДЕРЕВЛЯХЪ ОБРѢТАЮЩАГОСЯ СЛАВЕНО-СЕРБСКАГО И ВЛАХІЙСКАГО НАРОДА МИТРОПОЛИТУ, И ОВОЙХЪ ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ВЕЛИЧЕСТВ
ТАЙНОМУ СОВѢТНИКУ &c.

Посвета, л. [2 а].

нијски оквир; а у посебном оквиру испод текста налазе се по два стиха, сем на л. 7, 9, 10, 19, 25 и 26 (в. ил. 6). Посвета је Павлу Ненадовићу, са два уметнички израђена иницијала „П“ и са словима декоративно украшеним (ил. 2). Брош. 275 × 188. Л. [2]: 480 × 188.

Текст црквеном и грађанском ћирилицом.

Библиотека Р. Грујића (без л. 22).

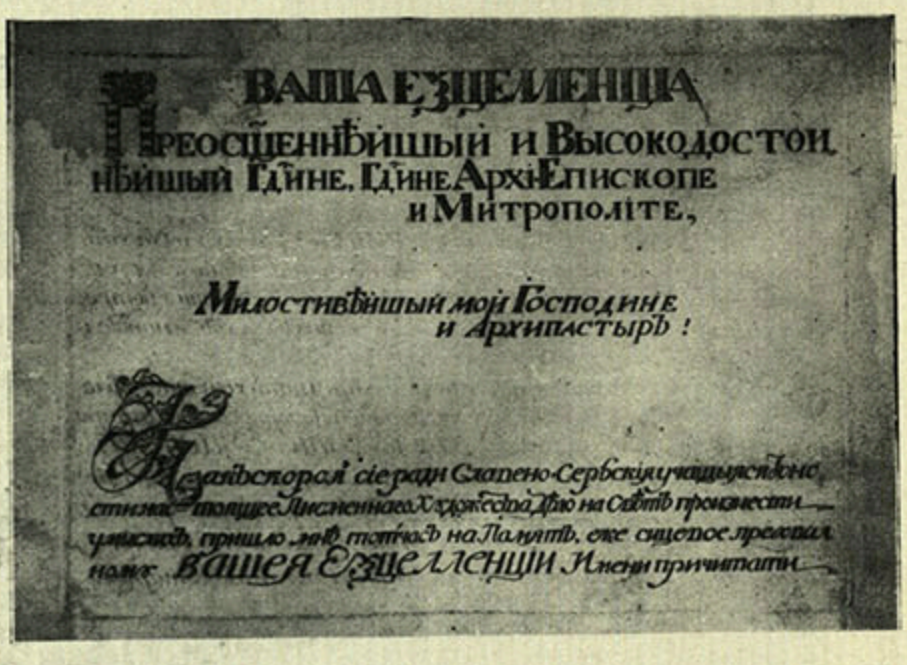
ВАША ЕЗЦЕЛЕНЦІА
ПРЕОСЩЕННѢЙШІЙ И ВЫСОКОДОСТОЙНѢЙШІЙ ГДНЕ. ГДНЕ АРХІЕПИСКОПЕ И МИТРОПОЛІТЕ,
Милостивѣйшій мой Господине и Архипастырь!

Текст посвете, л. [3 а].→

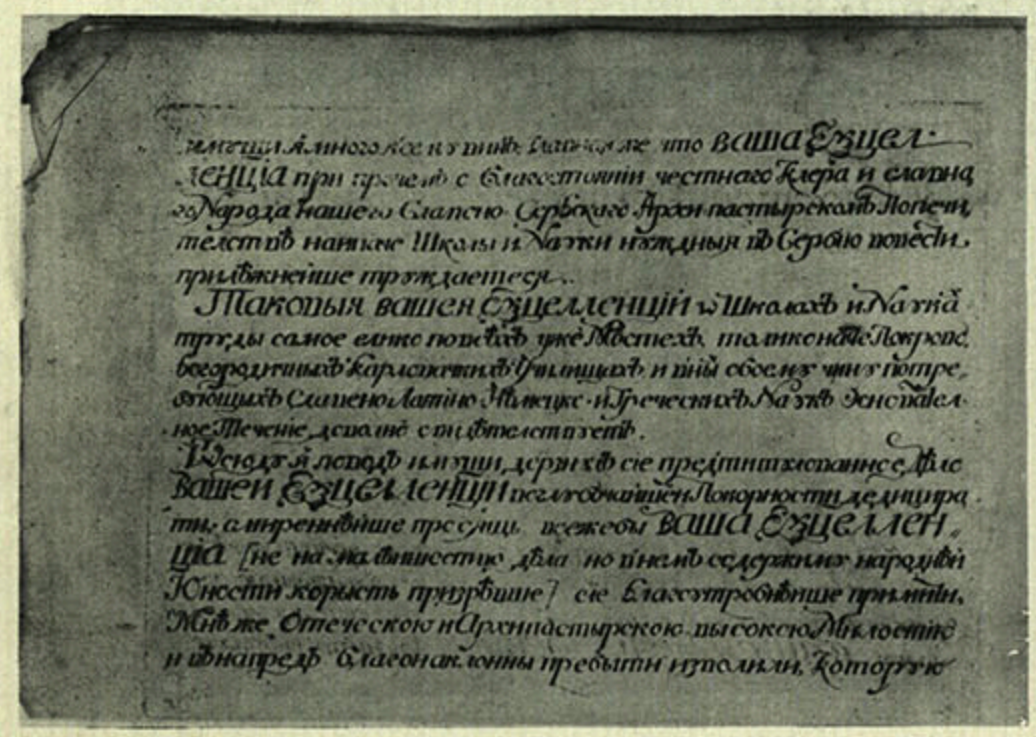
...ящія Я.лнаго Кое изъ нихъ Благо...же что ВАША ЕЗЦЕЛЕНЦІА *при прочемъ с Благостоянїи честнаго Клира и славна за Народа нашего Славено Сербскаго Архипастыреколѣ Попечи, телствъ надъ нашими Школы и Наукы изъдныя въ Сербію повѣсти, привѣкнѣйше трждается...*

Такопыя вашен ЕЗЦЕЛЕНЦІЙ въ Школахъ и Наукѣ трды самое ёлико полезны уже Мостехъ, толикопе Покрове, богодухновныхъ Карлокачкихъ Училищахъ и ины обоего чина потре, бящихъ Славено Латинѣ Немецке и Греческихъ Наукъ Эконтаел, ное Теченіе дошлё с Благословенїемъ.

Вседа я молодь имущи, держахъ сіе предпитїехованіе, дло ВАШЕЙ ЕЗЦЕЛЕНЦІИ *послѣдующей Покорности демонстра, ть, а мнѣ нынѣ просящь всежды* ВАША ЕЗЦЕЛЕНЦІА *[не на малыя сестру дла но цѣлыя содержащихъ народныя Юности корысть прурѣшіе] сіе Благотребѣйше примити. Мнѣ же Отеческою и Архипастырскою высокою Милостїе и въпредь Благонаклонны пребыти исполни. Которую*

Текст посвете, л. [3 б].

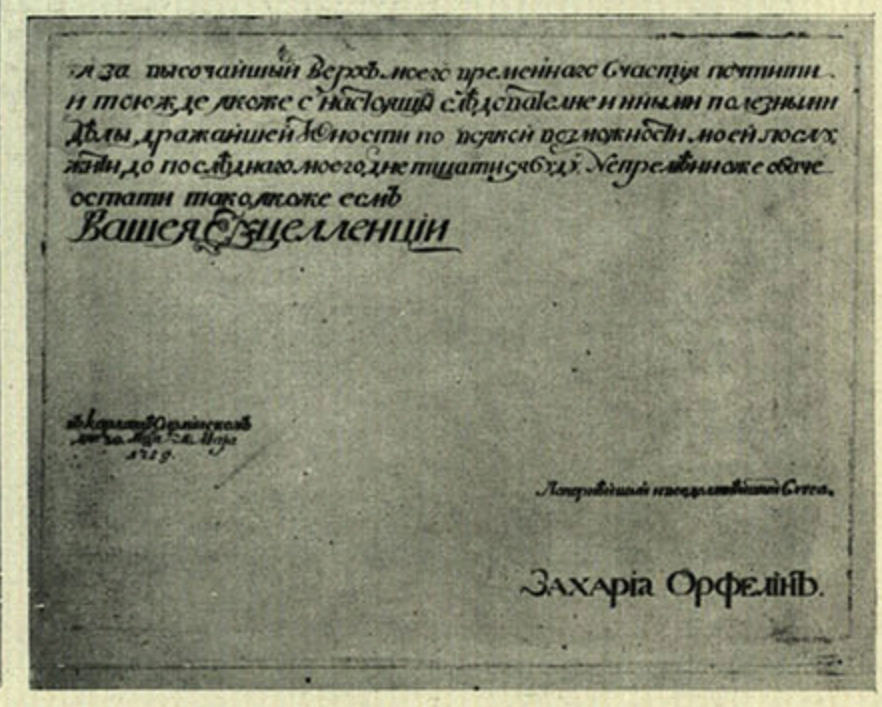
...я за высочайшый Вероѣ моего премѣнпаго Счастїя почтити, и тожде мнѣ с наслѣдующй сѣдѣпаемне и нѣкыми полезными дѣлы дражайшей Юности по всякй возможности моей любсх жити до послѣдняго моего дне тщатисѧ обѣщ. Непремѣнное свое остати такомнѣ есмь
ВАШЕЯ ЕЗЦЕЛЕНЦІИ

Захарія Орфелинъ.

Текст посвете, л. [4 а].

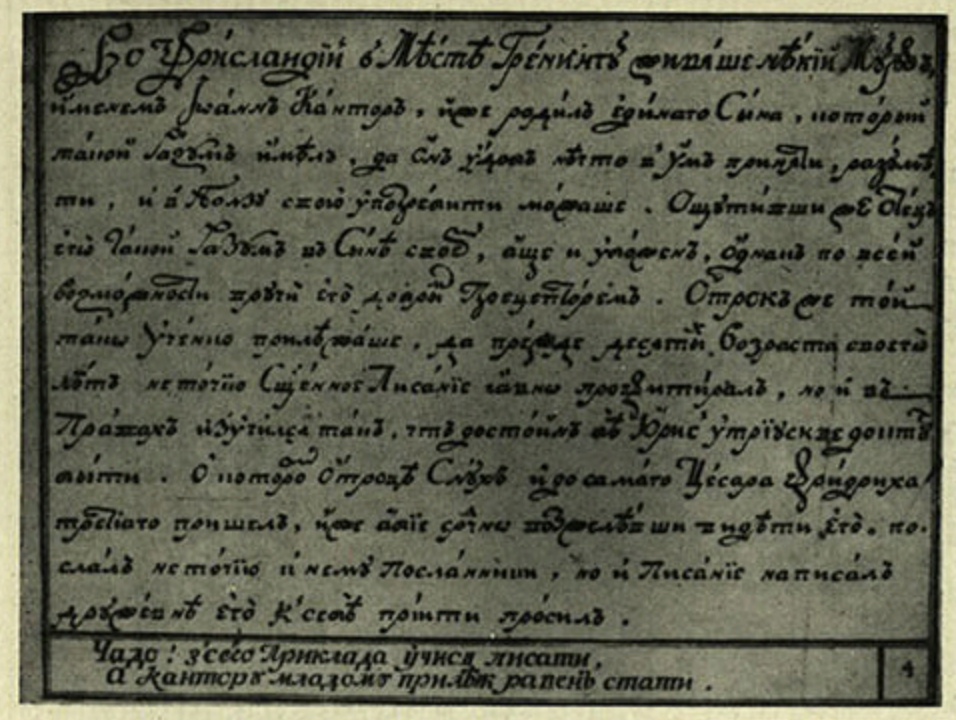

Страна из Калиграфије, л. 4.

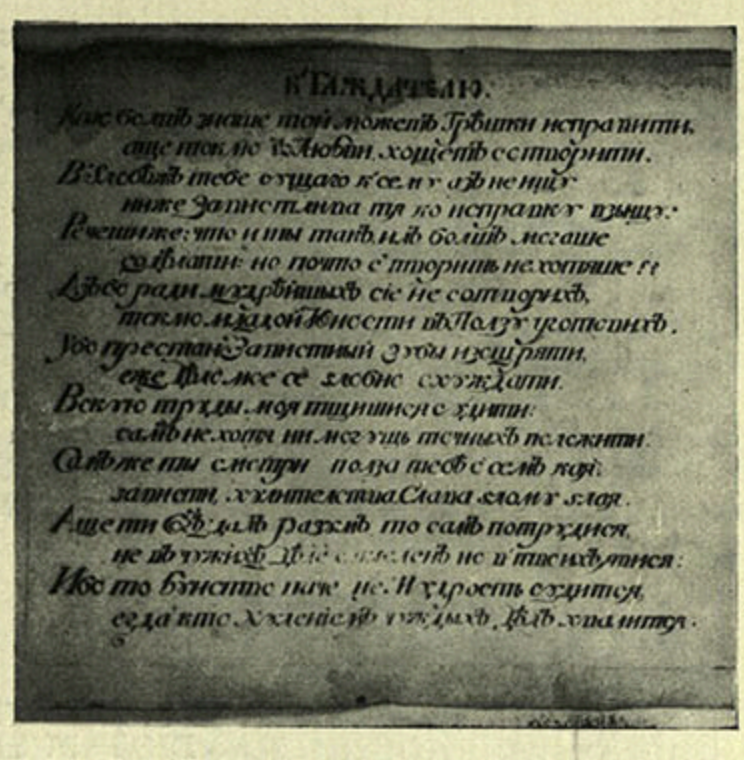

Стихови на крају, л. [1 а].

37. [ПРОКОПОВИЋ, Теофан]. **КРАТКОЄ ТОЛКОВАНІЄ ЗАКОННАГО ДЄСЯТОСЛОВІЯ, МОЛИТВЫ ГОСПОДНИ, СѴМВОЛА ВѢРЫ И ДЄВЯТИ БЛАЖЕНСТВ**. [Млеци, код Д. Теодосија, 1759].

Стр. 127, пагинација ћирилска црквеним словима, сигнатура ћирилска црквеним словима, а од другог листа и арапским бројем ($\tilde{а}_2$ - $\tilde{а}_4$ последња $\tilde{и}$ - $\tilde{и}_4$): иницијала два, заглавних украса 2, завршних 1, виньете на стр. 15, 89, 101; текст наслова и текст у књизи је са оквиром; кустода. 177 × 155.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: Предисловіе.
Стр. 15: Ѡ законѣ Божіи, иже въ десятословіи.
Стр. 79: Толкованіе молитвы Господни, Отче нашъ.
Стр. 88: здѣ прилагается поздравленіе Архангелское Пресвятѣи дѣвѣ Богородицѣ, еже зане чрез' себе ясно есть, и толкованіѧ не требуетъ; тогѡ ради без' толкованіѧ да обычается оучащійся Отрокъ.
Стр. 89: Сумволъ Святыѧ православныѧ вѣры, толкованіемъ изясненный.
Стр. 101: Краткое толкованіе блаженствъ евангелскихъ.
Стр. 127: Сіѧ вся ѡ законѣ Божіи [...], [Поговор].

Овде је Теодосије прештампао Теофана Прокоповича Катихизис без Буквара, који је у Русији излазио од 1720 године па све до краја XVIII века под насловом: Первое оучѐніе отрокѡмъ въ немъ же бѹквы и слоги, таже краткое толкованіе загоннагѡ Десятословіѧ Молитвы Господнѧ, Символа вѣры и девяти блаженствъ. У Ру-

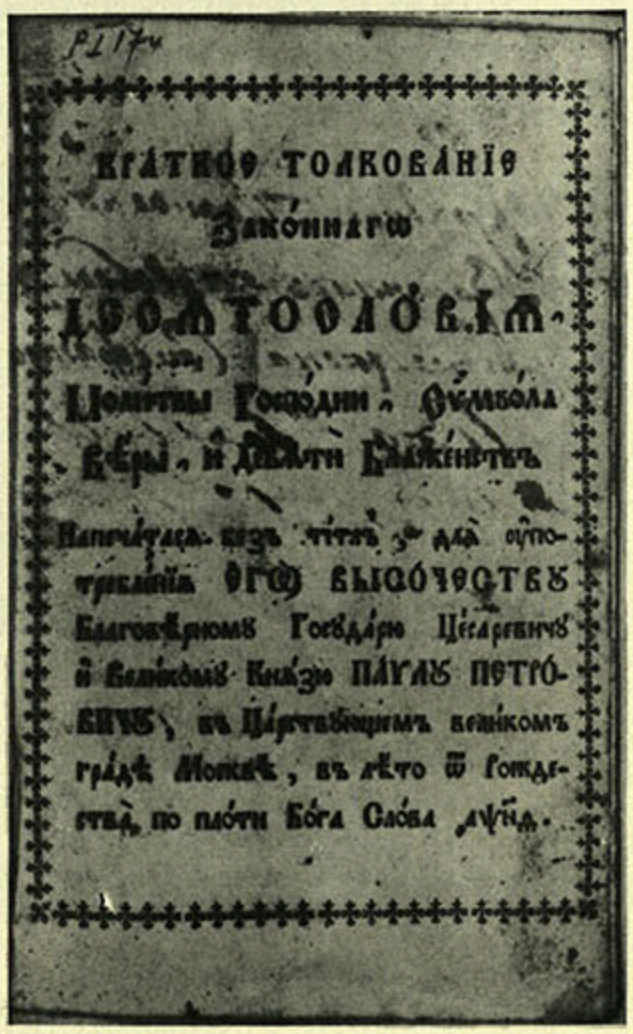

Насловна страна, стр. [1].

сији је увек излазио Буквар и Катихизис заједно, никад посебно као у Теодосија, а најмање са оваквим насловом. (в. Предговор). Д. Руварац нашао је у Патријаршијској библиотеци исти такав Буквар као у Прокоповича, само штампан 1699 године, те закључује да је Катихизис написао Прокопович, али да Буквар није његово дело. Овај од Руварца нађени Буквар не бележи ни једна руска библиографија.

На књизи стоји да је штампана 1759 године; под истом годином је забележена у П. Соларича и Л. Мушицког: Шафарик, без образложења, а по њему и Новаковић, стављају је у 1763 годину. Према налазу Д-ра М. Пантића у млетачком Архиву, цензура је одобрила штампање Десјатословија (Dottrina cristiana) 1763 године. Три римничка издања Прокоповичеве књиге изишла су са измењеним предговором; Теодосије та је дао према оригиналу.

Цена: л. 1 (каталог Д. Теодосија; Поминак).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескїй. Млеци, 1810, 75—76. — *Шафарик*, 930. — *Новаковић*, 21. — *Д. Руварац*, Архимаидрита Јована Рајића „Историја катихизма". Архив за историју српске православне карловачке митрополије. II (1912), 227.

БМС. — БГМ.

38. ЧЕРНОВИЋ ДЕ МАЧА, Димитрије: **PANEGYRICUS ILLVSTRIS POPVLI ILLYRIORVM SLAVINICI.** [Б. м.], 1759.

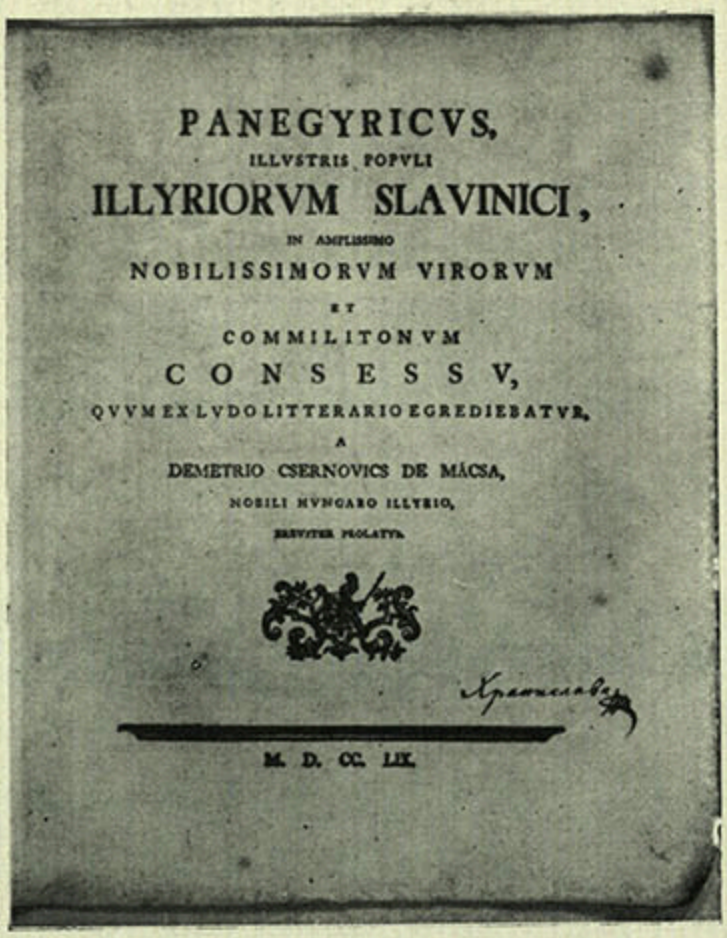
PANEGYRICVS,
ILLVSTRIS POPVLI
ILLYRIORVM SLAVINICI,
IN AMPLISSIMO
NOBILISSIMORVM VIRORVM
ET
COMMILITONVM
CONSESSV,
QVVM EX LVDO LITTERARIO EGREDIEBATVR,
A
DEMETRIO CSERNOVICS DE MÁCSA,
NOBILI HVNGARO ILLYRIO,
BREVITER PROLATVS.
M. D. CC. LIX.

Стр. [8], један дуернион са сигнатуром *2, *3; иницијал један, завршни украс један, вињете на стр. [1, 3]; кустода. Брош. 242 × 199.

Текст латиницом.

Ђачки рад; писац је умро исте године.

Лит.: *A Horányi*, Memoria Hûngarorum Provincialium scriptis editis notorum. I. Viennae, 1776, 446. — Catalogus Bibliothecae Hungaricae Francisci Com. Szechenyi. I$_1$, Sopronii, 1799, 238 (ова књига не налази се данас у Сечењијевој библиотеци). — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 360. — *G. Petrik*, Magyarország Bibliocraphiája 1712—1860. I, Budapest, 1888, 466. — *J. Szinnyei*, Magyar írók élete és munkai. II, Budapest, 1893, 325.

БГМ

←*Насловна страна, стр. [1].*

1760

39. КРАТКОЈЕ ДА ПРОСТОЈЕ О СЕДМИХ ТАЈИНСТВАХ УЧИТЕЛСКОЈЕ НАСТАВЛЕНИЈЕ. [Бакрорез:] Захарїа Орфелинъ. [Ср. Карловци], 1760.

Краткое да простое ѡ седмыхъ таинствахъ учителское наставленіе ради всѣхъ обоего полѵ и возраста православнихъ Христіанъ наипачеже для пресвитерѡвъ, діаконѡвъ, и къ священству готовящыхся лицъ и въ школахъ учащыхся дѣтей по вопросамъ

и ѿвѣтамъ устроенное. (когда азъ бдю, вси безопасны сѕтъ.) На тѵпъ подаль Захаріа Орфелинъ архіепископо-митрополітскій Ілир. Канцеллістъ. 1760, 8⁰ min., стр. 16.

Дато по С. Новаковићу и Л. Мушицком.

I издање. — II 1763.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић*, 11. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 84.

40. ОДА НА ВОСПОМИНАНИЈЕ ВТОРАГО ХРИСТОВА ПРИШЕСТВИЈА ПО ОБРАЗУ ПЈЕСНИ ЛВА ПРЕМУДРАГО... На славенски Παφενїемъ [Павловићем] ѥпископомъ приведеннаѧ стіхами же славенскими Захарїемъ Орфелїномъ... ѵстроеннаѧ.

[Бакрорез.] К҃ Ѥнинѣ, 1760.

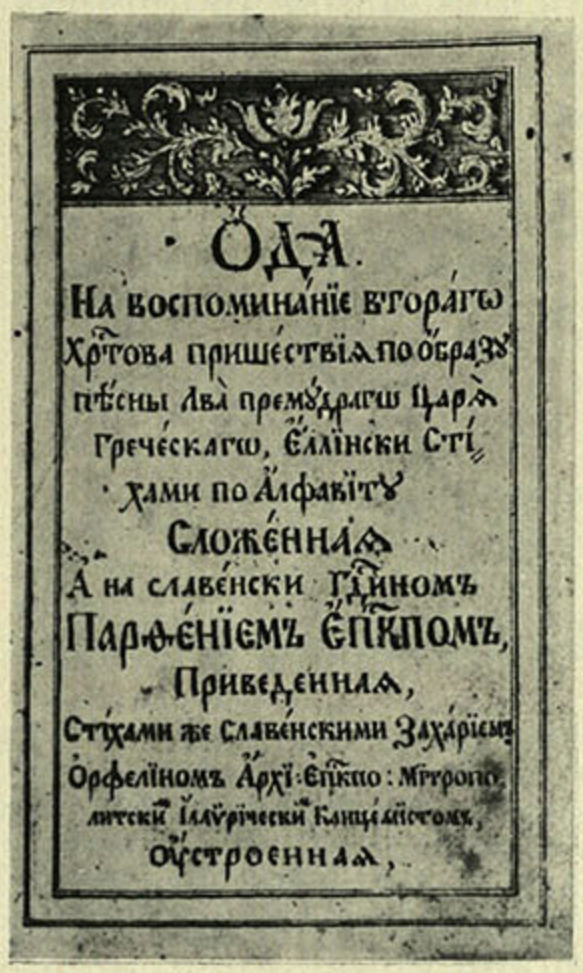

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [16], један квадернион без сигнатуре; завр. украс 1, виньета на стр. [1]; наслов и текст имају дволинијски двоструки оквир; без кустоде. Брош. 156 × 99.

Текст црквеном ћирилицом.

Књижица је изишла о трошку епископа будимског Партенија Павловића и давала се бесплатно — „да дается православнимъ тѣне".

I издање. — II 1763.

БГМ

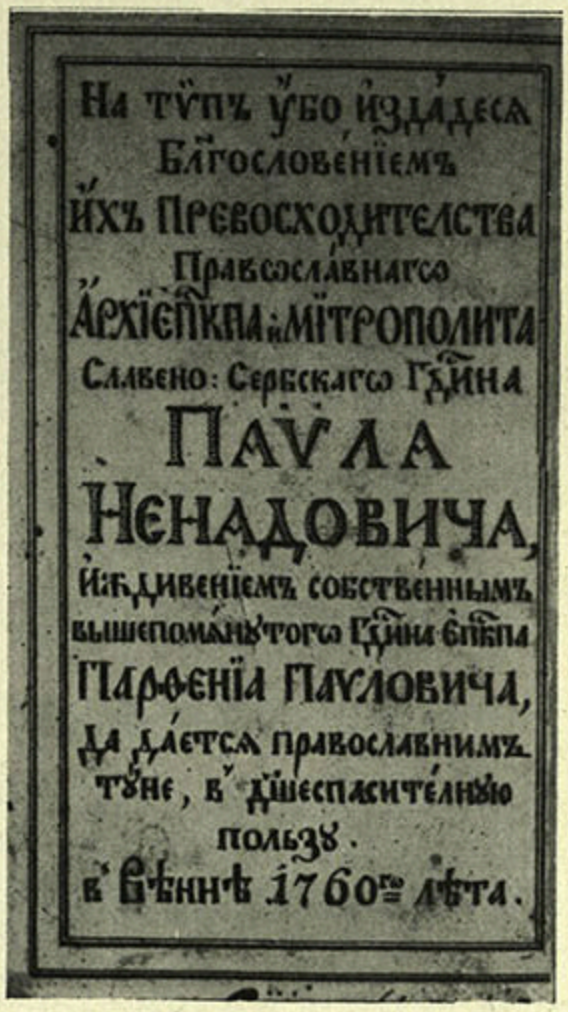

Насловна страна, стр. [2]. →

1761

41. МОЛИТВОСЛОВ. Къ Венеціи, въ Типографіи... Ѳеодосіа, 1761.

Л. 8+479+[1], л. 1, 2 и 7, на почетку немају фолијације; фолијација ћирилска црквеним словима, први квадернион сигниран ћирилским црквеним словима и звездицом (*в-*д), остали само ћирилским црквеним словима (а-ад, на крају Сс-Сд). У књизи има 246 иницијала, заглавних украса 28, завршних 9, виньета на л. [1], 1, а гравира 32. Насловна страна са украсним оквиром. Кустода. 205 × 135.

Текст црквеном ћирилицом.

Л. [2а]: Предисловіе ѿ С[вѧ]тыхъ О[т]цъ и оучителей ц[е]рковныхъ собранное. На крају (л. [6б]) стоји: Обще҃и всѣхъ слѹги и смолитвенники с[вѧ]тыѧ великіѧ чѹдотворныѧ Лавры Печерскіѧ Кіевскіѧ Братіѧ.

Књига је прештампана са једног од московских издања. До њих се није могло доћи, али зато имамо кијевско издање од 1758. Кијевска издања прештампана су у

Во Слáвѣ сѵ̑тáѧ ѳ̑диносу́щныѧ, животворя́щыѧ, и̑ нераздѣли́мыѧ Тро́ицы, О҃ц҃а, и̑ С҃на, и̑ С҃тáгѡ Дх҃а: Благослове́нїемъ С҃вѧ́шагѡ Правúтелствующагѡ С҃Ѵ҃НО́Да, Напеча́тасѧ Кни́га сїѧ́

МОЛИТВОСЛО́ВЪ,

въ цáрствующемъ вели́комъ Гра́дѣ Москвѣ. Въ лѣто ѿ сотворе́нїѧ ми́ра ,ѕ҃ѯ҃ѧ҃.

ѿ рождества́ же по плоти Бг҃а Сло́ва ,а҃ѱ҃ѳ҃. Ѝндúкта д҃. Мц҃а Ноéмвріа.

Продаётсѧ въ Венéцiи въ Тѵ҃пографі́и Грекоправослáвной Ѳеодо́сiа Іωаннúнскагѡ.

Насловна страна, л. [1 а].

ѺГЛАВЛЄНІѲ ВОСЛѢДОВАНІЙ,

Въ книзѣ сéй ѡ҃брѣтáющихсѧ.

Полѵ́ношница вседне́вная. Лúстъ , а҃.
Полѵ́ношница Ѵ҃ббо́тная. Лúстъ, е҃і.
Полѵ́ношница недѣ́шная, съ тро́ичнымъ канúномъ. Лúстъ, кв.
Мл҃твы ѹ҃тренúѧ. Лúстъ , а҃.
Нача́ло ѹ҃трени, и̑ тр҃чна на О҃смь гласѡ́въ с҃ славѧ́кою повседне́в҃: Лúстъ, ѧ҃ѕ.
Ча́съ пе́рвый. Лúстъ, нз҃.
Ча́съ тре́тїй. Лúстъ , з҃.
Ча́съ шестúй. Лúстъ, зд҃.
Ча́съ девя́тый. Лúстъ, зи҃.
Чúнъ Ѻ҃бѣдницы. Лúстъ, ѳ҃в.
Мл҃твы при С҃тéй лїтѵ́ргіи. Лúстъ, ѳ҃н.
Мл҃твы пред Ѻ҃бѣдомъ , и̑ по Ѻ҃бѣдѣ. Лúстъ, п҃д.
Чúнъ вечéрни. Лúстъ , ч҃.
Мл҃тва пред вечéрнею. Лúстъ, ч҃з.

Мл҃тва

Садржај, л. [7 а].

Москви те су потпуно једнака с тамошњим. Наш и руски текст у свему се дословно слажу, осим: 1) на л. 56б, у нашем издању је **ЄЛІСАВЄТЪ,** а у руском **ЄЛІСАВЄТЪ ПЄТРОВНА;** 2) у акатисту Исусу Сладчајшему, стихира глас 4 (л. 175б), у нашем издању спомиње се само руска царица, а у руском и сви чланови царског дома.

У гравирама је знатна разлика. Руско издање има 34 гравире, 18 на читавој страни и 16 у облику виньета у тексту. У нашем издању су 32 гравире, 14 на читавој страни, 5 у облику виньета и 13 гравира вел. 59 × 109 којих нема у руском издању. Из руског издања узето је 7 гравира на читавој страни и свих 5 у тексту. Остале гравире, судећи по грчким натписима, вероватно су узете из неког грчког издања.

Руске гравире на читавој страни: 3) Исус Христос (л. 77), 7) Сабор безплотних сила (л. 167), 8) Св. Јован (л. 174), 9) Сабор апостола Петра и Павла (л. 198), 10) Св. Никола (л. 207), 13) Св. Еухаристија (л. 261), 14) Стварање света (л. 303).

Руске гравире у тексту: 1, 2) Богородица са Исусом у наручју (л. 118, 146), 3) Крстовдан (л. 312), 4) Покров Богородице (л. 321), Сабор Архангела Михаила (л. 340).

Грчке гравире на читавој страни: 1) Св. Тројица (л. 8), 2, 6) Исус Христос (л. 29, 149), 4) Богородица са Исусом (л. 110), 5) Благовести (л. 128), 11) Распеће (л. 224), 12) Сви Свети (л. 231).

Грчке гравире које има млетачко издање: 1) Полагање Исуса Христа у гроб (л. 120), 2), 4) Васкрсење (л. 154, 249), 3, 13) Успеније Богородице са Јефонијом (л. 180, 464), 5) Рођење Богородице (л. 309), 6) Ваведење (л. 347), 7) Рођење Христово (л. 362), 8) Обрезаније Господње (л. 366), 9) Богојављење (л. 369), 10) Сретење Господње (л. 382), 11) Благовести (л. 403), 12) Преображење Господње (л. 461).

Соларић је у ПОМИНКУ забележио овај Молитвослов са звездицом, што означује да је књига забележена у Каталогу Пане Теодосија од 1800, и са крстићем што значи да је распродана. Шафарик (895) и Новаковић (397), позивајући се на Соларића, ставили су овај Молитвослов у 1810 годину са напоменом да је изишао пре те године.

Цена: л. 11 (кат. Д. Теодосија).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 76. — *Ђ. Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 206.

БМС. — БГМ

Ѡглавлéніе

Мл҃тва по вéчери. Лúстъ, ч҃з.
Нача́ло повечéрїа велúкаго. Лúстъ, ч҃и.
Повечéрїе мáлое съ канúномъ
молéбнымъ прест҃ѣй сц҃ѣ. Лúстъ, к҃і.
Мл҃твы на сóнъ градѣ́щихъ. Лúстъ, к҃к.
Акáѳістъ прест҃ѣй сц҃ѣ. Лúстъ, ркд.
Акáѳістъ і҃су сладчáйшемў. Лúстъ, к҃н.
Слáвіца Ст҃ы́мъ а҃ггломъ, вкупѣ
и̂ храни́телю. Лúстъ, р҃ѧн.
Прáвило Ст҃о́мў Іѡáнну прет҃éчи. Лúстъ, р҃сс.
Акáѳістъ ѡ҃тпущéнію прест҃ы́ѧ сц҃ы. Лúстъ, к҃п.
Слáвіца ст҃ы́мъ а҃пл҃ѡмъ. Лúстъ, рчд.
Акáѳістъ Ст҃о́мў Нїколáю. Лúстъ, с҃ѝ.
Прáвило ч҃тно́мў и̂ живото́ра-
ѧщемў кр҃тў хр҃то́ву. Лúстъ, с҃кс.
Прáвило всѣ́мъ ст҃ы́мъ. Лúстъ, с҃лв.
Прáвило прп҃: Ѻ҃цє́мъ печéрскимъ. Лúстъ, с҃ѧд.
Слáвіца воскр҃сна. Лúстъ, с҃мд.
Послѣ́дованіе ко Ст҃о́мў причащéнію. Лúстъ, с҃зв.
Мл҃твы по Ст҃о́мъ причащéнїи. Лúстъ, с҃ои.
Тропарѝ воскр҃сны. Лúстъ, с҃пд.

Тро-

Садржај, л. [7 б].

Ѡглавлéніе и

Тропарѝ днéвнїи съ бц҃ѻро́дичны,
и̂ кондакѝ всéмъ седмúцы. Лúстъ, с҃пє.
Бц҃ѻро́дичны, и̂ кр҃тобц҃ѻро́дичны
на и̂ гласѡ́въ. Лúстъ, с҃пз.
Тропарѝ и̂ кондакѝ, Ст҃ы́мъ
м҃ ницы. Лúстъ, с҃пд.
Канѡ́нъ во Ст҃о́ю велúкую недѣ́лю
пáсхи. Лúстъ, с҃чє.
Часы́ во Ст҃о́ю и̂ велúкую Нед҃лю
пáсхи. Лúстъ, с҃чд.
Тропарѝ и̂ кондакѝ, Ст҃ы́ѧ
и̂ ницы. Лúстъ, т҃, на ѡ̂коро́тѣ.
Мц҃ослóвъ всегѡ̀ лѣ́та. Лúстъ, т҃д.
Пасхáлїа зрáчная. Лúстъ, у҃ѳа.
И̂сповѣ́данїе грѣхѡ́въ повсѣ́мъ: Лúстъ, у҃ог.
Прáвило ѿ и̂скушéнїя во снѣ́. Лúстъ, у҃ѳд.
Мл҃тва ѿ ѡ̂скверне́нїа. Лúстъ, у҃ѳѕ.
Прáвило на злы́ѧ по́мыслы. Лúстъ, у҃оз.
Мл҃тва бл҃годáрственная. Лúстъ, у҃ѳд
Вопро́съ ѡ̂ проще́нїи. Лúстъ, у҃п.

ПОСЛѢ-

Садржај, л. 8.

42. [ОРФЕЛИН, Захарија]: ГОРѢСТНЫЙ ПЛАЧЪ.

Въ Венеціи, въ новой Типографіи Грекоправославной, 1761.

Горестный Плачъ славныя иногда Сербіи своихъ царей, кньязей, вождовъ Градовже и земель лишенныя и на чужихъ Предѣлехь [!] въ жалостномъ подданствѣ сѣдящыя чрезъ собственнаго с[ы]на ея ѡбявленный на крају књиге: Въ новой Типографіи Грекоправославной. Въ Венеціи а҃ѱ҃а-гѡ лѣта. М[ѣсц҃]ца Ноемврія. Стр. 16. 12⁰.

На 2 стр. Горестный Плач славныя иногда Сербіи, а испод тога 1 строфа од 7 стихова.

Забележено по препису Тих. Остојића. Остојић је преписао 12 страна, назначивши их у тексту, а остало Урош Џонић без ознаке. Песма је преписана са јединог познатог примерка, који се налазио у Народној библиотеци у Београду под бр. 4518, и који је изгорео 6 априла 1941. Са истог примерка је и Ст. Новаковић забележио ову књижицу, али како је Остојићев препис библиографски тачнији то смо је по њему донели. М. Лесковац је објавио Остојићев препис 1953 у транскрипцији. Остојићев препис чува се у Архиву Матице Српске у Новом Саду.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић, 12*, у белешци (стр. 5). — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 85—97. — *М. Лесковац*, Антологија новије српске поезије. (Н. Сад, 1953), 176—180. — *Г. Михаиловић*, Два прилога проучавању Орфелинових песама. Прилози за књижевност, XX (1954), 285—291.

43. ПРАВИЛА МОЛЕБНАЈА СВЈАТИХ СЕРБСКИХ ПРОСВЈЕТИТЕЛЕЈ.

настоѧніемъ Ѳѵнесиа [Живановића]. Во є҃пкпіи Рымнической, 1761.

Л. [2]+261+14 ил., фолијација ћирилска црквеним словима, 2 л. без сигнатуре, затим дуерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а, а҃в҃, на крају ѧ҃ѕ, ѧ҃ѕв҃) последњи л. засебан са сигнатуром ѧ҃ѕ; завршних украса има 5, виньете на л.: [1], 1, 8, 38, 56б, 65, 88, 103, 114, 135, 157, 199, 219, 233. Са 14 гравира. Кустода. 210 × 155.

Текст црквеном ћирилицом.

Портрет Синесија Живановића, л. [1].

Насловна страна, л. [1 а].

Садржај: Л. [1б]: Гравира: Синесије Живановић.

Л. [2а и б] Наслов.

Л. [3]: ѠГЛАВЛЕНІЄ Ѡбрѣтающихсѧ правилъ с[вѧ]тыхъ сербскихъ в' книзѣ сей.

Л. 1: М[есе]ца Септемврїа въ кѣ д[е]нь. Слѹжба пр[е]п[о]д[о]бнагѡ о[т]ца нашегѡ Сїмѡна, бывшагѡ Стефана Первовѣнчаннагѡ Крала Сербскагѡ.

Л. 18: Мц̑а Октовр̑а въ д̑ дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]тагѡ и пр[а]в[е]днагѡ кн[ѧ]зѧ Стефана Шилановнча.

Л. 38: Мц̑а тогоже въ ѳ̑ дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]тагѡ и пр[е]п[о]д[о]бнагѡ Стефана новагѡ, бывшагѡ деспота сербемъ.

Л. 56б: Мц̑а тогоже, въ кѳ̑ дн̑ь. Слѹжба иже со с[вѧ]тыхъ о[т]ца нашегѡ Ѧрсенїа Ѧрхїеп[і]ск[о]па сербскагѡ.

Л. 69: Мц̑а тогоже въ л̑ дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]тагѡ и бл[а]гочестивагѡ, великагѡ и б[о]гоноснагѡ Стефана Милѹтина, скиптры правившагѡ кралевства сербскагѡ.

Л. 88б: Мц̑а ноемврїа въ ѧї дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]нагѡ великомѹченника во цр̑ехъ Стефана сербскагѡ, тже въ Дечан̑хъ.

Л. 103: Мц̑а Декемврїа во ѳ̑ дн̑ь. Слѹжба иже во с[вѧ]тыхъ бл[а]женнагѡ младагѡ ц[а]рѧ Оуроша и мѹченика.

Л. 114: Мц̑а тогоже въ ї̑ дн̑ь Слѹжба с[вѧ]тгѡ Іѡанна Деспота.

Л. 135: Мц̑а Іанѹарїа въ д̑ї дн̑ь. Слѹжба иже во с[вѧ]тыхъ о[т]ца н[а]шегѡ Саввы первагѡ архїеп[і]ск[о]па и оучителѧ сербскагѡ.

Л. 156: Мц̑а тогоже, въ нї̑ дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]тыхъ трехъ с[вѧ]тителей: двоихъ патрїархѡвъ алеѯандрїйскихъ, Ѳанасїа и Кѵрілла, и иже во с[вѧ]тыхъ о[т]ца нашегѡ Мѯїма новагѡ бывшагѡ деспота сербемъ.

Л. 189: Мц̑а февр̑а въ гї̑ дн̑ь. Слѹжба иже во с[вѧ]тыхъ о[т]ца нашегѡ Сѵмеѡна, сербскагѡ оучителѧ и мѵроточца новагѡ.

Л. 199: Мц̑а Існїа въ ѣї̑ дн̑ь. Слѹжба с[вѧ]тагѡ бл[а]женнагѡ великомѹченика иже во цр̑ехъ кнѧзѧ Лазара, бывшагѡ самодержца сербской земли.

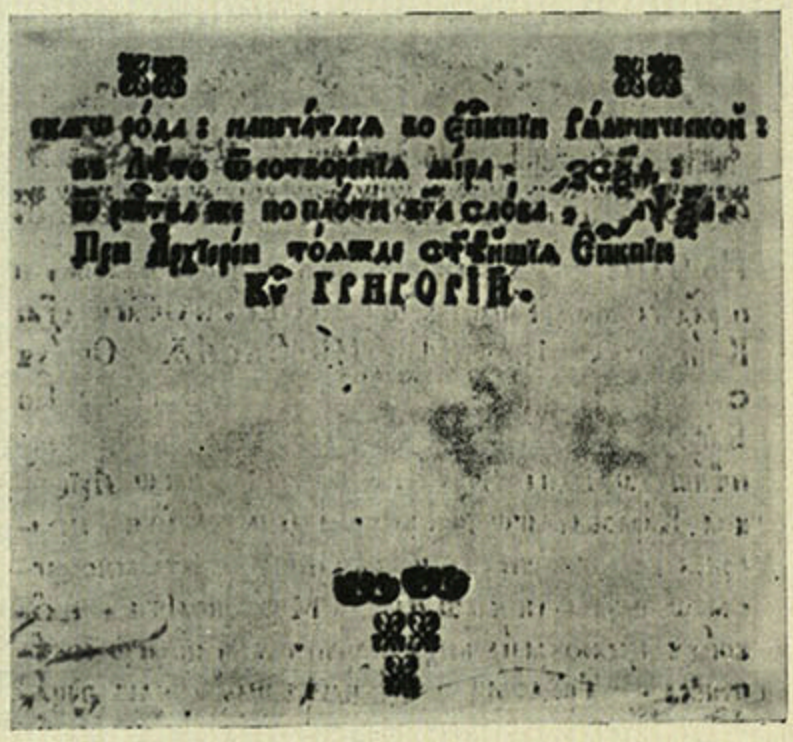

Насловна страна, л. [1 б].

Л. 219: Мц҃а Іюлїа въ а҃ дн҃ь. Слѫжба пр[є]п[о]д[о]бнымъ м[а]т[е]ре нашем, Ѧнгелины, деспотицы сербскїѧ.

Л. 233: Мц҃а Септемврїа в' к҃д, дн҃ь. Памать пр[є]п[о]д[о]внагѡ о[т]ца нашегѡ Сїмона Монаха, иже бысть первовѣнчанный Краль Стефанъ сербскїй.

Л. 238: Мц҃а Октовріа в' к҃д дн҃ь. Слово повѣстное, ѡ житїй, и ѡбрѣтенїи С[вѧ]таго и праведнагѡ Кн[ѧ]зѧ Стефана новагѡ, нареченнагѡ поврекломъ Шилановича.

Л. 247: Е'тоиже дн҃ь СЛОВО ПОХВАЛНОЄ С[вѧ]томѹ и пр[а]в[є]дному Стефанѹ Шилановичѹ.

Л. 253б: Месеца Ѳктовріа въ а҃ день. Житіе с[вѧ]таго превисокагѡ Кралѧ Сербскагѡ, Стефана Милѹтина, ѣгѡ, Ѹроша: Иже есть, ѣ по с[вѧ]томъ Сѵмеѡнѣ Немани, нарицаемый Банскїй.

Л. 260: Мц҃а Декемврїа въ ѣ҃ день. Памать пр[є]п[о]д[о]внагѡ о[т]ца н[а]шегѡ Іѡанникїа дѣвическагѡ.

По Илариону Руварцу овај је Србљак преписао Синесије Живановић из рукописа јеромонаха Максима написаног у манастиру Раковцу 1714.

I издање. — II 1765, у Млецима. — III 1861, у Београду.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 903. — *Новаковић*, 13. — *Ил. Руварац*, Прилошци агиолошки. Српски Сион, VIII (1898), 526–527.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — БГМ.

44. ПСАЛТИР. Къ Венецїи, [код Д. Теодосија], 1761.

„Псалтирь, первѣе напечатанный въ Москвѣ 1761. Въ Венеціи. Въ Осмушку. Пис. Кvр."

Дато по Соларићу. Ово је изузетак да он доноси и I издање Псалтира поред последњег. Код осталих књига, то није чинио.

I издање. — II 1764. — III 1770. — IV 1790 (све у Млецима).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 80–81. — *Шафарик*, 880. — *Новаковић*, 19.

45. ТРЕБНИК. Къ Венецїй, въ Типографїи... Ѳеодосїа, [1761].

Л. 239, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а҃в — а҃д, на крају ы — ыд҃); са 123 иницијала, 40 заглавних и 15 завршних украса. Виньете на л. 1, 2, 16, 29б, 38б, 41, 52б, 58б, 90б, 117, 146, 156, 166, 175б, 190, 208. Гравира на л. 1б. Насловна страна са украсним оквиром. У наслову и тексту употребљен је киновар; кустода. 180 × 123.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: л. 8 (кат. Д. Теодосија; Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 83. — *Шафарик*, 892. — *Новаковић*, 28.

БГМ

Во Славѣ стыѧ єдиносущныѧ, животворѧщыѧ, и нераздѣльныѧ Трцы, Отца, и Сна, и Стагѡ Дха: Благословенїемъ Стѣйшагѡ Правительствующагѡ СѴНОДА, Напечатася Книга Сїѧ ТРЕБНИКЪ, въ цвтствующемъ великомъ Градѣ Москвѣ. Въ лѣто ѿ сотворенїя мра ,ѕѯѯа. ѿ рождества по плоти Бга Слова ,ѧѱѯа. Индікта ѕ. мца Ноемвр[ія]. Продаётся въ Венецїи въ Типографїи Грекоправославной Ѳеодо[сїевской] Іоаннинскаго.

Насловна страна, стр. [1].→

1762

46. БОЛИ ИЛИ ДИПЛОМИ БЛАЖЕЊЕЈШИХ ПАП.

Ѣ Кенеціи, Ко... Тυпографіи Θеодосіа, 1762.

BOLLE
DELLI BEATISSIMI PONTEFICI
LEONE X. CLEMENTE VII.
E PAOLO III.
CIRCA LI PRIVILEGII DE' GRECI
Con Decreto dell' Eccellentiſſimo Senato di Venezia, intorno li Matrimonii tra Greci, e Latini.
Ora il tutto ſtampato in tre Linguaggi, cioè Italiano, Greco, ed Illirico.
IN VENEZIA MDCCLXII. Appreſſo Demetrio Teodoſio.

ΒΟΥΛΛΑΙ
ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΡΩΜΗΣ,
ΗΤΟΥΝ
ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ,
ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ,
ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.
Περὶ τῆς Προκοπῆς τῶν Γραικῶν.
Καὶ Θέσπισμα τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας τῆς Ἐνετίας περὶ τῶν Συμπεπλεγμένων μεταξὺ Γραικῶν, καὶ Λατίνων.
Νῦν τὸ πρῶτον τυπωθεῖσα εἰς τρεῖς Διαλέκτους, ἤτοι Ἰταλικὴν, ἑλληνικὴν Ρωμαϊκὴν, καὶ Ἰλλυρικήν.
ΕΝΕΤΙΗΣΙ, ͵αψξβ'. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ τῷ Ἐκ Γερακίνου.
CON LICENZA DE SUPERIORI.

Насловна страна италијанска и грчка, л. [1 б].

Насловна страна славеносрпска, л. [2 а].

Л. [3]+19+стр. 21—28, прво фолијација а затим пагинација, па је услед те мешавине пагинација испала погрешна. Књига има 26 листова или 52 стране. На нумерисаним листовима текст је са леве стране у две колоне италијански и грчки, а са десне стране славеносрпски у пуној страни. На пагинованим странама је текст латински. Фолијација је над сваким текстом, над италијанским арапска, над грчким грчка, над славеносрпским ћирилска црквеним словима. Пагинација је арапска. Дуерниони, први без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (B, B_2, на крају F, F_2). Иницијала има 10, заглавних украса 7, а завршних 4. Виньета је на л. [3а]. Кустода је код сва четири текста. 243 × 180.

Текст латиницом и црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. [1б]: [скраћени наслови на италијанском, грчком и славеносрпском].

Л. [1б]: ил. 1.

Л. [2а]: ил. 2.

Л. [3а]: [одобрење падованских реформатора за штампу].

Л. 1: **Болла Климента Папы Ѳедмагѡ. — Болла Лва Папы Десѧтагѡ.**

Л. 12: **ДѢПЛѺѠМА ПѦПЫ ПѦѴЛА ТРЕТІЯГѺ,**

Л. 17: **ДѢПЛѺѠМА ЅЕНАТА,**

Л. 19: **Дѣплѡма Ѕената, Ѕверхѕ вѣнчанѧхъ помеждѕ Грекѡвъ и Латінъ.**

Pag. 21: Diploma Clementis VII. — Diploma Leonis X.

Pag. 25: Diploma Pauli III.

Pag. 27: Diploma Senatus Veneti ad Approbationem.

Pag. 28: Diploma Senatus Veneti. De Matrimoniis inter. Graecos & Latinos.

Pag. 28: **ЅѺГЛАВЛЕНІЄ КНИГИ ЅЄѦ** — INDEX.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Ђ. Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1873), 311. — *É. Legrand*, Bibliographie Hellénique... au dix-huitième siècle, T. II, Paris, 1928, VIII—IX. (опис је непотпун.)

УББ. — БГМ. — Bibliothèque d' Émile Legrand (à Paris).

47. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ТРЄНОДІЯ.** [Млеци, код Дим. Теодосија], 1762.

Стр. 8, пагинација ћирилска црквеним словима, један дуернион сигниран ћирилским црквеним словима и арапским бројем (A_2): без кустоде. Брош. 110 × 81.

Текст црквеном ћирилицом.

За књижицу се знало до 1948 само по наслову. Г. Михаиловић, пронашавши 2 примерка (трећи, у Љубљани, није био запажен), изнео је мишљење да је њен писац, врло вероватно, Захарија Орфелин.

I издање. — II, фототипско, Матице српске у Новом Саду 1950.

Цена: солд. 2 (кат. Д. Теодосија; Поминак), кр. 4 (кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 387. — *Новаковић*, 14. — *М. Лесковац*, Антологија старије српске поезије (Н. Сад, 1953), 187. — *Г. Михаиловић*, Два прилога проучавању Орфелинових песама. Прилози за књижевност, XX (1954), 280—285.

БМС. — УБЉ. — БГМ

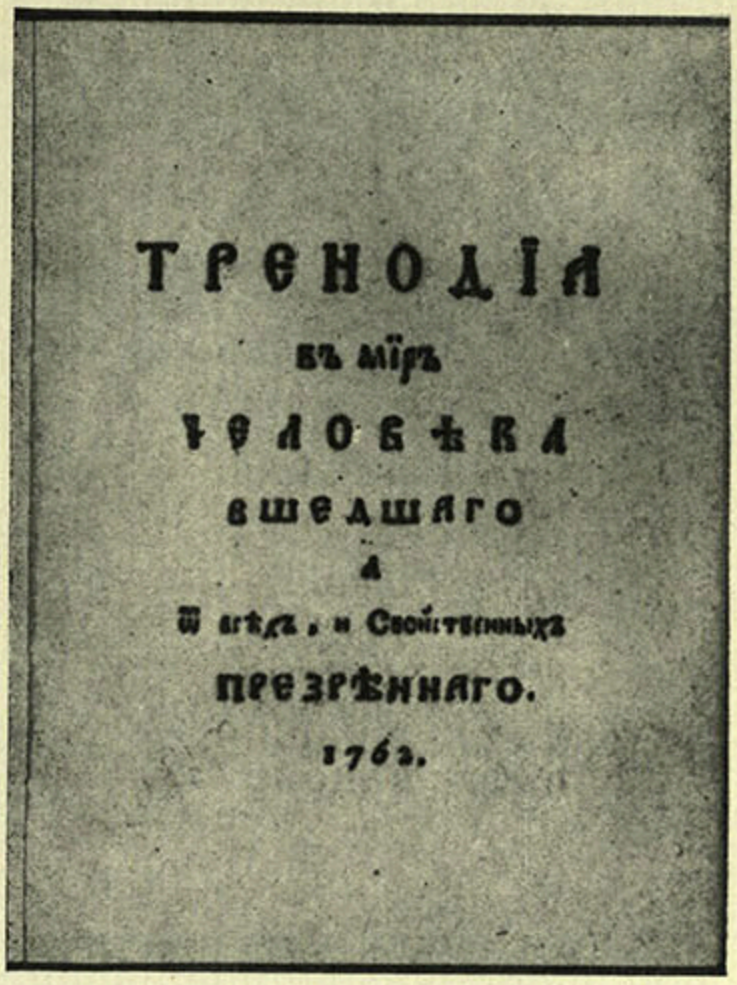
ТРЄНОДІЯ
ВЪ МІРЪ
ЧЕЛОВѢКА
ВШЕДШАГО
И
ІЗЪ НЕГО, И СВОЙСТВЕННЫХЪ
ПРЕЗРѢННАГО.
1762.

Насловна страна, стр. [1].

1762 — 1763

48. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ПЛАЧЬ СЄРБІИ...**
ОБЪЯВЛЕННЫЙ Ѿ С.С.С. [Млеци, код Д. Теодосија, 1762—1763].

Стр. 7, пагинација арапска, дуернион без сигнатуре: без кустоде. Наслов је на првој страни изнад текста. Брош. 165 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

На књижици није означено ни име писца, ни место, ни штампарија, ни година. Јулинац, а по њему вероватно и Соларић, затим Шафарик и Новаковић, ставили су је у 1761. Л. Мушуцки је ставља, несигурно, у 1764. Г. Михаиловић, на крај 1762 (после Тренодије) или у почетак 1763. Јулинцу, Соларићу, Шафарику, Новаковићу и Мушицком, није било познато ко је писац *Плача*. За њ се дознало од Кирила Живковића кад је Д. Руварац објавио у изводу његово *Возраженије*. Остојић је то прихватио, али Н. Радојчић не сматра то за потпуно поуздано и поред Стратимировићеве белешке на примерку патријаршијске библиотеке, која означује Орфелина као писца.

Да је књижицу штампао Д. Теодосије у Млецима, знамо од Соларића. Јулинчева тврдња да је штампар уништио оба *Плача* кад је дознао за њихов садржај, није тачна. *Плач* је био у продаји, што видимо из каталога књига, док *Горестни плач* није био у продаји. Остојић држи да је „Словенски текст оригинал а српски превод". Скраћеница С.С.С. разрешена је у *Горестном плачу* („чрезъ собственаго сына ея"), па се зато разрешење С. Јосифовића („славныя Сербіи сынъ") не може примити.

I издање. — II, фототипско, Матице српске у Новом Саду, 1950.

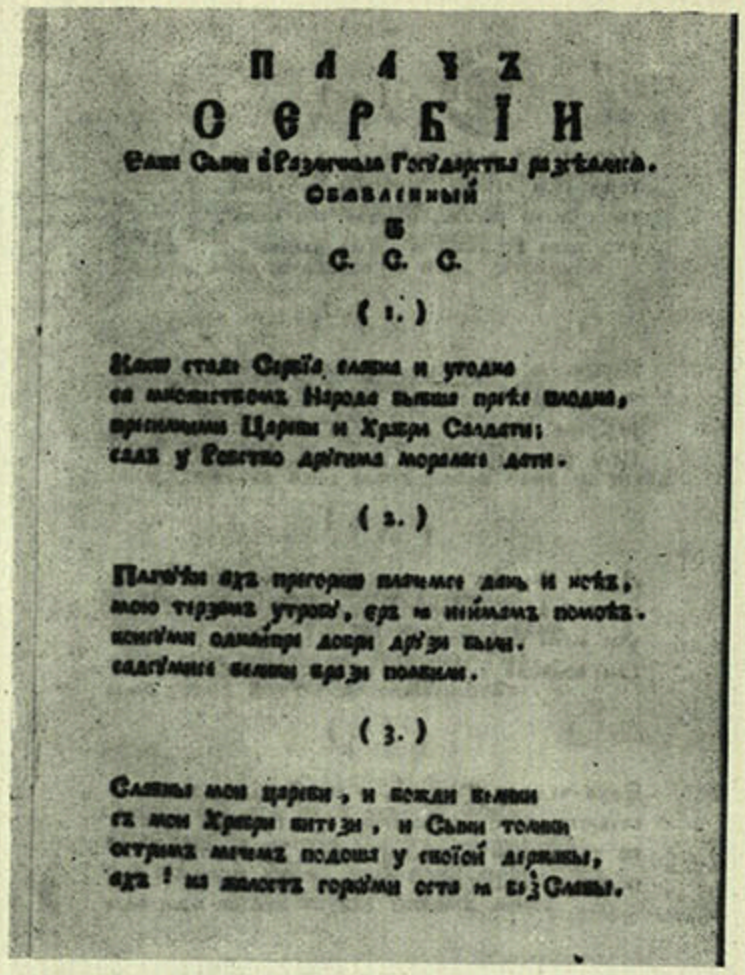

ПЛАЧЪ
СЕРБІИ
Сыну Сыни в Разсрочыя Государства разлѣлена.
Оставленный
Б
С. С. С.

(1.)

Жили стади Сербїа славна и угодна
во многолѣтствомъ Народа вышша прѣ шлодна,
прославлена Царьми и Хрѣри Солдати;
сама у Свѣтло другима моряма дети.

(2.)

Плачѣи ахъ прегорши плачимсе день и ноћь,
моју тврдиња утроши, ерх ни имамъ помоћь.
книгами одавпри добри другу нѣи.
садгимсе велики враги полкими.

(3.)

Славны мои царски, и пожди великы
гх мои Хрѣри витязи, и Сыни толики
острима мечема подоша у моју державы,
ахъ ! на жалостъ горкими сгта ни въ Сыны.

Цена: солд. (Поминак), кр. 7 (Кат. Каулицијин), карант. 6 (Б. Ковачевић).

Лит.: *П. Јулинацъ*, Краткое введеніе въ Исторію [...] [Млеци], 1765, 157—159. — Каталогъ [...] С-сербскихъ и славенскихъ книгъ, которыя находятся у г. Даміана Каулицій книгопродавца въ Новомъ Садѣ. Въ Будимѣ, 1804, 26. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 79. — *Сопиков*, I 822. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 394. — *Новаковић*, 12. — *Д. Руварац*, Захарија Орфелин. Споменик СКА, X (1891), 88. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 84—86, 96—99. — *Н. Радојчић*, Захарија Орфелин као историчар. Гласник ИД у Новом Саду, VI (1933), 256. — *Б. Ковачевић*, Три стара писма о српским књигама штампаним у Млецима. Књижевност, II (1953), 539—540. — *Г. Михаиловић*, Два прилога проучавању Орфелинових Песама. Прилози за књижевност, XX (1954), 285—291. — *С. Јосифовић*, Орфелиново Житије Петра Великаго. Зборник МС за књижевност и језик, II (1954), 19. — *М. Пантић*, Штампар старих српских књига Димитрије Теодосије. Прилози, XXVI, (1960), 222.

Архив САН. — БГМ. — УБЉ.

← *Наслов, стр. 1.*

1763

49. КРАТКОЈЕ ДА ПРОСТОЈЕ О СЕДМИХ ТАЈИНСТВАХ УЧИТЕЛСКОЈЕ НАСТАВЛЕНИЈЕ. [Млеци], в² Новой Типографїй Грекоправославной, 1763.

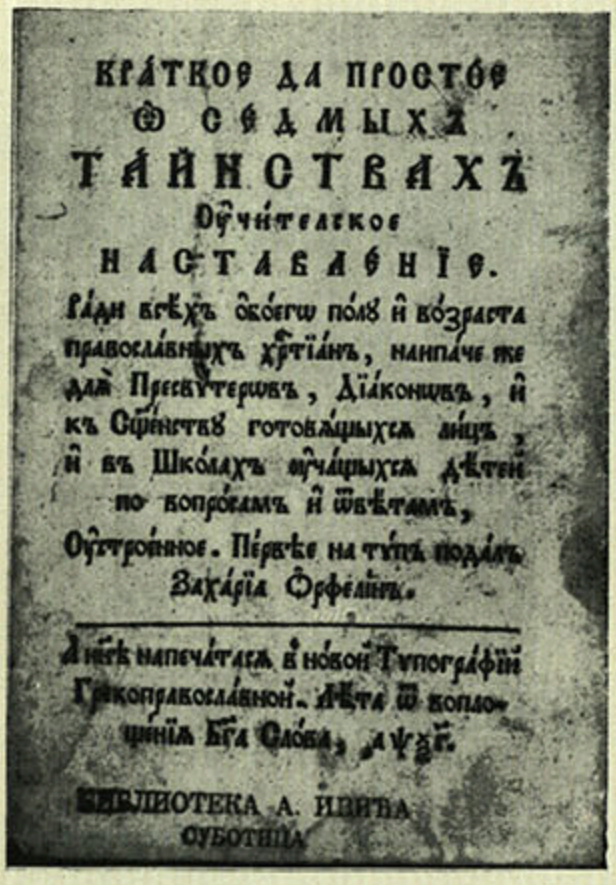

КРАТКОЄ ДА ПРОСТОЄ
О СЄДМЫХЪ
ТАЙНСТВАХЪ
Оучителское
НАСТАВЛЄНІЄ.
Ради всѣхъ окоегш пола и возраста
православныхъ хртіанъ, наипаче же
дла Пресвутеровъ, Діаконовъ, и
къ Сщенству готовящыхся лицъ,
и въ Школахъ оучащыхся дѣтей
по вопросамъ и ѿвѣтамъ,
Оустроенное. Первѣе на тупъ подалъ
Захарія Орфелинъ.

Днѣ напечатася в новой Типографїй
Грекоправославной. Лѣта ѿ воплощенія Бга Слова, ,аѱѯг.

БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА
СУБОТИЦА

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 24, пагинација ћирилска црквеним словима, 1 секстернион сигниран ћирилским црквеним словима (ав — ад); загл. украса има 2: кустода. 156 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ПРЄДИСЛОВІЄ.**

Стр. 5: **ОУЧИТЕЛСКОЄ НАСТАВЛЄНІЄ ѡ ТАЙНСТВАХЪ.**

Стр. 6: ā. **КРЄЩЄНІЄ.**

Стр. 8: в̄. **МУРОПОМАЗАНІЄ.**

Стр. 10: г̄. **ЄУХАРІСТІА.**

Стр. 13: д̄. **ПОКАЯНІЄ.**

Стр. 15: ѣ̄. **С[ВЯ]ЩЄНСТВО.**

Стр. 22: з̄. **БРАКЪ ЧЄСТНЫЙ.**

Стр. 23: ӣ. **ЄЛЄѠСВЯЩЄНІЄ. Надъ Болнымъ.**

I 1760. (бакрорезно). — II издање.

Цена: солд. 5 (кат. Д. Теодосија), кр. 15 (кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 915. — *Новаковић*, 17. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској. Богословски гласник, IV (1903), 187—188. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 84.

БМС. —БГМ.

50. [МОГИЛА, Петар]: ПРАВОСЛАВНОЄ ИСПОВѢДАНИЄ ВѢРЫ...
Къ Венеціи, Къ Типографіи Ѳеодосіа, [1763].

Л. 16+152, фолијација ћирилска црквеним словима, дурециони сигнирани ћирилским црквеним словима (за првих 16 л. а҃в до д-дв҃, затим а҃, а҃в҃, на крају л҃и, л҃ив҃); Заглавних украса има 3, завршна 3, виньете на л. 1, 2, 13, 1, 63, 86, 115, 131; кустода. 209 × 161.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 1б: Изреченіе сіе (или оувѣщтелное изявленіе [...]

Л. 2а: **ѦДРІѦНЪ** [...] архіеп[і]ск[о]пъ... Москвы и всеѧ Россіи[...] ц[е]ркве питомцемъ[...] [У посланици стоји:] „Митрополітъ Петръ Могіла [...] Сочини сію [...] книгѫ.

Л. 11б: **ПАРТЕНІЙ** [...] архіеп[і]ск[о]пъ Константінополѧ[...] Селенскій Патріархъ.

Л. 13а: **ОРѲОДОѮОС ОМОЛОГІѦ.**

Л. 1а: [Первая часть], Православное исповѣданіе Вѣры [...]

Л. 63: Вторая часть, Православнаго исповѣданіѧ ...] ѡ Надежди.

Л. 86а: Третіѧ часть, Православнаго исповѣданіѧ.

Л. 115а: С[вѧ]таго Іоанна Дамаскина, ѿ третіѧго слова, ѡ с[вѧ]тыхъ їкѡнахъ.

Л. 126б: Изложеніе вѣры по ѿкровенію с[вѧ]таго Григорія еп[і]ск[о]па Неокесаріискаго чѫдотворца.

Л. 131а: **ПИНАѮЪ.**

Прво руско издање: 1696. До 1769 било их је више. Ово је, на црквено словенском, једино издање у нас. Год. 1889 превео га је на српски Митрофан Шевић и штампао у Задру код И. Водицке.

Цена: л. 8 (кат. Дим. Теодосија), л. 5 (Поминак).

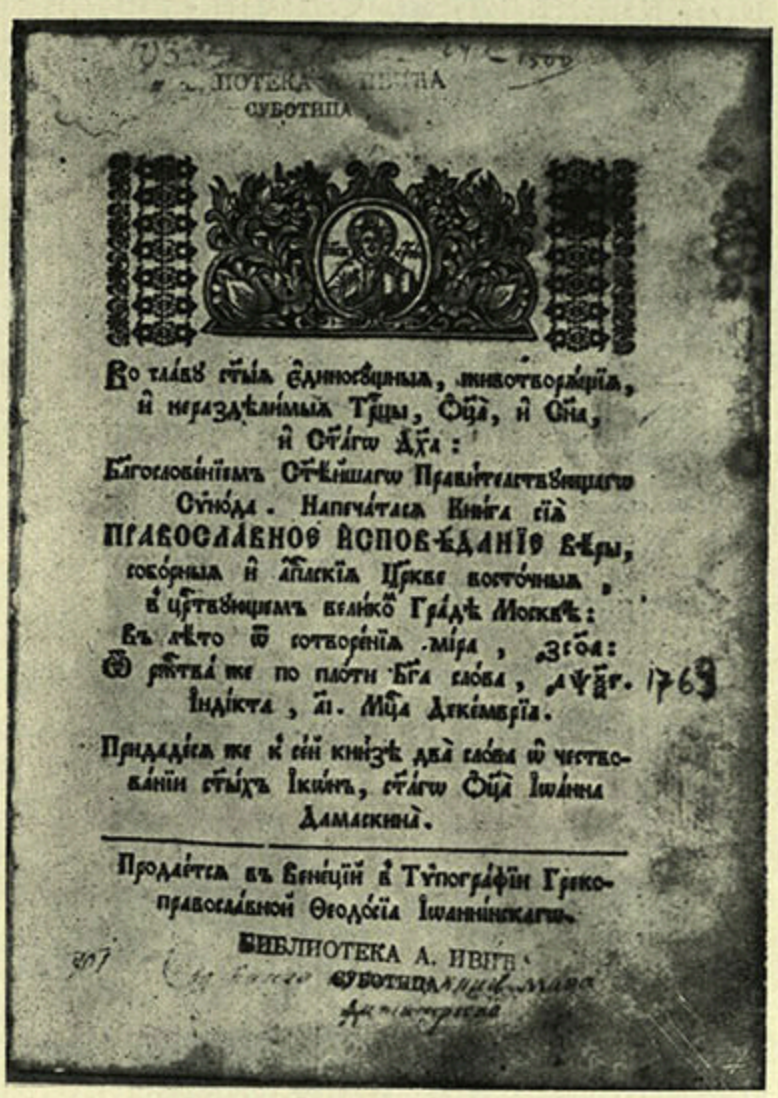

Насловна страна, л. [1 а].

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 74. — *Шафарик*, 916. — *Новаковић*, 24. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској. Богословски гласник, IV (1903), 190—193.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

51. ОДА НА ВОСПОМИНАНИЈЕ ВТОРАГО ХРИСТОВА ПРИШЕСТВИЈА ПО ОБРАЗУ ПЈЕСНИ ЛВА ПРЕМУДРАГО. На славенски... Парѳенїемъ [Павловићем] єпіскопомъ приведеннаѧ, стіхами же славенскими Захарїемъ Орфелиномъ... оустроеннаѧ. [Млеци], В' новой Типографіи Грекоправославной, 1763.

Стр. 16, пагинација ћирилска црквеним словима, један кватернион без сигнатуре; заглавни украс 1; стране наслова и текст имају једнолинијски оквир; кустода. 153 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1760 (бакрорез). — II издање.

Цена: солд. 6 (кат. Д. Теодосија), кр. 15 (кат. Каулицијин).

Лит.: *Шафарик*, 388. — *Новаковић*, 18.

БМС. — УБЉ. — БГМ.

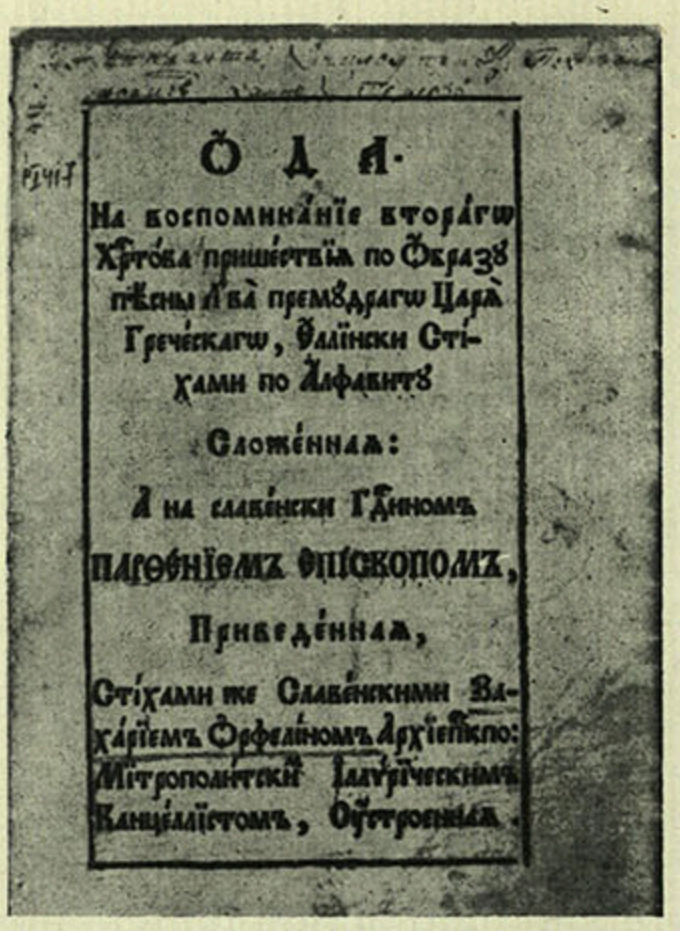
ОДА.
На воспоминáніе втораго
Хрто́ва пришéствія по Óбразу
пѣсны 1 ѣ̀ премýдраго Царя̀
Грéческаго, Óлгінски Стí-
хами по Áлфавитý
Сложéнная:
А на слáвенски Гдíномъ
ПАРѲЕНІЄМЪ ѲПІСКОПОМЪ,
Приведéнная,
Стíхами же Славéнскими За-
хáріемъ Ѳрфелíномъ Архіепископ:
Мітрополитскій Іллурíческимъ
Канцелáріотомъ, Óтстроенная.

Насловна страна, стр. 1.

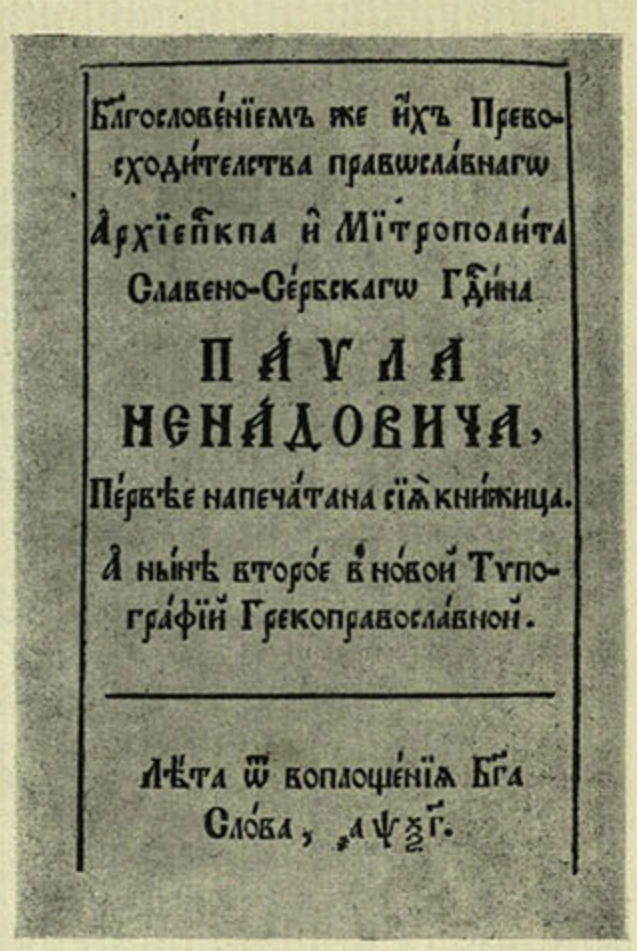
Блгословéніемъ же íхъ Прево-
сходи́тельства правослáвнаго
Архіепископа и Мітрополíта
Славено-Сéрбскаго Гдíна
ПАУЛА
НЕНАДОВИЧА,
Пéрвѣе напечáтана сíѧ кни́жица.
А нынѣ втóрое в новóй Тупо-
грáфіи Грекоправослáвной.

Лѣта ѿ воплощéніѧ Бга
Слóва, ,ѧѱѯг.

Насловна страна, стр. [2].

52. ОРТОДОКСОС ОМОЛОГИЈА. [Млеци, код Д. Теодосија, 1763].

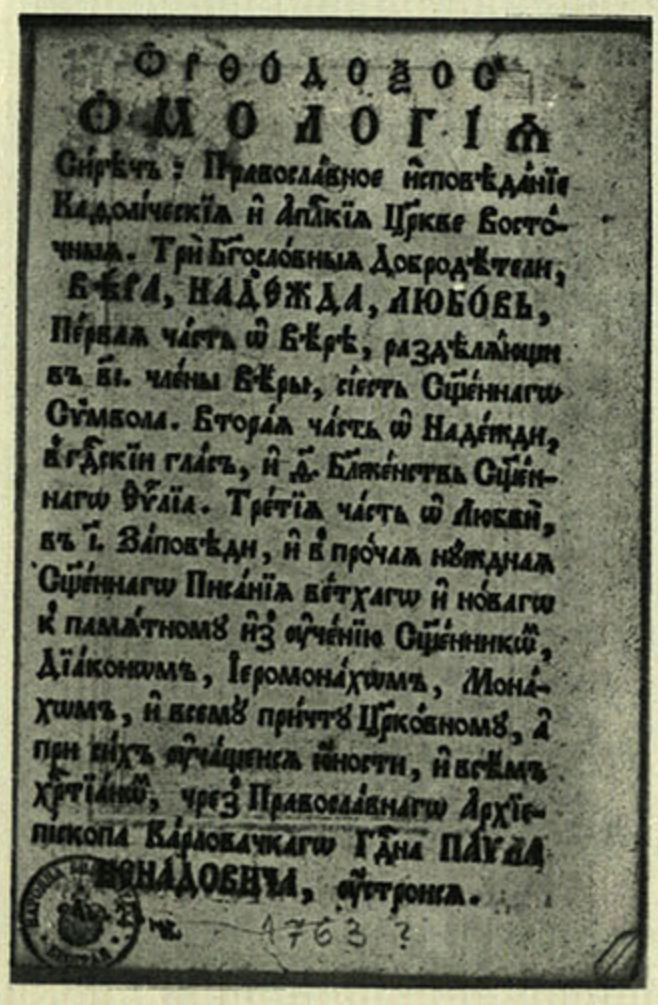
Ортодоксос
ОМОЛОГІѧ
Сúрѣчь: Правослáвное íсповѣдáніе
Кафолíческія и Апóстольскія Цр̃кве Восто-
чныя. Трѝ Бгослóвныя Докродѣтели,
ВѢРА, НАДѲЖДА, ЛЮБОВЬ,
Пéрвая чáсть ѿ ВѢры, раздѣлѧющи
въ ѳ̃. чл̃ны ВѢры, сúесть Сúмвола.
Сúмвола. Втора́ чáсть ѿ Надéжди,
в гдскíя глáсы, и в. блжéнствъ Сúмво-
лаго ѳ̃ѵлíа. Трéтíя чáсть ѿ Любвú,
въ í. Запов҃ди, и в прочая нáвыкнам
Сúмвола Пíсанíя вéтхаго и нóваго
к памáтнымъ íзъ оучéнíя Сúмвольскíй,
Дíаконамъ, Іеромонáхомъ, Монá-
хомъ, и всемъ прíчтъ Цр̃ковномъ, а
при нúхъ оучáщемся íноцы, и всѣмъ
хрт̃íáнóмъ, чрезъ Правослáвнаго Архíе-
пúскопа Карловáчкаго Гдна ПАУЛА
НЕНАДОВЦА, оутроúка.
1763 ?

Насловна страна, стр. [1]

Стр. 32, пагинација ћирилска црквеним словима, два кватерниона сигнирана ћирилским црквеним словима (аѣ̄-аѯ̄ и в-вѯ̄); кустода. Са 1 ил. на стр. 2. Брош. 149 × 99.

Текст црквеном ћирилицом.

На насловној страни није означено ни место, ни штампарија, ни година. По Соларићу знамо да је штампана у Млецима код Д. Теодосија. Шафарик и Новаковић ставили су је у 1777. По опреми и штампи књижица личи на Теодосијева издања из 1763—1765. Теодосије је 1763 штампао све књижице које је Орфелин пре тога резао и издавао у својој бакарној типографији; и ова је једна од таквих. Л. Мушицки ју је такође навео у 1763 години.

I 1758 (бакрорезно). — II издање.

Цена: солд. 8 (кат. Д. Теодосија), солд. 15 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ,* Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 78—79. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик,* 918. — *Новаковић,* 70.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

53. ПОСЉЕДОВАНИЈЕ МОЛЕБНА ЗА БОЉАШЧАГО.

[Млеци], код' Димитрїа Ѳеодосїа (1763).

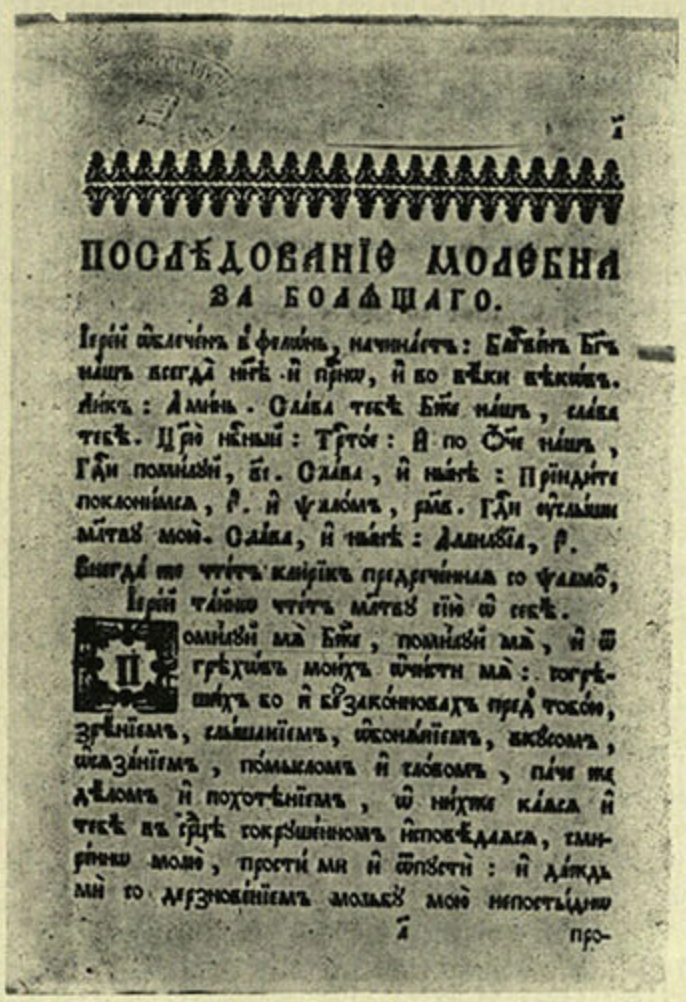

ПОСЛѢДОВАНІЄ МОЛЕБНА
ЗА БОЛѦЩАГО.

Іерей ѡтключ҃ивъ ектенію, начинаетъ: Бл҃гослов҃енъ Бг҃ъ нашъ всегда нн҃ѣ и҆ пр҃нзде, и҆ во в҃ѣки вѣкомъ. Ам҃инь: Аминь. Слава тебѣ Бо҃же нашъ, слава тебѣ. Цр҃ю нб҃сный: Трисвѧтое: Ѻ҆тче нашъ, Гд҃и помилуй, 12. Слава, и҆ нн҃ѣ: Пр҃иидите поклонимсѧ, ѱ. и҆ ѱалмъ, рм҃в. Гд҃и ѹслы҃ши мл҃тву мою. Слава, и҆ нн҃ѣ: Аллилуіа, ѱ. Вмѣсто же чтетъ кирїкъ предпсалмїе со ѱалмо҃, Іерей тайно чтетъ мл҃тву гл҃ю ѡ҆ сѧ҃тѣ.

Помилуй мѧ Бо҃же, помилуй мѧ, и҆ ѿ грѣховъ моихъ ѡ҆чи҃сти мѧ: тогдѣшнихъ со и҆ беззаконіихъ предъ тобою, зрѣніемъ, слышаніемъ, ѡ҆бонѧніемъ, кѹсомъ, сказа҃ніемъ, помышленіемъ и҆ словомъ, плѡтію дѣломъ и҆ похотѣніемъ, ѿ нихже клансѧ и҆ тебѣ въ сердцѣ сокрѹшенномъ и҆спов҃ѣдаюсѧ, тмирѣнно молю, прости ми и҆ ѡ҆ставь: и҆ далѣе мѧ со дерзновѣніемъ молитвѹ мою непостыдну

а про-

Послѣдованіе молебна за болѧщаго
помилуетъ и҆ спасетъ насъ (и҆ раба своего, ѥ҃ликъ:) ѩкш благъ и҆ человѣколюбецъ.
Посемъ же ѩже ѡ҆збо҃лѧтъ поютъ, и҆ли чтутъ
Призри на моленіѧ твоихъ рабъ всенепорочнаѧ:
И ѹ҆ходятъ со свои҃ми благодарѧщи Бга.

Печа҃тано въ цр҃твующемъ Градѣ Москвѣ ,ѧѱѯг.

Нахо҃дятсѧ въ Тѵпографіи Грекоправосла҃вной
кодъ Димитрїа Ѳеодо҃сїа

Штампарија, место и година, л. 12 б.

Наслов, л. 1 а.

Л. 12, пагинација ћирилска црквеним словима, један сексторнион сигниран ћирилским црквеним словима (а҃ - а҃ѕ҃); заглавни украс 1, завршни 1, иницијала 5; у тексту употребљен киновар; кустода. Брош. 213×156.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов са киноваром налази се на првој страни изнад текста; место, штампарија, година, на последњој страни доле.

Прво руско издање забележено код Сопикова (I, 850) у 1740 години.

I издање. — II 1804.

Цена: л. 1.50 (кат. Д. Теодосија; Поминак).

Лит.: *Шафарик*, 905. — *Новаковић*, 34.

НББ. — БГМ. — Епархијска библиотека у Н. Саду.

1764

54. БЛАГОПОТРЕБНИЈА ЈЕКТЕНИЈ. Къ Венеціи, код Димитріѧ Ѳеѡдосіѧ, 1764.

Л. 66, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а҃в҃ - а҃д последњи ж - ж҃д҃), на крају квинион (з - з҃ѕ҃); иницијала има 5, заглавних украса 16, завршних 1, виньета на л. 2; у наслову и тексту употребљен киновар; кустода. 190×130.

Текст црквеном ћирилицом.

БЛАГОПОТРЕБНЫЙ
ЄКТЕНІЙ
ТОЄСТЬ:
СОБРАНІЄ
БЛАГОПОТРЕБНЫХЪ
ПРОШЄНІЙ
ко врємени и нєкдамъ различнымъ
ОУПОТРЕБЛЯЄМЫХЪ,
На проскомидіяхъ, на єктеніяхъ и начала
бжественныя Литургіи, и по ѳилін.
Такожде указаніє Прокимновъ, Аллилуіа,
ѳилій, и Причастновъ, по примѣчанію
изображенныхъ прошеній.
Благословеніємъ стѣйшаго Сѵнода Напечатася
во стѣй Кіевопечерской Лаврѣ.
Находится ко Димитріи Ѳеодосіи
въ Венеціи.
1764.

Насловна страна има две варијанте. Ово је вероватно I варијанта, која се разликује од II варијанте у томе што насловна страна нема украсни оквир, што је на њој назначено да се дело налази код Д. Теодосија у Венецији и што је година обележена арапским бројевима. Текст у књизи је у обе варијанте потпуно исти. Примерци I варијанте су ређи.

Цена: л. 3 (кат. Д. Теодосија; Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 71, 72. — *Шафарик*, 891. — *Новаковић*, 20.

БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

55. БЛАГОПОТРЕБНИЈА ЈЕКТЕНИЈ. [Млеци, код Д. Теодосија], 1764.

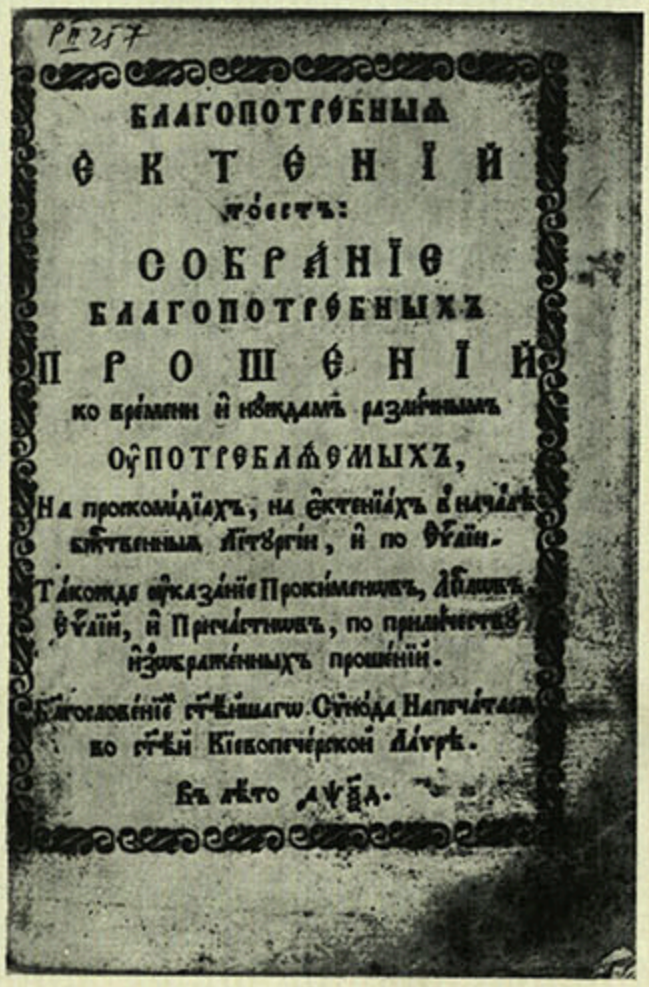
Рп 257
БЛАГОПОТРЕБНЫЙ
ЄКТЕНІЙ
ТОЄСТЬ:
СОБРАНІЄ
БЛАГОПОТРЕБНЫХЪ
ПРОШЄНІЙ
ко врємени и нєкдамъ различнымъ
ОУПОТРЕБЛЯЄМЫХЪ,
На проскомидіяхъ, на єктеніяхъ и начала
бжественныя Литургіи, и по ѳилін.
Такожде указаніє Прокимновъ, Аллилуіа,
ѳилій, и Причастновъ, по примѣчанію
изображенныхъ прошеній.
Благословеніємъ стѣйшаго Сѵнода Напечатася
во стѣй Кіевопечерской Лаврѣ.
Въ лѣто ,ѵѱѯа.

Друга варијанта ове књиге разликује се од прве само у насловном листу, који овде има оквир од графичких украса. Из наслова је изостављена и штампарија и место, како би изгледало да је књига штампана у Москви. То је мистификација Теодосијева, пошто су Срби са неповерењем куповали богослужбене књиге које не би долазиле из Русије. Али, и поред тога, 1826 било је 153 непродата примерка књиге. У Библиотеци Матице српске, налази се примерак у коме је на насловном листу I варијанте залепљен лист II варијанте.

Лит.: *Б. Ковачевић*, Три стара писма о српским књигама штампаним у Млецима. Књижевност, VIII (1953), 2, 540.

БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

56. БУКВАР МАЛИ. [Млеци, код Д. Теодосија (1764?)].

Овај се буквар није могао нигде наћи. Ниједан га библиограф није забележио.

„Буквар малый“ налази се забележен у Каталогу књига Димитрија Теодосија, а у млетачком Архиву нађено је одобрење цензуре за L'Abecedario piccolo (Буквар мали) у 1764 години. На сачуваној цедуљици писаној Орфелиновом руком 7 новембра 1768, а на којој је Орфелин записао књиге које је дао неком Тодору да прода на румском вашару, записано је и 5 буквара малих.

Пана Тедодсије, када је почео штампати за Србе, првих десет година само је штампао распродана издања Димитрија Теодосија. Тако је поново штампао 1792 године Буквар мали под насловом који је горе наведен у угластој загради.. То је наслов у Буквару који је Прокопович издао са Катихизисом, а сигурно је такав исти наслов имао и Димитријев Буквар мали: Димитрије је посебно штампао Прокоповичев Катихизис (Десјатословије) 1759, па вероватно исте године посебно и Буквар. Цензура је дала одобрење за Десјатословије 1763, а за Буквар 1764. Панин је Буквар истоветан са Прокоповичевим Букваром, само што је Пана после Буквара додао „стіхи 8чителни“ из Левшиновог Катихизиса. Ако је Димитрије рачунао да ће посебно издати Буквар имати бољу прођу, он се у томе није преварио, пошто је Буквар већ пре 1792 године био распродан и Пана га је поново штампао. Од Десјатословија је 1826 године било још 500 непродатих примерака на стоваришту.

Д. Руварац је изнео мишљење да овај Буквар није саставио Прокопович иако га је дао заједно са својим Катихизисом.

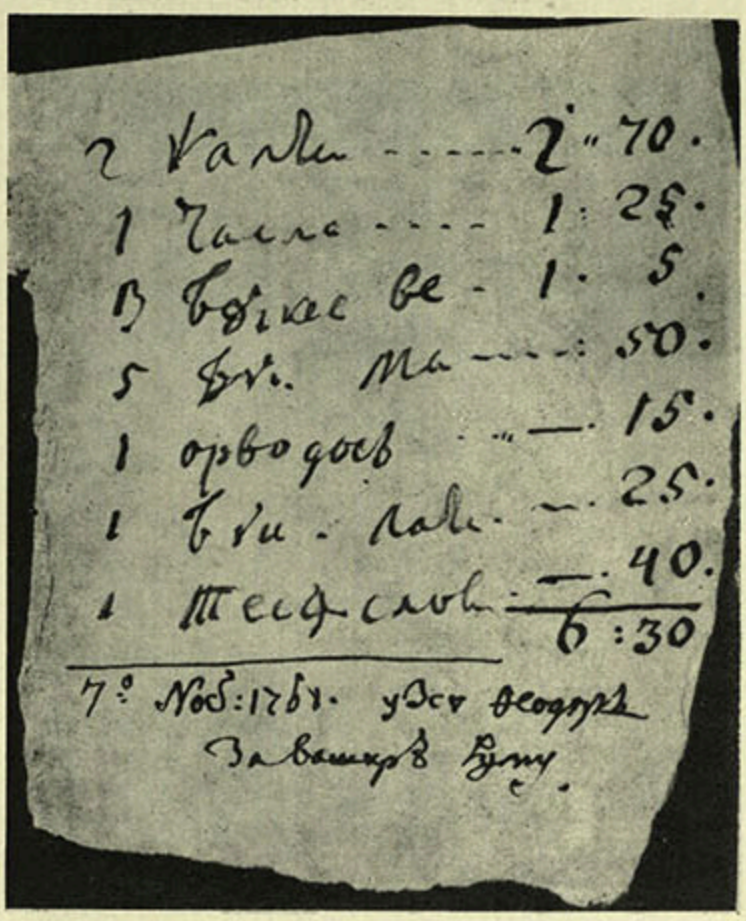

Орфелинова забелешка књига за румски вашар 1768.

Цена: 6 солд. (кат. Д. Теодосија).

Лит.: *Д. Руварац*, Архимандрита Јована Рајића „Историја катихизма“. Архив за историју српске карловачке митрополије, II (1912), 227. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин, Београд, 1923, 27. — *Б. Ковачевић*, Три стара писма о српским књигама штампаним у Млецима. Књижевност, VIII (1953), 2, 540. — *М. Пантић*, Штампар старих српских књига Д. Теодосије. Прилози, XXVI (1960), 225.

57. ЕВАНГЕЛИЈА ЧТОМАЈА ВО СВЈАТИ И ВЕЛИКИ ЧЕТВЕРТОК... И ВО СВЈАТИ ВЕЛИКИ ПЈАТОК... На тупъ изданна ѿ З[ахарија] О[рфелина] [Млеци], код Димитрїа Ѳеодосїа, (1764).

Л. 47, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а҃в҃ - а҃д҃, на s҃ - s҃д҃); са 15 иницијала, 14 заглавних и 4 завршна украса, виньета на л. 2; кустода. 163 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

I издање. — II 1791.

Цена: л. 1 (кат. Д. Теодосија).

Лит.: *Б. Ковачевић*, Једна до сада непозната Орфелинова књига. Прилози за књижевност, III (1923), 227—229.

НББ. — УББ. — БГМ.

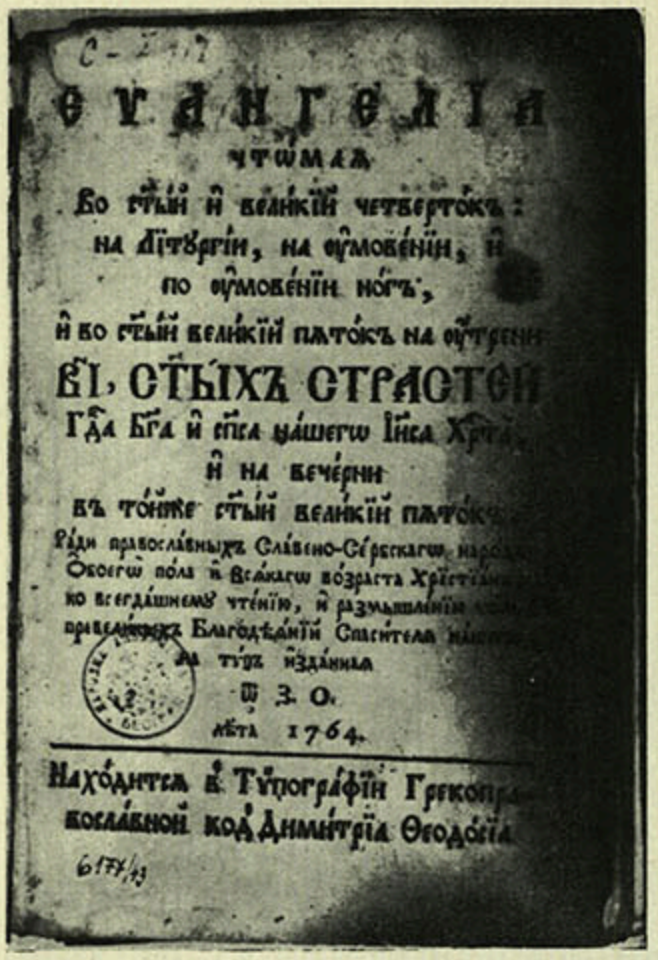
ЕѴАНГЕЛІЯ
ЧТОМАЯ
Во стѣй й велікій четвертокъ:
на Літоргіи, на оумовеніи, й
по оумовеніи ногъ,
й во стѣй великій пятокъ на оутрени
ВІ, СТЫХЪ СТРАСТЕЙ
Гда Бга й спса нашегw Іисса Христа,
й на вечерни
въ тоніе стѣй великій пятокъ
Ради православныхъ Славено-Сербскагw народа
Обоегw пола й всякагw возраста Христіанъ
ко всегдашнемѹ чтенію, й размышленію
православныхъ Благодѣяній Спасителя нашего
да тыпъ издания
Ѱ З. О.
лѣта 1764.
Находятся в Тѵпографіи Грекославянской код Димитріа Ѳеодосія

← *Насловна страна, л. [1 а].*

58. ИСТИНАЈА О БОЗЈЕ РАДОСТ В ВОСПОМИНАНИЈИ БЛАГОДЈЕЈАНИЈИ БОЖИЈИХ К РОДУ ЧЕЛОВЈЕЧЕСКОМУ.

ѵ Венеціи, код Димитріа Ѳеѡдосіѧ, [1764].

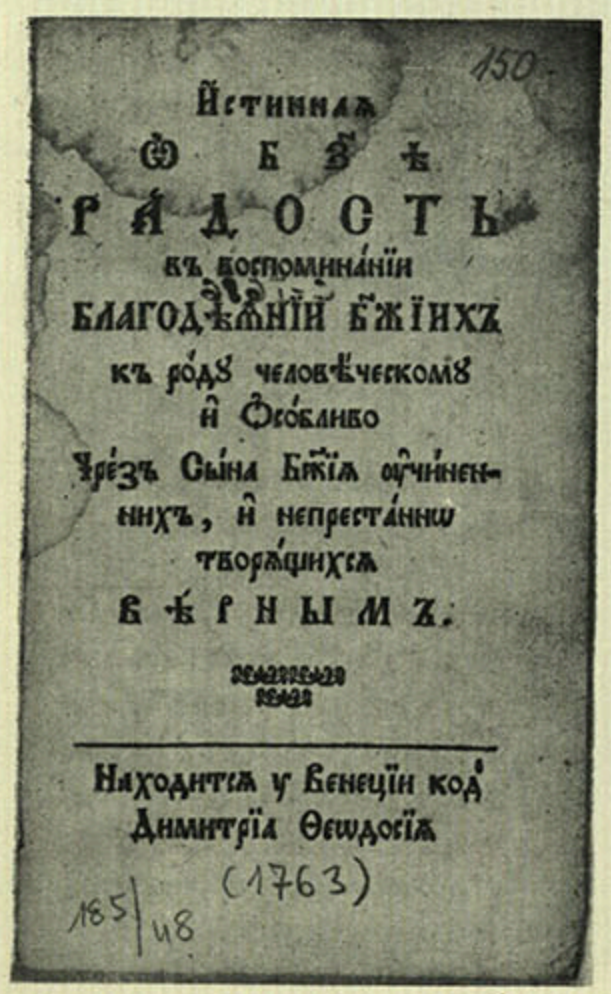
Йстиннаѧ
Ѳ Б З Ѣ
РА́ДОСТЬ
къ воспомина́нїи
БЛАГОДѢ́ТНІЙ БЖЇИХЪ
къ ро́ду челов Ѣ́ческомѹ
й Ѳеоблаго
Чрезъ Сы́на Бжїѧ оучи́ненныхъ, й непрестáнно творѧщихъ
В Ѣ́ Ч Н Ы М Ъ.
Находятся у Венеціи код Димитріа Ѳеѡдосіа
(1763)

Л. 12, фолијација ћирилска црквеним словима, један секстернион сигниран ћирилским црквеним словима (аѣ - аѕ), иницијал 1, завршни украс 1, виньета на л. 2; кустода. Брош. 144 × 85.

Текст црквеном ћирилицом.

Није означена година издања. М. Пантић је нашао у Млетачком архиву податке да је цензура одобрила књигу за штампање 1764. Исте године књига је, вероватно, и објављена.

Цена: солд. 5 (кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: Сопиков, I, 437. — *Шафарик,* 1000. — *Новаковић,* 16.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

59. [КРИНОВСКИ], Геоден: **ПРОПОѢДЬ ИЛИ СЛОКО ѠБ СѢСУЖДЄНІИ.**
Из Рωссійскаго на Славено-Сербскый ѧзыкъ преведенное въ Новомъ Садѣ. Къ Венеціи, код' Димитріа Ѳеодосіа, 1764.

Л. 8, фолијација арапска, један кватернион сигниран ћирилским црквеним словима и арапским бројем ($\bar{а}_2$-$\bar{а}_4$): са једним иницијалом и једним заглавним украсом. Кустода. Брош. 216 × 169.

Текст црквеном ћирилицом.

Л. [1б]: **СЛОКО КЪ НЄДѢЛЮ Ѳ СЛѢПОМЪ.**
Остојић мисли да би Орфелин могао бити преводилац.

Цена: солд. 12 (кат. Д. Теодосија), солд. 10 (Поминак), кр. 20 (кат. Кулицијин).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 80. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 968. — *Новаковић*, 25. — *Филаретъ (Гумилевскій)*, Обзоръ русской духовной литературы. I, Санктпетербургъ, 1884, 332—333. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд. 1923. 93.

НББ. — БМС. — НББХС. — БГМ.

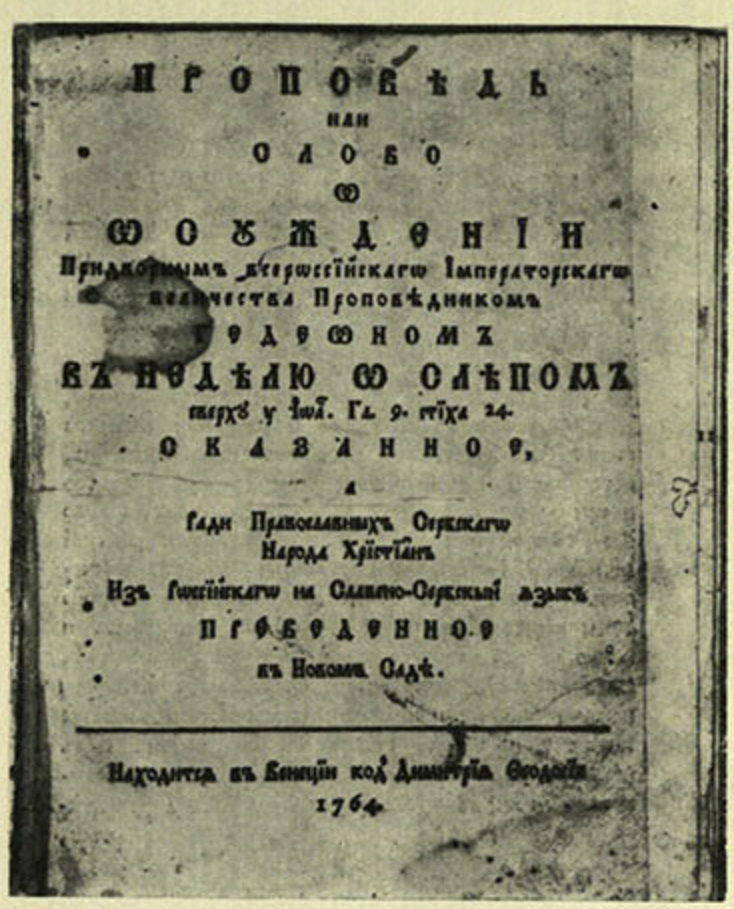
ПРОПОѢДЬ
ИЛИ
СЛОВО
Ѳ
СѢСУЖДЄНІИ
Придворнымъ всероссійскаго Императорскаго
Величества Проповѣдникомъ
ГОДѲВНОМЪ
КЪ НЄДѢЛЮ СЛѢПОМЪ
творѣ у Іωа. Гл. 9. стіхъ 24.
ОКАЗАННОЕ,
а
ради Православныхъ Сербскаго
Народа Христіанъ
Изъ Россійскаго на Славено-Сербскій ѧзыкъ
ПРЕВЕДЕННОЕ
въ Новомъ Садѣ.
Находится въ Венеціи код Димитрія Ѳеодосія
1764

Насловна страна, л. [1 а]. →

60. [КРИНОВСКИ], Геоден: **СЛОКО Ѳ ГРѢШНОМЪ ЧЄЛОВѢКѢ.**
Преведенное ѿ І[оанна] Р[аича]. Къ Венеціи, код' Димитріа Ѳеодосіа, 1764.

Л. 10, фолијација арапска, један квинион сигниран ћирилским црквеним словима и арапским бројем ($\bar{а}_2$-$\bar{а}_5$); иницијал 1, заглавни украс 1; кустода. Брош. 220 × 168.

Текст црквеном ћирилицом.

Л. [1б]: **СЛОКО КЪ НЄДѢЛЮ ДЄСѧТОМЪ СѢДМѠЮ по сошествіи Свѧтаго Дѹха. Преведенное ѿ І.[ωаннъ] Р.[аичъ] въ Карловцѣ Сѷрмійскомъ.**

Цена: солд. 12 (кат. Д. Теодосија), солд. 10 (Поминак), кр. 20 (кат. Каулицијин).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 82. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 967. — *Новаковић*, 26. — *Филаретъ (Гумилевскій)*, Обзоръ русской духовной литературы. I, Санктпетербургъ, 1884, 332—333.

НББ. — БМС. — НББХС. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

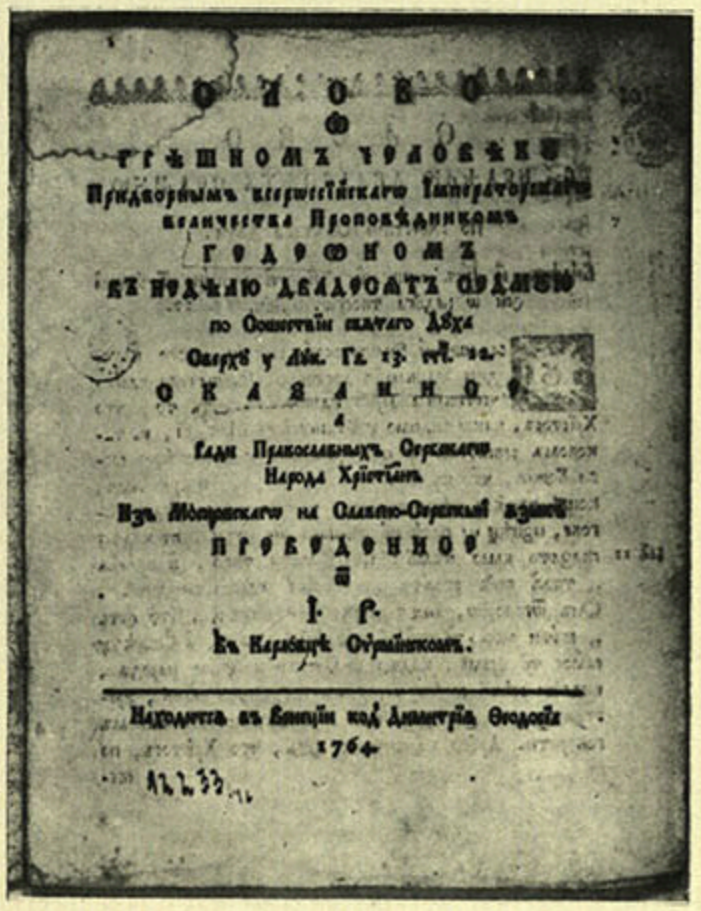
СЛОВО
Ѳ
ГРѢШНОМЪ ЧЄЛОВѢКѢ
Придворнымъ всероссійскаго Императорскаго
Величества Проповѣдникомъ
ГОДѲВНОМЪ
КЪ НЄДѢЛЮ ДЄСѧТОМЪ СѢДМѠЮ
по Сошествіи Свѧтаго Дѹха
Сверхъ у Дѣян. Гл. 13. стіх. 22.
ОКАЗАННОЕ,
а
ради Православныхъ Сербскаго
Народа Христіанъ
Изъ Россійскаго на Славено-Сербскій ѧзыкъ
ПРЕВЕДЕННОЕ
ѿ
І. Р.
Въ Карловцѣ Сѷрмійскомъ.
Находится въ Венеціи код Димитрія Ѳеодосія
1764

Насловна страна, л. [1 а] →

61. ОКТОИХ. Къ Венеціи, Къ Типографіи... Ѳеодосіа, 1764.

Во славу стыя Единосущныя, животворящія,
и нераздѣлимыя Троицы, Отца, и Сна,
и Стаго Духа:
Благословеніемъ Стѣйшаго Правительствующаго
СѴНОДА. Напечатася Книга сіа
ОКТѲИХЪ, Сирѣчь
ОСМОГЛАСНИКЪ,
Въ Цртвующемъ великомъ Градѣ Москвѣ:
Въ лѣто ѿ сотворенія міра, ,зсѳѳ:
ѾКтвы же по плоти Бга слова, ,аѱѳа.
Индикта, кг. Мца Апрѣлія

Продается въ Венеціи в Типографіи Гре
православной Ѳеодосіа Іоаннинскаго.

Л. 155! односно 159 (грешком л. 137 означен поново као 133 са следовањем); фолијација ћирилска црквеним словима, дуерниони, први без сигнатуре, остали сигнирани ћирилским словима (а̄ - е̄ ѕ̄, последњи л̄ѳ - л̄ѳѕ̄), на крају 3 л. са сигнатуром м̄-м̄ ѕ̄, са 17 заглавних и 6 завршних украса. Виньете на л. 1, 2, 22, 39б, 57, 76, 95, 114, 133, 148; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 215 × 150.

Текст црквеном ћирилицом.

Према податку из Млетачког архива, издање је приређено по Октоиху штампаном у Москви 1753. (М. Пантић).

Цена: л. 8 (Кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: *Шафарик*, 899. — *Новаковић*, 23.

НББ.— УББ. — БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

62. О.[РФЕЛИН], З.[ахарија]: СѢТОВАНІЄ НАЗЧЕННАГѠ ЛЛАДАГѠ ЧѢЛОВѢКА. Изъ Рѳсскогъ на Сербскый ѧзыкъ преведено ѿ З.О. [Млеци, код Д. Теодосија], 1764.

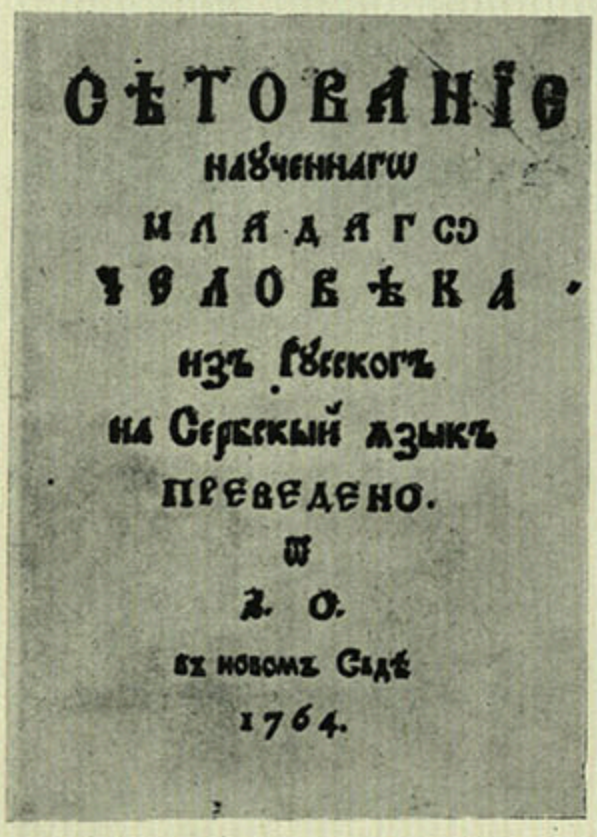
СѢТОВАНІЄ
НАЗЧЕННАГѠ
ЛЛАДАГѠ
ЧѢЛОВѢКА
ИЗЪ РѲССКОГЪ
НА СЕРБСКЫЙ ѦЗЫКЪ
ПРЕВЕДЕНО.
Ѿ
З. О.
ВЪ НОВОМЪ САДѢ
1764.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 8, пагинација арапска, 1 дуердион сигниран ћирилским црквеним словима и арапским бројем (4₂); без кустоде. Брош. 102 × 86.

Текст црквеном ћирилицом.

Књижица за коју се знало само по наслову, нађена је тек 1948 (Универзитетска библиотека у Љубљани има такође један примерак али то није било запажено). На насловној страни стоји да ју је З. Орфелин превео са руског. Г. Михаиловић сматра то за уобичајену Орфелинову мистификацију и мишљења је да је песма Орфелинова.

I издање. — II фототипско, Матице српске у Новом Саду, 1950.

Цена :солд. 2 (Кат. Д. Теодосија, Поминак), кр. 4 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1910, 83. — *Шафарик*, 395. — *Новаковић*, 22. — *М. Лесковац*, Антологија старије српске поезије. (Н. Сад, 1953), 187. — *Г. Михаиловић*, Два прилога проучавању Орфелинових песама. Прилози за књижевност, НН (1954), 283—285.

УБЉ. — БГМ.

63. ПСАЛТИР. [Млеци, код Д. Теодосија], 1764.

Л. [16]+240 (први лист празан; да припада првом табаку, види се по сигнатури и воденом знаку); фолијација ћирилска црквеним словима; кватерниони, на табацима без фолијације сигнатура *г, *д и ** — **д, на табацима са фолијацијом сигнирани ћирилским црквеним словима (а — ад, на крају а — а д); са 183 иницијала, 11 завршних украса и виньетама на л.: [3], 1, 10, 195, 31б, 43, 53б, 66б, 78, 88, 98б, 112, 125б, 136б, 146б, 157, 167б, 176, 190, 199, 210б, 220; гравира је на л. [16б]; насловна страна са украсним оквиром; кустода. Са 1 ил. 153×105.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај:

Л. [3а]: **СѸМВОЛЪ,** Рекше исповѣданіе, во С[вѧ]тыхъ О[т]ца нашего Аѳанасіа Патріарха Алеѯандріискагѡ.

Л. [6а]: Анастасіа Бл[а]женнагѡ Патріарха великіа Антіохіи, и Кѵріла Алеѯандріискагѡ.

Л. [10а]: С[вѧ]таго Маѯима изложеніе ѡ вѣрѣ, вкратцѣ вопрошати, и ѿвѣщати всякомѹ хр[і]стіанинѹ православномѹ.

Л. [14б]: **РАЗѸМНѠ ДА БѢДЕТЪ** какѡ подаваетъ пѣти Псалтирь.

Л. 1а: **Д[А]Е[И]ДА ПРОРОКА И Ц[А]РѪ ПѢСНЬ.**

Л. 220а: **ПѢСНЬ, ПЕРВАѪ,** Експ҃ѣ погрѹзивъ фараѡна Мѡѵсей г[лаго]летъ.

Л. 222а: **ПѢСНЬ, ВТОРАѪ.**

Л. 226а: **ПѢСНЬ, ТРЕТІѢ,** Анны матере Самѹила пророка.

Л. 227б: **ПѢСНЬ, ЧЕТВЕРТАѪ,** Слова истоцаніе Аввакѹмъ сказѹетъ.

Л. 229б: **ПѢСНЬ, ПѦТАѪ.** Исаіи пророченіе, м[о]л[и]тва вѫщи.

Л. 230б: **ПѢСНЬ, ШЕСТАѪ.** Ѩкѡ пророка Ѭѡнѹ спаси насъ Г[о]с[по]ди, М[о]л[и]тва Ѭѡны пророка.

Л. 231б: **ПѢСНЬ, СѢДМАѪ.** Хвала пламень оугашаетъ трехъ юношъ.

Л. 234б: **ПѢСНЬ, ОСМАѪ.** Кл[а]д[и]къ воспой созданныхъ естество.

Л. 236а: **ПѢСНЬ, ДЕСѦТАѪ.** Пѣснь Б[огоро]д[и]цы.

Л. 237а: М[о]л[и]тва Захаріи О[т]ца предотечева.

Овде је прештампан мали руски Псалтир московског издања. Руски Псалтири ове врсте разликују се од грчких изворника у томе што имају на почетку Символ од Атанасија, патријарха александријског, тумачење вере од Атанасија, патријарха антиохиског, Кирила александријског и св. Максима. Ти руски Псалтири потичу из XVII века, а донети су против јереси протопопа Авакума и других. Прилог „какѡ подобаетъ ѡсобь пѣти Псалтирь“ (л. 14б) донео је Доситеј, архимандрит печерско-нижегородски, из Св. Горе. После катизама дати су тропари из Октоиха, и молитве.

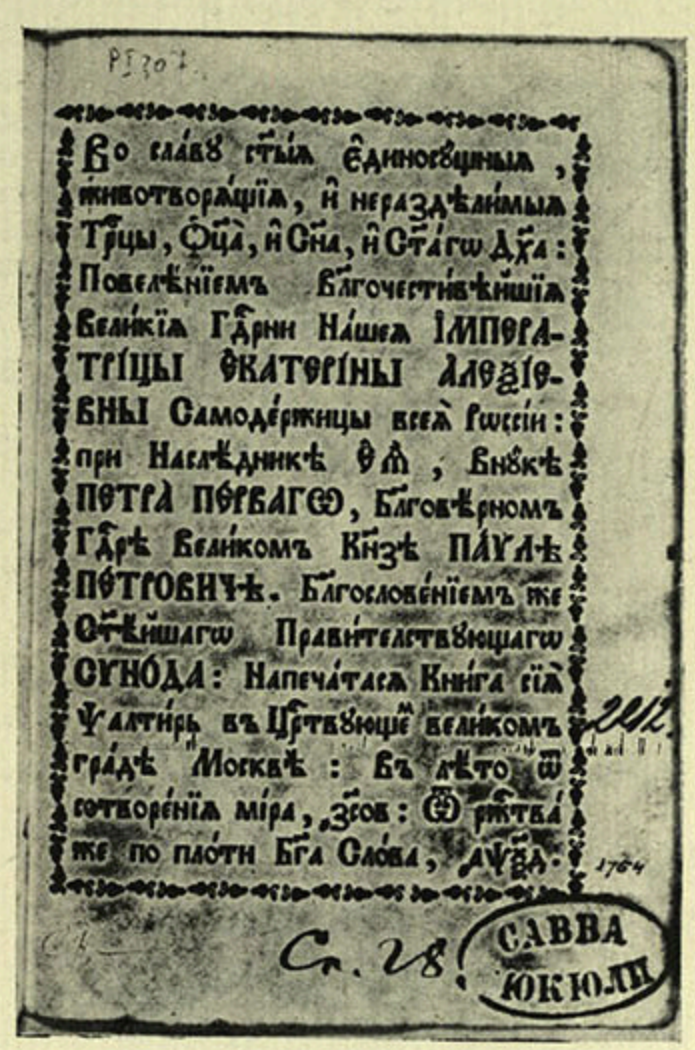

Насловна страна, л. [2 а].

Друга врста руских псалтира, старијих, из доба Максима Грека, садржи на почетку изводе из Василија Великог, Јована Златоустог, Теодорита и Аугустина. Такве псалтире су прештампавали код нас Курцбек и његови наследници, без тропара и молитава после катизама.

По архивским подацима књига је прештампана са издања кијево-печерске лавре из 1733 (Пантић).

I 1761. — II издање. — Проширено III 1770. — IV 1790. (Све у Млецима.)

Лит.: Историческое обозрѣніе богослужебныхъ книгъ грекороссійской церкви. Кіевъ, 1836, 64—73.

БМС. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

64. ХРИСТОЉУБИВИХ ДУШ СТИХОСЛОВИЈА.
Къ Венеціи, въ Типографіи... Θеодосіа, 1764.

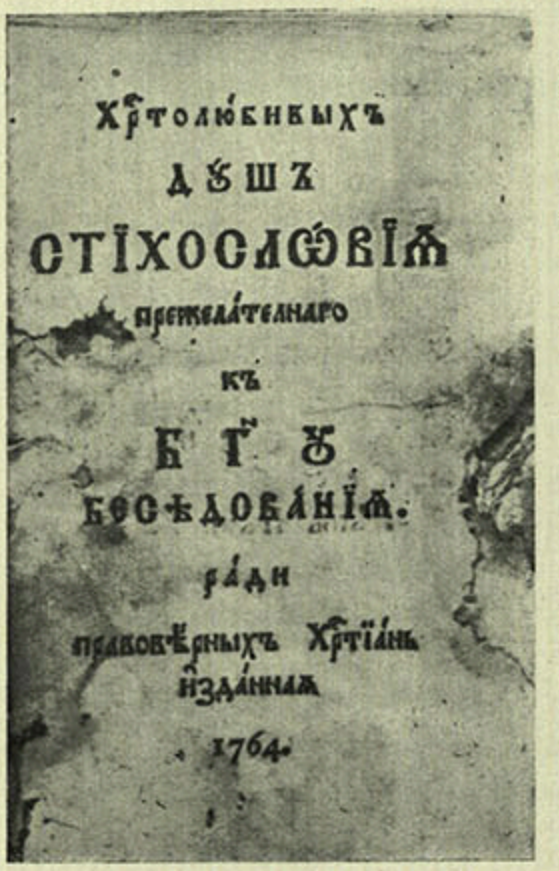
Хр҃толюбивыхъ
Дш҃ъ
Стіхослов҃ія
прежелателнаго
къ
Б҃у
Бесѣдованія.
ради
православныхъ Хр҃тіанъ
изданнаго
1764.

Насловна страна, л. [1 а].

Л. 32, фолијација ћирилска црквеним словима, секстерниони сигнирани ћирилским црквеним словима [а҃в — а҃ѕ, на крају г҃ — г҃ѕ); са 5 иницијала, 4 заглавна и 2 завршна украса. Виньета на л. 2; кустода. Брош. 145 × 83.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: солд. 10 (кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 83. — *Шафарик*, 389. — *Новаковић*, 27.

БМС. — НББХС. — БГМ.

Стіхослов҃ія
твореніе Дх҃омъ, нын҃ѣ, и
прі҃ими, и во вѣки вѣковъ,
а҃минь.
Конец҃ъ, Бг҃у Слава.
Находится въ Венеціи, код
Димитрія Θеодосіа.

Импресиум, л. 36 б.

1764—1765

65. О[РФЕЛИН], З[ахарија]: МѢЛОДІЯ КЪ ПРОЛѢТЬЮ
[Млеци, код Д. Теодосија, 1764—1765].

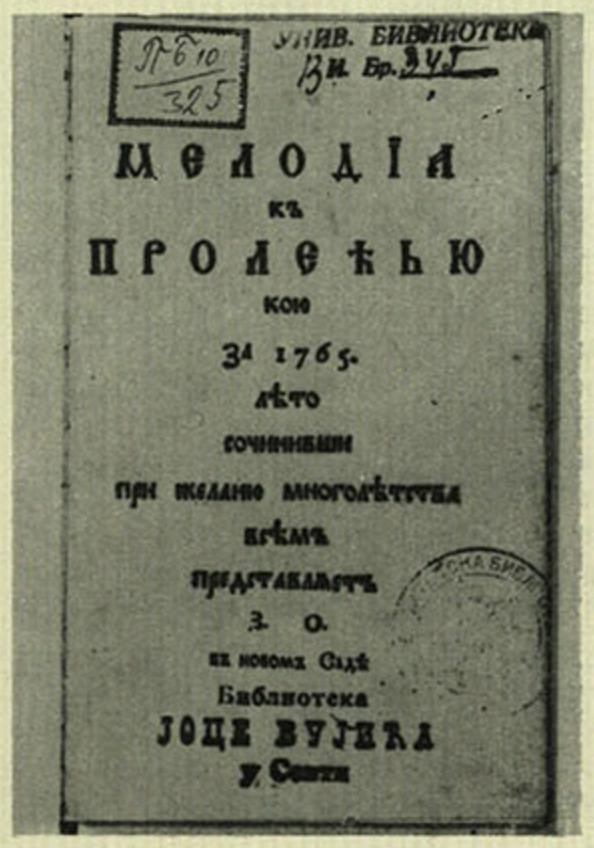
ПБ 10 325
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Бр. 3447
Мелодія
къ
Пролѣтью
кою
Зл҃ 1765.
лѣто
сочинившим
при желанно многолѣтствіа
вѣкмъ
представляетъ
З. О.
из новомъ Садѣ
Библиотека
Јоце Вујића
у Сенти

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 11, пагинација арапска, један тернион сигниран ћирилским црквеним словима и арапским бројем (a_2 — a_3); без кустоде. Брош. 145 × 84.

Текст црквеном ћирилицом.

Т. Остојић мисли да је књижица објављена 1764, а никако идуће године.

I издање. — II, фототипско, Матице српске у Новом Саду, 1950. Године 1818 издао ју је М. Владисављевић са изменама.

Цена: солд. 4 (кат. Д. Теодосија), солд. 5 (Поминак), карант. 3 (Б. Ковачевић, Три писма. Књижевност, XIX (1953), 540).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 76. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 396. — *Новаковић*, 31. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 87—88. — *М. Лесковац*, Око једне песме Орфелинове. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. I (1956), 174—192.

УББ. — БМС. — УБЉ. — БГМ.

1765

66. АПОФТЕГМАТА ТО ЈЕСТ КРАТКИХ ВИТИЕВАТИХ И НРАВОУЧИТЕЛНИХ РЈЕЧЕЈ КНИГИ ТРИ... ПРЕВЕДЕНИ С ПОЉСКАГО НА СЛАВЕНСКИ ЈАЗИК.

[Прештампано са руског.] Къ Санктпетербургѣ [Млеци, код Д. Теодосија], 1765.

Стр. 139+[4], пагинација арапска, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а$_2$ — а$_4$, на крају а̑ — а̑$_4$); са 2 иницијала; кустода. 170 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

Стр. 3: **КРАТКИХЪ РѢЧЕЙ И ѠБѢТОКЪ · КНИГА ПЕРВАѦ** (О разговорахъ Нравоучителныхъ).

Стр. 93: **КРАТКИХЪ И ѕЗЛОВАТЫХЪ ПОВѢСТЕЙ · КНИГА ВТОРАѦ** · Къ нейже положены повѣсти Кесарей Римскихъ, Королей, Князей, вождей воинскихъ, Сенаторей и иныхъ чиноначальныхъ.

Стр. 127: **КНИГА ТРЕТІѦ ЪЪ НЕЙЖЕ ЗАКЛЮЧАЮТСѦ** повѣсти Лакедемонскіѧ.

Стр. [140]: **РЕЕСТРЪ ПО АЛФАВИТѢ.** Людей мудрыхъ и рѣчей ихъ.

На књизи стоји да је штампана „Къ Санктпетербургѣ“, пошто је издата confalsa data.

По словима је Шафарик утврдио да је штампана у Млецима иако је не бележе ни Каталог Д. Теодосија ни Соларићев Поминак. Дело је преведено са пољског на руски и Теодосије га је просто прештампао са једног од руских издања. Руси су имали 10 издања; прво 1711 и последње 1781. Ова руска издања штампана су грађанским словима и, осим издања од августа 1716, које је изишло у Москви, штампана су сва остала у Петрограду. Шафарик је предпостављао да би пољски оригинал могао да буде Bieniasza Budnego, Krótkich a wezlowatych powjéści, które po grecku zowa apophthegmata, KS. IV, w Lubeczu 1614, позивајући се на Bandkie hist. druk. polsk. I 344. Пољски оригинал има четири књиге, док су Руси штампали само прве три, а изоставили су четврту иако су је имали преведену у више рукописа. Питање је да ли је ово Будни дао по књизи Erazmus Roterdamus, Apophteqmatum ...Libri sex [1538 осто] Basiliae, 1531, стр. [VIII]+671+[26] скраћено.

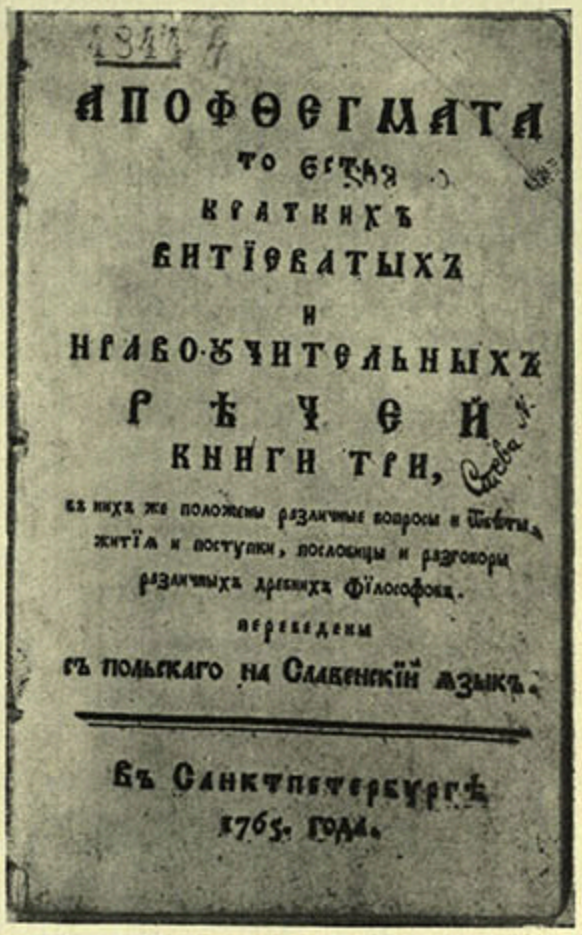
АПОФѲЕГМАТА
ТО ЄСТЬ
КРАТКИХЪ
ВИТІЄВАТЫХЪ
И
НРАВОУЧИТЕЛЬНЫХЪ
РѢЧЕЙ
КНИГИ ТРИ,
въ нихъ же положены различные вопросы и Ѳѣты, житія и поступки, пословицы и разговоры различныхъ древнихъ Фїлософовъ.
переведены
съ польскаго на Славенскій языкъ.
Къ Санктпетербургѣ
1765. года.

Насловна страна, стр. [1].

Цена: кр. 45 (Кат. Каулицијин), кр. 12 (Каулицијин списак књига, Сербске летописи II 4 за г. 1825).

Лит.: *Шафарик*, 741. — *Пекарскій*, Наука и литература въ Россіи при Петрѣ Великомъ. II Санктпетербургъ, 1862, № 206, 220, 310, 322, 547. — *Новаковић*, 29. — *Т. А. Быкова и М. М. Гуревич*, Описание изданий гражданской печати 1708 — Январь 1725 г., Москва — Ленинград, 1955, 119—120.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

67. ИСПРАВЛЕНИЈЕ ГРИЈЕШНИКА ДУХОМ КРОТОСТИ.

Къ Темишварѣ Банатскомъ, Типографіи сщ҃ѣтей мїтрополїи, Аши, 1765.

Стр. [8]+168, пагинација ћирилска црквеним словима; дуерниони: први, непагиновани, без сигнатуре, а остали сигнирани ћирилским црквеним словима (а, ав - ка, каа̑), на непарним странама текст руско црквени, а на парним румунски; предговор и поговор само на румунском; кустода. Насловне стране са оквиром од графичких украса. 206×156 мм.

Текст црквеном ћирилицом.

Предговор је потписао епископ темишварски и липовски Викентије Јовановић Видак. Из предговора сазнајемо како је дошло да се књига објави. „[...] Б' том wбаче посѣщеній моем проходѧ села[...] безмѣстіѧ и wвременењ совѣстей обрѣтох, w которих и воспоминати страшнw, находилосѧ во осамдесѧть лѣтных старцевъ, а w̃ рожденіѧ своегw исповѣди и дѹховника незнали". Да би те људе свештеници умели „w̃ таковагw забл҃ѹжденіѧ w̃вести, и на спасителмыѧ стези оуправити wпредѣлих[...] книжицею сію напѫтствовати их". Да ли је Викентије Јовановић Видак писац ове књиге, или Јован Рајић (Д. Руварац), или Орфелин (М. Костић и Б. Ковачевић), то је потребно да се испита.

У поговору, само на румунском, Григорије Становић, ђакон Дамаскин и њихови сарадници штампари, хвале Господа што су завршили ову књигу.

Лит.: *Љ. Стојановић*, Каталог рукописа и старих штампаних књига, Збирка Српске краљевске академије. Београд 1901, 237–238. — *Bianu şi N. Hodoş*, Bibliografia românească veche 1508–1830, II, Bucureşti, 1910, 164–166. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић 1726–1801. Ср. Карловци, 1901, 103–104. — *М. Костић*, Духовни регуламент Петра Великог (1721) и Срби. Зборник радова. Институт за проучавање књижевности САН, књ. 2 (1952), 85. — *Б. Ковачевић*, Поводом књиге „Исправленије грешника духом кротости". Библиотекар, VI (1954), 216–223.

Архив САН (без првог листа који је садржавао белешку о штампарији на руско црквеном). — Приватна библиотека, Нови Сад (дефектан).

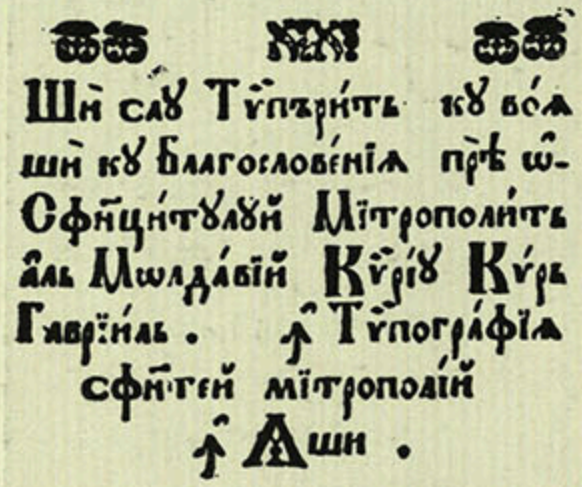

Белешке о штампарији, на румунском, стр. [3].

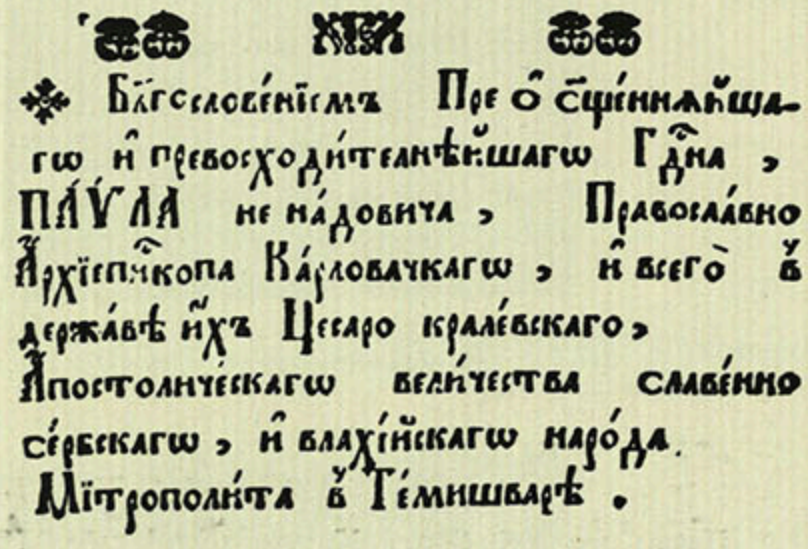

Благослов Павла Ненадовића, на рускоцрквеном, стр. [4].

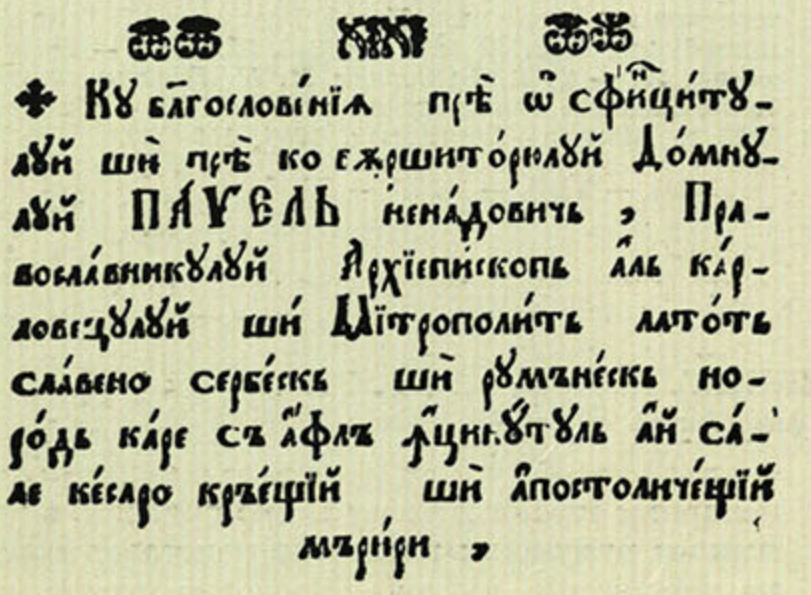

Исти благослов, на румунском, стр. [5].

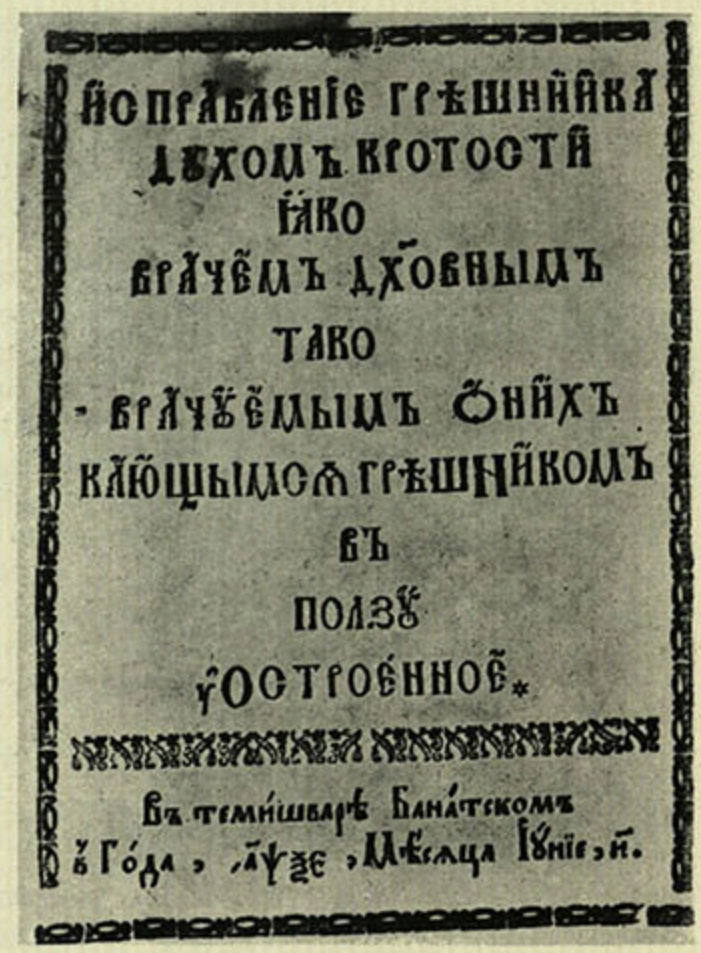

Насловна страна, на рускоцрквеном, стр. [7].

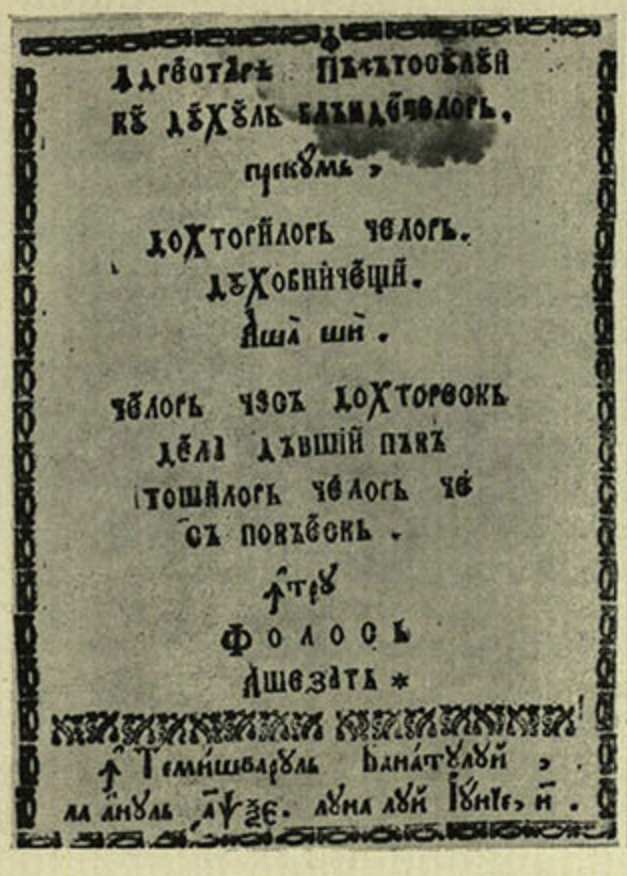

Насловна страна, на румунском, стр. [8].

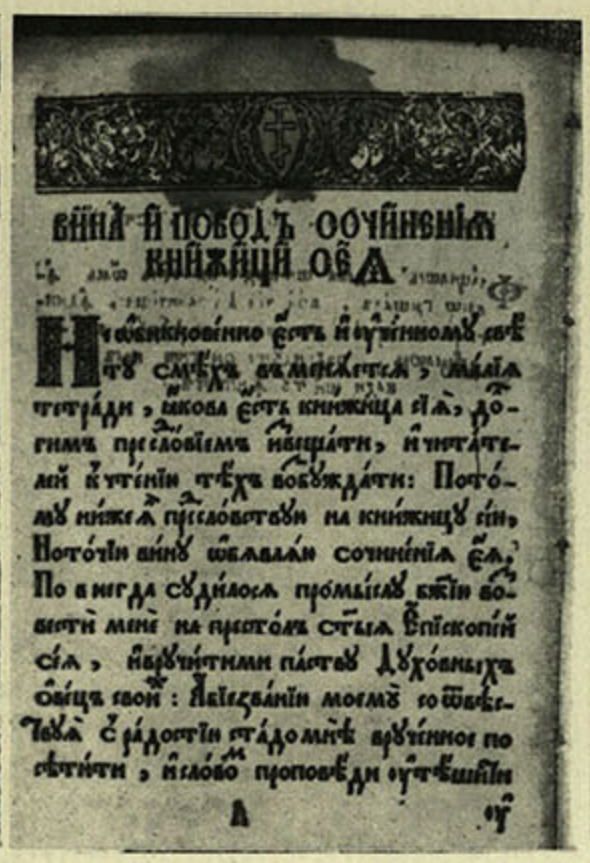

Предговор, стр. 1.

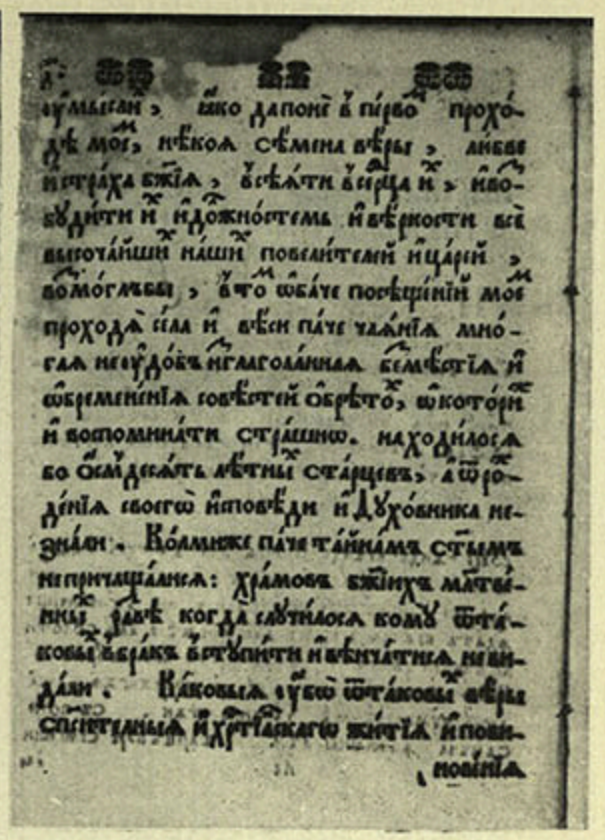

Предговор, стр. 2.

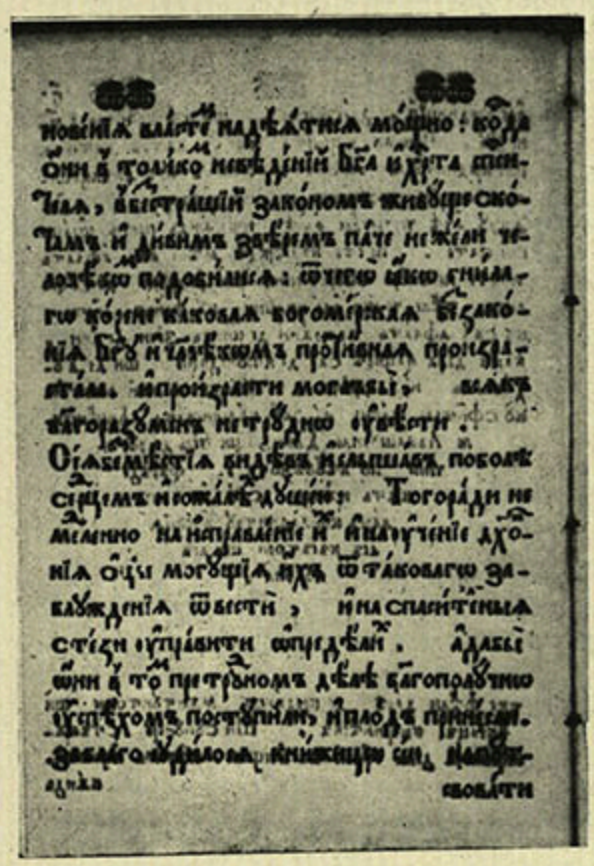

Предговор, стр. 3.

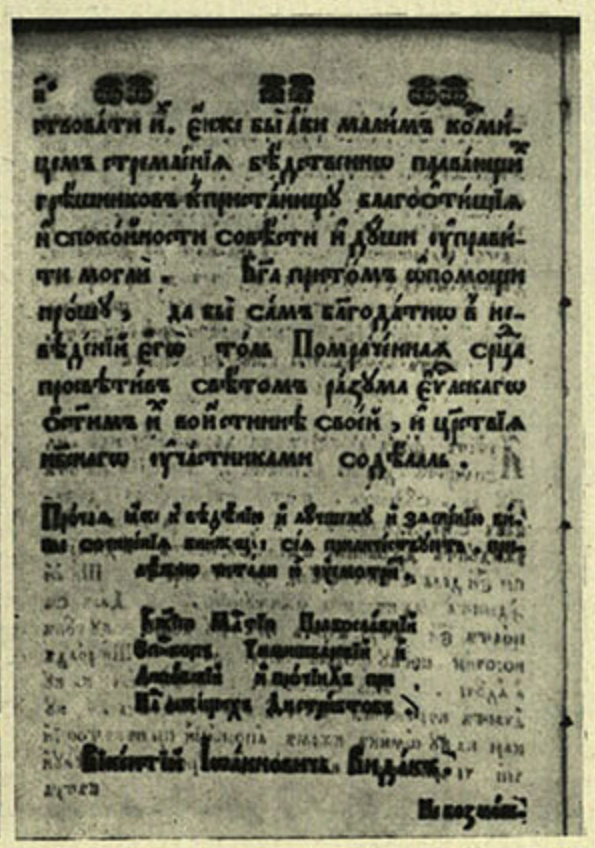

Предговор, стр. 4.

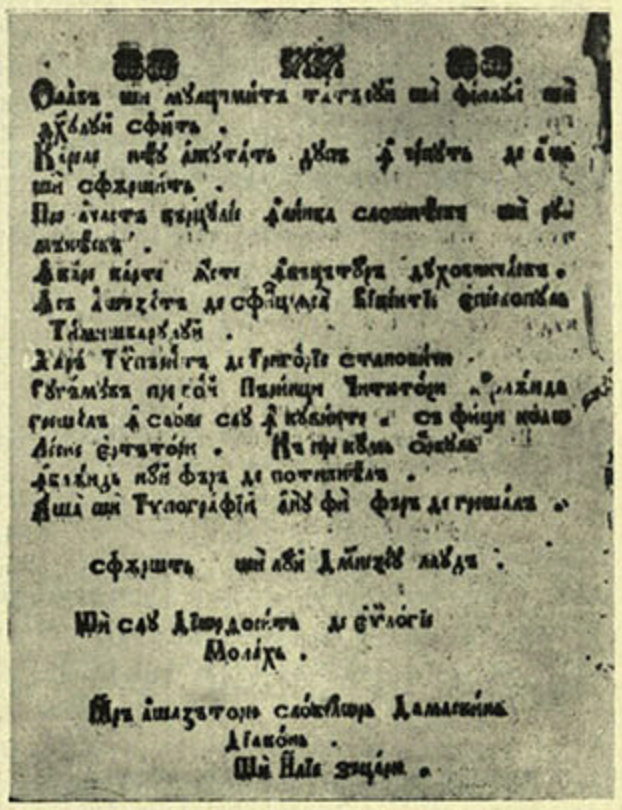

Поговор, стр. 168.

68. ЈУЛИНАЦ, Павле: **КРАТКОЕ ВВЕДЕНІЕ ВЪ ІСТОРІЮ ПРОИСХОЖДЕНІЯ СЛАВЕНОСЕРБСКАГО НАРОДА.** [Млеци, код Д. Теодосија], 1765.

Краткое
ВВЕДЕНІЕ
ВЪ
ІСТОРІЮ
ПРОИСХОЖДЕНІЯ
СЛАВЕНО-СЕРБСКАГО
НАРОДА,
Бывшихъ въ Ономъ владѣтелехъ
Царехъ, Деспотовъ, или владѣ-
тельныхъ Князекъ Сербскихъ,
до времене Георгія Бранковича,
послѣдняго Деспота Сербскаго
сочинено и изъ разныхъ Историковъ
нотами изложено
ПАУЛОМЪ ЮЛИНЦОМЪ
находящимся въ Россійской Импе-
раторской Службѣ Воинѣ.
1765.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [12]+189, пагинација арапска, прво тернион без сигнатуре, а даље кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, а од другог л. и арапским бројевима (а — а$_4$, на крају М = М$_4$); са два иницијала, једним завршним украсом и виньетом на стр [4], Insignia Csernoevïcsiana Гербъ Черноевичевъ; кустода. 161 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Стр. [4]: Гербъ Черноевичевъ. Испод грба запис:

Произведенъ марсомъ грековъ верхъ
Черногорцовъ славы
Слѣдуетъ за прехрабрымъ марсомъ
Россїиской державы.

Стр. [5]: Высокородному[...] Господину СУМЕОНУ ЧЕРНОЕВИЧУ Отъ Мане.

Стр. [7]: М[и]л[о]стивѣишїй Г[осу]дарь мой.

Стр. 1: ПЕРВЫИ РѦДЪ Сербскихъ владѣтелей, или Королевъ.

Стр. 12: ВТОРОЙ РѦДЪ Серво-Далматїйскихъ Владѣтелевъ.

Стр. 48: ТРЕТЬЫЙ РѦДЪ СЕРБСКИХЪ КРАЛЬЕКЪ Неманьскїм Линїи.

Стр. 97: Ѿ СЕЛѢ СЛѢДУЕТЪ РѦДЪ ДЕСПОТОВЪ СЕРБСКИХЪ.

Стр. 161: ЕКСТРАКТЪ или ИЗВОД Пунктовъ Привилегїалныхъ.

На књизи није означено место, а ни штампарија. Од Соларића нам је познато да је књигу штампао Дим. Теодосије у Млецима. Јулинац је прештампао Ненадовићев превод Екстракта привилегија, који је са бакрорезних плоча отиснуо Жефаровић.

По налазу М. Пантића цензура је одобрила штампање 16 децембра 1765.

Цена: л. 2 (Кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ,* Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 75. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик,* 648. — *Новаковић,* 30. — *N. Radojčić,* Pavla Julinca „Kratki uvod u istoriju porekla slaveno-srpskog naroda". Rad JAZU, 237 (1929), 1—37. — *К. Георгијевић,* Павле Јулинац. Зборник Филозофског факултета, II, Београд, 1952, 70—80.

НББ. — УББ. — ЦБСАН. — ПББ. — БМС. — НБЦ. — НББХС. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб. — СКЗ. — УБЉ. — БГМ.

69. ЈУЛИНАЦ, Павле. **КРАТКОЕ ВВЕДЕНІЕ ВЪ ІСТОРІЮ ПРОИСХОЖДЕНІЯ СЛАВЕНО-СЕРБСКАГО НАРОДА.** [Млеци, код Д. Теодосија],1765.

Народна библиотека у Београду, пре кратког времена, дошла је до једног непотпуног примерка Јулинчеве Историје, који се разликује од свих до сада познатих примерака јер има **„ПРЕДВѢДОМЛЕНІЕ КЪ ЧИТАТЕЛЮ"** на тринаест страна. Пошто је примерак непотпун на почетку и на крају, а текст је истоветан у осталим деловима са текстом у познатим примерцима, то изостаје његов опис.

Мало је вероватно да је ово једно ново издање Јулинчеве Историје, пре би се могло претпоставити да је у већини примерака предговор изостављен из књиге, можда из политичких разлога.

Лит.: *М. Кићовић,* Један непознати спис Павла Јулинца. Библиотекар, X, 1958, 266—272.

НББ.

70. МИЛОРАДОВИЋ, Петар: **ORTHODOXAE FIDEI... ECCLESIAE ORIENTALIS DOGMATA...** Halae, Litteris Beyerianis, 1765.

Стр. 62; пагинација арапска; кватерниони са латинском сигнатуром, од 2. л. и арапским бројем ($A_3 - A_5$, на крају $D - D_5$); са 2 иницијала; 2 заглавна украса и 4 завршна; виньете на стр. 1, 5, 9; кустода. Брош. 163 × 102.

Текст латиницом на латинском језику.

Садржај:

Стр. 2: [из посланице Тимотеју гл. 4, стих 8].

Стр. 3: Illustrissimo [...] Domino Mosi BVTNIK [!] [...] episcopo bacsiensi[...]

Стр. 9: CAPVT I DE FIDE. [LXI питање и одговор.]

Стр. 45: CAPVT II DE SPE. [XX питања и одговора.]

Стр. 53: CAPVT III DE CHARITATE. [XX питања и одговора.]

На српски превео Симеон Араницки у Српском Сиону, 1894 (бр. 12—14, 16—18).

Лит.: *A. Horány,* Memoria Hungarorum [...] II, Viennae, 1776, 659. — Ркп. Библиографија М. Мушицког. — *Шафарик,* 360. — *G. Petrik,* Magyarország Bibliographiaja 1712—1860, II, Budapest, 1890, 743. — *В. Миросављевић,* Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској у времену од 1690—1902 год. Богословски гласник, IV (1903), 305. — *Д. Руварац,* Прилози за историју српске књижевности, VII. Бранково коло, XVII (1911), 620.

ПББ. — Сеченьијева библиотека у Будимпешти.

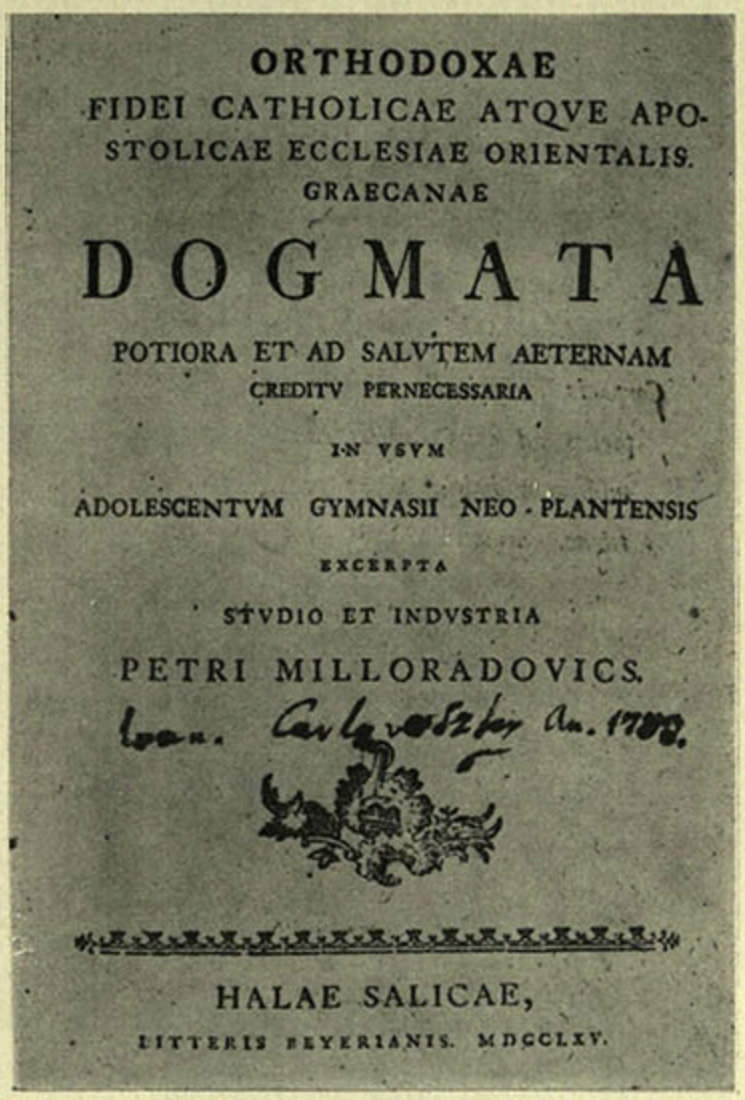
ORTHODOXAE
FIDEI CATHOLICAE ATQVE APOSTOLICAE ECCLESIAE ORIENTALIS.
GRAECANAE
DOGMATA
POTIORA ET AD SALVTEM AETERNAM
CREDITV PERNECESSARIA
IN VSVM
ADOLESCENTVM GYMNASII NEO-PLANTENSIS
EXCERPTA
STVDIO ET INDVSTRIA
PETRI MILLORADOVICS.
HALAE SALICAE,
LITTERIS BEYERIANIS. MDCCLXV.

Насловна страна, стр. [1].

71. МЈЕСЈАЦОСЛОВ. Е҃ Венеціи, в҃ Типографіи... Димитріа Ѳеодосіева, 1765

Л. [2]+180, фолијација ћирилска црквеним словима, прва два л. посебна, без пагинације и сигнатуре, затим секстерниони ћирилским црквеним словима (а—аѕ, на крају п—пѕ), са 25 заглавних украса и 2 завршна; виньете на л. [1], 1; насловне стране са украсним оквирима. У наслову и на прва 32 л. употребљен је киновар. Кустода. 150 × 84.

Текст црквеном ћирилицом.

Књига је прештампана са једног од московских издања. У Русији је издавана под насловом „Святцы“, најпре у Москви, а доцније у Кијеву и Санктпетербургу. Она у руској цркви замењује Каноник и Молитвослов. По саставу је ближа Канонику, од кога се разликује у томе што на почетку доноси „Мѣсяцословъ“, а затим акатисте Спаситељу и Богородици. Тако је млетачком II издању наслов „Мѣсяцословъ или Святцы“, за разлику од календара, а тако је и Д. Теодосије забележио књигу у каталогу од 1772—1774.

I издање. — II 1799 (Оба у Млецима). — III 1807, у Будиму.

Лит.: Историческое обозрѣніе богослужебныхъ книгъ греко-россійской церкве. Кіевъ, 1836, 196.

БГМ.

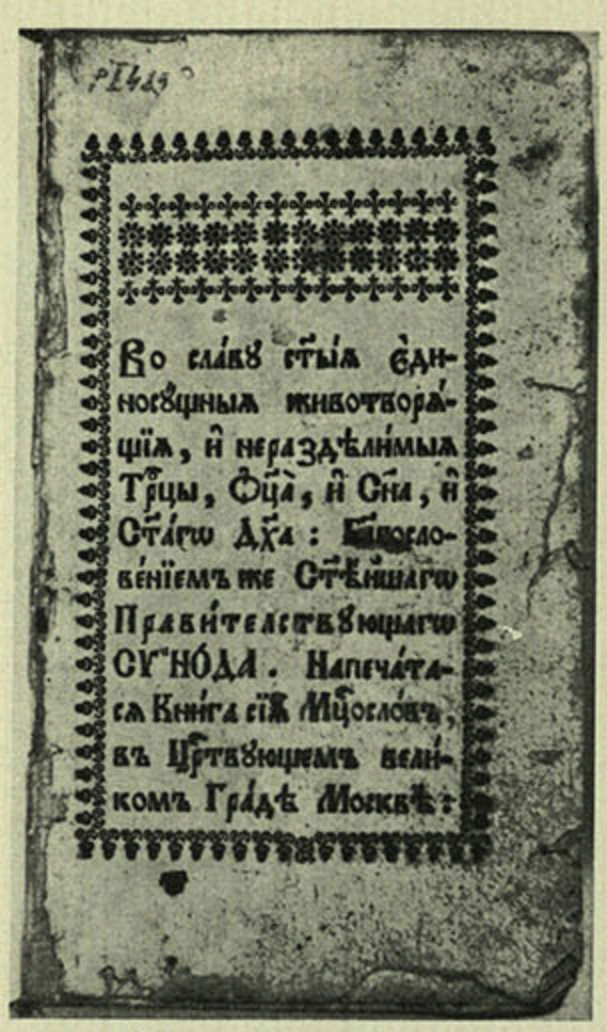

Во слáвý сты́м сднонарóдным животворáщим, и нераздѣли́мым Трóицы, Óтца, и Сы́на, и Стáгω Дхá: Благословéнїемъ же Стѣ́йшаго Правúтельствующаго СУ́НОДА. Напечáтася Кни́га сїѧ Мóсковъ, въ Цр҃твующемъ вели́комъ Гра́дѣ Москвѣ:

Насловна страна, л. [1 а].

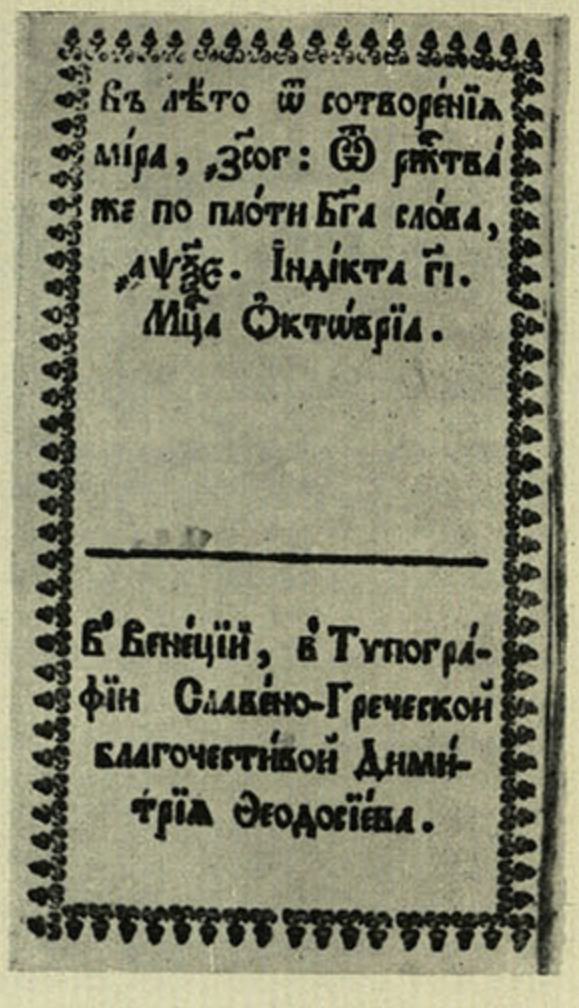

Въ лѣто ѿ сотворéнїѧ мíра, ,Ѕ҃ѳг: ѳ҃ рождтвá же по плóти Бг҃а слóва, ,ѪѰѕ҃. Индíкта г҃і. Мцá Октóврїа.

Въ Венéцїи, въ Типографíи Славéно-Греческой благочестúвой Дмúтрїа Феодосїéва.

Насловна страна, л. [1 б].

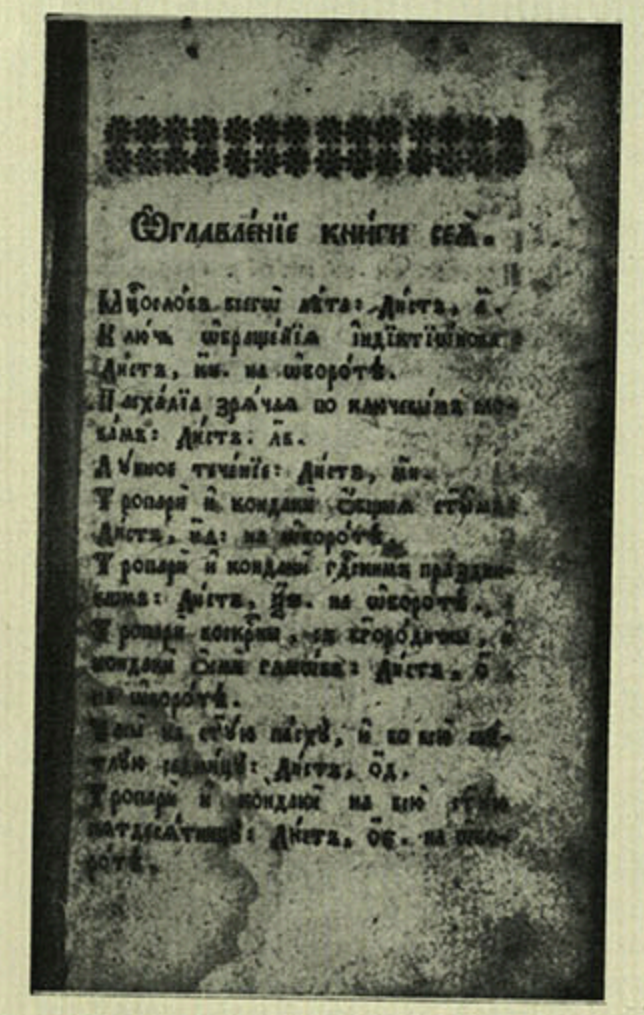

Оглавлéнїе книги сеѧ.

Мѳсяцослóвъ сúчный лѣта: Дúста. а.
Ключь вéрщенїѧ индúктíонскаго: Дúста, ѝѳ. на ѿборотѣ.
Пасхáлїа врáчьна по ключúмъ московскúмъ: Дúста. лѕ.
Лѣтное течéнїе: Дúста, ѝѳ.
Тропарú и кондакú Сéдмицы стóмъ Дúста, ѝд: на ѿборотѣ.
Тропарú и кондакú г҃дскúмъ прáздникомъ: Дúста, ѝѳ. на ѿборотѣ.
Тропарú конкрéтни, на кгодúчны, и кондакú Сúмъ сдúнъ: Дúста, ѳ на ѿборотѣ.
Чтúмая на сéдмицу пасхú, и на кúй нéдѣлю великúѧ: Дúста, ѳд.
Тропарú и кондакú на кúй стúѧ пятдесáтницы: Дúста, ѳѕ. на ѿборотѣ.

Садржај, л. [2 а].

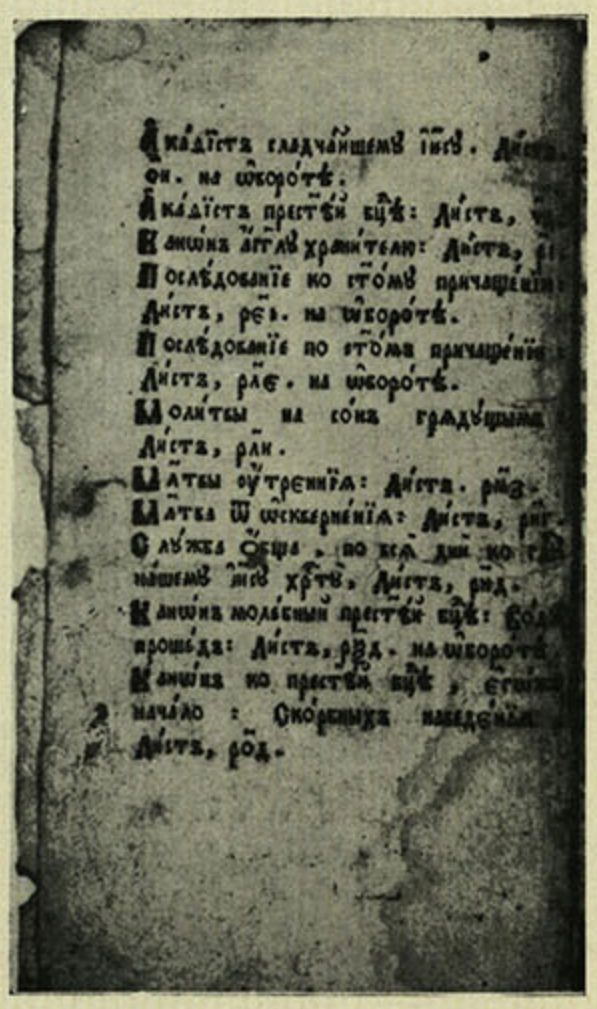

Кáдїста глáвчáйшемꙋ їер҃ꙋ. Дúста. ѳѝ. на ѿборотѣ.
Кáдїста прéстóй ѥ҃ц҃ѣ: Дúста, ѳ
Кúнúка áггла хрáнúтелю: Дúста, ѳ
Послѣдованїе ко гт҃óмꙋ причащéнїю: Дúста, рѕ҃. на ѿборотѣ.
Послѣдованїе по сто́мꙋ причащéнїю: Дúста, рѧ҃ѕ. на ѿборотѣ.
Молúтвы на сóнъ грáдýщымъ Дúста, рѧѝ.
Пáтыи ѹ҃трéннѧѧ: Дúста. рѧ҃з.
Пáтыи ѿ шéствїѧ: Дúста, рѧг.
Слýжба ѳ҃ѳѿ. по кѳ҃ дни ко г҃ꙋ нáшемꙋ їсꙋ хр҃тꙋ. Дúста, рѧд.
Кúнúка молéбнаѧ прéстóй ѥ҃ц҃ѣ: Ко прошéда: Дúста, рѧд. на ѿборотѣ.
Кúнúка ко прéстѣй ѥ҃ц҃ѣ, сто́мꙋ начáло: Скóрбных наслѣдéнїѧ Дúста, рѧѳ.

Садржај, л. [2 б].

72. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ПѢСНЬ ІСТОРІЧЕСКА КАКО СѪ СЕРБЛИ СЪ ТѪРЦИ НА КОСОВОМЪ ПОЛЮ ПОБИЛИ СЄ, НА КОЄМЪ ПОЛЮ СЕРБСКА МАЙКА... ГОРКЄ СѪЗЄ ПРОЛИКА.** [Млеци, код Д. Теодосија, 1765.]

Стр. 16, пагинација арапска, 1 кватернион сигниран ћирилским црквеним словима (а—аД) без кустоде. Брош. 104 × 75.

Текст црквеном ћирилицом.

Књига садржи 53 строфе од по 4 стиха.

Без посебног насловног листа — наслов је на првој страни изнад текста. Песма је објављена без ознаке писца, места, штампарије и године. Из Соларићевог Поминка знамо да је штампана у Млецима код Д. Теодосија. Прве податке о њој налазимо код П. Јулинца: „Предъ нѣколикими лѣтами нѣкой Сербской Іеромонах сочинилъ по Сербски стїхами Описанїе, которое по томъ З. Орфелінъ въ 16. на свѣтъ издалъ.“ Хорањи није забележио ни једну књигу Орфелинових песама, а ову песму није забележио ни Л. Мушицки. Шафарик и Новаковић дали су је у год. 1761—1762 као анонимно дело. На основу Јулинчеве белешке Д. Руварац донео је овакав закључак: „Како Јулинац није знао ни ко је издао ни ко је саставио „Плач Сербији“, ја бих рекао, да је Захарија и поменуту „Пјесн историческују“ сам саставио.“ Т. Остојић, са резервом да књигу није видео, слаже се са Руварцем, а у Јулинчевој напомени види само Орфелинову намеру да завара траг. Н. Радојчић оспорава међутим ауторство Орфелиново и, наводећи прве две строфе, примећује: „То је збиља којешта. Орфелин то не би могао никада написати“ [...] „То је пример лошег песничког састава, без јасне концепције, с непрегледном композицијом, претрпана неукусним и немогућим речима, често сасвим бесмисленим“. Радојчић на крају завршава „Ја сам се с Песмом морао мало дуже задржати да скинем ту беду Орфелину с врата.“ После овога морали бисмо одбацити Руварчеву и Остојићеву предпоставку да је песма Орфелинова.

Међутим, истраживања М. Пантића у Млетачком архиву, открила су да је цензура одобрила дело за штампање 29 маја 1765. (Libretto manos.° Istoria di Lazaro Principe di Servia). Одатле излази да су Шафарик и Новаковић дали погрешну годину, пошто је књига штампана свакако 1765, а никако 1761—1762. Одатле још излази да је ово последња песма Орфелинова. Добро нам је познато да је он тада већ спремао своје опсежно дело о Петру Великом, носио се мишљу да издаје часопис, исте године (1765) штампао две школске књиге за латински језик,

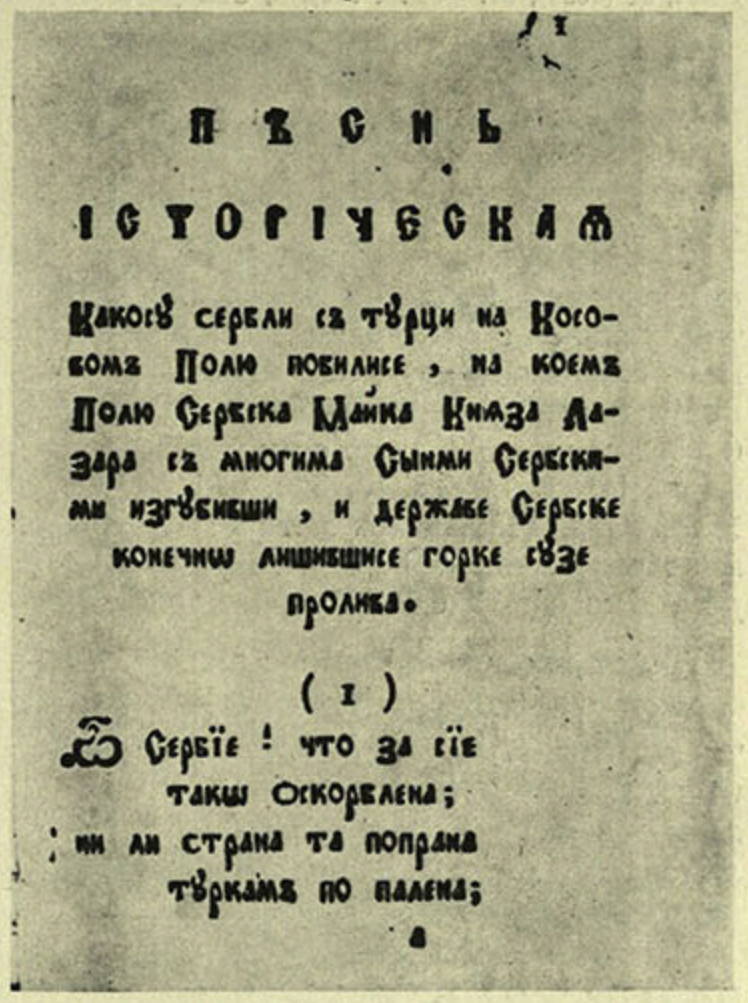

ПѢСНЬ

ІСТОРІЧЕСКАѦ

Какоѕ сербли сѫ тѹрци на Косовомѣ Полю побилисе, на коемѣ Полю Сербска Майка Кнѧзѧ Лазара сѣ многима Сынми Сербскими изгѹбивши, и державѣ Сербске конечнѡ лишившисе горке сѹзе пролика.

(1)

Ѡ Сербїе! что за сїе такѡ Оскорблена;
и ни ан страна та попрана тѹркамѣ по палена;

Наслов, стр. 1

имао намеру да објави календар за идућу годину, и вероватно већ писао буквар. Заокупљен толиким новим пословима, губио је интерес за поезију, којом се дотле скоро искључиво бавио. Није онда чудо што се последња песма појавила са свима оним недостатцима које је навео Н. Радојчић. Већ за његову претпоследњу песму Мелодију к пролећу, а она је несумњиво његова, могло би се добрим делом рећи оно исто што је Н. Радојчић казао за Пјесн историческују. Зато, и поред тачности замерки Н. Радојчића, предпоставку Руварчеву и Остојићеву не можемо одбацити све док не дођемо до сигурнијих података.

Важно је још да напоменемо, а према истраживању М. Пантића у Млетачком архиву да је дозвола цензуре за штампање Јулинчеве Историје дата 16 децембра 1765. (Storia della Serbia).

I издање. — II, фототипско, Матице српске у Новом Саду 1950.

Цена: солд. 3 (Кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: *П. Јулинацъ*, Краткое введеиїе въ історію происхождеиїя Славено-сербскаго народа [Млеци] 1765, 91. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 81. — *Шафарик*, 478. — *Новаковић*, 15. — *Д. Руварац*, Захарија Орфелин. Споменик СКА, X (1891), 81. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 58, 86, 93. — *Т. Остојић*, Историја српске књижевности. Београд, 1923, 118. — *Н. Радојчић*, Захарија Орфелин као историчар. Гласник ИД у Новом Саду, VI (1933), 260–262.

НББ. — УББ. — БМС. — УБЉ. — БГМ.

73. ПРАВИЛА МОЛЕБНАЈА СВЈАТИХ СЕРБСКИХ ПРОСВЈЕТИТЕЛЕЈ. [Млеци, код Д. Теодосија],1765.

Л. [3]+194, фолијација ћирилска црквеним словима, прва три л. без сигнатуре, затим терниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а — аг, последњи ла — ла̄ г), на крају кватернион (лв—лвд), са 35 иницијала, 6 заглавних и 7 завршних украса. Виньете на л.: [1], 1, 14, 29, 43, 52б, 67б, 78, 86, 101б, 117б, 133б, 148б, 163б. У тексту употребљен киновар; насловна страна са украсним оквиром. Кустода. 310 × 205.

Текст црквеном ћирилицом.

На л. [1б] налазе се: **ИЗОБРАЖЕНІА С[ѢМ]ТЫХЪ СЕРБСКИХЪ ЦАРЕЙ, КНАЗЕЙ, ДЕСПОТОВЪ И АРХІЕП[І]СКОПОВЪ,** Г[оспо]д[ѣ]ви за родъ и отечество свое молящихся (ил. 1), са 15 ликова у 13 медаљона. Шафарик је навео да се лево, доле, испод гравире налази запис: „Настоятель Христофоръ Жефаровичъ, Ѳома мессмеръ сечецъ, што је Руварац с разлогом оспорио јер на том месту у дужини од 3,5 цм. виде се само неке косе црте и тачке. Међутим, Шафарик је у праву када тврди да је књига штампана у Млецима и да је нетачна Соларићева белешка да је „напечатана первѣе въ Москвѣ“. Нема основа Руварчевој тврдњи да се у овој књизи виде московска слова, а да су „млетачка [...] слова друкчија.“ Бакрорез не може бити од Жефаровића јер је овај већ био мртав (+ 1753), али није ни од Ј. Лидла, илустратора римничког Србљака. Чији је? За сада не знамо. Теодосијев каталог књига и М. Пантићев налаз у архиву доказ су да је књига изишла у Млецима.

Гравира са ликовима Срба светаца, л. [1 б].

Насловна страна, л. [1 а].

I 1761 Римник. — II издање. — III 1861, Београд.

Цена: л. 24 (Кат. Д. Теодосија), л. 20 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ,* Поминакъ книжескій. Въ Млеткаъ, 1810, 80. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарика,* 904. — *Новаковић,* 32. — *Д. Руварац,* Ка изучавању Х. Жефаровића. I. Правила молебная святыхъ сербскихъ просвѣтителей. Прилози за књижевност, II (1922), 19—20. — *М. Пантић,* Штампар старих српских књига Димитрије Теодосије. Прилози, XXVI, 1960, 228, 229.

НББ. — БМС. — НББХС. — БГМ.

74. РЕНИУС, Јоханус: **ДОНАТЪ.** [Млеци, код Д. Теодосија], 1765.

Реніа Iwанна Донатъ Латинскій съ проводомъ Славенскимъ, ради употребленія славено-сербской, латинскому языку обущйся юности изданъ въ 8. 1765.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

75. ЦЕЛАРИУС, Христофор: **НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГѠ ЯЗЫКА.** [Млеци, код Д. Теодосија], 1765.

Целларіа Хрістофора Начатки латинскаѡ Языка съ преводомъ нѣмецкимъ и Славено-Сербскимъ, ради употребленія Славеносербской юности. Въ 8. 1765.

Дато по Л. Мушицком.

У предговору књиге Первые начатки латинскаго языка од 1767 Орфелин пише: „Что и Реніевъ Донатъ и меньшій Целларіевъ Лексиконъ въ настоящей книгѣ совокупно напечатаны, причина естъ, чтобъ ученики ѳбѣ оныя при рукахъ вмѣстѣ имѣли, и къ тому чтобъ не имѣти имъ нужды за два переплета сугубую въ покупаніи цѣну давать, какъ то доселѣ чинити надлежало.“ Зато су већ после две године обе књиге дате уједно са додатком Лангијевих „Школних разговора“. Дозвола за штампање ове књиге (под насловом Dizionario de tre Lingue: Latina, tedesca et illirica) издата је у Млецима 19 децембра 1765; књига је требало да буде тобоже штампана у Санктпетербургу (Пантић).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *М. Пантић,* Штампар старих српских књига Димитрије Теодосије. Прилози, XXVI, 1960, 231.

1766

76. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ЛАТИНСКІЙ БУКВАРЬ.** [Млеци, код Д. Теодосија], 1766.

Стр. 47, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_2 - a_4, на крају c - c_4); са једним заглавним и два завршна украса. Виньета на стр. 3; од стр. 10 упоредни текст у два ступца, лево латински, десно славено-српски; кустода латинска и ћирилска. 160 × 104.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: LITTERAE. **ПИСМЕНА.**

Стр. 6: **О ЛАТИНСКИХЪ СЛОГАХЪ.**

Стр. 10: PSALMUS I. **ПСАЛОМЪ I.**

Стр. 11: ORATIO DOMINICA. **МОЛИТВА ГОСПОДНЯ.**

Стр. 12: SYMBOLUM FIDEL. **СИМВОЛЪ ВѢРЫ.**

Ст. 14: PSALMUS L. **ПСАЛОМЪ** 50.

Стр. 17: DECEM PRAECEPTA DEI. **ДЕСЯТЬ ЗАПОВѢДИ БОЖІЯ.**

Стр. 19: NOVEM BEATITUDINES. **ДЕВЯТЬ БЛАЖЕНСТВЪ.**

Стр. 20: Septem Opera misericordiae corporalia. **Седмь дѣлъ милости тѣлесныя.**

Стр. 21: Septem Opera misericordiae spiritualia. **Седмь дѣлъ милости духовныя.**

Стр. 21: Virtutes Theologicae. **Добродѣтели богословныя.**

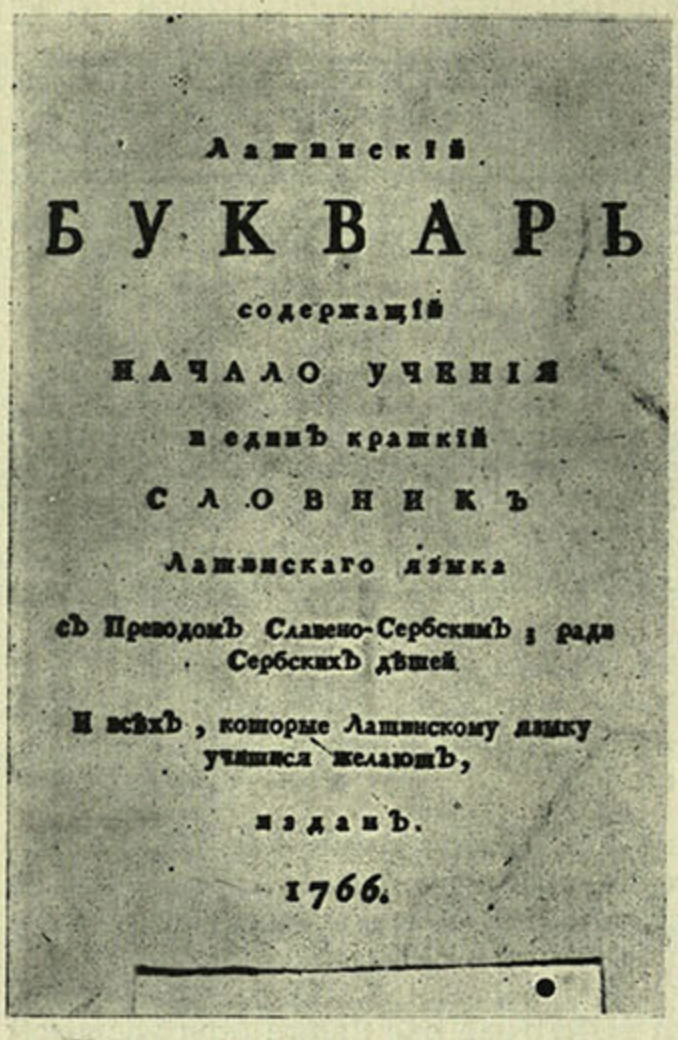
Латинскій

БУКВАРЪ

содержащій

НАЧАЛО УЧЕНІЯ

и единъ краткій

СЛОВНИКЪ

Латинскаго языка

съ Преводомъ Славено-Сербскимъ ; ради Сербскихъ дѣшей

И всѣхъ , которые Латинскому языку учишися желающъ,

изданъ.

1766.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 22: Dona Spiritus Sancti. Дары Духа святаго.

Стр. 22: Fructus Spiritus Sancti. Плоды Духа святаго.

Стр. 22: Praecepta caritatis. Заповѣди Любве.

Стр. 23: Septem pecata capitalia. Седмь грѣховъ смертныхъ.

Стр. 23: Quatuor Novissima memoranda. Четыре послѣдня, и приснопамятная.

Стр. 24: Латинскій СЛОВНИК съ преводомъ Славено-Сервскимъ.

На књизи није наведено ни место ни штампарија. Од Соларића знамо да ју је штампао Д. Теодосије у Млецима, а тако је навео и Хорањи. Хорањи је означио Орфелина као писца, што су прихватили Шафарик, Новаковић и Остојић. Д. Руварац је утврдио да је ово Орфелинов преводилачко-прерађивачки рад.

Цена: солд. 15 (Кат. Д. Теодосија), солд. 10 (Поминак).

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae,1776, 706. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 70. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 304. — *Новаковић*, 35. — *Д. Руварац*, О првом латинском буквару за српску децу. Бранково коло, XX (1914), 152—153. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 88, 114—115.

УББ. — БМС. — НБЂХС. — БГМ.

77. О[РФЕЛИН], З[ахарија]. СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ ВОСТОЧНЫЯ ЦЕРКВЕ КАЛЕНДАРЪ НА ЛѢТО ... 1766. [Млеци, код Д. Теодосија].

„Славено-Сербскій восточныя церкве календаръ на лѣто ѿ рождества Хрістова 1766. Содержащее въ себѣ 365 дней въ которомъ показуются дни святыхъ.;“ а на дну стоји „ради Славено-Сербскаго народа изданъ стараніем З. О.“ 8^0 стр. 64.

Дато по Вуку Караџићу.

Мушицки га је овако донео: Славено Сербскій календарь на лѣто 1766 изданъ. Въ Венеціи. 8^0.

Код Арнота је забележен: Славено-Сербскій Восточныа Церкве Календаръ за лѣто отъ рождества Хрістова 1766 и пр. 4-то 4 табака.

Вук је дао садржај календара: „1) календар, 2) ђе и кад који панађур бива у Мађарској, 3) о књигама: а) каке су знатне књиге изишле и пошто се продају, б) како се различне књиге зову по величини листова и по свези, и каква је којима цијена итд. 4) различне шаљиве приповјетке, 5) таблице како се различни новци броје, како се најам и кирија и камата плаћа.“ Календар је, вели Вук, начињен по неком руском календару, јер има многе руске речи и почетак о књигама преписан је из руског календара. Вук затим саопштава које се српске књиге објављују у календару. То су: Србљак, Јулинчева Историја, Велики буквар и Дамјановићева Аритметика. На први поглед човека доводи у забуну податак да се две последње књиге, издане 1767, бележе у Календару од 1766. За Буквар се то може лакше разумети: то је Орфелиново дело о коме је писац већ крајем 1765 могао знати када ће ускоро изићи. Са Дамјановићевом Аритметиком ствар изгледа сумњивија. Међутим, предговор Аритметици датиран је 29 маја 1765, што значи да је рукопис већ ујесен исте године могао бити у штампарији. Пантић је нашао у Архиву одобрење цензуре за Аритметику 1764. Узимајући у обзир Орфелинове везе са штампаријом у Млецима, није тешко предпоставити

да је он за ово могао знати и у Календару за 1766 годину објавити ову књигу.

У Календару се још напомиње да некакав Србин намерава издавати књигу под именом „Сербская пчела къ пользѣ и увеселенiи служащая“, која ће излазити свака два месеца. На крају Вук саопштава: „Приповјетки има 15 и 16ти разговор адвоката и грађанина: 1) (Тѣрчинъ Господарь, и Серблинъ слуга), 4) Калугерь и дьякъ), и 12) (Хрсѣзинъ) праве Српске приповјетке. По језику може се за све казати „да су не само према оном времену, него и према данашњим многим књигама, добре и предобре.“

Чланак Вуков „О српским календарима као предговор овој књизи“ нађен је у посмртним хартијама Вуковим. Био је намењен за Даницу од 1826, али је остао незавршен. Први пут је штампан 1914 за наредну — IV — свеску Граматичких и полемичких списа у издању Државне штампарије. Било је отштампано десет табака (160 стр.) кад је избио Први светски рат и омео даље штампање. Отштампани табаци пропали су у рату и окупацији; изгледа да су сачувани само у 2 примерка од којих се 1 налази у библиотеци Музеја Доситеја и Вука.

В. М. Ундольскій бележи Мѣсяцословъ изд. Въ Венеціи, 1765 г. въ 8-ку (2434).

Мушицки, Вук и Арнот, сваки за себе, незнајући један за другога, бележе овај календар, и то вероватно по виђењу. У нашој књижевности сумњало се да је овај календар штампан; међутим ова три споменута сведочанства довољно потврђују његово објављивање.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — Магазинъ за художество, књижество и моду, II (1839), 32. — *В. Караџић*, Граматички и полемички списи, IV (1914), 58, 59. — *А. П. Заболотскій*, Очерки русскаго вліянія въ славянскихъ литературахъ новаго времени, I, Варшава, 1908, 94 (донео по Арноту). — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 88—89.

78. ЧАСОСЛОВ. [Млеци, код Д. Теодосија], 1766.

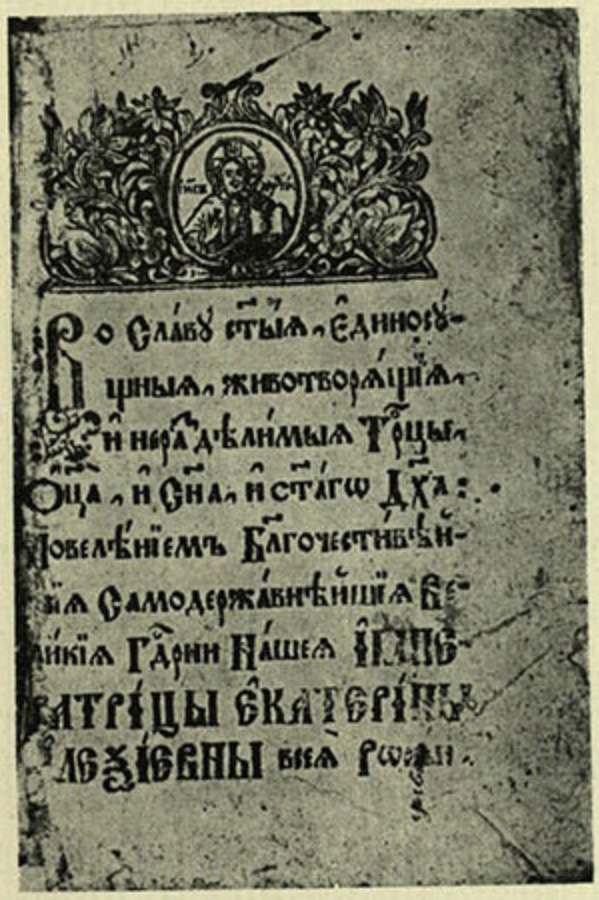

←*Насловна страна, стр. [1].*

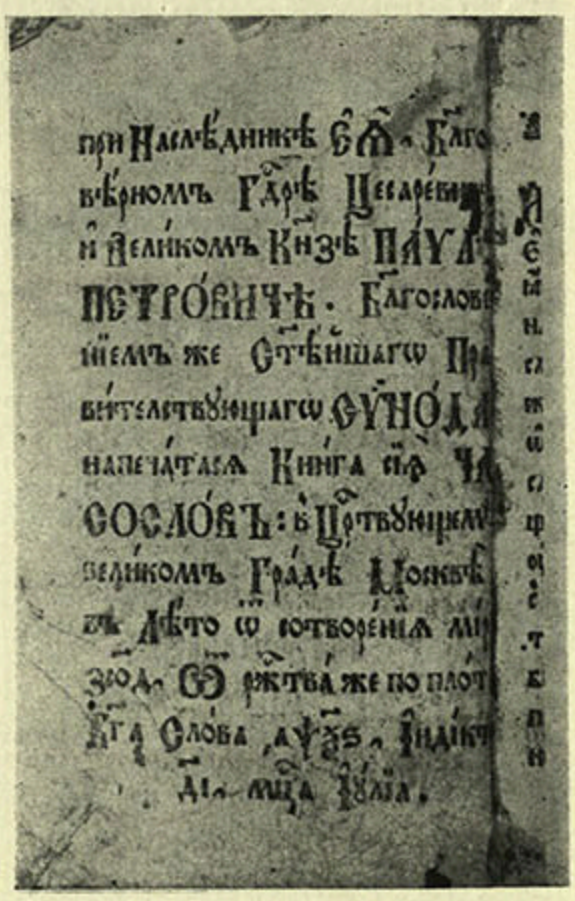

Насловна страна, стр. [2].→

Стр. [16]+367, пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а̄в̄ — а̄д̄ за први табак, затим а — а̄д̄ на крају х — х̄д̄); са једним иницијалом, 15 заглавних украса и вињетама на стр. [1], 1; кустода. 151 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: л. 4. 10 (Кат. Д. Теодосија), л. 5 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 84. — *Шафарик*, 897. — *Новаковић*, 36.

БГМ.

1767

79. ДАМЈАНОВИЋ, Василије: НОВАѦ СЕРБСКАѦ АРИѲМЕТИКА.

Къ Млеткахъ, [код Д. Теодосија], 1767.

← *Насловна страна, стр. [1].*

Стр. [6]+368, пагинација арапска, прва три л. без сигнатуре, затим кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима а од другог л. и арапским бројем (а — а4, на крају ц—ц4); са једним иницијалом и 9 заглавних украса; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 167 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

По млетачким архивским подацима одобрење млетачких власти за штампање издато је 6 августа 1764 (Пантић).

Цена: л. 4 (Кат. Д. Теодосија).

Лит.: Славено-сербскій магазинъ. Въ Венеціи, 1768, 78. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 77–78. — *Шафарик*, 807. — *Новаковић*, 37. — *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1928, 70.

ЦБСАН. — БМС. — НБС. — БГМ.

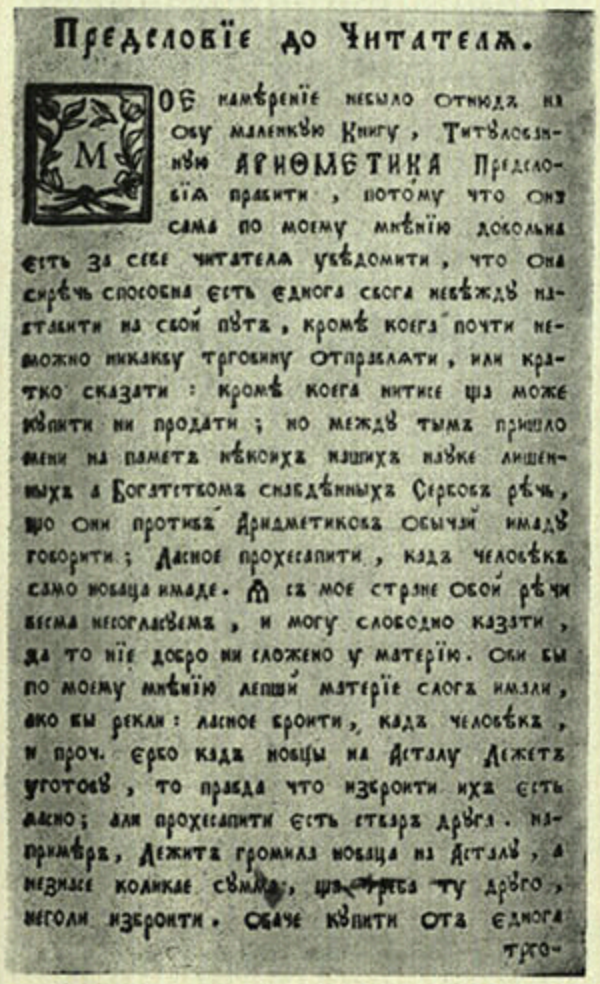

Предговор, стр. [3].

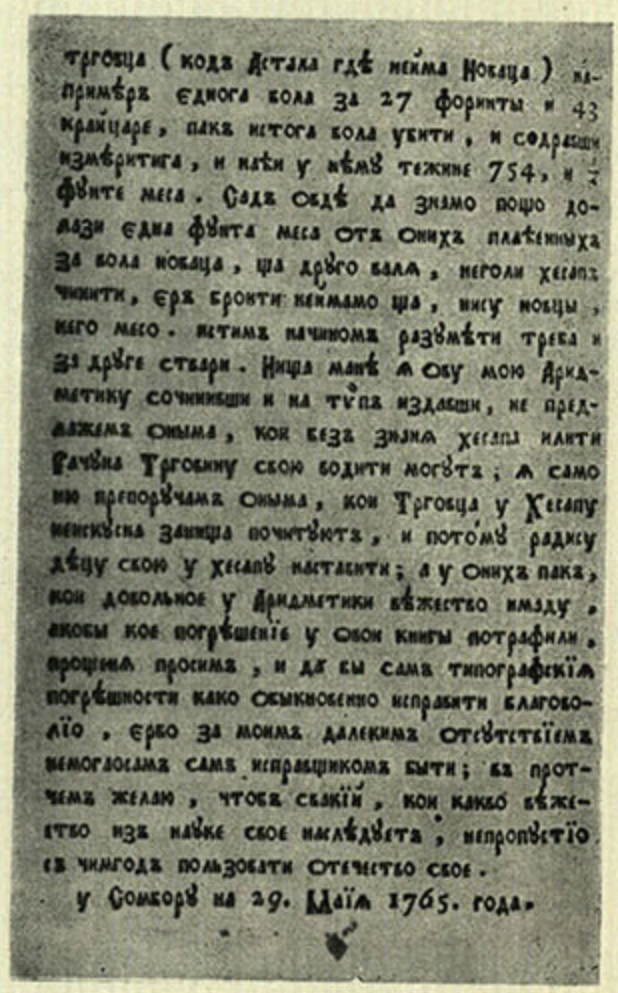

Предговор, стр. [4].

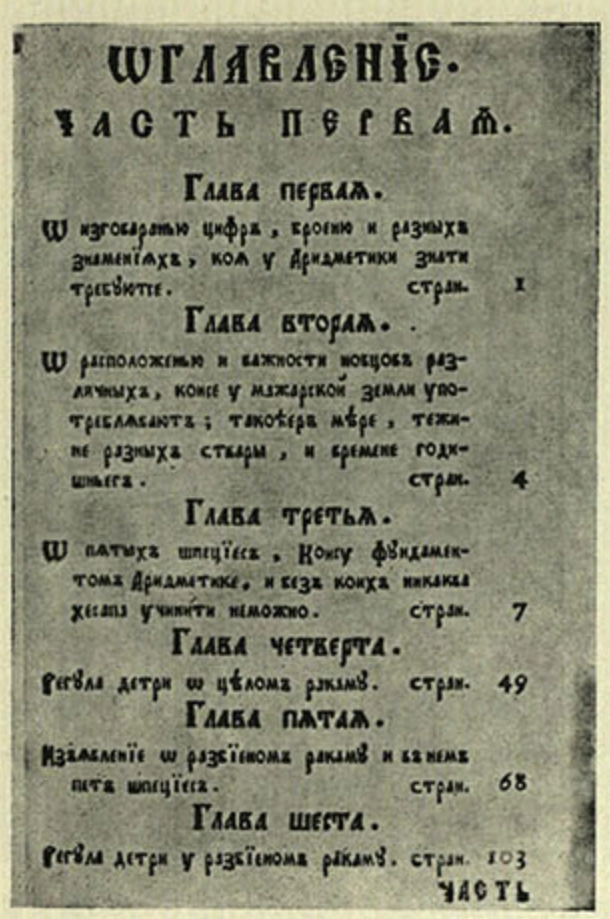

ѠГЛАВЛЕНІЄ.

ЧАСТЬ ПЕРВАѦ.

Глава первам.

Ш изговарянїю цифръ, броенїю и разныхъ знаменїяхъ, ком у Аридметики знати требующе. стран. 1

Глава вторам.

Ш расположенїю и важности нощовъ различныхъ, конє у мажарской земли употребляютъ; такожде мѣре, тежине разныхъ стварй, и времене годишнєга. стран. 4

Глава третьѧ.

Ш пятыхъ шпецїесъ, Конгу фѣндаментомъ Аридметике, и безъ конхъ никакъ хесапъ учинити неможно. стран. 7

Глава четверта.

Ревъла детри ш цѣломъ рякмѣ. стран. 49

Глава пятам.

Изламленїе ш разлїєномъ рякмѣ и єгомъ пята шпецїесъ. стран. 68

Глава шеста.

Ревъла детри у разлїєномъ рякмѣ. стран. 103

ЧАСТЬ

Садржај, стр. [5].

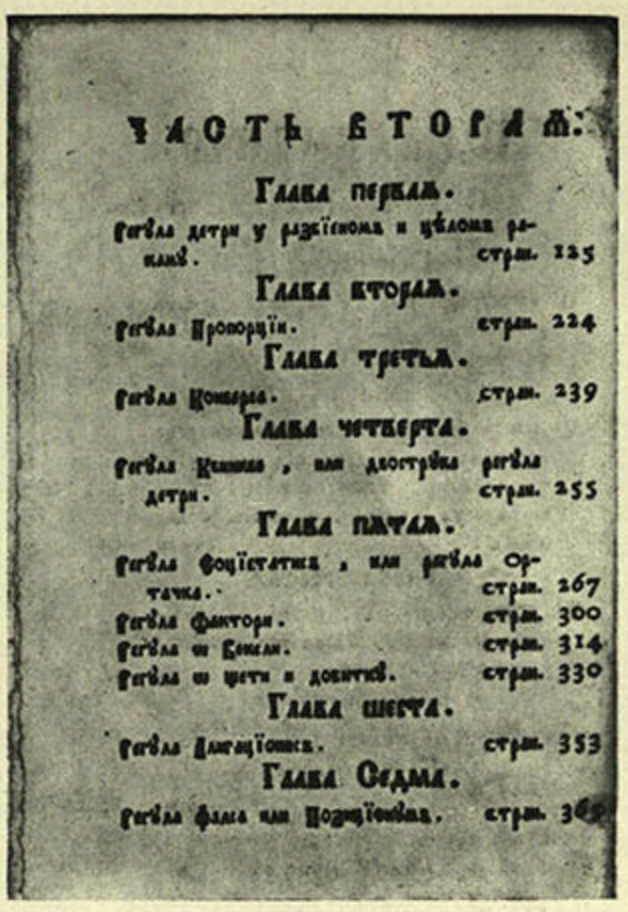

ЧАСТЬ ВТОРАѦ.

Глава первам.

Ревъла детри у разлїєномъ и цѣломъ рякмѣ. стран. 125

Глава вторам.

Ревъла Пропорцїи. стран. 224

Глава третьѧ.

Ревъла Конверса. стран. 239

Глава четверта.

Ревъла Конїка, или двострука ревъла детри. стран. 255

Глава пятам.

Ревъла Соцїєтатика, или ревъла Орѳика. стран. 267
Ревъла Фактори. стран. 300
Ревъла ш Бекам. стран. 314
Ревъла ш цети и довитѣ. стран. 330

Глава шеста.

Ревъла Дилацїонска. стран. 353

Глава Седма.

Ревъла фалса или Позицїонска. стран. 36[illegible]

Садржај, стр. [6].

80. Н[ОВАКОВИЋ], Д[ионисије]: ЄПІТОМЪ. [Млеци, код Д. Теодосија, 1767].

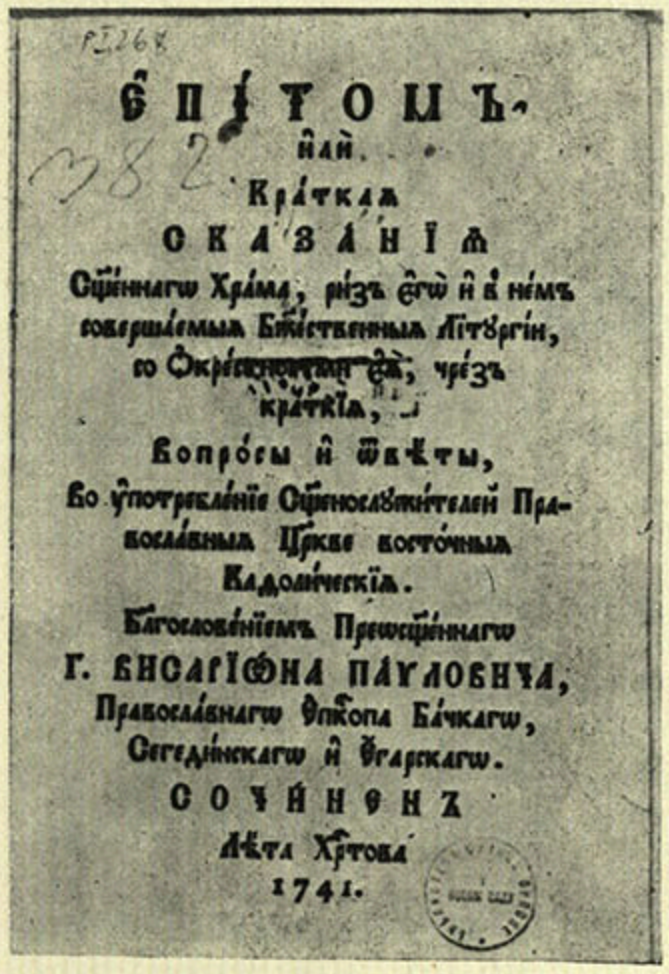

ЄПІТОМЪ
ІЛІ
Кратка
ОКАЗАНІА
Сщенагш Храма, ризъ єгѡ и в немъ совершаемыа Божественныа Літѹргіи,
со Окрестностїю єа, чрезъ кратка,
Вопросы и ѿвѣты,
Во ѹпотребленїе Сщенослѹжителей Православныа Церкве восточныа Каѳолическа.
Благословенїемъ Преосщенагш
Г. ВИСАРІѠНА ПАѸЛОВИЋА,
Православнагш Ѳпкопа Бачкагш, Сегединскагш и Ѳгарскагш.
СОЧИНЄНЪ
Лѣта Хртова
1741.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 100, пагинација арапска, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима а од другог л. и арапским бројем. (a_2—a_4, последњи A—A_4), на крају квинтернион (ε—$ε_5$), иницијала 3, заглавна украса 3, виньета на стр. 3; кустода. 159 × 101.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ПРЄДИСЛОВІЄ К' ЧИТАТЄЛЮ,** с потписом Д. Н.

Стр. 7: **ЧАСТЬ ПЕРВАѦ.** Ѡ храмѣ Б[о]жественномъ, и С[вѧ]щенныхъ, Сосѹдѣхъ, и ѡ Одеждахъ єгѡ. Изложено у 42 питања и одговора.

Стр. 29: **ЧАСТЬ ВТОРАѦ. Ѡ Б[О]ЖЄСТВЄННОЙ ЛІТѸРГІИ.** Изложено у 74 питања и одговора.

Ово је прва литургика у Срба. Издана је анонимно; предговор је потписан иницијалима Д. Н. На насловној страни где је место за импресум, стоји „СОЧИНЄНЪ Лѣта Хр[і]стова, 1741“, што може лако навести на помисао да је књига штампана те године. Није назначено ни место, ни штампарија, а ни година. Место и годину навео је касније Орфелин, штампарију Соларић, а Шафарик је разрешио иницијале писца Диносија Новаковића. Л. Мушицки је навео ову књигу у години 1741 и

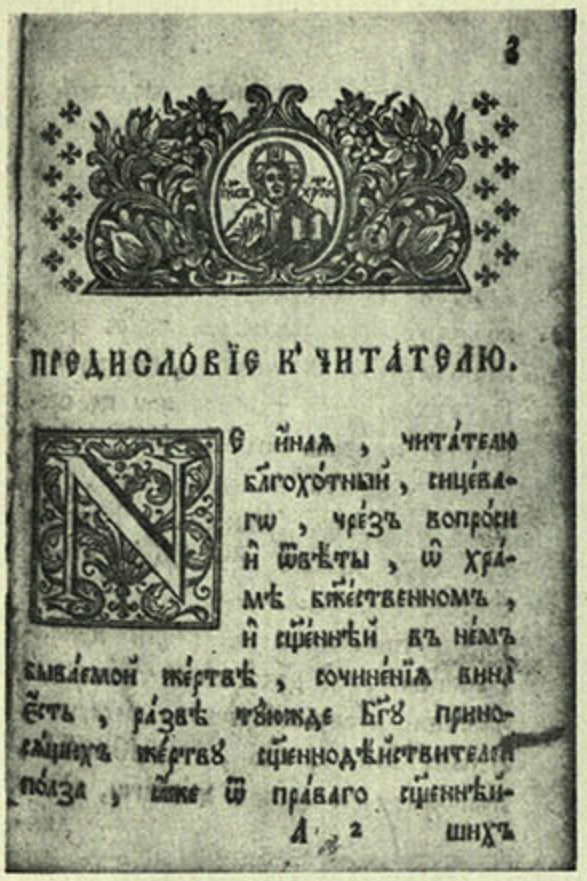

3

ПРѢДИСЛОВІЄ К' ЧИТАТЕЛЮ.

Ѳ ѝнѣмъ, читáтелю бл҃гохóтный, сицевагѡ, чрезъ вопрóси ѝ ѿвѣты, ѿ хрáмѣ бж҃ественномъ, ѝ сщ҃енѣй въ немъ бывáемой жéртвѣ, сочинéніи вниглъ éсть, рáзвѣ тѣмже Бг҃ъ приносящихъ жéртвы сщ҃еннодѣйствителей пóльза, ѥ́ѥ ѿ прáваго сщ҃енѣйшихъ

А 2 шихъ

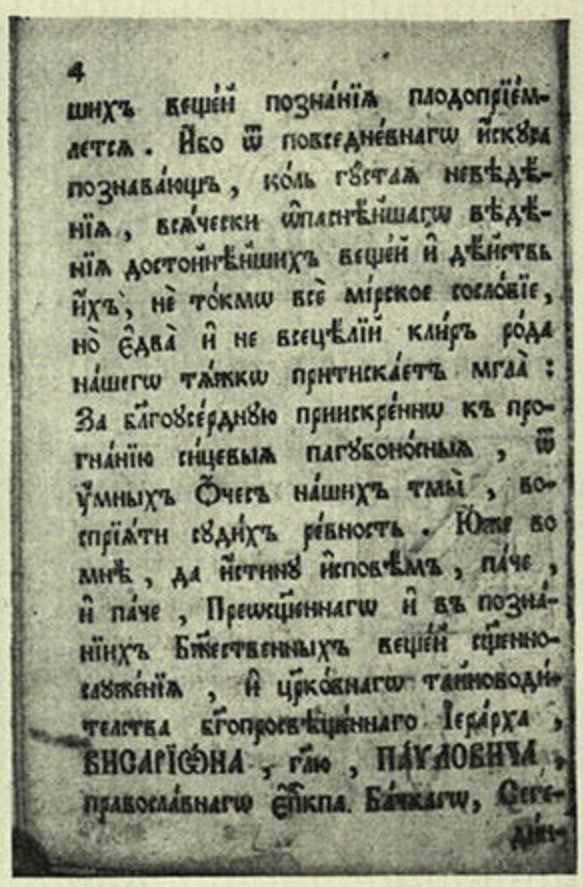

4

шихъ вещéй познáніи плодопрїéмлется. Ѩко ѿ повседнéвнагѡ ѩзыка познавáющъ, кóль гóстаѧ невѣдѣнїи, всѧчески ѿпаснѣйшагѡ вѣдѣнїи достойнѣйшихъ вещéй ѝ дѣйствъ ѩхъ, нѐ тóкмѡ всѐ мíрское словóвїе, нѡ сáма ѝ не всецѣлїй клиръ рóда нáшегѡ тáѩкѡ притиснáетъ мглá: За бл҃говéрдную приискрéнню къ прогнáнію сщ҃евыѧ пагубонóсныѧ, ѿ ýмныхъ óчесъ нáшихъ тмы, воспрїáти сóдѣхъ рéвность. Ѩже во мнѣ, да ѝстинѵ ѝсповѣмъ, пáче, ѝ пáче, Прещщ҃иннагѡ ѝ въ познáнїихъ Бж҃ественныхъ вещéй сщ҃енноглáголенїа, ѝ цр҃ковнагѡ таѝноводи́телства бг҃опрослáвленнаго Іерáрха, ВИСАРІѺНА, гл҃ю, ПАѲЛОВНА, православнагѡ ЄПКПа. Бáчкагѡ, Сегедúн-

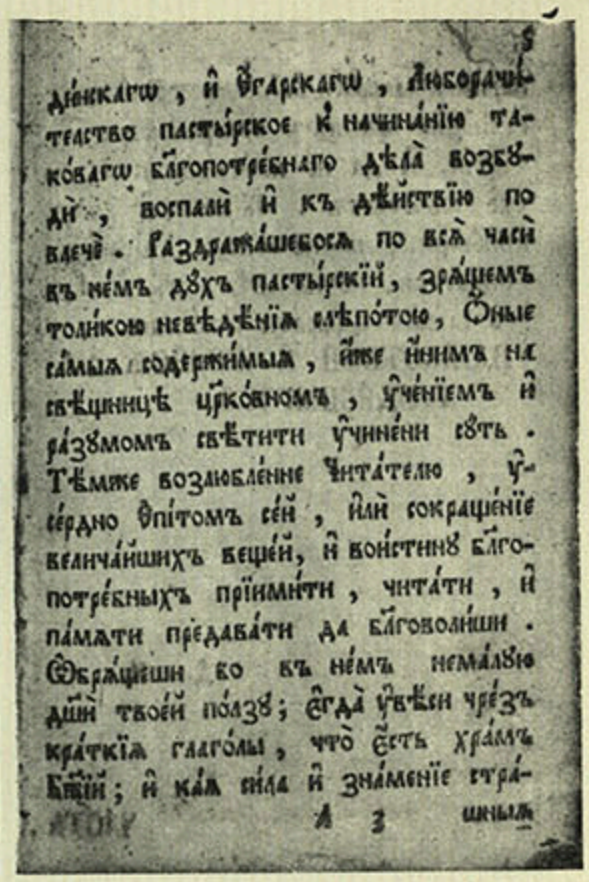

5

дéнскагѡ, ѝ Ѳгáрскагѡ, Любодáтельство пасты́рское къ начинáнію такóвагѡ бл҃гопотрéбнагѡ дѣлá возбуди́, воспали́ ѝ къ дѣйствію по влечѐ. Раздражáшеѧся по всѣ часи въ нéмъ дýхъ пасты́рскїй, зрáщемъ толúкою невѣдѣнїа слѣпóтою, Ѻныѧ сáмыѧ содержúмыѧ, ѩже ѩвимъ на свѣщницѣ цр҃ковномъ, ýченїемъ ѝ рáзумомъ свѣтити ýчинéни сѧть. Тѣмже возлюблéнне чита́телю, ýсéрдно ѳпúтомъ сéй, ѩли сокращéніе величáйшихъ вещéй, ѝ воúстинѵ бл҃гопотрéбныхъ пр҃їимúти, читáти, ѝ пáмати предавáти да бл҃говолúши. Ѿкрáщши ѯо въ нéмъ немáлвю дш҃и твоéй пóлзѵ; сегдà ýвѣси чрезъ крáткїѧ глагóлы, что̀ éсть хрáмъ Бж҃їй; ѝ кáм сúла ѝ знáменїе тр҃áпшымъ

А 3

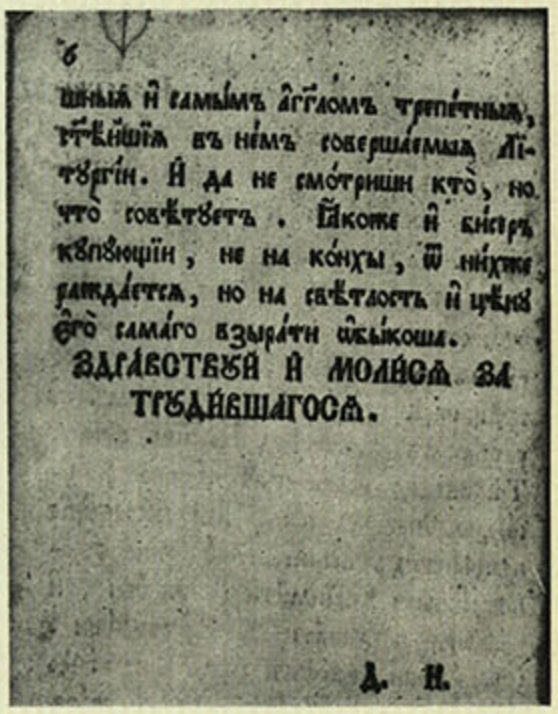

6

шнымъ ѝ самымъ дг҃лóмъ трепéтнымъ, тѣснѣйшїѧ въ нéмъ совершáемаѧ Лiтýргiи. Ѝ да не смóтрящи кто̀, но что совѣтýетъ. Ѩкоже ѝ кúиръ кáпающїи, не на кóнхы, ѿ нúхже ѯападáетъ, но на свѣтлость ѝ цв҃ѣтъ сегѡ самáгѡ взырáти ѡбы́кошѧ.

ЗДРАВСТВУЙ Ѝ МОЛИСѧ ЗА ТРУДИВШАГОСѧ.

А. Н.

1765, Шафарик и Новаковић у 1768. По Млетачком архиву, дозвола је издата 6 августа 1764 (Пантић).

I издање. — II 1783. — III 1805.

Цена: л. 1 (Кат. Д. Теодосија, Поминак).

Лит.: Славено-Сербскій Магазинъ. Въ Венеціи, 1768, 78, 87—88. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 72. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 949. — *Новаковић*, 40. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској у времену од 1690—1902 год. Богословски гласник, IV (1903), 150, 179, 182. — *Р Грујић*, Новаковић Дионисије, Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка, III, Загреб, 1928, 100—101.

БМС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека српске црквене општине, Трст.

Предговор, стр. 3. *Предговор, стр. 4.* *Предговор, стр. 5.*

Предговор, стр. 6.

81. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ПЄРВЫІЄ НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА.**
Къ Млєткахъ, [код Д. Теодосија], 1767.

Стр. [8]+448, пагинација арапска, прво дуернион са сигнатуром *2, затим кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (А—А$_4$, на крају Єє—Єє$_4$); са 29 загл. украса и 7 завршних. Виньета на стр. 1; кустода. 170 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: **ПРЄДЪУКѢДОМЛЄНІЄ.**

Стр. [6]: **ТИПОГРАФСКІЯ ПОГРѢШНОСТИ.**

Стр. 1: [Ренијев Донат] PARTES ORATIONIS. **ЧАСТИ СЛОКА.**

Стр. 175: SYNTAXIS. Dictiones inter se recte componere docet. **СИТАКСИСЬ** ѵчитъ, како рѣчи между собою сочиняти надобно.

Стр. 187: **ЦЄЛЛАРІЄВЪ ЛАТИНСКІЙ ЛЕКСИКОНЪ.** PRIMITIVA LATINA.

Стр. 321: APPENDIX VOCUM GRAECARUM Sed Latiniusus **ПРИБАВЛЄНІЄ. ГРЄЧЄСКИХЪ РѢЧЄЙ** Ѵпотрєбляємыхъ въ Латинскомъ языкѣ.

Стр. (332): Typus IV. Conjungationum Activae & Neut. Vocis.

Стр. (333): Typus IV. Conjugationum Passiv, & Depon. Vocis.

Стр. (334): Typus Comparationum. Grad. Positivus. Comparativus. Superlativus.

Стр. (335): TIROCINIUM PARADIGMATICUM, IN USUM DECLINATIONUM AC CONJUGATIONUM.

Стр. (353): COLLOQUIA SCOLASTICA. **ШКОЛНЫІЄ РАЗГОВОРЫ.**

Стр. 446: Молитва прєдъ начатіємъ ѵчилищнаго дѣла.

Стр. 447: Молитва по окончанію ѵчилищнаго дѣла.

Цена: л. 5 (Кат. Д. Теодосија, Поминак).

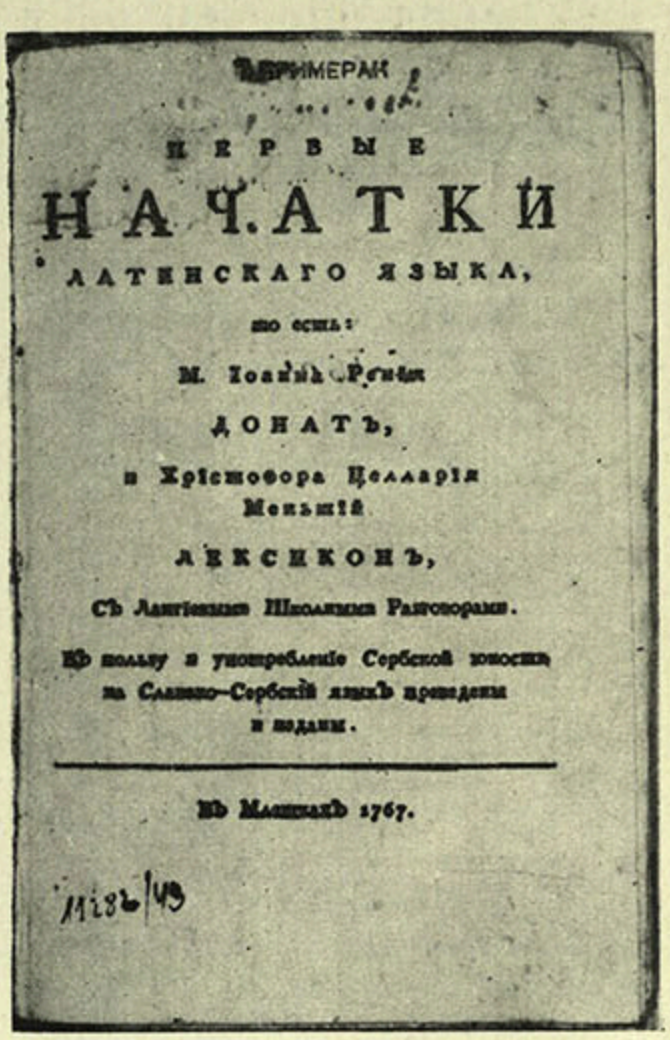
ПРИМЕРАК

ПЕРВЫЕ

НАЧАТКИ

ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА,

по сиѣ:

М. Іоанна Ренія

ДОНАТЪ,

и Хрістофора Целларія

Меньшія

ЛЕКСИКОНЪ,

Съ Латинскими Школьными Разговорами.

Ко пользу и употребленіе Сербской юности

на Славено-Сербскій языкъ преведени

и подани.

Въ Млецихъ 1767.

11138/49

Насловна страна, стр. [1].

Лит.: Славено-сербскій Магазинъ. I, въ Венеціи, 1768, 79—81. — *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae, 1776, 705. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 79. — *Шафарик*, 339. — *Новаковић*, 38. — *Д. Руварац*, Прва штампана латинска граматика за Србе. Прилози за књижевност, IV (1924), 155—175. — *Г. Михаиловић*, Библиографија Лукијана Мушицког. Библиотекар, VIII (1956), 35—36.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

82. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ПЄРВОЄ ОѴЧЄНИЄ... БѴКВАРЬ.**
[Млеци, код Д. Теодосија, 1767].

Стр. 96, пагинација арапска, кватерниони са ћирилском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (А$_2$ — А$_4$, на крају Є — Є$_4$); иницијал 1, завршни украс један, виньете на стр. 3, 7, 15; насловна страна има украсни оквир, стране текта једнолинијски оквир; у наслову и у тексту употребљен киновар; текст црквеним и грађанским словима; кустода. 184 × 118.

У књизи није назначено ни име писца, ни место, ни година, ни штампарија. Хорањи је навео да је писац Орфелин и да је књига изишла у Млецима 1776. Од Соларича се зна

ПЕРВОЕ ОУЧЕНІЕ
ХОТАЩЫМЪ ОУЧИТИСА КНИГЪ
ПИСМЕНЫ СЛАВЕНСКИМИ,
НАЗЫВАЕМОЕ
БУКВАРЬ.
СЪ МНОГИМИ ПОЛЕЗНЫМИ И ПОТРЕБНЫМИ
НАСТАВЛЕНІЯМИ,
ПО КОТОРЫМА ВОЗМОЖНО ВЪ КРАТКОМЪ
ВРЕМЕНИ ОТРОКА, НЕ ТОКМО ЦЕРКОВНЫМА, НО И ГРАЖДАНСКІА
СЛАВЕНСКАГО ЯЗЫКА ПИСАНІЯ
СОВЕРШЕННО ЧИТАТИ ОБУЧИТИ; КЪ ПРАМОМЪ БОГОПОЗНАНІЮ И БОГОЧИТАНІЮ
НАСТАВИТИ;
И КЪ ПОНАТІЮ РАЗНЫХЪ В ГРАЖДАНСКОМЪ
ЖИТІИ НУЖДНЫХЪ ВЕЩЕЙ ПРИВЕСТИ:
НЫНѢ ПЕРВѢЕ РАДИ ОУПОТРЕБЛЕНІА
СЕРБСКАГО ЮНОШЕСТВА
ИЗДАНЪ.
Млецы. 1767

Насловна страна, стр. [1].

Садржај: Стр. 3: Предъувѣдомленіе.
Стр. 7: ГЛАВА ПЕРВАЯ. СЪ ПИСМЕНАХЪ.
Стр. 15: ГЛАВА ВТОРАЯ. СЪ СЛОГАХЪ.
Стр. 18: ГЛАВА ТРЕТЬЯ. СЪ РЕЧЕНІАХЪ.
Стр. 25: ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ. СЪ РѢЧАХЪ.
Стр. 28: ГЛАВА ПАТАЯ. СЪ СЛОГАХЪ ПОДЪ ТИТЛАМИ.
Стр. 35: ГЛАВА ШЕСТАЯ. СЪ Б[О]ГОПОЗНАНІИ.
Стр. 59: ГЛАВА СЕДМАЯ. СЪ МОЛИТВѢ.
Стр. 81: ГЛАВА ОСМАЯ. СЪ ЧИСЛАХЪ.
Стр. 90: ГЛАВА ДЕВАТАЯ. СЪ Гражданскихъ вещахъ.

У букварима се обично налазе 4 штампарске грешке, које је Орфелин исправио у Славено-сербском Магазину. Међутим, има један примерак Буквара без прве грешке на страни 53; такав примерак налазио се, по Остојићу, и у гимназијској библ. у Ср. Карловцима, али је нестао. Орфелин, налазећи се тада у Венецији, могао је да у мањем броју примерака исправи прву грешку.

Орфелин је делимично навео изворе по којима је радио Буквар; гл. 6 преписао је из Прокоповичевог Општег Катихизиса.

I издање. — II 1792.

Цена: л. 1.05 (Кат. Д. Теодосија).

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae, 1776, 706. — Славено-сербскій Магазинъ. I₁, въ Венеціи, 1768, 78, 81—87. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 70—71. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 289. — *Новаковић*, 64. — Вука Стеф. Караџића и Саве Текелије писма [...] Платону Атанацковићу. Беч, 1845, 54—56. — *Д. Руварац*, О првом штампаном словенском буквару за српску децу. Годишњица Н. Чупића, XIII (1893), 275—277. — *Д. Руварац*, Још нешто о првом штампаном словенском буквару за српску децу. Бранково коло, XIV (1908), 726. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 88 (прим.), 89—90.

НББ. — БГМ.

да је штампана код Д. Теодосија. Д. Руварац је утврдио да књига није штампана 1776 већ 1767; још је претпостављао да Буквар мора имати два издања. Т. Остојић је утврдио да су код Хорањија све године штампарске грешке и да је код Буквара требало да стоји 1767. Л. Мушицки је ставио Буквар у 1765; Шафарик и Новаковић, по Хорањију, у 1776.

83. [ОРФЕЛИН, Захарија]: СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ ВОСТОЧНЫЯ ЦЕРКВЕ КАЛЕНДАРЬ НА ЛѢТО...1767. [Млеци, код Д. Теодосија, 1767].

Славено-Сербскій Восточныя Церкве Календарь на Лѣто отъ Рождества Христова 1767, содержащее въ себѣ 365 дней. Въ которомъ показуются дни Святыхъ: восхожденіе Солнца, премѣненіе Луны, долгота дне, качество четырехъ въ годѣ временъ, и затмѣніе Солнца и Луны: При томъ, когда въ коихъ мѣстахъ во Хунгаріи торги, или вашары бываютъ; Къ тому, различныя къ увеселенію служащія краткія Исторій, а на концѣ Табеллы Дукатные и домовныхъ потребъ како и отъ Интереса. Въ 8. Пис. кур.

Дато по Соларићу.

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 82. — Вероватно по Соларићу, календар су забележили А. Арнот у листу Магазинъ за художество, књижество и моду. II (1839), 32; и *Ђ. Рајковић*, Библиографија, Допуне и поправке, Летопис МЦ, књ. 113 (1873), 311. — *Шафарик*, 816. — *Новаковић*, 39.

84. (ПРОКОПОВИЧ, Теофан): **КРАТКАѦ СКАЗАНІѦ**
[Млеци, код Д. Теодосија, 1767].

Стр. 120, пагинација арапска; кватерниони, први са ћирилском црквеном остали са ћирилском сигнатуром, од 2 л. и арапским бројем (a_2 — a_4 последњи $\mathfrak{G}$ — $\mathfrak{G}_4$), на крају секстернион (Ж—$Ж_6$); насловна страна са украсним оквиром, а стране у тексту са једнолинијским оквиром; заглавни украс један, завршна 2, виньета на стр. 3, 5, 26, 69, 111; кустода. 179 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

Писац је потписан на крају предговора. На књизи није означено ни место, ни штампарија, ни година издања. Место и годину издања означио је Орфелин, а штампарију Соларић. Дело је прештампано са руског издања. Сопиков је забележио руско издање од 1764. Нама је познато петроградско од 1765, које ни Сопкинов ни Ундолски не бележе. Наслов овога издања је следећи: „Ко славѣ с[вѧ]тыѧ единосѫщныѧ, животворѧщїѧ и нераздѣлимыѧ Тро-[и]цы О[т]ца, и С[ы]на, и С[вѧ]таго Д[ѵ]ха: напечатасѧ книга сїѧ Катихісисъ, въ Санктъ-Петербѹргѣ, при С[вѧ]тѣйшемъ Правительствѹющемъ Сѵ̑нодѣ, въ лѣто ѿ сотворенїѧ Міра, ѕ҃с҃о҃г, ѿ р[о]ж[дє]ства же по плоти Б[о]га Слова, а҃ѱ҃ѯ҃є, індікта г҃і, м[ѣсѧ]ца марта“. Књига има 84 нумерисана листа у које се не рачуна насловни лист. На л. 1а налази се исти наслов који има и наше издање и под којим је Сопиков забележио ову књигу у 1764 години. На л. 1б стоји: „Предлагаемыѧ на полѕ҃ѕ҃. Не толкѡ младымъ ѿрокѡмъ, но и возмѫжавшымъ овоегѡ пола осѡбамъ тѣмъ, котѡрымъ не ѹдовнѡ въ пространныхъ в[о]гословскихъ ѹченїѧхъ ѹпражнѧтьсѧ“. Према томе, ово је Прокоповичев општи катихизис за одрасле (док је онај с Букваром за школе). У руском издању предговор нема Прокоповичев потпис. Млетачко издање разликује се од руског оригинала у незнатним језичким и правописним изменама. У нашем издању додато је на крају: „Прєѡс[вѧ]щен[агѡ] Ѳеѡфана Архїеп[і]ск[о]па краткоє Ѕченїє Отрокѡмъ ѡ ПРИЧАСТІИ Тѣла и крове Г[о]с[по]да нашегѡ Ін[сѵ̑]са Хр[і]ста“ (стр. 111—118), и „Сѵ̑мволъ во с[вѧ]тыхъ О[т]ца нашегѡ Ѳѳанасїа Патрїарха Ѧлеѯандрійскагѡ“ (стр. 118—120) чега нема у Прокоповичевој књизи.

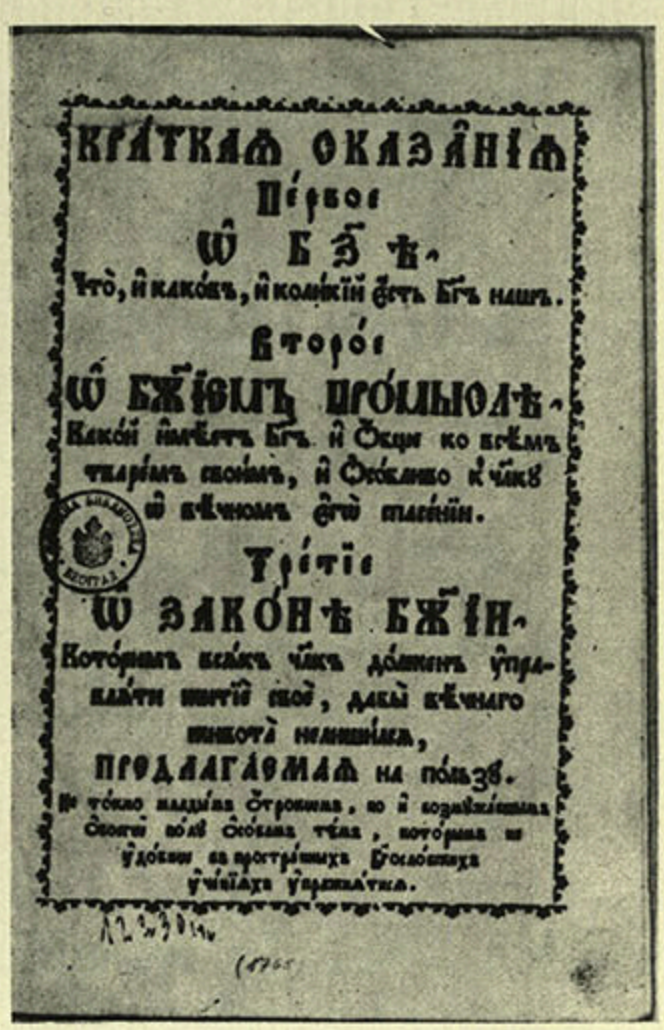
КРАТКАѦ ОКАЗАНІѦ
Пєрвоє
Ѡ БЗѢ.
Что, й какóвъ, й колúкій ѥсть Бгъ нашъ.
Вторóє
Ѡ БЖІИХЪ ПРОМЫСЛѢ.
Какóй имѣєтъ Бгъ й Отєцъ ко всѣмъ тварúмъ своúмъ, й Особливо кчлкѣ й вѣчномъ ѥгѡ спасéнїи.
Трéтіе
Ѡ ЗАКОНѢ БЖІИ.
Которымъ всѣкъ члкъ дóлженъ ѹправлѧти житіе своé, дабы вѣчнаго живóта наслѣдúлъ,
ПРОДЛАГАѦМАѦ на пóльзѡ.
Не тóлкѡ младúмъ ѻтрокóмъ, но й возрѧстúвшимъ ѻбоегѡ пола ѻсѡбамъ тѣлá, которúмъ не ѹдóбно въ прострáнныхъ бсловéсныхъ ѹчéніяхъ ѹпражнáтьсѧ.

Насловна страна, стр. [1].

Цена: л. 1 (Поминак), кр. 36 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Славено-сербскій Магазинъ. I_1, въ Венеціи, 1768, 88. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 74. — *Сопиков*, I, 577. — *Шафарик*, 919. — *Новаковић*, 33.

НББ. — УББ. — БМЦ. — СКЗ. — БГМ.

1768

85. МИЛОРАДОВИЋ, Петар Габриелов: **DISSERTATIO MEDICA DE INNOCENTI INFECTIONE VENEREA.** Halae, 1768.

Стр. 24, са арапском пагинацијом, дуерниони са латинском сигнатуром и арапским бројем (A_3, B—B_3 и C—C_3); Кустода. 280×180.

Садржај: Стр. 3: ILLUSTRISSIMO... DOMINO VOLODIMIR GRIGORIEVICS DE ORLOV RUSIACI IMPERII COMITI ACADEMIAE SCIENCIARUM PRESIDII.

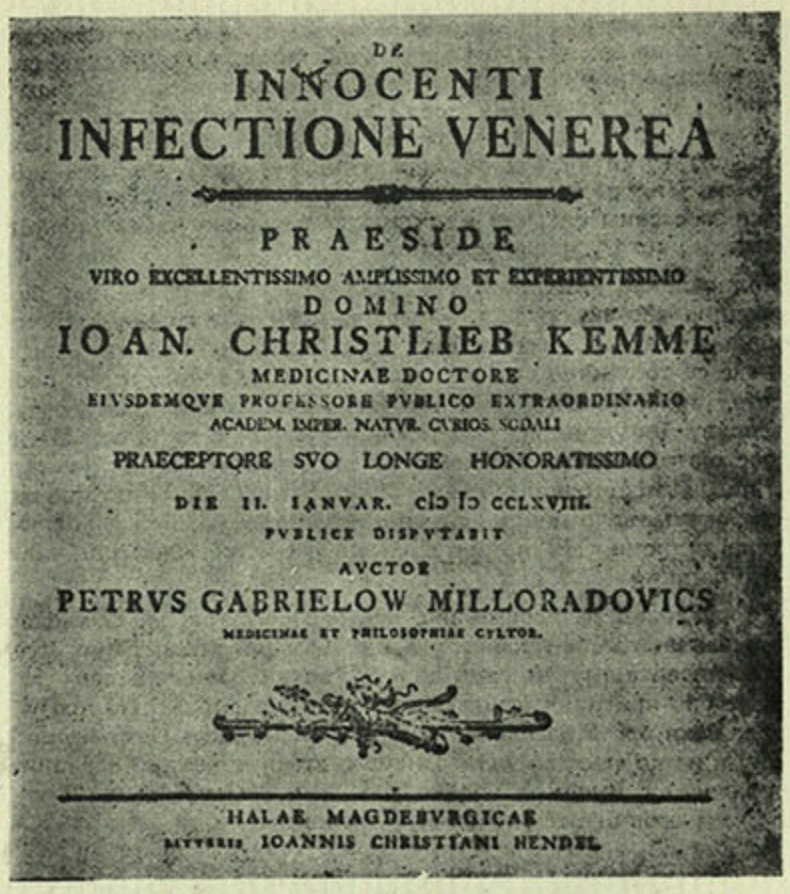
DE
INNOCENTI
INFECTIONE VENEREA
PRAESIDE
VIRO EXCELLENTISSIMO AMPLISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
DOMINO
IOAN. CHRISTLIEB KEMME
MEDICINAE DOCTORE
EIVSDEMQVE PROFESSORE PVBLICO EXTRAORDINARIO
ACADEM. IMPER. NATVR. CVRIOS. SODALI
PRAECEPTORE SVO LONGE HONORATISSIMO
DIE II. IANVAR. CIↃ IↃ CCLXVIII.
PVBLICE DISPVTABIT
AVCTOR
PETRVS GABRIELOW MILLORADOVICS
MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE CVLTOR.
HALAE MAGDEBVRGICAE
TYPIS IOANNIS CHRISTIANI HENDEL

Стр. 3—23: § I—XXVI.

Стр. 24: AUCTORI S LOANNE CHRICTLIEV KEMMO Милорадовићева академска дисертација.

Лит.: *A. Horányi,* Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae 1776, 659. — *Šafarik,* P. J. Geschichte des serbischen Schriftthums. Hrg. v. J. Jireček. Prag, 1865, 360. — *В. Стајић,* Први Срби доктори. Свети Сава, народна читанка с календаром за годину 1934, V (Загреб), 155. — *Д-р. П. Јеремић,* Здравствена култура Војводине у 18 веку. Гласник ИД у Новом Саду, XIII, (1940), 281. — *Р. Јеремић,* Библиографија српске здравствене књижевности. Београд, 1947, 78. — *J. Szinnyei,* Magyar írók élete és munkái. VIII, Budapest, 1902, 1427. — *Д-р У. Крстић,* Петар Милорадовић — први новосађанин лекар. Зборник МС за књижевности и језик, VIII, 1961, 36—38.

Универзитетска библиотека, Беч.

← *Насловна страна, стр. [1].*

86. [Орфелин, Захарија]: **СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ МАГАЗИНЪ**
Т. I. Ч. Въ Венеціи, Въ Типографіи... Димитрія Θеодосіева, 1768.

СЛАВЕНО-СЕРВСКІЙ
МАГАЗИНЪ.
то есть:
СОБРАНІЕ
Разныхъ Сочиненій и Преводовъ,
къ пользѣ и увеселенію служащихъ.
ТОМЪ ПЕРВЫЙ.
ЧАСТЬ I.
298
ВЪ ВЕНЕЦІИ,
Въ Типографіи Славено-Греческой благочестивой
Димитрія Θеодосіева.
1768.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 96, пагинација арапска, кватерниони са ћирилском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_4$, на крају $E - E_4$); иницијал један, заглавних украса девет, винъета на стр. 1; кустода. 195 × 124.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ПРЕДИСЛОВІЕ.

Стр. 17: I. МНѢНІЕ ПРОСВЯЩННАГО ΘЕОФАНА ПРОКОПОВИЧА, АРХИЕПИСКОПА НОВГОРОДСКАГО, Каковымъ образомъ и порядкомъ надлежитъ багрянороднаго отрока наставляти въ Хрістіанскомъ законѣ.

Стр. 29: II. ОТЕЧЕСКОЕ НАСТАВЛЕНІЕ ВЪ ЦЫНУ Желающему опредълится въ военную службу.

Стр. 45: III. ПИСЬМО О ВАЖНОСТИ ЖЕНЪ. То есть. колико кощует жена.

Стр. 46: IV. ОТВѢТЪ НА ПИСЬМО О ВАЖНОСТИ ЖЕНЪ.

Стр. 48: V. ПИСЬМО АХМЕТА СЫНА СОЛИМАНОВА КЪ МЛАДОМУ АЛИ СЫНУ ИБРАИМОВ8.

Стр. 70: VI. ПИСЬМО КЕСАРЯ ДІОКЛИТІАНА КЪ ДАЛМАТІЙСКОМУ НАРОДУ.

Стр. 72: VII. ДОБРОДѢТЕЛИ СМОКВЫ. Изъ Флоринове Экономіе.

Стр. 75: VIII. ЕПИГРАММЫ I. О ЖЕНИДЬБѢ.

Стр. 77: IX. Извѣстія о ученыхъ дѣлахъ.

Стр. 96: ОГЛАВЛЕНІЕ.

Писца су утврдили Хорањи и Т. Остојић.

Цена: л. 1.5 (Кат. Д. Теодосија), л. 1.10 (Поминак).

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae, 1776, 705. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескіи. Въ Млеткахъ. 1810, 76. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 624. — *Новаковић*, 41. — *Т. Остојић*, О аутору и узору Славено-сербског Магазина од 1768 год.— Zbornik u slavu Vatroslava Jagića. Berlin, 1908, 681—690. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 90, 124—136.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

87. РАШКОВИЋ, Mojcej: **ORATIO... IN GENERALI CLASSIS RHETORUM EXAMINE... MDCCLXVIII...** habuit. Viennae AVSTRIAE, E TYPOGRAPHEO KALIWODIANO, (1768).

Стр. 30, пагинација арапска, дуерниони са латинском сигнатуром a од другог л. и арапским бројем (A_3, B — B_3, последњи C — C_3), на крају 3 л. (D — D_3); иницијала два, виньете на стр. 1, 17; кустода. 226 × 181.

Текст латиницом.

Посвета митрополиту Павлу Ненадовићу, стр. (3—16).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 360. — *Н. Радојчић*. За више светлости у нашем XVIII веку. Зборник МС, 1959, 54.

БМС. — БГМ. — Епархијска библиотека, Сент Андреја.

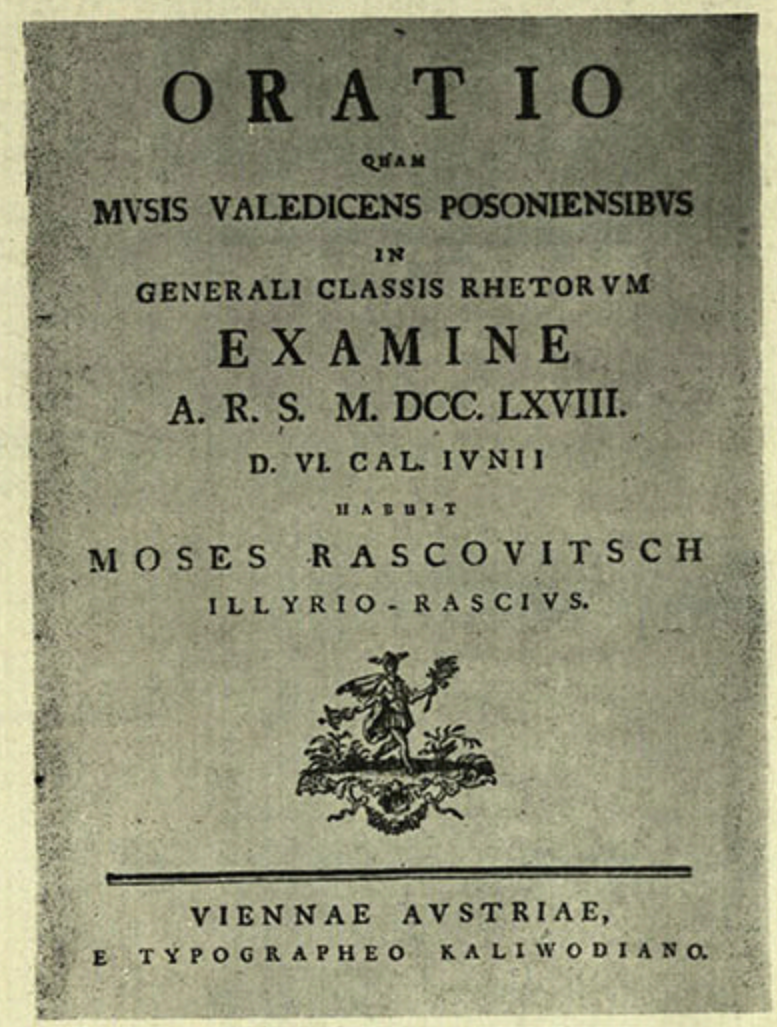
ORATIO
QVAM
MVSIS VALEDICENS POSONIENSIBVS
IN
GENERALI CLASSIS RHETORVM
EXAMINE
A. R. S. M. DCC. LXVIII.
D. VI. CAL. IVNII
HABUIT
MOSES RASCOVITSCH
ILLYRIO-RASCIVS.
VIENNAE AVSTRIAE,
E TYPOGRAPHEO KALIWODIANO.

Насловна страна, стр. [1].→

1769

88. МИЛОРАДОВИЋ, Петар: **DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA DE SURDITATE EX RETROPULSA CRUSTA LACTEA ORTA.** Halae, 1769.

Стр. 16; 220×180

Садржи 23 параграфа. Инаугурална дисертација.

Дато по Хорањију.

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialim scriptis editis notorum. II, Viennae 1776, 659. — *Шафарик*, стр. 360. — *В. Стајић*, Први Срби

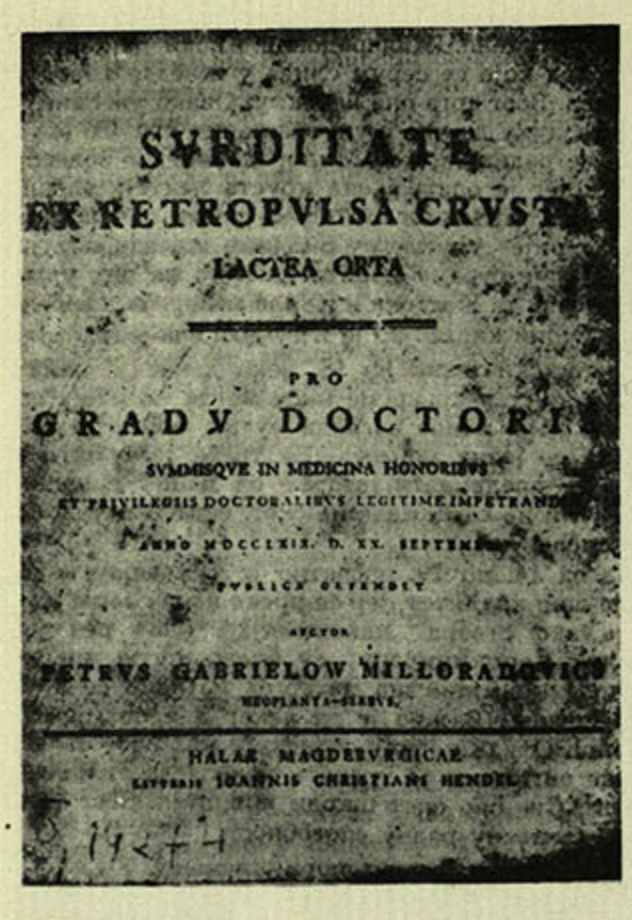
SVRDITATE
EX RETROPVLSA CRVST
LACTEA ORTA
PRO
GRADV DOCTORI
SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS LEGITIME IMPETRANDIS
PVBLICE DISPVTABIT
AVCTOR
PETRVS GABRIELOW MILLORADOVICH
HALAE MAGDEBVRGICAE
TYPIS IOANNIS CHRISTIANI HENDEL

доктори. Свети Сава, народна читанка с календаром за годину 1934, V (Загреб), 155. — *Р. Јеремић*, Здравствена култура Војводине у 18 веку. Гласник ИД у Новом Саду, XIII, (1940), 281. — *Р. Јеремић*, Библиографија српске здравствене књижевности. Београд 1947, 360. — *M. D. Grmek*, Inauguralne disertacije hrvatskih, srpskih i slovenačkih liječnika. Starine JAZU, 43 (1951), 241. — *J. Szinnyei*, Magyar írók élete és munkài. VIII, Budapest, 1902, 1427. — *Д-р У. Крстић*, Петар Милорадовић — први новосађанин лекар. Зборник МС, VIII, 1961, 45—47.

Универзитетска библиотека, Хајделберг.

← *Насловна страна*

1770

89. БУКВАР ИЛИ НАЧАЛНОЈЕ УЧЕНИЈЕ... ПИСМЕНИ СЛАВЕНО-СЕРБСКИМИ.

Къ Ѣѣнѣ, въ... Типографіи... Іωсифа Кѡрцвека, 1770.

БУКВАРЬ
ИЛИ
НАЧАЛНОЕ ОУЧЕНІЕ
ХОТАЩИМЪ ОУЧИТЬСА КНИГЪ
ПИСМЕНЫ СЛАВЕНО - СЕРБСКИМИ
НАПЕЧАТАСЯ ВЪ ЦАРСТВУЮЩИМЪ
ГРАДѢ ВѢНѢ, ВЪ ЦЇСАРО-
КРАЛЬСКОЙ ІЛЛУРИЧЕСКОЙ И ВО-
СТОЧНОЙ ПРИДВОРНОЙ ТИПОГРА-
ФІИ КУРЪ ІѠСИФА КѠРЦБЕКА,
ЛѢТА Ѿ ВОПЛОЩЕНІА БГА
ОДЕСЯТО, МѢЦА ІѠНІА
ПЇРВАГѠ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

Трїе сѹтъ свидѣтельствующіи
нбси ѻцъ, слово, и стый дхъ:
и сіи трй єдино сѹть. Ію:
гл҃а: ѳ.

Св. Тројица, л. [1 б]. →

Л. [36], кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (аѣ, аѣ, аѓ, в — вд; уместо вѣ долази вѫ; после в, долази г — гѣ; последњи д — дѣ, на крају дуернион ѕ — ѕѓ); иницијала 12, загл. украса 2, завр. 4, виньете на л. [1, 2, 7б], гравира на л. [1]; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 171 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. [2а]: Бѫквы или писмена.

л. [2б]: Слози двописменнїи, ѿ согласныхъ начинаемїи.

л. [4а]: Слози тр҃їписменнїи.

л. [4б]: Слози знаменателнїи, тр҃їписменнїи.

л. [5а]: Слози именъ по азбѹцѣ, под, тітлами.

л. [6б]: Имена просѡдїамъ.

л. [7б]: **М[о]л[и]твы оутр҃ennїѧ.**

л. [21а]: М[о]л[и]твы пред' обѣдомъ.

л. [21б]: Бл[а]годареніе по обѣдѣ.

л. [22а]: М[о]л[и]твы пред' вечерою.

л. [22б]: Бл[а]годареніе по вечери.

л. [23б]: **М[о]л[и]твы на сонъ** грѧдѹщихъ.

л. [28б]: Десмать запѡвѣди б[о]жїѧ на двою скрижалѣхъ мѡусею преданыѧ.

л. [30а]: Катихизис.

л. [32б]: **Сѵмволъ** иже во с[вѧ]тыхъ о[т]ца нашегѡ аѳанасїа патрїарха алеѯсандрїйскагѡ.

л. [36а]: Числа.

Овај буквар је прва књига коју је Курцбек штампао за Србе. Прештампан је с руског буквара Кијевопечерске лавре. Наслов руског оригинала: **Бѫкварь** или началное оучение хотѧщымъ оучитисѧ книгъ писмены славенскими, во с[вѧ]той Кіевопечерской Лаврѣ напечатасѧ ѿ Воплощенїѧ Б[о]га Слова аѱна. [1751]. Књига има 28 листова са фолијацијом; насловни лист је посебан; вел. 168 × 98. Руски примерак има Библиотека МС у Н. Саду (бр. 202 D 36). Овај буквар није забележен у Сопикова и Ундольског. Курцбеково издање је дословно прештампано са руског оригинала, једино што је гравира св. Тројице друкчија од руске (в. ил. 2 и 3); затим, испод гравире у бечком издању налази се стих 7 из V главе Прве посланице Јована Богослова, док у руском тога нема.

Курцбек је текст у књизи украсио дволиниским орнаментисаним оквиром (ил. 4). Са истим датумом („М[ѣ]с[ѧ]ца Іюнїѧ перваго"), истом годином и потпуно истим текстом, Курцбек је штампао још један буквар, само без украсног оквира, ради чега је текст испао дужи и шири, и овај други буквар има зато 9 л. мање од оног првог. Није искључено да је Курцбек оба штампао истовремено, први репрезентативан и скупљи, други обичан и јевтинији.

Исто, у руском оригиналу.

Прва страна текста, л. [2 а].

Разлике у украсном примерку, осим споменутих, у наслову је „славено-сербскими“, листови су без фолијације.

Ђ. Рајковић је видео и описао обичан примерак буквара са мање листова, Д. Руварац нашао је репрезентативан примерак и, не знајући за обичан, замерао је Рајковићу нетачност.

По Д. Руварцу штампан је овакав исти буквар у Будиму 1825.

I издање. — II 1770. — III 1825. Доцнији буквари у XVIII веку издати су већ у смислу школског патента: 1774, 1780, 1781, 1782, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1792, 1793, 1796, 1798.

Лит.: *Д. Руварац,* Прилози за историју српске књижевности. Бранково коло, XIX (1913), 122—123.

УББ. — БГМ (без прва 2 л.).

90. БУКВАР ИЛИ НАЧАЛНОЈЕ УЧЕНИЈЕ... ПИСМЕНИ СЕРБСКО-СЛАВЕНСКИМИ.

Ѣ҃ъ Ѣ҃кннѣ, въ... Типографіи ...Іωсифа Кѕрцвека, 1770.

Л. 27, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (ав — аѣ҃, последњи в* — вѣ҃), на крају посебан л. са сигнатуром г*, затим два л. са сигнатуром гв҃ на првом л.; иницијала 12, заглавних украса 3, завршних 1, виньете на л. 1 и 2; насловна страна са украсним оквиром; са 1 ил. кустода 171×100.

Текст црквеном ћирилицом.

По датуму, години и садржају дословно исти са I издањем. Разлика: у наслову стоји „Сербско-славенскими“; листови су са фолијацијом: текст нема украсног оквира и зато је дужи и шири од текста у I издању, те је књига мања за 9 л.

I 1770. — II издање. — III 1825.

Лит.: *Ђ. Рајковић,* Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 206—207.

БГМ.

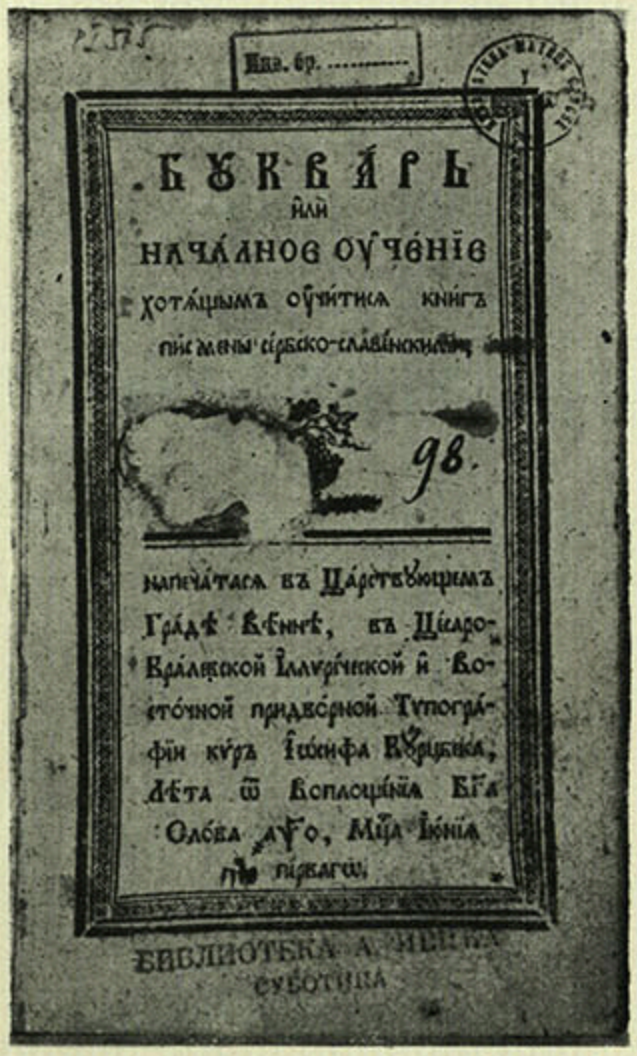

Насловна страна, л. [1 а].

Прва страна текста, л. [2 а].

91. БУКВАР С ЛИТЕРАМИ ГРЕКО-СЛАВЕНСКИМИ.

Въ Венеціи [код Д. Теодосија], 1770.

Букварь съ Литерами Греко-Славенскими, въ ползу и употребленіе дѣтямъ (Греческимъ) учащымся (славенскимъ буквамъ). Въ Венеціи, 1770. Въ 8. пис. Кир. стр. 8.

Дато по Соларићу (број страна по Шафарику).

Цена: л. 0.03 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 70. — *Шафарик*, 286. — *Новаковић*, 42.

92. КНИЖИЦА СИЈА ЗБОРНИК ИМЕНУЈЕМАЈА... МОЛЕНИЈ... СОБРАНИЈЕ.

Въ Бѣлградѣ, въ Типографіи... Іосифа... Кюрцбека, 1770.

Л. 116 + [5 л. са ил.], фолијација ћирилска црквеним словима, (на л. 49 грешком 40), секстерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, а за први л. и латинским (аѣ — аз̄, последњи Із — зз̄), на крају кватернион (ки — ид̄), иницијала има 75, заглавна украса 3, завршних 5. Виньете на л. 2, 13, 36, 48, 62б, 78, 93, 115б; Илустрација у тексту на л. 59б, 5 илустрација на посебним листовима после л. 1, 35, 47, 59, 77; настовна страна са украсним оквиром; кустода. 176 + 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 1а: **М[ѲЧ]Л[И]ТЕЫ ОУТРЕННІѦ.**

Л. 13а: **МОЛИТЕЫ** при Б[о]жественной Лїтѵргіи.

Л. 36а: **КАНѲНЪ ПОКАѦННЫЙ** ко Г[оспо]дѵ нашемѵ І[сѵ]сѵ Хр[і]сту.

Л. 39а: **КАНѲНЪ МОЛЄБНЫЙ** ко Прес[вѧ]тѣй Б[огоро]д[и]цѣ.

Л. 62а: **МОЛИТЕЫ НА** сонъ Грѧдѵщихъ.

Л. 78а: Тропарь, агг[ѣ]лѵ хранителю, гласъ, з̄.

Л. 86а: **ПОМѦННИКЪ.**

Л. 93а: **ЧИНЪ КАКѲ ПОДОБАЄТЪ** пѣти двана-десѧт' ѱалмѡвъ ѡсобь.

Л. 115б: Исповѣданіе грѣхѡвъ повседневное.

Насловна страна, л. [1 а].

Прва страна текста, л. [2 а].

Књига је прештампана са једног од руских издања. У истој години има Курцбек два издања. Ово је, несумњиво, I издање. Разлози: има датум „Мц҃а ѡктѡвр҃їа г҃і дн҃а“ и сигнатура је углавном црквеним ћирилским словима, што се може узети као карактеристично за ранија издања.

I издање. — II 1770. — III и IV 1780 (Курцбекова). — V 1792, Новаковићево. — VI—VIII 1799, Будимско.

НББ. — БГМ. (непотпуно). — Српска православна црква у Скрадину (без насл. л.).

93. КНИЖИЦА СИЈА ЗБОРНИК ИМЕНУЈЕМАЈА... МОЛЕНИЈ... СОБРАНИЈЕ.

Къ Вїеннѣ, въ Тупографїи... Іωсифа Кѵрцвекъ, 1770.

Л. 116 + [5 ил.] фолијација ћирилска црквеним словима (на л. 49, као и у I изд.; грешком стоји 40), секстерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($a - a_5$, $b - b_7$, последњи $i - i_7$), на крају кватернион ($k - k_4$); иницијала има 74, загл. украса 3, завр. 5, виньете на л. 2, 13, 36, 48, 62б, 78, 93, 115б, илустрације као у првом издању; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 129 × 80.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово је друго издање са истом годином. Изостављен је дан у датуму и стоји „Мц҃а ѡктовр҃їа“. Текст исти, са незнатним разликама. Сигнатура латинска.

II издање.

БГМ.

Книжица сїѧ
Зборникъ именъмаа,
тѡ̀ е̑сть
нѣкоторыхъ молитвъ
на вс҃ѧкъ дѣнь потрѣбныхъ
СОБРАНІЄ,
Напечатася
въ цр҃твующемъ Градѣ Вѣнѣ, въ Цр҃ско-Кралевской придворной Іллѵрической и Восточной Тѵпографїи Іωсифа Корнїла Кѵрцбекъ в лѣто ѿ Р҃ства Хр҃това ҂ѵѱо, Мц҃а ѡктѡвр҃їа. Съ дозволенїемъ Правительствующихъ.

←*Насловна страна, л. [1 а].*

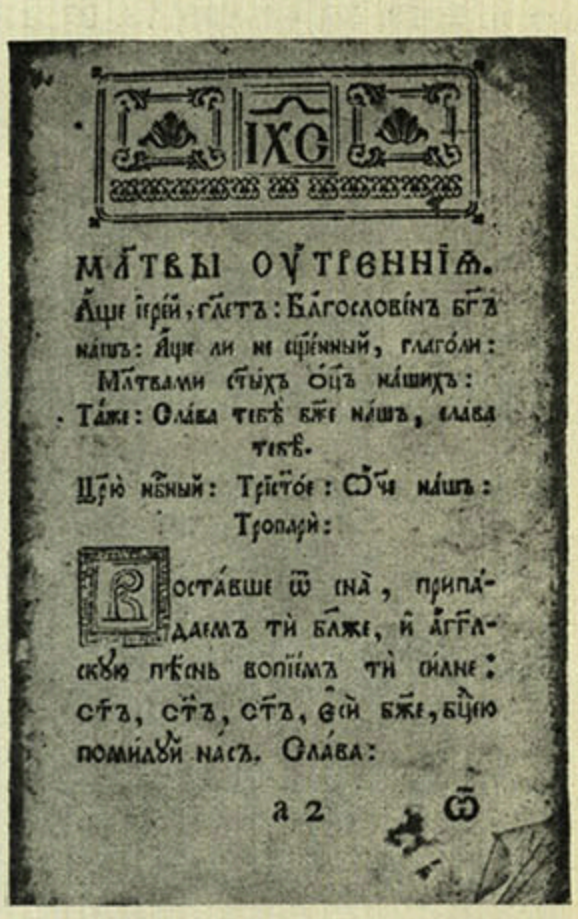
ІХС
Мл҃твы ѹтрєннїѧ.
Ѧ҆ще їере́й, гл҃етъ: Бл҃гословенъ бг҃ъ нашъ: Ѧ҆ми. Ли не ц҃рковный, глаго́ли:
Мл҃твами с҃тыхъ ѻ҆цъ нашихъ:
Тѧ́же: Сла́ва тебѣ бж҃е нашъ, слава тебѣ.
Ц҃рю нб҃ный: Трїѵ́то́е: С҃ѵ҆ нашъ:
Тропарїй:
Ѡ҆ставше ѿ сна̀, припа́даемъ ти бл҃же, и ѧ҆гг҃лскꙋ пѣ́снь вопїе́мъ ти сла́не: с҃тъ, с҃тъ, с҃тъ, е҆сѝ бж҃е, бц҃ю помилꙋй насъ. Сла́ва:
а 2 ѿ

Прва страна текста, л. [2 а].→

94. ПСАЛТИР ПО НОВОИСПРАВЉЕНОЈ БИБЛИЈИ

Къ Венецїй, въ Тупографїи... Ѳеодосїа. 1770.

Л. [15]+272; фолијација ћирилска црквеним словима; кватерниони: први табак са сигнатуром звездице и ћирилским црквеним словима (*г̃-д̃, **-**д̃), остали сигнирани ћирилским црквеним словима (а̃ — а̃ д̃, на крају ѧ̃д — ѧ̃дд̃), иницијала има 207, виньете на л. [1, 2], 1, 10, 19б, 31б, 43, 53б, 66б, 78, 88, 98б, 112, 125б, 136б, 146б, 157, 167б, 176, 190, 199, 210б, 220, 241, 256, 267, илустрација на л. [15]; кустода. 160 × 90.

Текст црквеном ћирилицом.

Насловна страна, л. [1 а].

Садржај: До л. 240 као у бр. 62.

Л. 241а: **Къ ПРАЗДНИКИ Г[ОСПО]ДЬСКІѦ,** и во дни нарочитыхъ **С[ѢѦ]ТЫХЪ** внегда оустав оуказветъ полелей.

Л. 256а: **ПОСЛѢДОВАНІЄ** по исходѣ дши ѿ тѣла.

Л. 267а: **ПОМѦННИКЪ.**

I 1761. — II 1764. — III издање. — IV 1790, у Млецима.

БГМ. БМС (непотпуно).

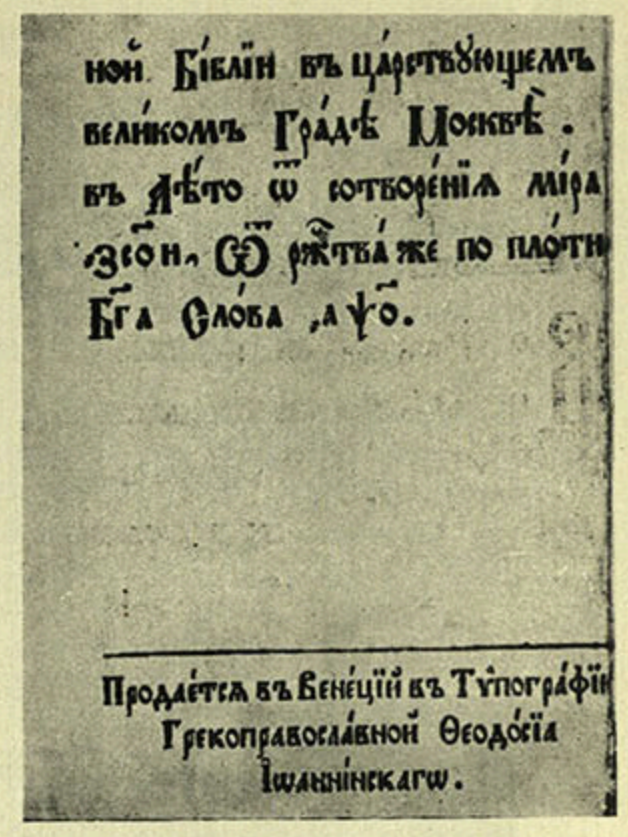

Насловна страна, л. [2 а].

1771

95. ГЕОРГИЈЕВИЋ, Јован: **СОБРАНІЄ ИЗБРАННЫХЪ МОЛИТЕЪ.**
Къ Ѣѳнѣ, въ Тѵпографіи... Іωсифа... Кѳрцвека, 1771.

Л. [3] + 54 + [1] интерфол., фолијација ћирилска црквеним словима, прва два л. без сигнатуре, а затим сигнирана ћирилским црквеним словима (а, а҃в, б, б҃в, на крају ч, ч҃в), последњи л. без сигнатуре; иницијала има 6, загл. украс 1, завр. 8, виньете на л. [1а], 1, 8б, 20б, 25б, 38б, 40, 51; са две бакрорезне илустрације на посебним л. Насловна страна у украсном оквиру са киноваром; текст у књизи са оквиром од правих линија, горњи и спољни од двоструких; у тексту употребљен киновар; кустода. 366 × 248.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. [2а]: **ОГЛАВЛЕНІЄ КНИГИ СЄѦ.**

Л. 1а: **М[Ѡ]Л[И]ТВЫ ОУТРЕННІѦ.**

Л. 8б: **ПРАВИЛО КО С[ѢА]ТОМѴ ИЖИВОТВОРАЩІЄМѴ Д[Ѵ]ХѴ.**

Л. 20б: **КАНѠНЪ МОЛЕБНЫЙ КО ПРЄС[ѢА]ТѢЙ Б[О]ГОРОДИЦѢ.**

Л. 25б: **ПОСЛѢДОВАНІЄ** ко с[вѦ]томѵ причащенію Б[о]жественныхъ таинъ тѣла и крове Хр[і]стовы.

Насловна страна, л. [1 а].→

Л. 38б: **М[Ѡ]Л[И]ТЕЫ ПО С[ѢМ]ТОМЪ ПРИЧАЩЕНІИ.**

Л. 40а: Чинъ како подобаетъ пѣти дванадесять ѱалмѡвъ ѡ собѣ.

Л. 51а: Стїхира обща С[вѧ]тителемъ Сербскимъ. Твореніе Іѡанна Архі пископа Карловачкагѡ и Славено-Сербскагѡ и Влахійскагѡ Народа Митрополіта.

Л. 52а: М[ѣсѧ]цословъ всегѡ Лѣта.

Л. [1а]: **БЛАГОДАРЕНІЄ БОГѲ.** [стихови].

Запис изнад крста на ил. на л. [3б]: Исус Христос разапет на крсту: „Тако Б[о]гъ возлюби міръ Іѡа, гл. їѳ“. Испод крста:

Крестѳ твоемѳ покланяемсѧ Владико,
Тѣмъ во возведемсѧ мы на мѣсто велико:
Страсть Твоѧ Спасе ѿверзла невесъ двери
Къ нихъ же по Словѳ; внидемъ котвою Вѣры.

Гравиру је резао Мансфелд. Испод гравира на л. 8—9 налазе се два дистиха.

Дистиси на гравирама стихира Србима светитељима и „Благодарениje Богу“ дело је Јована Георгијевића.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 1009. — *Новаковић*, 43. — *И. Руварац*, Прилошци агиолошки. Српски Сион, VIII (1898), 458—452.

НББ. — БМС. — НББХС. — СКЗ. — БГМ.

96. МЈЕСАЦОСЛОВ. Къ... Вѣнѣ, въ... Типографіи... Іѡсифа... Кѳрцбека, 1771.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [28], сигнатура ћирилска црквеним словима, прво кватернион (а̄—а̄д̄), затим дуернион (б—бг̄), на крају два л. са сигнатуром на 1 л. (г); загл. украса има 11, завр. 12, виньете на л. [1, 3]; насловна страна са украсним оквиром; у наслову и тексту употребљен киновар; кустода. 176 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Календар почиње септембром а завршава се августом. Седмични дани нису наведени. Киноваром је назначено 106 празника, без недеље и покретних празника; код 48 стављена је звездица, што значи „въ которыѧ дѣлати есть безгрѣшно“. На последњем листу пасхалија.

Поводом српских светаца у Календару језуита барон Фрањо Ксавер Пејачевић написао је Историју Србије.

Лит.: *Шафарик*, 820. — *Новаковић*, 44. — *Ундольский*, 2566. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 135.

ПББ. — БГМ.

97. ОПИСАНИЈЕ СВЈАТАГО БОЖИЈА ГРАДА ЈЕРУСАЛИМА. [Беч?], 1771.

Описание святаго божия града Иерусалима церкве живоноснога гроба господня и протчих святых Мест в них же по свидетельству святых евангелистов от рождества до вознесениа Христова многая ко спасинию человеческом содеяшася. [Вена?], 1771, 4⁰, 53 л., грав. на меди.

Дато по каталогу Государственe публичне библиотеке у СССР која има два примерка ове књиге.

I 1748. — II издање. — III 1781.

Лит.: Славънские книги кирилловской печати XV—XVIII вв. Описание книг, хранящихся в Государсвенной публичной библиотеке УССР. Киев, 1958, 185, бр. 954.

98. ПРЕДАНИЈА. [Беч, код Ј. Курцбека, 1771].

Л. 27+[8], фолијација ћирилска црквеним словима, (трећи л. погрешно означен као други, четврти као трећи), по два л. са латинском сигнатуром и арапским бројем (a_2, последња сигнатура n, n_2). Један л. без сигнатуре, ненумерисани л. са сигнатуром A за 1 л.,)(за 3 л., B за 5 л.,)(за 7 л.; кустода. Текст је у два ступца, лево латински десно црквено-словенски. На првој страни изнад текста аустриски грб. 334 × 206.

Текст латиницом и црквеном ћирилицом.

Л. (1)—27: текст закона у 28 параграфа. Потврђено 29 маја 1771. Потписи: MARIA THERESIA. — Comes Franciscus Eszterhazy. — Josephus Jablanczy.

Л. [28—29]: NORMA STOLARIS. Pro Militaribus & Provincialibus graeci Ritus non uniti Incolis, in Metropolitana, Bacsiensi, Budensi, Aradiensi, Versetzinesi & Temesvariensi Dioecesibus, nec non pro Provincialibus in Dioecesi Pakraciensi habitantibus.

Л. [30—31]: **ИЗЛОЖЄНІЄ** Доходка Пароховъ ѿ не оуніатыхъ Милитарѡвъ и Провинціалистѡвъ Митрополитскіѧ, Бачкіѧ, Бѣдимскіѧ, Арадскіѧ, Кершачкіѧ и Темишварскїѧ єпархіѧхъ; такожде и ѿ Провинціалистѡвъ Пакрачкіѧ єпархіи.

Л. [32—33]: B. NORMA STOLARIS Graeci Ritus non uniti, in Confinis militaribus Carlostadiensi, Banali, Varasdinensi, & ad Pakracensem, seu Sclavonicam Dioecesim spectante Sclavonico, opservanda.

Л. [34—35]: **ИЗЛОЖЄНІЄ** Доходка Пароховъ греческаго не оуніатскаго закона, єже в' Карловачкой (Карлштатской) Банаской, Караждинской, и онѣхъ к' Пакрачкой и славонійской єпархіи надлѣжащыхъ-славонійско-Милитарскихъ Границахъ, наблюдаватиса имать.

Л. Мушицки овако наводи књигу: „Регламентъ. Латинскіи, и Славено-Србскіи“, у 1770 години. Шафарик: „Viennae d. 20. Julii 1771.“

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 870.

БГМ.

NOS MARIA THERESIA DEI GRATIA ROMANORUM IMPERATRIX VI-DUA, HUNGARIÆ, BOHEMIÆ, DALMATIÆ, CROATIÆ, ET SCLAVONIÆ &c. REGINA APOSTOLICA; ARCHIDUX AUSTRIÆ; DUX BURGUNDIÆ; MA-

Мы Маріа Терезіа Божію Ми-лостію Римская Императрица, Вдова, и Мужеской, Венгерской, Богемской, Далматинской, Хорватовой, Славонской, и прочая, Апостолическая Королица; Архидъвкоя и Австріи; Бургундіи; Ма-

Наслов закона, л. [1 а].

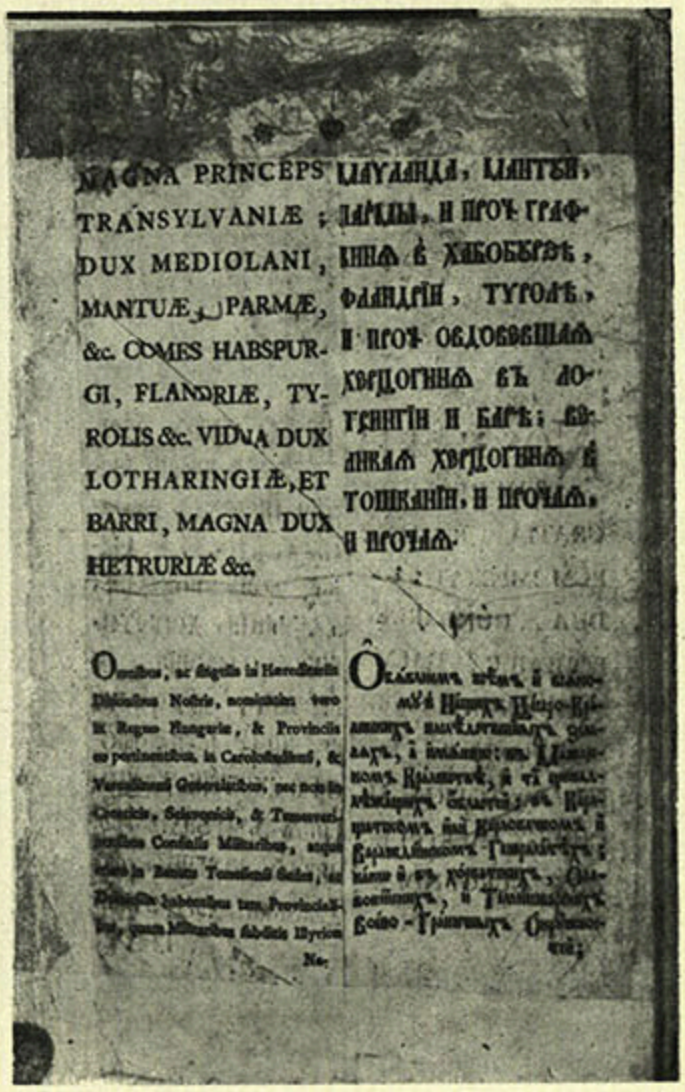

MAGNA PRINCEPS TRANSYLVANIÆ; DUX MEDIOLANI, MANTUÆ, PARMÆ, &c. COMES HABSPURGI, FLANDRIÆ, TYROLIS &c. VIDUA DUX LOTHARINGIÆ, ET BARRI, MAGNA DUX HETRURIÆ &c.

Великая Княгиня Трансилваніи; Княгиня, Миланы, и Прот Графиня Хабсбергъ, Фландріи, Тироле, и Прот Овдовевшая Хорватогинѧ въ Лотрингіи и Барѣ; Великая Хорватогинѧ Тошканіи, и Прочая, и Прочая.

Наслов закона, л. [1 б]. →

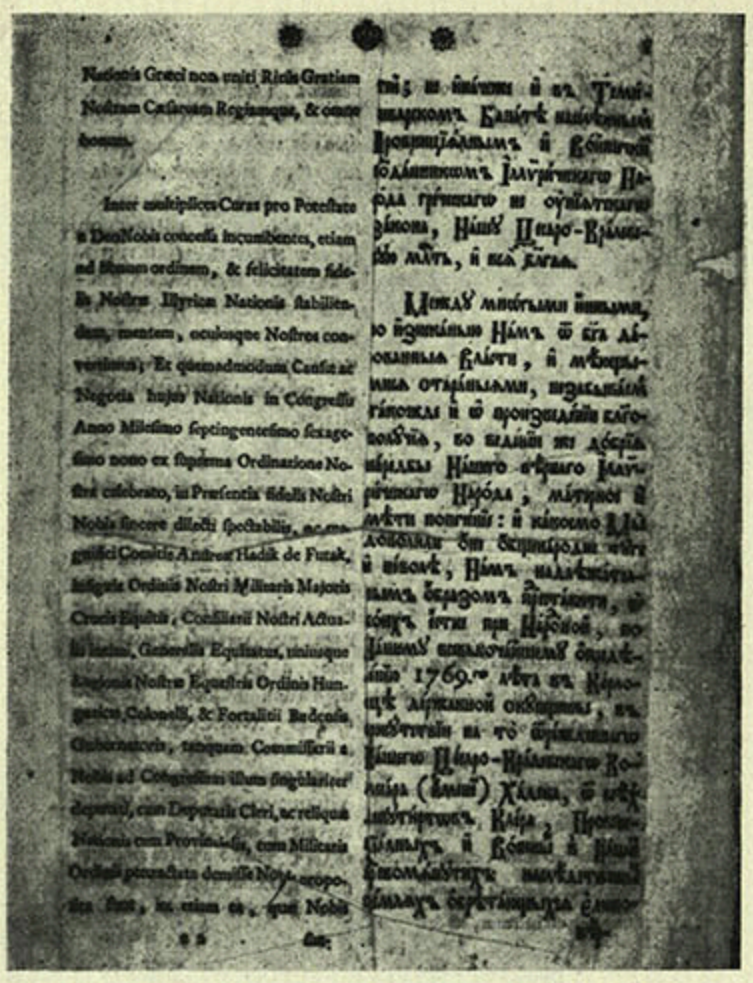

Наслов закона, л. 2 а.

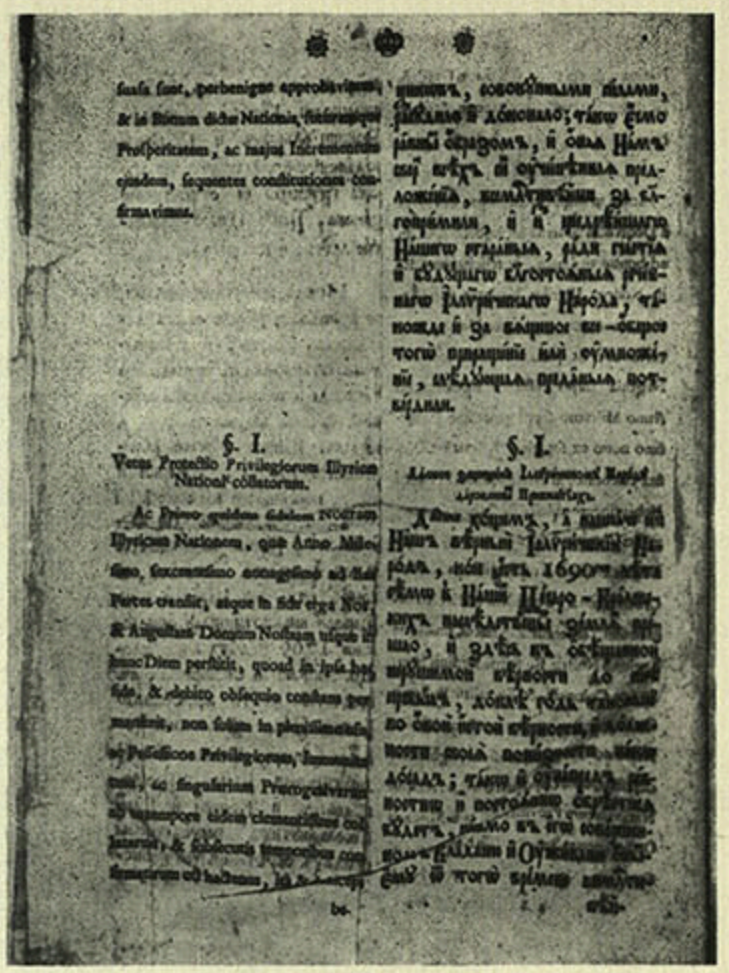

Наслов закона, л. 2 б.

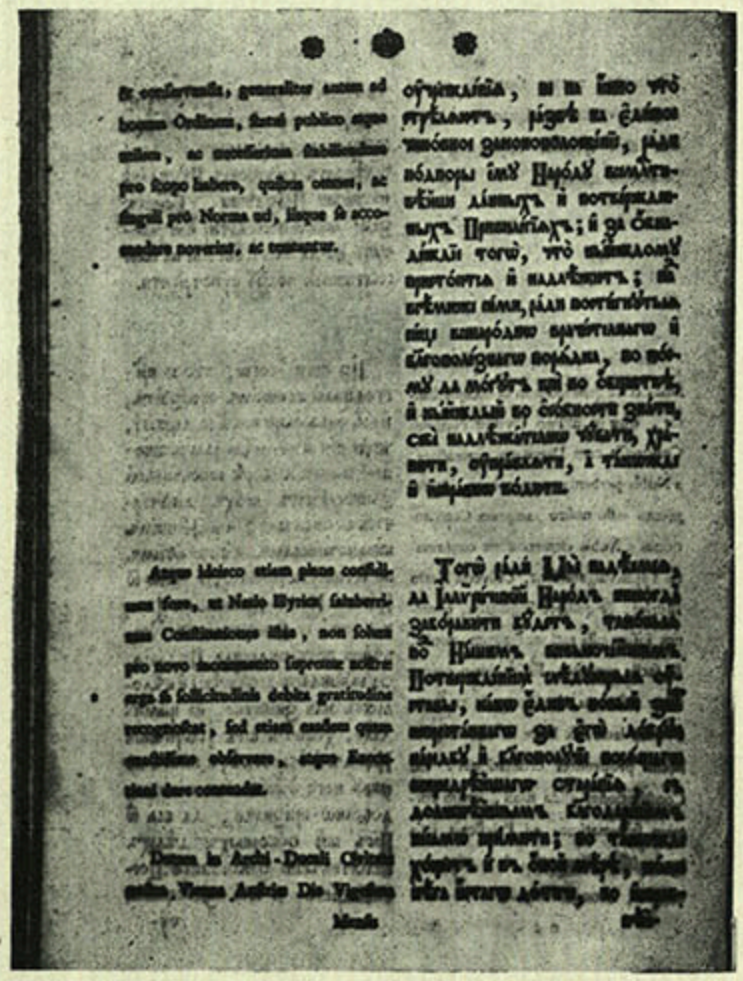

Потврда закона, л. 26 б.

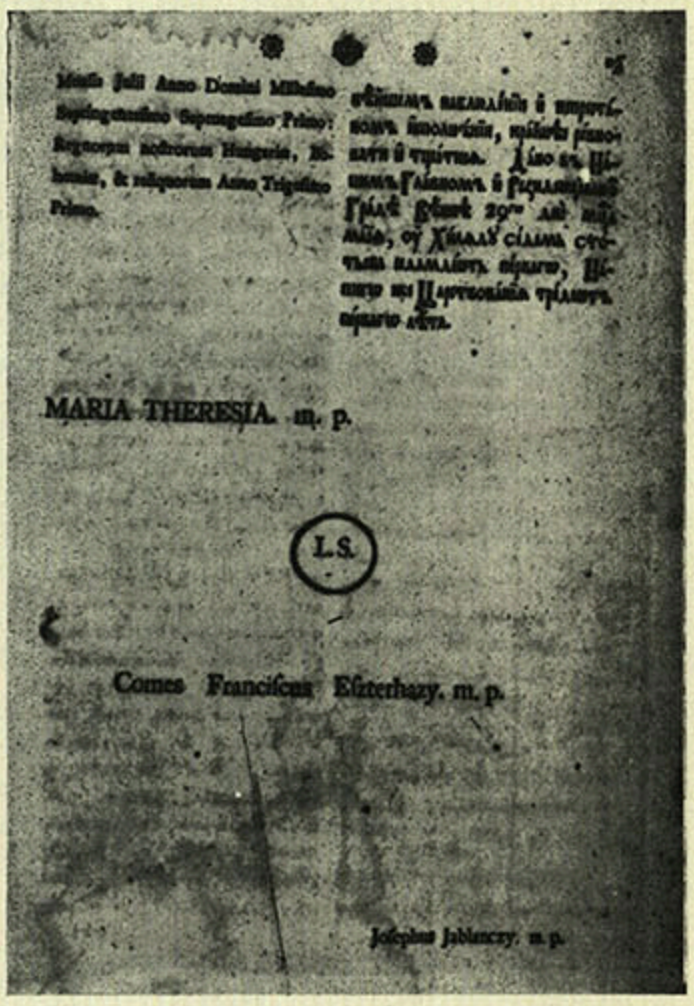

Потврда закона, л. 27 а.

99. ПРЕДАНИЈА. [Беч, код Ј. Курцбека, 1771].

Л. 19+[4], фолијација ћирилска црквеним словима, по два л. сигнирана ћирилским црквеним словима (а, аѣ, б, бѣ, на крају з, зѣ, и један л. несигниран), листови без нумерације са сигнатуром)(; кустода. На првој страни изнад текста аустријски грб. 329 × 217.

Текст црквеном ћирилицом.

Л. (1) — 19: Текст закона у 28 параграфа. На крају, потврда без датума. Потписи: **МАРІА ѲЄРЄЗІА.** — Карлъ Фридерихъ Графъ ѿ Хацфелда оу Гланхенъ. — Антонъ Кокціанъ.

Л. [20—21]: **ИЗЛОЖЄНІЄ** Доходка Парохвъ' ѿ не оуниратыхъ Милитарквъ и Провинціалистквъ Митрополитскіа, Бачкіа, Бѣдимскіа, Арадскіа, Ершачкіа и Темишварскіа епархіахъ; такоѫде и ѿ Провинціалистквъ Пакрачкіа епархіи.

Л. [22—23]: **ИЗЛОЖЄНІЄ** Доходка Парохвъ Греческагѡ не оуніатскаго закона, еже в' Карловачкой (Карліатской) Банатской, Бараждинской, и онѣхъ к' Пакрачкой и славонійской епархіи надлѣжащыхъ-славонійско Милитарскихъ Границах, наблюдаватисѧ иматъ.

ЦБ САН.

Наслов закона, л. [1 а].

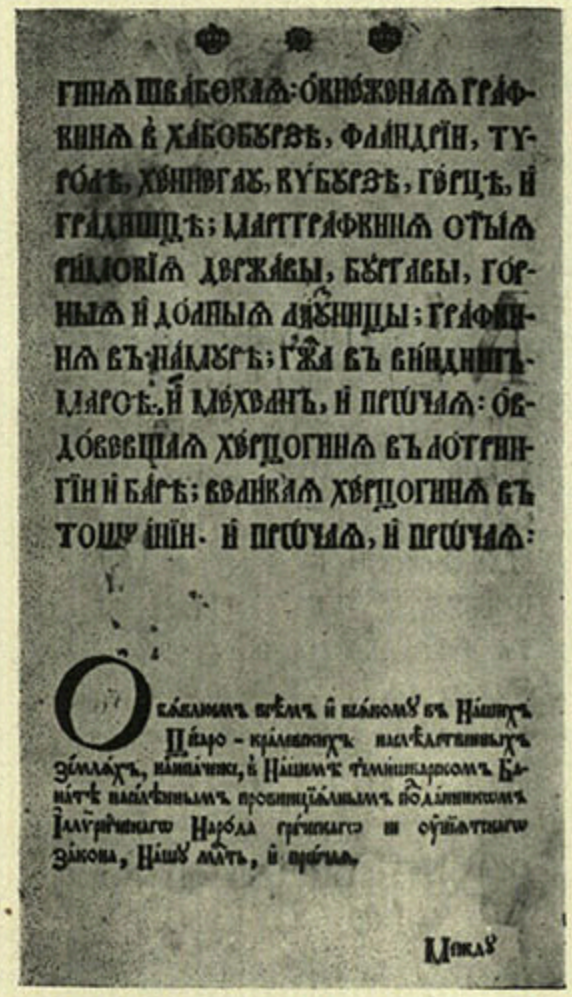

Наслов закона, л. [1 б].

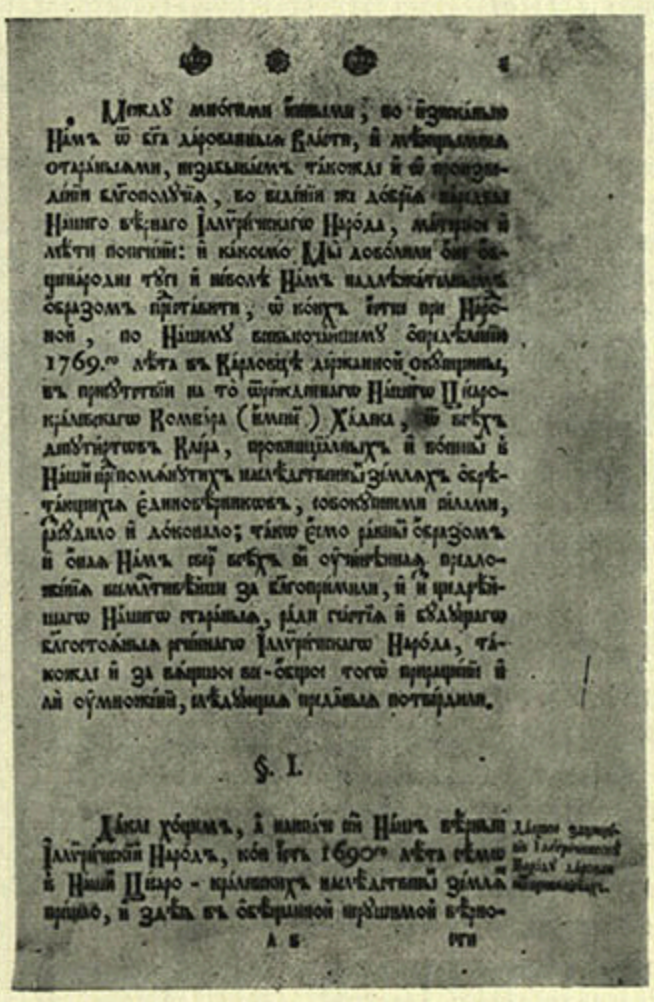

Наслов закона, л. 2 а.

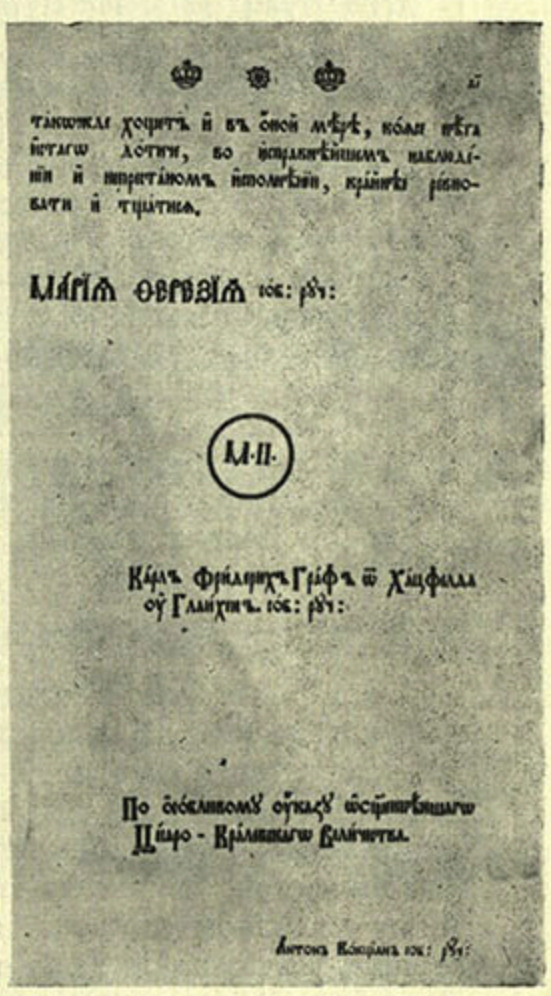

Потврда закона, л. 19

100. ПСАЛТИР. [Беч, код Ј. Курцбека, 1771 (?)].

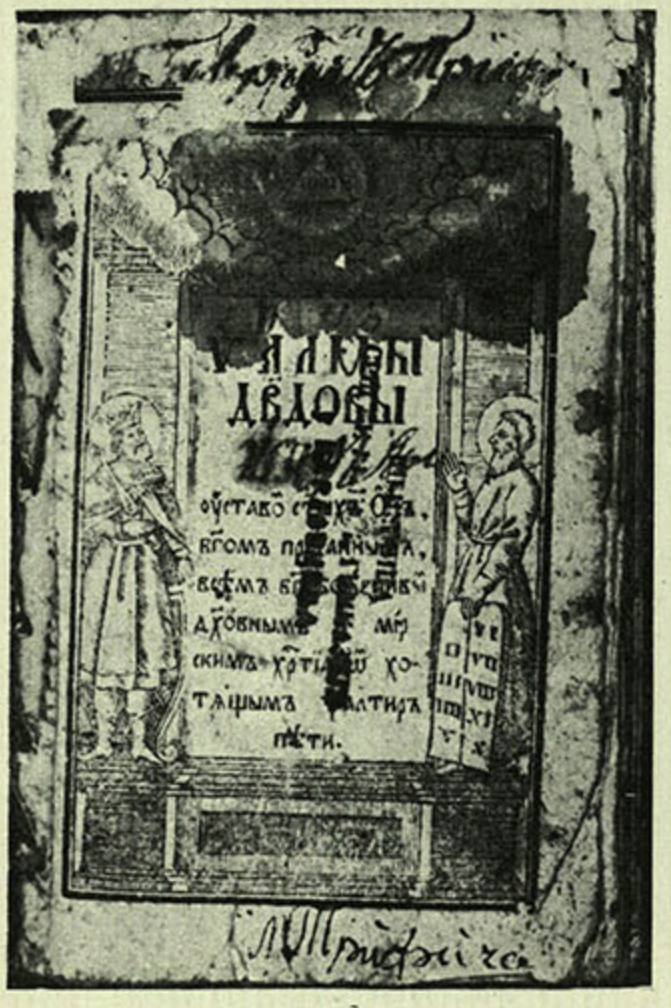

Декоративна насловна страна, л. [1 а].

Л. 162! односно 161 (погрешно означен л. ѕ̄ (5) уместо д (4)), фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима и латинском сигнатуром за први л., за остале само ћирилским црквеним словима (а҃г̄, вв — вѕ̄, последњи тѵ — тѕ̄), на крају 2 л. (ѕх — ѕв̄); иницијала има 2, загл. украса 18, завр. 8, виньете на л. (2, 3), 12, 14, 62, 75, 90, 119, илустрација на л. 13; први и насловни л. са декоративним оквиром (ил 1); текст у књизи има оквир од правих линија, горе и споља двострук; кустода. 162 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Овом примерку Псалтира из гимназијске библиотеке у Ср. Карловцима, недостаје други, главни насловни лист, на коме је стајало место, штампарија и година. Сличан је Псалтирима које је Курцбек штампао 1779 и 1788. Разликује се од њих по сигнатури, која је у њему углавном црквена, а у доцнијима латинска. То показује да је објављен у почетку Курцбекове штампарске делатности, јер је овај најпре стављао црквене сигнатуре, док ће доцније, са малим изузетцима, стављати увек латинске.

М. Костић је забележио један Псалтир из 1771. Намењен православнима и унијатима, код ових последњих изазвао је негодовање ради Символа Атанасијевог, излагања о вери Анастасија, Кирила и св. Максима, ради прилога испред текста Псалтира, који су у противности са римокатоличким учењем. Гроф Колер је издао наредбу да се покупе раздати примерци и забранио је даље растурање књиге. Овакви Псалтири изишли су у Русији у XVII веку и били су намењени сузбијању јереси, протопопа Авакума. Такав руски Псалтир Курцбек је прештампао 1771 и тиме изазвао негодовање унијата.

Карловачки примерак не садржи на почетку наведене прилоге и по томе не би био забрањени Псалтир. У њему су на почетку прилози из руских Псалтира који су штампани у првој половини XVI века: изводи из Василија Великог, Златоустог, Теодорита и Августина. Овакве прилоге унијати су могли примити.

Међутим, није искључено да је Курцбек после забране извадио из књиге 9 инкриминисаних листова и заменио их прилозима које су и унијати могли примити. Један примерак

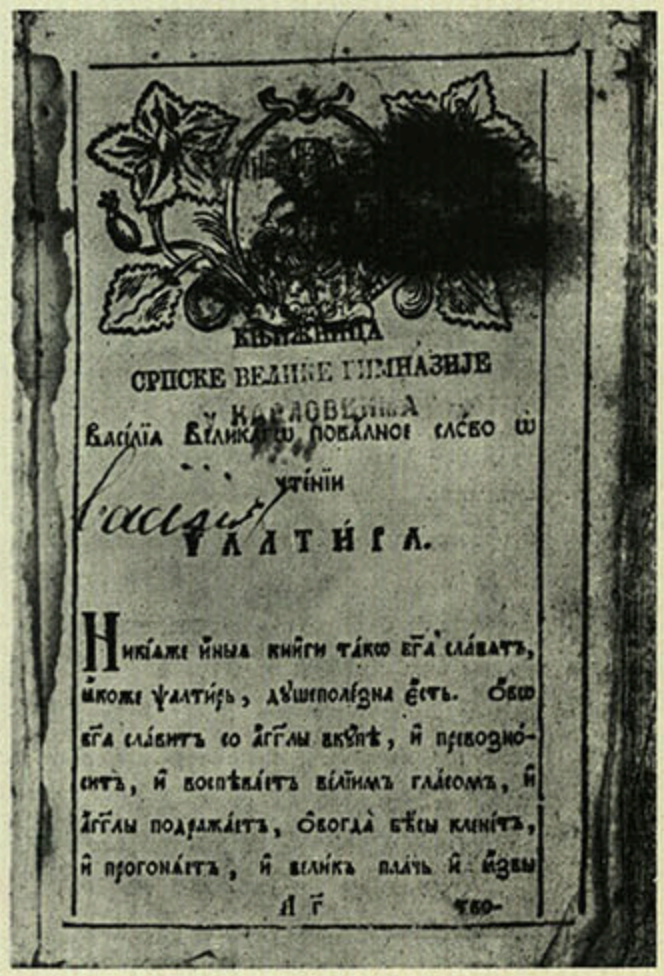
КЊИЖНИЦА
СРПСКЕ ВЕЛИКЕ ГИМНАЗИЈЕ
У КАРЛОВЦИМА
Василїа Великаго повалное слово ѡ
... утїнїи
ПСАЛТИРЬ.
Никїаже йныа книги такѡ ѥгѡ славатъ,
якоже ѱалтирь, двшеполезна ѥсть. Обѡ
ѥгѡ славитъ со аггелы вкупѣ, и приводно-
ситъ, и воспѣваетъ великимъ гласомъ, и
аггелы подражаетъ, овогда бѣсы клонитъ,
и прогонаетъ, и велика плать и йзвы
л г̄ тво-

Прва страна текста, л. [3 а].

Псалтира из 1771 налазио се пре рата у православној цркви у Сирчу. Данас га не можемо пронаћи. Према томе, судећи по сигнатури, карловачки примерак могао би бити Курцбеков Псалтир из 1771 са замењеним прилозима на првих 9 листова. То ће се моћи коначно утврдити када се пронађе потпун примерак књиге.

Карактеристично је, још, у карловачком примерку једно место. У наслову првог прилога стоји: „Ѣасілїа Ѳеликагѡ по[х]валное слово ѡ чтенїи ѱалтира“, дакле српски генитив „ѱалтира“. уместо руског „ѱалтири“ (ил. 2). То налазимо само у два прва Курцбекова Псалтира, у овом и у I издању Псалтира из 1779; већ у другом издању из исте године и у свим доцнијим издањима налази се руски генитив.

Лит.: *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 86—87. — Историческое обозрѣніе богослужебныхъ книгъ греко-россійской церкви. Кіевъ, 1836, 64—73.

Гимназијска библиотека, Ср. Карловци.

101. УТРЕНИЈА И ВЕЧРЕНИЈА МОЛБИ. [Беч], чрез I. Кѫрцбека, 1771.

Ѹтренныꙗ и вечернїѧ молбы, ꙗже за повседневное оупотребленіе Хр҃толюбивомѹ Восточные цркве Греческагѡ закона не оунитовъ Коинствѹ, ихъ Ц. Кр. Ѳеличества Іѡаннъ Георгиевичъ, Ѧрхіепископъ Карловачкіи и всего Славенно-сербскагѡ и Влахіискагѡ народа митрополитъ прописалъ и даровал л ≠ аѱо҃а штампато чрезъ I. Кѫрцбека 16^0 40.

Дато по М. Костићу.

Лит.: *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 87.

1772

102. ВИГАНД, Јохан: [ПРИРУЧНА КЊИГА ЗА... СЕЉАНСКУ МЛАДЕЖ. Прев. Игњатије Јабланци. Беч, код Ј. Курцбека, 1772.]

Књига није виђена; донета је на основу архивских података које је нашао Д-р М. Костић. Превод Игњата Јабланција штампан је у по 1000 примерака латиницом и ћирилицом, и подељен бесплатно народу. Књига је преведена и на језике других народности у Угарској.

Латиницом штампан Јабланцијев превод има овај наслов: PRIRUCSNA KNJIGA/ZA/ SLAVONSKU SELJANSKU MLADEX/ucsitti/ u/DOBRO NAREDJENOM/POLJSKOM RADJENJU/koju naj parvi biashe popisao/IVAN WIEGAND/Jedan izmed Cesarskog-Kraljevskog-Au/strianskog Drushtva od Texacstva, ili/ tako recsenoga Cospodarstva/sada pak/Ponaj Milostiveishoi Zapovjedi Nji/hovog CESARSKOGA KRALJEVSKOGA APOSH/TOLSKOGA VELICSJANSTVA iz Nimacskog/Jezika u Slavonski priobratio IGNATIA/JABLANCZY Svijetle Varmecxie (Poxeske negdashnji Notar. /u Becsu/ Kod Josipa Kurtzböcka, Cesarsko-Kraljevskoga /Dvora, Illiricseskog' i Istocsnog' Shtampara./godishte MDCCLXXII. Остали подаци: 216 стр. са 3 табл. са илустрацијама, вел. 174×104.

Лит.: *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 92—93.

103. ВУЈАНОВСКИ, Стефан: НѢМЄЦКАЯ ГРАММАТІКА. Къ Вѣнѣ, при Іѡсифѣ Кѫрцбекѣ, 1772.

Стр. [32]+561+[2], пагинација арапска; кватерниони: за прва два табака са сигнатуром)(₂ —)(₅ и)()(—)()(₅, за остале са готицом, а од другог л. и арапским бројем (U — U₅ последњи Mm — Mms), на крају 2 л. са сигнатуром (Nn); са два иницијала, једним заглавним и 2 завршна украса; виньете на л. [1, 5]; кустода. 190 × 120.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3] :Dem Hochwürdigsten [...] Herrn VINCENTIUS IOANNOVICS VIDAK [III] meinem Gnädigsten Gönner!

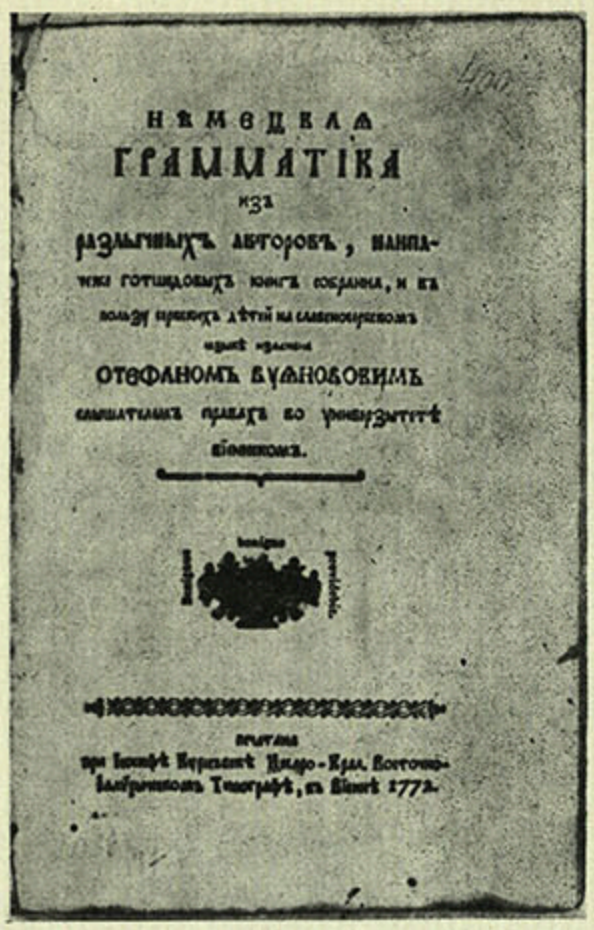
НѢМЕЦКАЯ
ГРАММАТІКА
ИЗЪ
РАЗЛИЧНЫХЪ АВТОРОВЪ, НАИПАЧЕ ГОТШЕДОВЫХЪ КНИГЪ СОБРАНА, И ЕЪ ПОЛЬЗУ ГЕРБСКИХЪ ДѢТЕЙ НА СЛАВЕНОГЕРБСКОМЪ ЯЗЫКѢ ИЗДАНА
ОТЕФАНОМЪ ВУЯНОВОВИЧЕМЪ
СЛАВЯНСКАГО ЯЗЫКА ПРОФЕССОРОМЪ ВО УНИВЕРЗИТЕТѢ ВѢНСКОМЪ.
ПЕЧАТАНА
при Іосифѣ Курцбекѣ Имп.-Кр. Восточно-Славѣнскомъ Типографѣ, въ Вѣнѣ 1772.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [15]: Высокопреосвященнѣйшему[...] ЕІКЕНТІЮ ІѠАННОВИЧУ БИДАКЪ[...] моему милостивѣйшему Благодѣю!

Стр. [17]: Милостивѣшій Благодѣю!

Стр. [25]: Дражайшее отечество!

Стр. [28]: ОГЛАВЛЕНІЕ КНИГИ.

Стр. 1: ЧАСТЬ ПЕРВАЯ. Ѡ писмени, девять же частехъ слова.

Стр. 308: ЧАСТЬ ВТОРАЯ. Ѡ сочиненіи.

Стр. 358: ЧАСТЬ ТРЕТІЯ. Ком содержитъ. I. рѣчникъ.

Стр. 528: II. Разговоры.

Стр. [1]: Погрѣшности типографскія [само до 310 стр.].

Прва варијанта. Штампарске грешке исправљене су до стр. 310. Од друге варијанте разликује се још и у насловној страни и посвети, затим у слогу и у вињети на [11] стр.; сам текст је без промена.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 340. — *Новаковић*, 45. — П. Стефанъ от Вуяновскій. Сербске Лѣтописи, V, ч. 17 (1829), 1—12.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

104. ВУЈАНОВСКИ, Стефан: НѢМЕЦКАЯ ГРАММАТІКА.
Въ Вѣннѣ, при Іосифѣ Курцбекѣ, 1772.

НѢМЕЦКАЯ
ГРАММАТІКА
ИЗЪ
РАЗЛИЧНЫХЪ АВТОРОВЪ
НАИПАЧЕ
ГОТШЕДОВЫХЪ КНИГЪ
СОБРАНА
И ЕЪ ПОЛЬЗУ ГЕРБСКИХЪ ДѢТЕЙ
НА
СЛАВЕНОГЕРБСКОМЪ ЯЗЫКѢ
ИЗДАНА
ОТЕФАНОМЪ ВУЯНОВОВИЧЕМЪ
СЛАВЯНСКАГО ЯЗЫКА ПРОФЕССОРОМЪ ВО УНИВЕРЗИТЕТѢ ВѢНСКОМЪ.
ПЕЧАТАНА
при Іосифѣ Курцбекѣ Имп.-Кр. Восточно-Славѣнскомъ Типографѣ, въ Вѣнѣ 1772.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [26]+561+[4], пагинација арапска; прво кватернион са сигнатуром)(4,)(4 на л. 3 и 4, и)(на л. 8; затим дуернион са сигнатбром)()(,)()(2; па 1 посебан л.; онда кватерниони са готичком сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (U — U_5, последњи Mm — Mm_5); на крају 3 л., први са сигнатуром Rn! уместо Nn; иницијала 3; загл. и завр. украса по 3, виньете на л. [1, 5, 21]; кустода. 190 × 120.

Текст црквеном ћирилицом.

У другој варијанти насловна страна и непагиноване стране штампане су друкчијим слогом: слова су мања, те исти текст, уместо 32, има 26 стр. На стр. [5] стоји „Herr Bischof“ уместо „Herr“. На крају посвете: „Eurer Bischöflichen Hochwürden“ уместо „Eurer Hochwürden“, „Client“ уместо „client“, „Wuianovszky“ уместо „Wuianovsky“. На стр. [3]: „Благодѣтелю“ уместо „Благодѣю“; на стр. [15] исто то, и још: „Господине“ уместо „Гдне“. На стр. 561 текст је штампан ситнијим словима. Штампарске грешке исправљене су до краја књиге. Текст граматике је исти у обе варијанте.

БМС. — БГМ.

105. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ЖИТЕ И СЛАВНЫЯ ДѢЛА...ПЕТРА ВЕЛИКАГО**
Ч. I, II. Въ Венеціи, Въ Типографіи Димитрїя Ѳеодозїя, 1772.

ЧАСТЬ ПЕРЬВАЯ. Стр. [20] + 400, пагинација арапска, непагиноване стране имају један дуернион са сигнатуром *2 и један тернион са сигнатуром **, **2, затим дуерниони са ћирилском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (А, A_2, на крају Оо, $Оо_2$); са 13 иницијала, 7 завр. украса; виньете на стр. 1, 51, 141, 183, 209, 238, 258, 280, 317, 341, 363, 384; насловни текст има оквир од чипкастих графичких украса по чему се разликује од примерака са друкчијим оквиром; кустода. 289×207. ЧАСТЬ ВТОРАЯ. Стр. [2]+364, пагинација арапска, насловни лист посебан, дуерниони са ћирилском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (А, A_2 последњи Її, $Її_2$), на крају два л. са сигнатуром Кк на 1 л.; са 6 иницијала, два завр. украса; виньете на стр. 1, 39, 72, 124, 185, 262; насловни лист има оквир од чипкастих графичких украса. Кустода. 289 × 207.

Текст грађанском ћирилицом.

Дело је објављено анонимно. Посвета царици Катарини II потписана је: „Димитри Ѳеодози.“ Хорањи је још 1776 означио Орфелина као писца, а тако наводи и Л. Мушицки, док су Шафарик и, по њему, Ст. Новаковић, сумњали у то. Д. Руварац је 1887 несумњиво утврдио Орфелиново ауторство.

По насловним странама разликују се две варијанте. Прва варијанта има оквир од чипкастих графичких украса, у насловном тексту редови 4, 6—9 су дужи а 5 и 10 краћи: црта изнад импресума је права која са оба краја додирује чипкасти оквир, а обавија је спирално врпца; дозвола цензуре штампана је мањим словима.

Књига је веома ретка. Знамо само за 15 комплета у нашој земљи, који се већином налазе у јавним библиотекама. Године 1826 било је на стоваришту још 120 комплета.

У књизи нема илустрација иако се у тексту указује на њих. Илустрације насловне стране са измењеним насловним текстом и посвету царици Катарини II Орфелин је, две године доцније, издао из своје „бакарне Типографије“, а у исто време је изишло и руско издање са илустрацијама које су дали Руси; према томе, ово дело налазимо укупно у 4 варијанте.

Цена: л. 44 (Кат. Дим. Теодосија), л. 36 (Поминак), ф. 2,40 (Б. Ковачевић), ф. 30 (Кат. Каулицијин, судећи по високој цени, то би могло бити руско издање), руб. 75 (Смирдинъ).

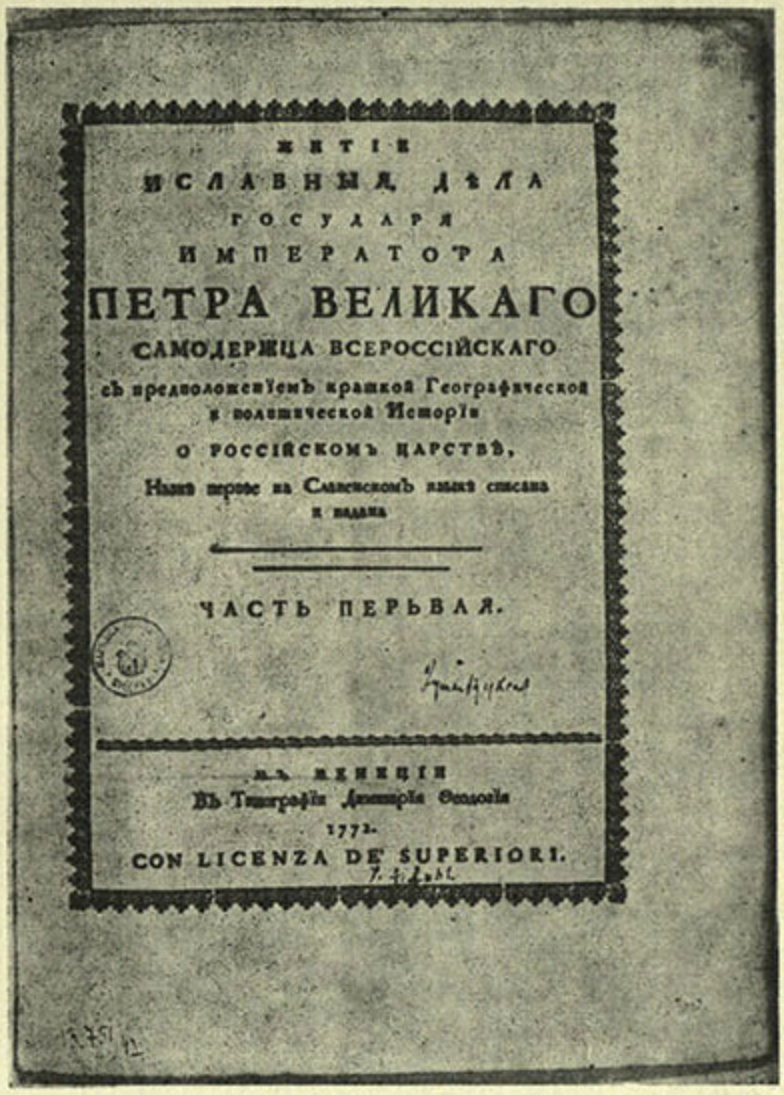
ЖИТІЕ
И СЛАВНЫЯ ДѢЛА
ГОСУДАРЯ
ИМПЕРАТОРА
ПЕТРА ВЕЛИКАГО
САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО
съ предположеніемъ краткой Географической
и политической Исторіи
О РОССІЙСКОМЪ ЦАРСТВѢ,
Нынѣ первое на Славенскомъ языкѣ списана
и издана
ЧАСТЬ ПЕРЬВАЯ.
ВЪ ВЕНЕЦІИ
Въ Типографіи Димитрія Ѳеодосія
1772.
CON LICENZA DE' SUPERIORI.

Насловна страна, стр. [1].

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Viennae, 1776, 706. — *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 72. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *А. Смирдинъ*, Роспись россійским книгамъ для чтенія изъ библиотеки Александра Смирдина, систематическимъ порядкомъ расположенная. Санктпетербургъ, 1828, 212. — *Шафарик*, 677. — *Новаковић*, 46. — *Д. Руварац*, Ко је писац књиге „Житіе и славныя дѣла Государя Императора Петра Великаго. Въ Венеціи, 1772“? Јавор, 1887, 151. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 137—180. — *Н. Радојчић*, Захарија Орфелин као историчар, Гласник ИД у Новом Саду, VI (1933), 264. — *Б. Ковачевић*, Три стара писма о српским књигама штампаним у Млецима. Књижевност, XVII (1953), 539.

НББ. — УББ. — ЦБСАН. — БМС. — БГМ. — Библиотека манастира Крке.

106. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ЖИТЕ И СЛАВНЫЯ ДѢЛА...ПЕТРА ВЕЛИКАГО** Ч. I, II, Въ Венеціи, Въ Типографіи Димитрїя Θеодосїа, 1772.

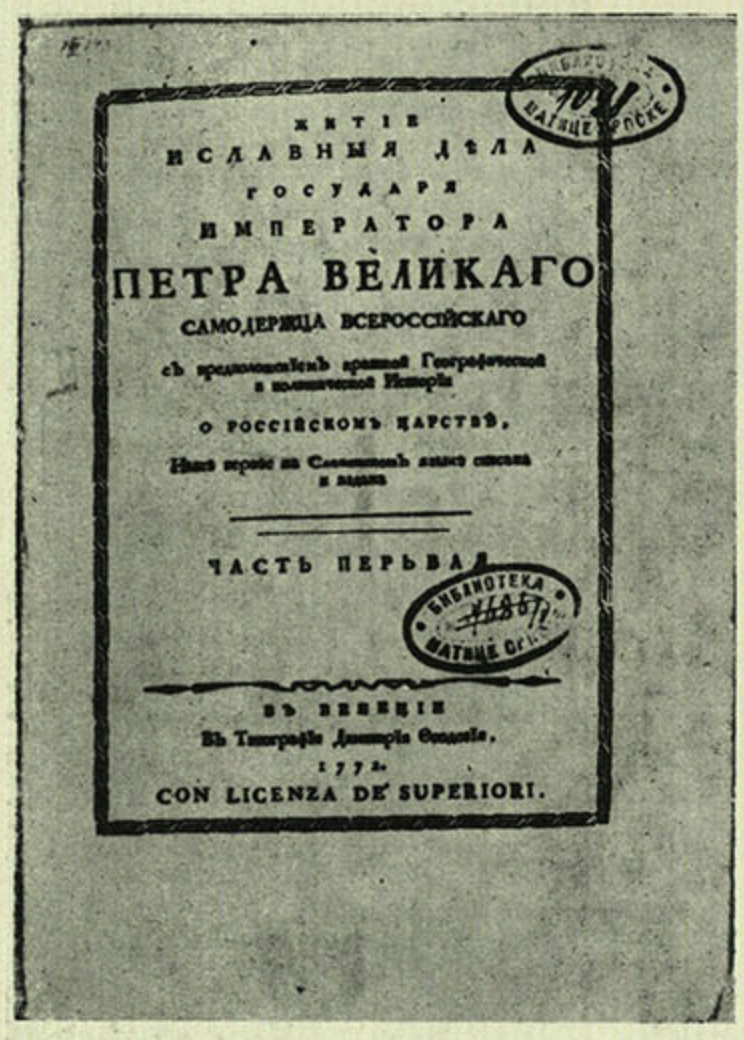

Друга варијанта књиге. Оквир на насловној страни је ланчаст, у насловном тексту редови 5 и 10 су дужи док су 4, 6—9 краћи. Црта која дели текст од импресума изломљена је и краћа. Одобрење цензуре штампано је крупнијим словима.

Текст у књизи је непромењен.

УББ. (II том). — НБЦ. (I том).

←Насловна страна

107. ОРФЕЛИН, Захарија: **ИСТОРІЯ ЖИТІИ И СЛАВНЫХ ДѢЛАХЪ... ПЕТРА ПЕРВАГО.** Ч. I, II, Въ Венеціи, въ Типографіи Димитрїя Θеодосїа, 1772.

Свеска I: стр. [26] + 400 + л. 41 са гравирама; 8 првих страна текста отиснуто са бакрорезних плоча. Свеска II: стр. [2]+360+л. 20 са гравирама. Стр. 1 текста отиснута са бакрорезне плоче.

Текст грађанском ћирилицом

За своје дело, штампано анонимно у Млецима, под насловом „Житије и славнија дјела [...] Петра Великаго“, Орфелин је у својој бакарној типографији изрезао и отиснуо нове насловне стране, изменивши њихов текст и ставивши на њих, први пут, своје пуно име. Он је уједно израдио и отиснуо друкчију посвету царици Катарини II, под својим потписом, затим 62 гравире и географске карте (на карти Всеросијске империје ставио је 1774 годину). На свакој гравири и географској карти, осим на њих 5, означио је свеску и број стране, њихово место у тексту.

Такви примерци, са замењеним насловним странама и са илустрацијама у тексту, били су непознати Л. Мушицком, Шафарику и С. Новаковићу. Истина, Хорањи у свом Лексикону угарских писаца од 1776 навео је код Орфелина ово дело по овом измењеном наслову, али је то исписао тако накарадно да је морао побудити сумњу у добру обавештеност. Можда зато и остали његови податци о књизи, да је Орфелин дао тамо велики број гравира и географских карата, које је сам у „бакру елегантно изрезао“, нису наишли на оно поверење које заслужују, а на које се ниједан од наших познатих библиографа није уопште осврнуо. Шта више, док је Л. Мушицки знао да је Орфелин писац овог анонимног дела, Шафарик и Новаковић сумњали су у то. Први је Д. Руварац открио илустроване примерке, 1887, и тиме коначно утврдио ауторство Орфелиново.

Илустрованих примерака нашло се врло мало, а још мање их се сачувало. Два примерка, која су Руварцу послужила за његов чланак, а која су била својина Библиотеке Српске црквене општине у Земуну, више не постоје. Одлично очувани примерак у библиотеци манастира Ремете, можда Орфелинов лични примерак, изгледа да је пропао у последњем рату. Па и онај врло дефектан примерак I тома, који се налазио у једној приватној новосадској библиотеци нестао је пре кратког времена.

Сачувала су се само два прва тома. Један, врло добро очуван и са свим гравирима, сада се налази у Библиотеци Историјског института САН; он потиче из манастира Месића. Други, без пет бакрорезних прилога, из библиотеке Јоце Вујића, сада је у библиотеци Г. Михаиловића. Сачуване су, још, у једној увезаној свесци, све Орфелинове гравире и географске карте, оба насловна листа и посвета Катарини II (осим гравира Кроншлота). Ту свеску нашао је А. Ивић у Араду; она је сада у библиотеци Г. Михаиловића.

Да ли је Орфелин дело о Петру Великом намерно штампано у Млецима без илустрација, рачунајући да их после сам изради и продаје, или тамошњи штампар није хтео да већ и тако обимно дело, са високом ценом, још више поскупи толиким илустрацијама, — тешко је утврдити. По ономе што нам је познато, Орфелин, изгледа, није имао скоро никакве користи од илустрација. Кад их ни Митрополијска библиотека у Сремским Карловцима није набавила, још мање се могло очекивати од тадање читалачке публике. Орфелин је, изгледа, израдио веома мали број илустрација. Међутим, пошто их није могао продавати као целину, почео их је продавати појединачно. Из каталога књига у XVIII веку, видимо да су географске карте и неке гравире, њих 11 продаване појединачно по разној цени. Постоји претпоставка да је Орфелин бакрокрезне плоче ових гравира уступио Курцбеку. Шта више, крајем двадесетих година XIX века издате су поново трошком Јосифа Миловука у Будиму и, по београдском и пештанском каталогу од 1848, оне су још увек биле у продаји. Од тих појединачно продаваних прилога, колико је познато, сачувана су само два: географска карта Всеросијске империје у библиотеци Др. В. Николића у Земуну (повезана) и гравира „Разговоръ Турка и Россіанина о Дарданелахъ“ у библиотеци В. Константиновића у Сремским Карловцима (каширана на картону).

Попис Орфелинових прилога дао је непотпуно Д. Руварац. Др. Дејан Медаковић дао је за I том стручан опис свих гравира.

Портрет Петра Великог, стр. [2].

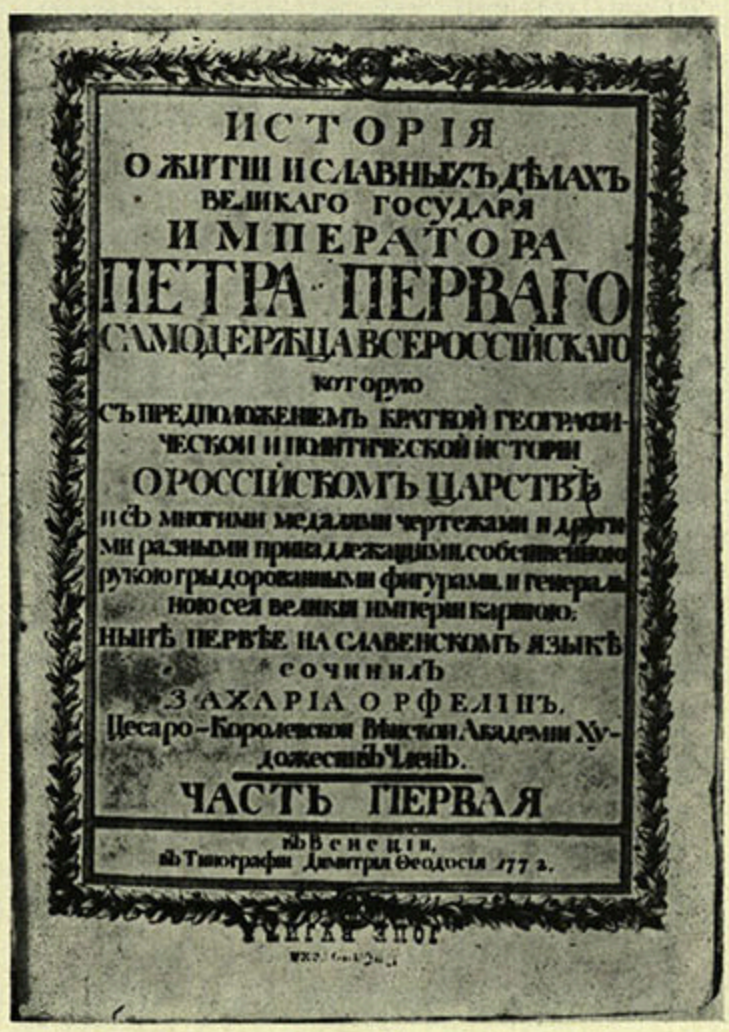
ИСТОРІЯ
О ЖИТІИ И СЛАВНЫХЪ ДѢЛАХЪ
ВЕЛИКАГО ГОСУДАРЯ
ИМПЕРАТОРА
ПЕТРА ПЕРВАГО
САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО
КОТОРУЮ
СЪ ПРЕДЛОЖЕНІЕМЪ КРАТКОЙ ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ И ПОЛИТИЧЕСКОЙ ИСТОРІИ
О РОССІЙСКОМЪ ЦАРСТВѢ
И СЪ МНОГИМИ МЕДАЛЯМИ ЧЕРТЕЖАМИ И ДРУГИМИ РАЗНЫМИ ПРИНАДЛЕЖАЩИМИ СОБСТВЕННОЮ РУКОЮ ГРЫДОРОВАННЫМИ ФИГУРАМИ И ГЕНЕРАЛЬНОЮ СЕЯ ВЕЛИКІЯ ИМПЕРІИ КАРТОЮ:
НЫНѢ ПЕРВѢЕ НА СЛАВЕНСКОМЪ ЯЗЫКѢ
СОЧИНИЛЪ
ЗАХАРІА ОРФЕЛІНЪ,
Цесаро-Королевскія Вѣнскія Академіи Художествъ Членъ.
ЧАСТЬ ПЕРВАЯ
ВЪ Венеціи,
ВЪ Типографіи Димитрія Ѳеодосія 1772 г.

Насловна страна, стр. [3].

Медаља у спомен крунисања Катарине II, стр. [6].

Посвета, стр. [7].

1. Стр. [2]: Портрет Петра Великог у овалном раму, са записом: „ПЕТРЪ ВЕЛИКІИ ІМПЕРАТОРЬ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІИКІИ РОДИЛСЯ МАІЯ. 31. ЧИС. 1672 ПРИНЯЛЪ ВЛАД. ВЪ 1682. СКОНЧ. ІАН. 28. Д. 1725. Г.“ У дну је потпис: „Захаріа Орфелінъ, ц. к. в. а. х. ч. рѣзалъ.“ У два примерка Историје ова гравира је verso насловне стране у I свесци. На први поглед изгледа као да су бакрорезни отисци на обема странама листа; пажљивије посматрање открива да их је, уствари књиговезац слепио.
2. стр. [3]: Бакрорезни отисак насловне стране за I свеску.
3. стр. [6]: Медаља у спомен крунисања Катарине II.
4. стр. [7]: Посвета царици Катарини II у декоративном оквиру.
5. стр. [912]: Epistola nuncupatoria отиснута са бакрорезних плоча на изузетно чврстој хартији. Овај текст замењује епистолу штампану у млетачком издању са потписом „Димитри Θеодоси“. Отиснут текст епистоле разликује се од штампаног и њега је потписао Орфелин.
6. стр. 1: Географска карта: ГЕНЕРАЛЬНАЯ КАРТА ВСЕРОССІЙСКОИ ИМПЕРІИ са всѣми пограничными Государствами и землями и съ Изображеніями Гербовъ знатнѣишихъ Всероссіискому Скиптру подлежащыхъ собственныхъ и прибавленныхъ Царствъ, Княжествъ и Провинціях“. Доле десно, изван оквира, потпис: „Захаріа Орфелінъ обоихъ Цес. К. Вѣн. Акад. Худож. Членъ рѣз. въ Карловцѣ 1774.“
7. стр. 9: Медаља у спомен отварања Васпитног дома.
8. стр. 28: „ПЛАНЪ императорскаго столичнаго града САНКТПЕТЕРБУРГА“.
9. стр. 52: Географска карта: „АЗІЯ МАЛАЯ“.
10. стр. 53: Географска карта: „САРМАЦІЯ ЕВРОПЕЙСКАЯ И АЗІАТСКАЯ“.
11. стр. 60: Географска карта: „ПАНОННІЯ МИЗІЯ, ДАЦІЯ ИЛЛИРИКЪ.“
12 стр. 82: „ОРДЕН С: АЛЕКСАНДРА НЕВСКАГО“.
13. стр. 156: Медаља у спомен рођења Петра Великог.
14. стр. 193: Географска карта: „КАРТА представляющая МАЛУЮ ТАТАРІЮ съ пограничными Кіевскою Бѣлогородскою и Воронежскою Губерніями и Теченіе Рѣкъ Днепра Дона и Донца Также Крымъ весь и Часть и Кубани“.
15. стр. 197: „ПЛАНЪ АЗОВА Какъ онъ въ 1696 году Россіанами осажденъ и взят былъ.“

16. стр. 200: „ПОЛОЖЕНІЕ · ДОНСКАГО УСТЬЯ ВЪ МЕОТИЧЕСКОЪ МОРѢ; также града Азова и прочихъ на островахъ рѣки Дона прежнихъ, и на морѣ вновъ построенных крѣпостей“.
17. стр. 203: Медаља у спомен победе код Азова.
18. стр. 230: „ПЛАНЪ ОСАДЫ СТРѢЛЦЕВЪ У НОВАГО ІЕРУСАЛИМА.“
19. стр. 231: Гравира [кажњавање стрелца I]. Не помиње се у тексту.
20. стр. 234: Гравира [кажњавање стрелца II]. Не спомиње се у тексту.
21. стр. 236: „ОРДЕНЪ С: АП АНДРЕА.“
22. стр. 252: Медаља у облику ромба са записом: „СБОРОДЫ ПОШЛИ НА ВЗЯТА 1724“.
23. стр. 257: Две медаље у спомен закључења мира са кримским ханом.
24. стр. 266: Географска карта: „ПОЛОЖЕНІЕ Провинцей Лифландіи Эстландіи Финландіи Кареліи Ингріи Курландіи частей Пруссіи и Бѣлой Россіи съ рѣками и мѣстами гдѣ война и знатныя баталіи были съ Шведами.“
25. стр. 291: Медаља у спомен заузећа Шлисенбурга.
26. стр. 291: Две медаље у спомен заузећа Нотембурга.
27. стр. 294: Медаља у спомен оснивања Петрограда.
28. стр. 294: Гравира: „ПОЛОЖЕНІЕ ТЕЧЕНІЯ РѢКИ НЕВЫ изъ Ладожскаго Езера въ Финской Заливъ, съ островами на которыми построенъ Императорскій столичный градъ Санктпетербургъ“.
29. стр. 296: Медаља у спомен сигурне пловидбе по Балтичком мору.
30. стр. 298: „КРОНШЛОТЪ“.
31. стр. 299: Медаља у спомен заузећа Кронштота.
32. стр. 305: Медаља у спомен заузећа Дорпта.
33. стр. 310: Медаља у спомен заузећа Нарве.
34. стр. 320: Медаља у спомен заузећа Митаве.
35. стр. 326: Медаља у спомен заузећа Петрограда.
36. стр. 331: Медаља у спомен победе над Швеђанима.
37. стр. 357: Медаља у спомен победе код Лесна.
38. стр. 374: Медаља у спомен пада Левенхаупта.
39. стр. 376: Медаља у спомен победе код Полтаве.
40. стр. 389: Друга медаља у спомен победе код Полтаве.
41. стр. 393: Медаља у спомен заузећа Елбинга.

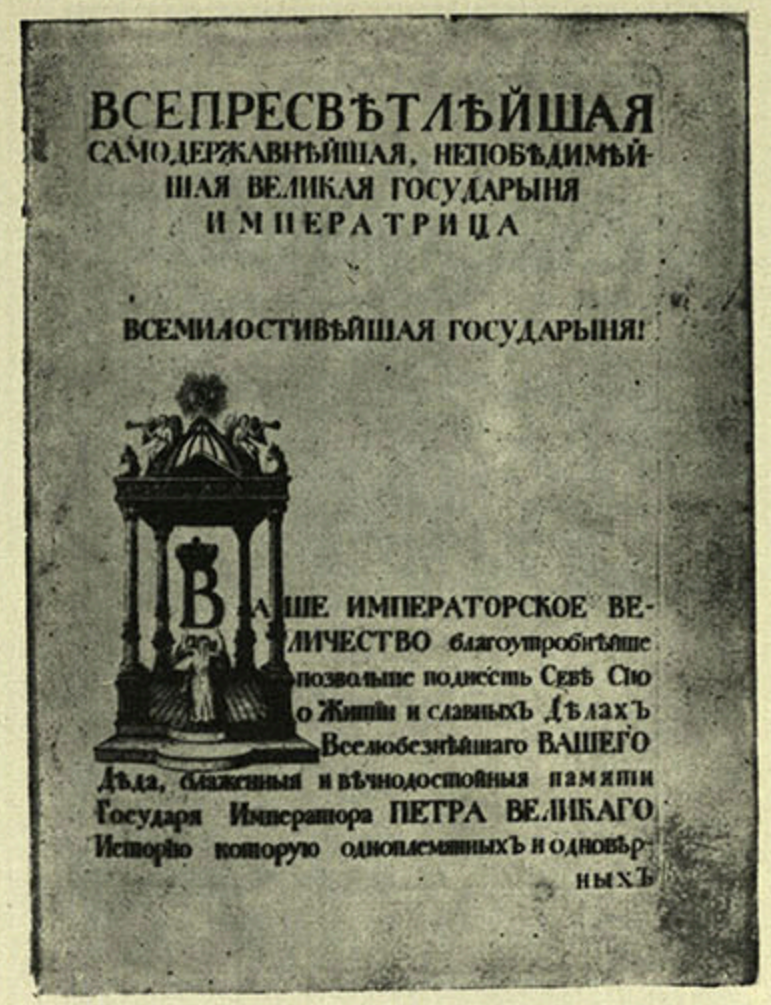

ВСЕПРЕСВѢТЛѢЙШАЯ
САМОДЕРЖАВНѢЙШАЯ, НЕПОБѢДИМѢЙШАЯ ВЕЛИКАЯ ГОСУДАРЫНЯ
ИМПЕРАТРИЦА

ВСЕМИЛОСТИВѢЙШАЯ ГОСУДАРЫНЯ!

ВАШЕ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО благоутробіѣйше позволыше подне́сть Севѣ Сію о Жизни и славныхъ Дѣлахъ Всемилостивѣйшаго ВАШЕГО Дѣда, блаженныя и вѣчнодостойныя памяти Государя Императора ПЕТРА ВЕЛИКАГО Исторію которую одноплеменныхъ и одновѣрныхъ

Посветна Епистола, стр. [9].

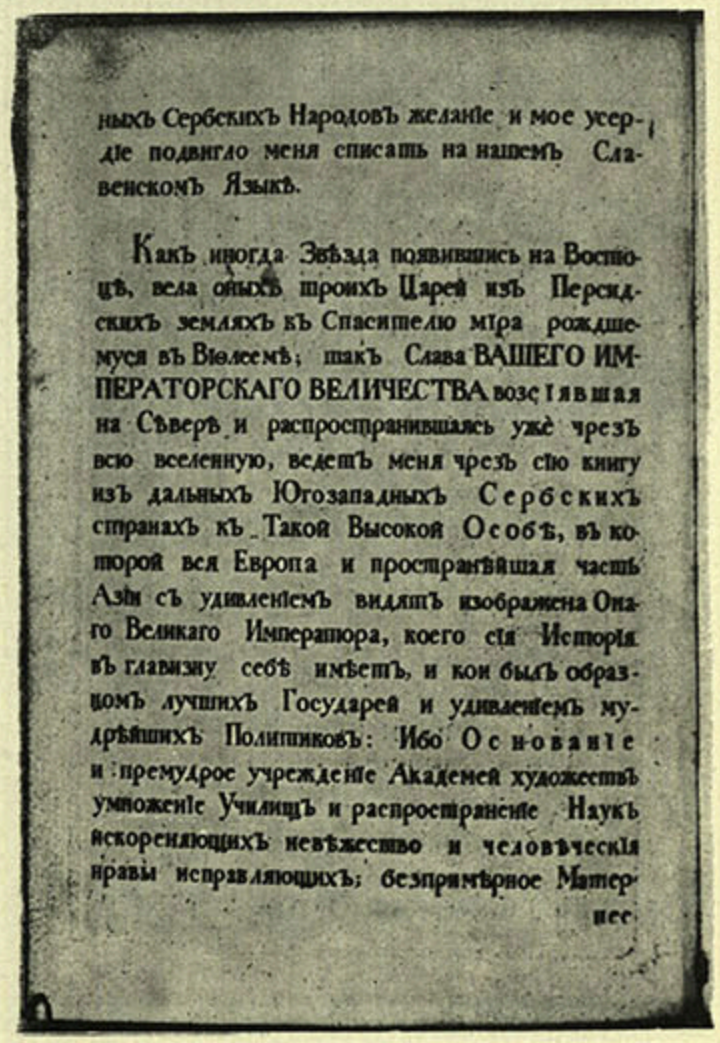

ныхъ Сербскихъ Народовъ желаніе и мое усердіе подвигло меня списать на нашемъ Славенскомъ Языкѣ.

Какъ иногда Звѣзда появившись на Востокѣ, вела оныхъ трехъ Царей изъ Персидскихъ земляхъ къ Спасителю міра рождшемуся въ Виѳлеемѣ; такъ Слава ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА возсіявшая на Сѣверѣ и распространившаяся уже чрезъ всю вселенную, ведетъ меня чрезъ сію книгу изъ дальныхъ Югозападныхъ Сербскихъ странахъ къ Такой Высокой Особѣ, въ которой вся Европа и пространѣйшая часть Азіи съ удивленіемъ видятъ изображена Ота го Великаго Императора, коего сія Исторія въ главизну себѣ имѣетъ, и кои былъ образцомъ лучшихъ Государей и удивленіемъ мудрѣйшихъ Политиковъ: Ибо Основаніе и премудрое учрежденіе Академей художествъ умноженіе Училищъ и распространеніе Наукъ искореняющихъ невѣжество и человѣческія нравы исправляющихъ; безпримѣрное Матер нее

Посветна епистола, стр. [10].

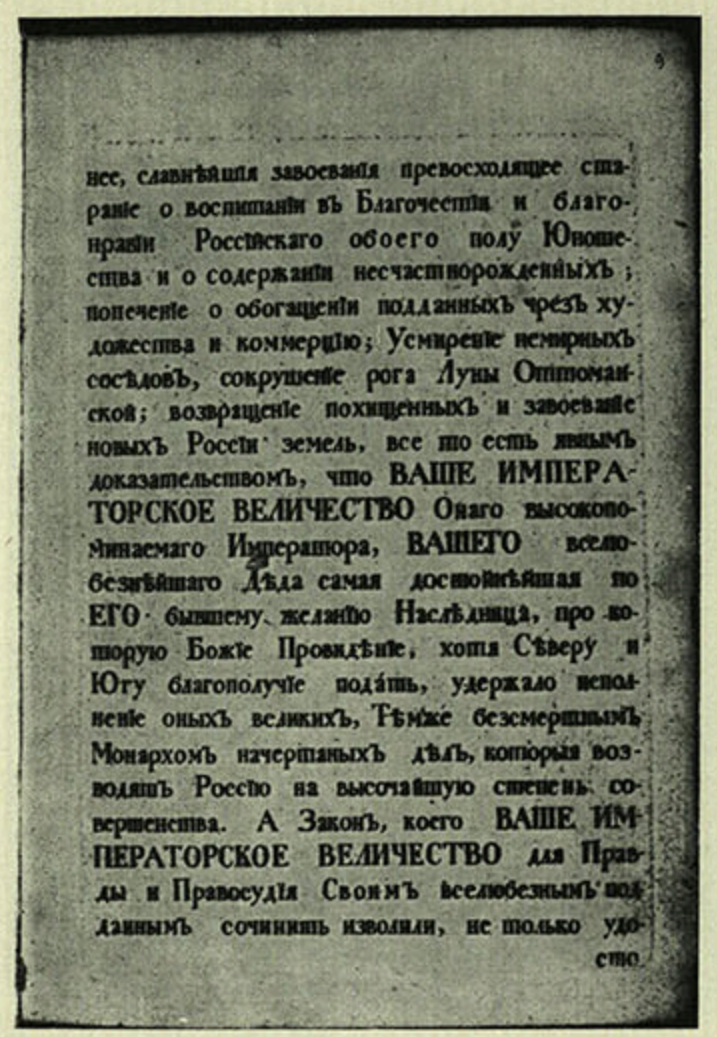

нее, славнѣйшія завоеванія превосходящее стараніе о воспитаніи въ Благочестіи и благонравіи Россійскаго обоего полу Юношества и о содержаніи несчастворожденныхъ; попеченіе о обогащеніи подданныхъ чрезъ художества и коммерцію; Усмиреніе немирныхъ сосѣдовъ, сокрушеніе рога Луны Оттоманской; возвращеніе похищенныхъ и завоеваніе новыхъ Россіи земель, все то есть явнымъ доказательствомъ, что ВАШЕ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО Онаго высокопочитаемаго Императора, ВАШЕГО вселюбезнѣйшаго Дѣда самая достойнѣйшая по ЕГО бывшему желанію Наслѣдница, про которую Божіе Провидѣніе, хотя Сѣверу и Югу благополучіе подать, удержало исполненіе оныхъ великихъ, Тѣмже безсмертнымъ Монархомъ начертаныхъ дѣлъ, которыя возводятъ Россію на высочайшую степень совершенства. А Законъ, коего ВАШЕ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО для Правды и Правосудія Своимъ вселюбезнымъ подданнымъ сочинить изволили, не только удо-
стою

Посветна епистола, стр. [11].

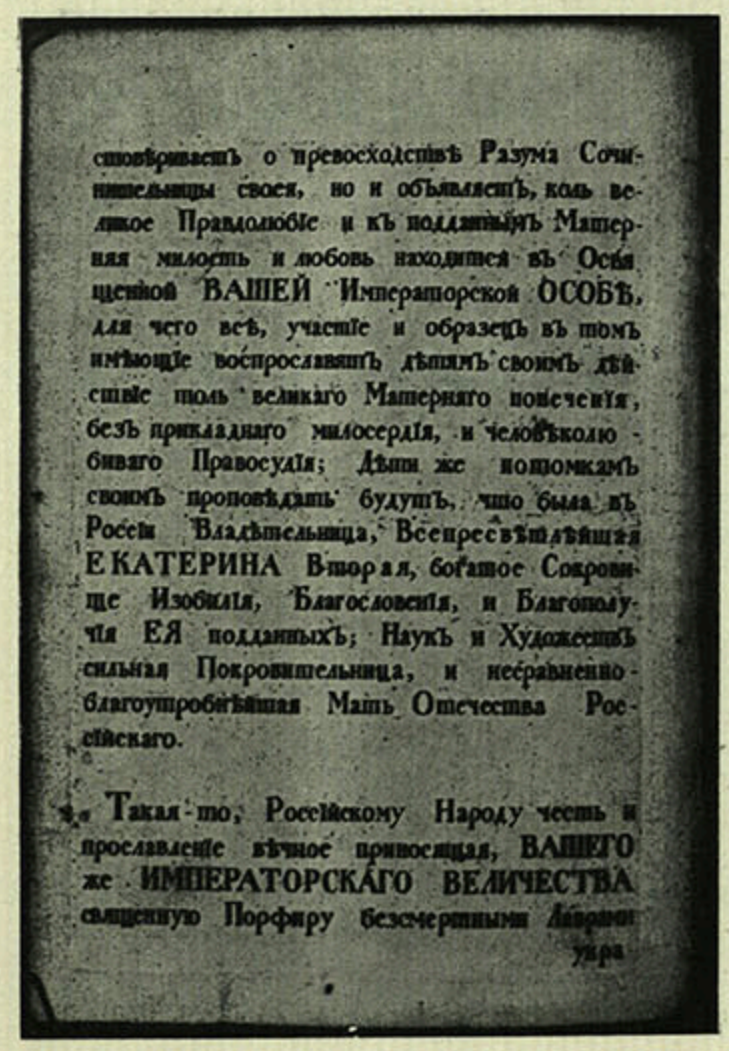

сповѣрившись о превосходствѣ Разума Сочинительницы своея, но и объявляетъ, коль великое Правдолюбіе и къ подданнымъ Матерняя милость и любовь находится въ Особѣ ВАШЕЙ Императорской ОСОБѢ, для чего всѣ, участіе и образецъ въ томъ имѣющіе воспрославятъ дѣтямъ своимъ дѣйствіе толь великаго Материнаго попеченія, безъ прикладнаго милосердія, и человѣколюбиваго Правосудія; Дѣти же потомкамъ своимъ проповѣдать будутъ, что была въ Россіи Владѣтельница, Всепресвѣтлѣйшая ЕКАТЕРИНА Вторая, богатое Сокровище Изобилія, Благословенія, и Благополучія ЕЯ подданныхъ; Наукъ и Художествъ сильная Покровительница, и несравненно благоутробнѣйшая Мать Отечества Россійскаго.

Такая-то, Россійскому Народу честь и прославленіе вѣчное приносящая, ВАШЕГО же ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА священную Порфиру безсмертными Лавров
укра

Посветна епистола, стр. [12].

42. стр. 395: Медаља у спомен заузећа Виборга.
43. стр. 396: Медаља у спомен заузећа Риге.
44. стр. 397: Четири медаље: „за Пернавъ, за Аренсбургъ, за Динаминду, за Ревель.“
45. стр. 399: Медаља у спомен заузећа Карелакексхолма.
46. стр. 399: Две медаље у спомен победа Петра Великог.

Орфелинове гравире за II свеску

1. стр. [1]: Бакрорезни отисак насловне стране за II свеску израђен као и насловна страна за I свеску.
2. стр. 42: Медаља у спомен напретка у трговини.
3. стр. 48: Медаља у спомен заузећа Або.
4. стр. 49: Медаља у спомен победе над Швеђанима код Пелкикума.
5. стр. 53: Медаља у спомен победе код Вазе.
6. стр. 58: Медаља у спомен победе код Најшлоса.
7. стр. 65: Две медаље у спомен заузећа Аланда.
8. стр. 68: „ОРДЕНЪ С: ЕКАТЕРІНЫ.“
9. стр. 94: Медаља у спомен смрти принцезе Шарлоте.
10. стр. 100: „КАРТА ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ, представляющая Германію, Голландію, Данію, Польшу, также часть Швеціи, Англіи, и Франціи, чрезъ которыя Государства и земли Императоръ Росс: ПЕТРЪ ПЕРВЫЙ ВЪ 1698, 1716 и 1717 годахъ путешествовалъ; какъ-то и положеніе въ Германіи Провинцей, въ коихъ Сѣверные Союзники воевали противъ Швеціи.“
11. стр. 103: Медаља у спомен врховнога командовања Петра Великог над уједињеним флотама у рату против Шведске.
12. стр. 329: Медаља у спомен крунисања царице Катарине II.
13. стр. 352: Медаља у спомен смрти Петра Великог.
14. Без ознаке стране: „РАЗГОВОРЪ ТУРКА И РОССІАНИНА О ДАРДАНЕЛАХЪ.“

Лит.: *A. Horányi*, Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum. II, Vieannae, 1776, 706. — *Д. Руварац*, Ко је писац књиге „Житіе и славныя дѣла Государя Імператора Петра Великаго“. Въ Венеціи, 1772. Јавор, (1887), 151. — *Д. Медаковић*, Илустровано издање Орфелинове Историје Петра Великог. Историјски часопис САН, IV (1952), 253—258.

Библиотека историјског института САН. — БГМ.

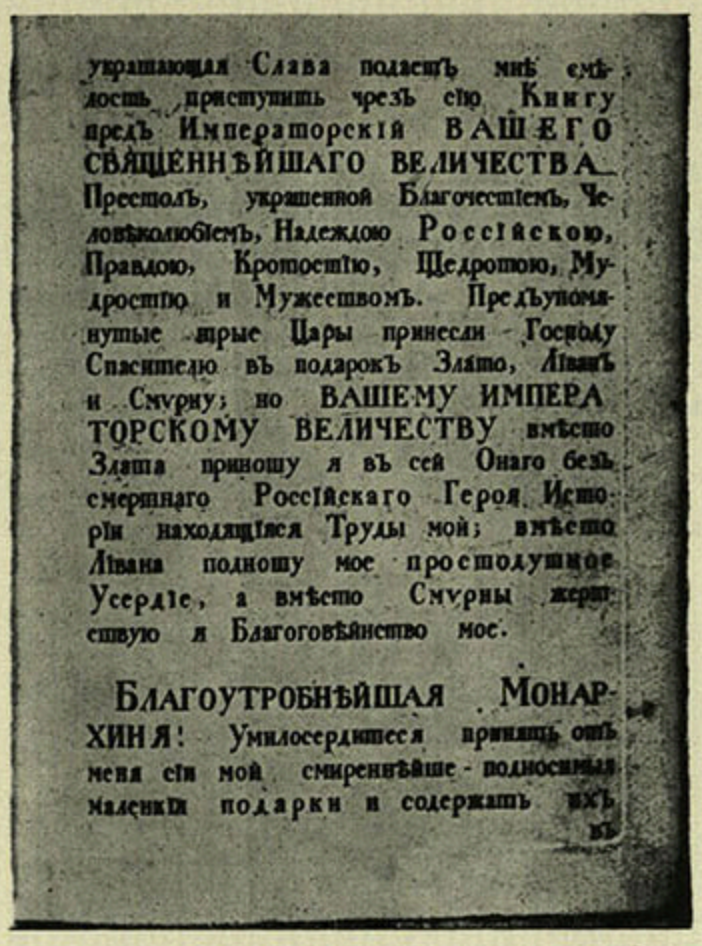

украшающая Слава подаетъ мнѣ смѣлость приступить чрезъ сію Книгу предъ Императорскій ВАШЕГО СВЯЩЕННѢЙШАГО ВЕЛИЧЕСТВА Престолъ, украшенной Благочестіемъ, Человѣколюбіемъ, Надеждою Россійскою, Правдою, Кротостію, Щедротою, Мудростію и Мужествомъ. Предъупомянутые цирые Цари принесли Господу Спасителю въ подарокъ Злато, Ливанъ и Смирну; но ВАШЕМУ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ вмѣсто Злата приношу я въ сей Онаго безъ смертнаго Россійскаго Героя Исторіи находящіяся Труды мои; вмѣсто Ливана подношу мое простодушное Усердіе, а вмѣсто Смирны жертвующую я Благоговѣйство мое.

БЛАГОУТРОБНѢЙШАЯ МОНАРХИНЯ! Умилосердившеся принять отъ меня сіи мой смиреннѣйше подносимыя маленкія подарки и содержать ихъ въ

Посветна епистола, стр. [13].

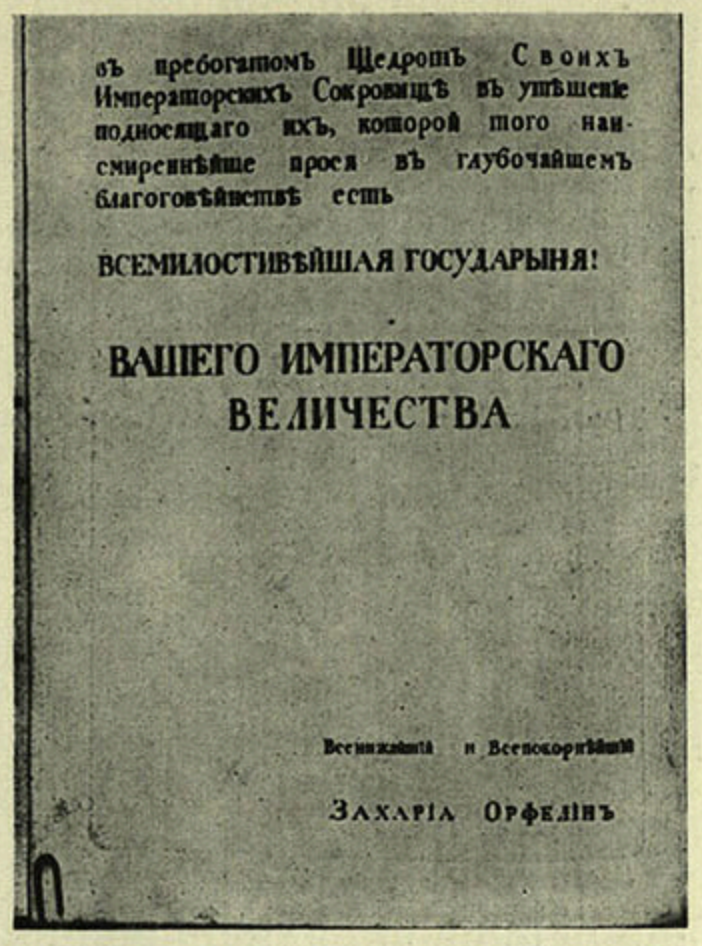

въ пребогатомъ Щедротъ Своихъ Императорскихъ Сокровищъ въ ушѣшеніе подносящаго ихъ, которой того наисмиреннѣйше прося въ глубочайшемъ благоговѣйствѣ есть

ВСЕМИЛОСТИВѢЙШАЯ ГОСУДАРЫНЯ!

ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА

Всенижайшій и Всепокорѣйшій

ЗАХАРІА ОРФЕЛІНЪ

Посветна епистола, стр. [14].

Последња гравира у делу.

108. ПАСХАЛНИЈА СЛУЖБИ. Къ... Кіевнѣ, въ Типографіи... Іωсифа... Кѳрцвека, 1772.

Л. [1]+20, фолијација ћирилска црквеним словима, дуерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (Аѣ — Аѓ, на крају Д — Дѓ), иницијал 1, завр. украса 2, виньете на л. 2, 19, са једном гравиром. Кустода. У наслову и тексту употребљен киновар. 255 × 203.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово је прва варијанта, са дрворезном гравиром испред насловног листа, опширнијим насловним текстом и киноваром употребљеним у наслову.

Око патријаршиског грба запис:

ІѠАННЪ ПЕРВЫЙ Б[ОЖІЄЮ] М[ИЛОСТІЮ] ПРАВ[ОСЛАВНЫЙ] АРХІЄП[ІСКОПЪ] КАРЛОВ[АЧКІЙ] И СЛАВѢНОСЕРБ[СКАГѠ] И ВАЛАХ[ІЙСКАГѠ] НАРОДА МИТРОПОЛ[ІТЪ]И ОБОИХ ЦЄС[АРСКО] КРАЛ[ЄВСКИХЪ] АПОС[ТОЛИЧЄСКАГѠ] ВЄЛИЧ[ЄСТЕЪ] ТАЙН[ЫЙ] СОВѢТНИК[Ъ].

Лит.: *Шафарик*, 829. — *Новаковић*, 48.

НББ. — БМС. — БГМ.

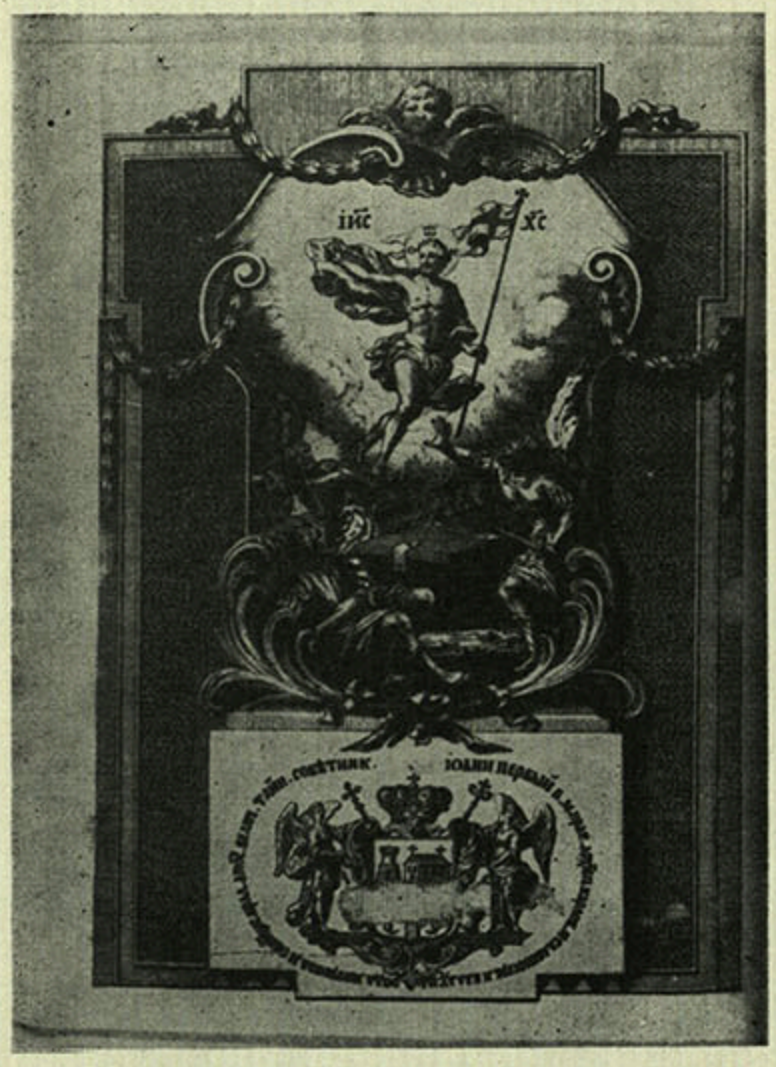

Васкресење Христово, патријаршиски грб, л. [1 б].

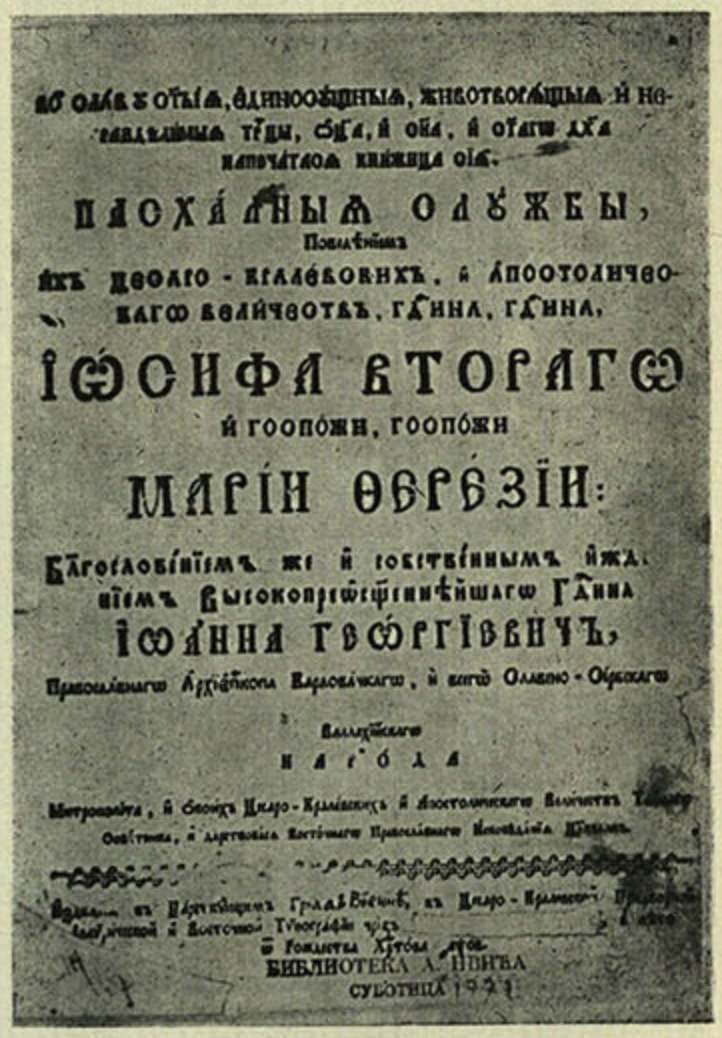

Насловна страна, л. (2 а).

109. ПАСХАЛНИЈА СЛУЖБИ. Къ... Кіевнѣ, въ... Типографіи... Іωсифа... Кѳрцвека, 1772.

Л. 20, фолијација ћирилска црквеним словима, дурниони сигнирани ћирилским црквеним словима (Аѣ – Аѓ, на крају Д—Дѓ), иницијал 1, завршна украса 2, виньете на л. 2, 19; у тексту употребљен киновар; кустода. 232 × 186.

Текст црквеном ћирилицом.

У другој варијанти књиге нема дрворезне илустрације испред насловног листа, насловни текст је краћи и без киновара; сам текст у књизи истоветан је у обе варијанте.

БМС. — БГМ.

Насловна страна, л. [1 а].→

1772—1774

110. КНИГИ КОТОРИЈЕ НАПЕЧАТАНИ И... ПРОДАЈУТСЈА В ТИПОГРАФИЈИ ДИМИТРИЈА ТЕОДОСИЈА В ВЕНЕЦИЈИ. [Млеци, код Д. Теодосија, 1772—1774].

Л. [1], текст каталога на једној страни. Друга страна празна. 200 × 140.

Текст грађанском ћирилицом.

Грчки и славеносрпски наслов исписан је изнад текста каталога.

У Каталогу су забележене 34 књиге у два стубца: у првом грчки наслов књиге или грчким словима српски наслов, и то кратко, у другом ступцу славеносрпски наслов, опширније, и цена књиге. На листу не стоји година издања. Њу можемо приближно одредити по унетим књигама, као и по књигама које нису унете, а знамо да их је Димитрије штампао. Орфелиново Житије Петра Великог (1772) унето је овде, а Буквар (1775) и Теодосијеви Канони Симеону и Сави (1776) нису унети. Остале књиге наведене у Каталогу штампане су пре 1772 осим двеју. За те две књиге, „Букварь малый“ и „Зборникъ, т. е. Собраніе [...] молитвъ“, уопште не знамо да их је Димитрије штампао, али знамо да их је обе 1792 штампао Пана Теодосије. То је навело неке библографе да овај Каталог прогласе за Панин из 1800, који нам је познат једино из Соларићевог Поминка.

М. Пантић је нашао у Млетачком архиву дозволе за штампање (тзв. личенце) ћирилских књига које је штампао Димитрије Теодосије; међу њима је и одобрење цензуре од 1763 за један мали буквар. Кад знамо да је Димитрије из Прокоповичевог Буквара са катихизисом штампао 1763 само Катихизис без Буквара, под насловом Десјатословије, можемо предпоставити да је и Прокоповичев Буквар посебно штампао, из чисто спекулативних разлога, и тај Буквар од 12 страна могао је изићи раније од Катихизиса. Сачуван је листић писан руком Орфелиновом (ил. под бр. 48), на коме су забележене књиге које је Орфелин дао 7 новембра 1768 неком Тодору да их прода на вашару у Руми. Међу тим књигама забележено је „5 Бу. Ма.“ тј. „Буквара малих“. То говори за претпоставку да је Димитрије штампао и „Букварь малый“.

Димитрије је умро 11 марта 1782, а Пана је после његове смрти преузео штампарију и продавницу (М. Пантић, по налазима у Млетачком архиву). Када је Курцбек добио привилегију за штампање српских књига, 1770, Димитрије није више имао рачуна да штампа за Србе. Видимо да после 1770 издаје само Житије Петра Великог (1772), вероватно ради Орфелина, јер Курцбек то не би објавио; затим Теодосијеве Каноне Симеону и Сави (1776), по свој прилици из истих разлога; и Буквар (1775), онакав исти какав је Курцбек два пута објавио 1770, и то вероватно зато што су га Срби тражили, а бечком штампару

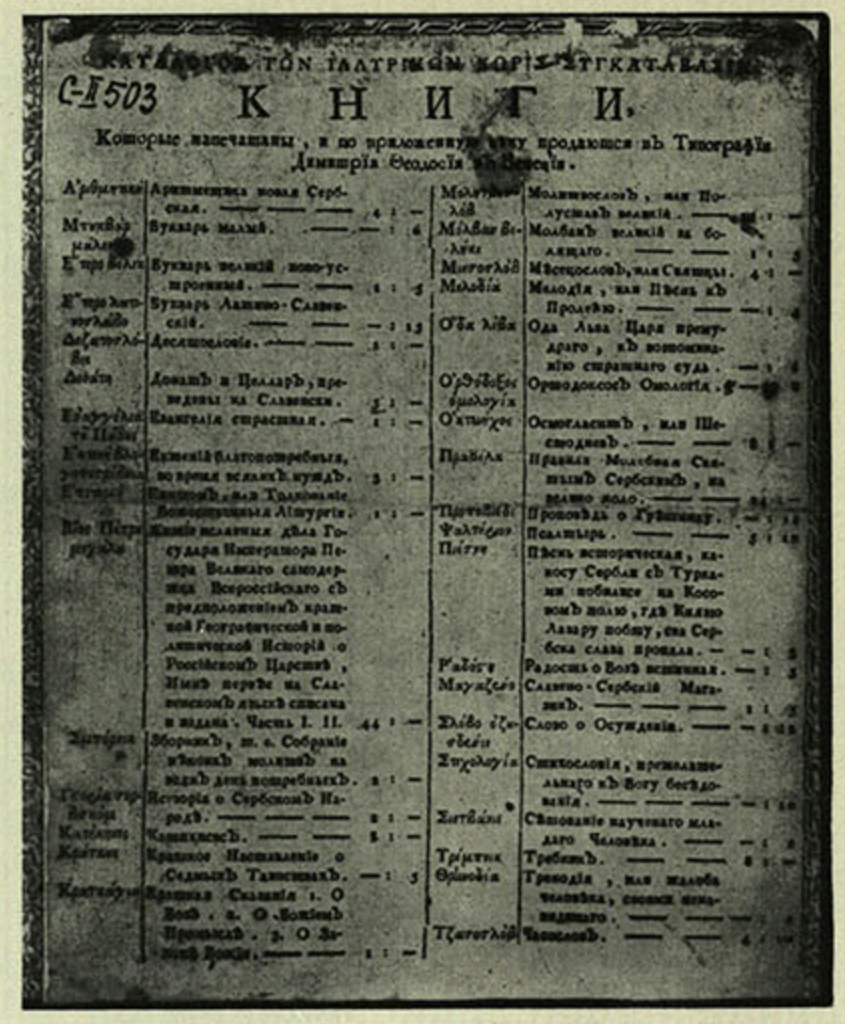

КАТАЛОГЪ ТѢМЪ ІАТРЕІАМЪ КОРІ ΣΤΓΚΑΤΑΛΛΗ

C-I503

КНИГИ,

Которые напечатаны, и по приложенную цѣну продаются въ Типографіи Димитрія Ѳеодосія въ Венеціи.

Аѵ҃вуитаріонъ	Архиерейска новая Сербская.	4	: —	Μολιτοβόλιον	Молитвословъ, или Послѣдованіе великое.
Μιτχίβαρ μαλένκι	Букварь малой.	—	: 6	Μόλβαν βελίκεν	Молебенъ великій на болящаго.
Ε҃ρε βόλικι	Букварь великій ново-исправленный.	1	: 5	Μισεσλόβ	Мѣсяцословъ, или Святцы.
Ε҃ρε λατινοσλάβικι	Букварь Латинно-Славенскій.	—	: 15	Μελοδία	Мелодія, или Пѣснь къ Прилѣпію.
Δεζατοσλόβιε	Десятословіе.	3	: —	Ὠδὴ λίβε	Ода Льва Царя премудраго, къ вопрошенію страшнаго суда.
Δοβάτι	Доватъ и Целларъ, преведены на Славенски.	2	: —	Ὀρθόδοξος ὁμολογία	Ортодоксосъ Омологія.
Εὐαγγέλια τε Πάβε	Евангелія страстныя.	—	: —	Ὀκτώηχος	Осмогласникъ, или Шестодневъ.
Γκένε βλαγοποτρεβίβε	Книжица благопотребныя, во время великихъ нуждъ.	3	: —	Πραβίλα	Правила Молебная Святыхъ Сербскихъ, на разно пѣло.
Πετρίβε	Книжица, или Толкованіе Божественныя Литургіи.	1	: —	Προτσβίτι	Проповѣди о Гробницѣ.
Βίβε Петра вегіκοгο	Книги великихъ двѣ Государя Императора Петра Великаго самодержца Всероссійскаго съ предположеніемъ краткой Географической и политической Исторіи о Россійскомъ Царствѣ, Нынѣ первое на Славенскомъ языкѣ списана и издана. Часть I. II.	44	: —	Ψαλτήρι Πάτνε	Псалтырь. Пѣснь историческая, какову Сербля съ Турками побѣдяе на Косовомъ полю, гдѣ Князю Лазару побѣду, ова Сербска слава прославл.
Ζβετόρεν	Зборникъ, т. е. Собраніе нѣкоихъ молитвъ на вседъ день потребныхъ.	2	: —	Ῥαδόστ	Радость о Богѣ вещающая.
Ἱστορία περὶ Σερβίας	Исторія о Сербскомъ Народѣ.	2	: —	Μαγαζέι	Славено-Сербскій Магазинъ.
Κατήχησις	Катихизисъ.	1	: —	Λόγος εἰς σέλεσιν	Слово о Осужденіи.
Κρατκόε	Краткое Наставленіе о Седмыхъ Таинствахъ.	—	: 5	Συναξάριον	Синаксословія, призываніе лѣкаго къ Богу бесѣдованія.
Κρατκόγε	Краткая Сказанія 1. О Богѣ. 2. О Божіемъ Промыслѣ. 3. О Законѣ Божіи.	1	: —	Σπόβιδι	Спасеніе научнаго младаго Человѣка.
				Τρέμτικ	Требникъ.
				Θρηνῳδία	Тренодія, или жалоба человѣка, своими непріятелми.
				Τζαστοσλόβ	Часословъ.

Наслов и текст каталога, л. [1 а].

није било одобрено да га поново изда. Пана од преузимања штампарије, 1782, па до 1790 није за Србе ништа штампао. Тек 1790 прештампава Псалтир Димитријев од 1770; 1799, Мјесацослов од 1765, и 1801 Буквар од 1775. Штампао је још, 1792, Буквар: овај би могао одговарати Буквару малом, који је можда 1763 штампао Димитрије (Буквар је Прокоповичев, само што су додати „Стихи учителни“ из Левшиновог Катихизиса). Затим, исте године штампао је Пана и Зборник молитава, уствари прештампао руску књигу, за коју не знамо да ли ју је Димитрије издао; међутим, кад видимо да је Курцбек одмах прве године, 1770, имао два издања ове књиге, и 1781 опет два, није ни мало искључено да ју је и Димитрије издао. Пана је, изгледа, почео штампати за Србе прештампавајући ранија Димитријева издања. Од пет књига у првих 11 година рада издао је тако, без икакве сумње, три књиге које су биле распродате. То је, врло вероватно, био случај и са осталим двема: са Букваром и са Зборником молитава.

Каталог Пане Теодосија од 1800 познат је само из Соларићевог Поминка. Соларић је у Поминку означио које су књиге биле забележене у каталогу: било их је 34, и биле су, осим једне, оне исте које долазе у Димитријевом каталогу. Код Димитрија је забележен „Буквар великій“ по цени од 1 л. и 5 с., а у Пане га нема. То је разумљиво. Велики буквар може бити само Орфелинов Буквар, који је био распродат и који је Стефан Новаковић издао по други пут (у Бечу, 1792). Пана га је, значи, морао изоставити. Уместо њега, дао је друго издање Буквара из 1775 чије прво издање није забележено у Димитријевом Каталогу.

Изгледа по свему да је Пана прештампао Димитријев Каталог изостављајући „Букварь Великій“, а дајући, уместо њега, Буквар од 1801. Рекло би се још да је Панин Каталог имао неки предговор, јер Соларић пише да су у Каталогу били „позвани у нѣму Учени Сребли къ поревнованїю книгопечатанїя.“ У Димитријевом Каталогу, нема, међутим, никаквог предговора.

На основу свега што смо изложили, док не дођемо до ближих података о Панином Каталогу, највероватније је оваква предпоставка: да је горњи Каталог Димитријев и могао је бити објављен 1772—1774.

НББ.

1773

111. ЈОСИФ ВТОРИ ИМПЕРАТОР РИМСКИ. Преведено... ѿ Конст[антина] Филиппидеса ѿ Гаѵ́а Ѣ... Ѣ́ннѣ, въ Типографіи Іωсифа Кѹрцбека, 1773.

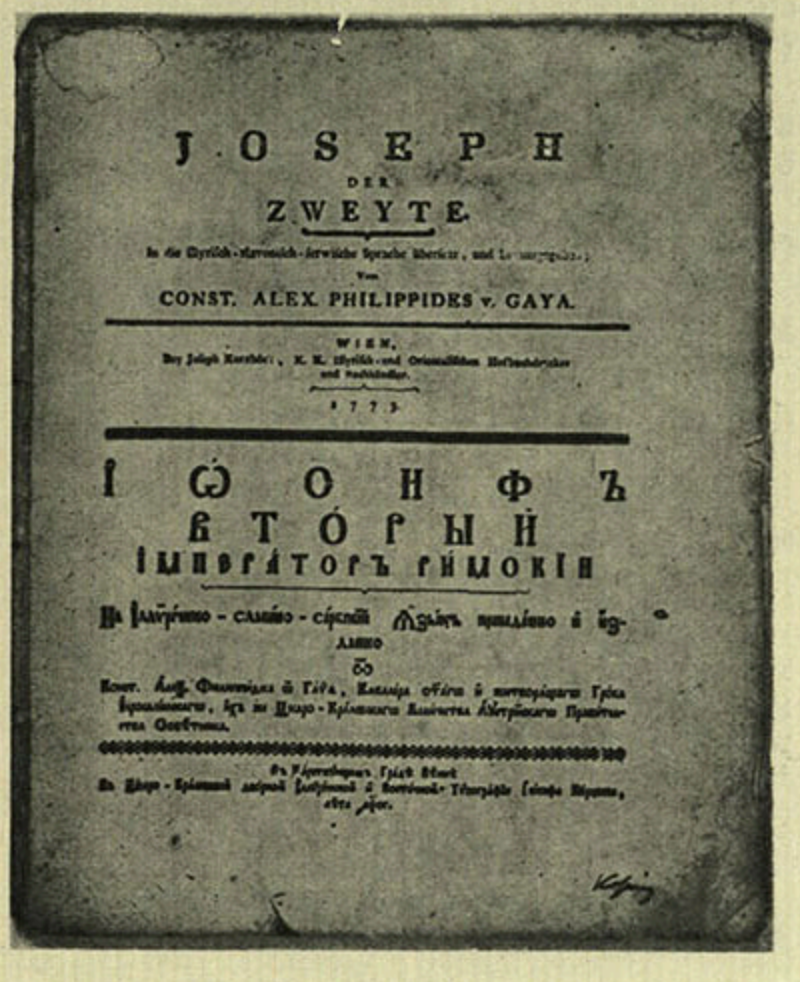
JOSEPH
DER
ZWEYTE
CONST. ALEX. PHILIPPIDES v. GAYA.
WIEN,
1773
ІѠСИФЪ
ВТОРЫЙ
ІМПЕРАТОРЪ РИМОКІЙ

Стр. [2]+14, пагинација арапска, два дуерниона са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2, A_3 и B, B_2); са два иницијала, једним завршним украсом; виньета на стр. 3, и са једном бакрорезном илустрацијом; текст у два стубца, десно славеносрпски црквеном ћирилицом, лево немачки латинским словима; кустода немачка. 280 × 225.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 506. — *Ундольский*, 2591. — *Шафарик*, 397. — *Новаковић*, 50. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 95—96.

НББ. — УББ. — БМС.

← *Насловна страна, стр. [1].*

112. КРАТКОЈЕ ДА ПРОСТОЈЕ О СЕДМИХ ТАЈИНСТВАХ УЧИТЕЛСКОЈЕ НАСТАВЛЕНИЈЕ. У Бечу, [код Ј. Курцбека], 1773.

Краткое да простое о седмыхъ таинствахъ учителское наставленіе. Ради всѣхъ обоегъ полу и возраста православныхъ Хрістіанъ, наипаче же для Пресвутеровъ, Діаконовъ и къ Священству готовящихся дѣтей по вопросамъ и отвѣтамъ, устроенное. Первѣе на тупъ подалъ [Захаріа Орфелінъ]. 8. препечатано у Бечу 1773.

Дато по Арноту.

I 1760 (бакрорез). — II 1763, Млеци. — III издање.

Лит.: *[А. Арнот]*, Србско списательство, Магазинъ за художество, кньижество и моду, II (1839), 28.

113. [ЛЕВШИН], Платон: КРАТКІЙ КАТИХИЗІСЪ РАДИ ОБѢЧЕНІА МАЛЫХЪ ДѢТЕЙ Ко Ѣ́ннѣ, при Іωсифѣ Кѹрцбекъ, 1773.

Л. 40, фолијација ћирилска црквеним словима кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (Аѣ — Аѣ, на крају Д — Дѣ, заглавна украса 2, завршних 5, виньете на л. 1 ,2, 7; у наслову и тексту употребљен киновар. Кустода. 173 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

На л. 1б: Благословенъ еси Г[о]с[по]ди, наѹчи мѧ wправданїемъ Твоимъ.

На л. 2а: МОЛИТВА КО Б[О]ГѲ, Ко Б[огороди]цѣ, и Аггѳлѳ.

На л. 2б: СТІХИ ѲЧИТЕЛНЫ. Ѻ разѳмѣ. Ѻ бл[а]годареніи. Ѻ м[о]л[и]твѣ. Ѻ дѣланіи присномъ. Ѻ праздности. Ѻ пастіи. Ѻ нравѣ. Ѻ мѳдрости. Ѻ

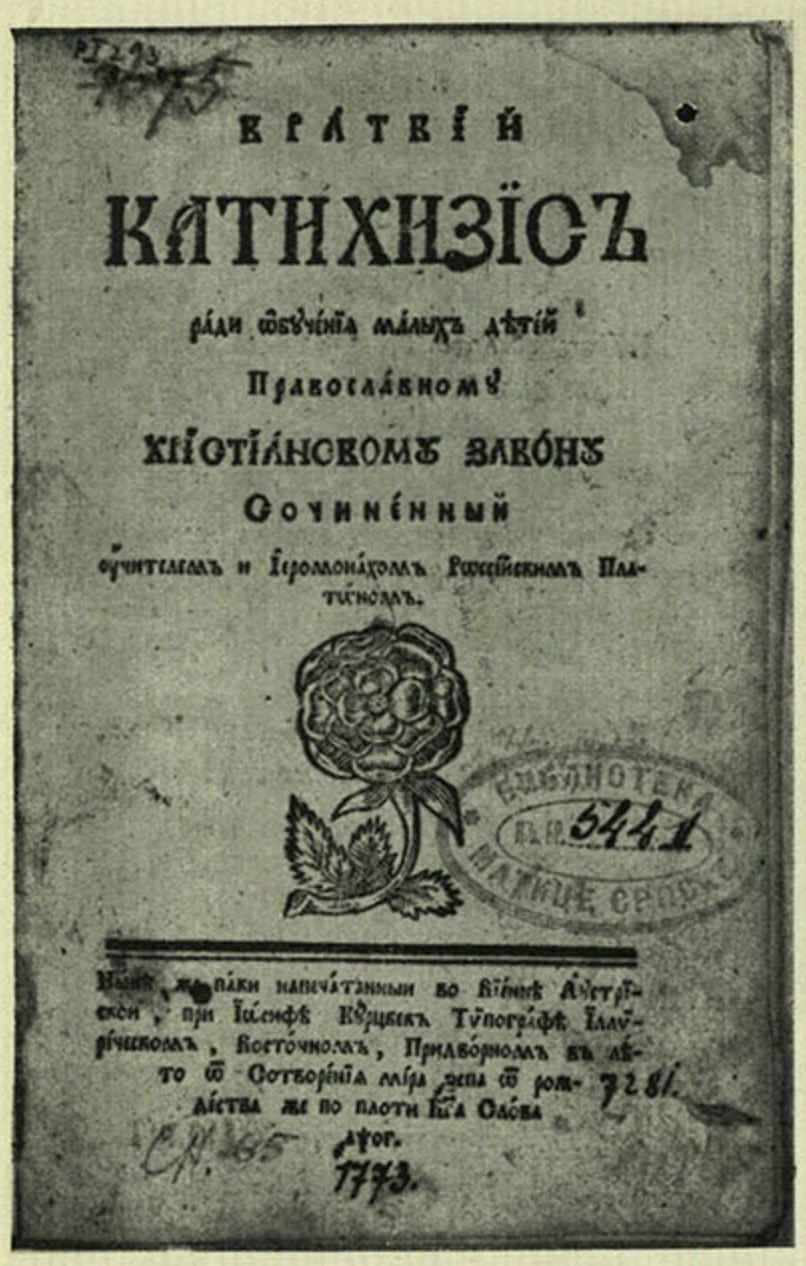

Насловна страна, л. [1 а]

праздословіи. ѺО самословіи. ѺО грѣсѣ. ѺО лжѣ. ѺО прелести. ѺО нечистотѣ. ѺО добродѣтели. ѺО радости. ѺО красотѣ тѣла. Оувѣщаніе всѣкомѹ лицѹ.

Л. 4а: Слава тебѣ Б[о]же нашъ — Ц[а]рю нeб[ес]ный[...] О[т]че[...] нашъ[...] Б[огороди]це д[ѣ]во, ѱаломъ ѝ, Вѣрѹю.

Л. 7а: **ЧАСТЬ ПЕРВАѦ. ѺО Б[О]ГОПОЗНАНІИ ЕСТЕСТВЕННОМЪ,** Рѹководствующемъ къ Вѣрѣ Ев[анге]лской.

Л. 12б: **ЧАСТЬ ВТОРАѦ, ѺО ВѢРѢ ЕѴ[АНГЕ]ЛСКОЙ.**

Л. 18а: **ЧАСТЬ ТРЕТІѦ. ѺО ЗАКОНѢ Б[О]ЖІИ.**

Л. 36а: **ИЗЛОЖЕНІЕ М[О]Л[И]ТВЫ Г[о]с[по]дни.**

Л. 39б: М[о]л[и]тва вставъ ѿ сна.

Л. 40а: М[о]л[и]тва ѿ ходѦ ко снѹ. М[о]л[и]тва пред' обѣдомъ.

Л. 40б: М[о]л[и]тва послѣ обѣда.

Молитве богу, богородици, анђелу и Стихи учителни налазе се у букварима од 1774 и 1780 у Бечу, и од 1792 у Млецима. Шафарик и Новаковић ставили су ову књигу у 1776 годину.

I издање. — II 1793?

Лит.: *Сопиков*, I 566. — *Шафарик*, 921. — *Новаковић*, 65. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској у времену од 1690—1902 год. Богословски гласник, IV (1904), 381—382.

БМС. — ПББ.

114. РУШИЦКИ, Антун: ПРѢДИКА ѺѺ ЄДИНСТВѢ Ѵ КЕРСТІАНСТВѸ.

Преведена по Ѧдамѹ... Благоевичѣ. Ѵ Бечѹ, кодъ Їѡсифа Кѹрцбека, 1773.

Стр. 139, пагинација арапска (стр. 6 погрешно пагинована као 9), дуерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_3, последњи $R - R_3$), на крају 2 л., први са сигнатуром (S); са два иницијала, једним завршним украсом; виньета на стр. 5; текст у два ступца, лево латиницом, десно црквеном ћирилицом; кустода латиницом, 248 × 202.

Текст ћирилицом и латиницом истоветан, са незнатним разликама: Basilije — Василије, potriba — потреба, итд.

Шафарик, а по њему и Новаковић, забележио је у III књизи анонимно са погрешном годином и непотпуним насловом, Новаковић још са погрешним преводом.

Цена: кр. 30 (Кат. будимски 1796).

Лит.: *Шафарик*, 969. — *P. S. Schafarik*, Geschichte der illirischen und kroatischen Literatur. Prag, 1865, 229. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности. Бранково коло, XVII (1911), 634—635. — *М. Костић*, Акатоличка књижевност у Срба крајем XVIII в. Гласник. Службени лист Српске православне патријаршије, 1921, 327.

БМС.

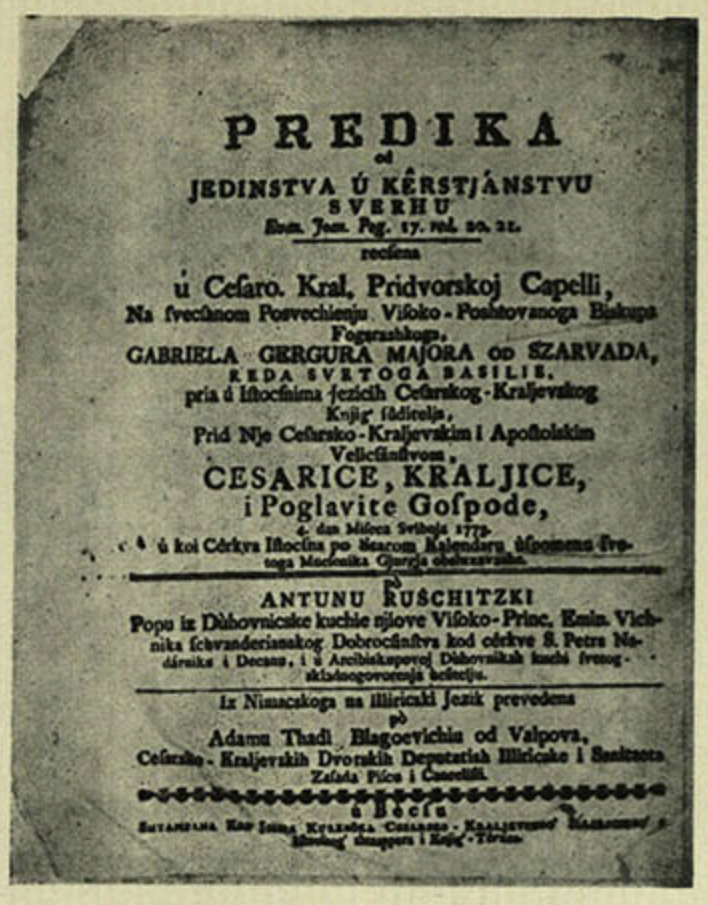
PREDIKA
od
JEDINSTVA Ú KÊRSTJÁNSTVU
SVERHU
Ilum. Joan. Pog. 17. vol. 20. 21.
recsena
ú Cesaro. Kral. Pridvorskoj Capelli,
Na svechinom Posvechienju Visoko-Poshtovanoga Biskupa
Fogarashkoga,
GABRIELA GERGURA MAJORA od SZARVADA,
REDA SVETOGA BASILIJA,
pria ú Istocsnima jezicih Cesarskog-Kraljevskog
Knjig' sdirelja,
Prid Nje Cesarsko-Kraljevskim i Apostolskim
Velicsanstvom,
CESARICE, KRALJICE,
i Poglavite Gospode,
4. dan Mlocza Svibnja 1773.
ú koi Cérkvi Istocsna po Stearom Kalendaru spomenu Svetoga Mocsenika Gjurja obhrazzuje.
ANTUNU RUSCHITZKI
Popu iz Dubovnicske kuchie njiove Visoko-Princ. Emin. Vichnika schvanderianskog Dobrocsinstva kod cérkve S. Petra Nadárnika i Decana, i u Arcibiskupovoj Dubovnikah kuchi svenog-sklisnogovornja ochetja.
Iz Nimacskoga na Illiricski Jezik prevedena
po
Adamu Thadi Blagoevichiu od Valpova,
Cesarsko-Kraljevskih Dvorskih Deputatih Illiricske i Sanitetne
Zasdá Pisca i Canceliji.
U Becsi
Shtampana Kod Josipa Kratzkoga Cesarsko-Kraljevskoga Dvorskoga/ Slovenskoga shtampera i Knjig'-Tirca.

Насловна страна латиницом, стр. [2].

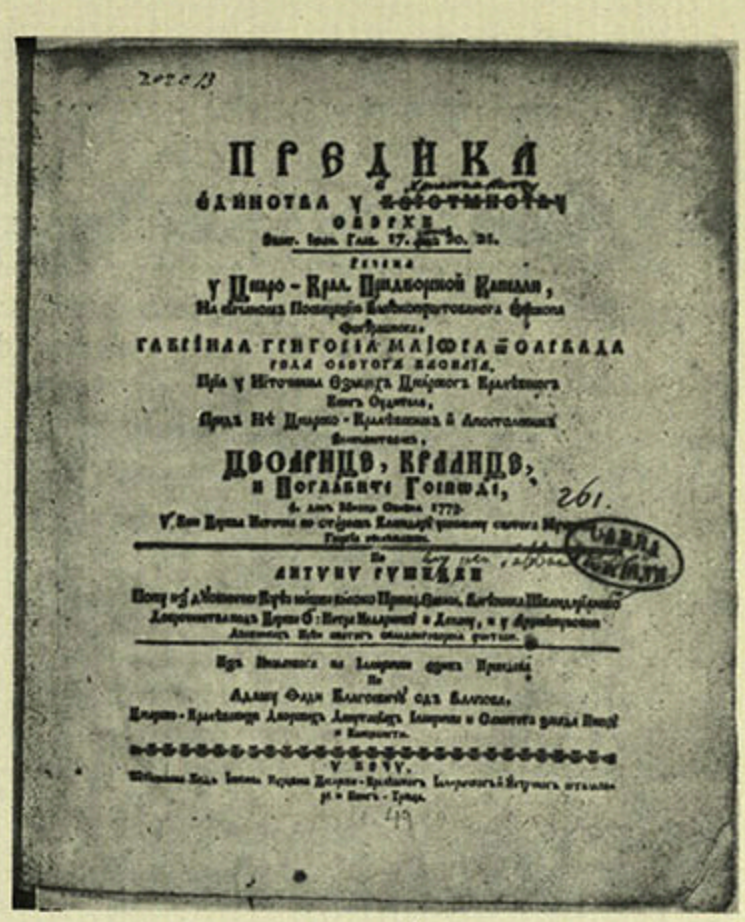
ПРѢДИКА
ѢДИНОТВА У ХРИСТИЯНСТВУ
ОДГОРЄ
Ілим. Іоан. Глав. 17. стих. 20. 21.
Речена
У Цѣсарско - Крал. Придворной Капелли,
На свѣтомъ Посвященію Высокопреосвященнаго Епископа
Фогарашскога,
ГАВРІЇЛА ГРИГОРІЯ МАЈОРА ОДЪ СЗАРВАДА
РЕДА СВЕТОГА ВАСИЛІЯ,
Пріа у Источныя Езыкъ Цѣсарскогъ Краљевскогъ
Книгъ Одитеља,
Прид Нѣ Цѣсарско - Краљевскимъ и Апостолскимъ
Величанствомъ,
ДВОЛИЦѢ, КРАЉИЦѢ,
и Поглавите Господи,
4. дан Мѣсеца Свибња 1773.
У Кой Цркви Источна по стојећем Календарю чинимому спомену Светога Мученика Георгія обхрањује.
Отъ
АНТУНУ РУШКИЋА
Попа изъ Дубовницке Куће његове Високо-Прин. Еми. Вичника Шванделанскога Добротворства код Цркве Св: Петра Надзирника и Декана, и у Архіепископскои
Дубовначкои Кући Обављателства достојнога.
Изъ Немачкога на Илирички Језикъ Преведена
Отъ
Адаму Фади Благоевића отъ Валпова,
Цесарско - Краљевскихъ Дворскихъ Депутатовъ Илирске и Санитетне Заслуге Писца и Канцелиста.
У БЕЧУ.
Штампана Код Іосипа Кратзкога Словенско - Краљевскогъ Штампера и Књигъ Тирца.

Насловна страна ћирилицом, стр. [3].

115. СКАЗАНИЈЕ ПРЕНЕСЕНИЈА МОШЧЕЙ... ІОАНА ЗЛАТОУСТАГО...

...изъ житїя Єгѡ Василїемъ Протичь преписаное. Ко Бїенѣ, при Іѡсифѣ Кѫцбекъ, 1773.

Стр. [15], један кватернион сигниран ћирилским црквеним словима (аѣ — аѧ) иницијал 1, завршни украс 1, виньета на стр. [3]; кустода. 175 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 987. — *Новаковић*, 52.

УББ. — БГМ.

Насловна страна, стр. [1]. →

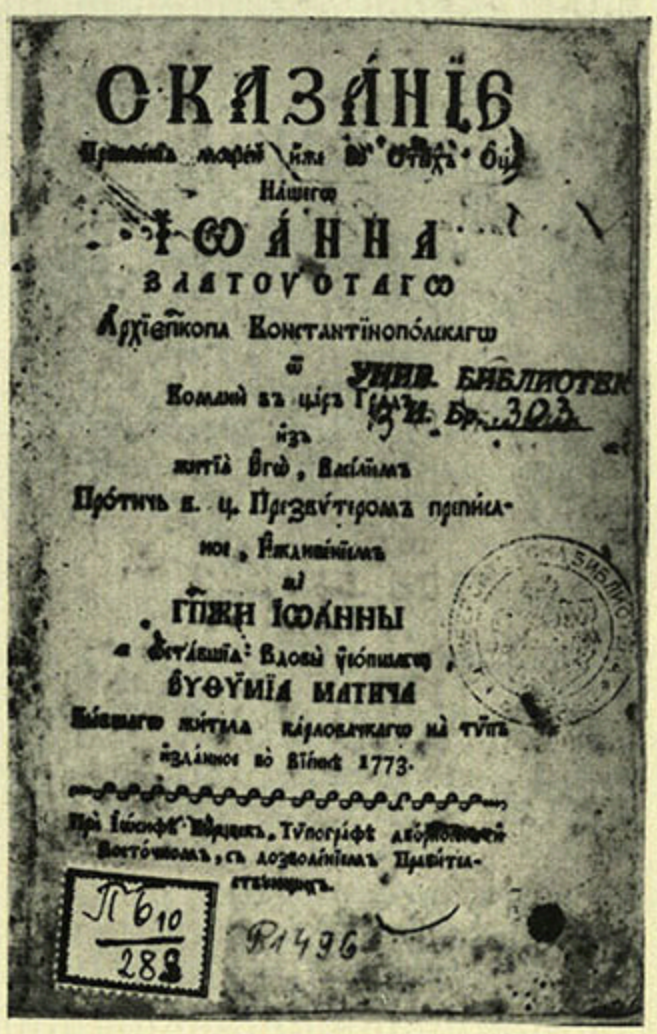
СКАЗАНІЄ
Преподобнаго Отца нашего
ІѠАННА
ЗЛАТОУСТАГѠ
Архіепископа Константінопольскаго
о
Коемъ въ цѣсарствующемъ градѣ Константінополѣ
изъ
житія Єгѡ, Василіемъ
Протичь п. ц. Презвитеромъ преписа-
ное, Ѣждинѣйшимъ
ві
ГРЂЖН ІѠАННЫ
Отъ Вѣчнаго: Вдовы Ѳеопистѡ,
ВѢѲѪМІЇ МАТИЧА
Нѣкогда жителя карловачкаго на тѵпѣ
издано во Вѣнѣ 1773.
При Іѡсифѣ Шарицкомъ, Тѵпографѣ Кѡролевскои
Востѡчнои, съ дозволенїемъ Привитительствующихъ.
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Инв. Бр. 303
П 6 10
288
R 1496

1774

116. ГЕНЕРАЉНАЈА КАРТА ВСЕРОСИЈСКОЈ ИМЕРИЈИ СО ВСЈЕМИ ПОГРАНИЧНИМИ ГОСУДАРСТВАМИ И ЗЕМЉАМИ И С ИЗОБРАЖЕНИЈАМИ ГЕРБОВ ЗНАТЊЕЈШИХ ВСЕРОСИЈСКОМУ СКИПТРУ ПОДЛЕЖАШЧИХ СОБСТВЕНИХ И ПРИБАВЛЕНИХ ЦАРСТВ, КНАЖЕСТВ И ПРОВИНЦИЈА.

[Потпис изван оквира:] „Захаріа Орфелінъ обоихъ Цес.[аро] К.[оролевскаго] Вѣн.[скихъ] Акад.[емей] Худож.[ествъ] Членъ рѣз.[алъ] въ Карловцѣ' 1774. [Бакрорез. Ср. Карловци, Бакарна типографија Захарије Орфелина].

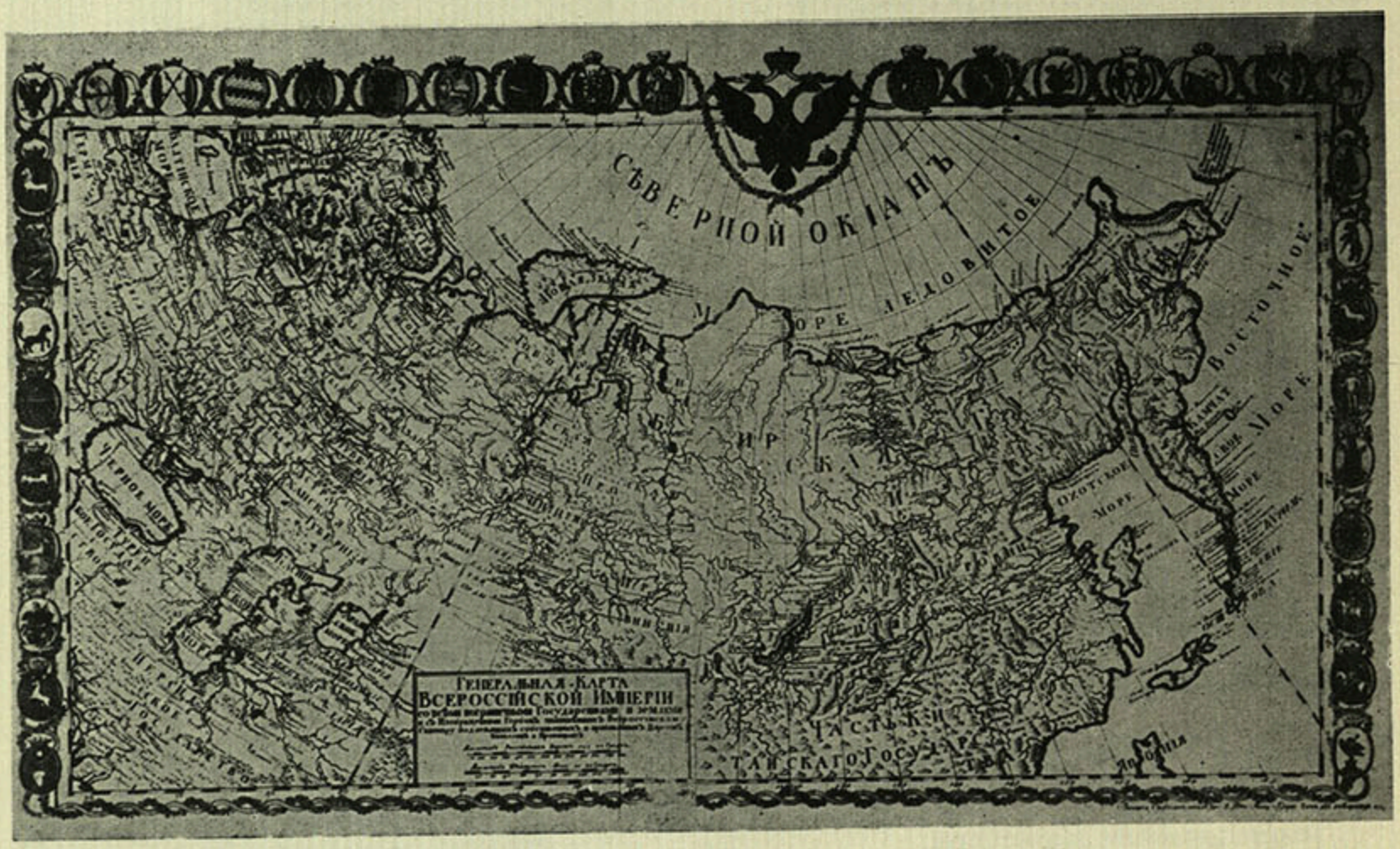

Географска карта, л. [1 а].

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Првога, продавало се и појединачно. Вел. карте: 336 × 617, са оквиром: 384 × 671, листа: 468 × 712.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта с картографском пројекцијом. Размер у облику објашњења: „Масштабъ Россійских Верстъ 104 ½ въ Градусъ“, размерник 80—1200; „Масштабъ Нѣмецкихъ Миль 15 въ Градусъ“, размерник 10—165. Унутрашњи оквир са подеоком од 1 степена. На карти су унети рељеф, хидрографија, шуме и насеља.

Спољашни оквир на карти горе и са обе стране начињен је од грбова руских провинција у медаљонима. Не сасвим у средини, више удесно, налази се грб „Всероссійской имперіяльной“, знатно већи (70 × 70) од грбова провинција у медаљонима (24 × 21), окружен венцем од ловорових листова и вијугавим шрафираним украсом. Десно, поред империјалног грба налазе се покрајински грбови: „Московской, Владимирской, Казанской, Сибирской, Смоленской, Карельской, Нижн. Новгородской; са десне стране: Рязанской, Ярославской, Удорской, Кондиской, Иверской, Кабардинской, Полоцкой, Черкаской Валахійской“; лево горе: „Кіевской, Новгородской, Астраханской, Псковской, Лифланской, Эстландской, Ингрійской, Угорской, Вятской, Черниговской“; са леве стране: „Ростовской, Бѣлозерской, Обдорской, Тверской, Пермской, Болгарской, Каталинской, Северской, Молдавской.“

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 24 (Кат. Новаковићев), кр. 18 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 30 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: При Стефанѣ [...] Новаковичъ [...] книги [Каталог, Беч, 1793], [4]. — Каталогъ Славенно-Сербскихъ [...] книгъ при [...] Университетсъ Типографіи въ Будимѣ, 1796, [7]; — 1798, [11]; — 1807/8, 15. — *Шафарик*, 727. — *Новаковић*, 56. — *Т. Мельникова*, Библиотечная обработка географических карт. Москва — Ленинград, 1958 (предисловие).

Библиотека Историјског института САН. — БГМ (нешто оштећено).

117. ИТИКА ЈЕРОПОЛИТИКА ИЛИ ФИЛОСОФИЈА НРАВОУЧИТЕЛНАЈА.

[Издао Атанасије Деметровић Секереш]. Къ... Кіевѣ..., при... Іосифѣ Кѵрцвекъ, 1774.

Стр. [8]+309+[1]+[17 л. са гравирама, без пагинације]; стр. 148 празна: пагинација арапска, на почетку дуенион са сигнатуром)(на л. 2, затим кватерниони сигнирани на првом л. великим црквеним словом и малим латинским, а на следећа четири л. црквеном сигнатуром (Аа — Аѣ, последњи кватернион Gt—Gf), на крају сигнатура Ти—Тѣ и последњи л. несигниран. Иницијал 1, загл. украса 10, завршних 53, виньете на л. [1, 3], гравира 67. Кустода. 180 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Књига је прештампана са једног од руских издања, или санктпетербуршког од 1718, 1724, 1764, или лавовског од 1760. Прво издање од 1712 има наслов: Ѵѳіка іерополітіка или фіlософіа Нравоучителнам [!] Сумволами и Приѵподовленіи изъясненна к' наставленію и ползѣ юным. Состависѧ, Бл[а]г[о]словеніем Всеч[е]стнаго Г[о]с[по]дина ѻца Аѳанасіа Мисласкаго Архимандрита Печерскаго, тщаніем и трѵдами Братіи: Накладомже М[о]н[а]стирскимъ, первое въ Чѵдотворнои Лаврѣ Печерскои Типом издадесѧ Роки аѱѳі. Већ у издању од 1718 Мисласки се не спомиње у наслову. Прво руско издање посвећено је хетману Скоропадском и на другој страни насловног листа дат је његов грб. После посвете, коју је потписао А. М. (А. Мисласки), налазе се стихови: „К' читателю“:

Не совершивъ книжици, авторъ преставися.
Къ начатцѣ токмо ея, не въ концѣ трѵдися.
Мы по немъ навершихомъ коштъ, дѣло и трѵды.
Богѵ честь отъ насъ всегда-намъ любовъ въ васъ бѵди.

Према томе, излази да је аутор непознат. Бикова и Гуревич држе да је Мисласки дело довршио. Већ Пекарски је, насупрот митрополиту Евгенију Филарету Гумилевском, сматрао дело анонимним. Код нас, међутим, по Н. Вукадиновићу, а на основу података од Филарета Гумилевског, узима се да је аутор Атанасије Мисласки. У нашем издању налази се предговор, који немају руска издања. Шафарик мисли да је нашу књигу објавио Павле Јулинац. На примерку

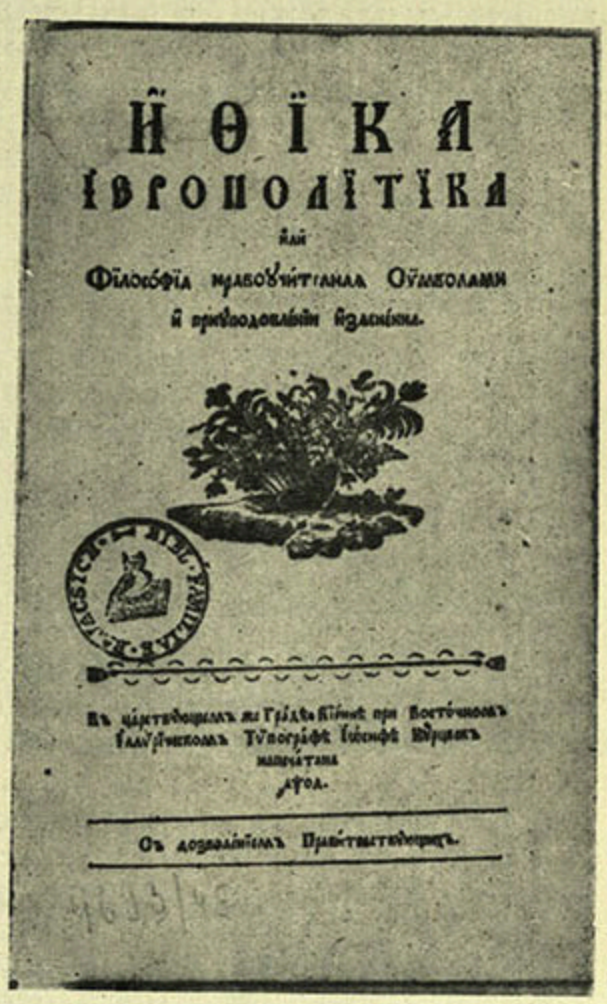
ЙѲЇКА
ІЄРОПОЛЇТЇКА
ѝлй
Фїлософїа нравоучителнаа Оумволами
й приѵподовлѣнїи ѣзъясненна.
Въ цареградскомъ же Градѣ Кіевѣ при Восточномъ Славенскомъ Типографіи Іосифа Кѵрцвекъ напечатана
лѣта.
Съ дозволеніемъ Правительствующихъ.

Насловна страна, стр. [1].

Народне библиотеке у Београду који је изгорео 1941, налазио се, по саопштењу С. Матића, запис Марка Ђурковића Сервијског од 24 маја 1775, да је предговор написао Атанасије Деметровић Секереш.

Осим напред поменутих руских, и нашег издања, било је још само једно руско, и то последње у Москви, 1796; по њему је С. Матић упоредио српско и нашао само незнатне разлике на стр. 91.

Гравире у нашем издању узете су из руског издања. У првом руском издању на гравири 2 „Путь двойственный“ налазе се иницијали „N. Z.“. — Никодим Зубржицки. Како су све гравире једнаке по маниру, вероватно их је Зубрижицки израдио све. По руским библиографским подацима изгледа да су у

II издању 1718 прегравиране гравире из кијевског издања од П. Пикарта; на 4 гравире стоји монограм Ивана Мјакишева а на других 5 Алексеја Ростовцева. У недостатку руских оригинала нисмо у могућности да о изменама дамо саопштење.

У посвети Скоропадском напоминье се да је, по примеру „въ странахъ своихъ инородніи", ово дело састављено „въ отечествѣ нашемъ". Титов сматра да дело потиче из кругова блиских кијевској Академији и да се у њему налазе схватања Академије о васпитању младежи. За оно време карактеристична је поука „Наказание юным полезно". Таквих је моралних поука у књизи 67 и свака од њих почиње гравиром која алегорички илуструје њен садржај. Педесет гравира урачунатих у пагинацију, уместо своје, имају пагинацију идуће стране. 17 гравира нису урачунате у пагинацију, а исто тако носе пагинацију идуће стране, тј. почетка текста.

Садржај: стр. [3]: Къ вл[а]годазумномъ читателю; стр. 1: Слѣпота; стр. 5: Путь двойственный; стр. 9: Совѣтъ злобы; стр. 11: Ѡ Б[о]зѣ неиспытословити; стр. 15: Вѣра; стр. 19: Любовь къ Б[о]гу; стр. 23: Любовь Б[о]жія къ намъ; стр. 27: Чинъ любве къ Б[о]гу; стр. 29: Надежда или оупованіе; стр. 31: Бл[а]годать Б[о]жія; стр. 33: Заповѣди Г[оспо]дни; стр. 35: Преданіе ч[е]л[о]вѣческам; стр. 39: Честь сану д[у]ховному; стр. 43: Почитаніе родителей; стр. 47: Воздаміе родителемъ; стр. 51: Любовь родителей; стр. 55: Долгъ сыновній; стр. 59: Чада по родителехъ; стр. 63: Подчиненіе власти; стр. 67: Властелини лѣкавый; стр. 71: Властелинъ Бл[а]говгодный; стр. 75: Наказаніе юнымъ полезно; стр. 89: Академія или обчище; стр. 93: Кн[и]гъ чтеніе; стр. 103: Молчаніе; стр. 107: Стыдѣніе; стр. 111: Истина; стр. 115: Простота Хр[і]стіанскам; стр. 119: Кротость; стр. 123: Бодростъ; стр. 129: Терпѣніе; стр. 133: Крѣпость Хр[і]стіанскам; стр. 139: Киченіе; стр. 143: Смиреніе; стр. 149: Биди нѣкія Гордости, и смиренія; стр. 151: Любовь ко ближнемъ; стр. 155: Примиреніе ко всѣмъ; стр. 159: Знаменіе любве; стр. 165: Дружество истинное; стр. 175: Равенство въ дружбѣ; стр. 179: Другъ примиренный; стр. 183: Користи со враговъ; стр. 191: Піанство; стр. 195: Воздержаніе; стр. 199: Сѣрены Міра сего; стр. 203: Цѣломудріе; стр. 207: Ѡщадство съ разумомъ; стр. 211: Сребролюбіе; стр. 219: Хищніе; стр. 223: Скупость стр. 227: Щедрота; стр. 231: Зависть; стр. 235: Похуда иныхъ; стр. 239: Шепотникъ; стр. 243: Ѡсужденіе; стр. 249: Защищати ѿ клеветъ; стр. 253: Зазоръ; стр. 259: Слава; стр. 263: Оувѣты дворскимъ стр. 275: Любоначаліе; стр. 279: Суета светствій; стр. 283: Совѣстъ; стр. 287: Страхъ Г[оспо]днь; стр. 291: Ложна Живота надежда; стр. 295: Правило жизни; стр. 297: Тщаніе ѿ своемъ спасеній; стр. 301: Чинъ како навыкати добродѣтелей; стр. 305: Претерпѣніе или постоянство; стр. 309: **КЪ НАПОЛНЕНІЕ** [неколико моралних сентенција].

На стр. [1], на крају: Б[о]гъ Єдиномъ промысленникъ и посовителю слава (у руском: посовителеви).

Судећи по каталозима књига се слабо продавала.

Цена: кр. 45 (Кат. Новаковићев), кр. 36 (Кат. будимски 1796, 1798), фор. 1.50 (Кат. будимски 1807/8), ф. 1 (Миловуков Книгоименик, 1833, кат. будимски 1848).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I 451. — *П. Пекарскій*, Описаніе славянорусскихъ книгъ и типографій 1698—1725 годовъ. Санктпетербургъ, 1862, Nro 216. — *Шафарик*, 936. — *Новаковић*, 78. — *Н. Вукадиновић* у приказу Скерлићеве Српске књижевности у XVIII веку. Прилози за књижевност, V (1925), 284. — *С. Матић*, Итика јерополитика. Прилози за књижевност, VII (1927), 230—233. — *Т. А. Быкова* и *М. М. Гуревич*, Описание изданий напечатанных 1689 — январь 1725 г. Москва — Ленинград, 1958, 184—185, 203, 267. — *И. Ф. Титов*, Память о св. равноапаостольном князе Владимире в императорской Киевской духовной Академии. Киев, 1916, 31—51 (наведено по Биковој и Гуревичу).

НББ. — ЦБСАН. — УББ. — БМС. — ПББ. — СКЗ. — БГМ.

118. КАРТА ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ПРЕДСТАВЛЬАЮШЧАЯ ГЕРМАНИЮ, ГОЛАНДИЮ, ДАНИЮ, ПОЛЬШУ; ТАКЖЕ ЧАСТ ШВЕЦИЙ, АНГЛИЙ, И ФРАНЦИЙ, ЧРЕЗ КОТОРИЈЕ ГОСУДАРСТВА И ЗЕМЛЬИ ИМПЕРАТОР РОС. ПЕТР ПЕРВИЙ В 1698, 1716, И 1717 ГОДАХ ПУТОШЕСТВОВАЛ; КАК-ТО И ПОЛОЖЕНИЈЕ В ГЕРМАНИЙ ПРОВИНЦЕЈ, В КОЈИХ СЈЕВЕРНИЈЕ СОЈУЗНИКИ ВОЕВАЛИ ПРОТИВ ШВЕЦИЙ.

[Бакрорез. Ср. Карловци, Бакарна типографија Захарије Орфелина, 1774].

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Првог, продавало се и појединачно. Вел. карте 327×500, са оквјром: 347 × 520, листа: 454 × 635.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта, л. [1 а].

Географска карта без картографске пројекције. Размер у облику објашњења: „Нѣмецкія Милы 15 въ единъ Градусъ“, размерник 0—60. Унутрашњи оквир са подеоком 20 мин. Карта је без рељефа, са хидрографијом, културним објектима и насељима.

Спољашњи дволинијски оквир.

Изнад оквира карте стоји: „Сія Карта сложена изъ разныхъ Хомановыхъ картъ“.

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 24 (Кат. Новаковићев), кр. 14 (кат. будимски 1796, 1798), кр. 24 (кат. будимски 1807/8).

Лит.: Каталози наведени под бр. 115. — *Шафарик*, 730. — *Новаковић*, 59.

БГМ.

119. КАРТА ПРЕСТАВЉАЈУШЧАЈА МАЛУЈУ ТАТАРИЈУ С ПОГРАНИЧНИМИ КИЕВСКОЈУ БЈЕЛОГОРОДСКОЈУ И ВОРОНЕЖСКОЈУ ГУБЕРНИЈАМИ И ТЕЧЕНИЈЕ РЈЕК ДНЕПРА ДОНА И ДОНЦА ТАКЖЕ КРИМ ВЕС И ЧАСТ КУБАНИ.

[Бакрорез. Ср. Карловци, Бакарна типографија Захарије Орфелина, 1774].

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Перваго, продавало се и појединачно. Вел. карте: 324 × 414, са оквиром: 334 × 430, листа: 416 × 496.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта без картографске пројекције. Размер и размерник нису дати. Унутрашњи оквир са подеоником од 12 мин. На карти су рељеф, хедрографија, шуме, културни објекти и насеља.

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 12 (Кат. Новаковићев), кр. 9 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 20 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Каталози наведени под бр. 115. — *Шафарик*, 729. — *Новаковић*, 58.

Библиотека Историског института САН. — БМС. — БГМ.

← Географска карта, л. [1 а].

120. ЛАЗАРЕВИЋ, Сава: НАЧАЛО ОУЧЕНІА... ПИСМЕНЫ НѢМЕЦКИМИ.

Ѣь... Ѥѣнѣѣ, при... Іωсифѣ Кѳрцвекѣ, 1774.

НАЧАЛО ОУЧЕНІА
ХОТѢЩЫМЪ
ОУЧИТИСА КѢ
ПИСМЕНЫ НѢМЕЦКИМИ
И ДРУГИМИ ПОТРЕБНЫМИ
НАОБЧАВНІЙШЫМЪ, И
ВЪ ТѢ ПОМОЩІЮ ВОЗМОЖНО БЫСТРО
КРАТКОМЪ ВРѢМЕНИ ДОСТИГТИ
НАУЧЕНІЕ СЕМУ
СОВЕРШЕННО ЧИТАТИ, НѢЖДУЕМЫЯ ВѢЩИ
ИЗЪЯСНОВАТИ, И ТАКО КЪ РАЗУМѢНІЮ
МАЛЫХЪ РАЗГОВОРОВЪ ПРІИТИ.
КОЙ
НЫНѢ ПЕРВѢЕ ЗА РАДИ ОУПОТРЕБЛЕНІА
ОЕРЕЙСКІЯ ЮНОСТИ
ОУЧИНЕНЪ
ОТЦЕМЪ САВОЮ ЛАЗАРЕВИЧЕМЪ
Высоко - Крайн. Й. Кр. Величк. Высокопр.
Галиц. дворныя Депутаціи Приводникъ,
БЛАГОДѢТЕЛСТВОМЪ ЖЕ И ИЖДИВЕНІЕМЪ
ІѠСИФА КЕРЕСТУРІЯ
Высокоп. Цр. Крайн. маршір. дворныя Кар
цел. какω и Галиц. дворн. Депут
ціи Земледѣлчω Агента, Баронω Сего
СЪ ДОПОЛНЕНІЕМЪ ПРАКТІЧЕСКАГО ТРАКТАТА.
Къ цѣнѣ. Гр. 8 при Галиц. Восточ. дворн.
Типографіи Ѳ Коштрал - Іωсифѣ Кѳрцвекѣ, в лѣто
1774

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [6]+185, пагинација арапска, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (аѣ-аѣ, на крају Кѣ-Кѣѣ) иницијал један, загл. украса 9, завр. један, виньете на стр. [3], 1; кустода. 164 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: БЛ[Я]ГОРОДНЫЙ... Дворный Агентъ! [Посвета Јосифу Керестурију].

Стр. 1: Глава Первам. Ѳ Писменахъ.

Стр. 20: Глава Вторам. Ѳ Слогахъ.

Стр. 30: Глава третам. Ѳ Реченіяхъ.

Стр. 37: Глава четвртам. Ѳ словѣ.

Стр. 38: Глава пятам. Ѳ Произношеніи.

Стр. 44: Глава шестам. Ѳ нѣжныхъ Правилахъ.

Стр. 49: Глава седмам. Ѳ десяти заповѣдехъ Б[о]жіихъ.

Стр. 65: Глава осмам. Ѳ нѣкихъ гражданскихъ вещахъ.

Стр. 75: Таблица числителнам.

Стр. 77: Малый Рѣчникъ.

Стр. 151: Ради оупражденіа Юности. (Первый-Шеснаестый Комплементъ).

Лит.: *Шафарик*, 363. — *Новаковић*, 54. — *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 1956, 18—21.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

121. НАЧАЛНОЈЕ УЧЕНИЈЕ ЧЕЛОВЈЕКОМ ХОТЈАШЧИМ УЧИТИСЈА СЛАВЕНСКОМУ ЧТЕНИЈУ. Ко Кїеннѣ, при Іωсифѣ Кѵрцбекъ, 1774.

Стр. [32], 2 кватерниона сигнирана ћирилским црквеним словима (аѣ - аг, в - бг). Загл. украс 1, завр. 4, виньете на стр. [1, 3, 17]; кустода. 172×103.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: стр. [3]: [инвокација и азбука, ил. 2]; стр. [4]: Греческам писмена, [слогови], ил. 3; стр. [8]: [назив слова: Азъ, а. Бѣки, Б, (! треба Б)]; стр. [9]: Слози именъ по азбѹцѣ под ТІТЛАМИ (ил. 4); стр. [11]: Число ц[є]ркоѵное (ил. 5); стр. [13]: Молитва ко Б[О]Гѵ. Ко Б[огоро]д[и]цѣ. Анг[є]лѵ. СТІХИ ѵЧІТЄЛЬНЫ (ил. 6); стр. [17]: Начално оученіе НЄМЄЦКОМѴ ЧТЄНІЮ (ил. 7); стр. [32]: Дасъ Айнмалайнсъ.

Овај Буквар издат је у смислу школског закона о основним школама, а ради уједначења наставе у целој држави. Букварски део дословно је преписан из Буквара Теофана Прокоповича, само су додата грчка писмена. Молитве и Стихи учителни прештампани су из Левшиновог катихизиса. Скоро половина књиге отпада на немачки буквар. Срби нису хтели куповати овај буквар, већ су тражили кијевско издање које је Курцбек штампао 1770.

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Вр. Бр. 66
ПБ 10 / 66
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА • БЕОГРАД
НАЧАЛНОЕ
оученіе человѣкомъ
хотѧщымъ оучитнои
славенскомъ чтенію
НАПЕЧАТАННОЕ
Библиотена
ІОЦЕ ВУЈИЋА
у Сенти
ЈОЦЕ ВУЈИЋА на Сенте
УНИВЕРЗИТЕТ. БИБЛИОТЕКА
У БЕОГРАДУ
Съ дозволеніемъ Правительствующаго.
При Іωсифѣ Кѵрцбекѣ Тѵпографіи востоѡномъ
придворномъ 1774. въ Кіевѣ.

Насловна страна, стр. [1].

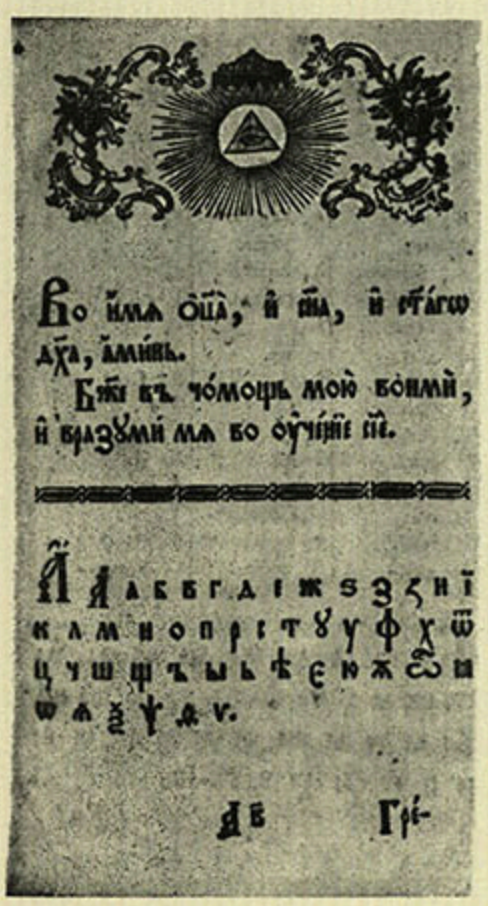
Во имѧ Ѻцà, и сна, и стàгω дхà, àминь.
Бѫди къ чомощь мою вонмй, и вразѣми мѧ во оучѣніе тво.
Аа Бб Вв Гг Дд Ее Жж Ѕѕ Зз Ии Її
Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Ѹѹ Уу Фф Хх Ѿѿ
Цц Чч Шш Щщ Ъъ Ыы Ьь Єє Ѣѣ Юю Ѩѩ
Ѫѫ Ѭѭ Ѯѯ Ѱѱ Ѳѳ Vv.
Аз Бе Ги-

Прва страна, стр. [3].

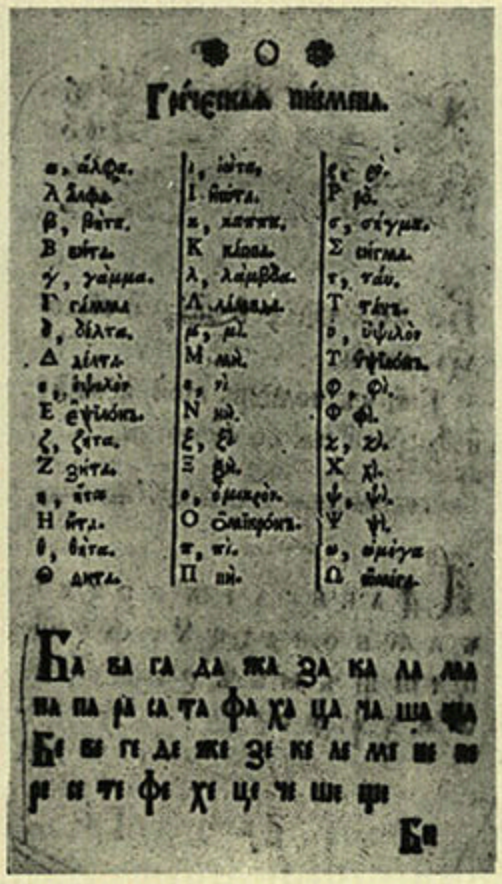
Грчєскаѧ пѣсмена.
α, а̀лфа. λ, λа̀мвда. ρ, рѡ̀. σ, сѷ́гма. τ, та́ѵ. υ, ѵ҃псілѡ́ѵ. φ, фі. χ, хѳ. ψ, пс. ω, ѡмє́га.
Β, вѣта. Γ, гάмма. Δ, дέлта. Ε, ἔпсілѡ́ѵ. Ζ, ζѣта. Η, ἦта. Θ, θѣта. Ι, ἰѡ̀та. Κ, κάππа. Μ, мѵ̂. Ν, νѵ̂. Ξ, ξѳ̂. Ο, ѡмікро́ѵ. Π, пѵ̂. Ρ, рѡ̂. Σ, сі́гма. Τ, та́ѵ. Υ, ѵ҃псілѡ́ѵ. Φ, фі. Χ, хѳ̂. Ψ, пс̂. Ω, ѡмє́га.
Ба ба га да жа за ка ла ма на па ра са та фа ха ца ча ша ща
Бе бе ге де же зе ке ле ме не пе ре се те фе хе це че ше ще
Бѫ

Грчка писмена, слогови, стр. [4].

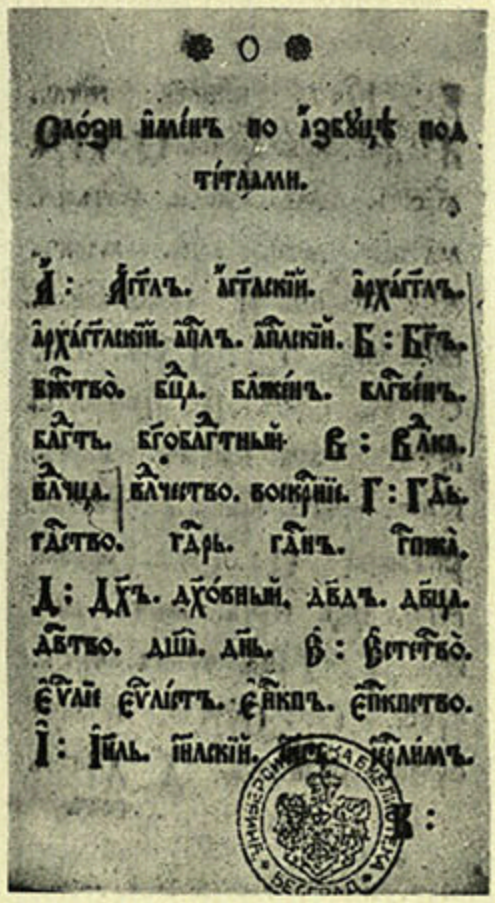
Слóзи имéнъ по áзбѹцѣ под тітлами.
Аа: Аггλъ. Аггλскїй. Архаггλъ. Архаггλскїй. Апλъ. Апλскїй. Бб: Бгъ. Бжтво. Бцà. Блжíнъ. Блгвíнъ. Блгтъ. Бгобλгтный. Вв: Вλка. Вλчца. Вλчтво. Вонмí. Гг: Гдъ. Гдтво. Гдь. Гдн. Гонка.
Дд: Дхъ. Дхóвный. Дбдъ. Дбцà. Дбтво. Дшà. Днь. Бѳ: Бѳтвѣ. Єѵаг Єѵаíгъ. Єпкпъ. Єпкпство.
Іі: Іил. Іилскїй. Іерм. Іилíмъ. Кк:

Завршетак словенског буквара.

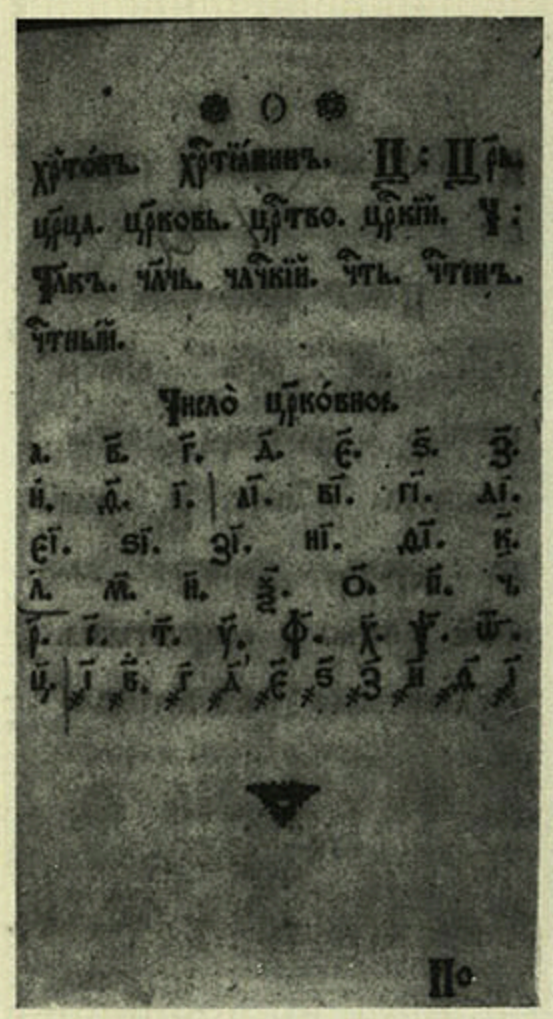

Завршетак словенског буквара,

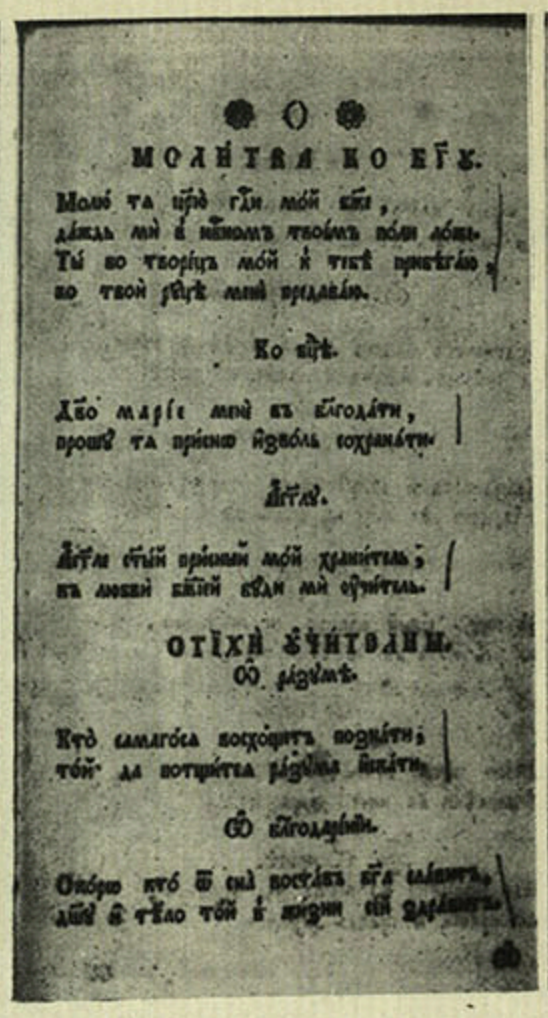

МОЛИТВА КО БГУ.

Молю та цркве гди мой бже,
даждь ми в именом твоимъ поли мир.
Ты во творицу мой и тихе пристанище,
по твой суть мни предлежи.

Ко сну.

Дво марие мне въ благодати,
прошу та прикно ходити сохранити.

Ангелу.

Ангеле святый приставниче мой хранителю;
въ любви божией сведи мя обрителю.

ОТЦХУ СУПИТВЛИМ.
ОО. дидуме.

Кто самагоса восхощеть водити;
тому да потщится дидуме имети.

ОО благодатнии.

Опорш кто ш сна востанеть бга славити,
даси в тѣло твое и жизни сеи здравити.

Стр. [13] из Левшиновог катихизиса.

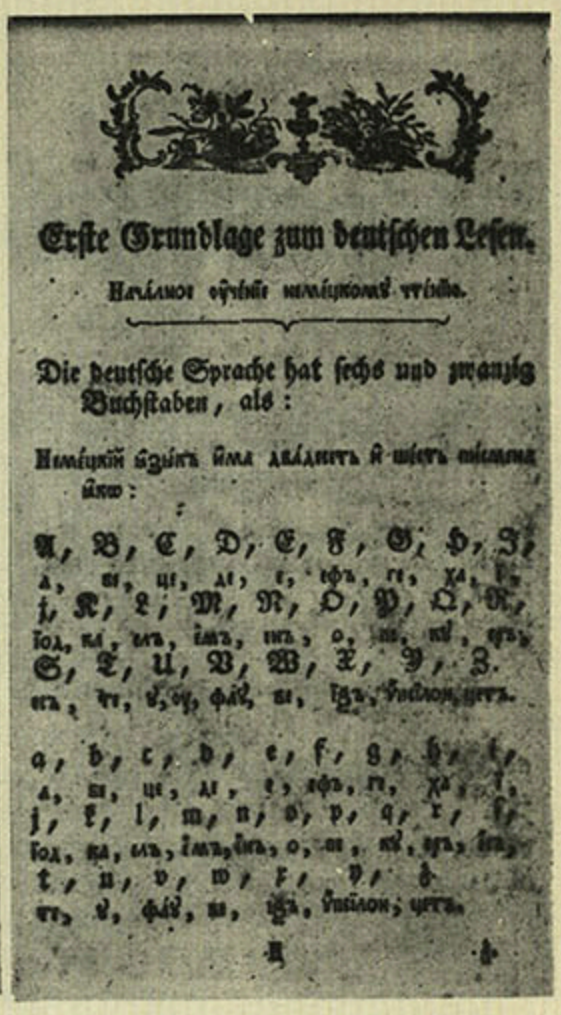

Erste Grundlage zum deutschen Lesen.

Начилног обучења немецкомъ чтенію.

Die deutsche Sprache hat sechs und zwanzig Buchstaben, als:

Немецкій ѡзыкъ имя двадцать и шесть писмена ймѣю:

A, B, C, D, E, F, G, H, I,
а, бе, це, де, е, эфъ, ге, ха, i,
J, K, L, M, N, O, P, Q, R,
іод, ка, эль, эмъ, энъ, о, пе, ку, эръ,
S, T, U, V, W, X, Y, Z.
эсъ, те, у, фау, ве, иксъ, ипсилонъ, цетъ.

a, b, c, d, e, f, g, h, i,
а, бе, це, де, е, эфъ, ге, ха, i,
j, k, l, m, n, o, p, q, r, f,
іод, ка, эль, эмъ, энъ, о, пе, ку, эръ, эсъ,
t, u, v, w, x, y, z.
те, у, фау, ве, иксъ, ипсилонъ, цетъ.

Прва страна немачког буквара,

I 1770. — II 1770. — III издање. — IV 1780. — V 1781. — VI 1782. — VII 1785. — VIII 1786. — IX 1787. — X 1788. — XI 1789. — XII 1792. — XIII 1793. — XIV 1796. — XV 1798.

Лит.: *Новаковић*, 55. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности. Бранково коло, XVII (1911), 685—686. — *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у XVIII веку. Ср. Карловци, 1929, 56—58. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 114. — *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 93—97.

УББ.

122. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ЖИТІЕ И СЛАВНЫЯ ДѢЛА ПЕТРА ВЕЛИКАГО.** [С допунама и исправкама Михаила Михаиловича Шчербатова и Василија Алексијевича Троепољског. Св. I, II.] Въ Санктпетербургѣ, при Императорской Академій Наукъ, 1774.

Текст је у обе свеске са кустодом. 270 × 197. I свеска. Стр. [25]+367+19 л. са гравирама, пагинација арапска, насловни л. посебан; дуерниони: непагиновани листови са сигнатуром):(,)()(,)(2,)(3,)()()(, 1 л. без сигнатуре, сигнатура)()(O)()(, поново 1 л. без сигнатуре; пагиновани л. са ћирилском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (А — А3, на крају Кк — Кк3): иницијала има 11, завр. украса 11; виньете на стр. [1], 1, 48, 132, 171, 194, 220, 238, 258, 293, 314, 334, 353; II свеска. Стр. [2]+332+[4]+10 л. са гравирама, пагинација арапска, насловни л. посебан, дуерниони са ћирилском сигнатуром, а од другог л. и са арапским бројем (А — А3, на крају Жж — Жж3); иницијала 5, завр. украса 5; виньете на стр.: [1], 1, 35, 65, 113, 169, 242.

Текст грађанском ћирилицом,

Садржај. Стр. [3—8]: посвета царици Катарини II. — Стр. [9—13]: садржај. — Стр. [14—15]: руски предговор. — Остали садржај је као у млетачком издању.

Руси нису знали за Орфелинову Историју Петра Перваго са илустрацијма, као што нису знали ни ко је писац, Житија Петра Великог. У млетачком издању Житија нема илустрација иако се у тексту на њих указује. Њих је израдио сам Орфелин две го-

дине доцније; у исто време кад је објављено и руско издање са илустрацијама. Осим медаља, руске илустрације сасвим су друкчије од Орфелинових и има их мање. Губерти наводи: „Гравире и планови, којима су трговци Копнин и Бајбородин украсили своје издање, отиснути су са старих плоча од којих се многе чувају до данас у Академији наука; ове гравире иако у рђавим отисцима, мање више су ретке и зато заслужују да се потанко опишу.“ Таквих гравира је у I свесци 19, а у II свесци 10. Наш руски примерак Житија скоро је без ових гравира, а њихов опис наћићемо код Губертија.

Примерци Орфелиновог Житија, као што дознајемо из руског предговора, били су у Русији веома ретки. То је био један од главних разлога што су тамо, након две године, поново издали Орфелиново дело. Тек крајем седамдесетих година прошлог века, по Губертију (стр. 333), Орфелиново издање било је у Русији мање ретко него ли руско. Да није можда добар део преосталих 120 комплета Јефтан Ковачевић из Дубровника двадесетих година прошлог столећа послао у Русију?

У руском издању исправке историјских података учинио је М. Шчербатов, а језичке В. А. Троепољски. Дело је „печатано иждивенїемъ“ Сергеја Копнина и Ивана Бајбородина, трговаца из Петрограда и Иркутска.

ЖИТІЕ
И
СЛАВНЫЯ ДѢЛА
ПЕТРА ВЕЛИКАГО
САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО
съ приложеніемъ краткой географической
и политической исторіи
О РОССІЙСКОМЪ ГОСУДАРСТВѢ,
ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ
при Императорской Академіи наукъ
1774 года.

Насловна страна, стр. [1].

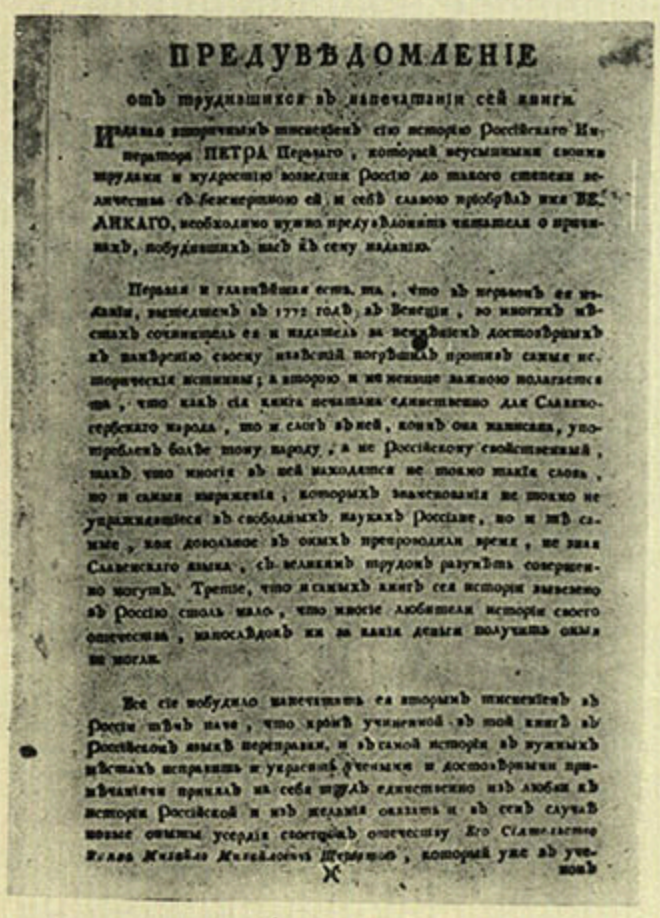

ПРЕДУВѢДОМЛЕНІЕ
отъ трудившихся въ напечатаніи сей книги.

Имѣвъ вторичнымъ писаніемъ сію исторію Россійскаго Императора ПЕТРА Перваго, который неусыпными своими трудами и мудростію возведши Россію до такого степени величества съ безсмертною ей и себѣ славою пробылъ имя ВЕЛИКАГО, необходимо нужно предувѣдомить читателя о причинахъ, побудившихъ насъ къ сему изданію.

Первая и главнѣйшая есть та, что въ первомъ ея изданіи, вышедшемъ въ 1772 годѣ въ Венеціи, по многихъ мѣстахъ сочинитель ея и издатель за невѣдѣніемъ достовѣрныхъ къ извѣстію своему извѣстій погрѣшилъ противъ самыя исторической истины; а второю и не меньше важною полагаемъ ту, что какъ сія книга печатана единственно для Славенскаго народа, то и слогъ въ ней, коимъ она написана, употребленъ болѣе тому народу, а не Россійскому свойственный, такъ что многія въ ней находятся не только такія слова, но и самыя выраженія, которыхъ значенія не только не упражняющіеся въ свободныхъ наукахъ Россіане, но и тѣ самые, кои довольное въ оныхъ препровождали время, не зная Славенскаго языка, съ великимъ трудомъ разумѣть совершенно могутъ. Третіе, что изъ такихъ книгъ сея исторіи вывезено въ Россію столь мало, что многіе любители исторіи своего отечества, наслѣдовъ ихъ за какія деньги получить оныя не могли.

Все сіе побудило напечатать ея вторымъ писаніемъ въ Россіи тѣмъ паче, что кромѣ учиненной въ той книгѣ въ Россійскомъ языкѣ перправки, и въ самой исторіи въ нужныхъ мѣстахъ исправить и украсить ученымъ и достовѣрнымъ примѣчаніемъ приялъ на себя трудъ единственно изъ любви къ исторіи Россійской и изъ желанія оказать и въ семъ случаѣ новые опыты усердія споспѣшествовать отечеству *Его Сіятельство Князь Михайло Михайловичь Щербатовъ*, который уже въ учено-

Руски предговор, стр. [14].

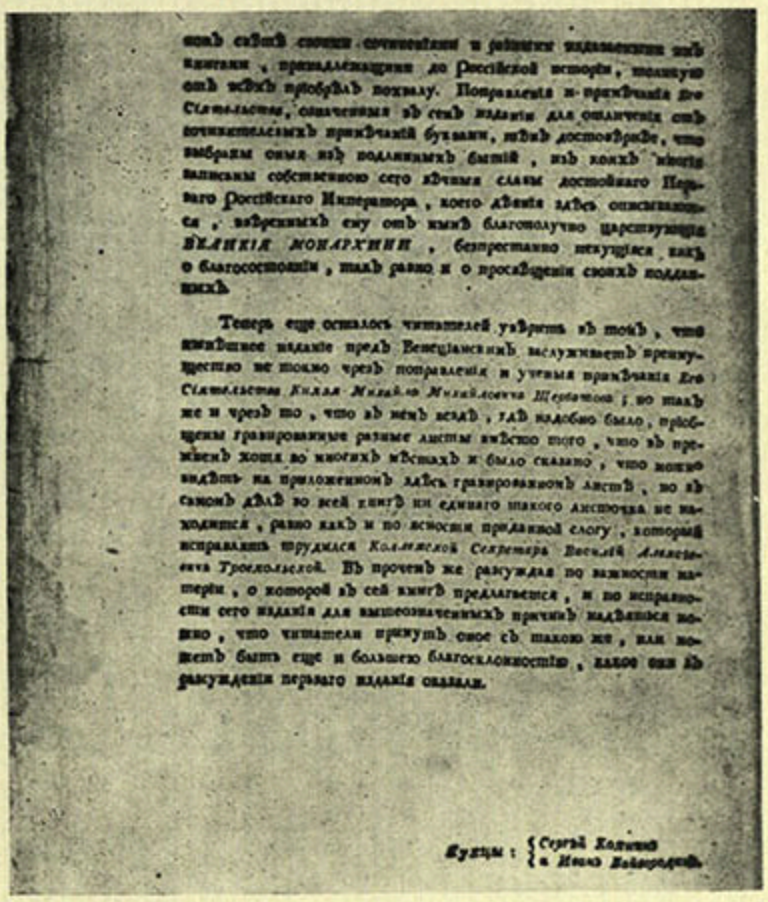

имъ своимъ сочиненіямъ и разныхъ изданныхъ имъ книгахъ, принадлежащихъ до Россійской исторіи, толикую отъ всѣхъ пріобрѣлъ похвалу. Поправленія и примѣчанія *Его Сіятельства*, означенныя въ семъ изданіи для отличенія отъ починательскихъ примѣчаній буквами, мѣтъ достовѣрно, что выбраны оныя изъ подлинныхъ бытій, изъ коихъ многія записаны собственною сего вѣчныя славы достойнаго Перваго Россійскаго Императора, коего дѣянія здѣсь описываются, вѣрныхъ ему отъ коихъ благополучно царствующія *Великія Монархини*, безпрестанно пекущіяся какъ о благосостояніи, такъ равно и о просвѣщеніи своихъ подданныхъ.

Теперь еще осталось читателей увѣрить въ томъ, что нынѣшнее изданіе предъ Венеціанскимъ заслуживаетъ преимущество не только чрезъ поправленія и ученыя примѣчанія *Его Сіятельства Князя Михайла Михайловича Щербатова*; но такъ же и чрезъ то, что въ немъ всѣдъ, гдѣ надобно было, присѣщены гравированные разные листы вмѣсто того, что въ прежнемъ хотя во многихъ мѣстахъ и было сказано, что можно видѣть на приложенномъ здѣсь гравированномъ листѣ, но въ самомъ дѣлѣ во всей книгѣ ни единаго такого листочка не находится, равно какъ и по вносимыя приданной слогу, который исправлять трудился *Коллежской Секретарь Василій Алексѣевичь Троепольской*. Въ прочемъ же разсуждая по важности матеріи, о которой въ сей книгѣ предлагается, и по исправности сего изданія для вышеозначенныхъ причинъ надѣяться можно, что читатели примутъ оное съ такою же, или можетъ быть еще и большею благосклонностію, какое они къ разсужденію перваго изданія оказали.

Купцы: Сергѣй Копнинъ
и Иванъ Бѣлородовъ.

Руски предговор, стр. [15].

Напомена Н. В. Губертија да је Шчербатов унео у дело „Стихотвореніе митрополита Стефана Яворскаго на гетмана Мазепу“ (I св., стр. 330—332; у млетачком издању стр. 359—361), „надписъ на столбу на Полтавскомъ полѣ“ (I св., стр. 367; млет. изд., стр. 400) и „Сербскій сонетъ“ (II св., стр. 73—76; млет. изд. стр. 81—84), није тачна: све је то унео Орфелин.

Цена: руб. 50 (Смирдин).

Лит.: *Сопиков*, III. 4071. — *Смирдинъ* II. 2799. — *Н. В. Губерти*, Матеріалы для русской библіографіи. Хронологическое обозрѣніе рѣдкихъ и замѣчательныхъ русскихъ книгъ XVIII столѣтія. I, Москва, 1878, бр. 186.

БГМ. (I св. без насловног л., посвете и ил.; II св. са ил. 1, 3, 4, 9, 10 — мање више оштећени).

123. ПАНОНИЈА МИЗИЈА, ДАЦИЈА ИЛИРИК [Бакрорез, Ср. Карловци, Бакарна Типографија Захарије Орфелина, 1774].

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Перваго, продавало се и појединачно. Вел. карте: 185 × 255, са оквиром: 199 × 273, листа: 245 × 460.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта без картографске пројекције. Размер у облику објашњења: „Нѣмецкая миля 15 въ Градусъ“, размерник 0—60. Карта је са рељефом, хидрографијом, шумама, културним објектима и насељима.

Спољни и унутрашњи дволинијски оквир.

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 9 (Кат. будимски 1798), кр. 10 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Као у бр. 124.

Библиотека Историјског института САН. — БГМ.

Географска карта, л. [1 а].

124. ПОЛОЖЕНИЈЕ ПРОВИНЦЕЈ ЛИФЛАНДИЈИ ЕСТЛАНДИЈИ ФИНЛАНДИЈИ КАРЕЛИЈИ ИНГРИЈИ КУРЛАНДИЈИ ЧАСТЕЈ ПРУСИЈИ ЛИТВИ ВЕЛИКОЈ МАЛОЈ И БЈЕЛОЈ РОСИЈИ С РЈЕКАМИ И МЈЕСТАМИ ГДЈЕ ВОЈНА И ЗНАТНИЈЕ БАТАЛИЈИ БИЛИ С ШВЕДАМИ. [Бакрорез. Ср. Карловци, Бакарна типографија Захарије Орфелина, 1774.]

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Перваго, продавало се и појединачно. Вел. карте: 419 × 317, са оквиром: 434×331, листа: 536×376.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта без картографске пројекције. Размер у облику објашњења: „Нѣмецкія мили 15 въ Градусъ“, размерник 0—30. Унутрашњи оквир са подеоком 12 мин. Карта је без рељефа са хидрографијом и насељима.

Споља је дволинијски оквир.

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 12 (Кат. Новаковићев), кр. 9 (Кат. будимски, 1796), кр. 3 [!?] (кат. будимски, 1798), кр. 20 (кат. будимски 1807/8).

Лит.: Као у бр. 115, за каталоге. — *Шафарик*, 728. — *Новаковић*, 57.

Библиотека Историјског института САН. — БГМ.

Географска карта, л. [1 а]. →

125. САРМАЦИЈА ЕРВОПЕЈСКАЈА И АЗИЈАТСКАЈА.
[Бакрорез, Ср. Карловци, Бакарна типографија Захарија Орфелина, 1774].

Л. [1], отисак на једној страни, друга страна празна. Првенствено израђено као прилог Орфелиновој Историји Петра Перваго, продавало се и појединачно. Вел. карте: 184×255, са оквиром: 191 × 267, листа: 334 × 444.

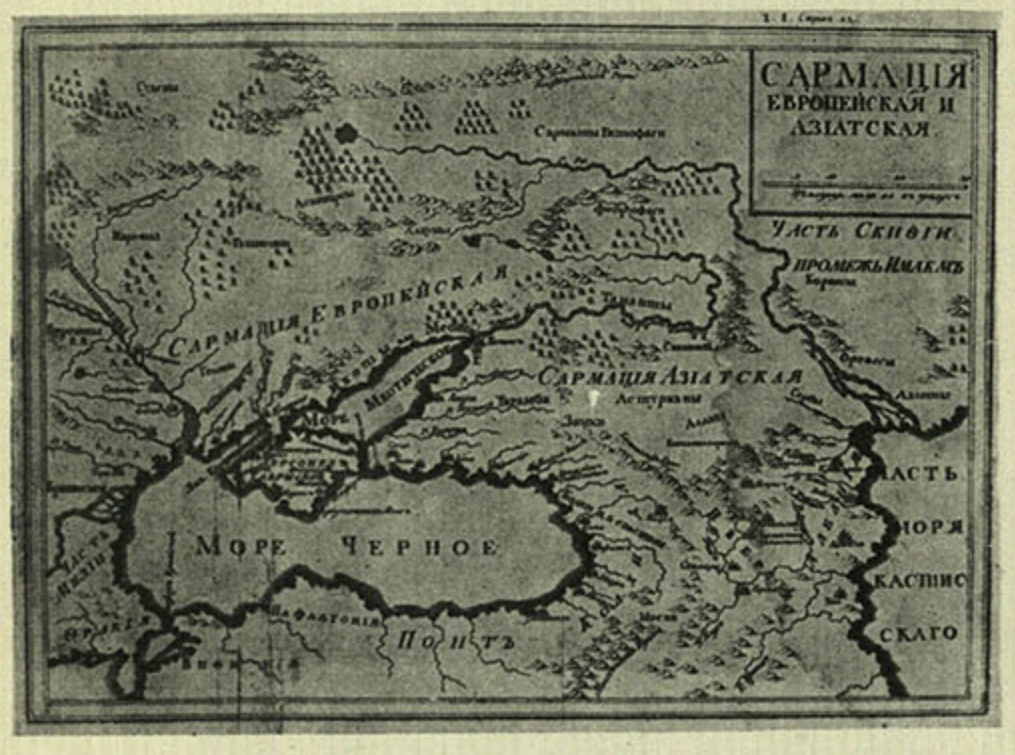

Географска карта, л. [1 а].

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта без картографске пројекције. Размер у облику објашњења: „Нѣмецкія мили 15 въ градусовъ“, размерник 0—30. Карта је са рељефом, хидрографијом, шумама и насељима.

Спољашњи и унутрашњи оквир дволинијски.

I издање. — II 1827—1830.

Цена: кр. 4 (Кат. будимски, 1798), кр. 10 (кат. будимски 1807/8).

Лит.: Каталогъ Славенно-Сербскихъ и Валахійскихъ Книгъ которыя при главной Тvпографіи Кралевскаго Унїверсїтета Пештанскаго [...] имѣтися могутъ 1798 [II]. — Каталогъ Славеносербскихъ книгъ иждивеніемъ Тvпографіи Кралѣвскаго Вѣжеств' Унїверсїтета Венгерскаго напечатаныхъ и [...] продаваемыхъ. Въ Бѳдинѣ Градѣ, 1807/8, 15.

Библиотека Историјског института САН. — БГМ.

1775

126. БУКВАР ИЛИ НАЧАЛНОЈЕ УЧЕНИЈЕ... ПИСМЕНИ СЛАВЕНСКИМИ.
Ѣ Венецїи въ Тvпографїи Димитрїѧ Ѳеодосїева, 1775.

Л. 28, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (аѣ — аѧ, последњи в — вѧ), на крају дуернион (г. гѣ), иницијала 5, загл. украса 5, завр. 1, виньете на л. 6, 18; са једном гравиром. (Оба сачувана примерка Буквара јесу без неких листова, зато је опис графичких украса непотпун): насловна страна са украсним оквиром; кустода. 154 × 94.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај књиге исти као у кијевском Буквару од 1751, односно Курцбековим буквarима од 1770, јер су ови прештампани са кијевског оригинала. Судећи по гравири (ил. 2, 3, 4), Теодосије га није прештампао са кијевског оригинала, као што би изгледало по наслову, него са Курцбековог издања од 1770. Док је Курцбек дословно прештампао оригинал изменивши само гравиру св. Тројице, дотле је Теодосије извршио у гравири, тексту, ортографији и интерпункцији понеке измене; нпр.: у оригиналу (л. 5б) и код Курцбека (II изд. л. 6) стоји: „По семъ глаголетъ“, а овде „По семъ мѣтвы сiѧ“; оригинал и Курцбек „Мѣтвы пред, вечероюю“, овде „[...] вечерею“; оригинал и Курцбек „Мѣтвы на сонъ грѧдѹщихъ“, овде „Молитви [...] грѧдѹщымъ“; оригинал и Курцбек „Седмъ дѣлъ милости тѣлѹ надлежащихъ“, овде „Седмъ дѣлъ милость тѣлесныѧ“; итд.

Ове измене је Теодосије, по свој прилици, учинио са намером да избегне Курцбекове приговоре што је прештампао његово издање. После Курцбекове штампарске привилегије, Теодосије није више имао рачуна да штампа књиге за Србе; што је ипак издао овај Буквар, водили су га комерцијални разлози. Курцбеков нови Буквар од 1774 Срби нису хтели да купују, већ су тражили стари од 1770. Њега, међутим, Курцбек није смео да поново изда. То је Теодосије могао дознати па је, уверен да ће направити добар посао, прештампао Курцбеков Буквар од 1770.

Наш примерак Буквара набавио је пре рата Ристо Ковијанић у једној антикварници у Братислави.

БГМ (без л. 9—16, 19—22). — Библиотека Српске црквене општине, Трст (без л. 3, 6, 17—24).

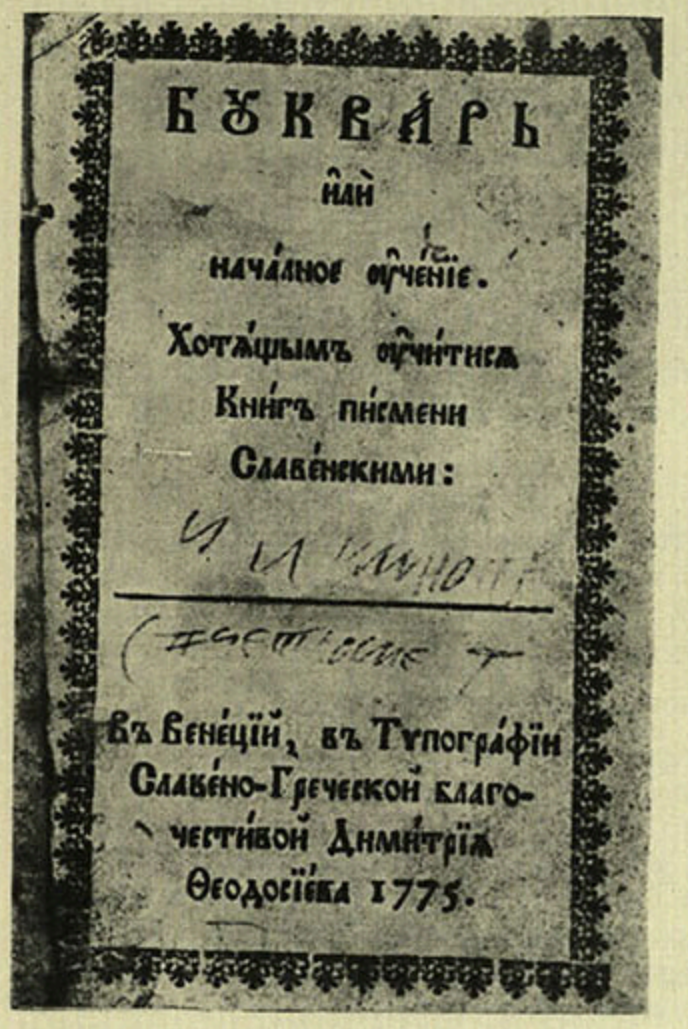
БУКВАРЪ
ИЛИ
НАЧАЛНОЕ ОУЧЕНІЕ.
ХОТАЩЫМЪ ОУЧИТИСА
КНИГЪ ПИСМЕНИ
СЛАВЕНСКИМИ:
Въ Венеціи, въ Типографіи Славено-Греческой благочестивой Димитріа Теодосіева 1775.

Насловна страна, л. [1 а].

Трїе сѫть свидѣтельствующїи на нбси, Отъ, Слово, и Стый Дхъ. и сіи Трїи єдино сѫть. Іоан. посл. а. Глав. є.

Св. Тројица, л. [1 б].

Св. Тројица из кијевских буквара.

Трїе сѫть свидѣтельствующїи на нбси Отъ, слово, и стый Дхъ: и сіи трїи єдино сѫть. Іисъ: глав: є.

Св. Тројица из Курцбекових буквара од 1770.

127. [ПРОКОПОВИЧ, Теофан]: **ДІѦЛОГІОНЪ.**
Къ... Вієннѣ, при Іосифѣ отъ Кѹрцвекъ, 1775.

Во славу святыя єдиносущныя животворящія и нераздѣлимыя Троицы оца и сына и святаго Д[у]ха напечатася кньига сія Діалогіонъ сіестъ бесѣда о догматѣхъ православнія цркви. Въ царствующемъ градѣ Вієннѣ при Іосифѣ отъ Курцбекъ. На 8-ни стр. 180. Штамп. цркв. словима.

Дато по С. Новаковићу.

Лит.: *Новаковић*, 60.

128. РОЛЕН, [Шарл]: **ПѸТЬ КЪ ПОСТОѦННѢЙ СЛАВѢ И ИСТИННОМѸ ВЄЛИЧЄСТВѸ,**
[Прев. с француског Павле Јулинац]. **Ко Вїеннѣ, тисненїемъ Іωсифа Кѹрцвека, 1775.**

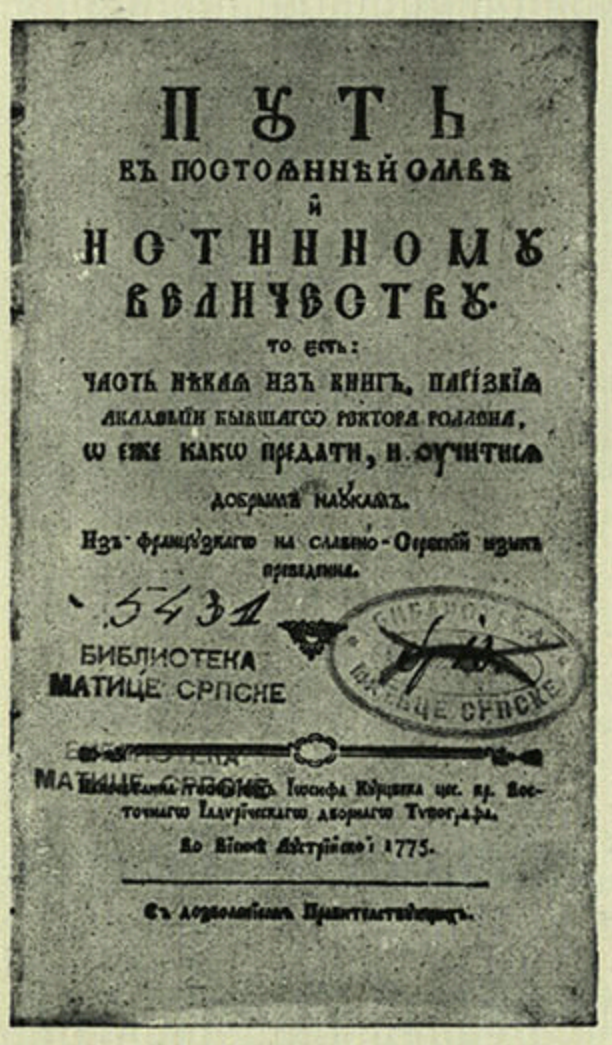
ПѸТЬ
КЪ ПОСТОѦННѢЙ СЛАВѢ
Й
ИСТИННОМѸ
ВЄЛИЧЄСТВѢ.
ТО ЄСТЬ:
ЧАСТЬ НѢКАѦ ИЗЪ КНИГЪ, ПАРИЗКІѦ
ѦКАДЄМІЙ БЫВШАГОСО РЕКТОРА РОЛЛЕНА,
Ѡ ЄЖЕ КАКѠ ПРЕДАТИ, И ОУЧИТИСѦ
ДОБРЫМИ НАѸКАМЪ.
Изъ фрнцѹзскаго на славено-Оссскій изыкъ
преведена.
5431
БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ
МАТИЦЕ СРПСКЕ
Ко Вїеннѣ Австрійскоі 1775.
Съ дозволенїемъ Правительствующихъ.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 149, пагинација арапска, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (аѣ—аѣ, последњи з—зѣ), на крају дуернион (и—иѣ), иницијала 2, загл. украс 1, завр. 1, виньете на 3, 10; кустода. 174 × 103.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов оригинала: Charles Rollin, Sur le goût de la solide gloire et de la véritable grandeur. I. Hallae, 1752. Преводилац, Павле Јулинац, утврђен је на основу дописа А. Демтеровића Секереша Илирској дворској депутацији, од фебруара 1775 (објавио А. Ивић).

Садржај: стр. 3: [предговор]; стр. 10: § I. Богатство. Ницета; стр. 27: § II. Великолѣпнаѧ зданїѧ; стр. 37: § III. Внѹтреннаѧ ѹкрашенїѧ домовъ. Одѣанїѧ. Слѹжители. Колесницы, и томѹ подобнаѧ; стр. 52: § IV. О излышнѣй пищѣ; стр. 73: § V. Достоинства. Чести; стр. 81: § VI. Повѣды, Благородство племене. Дарованїѧ ѹма, доброе имѧ; стр. 123: § VII. Къ чемъ состоитъ постоѧннаѧ слава, и истинное величество.

Цена: кр. 12 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 779. — *Новаковић*, 61. — *А. Ивић*, Архивска грађа. IV, Београд, 1935, 5. — *К. Георгијевић*, Павле Јулинац. Зборник Филозофског факултета, II, Београд, 1952, 81.

НББ. — БМС. — БГМ.

1776

129. МАРМОНТЕЛ, [Жан Франсоа]: **ВЄЛИЗАРЇИ.**
[Прев. с француског Павле Јулинац]. **Къ Вїеннѣ, при Їωсифѣ... Кѹрцвекъ, 1776.**

Стр. 216+[6], пагинација арапска, почиње од 10, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2—A_5, последњи N — N_5), на крају дуернион (O — O_3); иницијал 1, завр. украса 2, виньете на стр. 1, 3, 9, са 4 гравире на стр. 1, 54, 65, 199; кустода. 164 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Од првих отштампаних примерака књиге, са грешком у насловном тексту и годином 1776, налази се мали број примерака.

Лит.: *Ундольский*, 2632. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 102.

БМС. — БГМ.

Насловна страна, стр. [1]. →

130. МЈЕСАЦОСЛОВ ЗА ИЖЕ В ЦЕСАРО-КРАЉЕВСКИХ ДЕРЖАВАХ... ГРЕЧЕСКАГО НЕ УНИТАГО ЗАКОНА НАРОД НА ЉЕТО... 1776.

К...' Кїеннѣ, при Іωсифѣ Кѵрцвекъ [1776].

Стр. [35], дуерниони, први без сигнатуре, остали сигнирани ћирилским црквеним словима (Б — Бг̃, последњи Г — Гв̃), на крају два л., први са сигнатуром Д; завр. украса има 4, виньете; за сваки месец, приказујући радове у пољу и дому. Насловни текст у декоративном оквиру. У левом горњем углу грб аустријски, у десном чешки. Између грбова фигуративно приказан сунчани систем. Текст у књизи са украсним оквиром. У наслову и календару употребљен киновар. Кустода за српски текст на три стране (23, 27, 33), за немачки на пет страна (15, 23, 29, 31, 32). 212 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

Стр. [3]: **Ѡ ЄГѠ ВЄЛИЧ[ЄСТВѢ] РИМСКОМЪ ІМПЄРАТОРѢ, И Ѡ ЄРЦХЄРЦОГІЙСКОМЪ ДОМѢ ѦВСТРІЙСКОМЪ.**

Стр. [4]: Высокω-Славнам Цесарω. Кралевскам Ѵллѵрїческам Дворнам Депутацїа.

Стр. [5]: Горный Клеръ (причетъ) иже в'Цесаро-Кралевскихъ наслѣдныхъ Державахъ wбрѣтающихсѧ Греческагω закона Неѵнитωвъ.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [6]: [Календар, почиње септембром, у левом ступцу; у десном ступцу:] **Нравоучителныя притчи.** Sittensprüche. [Кратке изреке, прво славено српски затим немачки текст, наизменице].

Стр. [7]: **КРАТКОЕ ПОУЧЕНІЕ СЪ БЛ[А]ГОПОЛУЧІИ Ч[Е]Л[ОВѢ]КА, И СЪ ПОЛЗѢ ОУЧЕНІЯ.** [У левом ступцу славеносрпски, у десном немачки текст.]

Стр. [31]: [Дванајест зодијакових знакова у слици, с тумачењем: у левом ступцу славеносрпски, у десном немачки текст.]

Стр. [34]: **НОВАЯ Песма полезная, и исправная Таблица, ком неложно показуетъ, колико ѳки МАРАШИ** (5 оу ѳцы) **колико чине Форинти, Грош. и Новаца ѿ 1 до 10.000.**

Стр. [35]: **НОВАЯ и ПЕСМА Бл[а]гопотребная Таблица, ком показуетъ, колико ѳки ПЕТАКА** (5 оу ѳцы) **колико чине Форинти, Грош, и Новца, ѿ 1 до 10.000.**

Исти декоративни оквир имају наши бечки календари за 1792 и 1793 годину, које је издавао Маркидес Пуљо, и календари за 1836—1838, које је издавао Антоније Шмит.

Календар, који почиње септембром, садржи као заповедни и српски празник једино св. Саву: остали Срби-свеци налазе се овде, али је избрисано њихово национално обележје; руски свеци изостављени су сви.

На парним странама, поред календара одељак: „**СЪ БЛАГОПОЛУЧІИ**“ уствари је прва глава из Фелбигерове школске читанке, која је објављена идуће године под насловом „Руководство к честности и правости“; само што ће у читанци тај текст бити више рускословенски док је овде славеносрпски.

Цена: кр. 7 (М. Костић).

Лит.: *Шафарик*, 821. — *Новаковић*, 63. — *Ундољски*, 2630. — А. М. М[атић], Српски календар пре 111 година. Стражилово, III (1887), 111. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 150—151.

БМС. — БГМ.

131. ОРФЕЛИН, Захарија: **НОВѢЙШІЯ СЛАВЕНСКІЯ ПРОПИСЫ.**
Въ Карловцѣ Сремскомъ [Бакарна типографија Захарије Орфелина], 1776.

Насловна страна, л. I.

Л. III + 12, фолијација на прва 3 л. римска, а после арапска, без сигнатуре и кустоде. Отисци су на једној страни. Насловна страна има барокни декоративни оквир, а свака страна текста дволинијски оквир. 227 × 175.

Садржај: л. II: **Наставленіе, како треба заѣзати перо ради славенскагѡ писанїя.**

Л. III: **Предъ обявленіе ѡ прописахъ первом и пятомъ.**

Л. 1—12: [црте, слова, слогови, речи и текстови за вежбање].

Цена: кр. 17 (Орфелин на књизи, Кат. Новаковићев), кр. 15 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: *Новаковић*, 3227. — *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 63.

НББ. — БМС.

132. [РАЈИЋ, Јован]: **КАТИХИСІСЪ МАЛЫЙ.**

Ко Вїеннѣ, ко[А] Іωсифа Кѫрцвек, [1776].

КАТИХИСІСЪ
МАЛЫЙ,
ИЛИ
ОСКРАЩЕНОЕ ПРАВОСЛАВНОЕ
ИСПОВѢДАНІЕ ГРЕЧЕСКАГО НЕУНІТОВАГО
ВЛАСОЇЯ, ВО ОУПОТРЕБЛЕНІЕ
НЕУНІТОВАГО
СЛАВЕНО-ОВГЕРСКІЯ
ЮНОСТИ.
СОЧИНЕНЪ,
Неуніт. Епископіею въ Карловцѣ
1774. лѣта
Сѵнодомъ потвержденъ.
Съ дозволеніемъ правительствующихъ.
Напечатанъ, и продается во Іосифа Кѵрцвек
Цесарско - Королев. Галлицкомъ и Восточнаго
Типографіи. Во Вїеннѣ.

Насловна страна славеносрпски, стр. [1].

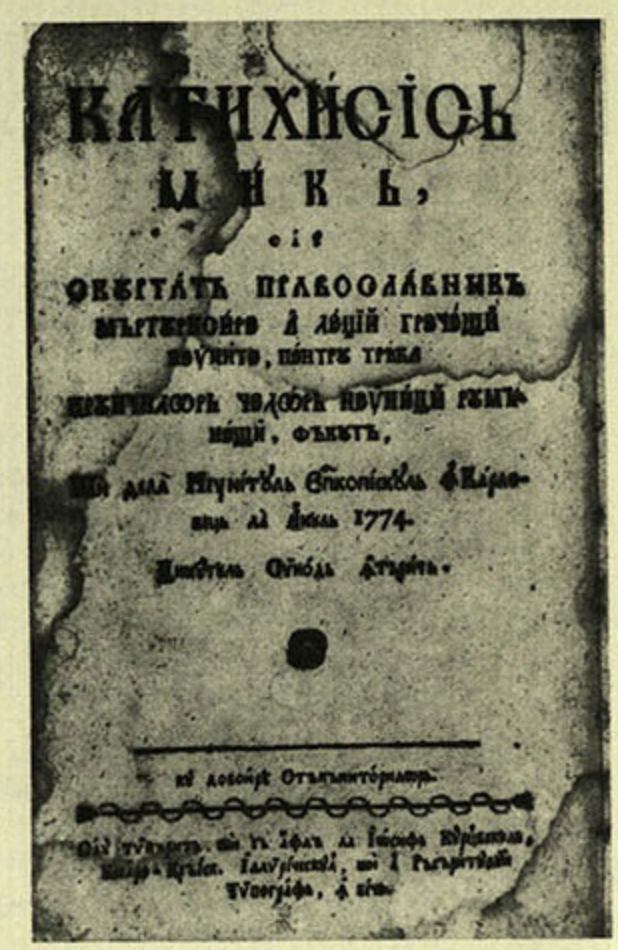
КАТИХИСІСЬ
МИКЪ,
СІЕ
ОБЫЧАТЪ ПРАВОСЛАВНИКЪ
МЪРТВОРОЎ Ш ЛѢЦІЙ ГРЕЧЕЩІЙ
НЕУНІТЪ, ПЕНТРЕ ТРЕБА
ПРЕКУМЪСОРЪ ТОЛОСЪ НЕУНІЩІЙ ГРЕЧЕ-
ЩІЙ, ОЪЛЕТЪ,
ПРЕ ДЕЛА Неуніт. Епископіеи Карловіцѣ Ш Кѣрмъ-
ніцѣ Ш Анѹл 1774.
Сѵнодѹл Обще Стрѣіе.
Съ дозволеніе Старѣіторилоръ.
Ші тѵпъріт ші ла Іосіф Кѵрцвек,
Типограф Крайл. Галиціеск, ші Ресъріт.
Тѵпографіа, ла Віеннѣ.

Насловна страна румунски, стр. [2].

Стр. 331, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем $U_3 - U_5$ (последњи $U - U_5$, на крају тернион ($\mathfrak{U} - \mathfrak{U}_5$); загл. украс 1, завр. 5, виньете на стр. 4, 5; на парним странама текст у два ступца, у левом словеносрпски, црквеном ћирилицом, у десном румунски; на непарним странама текст немачки готицом; кустода само код немачког текста готицом. 171 × 102.

Стр. 4: **ЕСТѢПЛЕНІЕ.**
Стр. 12: **ЧАСТЬ а. СѺ ЕѢРИ.**
Стр. 160: **ЧАСТЬ в. СѺ ЛЮБВИ.**
Стр. 242: **ЧАСТЬ г. СѺ НАДЕЖДИ.**

Ово је тзв. синодални катихизис. Л. Мушицком и Шафарику било је познато да је писац Ј. Рајић; С. Новаковић дао је дело као анонимно. Годину издања утврдио је Д. Руварац. Рајић је саопштио да је немачки превод од Атанасија Деметровића Секереша, а Руварац да је румунски превод од арадског владике Пахомија Кнежевића.

I издање. — II 1784. — III 1785. — IV 1792. — V 1793. — VI 1797. — VII 1805. — VIII 1808.

Kleiner
Katechismus
...
kurze, und ächte Bekenntniß der griechischen
nicht unirten
Religion
zum Gebrauche der nicht unirten slavonischen
serbischen und wallachischen Jugend.
Verfasset, und von dem im Jahre 1774.
Carlowitz abgehaltenen nicht unirten Illyrischen
Synodus bestätiget.
Cum permissu Superiorum.
Gedruckt, und zu finden bey Joseph Kurtzböck K. K.
Griech. nicht unirten Hofbuchdruckern und
Buchhändlern in Wien.

Насловна страна немачки, стр. [3].

— IX 1824. — X 1828. — XI 1841. — XII 1845. — XIII 1847. — XIV 1850. — XV 1855. — XVI 1863.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 923. — *Новаковић*, 53. — *Ј. Рајић*, Историја катихизма православних Србаља у цесарским државама. [Прев. Ђорђе Поповић Даничар], Народна библиотека браће Јовановића, Панчево, 40—57. — *В. Миросављевић*, Српске вероучевне књиге у Аустро-Угарској. Богословски гласник, V (1904), 27—29. — *Д. Руварац*, На ком је језику и кад штампан први пут Рајићев Катихизис. Архив за историју Српске православне карловачке митрополије, I, Ср. Карловци, 1911, 65.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

133. ТЕОДОСИЈЕ: КАНѠНЫ СѴМЕѠНА И... САВѢЫ СЕРБСКИХЪ.

Къ Венеціи, Тѵпографіи Димитріа Теодосіева, 1776.

Стр. 112, пагинација ћирилска црквеним словима, дуерниони, први без сигнатуре, остали сигнирани ћирилским црквеним словима (в-вѣ, на крају м-мѣ), иницијала 10, завр. украса 6, виньете на стр. 1, 111; бакрорезна гравира на стр. 4. Наслов и текст имају украсни оквир; и у наслову и у тексту употребљен киновар; кустода. 240 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 5: Канѡны общіи, на **ѲСМЪ ГЛАСѠВЪ** [...] **СѴМЕѠНѢ** [...] и **САВѢЪ.**

Стр. 98: Инъ канѡнъ [...] Сѵмеонѣ и Саввѣ[...] **ГЛАСЪ** д.

Стр. 108: **ПРИПѢЛО** С[вѧ]томѣ Саввѣ сербскомѣ.

Стр. 110; [Поговор, ил. 4].

Стр. 111: **СТЫХИРЯ** С[вѧ]тымъ сербскімъ.

Стихира српским светитељима је дело митрополита Јована Георгијевића, што није овде означено.

Цена: л. 3 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 73—74. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 548. — *Ундольский*, 2628. — *Шафарик*, 906. — *Новаковић*, 66. — *Ђ. Сп. Радојичић*, Заједнички тропар и кондак Симеону Немањи и Сави од старог српског књижевника Теодосија. Зборник МС за књижевност и језик, III (1955), 160—161. — *И. Руварац*, Прилошци агиолошки. Српски Сион, VIII (1898), 473.

НББ. — УББ. — НБС. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб. — СКЗ. — БГМ.

Насловна страна, стр. [1].

Насловна страна, стр. [2].

Писац канона, стр. 5.

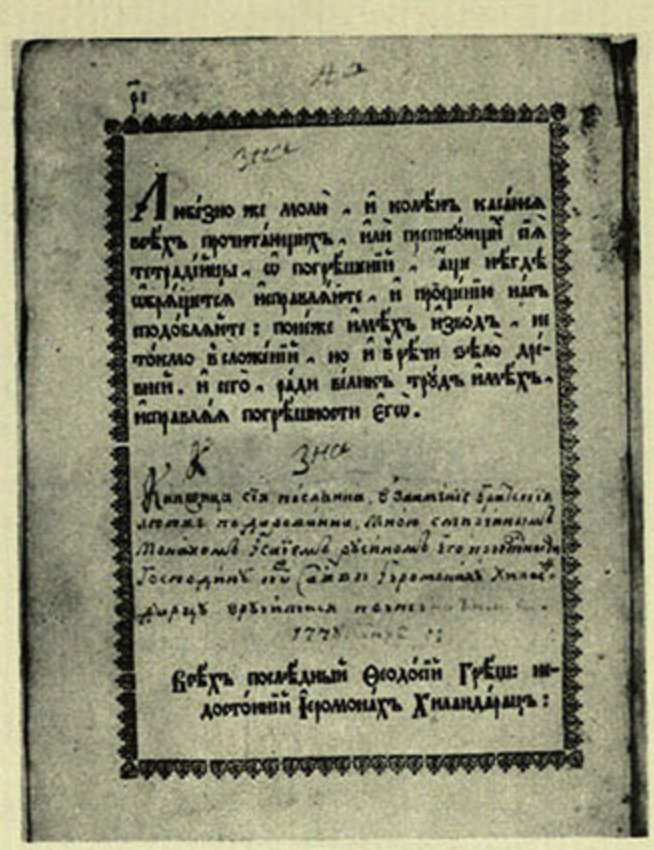

Поговор, стр. 110.

134. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: РУЧНАЛ КНИГА.
Ч. I, II. Къ Бїеннѣ, при Іωсифѣ Кѣрцвекъ, 1776.

Свеска I: стр. [30]+253, пагинација арапска, први л. посебан, затим тернион са сигнатуром *5, после кватерниони, први са сигнатуром ** — **5, остали са готичком сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (U_2—U_5, последњи P — P_5), л. са сигнатуром Q посебан,

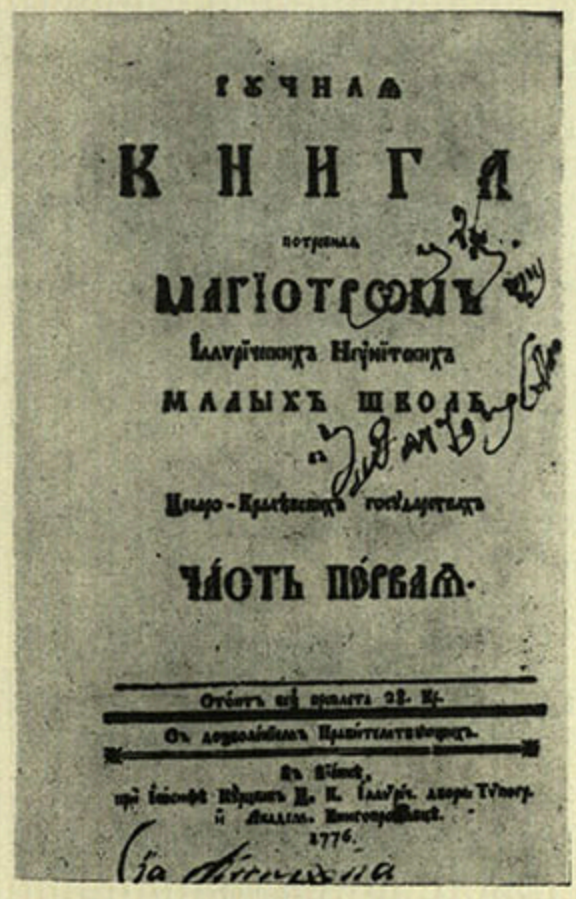
РУЧНАЛ
КНИГА
потребна
МАГІОТСКОМЪ
Іллурїйскиχъ Нѣмѣцкиχъ
МАЛЫХЪ ШКОЛЪ
Цѣсарско-Королевскиχъ господствъ
ЧАСТЬ ПѢРВАЯ.
Отпечатъ съ привилегіа 28. Ѳ.
Отъ достолѣпнаго Правительствующаго.
Къ Бїеннѣ,
при Іωсифѣ Кѣрцвекѣ Ц. К. Іллурїч. двора Типогр.
и Академ. Книгопродавцѣ.
1776.

Насловна страна српски за I св., стр. [3]

Nothwendiges
Handbuch
für
Schulmeister
der illyrischen nicht unirten
Trivial-Schulen
in den
Kais. Königlichen Erblanden.
Erster Theil.
Wien,
bey Joseph Kurzböck, k. k. illyrischen Hofbuchdr. und
Universitäts Buchhändlern.
1776.

Насловна страна немачки за I св., стр. [2].

РѢЧНАѦ

КНИГА

ПОТРЕБНАѦ

ДЛЯ

Іллурїйскихъ Нєпрїятєлскихъ

МАЛЫХЪ ШКОЛЪ

ВЪ

Цєсарско-Королєвскихъ государствѣхъ.

ЧАСТЬ ВТОРАѦ.

Отпєчатана вѣ пєчатнѣ Кр. Ис.

Отъ дозволєнныхъ Цєнзоровъ.

Въ Вѣнѣ,

при Іосифѣ Курцбєкѣ, К. К. Іллурїч. двор. Типогр. и Академ. Книгопродавцѣ.

1776.

Насловна страна српски за II св., стр. [2].

Nothwendiges

Handbuch

für

Schulmeister

der illyrischen nicht unirten

Trivial-Schulen

in den

Kais. Königlichen Erblanden.

Zweyter Theil.

Kostet ungebunden 45. Xr.

Mit Erlaubniß der Obrigk.

WIEN,

bey Joseph Kurtzböck, k. k. illyrischen Hofbuchdr. und Universitäts Buchhändlern.

1776.

Насловна страна немачки за I св., стр. [3].

затим на крају тернион ($Q_2 - Q_5$); иницијала 2, завр. украса 5, виньете на стр. [12, 13, 22, 23], 2, 3; текст на парним странама славеносрпски црквеним словима, на непарним странама немачки готицом, кустода за оба текста. 176 × 110. Свеска II: стр. [14]+319+ +[16], пагинација арапска, први л. посебан, затим тернион без сигнатуре, после кватерниони са готичком сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (U—U_5), на крају (U—U_5, A_3 испуштено; уместо A_5 погрешно H_5; B_5, D_3, O_5 испуштено); иницијал 1, завр. украса 4, виньете на стр. [4, 5], 2, 3, 260, 261; текст на парним странама славеносрпски црквеним словима, на непарним немачки готицом: кустода за оба текста. Између стр. 24—25 азбучна дуница, 226 × 172; између стр. 160—161 посебно на немачком, а посебно на славеносрпском табела **„ОГЛАВЛЕНІЄ КѲИХИСІСѦ“**, 224 × 347; између стр. 300 — 301, посебно на славеносрпском а посебно на немачком „Таблица ученическагѡ прилѣжанїѧ“. 215 × 346, и формулар Б школског дневника, 158×342. 172 × 108.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: **ЧАСТЬ ПЕРВАѦ.**

Стр. [4]: [Посвета: **ІМПЕРАТРИЦИ РІМСКОЙ**].

Стр. [12]: **ПРЄДИСЛОВІЄ.**

Стр. [20]: Оглавленїе рѣчныѧ книги.

Стр. 2: **ЧАСТЬ ПЕРВАѦ. Ѳ УЧИТЕЛѦХЪ ГЛАВА I. Ѳ нѣжныхъ свойствахъ учителей.**

Стр. 40: Глава вторая. Ѳ вѣжествахъ истинныхъ. учителей.

Стр. 78: Глава третая. Ѳ ТОМЪ, ЧТО УЧИТЕЛЪ ВО ОБЩІЄ ВО СВОЄМЪ ЗНАНІИ, И НАСТАВЛЕНІИ НАБЛЮДАТИ ИМѢТЪ.

Стр. 98: Глава четвертая. Ѳ тѣхъ паче учители къ надлежащемѹ исполненію своея слѹжбы, и ко истинной юношества пользѣ еще наблюдати имѣтъ.

Стр. 230: Глава пятая. Наставленїе учителемъ.

Садржај: **ЧАСТЬ ВТОРАѦ**

Стр. [4]: Оглавленїе рѣчныѧ книги.

Стр. 2: Часть вторая ѡ учебныхъ предмѣтахъ, и учебномъ наставленїи начинѣ. Глава I. Ѳ совокѹпномъ наставленіи.

Стр. 16: Глава II. Ѳ познании писменъ.

Стр. 50: Глава III. Оглавленїе познанїѧ писменъ.

Стр. 62: Глава IV. Оглавленїе сѡицанїѧ.

Стр. 72: Глава V. Ѳ Сѡицании.

Стр. 94: Глава VI. ОГЛАВЛЕНІЄ ЧТЕНІѦ.

Стр. 108: Глава VII. Ѳ Чтенїи.

Стр. 142: Глава VIII. Ѳ изѹстѣ̀ченїи.

Стр. 152: Глава IX. Ѳ Оглавленїѧхъ.

Стр. 180: Глава X. Ѳ вопрошенїѧхъ.

Стр. 196: Глава XI. Ѡ Писаніи.
Стр. 224: Глава XII. Ѡ Чисденіи.
Стр. 234: Глава XIII. Ѡ пѣніи.
Стр. 244: Глава XIV. Ѡ Рѣководствѣ къ чесности.
Стр. 248: Глава XV. Ѡ наученіи нѣмецкагѡ ѧзыка.
Стр. 260: ПРИБѦВЛЄНІЄ Ѡ Разныхъ прописѧхъ къ содержанію школскагѡ порѧдка. Глава I. Ѡ Школскихъ ученическихъ правилахъ.
Стр. 292: Глава II. Ѡ урокахъ, и таблицах.
Стр. 300: Ѡ школскихъ испытаніѧхъ.
Стр. [1]: Погрѣшности.

Књигу је превео и делимично прерадио Теодор Јанковић — Миријевски.

Цена: I ч. кр. 28, II ч. кр. 45 (назначено на насловној страни).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, I, 2631. — *Шафарик*, 780. — *Новаковић*, 62. — *Д. Кириловић*, Српске школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 44 и даље. — *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 1956, 123—133.

I св. НББ. — БГМ. II св. НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

135. ШКОЛСКИ УСТАВ. [Беч, код Ј. Курцбека, 1776].

Стр. [26], по два л. са готичком сигнатуром и арапским бројем за други л. (U, U_2,—G); текст у два ступца, лево немачки готицом, десно славеносрпски црквеном ћирилицом; на стр. [1] изнад текста аустријски грб; кустода за оба текста. Брош. 340 × 210.

Закон има 31 параграф.

Лит.: *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 33—42.

НББ. — БГМ.

Wir Maria Theresia

von Gottes Gnaden Römische Kaiserin, Wittib, Königin zu Hungarn, Böheim, Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galicien, Lodomerien, &c. Erzherzogin zu Oesterreich; Herzogin zu Burgund, zu Steyer, zu Kärnten, und zu Crain; Groß-Fürstin zu Siebenbürgen; Marggräfin zu Mähren, Herzogin zu Brabant, zu Limburg, zu Luxemburg, und zu Geldern, zu Würtenberg, zu Ober- und Nieder-Schlesien, zu Mayland, zu Mantua, zu Parma, zu Plazenz, und

Мы Маріа Терезіа

Наслов закона, стр. [1].

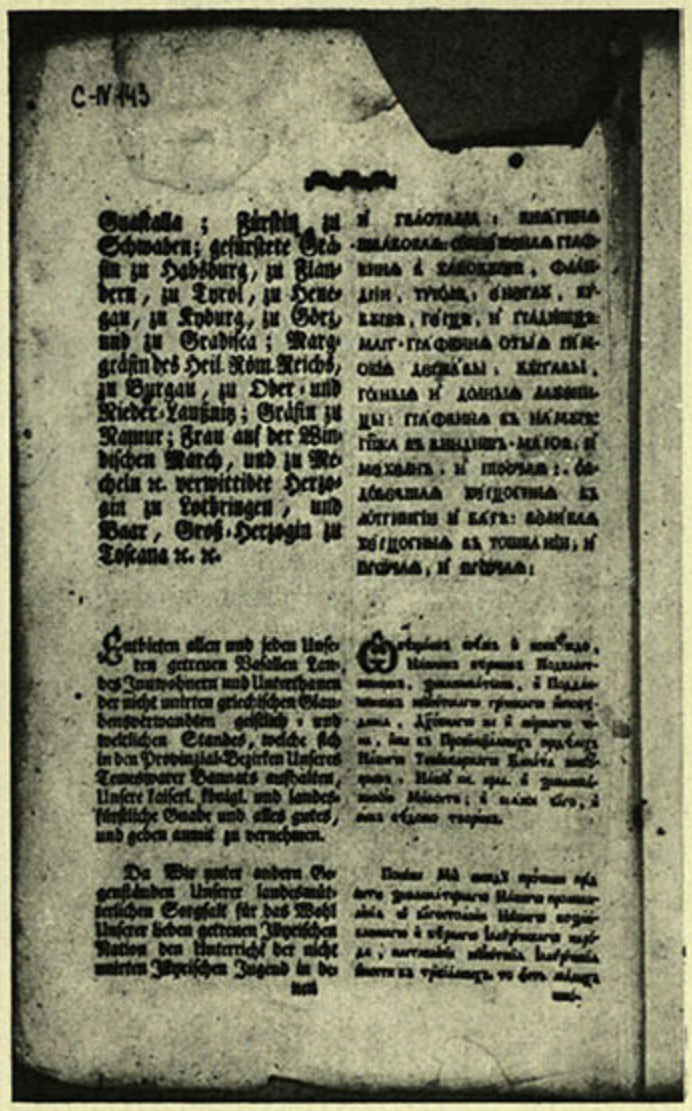

Guastalla; Fürstin zu Schwaben; gefürstete Gräfin zu Habsburg, zu Flandern, zu Tyrol, zu Hennegau, zu Kyburg, zu Görz, und zu Gradisca; Marggräfin des Heil. Röm. Reichs, zu Burgau, zu Ober- und Nieder-Lausnitz; Gräfin zu Namur; Frau auf der Windischen March, und zu Mecheln &c. verwittibet Herzogin zu Lothringen, und Baar, Groß-Herzogin zu Toscana &c. &c.

Entbieten allen und jeden Unseren getreuen Vasallen Land, des Inn- und Ausheimischen und Unterthanen der nicht unirten griechischen Glaubensverwandten geistlich- und weltlichen Standes, welche sich in den Provinzial-Bezirken Unseres Temesvarer Bannats aufhalten, Unsere Kaiserl. Königl. und landesfürstliche Gnade und alles gutes, und geben zumit zu vernehmen.

Da Wir unter andern Gegenständen Unserer landesmütterlichen Sorgfalt für das Wohl Unserer lieben getreuen Illyrischen Nation den Unterricht der nicht unirten Illyrischen Jugend in den

Наслов закона, стр. [2].

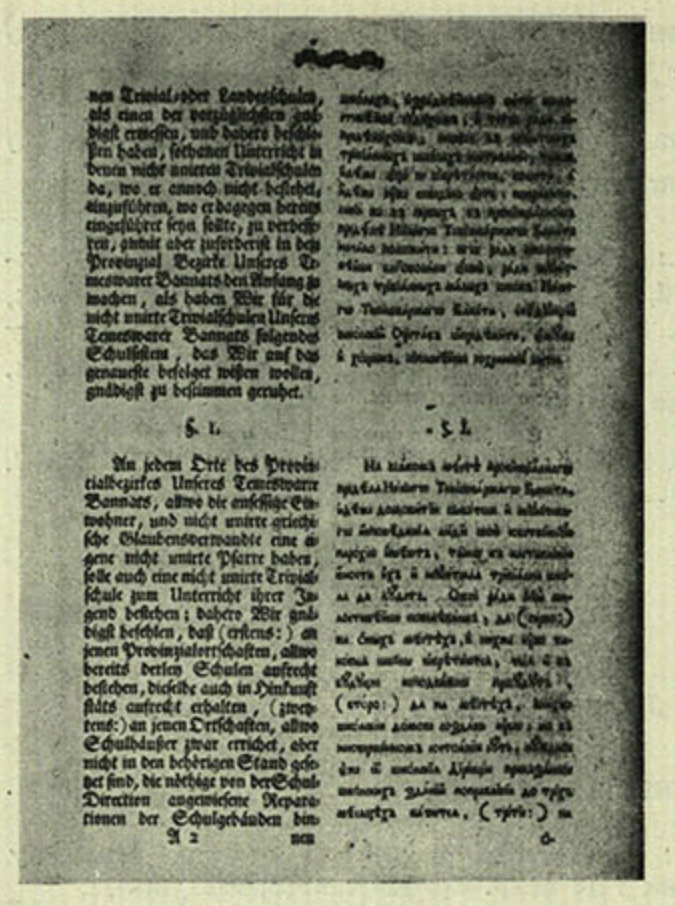

Текст закона, стр. [3].

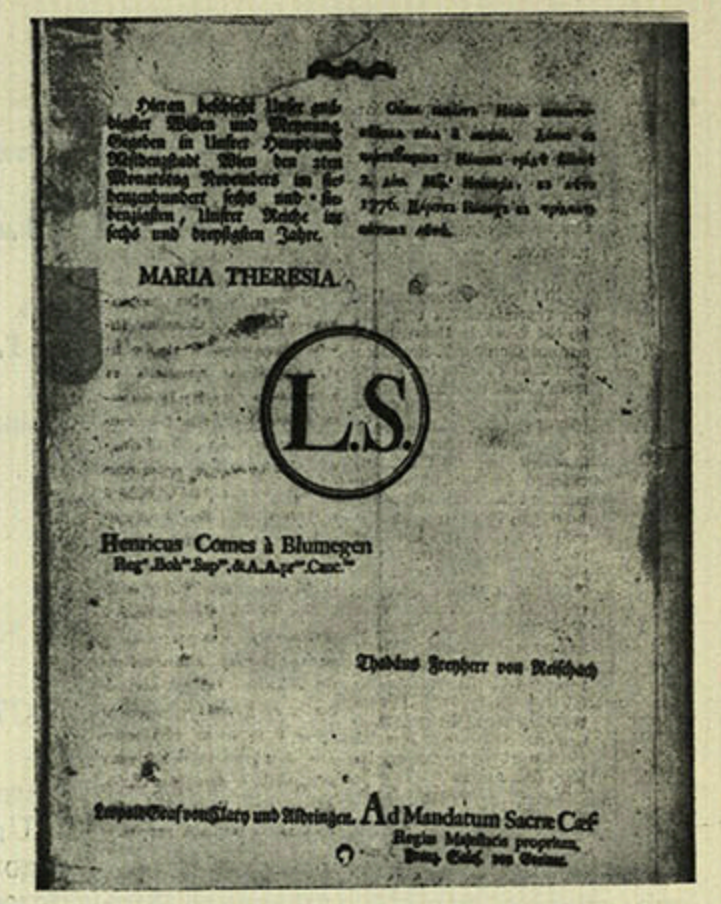

Потврда закона, стр. [26].

1776—1777

136. [ЈАНКОВИЋ, Теодор]: **АЗБУЧНАЯ ДЩИЦА**
[Беч, код Ј. Курцбека, 1776—1777].

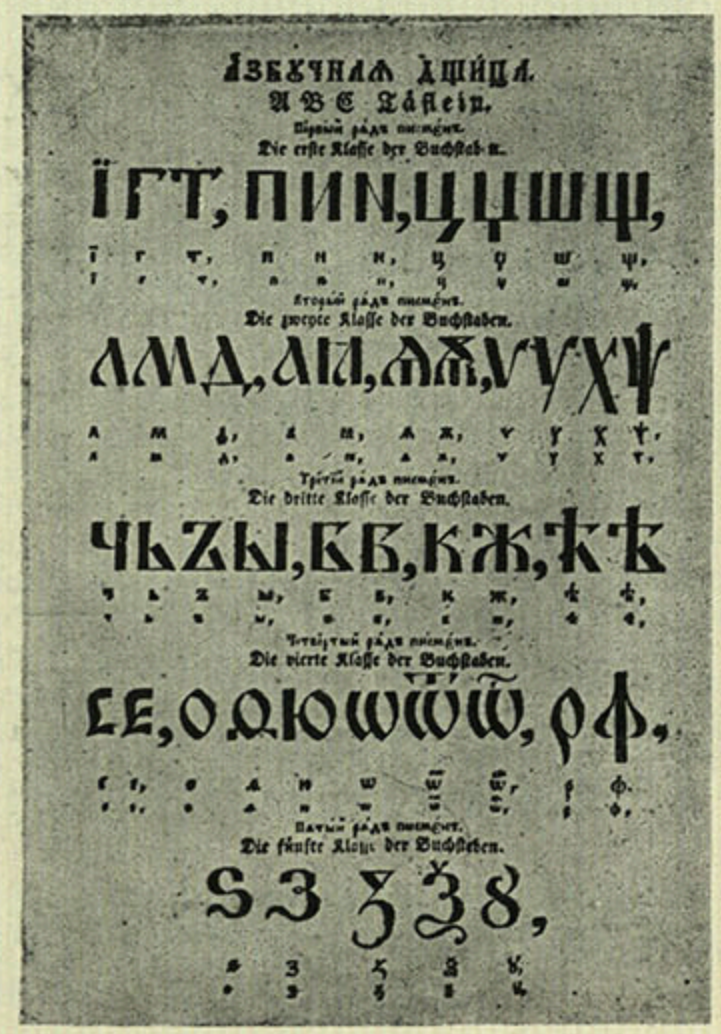

Л. 1, кашираn на картону, са текстом на једној страни. 253 × 150.

Текст црквеном ћирилицом и готицом.

Посебан отисак из Фелбигер — Јанковићеве ручне књиге, св. II, стр. 24—25, знатно повећан.

Цена: кр. 2 (Кат. Новаковићев), кр. 1 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 36 (Кат. Каулицијин).

Лит.: *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 52, 58.

БГМ.

←*Страна са текстом.*

1777

137. МАРМОНТЕЛ, [Жан Франсоа]: **ѢЄЛІЗАРЇИ.**
[Прев. с француског Павле Јулинац]. **Къ Кїеннѣ, при їωсифѣ ѿ Кѫрцвекъ, 1777.**

Стр. 216+л. 4 са гравирама (за стр. 1, 54, 65, 199), пагинација арапска означена од 10 стр., кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5, последњи N — N_5), на крају дуернион (O — O_3); иницијал 1, завр. украса 2, виньете на стр. 1, 3, 9; кустода. 169 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Примерци са исправљеном грешком у насловном тексту и ознаком 1777 године.

Цена: кр. 51 (Кат. Новаковићев), кр. 36 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 1 (Кат. Каулицијин, Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, 2652. — *Шафарик*, 553. — *Новаковић*, 69. — *К. Георгијевић*, Павле Јулинац. Зборник Филозофског факултета, II, Београд, 1952, 8.

НББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

ѢЄЛІЗАРЇИ
ГЂИНА
МАРМОНТОЛѦ
Академіи
ФРАНЦѢЗОВАГѠ ѧЗЫКА
ЧЛЕНА
ИЗЪ
ФРАНЦѢЗОВАГѠ
НА СЛАВЕНОВІЙ ѧЗЫКЪ
ПРЕВОДЕНЪ.
Кѣ Кѡрцвекѣ Книгопродавцѣ.
Напечатано въ Кіевѣ,
при їωсифѣ Кѡрцвекѣ ѿ Кѡрцвекъ К. К.
1777.

Насловна страна, стр. [1] →

138. ПРАВИЛА МОНАШЕСКАЈА. [Беч, код Ј. Курцбека, 1777].

Стр. 10 + 113, пагинација арапска, по два л. са латинском сигнатуром, а за други л. арапским бројем (A—A_2 на крају h, и последњи л. несигниран); загл. украс 1, завр. 11, виньета на стр. 1; текст у два ступца, лево латински, десно славеносрпски црквеном ћирилицом; кустоде за оба текста. Брош. 338 × 198.

Стр. 1—10: **Кїкентїй Б[о]жїею Милостїю[...] Ч[ес]тнѣйшымъ Ѧрхїмандрітωмъ[...] Миръ да оумножитсѧ.**

Стр. 1: **ПРАВИЛА МОНАШЕСКАѦ. ЧАСТЬ ПЕРВАѦ. Ѡ входѣ въ М[о]н[а]стырь ѡ Искѹшеніи, и Овѣтѣхъ.**

Стр. 14: **ЧАСТЬ ВТОРАѦ. Ѡ различныхъ, крωмѣ предписаннагѡ, овѣтωвъ храненїѧ, внѹтреннагѡ вкѹпѣ и внѣшнагѡ совершенства монашескагѡ чиноправленїѧ касающихсѧ.**

Стр. 93: **ЧАСТЬ ТРЕТІѦ. Ѡ исходѣ.**

Стр. 102: **ПРИСТѦЖАНЇЄ. Ѡ казнехъ или Єпїтїмїахъ согрѣшившихъ.**

Стр. 104: **СЛѢДѪЮТЪ. Казны, то есть: Єпїтїмїи Согрѣшившихъ.**

Ова правила, која је израдио Атанасије Деметровић Секереш, наметнула је Илирска

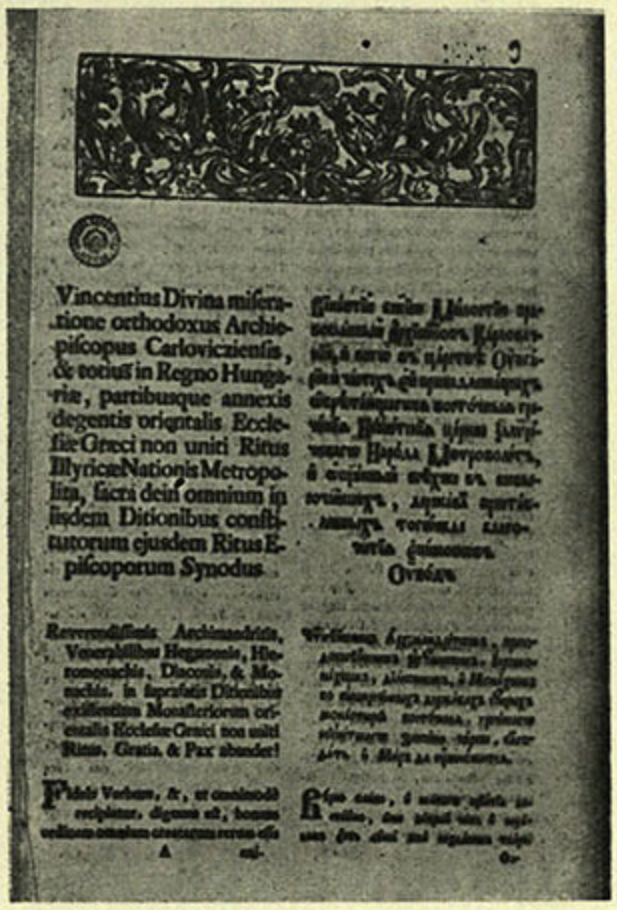
Vincentius Divina miseratione orthodoxus Archiepiscopus Carlovicziensis, de totius in Regno Hungariæ, partibusque annexis degentis orientalis Ecclesiæ Græci non uniti Ritus Illyricæ Nationis Metropolita, sacri dein omnium in iisdem Ditionibus constitutorum ejusdem Ritus Episcoporum Synodus

Reverendissimis Archimandritis, Venerabilibus Hegumenis, Hieromonachis, Diaconis, & Monachis, in suprafatis Ditionibus existentium Monasteriorum orientalis Ecclesiæ Græci non uniti Ritus, Gratia, & Pax abunde!

Посланица, стр. [1].

(1)

REGULÆ MONASTICÆ.
PARS PRIMA.

De ingressu ad Monasterium Novitiatu: & de ipsa solemni Professione.

CAPUT I.

De his, quæ in abrenunciandis, ipso ingressus tempore requiruntur.

ПРАВИЛА МОНАШЕСКАЯ.
ЧАСТЬ ПЕРВАЯ.

СО ВХОДѢ ВЪ МОНАСТЫРЬ,
ОТЪ НОВОПОСТРИГАЕМЫХЪ,
И О ОБѢТѢХЪ.

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

дворска депутација Синоду, али она нису ступила у живот, у Декларатирији, 1769, и званично су опозвана.

Цена: ф. 1 и 8 кр. (М. Костић).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 878. — *Новаковић*, 68. — *Д. Руварац*, Правила за калуђере. Српски Сион, XV (1905), 10, 11. — *М. Костић*, Гроф Колер. Београд, 1932, 120—121, 126.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

← *Наслов, стр. 1.*

139. РЕГУЛАМЕНТ. [Беч, код Ј. Курцбека, 1777].

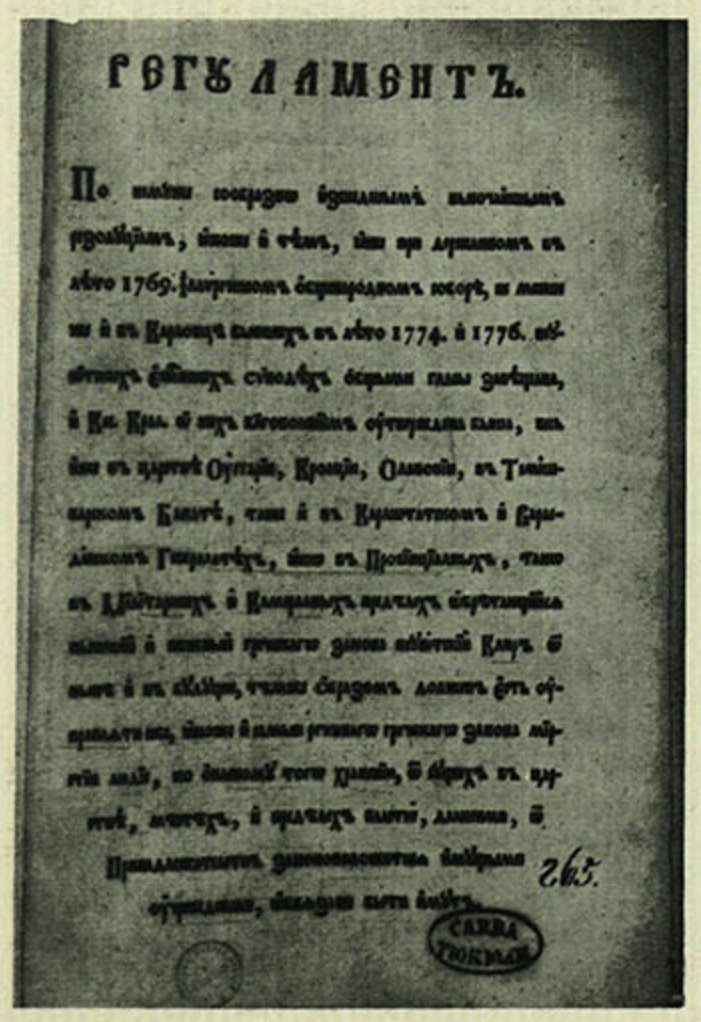
РЄГЏЛАМЄНТЪ.

Страна са насловом. стр. [1].

Стр. 100+[41]. Пагинација арапска, латинска сигнатура на по два л. а на другом л. и арапски број (A_2, последњи ВЬ, B_2 уместо $BЬ_2$), први л. непагинованих страна са сигнатуром)(, остали листови без сигнатуре; загл. украса 2, завр. 8; на пагинованим странама од 4—100, изнад текста виньета; кустода. 337 × 210.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај непагинованих страна:

Стр. [1]: **ОГЛАВЛЄНІЄ.**

Стр. [5]: **А**, Стр. [6]: **ЧИНОВНИКЪ** емѣже при Пришествіи иже на высочайшее повелѣніе крѡмѣ еп[і]ск[о]пѡвъ извраніи иныхъ ради нѣжданыхъ дѣлъ шглашеннымъ невнітскихъ Єп[і]ск[о]пѡвъ сунодѡмъ шпредѣленнагѡ Кес. [арш] Крал.[евскагѡ] Коммиссарїа, и при ѿправляемыхъ сунодалныхъ дѣланіихъ сохранитисѧ должно есть.

Стр. [9]: **Б.**, стр. [10]: **ОУСТАВОПОЛОЖЄНІЄ.** По немѣже Сунодалнымъ еже ѿ лѣта 1776. заключеніемъ предѣлы невнітскихъ греческагѡ закона Протопопїатѡвъ во всѣхъ Єпархїахъ оустановлени, и такѡ быша раздѣлени, да вси прочіи здѣ не именованніи прежде бывшіи Протопопїаты, такѡ оутолени шбавляютсѧ.

Стр. [13]: **Г.**, стр. [14]: **ОУСТАВЛЄНІЄ.** Парохїалныѧ штоларныѧ плаћи за невнітскій воинственный и провінцїалный предѣлъ, Митрополітскїѧ, Бачкїѧ,

Бѣдимскїм, Арадскїм, Кершачкїм, и Темїшварскїм Єпархїахъ, такожде же и за Провїнціалный предѣлъ Пакрачкїм Єпархїи. [Овај део је и посебно издан (В. бр. 143).]

Стр. [17]: Г., стр. [18]: **ОУСТАѢЛЄНІЄ.** Парохїалным штоларным плаћи, греческагѡ закѡна невнїтѡвъ, кое оу Карлштатслой [! Карлштатской], Банской, Караждїнской, и къ Пакрачкой или Шлавонской Єпархїи принадлежащихъ Шлавонскихъ войничкихъ крайнахъ, хранити вам.

Стр. [21]: Д., стр. [22]: **ѠПИСАНІЄ.** При Грчестѣкй Невнїтстѣкй Ц[є]ркви шбрѣтающихсм, по силѣ в, лѣто 1774, въ Карловцѣ почерпнѵтагѡ, и ѿ Ихъ Кес. [арѡ] Крал.[евскагѡ] Апостол.[скагѡ] Величества м[и]л[о]стивѣйше оутвержденнагѡ Невнїтскихъ Єп[и]скопшвъ Сѵнодалнагѡ заключенїм въ Кес.[арскѡ] наслѣдныхъ земламъ блюститсм должнихъ праздникшвъ.

Стр. [25]: **ЧИНОВНИКЪ** емѕже Пришествїи иже на Іллѵрїческїй Народный Соборъ шпредѣленнагѡ Кес. [арѡ] Крал.[евскагѡ] Коммїсара въ Карловецъ, и при выти имѕщемъ извранїи Архїеп[и]ск[о]па, и Митрополїта невнїтскїм греческїм ц[є]ркве сохранитисм должно есть. — Є.

Стр. [26]: **ѠПИСАНІЄ** иже при Извранїи Митрополїта обычнагѡ Чиновника.

Стр. [29]: Ж., стр. [30]: **ПРАВИЛО** ѡ еже что При Пос[вм]щенїи, Інсталлацїи, и клѧтвы Положенїи новоизвраннагѡ невнїтскагѡ греческагѡ закона Єп[и]ск[о]па Блюстисм иматъ.

Стр. [33]: З., стр. [34]: **ПРОПИС** иже ѡ извраннагѡ и Ихъ Величествомъ всем[и]л[о]стивѣйше оутвержденнагѡ Архїеп[и]ск[о]па, и Митрополїта положитисм имѕщїм клѧтвы.

Стр. [35]: **ПРОПИСЪ,** иже ѿ извраннагѡ нѣкоегѡ, и Ихъ Величествомъ всем[и]л[о]стивѣйше оутвержденнагѡ Єп[и]ск[о]па положитисм имѕщїм клѧтвы.

Стр. [37]: З., стр. [38]: **ОУСТАНОПОЛОЖЄНІЄ.** Что Кїйждо Архїеп[и]ск[о]пъ и Митрополїтъ иакоже и прочїи Невнїтстїи греческагѡ закона Єп[и]ск[о]пы при возведенїи ихъ на праздное Архї- или еп[и]ск[о]пство за Всем[и]л[о]стивѣйшам оутвержденїм, или совтвердителным Дїпломи, и гдѣ имѵтъ положити.

Стр[. 39]: И., стр. [40]: **ОУСТАНОВЛЄНІЄ ѺТ ТАѮАХЪ** За еп[и]ск[о]пскам греческагѡ закона невнїтскам Конзїсторїа.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *В. Красић.* Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 195. — *Д. Руварац,* Прави натпис Регуламента од 1770 и 1777. Бранково коло, XVI (1910), 621—623.

БМС. — БГМ.

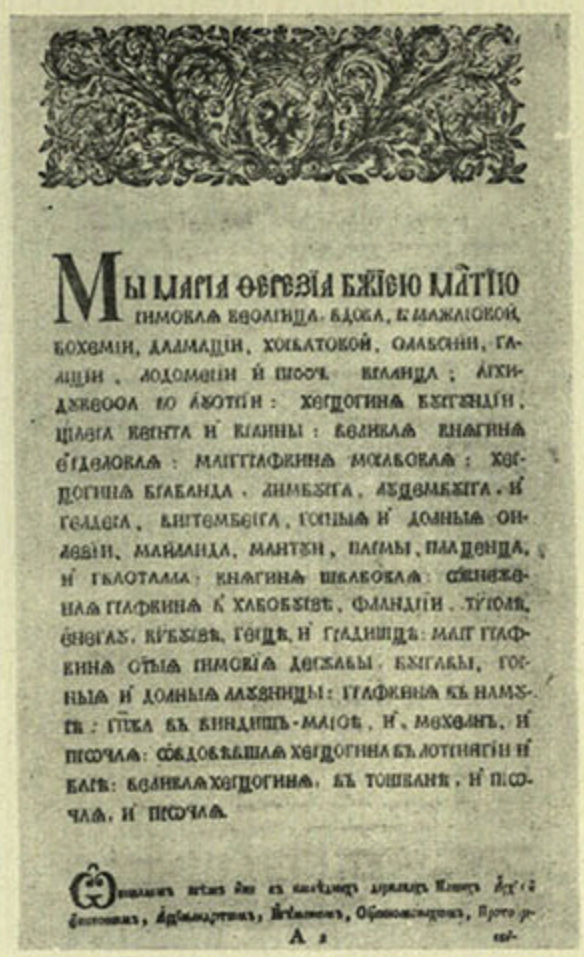

Мы Маріа Ѳерезія Божїею Мілтію

Наслов закона, стр. [3].

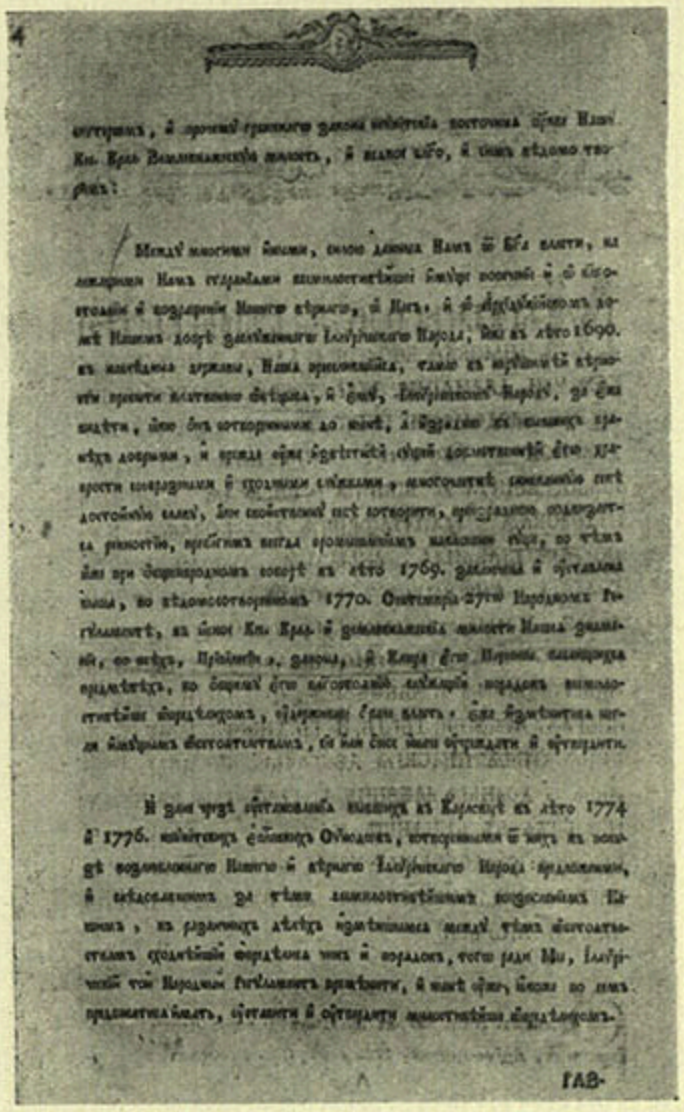

Наслов закона, стр. 4.

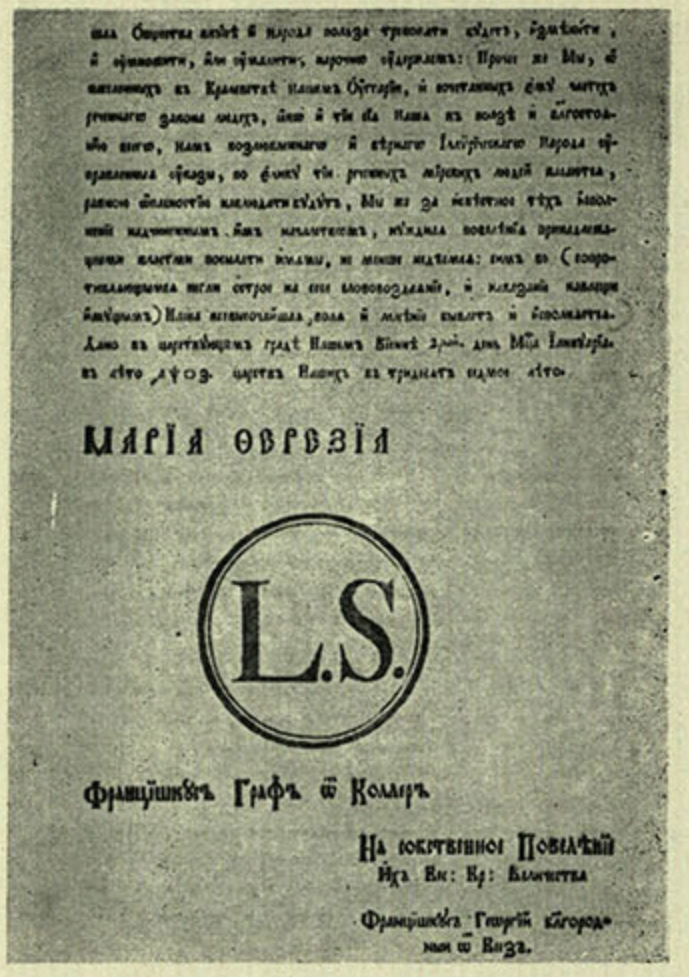

Маріа Терезія

L.S.

Францішкъ Графъ фонъ Коллоръ

На покорнѣйшее Повелѣніе
Его Ек: Кр: Величества

Францішкъ Георгій Кіевород-
ный фонъ Кинзъ.

Потврда закона, стр. 100.

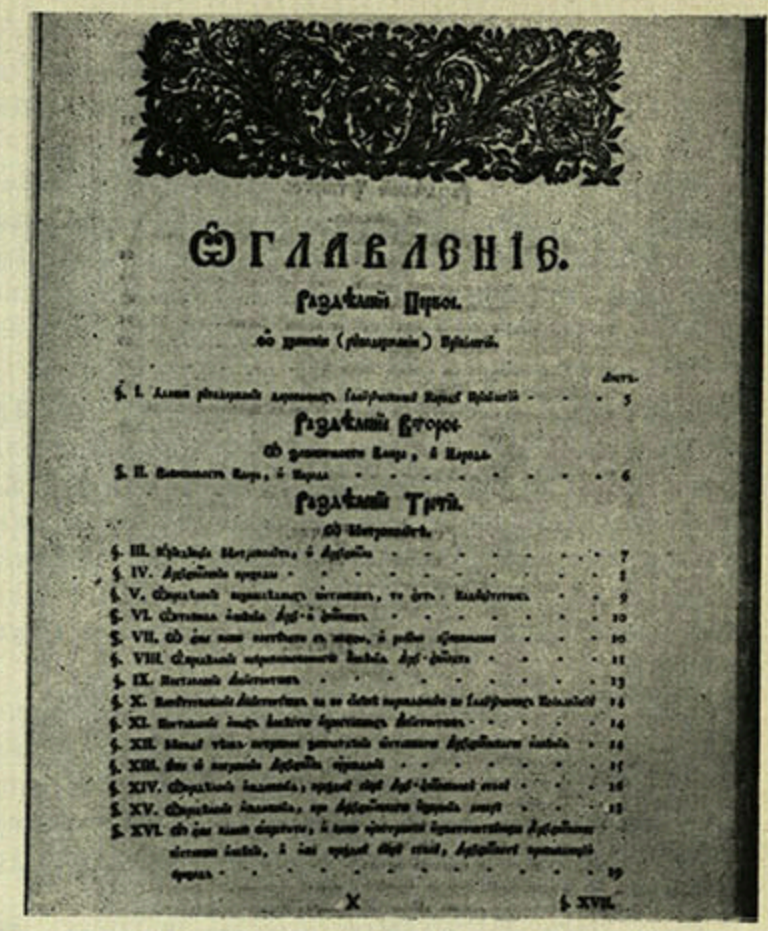

Оглавленіе.

Раздѣленіе Перво.

об древнихъ (славянскихъ) Время.

Лист.

§. I. Какимъ образомъ древніе Словенскіе Народ Время - - - 5

Раздѣленіе Второе.

об духовномъ Санѣ, и Народѣ.

§. II. Духовный Санъ, и Народъ - - - - - - - - - 6

Раздѣленіе Третіе.

об Митрополіяхъ.

§. III. Кіевская Митрополія, и Архіепіи - - - - - - - 7
§. IV. Архіепіи прочіи - - - - - - - - - - 8
§. V. Епархіи подлежащіе Митрополіи, то есть Епископіи - - 9
§. VI. Святѣйшая особа Арх-е Рѣшенъ - - - - - - - 10
§. VII. об Ономъ какое поступленіе въ санъ, и рѣшеніе чрезъ - - - 10
§. VIII. Епархіи непосредственно подвластныя Арх-е Рѣшенъ - - - - 11
§. IX. Епископіи Лѣтописныя - - - - - - - - - 13
§. X. Конѳирмація Лѣтописныхъ въ то время подлежащихъ Митрополіи 14
§. XI. Епископіи иныхъ Лѣтописи Архіепископіи Лѣтописныя - - - - 14
§. XII. Монаст чины которыми удостоивъ Архіепископіи епископъ - 14
§. XIII. Кто и которыхъ Архіепіи чрезъ - - - - - - - 15
§. XIV. Епархіи епископіи, чрезъ кіе Арх-епископъ ставл - - - - 16
§. XV. Епархіи епископіи, при Архіепископіи бывшіе - - - - 17
§. XVI. об Ономъ какое Архіепіи, и тако чрезъ Архіепископію Архіепископіи епископъ епископіи, и тако чрезъ кіе Арх ставл, Архіепископъ чрезъ - - - - - - - - - - - - - - - - 19

X §. XVII.

Садржај, стр. [1].

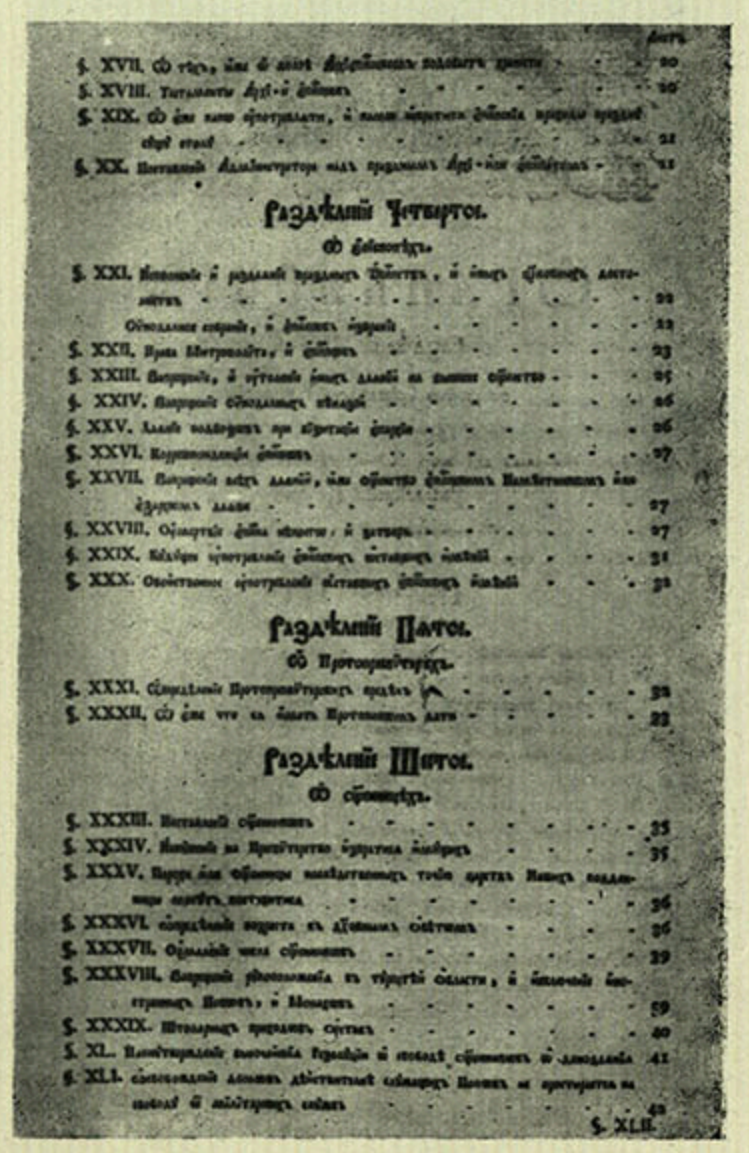

§. XVII. об томъ, какъ и какіе Архіепископіи подлежатъ Суду - - - 20
§. XVIII. Титулованіе Арх-е Рѣшенъ - - - - - - - - 20
§. XIX. об Ономъ какое отступленіе, и какіе Епископіи чрезъ чрезъ Арх-е Рѣшенъ - - - - - - - - - - - - - - - - 21
§. XX. Поставленіе Администраторовъ надъ подданными Арх-е Рѣшенъ - 21

Раздѣленіе Четвертое.

об Епископѣхъ.

§. XXI. Поставленіе и раздѣленіе предѣловъ Епископіи, и Епископъ должностей - - - - - - - - - - - - - - - - 22
Описаніе епархіи, и Рѣшенъ чрезъ - - - - - - - - 23
§. XXII. Права Митрополіи, и Рѣшенъ - - - - - - - - 23
§. XXIII. Викаріи, и отличіе Епископъ должности на оныхъ Епископіи - - 25
§. XXIV. Викаріи Епископскихъ обязанностей - - - - - - - 26
§. XXV. Должности подлежащія при Епископіи Епархіи - - - - - - 26
§. XXVI. Консисторскіе Рѣшенъ - - - - - - - - - 27
§. XXVII. Викаріи кого должности, или Епископіи Епископскихъ или Епархіи должности - - - - - - - - - - - - - 27
§. XXVIII. Епископіи Рѣшенъ власти, и ревизіи - - - - - - - 27
§. XXIX. Владѣніе епископскіе Рѣшенъ епископскихъ имѣній - - - - 31
§. XXX. Особенныя епископскіе епископскихъ Рѣшенъ имѣній - - - - 32

Раздѣленіе Пятое.

об Протоіереѣхъ.

§. XXXI. Епископскіе Протоіереѣ предѣлъ Рѣ - - - - - - - 33
§. XXXII. об Ономъ что за должность Протоіерейскія должность - - - - 33

Раздѣленіе Шестое.

об Іереѣхъ.

§. XXXIII. Поставленіе Іереѣ - - - - - - - - - - 35
§. XXXIV. Имѣющія на Протіерство Іереи Іереѣ - - - - - - 35
§. XXXV. Пороки для Ономъ поставленныхъ только Іереѣ Нашихъ подданныхъ епископъ поступленіе - - - - - - - - - 36
§. XXXVI. Епископскій видѣть въ Іерейскихъ Обѣтницѣ - - - - - 36
§. XXXVII. Обязанности Іереѣ Іереѣ - - - - - - - - 39
§. XXXVIII. Викаріи убѣжавшіе въ чужіе области, и Іерейскій Епископскіе Іереи, и Монахи - - - - - - - - - 39
§. XXXIX. Штатныя праздныя Іереѣ - - - - - - - - 40
§. XL. Поминаемыя поименно Царскія и всякой Іереѣ и Іеромонахи 41
§. XLI. Епископскій должны дѣйствительно Іереѣ Іереи не протягнуты на всякой Іереѣ епископъ Іереѣ - - - - - - - - 42

§. XLII.

Садржај, стр. [2].

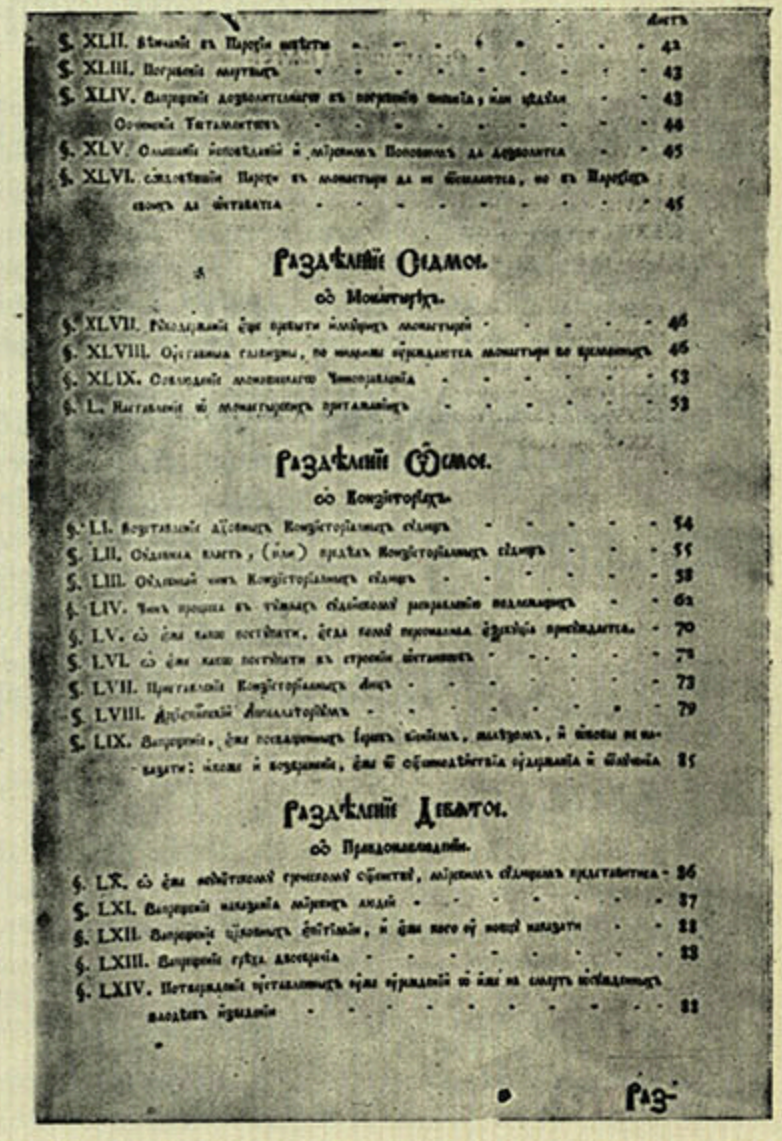

§. XLII. Вѣчный въ Церкви погребъ - - - - - - - - - 42
§. XLIII. Погребеніе мертвыхъ - - - - - - - - - - 43
§. XLIV. Викаріи должностію отъ погребенія оныхъ, или удаленіе - - 43
Описаніе Титлованіе - - - - - - - - - - 44
§. XLV. Описаніе поповскій и міряскихъ Поповскихъ до должности - - 45
§. XLVI. Священіе Церкви въ монастыри да не безмѣстна, но въ Церкви своей да бываетъ - - - - - - - - - - 45

Раздѣленіе Седмое.

об Монастыряхъ.

§. XLVII. Рѣшеніе имѣющія Іеромонахи монастырей - - - - - - 46
§. XLVIII. Описаніе галереи, по которымъ отправляется монастыри во время - 46
§. XLIX. Описаніе должностнаго Чиноначалія - - - - - - - 53
§. L. Наставленіе въ монастырскихъ питаніяхъ - - - - - - - 53

Раздѣленіе Осмое.

об Консисторіяхъ.

§. LI. Вступленіе Духовныхъ Консисторіальныхъ сѣзжихъ - - - - - - 54
§. LII. Описаніе власть, (или) предѣлъ Консисторіальныхъ сѣзжихъ - - - 55
§. LIII. Описаніе чинъ Консисторіальныхъ сѣзжихъ - - - - - - - 58
§. LIV. Чинъ процесса въ тѣхъ сѣдѣніяхъ разсмотрѣніе подлежащихъ - - 62
§. LV. об Ономъ какіе поступленіе, когда какой персоналъ Духовія преподается. - 70
§. LVI. об Ономъ какіе поступленіе въ строеніи Церковныхъ - - - - - 72
§. LVII. Принадлежащія Консисторіальныхъ дѣлъ - - - - - - - 73
§. LVIII. Архіепископскій Апелляторіумъ - - - - - - - - 79
§. LIX. Викаріи, для поставленныхъ Іереѣ Іереѣ, милостыни, и Церкви не назначенія: какіе и которыхъ, для об обязательствія Церкви и Церковія 85

Раздѣленіе Девятое.

об Прихожанахъ.

§. LX. об Ономъ подобіемъ греческой обычай, которыхъ сѣзжихъ придерживаетъ - 86
§. LXI. Викаріи наказанія міряскихъ людей - - - - - - - - 87
§. LXII. Викаріи Церковныхъ должностію, и для чего въ немъ наказати - - 88
§. LXIII. Викаріи судъ дѣлъ духовныхъ - - - - - - - - 88
§. LXIV. Потвержденіе Церковныхъ Ономъ Церквей и Ономъ на смерть оставленныхъ вещей Церкви - - - - - - - - - - - 88

Раз-

Садржај, стр. [3].

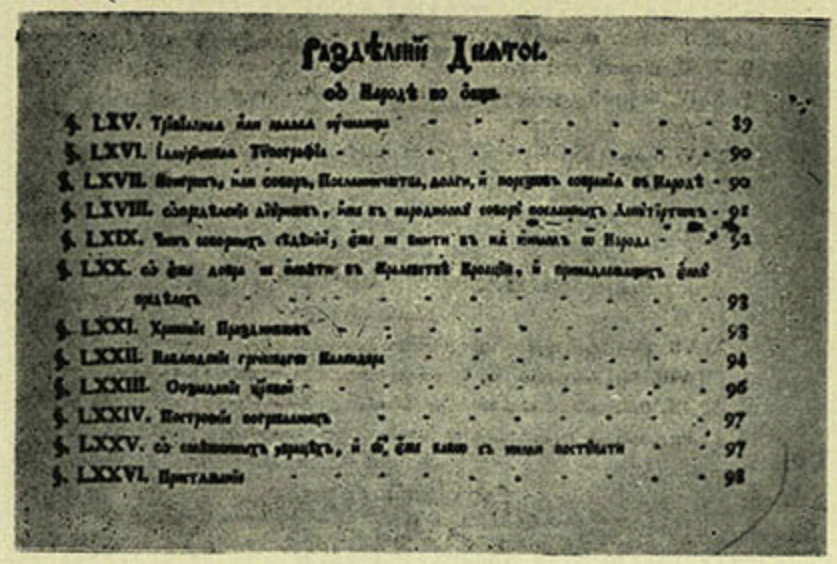
Раздѣлній Діалог.
Садржај, стр. [4].→

140. РУКОВОДСТВИЈЕ КО АРИТМЕТИКИ. [Прев. Атанасије Деметровић Секереш].

Къ Кїеннѣ, при Іωсифѣ Ѡ Кѵрцбекъ, 1777.

Стр. 155, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром, а од 2 л. и арапским бројем ($A_3 - A_5$, последњи $J - J_5$), на крају тернион ($K - K_5$); завр. украса има 4, виньете на стр. 2, 3, 4, 5, 16, 17; текст на парним странама славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом; кустода црквеном ћирилицом и готицом. 169 × 106.

Стр. 4: **ѠГЛАВЛЕНІЄ КНИГИ АРІѲМЕТІЧЕСКІѦ.**

Стр. 16: **Естѵпленіе.**

Стр. 40: **ГЛАВА ПЕРВАѦ. Ѡ обычныхъ четырехъ Аріѳметіки шпецієъ, въ цѣлыхъ тогѡжде рода числѣхъ.**

РѢКОВОДОТВІЄ
КО
АРІѲМѢТІКИ.
ЗА ОУПОТРЕБЛЕНІѤ
ІЛЛЎРІЧСКІѦ НѢМЕЦКІѦ БѢ
МАЛЫХЪ ОЎЧИЛИЩАХЪ ОЎЧАЩІѦСѧ
ЮНОСТИ.
Стоитъ въ продатѣ 15. Кр.
Съ дозволенїемъ Предстоятельствѣ.
Напечатано въ цѣсарствующемъ Градѣ Вѣнѣ при Іωсифѣ Ѡ Кѵрцбекѣ Іллѵрическомъ Восточномъ, Хесарскомъ Типографѣ и Книгопродав. Бѣ Лѣто
7 7.

Српска насловна страна, стр. [2].

Anleitung
zur
Rechenkunſt.
Zum Gebrauche
der in den Trivialſchulen lernenden
nicht unirten Illyriſchen
Jugend.
Koſtet ungebunden 15. kr.
Mit Erlaubniß der Obern.
Gedruckt in der kaiſerl. Reſidenzſtadt Wien, bey Joſeph Edlen von Kurzbeck, k. k. Illyriſchen Oriental. Hofbuchdrucker und Buchhändler.
1 7 7.

Немачка насловна страна, стр. [3].

Стр. 88: **ГЛАВА ЕТОРАѦ. Ѡ нареченныхъ числѣхъ.**

Стр. 134: **ГЛАВА ТРЕТАѦ. Ѡ нѣкихъ знаменіихъ, и ѡ Регълѣ Детри.**

Будимски каталози, Шафарик и Новаковић приписивали су ову аритметику С. Вујановском. Међутим, књигу је превео с немачког А. Деметровић Секереш. Тако ју је водио већ Кириловић, а сада је то утврђено и архивским подацима.

Од књиге су исте године изишла два издања која се разликују у графичким украсима, виньетама и ширини слога. Текст је у оба издања исти.

I издање. — II 1777.

Цена: кр. 15 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 20 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Каталог Славено-Сербскихъ и Валахійскихъ книгъ при [...] Универсїтетсъ Тυпографій въ Бѫдимѣ, 1796, 8; — 1798, 10; — 1807/8, 11. — *Ундольский*, 2651. — *Шафарик*, 808. — *Новаковић*, 67. — *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 69—70. — *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 1956, 89—90.

НББ. — УББ. — БГМ.

141. РУКОВОДСТВИЈЕ КО АРИТМЕТИКИ. [Прев. Атанасије Деметровић Секереш]. Ѣ... Кїеннѣ, при Іωсифѣ ѿ Кѫрцбекъ, 1777.

Српска насловна страна, стр. [2]. Немачка насловна страна, стр. [3].

Ово је II издање Аритметике у истој години. Истоветно по садржају, пагинацији, сигнатурама и кустодама са I издањем. Разликује се у графичкој опреми и ширини слога. У „Оглављенију“ испуштено је „Ѣ. Пρоба“ у одговарајућем немачком тексту тај члан се налази. На стр. 16, у наслову § 1, штампарска грешка: „изѧненїѧ“ уместо „изѧсненїѧ“.

I 1777. — II издање.

БГМ.

142. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **РЪКОВОДСТВО КЪ ЧѢСТНОСТИ И ПРАѢОСТИ.** [Прев. Атанасије Деметровић Секереш]. Ѣ... Кїеннѣ, при Іωсифѣ ѿ Кѫрцбекъ, 1777.

Стр. 263, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем ($A_3 - A_5$, последњи $Q - Q$, испуштено D_5 и Q_5), на крају дуернион ($R - R_3$); загл. украса има 2, завр. 3, виньете на стр. 2, 3; текст на непарним странама немачки готицом, на парним славеносрпски црквеном ћирилицом; кустода за оба текста. 166 × 108.

Садржај: Стр. 4: [Садржај].

РЪКОВОДСТВО
ВЪ ЧЕСТНОСТИ И ПРАВОСТИ,
ТО ЄСТЬ:
ВЪ МАЛЫХЪ ОУЧЛИЩАХЪ ОУЧАЩЕЙСѦ
СЛАВЕНОСЕРБСКОЙ НЕОУНІТСКОЙ ЮНОСТИ
НА ЧТЕНІЄ ОПРЕДѢЛЕННАЯ
КНІГА.
Съ дозволеніемъ Правительствующихъ.
Напечатана въ Царствующемъ Градѣ Вѣнѣ,
При Іосифѣ Благородномъ отъ Кѹршевихъ Иллірическомъ
Восточномъ Апостолскомъ Типографѣ, въ лѣто
1777.

Српска насловна страна, стр. [2].

Anleitung
zur
Rechtschaffenheit
oder
das für die in den Trivialschulen lernende slavonisch-servische nicht unirte Jugend bestimmte
Lesebuch.
Mit Erlaubniß der Obern.
Gedruckt in der Kaiserl. Residenzstadt Wien bey Joseph Edlen von Kurzböck k. k. illyrisch-orientalischen Hofbuchdrucker und Buchhändler.
1777.
744a

Немачка насловна страна, стр. [3].

Стр. 6: Таблица Надъ первою частїю.

Стр. 12: **ПЕРВАЯ ЧАСТЬ.** Ѻ томъ, емѫже оученицы во ѹчилищи оучитисѧ долженствѹютъ, и какѡ имъ во оучилищи изрядно шєходитисѧ достоитъ.

Стр. 34: Таблица Надъ Ктторою частїю.

Стр. 40: **Ктторая Часть.** Ѻ Благонравїи, и правости ч[є]л[о]вѣка въ своихъ мыслехъ, дѣланїихъ и шєхожден.и своемъ.

Стр. 104: **ТАБЛИЦА** надъ Третїею Частїю.

Стр. 116: **ТРЕТІАЯ ЧАСТЬ. КНИГИ КЪ ЧТЕНІЮ ѺПРЕДѢЛЕННЫЯ.** Ѻ содрѫжествѣ, въ немже в[о]гъ человѣкѡмъ жити шпредѣлилъ есть и ѡ дрѫжескихъ должностехъ.

Стр. 202: Таблица надъ Рѹководствомъ къ домостроителнѣй наѹкѣ.

Стр. 206: **ЧЕТВЕРТАЯ ЧАСТЬ.** Книги къ чтенїю опредѣленныя ѡ наѹкѣ домостроителства.

Стр. 232: Таблица Надъ [Ш]мтою частїю. книги къ чтенїю опредѣленныя.

Стр. 238: **ЧАСТЬ ПАТАЯ.** Книги къ чтенїю шпредѣленныя. Ѻ Чинѣ селянинѡвъ.

Писац књиге је Ј. И. Фелбигер. По С. Новаковићу преводилац је Теодор Јанковић — Миријевски, а по Д. Кириловићу Атанасије Деметровић Секереш. На основу архивских података утврђено је да је преводилац Секереш.

I издање. — II 1782. — III 1787. — IV 1791. — V 1793. — VI 1798, и даље.

Лит.: *Новаковић*, 71, 177. — *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 59. — *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 1956, 86—89.

НББ. — ЦБСАН. — УББ. — НББХС.

143. ЧАСОСЛОВ. Къ Вїеннѣ, при Іосифѣ Кѹрцвекъ. 1777.

Л. [5]+192, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони, за први табак са ћирилском црквеном сигнатуром (а) за остале са латинском а од другог л. и арапским бројем (B, B_2, C — C_5, последња Aa — Aa_5), на крају дуернион Bb — Bb_2); загл. украса има 17, завр. 4, виньете на л. [1, 2], 1; кустода. 175 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

I издање. — II 1790. — III 1793. — IV 1798, и даље.

БМС. — БГМ (непотпуно).

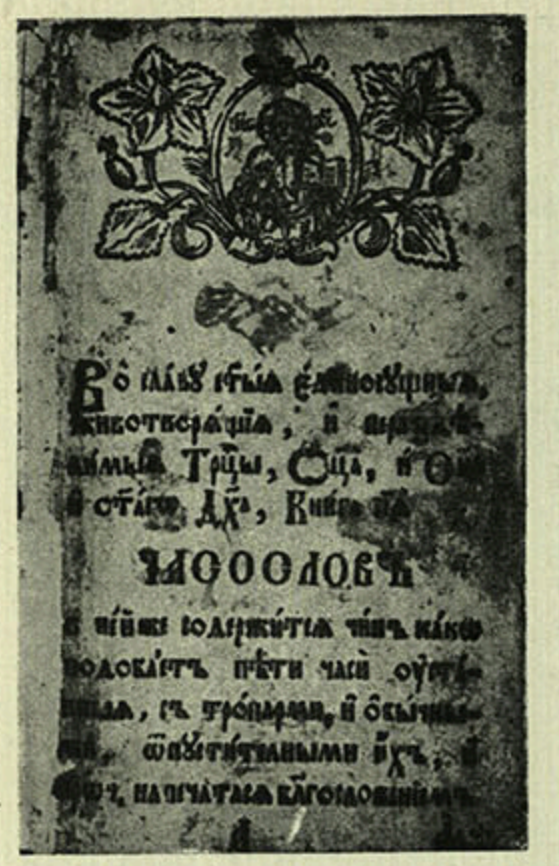

← *Насловна страна, л. [1 а].*

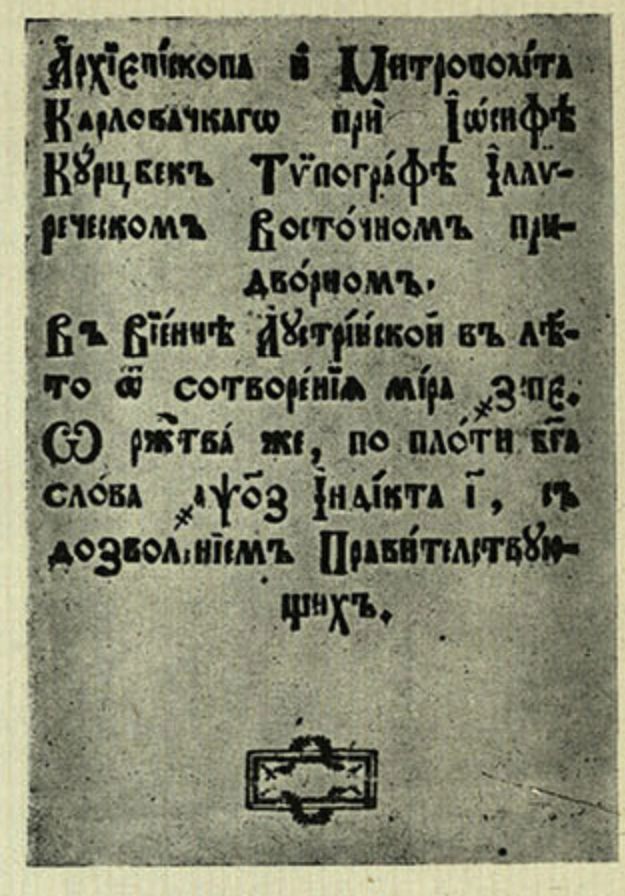

Насловна страна, л. [1 б]. →

1777—1778

144. УСТАВЛЕНИЈЕ ПАРОХИАЛНИЈА ШТОЛАРНИЈА ПЛАЋИ.
[Беч, код Ј. Курцбека, 1777—1778].

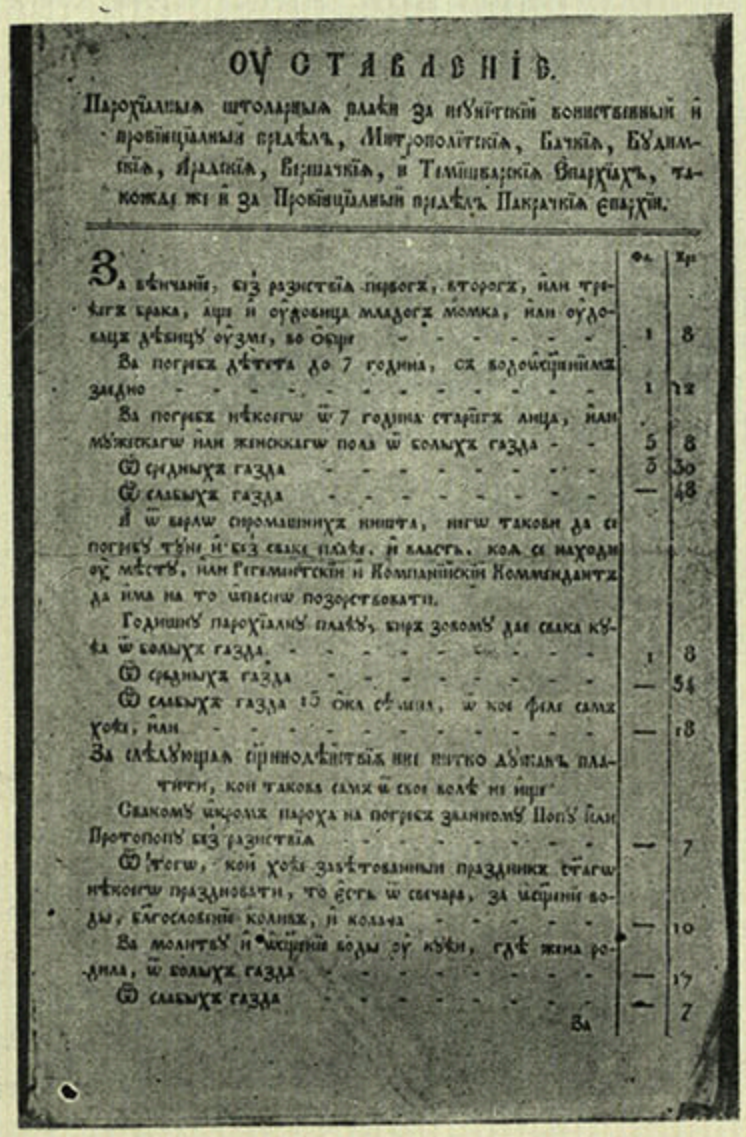

Стр. [4], без сигнатуре; кустода. 307 × 185.

Текст црквеном ћирилицом.

Посебан отисак из Регуламента од 1777.

БМС.

← *Наслов, стр. [1].*

1778

145. [КИШДОБРАНСКИ, Никола]: **ORIENTALIS ECCLESIAE RESPONSIO... ATHAN. [ASII] DEMETRIEVICHS [...]** [Б. м.], 1778.

Стр. 77+[2]; пагинација арапска; кватерниони са латинском сигнатуром, од 2 л. и арапским бројем ($A_2 - A_5$, на крају $E - E_5$); завр. украс 1, виньете на стр. 1, 3, 5; кустода. Брош. 175 × 100.

Текст. латиницом.

Садржај: Стр 3: AD LECTOREM.
Стр. 5: [почетак текста].
Стр. [1]: CORRIGENDA.
Стр. [2]: CONSPECTVS SOLVTORVM HIS PLAGVLIS ARGVMENTORVM. Primo soluuntur argumenta de processione Spiritus Sancti a pag. 13. ad pag. 33. — Secundo de primatu Papae a pag. 33. ad pag. 58. — Tertio de Purgatorio a pag. 58. vsque ad conclvsionem.

Лит.: *М. Костић*, Акатоличка књижевност у Срба крајем XVII–XVIII в. Службени лист Српске православне патријаршије, II (1921), 344–345.

ПББ.

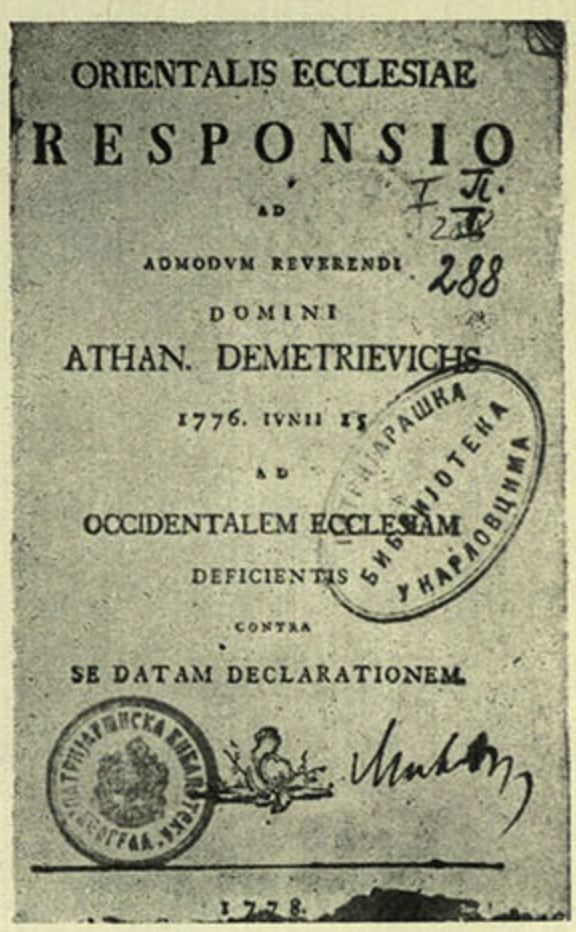
ORIENTALIS ECCLESIAE
RESPONSIO
AD
ADMODVM REVERENDI
DOMINI
ATHAN. DEMETRIEVICHS
1776. IVNII 15
AD
OCCIDENTALEM ECCLESIAM
DEFICIENTIS
CONTRA
SE DATAM DECLARATIONEM.
1778.

Насловна страна, стр. [1] →

146. МИЛОРАДОВИЋ, Петар: **DISSERTATIO... DE SABURRA.** Budae, Typ. univ., 1778.

Дато по Г. Петрику.

Стр. 24; 170×115.

Садржи 15 одељака који су подељени на 59 параграфа. На крају је садржај.

Инаугурална дисертација за нострификацију.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, стр. 360. — *G. Petrik*, Magyarország Bibliographiája, II . Budapest, 743. — *J. Szinnyei*, Magyar írók élete és munkái. VIII k. Budapest, 1902, 1428. — *Р. Јеремић*, Библиографија српске здравствене књижевности, Београд, 1947, 97. — *M. D. Grmek*, Inauguralne disertacije hrvatskih, srpskih i slovenačkih liječnika. Starine JAZU, 43 (1951), 166. — *У. Крстић*, Петар Милорадовић — први новосађанин лекар. Зборник МС, VIII, 1961, 49–51.

Библиотека Мађарског лекарског друштва, Будимпешта.

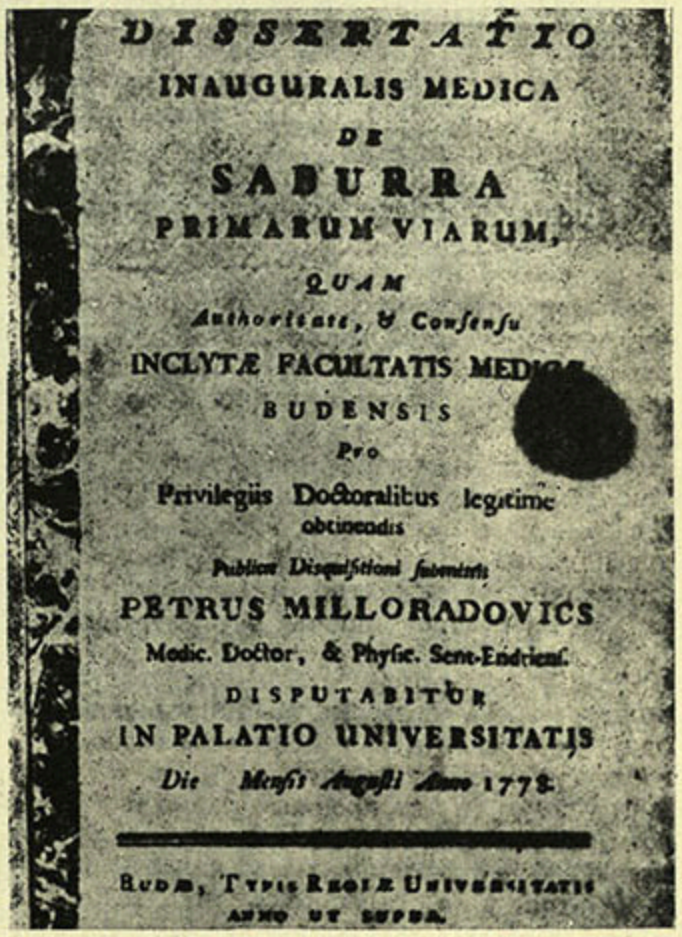
DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
DE
SABURRA
PRIMARUM VIARUM,
QUAM
Authoritate, & Consensu
INCLYTÆ FACULTATIS MEDICÆ
BUDENSIS
Pro
Privilegiis Doctoralibus legitime
obtinendis
Publicæ Disquisitioni submittit
PETRUS MILLORADOVICS
Medic. Doctor, & Physic. Sent-Endriens.
DISPUTABITUR
IN PALATIO UNIVERSITATIS
Die Mensis Augusti Anno 1778.
BUDÆ, Typis Regiæ Universitatis
ANNO UT SUPRA.

Насловна страна, стр. [1]. →

147. МЈЕСЈАЦОСЛОВ ЗА... ГРЕЧЕСКАГО НЕУНИТАГО ЗАКОНА НАРОД, НА ЉЕТО... 1778 Ѣ... Вїеннѣ, при Іωсифѣ ѿ Кѵрцвекъ, [1778].

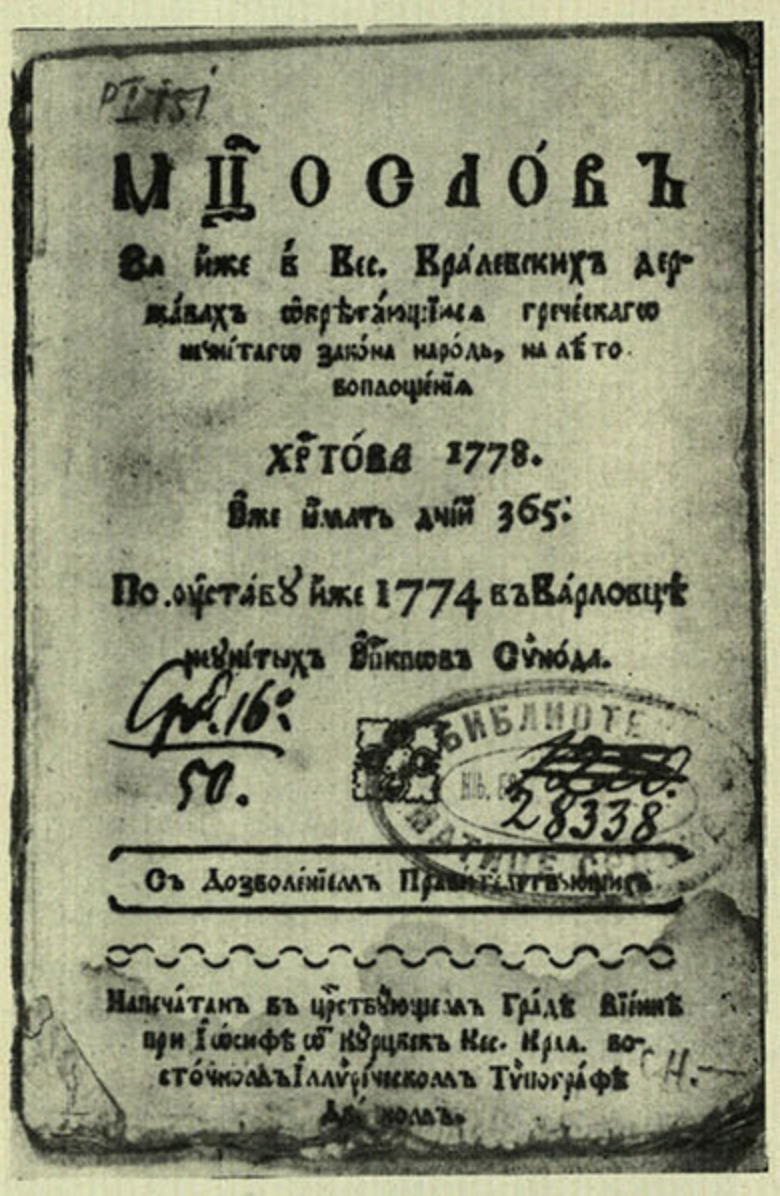

МЦ҃ОСЛО́ВЪ

За їже ѣ Кес. Кра́левскихъ дер-
жа́вахъ сѡвръша́ющїмсѧ грчѣ́скаго
нєунїтаго закѡна наро́дъ, на лѣ́то
воплощє́нїа

ХР҃То́ва 1778.

Їже и́мать дней 365:

По оу҃ста́вѣ їже 1774 въ Ка́рловцѣ
нєунїтыхъ ѳ҃ископовъ Сѵ҃но́да.

Съ Дозволе́нїемъ Прави́тельствующимъ

Напєча́танъ бъ цр҃ствующемъ Гра́дѣ Вїеннѣ
при Їѡсифѣ ѿ Кѵрцбєкъ Кес. Крл. во-
сто́чнодалъ Їллѵ́рїческомъ Тѵ҃по́графѣ
Дво́ломъ.

Насловна страна, стр. [3].

Стр. [25], један секстернион са сигнатуром)(—)(7; употребљен киновар; са једном ил.; кустода. 128 × 83.

Текст црквеном ћирилицом.

Календар почиње септембром. Осим календарског дела, нема других прилога.

БМС.

Марија Терезија, стр. [2].

148. МЈЕСЈАЦОСЛОВ. Ѣ... Вїеннѣ, при Іωсифѣ ѿ Кѵрцвекъ [1778].

Стр. [31], два кватерниона са сигнатуром)(2—)(5 ()(3 испуштено) и)()(—)()(2; употребљен киновар; са једном ил. Кустода. 174 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Календар почиње септембром, и у њему нису назначени седмични дани ни покретни празници, већ само датуми и непокретни празници, тако да се може употребљавати сваке године. Изнад календарског текста у правоугаоној вињети претстављени су домаћи радови у том месецу и донет је одговарајући зоодијаков знак. На стр. [27], после календарског дела дата су Пасхалиа од 1778 до 1800. Илустрације за овај календар уступио нам је Др. М. Костић.

БМС. (без ил.).

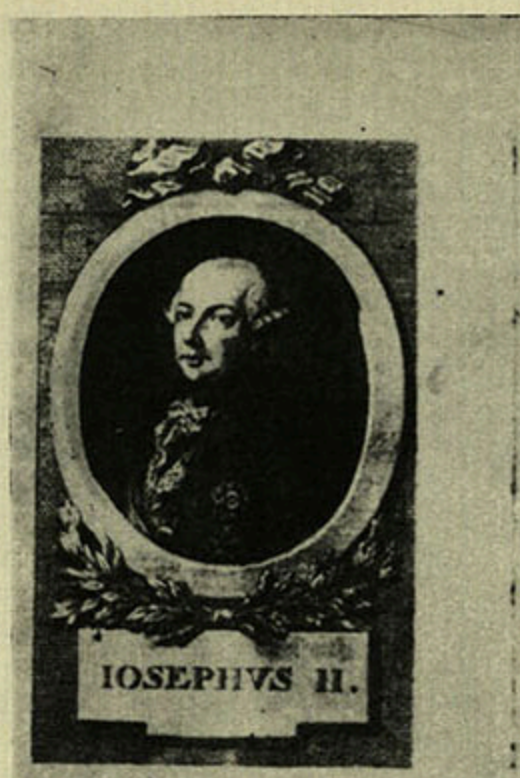

Јосиф II, стр. [2].

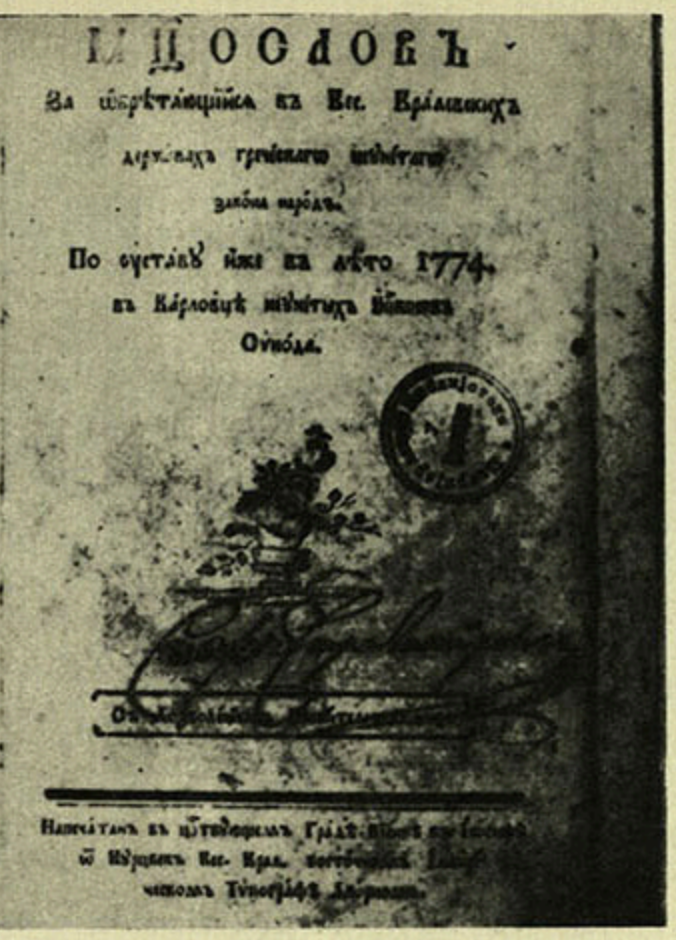

Насловна страна, стр. [3].

149. ОРФЕЛИН, Захарија: **СЛАВЕНСКЯ И ВАЛАХІЙКАЯ КАЛЛІГРАФІА.** [Бакарна типографија Захарије Орфелина]. Въ Карловцѣ Сремскомъ, 1778.

Насловна страна, таб. [1].

Таб. 17, означених арапским бројевима. Језик српски и румунски, слова грађанска и црквена. Насловна страна има барокни декоративни оквир, остале стране дволинијски оквир. Бакрорезни отисци са једне стране, друга празна. 390 × 240 мм.

Текст црквеном ћирилицом, насловна страна грађанском.

Таб. 2: Перпендикѹлярное Перъ положеніе к' наставленію зарѣзанъ.

Таб. 3: [Илустрације како се седи за столом и пише, како рука држи перо при писању. Слика линеала, паралелног линеала, оловке и туша].

Таб. 4: 1 Линиратый образъ за слова строчнаѧ, 2 Линиратый образъ за свака слова.

Таб. 5: I Пропись Школскій. I. Черты или части словъ. — 2. Пр: Шк: II Сложеніе словъ изъ частей.

Таб. 6: 3. Пропись Школскій. I. Слова цѣлаѧ — 4. Пр: Шк: Слоги строчныѧ.

Таб. 7: 5. Пропись Школскій. I. Слоги писменъ строчныхъ съ внѣстрочными. — 6. Пр: Шк: II. РЕЧЕНІѦ БЕЗ' ЗАЧАЛНЫХЪ СЛОКЪ.

Таб. 8: 7. Пропись Школскій. Iā. Части и сложеніе словъ зачалныхъ. ѝ. Писмена цѣлаѧ зачалнаѧ. — 8. Пр: Шк: II Реченіѧ съ писмени зачалными.

Таб. 9: 9 Пропись Школскій. ā. Примѣръ сочиненіѧ. ѝ. Примѣръ сочиненіѧ.

Таб. 10: Ī. Прописъ Школскій. Калахійскимъ слогомъ.

Таб. 11: āі. Пропись Школскій. Примѣръ цѣлагѡ очиненіѧ.

Таб. 12: Части и сложеніе словъ писаніѧ канц: минейскагѡ.

Таб. 13: Три алфавита словъ минейскихъ подзачалныхъ.

Таб. 14: Три алфавита словъ минейскихъ зачалныхъ.

Таб. 15: Новаѧ Калахійскаѧ Канцелларіа.

Таб. 16: Кольное Калахійское писаніе.

Таб. 17: Писаніе Краткое.

У смислу школских реформи Марије Терезије била је обраћена пажња и на учење лепог писања. 7 октобра 1776 Илирска дворска депутација обратила се митрополиту Вићентију Јовановићу Видаку с предлогом да Орфелин изради Калиграфију за српске и румунске основне школе. Пошто је Орфелин свршио тај посао, директор бечке сликарске академије Шмуцер дао је Илирској дворској депутацији најповољније мишљење о урађеном делу. На осиову тога у претставци Марији Терезији од 17 јуна 1777 Депутација је о Орфелиновом делу писала између осталог:„Dieser Entwurf, besonders dasjènige Blatt, so statt einer Zueignung Eurer Mayestät höchsten Titulenthält, ist so ausnehmend mühsam, so Künstlich und so schön, das es würcklich von einem der Illyrischen Nation in ihrem dermahligen Stande weder erwartet, noch angehoffet werden sollte und es Lässt jenes, was für die deutsche Calligraphie hierorts verfasset worden, würcklich nach sich.“ Тада је одлучено да се књига штампа у 3.000 примерака и да се сиромашним ђацима дели бесплатно.

Цена: кр. 51 (Кат. Новаковићев), кр. 38 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: *А. Ивић*, Архивска грађа. V, Београд, 1956, 166—173.

НББ. — БМС. — БГМ (деф).

1779

150. ПСАЛТИР. Ко Кіеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1779.

Л. 162, ! односно 161 пошто је л. 4 означен погрешно као 5, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л, и арапским бројем (A_3, $B-B_5$, последњи $V-V_5$), на крају 2 л. ($X-X_2$); иницијала има 2, загл. украса 19, завр. 8, виньете на л. 2, 3, 12, 14, 62, 75, 90, 119б· са једном ил. на л. 13б; на насловној страни (1а) исти декоративни оквир као у издању од 1771; наслов књиге на другом листу, чије су обе стране са дволинијским оквиром, а на угловима и на средини са штампарским украсима; у тексту књиге оквир од правих линија, горе и споља двострук; у тексту употребљен киновар; кустода. 160 × 98.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 3а: Васіліа Великагѡ похвалное слово ѡ чтеніи ѰАЛТИРЯ.

Л. 6а: Глагѡланіѣ аѵгѵстіна оучителѧ, въ прологѣ ѱалтири, и иныхъ ѡ силахъ Ѱалмѡвъ.

Л. 7б: На ѱаломъ пѧтый Ѳеодоритово толкованіе.

Л. 8а: Оустав ѡ ѱалтири[...]

Л. 12а: Разѵмно да вѣдетъ, какѡ подобаетъ, особь пѣти ѱлтирь.

Л. 14а: Д[а]в[и]да Пророка и ц[а]рѧ пѣснь.

Л. 119б: Пѣснь, ā.

Л. 130а: [ѱалмы изврaнныѧ].

Декоративна насловна страна, л. [1 а].

Насловна страна л. [2 а].

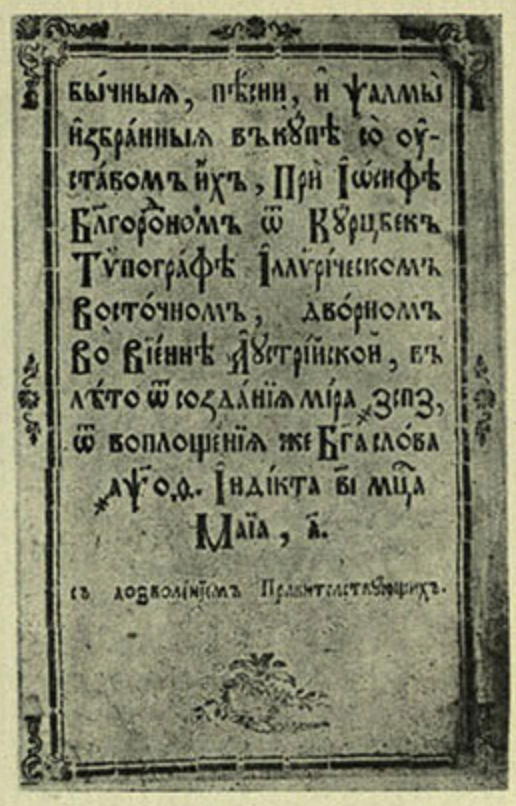

Насловна страна л. [2 б].

Л. 143б: Оустав҃ъ с[в҃]тыхъ о[т]цъ Б[о]гомъ пр҃еданный[...]

У овој години изишла су два издања Псалтира. Разлика је у правопису, украсним знацима и првом прилогу: у наслову I издања (л. 3а) стоји српски генитив **ѰАЛТИРЯ** уместо руског **ѰАЛТИРИ.**

Овај Псалтир је прештампан дословно с малог руског псалтира из почетка XVI века.

I 1771. — II издање. — III 1779. — IV 1788 (Курцбекова). — V 1793 (Новаковићево). — VI 1798 (Будимско), и доцнија издања.

Лит.: *Ундольский*, 2687.

БМС. — НББ. (непотпуно).

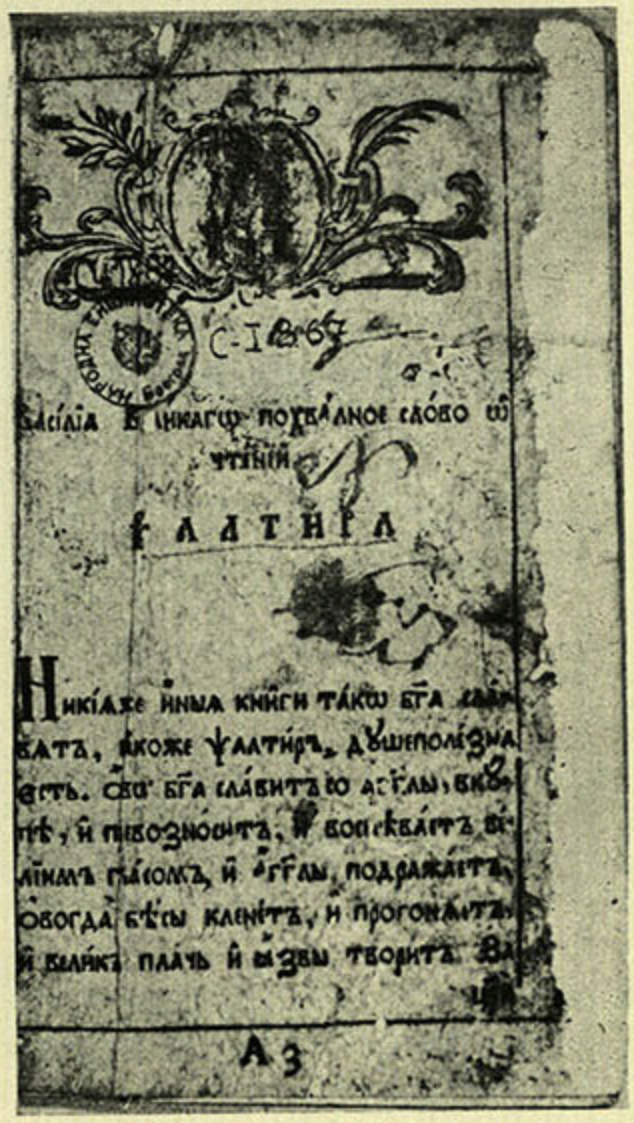

Прва страна текста, л. (3 а). →

151. ПСАЛТИР. Во Бїенн҃ѣ, при Іωсиф҃ѣ... ѿ Кѵ҃рцбекъ, 1779.

Декоративна насловна страна, л. [1 а].

Насловна страна л. [2 а].

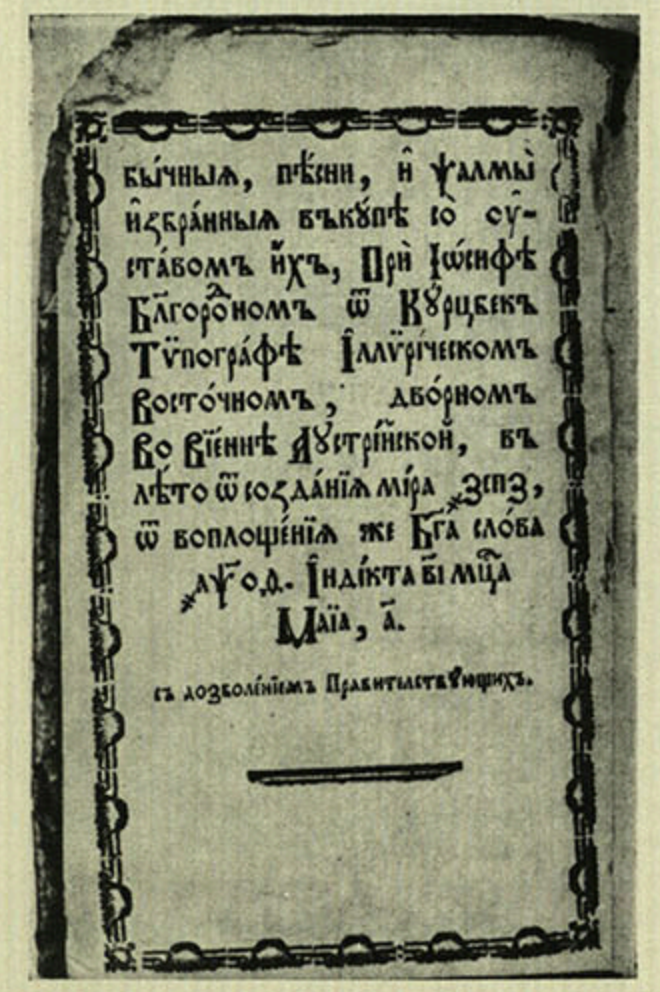

Насловна страна л. [2 б].

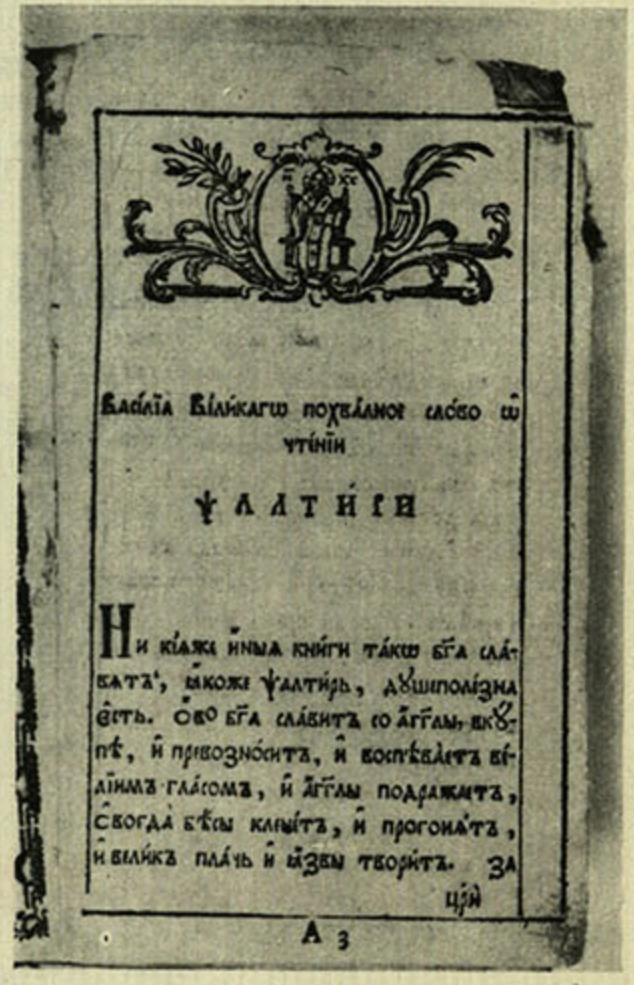

Прва страна текста, л. (3 а).

Л. 162, ! односно 161 пошто је л. 4 нумерисан погрешно као 5, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_3, B — B_5, последњи V — V_4, испуштено D_3, N_3, S_5, V_5 и X_2), последња 2 л. са сигнатуром X на првом л.; иницијала има 2, загл. украса 21, завр. 7, виньете на л.: 2, 3, 12, 14, 62, 75, 119, са 1 ил. на л. 13, која је идентична са онима из претходних издања. Декоративна насловна страна иста као у псалтирима од 1771 и I издању од 1779; наслов књиге на 2 л. а, б са украсним оквиром; текст у књизи са истим оквиром као и претходна издања, и са киноваром; кустода. 158×99.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово, II издање Псалтира у истој години има исти текст као и ранија издања. Разлика је у правопису, украсним знацима и у наслову првог прилога: овде је руски генитив **ПѢАТИРИ** (ил. 3).

III издање.

Лит.: *Ундольский*, 2687.

БГМ.

1780

152. БУКВАР. Къ... Кїеннѣ, въ... Типографїи Іωсифа... ѿ Кѵрцвекъ, 1780.

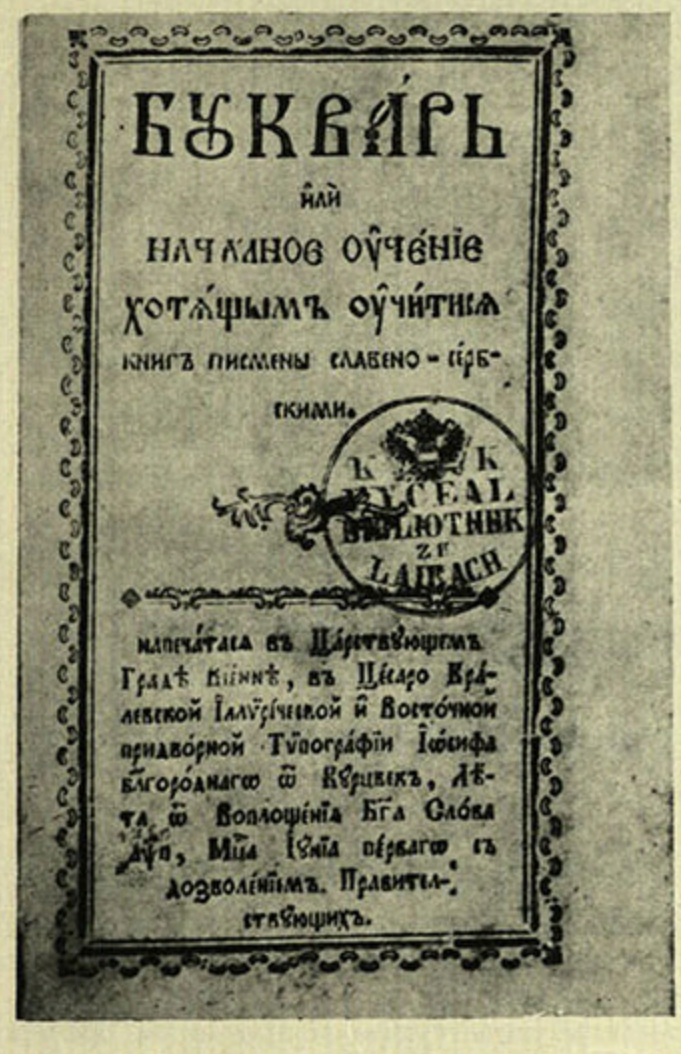
БУКВАРЬ
ЙЛИ
НАЧАЛНОЕ ОУЧЕНІЕ
ХОТѢЩЫМЪ ОУЧИТИСѦ
КНИГЪ ПИСМЕНЫ СЛАВЕНО-РОС-
СКИМИ.
К. К. MUSEAL-BIBLIOTHEK ZU LAIBACH
НАПЕЧАТАНА ВЪ ПРЕБЫВАЮЩЕМЪ
Градѣ Кіеннѣ, въ Цѣсарѣ Кралевской Іллѵрічевой й Восточной
придворной Типографїи Іωсифа
Бѣгородскаго ѿ Кѵрцвекъ, Лѣта ѿ Воплощенїа Бга Слова
Аѵпа, Мца Іѵнїа пѣрваго въ
дозволенїимъ. Правительствующихъ.

Насловна страна, стр. [1].

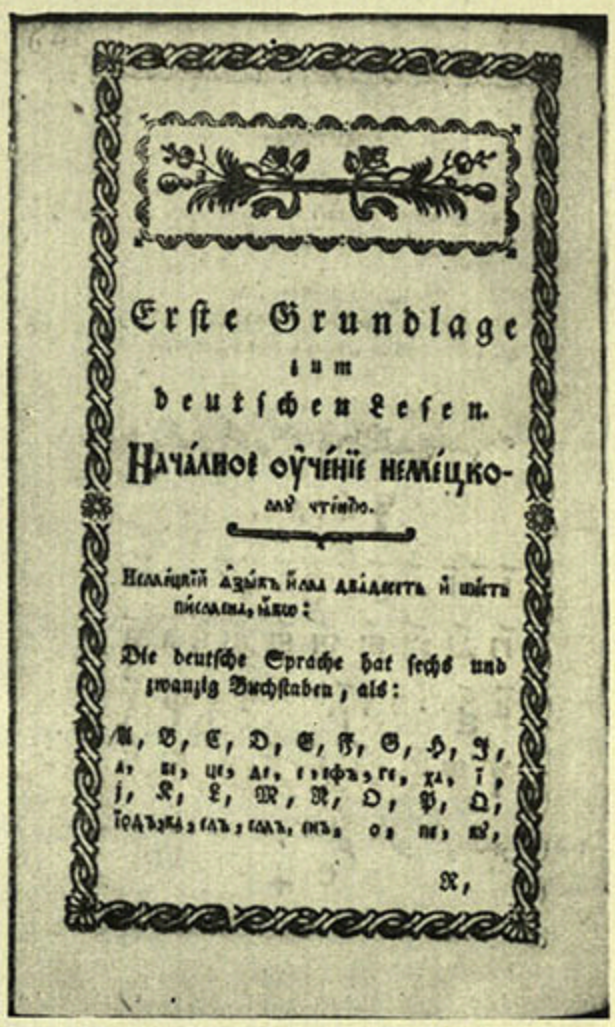
Erſte Grundlage
zum
deutſchen Leſen.
НАЧАЛНОЕ ОУЧЕНІЕ НѢМЕЦКОМѹ ЧТЕНІЮ.
Нѣмецкій Азыкъ имѣл двадесѧть й шѣсть писмена, сіи:
Die deutſche Sprache hat ſechs und zwanzig Buchſtaben, als:
A, B, C, D, E, F, G, H, I, a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, K, L, M, N, O, P, Q, r, s, t, u, v, w, x, y, z,
X,

Прва страна немачког буквара, стр. [64].

Стр. [79], кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a_2 — a_4, на крају f, f_2); иницијала има 9, виньете на стр. [3, 17, 24, 59, 64, 78]; са 1 ил. на стр. [2]; насловни текст има оквир дволинијски, и спољни од графичких украса; прва страна немачког буквара, оквир од плетеница; кустода. 160 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Књига је састављена из два ранија буквара: од 1770 и 1774. Према Буквару од 1770 трописмени слогови су проширени на све самогласнике, безгласнике и двојегласнике. Молитве јутарње, молитве пре и после обеда и молитве вечерње пред спавање дате су све, и истим редом, као у Буквару од 1770; само што у јутарњим молитвама псалам 50 није означен. Изостављене су Десет заповеди, Орто-

доксос омологија из Могилина Катихизиса и, нарочито, на предлог цензора Секереша, Символ Атанасијев. Уместо тога дате су молитве и „стихи учителни“ из Левшиновог Катихизиса, као у Буквару од 1774. Немачки буквар узет је из Буквара од 1774.

На молбу Курцбекову, 1777 године, да му се допусти поновно штампање Буквара из 1770, јер Срби неће да купују онај из 1774, Секереш је поднео компромисан предлог — који је и усвојен —, да се у новом издању употреби делом текст Буквара из 1770, а делом текст Буквара из 1774. Тако је дошло до издања Буквара од 1780.

IV издање.

Лит.: *А. Ивић*, Архивска грађа V, Београд, 1956, 93—97.

УБЉ.

153. ИРМОЛОГИЈ. Во Вїеннѣ, при Іωсифѣ Кѳрцбекъ, 1780.

Јован Дамаскин, л. [1 б].

Насловна страна л. [2 а].

Насловна страна л. [2 б].

Л. [4]+172, фолијација ћирилска црквеним словима, дуерниони, први без сигнатуре, остали, за први л. са латинском и ћирилском црквеном сигнатуром, а за други и трећи л. са латинском сигнатуром и арапским бројем (A — A_3 на крају Vv$_{иг}$ — Vv_3); иницијала 15, загл. украса 24, завр. 12, виньете на л. [2], 1: стране наслова са украсним оквиром; у наслову и тексту употребљен је киновар; кустода. 210 × 104.

Текст црквеном ћирилицом.

I издање. — II 1791.

Лит.: *Шафарик*, 900. — *Новаковић*, 72.

НББ. — БМС. — БГМ.

154. УРБАРИУМ. [Беч, код Ј. Курцбека, 1780].

Стр. 26+[2]; пагинација арапска; табаци од 2 л. са латинском сигнатуром на 1 л. (a — Q); загл. украс 1, завр. 1, виньета на стр. 1; кустода. Брош. 314 × 193.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 1: **ПЕРВОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ СЕССІОНАХЪ, И РАЗДѢЛЕНІИ ИХЪ.** [са 3 §.]

Стр. 6: **ВТОРОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ ПРИНАДЛЕЖАЩИХЪ ПОДАННИКЪ ПОЛЗАХЪ.** [са 1 §.]

Стр. 7: **ТРЕТОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ ДРОБАХЪ, И ЖИРОБИНЫ.** [са 3 §.]

Стр. 10: **ЧЕТВЕРТОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ РАБОТАХЪ, И ДАНІЯХЪ, ПОДДАННИКОВЪ.** [са 4 §.]

Стр. 18: **ПАТОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ ДЕСЕТКѢ** [са 5 §.]

Стр. 21: **ШЕСТОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ ЗЕМЕЛНЫМЪ ГОСПОДАМЪ ПРИНАДЛЕЖАЩИХЪ ПРЕИМѢЩЕСТВА.** [са 3 §.]

Стр. 25: **СЕДМОЕ РАЗДѢЛЕНІЕ. СЪ ИЗБРАНІИ КНЕЗА.**

Стр. [1]: **А. РАБОТНАЯ ТАБЕЛЛА.**

Стр. [2]: **ТАБЕЛЛА АРЕНДЕ ТЕРГОВАЧКЕ КЪ РАЗДѢЛЕНІЮ ЧЕТВЕРТОМѢ § II ПѢНКТѢ VII. ПРИНАДЛЕЖАЩАЯ.**

Без насловне стране: наслов је на првој страни изнад текста. На крају уредбе нема ни потврде ни потписа. У сачуваном примерку испод штампаног текста печатом тамишке жупаније оверио је Франц Шомођи, жупанијски подбележник, ову штампану уредбу која је 10 октобра 1780 изнета пред генералну скупштину Тамишке жупаније.

Историјски Архив АПВ, Ср. Карловцима.

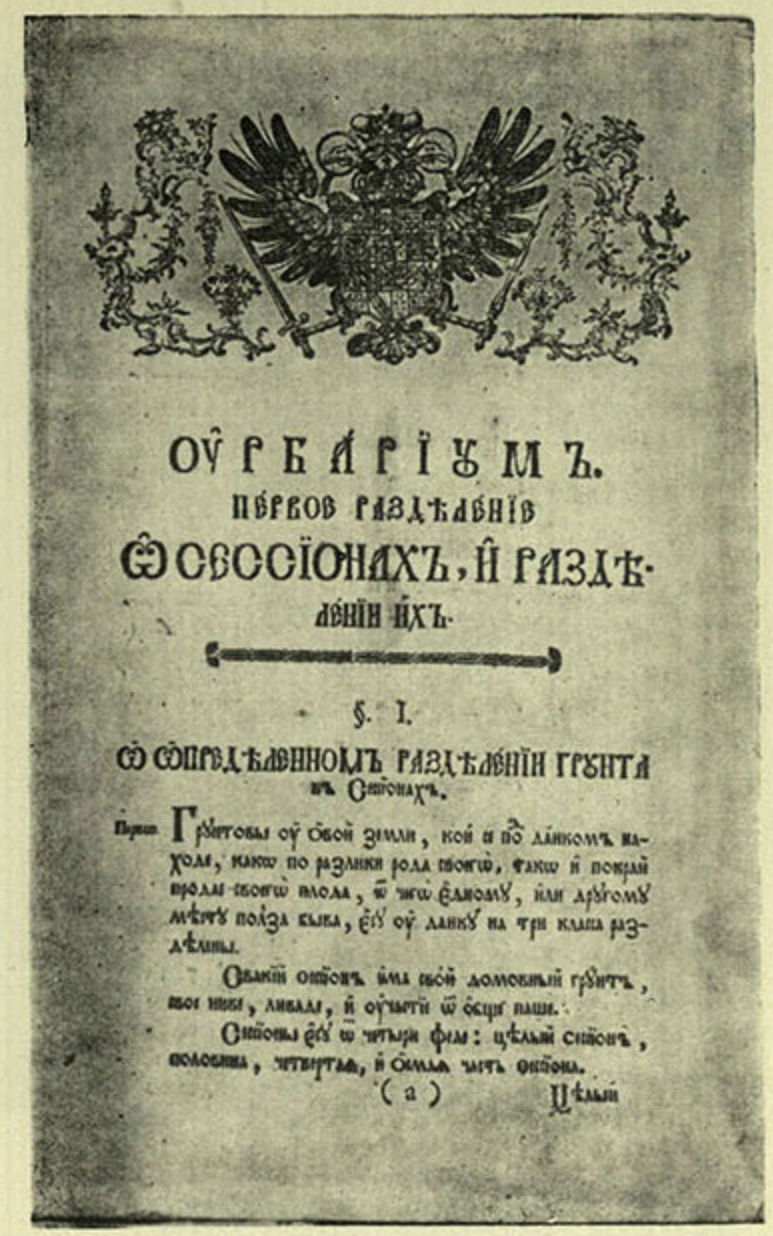

ОУ Р Б А Р І У М Ъ.
ПѢРВОВ РАЗДѢЛЕНІѢ
СЪ СЕССІОНАХЪ, И РАЗДѢЛЕНІИ ИХЪ.

§. I.

СЪ СОПРЕДѢЛЕННОМЪ РАЗДѢЛЕНІИ ГРУНТА ВЪ СЕЛОНАХЪ.

Первое Грунтовы оу своей земли, кой и по ланкомъ находи, какво по разлики рода своего, такво и покадй продаи своего плода, то ихъ единому, или другому мѣрѣ поліза была, ей оу ланку на три класа раздѣлены.

Сваки селонъ има свой домовный грунтъ, свое ниве, ливади, и оучасти во общи паши.

Селонъ ест на четыри фил: цѣлый селонъ, половина, четврта, и осма часть селона.

(a) Цѣлый

Наслов на првој страни изнад текста, стр. [1].

1781

155. БУКВАР. Къ Вѣеннѣ, [код Ј. Курцбека]. 1781.

Букварь ради употребленія сербскаго юношества въ Хунгарскомъ кральевствѣ и присовокупленныхъ ему предѣлахъ. (Въ Віеннѣ) 1781. 8⁰. 46 стр.

Дато по Шафарику.

Судећи по броју страна, Буквар је, изгледа, краћи од онога из 1780, и вероватно је без немачког текста.

V издање.

Лит.: *Шафарик*, 294. — *Новаковић*, 73.

156. ГЕОРГИЈЕВИЋ, Димитрије: **СЛОВО ѢЪ ДЄНЬ ТОРЖЄСТЄЄННЫѦ ІНЩІАЛАЩІИ МЄУЄЄЯ ѿ ПУТНИКЪ. Ко Вїєннѣ, при Іωсифѣ ѿ Кѳрцвєкъ, 1781.**

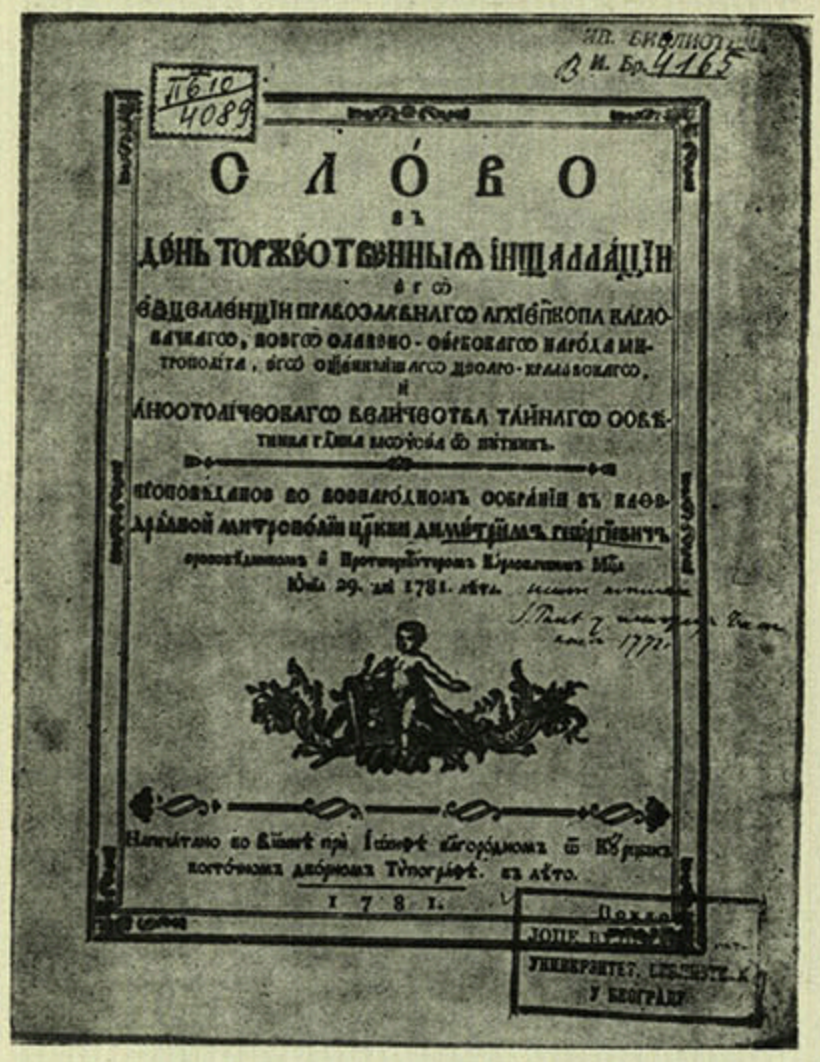
ИП. БИБЛИОТ
З И. Бр. 4165
ПБІС
4089
УНИВЕРЗИТЕТ
У БЕОГРАДУ

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 22, пагинација ћирилска црквеним словима, дуерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a_2 — a_3, на крају с — c_3); иницијал један, виньете на стр. 1, 3; кустода. Брош. 235 × 177.

Текст црквеном ћирилицом.

Говор је на славеносрпском, али се писац краљевом изасланику грофу Антонију Јанковићу от Дарувара обраћа на латинском (стр. 16—18), што затим понавља у преводу.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1873), 313.

УББ. — БГМ.

157. КНИЖИЦА СИЈА ЗБОРНИК ИМЕНУЈЕМАЈА... МОЛЕНИЈ... СОБРАНИЈЕ.
Ѣъ... Вїєннѣ, въ... Т\погрлфїи Іωсифа... ѿ Кѳрцвєкъ, 1781.

Л. 116; грешке у фолијацији: л. 34 и 35 нису означени; л. 47 означен као 46, л. 49 као 40, л. 84 као 80, л. 87—116, осим л. 112, нису означени; фолијација ћирилска црквеним словима, секстерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_2 — a_7, последњи i — i_7), затим тернион (к — $к_4$), и на крају 2 л., први са сигнатуром Q; иницијала има 2, загл. украса 2, завр. 5, виньете на л. 2, 13, 36, 48, 59, 62, 78, 93; са 4 ил. л. 1б, 35б, 47б, 77б; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 135 × 79.

Текст црквеном ћирилицом.

У овој години има два издања књиге. Она се највише разликују у графичким украсима. Немамо никакав поузданији критеријум да утврдимо које је издање прво штампано.

I, II 1770. — III издање. — IV 1781. — V 1792 (у Бечу). — VII, VIII, IX 1799, у Будиму.

БМС.

КНИЖИЦА СІЯ

ЗБОРНИКЪ
ИМЕНУЄМАЯ,
ТО ЄСТЬ
НѢКОТОРЫХЪ МОЛЕНІЙ
НА ВСЯКЪ ДЕНЬ ПОТРѢБНЫХЪ
СОБРАНІЄ.

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

Напечатася въ цѣтвующемъ Градѣ Бѣнѣ, въ Цесарско-Кралевской придворной Иллурической и Восточной Типографіи Іосифа Лаврентія Благороднаго отъ Кирцбекъ, въ лѣто отъ Рѣтва Христова ,ѵпѳ: Мца Марта. Съ дозволенїемъ Правительствующихъ.

ЈОЦЕ ВУЈИЋА
у Сеги

Насловна страна, л. [1 а].

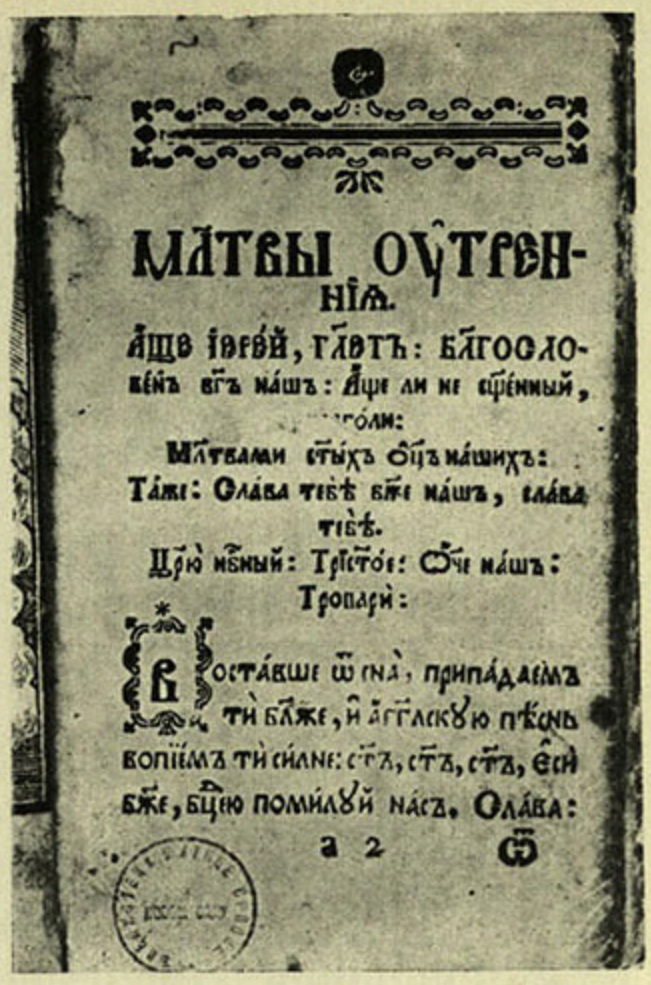
МАТВЫ ОУТРЕННІЙ.

Аще іерей, глетъ: Благословенъ Бгъ нашъ: Аще ли не ієрей, глетъ:

Молитвами стыхъ отецъ нашихъ: Тамі: Слава тебѣ Бже нашъ, слава тебѣ.

Црю небный: Тристое: Отче нашъ:

Тропари:

Бестѣлесныя силы, припадаемъ ти Бже, и аггельскую пѣснь вопіемъ ти сильне: стъ, стъ, стъ, єси Бже, Бцею помилуй насъ. Слава:

а 2

Прва страна текста, л. [2 а].

158. КНИЖИЦА СИЈА ЗБОРНИК ИМЕНУЈЕМАЈА.... МОЛЕНИЈ... СОБРАНИЈЕ.

Къ... Бѣнѣ, въ... Типографіи... Іосифа... отъ Кирцбекъ, 1781.

Л. 80 + 30; грешке у фолијацији: л. 36 уместо 32, л. 80 уместо 84; фолијација ћирилска црквеним словима, секстерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a_2—a_7, последњи i — i_7,) затим тернион (к — $к_4$) и на крају 2 л. први са сигнатуром l: иницијала има 2, загл. украса 2, завр. 5, виньете на л. 2, 13, 36, 48, 59, 62б, 78, 93; са 4 ил. на л. 1б, 35б, 47б, 77б; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 121 × 79.

Текст црквеном ћирилицом.

Друго издање у истој години.

НББ.

КНИЖИЦА СІЯ

ЗБОРНИКЪ
ИМЕНУЄМАЯ,
ТО ЄСТЬ
НѢКОТОРЫХЪ МОЛЕНІЙ
НА ВСЯКЪ ДЕНЬ ПОТРѢБНЫХЪ
СОБРАНІЄ.

Напечатася въ цѣтвующемъ Градѣ Бѣнѣ, въ Цесарско-Кралевской придворной Иллурической и Восточной Типографіи Іосифа Лаврентія Благороднаго отъ Кирцбекъ, въ лѣто отъ Рѣтва Христова ,ѵпѳ: Мца Марта. Съ дозволенїемъ Правительствующихъ.

Насловна страна, л. [1 а].→

159. СИМОНОВИЋ, СИМЕОН: **ꙁПИСАНІЄ СТАГѠ БЖІѪ ГРАДА ІЄРЅСАЛІМА.** Ѣ' Кієннѣ, [бакрорез Христофора Жефаровића], 1781.

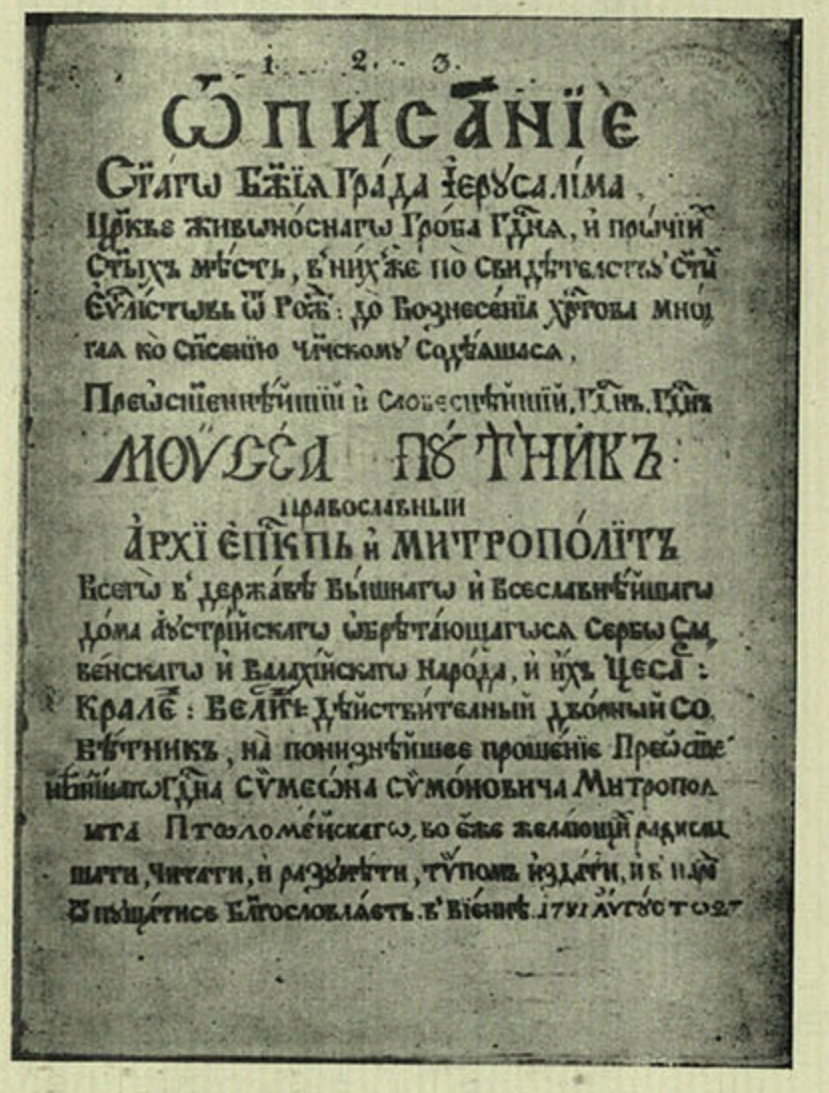
1. 2. 3.

ꙁПИСАНІЄ

СТАГѠ БЖІѪ ГРАДА ІЄРУСАЛІМА,

ЦРКВЕ ЖИВОНОСНАГѠ ГРОБА ГДНА, И ПРОЧІИ СТЫХ МѢСТЪ, Ѣ НИХЖЕ ПО СВИДѢТЕЛСТВУ СТІИ ЄВЛІСТОВЫ ꙁ РОЖ: ДО ВОЗНЕСЕНІА ХРТОВА МНОГА КО СПСЕНІЮ ЧІЇСКОМУ СОДѢВАШАСА,

ПРЕѠСВЩЕННѢЙШІЙ І СЛОВЕСНѢЙШІЙ, ГДНЪ, ГДНЪ

МОѶСЄЙ ПѢТНИКЪ:

ПРАВОСЛАВНЫЙ

АРХІЄПСКПЪ И МИТРОПОЛІТЪ

ВСЕГѠ Ѣ' ДЕРЖАВѢ ВЫШНАГѠ И ВСЕСЛАВНѢЙШАГѠ ДОМА АВСТРІЙСКАГѠ ОБРѢТАЮЩАГОСА СЕРБѠ СМ, ВЕНСКАГѠ И ВЛАХІЙСКАГѠ НАРОДА, И ІХЪ ЦЄСА: КРАЛЄ: ВЕЛІѢ ДѢЙСТВІТЕЛНЫЙ ДВОРНЫЙ СОВѢТНИКЪ, НА ПОНИЗНѢЙШЕЕ ПРОШЄНІЄ ПРЕѠСВЩЕННѢЙШАГѠ ГДНА СѶМЕѠНА СѶМОНОВИЧА МИТРОПОЛИТА ПТОЛОМЄЙСКАГѠ, ВО ЄВЕ ЖЕЛАЮЩІЙ МАЛОСЪ ШІТИ, ЧІТАТИ, И РАЗѴМѢТИ, ТѶПОМЪ ИЗДАТИ, И Ѣ НЫ ВЪПЩАТИСЄ БЛГОСЛОВЛАЄТЪ Ѣ' ВІЄННѢ 1781 АѴГѴСТА 027

Стр. 53, насловна страна са пагинацијом 1, 2, 3, пагинација арапска, табаци без сигнатуре; са 70 ил.; све стране немају кустоде (27—29, 35, 45). 220 × 167.

Текст црквеном ћирилицом.

У овом издању изостављено је име Христофора Жефаровића на насловној страни која је поново резана. Затим, измењен је у наслову датум и уместо Исаије Антоновића дошао је митрополит Мојсеј Путник, са чијим је благословом и одобрењем и објављена књига. Исто тако, Симеон Симоновић овде није архимандрит јерусалимски, већ митрополит Птоломејски, што је исправљено на свим местима у књизи. Текст је, иначе, остао без промене.

I 1748. — II 1771. — III издање.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 724. — *Новаковић*, 74. — *Ундольский*, 2721.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ. — Государственная публичная библиотека УССР, Кијев.

←*Насловна страна, стр. 1, 2, 3.*

160. СОБРАНИЈЕ РАЗЛИЧНИХ МОЛИТВ. **Ко Кієннѣ, при Іѡсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ,** 1781.

Л. 14, пагинација ћирилска црквеним словима, прво кватернион, на крају тернион са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a_2 — a_5 и b — b_5); загл. украс 1, завр. 1, виньета на л. 2; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 162 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 2а: **М[О]Л[И]ТВЫ ОѶТРЄНІѦ.**

Л. 10б: **М[О]Л[И]ТВЫ ПРЄД' ОБѢДОМЪ.**

Л. 12а: **М[О]Л[И]ТВЫ НА СОНЪ ГРѦДЯЩІИХЪ.**

Издања ове књижице из почетка XIX в. имају при крају на два листа Десет заповести, па се претпоставља да у овом примерку недостају ти листови. Међутим, док се претпоставка не потврди, морамо сматрати овај примерак као потпун.

Собраније је доспело у Народну библиотеку као адлигат уз Мушкатировићеве Причте из 1787, што га је вероватно и сачувало. Намењено основним школама, оно је морало имати више издања у XVIII в., али до наласка овог примерка ниједно нам није било познато. Књижица је забележена једино у каталогу Новаковићевом од 1793 и у будумском каталогу од 1798.

Лит.: Б. Стипчевић, — Д. Стошић, Једно непознато „Собраніе" из XVIII века. Библиотекар, IX (1957), 224—226.

НББ.

СОБРАНІЄ
РАЗЛИЧНЫХЪ
МАТЕРЪ ВО ОУПОТРЕ-
БЛЕНІЄ ОУЧАЩАГОСЯ ОВРЪКА-
ГОСЯ НАЧИТАГО ЮНОШЕСТВА.

СЪ ДОЗВОЛЕНІЄМЪ ПРАВИТЕЛ-
СТВУЮЩИХЪ.

Напечатано во Вѣнѣ, при Іоаннѣ Благо-
родномъ фонъ Курцбекѣ, Восточномъ Авс-
номъ Типографѣ: въ лѣто. 1781.

Насловна страна, л. [1 а].

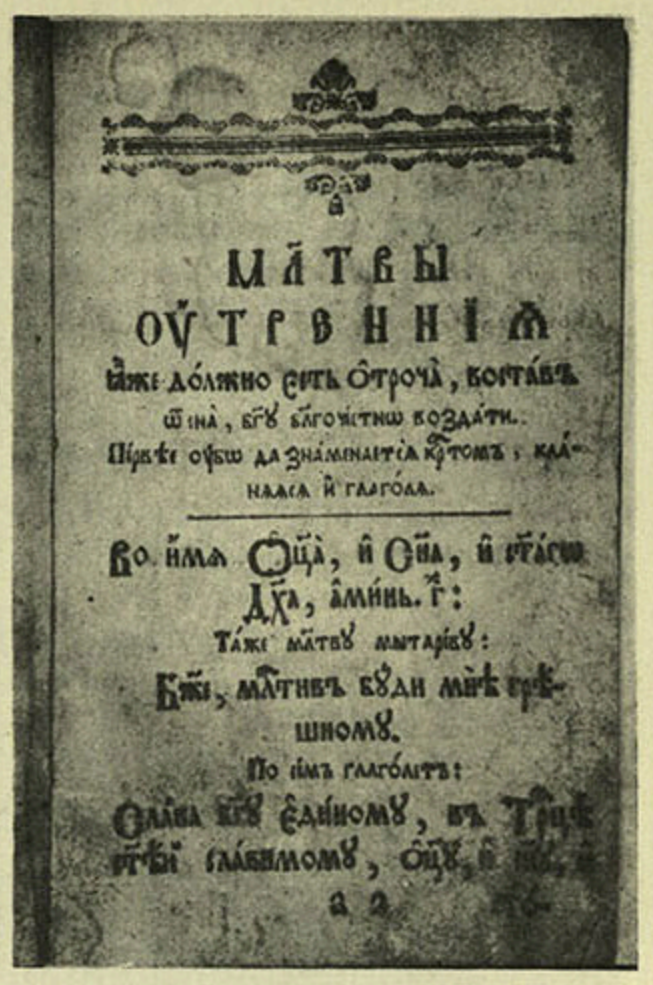

МАТЕРЫ
ОУТРЕННІЯ
ІЖЕ ДОЛЖНО СУТЬ ОТРОЧАТЪ, ВОСТАВЪ
ОТЪ СНА, БГУ БЛАГОЧЕСТНО ВОЗДАТИ.
ПРЕЖДЕ ОУБО ДА ЗНАМЕНАЕТСЯ КРЕСТОМЪ, КЛА-
НЯЯСЯ И ГЛАГОЛА.

ВО ІМЯ ОЦА, И ОНА, И СТАГО
ДХА, АМИНЬ. Г:
ТАЖЕ МАТЕРЬ МЫТАРЕВЫ:
БЖЕ, МЛТВЪ БУДИ МНѢ ГРѢ-
ШНОМУ.
ПО СІМЪ ГЛАГОЛИТЪ:
СЛАВА БГУ ЄДИНОМУ, ВЪ ТРІ-
ЦѢ СВѢТЛѢЙ СЛАВИМОМУ, ОЦУ, И ОНУ, И СТО-
МУ ДХУ, НЫНѢ И ПРІЮ, И ВО ВѢКИ
ВѢКОВЪ, АМИНЬ.

Прва страна, л. [2 а].

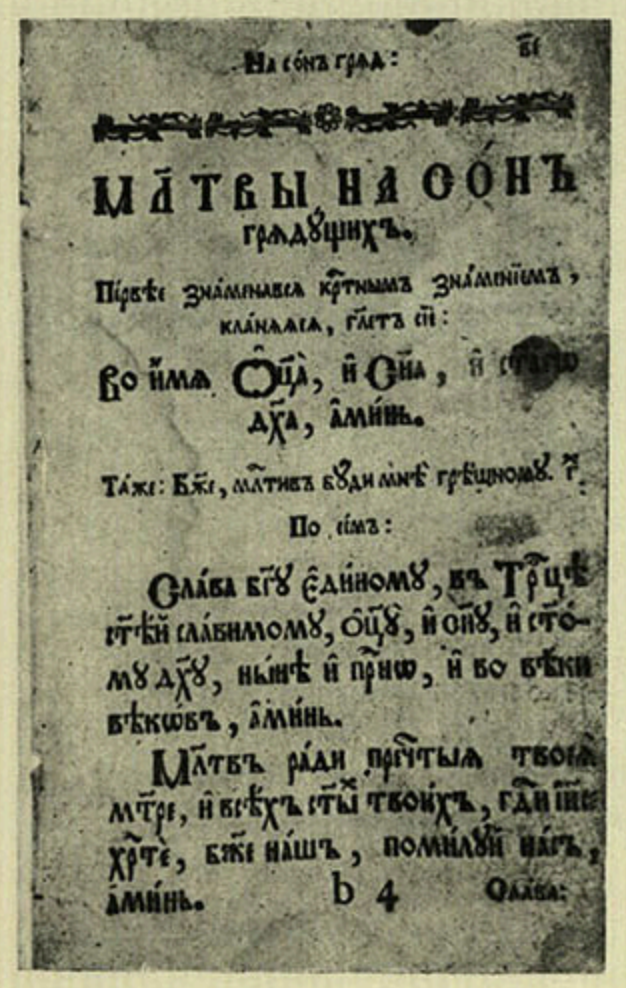

НА СОНЪ ГРАДЯ: БІ

МАТЕРЫ НА СОНЪ
ГРАДУЩИХЪ.

ПРЕЖДЕ ЗНАМЕНАВСЯ КРЕСТНЫМЪ ЗНАМЕНІЕМЪ,
КЛАНЯЯСЯ, ГЛАТЪ СІЙ:

ВО ІМЯ ОЦА, И ОНА, И СТАГО
ДХА, АМИНЬ.

ТАЖЕ: БЖЕ, МЛТВЪ БУДИ МНѢ ГРѢШНОМУ. Г.

ПО СІМЪ:

СЛАВА БГУ ЄДИНОМУ, ВЪ ТРІ-
ЦѢ СВѢТЛѢЙ СЛАВИМОМУ, ОЦУ, И ОНУ, И СТО-
МУ ДХУ, НЫНѢ И ПРІЮ, И ВО ВѢКИ
ВѢКОВЪ, АМИНЬ.

МЛТВЪ РАДИ ПРЕЧИСТЫЯ ТВОЕЯ
МТРЕ, И ВСѢХЪ СТЫХЪ ТВОИХЪ, ГДИ ІИСЕ
ХРЕ, БЖЕ НАШЪ, ПОМИЛУЙ НАСЪ,
АМИНЬ.

 СЛАВА:

Почетак молитве пред спаваље, л. 12 а.

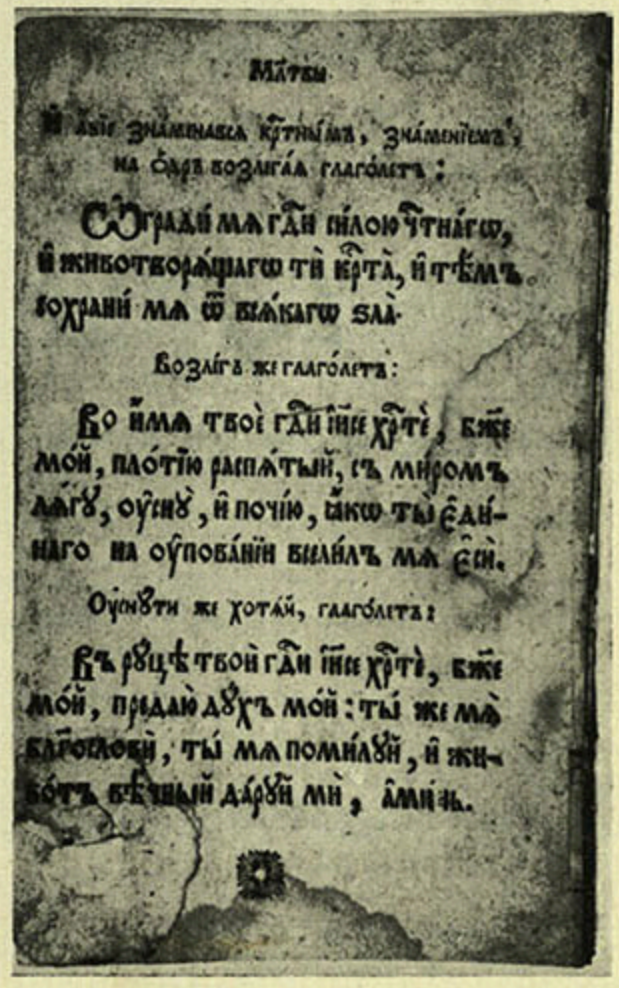

МАТЕРЫ

И ЛЖЕ ЗНАМЕНАВСЯ КРЕСТНЫМЪ ЗНАМЕНІЕМЪ,
НА СОНЪ ВОЗЛИГАЯ ГЛАГОЛЕТЪ:

СОГРАДИ МА ГДИ ПІЛОЮ ЧТНАГО,
И ЖИВОТВОРЯЩАГО ТВОЕ КРТА, И ТѢМЪ
СОХРАНИ МА ОТЪ ВСЯКАГО ЗЛА.

ВОЗЛИГА ЖЕ ГЛАГОЛЕТЪ:

ВО ІМЯ ТВОЕ ГДИ ІИСЕ ХРЕ, БЖЕ
МОЙ, ПЛОТІЮ РАСПЯТЫЙ, СЪ МИРОМЪ
ЛЯГУ, ОУСНУ, И ПОЧІЮ, ЯКОЖЕ ТЫ ЄДИ-
НАГО НА ОУПОВАНІЙ ВОСКРЕСЛЪ МА СІЙ.

ОУСНУВТИ ЖЕ ХОТЯЙ, ГЛАГОЛЕТЪ:

ВЪ РЖЦЕ ТВОЕ ГДИ ІИСЕ ХРЕ, БЖЕ
МОЙ, ПРЕДАЮ ДХЪ МОЙ: ТЫ ЖЕ МА
БЛАГОСЛОВИ, ТЫ МА ПОМИЛУЙ, И ЖИ-
ВОТЪ ВѢЧНЫЙ ДАРУЙ МИ, АМИНЬ.

Последња страна, л. 14 б.

1782

161. БУКВАР. Ко Кїеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцбекъ, 1782.

БѵКВАРЬ ради Сербскагѡ юношества въ Хѵнгарскомъ Кралевствѣ и присовокѵпленныхъ емѵ предѣлехъ. С дозволеніемъ правителствѵющихъ напечатанъ во Кіеннѣ, при Іωсифѣ благородномъ, ѿ Кѵрцбекъ, Восточномъ дворномъ Тѵпографѣ. Къ лѣто 1782. 16-ина, 48 стр.

Дато по Ђ. Рајковићу.

I и II 1770. — III 1774. — IV 1780. — V 1781. — VI издање.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, кн. 120 (1879), 207—208.

162. УВЈЕДОМЛЕНИЈЕ. [Беч, код Ј. Курцбека, 1782].

Ст. [3]; кустода. Изнад наслова државни грб; 370 × 230.

Текст црквеном ћирилицом. СКЗ.

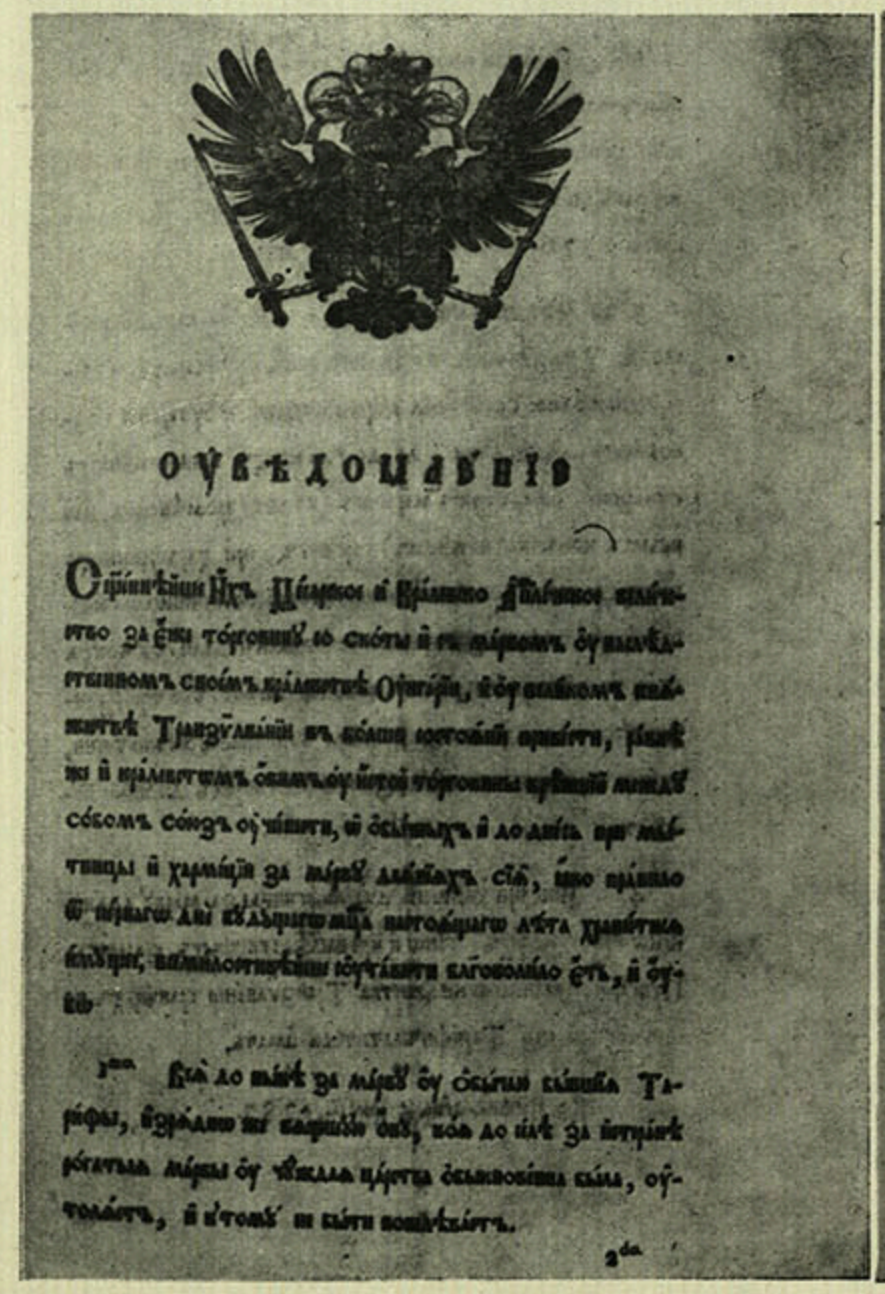

ОУВѢДОМЛЕНІЄ

Сѵ́ѣтѣйшіи Нѣ. Ц́ѣсарскоѧ и Кралевско Д́ѵбличкоѧ вла́ститво за ѣ́ки тѡ́ргови́ ю сно́ты и съ мі́ромъ ѡ́ѵправдатєльнымъ своі́мъ кра́лєствѣ Оугрі́и, и ѡ́ѵ власкомъ кра́лєствѣ Трансѵ́лваніи въ ко́ліи постоя́ніи ѡ́брѣтѧ, рѣшѣ ѡ́ и кра́лєствѣмъ сво́имъ ѡ́ѵ ѡ́ной тѡ́ргови́ны кра́йній мно́гѡ со́сѣдъ со́юзъ ѡ́ѵчи́нити, и ѡ́бѣ́ма́ ѣ́ до ма́ѣ за мѣ́ны и хра́мі́ѧ за мі́рѡ́ дво́ѣ́ма сі́ѣ, ѥ́ди́но кра́йно ѡ́ мі́рѣ́ѣ дво́ѣ́ма ѣ́ѣдѣ́ржа́щи́ма пато́ѵ́ѣ́ѣ́ѣ

163. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **РУКОВОДСТВО КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРАВОСТИ,** [Прев. Атанисије Деметровић Секереш]. Къ... Кіенникъ, при Іωсифѣ... ѿ Кѫрцбекъ, 1782.

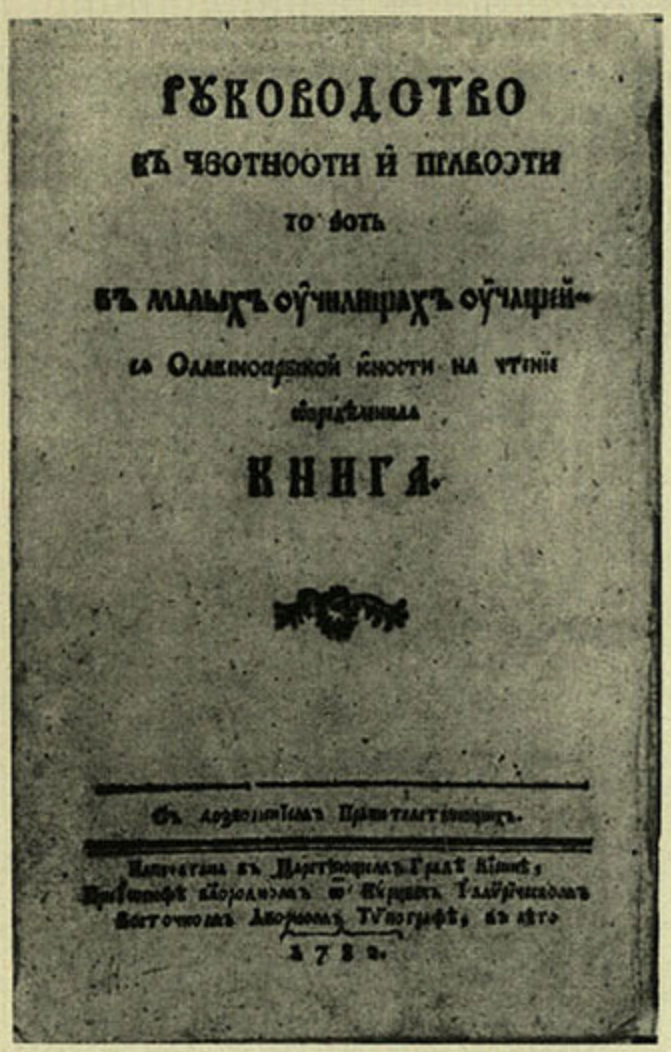

РУКОВОДСТВО
КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРАВОСТИ
ТО ЄСТЬ
ВЪ МАЛЫХЪ ОУЧИЛИЩАХЪ ОУЧАЩІЙ-
СЯ ОЛЛЯМОСЛОВЕНСКОЙ ЮНОСТИ НА УТѢХѢ
ПОЛЕЗНЫЯ
КНИГА.

Къ лодобнымъ Правительствомъ.

Напечатана въ Царствующемъ Градѣ Кіевѣ,
Архіепископомъ ѿ Кіевскія Галиціи
Восточнымъ Апостольскимъ Тѵпографіи, въ лѣто
1782.

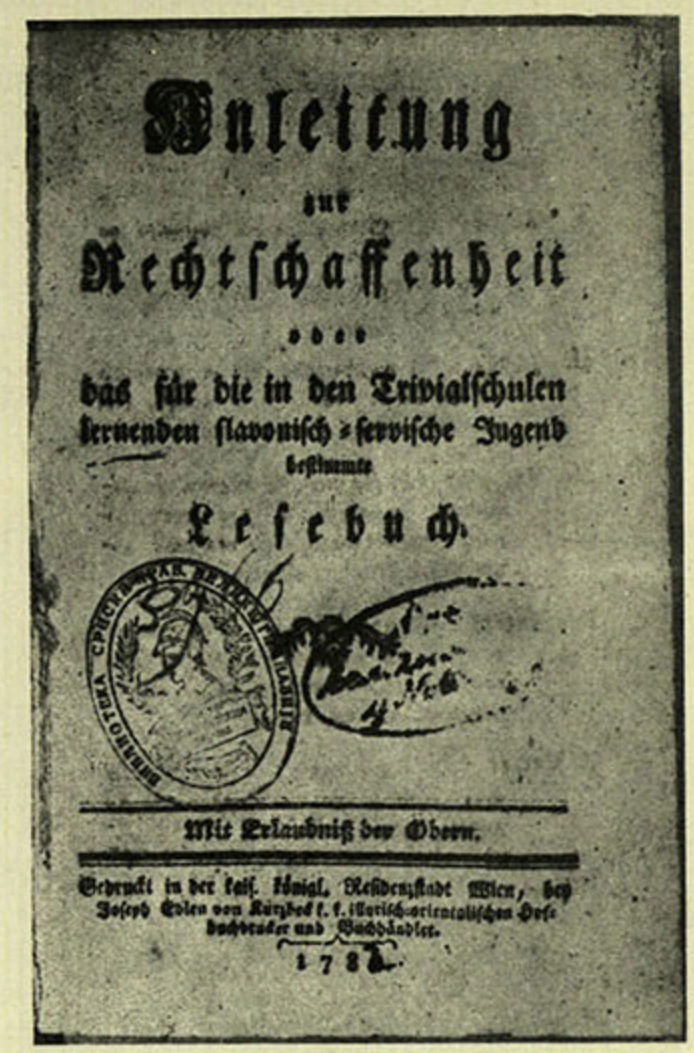

Unletung
zur
Rechtſchaffenheit
...
das für die in den Trivialſchulen
lernenden ſlavoniſch-ſerviſche Jugend
beſtimmte
Leſebuch.

Mit Erlaubniß der Obern.

Gedruckt in der kaiſ. Königl. Reſidenzſtadt Wien, bey
Joſeph Edlen von Kurzbeck k. k. illyriſch-orientaliſchen Hof-
buchdrucker und Buchhändler.
1782.

Насловна страна српска, стр. [2].

Насловна страна немачка, стр. [3].

Стр. 263, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем ($U_3 - U_5$, последњи $Q - Q_3$, испуштено D_5 и Q_4, Q_5) на крају дуернион ($R - R_3$); загл. украса 4, завр. 6, виньете на стр. 2, 3; кустода. 167 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

На парним странама текст славеносрпски, на непарним немачки.

I 1777. — II издање. — III 1787. — IV 1791. — V 1793. — VI 1798, и даље.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и исправке. Летопис МС, књ. 113 (1873), 314.

БМС.

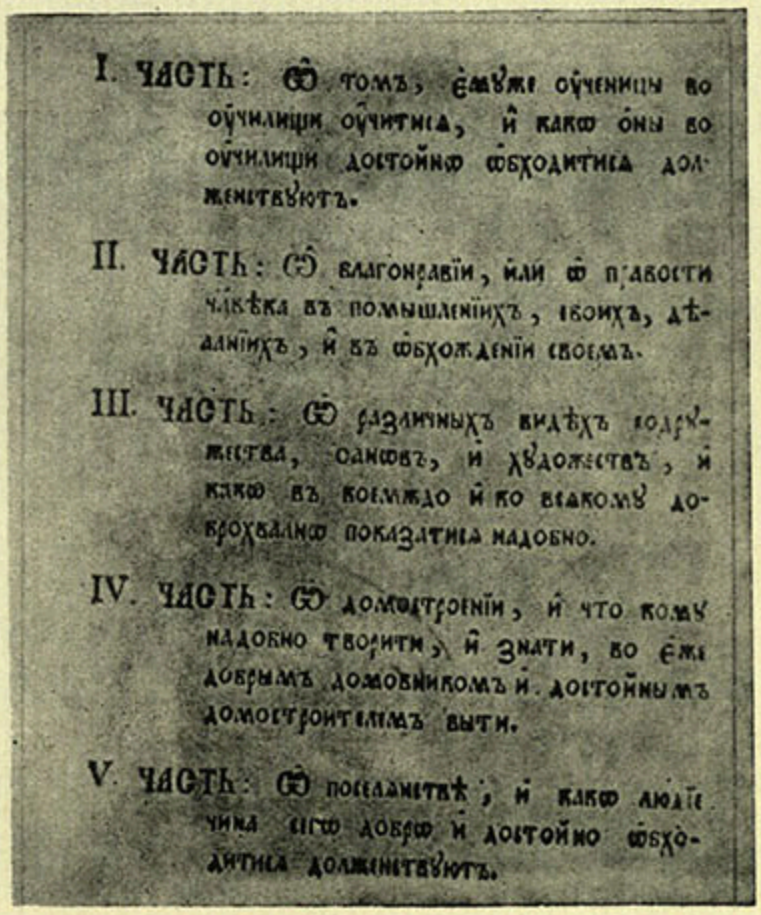

I. ЧАСТЬ: СѺ томъ, ємѹже оучєницы во оучилищи оучитися, и какѡ они во оучилищи достойнѡ ѿбходитися должєствуютъ.

II. ЧАСТЬ: СѺ благонравіи, или ѿ правости человѣка въ помышленіихъ, словесѣхъ, дѣланіихъ, и въ ѿбхожденіи своемъ.

III. ЧАСТЬ: СѺ различныхъ видѣхъ художествъ, наукъ, и художествъ, и какѡ въ коемждо и ко всякомѹ доброхвалнѡ показатися надобно.

IV. ЧАСТЬ: СѺ домостроеніи, и что комѹ надобно творити, и знати, во ємъ добрымъ домовникомъ и достойнымъ домостроителемъ быти.

V. ЧАСТЬ: СѺ послушествѣ, и какѡ людіе чина сего добрѡ и достойно ѿбходитися должєствуютъ.

Садржај, стр [4] →

1783

164. ЈОСИФ II: ѠИЖЕ Ѡ ИХЪ ЄЄЛИЧЄСТВА... ГРЄКѠЭМЪ КО ИХЪ БГОСЛѪЖЄНІЮ ДАРОВАНАѦ СВОБОДА. Wien, bey J. Kurzbek, 1783.

Стр. 16, пагинација арапска, 2 дуерниона са сигнатуром (*3, ** — **2). Текст у три ступца: немачки, грчки и славеносрпски црквеном ћирилицом. Са 1 ил. на стр. 1б. 280 × 205 мм.

НББ.

Портрет св. Ђорђа, стр. [2].

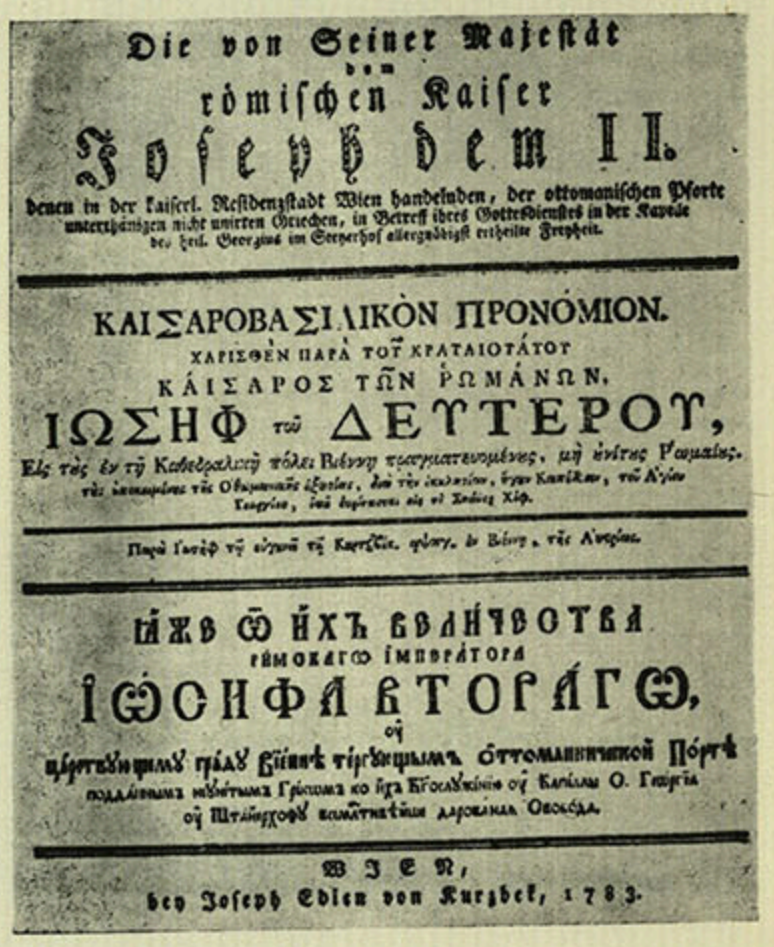

Насловна страна, стр. [3].

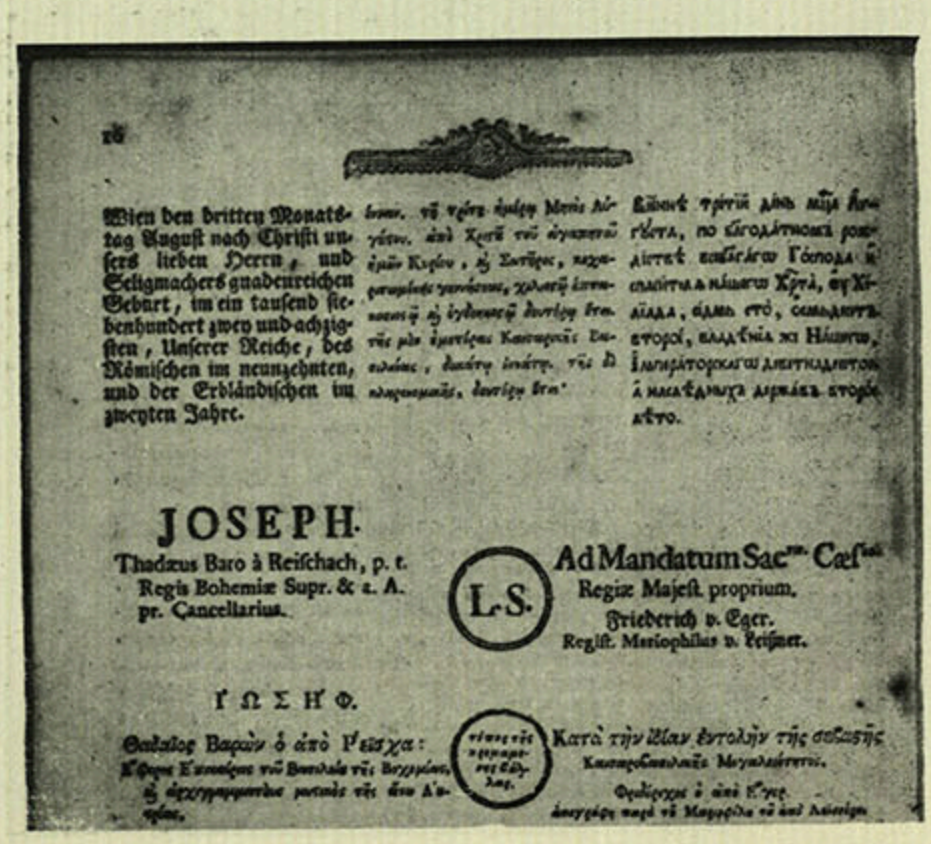

← *Потврда, стр. 16.*

165. НОВАКОВИЋ, Дионисије: **[ЕПИТОМ.** Беч, код Ј. Курцбека], 1783.

Ово издање Епитома врло је сумњиво. Бележимо га по чланку Д. Руварца о Дионисију Новаковићу. Руварац ту наводи три издања Епитома, млетачко из 1767, прво, и два будимска од 1783 и 1805 године, иако му је добро познато да године 1783 у Будиму није постојала ћирилска штампарија. Грујић такође наводи три издања Епитома, ово из 1783 као друго. Да није он то донео по Руварцу?

I 1767. — II издање (непоуздано). — III 1805.

Лит.: *Д. Руварац*, Дионисије Новаковић. Гласник Српске православне патријаршије, V (1924), 216. — *Р. Грујић*, Новаковић Дионисије. Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка, III Загреб, 1928, 101.

166. ОБРАДОВИЋ, Доситеј: **ЛЮБЕЗНИ ХАРАЛАМПІЕ ЗДРАВСТВУИ ХРІСТОСЪ ВОСКРЕСЕ.** У Лајпсиху, [код Ј. Г. Е. Брајткопфа], 1783.

Стр. [16], 1 кватернион са сигнатуром * — *5; кустода. 188 × 114.

Текст грађанском ћирилицом.

Сви примерци Писма Харалампију на које смо досада наишли увезани су заједно са Доситејевим Животом и прикључењима: некад испред, некад иза аутобиографије, некад иза њеног насловног листа а испред предговора, — према укусу књиговезца. Броширан примерак Писма и броширан примерак Живота није се ниједном нашао. Али, док Писмо увек налазимо увезано са Животом, дотле смо нашли толико исто, ако не и више, примерака Живота без Писма, иако су то доста ретке књиге. Зато што се Писмо увек налази увезано са Животом, није чудо што су Андра Гавриловић и, у најновије време, Џорџ Рапал Нојис били мишљења да Писмо није самостална библиографска јединица него да је издано заједно са Животом и прикључењима. Томе би ишао у прилог и податак да се у рачунским књигама фирме Брајткопф у Лајпцигу међу Доситејевим рачунима, не налази посебан рачун за Писмо, али исто тако недостаје и рачун за Басне.

Међутим, сачувао се један примерак Доситејевих првих издања, увезаних уједно, и то овим редом: Езопове басне, Слово поучително, Совјети, Живот и прикључења и, напослетку, Писмо Хараламшију. Увез је из XVIII века. Листови свих ових дела опсечени су са све три стране изузев Писма. У њему је опсечен горњи руб и руб са стране, док је доњи руб остао неопсечен, зато што је формат Писма за 12 мм краћи од формата свих наведених дела, па и Живота. То најочигледније показује да Писмо и Живот немају исти формат. Они се разликују и у штампарском слогу. Даље, Живот има пагинацију, а у Писму је нема. Затим, Живот има сигнатуру од великих латинских слова и арапских бројева, а у Писму је звездица са арапским бројем, иста сигнатура какву видимо у Слову поучителном.

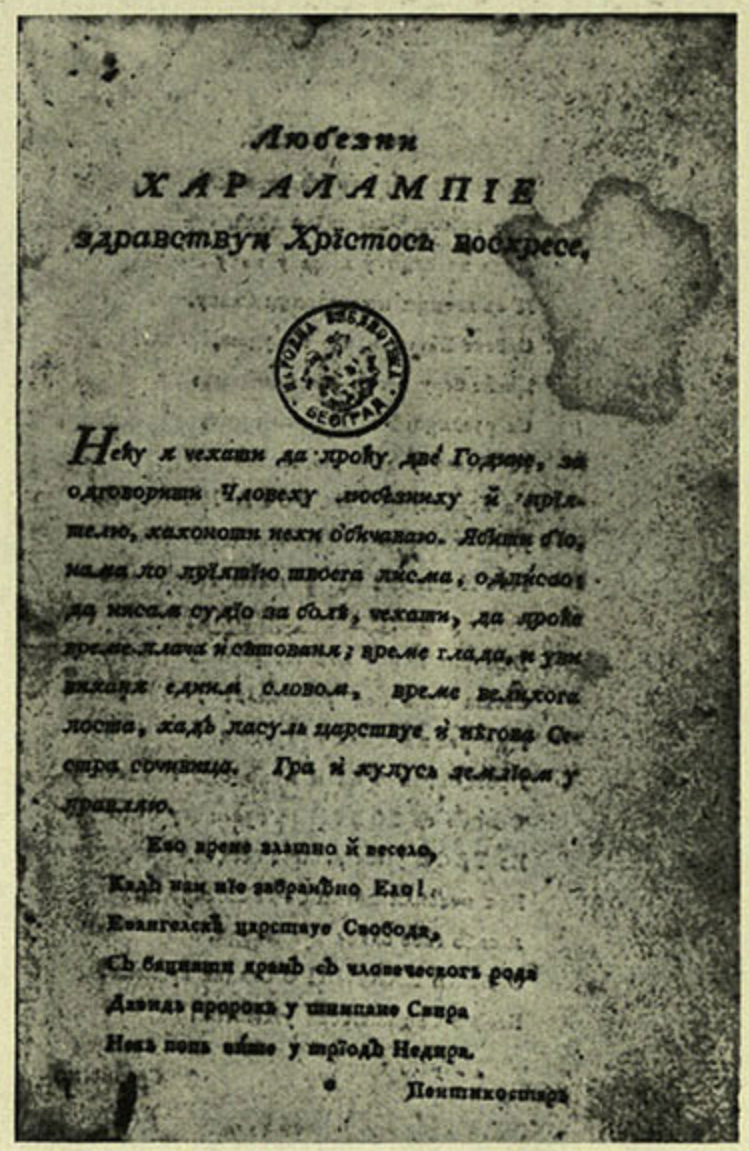
Любезни
ХАРАЛАМПІЕ
здравствуи Хрістосъ воскресе,

Нєкy я чехаш да кроку двє Годинє, за
одговорити Човеку любезнику и при-
телю, хаконоши нєки обичаваю. Ядиш бїо,
нама ло пуљнїю швоега писма, одписао
да писам судїо за болє, чехати, да кроће
врємє плача и сїновања; врємє глада, и уш
нихаве єдиєм словом, врємє великога
поста, када пасуља царствуе и нїгова Се-
стра сочивица. Гра и жулуса земљом у
прављю.

Био врємє златно и весело,
Када нам ніе забрањено Ело!
Евангелскй царствуе Свобода,
Съ бацанци храњ съ човєческога рода
Давидъ пророкъ у шшипане Свира
Нема попъ ніше у тріоду Недира.

Пентикостиръ

Насловна страна, стр. [1].

За решење питања садржај Писма био би од пресудног значаја. Писмо је Доситејев књижевни манифест, у коме се дело Живот и прикључења уопште не спомиње. И најзад, у вези с тим важан је и датум. Писмо је датирано 13 априла, Живот 15 августа. Да ли

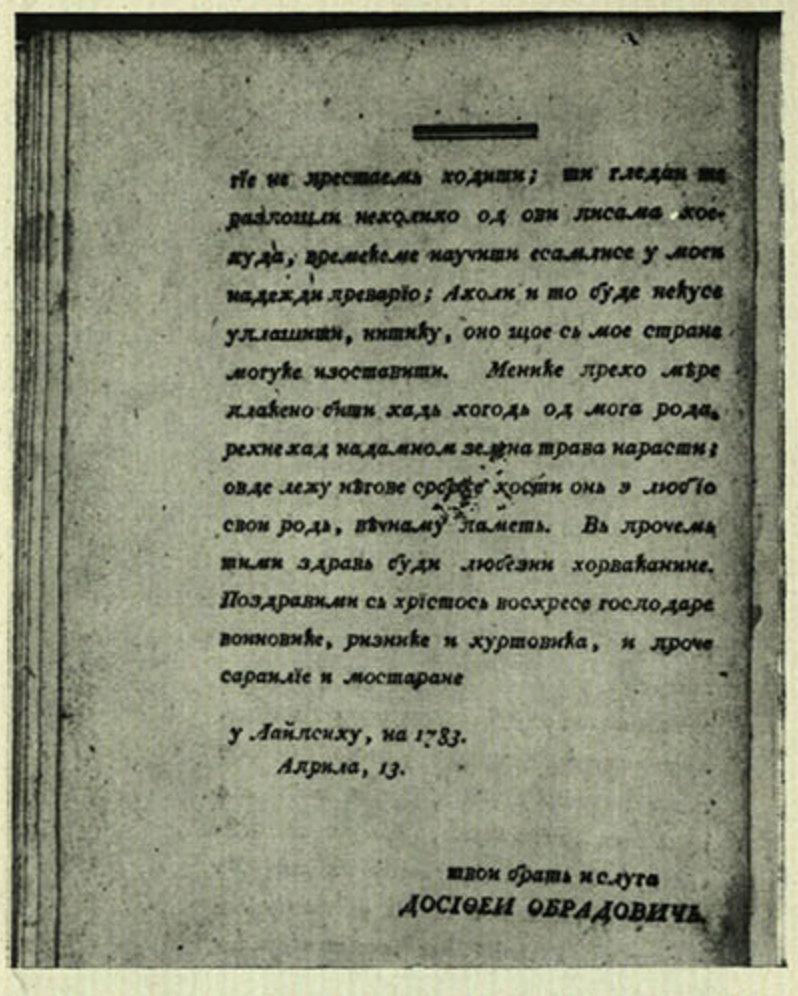

Потпис, место и датум, стр. [16].

би имало смисла поздравити неког 15 августа са „Христос воскресе“, као што се Доситеј у Писму обратио своме пријатељу Харалампију Мамули, свештенику у Трсту, 13 априла 1783? И зато, кад он у Писму вели: „ти гледаи те разпошли неколико од ови писама коекуда“, а завршава га: „Поздрави ми сь хрїстось воскресе господаре воиновиће, ризниће и куртовиħа, и проче сараилїе и мостаране“, јасно је да је то могло бити само у априлу, пред Ускрс или о Ускрсу, а никако 15 августа 1783 године.

Према томе, узевши у обзир садржај, датум и формат, закључујемо да је Писмо изишло пре Живота, те га треба сматрати као посебну библиографску јединицу.

Лит.: *А. Гавриловић*, Доситеј Обрадовић. Београд, 1900, 201. — *Т. Остојић*, Живот Доситеја Обрадовића. Нови Сад, 19111, 65. — *А. Шмаус*, Пословне везе Доситеја Обрадовића са фирмом Breitkopf. Прилози за књижевност. XIV (1934), 31. — *George Rapall Noyes*, The Life and Adventures of Dimitrije Obradović. Berkeley and Los Angeles, 1953, 24. — *Ј. Скерлић*, Историја нове српске књижевности. 3 изд. Београд, 1953, 74. — *М. Кићовић*, Да ли је Доситијево писмо Харалампију објављено посебно. Ковчежић прилози и грађа о Доситеју и Вуку, II, (1959), 17—21. — *Г. Михаиловић*. Кад је изишло Доситјево писмо о Харалампију. Ковчежић, II (1959), 22—23. — Библиографија дела Доситеја Обрадовића издатих за његова живота. Прилози XXVII (1961), 143, 144.

167. ОБРАДОВИЋ, Доситеј: **ЖИВОТЪ И ПРИКЛЮЧЕНИЯ ДИМИТРІА ОБРАДОВИЧА.** Ч. I. у Лаипсіку, у тїпографіи Браиткопфа, 1783.

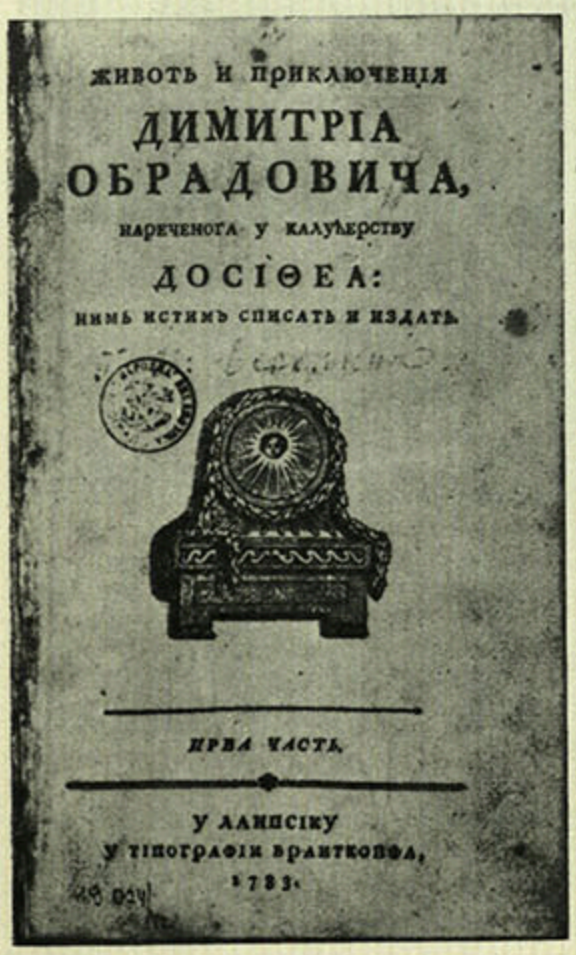

Стр. [2]+126, пагинација арапска, насловни лист посебан, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (А — $А_5$, на крају Н — $Н_5$); виньете на л. [1], 1, 17; кустода. 210 × 144.

Текст грађанском ћирилицом.

Виньета на насловној страни налази се у књигама штампаним у Санктпетербургу као завршни украс.

Штампано у 300 примерака.

Цена: ф. 1 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 678. — *Новаковић*, 75. — *А. Шмаус*, Пословне везе Доситеја Обрадовића са фирмом Breitkopf. Прилози за књижевност, XIV (1934), 38.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

168. ОРФЕЛИН, Захарије: ВѢЧНЫЙ... КАЛЕНДАРЬ.

Въ. Бѣнѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѳрцвекъ, 1783.

Стр. [2]+366+л. [IX]; пагинација арапска; на стр. 1—3, 16—28, 47—65, 75—83, 85—89, 105, 357—362 нема пагинације, али се стране рачунају; на листовима нема фолијације, али су фигуре означене римским бројевима; кватерниони са латинском сигнатуром $A_2 - A_5$, на крају $Z - Z_5$, само је седми табак $G - G_4$; завр. украса 5, виньете на стр. 1, 3, 16, са 1 ил. и IX фигура; кустода. 192 × 133.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ПРѢДСЛОВІЄ.

Стр. 16: СВѢТЦЕСЛОВЪ.

Стр. 29: Кратκое измсненїе. — Вѣкъ, Годъ, Мѣсмцъ[...]

Стр. 45: Кѳгъ Солнцѳ, Кѳгъ Лѳнѣ.

Стр. 68: Єпакта.

Стр. 70: Індіктъ.

Стр. 72: Кѳгъ годамъ колико лѣтъ содержитъ.

Стр. 84: Ключъ границъ и неисходимаѧ Пасхалїа.

Стр. 90: ѺВѣчномъ употребленїй сегѡ Календаря.

Стр. 106: ѺѺ СОЗДАНІИ МІРА.

Стр. 107: ѺѺ общихъ свойствахъ тѣла.

Стр. 117: ѺѺ особенныхъ свойствахъ тѣла.

Стр. 120: ѺѺ цѣломъ мірѣ ГЛАВА а̃.

Стр. 124: ГЛАВА в̃. ѺѺ солнцѣ и звездахъ неподвижныхъ.

Стр. 131: ГЛАВА г̃. ѺѺ Лѳнѣ и Планетахъ.

Стр. 139: ГЛАВА д̃. ѺѺ системѣ планетнагѡ мїра.

Стр. 145: ГЛАВА ѣ̃. ѺѺ Кометахъ.

Стр. 154: ГЛАВА з̃. ѺѺ земномъ Кѳгѣ.

Стр. 160: ГЛАВА и̃. ѺѺ четырехъ годишныхъ временахъ, и ихъ погодахъ.

Стр. 189: ГЛАВА й ѺѺ Воздѳхѣ и Вѣтрахъ.

Стр. 200: ГЛАВА ѳ̃. ѺѺ Водѣ.

Стр. 224: ГЛАВА і̃. ѺѺ Огнѣ.

Стр. 240: ГЛАВА ді̃. ѺѺ водяныхъ метеорахъ или ѺѺ ПРИКЛЮЧЕНІАХЪ ѺѺ ВОДЯНЫХЪ Паρωвъ въ воздѳхѣ бываемыхъ.

Стр. 267: ГЛАВА ві̃. ѺѺ воздѳшныхъ свѣтящыхсѧ приключенїахъ.

Стр. 271: ГЛАВА гі̃. ѺѺ воздѳшныхъ огненныхъ приключенїахъ.

Стр. 288: Ѻ[вѧ[щеннаѧ ХРОНОЛОГІЯ по Восточномѳ исчисленїю.

Стр. 291: ХРОНОЛГІЯ достопамятныхъ дѣлъ и приключенїй по ρ[о]жд[е]ствѣ хр[і]]стовѣ.

Стр. 293: Каноническїѧ или правилныѧ Книги Ветхагѡ Завѣта.

Стр. 294: Апокрифы же или неправилныѧ книги сѵтъ.

1533/8 ВѢЧНЫЙ
то єсть
ѺТ НАЧАЛА ДО КОНЦА МІРА ТЕЧУЩІЙ
КАЛЕНДАРЬ,
ООДЕРЖАЩІЙ В' ОВѢ
Свѧтцеловъ й крѧтила, Обѧчѣ достаточнаѧ, по Востоκнаѧ Церκви ѵстановленію, ѿ кѳгѣхъ годовыхъ, ѿ неизходимой Пасхалїи, й прочихъ принадлежащихъ церκви ѵставленїй; й тоже фигурнаѧ ѿ тѣлесъ мїра, й ѿ водяныхъ й воздушныхъ приключенїяхъ разсужденїя; съ приложенїемъ сѵщихъ й свѣтскаѧ Хронологїи достопамятныхъ лицъ и приключенїй и, прочее, иныѧ вѣщи на славенскомъ Діалекτѣ въ пользѹ славенсκїющихъ народовъ.
НАПИСАНЪ
Захарїемъ Орфелиномъ
Цес. Крал. Бѣнскїѧ Академїи Художествъ
Членомъ.
Съ фігѹрами.
Напечатанъ въ Царствующемъ Градѣ Бѣнѣ,
При Іωсифѣ Благородномъ ѿ Кѳрцвекъ Іллирическомъ Восточномъ
Адрѳномъ Типографѣ, въ лѣто 1783.
69/1929-30

Насловна страна, стр [2].

Стр. 295: Книги новагѡ завѣта.

Стр. 296: [Од I—VIII века, о ученицима апостола, оцима, саборима и јеретицима].

Стр. 300: [прича цара Марка Антонина о сељаку Милену „жителју брегов дунајских“].

Стр. 334: ѺѺ Сербскихъ Владѣтелехъ.

Стр. 343: ВЫСОКАѧ ОУЧИЛИЩІѧ во Єѵропѣ основана.

Стр. 345: ПРАВИЛА что человѣкъ каждагѡ м-[ѣсѧ]ца во всакомѳ годѳ ѡ своемъ здравїи наблюдати имѣетъ.

Стр. 352: Инаѧ къ сохраненїю здравїѧ слѳжащаѧ Правила.

Стр. 356: ѺѺ долготѣ дней и ноши.

Стр. 364: М[о]л[и]тва.

На крају књиге налази се отиснуто IX бакрорезних фигура, посебно на сваком листу, на првој страни по једна фигура као допуна текста:

Стварање света, стр. [1].

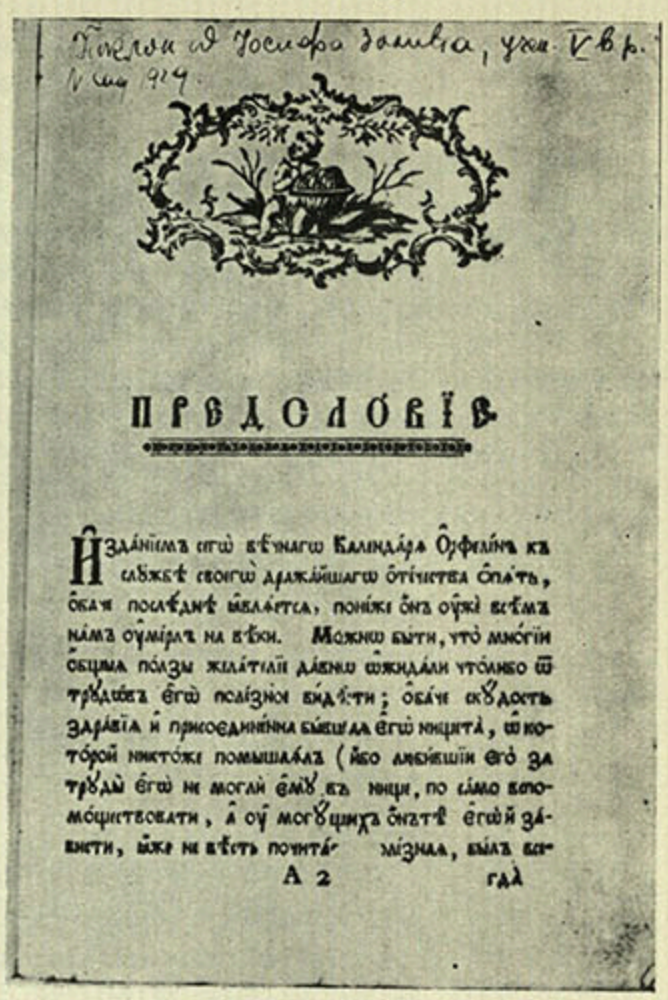

ПРѢДОСЛОВІЄ.

Ѝзданїмъ сегѡ вѣчнагѡ Календа́ра Ѻ́рфелі́нъ къ сла́вѣ своегѡ дре́вле́йшагѡ ѻ́тє́чества сп҃а́ть, ѻ́бача послѣ́днѣ ѝзлага́тса, поне́кі ѻ́нъ ѻ́ржѣ всѣ́мъ на́ма ѹ́мірлъ на вѣ́ки. Можно́ бы́ти, что́ мно́гіи о҃бщма по́льзы жела́тілі да́вно ѡ҃жида́ли что́нибо ѿ тру́довъ е́гѡ поліѕно́е ви́дѣти; ѻ́бача ск҃до́сть зара́нѣе и́ присоедине́нна бы́вшаа е́гѡ мнѣнїа, ѿ ко-то́рой никто́же помышла́лъ (я҃ко люби́вшіи е́го́ за тру́дъ е́гѡ не могли́ е́мꙋ́ въ мнѣ́ни, по сі́мо вспомо́ществовати, а҆ ѹ҃ могꙋ́щихъ ѻ́нѣтѣ е́гѡй зи́ѕнати, и҃же не вѣ́сть почита́ мі́знла, была́ бы гда́

А 2

Почетак предговора карактеристичан за I варијанту, стр. [3].

Фиг. I: лева шака са испруженим прстима, по којима се одређују месеци од 30 и од 31 дана (стр. 40);

Фиг. II: астрономска схема помрачења сунца (стр. 125);

Фиг. III: схема која објашњава месечеве мене (стр. 133);

Фиг. IV: схема помрачења месеца (стр. 135);

Фиг. V: схема сунчаног система по Птоломеју (стр. 139);

Фиг. VI: исто, по Тихо де Брахеу (стр. 140);

Фиг. VII: исто, по Копернику (стр. 141);

Фиг. VIII: схема годишњих доба на земљи (стр. 160);

Фиг. IX: облици снежних пахуљица, обележени латинским словима по J. Мушенбреку, црквеним словима по Орфелину (стр. 160).

Овакав до сада непознати примерак Орфелиновог Вечитог календара из 1783 налази се у Патронатстој библиотеци бивше Срп. вел. гимназије у Новом Саду. Патронатска библиотека је пре неколико година уступљена на употребу Библиотеци Матице српске у Новом Саду. Књигу је 1929 год. поклонио Гимназијској библиотеци један њен ученик. Она је лежала незапажена у Гимназијској библиотеци, после ослобођења у Патронатској, и напослетку и у Матичиној библиотеци, док је није пре кратког времена, библиотекар Матичине библиотеке Лазар Чурчић открио као варијанту до сада познатих Вечних календара из 1783.

Орфелин је марта или априла 1783 постао коректор српских књига у Курцбековој штампарији. Вероватно је тада ушао у штампу његов Вечни календар. Кад је већ била отиснута насловна страна и прва страна предговора, Орфелин се нашао побуђен да у тексту наслова и на тој првој страни предговора изврши исправке, док у остали текст књиге није дирао. Те две стране са исправцима поново су штампане и књига је са овим исправљеним странама ушла у продају. Да ли пометњом или из неког другог разлога изишао је понеки примерак и са првоотштампаним текстом и наслова и прве стране предговора и један од таквих примерака изгледа да је и овај патронатски примерак. То је досада једини познат примерак ове врсте.

Разлике у насловном тексту овог примерка и насловном тексту у познатим примерцима ове су:

1) Овде је текст без украсног оквира док га сви познати примерци имају.

2) Испод имена аутора овде је виньета, а у познатим примерцима цртица.

3) У 6 и 7 реду текста овде стоји: „обаче достаточнам“, у 8 реду „Ѡ неисходимой Пасхалїи“, у 11 и 12 реду „достопамѧтныхъ лицъ и приключенїй и проч.“ У познатим нам примерцима Орфелин је све то изоставио.

Разлике на првој страни у предговору:

1) Заглавна виньета је овде без украсног оквира.

2) Предсловїе је подвучено овде друкчијом цртом.

3) Овде „И“ није дато као украсни иницијал.

4) Овде у 4 реду стоји: „понеже онъ оуже всѣм намъ оумерлъ на вѣки“; то је у познатим примерцима изостављено.

5) У 8 реду стоји овде „бывшам“ [ѥгѡ ницѣта], што је у познатим примерцима изостављено. Изгледа, Орфелин је поставши коректором сматрао да није више сиромах. После, сетивши се свога слабога здравља, предомислио се, јер није био сигуран да ће моћи дуго издржати на свом новом положају, па је „бившаја“ испустио.

6) Овде је у 9 реду „помышлѧлъ“ а у осталим примерцима „помишлѧетъ“, овде је у 10 реду „въ ницѣ, по само“, у осталим примерцима „въ ницетѣ ѥгѡ“; у 11 реду овде је „онътѣ ѥгѡ й“, у осталим примерцима „онъ по самой“.

Ова прва варијанта је несумњиво интересантна.

Лит.: *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 73 ид., 181 ид.

БМС (деф., нема фиг. IX).

169. ОРФЕЛИН, Захарија: **КѢЧНЫЙ... КАЛѲНДАРЬ.**
Къ... Кїевѣ, при Їѡсифѣ... ѿ Кѳрцбекъ. 1783.

ВѢЧНЫЙ
ТО ЕСТЬ
ѺТЪ НАЧАЛА ДО КОНЦА МІРА ТРАЮЩЫ
КАЛѲНДАРЬ,
СОДЕРЖАЩІЙ ВЪ СЕБѢ
Свѣтцилова и краткаѧ, по Востоўныма Церкви исчисленію, ѡ кругахъ годовыхъ, и прочихъ принадлежащихъ вещей извѣщенїа; въ томъ физическаѧ о тѣлехъ міра, и о воданыхъ и воздушныхъ приключенїахъ изложенїа; съ прилож. вѣчнаго ... и свѣтила Хронологїи, изъ пїсаній на словенскїй языкъ по азбѹкѣ славенскїя языка чрезъ
НАПИСАНЪ
ЗАХАРІЕМЪ ѺРФЕЛІНОМЪ
Цр. Кра. Вѣнскїя Академіи ґдомител чловѣкъ.
съ фігѹрами.
Напечатанъ въ Цѣрствѹющемъ Гр. сад Вѣнѣ. При Їѡсифѣ Сѣродановѣ ѿ Кѹрцвекъ, Іллирическомъ ростофскомъ Дворовомъ типографѣ, въ лѣто 1783.

Насловна страна, стр. [1].

ПРѢДСЛОВІѢ.

Ѝ ЗДАНІЕМЪ сегѡ вѣчнагѡ Календаря Ѻрфелинъ къ слѹжбѣ своегѡ дражаишагѡ ѻтечества спѣть надѣлся. Можно быти, чтѡ многїи ѻбщыя пѡльзы желателїй давно ѡжидали тѹлико ѿ трѹдова ѥгѡ полезно видѣти; сбачѣ ... дость задѣла и присовокѹпила ѥгѡ ничтѣ, ѿ которой никтѡже помышлѧетъ. (ибо любащїи ѥгѡ за трѹдъ ѥгѡ не могѹтъ ѥмѹ въ ничтѣ егѡ, вспомоществовати, а оу могѹщыхъ она по самой зависти, яко не вѣсть почитати пользна, бывъ ... гдѣ

А 2

Предговор, прва страна карактеристична за II варијанту, стр. [3].

Стр. [2]+366+[9]; листови (стр. 1—2, 3—4), 13—14 и 15—16 су посебни; пагинација арапска; стр. 1—3, 16—28, 47—65, 75—83, 85—89, 105, 357—362 нису означене, али се рачунају; л. [1] је посебан, затим кватерниони са латинском сигнатуром ($A_2 - A_5$, последња $Z - Z_5$, у седмом табаку $G - G_4$), на крају [9] посебних л.; завршних украса има 5, виньете на стр. 3, 16, са 20 гравира, текст наслова са украсним оквиром; кустода.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај исти као у I варијанти. Разлике између варијаната наведене су код I варијанте. Овде се види да су л. 1 и 2, и 7 и 8, посебни; они нису у вези, што показује да су прва два л. била отстрањена и нови листови додати на њихово место.

I издање (2 варијанте) 1783. — II 1789. — III 1817.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, 2778. — *Шафарик*, 827. — *Новаковић*, 76. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 181—185.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине у Трсту.

170. ОРФЕЛИН, Захарија: ИСКУСНЫЙ ПОДРУМАРЪ.

Къ Кіевѣ, при Іосифѣ... ѿ Кѣрцвекъ, 1783.

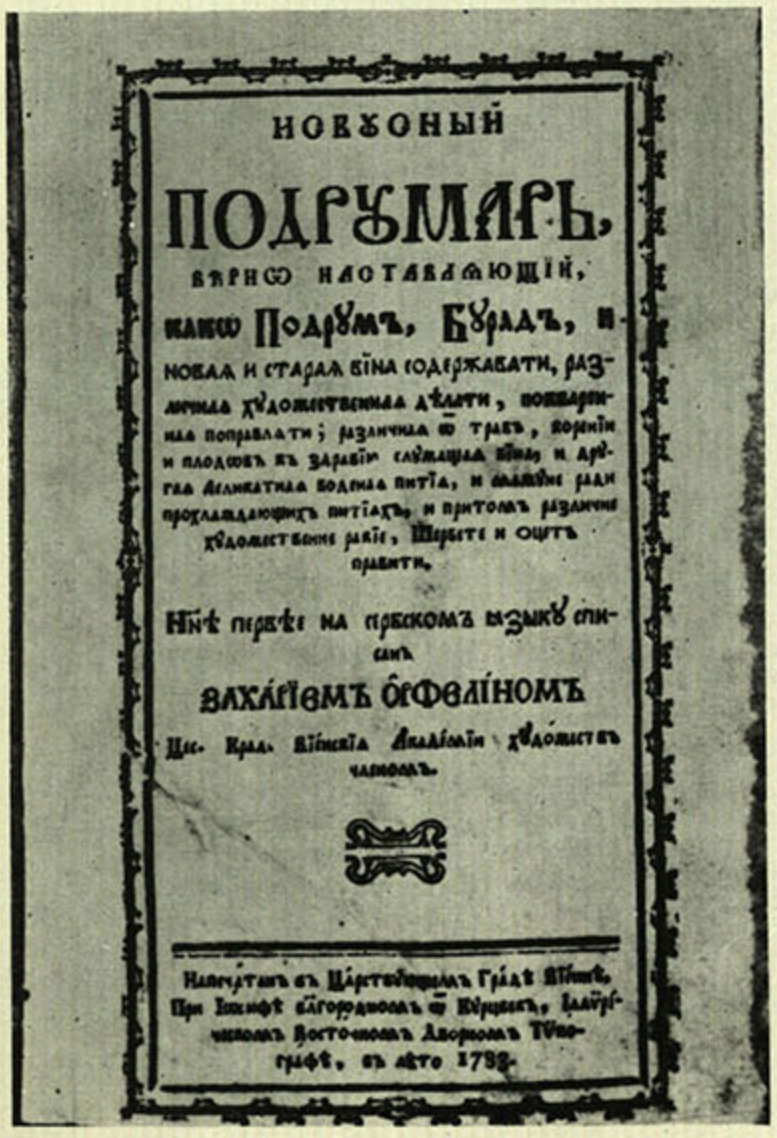
ИСКУСНЫЙ

ПОДРУМАРЪ,

ВѢРНО НАСТАВЛЯЮЩІЙ,

какѡ Подрумъ, Бурадъ, и новаа и стараа вина содержавати, различнаа художественнаа дѣлати, поваренныа поправлати; разничнаа ѿ трав, корнїй и плодовъ къ здравїю служащаа вина, и другаа деликатнаа водныа питїа, и оныхъ ради прохлаждающихъ питїахъ, и притомъ различныа художественныа раки, Шербеты и оцтъ правити.

Нынѣ первѣе на простомъ языкѹ списанъ

ЗАХАРІЕМЪ ОРФЕЛІНОМЪ

Цес. Крал. Вѣнскаго Академіи художествъ членомъ.

Напечатанъ въ Царствующемъ Градѣ Вѣнѣ, При Іосифѣ благородномъ ѿ Кѣрцвекъ, Типографіи Восточномъ Дворомъ Типографѣ, въ лѣто 1783.

Стр. 494,пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_5$, на крају $Hh - Hh_5$); завр. украса има 2, виньете на стр. 3, насловна страна има дволинијски оквир; кустода. 190 × 119.

Текст црквеном ћирилицом.

I издање. — II 1808. — III 1874. — IV 1885.

Цена: ф. 1, 24 (Кат. Новаковићев), кр. 54 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 2 (Кат. Каулицијин).

Лит.: *Шафарик*, 843. — *Новаковић*, 77. — *Т. Остојић*, Захарија Орфелин. Београд, 1923, 195.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

←*Насловна страна, стр. [1].*

1784

171. [АЈБЕЛ, Јозеф Валентин]: **ЧТО ЄСТЬ ПАПА.**
Преведенѡ Мїхайломъ Мађимовичемъ. Ко Кїеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѹрцбекъ, 1784.

Стр. 45, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_5$, на крају $C - C_5$); загл. украс 1, завр. 1, виньета на стр. 13; кустода. 166 × 108.

Текст црквеном ћирилицом.

Немачки оригинал изишао је анонимно под насловом: Was ist der Pabst? Mit Dispensation der k.k. Büchercensurcommission wegen Beysetzung des Namens. Wien, bey Joseph Edlen von Kurzbeck, 1782, 8^0 стр. 48.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 1021. — *Новаковић*, 80. — *М. Костић*, Одјеци Ајблове књиге против папства међу Србима. Годишњак Скопског филозофског факултета, I (1930), 63—69. — *Н. Вукадиновић* у приказу Српске књижевности у XVIII в. од Ј. Скерлића. Прилози за књижевност, V (1925), 284.

НББ. — ЦБ САН. — БМС. — БГМ.

Насловна страна, стр. [1]. →

172. ЖИВКОВИЋ, Јован: **DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA DE FURUNCULO.**
Budae, typis Catharinae Landerer, [1784].

Стр. [2]+66+[3], пагинација арапска, кватерниони са сигнатуром латинском, а од другог л. и арапским бројем (на првих 16 листова сигнатура $A - A_5$ на сваком другом л., B на л. 17, последња сигнатура E на стр 65), на крају 2 л. без сигнатуре; кустода. 170 × 102.

Текст латиницом.

Садржај: Стр. 1: Definitio. — Genera. — Стр. 2: Phaenomena. — Стр. 9: Symptomata. — Стр. 11: Causae. — Стр. 27: Diagnosis. — Curatio. I Indicationes. — Стр. 39: II Judicata. A. Pharmaceutica. — Стр. 43: B. Chirurgica. — Стр. 64: Historia. — Стр. [1]: Sylabus Auctorem. — Стр. [2] Theses.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *M. D. Grmek*, Inauguralne disertacije hrvatskih, srpskih i slovenačkih liječnika. Starine, 43 (1951), 167.

Универзитетска библ., Будимпешта.

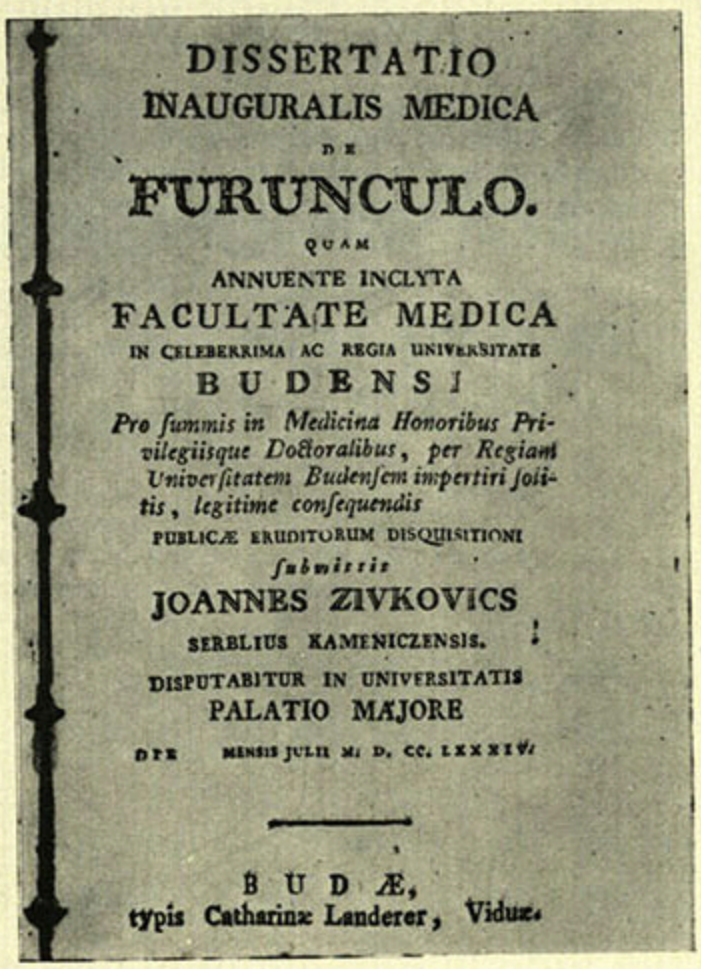
DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
DE
FURUNCULO.
QUAM
ANNUENTE INCLYTA
FACULTATE MEDICA
IN CELEBERRIMA AC REGIA UNIVERSITATE
BUDENSI
Pro ſummis in Medicina Honoribus Privilegiisque Doctoralibus, per Regiam Univerſitatem Budenſem impertiri ſolitis, legitime conſequendis
PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI
ſubmittit
JOANNES ZIVKOVICS
SERBLIUS KAMENICZENSIS.
DISPUTABITUR IN UNIVERSITATIS
PALATIO MAJORE
DIE MENSIS JULII M. D. CC. LXXXIV.
BUDÆ,
typis Catharinæ Landerer, Viduæ.

Насловна страна, стр. [1]. →

173. [ЛЕВШИН], Платон: **ПРАВОСЛАВНОЄ ОУЧЕНІЄ ИЛИ ХРИСТІАНСКАѦ БОГОСЛОВІѦ.**
Къ... Кїиньк, оу Іωсифа... ѿ Кѫцвекъ, 1784.

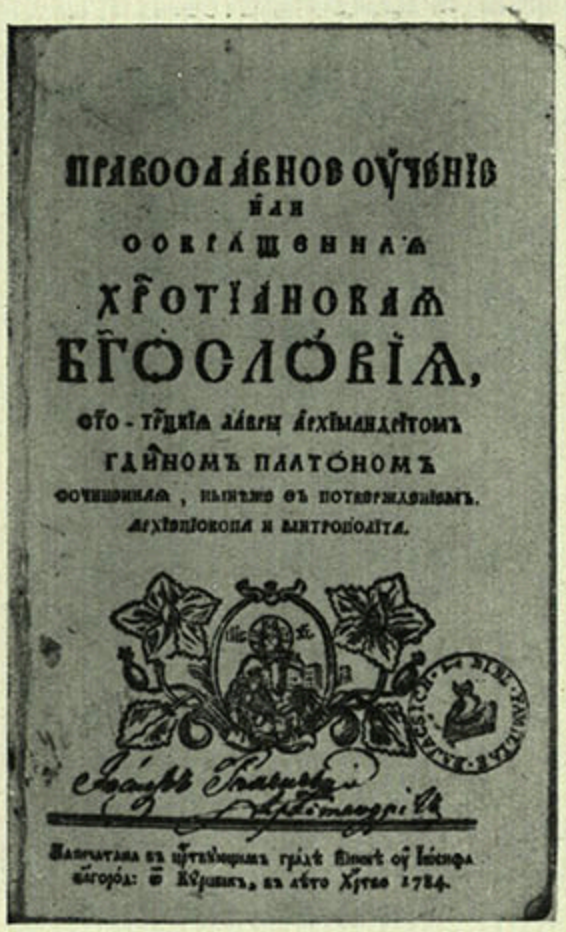
ПРАВОСЛАВНОВ ОУЧЕНІѢ
ИЛИ
ОБЪЯЩЕННАѦ
ХРѢТІАНОВАѦ
БГООЛОВІѦ,
СѴО-ТРѢКІѦ ЛАВРЫ АРХІМАНДРІТОМЪ
ГДНОМЪ ПЛАТѺНОМЪ
ОСВЩЕННОЮ, ИЗЪНОВО ОТЪ ПОТВЕРЖДЕННАГѠ.
АРХІЕПІСКОПА И МИТРОПОЛІТА.
Напечатана въ цѣтѣмирѣ градѣ Кіевѣ оу Іωсифа
вагорóд: ѿ Кѫцвекъ, въ лѣто Хрτово 1784.

Стр. [2]+235! односно 241, пошто је уместо 167 поново стављена пагинација 161 и са грешком је настављено до краја; пагинација арапска, насловни л. посебан, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5, последњи О — O_5), на крају тернион (Р — P_5); загл. украс 1, завр. 2, виньете на стр. [1], 1; кустода. 198 × 120.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 1: **ЧАСТЬ ПЕРВАѦ. ѺБ Б[о]-гопознаніи естественомъ рѹководствующемъ къ вѣрѣ ев[ан]г[е]лской.**

Стр. 40: **ЧАСТЬ ВТОРАѦ. ѺБ вѣрѣ ев[ан]-г[е]лской.**

Стр. 164: **ЧАСТЬ ТРЕТІѦ. ѺБ законѣ Б[о]жїи.**

Цена: кр. 45 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 1 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 156. — *Шафарик*, 922. — *Новаковић*, 83.

НББ. –УББ. — ЦБ САН. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

174. ОБРАДОВИЋ, Доситеј: **СОВѢТИ ЗДРАВАГО РАЗУМА.**
Ч. I. у Лајпсику, у Тїпографїй Брајткопфой, 1784.

Стр. [8]+120, пагинација арапска, 1 дуернион без сигнатуре, затим кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (А — A_5 до G — G_5), на крају дуернион (Н — H_3); загл. украса 4, завр. 3, виньете на стр. [1, 7], 1; кустода. 210 × 114.

Текст грађанском ћирилицом.

Штампано у 200 примерака.

Цена: ф. 1 (Кат. Каулицијин).

Лит.: *Шафарик*, 742. — *Новаковић*, 81. — *А. Шмаус*, Пословне везе Доситеја Обрадовића са фирмом Breitkopf. Прилози за књижевност, XIV (1934) 27—41.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

СОВѢТИ
ЗДРАВАГО РАЗУМА.
ДОСІѲЕЕМЪ ОБРАДОВИЧЕМЪ
СЛОЖЕНИ.
Прва Часть.
У ЛАЙПСИКУ,
У ТЇПОГРАФЇЙ БРАЙТКОПФОВОЙ
1784.

Насловна страна, стр. [1]. →

175. [РАЈИЋ, Јован]: **КАТИХИСІСЪ МАЛЫЙ.**
Съ... Кіеннѣ, отъ Іосифа... ѿ Кѳрцвекъ, 1784.

КАТИХИСІСЪ
МАЛЫЙ,
ИЛИ
ОСКРАЩЕННОЕ ПРАВОСЛАВНОЕ ИСПОВѢДАНІЕ ГРѢЧЕСКАГО НЕУНІТСКАГО, ЗАКОНА, ВО ОУПОТРЕБЛЕНІЕ
НЕУНІТОКІѢ
СЛАВЕНО-СЕРБОКІѢ
ЮНООТИ,
ОСЧИНЕНЪ,
ѿ Ѳеофіла Сѵнѳла Коттѣрдама. И нынѣ
ВЪ ЦѢТЕНІИ МЪ ГРАДѢ Кіевѣ, отъ Іосифа
Благороднаго ѿ Кѳрцвекъ, въ лѣто ѿѵѳ
1784.

Ratechismus
oder
kurze, und ächte Bekenntniß der griechischen nicht unirten
Religion.
Zum Gebrauche der nicht unirten slavonisch
serbischen und wallachischen Jugend.
Verfasset, und von dem im Jahre 1774 in Cam
lowitz abgehaltenen nicht unirten bischöflichen Syn
nodo bestätiget: und nun mit Gutheissen
des Erzbischofs und Metropolitan aufs
gelegt.
WIEN
bei Joseph Edlen von Kurzbeck, kais. königl. Hof
buchdrucker, Groß- und Buchhändler.
1784.

Стр. 163 + [7], пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (U — U₅, последњи R — R₅), крају 2 л., први са сигнатуром L, затим посебна 3 л. где су Погрѣшности т҃ографскїѧ; завр. украса има 3, виньете на стр. 4, 5; на парној страни текст славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарној немачки готицом; кустода за оба текста. 163 × 97.

Садржај као у I издању.

I 1776. — II издање. — III 1785. — IV 1792. — V 1793. — VI 1797.

БГМ.

Насловне стране српска и немачка→

176. ЦОЛИКОФЕР, Георг Јоаким: **СЛОВО ПОУЧИТЕЛНО.**
Преведено Досїѳеемъ Обрадовичемь. У Лайпсику, у Типографїи... Брайткопфа, 1784.

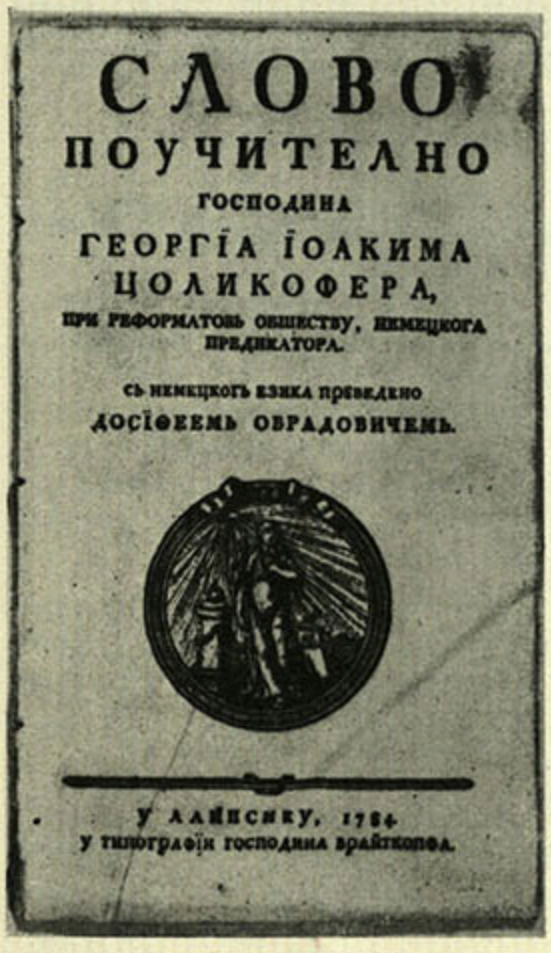
СЛОВО
ПОУЧИТЕЛНО
ГОСПОДИНА
ГЕОРГІА ІОАКИМА
ЦОЛИКОФЕРА,
ПРИ РЕФОРМАТОВЪ ОБЩЕСТВУ, НѢМЕЦКОГА ПРЕДИКАТОРА.
СЪ НѢМЕЦКОГЪ ЯЗЫКА ПРЕВЕДЕНО
ДОСІѲЕЕМЪ ОБРАДОВИЧЕМЪ.
У ЛАЙПСИКУ, 1784
У ТИПОГРАФІИ ГОСПОДИНА БРАЙТКОПФА.

Стр. 31, пагинација арапска, 2 кватерниона са сигнатуром *3 — *5 и ** — **5; завр. украса 2, виньете на стр. 1, 7, 9; кустода. 210 × 114.

Текст грађанском ћирилицом.

Штампано у 400 примерака.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 971. — *Новаковић*, 82. — *А. Шмаус*, Пословне везе Доситеја Обрадовића са фирмом Breitkopf. Прилози за књижевност, XIV (1934), 32—34.

НББ. — ЦБ САН. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

← Насловна страна, стр. [1].

1785

177. БУКВАР. Ко Бїенић, при Іωсифѣ... ѿ Кѳрцвекъ, 1785.

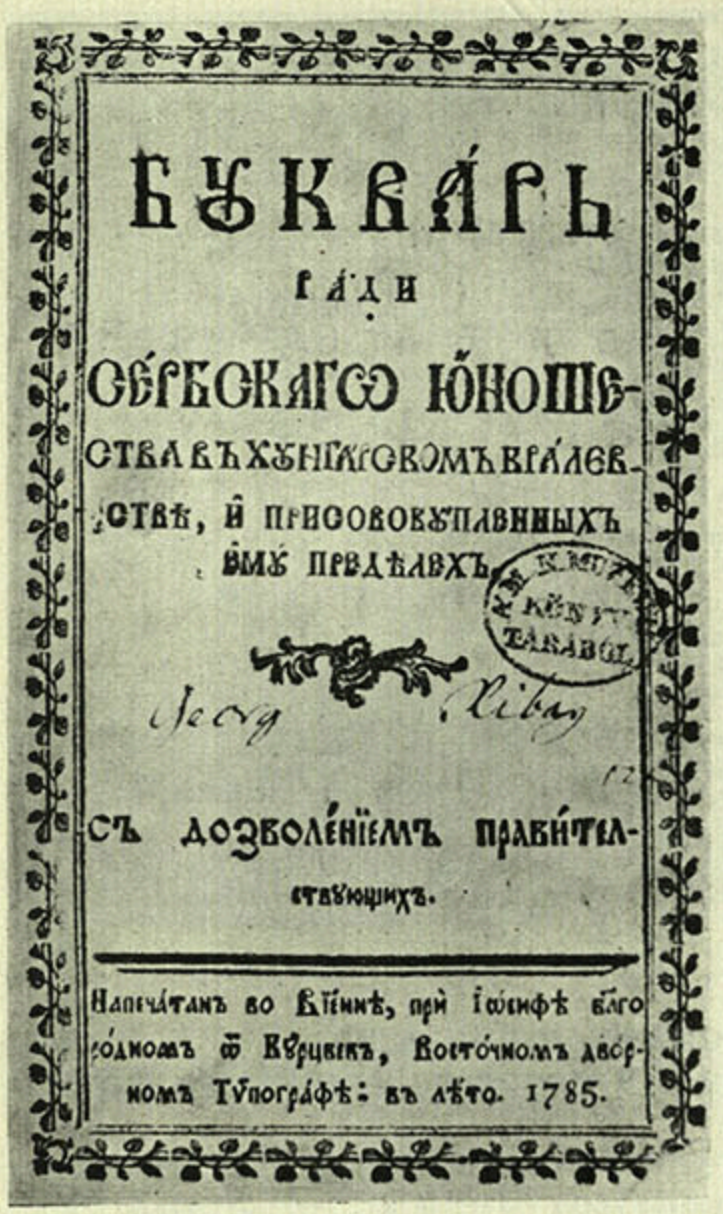
БУКВА́РЬ
РАДИ
СЕ́РБСКАГО ЮНОШЕ-
СТВА ВЪ ХЎНГАРСКОМЪ КРАЛЕВ-
СТВѢ, И ПРИСОВОКУПЛЕННЫХЪ
ИМЪ ПРЕДѢЛАХЪ.
СЪ ДОЗВОЛЕ́НЇЕМЪ ПРАВИ́ТЕЛ-
СТВУЮЩИХЪ.
Напеча́танъ во Бїеннѣ, при Іωсифѣ бла-
го́дномъ ѿ Кѳрцвекъ, Восто́чномъ двор-
номъ Ти́пографѣ: въ лѣто. 1785.

Насловна страна српска, стр. [2].

A B C
oder
Namenbüchlein,
zum Gebrauche
der
Serviſchen Jugend im Königreiche
Hungarn, und den dazu gehörigen
Theilen.
Mit Erlaubniß der Obern.
WIEN,
bey Joſeph Edlen von Kurzbeck k. k. Hofbuch
drucker Groß- und Buchhändler.
1785

Насловна страна немачка, стр. [3].

Стр. 92+[2], пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (на првом a_3, затим $b - b_5$, последњи $e - e_5$), на крају тернион (f, f_2), на непарним странама текст славеносрпски црквеном ћирилицом, на парним странама немачки готицом; кустода за оба текста; српска насловна страна има двострук оквир, унутрашњи дволинијски, а спољни од гранчица, немачка само дволинијски. 163×103.

Садржај: Стр. 4: § I. Печатанным, и ρѫкописным малым, и великїм бѫквы по ρѧдѫ.

Стр. 5: § II. [Слогови самогласника са сугласницима].

Стр. 13: § III и § IV. [Речи за срицање].

Стр. 31: § V. [Азбука са називима слова].

Стр. 31: § VI. Имена Прωсодїамъ.

Стр. 33: § VII. [Мудре Поуке и штиво] Простосердечное дѣтѧ. — Малый Крадецъ. — Штакъ. — Все излишно есть нездраво.

Стр. 47: § VIII. Краткїм Повѣсти: ѺЗ свѣкрви. — ѺЗ исповѣди. — ѺЗ Молвѣ. — ѺЗ Заблѫжденїи. — Трѫдолюбивое дѣтѧ.

Стр. 59: § IX. Ѻглавленїе познанїѧ писменъ.

Стр. 67: § X. Ѻглавленїе Срицанїѧ.

Стр. 75: § XI. Ѻглавленїе Чтенїѧ.

Стр. 87: § XII. Ѻ Числахъ.

Стр. 93: Єданъ пѫтъ Єданъ.

I и II 1770. — III 1774. — IV 1780. — V 1781. — VI 1782. — VII издање. — VIII 1786. — IX 1787. — X 1788. — XI 1789. — XII 1792. — XIII 1793. — XIV 1796. — XV 1798.

Лит.: *Новаковић*, 3229. — *С. Д. Поповић*, Букварска методика у Срба. Гласник СУД, XXXVIII (1873), 15—16. — Каталог Народне библиотеке у Београду. I, Књижевност српска. Београд, 1894, 60.

Сечењијева библиотека, Будимпешта.

178. ВЕЗИЛИЋ, Алексије: КРАТКОЄ СОЧИНЕНІЄ СЪ ПРИВАТНЫХЪ И ПУБЛИЧНЫХЪ ДѢЛАХЪ. Ѣ'... Кіевнѣ, при Їωсифѣ... ѿ Кѹрцбекъ, 1785.

Alexii Westlitsch
kurze
Aufsätze
von
privat, und öffentlichen
Geschäften
zum
Gebrauche der illyrischen Jugend.

Auf
Kosten des Herrn Gregor Angelitsch
Lehrers der illyrischen Schule zu Karlowitz,
herausgegeben.

WIEN,
bey Joseph Edlen von Kurzbek k. k. Hofbuch-
drucker Groß- und Buchhändler.

1785.

Насловна страна немачка, стр. [2].

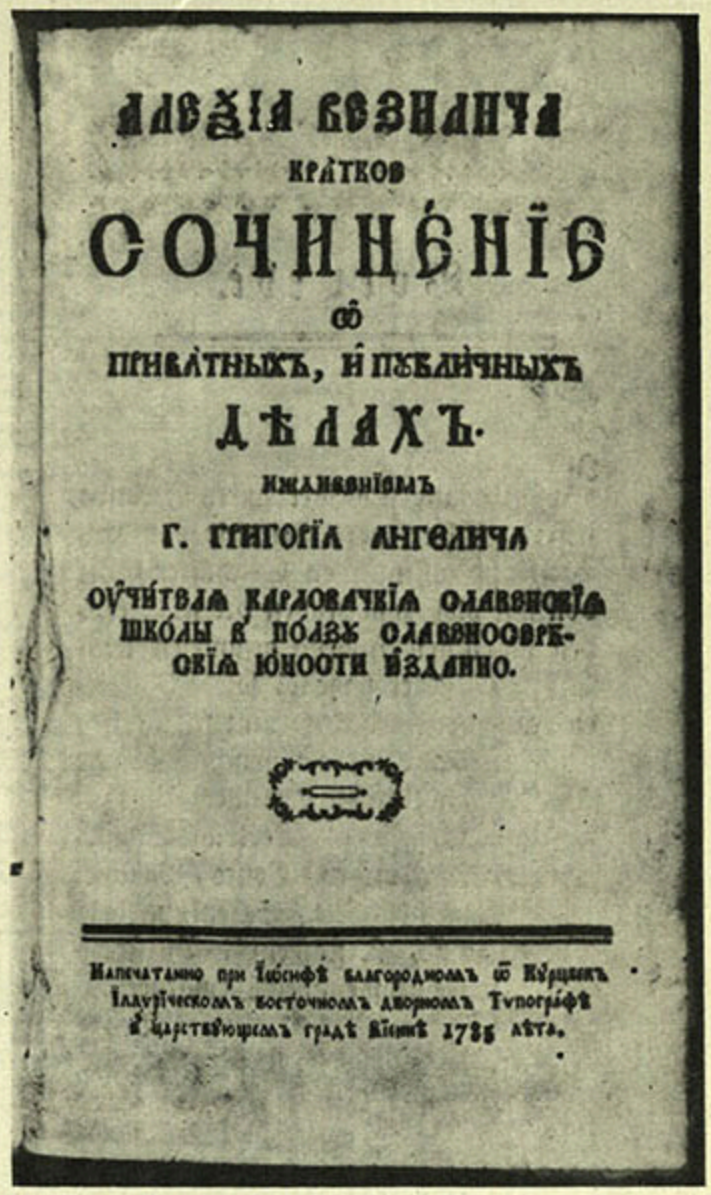

ДАВѢІА ВЕЗИЛИЧА
КРАТКОЄ
СОЧИНЕНІЄ
СЪ
ПРИВАТНЫХЪ, И ПУБЛИЧНЫХЪ
ДѢЛАХЪ.
ИЖЛАВЊЕНІЕМЪ
Г. ГРИГОРІА АНГЕЛИЧА
ОУЧИТЕЛА КАРЛОВАЧКІА ОЛАВЕНСКІА
ШКОЛЫ К ПОЛЗѢ ОЛАВЕНООВРѢ-
СКІА ЮНОСТИ ИЗДАННО.

Напечатанно при Їωсифѣ благороднома ѿ Кѹрцбекъ
Їмператорскома восточнома дворнома Типографіѣ
в царствующемъ градѣ Кіевѣ 1785 лѣта.

Насловна страна српска, стр. [3].

Стр. 351+[3], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_3 — A_5, на крају Y — Y_5), последњи л. посебан без сигнатуре; загл. украса има 8, завр. 4, виньете на стр. 4, 5, 8, 9; текст на парним странама немачки готицом, на непарним славеносрпски црквеном ћирилицом; кустода за оба текста. 180 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 5: Предисловіе.

Стр. 9: Первое раздѣленіе. СЪ приватныхъ сочиненіяхъ.

Стр. 81: Второе раздѣленіе. СЪ Прошеніяхъ.

Стр. 103: Третіе раздѣленіе. СЪ Посланіяхъ.

Стр. 253: Четвертое раздѣленіе. СЪ Титѹлахъ.

Стр. 315: Прибавленіе нѣкоторихъ моралныхъ Повѣстей.

Стр. 343: ОДА I. СЪ цластіи нынѣшнагѡ вѣка.

Стр. 347: ОДА II. На Господина Їωсифа. I. ѿ Шакабентъ Єп[і]ск[о]па Бачкаго.

Стр. 349: ОДА III. СЪ чистой совѣсти.

Стр. [1]: Druckfehler, und Verbesserung.

Стр. [2]: Погрѣшности тѵпа, и исправленіа.

I издање. — II 1792.

Цена: 1 ф. 20 кр. (Д. Руварац).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 372. — *Новаковић*, 85. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности. Бранково коло, XV (1910), 157. — *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. 2 изд. Београд, 1923, 317–318.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ. — Библ. Српске црквене општине, Трст.

179. ЈОСИФ II: **[УРЕДБА] (ЗАРАДИ ПАОРАХ).** [Беч, код Ј. Курцбека, 1785].

Л. [1], текст на једној страни црквеном ћирилицом, друга страна празна. Иницијал један. Без опсецања. 595 × 430.

БГМ. — БМС (оштећен текст).

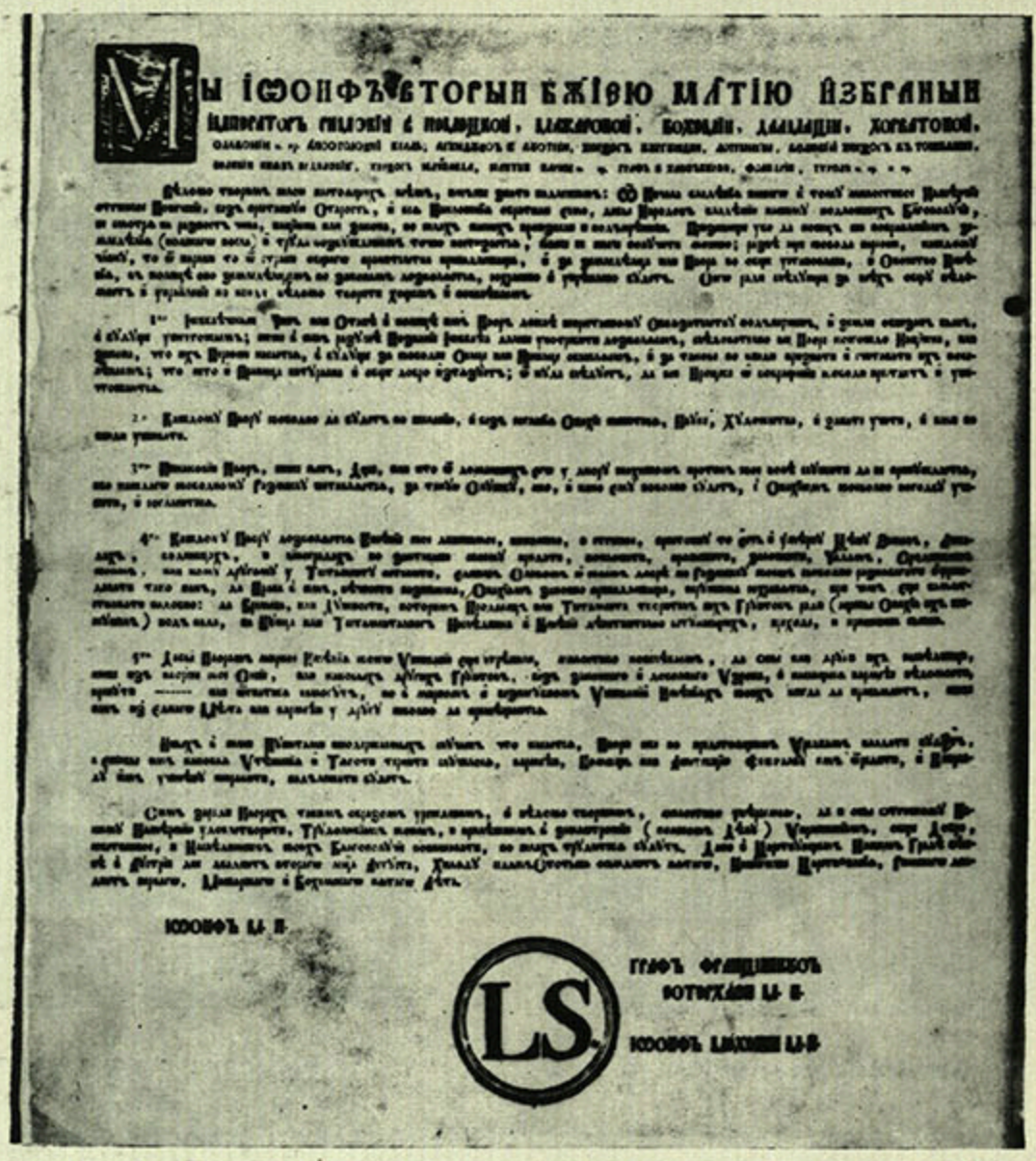

Наслов и текст.

180. [ПРОКОПОВИЧ, Теофан]: **ДІАЛОГІСМЪ.**
Ѵ Кіеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ. 1785.

Л. [1]+94, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5, на крају M — M_5); загл. украса има 4, завр. 1, винјета на л. [1]; кустода. 174 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Л. 1: **ПРЄДИСЛОВІЄ.**

Л. 5: **ПОВѢСТЬ КРАТКАЯ ѡ Б[о]зѣ, и єгѡ смотрєніи.**

Л. 9б: **БЄСѢДА ā. СѲ Б[о]зѣ, созданіи міра, и смотрєніи обще́мъ.**

Л. 36б: **БЄСѢДА ѣ. СѲ смотрєніи Б[о]жіємъ спасителномъ.**

Руско издање изишло је у Санктпетербургу 1766.

I 1775. — II издање.

Цена: кр. 20 (Кат. Новаковићев), кр. 15 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 20 (Кат. будимски 1807/8, Книгоименик 1833).

Лит.: *Сопиковъ*, I, 258. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, 2807. — *Шафарик*, 924. — *Новаковић*, 84.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

Во славу стыя єдиносущныя, животворящыя, и нераздѣлимыя Троицы, Отца, и Сына, и стаго Духа:
напечатася книга сія
ДІАЛОГІСМЪ,
сіесть:
БЕСѢДА ѡ ДОГМАТѢХЪ
ПРАВОСЛАВНЫЯ ЦРКВИ.
БИБЛИОТЕКА А. ПЕЉША СУБОТИЦА
в цѣсарствующемъ градѣ.
ВІЄННѢ,
при Іосифѣ Благородномъ ѡ Кѣрцелѣ, Славянскомъ Восточномъ дворномъ Типографѣ,
в лѣто ѿ сотворенія міра, ,ѕїѳг, ѿ
рождества же по плоти Бга Слова, ,ѧѱпѕ.
Индікта ї.

Насловна страна, л. [1 а].→

181. [РАЈИЋ, Јован]: **КАТИХИСІСЪ МАЛЫЙ.**
Въ... Вїеннѣ, ѻу Іωсифωа... ѿ Кѵрцевкъ, 1785.

Стр. 80, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и са арапским бројем (A_2, A_4, $B-B_3$, $C-C_5$, на крају $E-E_5$); виньета на стр. 3; кустода. 168 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: стр. 3: **ВСТѢПЛЕНІЄ.**

Стр. 5: **ЧАСТЬ а. ѺВ ВѢРЫ.**

Стр. 41: **ЧАСТЬ в. ѺВ ЛЮБВЕЫ.**

Стр. 61: **Часть г. ѺВ Надежи.**

Стр. 77: **Краткое изложеніе деветыхъ бл[а]женствъ Єѵагг[є]лскихъ.**

I 1776. — II 1784. — III издање. — IV 1792. — V 1793. — VI 1797, и даље.

Pz 421
КАТИХИСІСЪ
МАЛЫЙ,
ИЛИ
СОКРАЩЕННОЕ ПРАВОСЛАВНОЕ ИСПОВѢДАНІЄ ГРЕЧЕСКАГѺ ВОСТОЧНАГѺ, ЗАКОНА, ВО ОУПОТРЕБЛЕНІЄ
НОВУНІТОВІЯ
СЛАВЕНО-СЕРБСКІЯ
ЮНОШИ,
СОЧИНЕНЪ,
ѿ Ѿ Нѵнітскаго Епископагѡ въ Карловцѣ
1774. лѣта.
Дѣржанаго Оучилища потвѣрждєнъ. И мнѣ нам̃ъ съ потвержденіемъ Архіепископа и Митрополита напечатанъ.
Въ цѣсарствующемъ градѣ Вїеннѣ, ѻу Іωсифа благороднаго ѿ Кѵрцевкъ, въ лѣто Христово
1785.

Лит.: *В. Красић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, кн. 120 (1879), 196.

БГМ.

Насловна страна, стр. [1].→

182. УРЕЖДЕНИЈА... ЕЖЕБИ ДЕЗЕРЦИЈИ И БЈЕЖАНИЈУ НАЦИОНАЛНАГО ВОЈИНСТВА СПОСОБНИМ СРЕДСТВИЈАМ ПРИПЈАТСТВОВАЛИ.

[Беч, код Ј. Курцбека, 1785].

Стр. [3], без сигнатуре; кустода. Брош. 360 × 223.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржи 10 тачака, од којих последња гласи: Терминъ, ѿ котораго Дѣиствїе и крѣпость сегѡ высочаншагѡ нормалнагѡ Ѹрежденїѧ зачинѧетъ, в' 1вїи Ноемврїа сегѡ 1785 гѡ Дѣта ѹтверждаетсѧ.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 208.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

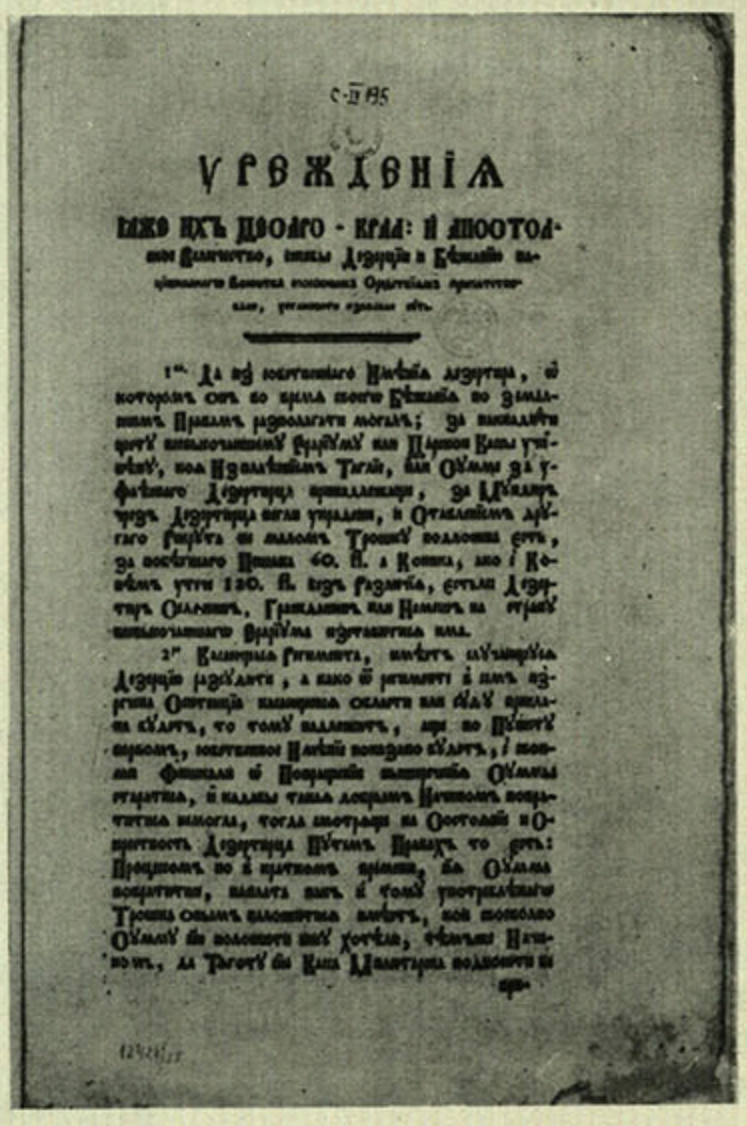

С-Пб 85

УРЕЖДЕНІѦ

ВЪЖО ИХЪ ДВОЙГО - КРЛА: И АПОСТОЛ-

Прва страна са насловом, стр. [1].

1786

183. БУКВАР. Ко Кїеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѳрцбекъ, 1786.

Стр. 47, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_2 — a_5, на крају c — c_4); наслов са украсним оквиром; кустода. Брош. 165 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај исти као у буквару од 1785, само без напоредног немачког текста.

VIII издање.

Библиотека Р. Грујића.

БУКВАРЬ
ГРАДИ
СЕРБСКАГО ЮНОШЕ-
СТВА КЪ ХЖНИГРОКОМЪ КРАЛЕВ-
СТВѢ, И ПРИСОВОКУПЛЕННЫХ
ИМЪ ПРЕДѢЛАХЪ.
СЪ ДОЗВОЛЕНІЕМЪ ПРАВИТЕЛ-
СТВУЮЩИХЪ.
Напечатанъ во Кіевѣ, при Іоанифѣ Кіе-
одномъ и Корнеліи, Костромѣ двор-
номъ Typографѣ: въ лѣто. 1786.

Насловна страна, стр. [1].

Печатанныя, и рукописныя малыя.
а ъ ь г д е ѣ ж з ѕ и і
А Б В Г Д Е Ж З Ѕ И І
а о и с д е ѣ ж з ѕ и і
А Б В Г Д Е Ѣ Ж З Ѕ И І
ф х ѿ ц ч ш щ ъ ы ь ѣ є
Ф Х Ѿ Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Ѣ Є
ф х ѿ ц ч ш щ ъ ы ь ѣ є
Ф Х Ѿ Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Ѣ Є

Пример из буквара, стр. 2.

184. [ВИЗАНТИЈСКИ, Антоније]: БЛАГОНРАВІЄ.

Съ еллинскагѡ... преведена Димитріемъ Николаевичемъ Дарваръ.
Въ Кіеннѣ, въ Типографіи... ѿ Кѡрцевкъ, 1786.

Стр. 96, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_4$, на крају $F - F_5$); загл. украса има 11, завр. 2, виньета на стр. 11; кустода. 190 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ПРЄДЗѢѢДОМЛЄНІЄ Любезномѕ читателю ѡ Г[о]с[по]дѣ радоватисѧ.

Стр. 6: Предисловіе.

Стр. 11: ГЛАВА а̃ ѠБ стыдѣ, и ѡ Благоговѣйніи вещехъ в[о]жественныхъ.

Стр. 16: ГЛАВА в̃. ѠБ благочинномъ ѡбхожденіи въ састанцѣ.

Стр. 31: ГЛАВА г̃. ѠБ должности въ поздравленіи и собесѣдованіи дрѕгѡвъ.

Стр. 42: ГЛАВА д̃. Подобнаѧ ѡ ѹвѣщаніихъ и ѡбличеніихъ.

Стр. 47: ГЛАВА ѣ̃. ѠБ благопристойности во ѡдѣяніи.

Стр. 51: ГЛАВА ѕ̃. ѠБ Благочиніи въ хожденіи.

Стр. 56: ГЛАВА з̃. ѠБ Благочиніи въ разговорѣ.

Стр. 70: ГЛАВА и̃ При трапезѣ благопотребнаѧ.

Стр. 84: ГЛАВА ѳ̃. Какѡ подобаетъ съ дрѕгами ѡбходитисѧ.

По Н. Вукадиновићу, спис Еразма Ротердамског „De civilitate morum puerilium“, објављен 1526 (Antverpiae, M. Hillenius), био је преведен и на простогрчки. Одатле га је Антоније Византијски превео на старогрчки уносећи многе измене и допуне. Овај последњи текст превео је Дарвар „верно и дословно, чак ропски, тако да је [...] превод на неким местима тежак и не посве јасан“.

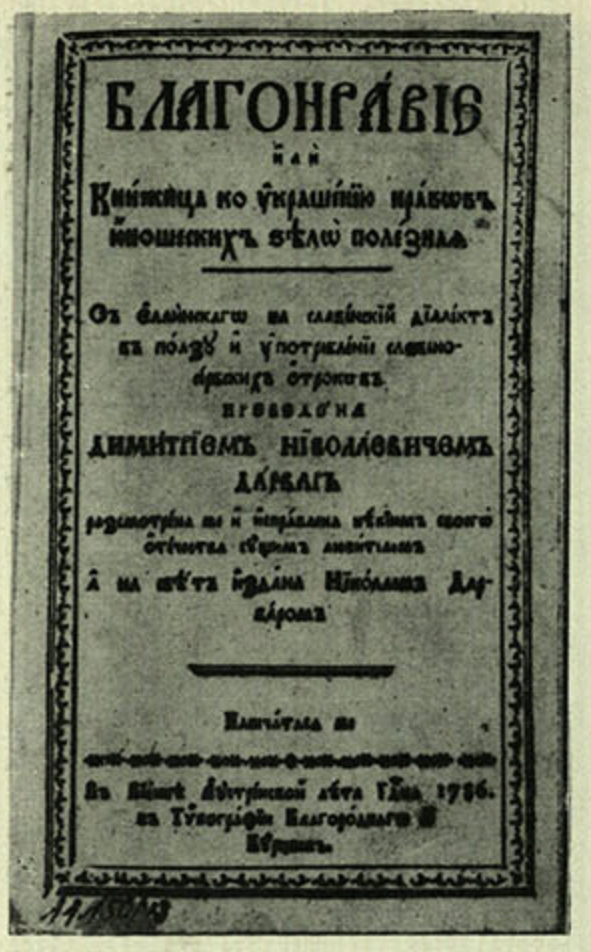
БЛАГОНРАВІЄ
ИЛИ
Книжица ко ѹкрашенію нравовъ
юношескихъ вельми полезная
Отъ Еллинскаго на славенскій діалектъ
ради пользы и ѹпотребленія славено-
россійскихъ отроковъ
ПРЕВЕДЕНА
ДИМИТРІЕМЪ НІКОЛАЕВИЧЕМЪ
ДАРКАЛЕМЪ
родомъ грекомъ и первѣе нравовъ своего
отечества сыномъ любителемъ
А на свѣтъ ѹдана Николаемъ Дар-
калемъ
Напечатана въ
Въ Лѣто Ѳеотокіевой вѣры 1786.
въ Типографіи Благороднаго
Сербина.

← *Насловна страна, стр. [1].*

Цена: кр. 8 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 20 (Кат. Каулицијин, Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, 2833. — *Шафарик*, 937. — *Новаковић*, 88. — *Н. Вукадиновић*, Доситејева Христоитија и њени узори. Прилози за књижевност, III (1923), 49—64.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

185. (ЈОСИФ II): **БРАЧНОЄ ѲЗАКОНЄНІЄ.** [Беч, код Ј. Курцбека, 1786].

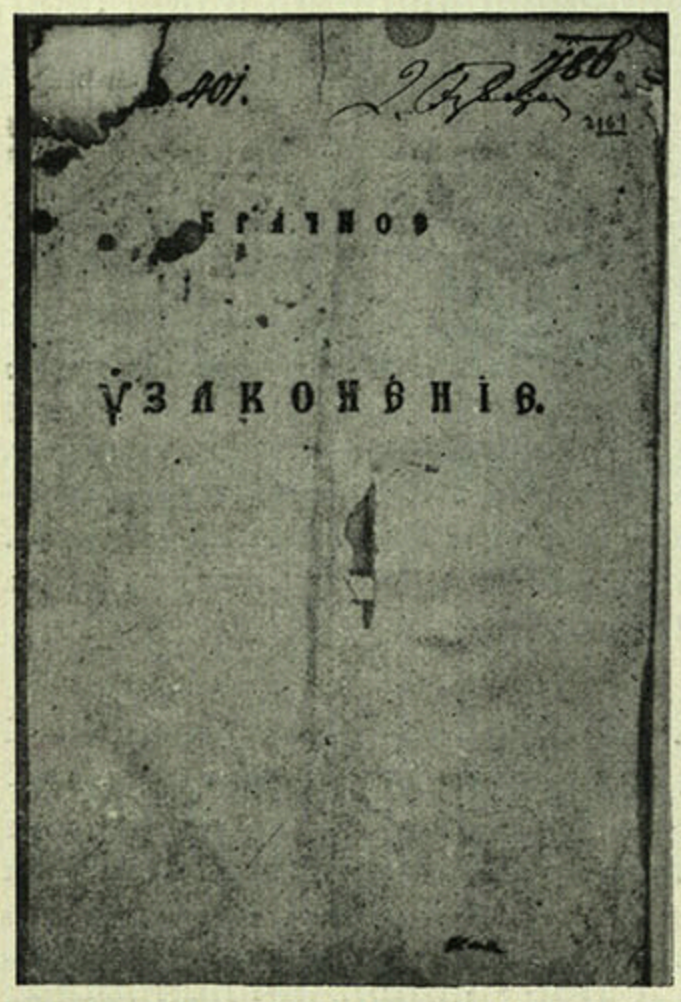
БРАЧНОЄ
ѲЗАКОНЄНІЄ.

Насловна страна, стр. [1].

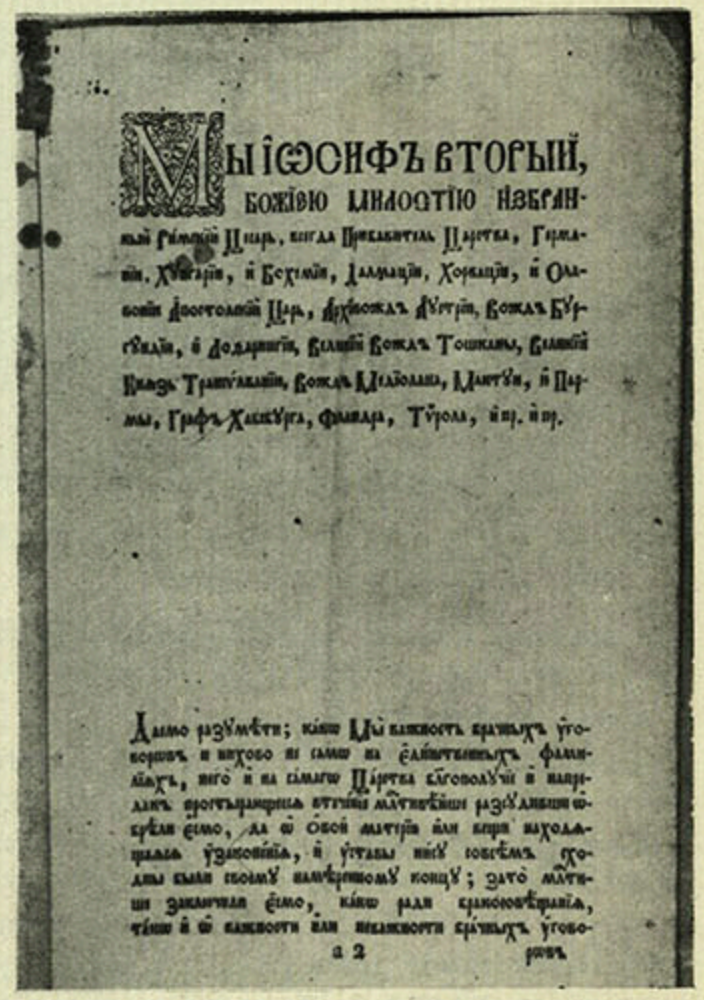
МЫ ІѠСИФЪ ВТОРЫЙ,
БОЖІЄЮ МИЛОСТІЮ ИЗБРАН-
ный Римскій Царь, вогда Прекрасный Царства, Герма-
нін, Хорватін, и Богемін, Далмацін, Хорватін, и Сла-
вонін Апостольскій Царь, Архикнязь Австрін, Князь Бур-
гундін, и Лотарингін, Великій Князь Тосканы, Великій
Князь Трансилванін, Князь Медіолана, Мантуи, и Пар-
мы, Графъ Хапсбурга, Фландра, Тирола, и пр. и пр.

Дално разумѣти; какш Мы каковость крайнихъ уго-
ворювъ и нихово не самш на единственныхъ фами-
ліяхъ, него и на самыхъ Царствахъ клговолѧщи и напра-
вляя протягающимся втунѣ мятежѣйши разсѫдкши ис-
трѣбя сіе, да ѿ обоя матерїи ани вещи нахожда-
ющая ѹзаконенїя, и ѹставы ниѣ гобѣмъ ѯходы
были своимѫ напрѣйшимѫ концѫ; зато мятеж-
ши заключая сіе, какш ради единовѣрїя,
тѣши и ѿ каковости или некаковости крайнихъ уговo-
a 2 ровъ

Наслов закона, стр. [3].

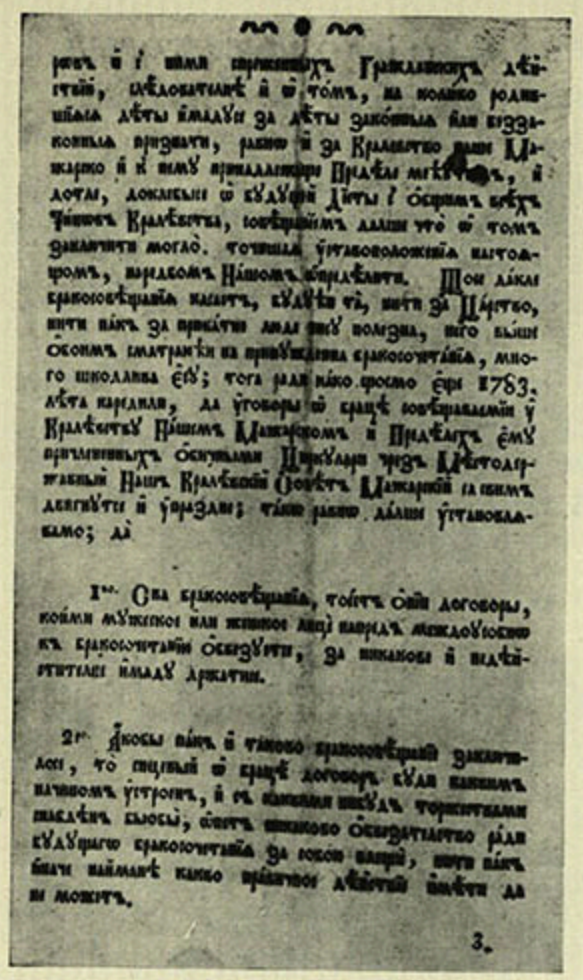

Стр. [24], сигнатура латинска a од другог л. и арапски број на по 2 л. (a_2, на крају f); иницијал један; кустода. Брош. 312 × 205.

Текст црквеном ћирилицом.

Закон садржи 62 параграфа.

НББ. — БГМ.

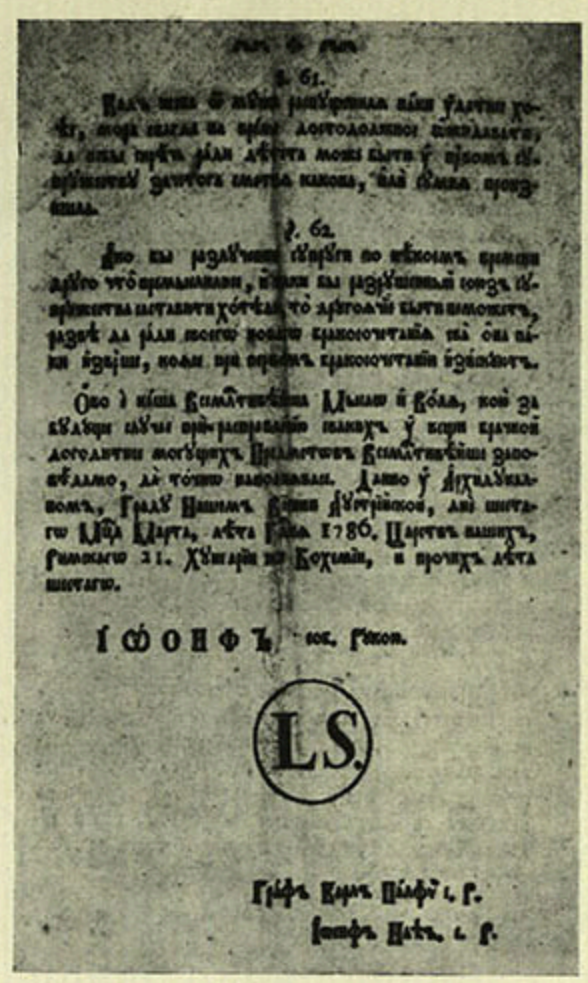

← *Наслов закона, стр. [4].*

Потврда закона, стр. [24]. →

186. ЈОСИФ II: **[НАРЕДБА О СЛУЖИТЕЉИМА].** [Беч, код Ј. Курцбека, 1786].

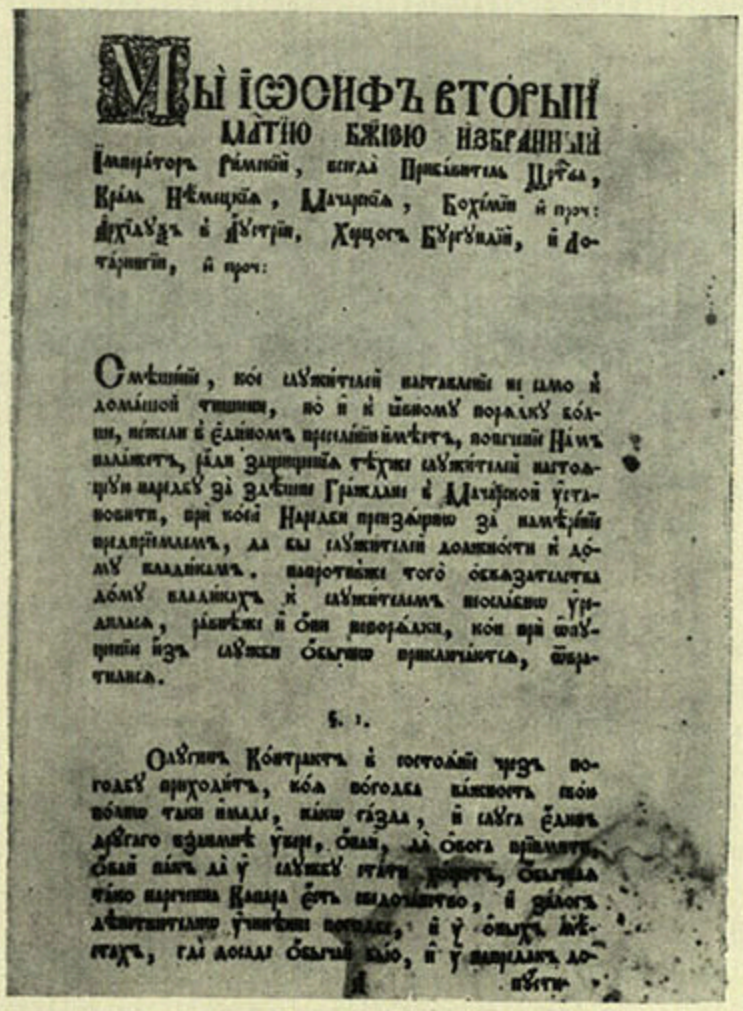

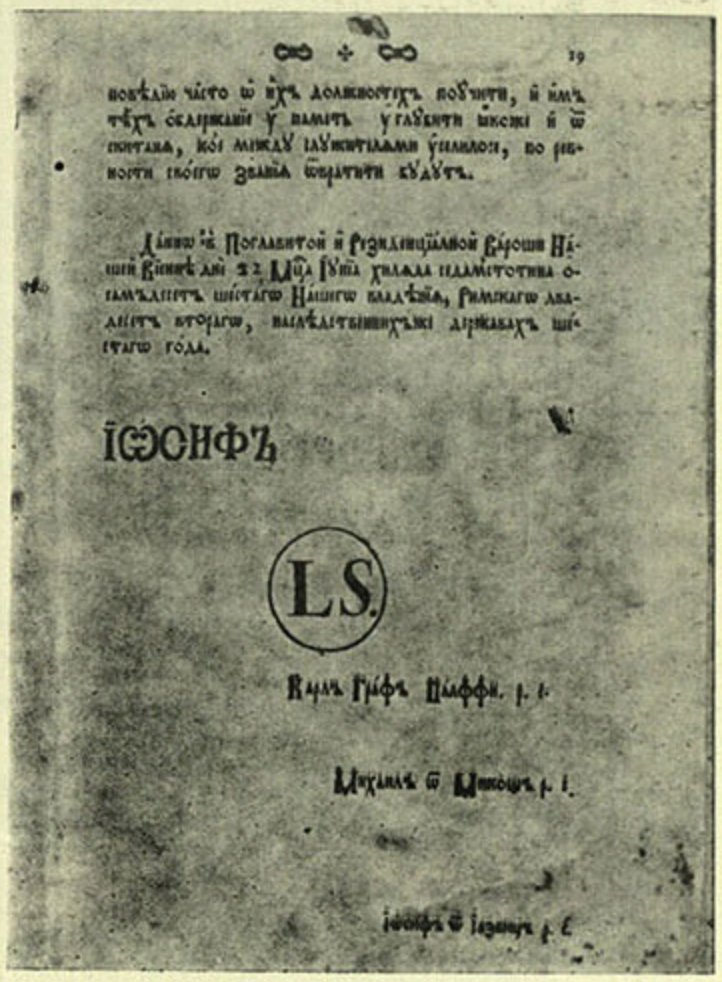

Наслов наредбе, стр. [1].

Потврда наредбе, стр. 19.

Стр. 19, пагинација арапска, листови сигнирани великим црквеним словима а други л. и арапским бројем (А, $А_2$ — Д); иницијал један; кустода. Брош. 338 × 306.

Текст црквеном ћирилицом.

Наредба садржи 47 параграфа.

БГМ.

187. ЈОСИФ II: **[УРЕДБА О ЗЛАТНОМ НОВЦУ]**. [Беч, код Ј. Курцбека, 1786].

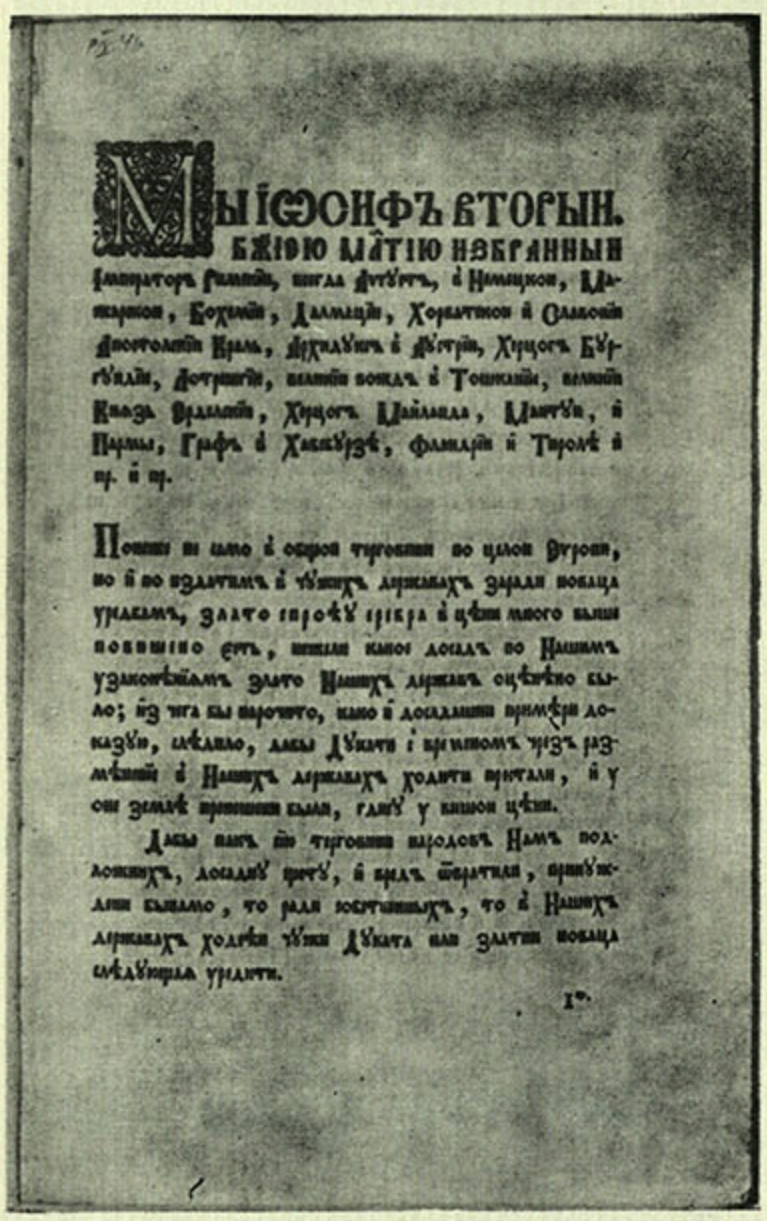

Мы ІѠСИФЪ ВТОРЫЙ.
БЖІЮ ЦѢТІЮ ИЗБРАННЫЙ
Императоръ Римскій, вигда Августъ, и Німецкой, Цесарской, Бохмій, Далмаціи, Хорватской и Славоній Апостолскій Краль, Архикнязь и Дѣтрій, Хрцогъ Бургундій, Дотрингій, великій воєвода и Тошканій, великій Князь Ердедлій, Хрцогъ Цайлиндя, Цанчѣи, и Парны, Графъ и Хабсбурѕ, Фландрій и Тироле и пр. и пр.

Почти ни цало є остров тиргованіи по цілой Европи, но й по издалечи є чюжихъ державахъ зарадя новаца уредити, злато гиротѣ ігіера и цѣни мого калиі повишено єсть, шкода какоі досадъ по Нашимъ узаконѣнымъ злато Нашихъ державъ оцѣнѣно было; из чега бы нарочито, како й доздашни примѣри доказую, слѣдило, дабы Дукати і другимъ чюзъ граници Нашихъ державахъ ходити пустили, й у ови земле привишени были, гдиў у нашои цѣни.

Дабы пакъ по тиргованіи народовъ Намъ подложныхъ, досадиў пиў, й вредъ шкодити, принукли были то радя осетившихъ, то є Нашихъ державахъ ходећи чюки Дуката или златни новаца смѣдѣнцла уредити.

I°.

Наслов уредбе, стр. [1].

Стр. [9], без сигнатуре; иницијал један; кустода. 307 × 199.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржи 5 тачака, затим тарифу А (стр. 7) и тарифу Б (стр. 9).

БГМ.

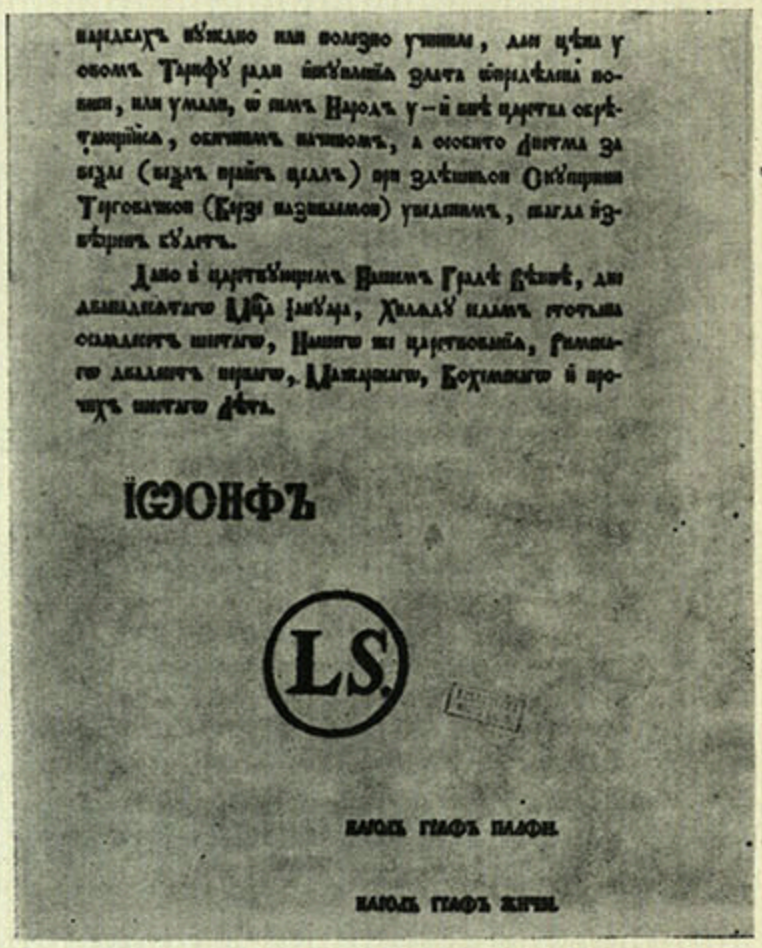

наредахъ вѣкако или полезно учинила, дан цѣна у овомъ Тарифѣ радя шкѣдлива злата сборѣлыа новаи, или умала, ў нимъ Народъ у-ій нигдѣ цареша сократящйла, обычнимъ начиномъ, а особито дигма за вазы (вадъ прайъ цилъ) при злѣтнои Окѣприни Тиргованои (Кирзи назвиламои) увидитимъ, шкода извѣрнъ сѣдитъ.

Дано є царствующимъ Нашимъ Граде Бѣлиѣ, дан двадесятаго Мца Іюѣа, Хиляду пламъ стотина осамдесетъ шестаго, Нашего же царствованіа, Римскаго двадесятъ перваго, Цанцарскаго, Бохимскаго й прочихъ шестаго дѣта.

ІѠСИФЪ

LS.

ВАЛЬЪ ГРАФЪ ПАЛФИ.

ВАЛЬЪ ГРАФЪ ЖИТИ.

Потврда уредбе, стр. [5].

188. [КАДЕ ДЕ ВО, Антоан]: **ИЗЛОЖЕНІЄ СРЄДСТВАХЪ ЗА ѴМАЛИТИ НЄЗДРАВІѢ СѪНЫХЪ БЫВАЛИЦІАХЪ КОѢ ПОТОПЪ ЄСЪ ПОДЛОЖНЯ.** Изъ немецкаго... І. Миливоинъ. Къ Кіеннѣ, при Іосифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1786.

Стр. 16, пагинација арапска, 1 кватернион са сигнатуром)(2 —)(5; виньете 2, завр. украс 1; кустода, Брош. 202 × 124.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: Изложеніе средствахъ за ѵмалити Нездравіѣ шныхъ Мѣстахъ коѣ потопъесъ страдала.

Стр. 4: Ѡ соединеніи ѵзроковъ, кои бывалица влажна содержаваю. — Ѡ землѣ.

Стр. 5: Ѡ граѣи или Матеріалѣ. — Ѡ Престареніи Бывалицахъ.

Стр. 6: Ѡ мѣст. — Средствіѣ за ѵмалити Нездравіѣ ѵ шваковыхъ школичествахъ.

Стр. 7: Ѡ ѿстѫпленіи воды. — Ѡ Праню.

Стр. 8: Повторенїе Прана. — Ѡ Капичкили Кречѣ.
Стр. 9: Ѡ Ѡгны. — Ѡ степенѣ Крѣкини.
Стр. 10: Ѡ произхожденїи воздѣха.
Стр. 11: Ѡ свѣтлости. — Ѡсобыте предвидѣнїа наредве. — Ѡ главѣ. — Ѡ ногахъ.
Стр. 12: Ѡ тѣлѣ. — Предвидѣнїа ѵ Ноћи.
Стр. 13: Ѡ Сохраненїи растїа. — Своиства влаге.
Стр. 14: Ѡ шталлхъ. — Содержанїе всѣхъ.

Наслов оригинала: Antoine Cadet de Vaux, Avis sur les moyens de dimineur l'isalubrité des habitations après les inondations. Paris, 1784; 2 ed. 1802. — На немачки превео Dr Ferro.

Цена: кр. 7 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 862. — *Новаковић*, 86. — *Р. Јеремић*, Библиографија српске здравствене књижевности 1757—1918. Београд, 1947, 185.

НББ.

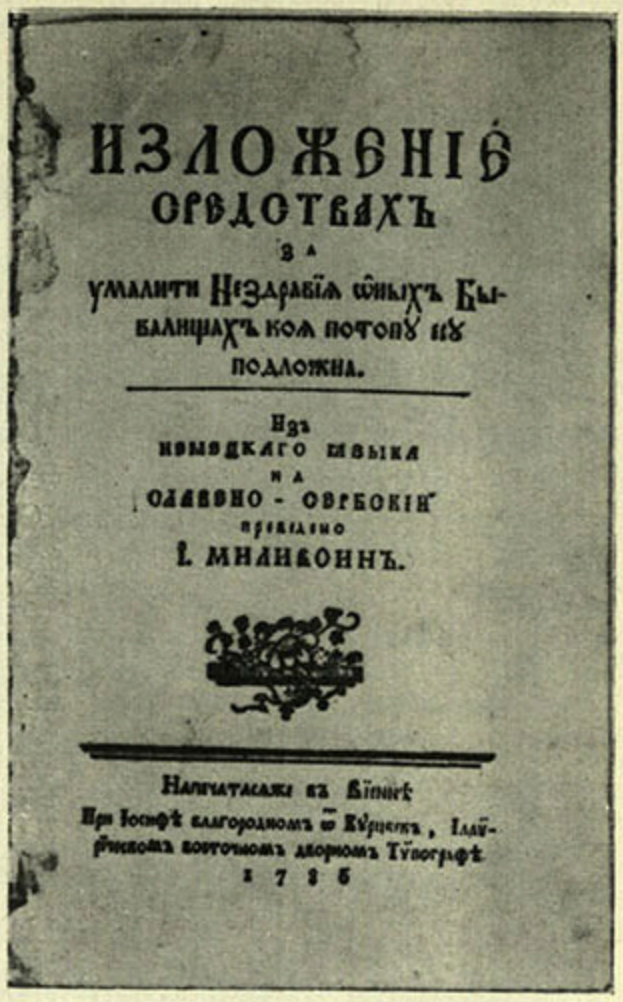
ИЗЛОЖЕНІЄ
ОРВДОТВЛХЪ
ЗА
ѹмалити Нездравїа ѡныхъ Бы-
БАЛИЩАХЪ КОЛ ПОТОПѢ ИѪ
ПОДЛОЖНА.
Изъ
НѣМЕЦКАГО ЄЗЫКА
НА
СЛАВЕНО - ОВГЕКІЙ
ПРѢВЕДЕНО
І. МИЛИЋОННЪ.
Напечатасажи въ Бѣчи
При Іосифѣ благородномъ фонъ Кѵрцекъ, Цдй-
ѓерскомъ почтовомъ дворномъ Тѵпографѣ
1 7 8 6

Насловна страна, стр. [1].→

189. МУШКАТИРОВИЋ, Јован: **КРАТКОЕ РАЗМЫШЛЕНІЕ О ПРАЗДНИЦИ.**
У Бечу, при Іосифѣ отъ Курцбекъ, 1786.

Стр. 51, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_3, последњи C — C_5), на крају 2 л. први са сигнатуром D; виньете на стр. 1, 3; кустода. 170 × 110.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 1022. — *Новаковић*, 87. — *Ј. Скерлић*, Јован Мушкатировић. Глас СКА, LXXX (1909), 265—273.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

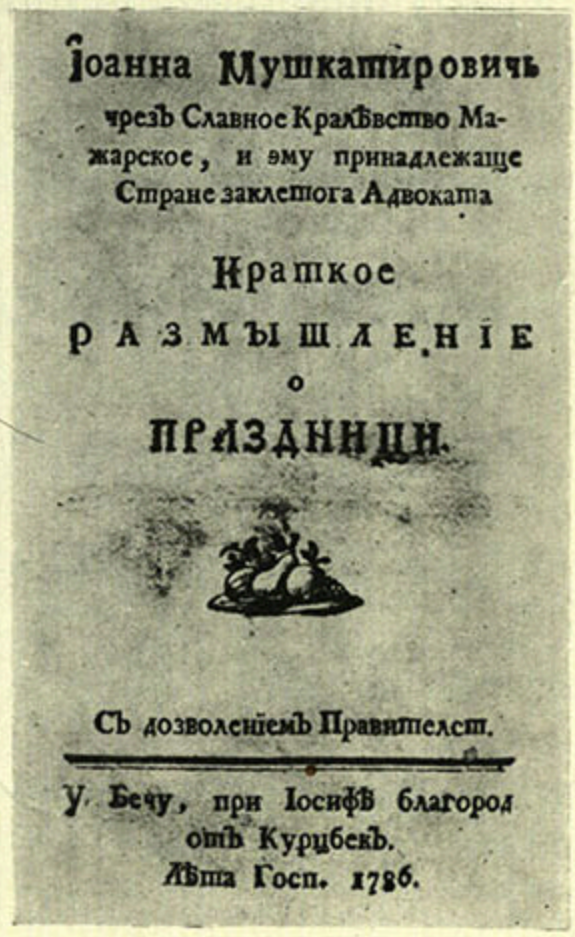
Іоанна Мушкатировичь
чрезъ Славное Крайѣвство Ма-
жарское, и эму принадлежащe
Стране заклепюга Адвоката
Краткое
РАЗМЪЫШЛЕНІЕ
О
ПРАЗДНИЦѢ.
Съ дозволенїемъ Правителст.
У Бечу, при Іосифѣ благород
отъ Курцбекъ.
Лѣта Госп. 1786.

Насловна страна, стр. [1].→

190. НАСТАВЛЕНИЈЕ СПАИЈАМ. [Беч, код Ј. Курцбека, 1786].

Наставленіе Спаіамъ или тѣхъ Намѣстникѡмъ, и Офіціантѡмъ, такођеръ и обществомъ по Коемусе они у настоящемъ дѣлу измѣренія и фатиранія грунтѡвъ управити имаду. въ віеннѣ. Fol. стр. 102.

Дато по Л. Мушицком. Код Шафарика стоји: Инструкціа Іосифа II Императора Римскогъ. Fol. Josephinische Ausmessungsinstruction. Изгледа да је то иста књига.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 814. — *Новаковић*, 3209.

191. ТЕКЕЛИЈА, Сава: **DISSERTATIO IURIDICA DE CAUSA, ET FINE CIVITATIS...** Disputabitur in Palatio Universitatis die XXVI. mensis maii MDCCLXXXVI. Pestini, Ex officina IOSEPHI GODOFREDILETTNER, [1786].

Стр. [10]+40, пагинација арапска, прво дуернион са сигнатуром *2, затим 2 кватерниона са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_5$ и $B - B_5$), на крају дуернион ($C - C_2$); иницијал 1, завр. украса 2, виньете на стр. 3, 33; са 1 ил. на стр. [1]; кустода. 186 × 113.

Текст латиницом.

Садржај: Стр. [3]: EXCELLENTISSIMO DOMINO PETRO TÖKÖLY...

Стр. [5]: EXCELLENTISSIME DOMINE! PATRVE BENIGNISSIME!

Стр. 1: QVAE CAVSA? QVIS FINIS CIVITATIS? EXERCITATIO SCHOLASTICA. Садржи 29 тачака.

Стр. 33: POSITIONES EX VNIVERSA IVRISPRVDENTIA. Садржи 45 тачака.

Лит.: *Шафарик*, стр. 323.

БМС. — БГМ.

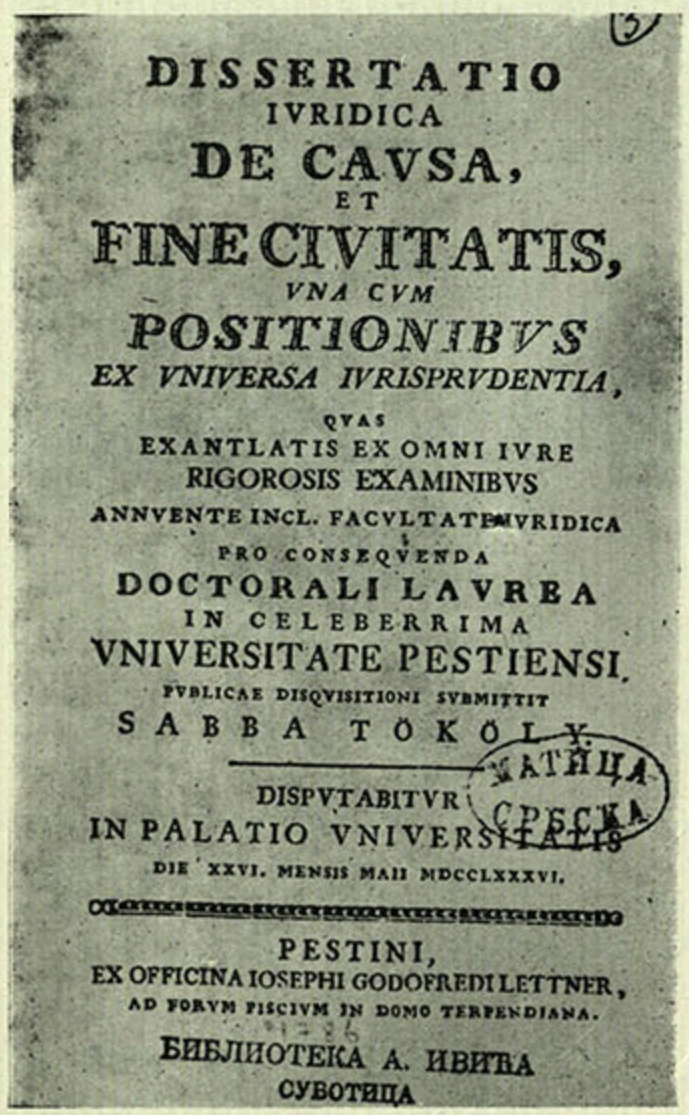
DISSERTATIO
IVRIDICA
DE CAVSA,
ET
FINE CIVITATIS,
VNA CVM
POSITIONIBVS
EX VNIVERSA IVRISPRVDENTIA,
QVAS
EXANTLATIS EX OMNI IVRE
RIGOROSIS EXAMINIBVS
ANNVENTE INCL. FACVLTATE IVRIDICA
PRO CONSEQVENDA
DOCTORALI LAVREA
IN CELEBERRIMA
VNIVERSITATE PESTIENSI,
PVBLICAE DISQVISITIONI SVBMITTIT
SABBA TÖKÖLY
DISPVTABITVR
IN PALATIO VNIVERSITATIS
DIE XXVI. MENSIS MAII MDCCLXXXVI.
PESTINI,
EX OFFICINA IOSEPHI GODOFREDI LETTNER,
AD FORVM FISCIVM IN DOMO TERPENDIANA.
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА
СУБОТИЦА

Насловна страна, стр. [1].

Петар Текелија, л. (1 б).

1787

192. БУКВАР. Ко Бїеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1787.

Стр. 46+[1], пагинација ћирилским словима, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_2—a_5, b_2 испуштено, на крају c—c_4); виньета на стр. 1; насловна страна са украсним оквиром, кустода. 175×100.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај исти као у буквару од 1786.

VIII издање.

СКЗ.

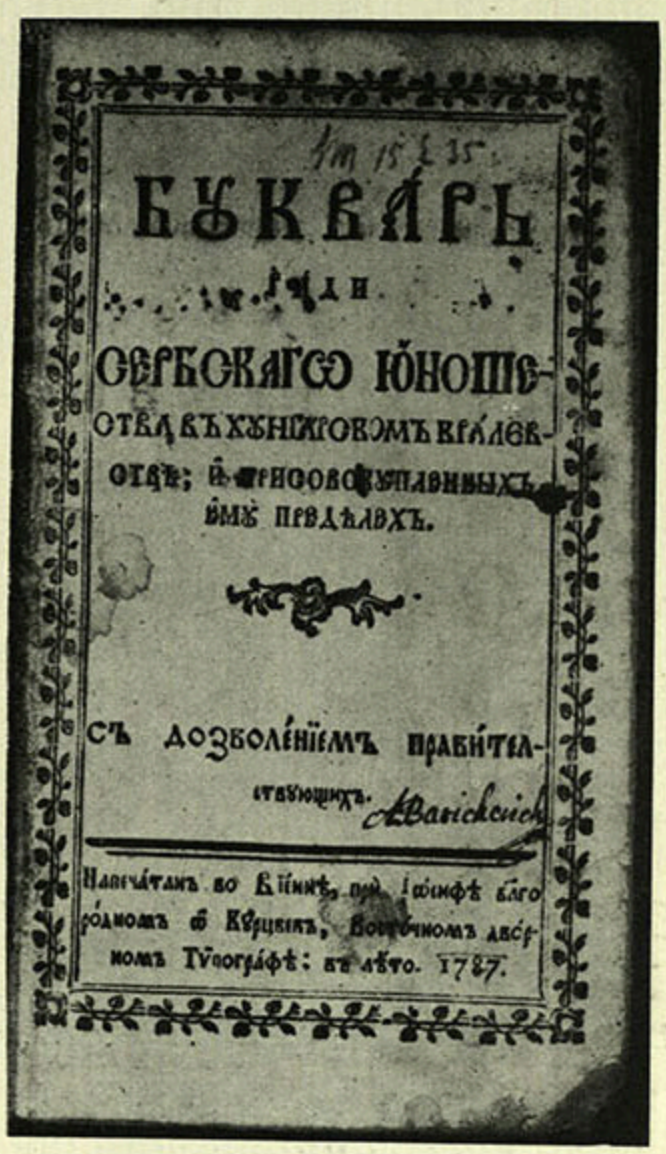
БУКВАРЬ
СЕРБСКАГО ЮНОШЕ-
СТВА ВЪ ХЪНГАРОВОМЪ ВРАЛЕВ-
СТВѢ; И ПРИСОВОКУПЛЕННЫХЪ
ИМЪ ПРЕДѢЛАХЪ.
СЪ ДОЗВОЛЕ́НІЕМЪ ПРАВИТЕЛ-
СТВУЮЩИХЪ.
Напечатанъ во Бїеннѣ, при Іωсифѣ Бла-
годномъ ѿ Кѵрцвекъ, Вопросномъ Авс-
номъ Тѵпографѣ: въ лѣто. 1787.

Насловна страна, стр. [1].→

193. ГОЛДОНИ, Карло: **ТЕРГОВЦИ.** Приведена с' италїанскогъ... отъ Е. Іанковича. У Лаипсигу, у типографїи... Таибела, 1787.

Стр. [6]+112; пагинација арапска; на стр. 94 пагинација 95, али на стр. 95 и 96 стављено 96, чиме је грешка исправљена; први л. посебан, после њега дуернион без сигнатуре, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A — A_4; A_3 испуштено; B — B_5; B_3 испуштено; C — C_5; C_3 и C_4 испуштено; D — D_5; E — E_2; E_3 — E_5 испуштено; F — F_5; на крају G — G_4), последњи л. посебан с сигнатуром H; загл. украс 1; завр. 1; виньете на стр. [1], 1; кустода. 172 × 106.

Текст грађанском ћирилицом.

Наслов оригинала: Mercanti.

Садржај: Стр. [2]: ПЕРСОНЕ [имена лица у комедији]. [Затим:] свакому служи на знанѣ, коиси радъ ову книжицу купити, даю може кодъ госп. Іоанна Іанковича у НовомъСаду, за 36 краицара, на продаю добити.

Стр. [3]: Anse. Kaiserliche Majestät Joseph den Zweyten.

Стр. [5]: Erhabenster Monarch.

Стр. 1: ПРОЛОГЪ. (Ил. 2—5).

Стр. 5: АКТЪ ПРВИ.

Стр. 51: АКТЪ ДРУГИ.

Стр. 86: АКТЪ ТРЕЋИ.

Стр. 111: Погрешке типографическе сваки валя да опрости, эръ некъ помисли текемъ

ТЕРГОВЦИ
КОМЕДІЯ
У ТРИ АКТА
приведена с'италіанскогѳ изъ
Карла Голдонини Комедіа
отъ
Е. ІАНКОВИЧА
студента медицине
А. 1787.
ШТАМПАНО У ЛАИПСИГУ
у типографіи тосп. ТАПБЕХА.
1787. године.

Насловна страна, стр. [1].

да типографъ, кои э ову книгу слагао нїе Срблинъ него Немацъ.

Акосе кои патрїота нађе, кои буде трошакъ типографически изложити, то намеравамъ будуще зиме у нашемъ материнимъ езику общу популарну физику такођеръ у другомъ талу физику человеческогъ тѣла щампи предати. Како први тако и други талъ ове книге буде онако основанъ, даће свакъ ласно, и безъ велике науке, моћи све разумети. Оба тала состоянеду, напримеръ да рекнемъ изъ 12 или 14 табака. Естъ лисе нађе кои патрїота, коего прси желїомъ дишу, общеполезну націоналну ползу произвести помоћи; таи некасе изволи кодъ могъ господара брата Іоанна Іанковича у Новом-Саду, о далшемъ извещенію явити. Емануель Іанковичь.

Лит.: *Шафарик*, 515. — *Новаковић* 89. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba od god. 1770—1847. Zagreb, 1892, 17—19.

НББ. — Позоришни музеј, Београд. — СКЗ. — БГМ.

ПРОЛОГЪ.

Нисамосе неустручавамъ, ови николико листа щампи предати, кадъ на ползу нїову посмотримъ. Наивећа частъ націонални мои, и данасъ іоще мисли, дасу комедіе несамо младости но и старимъ людма шкодне, и само за немецко измишлѣнѣ и драже, гдису Ђіаволи Швабе измислили какоћеду варати новце отъ людп. Недавъ, коесамъ у ову частъ націонални мои рачунао, нїе имао прилику, хасну комедіа познати, неимаюћи недну у своимъ Езику писану а страннмуе непознатъ. Акое кои путъ у театръ и дошао, хасну комедіа нїе могао познати, негъ видіо намазана лица, рана дѣвишаћа к' тому отрећени

А пер-

Пролог, стр. [1].

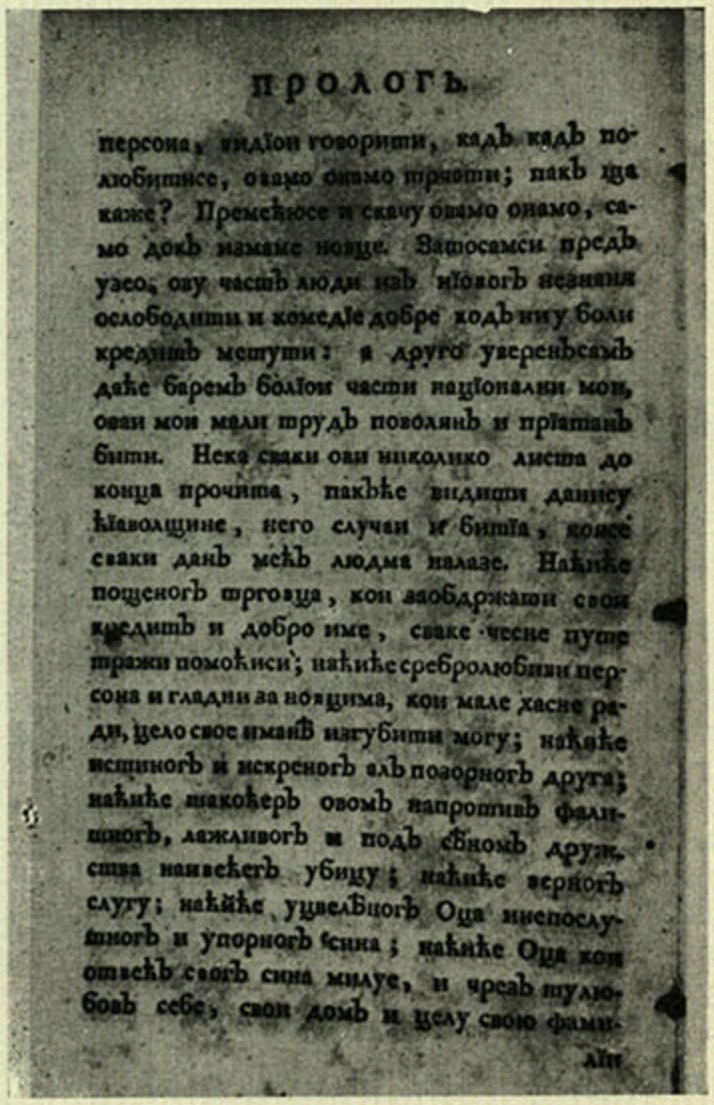

ПРОЛОГЪ.

персона, видіон говорити, кадъ кадъ полюбитисе, овамо онамо пранти; пакъ ща каже? Премећусе и скачу овамо онамо, само докъ имаме новце. Запосамси предъ уасо, ову частъ люди нав нїовогъ незнанія ослободити и комедіе добре кодъ нику боли кредитъ мешути: а друго увереньсамъ даће баремъ болїои части націонални мои, овои мои мали трудъ поволянъ и пріятанъ бити. Нека свакп ови николико листа до конца прочита, пакъће видити данису Ђіаволщине, него случаи и битіа, консе сваки данъ међъ людма налазе. Наћиће поштеногъ трговца, кои заобдржаюи свои кредитъ и добро име, свакс чесне путе тражи помоћиси; наћиће сребролюбиви персона и гладни за новцима, кои мале хасне ради, цело свое имавъ изгубити могу; наћиће исциногъ и искреногъ алъ позорногъ друга; наћиће шакоћерь овомъ напротивъ фалшивогъ, лажливогъ и подъ свиомъ друштва наивећегъ убицу; наћиће верногъ слугу; наћиће ущелѣногъ Ота непослушногъ и упорногъ сина; наћиће Ота кои отвећъ своіъ сина милуе, и чреавъ пулюбовъ себе, свои домъ и целу свою фами-

лїи

Пролог, стр. [2].

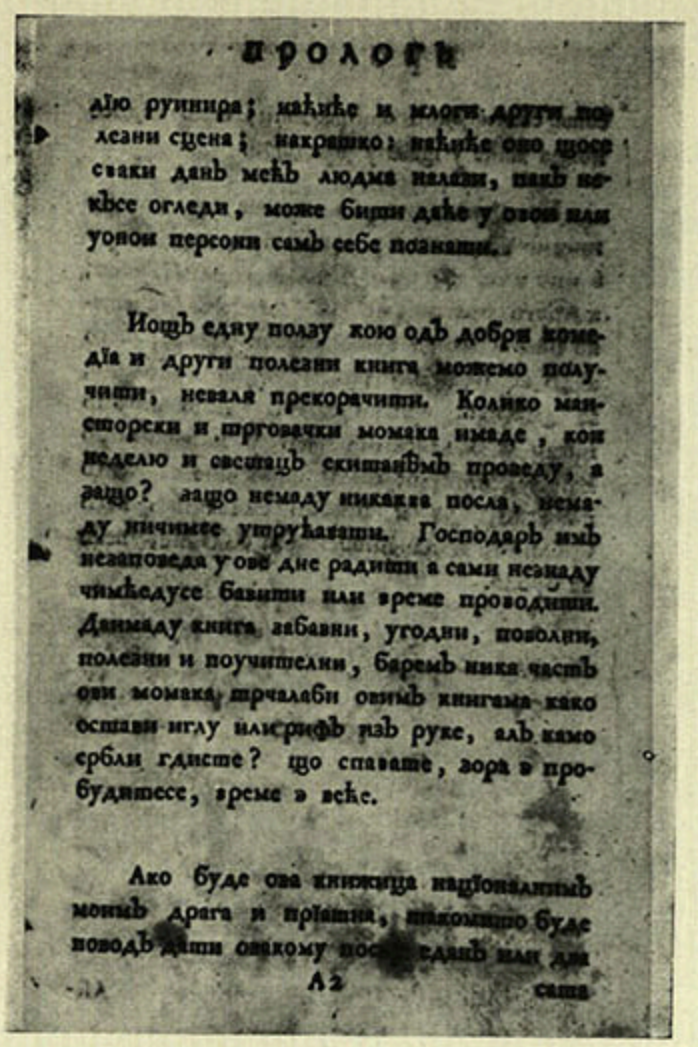

ПРОЛОГЪ

дію руинира; какиће и многи други по
лесани сцена; накратко: какиће ово щоса
сваки данъ мекъ людма налази, какъ не
кѣсе огледи, може бити даће у овои или
уопои персони самъ себе познати.

Иощъ едну ползу коју одъ добри коме-
дїа и други полезни книга можемо полу-
чити, невала прекорачити. Колико ма-
сторски и трговачки момака имаде, кои
неделю и свештъ скитанѣмъ проведу, а
защо? защо немаду никакве посла, нема-
ду ничимее утруђавати. Господаръ имъ
незаповеда у ове дне радити а сами незнаду
чимћедусе бавити или време проводити.
Дамаду книга забавни, угодни, поволни,
полезни и поучителни, баремъ нека частъ
ови момака трчалаби овимъ книгама како
осшави иглу илисрѣбъ изъ руке, ал какмо
срблн гдисте? що спавате, зора в про-
будитесе, време в вешс.

Ако буде ова книжица національнымъ
моимъ драга и пріатна, шкомпито буде
поводъ дашти овакому пос[illegible] едань или дв

Пролог, стр. [3].

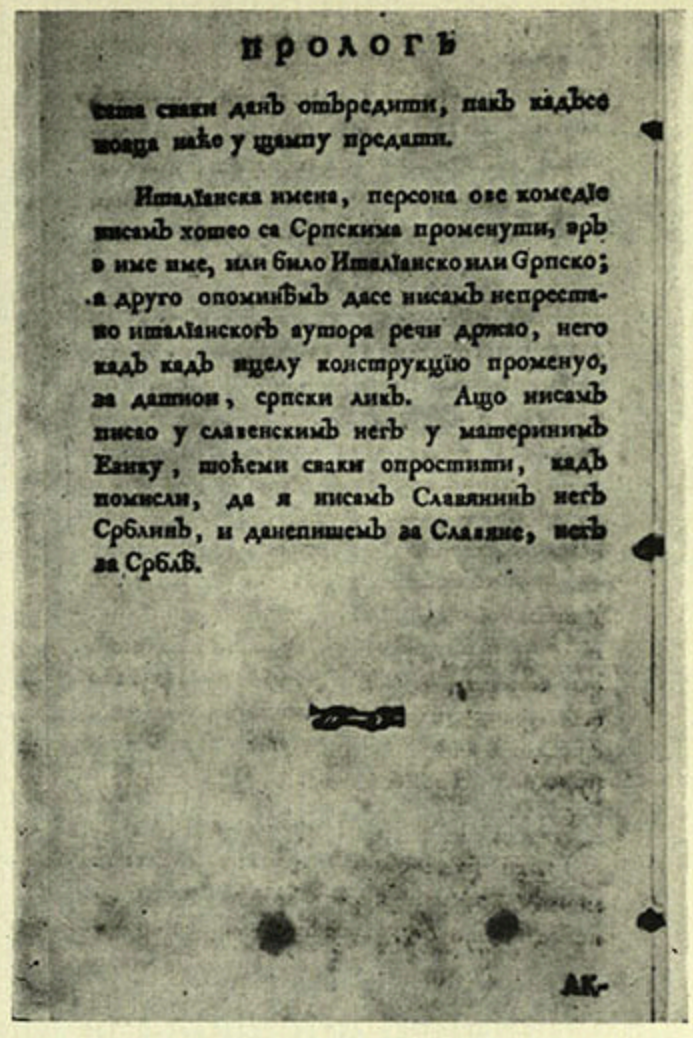

ПРОЛОГЪ

сша сваки данъ отъредити, какъ кадъсе
вощда наће у цкаму предати.

Италіанска имена, персона ове комедіе
писамъ хошео са Српскима променути, врь
в име име, или било Италіанско или Српско;
а друго опоминѣмъ дасе писамъ непресша-
но италіанскогъ аутора речи држао, него
кадъ кадъ иделу конструкцію променуо,
за дашион, српски лик. Ащо писамъ
писао у славенскимъ него у материнимъ
Езику, шћеми сваки опростити, кадъ
помисли, да я писамъ Славянинъ него
Срблинъ, и данепишемъ за Славяне, него
за Срблѣ.

АК-

Пролог, стр. [4].

194. ЈАНКОВИЋ, Е.[мануел]: ФИЗИЧЕСКОЕ СОЧИНЕНІЕ.
У Лаипсигу, кодъ... Таибела, 1787.

Стр. [8]+32, пагинација арапска, прво дуернион без сигнатуре, затим два кватерниона са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A — A_4 и B — B_5); виньета на стр. 1; кустода. Штампарске грешке исправљене на обема корицама. Брош. 172 × 100.

Текст грађанском ћирилицом.

I издање. — II, фототипско, Матице српске у Новом Саду 1949.

Цена: кр. 12 (на насловној страни).

Лит.: Шафарик, 836. — *Новаковић,* 90. — *Д. К(ириловић),* Тачан наслов Јанковићевог „Физическог сочиненија“. Летопис МС, књ. 364, (1949), 110—111.

БГМ.

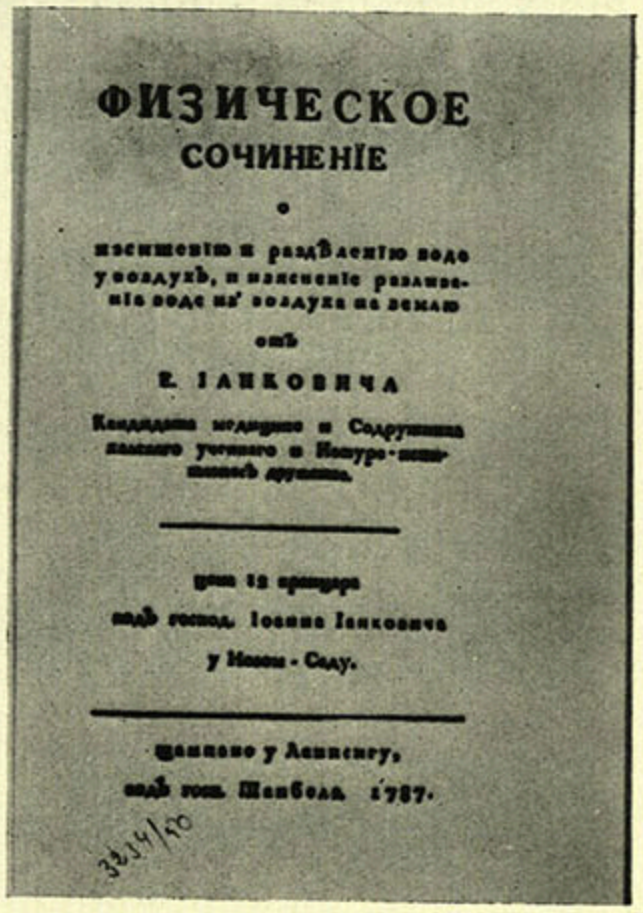

ФИЗИЧЕСКОЕ
СОЧИНЕНІЕ

изъисненіе и раздѣленіе воде
у воздухъ, и изъисненіе разлив-
ніа воде изъ воздуха на землю

отъ

Е. ІАНКОВИЧА

Кандидата медицине и Содружника
ласнога учснога и Натура-испи-
шашелъ друшшва.

цена 12 крайцара
одъ господ. Іована Іанковича
у Новом-Саду.

штампано у Лаипсигу,
одъ гош. Шаибела 1787.

3234/50

Насловна страна, стр. [1].→

195. ЈОСИФ II: [ПРАВИЛО О ОДНОСУ СПАХИЈА И ЊИХОВИХ ПОДАНИКА].

[Беч, код Ј. Курцбека, 1787].

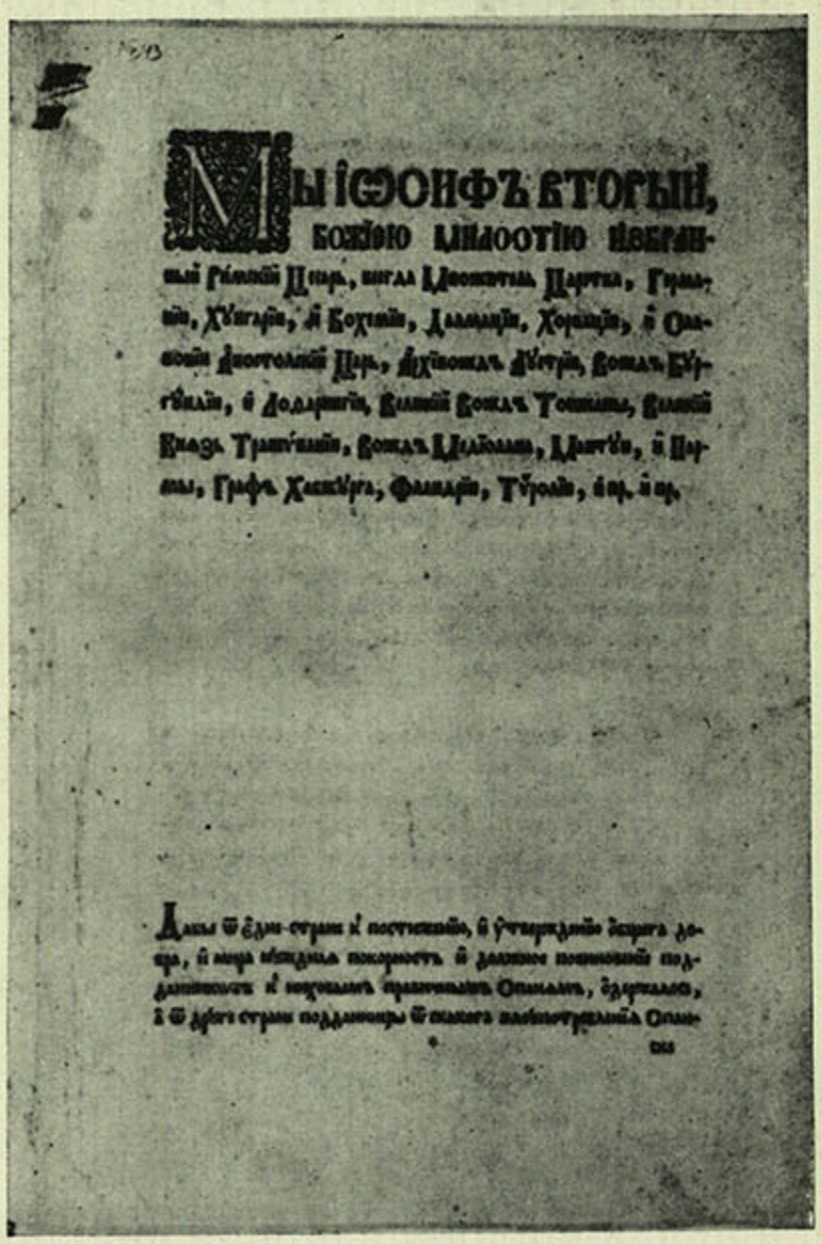

Мы Іѡсифъ вторый,
Божіею милостію Изврав-
ный Римскій Царь, вигда Цесарскій Царскій, Гер-
манскій, Хѵнгарскій, и Богемскій, Далмацкій, Хорватскій, и Сла-
вонскій Апостолскій Царь, Архіепископъ Мѣланскій, Великій Кня-
зь Толскій, и Додарскій, Великій Князь Тосканскій, Великій
Князь Трансилванскій, Воєвода Силезскій, Моравскій, и Вюр-
темскій, Графъ Хабсбѵргскій, Фландрскій, Тѵрольскій, и пр. и пр.

Дабы ѿ єдни-страни к' постоянномѣ, и ѵтвержденномѣ желанїю до-
вера, и мира мѣждѹ покорностїю и должномъ повиновенїи под-
данныхъ к' законнымъ правителемъ Спанамъ, здержалось,
а ѿ друге страни поддаными ѿ силнаго наѣзднѣнїа Спан-
ски

← *Наслов уредбе, стр. [1].*

Стр. [7], један дуернион са сигнатуром *, *2, **, последњи (четврти) лист без сигнатуре; иницијал 1; кустода. 320 × 204.

Текст црквеном ћирилицом.

Уредба садржи 12 тачака.

БГМ.

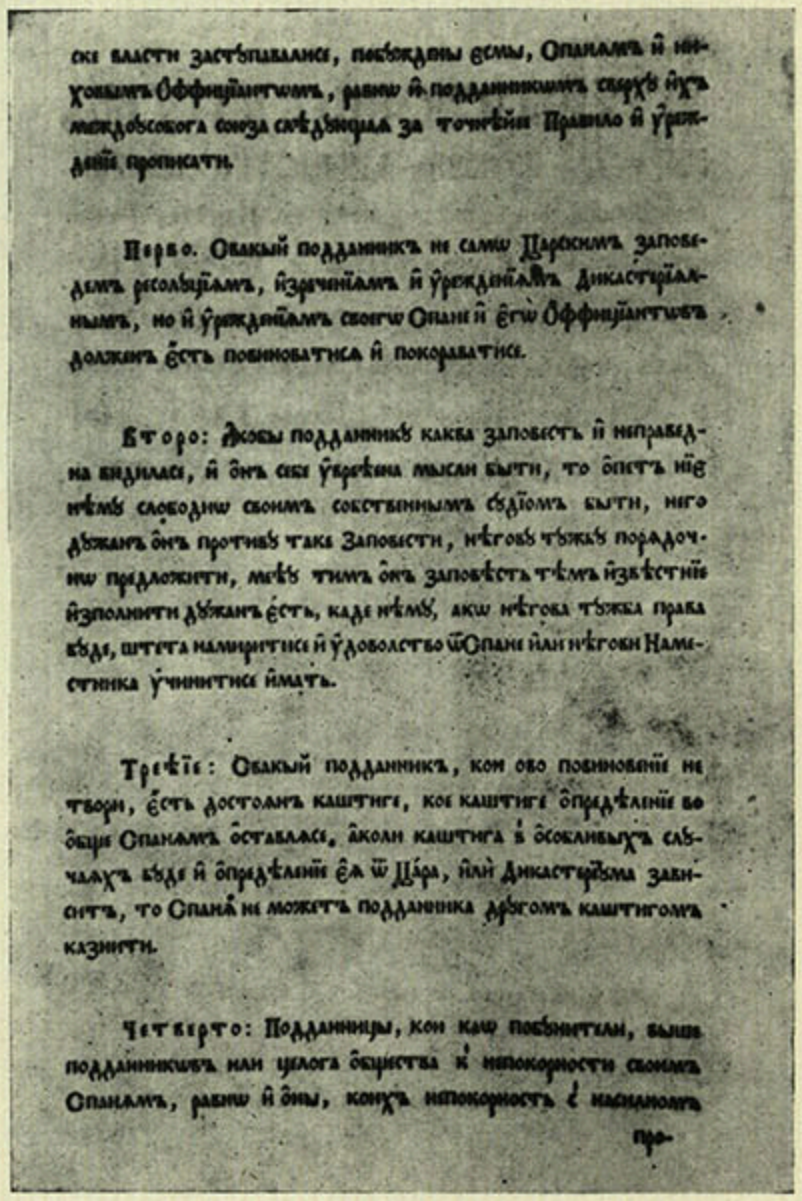

ски власти застѹпивалися, побѣждены есмы, Спанамъ и ихъ-
нымъ Оффиціантомъ, равно и подданнымъ спорѣ ихъ
междѹсобного союза сѣдѣнїемъ за точнѣйше Правило и ѵрѣж-
денїе прописати.

Перво. Всякый подданникъ не самымъ Царскимъ заповѣ-
дямъ резолюціямъ, ѵзаченїямъ и ѵрѣжденїямъ Дикастеріалнымъ,
но и ѵрѣжденїямъ своегw Спана и єгw Оффиціантовъ
долженъ єстъ повиноватися и покоряватися.

Второ: Єкожы подданникъ какву заповѣсть и неправед-
ну видилася, и онъ сеѣ ѵбѣжена мысли быти, то опетъ нѣ-
мѣмъ слободно своимъ собственнымъ сѹдїомъ быти, него
дѣжанъ онъ противъ таке Заповѣсти, нѣговѣ тѣжѣ порадоч-
ню предложити, мѣжъ тимъ онъ заповѣсть тѣмъ ѵзбѣгнѣ
ѵзполнити дѣжанъ єсть, каде нѣмъ, акш нѣгова тѣжка права
вѣде, штета намирится и ѵдоволство ѿ Спана или нѣгови Нами-
стника ѵчинится имать.

Трећѣ: Всякый подданникъ, кои ово повиновенїе не
твори, єстъ достоянъ каштиге, кое каштиге опредѣленїе во
обще Спанамъ оставлася, аколи каштига в особливыхъ слѹ-
чаяхъ вѣде и опредѣленїе єа ѿ Цара, или Дикастеріюма зави-
сити, то Спанъ не можетъ подданника другомъ каштигомъ
казнити.

Четверто: Подданицы, кои каш повѣнтели, бѣше
подданниковъ или целога общества к' непокорности своимъ
Спанамъ, равно и оны, конхъ непокорность с' насилнымъ

про-

Наслов уредбе, стр. [2]. →

Потврда уредбе, стр. [7].→

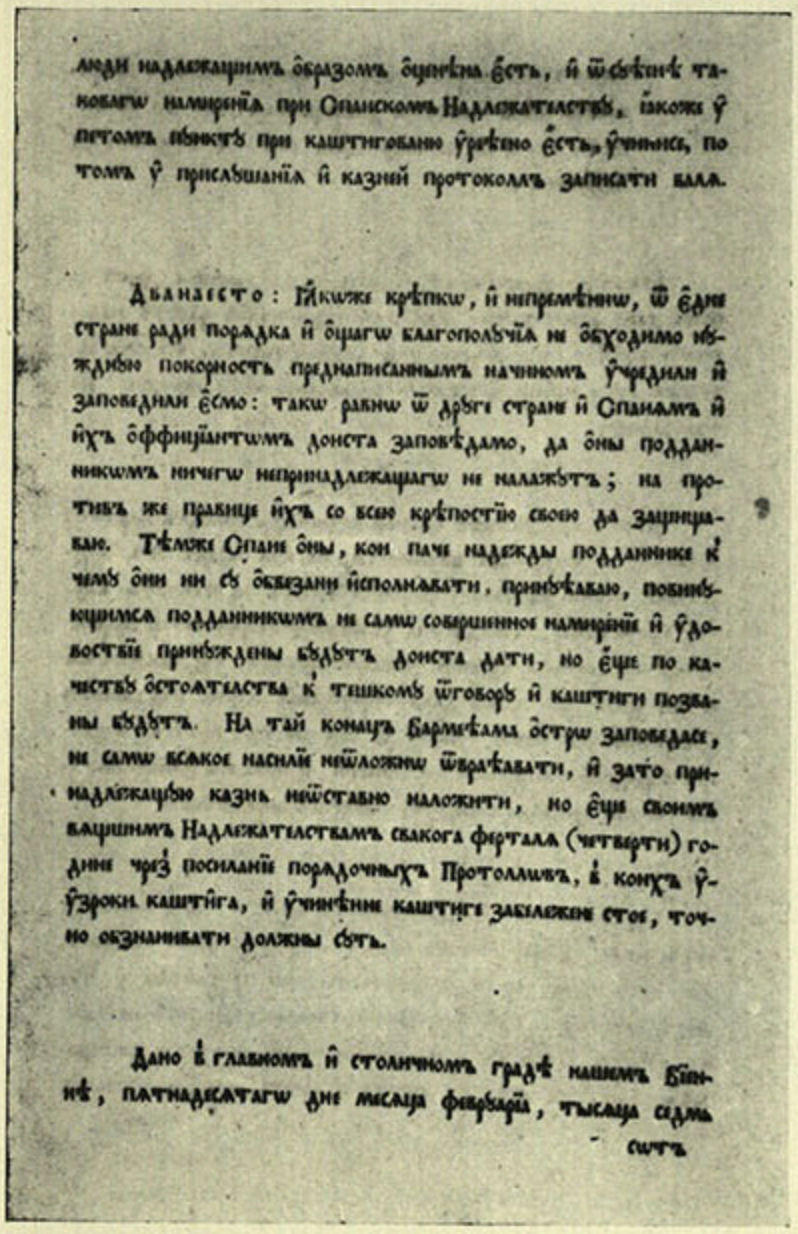

людн надлежащимъ ѻбразомъ ѹправлена ѥсть, и ѿ сегѡ
таковаго намѣренїа при Спанскомъ Надлежателствѣ, якожъ ѹ
петомъ пѹнктѣ при каштиговању ѹреченo ѥсть, ѹчинисе, по
томъ ѹ прислушанїи и казней протоколлъ записати вала.

Двванесто: Якожъ крѣпкш, и непремѣнно, ѿ єдне
стране ради порадка и ѻбщагш благополучїа не ѻбходимо нѹж-
дно покорность преднаписанным начином ѹчредили и
заповедили єсмо: такш рекше ѿ друге стране и Спанам и
њх ѻффицїантшм донста заповѣдамо, да ѻны поддан-
никшм ничегш неприндлежащагш не налажѹтъ; на про-
тивъ же правице њхъ со всю крѣпостїю своју да защища-
ю. Тѣмже Спани ѻны, кои пачи надежды поддаником к
чимъ ѻни ни съ ѻбвезани исполнавати, принѹдавају, повин-
ющимсе поддаником не само совершенное намирење и ѹдо-
вестїи принѹждены бѹдѹтъ донста дати, но єщe по ка-
чествѣ ѻстолателства к тешком ѿговорь и каштигни позва-
ны бѹдѹтъ. На тай конецъ Барменѣама ѻстро заповедасе,
не само всакое насилї неѿложно ѿвраћавати, и зато при-
надлежащю казнь неѿставно наложити, но єщe своим
вишним Надлежателствам свакога фертала (четврти) го-
дине чрез посилани порадочных Протоллива, в конх ѹ-
ѹзроки каштига, и ѹчинѣне каштиге забележене стое, точ-
но ѻзнанивати должны сѹ.

Дано в главном и столичном градѣ нашем Бѣ-
ни, патнадесатагш дне месеца февруарїа, тисуша седам
сто

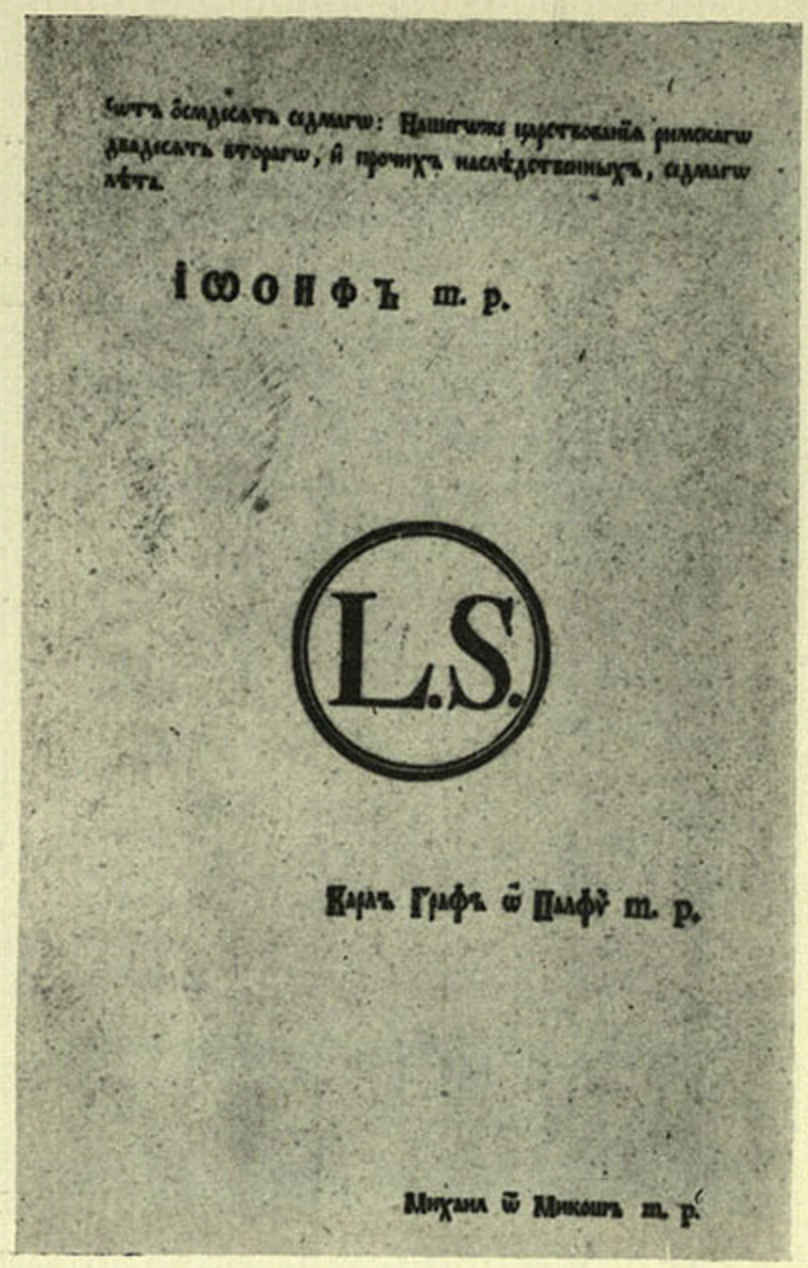

сѹтъ ѻсмдесать седмагш: Нашегнѣ царствованїа римскагш
двадесать второгш, и прочих наслѣдственных, седмаго
лѣта.

Іѡсифъ т. р.

L.S.

Карлъ Графъ ѿ Палфи т. р.

Михаил ѿ Микошъ т. р.

← *Потврда уредбе, стр. [6].*

196. ЈОСИФ II: **[ПРАВИЛО О ОДНОСУ СПАХИЈА И ЊИХОВИХ ПОДАНИКА].**

[Беч, код Ј. Курцбека, 1787].

Стр. [17], са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем означена по два л. (a, a_2 — d, d_2), и затим један несигниран л.; иницијал 1; кустода. 325 × 215.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, кн. 120 (1879), 209.

НББ. — БГМ.

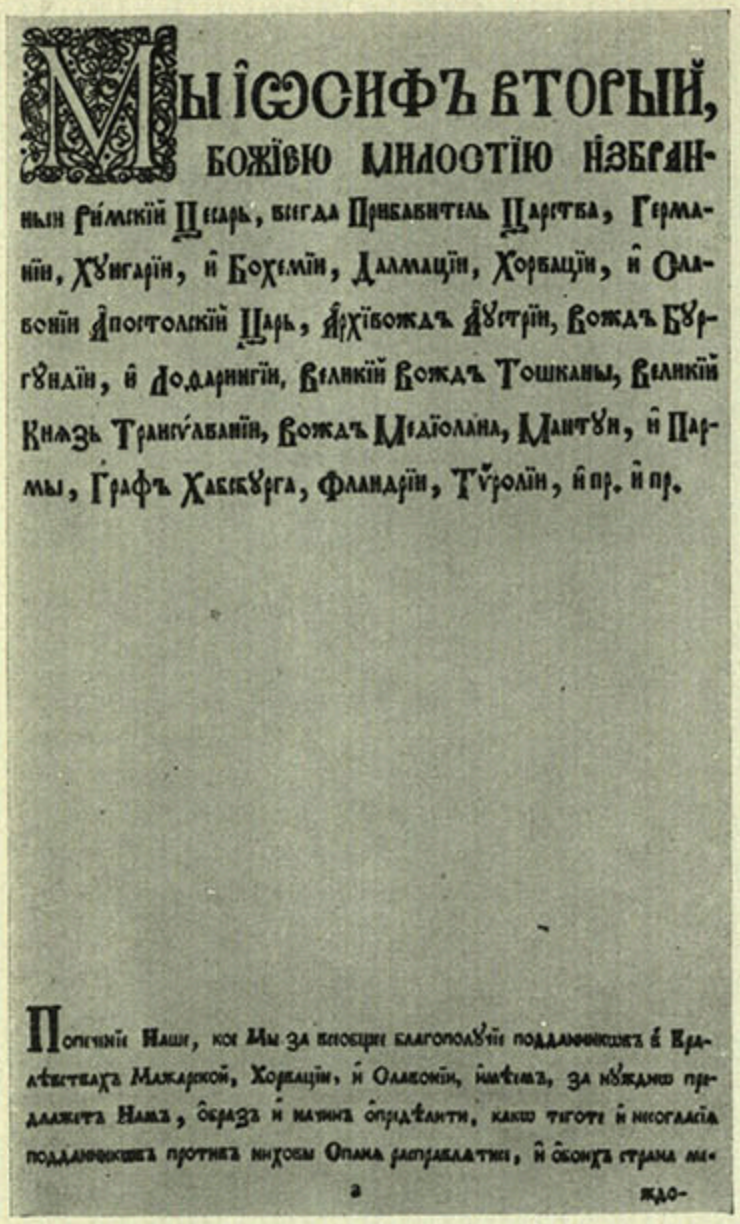

Мы Іѡсифъ второый, Божіею милостію Избранный Римскій Цесарь, вегда Прибавитель Царства, Германіи, Хунгаріи, и Бохеміи, Далмаціи, Хорваціи, и Славоніи Апостолскій Царь, Архіївождъ Австріи, Вождъ Бургундіи, и Лодарингіи, Великій Вождъ Тошканы, Великій Князь Трансилваніи, Вождъ Медіолана, Мантуи, и Пармы, Графъ Хабсбурга, Фландріи, Тиролиі, и пр. и пр.

Понеже Наши, кое Мы за вносеще благополучіе поддановникъ в Ерделетехъ Мадярской, Хорваціи, и Славоніи, имѣемъ, за нуждно предлежеть Намъ, образъ и начинъ опредѣлити, какю тиготе и несогласіа поддановникъ протнвъ нихосы Опана распрекратити, и обонхъ страна ма-

а ждо-

←*Наслов уредбе, стр. [1].*

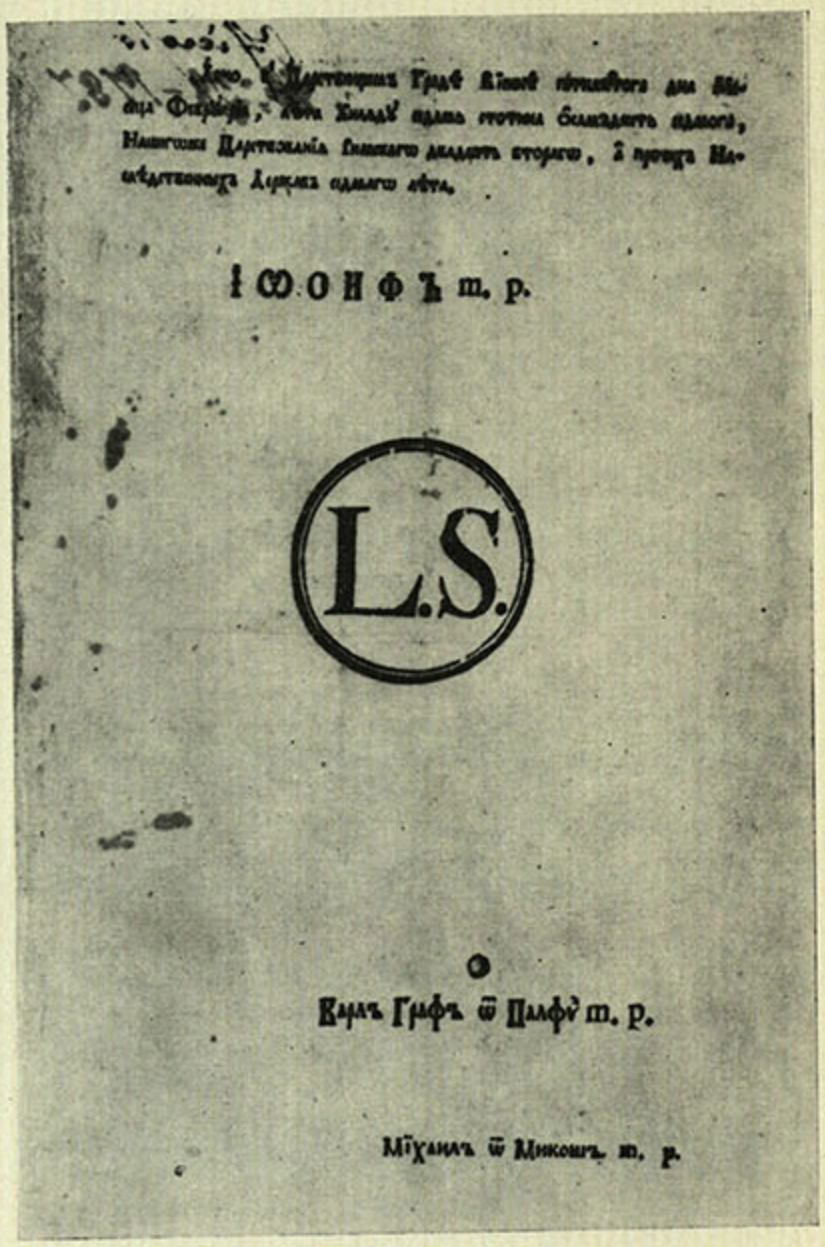

Іѡсифъ т. р.

L.S.

Карлъ Графъ фонъ Палфи т. р.

Міхаилъ фонъ Микошъ т. р.

Потврда уредбе, стр. [17].→

197. ЈОСИФ II: (УЗАКОНЕНІЄ О ИСХОЖДЕНІИ ИЗЪ ЦАРСТВА).

[Беч, код Ј. Курцбека, 1787].

Стр. [19]+3 таблице, са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем означена по два л. (а, a_2 — е); иницијал 1; кустода. Брош. 307 ×187, табл. 307 × 408.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [2]: I Ѡ исхожденіи из Царства (§ 1—33).

Стр. [3]: II Ѡ тѹѣихъ Ервѳнгахъ (§ 34 — § 40).

Стр. [15]: III Ѡ прелестномъ ѿведеніи (§ 41 — § 45).

Стр. [17]: IV Ѡ Насилномъ ѿниманіи Поддапникшвъ (§ 46 — § 47).

НББ. — БГМ.

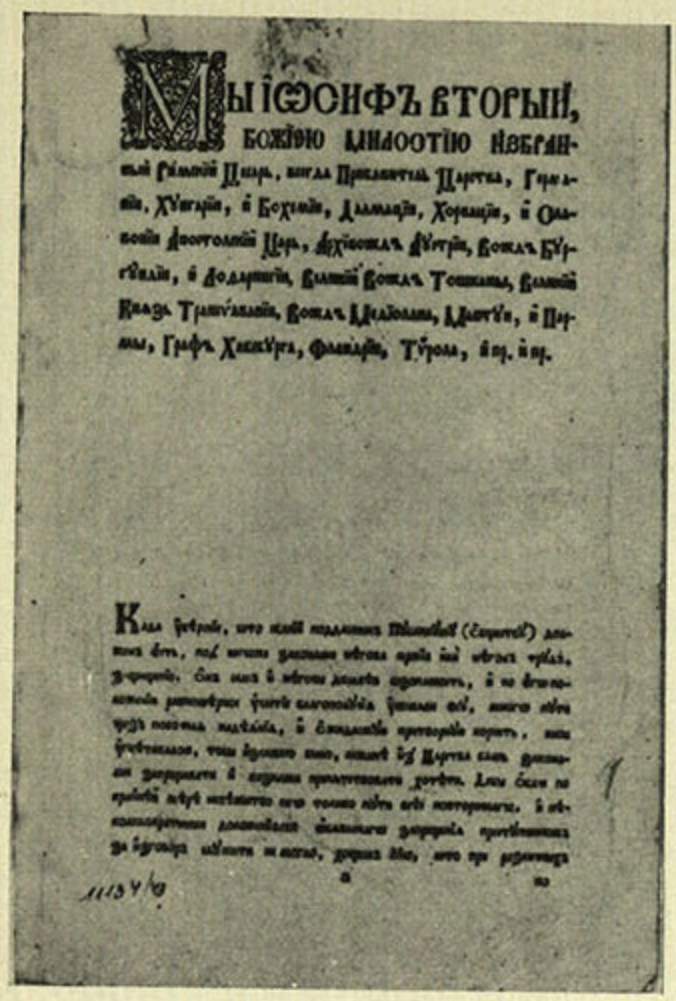

Мы ІѠСИФЪ ВТОРЫЙ,
БОЖІЮЮ МИЛОСТІЮ ИЗБРАН-
ный Римскій Царь, вѣчно Преславный Царствы, Герма-
нскій, Угорскій, и Богемскій, Далматскій, Хорватскій, и Сла-
вонскій Апостолскій Царь, Архіепскъ Австрійскій, Великъ Кня-
зь Бургундскій, и Лодомерскій, Князій Великій Тосканы, Князій
Князь Трансилванскій, Великъ Моравскій, Силезскій, и Пар-
мы, Графъ Хабсбургскій, Фландрскій, Тирольскій, и пр. и пр.

Коли ревность, што имаю подложних Monarchi (Государей)
должна есть, под которою удержанію обязан имаю обязан суть,
изречь. Сих ради и обязан должность исполнить, и по древ-
нейшій римскихъ Царей благочестія ревнителей обычай, никого обез
чуждъ поданих подобія, и благодѣтелій оставить, или
ублажителнаго, чим должного плода, отнюдь бы Царства свои дѣлать
достойнаго и вѣрныя приключенныя службы. Зане всим по
правдѣ вѣрѣ подданство свое точно обязан повиновати. И ве-
ликодушнаго долгополобія обязанности ревнителя приключенных
за вѣрныя службы имѣти и имать, дерзаю Вам, што при радостнаго

а ю

11134/8

Наслов закона, стр. [1].

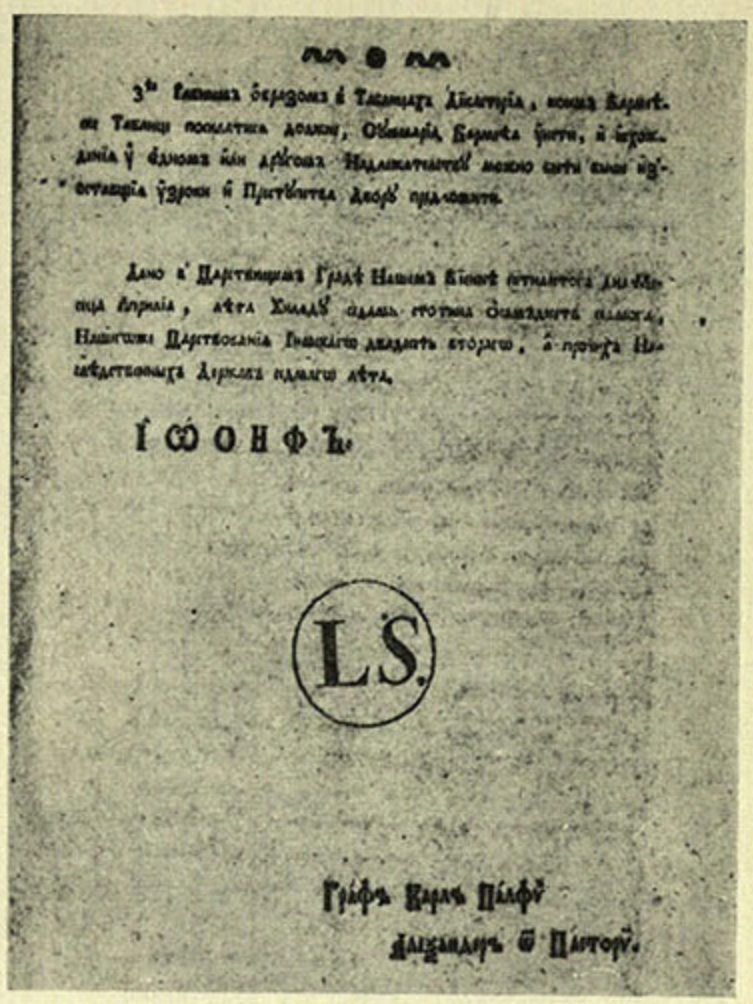

Дано в Царственномъ Градѣ Нашемъ Вѣнѣ отъ Рождества Христова
лѣта, лѣта Христова одиннадцатъ сотнаго осмьдесятъ осмаго,
Наших Царствованія Римскаго двадцать второго, а прочихъ Не-
подлежащихъ Державъ одиннадцатаго лѣта.

ІѠОНФЪ.

LS.

Графъ Карлъ Пѣлфи
Александръ Ф Пастори.

Потврда закона, стр. [19].

198. КРАТКАЈА НАУКА ПРОТОПРЕСВИТЕРОМ О ИХ ДОЛЖНОСТЕХ.

Къ Кіевѣ, въ Типографіи Іосифа Ѡ Кѵрцвекъ, [1787].

Стр. 14, пагинација арапска, два дуерниона са латинском сигнатуром ($a_2 - a_3$, B — b_3); виньете на стр. 1, 3; кустода. 202 × 160.

Садржи 29 тачака.

Податак о години штампања донет по усменом саопштењу Др. М. Костића.

Лит.: *Шафарик*, 952. — *Новаковић*, 3212.

Библиотека српске православне црквене општине, Панчево. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб.

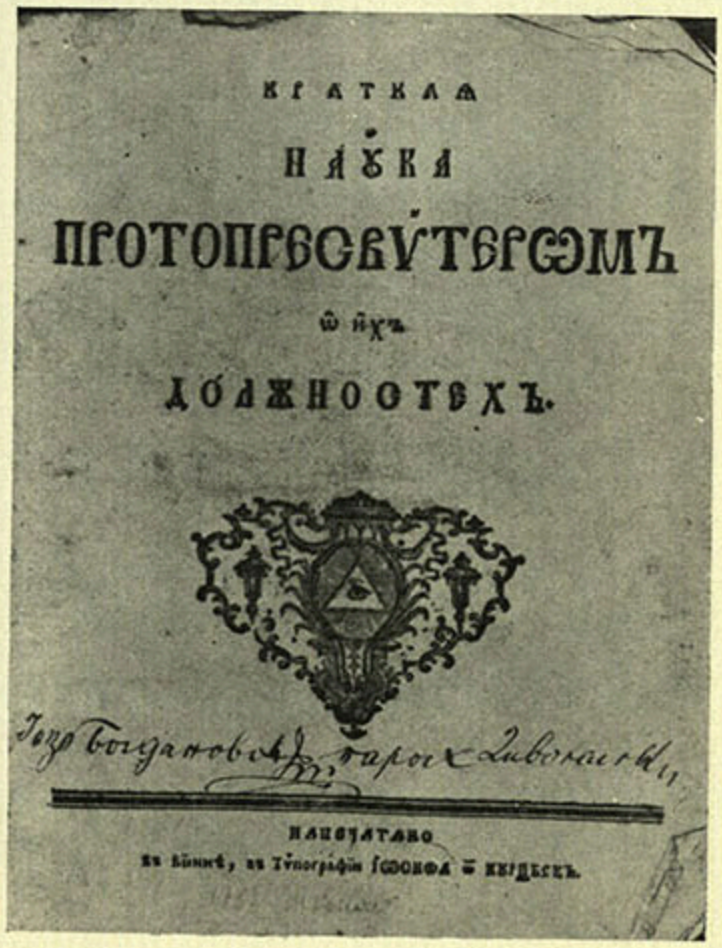

КРАТКАЯ
НАУКА
ПРОТОПРЕСВѢТЕРОМЪ
Ѡ ихъ
ДОЛЖНОСТѢХЪ.

Попъ Богдановъ Старосъ Сивачкій

НАПЕЧАТАНО
въ Кіевѣ, въ Типографіи ІѠСИФА Ѡ КВЪДЕКЪ.

Насловна страна, стр. [1]. →

199. КРАТКОЈЕ НАСТАВЛЕНИЈЕ ДУХОВНИМ ОТЦЕМ.

Къ Кїевѣ, въ Типографіи Іосифа ѿ Кѳрцбекъ, [1787].

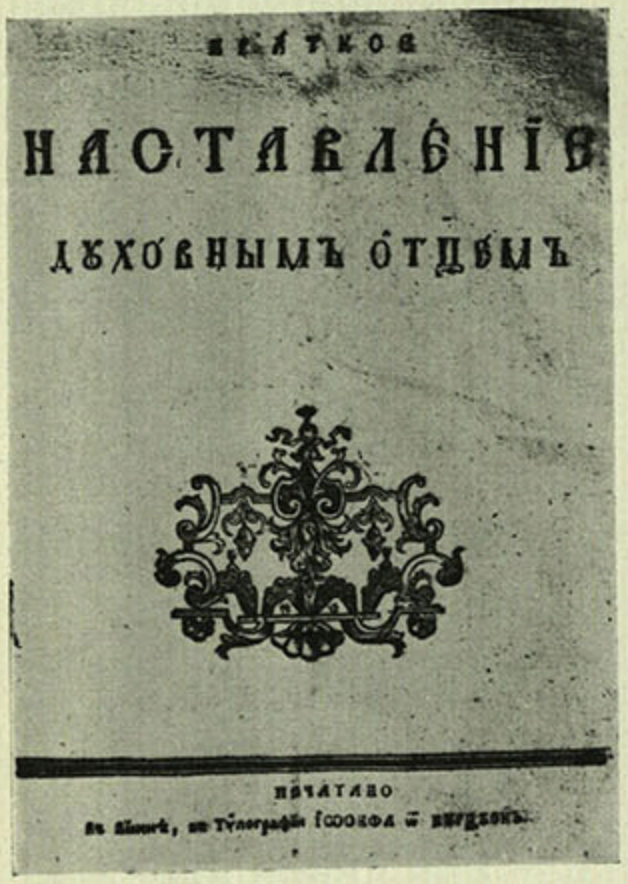
КРАТКОЕ
НАСТАВЛЕНІЕ
ДУХОВНЫМЪ ОТЦЕМЪ
ПЕЧАТАНО
Въ Кіевѣ, въ Типографіи Іосифа ѿ КЕРЦБЕКЪ.

Стр. 14, пагинација арапска, два дуерниона са латинском сигнатуром (a_2, a_3, B — b_3); виньета на стр. 1; кустода. 190 × 150.

Текст црквеном ћирилицом.

Година дата по усменом саопштењу Др. М. Костића.

Лит.: *Шафарик*, 953. — *Новаковић*, 3213.

Музеј Срба у Хрватској, Загреб.

← *Насловна страна, стр. [1].*

200. КРАТКОЈЕ ПОУЧЕНИЈЕ О ИСПОВЈЕДИ.

Къ Кїевѣ, въ Типографіи Іосифа ѿ Кѳрцбекъ, [1787].

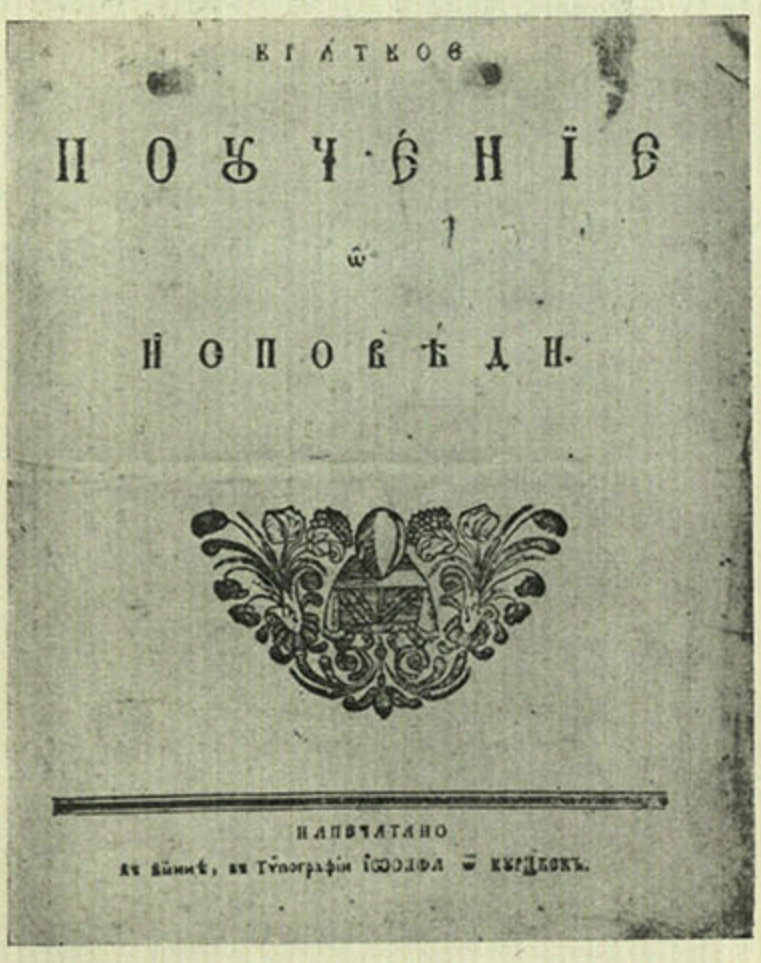
КРАТКОЕ
ПОУЧЕНІЕ
Ѡ
ИСПОВѢДИ.
НАПЕЧАТАНО
Въ Кіевѣ, въ Типографіи Іосифа ѿ КЕРЦБЕКЪ.

Насловна страна, стр. [1].

Благоговѣйнѣйшемѹ Прото-Пресвѣтрѹ
пїиникомъ, всемѹ Причтѹ Церковномѹ,
и всѣмъ всѣкагѡ Состоянїя и Достоинства въ
помянѹтомъ Протопопїатѣ ѡкрѣ-
тающымся православнымъ Хр̃тїаномъ ѡбоегѡ
пола, миръ и милость ѿ Бга!
И

Прва страна текста, стр. [3].

Стр. 15, пагинација арапска, два дуерниона са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_3, $b - b_3$); виньете на стр. 1, 3; кустода. 205 × 170.

Година се доноси по усменом саопштењу Др. М. Костића.

Лит.: *Л. Мирковић*, Нојево јаје у цркви. Старинар, НС, књ. I, (1950), 248—249.

Музеј Срба у Хрватској, Загреб.

201. ЛЕПРЕНС ДЕ БОМОН, [ЖАНА] Мари: ПОУЧИТЕЛНЫЙ МАГАЗИНЪ ЗА ДѢЦУ.

Съ нѣмецкагѡ... преведенъ Аврамомъ Мразовичемъ. I Ч.Е... Биенне, при Іосифѣ... ѿ Кѹрцбекъ, 1787.

Стр. 284+[4], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a — a_5, на крају s — s_2; a_3 и s_3 — s_5 испуштено; H — H_5 означено великим латинским словима); виньета на стр. 11; кустода. 162 × 92.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов оригинала: Leprince de Beaumont, Jeanne Marie: Le Magasin des enfants ou Dialogues entre une sage gouvernante et ses élèves, 1757, 4 vol. in 12°. — Немачки превод: Marie le Prince de Beaumont: Moralische Erzählungen aus dem Französiscehn. Leipzig. 1773. Одавде је вероватно превео Мразовић.

На стр. 10: Имена лица оны, ком мѣѕ собомъ разговоръ водити вѣдѕ.

Госпожа Добронаравна ѹчителница Господичне Благоразѹмне.

Господична Благоразѹмна ѿ 12 лѣта.
. — Остроѹмна ѿ 12 —
. — Марїа ѿ 5 —
. — Шарлотъ ѿ 7 —
. — Персїда ѿ 7 —
. — Легкомыслена ѿ 10 —
. — Напрасна ѿ 13 —

На 4 непагиноване стране исправљена је 101 штампарска грешка.

I и II св. 1793. — III и IV св. 1800.

I издање. — II 1806.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

НББ. — БМС. — БГМ.

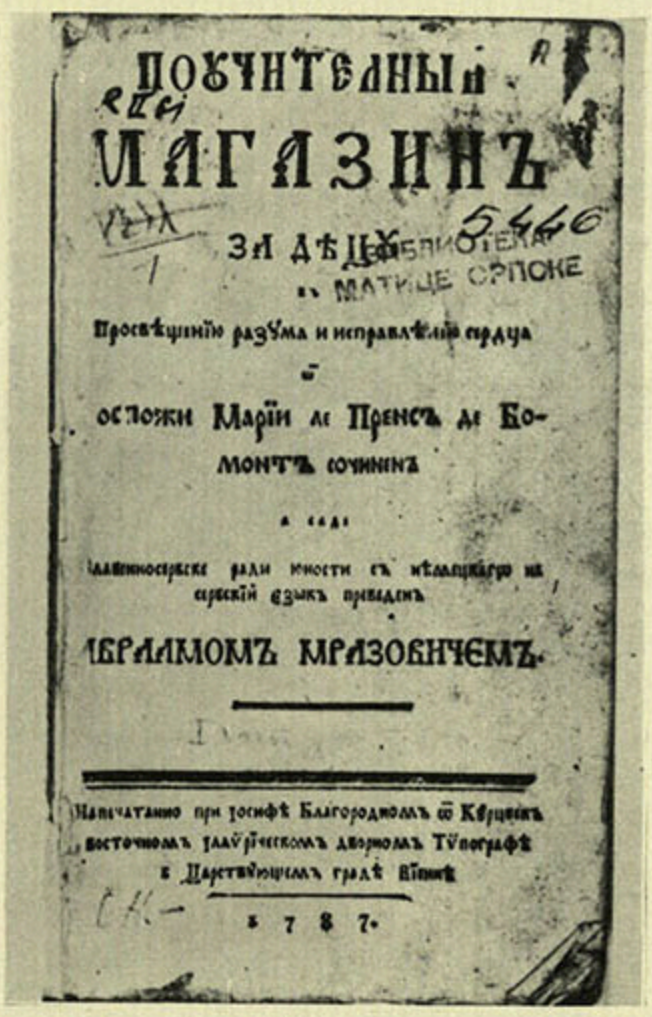
ПОУЧИТЕЛНЫЙ
МАГАЗИНЪ
ЗА ДѢЦУ
Просвѣщенїю разѹма и исправленїю сердца
ѿ
госпожи Марїи де Пренсъ де Бомонтъ сочиненъ
и сада
Славеносербске ради користи съ нѣмецкагѡ на сербскій єзыкъ преведенъ
Аврамомъ Мразовичемъ.
Напечатанно при Іосифѣ Благородномъ ѿ Кѹрцбекъ
восточномъ славѣнскомъ дворномъ Тѹпографѣ
в Царствѹющемъ градѣ Бѣчи
5787.

Насловна страна, стр. [1].

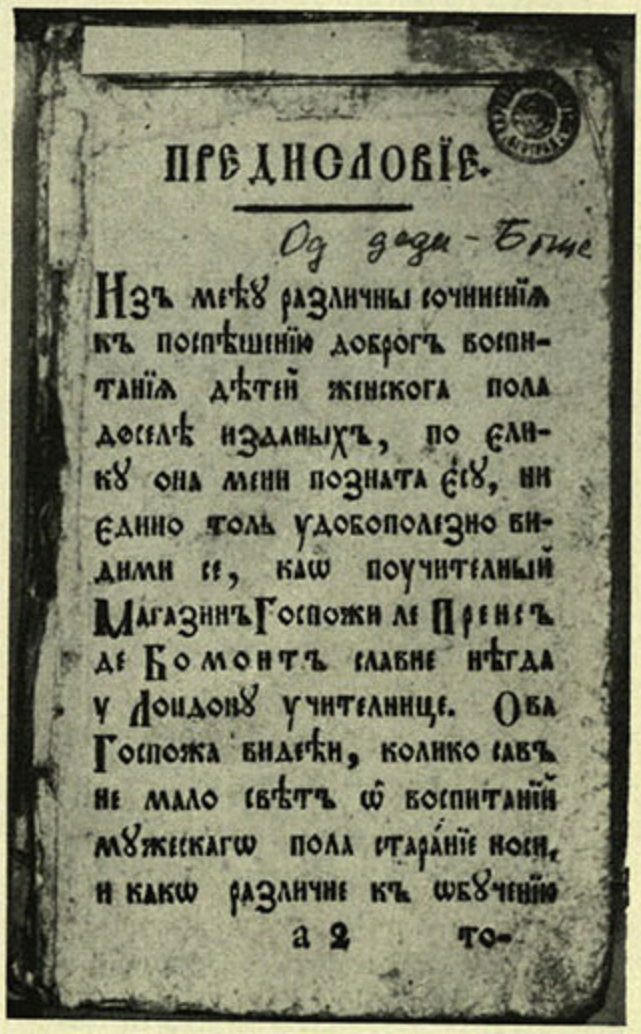
ПРЕДИСЛОВІЄ.
Од зади - Бчше
Изъ мнѣѕ различны сочиненїй къ поспѣшенїю добраго воспитанїя дѣтей женскога пола досель изданыхъ, по елико она мени позната єсть, ни єдино толь удобополезно видими ее, каѡ поучителный Магазинъ Госпожи де Пренсъ де Бомонтъ славне нѣгда у Лондонѹ учителнице. Оба Госпожа видѣвши, колико сабъ не мало свѣтъ ѿ воспитанїй мѹжескаго пола стараніе носи, и какѡ различие къ ѡбученїю
а 2 то-

Предговор, стр. [3].

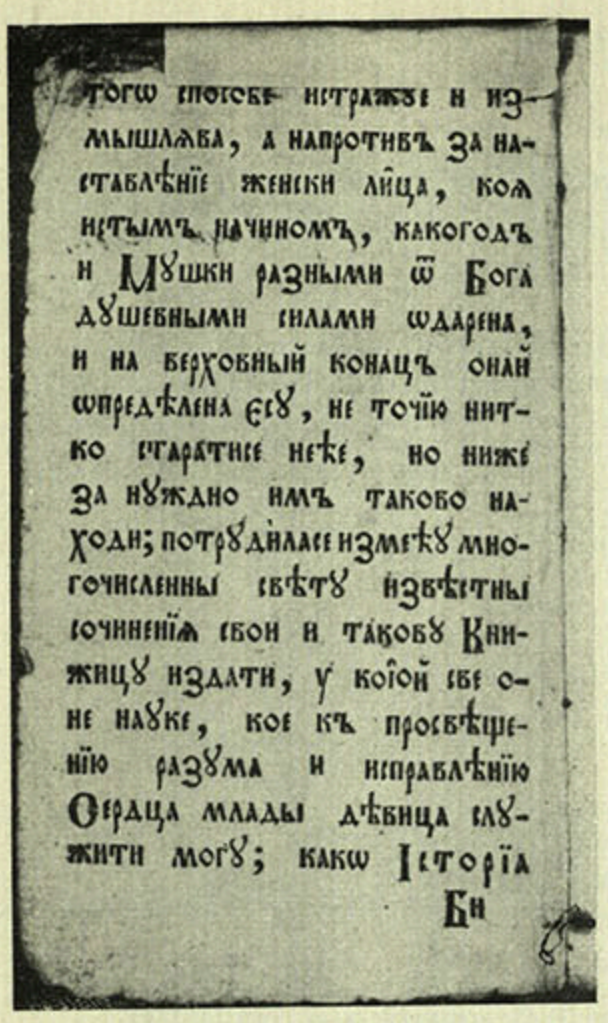

того ѥпотсѣѣ истражѣе и измышлава, а напротивъ за наставлѣнїе женски лица, ком нѣтымъ начиномъ, какогодъ и Мушки разными ѿ Бога душевными силами одарена, и на верховный конацъ онай опредѣлена ѥсть, не точїю нитко сгаратисе нѣке, но ниже за нуждно имъ таково находи; потрудиласе измѣжу многочисленны свѣтъ извѣстны сочиненїи свои и такови Книжицу издати, у коїой све оне науке, кое къ просвѣщенїю разума и исправлѣнїю Срдца млады дѣвица служити могу; како Исторїа

Би

Предговор, стр. [4].

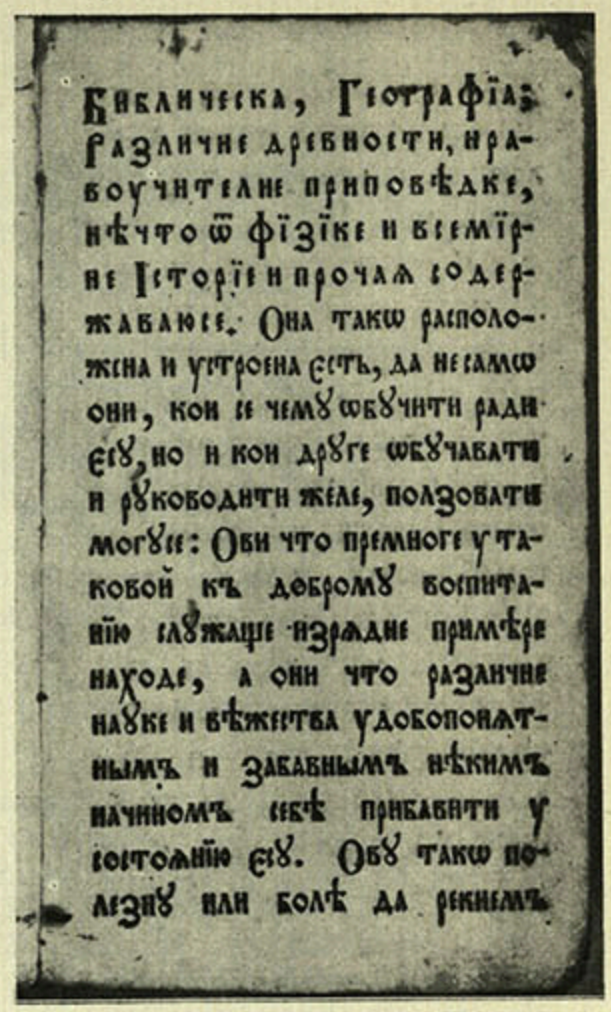

Библическа, Геотрафїа; Различне древности, нравоучителне приповѣдке, нѣчто ѿ фїзїке и времїрне Исторїе и прочам содержавасе. Она таки расположена и устроена ѥсть, да не самѣ они, кои ѥ чемъ обучити ради ѥсу, но и кои друге обучавати и руководити желе, полозовати могуе: Ови что премного у таковой къ добромъ воспитанїю служаще изрядне примѣре находе, а они что различне науке и вѣжества удобопонатным и забавным нѣким начином свѣ прибавити у сопстомїю ѥсу. Обу таки полезну или болѣ да рекнемъ

Предговор, стр. [5].

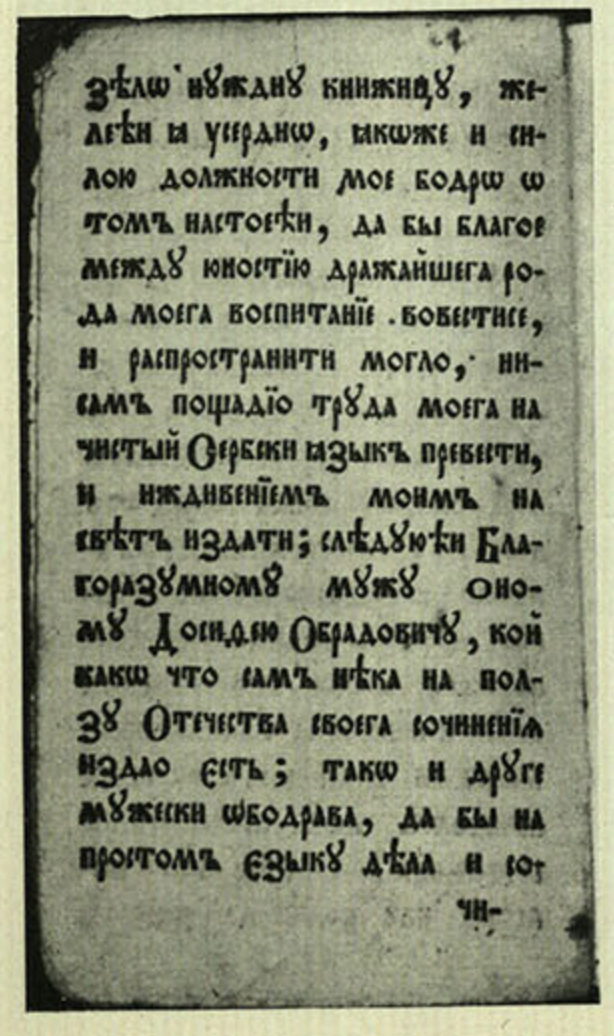

зѣло нужду книжицу, желѣи ы усрдно, якоже и силою должности мое бодро о томъ настоѣти, да бы благоѣ между юностїю дражайшега рода моега воспитанїе .бовѣстисе, и распространити могло, нисам пощадїо труда моега на чистый Сербски изыкъ превести, и нждивенїемъ моимъ на свѣтъ издати; слѣдуюти Благоразумномъ мужу оному Досидею Обрадовичу, кой какво что самъ нѣка на ползу Отечества своега сочиненїи издао ѥсть; такоѣ и друге мужески одрава, да бы на простомъ ѥзыку дѣла и сочи-

чи-

Предговор, стр. [6].

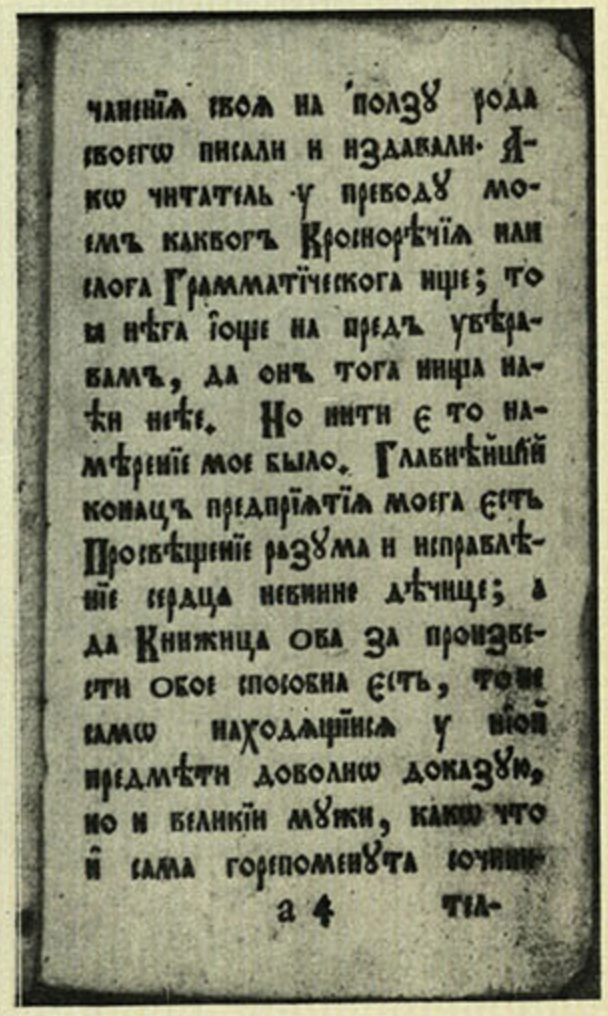

чанеи свои на ползу рода своегоѣ писали и издавали. Якоѣ читатель у преводу моемъ какваго Красноречїи или слога Грамматїческога иште; то ы нѣга ѣоще на предъ убѣдабамъ, да онъ тога ница наѣи нѣе. Но нити ѥ то намѣренїе мое было. Главнѣйший конацъ предпрїятїи моега ѥсть Просвѣщенїе разума и неправлѣнїе сердца невинне дѣчице; а да Книжица оба за произвести обое способна ѥсть, тоие самоѣ находящисе у вѣой предмѣти доволноѣ доказуе, но и великїи мужи, какоѣ что й сама горепомену̏та сочине-

а 4 тва-

Предговор, стр. [7].

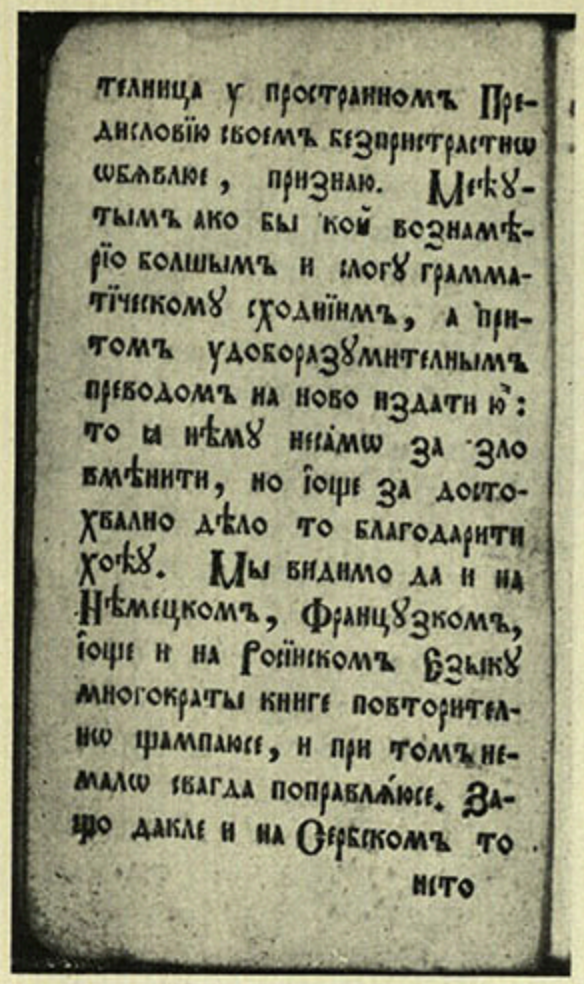

телница у пространномъ Предисловію своемъ безпристрастно шбмѣлює, признаю. Мѣстымъ ако бы кой вознамѣрїо болшымъ и слогу граммат̃ическомъ сходнїмъ, а притомъ удоборазумителнымъ преводомъ на ново издати ю̃: то ы нѣмъ нелѣпо за зло вмѣнити, но їоще за достохвално дѣло то благодарити хотѣ. Мы видимо да и на Нѣмецкомъ, Францꙋзкомъ, їоще и на Росїйскомъ бзыкꙋ многократы книге повторителнo прампаюсе, и при томъ немалo свагда поправлѣюсе. Зашто дакле и на Сербскомъ то

нито

← *Предговор, стр. [8].*

Предговор, стр. [9]. →

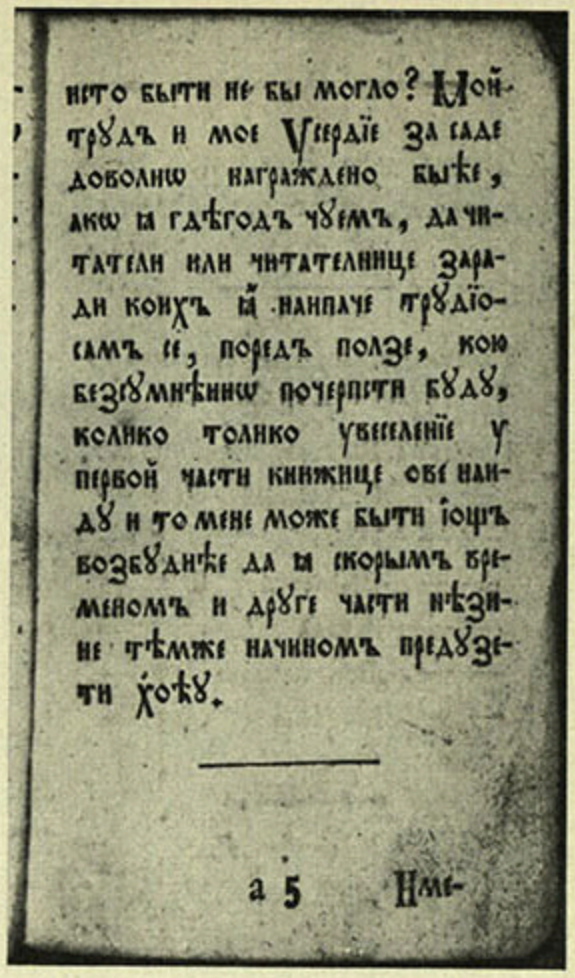

нито быти не бы могло? Мой трꙋдъ и мое ꙋсердїе за сада доволно награждено быће, акш и гдѣгодъ чꙋемъ, да читатели или читателнице заради коихъ ы наипаче трꙋдїосамъ се, поредъ ползе, кою безꙋмнѣнно почерпити бꙋдꙋ, колико толико ꙋвеселенїе ꙋ первой части книжице обе найдꙋ и то мене може быти їощъ возбꙋдиће да ы скорымъ временомъ и дрꙋге части нѣзине тѣмже начином предꙋзети хотѣ.

а 5 Нме-

202. МУШКАТИРОВИЋ, Јован: **ПРИЧТЄ ИЛИТИ ПО ПРОСТОМꙊ ПОСЛОВИЦЄ.** ꙋ Бечꙋ, при Іосифѣ... ѿ Кѹрцвекъ, 1787.

Стр. [16] + 116, пагинација арапска, кватерниони, први сигниран звездицом и арапским бројем (*2 — *5), остали латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A — A_5, на крају G — G_5), на последња два л. сигнатура H, H_2; загл. украса 2, виньета на стр. [1]; кустода. 169 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: **ІѠАННЪ МѸШКАТИРОВИЧЬ** драгайшемꙋ Первенцꙋ своме Петрꙋ **Мꙋшкатировичь здравствовати жели!**

Стр. [11]: **КЪ ЧИТАТЄЛЮ!**

Стр. 1—91, **ПРИЧТЄ** илити **ПОСЛОВИЦЄ.**

Стр. 93—116, **СЄНТЄНЦІЄ** или **РѢЧЄНІѦ.**

Ово је прва збирка објављених народних пословица, и она је повољно оцењена од историчара књижевности.

I издање. — II 1807.

Цена: кр. 36 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Сопиков, 913. — *Ундольский,* 2867. — *Шафарик,* 369. — *Новаковић,* 91. — *J. Скерлић,* Јован Мушкатировић, Глас СКА, LXXX (1909), 280—289. — *Dr. T. Gj. (Др. Т. Ђорђевић),* Erotische und skatologische Sprichwörter bei Muškatirović. Antropophyteia. Hrgb. v. F. S. Krauss. Bd. V., Leipzig, 1908, 176—181.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

Насловна страна, стр. [1].

203. ПРИДАТАК К РУЧНОЈ КНИГИ ЗА СЕЛСКАЈА УЧИЛИШЧА. ДОЛЖНОСТИ ПОДАНИКОВ К НИХОВУ МОНАРХУ.

Ѣ' Бѣенѣ, Тѵпомъ... Їωсифа Кѳрцбека, 1787.

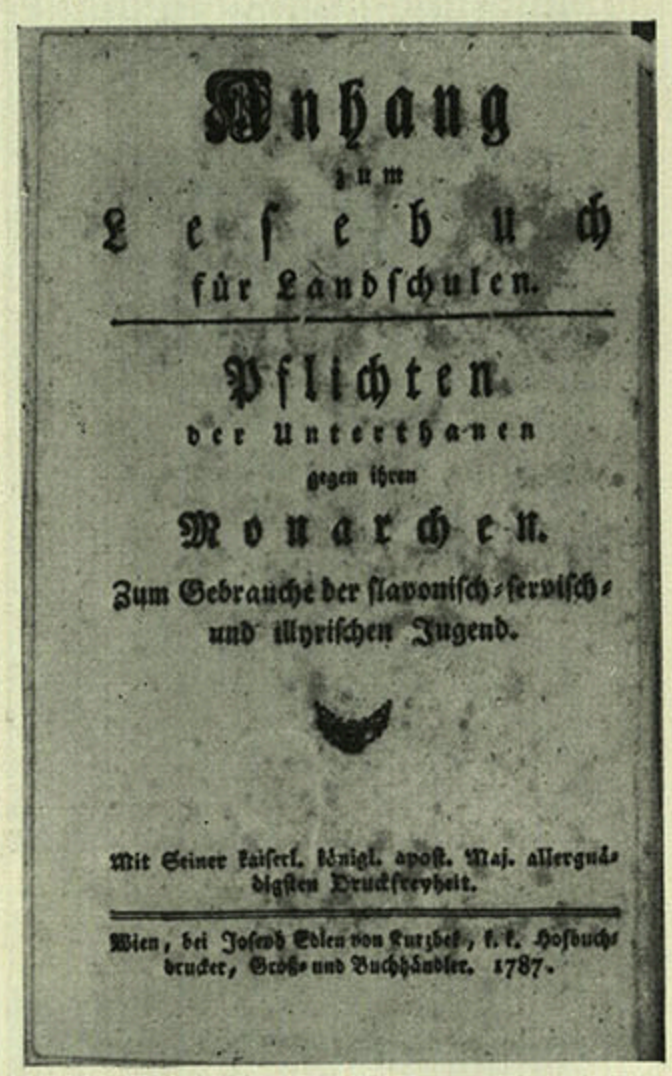

Anhang
zum
Lesebuch
für Landschulen.

Pflichten
der Unterthanen
gegen ihren
Monarchen.

Zum Gebrauche der slavonisch-servisch- und illyrischen Jugend.

Mit Seiner kaiserl. königl. apost. Maj. allergnädigsten Druckfreyheit.

Wien, bei Joseph Edlen von Kurzbek, k. k. Hofbuchdrucker, Grob- und Buchhändler. 1787.

Насловна страна немачка, стр. [2].

ПРИДАТАКЪ
КЪ
РѢЧНОЙ КНИГѢ,
ЗА СЕЛСКАЯ УЧИЛИЩА.

ДОЛЖНОСТИ
ПОДДАННИКѠВЪ
КЪ НИХОВУ
МОНАРХУ.

ВО УПОТРЕБЛЕНІЕ СЕРБСКИХЪ ОУЧИЛИЩЪ.

ПРЕВЕДЕНО ЛЮБИТЕЛЯМЪ ОБЩѢГѢ ПОЛЗЫ.

Ш ДОЗВОЛЕНІЯМЪ И ДОЗВОЛИТЕЛЬНЫМЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩИХЪ.

Ѣ ВѢДНѢ
Тѵпомъ Ѳ Ѳгорол: г. Їωсифа Кѵрцбека. 1787.

Насловна страна српска, стр. [3].

Стр. 77, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_3 - A_5$, на крају $E - E_5$ и два несигнирана л., на стр. 4 сигнатура U_2); текст на парним странама немачки готицом, на непарним славеносрпски црквеном ћирилицом; виньете на стр. 4, 5; кустода за оба текста. 172 × 100.

Садржај: Стр. 5: Первое ѿдѣленіе. Ѳ Власти.

Стр. 11: Второе ѿдѣленіе. Ѳ Начальствующей Власти.

Стр. 15: Третіе ѿдѣленіе. Ѳ должностехъ подданниковъ Ко Обще.

Стр. 23: Четвртое ѿдѣленіе. Ѳ чести, кою подданницы своемѹ Обладателю, напримѣръ, Імператорѹ, Королю, и проч: дѫжны есѹ.

Стр. 29: Пѧтое ѿдѣленіе. Ѳ должной вѣрности.

Стр. 31: Шестое ѿдѣленіе. Ѳ должной покорности.

Стр. 37: Седмое ѿтдѣленіе. Ѳ должностехъ ѵ мирное время.

Стр. 41: Ѳсмое Ѳтдѣленіе. Ѳ Долностехъ [!] ѵ Времена Ратна.

Стр. 47: Девѧтое ѿдѣленіе. Ѳ Должностехъ воиновъ.

Стр. 53: Десѧтое ѿдѣленіе. Ѳ клетвопреступленіи воиновъ.

Стр. 59: Єдиннадесѧтое ѿделѣніе. Ѳ казни дезертировъ, или бѣгѹнцевъ.

Стр. 65: Двенадесѧтое ѿдѣленіе. Ѳ должностехъ дезертировъ.

Стр. 71: Тринадесѧтое ѿтдѣленіе. Ѳ любви къ отечествѹ.

I издање, засад једино познато у XVIII веку. У XIX веку објављено као школски приручник под насловом „Должности подданниковъ къ нихову Монарху“ све до педесетих година.

Лит.: *Новаковић*, 92.

БГМ.

204. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **РЧКОВОДСЕТО КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРѦКОСТИ.** [Прев. Атанасије Деметровић Секереш]. [Беч] При Їωсифѣ... ѿ Кѯрцвекъ, 1787.

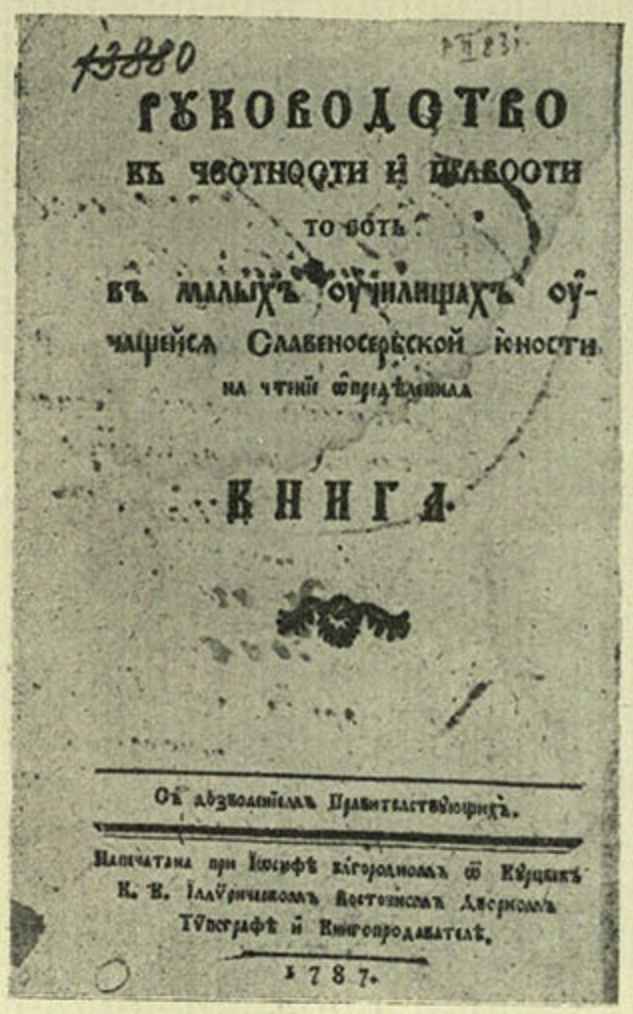
РЧКОВОДСТВО
КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРѦКОСТИ
ТО ЄСТЬ:
ВЪ МАЛЫХЪ ѹЧИЛИЩАХЪ ѹЧАЩИЙСѧ СЛАВЕНОСЕРБСКОЙ ЮНОСТИ
НА ЧТЕНІЙ ѲПРЕДѢЛИЛА
КНИГА.
Съ дозволеніемъ Правительствующихъ.
Напечатана при Їωсифѣ кѵгородномъ ѿ Кѯрцкихъ К. В. Іллѵрическомъ Костюнскомъ Дворскомъ Тѵпографѣ и Книгопродавателѣ.
1787.

Насловна страна српска, стр. [2].

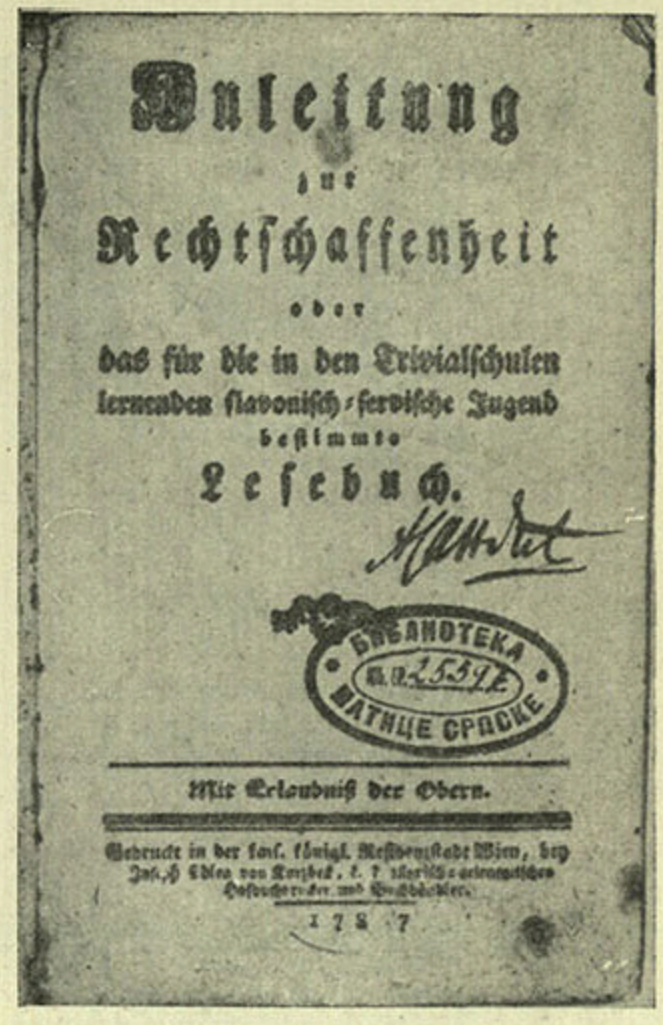
Anleitung
zur
Rechtschaffenheit
oder
das für die in den Trivialschulen lernenden slavonisch-serbische Jugend bestimmte
Lesebuch.
Mit Erlaubniß der Obern.
Gedruckt in der kais. königl. Residenzstadt Wien, bey Joh. Ph. Edlen von Kurzbek, k. k. allerhöchst-privilegirten Hofbuchdruckern und Buchhändlern.
1787

Насловна страна немачка, стр. [3].

Стр. 263, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром a од другог л. и арапским бројем ($U_3 - U_5$, последњи $Q - Q_3$; грешком M_4 уместо M_5; Q_4 и Q_5 испуштено), на крају дуернион ($R - R_3$); загл. украса има 3, завр. 3, виньете на стр. 2, 3; на парним странама текст славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом; кустоде за оба текста. 174 × 106.

I 1777. — II 1782. — III издање. — IV 1791. — V 1793. — VI 1798.

БМС.

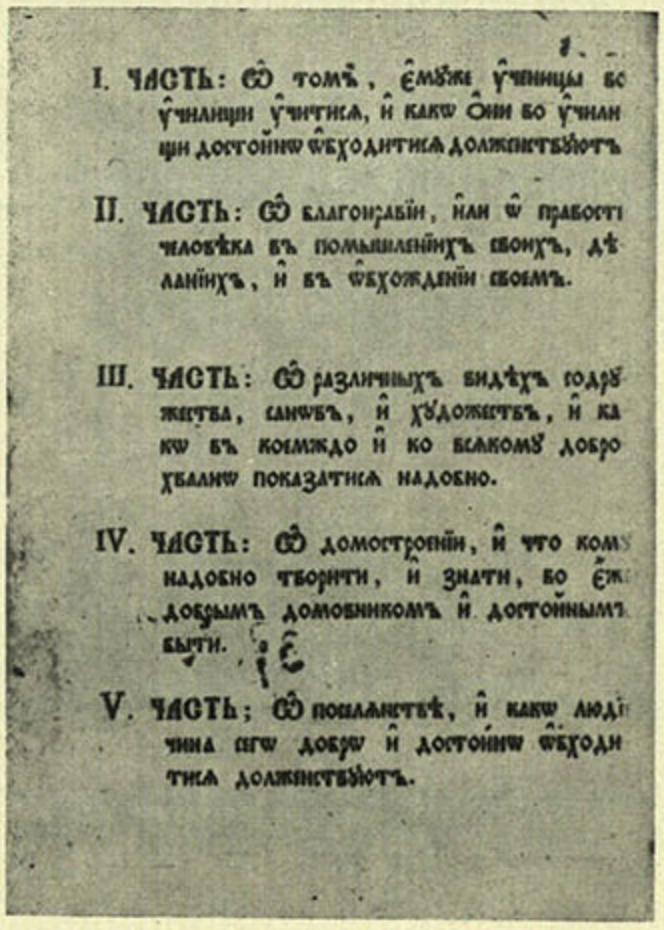
I. ЧАСТЬ: СѺ томѣ, ѥмѣжѣ ѹчєницы бо ѹчилищи ѹчитиса, и какѡ они бо ѹчилищи достойнѡ ѳходитиса должєствѹютъ
II. ЧАСТЬ: СѺ благонравїи, или ѿ правости человѣка въ помышленїихъ своихъ, дѣланїихъ, и въ ѳхожденїи своемъ.
III. ЧАСТЬ: СѺ различныхъ видѣхъ содержєнїа, санѡвъ, и художествъ, и какѡ въ коемждо и ко всякомѹ добро хвалнѡ показатиса надобно.
IV. ЧАСТЬ: СѺ домостроенїи, и что кому надобно творити, и знати, бо ѥж добрымъ домовникомъ и достойнымъ быти.
V. ЧАСТЬ; СѺ посланствѣ, и какѡ людїина єгѡ добрѡ и достойнѡ ѳходитиса должєствѹютъ.

Садржај, стр. [4].→

1788

205. БУКВАР. Ко Кїєн кѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1788.

Насловна страна немачка, стр. [2].

Насловна страна српска, стр. [3].

Стр. 92+[1], пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (a_3, b — b_5, e_4 изостављено, последњи e — e_5) затим посебан л. са сигнатуром f, и на крају тернион са сигнатуром f_2 — f_4; загл. украса има 2, виньете на стр. 2, 3; на парним странама текст немачки готицом, на непарним славеносрпски црквеном ћирилицом; кустода за оба текста; насловне стране са украсним оквиром. 164 × 100.

Садржина истоветна са садржином Буквара од 1786.

НББ. (без последњег л.).

206. ВЕЗИЛИЋ, Алексије. КРАТКОЄ НАПИСАНІЄ СПОКОЙНОЙ ЖИЗНИ.
К'... Кіеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1788.

Стр. [14]+142+[2]+56, пагинација арапска, насловни лист посебан, тернион са сигнатуром)(2 —)(4, онда кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A — A_5, на крају I — I_5), затим кватерниони са латинским малим словима а од другог л. и арапским бројем (a — a_5 — c — c_5; c_4 испуштено), на крају дуернион (d — d_3); загл. украса има 27, завр. 1, виньете на стр. [1], [9], 1, 3, 5; кустода. 170 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Књигу сачињавају два дела од којих сваки има посебан предговор, пагинацију и сигнирање табака. У свима примерцима нашли смо увек оба дела повезана у једну књигу.

Садржај: [Први део]:

Стр. [3]: Высокопрѣосвященнѣйшемѹ [...] Іосифѹ Іоанновичъ ѿ Шакабентъ.

Стр. [9]: Предисловїе.

Стр. [11]: Ѳглавленїе Книги сеѧ.

Стр. [13]: Типа погрѣшности, и исправленїѧ.

Стр. 1: I. Ѳ исправленїи ложнагѡ мечтанїѧ. — Стр. 10: II. Ѳ познании себе самагѡ. — Стр. 13: III. Ѳ спокойнои жизни. — Стр. 19: IV: Ѳ гордости. — Стр. 23: V. Ѳ зависти. — Стр. 31: VI: Ѳ гнѣвѣ. — Стр. 37: VII. Ѳ пїанствѣ. — Стр. 45: VIII. Ѳ влѹздоднѣмнїи. — Стр. 59: IX. Ѳ татвѣ и ложной клятвѣ. — Стр. 63: X. Ѳ совлазни. — Стр. 66: XI. Ѳ чародѣиствѣ. — Стр. 75: XII. Ѳ лицемѣрии. — Стр. 78: XIII. Ѳ оудержании ѧзыка. — Стр. 83: XIV. Ѳ свѣтѣ мїра. — Стр. 88: XV. Ѳ слабости человѣческой. — Стр. 91: XVI. Ѳ чистой совѣсти. — Стр. 94: XVII. Ѳ злой совѣсти. — Стр. 100: XVIII. Ѳ пожелании. — Стр. 108: XIX. Ѳ концѣ человѣческомъ. — Стр. 109: XX. Ѳ своиствахъ рода сербскагѡ. — Стр. 120: XXI. ѹтѣшенїе печалнїѧ дѹши. — Стр. 126: XXII. Ѳ смерти.

[II Део]: ПРИБАВЛЕНІЕ, Содержитъ в' себѣ описанїе ревностныхъ и знатныхъ Мѹжей ѿ рода Сербскагѡ.

Стр. 3: ПРЕДИСЛОВІЕ.

Стр. 5: Песма ѡ похвали рода сербскагѡ.

Стр. 19: Слѣдѹютъ хорватскіи официры.

Стр. 31: Слѣдѹютъ нѣкотори генерали росіскіи ѿ рода сербскагѡ.

Стр. 37: Описаніе нѣкоторыхъ архимандритовъ.

Стр. 40: Описаніе нѣкоторыхъ протопресвутеровъ.

Стр. 44: Описаніе нѣкоторыхъ Мїрскихъ поглавитыхъ мѹжей кои с' пером добрѡ возит знаютъ

Стр. 51: Описаніе Монастырей фрѹшкогорскихъ бачкихъ славонскыхъ нѣкоторыхъ и банатскихъ.

I издање. — II 1813.

Цена: кр. 45 (Кат. Калулицијин), кр. 30 (Д. Руварац).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 454. — *Новаковић*, 93. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности. Бранково Коло, XVI (1910), 157.

НББ. — УББ. — ЦБСАН. — БМС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека српске црквене општине, Трст.

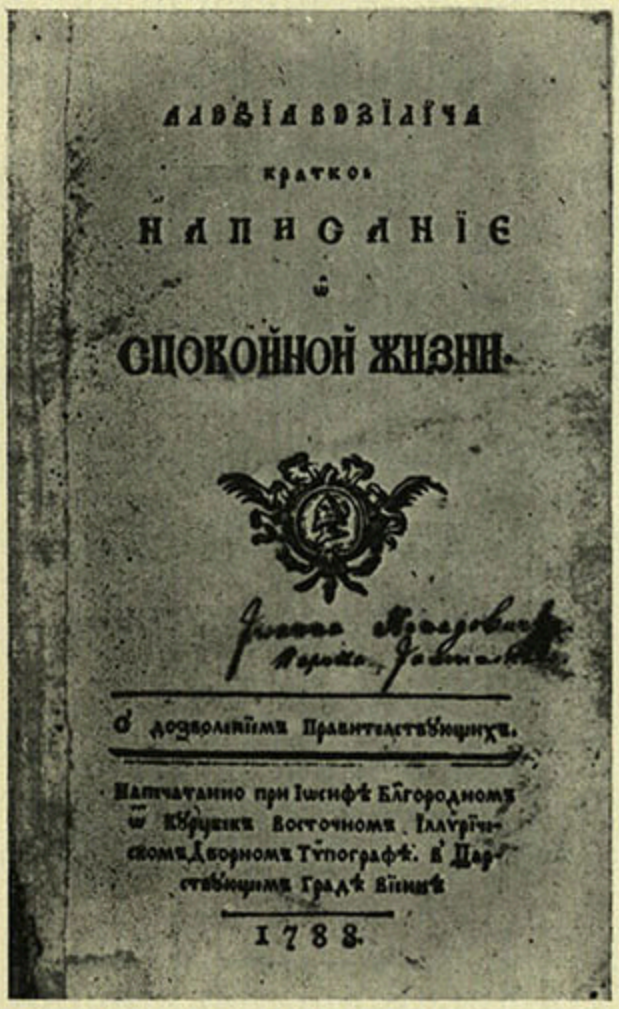

Насловна страна књиге, стр. [1].

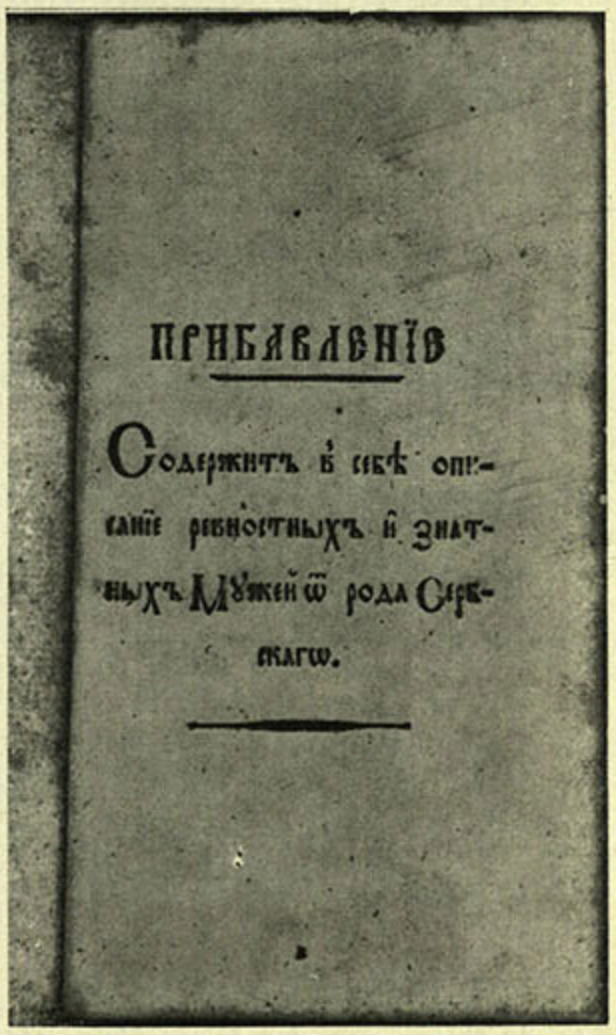

Насловна страна другог дела, стр [1].

207. ЈОВАНОВИЋ, Јован: ОУВѢЩАТЕЛНОЕ ПИСАНІЄ. [Беч, код Ј. Курцбека], 1788.

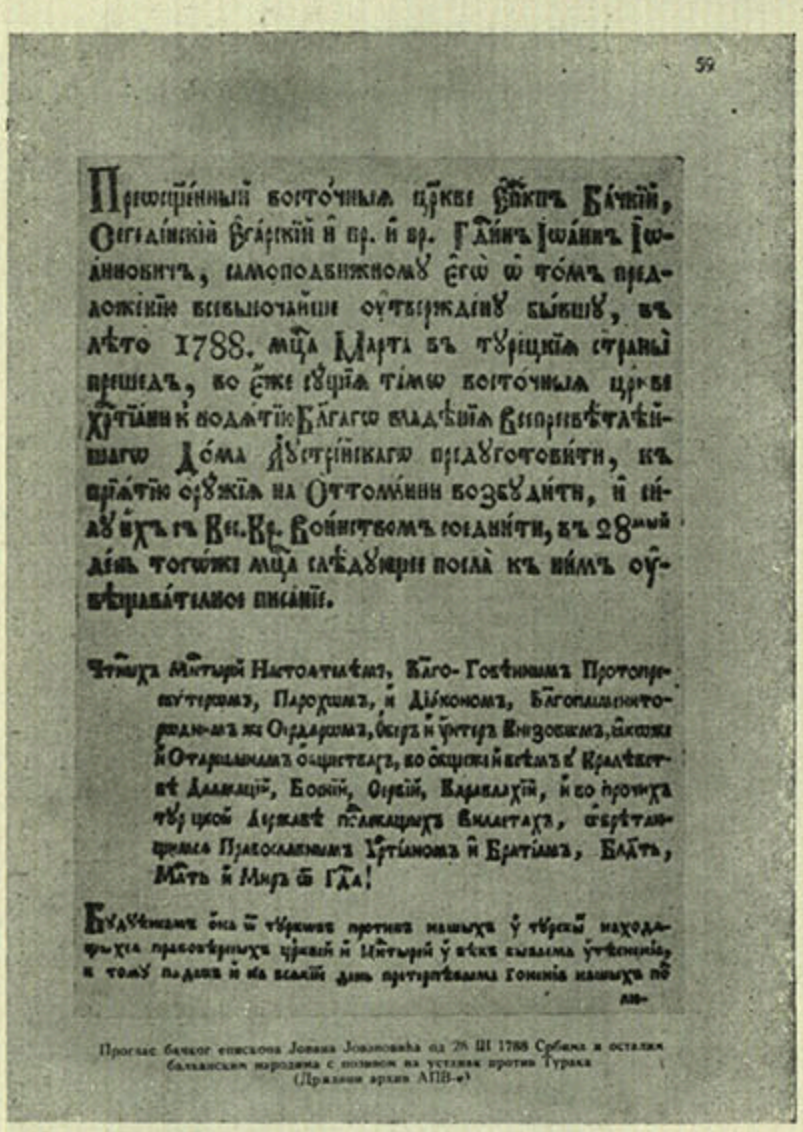

Прегосвѧщенный восточныя цркве Епископъ Бачкій, Сигидинскій Вчарскій и пр. и пр. Г. Аинъ Іѡаннъ Іѡановичъ, самоподвижному егѡ ѡ томъ предложенію вельможайше оутвержденіу бывшу, въ лѣто 1788. мца Марта въ турецкія страны пришедъ, во еже ради тимѡ восточныя цркве Хртіанъ к податтію Багатѡ владѣнія Всероссійскаго Дома Августѣйшаго приуготовити, къ прітію оружія на Оттоманин возбудити, и имъ ихъ съ Вс. Кр. Воинствомъ соединити, въ 28мый день тогожде мца сѣдмери послѣ къ нимъ оувѣщательное писаніе.

Чтимыхъ Митрополитовъ Настоятелемъ, Благо-Говѣйнымъ Протопресвутерамъ, Пароховъ, и Діякономъ, Богоплодноутробнымъ же Ордарамъ, Окрѣ и Чтцемъ Епзосикомъ, Іеромонахомъ и Отрасленнымъ общителемъ, во Окружіи вѣтмъ и Краленствѣ Далмаціи, Босніи, Сирміи, Славоніи, и во прочихъ турецкой Державѣ подложащихъ Вилаетахъ, сверетителемъ Православныхъ Хртіанъ и Братіямъ, Блгть, Мть и Миръ ѿ Гда!

Будѣвемъ ѡка ѿ турковъ противъ нашихъ у турскій находящихся православныхъ цркви и Митрополій у всѣхъ сыскалъ оутѣсненія, и тому подпалъ и на всякій день притерпѣваемъ гоненія нашихъ по ве-

Прогласъ бачког епископа Јована Јовановића од 28 III 1788 Србима и осталим балканским народима с позивом на устанак против Турака (Државни архив АПВ-е)

У Библиографији Л. Мушицког стоји забележено: „Іѡанновичь Іѡаннъ: Єпископъ Бачкій: Увѣщателное писаніе лѣта 1788, Сербію, Боснію и проч. посланное. въ 4.“

К. Милутиновић је нашао у Државном архиву АПВ овај штампани проглас и објавио је у фотокопији његову прву страну. Он наводи да је проглас датиран „У Мишару, шабачке нахије, 28 марта 1788“.

После објаве Милутиновићеве, сви покушаји да се у Државном архиву АПВ, прво у Новом Саду, а после у Сремским Карловцима пронађе овај проглас, ради библиографске обраде, остали су безуспешни.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *К. Милутиновић*, Из историје Новог Сада у доба Кочине крајине и Првог српског устанка. Зборник МС, Серија друштвених наука, 7 (1954), 53, 59.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци (сада затурено и не може се пронаћи).

← *Прва страна прогласа.*

208. [ЈОСЈФ II: **ЗАКОН О СКИТНИЦАМА**. Беч, код Ј. Курцбека, 1788].

Закон и пасѳшъ, Јосиф II... домашніи такъ чѳждїи жебраки, свѣтовіи волочѳги тѣгаются... самѳ злѳ препятіе предложити. 14 фебрѳарія въ лѣто аѱпи [! а ѱпи] (1788). Fol.

Дато по Каталогу Народне библиотеке у Београду.

Лит.: Каталог Народне библиотеке у Београду. I. Књижевност српска. Београд, 1894, 202–203.

209. ЈОСИФ II: ОБЩІЙ ЗАКОНЪ НА ПРЄСТУПЛЄНІА И НИХОВА НАКАЗАНЇА. У Бечу, кодъ Іѡсифа... ѿ Кѳрцбекъ, 1788.

Стр. [14]+128, пагинација арапска, први лист посебан, затим тернион са сигнатуром *2 — *3, па кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A — A_5; E_5, F_3, F_4 испуштено; на крају H — H_5); виньета на стр. [1], аустријски државни грб са записом Ј.[осиф] II.; кустода. 187 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов оригинала: Allgemeines Gesetz über Verbrechen und derselben Bestrafung. Wien, Joh. Th. Trattner, 1787.

Садржај: Стр. [3]: Мы Іωсифъ Етторый [...] [Наслов закона.]

Стр. [9]: ОГЛАВЛЕНІЄ.

Стр. [13]: ЧАСТЬ ПЕРВАЯ. Ѡ криминалныхъ прεстѹпленїихъ и криминалныхъ казнехъ.

Стр. [87]: ЧАСТЬ ЕТОРАЯ. Ѡ политическихъ (Гражданскихъ) Прεступленїихъ и политическихъ казнехъ.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 871. — *Новаковић*, 95. — *Н. Вукадиновић* у приказу Српске књижевиости у XVIII веку од Ј. Скерлића. Прилози за књижевиост, V (1925), 283.

НББ. — БМС. — БГМ. — Библиотека српске црквене општине, Трст.

Насловна страна, стр. [1]. →

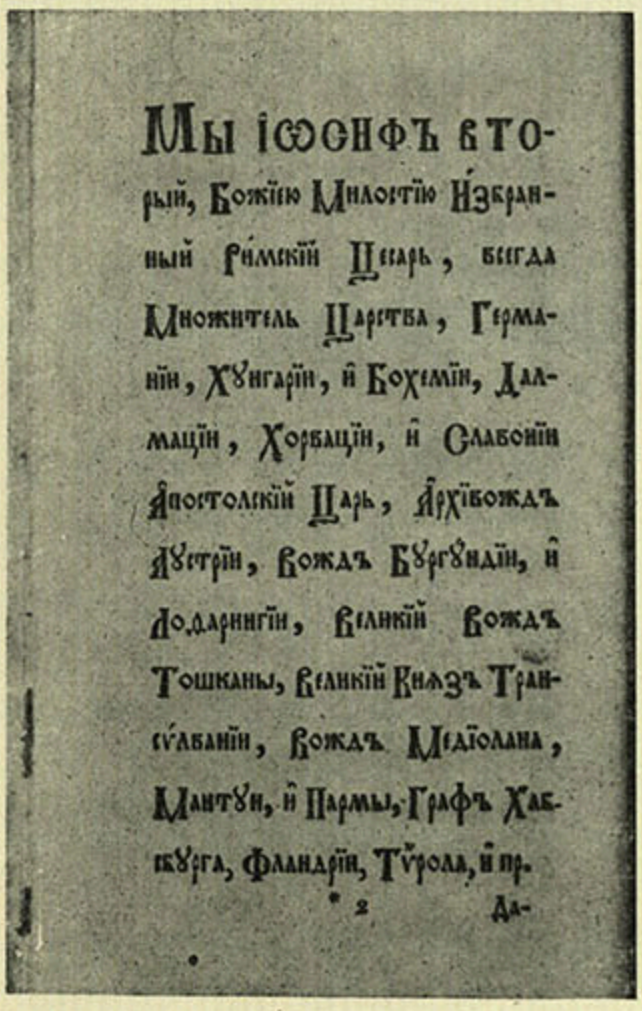
Мы Іѡсифъ Ѳторый, Божїею Милостїю Избранный Римскій Цесарь, всегда Множитель Царства, Германїи, Хѹнгарїи, и Бохемїи, Далмацїи, Хорвацїи, и Славонїи Апостолскій Царь, Архїэрцгъ Австрїи, Вожд Бѹргѹндїи, и Лодарингїи, Великій Вожд Тошканы, Великій Князъ Трансѷлванїи, Вожд Медіолана, Мантѹи, и Пармы, Графъ Хабсбѹрга, Фландрїи, Тѹрола, и пр.

* 2 Да-

Наслов и потврда закона, стр. [3].

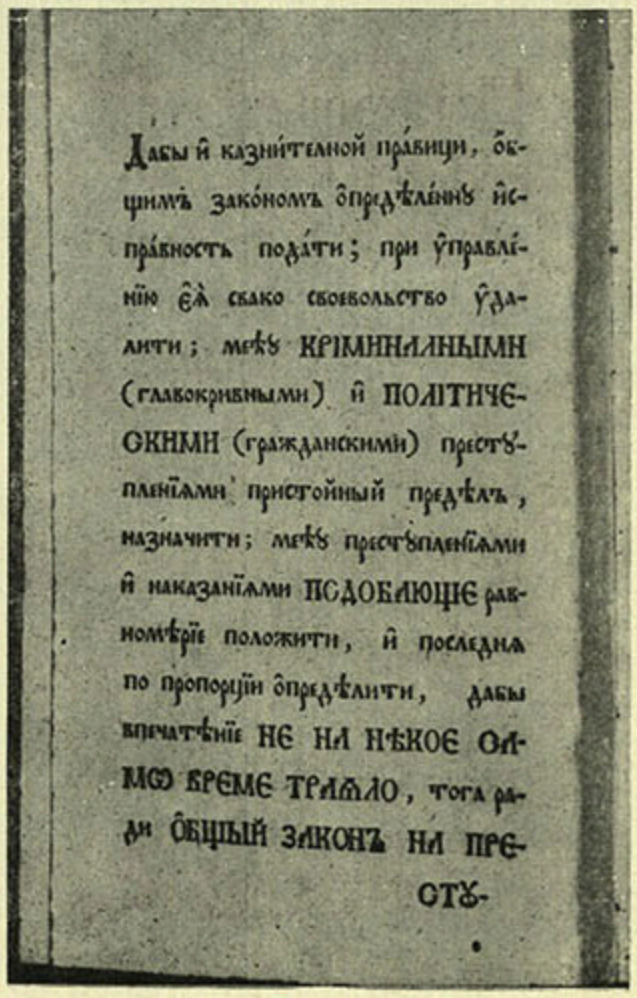
Дабы и казнительной правицы, общимъ закономъ опредѣленныя исправность подати; при ѹправленїю ея всако своевольство ѹдалити; мѣрѣ КРИМИНАЛНЫМИ (главокривными) и ПОЛИТИЧЕСКИМИ (гражданскими) прεступленїами пристойный предѣлъ, назначити; мѣрѣ прεступленїями и наказанїями ПОДОБАЮЩЄ равномѣрїе положити, и последна по пропорцїи опредѣлити, дабы впечатѣнїе НЕ НА НѢКОЄ ОЛМО ВРЕМЄ ТРЯСЛО, тога ради ОБЩЫЙ ЗАКОНЪ НА ПРЄСТѹ-

Наслов и потврда закона, стр. [4].

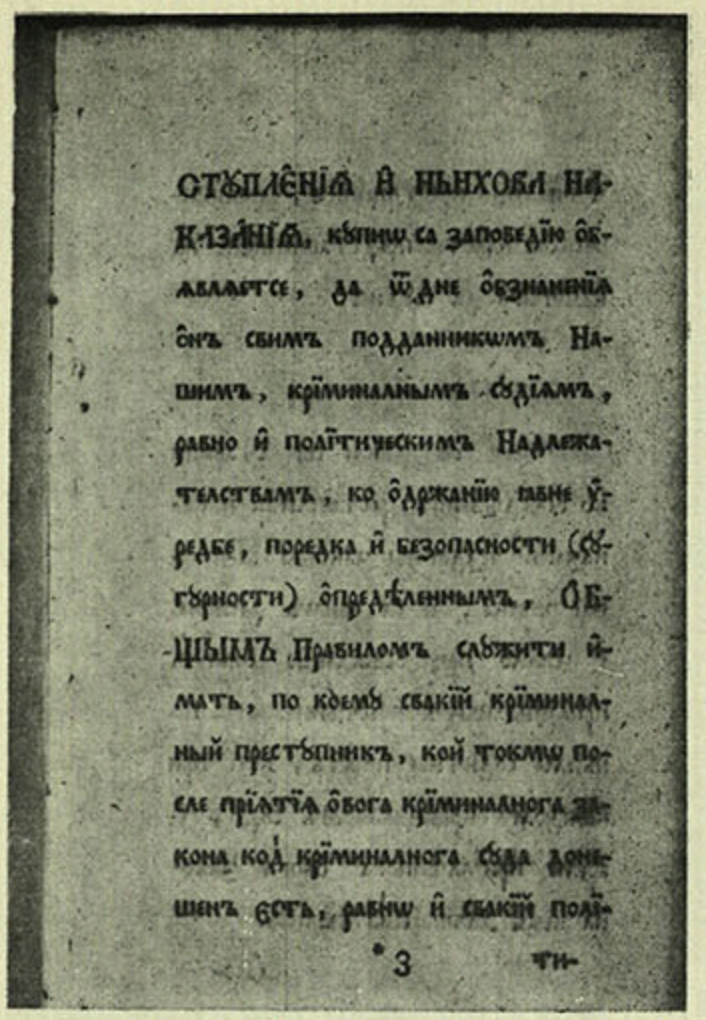

СТѢПЛЄНІѦ Ѧ НЬНХОВЫ НА-
КАЗАНІѦ, КѢМИ СА ЗАПОВЄДІЮ ѺБ-
ЯВЛАЄТСЄ, ДА ѠДНЄ ѺБЗНАМЄНѦ
ѺНЪ СВІМЪ ПОДДАНИКШМЪ НА-
ШИМЪ, КРЇМИНАЛНЫМЪ СѺДІѦМЪ,
РАВНО Ѧ ПОЛІТИЧЄСКІМЪ НАДЛЄЖА-
ТЄЛСТВАМЪ, КО ѺДРЖАНІЮ ТАВНЄ ѲУ-
РЄДБЄ, ПОРЄДКА Ѧ БЄЗОПАСНОСТИ (ѲБ-
ЪРНОСТИ) ѺПРЄДѢЛЄННЫМЪ, ѺБ-
ЩІМЪ ПРАВІЛОМЪ СЛѢЖИТИ Ѩ-
МАТЪ, ПО КОЄМЪ СВАКІЙ КРЇМИНАЛ-
НЫЙ ПРЄСТѢПНИКЪ, КОЙ ТОКМО ПО-
СЛЄ ПРІѦТІѦ ѺВОГА КРЇМИНАЛНОГА ЗА-
КОНА КОД КРЇМИНАЛНОГА СѺДА ДОНЄ-
ШЄНЪ БУДЄТЪ, РАВНО Ѧ СВАКІЙ ПОЛІ-
ТИ-

3

Наслов закона, стр. [5].

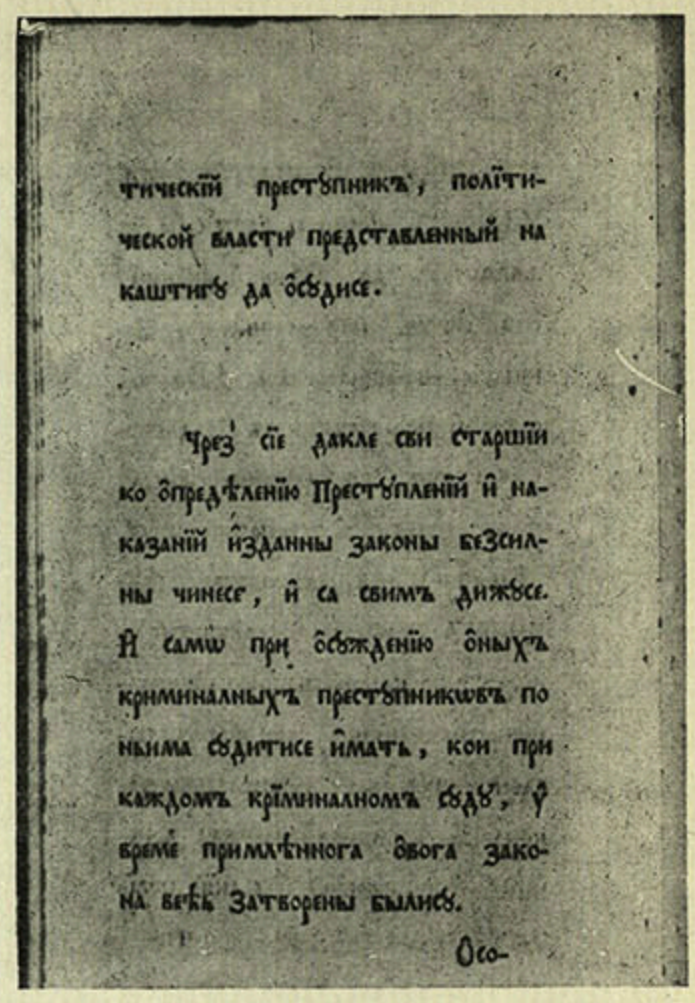

ТИЧЕСКІЙ ПРЄСТѢПНИКЪ, ПОЛІТИ-
ЧЕСКОЙ ВЛАСТИ ПРЕДСТАВЛЄННЫЙ НА
КАШТИГЪ ДА ѺБЪДНСЄ.

ЧРЕЗ СІЄ ДАКЛЄ СВИ СТАРШІИ
КО ѺПРЕДѢЛЄНІЮ ПРЄСТѢПЛЄНІЙ Ѧ НА-
КАЗАНІЙ ѠЗДАННЫ ЗАКОНЫ БЄЗСИЛ-
НЫ ЧИНЄСЄ, Ѧ СА СВІМЪ ДИЖѢСЄ.
Ѧ САМШ ПРИ ѺБЪЖДЄНІЮ ѺНЫХЪ
КРІМИНАЛНЫХЪ ПРЄСТѢПНИКШВЪ ПО
НЬНМА СѺДІТИСЄ ІМАТЪ, КОИ ПРИ
КАЖДОМЪ КРЇМИНАЛНОМЪ СѺДѢ, ѲУ
БРЕМЄ ПРИМѢЧЄННОГА ѺВОГА ЗАКО-
НА ВѢКЪ ЗАТВОРЕНЫ БЫЛИСѢ.

ОСО-

Наслов закона, стр. [6].

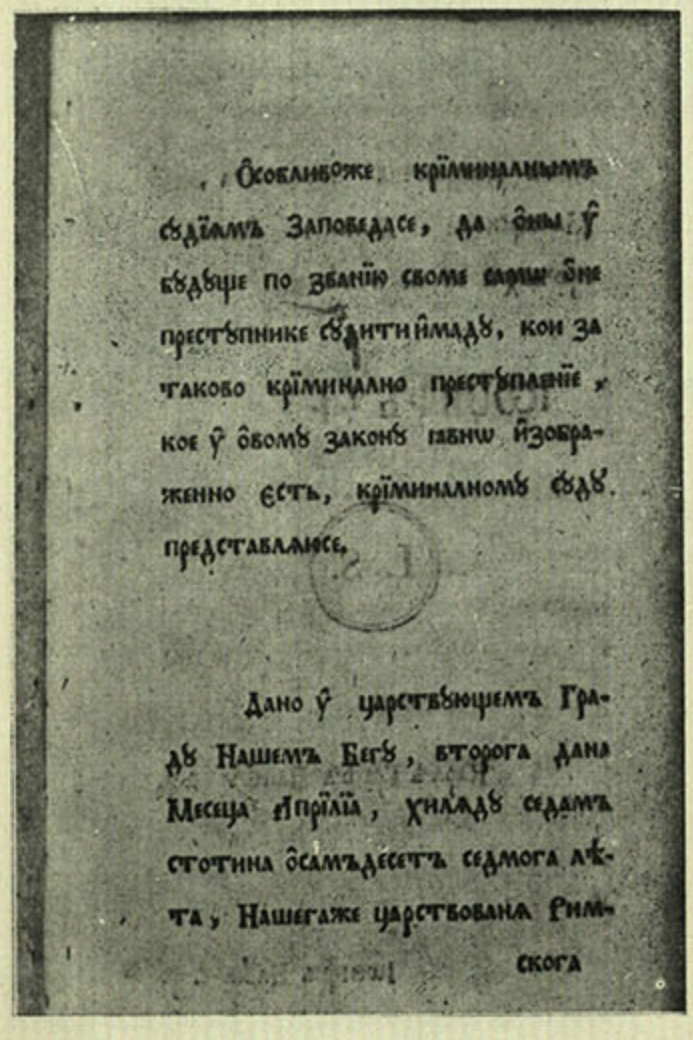

, ѺСОБЛИВОЖЄ КРЇМИНАЛНЫМЪ
СѺДІѦМЪ ЗАПОВЄДАСЄ, ДА ѺНЫ ѲУ
БѢДУЩЄ ПО ЗВАНІЮ СВОЄМУ СВИХ ѺНЄ
ПРЄСТѢПНИКЄ СѺДИТИІМАДѢ, КОИ ЗА
ТАКОВО КРЇМИНАЛНО ПРЄСТѢПЛЄНІЄ,
КОЄ ѲУ ѺВОМЪ ЗАКОНѢ ТАВНШ ѠЗОБРА-
ЖЄННО ЄСТЪ, КРЇМИНАЛНОМЪ СѺДѢ
ПРЕДСТАВЛЯЛСЄ.

ДАНО ѲУ ЦАРСТВУЮЩЄМЪ ГРА-
ДѢ НАШЕМЪ БЄГѢ, ВТОРОГА ДНА
МЄСЯЦА ІЮНІѦ, ХІЛАДѢ СЄДМЪ
СТОТИНА ѺСАМЪДЄСЄТЪ СЄДМОГА ЛѢ-
ТА, НАШЕГАЖЄ ЦАРСТВОВАНА РІМ-
СКОГА

Потврда закона, стр. [7].

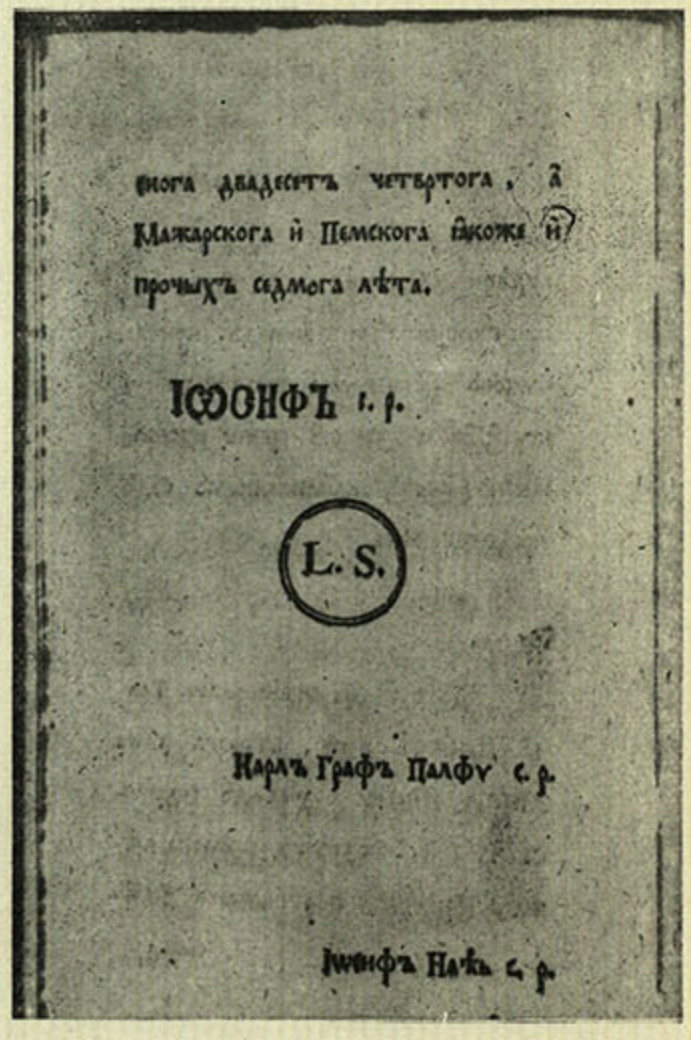

ВНОГА ДВАДЄСЄТЪ ЧЄТВРТОГА, Ѧ
МАЖАРСКОГА Ѩ ПЄМСКОГА ѺКОЖЄ Ѩ
ПРОЧЫХЪ СЄДМОГА ЛѢТА.

ІѺСИФЪ Т. Р.

L. S.

КАРЛЪ ГРАФЪ ПАЛФѲ С. Р.

ІѺСИФЪ НАДЬ С. Р.

Потврда закона, стр. [8].

210. ЈОСИФ II: ОБЩЫЙ ЗАКОНЪ НАДЪ ПРЕГРѢШЕНІЯМИ И ТОИХЪ КАЗНЯМИ.

У Вечу, код Іωсифа... ѿ Кѹрцвекъ, 1788.

Стр. [14]+143, пагинација арапска, насловни лист посебан, затим тернион са сигнатуром)(2 —)(5, па кватерниони са латинском сигнатуром a од другог л. и арапским бројем (a — a5, B — B5; C5 и H5 испуштено; на крају I — I5); виньета на стр.[1], аустријски грб са иницијалом J.[осифъ] II.; кустода. 192 × 117.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3] **МЫ ІѠСИФЪ ЕТОРЫЙ** [...] [наслов закона.]

Стр. [9]: **СОДЕРЖАНІЕ.**

Стр. [13]: **ПЕРВАЯ ЧАСТЬ.** [! уместо **ЧАСТЬ**]. **СѠ главоѹбителныхъ прегрѣшенїихъ и главоѹбителныхъ казнахъ.**

Стр. 97: **ВТОРАЯ ЧАСТЬ. СѠ гражданских (мирскихъ политїеских) прегрѣшенїих и Политїеских казнахъ.**

Ово је исти закон као онај на славеносрпском језику (в. претходну библиографску јединицу) и био је намењен Украјинцима у Монархији, али је био у употреби и код Срба.

БГМ.

ѺБЩІЙ
ЗАКОНЪ
НАДЪ
ПРЕГРѢШЕНІЯМИ,
И
ТОИХЪ КАЗНЯМИ
[illegible]
СУБОТИЦА
[illegible]
ПЕЧАТАНА,
[illegible]

Насловна страна, стр. [1].→

211. ЈОСИФ II: ОГНЕГАСИТЕЛНОЄ ѲРЕЖДЕНІЄ. [Беч, код J. Курцбека, 1788].

Стр. [18], по 2 л. сигнирана ћирилским црквеним словима, а за други л. и арапским бројем (a, a2 – ε), иницијал један; кустода. Брош. 330 × 218.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [2]: I. **Предостреженїа во еже происхожденїе пожаровъ препатити** (§ 1 — § 25).

Стр. [8]: II. **Наредбе во еже скоро ѡкрити и обявити происходящїй Пожаръ** (§ 26 — § 31).

Стр. [10]: III. **СѠ предостреженїихъ, и ѹредбахъ во еже скоро пожаре погасити** (§ 32 — § 52).

Стр. [16]: IV. **ѹредба во еже вѣдственная слѣдствїа по ѹтишеной ватрѣ возпрепатити**(§ 53 — § 56).

БГМ.

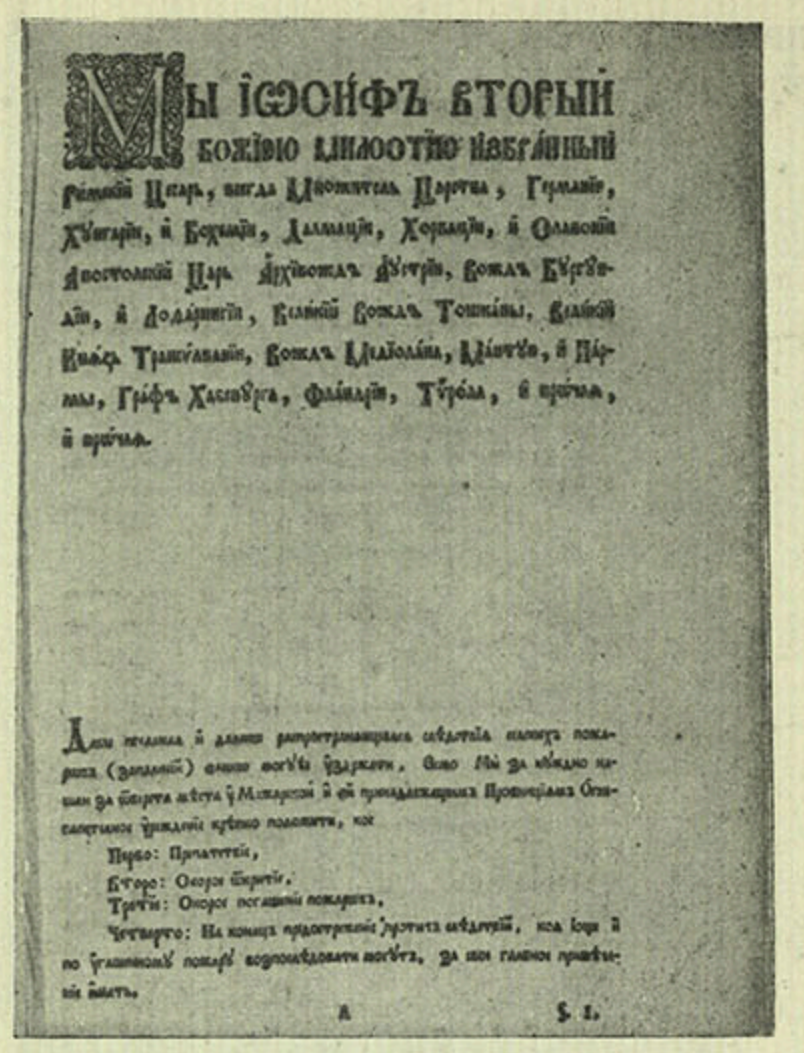

Мы ІѠСНФЪ ВТОРЫЙ
БОЖІЮ ЦИЛОСТІЮ ИЗБРАННЫЙ
Римскій Цесарь, вигда Августъ Царствa, Германіи,
Хѵнгаріи, и Богеміи, Далмаціи, Хорватіи, и Славоніи
Восточній Царь Архіводскъ Австріи, Великъ Бѵргѵ-
діи, и Долнія, Великій Князь Тосканы, Великій
Князь Трансилваніи, Князь Модолаіи, Лотарѵа, и Пар-
мы, Графъ Хасбѵрга, Фландріи, Тѵрола, и прочая,
и прочая.

Дано в Царствующемъ Нашемъ Градѣ Вѣнѣ дванадцатаго Іюлія
мѣсяца, тысяча одно сто осмьдесятъ осмаго, Нашегожъ Царствованія
Римскаго двадцатъ третіаго, а прочихъ наслѣдственныхъ осмаго лѣта.

ІѠСНФЪ С. Р.

Карлъ Графъ Пальфѵ с. р.

Михаилъ ѿ Мѣсковъ с. р.

Л. [1], 2 стр. Изнад текста царски аустријски грб. 440 × 305.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов уредбе, стр. [1].

Потврда уредбе, стр. [18].

212. ЛАСИ [Франц Мориц гроф] фелдмаршал: [ПРОКЛАМАЦИЈА]

НА ОТТОМАННІЧЕСКИХЪ КРАЙНАХЪ ЖИВѢЩЫМЪ КОСТОЧНЫМ ЦРКВЕ ХРТЇАНОМЪ... НАХОДАЩЫМЪ СѢ ѺТ БОСНЇИ, АЛБАНЇИ, СЕРВЇИ... [Беч, код Ј. Курцбека, 1788].

Л. [1], текст на једној страни, друга страна празна. Изнад текста царски аустријски грб. 440 × 305.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 209–210.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци.

213. ЛАСИ [Франц Морис гроф] фелдмаршал: [ПРОКЛАМАЦИЈА]

(НА ОТТОМАННЇЧЕСКИХЪ КРАЙНАХЪ ЖИВѢЩЫМЪ МѢСѢЛМАНѠМЪ... ѺТ БОСНЇИ, АЛБАНЇИ, СЕРВЇИ... [Беч, код Ј. Курцбека, 1788].

Л. [1], текст је на једној страни, друга страна је празна. Изнад текста царски аустријски грб. 440 × 312.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 209.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци.

На Оттоманическихъ крайнихъ живущимъ восточныя церкве Христианомъ во обще, а особитш находящимся отъ Босни, Влахии, Сербии, и другихъ Оттоманическихъ земляхъ, Митрополитомъ, Архіепископомъ, Епископомъ, Игономіомъ, Протопресвутеромъ, приходскимъ или чреднымъ Священикомъ, Игикше и всемъ Архимандритомъ, Протосуггеллаомъ, Игумешомъ и тѣхъ Намѣстникомъ, Духовникомъ, Духовнымъ и мирскимъ очителемъ, градовъ и мѣстъ Настоятелемъ, и во обще всемъ мирскомъ же и монашескомъ Священствѣ и целомъ прочемъ Народѣ, и тамошнимъ Обывателемъ да буде сими на знанѣ:

Будучи да Оттоманическая Порта Царицѣ Московскую непріателски оубредила есть, а Величество Императора Кашъ вѣрный союзникъ Царицы Московскія, принуждена себе инако и ю свое стране оружіе дизати, и войску свою противу Порте ступити дати: такш всевысочайшее Ихъ Величество по своей Ихъ благости, тѣжкая она, кола ю войны и рата происходе, и народъ тежкая слѣдства напредъ размышлати есть.

Ихъ Величество дакле не имаюки волю съ находящимися оу речениихъ Земляхъ восточныя церкве Христіани во обще зао поступати, и имъ домове ихъ, мирве, блага и имѣнія ихъ, лиого паче unpredkлани есу сакогъ, кой коджъ кѣке свое, оу митыръ своемъ, или при Махали свой мирно остане, занатъ или терговинѣ свою покойно води, или кога мирскога или церковнога званія своегю дѣла соверше, и ни после себе противъ Цесарске Кралевске войске непріателски никаквимъ начиномъ не покаже, исту такш, какш и своихъ единозимныхъ поданникъ подъ дѣйствителное свое покровителство оузети, подъ коимъ пакъ они занату или терговину свою, или другаа званія своегю дѣла на сакомъ мѣсту, какш и преже, мирно и безкрѣдно ошправити могуту.

Отъ всѣхъ да не имаду речени восточныя церкве Христіани, оу томъ што се вѣре и закона ихъ тиче, ни оу ни манкомъ чимъ оузнемарени и uзпокоени быти: церкве ихъ, монастыри, и тѣхъ Параклисіи и Метохи заедно съ принадлежащими до нихъ фундаціями, доходки да остану какш што есу: целое ихъ имше и никше мирское же и монашеское Священство, и тѣхъ жилища, Махали, или другіи домове да имаду при сдашнихъ своихъ правахъ и оу напредакъ остати. Къ тому iошче хоседу Ихъ Величество избранномъ нигли ю нихъ восточныя церкве Христіанъ изъ меѣ себе Духовномъ коме поглавару, како Востоятелства изыскаю, нужное привилеіи изъ царске своеі хазне давати.

Кои по градскихъ имѣсти Настоятела нигли достоинство на себе имаду, какш и они, кои можеть быти земаѣ неке дуже, равно да имаду при достоинствѣ своемъ, и всѣхъ сдашнихъ правахъ своихъ защищени быти. Паче же та есть высочайшая Ихъ Величества воля, да оныхъ, кои изъ меѣ нихъ Христіанъ къ царской службе постављаю, жи спосабни се найдѣ, какш оу воинственномъ, такш и оу грађанскомъ чину оу царске службе поставлаю, и ихъ оу сва она привилегіства, кола единовѣрни нови Серби, Грци, и обоегш рода Власи оу наслѣдныхъ земляхъ Ихъ Величества оучастници сотворе.

Ако кои бы домъ свой, или другог свое жилище, и званіа своегю дѣла остављали, побегли, и за кратко време не быше паки возвратили, хоседу свога блага и имѣнія во вѣки лишени, и та нигова имѣнія другимъ они исте церкви Христіанома, кои коджъ домовъ и при дѣлехъ своихъ мирно се владаю, дакле давно подавана быти.

Они пакъ, кои бы се оусудили, противъ Цесарске Кралевске войске непріателство кое оу ни манкомъ чимъ показати, хоседу како непріатели держати, и хотеле съ нима, съ женами и съ децами ихъ со сакомъ остротомъ поступати.

Да сдакле и може никто подъ видомъ незнана избивавати: за то имъ, оу найпре реченыхъ и другихъ Оттоманическихъ земляхъ находящимся восточныя церкве Христіанома свѣ горѣ написано на соственное Ихъ Величества повеліе ю Насъ, коимъ Ихъ Величество верховна власть и Команда надъ целомъ Ихъ войскомъ поручена есу, всими на знанѣе дае: и да се има горѣ притиснутомъ всевысочайшемъ Печату сака должна честь показати.

L.S.

Фелдмаршалъ Графъ ю Дауи.

Текст прокламације, л. [1 а].

Нà Оттоманíческихъ крáйнахъ живýщымъ Мысламáномъ во óбще, â óсóбитω находáщымсе оў Бóсни, Áлбáни, Сéрви, и дрýгихъ Оттоманíческихъ землáхъ Молáмъ, Кадíмъ, Имáмомъ, Хатúбомъ, Шúхемъ, и Мýфтíямъ, тáкожде и всéмъ Мúри-Мúраномъ, Мúри-Алáемъ, Зáимомъ, и прóчимъ Тúмáремъ, Капитáномъ, и Бúлюта Áйáномъ, рáвно же и цéломý дýхóвномý чúнý Мысламáномý, Дервúшемъ, и всемý прóчемý нарóдý, и тáмошнымъ бывáтелемъ сúми да бýде на знáнк.

Бýдúки да Оттоманíческая Пóрта царúцý Московскóю непрúáтелски оўврéдила éсть, и Величество Императора, кáко вéрный сóюзникъ Московскúя царúцы принýждена себé нáйкс и ω своéй стрáне óрýжíе дúзати, и бóйскъ свою противý Порте стýпати дáти: тáкω всевúсочáйшее Нхъ Величество по своéй йхъ блáгости тýжила óна, кóя ω вóйны и рáта происхóде, и нарóдý тéкая слéдствá напредъ размышлáли éсý.

Йхъ Величество дáкле не îмáéткн бóлю съ Мысламáни во óбще блю постýпáти, и йхъ, кáко што прéжде бывáло, áко оўхвáтени и плéнúни бýдýтъ, кáко робωвъ дéржати, и îмъ кýпе, марве, блгá, и îмéнîа ωтúти: мнóго пáче ωпредéлúли éсý свáкогъ, кóй кóдъ кýпе своé мúрно ωстáне, зáнатъ йлй тúговúнý свою тúхω вóди, и нлй послъ себé противъ Цéсарске и Крáлéвске вóйске непрúáтелски покáзати никáквымъ нáчúномъ не бýдетъ, тáкω йстω, кáко и своúхъ родúмцевъ подъ дéйствúтелное своé покровúтелство оўзéти.

Рáвное блгодéтелство бýдýтъ îмати и Îаничáри, Спáúе, и сúи кóи îнúче до вóйске принадлéжé, áко воúнственна лúца бýдýтъ: áко сúрéчь при домострóúнй своéмъ ωстáнý, и зáнатъ йлй тúговúнý свою мúрно вóдé, и тáко они подъ Цéсарскúмъ и Крáлéвскúмъ покровúтелствомъ дéла своà на свáкомъ мéстъ покóйно и безбéдно ωправлáти могýтъ.

На послéдокъ сúи Мысламáни да не îмáý оў томý, што се вéре и закóна йхъ тúчи, ни оў нúй манéмъ чемъ оўзнемúрени бúти. Джáмúе, Мечúти, и молúтвенúй йхъ домове зéдно съ принадлежáщымú до нúхъ фúндáцúями и дохóдки, да îмáý ωстати кáко што éсý, Îмáми йхъ, Дервúши, и нúови домове да îмáý тáкожде ненарýшени бúти. Ктомý îшце хощéý Нхъ Величество йзкрáнúомý йзъ меý нúми дýхóвномý поглавáрý, áко ωстолáтелства йзыскáлю, нéжднос прúнтáнúе йзъ цáрске своé хáзне дáвати, во óбще же чúстни и поштúни Мысламáни, оў томý што се харéма и дéтéй йхъ тúчи, нéкдý бúти ни мáло поврéдени йлй оўтéснени.

Óни пáкъ, кóи домъ свóй и îмéнîа своà ωстáвé, и за крáтко врéме óпетъ се не возврáтé, хощéý свúга своéга блгá и îмéнîа лишúти, и тà нúова îмéнîа дрýгимъ Мысламáномъ, кóи се мúрно и покóйно влáдаю, áко пáки îáвно подéлна бúти.

А óни пáкъ, кóи противý Цéсарске и Крáлéвске Вóйске и óрýжíе îúце дéрзú дéрзнý, хощéý кáко непрúáтели держани бúти, и хóтéси со свáкимъ зáсе со свáкомъ óстрóтомъ постýпати.

Дáсе дáкле не мóже никтó подъ вúдомъ незнáна ωзвинáвати, За тó свáкомý сúй гóрé написано на собствéнное Нхъ Величества повелéнúе ω Нáсъ, коймъ Нхъ Цéсарское и Крáлéвское Величество вúрхóвнý влáсть и Комáндý надъ цéломъ Нхъ вóйскомъ повéрили éсý, сúми îáвно на знáнúе дáé: и дáсе îма гóрé притúснутомý всевúсочáйшемъ пéчáть свáка дóжна чúсть покáзати.

L.S.

Фúлдмаршáлъ Грáфъ ω Дáун.

Текст прокламације, л. [1 а].

214. КОНТРАКТ МЕЖДУ... АЦИОНИСТИ КАМЕРЕ ОТ АСИГУРАЦИАХ. (ТРІЕСТЪ.) [Беч, код Ј. Курцбека,]1788.

Стр. [3]. 386 × 247. Текст грађанском ћирилицом.

Завршетак, на стр. [3]: „У Собранію всеобщему державномъ дна 5 маіа 1788. отсудило се есть.“

УББ.

КОНТРАКТЪ

Между Господари Ацюнисти Камере отъ Ассигурацiахъ, предложени у особитомъ сопрiсно поглавiи Господара Интересованiи 19. Іуніа 1787. а по томъ подписанъ, полицо отъ нихъ, колико отъ сiе друге...

Ово содружество имаiуће почетакъ дне прве Іуніа 1788. р. v.

ХВАЛА БОГУ.

Библиотека ЈОЦЕ ВУЈИЋА у Сенти

ТРІЕСТЪ 19. Іуніа 1787.

I. Фундусъ ове Компаніе, коiе испредованъ подъ именомъ КАМЕРЕ ОТЪ АССИГУРАЦIАХЪ, есть ограниченъ на 300000. Форинти Курсанти Венец. разделiени на шездесетъ акцiона отъ 500. Фор. за свяку.

II. Она ће имати почетакъ прве Іуніа 1788. и пребиваће у течнiю година десетъ; и на окончанiю осме, мораће держати едно собранiе поглавнiе, у коему свака Интересирани бiће у слободи за извештенiе хотећи слiдовати или отиснутiи отъ своега Интереса, но по чемъ исполни обвезателства девете годишности.

III. О свакомъ прелазу принадлежећемъ добру содружебнiи, усповiдаће чинiће се по извештену поштуванiу, кои се буду числили односително ко Ацiонахъ, а не ко лицахъ; и свака другъ, будући съ поштуномъ или брезъ, имаће право предлагати ... [illegible]

Наслов изнад текста, стр. 1.

215. Марковац МАРГИТИЋ, Стипан ЈАЈЧАНИН: **ИСПОВИЕД КАРСТИАНСКА.** У Млецие, по Николи Пеццану, 1788.

Стѣпана Яйчанина или Маргитића: „Исповиед карстианска, и наук знати право и достоино изповидити се... све сложено у слова и језик словински... у млецие на а ѡпи (1788). По Николи Пеццану...“

Дато по А. Стојачковићу.

I 1701. — II 1704. — III 1707. — IV издање.

Лит.: *А. Стоячковићъ*, Історія восточно-славенскогъ богослуженія и кvріллскогъ кньижества кодъ славена западне цркве. Н. Сад, 1847, 130.

216. (ОБРАДОВИЋ, Доситеј): **ЕЗОПОВЕ И ПРОЧИХЪ БАСНОТВОРЦЕВЪ... БАСНЕ.** У Лайпсику, у Типографїи... Іоанна... Брайткопфа, 1788.

Стр. 451, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5, последњи Ее — $Ее_5$), на крају 2 л. са сигнатуром Ff; виньете на стр. 9, 13, 311, 317; кустода. 203 × 115.

Текст грађанском ћирилицом.

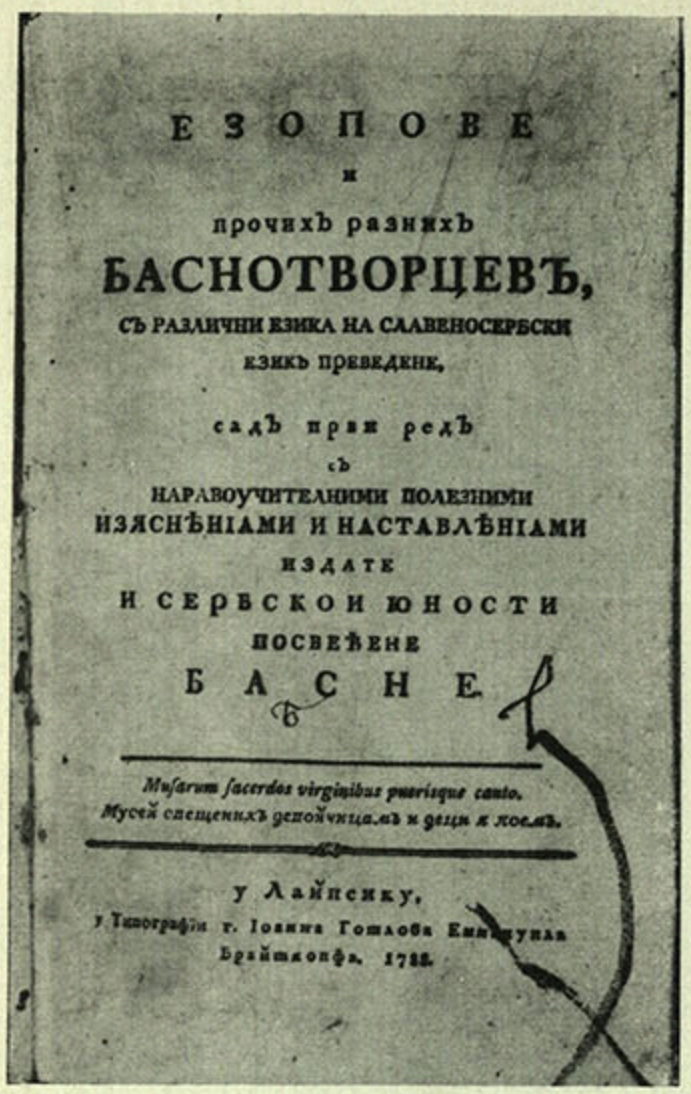
ЕЗОПОВЕ
и
прочихъ разныхъ
БАСНОТВОРЦЕВЪ,
СЪ РАЗЛИЧНИ ЕЗИКА НА СЛАВЕНОСЕРБСКИ
ЕЗИКЪ ПРЕВЕДЕНЕ,
садъ први редъ
съ
НАРАВОУЧИТЕЛНИМИ ПОЛЕЗНИМИ
ИЗЯСНѢНІАМИ И НАСТАВЛѢНІАМИ
ИЗДАТЕ
И СЕРВСКОИ ЮНОСТИ
ПОСВЕЋЕНЕ
БАСНЕ.
Musarum sacerdos virginibus puerisque canto.
Мусей спещенныхъ девойчицамъ и децы я поемъ.
У Лайпсику,
у Типографіи г. Іоанна Готлоба Емануила
Брайткопфа. 1788.

Садржај: Стр. 3: ЛЮБЕЗНА СЕРБСКА ЮНОСТЕ!

Стр. 9: ПРЕДИСЛОВІЕ О БАСНАХЪ.

Стр. 13: [Басне].

Стр. 311: ПРЕДУВѢДОМЛѢНІЕ.

Стр. 317: [Писма].

Цена: ф. 3 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 461. — *Новаковић*, 94.

НББ. — ЦБСАН. — БМЦ. — Гимназијска библиотека, Ср. Карловци. — НБЦ. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

← Насловна страна, стр. [1].

217. ОПИСАНИЈЕ ЖИВОТА... БАРОНА ОТ ЛАУДОН. Преведено с нѣмецкогъ отъ Е[мануел] Ја[нковић]. У Бечу, [код Ј. Курцбека], 1788.

Описаніе живота и хероическихъ дѣлъ Цесаро-Кралевскаго фелдмаршала Барона отъ Лаудонъ, преведено съ нѣмецкогъ отъ Е[мануела] Іа[нковича]. У Бечу (1788), 8^0.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

218. ПСАЛТИР. Ѥо Ѥіенѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѕрцвекъ, 1788.
око 1789 из допуна

Л. 162 (! 161, л. 4 погрешно нумерисан Ѕ̃ (5) уместо Д̃); фолијација ћирилска црквеним словима, испуштена фолијација на л. S̃, Й, ИЇ, К̃, Д̃Г, л. 68 погрешно нумерисан ЊЋ; први лист засебан; тернион са латинском сигнатуром и арапским бројем за први л. (A_2); затим кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем, али разнолико: за 2 л. (D, D_2), 3 л. (U — U_3), 4 л. (B, B_4 и S, S_4), остали за 5 л. (C — C_5); последња 2 л. са сигнатуром X, X_2; декоративан оквир текста исти је као у издањима од 1771 и 1779; иницијала 2, загл. укра-

са 20, завр. 6, виньете на л. 2, 3, 12, 14, 62, 85, 119б, 143б; са 1 ил. на л. 13б, насловна страна има оквир од графичких украса (ил. 2, 3); кустода. 162 × 99.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1771. — II и III 1779. — IV издање. — V 1793. — VI 1798.

БМС. — БГМ.

Декоративна насловна страна, л. [1 а].→

Насловна страна, л. [2 а].

Насловна страна л. [2 б].

[Око 1788]

219. Б... Г...: **ПРЕВОЗВЫШЕННОМУ ГОСПОДИНУ ЋЕНЕРАЛУ М. И КАВАЛИРУ НЕРАНЧИЧУ, НА БРЕГУ АДРІЯТИКЕ Г... Б...** [Б. м. и г.]. [Око 1788].

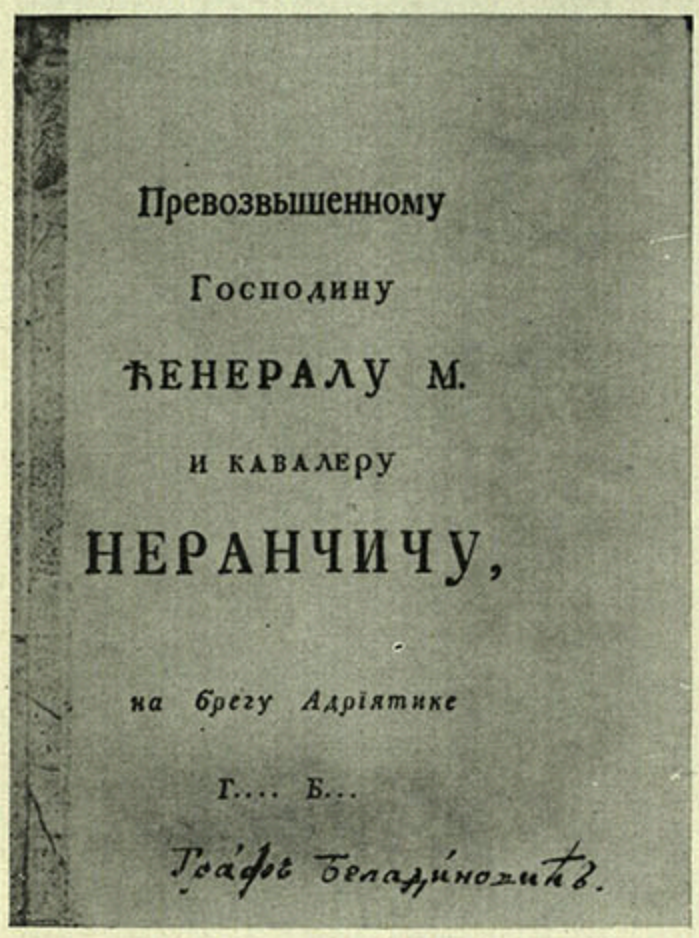
Превозвышенному
Господину
ЋЕНЕРАЛУ М.
и кавалеру
НЕРАНЧИЧУ,
на брегу Адріятике
Г.... Б...

Насловна страна, стр. [2].

Гравира, стр. [3].

Стр. [4] + 16; пагинација арапска, без сигнатуре, 2 посебна л., завр. украс 2, виньете на стр. 1, 5; са 1 ил. на стр. [4]; испод гравире лево: Gieroslavaz pinx. [it], десно: Cardon Sculp. [sit]. без кустоде. 182 × 118.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржи две песме: стр. 1—4 и 5—16; прва је састављена по угледу на народне песме, а друга по угледу на Орфелонов „Плач сербіи“ (нарочито у почетку).

Испод иницијала са тачкама исписана је мастилом разрешница: „Графь Беладиновић“, можда руком неког савременика. Љубомир Стојановић претпоставља, на основу „Ю“ са акцентом циркумфлексом (само на стр. 14 и 15), да је књига штампана у Млецима а пре Карађорђевог устанка. Међутим, судећи по словима „ц“ „щ“ и „ћ“, и узимајући у обзир податке из Нерандићева Живота, вероватно је штампана у Лајпцигу код Ј. Х. Тајбла, а може бити и код Брајткопфа. По наведеним словима и графичким украсима књига није могла изићи у Млецима. Судећи по садржају и подацима из живота могла је бити штампана крајем осамдесетих година XVIII века.

I издање. — II 1848. — III 1925.

Лит.: Ситнији списи Ђ. *Даничића*. Ср. Карловци, 1925, 125, 116 и даље... — *Helm, Hans.* Semën Gavrilovič Zorič. Jahrbücher für Geschichte Osteuropas, München, Bd. VIII, 1 (1960), 7—8.

ЦБ. САН.

1789

220. БУКВАР. Ѥ Кїєвѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѳрцбекъ, 1789.

Стр. 91+[2], стр. 5 продужена налепљеним листом са редовима немачких слова; пагинација ћирилска црквеним словима, квадерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a_3, a_4 изостављено; A_5, b — b_5, последњи e — e_5; e_4 испуштено), за-

тим посебан лист са сигнатуром f, на крају тернион ($f_2 - f_4$); загл. украса 2, виньете на стр. 2, 3; на парним странама текст немачки готицом, на непарним славеносрпски црквеном ћирилицом; кустода за оба текста; наслovне стране са украсним оквиром. Брош. 168×107; стр. 5: 168×262.

Садржај истоветан са садржајем буквара од 1785—1788.

Лит.: *Сопиков*, I, 187. — *Ундольский*, 2917. — *Шафарик*, 295. — *Новаковић*, 96.

УББ. — БГМ.

A B C
oder
Namenbüchlein,
zum Gebrauche
der
Servischen Jugend im Königreiche
Hungarn, und den dazu gehörigen
Theilen.
Mit Erlaubniß der Obern.
WIEN,
bey Joseph Edlen von Kurzbeck k. k Hofbuchdrucker Groß- und Buchhändler.
1789

Насловна страна немачка, стр. [2].

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
22571
БУКВАРЬ
ИЛИ
ОВРБОКАГО ЮНОШЕ-
ОТВА ВЪ ХѢНГАРОВОМЪ КРА-
ЛЕВОТВѢ, И ПРИСОВОКУПЛЕН-
НЫХЪ ЕМУ ПРОВИНЦІЯХЪ.
СЪ ДОЗВОЛЕНІЕМЪ ПРАВИТЕЛ-
СТВУЮЩИХЪ.

Насловна страна српска, стр. [3].

221. [ЕНГЕЛ, Јохан Јакоб]: **БЛАГОДАРНИ СИНЪ.** [...] Ставлѣна на просто Сербски Еман[уелом] Јанковичемъ. У Лаипсигу, кодъ Таибела, 1789.

Стр. [2]+44 (! односно 42, јер после 37 стоји 40 уместо 38), пагинација арапска, наслovни л. посебан, два кватерниона, и на крају дуернион са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем; сигнирање са грешкама (уместо A_3 стоји два пута A_4; B_3 и B_4 испуштено; C_3 испуштено; C_4 погрешно означено C_5), последњи л. посебан без сигнатуре; виньете на стр. [1], 1; кустода (на 37 стр. испуштена). 172 × 107.

Текст грађанском ћирилицом.

Наслов оригинала: Der dankbare Sohn, Leipzig, 1770.

БЛАГОДАРНИ СИНЪ

Сеоска весела игра

у

єдномъ дѣйствіи

стављена

на просто Сербски

ЕМАН. ІАНКОВИЧЕМЪ.

Налазисе на продаю у Пешти у белои руски
кодъ господара Павла Дїемаиди.

у Лаипсигу. 1789.

Шампано кодъ госпол. Шамбла.

39.363
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

← Насловна страна, стр. [1].

Лит.: *Шафарик*, 516. — *Новаковић*, 97. — *Ђ. Рајковић*, Манојло Јанковић, Летопис МС, књ. 126 (1881), 2. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba 1777–1847, Zagreb, 1892, 20. — *М. Шевић*, Проблеми Ем. Јанковића. Н. Сад, 1927, 10.

БМС. — БГМ.

222. ОБРАДОВИЋ, Доситеј: **ПѢСНА О ИЗБАВЛѢНІЮ СЕРБЇЕ.** Віэннѣ, при Іосифѣ... от Курцбекъ, 1789.

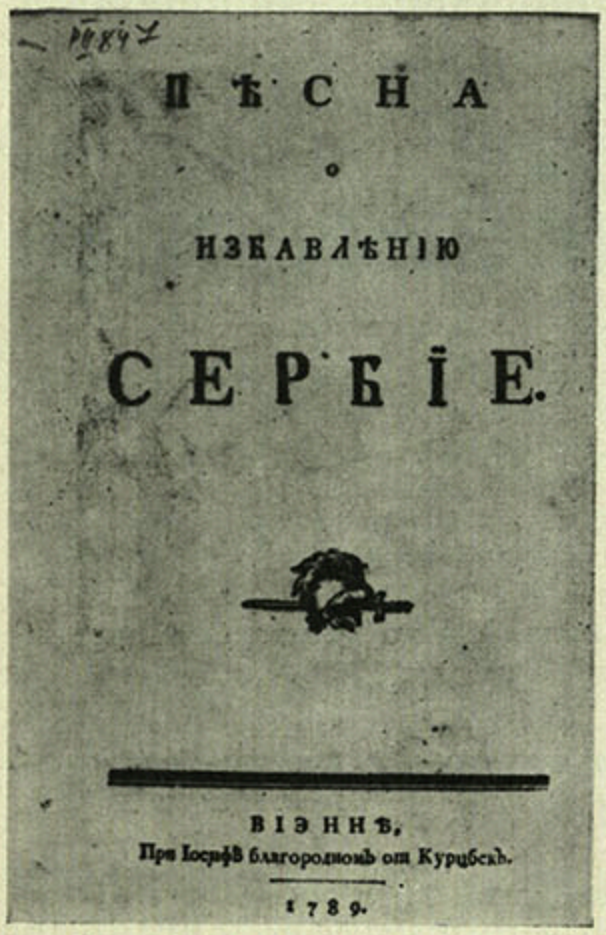
1984 Z

ПѢСНА

О

ИЗБАВЛѢНІЮ

СЕРБЇЕ.

ВІЭННѢ,

При Іосифѣ благородномъ от Курцбекъ.

1789.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [8], један дурнион без сигнатуре; виньете на стр. [1, 3], са 1 ил.; кустода. 205 × 125.

Текст грађанском ћирилицом.

Ова књижица није била позната Шафарику. Нашавши код Чапловића следећу забелешку о Доситеју: „Im Jahre 1789 liess er ein Serbische Lied auf Serbiens Befreung, bei Gelegenheit der Einnahme von Belgrad drucken," Шафарик је у својој Историји српске књижевности дао овакав наслов Обрадовићевој песми: Пѣсна на взятіе Бѣлграда, У Лайпцигу 1789 (Čaplović)." Новаковић, коме је „Пјесна о избављенију Сербије" била позната из Возаревићевог издања, забележио је поред ње и песму са Шафариковим насловом додавши напомену: „Прештампавана уз друга дјела." Тако је Шафариков и Новаковићев ауторитет учинио да су сви историчари књижевности приписивали Доситеју две песме иако једну од њих нико није видео. Т. Остојић је, 1911, једини посумњао у Шафариков навод. Г. Михаиловић је 1948 на седници Института за проучавање књижевности Српске академије наука одлучно одбацио постојање песме коју је навео Шафарик, али, пошто се тада није могло доћи до Чапловићеве књиге, пи-

тање није могло бити потпуно расветљено. Тек након четири године, када је Д-р М. Костић нашао Чапловићево дело, питање је решено. „Пјесна на взјатије Бјелграда“ није, дакле, никад ни постојала.

Лит.: J. Csaplovics, Slavonien und zum Theil Croatien. II, Pesth, 1819, 285. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик.*, 398. — *Новаковић*, 100, 99. — *Т. Остојић*, Доситијеви стихови. СКГ, XXVI (1911), 469. — *Г. Михаиловић* у Записнику Института за проучавање књижевности САН, XXIX састанак 28 јуна 1948. Архива САН. — *М. Костић*, Доситеј Обрадовић у историјској перспективи. Београд, 1952, 77.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

Гравира, стр. [2].→

223. ОРФЕЛИН, Захарија: **ВѢЧНЫЙ... КАЛЕНДАРЪ.**
Въ... Бѣнѣ, при Іосифѣ... ѡ Кврцвекъ, 1789.

Стр. 366 + л. IX, пагинација арапска, на листовима фолијација римска, кватерниони са латинском сигнатуром а од другог л. и арапским бројем ($A_2 - A_5$, на крају $Z - Z_5$); иницијал 1, загл. украса 3, завр. 5, виньете на стр. 3, 16, са 19 фигура на 9 посебних листова на крају; насловна страна са оквиром од графичких украса; кустода. 186 × 120.

Садржај исти као у првом издању.

Шафарик и по њему Новаковић погрешно су забележили да је Сопиков ставио овај календар у 1784 годину, а Сопиков је однекуд овај календар навео као „Календарь вѣчный для бедныхъ“.

I 1783. — II издање. — III 1817.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 827. — *Новаковић*, 79, 101.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

ВѢЧНЫЙ
то есть
ѿ начала до конца міра трающій
КАЛЕНДАРЪ,
Обстоятельнѣ и кратак, по
Восточнымъ Церкве исправленію, со кругами
годовыми, и прочихъ принадлежащихъ вещей
изображеніи, къ тому физическая о тѣлахъ міра,
и о фазисѣхъ и затмѣніяхъ разсужденія;
Хронологія мнѣ первѣе на славенскомъ языкѣ
ни вездѣ славенскихъ народовъ.
НАПИСАНЪ
ВАХАРІЕМЪ ОРФЕЛІНОМЪ
съ фігурами.
Напечатанъ въ Царствующемъ Градѣ Вѣнѣ,
при Іосифѣ Благородномъ ѿ Кврцвекъ, Типографіи
Восточнымъ Дворомъ Іосифа, въ
лѣто 1789.
5623
МАТИЦ

Насловна страна, стр. [1].

224. ПОПОВИЋ, Дионисије: **DANKREDE WELCHE DER HOCHWÜRDIGSTE ERZBISCHOF VON BELGRAD UND METROPOLIT VON SERBIEN, HERR DIONISIUS POPOVICH DEN 11-TEN OKTOBER 1789 NACH GLÜCKLICHER EROBERUNG DER SELBEN STADT IN SEINER METROPOLITANKIRCHE ILLYRISCH ABGEHALTEN HAT.** Wien, 1789.

Л. 2. 4⁰

Скраћен превод са славено-српског из исте године.

Дато по Петрику и каталогу Сечењијеве библиотеке

Лит.: *J. Petrik*, Magyar, írok. sv. XI, Budapest, 1906, 12. — Catalogus Bibliothecae hungaricae Francisci Com. Szechenyi. T. I p. II Sopronii, 1799, 188.

225. СТАРК, Франц Ксавер: **ЗЛО ОТѦЦЪ И НЄВѦЛѦО СИНЪ.**
Прєведена с' Немецкогъ Єман[уелом] Іанковичємъ, К'... Кіеннѣ, при Іосифѣ... ѿ Кѫцбекъ, 1789.

Стр. 111 + [1], пагинација арапска, први кватернион без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (B — B_5, на крају G — G_5, испуштено C_3, C_5, F_2, F_5 и G_4); виньета на стр. 9; кустода. 170 × 98.

Текст црквеном ћирилицом.

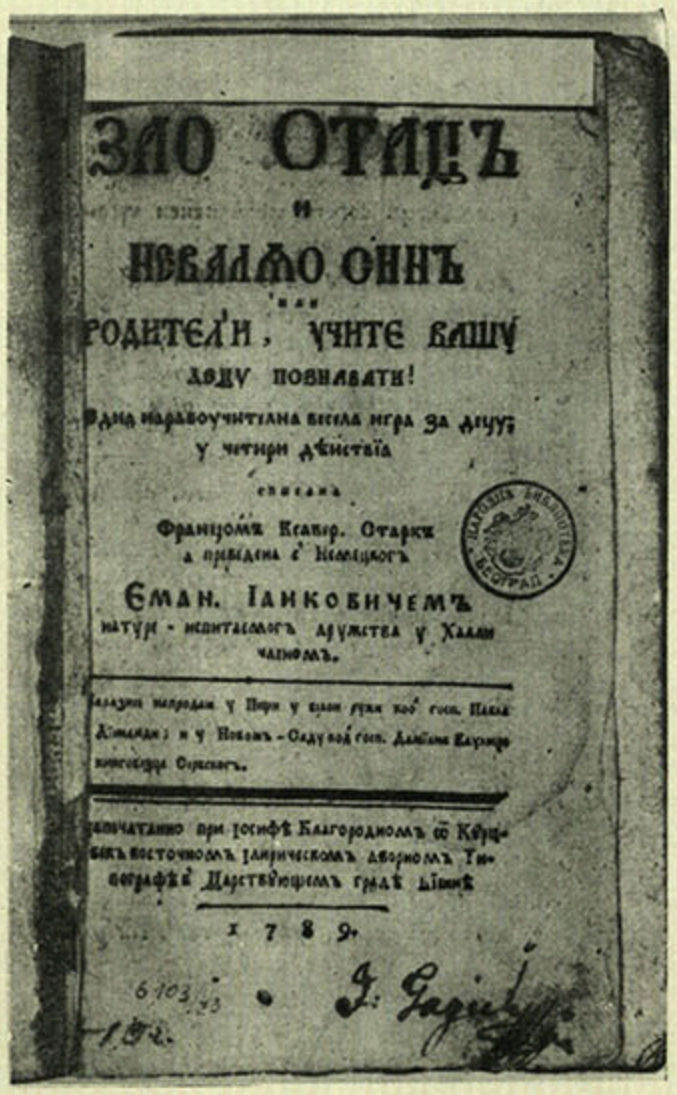
ЗЛО ОТЦЪ
И
НЕВАЛЛО СИНЪ
ИЛИ
РОДИТЕЛИ, ЧУНТЕ ВАШУ
ДЕЦУ ПОЗНАВАТИ!
Една нравоучителна весела игра за децу;
у четири дѣйствїа
списана
Францомъ Ксавер. Старкомъ
а прведена с' Немецкогъ
Єман. Іанкобичемъ
натур - испитателногъ друштва у Халли
члѣномъ.
Печатано при Іосифѣ Благородномъ ѿ Кѫцбекъ источномъ јлирическомъ дворномъ Типографѣ Царствующемъ градѣ Кіевѣ
1789.
6103/43
I. Gagić
192.

Насловна страна, стр. [1].

Садржај: Стр. 2: Дѣйствителна лица.

Стр. 3: Оцемъ, Коспитателѣмъ и учителѣмъ Сербске юности Посвещено.

Стр. 5: К' ЧИТЯТЄЛЮ (ил. 2—5).

Стр. 9: ДѢЙСТВІЄ ПЄРВО.

Стр. 38: ДѢЙСТВІЄ ДРУГО.

Стр. 68: ДѢЙСТВІЄ ТРЄЋЄ.

Стр. 84: ДѢЙСТВІЄ ЧЄТВРТО.

Стр. 111: Конецъ. [Испод тога:] Опомена. Читател'и мои наћићеду у овои кн'ижици често у среди речи л и н апострофирато, кое ницта друго незначи, него дасе оно слово над коимъ апострофъ стои остро изговорити мора. Напр. Нимъ, можесе двоструко изговорити. Ову разлику назначавамъ' л с' знаменіемъ овимъ (') кое више согласнаго слова ставлямъ. Напр. Н'имъ, кое знаменіе значи, да се ово н остро изгов[о]рити има. Тосу досадъ разликовали овако „нъимъ“ ъ у среди речи, необичное Сербљѣмъ; затосамъ размишлявао, како л то притворити и олакшати могу, пакъ сам на ову мисао дошао.

Овако цела разлика из' међъ тонко и дебело ъ у ницта се обраћава; ерво ни тонко ни дебело ніе овимъ начиномъ отпотребе, и ави заисто ъ и при концу речи изоставіо, дасе нисамъ необичности бомо.

Даљѣ: Млога друга слова кромъ ъ, могли бисмо по овои регули из' нашегъ алфавета изоставити. Напр. Л, мецто коего л могливисмо употребити, кад' предстоиће согласно слово апострофирамо. Напр. Клястъ, мецто коего могливисмо овако писати „кл'астъ“.

Такођеръ можемо мецто ѣ, е узети; Напр: утѣха, мецто коего могловисе „ут'еха“ писати и т. д. с' ю.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 530. — *Новаковић*, 98. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba od god. 1777—1847, Zagreb, 1892, 19—20.

НББ. — БГМ. — Библ. Српске црквене општине, Трст.

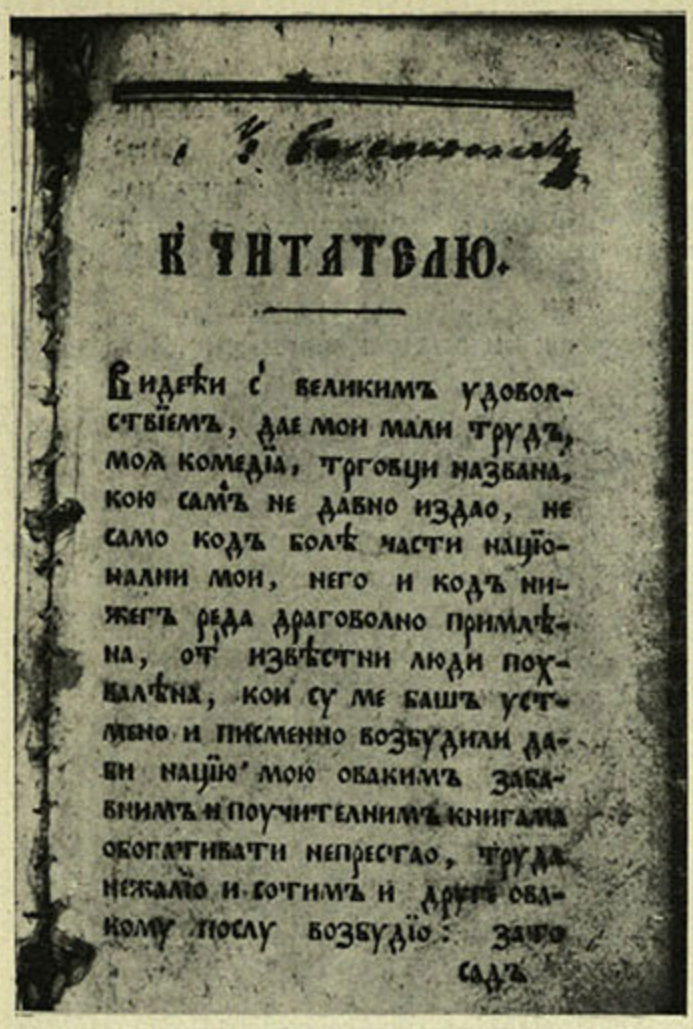

К ЧИТАТЕЛЮ.

Видећи с' великимъ удовольствіемъ, дае мои мали трудъ, моя комедіа, трговци названа, коюсамъ не давно издао, не само кодъ болѣ части національни мои, него и кодъ нижегъ реда драговолно примљена, отъ извѣстни люди похваљена, кои су ме башъ устмено и писменно возбудили дати націю мою овакимъ забавнимъ и поучителнимъ книгама обогаћивати непрестао, труда нежалећи и богимъ и другог овакому послу возбудіо: Зато

садъ

Предговор, стр. [5].

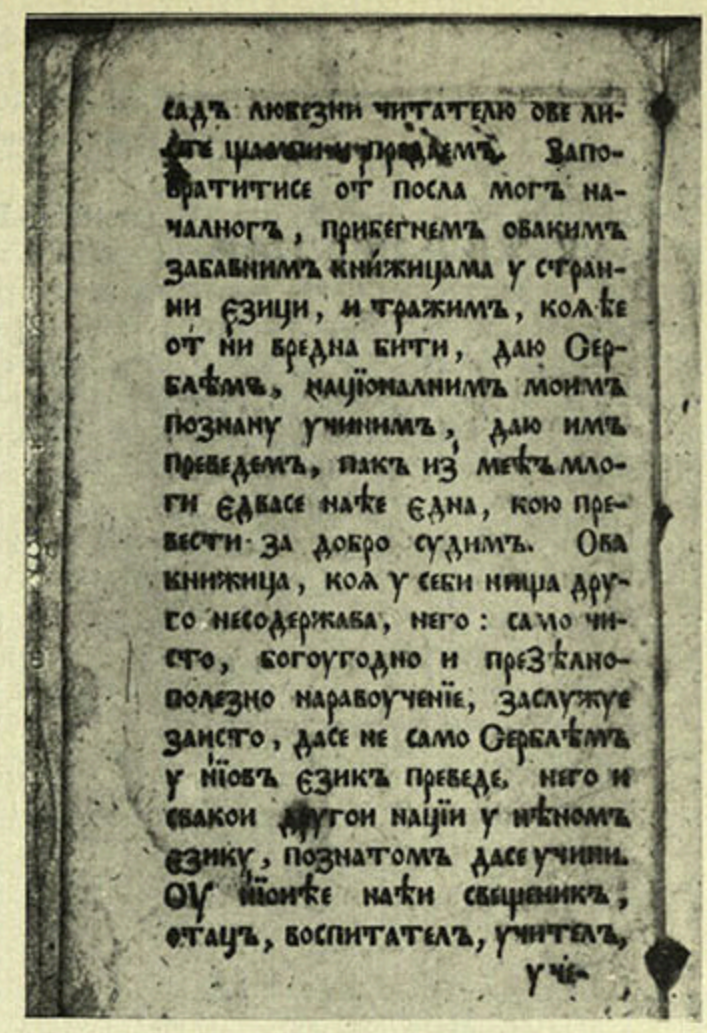

садъ любезни читателю ове листе цѣлакимъ предъмъ. Заповратитисе отъ посла могъ началногъ, прибегнемъ овакимъ забавнимъ книжицама у странни єзици, и тражимъ, колѣке отъ ни бредна бити, даю Серваѣмъ, національнимъ моимъ познану учинимъ, даю имъ преведемъ, пакъ из меѣъ многи єдвасе наѣе єдна, кою превести за добро судимъ. Ова книжица, кол у себи ништа другого несодержава, него: само чисто, богоугодно и прѣкорисно наравоученіе, заслужуе заисто, дасе не само Серваѣмъ у нїовъ єзикъ преведе, него и свакои другои націи у нѣномъ єзику, познатомъ дасе учини. Оу нїоиѣе наѣи свештеникъ, отацъ, воспитателъ, учи-

Предговор, стр. [6].

ученикъ, трговацъ, мајсторъ и сваки, когъ реда люди онъ дае, доста науке за секе, свакиѣе видити и познати, дае врло ласно могуѣе, да отацъ добру децу за зло а зло за добру држати може; видиѣе дасе нан вѣке несрећке из небрежења, очина, родити, могу; преизлишнѣ любови своимъ детету балъ сваки отацъ, као живе батре дасе чува, воспитатели нека виде, како добро обучавана деца у свакои твари, као напр. обде у извѣкю, милостъ и любовъ божїю познаю: а без обучена доброгъ воспитано дете такове твари за ѣюбре держи. Они, кои мислити умеду, цїое наравоученіе знаду и кои су наравоученіе и досадъ чуствовали, наѣиѣе у овои книжици чуства

до-

Предговор, стр. [7].

доста. Іоще єдну такоѣеръ наравоучителну комедію, преведенну имамъ, кол теке време и средство ожидава, дасе у штампу дати може.

Први исходъ, первогъ действія са свимъ самъ променуо из узрока, когъ теке они извидити могу, кои Немецки раззумеду, судити знаду и обе листе с оригиналомъ уравне. Имена самъ Немецка, ползе болѣ ради, са Сербскима променуо.

ДѢЙ-

Предговор, стр. [8].

1790

226. [АВРАМОВИЋ, Теодор]: **НѢМЕЦКІЙ И СЕРБСКІЙ СЛОВАРЬ.**
Ко Кіеннѣ, иждивеннїемъ Іωсифа... ѿ Кѵрцвекъ, 1790.

Састоји се из два дела: [I] Deutsch-Illyrisches Wörterbuch, [II] Славено-сербскій и нѣмецкій леѯіконъ; сваки део има посебну пагинацију и сигнатуру. Стр. [16]+719+[2]+326, пагинација арапска, кватерниони, први са сигнатуром)(з,)(, остали са сигнатуром готичком, а од другог л. и арапским бројем (A — A₅, последња Uu — Uu₅), затим 1 посебан лист и кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A—A₅ последњи U — U₅), најзад 3 л. са сигнатуром X, X₂; виньете на стр. [2, 3]; на непагинованим странама текст на парним странама славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарним немачким готицом; текст у речнику у два ступца; кустода. 224 × 136.

Посвећено митрополиту Мојсеју Путнику.

Писац је дат по Шафарику.

I издање. — II 1791.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић*, 105.

НББ. — БМС. — БГМ.

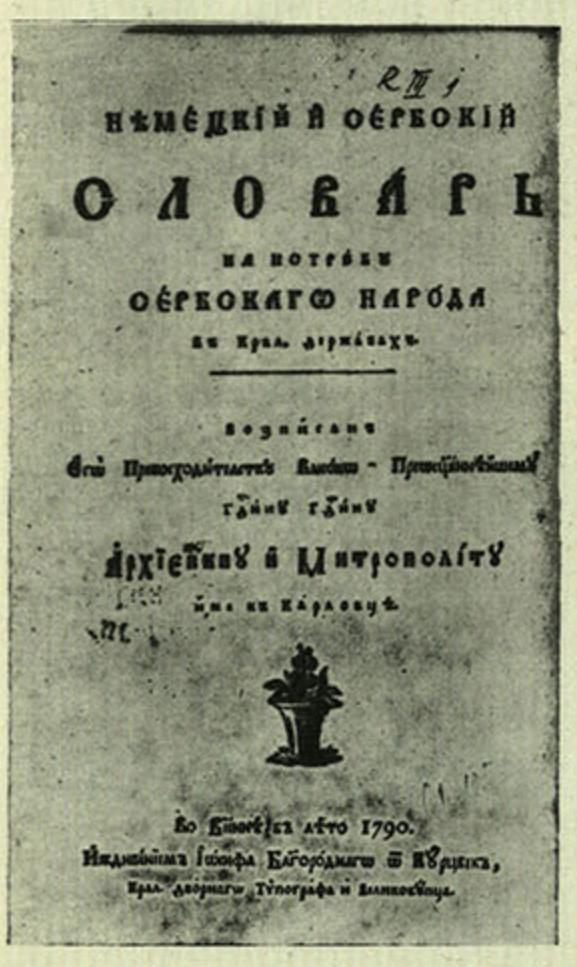
НѢМЕЦКІЙ И СЕРБСКІЙ
СЛОВАРЬ
НА ПОТРѢБУ
СЕРБСКАГѠ НАРОДА
ВЪ КРАЛ. ДЪРЖАВАХЪ
Во Кіеннѣ лѣто 1790.
Иждивеніемъ Іωсифа Баґородскаґо ѿ Кѵрцбека,
Крал. Дворнаґо Типографа и Книгопродавца.

Насловна страна српска, стр. [2]. ←

Насловна страна немачка, стр. [3]. →

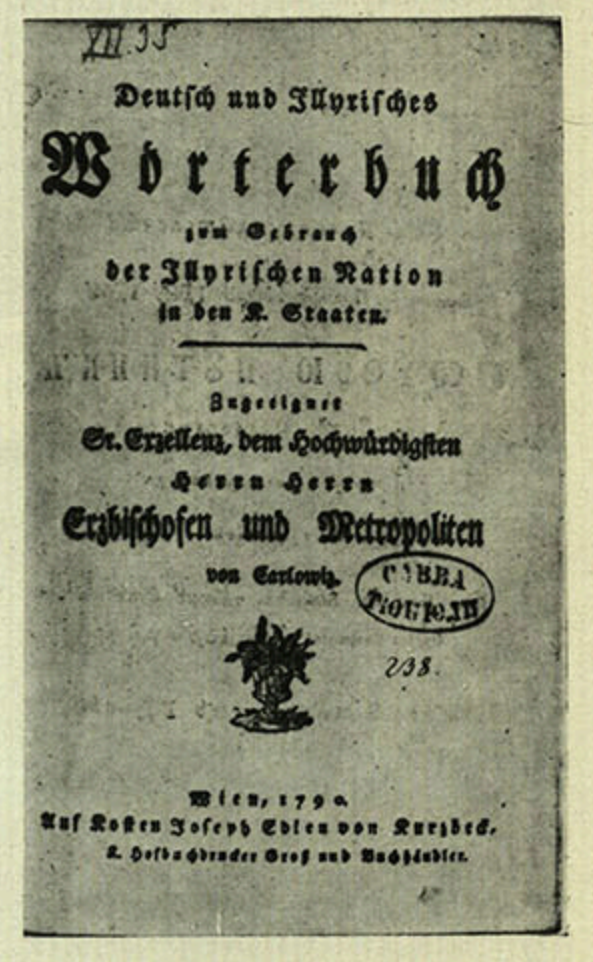
Deutsch und Illyrisches
Wörterbuch
zum Gebrauch
der Illyrischen Nation
in den K. Staaten.
Zugeeignet
Sr. Excellenz, dem Hochwürdigsten
Herrn Herrn
Erzbischofen und Metropoliten
von Carlowitz.
Wien, 1790.
Auf Kosten Joseph Edlen von Kurzbeck.
K. Hofbuchdrucker Graf und Buchhändler.

227. [ЈАНКОВИЋ, Емануел]: **IN NEUSATZ IN DER EMANUEL JANKOWITZSCHEN BUCHHANDLUNG AUF ECKHAUSE No 1129 SIND FOLGENDE BÜCHER, KUPFERSTICHE MUSIKALIEN, FÄCHER UM DIE BEIGESETZTEN BILLIGEN PREISS, NEBST NOCH VIELEN ANDEREN ZU HABEN.** 1790.

Забележено по М. Костићу.

Према саопштењу М. Костића, Каталог, поред француских и немачких, садржи и српске књиге.

Налазио се пре рата као уникат у Патријаршискоj библиотеци у Ср. Карловцима, али се данас не може тамо наћи.

Лит.: *Д-р М. Костић*, Прве појаве француске културе у српском друштву. Гласник ИД у Новом Саду, II (1929), 215.

228. ЈАНКОВИЋ, Иван: **ОДА НА ВЗЯТІЕ ИЗМАИЛА.** Въ Санктпетербургѣ, у Ѳ. Брейткопфа, [1790].

Стр. [4], без сигнатуре и кустоде; загл. украс има 1, завр. 1. Брош. 230 × 170.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: Сербске лѣтописи, год. II, ч. 4. (1826), 27.

УББ.

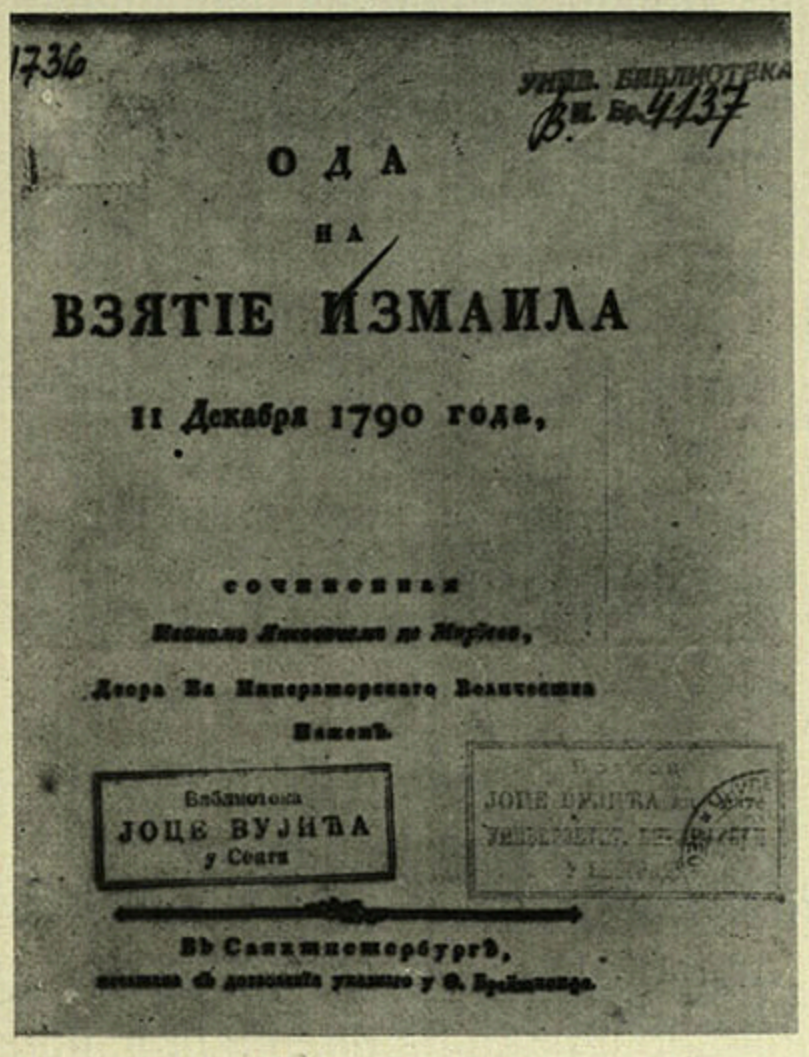

Насловна страна, стр. [1].

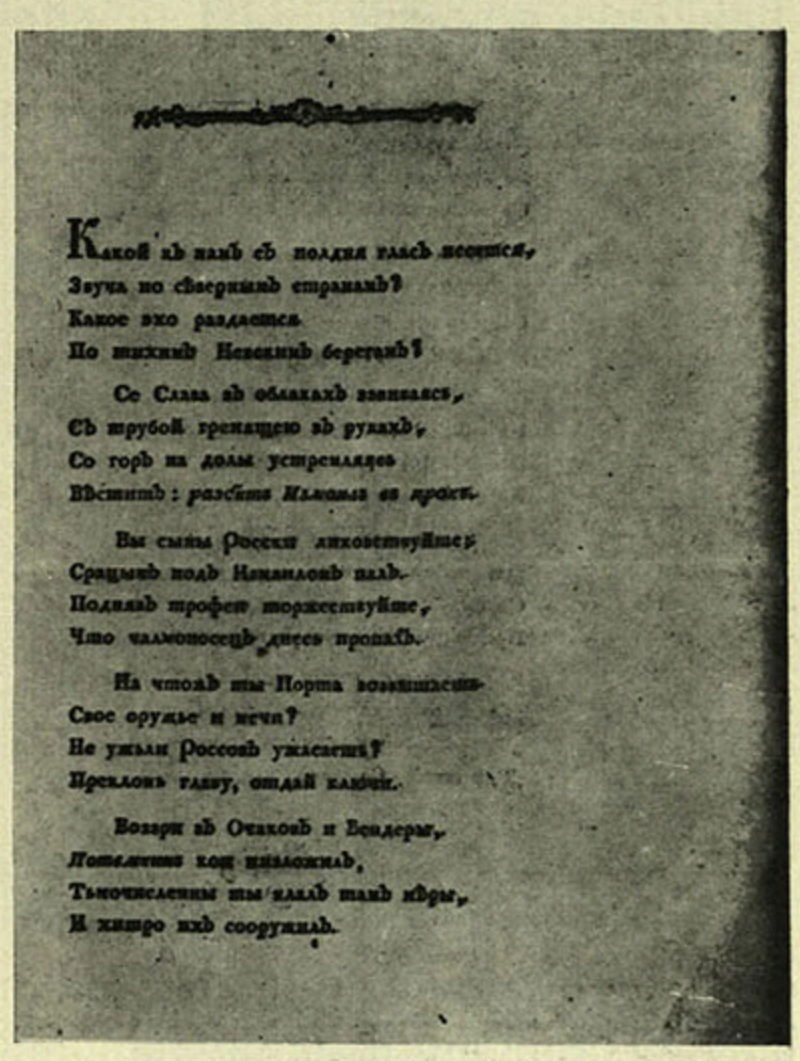
Какой въ полѣ съ полудня гласъ несется,
Звуча по сѣверныя странамъ?
Какое эхо раздается
По тихимъ Невскимъ берегамъ?

Се Слава въ облакахъ явилася,
Съ трубой гремящею въ рукахъ,
Со горъ на долы устремляется
Вѣщитъ: разсѣяна Измаила въ прахи.

Вы сыны Россіи ликовствуйте;
Сразимъ подъ Измаиловъ палъ.
Поднявъ трофеи торжествуйте,
Что чалмоносецъ днесь пропалъ.

На что вы Порта возгнушались
Свое оружье и мечи?
Не ужели Россовъ ужаснешь?
Преклонь главу, отдай ключи.

Воззри въ Очаковъ и Бендеры,
Потемкина кого низложилъ,
Тьмочисленны вы силы паки міры,
И хищро ихъ сооружилъ.

Почетак песме, стр. [3].

229. НАСТАВЛЕНИЈЕ ЗА СЈЕЈАТЕЛЕ ДУВАНА КРАЉЕВСТВ МАЖАРСКЕ И ГАЛИЦИЈИ. Оу Бечу, ѿ Курцбекъ, 1790.

Стр. 68+[4]+1 табл., пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5; A_4 испуштено; последњи D — D_5), на крају дуерниони (E — E_2); загл. украса има 3, виньете на стр. 1, 3, 5; кустода. 170 × 98, табл. 340 × 310.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: Предѣкдомленїе.

Стр. 5: Ѻдѣленїе первое. Недостатки и злоупотребленїя, кои при сѣмнїю Дувана оу Мажарской и Галиційской земли налазе се. Садржи 10 параграфа.

Стр. 16: Ѻдѣленїе второе. Ѻ посѣмнѣ сѣмене Дувана, до разсадьенѣ ѿраслей. Садржи 6 параграфа.

Стр. 30: Ѻдѣленїе третїе. Ѻ разсадьенѣ ѿраслей даже до времена када оне листати почнѕ. Садржи 12 параграфа.

Стр. 52: Ѻдѣленїе четвертое. Ѻ постѕпанїи са дѕваномъ, после пожатїи его, до исполненїя последнега напраженїя (оузавренѣ) и полѕченїя свойства правогъ трговачкогъ Хеспапа. Садржи 7 параграфа.

Стр. [1] Ѻглавленїе Предмѣтовъ в' наставленїи семъ за сѣмтеле дѕвана содержащихсѧ.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1873), 314.

БМС. — БГМ (без таблице).

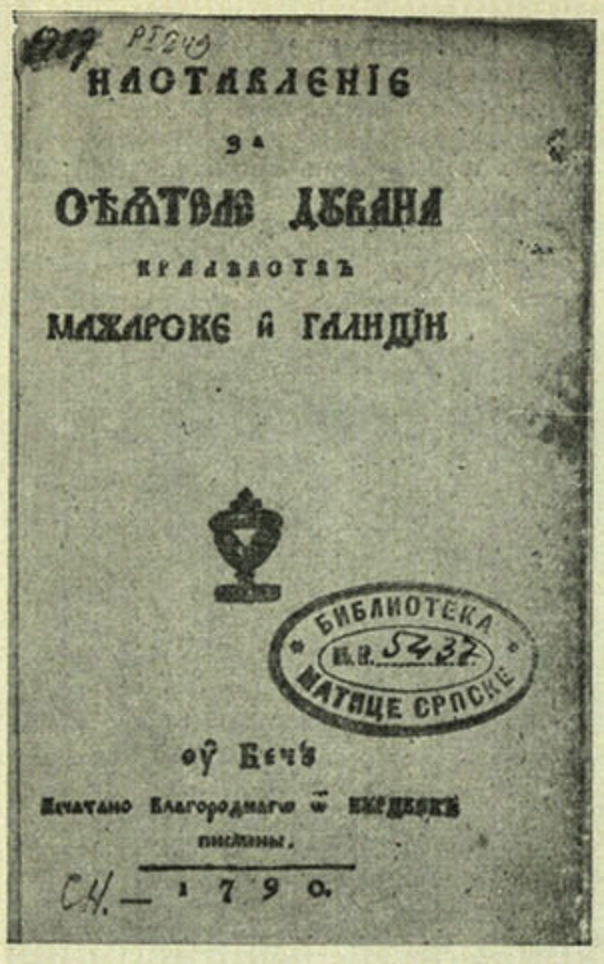

Насловна страна, стр. [1].

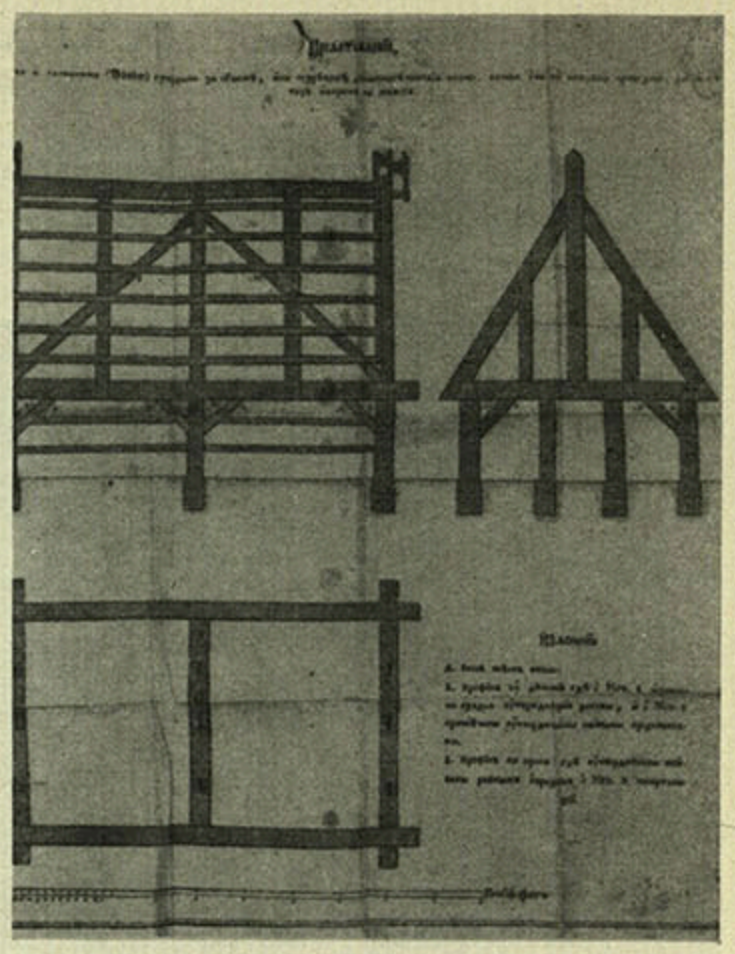

Таблица на крају књиге.

230. ПЈЕСНИ РАЗЛИЧНИЈА НА ГОСПОДСКИЈА ПРАЗДНИКИ.
Е' Кіевнѣ ѡ Кѷрцбекъ. 1790.

Л. 41, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a — a_5, на крају e — e_5); насловна страна са украсним оквиром; кустода. Брош. 190 × 122.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: кр. 36 (Кат. Каулицијин).

I издање. — II 1804.

НББ. — БРГ. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 a].*

231. ПОПОВИЋ, Дионисије: **БЛАГОДАРСТВЕННОЕ СЛОВО, НА ЩАСЛИВОМУ ЗАВЛАДѢНІЮ БЕЛИГРАДА С МОЛИТВОЮ, ЮЖЕ ВОЙ НАШИ ВЪ БѢЛИГРАДѢ; ВЪ ДОМУ ЕДИНА МУСЛИМАНА НА ТУРЕЦКОМЪ ЯЗЫЦѢ СОЧИННЕНУЮ WБРѢТОША, КОТОРУЮ ОНИ ЧРЕЗЪ ТРАЮЩЕЕ ОСАДѢНІЕ ВОЕВЪ НАШИХЪ ВЪ МОШЕАХЪ СОВЕРЩАЛИ.** Въ Віеннѣ. [код Ј. Курцбека] [1790].

Поповичь, Діонvсіи (Архіепископъ Белиградскій): Благодарственное слово по щасливому завладѣнію Белиграда съ молитвою, юже Вои наши въ Белиградѣ, въ Домѣ едина Муслимана на Турецкомъ языцѣ сочиненную ѡбрѣтоша, Которую они чрезъ трающее осадѣніе Воевъ нашихъ во своихъ мошеахъ совершали. Въ Вїеннѣ (1790), in 8. странъ 8.

Дато по Л. Мушицком.

1789 изишло на немачком језику без додатка.

Књига се сада у Сечињијевој библиотеци не може наћи.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — CATALOGUS Bibliothecae Hungaricae Francisci com. Szechenyi. T. I pars II. Sopronii, 1799, 188.

232. ПСАЛТИР. **Къ Венеціи, при Пани Ѳеотосіевъ.** 1790.

Стр. 527, пагинација ћирилска црквеним словима и арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_3 — A_4, на крају Кк — $Кк_4$); иницијала 2, загл. украс 1, завр. 2, виньете на стр. 3, 29, 433, 517, са 1 ил. на стр. 28; кустода. 159 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

По тексту истоветан са издањем од 1770. Прва књига коју је Пана Теодосије штампао за Србе. Са 7 грешака у насловном тексту.

I 1761. — II 1764. — III 1770. — IV издање.

Цена: л. 5 (Поминак).

Лит.: *Шафарик*, 881. — *Новаковић*, 102. — *Ундолъский*, 2939.

СКЗ. — БГМ. — Библ. Српске црквене општине, Задар.

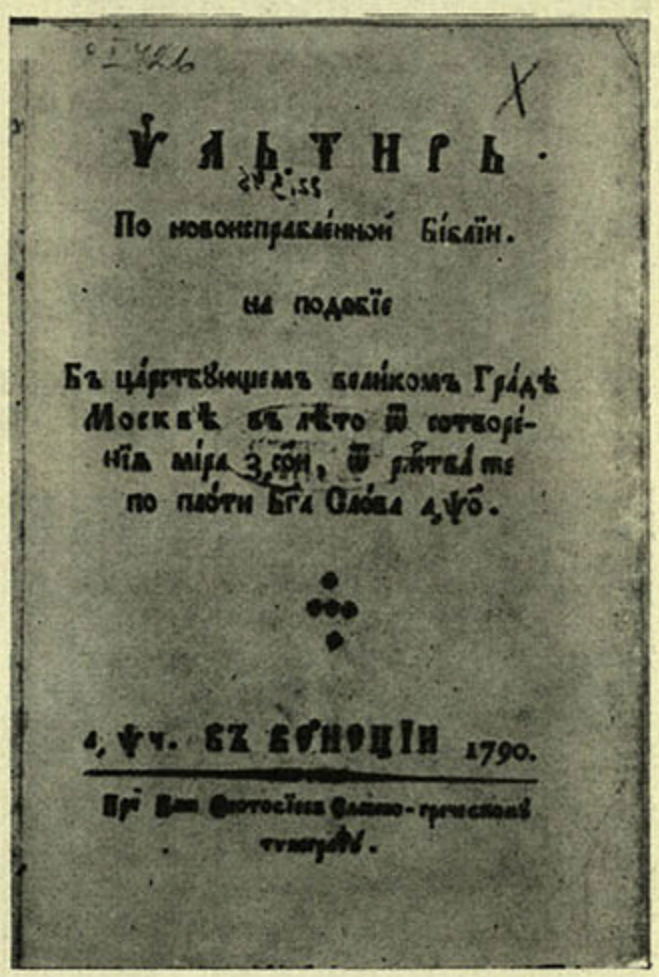
ѰАЛТИРЬ.
По новонаправленнымъ Бѣлгїи.
на подобїе
Въ цѣрствующемъ великомъ Градѣ Москвѣ въ лѣто ѿ сотворенїя міра ,ѕѳѵ, ѿ рождества по плоти Бга Слова ,ѱѳ.
,ѱч. Въ Венеціи 1790.
При Пан Ѳеотосіевѣ Славено-греческой типографіи.

Насловна страна, стр. [1].→

233. ЧАСОСЛОВ. **Къ Вїеннѣ, при Іосифѣ Кѣрцбекъ,** 1790.

Л. [5]+192, фолијација ћирилска црквеним словима, први л. посебан, кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a, A_2, a_3, A_4, a_5, B, B_2, последњи Аа — $Аа_5$), на крају дурнион (Bb, Bb_2); загл. украса има 17, завр. 3, виньете на л. [1, 2], 1; кустода. 148 × 92.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1777. — II издање. — III 1793. — IV 1798, и даље.

БМС (непотпуно на крају). — СКЗ.

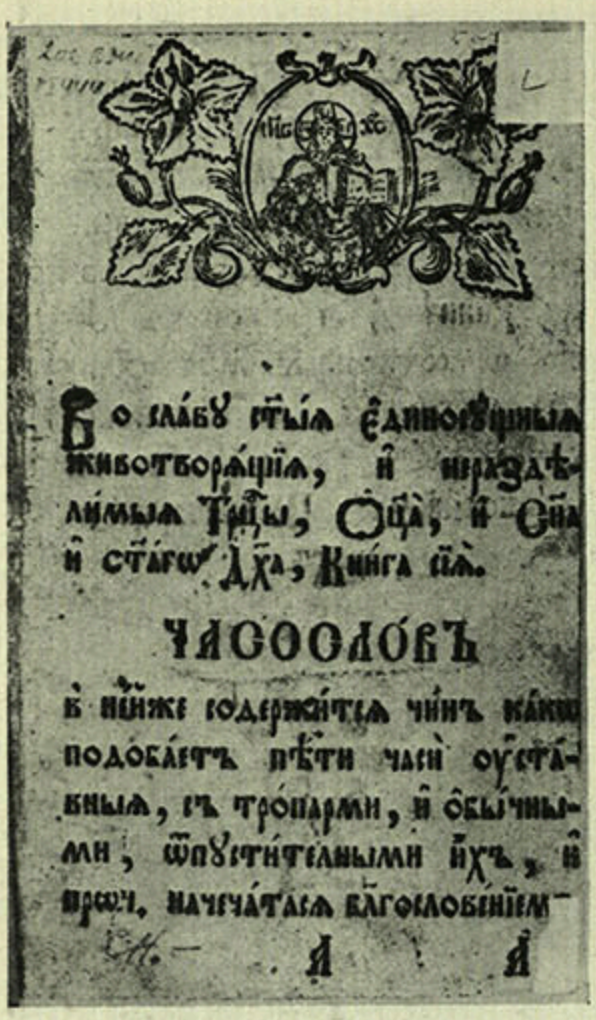

О слáвѣ стыѧ ёдиносущныѧ
животворáщиѧ, и нераздѣ-
лимыѧ Трцы, Отца, и Сна
и стáгw Дхà, Книга сиà.

ЧАСОСЛОВЪ

в нéйже содержúтсѧ чúнъ какw
подобáетъ пѣти часы оустá-
вныѧ, съ тропáри, и обы́чны-
ми, wпустúтельными йхъ, и
прочи. наччáтаѧ блгословéніемъ

Насловна страна, л. [1 а].

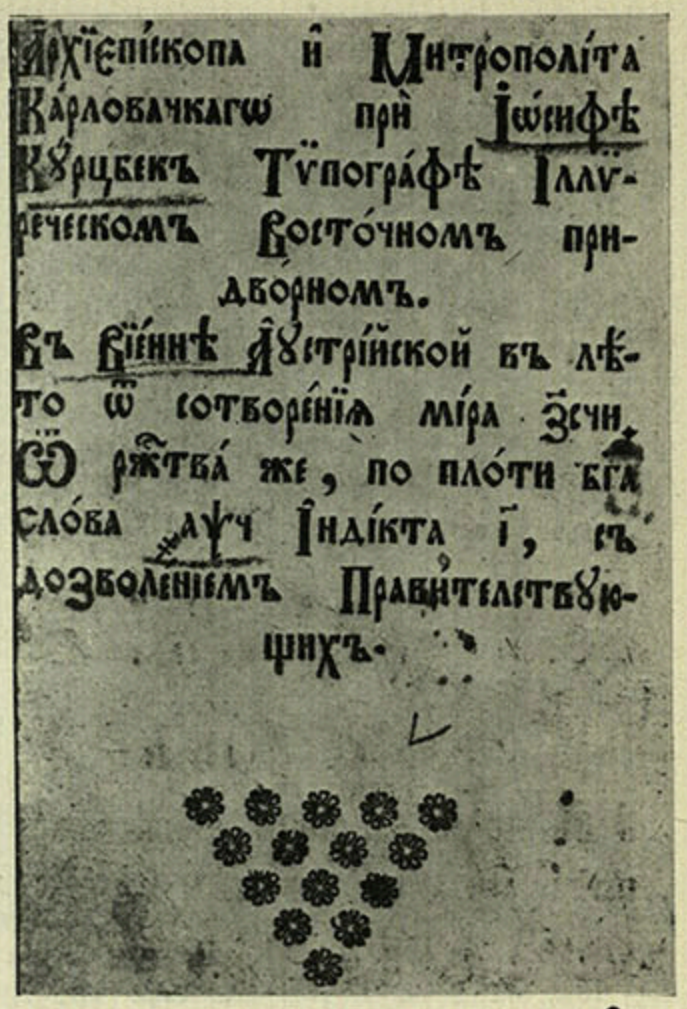

Архїепúкопа и Митрополúта
Карловáчкагw при Іwсифѣ
Кѵрцбекъ Тѵпографѣ Ілли-
рическомъ Востóчномъ при-
дворномъ.
Въ Бéннѣ Áвстрíйской въ лѣ-
то wт сотворéніѧ мíра Зечи,
wт ржтвá же, по плóти бгà
слóва ,ѱч Íндíкта ї, съ
дозволéніемъ Правúтелствѵю-
щихъ.

Насловна страна, л. [1 б].

234. REDE VOR ERÖFFNUNG DER ILLYRISCHEN NAZIONAL VERSAMMLUNG.

Б. м. и штамп., 1790.

Rede

der

Eröffnung der illyriſchen

Nazionalverſammlung.

Gehalten zu Temeswar.

Im Auguſt 1790.

Стр. [11], један дуернион са сигнатуром на другом л. ()(2), затим 2 л. са сигнатуром на првом л. ( )(2); виньете на стр. [1, 3]; кустода. Брош. 229 × 164.

Текст латиницом.

На стр. [2], у средини: „Non erimus Regno indecores[...]“

Није се могао установити аутор овога говора који је одржан пре отварања темишварског сабора у августу 1790. Судећи по садржају, саставио га је Србин.

БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

1791

235. АВРАМОВИЋ, Теодор: **НѢМЄЦКІЙ И СЄРБСКІЙ СЛОВАРЬ.**
Wien, Joseph... von Kurzbeck. 1791.

Осим наслова и посвете, текст је потпуно исти као у I издању из 1780. Оба текста наслова, славеносербски горе, а немачки доле, овде се налазе на једној страни. Ово издање посвећено је грофу Балаши, претседнику Илирске дворске канцеларије, и његов бакрорезни портрет стављен је поред насловне стране. Портрет се у књизи јавља у две варијанте. Прву варијанту, на коју највише наилазимо потписао је: „Mansfeld sc[udit].“

Друга варијанта, из 1792, заменила је доцније прву варијанту. У другој варијанти, у овалном оквиру од камена, налази се исти Балашин портрет. На оквиру пише: „ФРАНЦ. ГРАФЪ БАЛЛАША ОРДЕНА, С. СТЕФАНА КОМЕНД. И ВИСО. ПРИД. ІЛЛ. КАНЦ. КАНЦЛЕРЬ.“ Овај запис је дат и у графичкој илустрацији, која је потписана: „J.[охан] Албрехтъ 1792“, што показује да је заменила Мансфелдову. Од ове гравире сачуван је врло мали број примерака.

I 1790. — II издање.

Цена: ф. 5 (Кат. Новаковићев), ф. 3.45 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 4.15 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: *Шафарик*, 348. — Л. *Мирковић*, Слика ждрала на архијерејском столу у цркви манастира Крушедола. Старинар, н. с., књ. I (1950), 249.

БМС. — БГМ.

Насловна страна стр. [1].

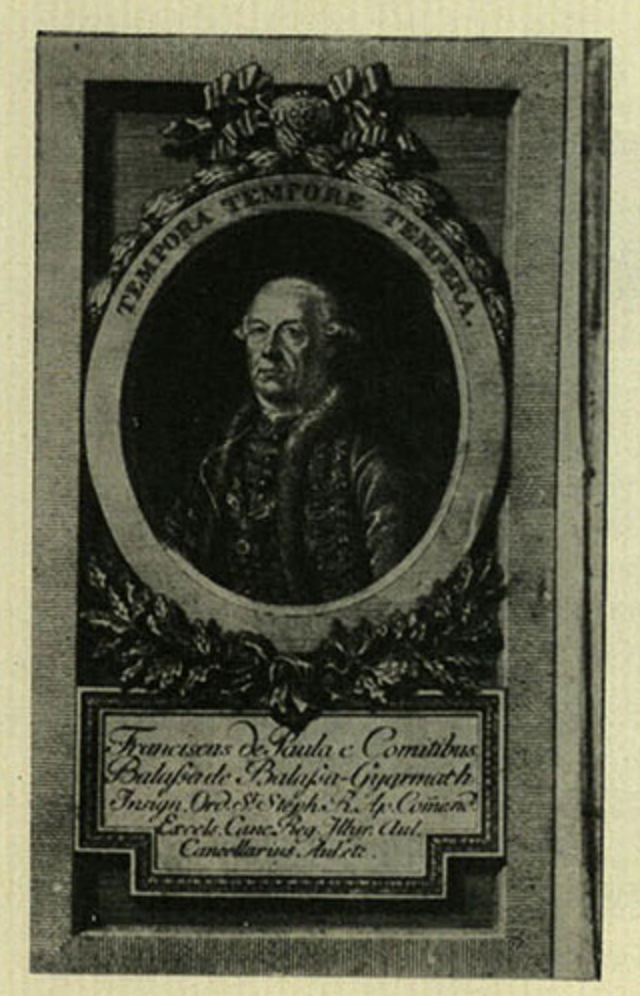

Гравира грофа Балаше у I варијанти, л. [1 б]. ←

→ *Гравира грофа Балаше у II варијанти*

236. ЕВАНГЕЛИЈА ЧТОМАЈА ВО СВЈАТИ И ВЕЛИКИ ЧЕТВЕРТОК... И ВО СВЈАТИ ВЕЛИКИ ПЈАТОК... [Беч, код Ј. Курцбека], 1791.

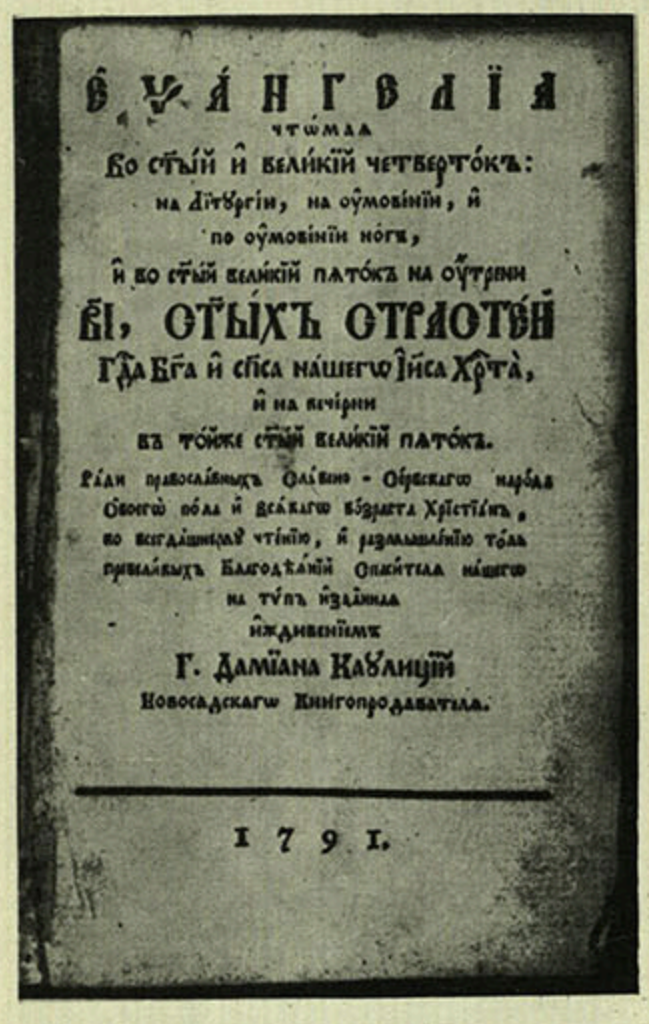
Є҃ѵ҃а́нгелїа
чтѡ́маа
Во сты́й и̂ вели́кїй четверто́къ:
на Лїтѹ́ргіи, на ѹ҆мовѣ́нїи, и̂
по ѹ҆мовѣ́нїи но́гъ,
и̂ во сты́й вели́кїй пато́къ на ѹ҆́трени
Сі, СТЫ́ХЪ ОТЦ҃ЛОТЕ́Й
Гдⷭ Бга̀ и̂ сп҃са на́шегѡ і҃ісⷭ Хр҃та̀,
и̂ на вечерни
Въ тоѝже сты́й вели́кїй пато́къ.
Ра́ди православны́хъ Олѣ́вино - Обре́скагѡ наро́да
Своегѡ по́ла и̂ вели́каго ѹ҆́здрета Христі́анъ,
по всегда́шнемѹ̀ чтѣ́нїю, и̂ разсмотрѣ́нїю тѣ́ла
привиле́йныхъ Благодѣ́ній Опи́тїла на́шегѡ
на тѵ́пъ и҆здава́ема
и҆ждивѣ́нїемъ
Г. Дамїана Кавлицїи
Новосадскагѡ Книгопродавца.
1 7 9 1.

←*Насловна страна*

237. ИРМОГОЛИЈ. Во Кіевѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѵрцвекъ, 1791.

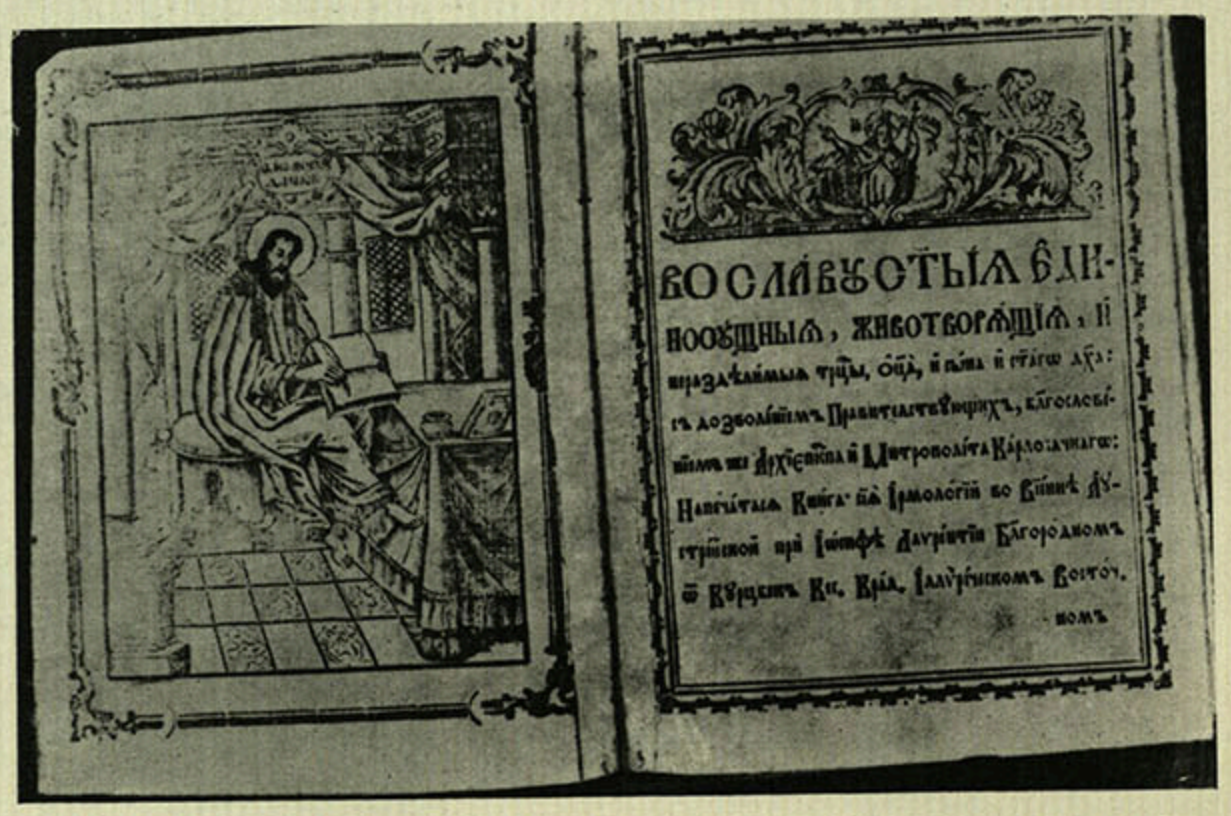
Во сла́вѹ сты́м бли-
носѹ́щным, животворя́щим, и̂
нераздѣли́мыа тро́ицы, ѻ҆́ц҃а, и̂ сн҃а и̂ ст҃аго д҃ха:
съ дозволе́нїемъ Правительствѹ́ющихъ, бл҃гослове-
нїемъ же Архіепи҃па и̂ Мⷭ҇трополі́та Кі́евскагѡ:
Напеча́тася Кни́га сі̀ Ірмологі́и во Кіе́вѣ Ла-
ври́йской при Іωсифѣ Дамаскинѣ Бл҃городномъ
ѿ Кѵ́рцвекъ Кн. Кра. Галлиці́йскомъ Коштѹ́.
номъ

Дрворезна гравира Јована Дамаскина, л. [1 б] и насловна страна, л. [2 а].

Л. [4]+172, фолијација ћирилска црквеним словима, дуерниони, први без сигнатуре, остали са латинском и црквеном сигнатуром за први л., а за други и трећи л. латинском сигнатуром и арапским бројем (Аа̃ — А3, на крају Vv м̃г — Vv3); иницијала 14, загл. украса 23, завр. 13, виньете на л. [2], 1; са 1 илустрацијом; насловне стране са украсним оквиром; у наслову и тексту употребљен је киновар; кустода. 210 × 164.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1780. — II издање.

Цена: ф. 3 (Кат. Новаковићев), ф. 2 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: *Ундольский*, 2942. — *Шафарик*, 900. — *Новаковић*, 103.

НББ. — БМС. — БГМ.

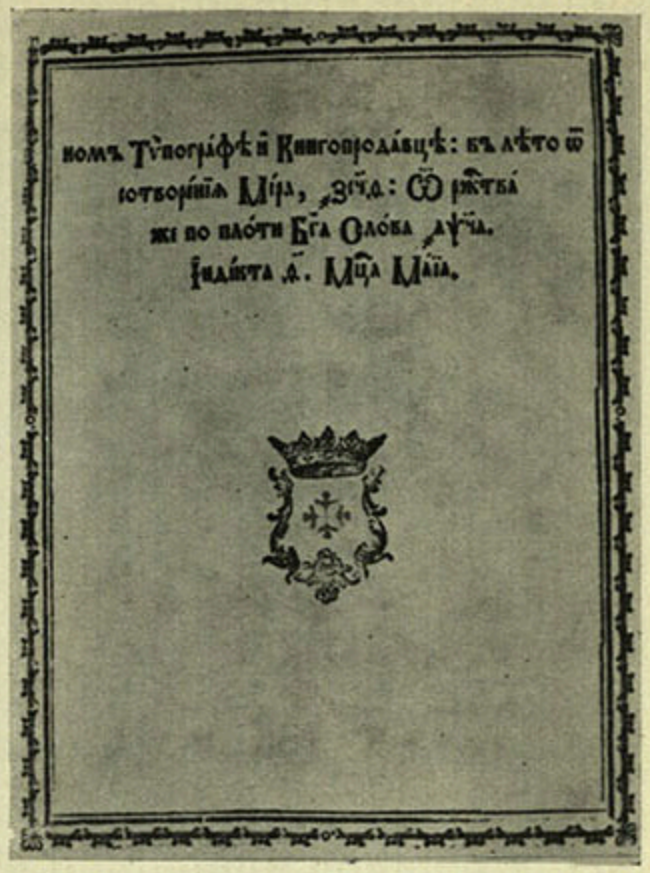
ному Тѵпографѣ и Книгопродавцѣ: въ лѣто ѿ
сотворенїа Міра, ,ѕ҃ч҃д҃: ѺѺ рождьа
же по плоти Бга Слова ,а҃ѱ҃а.
Їндикта д҃. Мца Маїа.

Насловна страна, л. [2 б].→

238. ПЕТРОВИЋ, Аврам: СЛОВО Є҃ ПРѢДЪ ИЗБРАНІЄ АРХІЄПКОПА И МИТРОПОЛІТА.

Въ віенніѣ, [код Ј. Курцбека], 1791.

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; кустода. 212 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 972. — *Новаковић*, 109.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

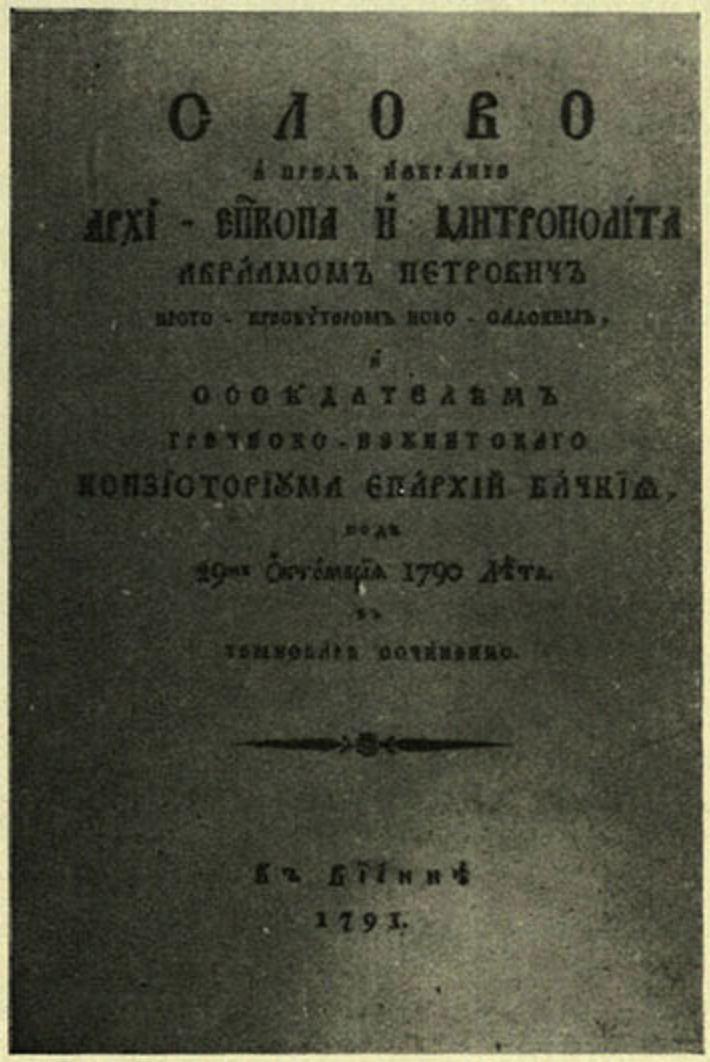
СЛОВО
А ПРѢДЪ ИЗБРАНІЕМЪ
АРХІ - ЕПКОПА И МИТРОПОЛІТА
АВРААМОМЪ ПЕТРОВИЧЪ
ВЛАХО - ПРОВѢТОВОМЪ ВСЕО - ОЛАХІЇ,
И
ОСВЯЩАТЕЛЕМЪ
ГРЕЧЕСКО - ВОСТОЧНАГО
КОНЗІСТОРІЄМЪ ЄПАРХІЙ БАЧКІЇ,
ВЪ ДЕНЬ
29ГО ОКТѲМВРІА 1790 ЛѢТА.
ТОГДАШНІЙ СОЧИНЕНО.
Въ Вѣнніѣ
1791.

Насловна страна, стр. [1].→

239. ПЕТРОВИЋ, АВРАМ: **REDE VOR DER WAHL DES ERZBISCHOFENS UND METROPOLITEN.** Wien, [код Ј. Курцбека], 1791.

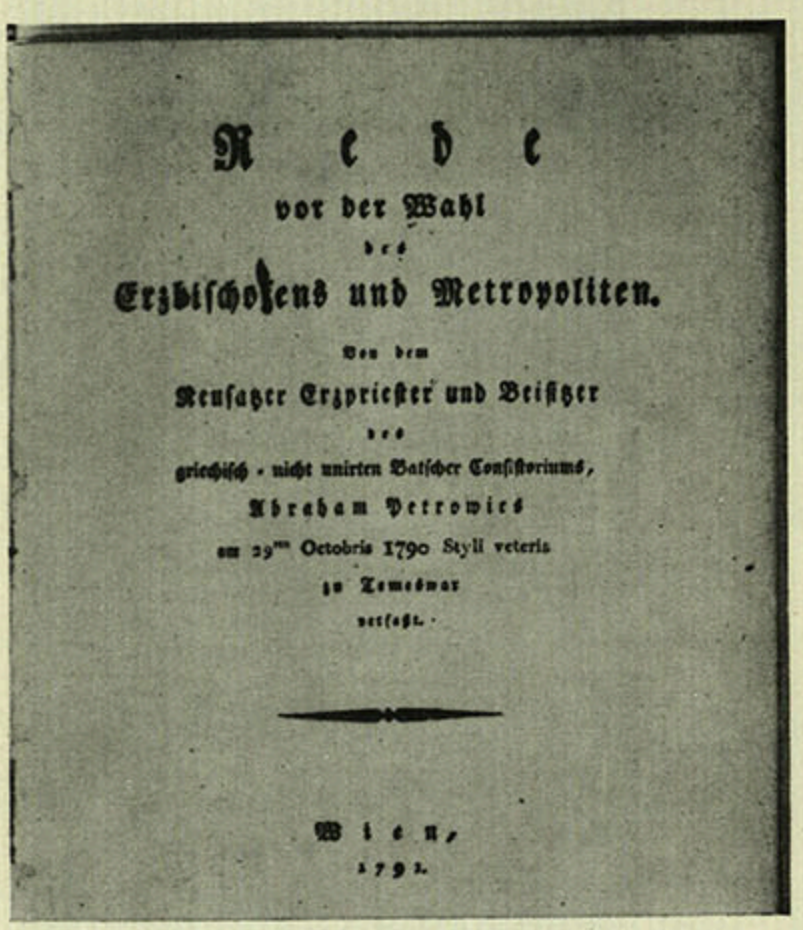

R e d e
vor der Wahl
des
Erzbischofens und Metropoliten.
Von dem
Neusatzer Erzpriester und Beisitzer
des
griechisch - nicht unirten Batscher Consistoriums,
Abraham Petrowics
am 29ten Octobris 1790 Styli veteris
zu Temesvar
verfaßt.
Wien,
1791.

Стр. [7], 1 дуернион без сигнатуре; кустода. 217 × 170.

Текст латиницом.

Исте године штампано на српском.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 972. — *Новаковић*, 109, у белешци по Шафарику.

БГМ.

←*Насловна страна, стр. [1].*

240. ПУЉО, Маркидес: **ИЗВѢСТІЄ ЗА НОВИНЄ. ИЗВѢСТІЄ ЗА КАЛЕНДАРЪ** (1792). [Беч, код Ј. Курцбека, 1791].

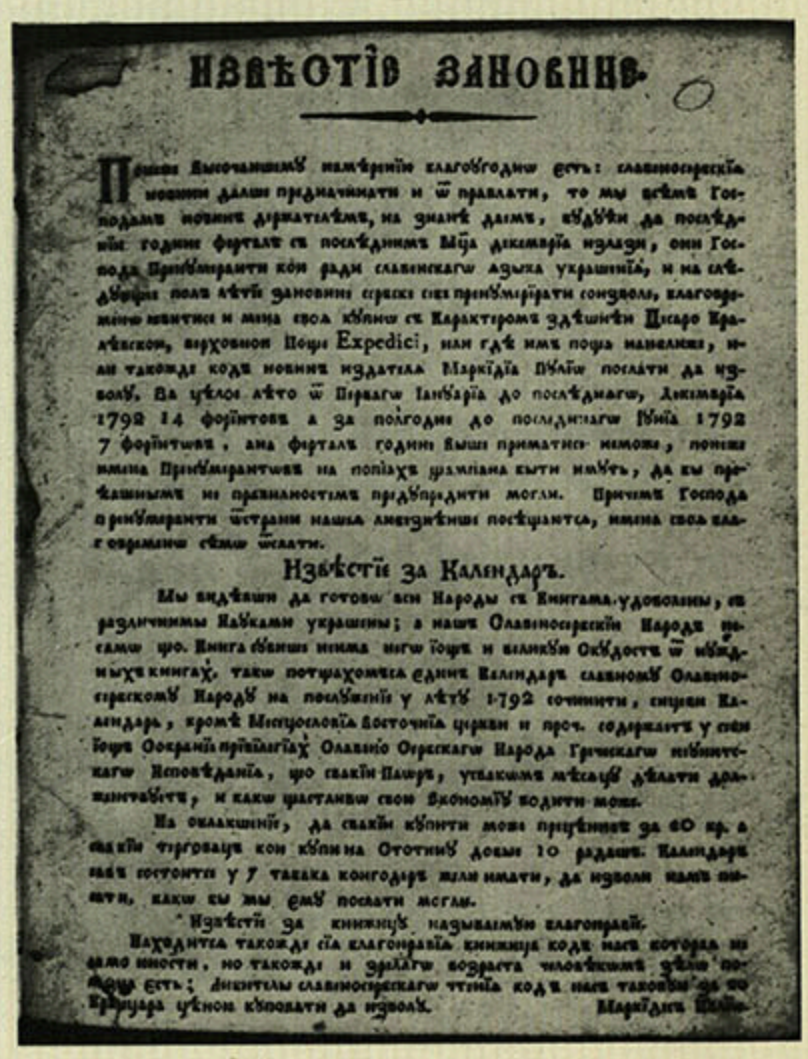

ИЗВѢСТІЄ ЗАНОВИНѢ.

Понеже Высочайшимъ намѣреніе благоугодно есть: славеносербскія новини далѣе предначинати и ѿ правлати, то мы всѣмъ Господамъ новинъ дарователѣмъ, на знакъ даемъ, вѣдѣти да послѣдній године фертали съ послѣднимъ Мѣца декембра изиди, они Господа Пренумеранти кои ради славенскаго языка украшенія, и на слѣдующе поле лѣтіи зановини сербске сие пренумерірати сходволи, благоволе имянце и мина свога кѹпни съ карактеромъ здѣшнѣи Цисаро Краљевскомъ, верховном Поште Expedici, или гдѣ нам поща навелѣе, нам такожде коде новинъ издателя Маркіда Пѹља послати да изволѹ. На цѣлое лѣто ѿ Перваго Генѹара до послѣдняго, Декембра 1792 14 форінтовъ а за полгодне до послѣдняго Ѹнія 1792 7 форінтовъ, ана фертал године више приматисе неможе, понеже имена Пренумерантовъ на попіахъ здравіана быти имѹть, да ки прѣкашнымъ не правилностимъ предбѹредити могли. Причимъ Господа пренумеранти ѿстрани нашега алегдѣнши посѣщантса, имена свога благовремено сѣмъ ѿслати.

Извѣстіе за Календаръ.

Мы видѣши да готови вси Народы съ Книгама удобозны, съ различнимы Науками украшены; а наши Славеносербскій Народъ посамо про. Книга сѹвише немамо нигде боље и великѹ Окѹдосте ѿ нѣкѣмъ книгахъ, таке потшахомъса едне Календаръ славномѹ Славеносербскомѹ Народѹ на послѹжніе у лѣтѹ 1792 сочинити, сирѣчи Календаръ, кромѣ Месецослова Восточніа церкви и прочіе содержантъ у сеи боље Осокрани привилегіяхъ Славено Сербскаго Народа Грческаго нѣмачкаго Исповѣданіа, що сваки Паприк, утакшима мѣсацѹ дѣлати долинтабѹти, и какв цастанвш свои Економѹ водити може.

На склакшиѣ, да сваки кѹпити може припѣнат за 60 кр. а сваки трговацъ кои кѹпи на Ототинѹ доњи 10 радише. Календаръ нам состоити у 7 тавака конгодаръ имати, да изволи нам писати, какв ки мы емѹ послати могли.

Извѣстіе за книжицѹ называемѹю благогласіе.

Находитса такожде сіа благогласіа книжица коде нам которая не само иности, но такожде и здравіе возраста человѣческаго дѣлю помоћи есть; дикителы славеносербскаго чтиніа коде нам таковы за по примѣра цѣнон кѹповати да изволѣ. Маркіда Пѹља.

Текст, стр. [1]. →

Стр. [1], 197 × 162.

Текст црквеном ћирилицом.

Растурано уз бр. 78 листа СЕРБСКІЯ НОВИНЫ за 1791.

БМС. — БГМ.

241. Р[АЈИЋ], Ј[ован]: **БОЙ ЗМІА СА ОРЛОКИ.**
Къ Бїеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѫрцбекъ, 1791.

БО́Й
ЗМІА́
СА
О́РЛОКИ
НА КРА́ТКѠ ѾПИ́САНЪ
ѿ
І. Р. А.
В ЛѢ́ТО 1789.

ВЪ БЇЕННѢ
ПРИ Іѡсифѣ КЛАГОРО́ДНОМЪ ѿ Кѫрцекѣ.
1791.

Насловна страна, стр. [1].

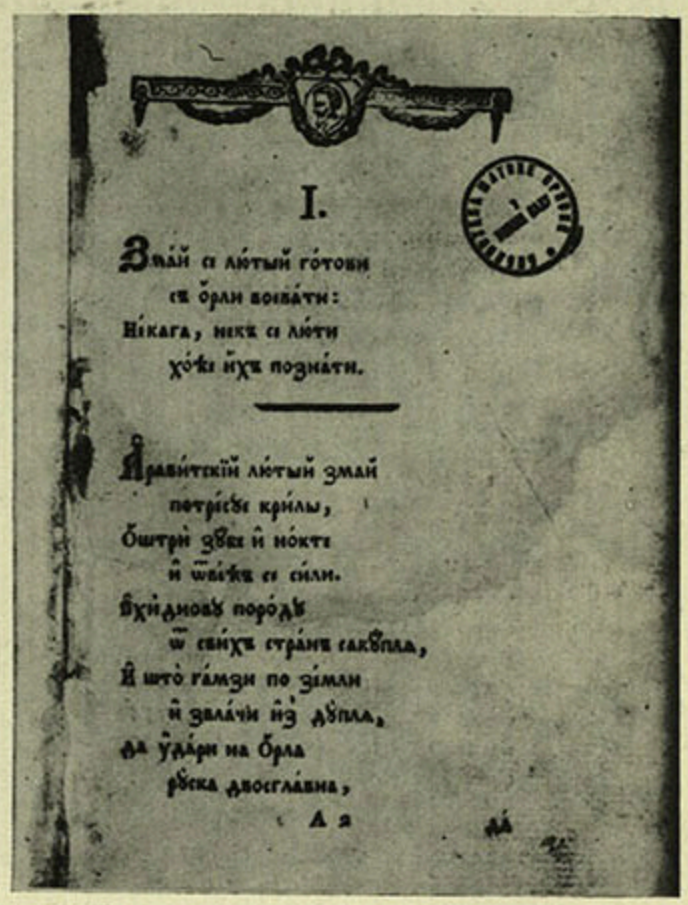

I.

Зма́й съ лю́тый го́тови
съ о́рли воева́ти:
Ни́кага, нѣкъ съ лю́ти
хо́кы и́хъ позна́ти.

Правѝтскій лю́тый змай
потрѝсе крѝлы,
бистрѝ звѣ́ри и́ ноктѝ
и ѿвѣ́кы съ сѝли.
Ѫхи́дновъ поро́дъ
ѿ свои́хъ стра́нъ гакѫпла,
и што́ га́мзи по зѝмли
и звала́чи и́з дѫпла,
да у́дари на о́рла
рѣ́ска двогла́вна,

Прва страна текста, стр. [3].

Стр. [121], кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A_5), последњи G — G_4), на крају тернион (H — H_3); виньета на свакој страни изнад текста; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 165 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: кр: 36 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 497. — *Новаковић*, 110.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

242. СЕРБСКИЈА НОВИНИ ПОВСЕДНЕВНИЈА. **Къ Бїеннѝ,**
[издаје Маркидес Пуљо, шт. Ј. Курцбек], 1791.

Стр. 74 + [214] + л. 1 (план Исмаила, уз бр. 25). Пагинација: само до бр. 16, и то арапска. — На првој страни новина заглавна виньета са натписом: лево, „Съ Ц.[есаро] К.[ралевскымъ] всевысочеишымъ“, десно, „дозволеніемъ (у бр. 1 погрешно „дозволеиіемъ“, што је у бр. 2 исправљено. Испод виньете је назив новина: „СРЕБСКІЯ ПОВСЕДNEBNIЯ NOBИNЫ“; од бр. 16 „ПОВСЕДNEBNIЯ“ је испуштено и на том месту остала је празнина од 44 мм. Десно изнад виньете стоји „Nro.“, а лево број новина. Испод виньете је место, дан и датум новина. — Текст је у два ступца, црквеним словима. Кустода. Неопсечени листови 219 × 172.

С првим бројем новина издат је и њихов насловни лист, онако као што имају књиге. На другој страни насловног листа пише: **Даровано Славено-Сербскомѹ Высоко-Благородномѹ Клирѹ, и Народѹ.** У броју 1 налази се (стр. 3) **ПРѢДИСЛОВІѢ** (ил. 2—5). Први број изишао је у петак 14 марта. Новине су излазиле редовно уторником и петком на 4, 6 или 8 страна. Последњи број, 84, изишао је 30 децембра. Уз бр. 25 дат је план Исмаила.

Годишња цена: ф. 14.

Лит.: *Новаковић*, 108. — *С. Шумаревић*, Сербскіѧ новины 1791—1941, Београд, издање илустрованог листа „Нови свет“, 1941. (Уз књигу је изишао фототипски примерак броја новина у оригиналном формату.)

БМС (без плана Исмаила). — УББ (непотпуно, с планом Исмаила). — БГМ (л. 1, 7 и бр. 2, 66, 72).

РП I
30
Бр. Рг. 4812

СЕРБСКІЯ НОВИНЫ

ПОВСЕДНЕВНЫЯ

Поклон
ЈОЦЕ ВУЈИЋА из Сенте
УНИВЕРЗИТЕТ. БИБЛИОТЕКА
У БЕОГРАДУ

Библиотека
ЈОЦЕ ВУЈИЋА
у Сенти

Въ Вѣнни 14 Марта 1791 напечатаны.

Изходатаемыя при Е. К. Сиятѣ хоф Постамтѣ - цѣсарѣмъ Сербскія.

Верш А. А. Oberst - Hof - Postamt - Zeitungs - Expedition.

Насловна страна, стр. [1].

Въ Вѣнни Пятокъ 14 Марта 1791.

ПРЕДНОСЛОВІЕ.

Всѣмъ, й всякомъ разумѣ свой, Наукою просвѣщенный имѣющимъ, йли чтящимъ различныхъ Авторовъ знаній почерпнутыя, йли наслѣдокъ сихъ ходящій съ людми политическаго свѣта вкоренившіяся, ѣсть йзвѣстно: что всякій народъ въ лѣности, согласій, й ѣдино мысліи пребывій, не только сверстно свое великолѣпными Науками, й учрежденіями, прославлялъ, но ѣще й сверхъ сего многоразличія искусства, й Ремесла умелъ; чрезъ что й богатство приобрѣлъ, славу употомковъ свой далѣчайшія, й благополучна во дняхъ, й сокровищахъ своихъ дѣлахъ сихъ показалъ. Примѣра нами подаютъ разныя Европейскія Государства, въ которыхъ умныхъ чиновъ правосудіе, й изправленіе царствуетъ, а у инѣхъ послѣдній, лѣность, й суногодительство мѣсто занимаетъ.

По-

Предговор, стр. [3].

Россія имѣла монаршеское правленіе дней сихъ до дни, возрастаетъ, й всѣмъ днемъ, покудѣтся. — Римская наша Имперія нѣкоими Монаршескими правленіями украшется, цвѣтетъ, й прославляется. Прочія Республики како наприм: Венеціанская демократическими законами ограждена трудъ многія вѣки, спасній свое, й Благополучій сохраняетъ, послѣдніяя тойже холандская не многими добродѣтелми не сохранній, й воздушній ѣщаго добра славится, й самый за капли надлатной Монеты видъ снопа показующій, ничто йное, развѣ соединеній, лѣность, согласій, й ѣдино мысли своихъ алегдѣнныхъ сограждановъ всѣмъ явно представляетъ.

Народъ Славено - сербскій чрезъ славныя, храбрыя, и мудренныя свои военныя дѣла, йна Славами не напрасно приобрѣлъ; сколь радостно было слышати, й видѣти, да сы тѣхъ не потомки предстоялаго, й сохранителя сихъ предковъ своихъ похвальныя дѣла въ благости сыновнѣйшіи не возныхъ дѣйствіяхъ, й добродѣтелехъ, которыми царій йхъ, й Князы украшалися, й обогащалися подражалы. Дали сы Внѣшный промыслитъ, да сы нынѣшній возрастетъ подъ Счастливѣйшимъ его Ойнѣйшаго Императорскаго Величества Г҃на ЛЕОПОЛЬДА ВТОРАГО высочайшимъ правленіемъ, й покровительствомъ положивши приватныя йнтереы, й старая предрѣшенія царскія Милости, й Благонаслѣдствіе получилъ.

Волѣ Великія Монаршескими Благодѣтелствами славено сербскій Народъ, нашъ законій Императоръ ѣдарилъ, въ умѣ всегда имѣетъ, дать Сердцахъ нашихъ вѣчно чувствовати мы должны есмы. ѣдарилъ сихъ насѣленнѣйшаго своихъ отическои милости, сыны законъ й благихъ нашихъ обычаевъ свободно живѣти, й всякій пользѣ старатися, сочиненіи своихъ накладати, й единаго своего также пользѣ умножати.

И Сущедніи Сихъ издозволилъ намъ дворскій Імперскій Кан-

Предговор, стр. 4.

Канцлярію которыя Благорадѣтелми управленіями наша дѣла чино, справедливо, й порадочно теци й изправлатися Бѫдѫтъ.

Сопредѣлніи Сихъ Монаршеском своею Властію ѿ нашего рода, такожде новорастущія Юности въ радѣніи йхъ въ наукѣ, й дарованіяхъ Талентовъ въ всѣхъ своихъ провинціяхъ, въ дикастеріяхъ, принимателя, й почтеніе производителя.

Сосѣдніи Сихъ ѣще йради кѫдѣ(?)ли времени въ нѣдрахъ Монаршескаго своего Милосердія радніа свои ѿ отчіа Милости й Награжденіа, которыми своихъ вѣрно поданыхъ награждати кѫдетъ, ѣжелй только сны всеподданѣйшіи вѣрности, какы Сыны отечества, неврѣйшій Влады вѣрно слѫжити, й Благодѣтелствами ѣго соотвѣтствовати кѫдѫтъ.

Дойдоляни сихъ наконецъ напредсталеній, й прошній нѣкоихъ трѫдолюбивыхъ Осіятства Вѣнскаго, (что до сего времяни никогда небыло), на славенскомъ Кѫдетъ новине йметъ, что въ свѣтѫ кождо знати, йразумѣти, ньмъ полезватися можи, що на падній и вріде быватъ, й ѿ чего сихи добро возрастати, й примножатися, самы йдволитъ знати й изъ нашего споминанія, что всякій родъ свои Кѫдетъ матерній быши лѣпотѣ, нежли чюждій, й сны прославлати старатися; сего ради всякаго рода, чина, й достоинства предречнаго Славнаго Славено сербскаго Народа Господа своего чина, како Дѫховнаго, таки равно й мирскаго сихъ смѣренѣйше просатся, даны утвержденіи согласоволили, Новомачтѣа на своемъ Кѫдетъ новости пріимити, и полезватися, предречныхъ Гдовъ трѫды трошлѣ, й сугрѣй показавшихъ къ Кѫдѫщимъ времени водѫдити, что сы йдъ всѣхъ новыхъ намѣчна вѣдомости старалися въ наша новины уводити, й вашимъ желаніемъ точно судовольствій сотворити. Како съ достодолжнымъ своимъ поклономъ, й высокопочитаніемъ къ Славеносербской Науѣ предати, призывается.

Со-

Предговор, стр. 5.

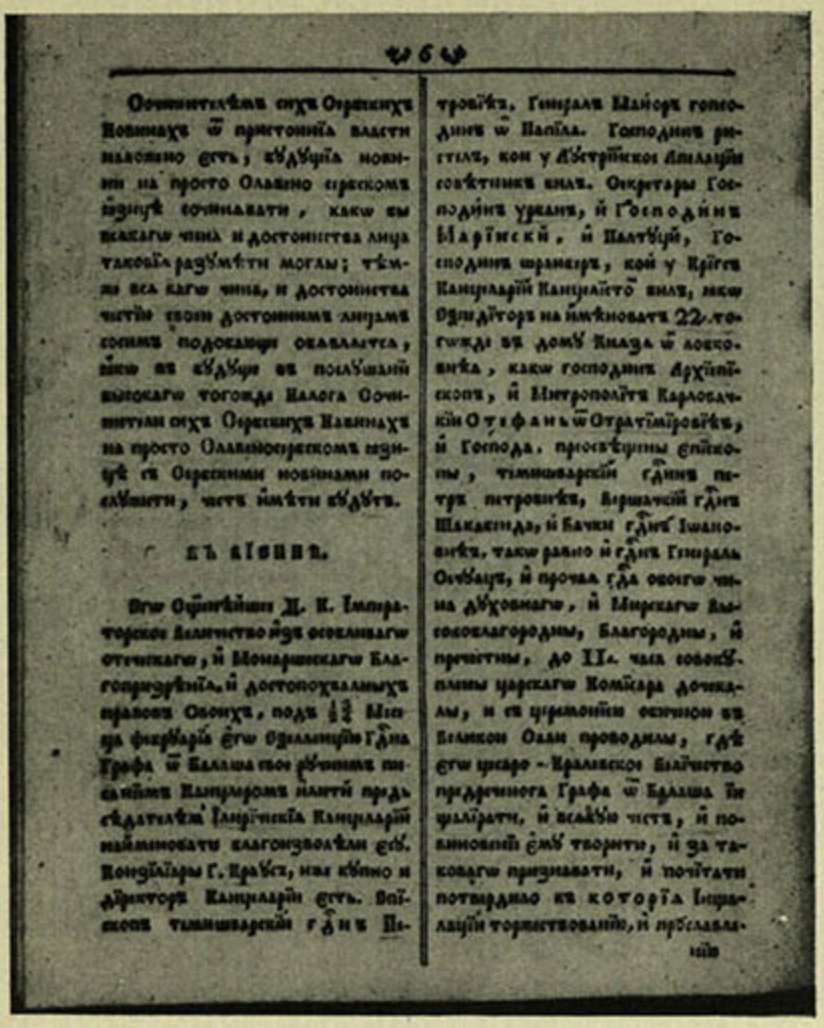

Предговор, стр. 6.

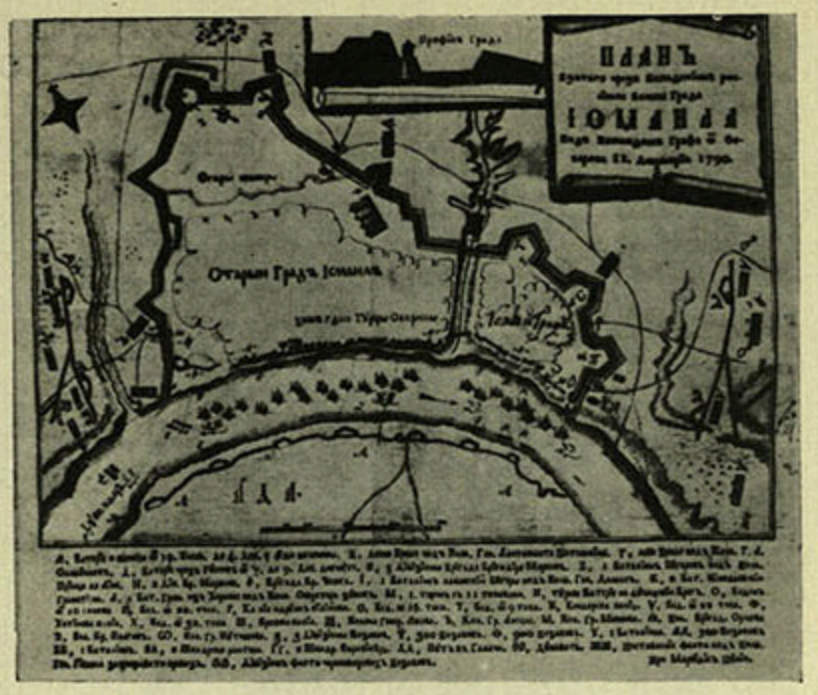

План Исмаила.

243. СТИХИ... НА ПОХВАЛУ... ЛЕОПОЛДУ ВТОРОМУ... Ѣ Бѣнѣ, ѿ Кѫцвекъ, 1791.

Стр. 21, пагинација арапска, 1 кватернион и 1 дуернион са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (A_2 — B, B_2): виньете на стр. 3, 5; кустода. Оригинални повез. 170 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Шафарик и Новаковић погрешно стављају да је Михаило Владисављевић писац књиге.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 399. — *Новаковић*, 106.

НББ. — БГМ.

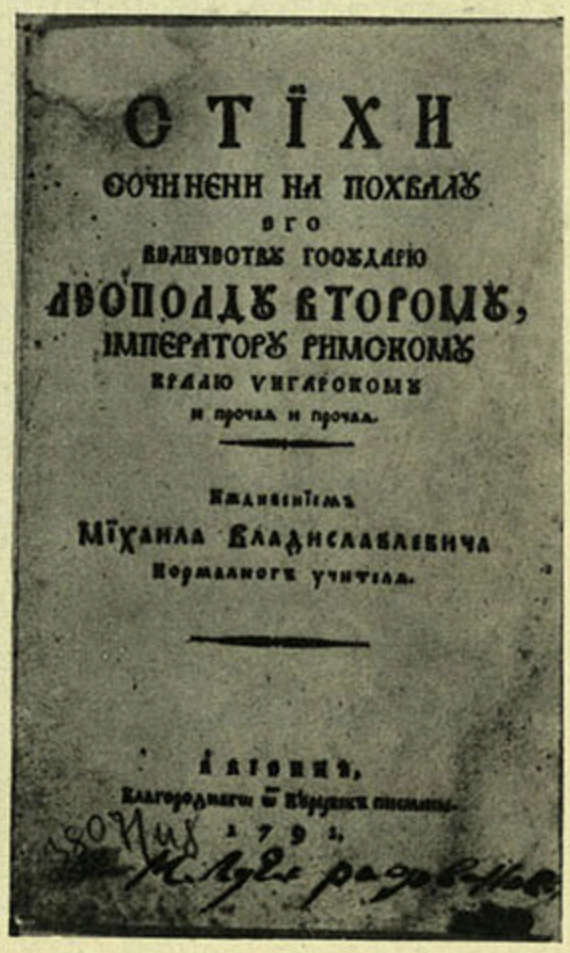
СТЇХИ
СОЧИНЕНИ НА ПОХВАЛУ
ВГО
ВЕЛИЧЕСТВА ГОСПОДАРЮ
ЛЕОПОЛДУ ВТОРОМУ,
ІМПЕРАТОРУ РИМСКОМУ
КРАЉУ УНГАРСКОМУ
и прочая и прочая.
ИЗДАНЇЕМЪ
МЇХАИЛА ВЛАДИСЛАВЉЕВИЧА
Нормалног учителя.
Ѣ БѢНѢ,
Благородногѡ ѿ Кѫрцвек спископи.
1791.

Насловна страна, стр. [1]. →

244. ТЕКЕЛИЈА, Сава: **SERMO... AD NATIONALEM ILLYRICUM CONGRESSUM... TEMESVARINI DIE 9na SEPTEMBRIS ANNO 1790 CELEBRATA, IDIOMATE NACIONALI FECIT, IN LINGUAM LATINAM TRADUCTUS.** Pestini, Typis Francisci Avgvstini Patzko, 1791.

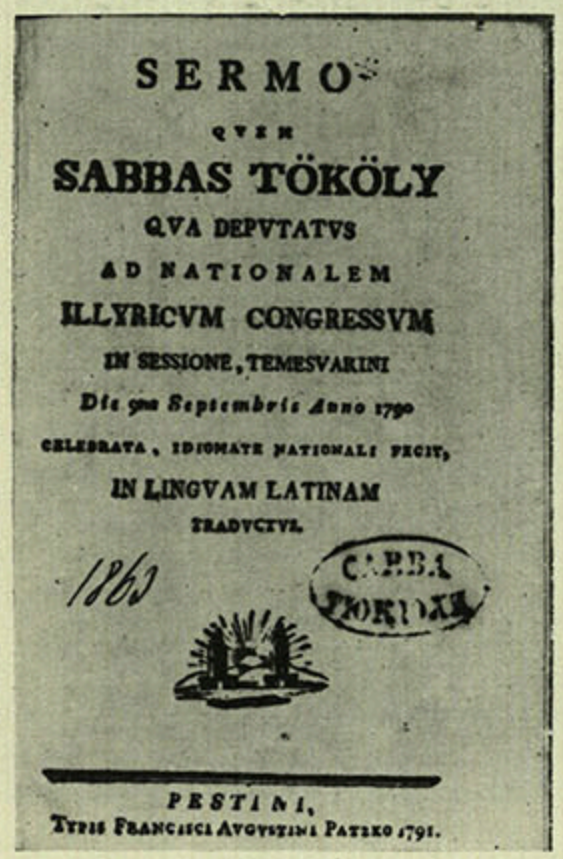
SERMO
QVEM
SABBAS TÖKÖLY
QVA DEPVTATVS
AD NATIONALEM
ILLYRICVM CONGRESSVM
IN SESSIONE, TEMESVARINI
Die 9na Septembris Anno 1790
CELEBRATA, IDIOMATE NATIONALI FECIT,
IN LINGVAM LATINAM
TRADVCTVS.
1863
PESTINI,
Typis Francisci Avgvstini Patzko 1791.

Стр. 52, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром за прва 4 л., а од другог л. и арапским бројем (A — A_4, последњи C — C_4), на крају 2 л. сигнирана D, D_2; загл. украс 1, виньета на стр. 1; кустода. Брош. 167 × 99.

Текст латиницом.

На стр. 2 цитат: „Rara temporum felicitas, ubi sentire qua velis, & qua sentis, dicere liceat. TACITUS“.

Лит.: *Шафарик*, стр. 323. — *Ј. Радонић*, Две анонимне књижице. Глас САН, CCXII (1953), 12.

БМС.

← *Насловна страна, стр. [1].*

245. ФЕЛБИГЕР, Јохаи Игнац: **РЧКОВОДСТВО КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРАВОСТИ.** [Прев. Атанасије Деметровић Секереш], Wien, при Іωсифѣ... ѿ Кѫрцбекъ, 1791.

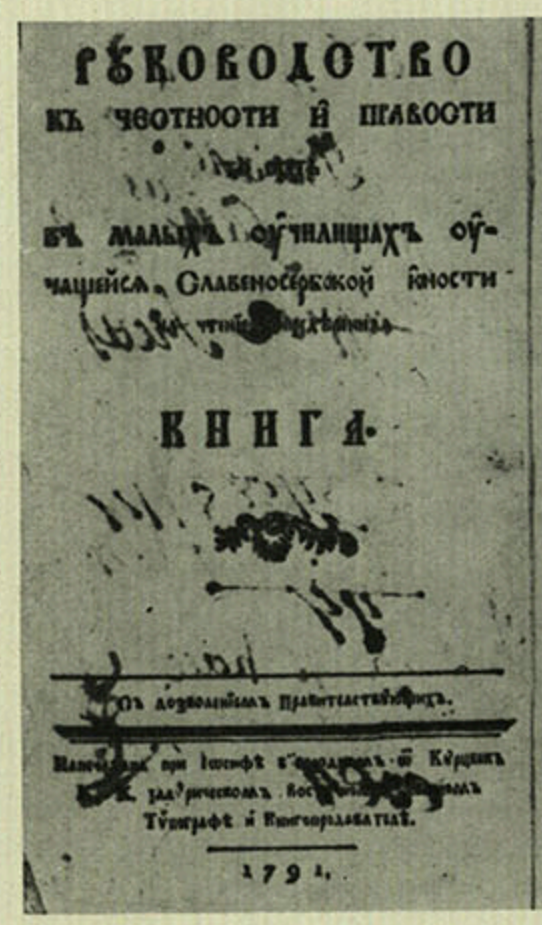
РЪКОВОДСТВО
КЪ ЧВОТНОСТИ И ПРАВОСТИ
ВЪ МАЛЫХЪ УЧИЛИЩАХЪ ОБУ-
ЧАЩИЙСЯ СЛАВЕНОСЕРБСКОЙ ЮНОСТИ
КНИГА.
1791.

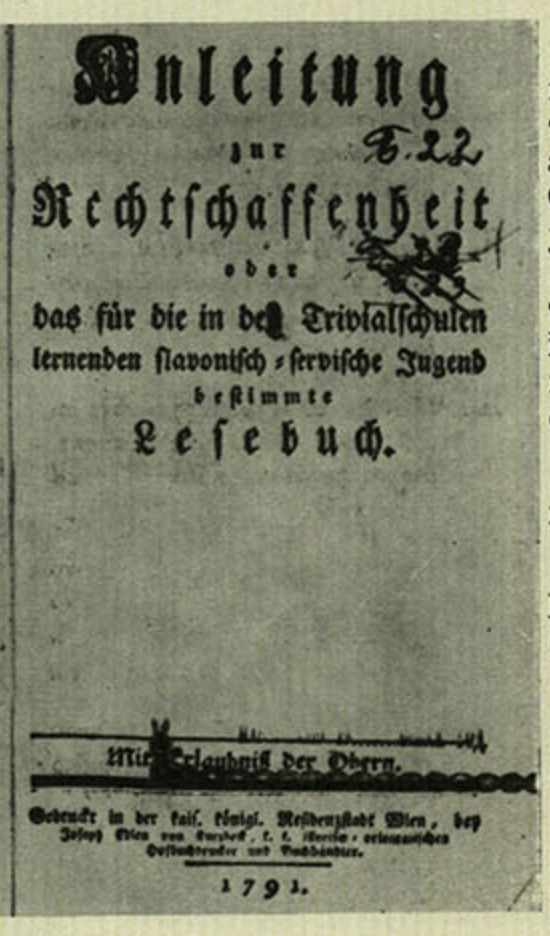
Anleitung
zur
Rechtschaffenheit
oder
das für die in den Trivialschulen
lernenden slavonisch-servische Jugend
bestimmte
Lesebuch.
1791.

Стр. 263, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром за 3—5 л., а од другог л. и арапским бројем (U_3, U_4; B — B_4, C — C_5, последњи Q — Q_3), на крају дуернион (R — R_3); загл. украс 1, завр. 1; на парним странама текст славеносрпски, црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом: кустода за оба текста. 171 — 104.

Текст истоветан са ранијим издањима.

I 1772. — II 1782. — III 1787. — IV издање. — V 1793. — VI 1798, и даље.

БГМ.

Насловна страна српска, стр. 2. Насловна страна немачка, стр. 3.

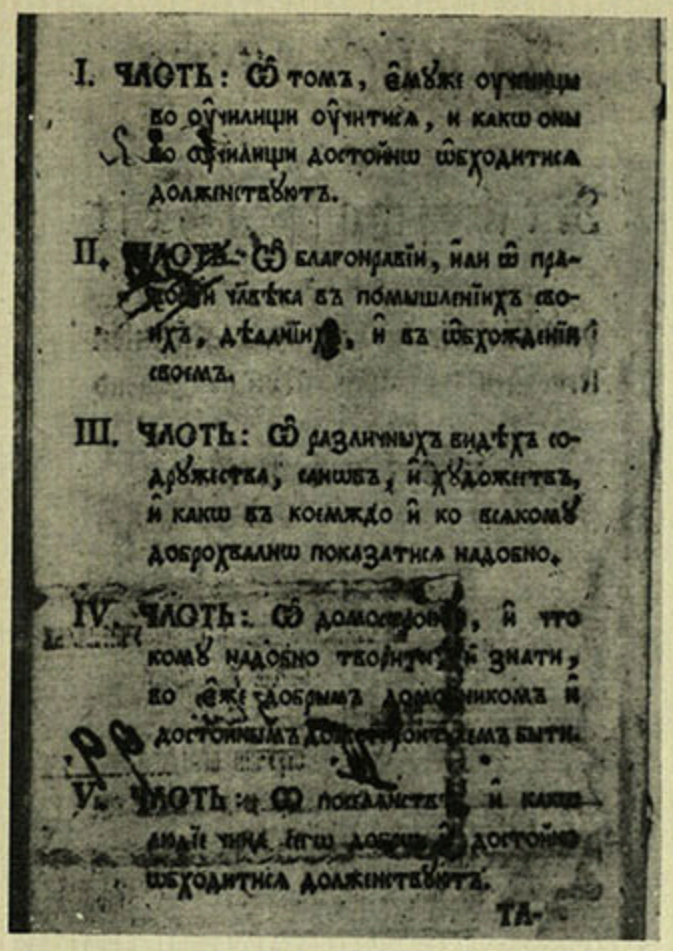
I. ЧЛОТЬ: Ѡ томъ, ѥмъже оучинцы
ко оучинаци оучитиса, и какш оны
ко оучинаци достойнш ѡбходитиса
должнствуютъ.

II. ЧЛОТЬ: Ѡ благонравіи, йли ѡ пра-
вости чловѣка въ помышленіихъ сво-
ихъ, дѣланіихъ, й въ ѡбхожденіи
своемъ.

III. ЧЛОТЬ: Ѡ разлічныхъ видѣхъ со-
дружества, санкцъ, й художествъ,
й какш въ коемждо й ко всякомъ
доброхвалнш показатиса надобно.

IV. ЧЛОТЬ: Ѡ домостроіи, й что
комъ надобно творити и знати,
ко ѥже добрымъ домовникомъ й
достойнымъ домостроителемъ быти.

V. ЧЛОТЬ: Ѡ покланстві, й какш
кождо чина іегш добрѣ и достойно
ѡбходитиса должнствуютъ.

ТА-

Садржај српски, стр. 4.

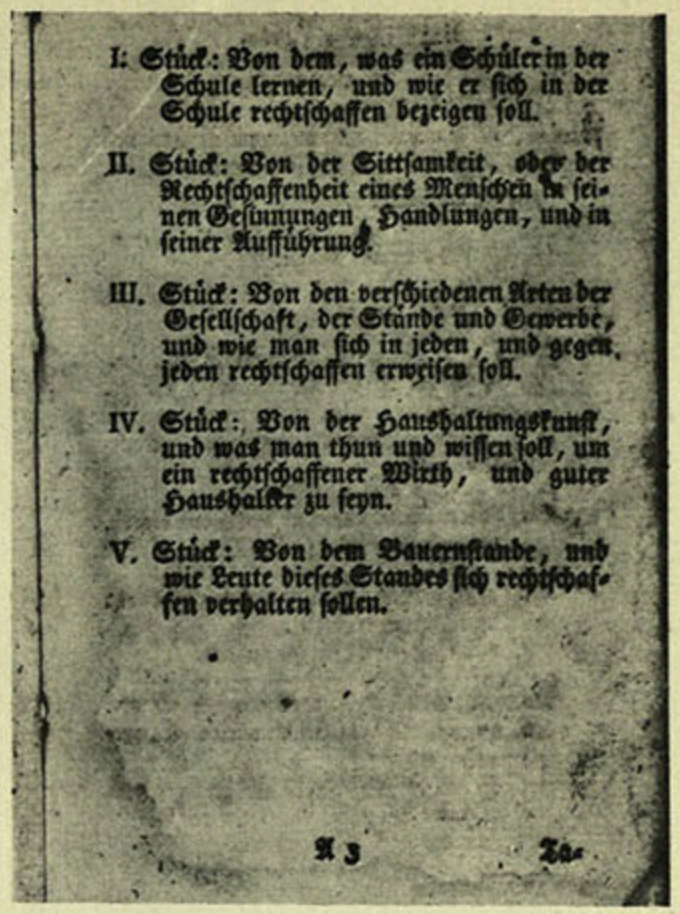
I. Stück: Von dem, was ein Schüler in der Schule lernen, und wie er sich in der Schule rechtschaffen bezeigen soll.

II. Stück: Von der Sittsamkeit, oder der Rechtschaffenheit eines Menschen in seinen Gesinnungen, Handlungen, und in seiner Aufführung.

III. Stück: Von den verschiedenen Arten der Gesellschaft, der Stände und Gewerbe, und wie man sich in jeden, und gegen jeden rechtschaffen erweisen soll.

IV. Stück: Von der Haushaltungskunst, und was man thun und wissen soll, um ein rechtschaffener Wirth, und guter Haushalter zu seyn.

V. Stück: Von dem Bauernstande, und wie Leute dieses Standes sich rechtschaffen verhalten sollen.

A 3 Da-

Садржај немачки, стр. 5.

1792

246. БУКВАРЪ. Къ Вѣнѣ, при... Стефану ѡ Новаковичъ, 1792.

Стр. 47, последња страна залепљена за корице, пагинација ћирилска црквеним словима, први кватернион без сигнатуре, остала два са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (B, B_2 и C, C_2); насловна страна са дволинијским оквиром; кустода. Брош. 175 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај као у Буквару од 1785 (славеносрпски текст).

XII издање.

Библ. Српске црквене општине, Трст.

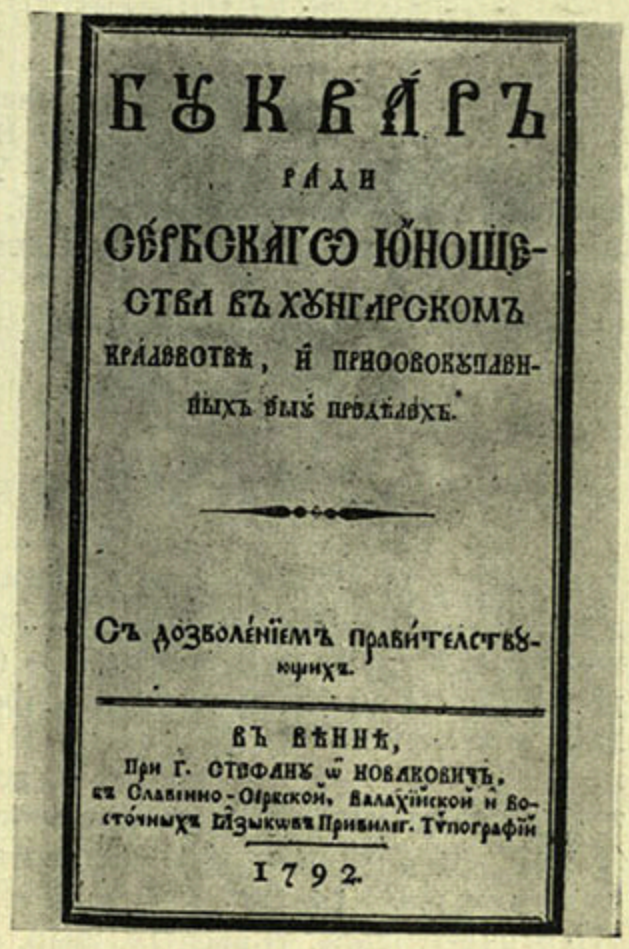
БУКВАРЪ
РАДИ
СЕРБСКАГО ЮНОШЕ-
СТВА ВЪ ХУНГАРСКОМЪ
КРАЛЕВСТВѢ, И ПРИНОВОКУПЛЕН-
НЫХЪ ЕМУ ПРОВѢЛВХЪ.

Съ дозволеніемъ правительствующихъ.

ВЪ ВѢНѢ,
При Г. СТЕФАНѢ ѡ НОВАКОВИЧѢ,
въ Славянно-Отрской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи
1792.

Насловна страна, стр. [1].→

247. ВЕЗИЛИЋ, Алексије: **КРАТКОЄ СОЧИНЕНІЄ О ПРИВАТНЫХЪ И ПУБЛИЧНЫХЪ ДѢЛАХЪ.** II изд. К'... Кіеннѣ, при Іωсифѣ... ѿ Кѫрцвекъ, 1792.

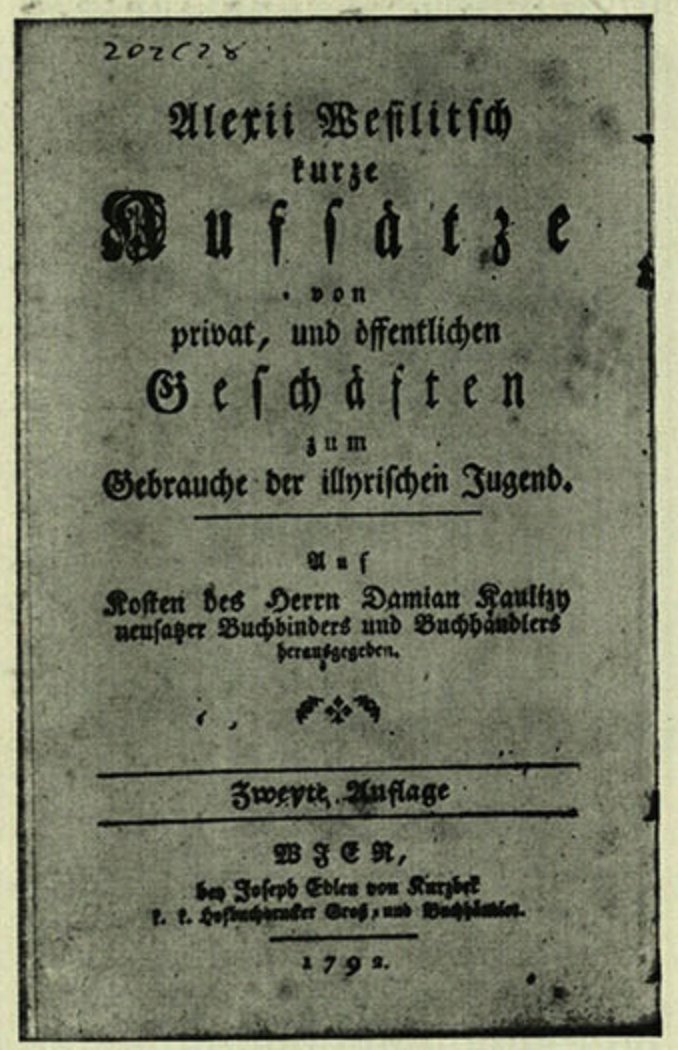
202C28

Alexii Wesilitsch
kurze
Aufsätze
von
privat, und öffentlichen
Geschäften
zum
Gebrauche der illyrischen Jugend.

Auf
Kosten des Herrn Damian Kaulitzy
neusatzer Buchbinders und Buchhändlers
herausgegeben.

Zweyte Auflage

WIEN,
bey Joseph Edlen von Kurzböck
k. k. Hofbuchdrucker Groß, und Buchhändler.

1792.

Насловна страна немачка, стр. 2.

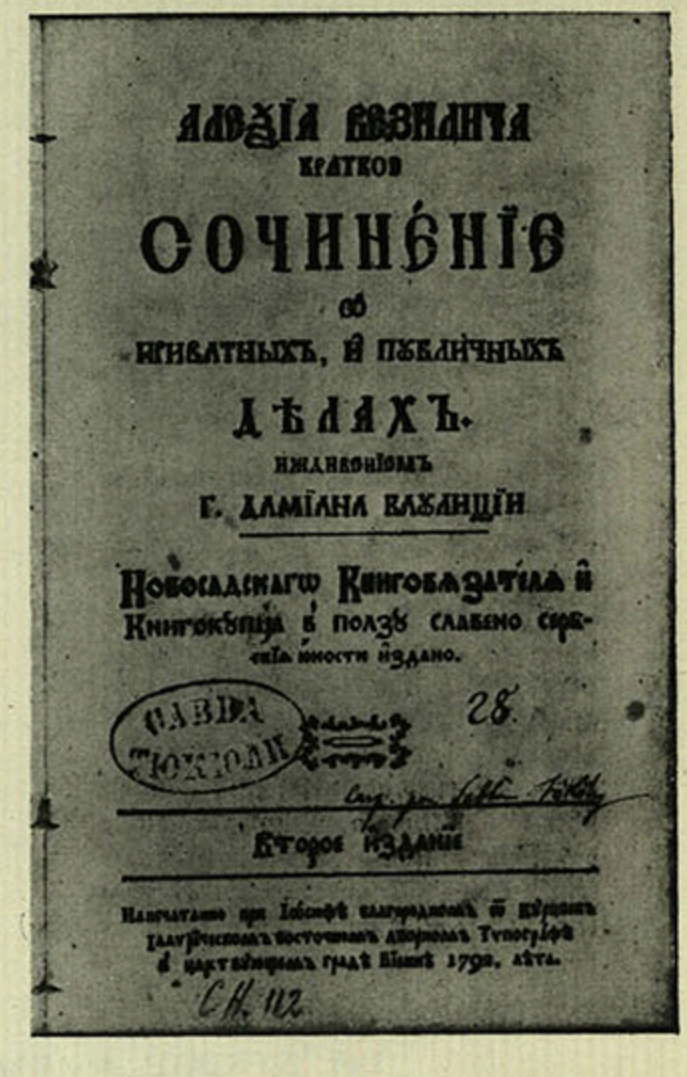
ѦѲѲѢѬѦ ВЕЗИЛИЋА
КРАТКОЄ
СОЧИНЕНІЄ
ОБ
ПРИВАТНЫХЪ, И ПУБЛИЧНЫХЪ
ДѢЛАХЪ.
НѪДНЕВНІЄМЪ
Г. ДАМІЯНА КАВАЛЦІИ
Новосадскаго Книгопродавца и
Книгопечатника в пользу славено сер-
ской юности издано.

САВА ТЕКЕЛИЈА 28.

Второе Изданіе

Напечатано при Іωсифѣ благородномъ ѿ Кѫрцвекъ
Галлерейскомъ восточномъ дворномъ Типографѣ
в царствующемъ градѣ Кіевѣ 1792. лѣта.

СИ. 112

Насловна страна српска, стр. 3.

Стр. 351, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром (A_3, A_4; B — B_5; B_3 испуштено; E — E_4; на крају Y — Y_5); завр. украса 3, виньете на стр. 2, 4, 5, 6, 8, 9; кустода. Текст на парним странама немачки готицом, на непарним славеносрпски црквеном ћирилицом. 171 × 106.

Прештампано дословно са I издања.

I 1785. — II издање.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 372. — *Новаковић*, 112.

НББ. — БМС. — БГМ.

248. ЗБОРНИК ИЛИ СОБРАНИЈЕ... МОЛЕНИЈ. Къ Кѣннѣ, при... Стеф. ѿ Новаковичъ, 1792.

Л. [1]+104! односно 105; грешке у фолијацији: л. 63 испуштен, л. 64 нумерисан као 63, л. 3 као ї (10), л. 5 као ѣ (15), л. 15 као ѣ (5), л. 50 без фолијације; фолијација ћирилска црквеним словима; л. [1] и л. 69 посебни, секстерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (a — a_6, b — b_7, последњи h — h_7), посебан л. 96 са сигнатуром i, затим 1 кватернион са сигнатуром i_2 — i_7; загл. украса 14, завр. 4, виньете на л. 1, 9, 23, 46, 56, 63; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 147 × 91.

Текст црквеном ћирилицом.

Овде је први пут испуштен **ПОМѦНИКЪ** из ранијих издања. То ће касније бити случај са свим зборницима будимске штампарије.

I, II 1770. — III, IV 1781. — V издање (све у Бечу). — VI, VII, VIII 1799, у Будиму, и даље до половине XIX века.

Цена: кр. 45 (Кат. Новаковићев), кр. 27 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС књ. 120 (1879), 210. — *Шафарик*, 1010, у белешци. — *Новаковић*, 114, у белешци, по Шафарику.

БГМ.

ЗБОРНИКЪ
ИЛИ
СОБРАНІЄ
ВСѢКОМЪ ХРІСТІАНИНѢ
ПОТРЕБНЫХЪ
МОЛИТВЪ.
Съ Дозволеніемъ Правительствующихъ.
Напечатася въ Вѣнѣ
При Г. СТЕФ. Ѡ НОВАКОВИЧѢ,
Въ Славянно - Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языкахъ Прив. Типографіи.
1792.

Насловна страна, л. [1 а] →

249. ИСТОРИЈА БИБЛИЧЕСКАЈА. Къ Вѣнѣ, при Стеф. Ѡ Новаковичѣ, 1792.

Стр. [10]+238+[1], пагинација арапска, л. [1] посебан, прво дуернион са сигнатуром)(,)(2, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, B_2 [уместо A_2], на крају P, P_2); виньета на л. [1]; кустода. 178 × 112.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: **ОГЛАВЛЕНІЄ Повѣстей Вѣліческихъ.**

Стр. 1: **ПЕРВАЯ ЧАСТЬ** ѡ Вѣліческихъ повѣстехъ Ветхагѡ завѣта.

Стр. 157: **ВТОРАЯ ЧАСТЬ** ѡ Вѣліческихъ повѣстѣхъ Новагѡ Завѣта.

Стр. 235: **ПРИБАВЛЕНІЄ.** Достопаматныхъ лѣтъ Ветхагѡ и Новагѡ Завѣта по исчисленію Церкве Восточныя.

Стр. [1]: Примѣчаніе. Орѳографическія недостатки рѫкописномѫ Подлинникѣ, да изволятъ любезни читатели приписати, а не Тѵпографіи, либо ѡпредженномѫ на то изправителю.

Лит.: *Новаковић*, 115.

НББ. — ЦБ САН. — БМС. — БГМ.

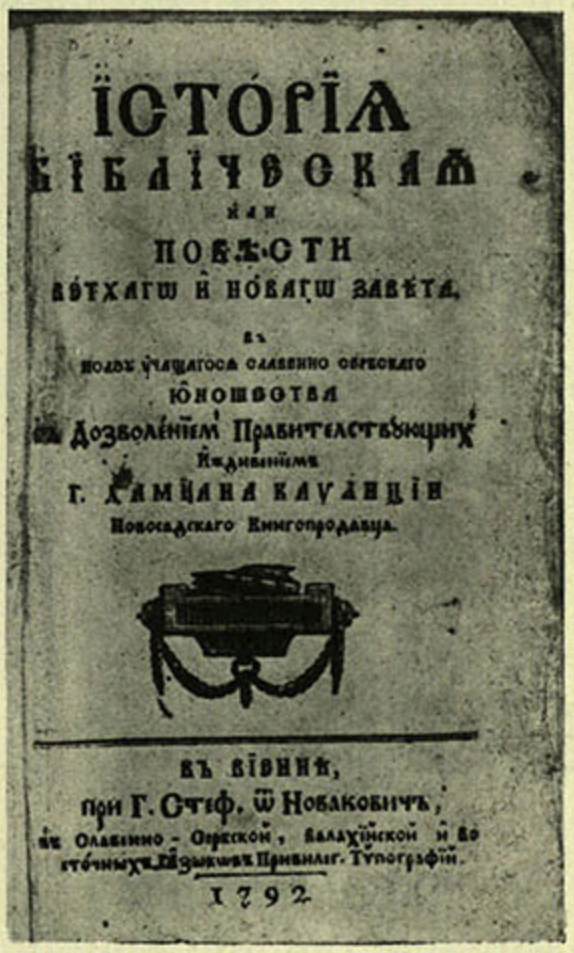
ІСТОРІЯ
БІБЛІЧЕСКАЯ
ИЛИ
ПОВѢСТИ
ВѢТХАГѠ И НОВАГѠ ЗАВѢТА,
Въ
пользу ѹчащагося славянно еврейскаго
ЮНОШЕСТВА
Дозволеніемъ Правительствующихъ
Изданныя
Г. ДАМІАНА КАУАНЦІЯ
Новосадскаго Книгопродавца.
Въ Вѣнѣ,
при Г. Стеф. Ѡ Новаковичѣ,
въ Славянно - Еврейской, Валахійской и Восточныхъ Языкахъ Привилег. Тѵпографіи.
1792

Насловна страна, стр. [1]

250. КНИЦИЦА [!] СИЈА ЗБОРНИК... ТО ЈЕСТ... МОЛЕНИЈ СОБРАНИЈЕ.

Е' Кенецый, [код Пане Теодосија], 1792.

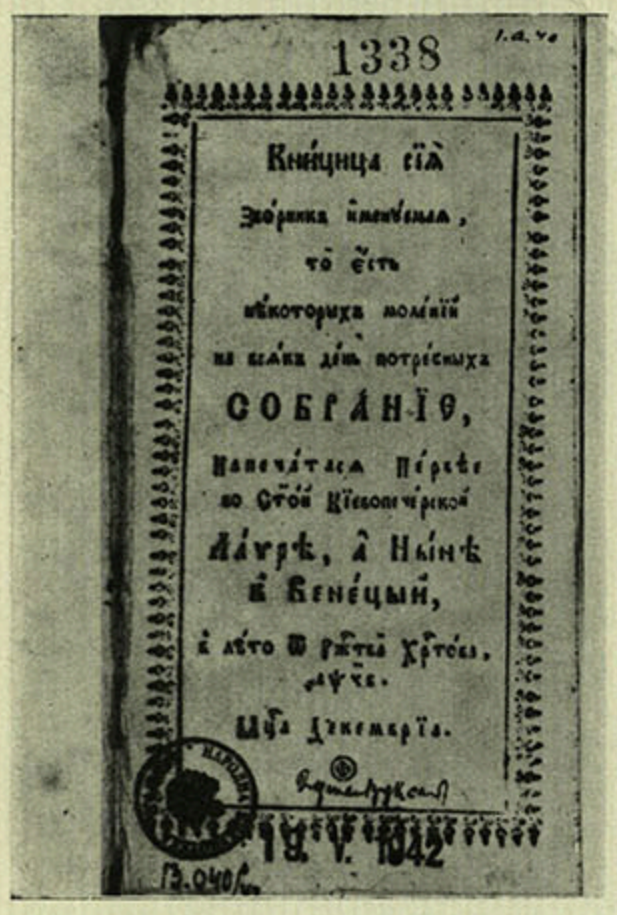

Л. 72, фолијација ћирилска црквеним словима, секстерниони сигнирани ћирилским црквеним словима (а҃в҃ — а҃г҃, на крају ѳ — ѳг҃); насловна страна са оквиром од графичких украса; иницијала 2, загл. украса 10, завр. 1, са 1 ил. на л. 36б; кустода. 147 × 75.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: л. 2 (Поминак).

Лит.: *П. Соларичъ*, Поминакъ книжескій, въ Млеткахъ, 72—73. — *Шафарик*, 1010. — *Новаковић*, 114.

НББ. — УББ. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

251. МАКСИМОВИЋ, Михаило: ЇЛЛУРИЧЕСКІЙ НАРОДЪ КЪ ПАМЯТЬ ЛЕОПОЛДА II.

Къ Кѣнѣ, при... Стефанѣ ѿ Новаковичъ, 1792.

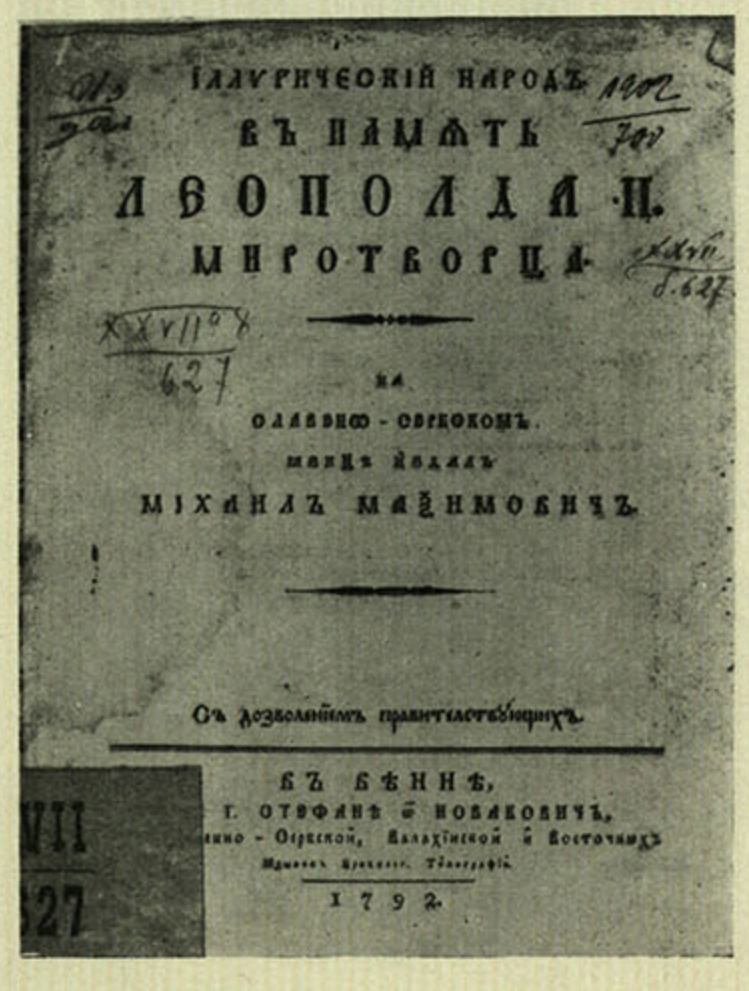

Стр. [8], без сигнатуре и кустоде. 223 × 164.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 606. — *Новаковић*, 116.

Библиотека Академије наука СССР, Љењинград. — Фотокопија: ЦБ САН, — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

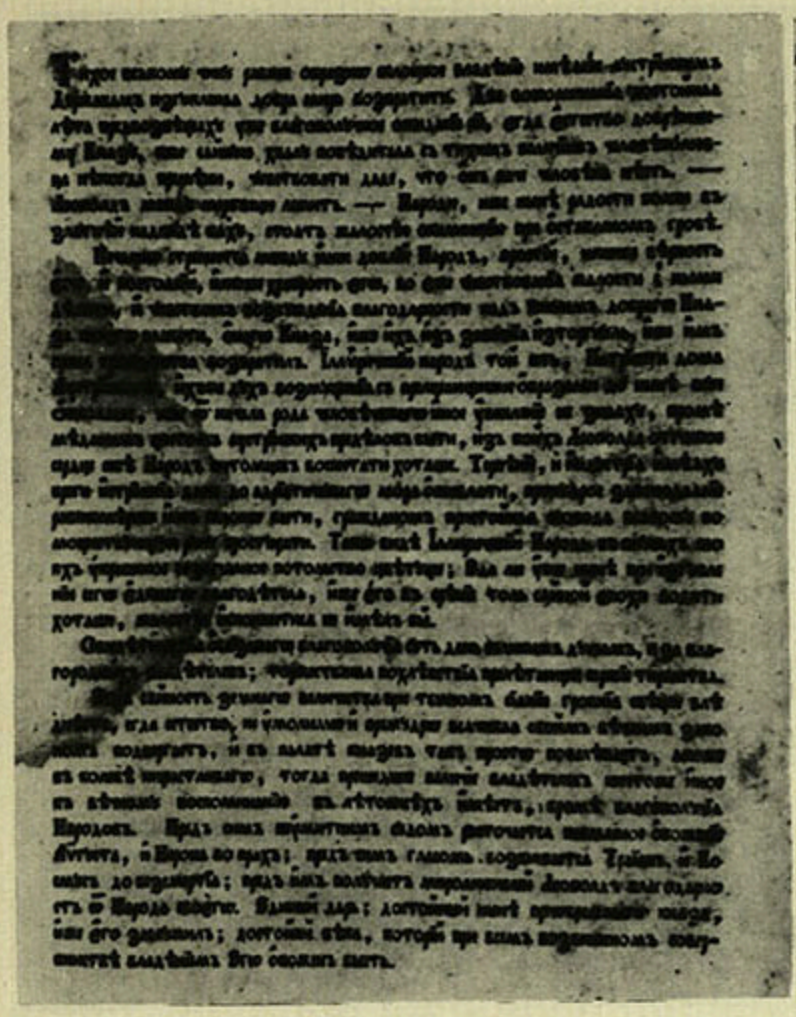

Текст, стр. [3].

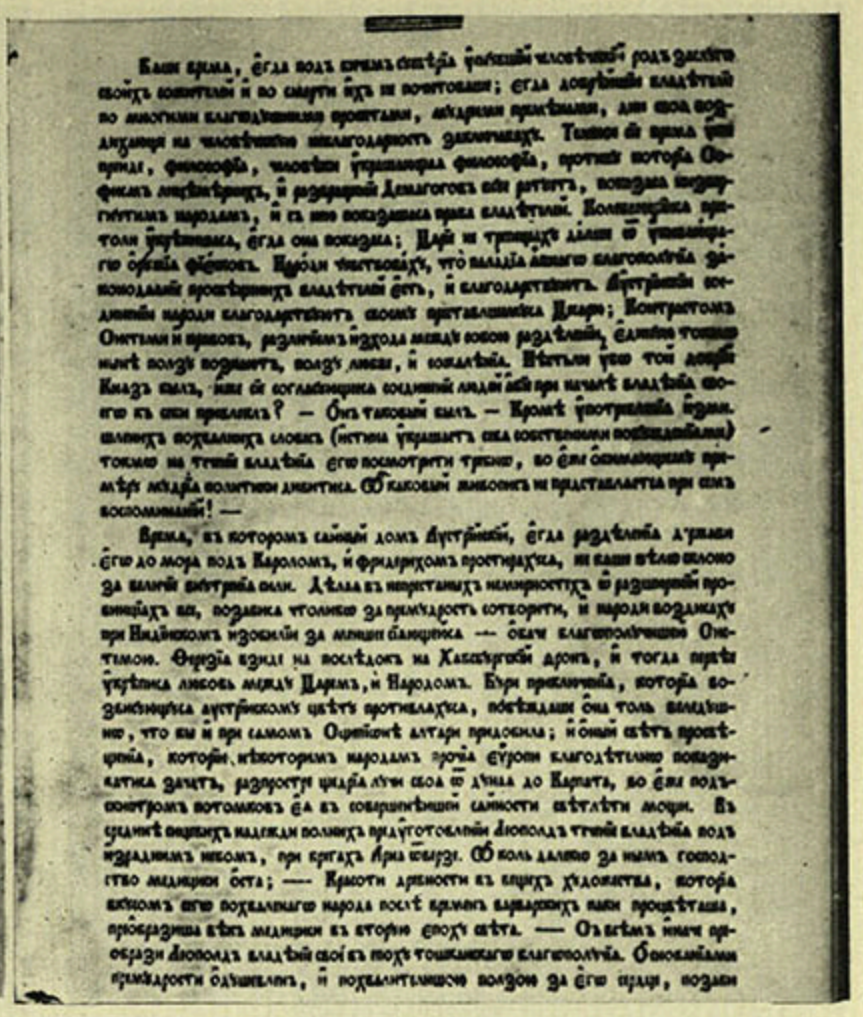

Текст, стр. [4].

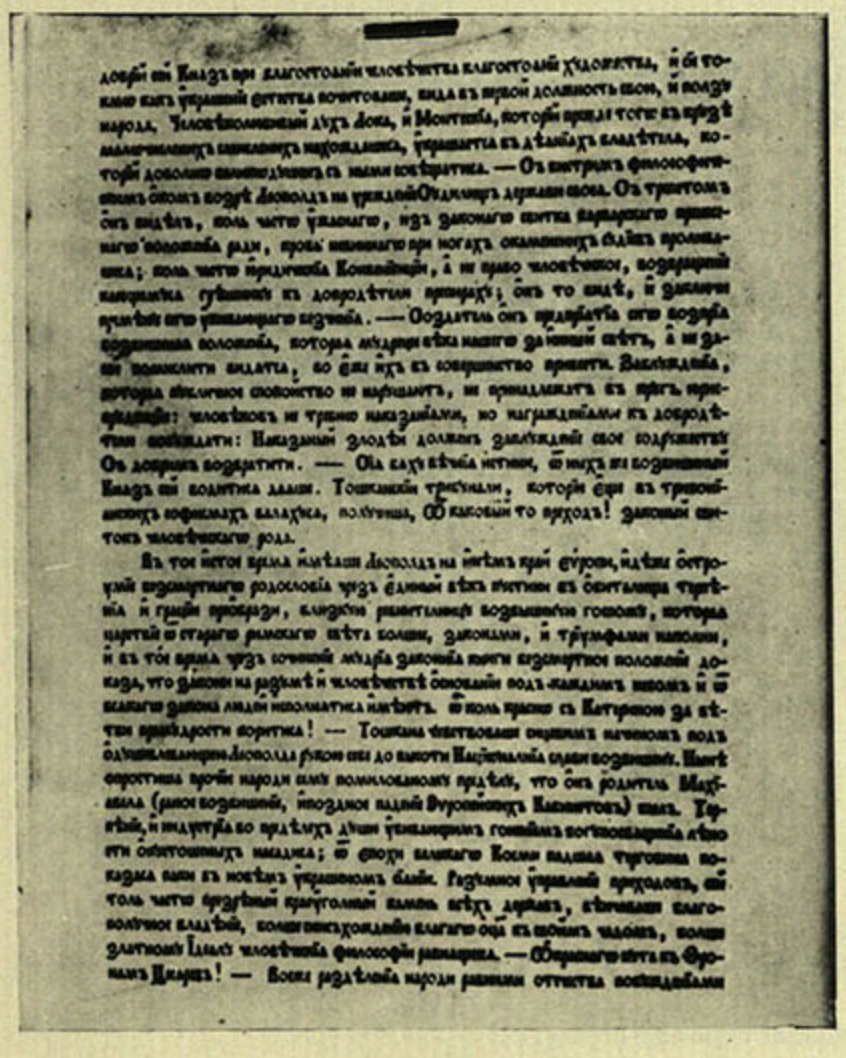

Текст, стр. [5].

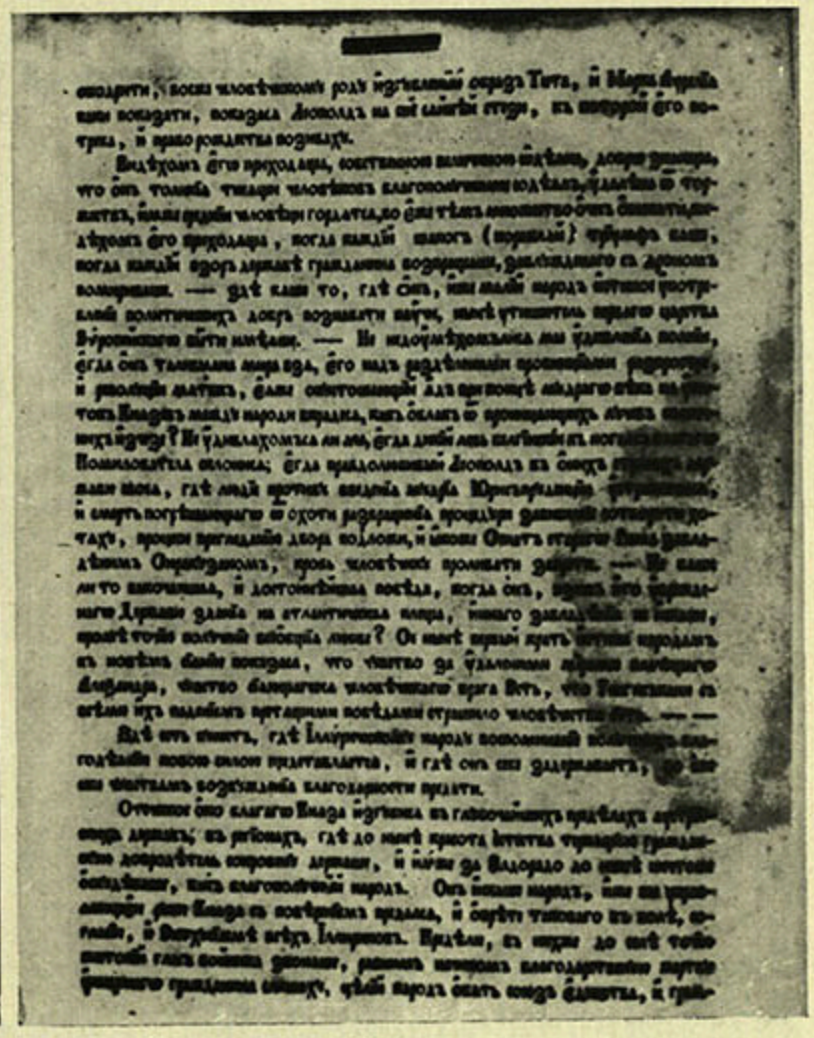

Текст, стр. [6].

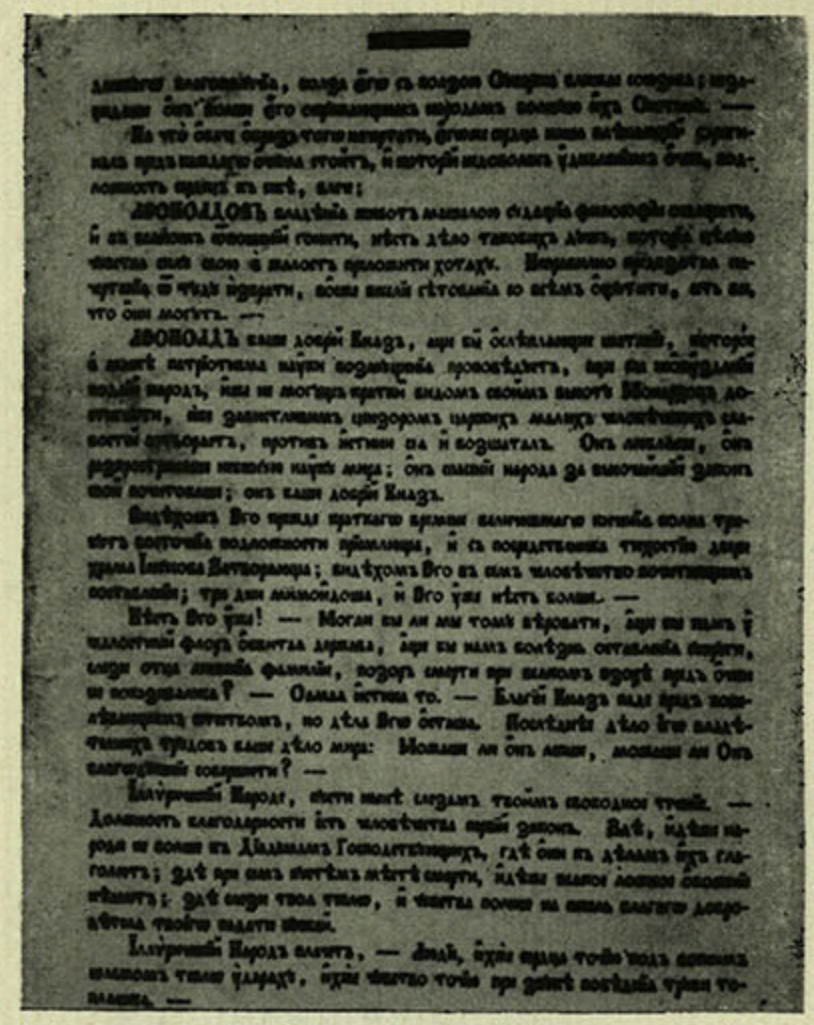

Текст, стр. [7].

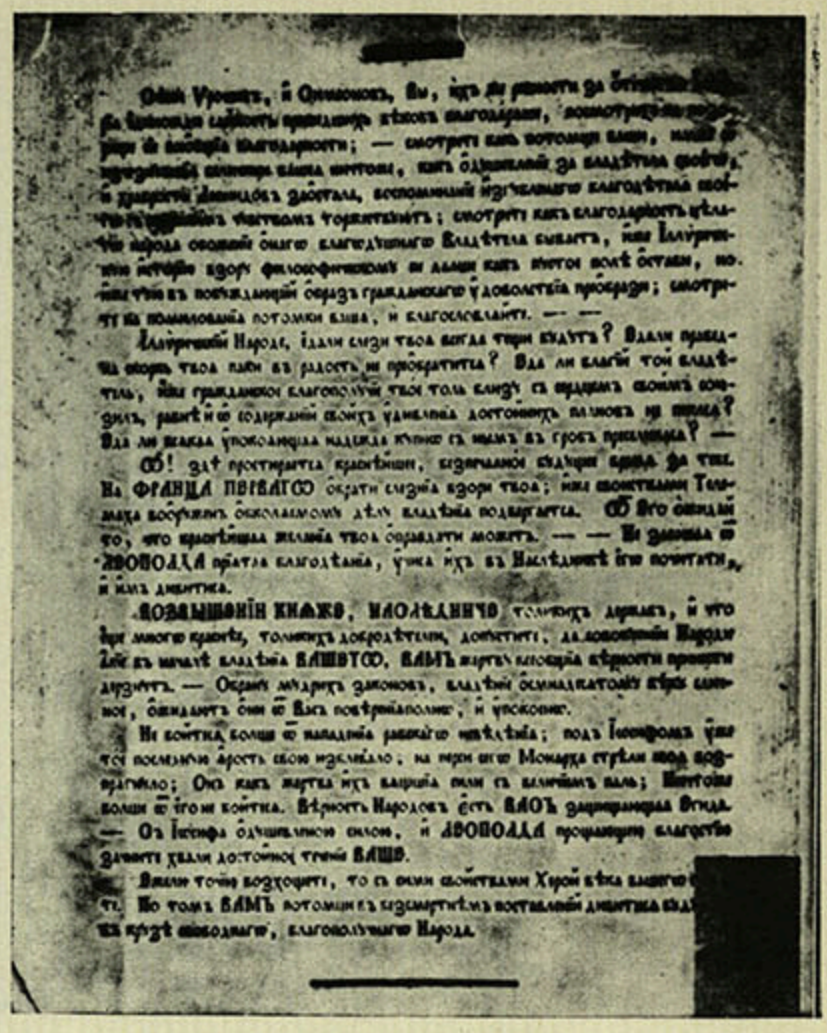

Текст, стр. [8].

252. МАКСИМОВИЋ, Михаило: **МАЛЇИ БУКВАРЪ ЗА ВЕЛИКУ ДЕЦУ.**
Въ Вѣннѣ, при... Стеф. отъ Новаковичъ, 1792.

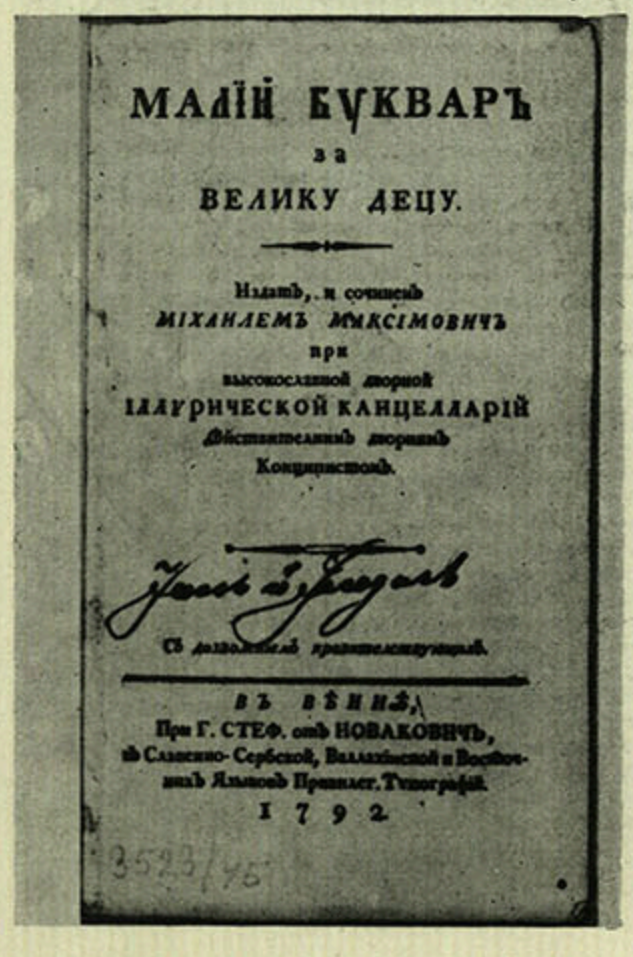
МАЛЇЙ БУКВАРЪ
ЗА
ВЕЛИКУ ДЕЦУ.
Изданъ, и сочиненъ
МІХАИЛЕМЪ МАКСІМОВИЧЪ
при
высокославной дворной
ІЛЛУРИЧЕСКОЙ КАНЦЕЛЛАРІЙ
Действительнымъ дворянинъ
Концепистомъ.
Съ дозволеніемъ правительствующихъ.
ВЪ ВѢННѢ,
При Г. СТЕФ. отъ НОВАКОВИЧЪ,
въ Славяно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи.
1 7 9 2
3523/75

Стр. 47, пагинација арапска, кватерниони са ћирилском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, на крају B, B_2); виньета на стр. 3; кустода. Брош. 174 × 113.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 596. — *Новаковић*, 117. — *М. Костић*, Михаило Максимовић, сатиричар нашег друштва XVIII века. Зборник МС за књижевност и језик, I (1953), 65—71.

НББ. — БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

253. МЈЕСЈАЦОСЛОВ. Къ Бѣнѣ, при... Стеф. ѿ Новаковичъ, 1792.

Стр. [32] + л. [1], два кватерниона са сигнатуром)(,)(2 —)( )(,)( )(2; загл. украса има 12; кустода. 180 × 117, лист 248 × 380.

Текст црквеном ћирилицом.

Календар почиње септембром. Празници су означени звездицом.

На стр. [31, 32]: **ИЗЪЯСНЕНІѦ. Сверхъ табель послѣдующихъ. I. Табель Пасхалнаѧ. II. Табель лѣтъ агѡ теченіѧ.**

Календар је исте године објављен и са II издањем Орфелиновог буквара, али без таблице.

Лит.: Шафарик, 828 (са погрешном годином 1793). — *Новаковић*, 118.

НББ. — БМС. — БГМ.

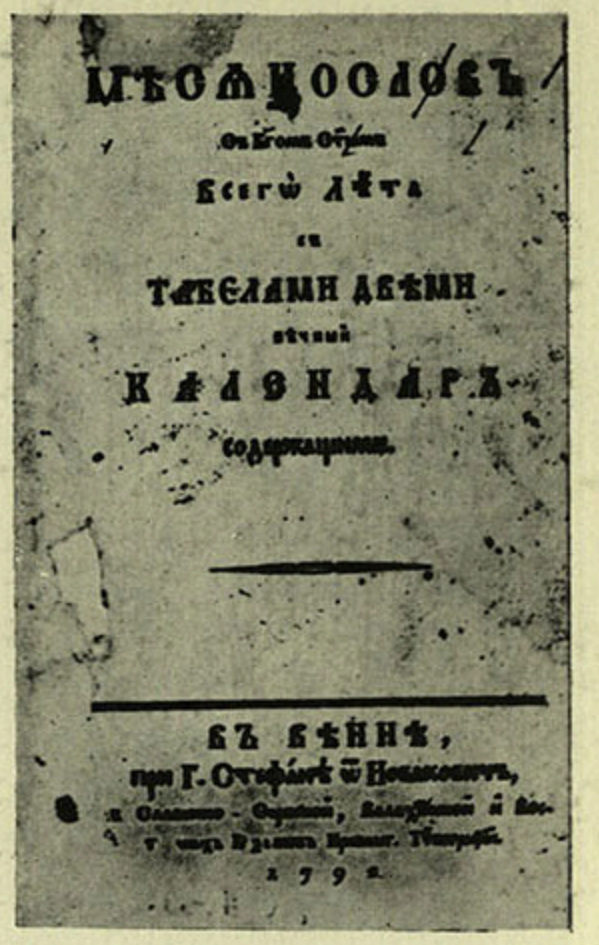
МѢСЯЦОСЛОВЪ
Бѣгѡ лѣта
ТАБЕЛАМИ ДѢЛЪМИ
вѣчный
КАЛЕНДАРЬ
Къ Бѣнѣ,
при Г. Стефанѣ ѿ Новаковичъ,

Насловна страна, стр. [1].→

254. [МРАЗОВИЋ, Аврам]: **РУКОВОДСТВО КЪ СЛАВѢНСКОМѪ ПРАВОЧТЕНІЮ И ПРАВОПИСАНІЮ, Къ Бѣнѣ, при... Стефанѣ ѿ Новаковичъ, 1792.**

Стр. 61, пагинација арапска; кватерниони: за први табак са ћирилском црквеном, за остале са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, B, B_2 — D, D_2); кустода. 173 × 100.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 7: **ПЕРВАѦ ЧАСТЬ. Ѡ ОРѲЕШИИ ИЛИ ПРАВОГЛАГОЛАНІИ.**

Стр. 21: **ВТОРАѦ ЧАСТЬ. Ѡ ПРОСѠДІИ ИЛИ ГЛАСОѴДАРЕНІИ.**

Стр. 25: **ТРЕТІѦ ЧАСТЬ. Ѡ СЛАВѢНСКОМЪ, ПРАВОПИСАНІИ ИѴЪЯСНЕНІЄ,**

Стр. 57: **Назначеніе реченій въ произношеніи себѣ нѣчтѡ подобѧщихсѧ, обаче различіе такоже въ знаменованіи, тако и писаніи имѣщихъ.**

I издање. — II 1797. — III 1800. — IV 1806.

Лит.: Шафарик, 315. — *Новаковић*, 121.

БГМ.

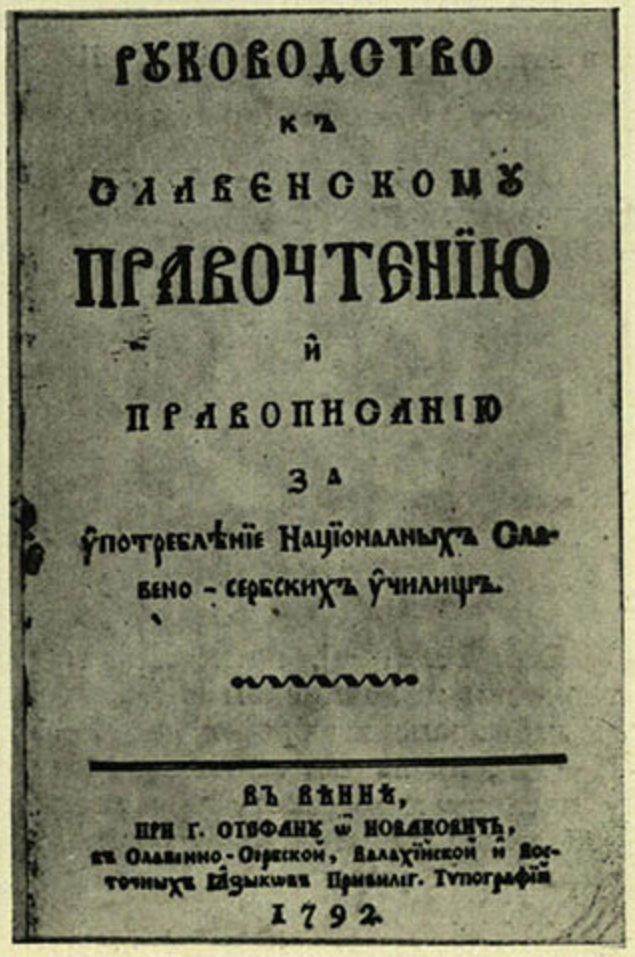
РУКОВОДСТВО
КЪ
СЛАВѢНСКОМѪ
ПРАВОЧТЕНІЮ
И
ПРАВОПИСАНІЮ
ЗА
ѲПОТРЕБЛЕНІЕ НАЦІОНАЛНЫХЪ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ ѲЧИЛИЩЪ.
Къ Бѣнѣ,
при Г. ОТѲФАНѢ ѿ НОВАКОВИЧѢ,
Въ Славянно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи
1792.

Насловна страна, стр. [1].→

255. НАЧАЛНОЄ УЧЕНИЈЕ ЧЕЛОВЈЕКОМ, ХОТЈАШЧИМ УЧИТИСЈА КНИГ БОЖЕСТВЕНАГО ПИСАНИЈА. **Къ Венеціи въ Типографіи... Димитріи** [!Пане] **Ѳеодосіева, 1792.**

НАЧАЛНОЄ
оученіе человѣкомъ, хотящимъ
оучитиса книгъ божественаго
писанія.
Во имя Отца, и Сна, и стаго
Дха. Аминь.
Боже въ помощь мою вонми. и
разумимъ да во оученіе ѥе.
А а б в г д е ж ѕ з ѕ и і
к л м н о п р с т оу ф х
ѡ ц ч ш щ ъ ы ь ѣ ю ѧ
ѩ ѭ ѫ ѯ ѱ ѳ ѵ.

Наслов, стр. 1.

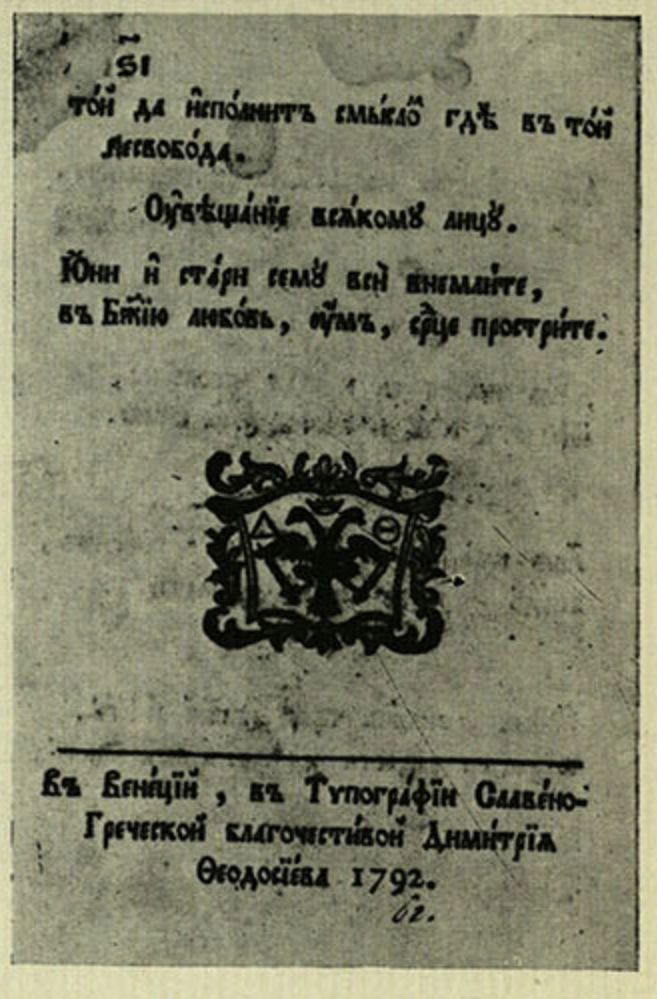

Сі
тои да непомнитъ смьклѡ гдѣ въ тои
лѣсокода.
Оученіѧ нѣкомѹ лицѹ.
Юнн и старн семѹ вси внемлите,
въ Бжію любовь, оумъ, срдце простріте.
Въ Венеціи, въ Типографіи Славено-
Греческой благочестивои Димитріи
Ѳеодосіева 1792.
62.

Импресум, стр. 16.

Стр. 16, пагинација ћирилска црквеним словима, 1 кватернион без сигнатуре; виньета на стр. 1; без кустоде. 170 × 130.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржи у I делу буквар, који је истоветан са Прокоповичевим букваром; у II делу су **СТІХИ ОУЧИТЄЛНЫ** из Левшиновог Катихизиса. По Филарету Гумилевском, Левшин је 1776 написао један буквар; можда је ово прештампан тај буквар?

Цена: солд. 5 (Попинак).

Лит.: Шафарик, 287. — *Новаковић*, 111. — *Филаретъ*, (Гумилевскіи), Обзоръ русской духовной литературы. II Санктпетербургъ, 1884, 403—404.

БПБ. — Библ. Матице српске, Дубровник.

256. [ОРФЕЛИН, Захарија]: **ПЄРВОЄ ОУЧЄНІЄ БѪКВАРЪ Къ Кѣнѣ, при...**
Стефанѣ ѿ Новаковичъ, 1792.

Стр. 101+[29], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, B — B_2, на крају H — H_2), последњи л. посебан без сигнатуре; у наслову и у тексту употребљен киновар; текст штампан црквеним и грађанским словима; загл. украса има 15, завр. 1; кустода. 181 × 108.

Буквар је дословно прештампан са I издања од 1767, само су исправљене две (од четири) штампарске грешке. Иза Буквара су додати: „**МѢСѦЦОСЛѢЪ** Съ Б[о]гомъ с[вѧ]тымъ **всегѡ лѣта**“ (стр. [1—27]), **ПРИДАТОКЪ** (стр. [28—29]). Мјесјацословъ је објављен исте године и као посебна књига са 2 таблице на крају. Придатокъ је хронологија важнијих догађаја,

прештампан из Орфелиновог Вечног календара (1789, стр. 340—344).

Ово издање је штампано о трошку Бугарина Марка Теодоровића и Стефан Новаковић није га поменуо ни у свом Каталогу од 1793 ни у Славеносербским вједомостима.

I 1767. — II издање.

Лит.: *Ундольский*, 2975. — Остала је наведена код I издања.

НББ. — БГМ. — Библ. Српске црквене општине, Трст (без насловног л.).

ПѢРВОЕ ОУЧЕНІЄ
Хотѧщымъ оучитиса книгъ пи-
смены Славѣнскими, называемог.
БУКВАРЪ.
Съ многими полезными и потрѣбными
Наставленіями,
по которыма возможно въ крат-
комъ врѣмени Отрока, не токмо Цер-
ковнаго, но и Гражданскаго
Славѣнскаго языка Писанія
совершенно читати научити; къ прямой
Богоразумію и Богочестію наставити; и къ по-
нятію разныхъ въ Гражданскомъ житіи нуж-
ныхъ вещей привести.
ИЖДИВЕНІЕМЪ
Г. МАРКА ѲЕОДОРОВИЧА
Бѣлгара родомъ изъ Разлога.
ВЪ ВѢНИ,
при Г. Стефанѣ Ѳ Новаковичѣ,
къ Славяно-Отрской, Валахійской и Во-
сточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи
1792.

Насловна страна, стр. [1].→

257. ПРОСКОМИДИЈА ЛИТУРГИЈ СВЈАТИЈА. Ѣ Ѣвнѣ, при... Стефану Ѳ Новаковичъ, 1792.

Стр. [1]; текст у четири ступца; горе, у средини, у правоугаоном оквиру у облику виньете, часни дари на дискосу и путер. Текст црквеном ћирилицом са украсним оквиром. 595 × 428.

Цена: кр. 8 (Кат. будимски 1796, 1798).
1792

Лит.: *Новаковић*, 120.

БГМ. — Саборна црква у Земуну.

Насловна страна.→

258. [РАЈИЋ, Јован]: **КАТИХИСЇСЪ МАЛЫЙ.**
Къ Вѣннѣ, отъ Іосифа... ѿ Кѵрцвекъ, 1792.

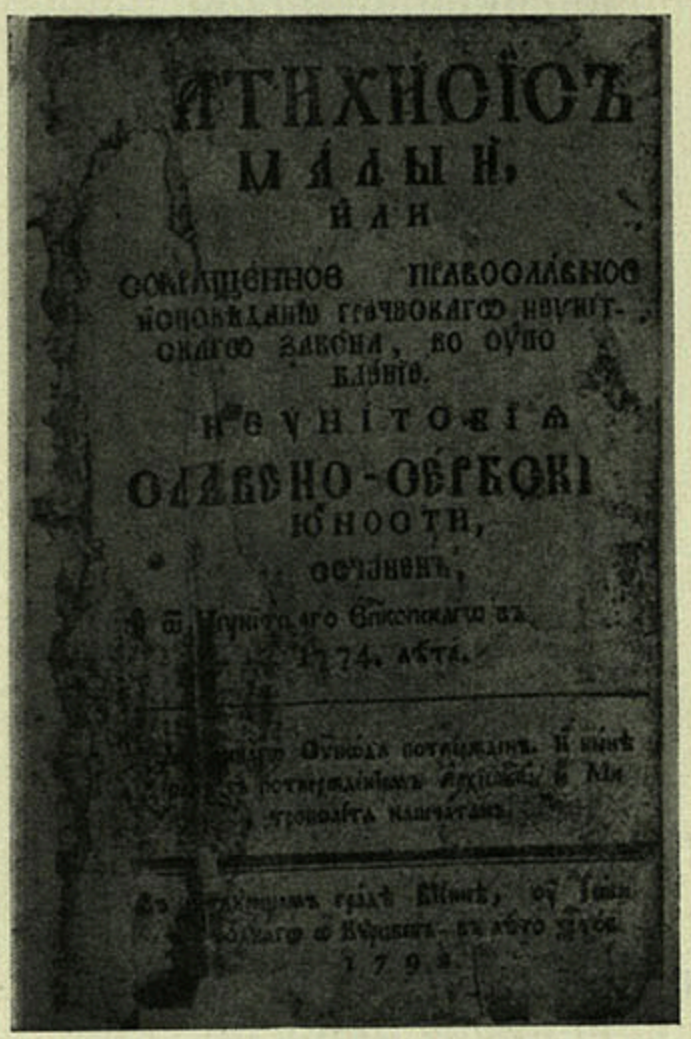

Сачуван само насловни лист, који је био залепљен на предњим корицама књиге „Історі᷍ Бїблїческа᷍“ из 1792; својина је Народне библиотеке у Београду. 155 × 92.

Шафарик је забележио један Рајићев Катихизис из 1791, али га није донео у доцнијем издању своје књиге.

I 1776. — II 1784. — III 1785. — IV издање. — V 1797, и даље.

Лит.: *М. Кићовић*, Две непознате српске књиге. Библиотекар, VI (1954), 89—90. — *P. J. Schaffarik*, Geschichte der slawischen Sprache und Literatur nach allen Mundarten. Ofen, 1826, 217.

НББ.

←*Наслов и текст.*

259. РАЈИЋ, Стефан: **СЛОВО НА ТОРЖЕСТВЕННЫЙ ПРАЗДНИКЪ НАРОДНѢ ОСѢЧКЕ ШКОЛЕ.** Въ Вѣннѣ при... Стеф. Новаковичъ. 1792.

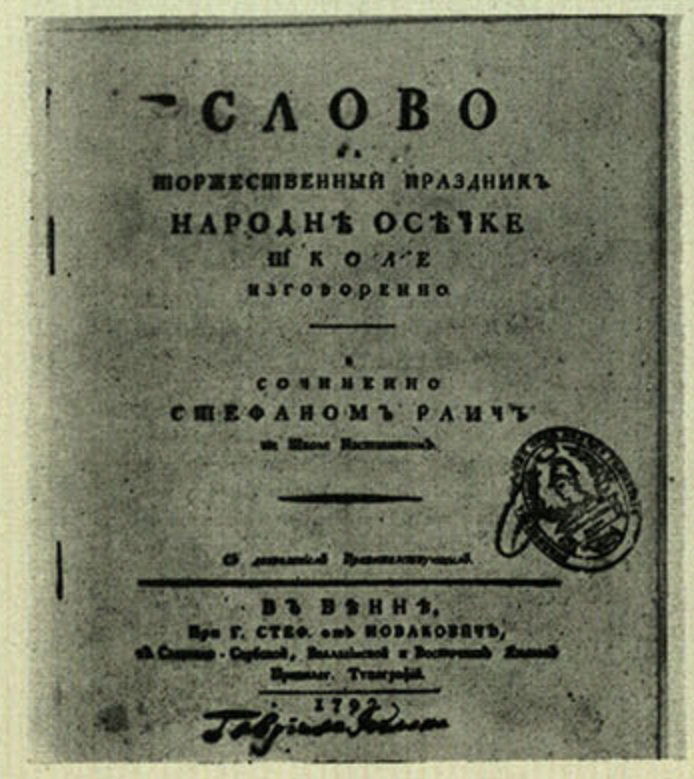

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; загл. украс 1, завр. 1, виньета на стр. [3]; кустода. 221 × 164.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 973. — *Новаковић*, 122.

БМС.

←*Насловна страна, стр. [1].*

260. СЕРБСКАЈА НОВИНА ПОВСЕДНЕВНИХ ПРИКЉУЧЕНИЈАХ БИВАЕМИХ В МИРЈЕ. Къ Кіенни при Маркїдесъ Пѣллїѡ, [шт. J. Курцбек], 1792.

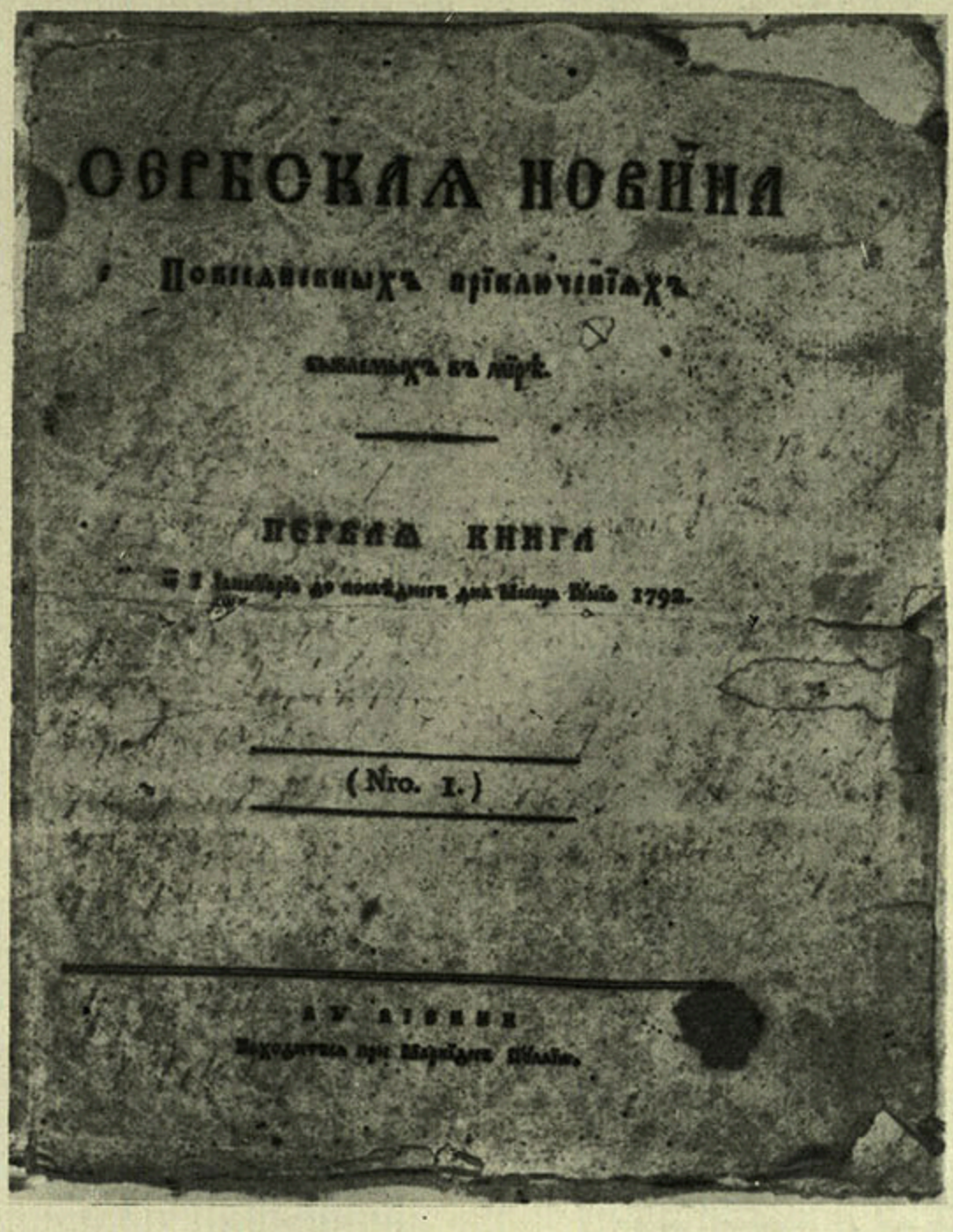
СЕРБСКАЯ НОВИНА
Повседневныхъ приключенїяхъ
бываемыхъ въ мїрѣ.
ПЕРВАЯ КНИГА
(Nro. 1.)

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 382, (396?). Пагинација арапска. Бр. 1 са вињетом без ознаке броја (она је на насловном листу, в. ил. 1). На бр. 2—22 (бр. 23 није виђен) виња је замењена заглавним украсом од три врсте: у бр. 2—7 и 13, 14 заглавни украс је црта обавијена спирално врпцом (ил. 3); у бр. 8, 9 и 15—22 је узан прав орнамент (ил. 5); а у бр. 10—12 — ланчани украс који се пружа таласасто (ил. 4). Код ових бројева (2—22) испод украса налази се ознака броја, а испод ње место, дан и датум; назив новина је изостао. Са бр. 24 поново је враћена виња, само што је сада ознака броја новина испод ње. Слог новина је исти као и прве године. Кустода. Величина неопсечених листова иде, мењајући се, од 225 × 178 до 234 × 180.

Текст црквеном ћирилицом.

Новине су и друге године излазиле редовно уторником и петком, обично на 4, ређе на 6 страна. С првим бројем, као и претходне године, издат је посебан насловни лист, на коме је стајао измењени назив новина и испод њега: ПЄРВАЯ КНИГА ѿ 1 Їанвар҃їа до послѣднегъ дна Мєсеца Їюнїа 1792. Међутим, није издат насловни лист за друго полугодиште с бројем 53 од 2 јула. Као и прве године, и овде је на другој страни насловног листа посвета

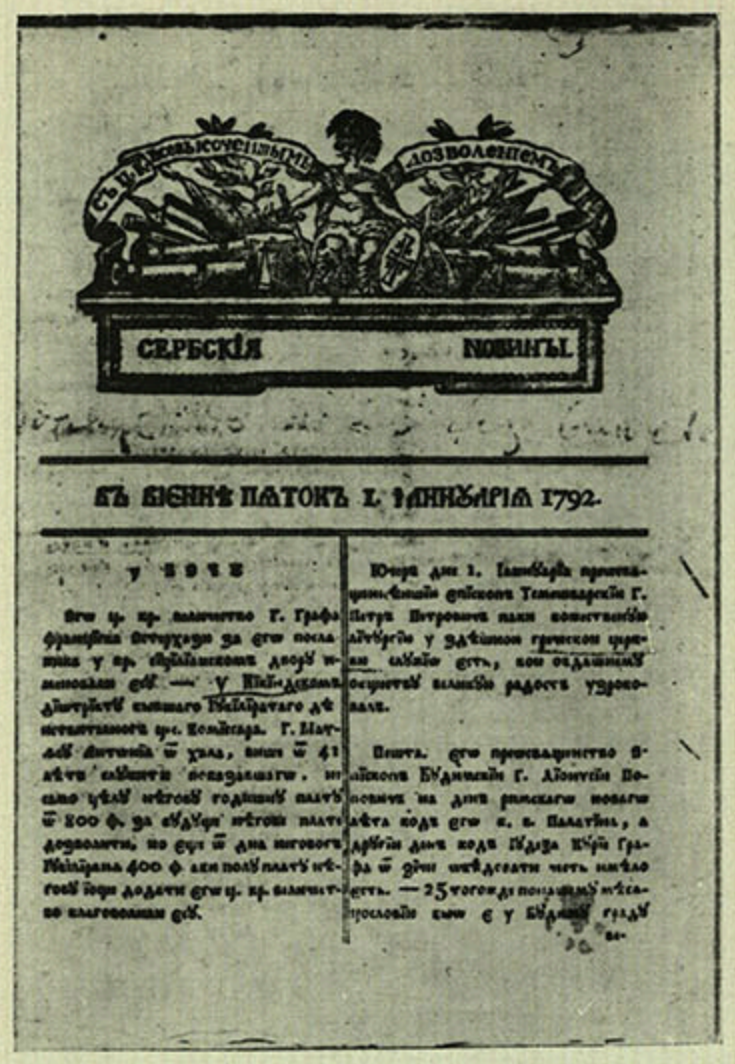
СЪ ВЪСЬМЪ ЮЧЕЛЪНЫМЪ ДОЗВОЛЕНІЕМЪ

СЕРБСКІЯ НОВИНЫ.

ВЪ ВІЕННѢ ПѦТОКЪ 1. ІАННУАРІЯ 1792.

У ВІЕНИ

Его ц. кр. величество Г. Графъ фрамбергъ отпущенъ за его посланика у кр. свѣтлѣйшемъ дворѣ Имеретіи его. — У Кіевѣ-декана Діоскорія епископа Имеретскаго да встрѣтитъ его ц. кр. Комиссара. Г. Матѳей Антоній ѿ Хіа, вчера ѿ 41 лѣта сѣдящія безпрестанно, на сіе цѣлу нѣкоей годишній платъ ѿ 200 ф. за свѣщи нѣкоей платѣ додолити, по сіи ѿ дна нѣкоего Пѣшірана 400 ф. яко полу платъ нѣкоей годи додати его ц. кр. величество благоволилъ его.

Юнера дне 1. Іанвіара прочитанъ епископъ Темишварскій Г. Петръ Петровичъ пали воспѣвалъ Літургію у здѣшнемъ греческомъ храмѣ сіяло его, коя создавшимъ осѣщеній великія радости ублажала.

Пешта. Его превосходительство Епископъ Будимскій Г. Антоній Потсевичъ на дня римскаго новаго лѣта года его ц. к. Палатинъ, а другій дня года Будзи Кѣи Грофа ѿ Зичи шѣдесяти чети пѣтало его. — 25 того да поздравимъ пѣсяцослови сіи є у Будимъ годи

(Nro. 2.)

ВЪ ВІЕННѢ ВТОРНИКЪ 6. ІАННУАРІЯ 1792.

У ВІЕНИ

При своей кади его Величество Кѣрфюрстъ Архіѣпіскъ Максимиліанъ ѿ сиѣ поѣли дей, поѣмедѣ прочимъ великодушно раздѣлитися дарове, таковыя своего прѣвысокаго учителя Карола ѿ Готтсберг кои ся нормално утѣрдившимъ пенсіономъ, а ни Гнадигайшій совѣтникъ умеръ пѣлъ, за умѣло благодарности сего годишнимъ приходъ ѿ 1200 форінт. коего надзиратій ся сиѣ дворскимъ совѣтникомъ Шмидлинъ прѣлѣзито слѣд.

Моя Господіа Карола Готтсберг!

Вонъ за дней ѿ сиѣ ѣхидѣ, и поѣлѣ тяготѣ многихъ, да учтиво мою почести, моей и за мое восхищай и найбой благодарити имѣлъ свое стаде дней ся тяготнимъ учѣнѣнѣмъ проходити Моя; то прошій за вамъ ѿ надзиратій на такаго капиталнаго платѣ управитъ Майра ѿ вами прѣбити и поѣда у вашои полатѣ вашего учѣнника спомѣнѣтити.

Максимиліанъ Франц Кѣрфюрстъ ѿ Колнскій.

По притекѣ свѣтопочитаемаго Іосифа кои у Елайнѣй своей дни шѣртвуетъ персоны суть поставѣй сіи, нухъ величество ѣмѣющимъ прѣ сей часовѣ то мѣто учѣнѣ и Господина Опѣтѣлантишаго ѿ Понѣлъ ѿ Бапрат Колердова Гобѣнѣтъ за такоей Елайнѣтей персоей поставѣнъ, и сиѣ полатній прѣлѣжѣшихъ Міѣтарскихъ вѣрнѣ ѣправлати полоѣнъ.

Нухъ Величество Архіѣпіскъ Гобѣнѣтъ, кода Фѣрѣнъ поѣлѣйшаго Генерала Графа ѿ Тѣрнъ Господинъ Генералъ Графъ ѿ Вонсперга сруѣ. чети вдоволи сиѣ; — Вернъ сиѣ

ѿ Елайнѣ или Вонсперѣ на удѣлдостій прѣй Елайнѣ дѣнъ.

(Nro. 10.)

ВЪ ВІЕННѢ ПѦТОКЪ 3. ФЕВРУАРІЯ 1792.

У ВІЕНИ

Тѣркій за нашъ дворъ намѣстовати слѣлъ сувекіръ Кятифъ Ефенди прѣшедши у шехѣтъ два сата далеко нуѣ Града; дне 29. Іан. пославъ своѣ секретара за едно ся толмачемъ и нѣколико людми ко Вѣцеканцлерѣ дворъ нашего Г. Колоредо, и своимъ благопѣчнимъ дошествіе извѣстовати, и ради ѿ рождного времена входа своего запитати. Пришедшѣ сиѣ поди сохранѣнѣмъ нѣколико людви рантирене ко Г. Вѣцеканцлерѣ, внишли у кабѣнѣтъ оне и толмачъ, прочи на людви шѣтали на поѣ, кои разлѣчитими слаѣтними угостины сахѣ. Обои секретаре и толмачъ такожде у кабѣнѣтъ угостѣны, ѣшли ѿ тѣдѣ у антеподштадъ да ным ѣрдити квартиръ смотрити, и поѣлѣ смотрѣнѣя подратими опѣтъ у шехѣтъ.

Дне 31 того поѣлѣ 12 сату, многочислій народъ шѣлѣци его видѣтъ до едне сате поѣлѣ полудне. Много Господа и офѣцѣры сиѣ на срѣтній изишли сѣли; и нѣгови парадни ходъ сиѣдоваше: на прѣдъ ишно е, едан рѣтмайстеръ съ едни дивізіономъ шволежерове, кои голи мечъ држаше; затѣмъ ишно е едан чауш, кои у сѣлавій ударао; паѣри, по двоица водили тѣрски коне, и поѣлѣ шести тѣрака наконъ водили повран шес 6 осѣ дѣана коѣска дѣлко богатими, златомъ и шкофѣомъ изѣвезенѣми полтарами; една кола сачѣна черленомъ чохомъ покрѣена, а са стране златни кити; поѣлѣ кола ишно 6 толмача тѣрскій: Іедан родѣти грк изъ царграда родомъ; затѣмъ тѣрци ндахѣ, мѣдѣ конхъ намѣрѣ тѣрскій имамъ (дѣховникъ) до 1мама ишно е сыновацъ сачѣнѣ и таки затѣмъ сачѣ шволете ѿ нашихъ офѣцѣрове, и прочихъ господе тѣркихъ поздравлавши всѣ таки стоа-

Бр. 2, прва врста заглавног украса, стр. [9].

Бр. 10, друга врста заглавног украса, стр. [43].

Клеру и народу. Први број новина изишао је у петак 1 јануара, а последњи број који је виђен јесте бр. 99 од петка 10 децембра. Данас не располажемо потпуним примерком новина за 1792 годину: од бр. 1—99 сачувано је свега 46 бројева. У бр. 99 нема никаквог помена да новине престају да излазе. Оне су вероватно и даље излазиле редовно уторником (14 и 21 децембра) и петком (17 и 24 децембра) све до уторника 28 децембра, када се појавио први број Славеносербских вједомости; претпостављамо да Сербскија новини тога дана нису изишле, а ни касније.

Годишња цена: ф. 12.

Лит.: *Новаковић*, 119. — *Ђ. Рајковић*, Српска библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 118 (1875), 109.

БГМ (бр. 1—22, 24, 33, 40, 42, 46, 48, 52, 53, 56, 57, 61, 77, 79, 95, 98). — БМС (бр. 54, 59, 64, 68, 90, 98). — БСПБ.

←*Бр. 1, виђета, стр. [1].*

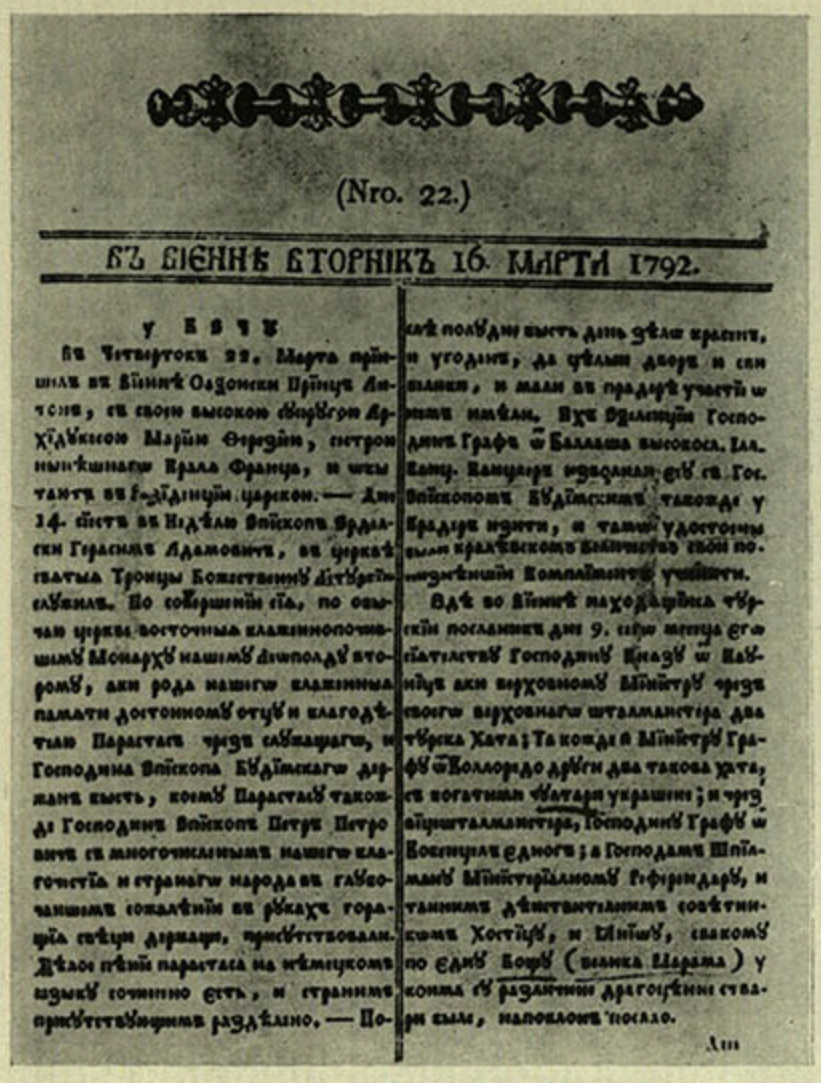

(Nro. 22.)

БЪ БІЕННѢ ВТОРНІКЪ 16. МАРТИ 1792.

У КВУЗ

Въ Четвртокъ 22. Марта пріѣхалъ въ Бѣнчъ Одзонски Принцъ Антонъ, съ своею высокою Супругою Архїдъвкою Маріи Терезіи, сестрою нынѣшняго Краля Француза, и цѣлымъ ихъ Двїрищемъ царскомъ. — Дня 14. сего въ Недѣлю Епископъ Будимски Герасимъ Адамовичъ, въ церкви святыя Троицы Божественну Литургію служилъ. По совершенїи сеа, по обычаю церкви восточныя благочестиво-почившему Монарху нашему Леополду второму, аки рода нашего благочестиваго памати достойному отцу и благодѣтелю Парастасъ трисъ служащаго, и Господина Епископа Будимскаго держане быть, коему Парастасъ такожде Господинъ Епископъ Петръ Петровичъ съ многочисленымъ нашего благочестїа и странаго народа въ гаѳоланшимъ сокалѣнїи въ рукахъ горащія свѣщи держащи, присутствовали. Дѣлосѣдній Парастасъ на нѣмецкомъ языкѣ сочиненъ есть, и странимъ присутствующимъ раздѣлено. — Полудне быть день дѣлъ краснихъ, и угодныхъ, да цѣлымъ двору и свѣтлости, и малимъ въ градуѣ участїй и утѣхи имѣли. Ихъ Вдлитедїи Господинъ Графъ и Баллаша высокоса. Благому Канцлеру изволили сѣ съ Гос. Епископомъ Будимскимъ такожде у градуѣ изити, и тамо удостоенымъ краљевскомъ Балкономъ свои поздравленїи Компаїантомъ учинити.

Вдѣ во Бѣнчъ находащійса турскій посланикъ дня 9. сего мѣсеца сего сватства Господинъ Князъ и Кавалиръ аки верховному Министру фрид своего верховнаго шталмаистера два турска Хата; Та кождо й Министру Графу и Коллоредо други два такова хата, съ богатима Чатари украшени; и тризъ шталмаистера, Господину Графу и Коленичу едного; а Господаме Шталмаиу Министеріалному Референдару, и тамнимъ дѣйствителнимъ совѣтникомъ Хоффу, и Министу, свакому по единъ Коњ (Бланка Шарама) у конца съ различнимъ драгоцѣнимъ ствари еще, напослонъ посло.

Дш

(Nro. 24.)

БЪ БІЕННѢ ВТОРНІКЪ 23. МАРТИ 1792.

У КВУЗ

Прошадше Недѣле сего бл. съ цѣлимъ нѣговимъ двором слѣзи Божїи привѣтовале. Овога нитога два сеа при нашемъ двору находащи са прански елчїа, чиста имѣле нѣкого новог увертиляно писто сего бл. сѣ Худалскимъ чиновнимъ у приватну Вдлїнцію предати. — Сего бл. о нан дарь и 10000 дуката, кои оны Благочестивомъ цесару поклонили кьли, натраг повратили; съ налогом дакъле они между Худалскимъ сиротама, кои при рати цитъ имѣли сѣ. Танида Владѣчїа Канцелярїа трапрагу французскагу водмѣщїа Единаки управлена, чиста Пѣрци овамо и онамо поплашца.

Утанчево дне 3. сего по высокон заповѣсти Капитанъ Брановичъ, [illegible] ски Волонтїри арковати дачо, а дне 5 у домѣ то нито слѣдовало да совершити сего дѣла позорствитса; они люди увити, кои при Оберстра Михаиловича франкора были сѣ. — У Београдѣ велико сиђдосте у гвоздѣ имаду, а осоитто да окован тово, тогу ради дне 8 сего многи тѣрцкы у домѣ на Капи дошли съ нашимъ търговцима разговаратиса, даку могли гвоздѣ доити; но понеже паша рече свои не дрии по осѣкрањи прѣи дуге платити, тогу ради търговцы наши нищи примитиса нѣкои, доке имаду и новце напредъ не да. — Со свимъ тѣрцкы шакаци оставили, но незнаси чиста ради то слѣчилоса.

Ба-

Бр. 22, трећа врста заглавног украса, стр. [91].

Бр. 24, поново виђета са изменом код броја новина, стр. [95].

261. СЛАВЕНО-СЕРБСКИ МЈЕСЈАЦОСЛОВ ЗА ЉЕТО... 1792.

Къ Бѣнчѣ, трѣдомъ и иждивенїемъ Маркїдесъ Пзлїю, [код Ј. Курцбека, 1792].

Стр. [52], дуерниони, први без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2, последњи F, F_2), на крају 2 л., први са сигнатуром G; виђете на стр. [23, 27, 32, 38], украсни оквир на насловној страни исти је као у календару из 1776; текст са оквиром од графичких украса; кустода. 215 × 164.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [2]: Съ Высочаишимъ дозволенїемъ въ Бїеннѣ напечатанъ. Славено-Сербскомѫ Клерѫ и Народѫ на ползѫ сочиненъ.

Стр. [3]: Астрономїческое Прорицанїе За высокосное лѣто 1792, кое се ѿ 366 дана состои.

Стр. [5]: [Календар].

Стр. [17]: Родословїе. Нынѣ живѫщихъ высокихъ ПОТЄНТАТѠВЪ, ИЛИ КЛАДѢТЄЛѢХЪ. Состоанїе Архіерєвъ Греч. невнитс. исповѣданїѧ у ц. к. держ.

Стр. [18]: ЛИЧНОЄ СТАНІЄ Персонахъ высокослав. Иллурїч. придвор. Канцелларїи.

Стр. [19]: ѲТѢХА Славено-Сербскомѫ и валахїйскомѫ Народѫ за ново лето.

Стр. [23]: Нови, Селскїи, и Икономическїи Календарь, содержающїй у себи краткое и основаное наставленїе за Селѧне, и Посленике. Ща при добрѡ ѹрѣђеной паорской Икономїй у свакомъ месецѣ во особъ радити, и наблюдавати треба. [Упутства за јануар, фебруар и март.] [на крају:] N. B. прочи месеци егда готови бѫдѫтъ, Серб. Новином назначитисе бѫдетъ.

Стр. [46]: Кашары.

Стр. [49]: Таблица за праве пролазеће златне новце.

Стр. [50]: Таблица за праве пролазеће сребрне новце.

Стр. [51]: Таблица за Марїаше и петаке.

Стр. [52]: Зѣлw полезна за слвге, наемнике, Кирїю, Интересъ, и двгги Газдашагъ издаванѧ и примана таблица.

Лит.: Д. *Руварац*, Славено-сербскіи мѣсяцословъ за 1792 годину. Јавор, 1887, 503—506, 519—522, 536—538, 552—554.

БГМ.

←*Насловна страна, стр. [1].*

262. СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ. [Беч, код Стефана Новаковића,] 1792.

Са „Nro. 1“ новина од 3 августа 1792 издат је и насловни лист за новине и л. 2, на коме је ОБЯВЛЕНІЕ. На исти начин изишао је и 28 децембра 1792 „Nro. 1“ ових новина, тако да у истој години имамо два прва броја од истих новина. Они се разликују највише у вестима које доносе. Иако је текст наслова исти, постоје разлике и у штампарском слогу. У насловном тексту од августа ред „РОДУ И СВЯЩЕНСТВУ“ је дужи, док је у децембарском краћи. Разликује се и украс над импресумом, а и виньете. И једно и друго објављеније имају исти текст изузимајући две реченице које су изостављене у другом: *„отъ 1 октомб. сего лѣта зачинаюћи, ако се сирѣчь дотле доволно любителя и читателя яви, ако ли не оно позднее.“* [...] *„Дотле обаче, докле увѣренъ не будемъ колико любителя за ове Новине цѣло получити буду, ево малый еданъ примѣръ, коимъ редомъ будуще Вѣдомости писати се будутъ, свима представити честъ себѣ узимамъ.“* Из последње реченице јасно се види да је Стефан Новаковић „Nro. 1“ од 3 августа 1792 издао као пробни број. Намера да новине почну излазити 1 октобра није се остварила тада, већ касније, 28 децембра 1792.

Примерак пробног броја, из кога смо још 1946 преписали „Обявленіе“ налазио се као адлигат у примерку Новина из 1793, који је Јоца Вујић даровао пре рата Универзитетској библиотеци у Београду. Приликом преувезивања ових новина, пре седам-осам година, био је издвојен пробни број, али се тада насловни л. и л. са објављенијем негде затурио. Зато смо библиографски опис ове јединице морали дати по нашем препису из 1946.

По свој прилици је и Народна библиотека у Београду имала овај пробни број, али без

насловног л. и објављенија. Тај број био је више пута фототипски репродукован као бр. 1 Вједомости (в. Ј. Скерлић, Историја нове српске књижевности). Скерлић, који је најопширније писао о Вједомостима, исправно наводи да су оне почеле излазити 28 децембра 1792, али се на бр. 1 од 3 августа уопште не осврће. С. Шумаревић не знајући за бр. 1 од 28. XII мислио је да је бр. 1 изишао 3. VII а бр. 2 30. XII.

Лит.: *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. 2 изд. Београд, 1923, 102. — *С. Шумаревић*, Штампа у Срба до 1839. Београд, 1936, 50.

УББ.

СЛАВЕННО - СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ.

Nro. I.

Съ Цесаро - Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ.

Въ ВТОРНИКЪ дне 3. АУГУСТА 1792.

ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВИ.

Аустрій.

Изъ Вѣнне: По извѣстію Фелдцајгмајстера Князя отъ Хохенлое подъ 4. Августа данашну, войска Цесаро-Кралевска прошиву Француза опредѣлена, отъ 19. Батаљона Пѣшака, и 15. Дивизіона Кавалерїе состоящаја, юзъ Аџера при Шведишу бивши, 1. Августа у 10. сахати ноћи пречеласе, и на дан пала разбивши, рѣку Рајнъ, подъ вѣстовитимъ Предводительствомъ безбѣдно преиђедоше. Непријателя храбро одолачиласе есте.

Поседнешно искуство доказало е, да отъ лѣта 1784. кадо е свакоме допуштено съ Дерви търговати, чїи ће сва скочила е, и тако ваљеркое, кое е ова спасителна Наредба нашла, нисто достигло, зашто по всемилостивѣшеј повелѣнїю отъ об. всемилостивѣшеј Наредбе, и за бољше, тако отъ Адјарова, коїу ће слѣдеће допуштїи нашли съ Дерви търговати, и по осталочїи вогу, нашли ново Допуштенїе купосе, съ Дерви търговати допушталасе, кое за вѣдомость и управленїе, овдѣ, конец ничће нашасе.

Прва страна пробног броја новина, стр. [5].→

263. СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ. Въ Вѣннѣ, [код Стефана Новаковића], 1792.

Стр. 12, пагинација арапска, без сигнатуре и кустоде. Неопсечени листови 235 × 192.

Текст грађанском ћирилицом.

Године 1792 изишла су само два броја новина: бр. 1 у уторак 28 децембра и бр. 2 у петак 31 децембра. Са бр. 1 изишао је посебан л. са насловном страном и л. 2 са објављенијем. На првој страни Новина, у заглављу испод наслова, аустриски грб 78 × 92 мм; изнад грба Nro. и број; испод грба: „Съ Цесаро-Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ“; затим, скоро у средини стране, дан, датум, месец и година. Новине су излазиле редовно уторником и петком, обично на 4 стр., изузетно на 8 стр. Вести објављиване у два ступца, прво у рубрици „ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВИ“, затим у рубрици „ИНОСТРАННА ПРИКЛЮЧЕНІЯ. Понекад се на крају налазило ОБЯВЛЕНІЕ о новим књигама, о претплати на Рајићеву Историју и о претплати на новине.

Лит.: *Ђ. Рајковић*, Српска библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 118 (1875), 109. — *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. 2 изд. Београд, 1923, 102–106.

УББ. — БМС. — БГМ.

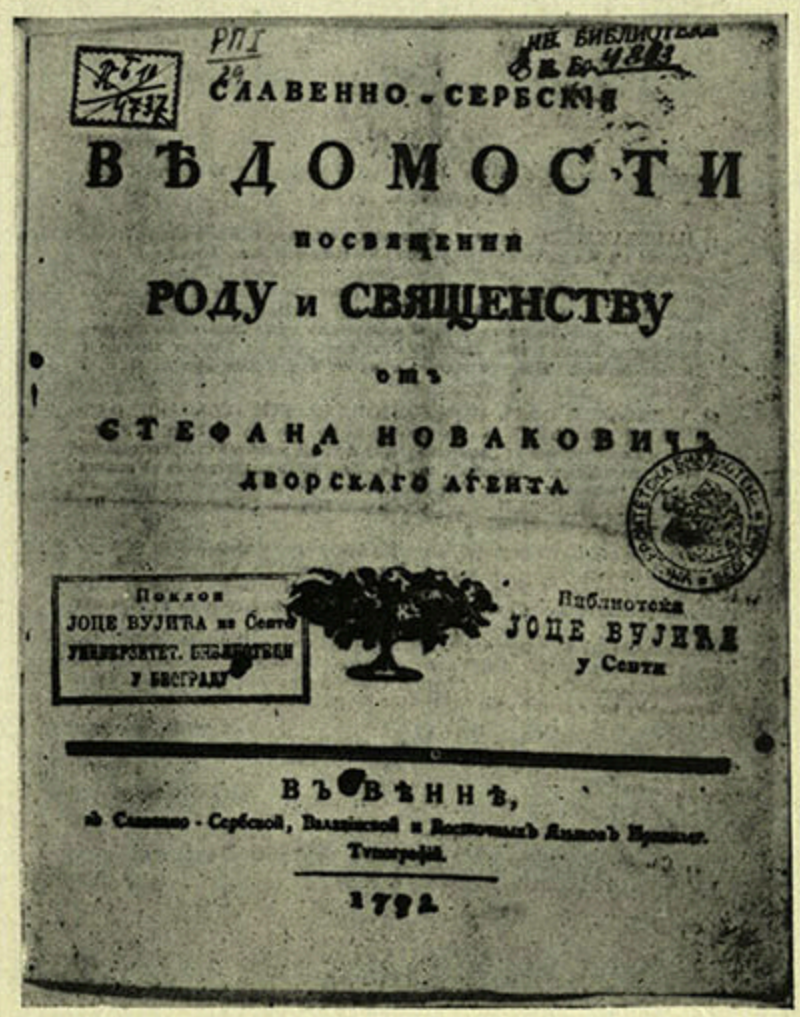
СЛАВЕННО - СЕРБСКІЯ

ВѢДОМОСТИ

посвященныя

РОДУ и СВЯЩЕНСТВУ

отъ

СТЕФАНА НОВАКОВИЋА

ДВОРСКАГО АГЕНТА

Поклон ЈОЦЕ ВУЈИЋА из Сенте

Библиотека ЈОЦЕ ВУЈИЋА у Сенти

ВЪ ВѢННѢ,

Тыпографїя.

1792.

Насловна страна, стр. [1].

ИЗВѢСТІЯ

О Книгама у Славенно-Сербской и Влашкой Типографіи у Салваторъ Сокаку

N. 456. *обрѣтающимся:*

1) НАПЕЧАТАНИ: Буквари: Часослови: Псалтири: Катихизиси: Руководства къ Честности: Руководства къ Правописанію: Должности Поданниковъ: Правила Школске: Арифметика: Богословія Г. Платона. Бесѣди о Догматѣхъ Православныя Вѣры. Граматики нѣмец. и Славен. Словари нѣмец. и славенскія. Вѣчный Календаръ, и Подрумаръ отъ Г. Орфелина. Велизарій, Книга слогомъ и чистотомъ языка славенскаго изрядна: такожде и Книга: Іойка Іероподіакона: Ирмологіонъ: Исторія ветхаго и Новаго Завѣта. Прописи великіи и малыи, или Каллиграфія за дѣцу, и проче.

2) У ПОСЛУ И ПОДЪ ПЕЧАТОМЪ НАХОДЕСЕ: СОБРАНІЕ РАЗНЫХЪ ПРОПОВѢДИ за цѣлу годину на просто-сербски Езыкъ съ Россійскаго преведенныхъ Г. Іозиномъ Ранѣ Архимандритомъ С. Архангелскаго Монастыра Ковила. Зборникъ, или Собраніе Молитва за свакога съ новими Слови и Иконицами на лепомъ папиру. Псалтиръ, и Требникъ на влашкомъ Езыку. Разсужденіе о Постахъ восточныя Церкве. Славенно-Сербскія Вѣдомости, малый рѣчникъ и проч.

Ове све и друге Книге находесе, и хоћѣше находити: У Осѣку код Г. Хаџи Іозиновичъ Бекеша. У Сомбору код Г. Аврамія Мразовичъ. У Новому Саду код Г. Дамиана Кауличія. У Темишвару код Г. Василія Николичъ. У Пешти код Г. Павла Дімянди при бѣлой Руси. У Великомъ Варалу код Г. Михаила Пинцеки.

Унипровицы код Г. протопресв. Гаврила Іезковичъ. у Сегедину код Г. Георгія Весселиновичъ. у карловци код г. Андрей Мавичъ у карлштату код г. Симеона Скеџевичъ. у Трисспу код г. Стефана Рајичъ, у Фиуми код г. г. Вуковичъ, код конхъ свію ове Новине наручившисе и примившисе могутъ.

Bibliotheca Nationalis Serbica

Извештај о књигама, стр. [2].

ОБЯВЛЕНІЕ.

Вси Народи, коису на Кругу Земномъ Великій и славный хотѣли бити, или свое Име безсмертнымъ учинити, оспаралисусе паче свега у своме собственномъ Езыку и у Науками напредовати, и изобрѣсти паква Средства, каковимъ бы Езыкъ свой знаціи, и Науке общеполезне учинити могли. Изъ мѣю другихъ Средствъ, перво мѣсто Типографія, или Книгопечатаніе отъ нѣколико Вѣковъ у Европи по правди узима; зашто красномъ овимъ изобрѣтеніемъ ума Человѣческаго найлакше, найболше, и найхитрје Езыкъ и Науке кодъ Народа процвѣтапи, и Онъ по Вселенній прославитися може. Истинину овога доказују сви Европейски Народи, кои имаюћи свой Езыкъ Науками очищенъ, наћѣнъ, и совершенъ, и имаюћи свое Книгопечатаніе, Верху Просвѣщенія, и благополучія свакіи дань болше приближавајусе; а на проливъ тога, они Народи, коисе лишаваю овакове помоћи, коликосу напрагъ у свачему остали, и каквимъ премѣнамъ есу свое состоянѣ подвергнути морали? — То свакіи увидѣти може лако, кои само на толико многочисленный и храбрый Народъ Славенно-сербскій, и влашкій посмотри. Изъ любови дакле къ овимъ Народомъ, и за попуніти съ временемъ великій овай Недостатокъ, есамъ я *Славенно Сербску, Влашку, и восточныхъ языковъ Типографію* отъ Г. Іосифа отъ Курцбекъ дворнаго Типографа, у коего руку она преко 24. лѣта была, знатномъ цѣномъ, обаче съ *Цесаро-Кралевскимъ* поповрѣжденіемъ, у таковомъ намѣре-

Објављеније, стр. [3].

нію купіо, да бы ню отъ дна на день по моему Искусству и ревности у болѣ Совершенство привести, и нарочно за ове Народе Книге мірске и Церковне печатати, а сицевимъ начиномъ Нима, како за обдержанѣ и Исправленѣ матерњега Езыка, тако и за Цветанѣ у Наукама доволна и спановита Средства на руку дати могао.

Кромѣ Книга Школски, Церковни, и другіи различитіи, коесамъ едно започео печатати, друго у будуще отъ времена на време штампати намѣраванъ, есамъ отъ *Цесаро-Кралевскаго и Апостолскаго величества* Нашего всеблагоутробнаго Монарха дозволеніе получіо, Новине, подъ Именемъ: *Славенно Сербскія Вѣдомости*, писати и издавати, да бы преко ни, ово вкусъ у читаню кодъ Славенно-сербскаго Народа болше возбудіо, овоже пакъ дао Нѣму прилику на своме матерњемъ Езыку, сва достопамятна времена Дѣла, и Случаи цѣлаго Свѣта, а наипаче ове Части, у коей мы живимо, читати, по знавати, и на свою корысть употребляваши. Хоће дакле ове *Вѣдомости* у себе содержавати краткій и ясныи Изводъ свію на Свѣту достопамятни временни Дѣла и Случая; и издаваѣсе сваке Седмице два крапъ. Цѣна бытиће имъ 12 форин. на цѣлыи годъ, на пола года 6. форин. Любителіи, кои буду хотѣли ихъ имати и читати, могу ихъ на свакой Пошти, по обще уведенному обычаю, положивши на предъ или за годину, или за полъ цѣну предназначенну на свое име наручити, или управо мени овамо у Бечъ писати, име, чинъ, Достоинство на значити, и цѣну послати, якко да свакому свое *Вѣдомости*, нарочно послатисе могу.

СЛА-

Објављеније, стр. [4].

СЛАВЕННО - СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ.

N^ro. I.

Съ Цесаро - Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ

Въ ВТОРНИКЪ дне 28. ДЕКЕМВРІА. 1792.

ЦЕСАРО - КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВИ.

АУСТРІА.

Вієнна: Между овими средѣнми подданицы, коису прошелшаго турскаго рата за особите свое заслуге отъ Благочестивочившаго Императора Леополда Второго различно почтованіи были, числисе и Г. Андреи Фелнеръ Терговацъ Бечкій, кои изпаче тога, что в нужднои рапоћ Воинскому времено послужио, Благородство Кралевскога намѣстника получио есте.

У Монастыри и Шпиталы Брастве Милосрдне, коисе 61. у Цесар. Кралевстві церквахъ обноше, есу у прешелшему 1791 Богочестивомъ осѣћ разлике Народа и закона пріимчетія, отъ коихъ 1408 оздравили, а 1383 преставилисе есу: откудсе лако видити може, колику овакоій Монастыри, кои роду Человѣческому толико добра чине, обществу и цареству полезни? —

Мађарска благородна Гарда есте новыи Регламентъ цѣлога свога состояња и Наукахъ военныхъ касающисе добила, и по всемысочаишем волиј Величества они особито хоће у знањахъ инжинирскихъ успѣхъ имети, щисе боју у нарави и у военној Науки нѣкои друге стране опазавају.

Прва страна првог броја, стр. [5].

264. СТИХИ О НЕДЈЕЛИ ЧЕСТ СУБОТИ ПРИЈЕМШЕЈ.

Иждивенїемъ Мїхаила Владисавлевича. Въ Вїеннѣ, при Іосифѣ... отъ Курцбекъ, 1792.

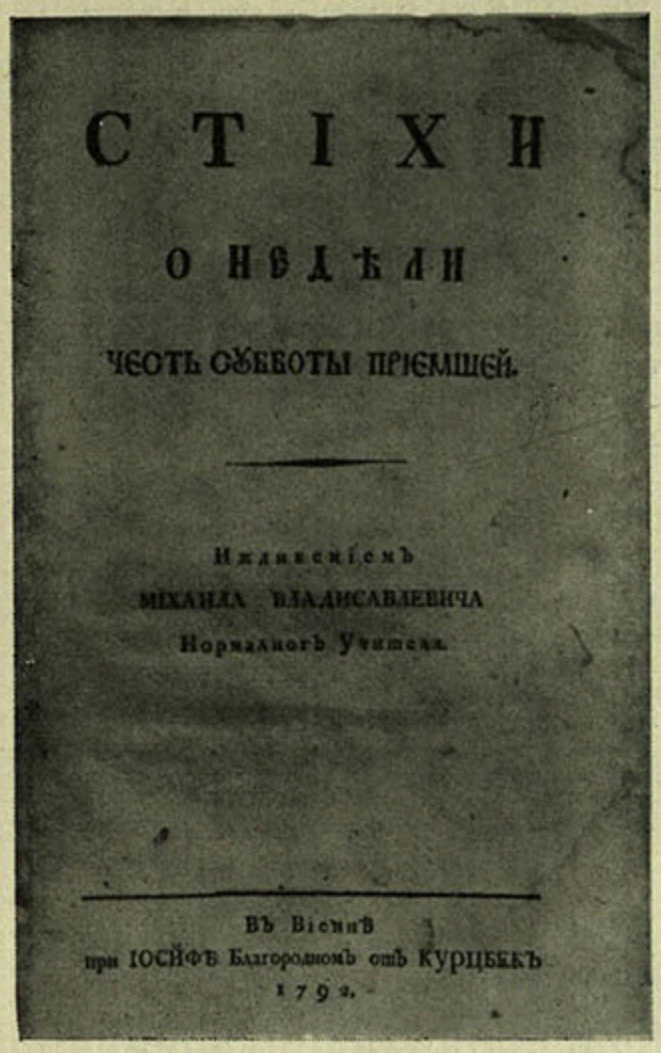

СТІХИ
О НЄДѢЛИ
ЧЄОТЬ СѸББОТЫ ПРІЄМШЄЙ.

Иждивенїемъ
МІХАИЛА ВЛАДИСАВЛЄВИЧА
Нормалнаго Ученика.

ВЪ Вїеннѣ
при ІОСИФѢ Благородномъ отъ КУРЦБЕКЪ
1792.

Насловна страна, стр. [1].

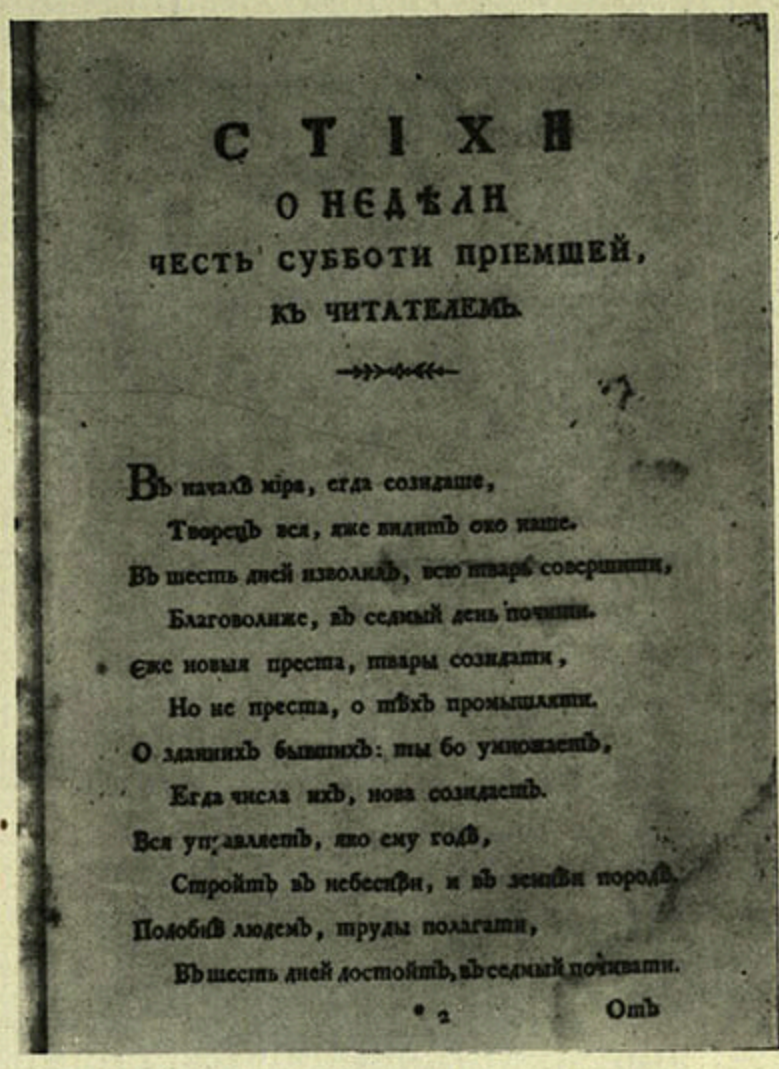

СТІХИ
О НЄДѢЛИ
ЧЕСТЬ СУББОТИ ПРІЕМШЕЙ,
КЪ ЧИТАТЕЛЕМЪ.

Въ началѣ міра, егда созижде,
Творецъ вся, яже видитъ око наше.
Въ шесть дней изволилъ, всю тварь совершити,
Благоволилъ, въ седмый день почити.
Єже новыя преста, твари созидати,
Но не преста, о тѣхъ промышляти.
О зданіихъ бывшихъ: ты бо умножитъ,
Егда числа ихъ, нова созиждетъ.
Вся управляетъ, яко ему годѣ,
Строитъ въ небесѣхъ, и въ земныхъ породѣ.
Полобилъ людемъ, труды полагати,
Въ шесть дней достоитъ, въ седмый почивати.

2 Отъ

Прва страна текста, стр. 3.

Стр. 12, пагинација арапска, 1 дуернион са сигнатуром за други и трећи л. (*2, *3), и 2 л. без сигнатуре; кустода. 205 × 120.

Текст грађанском ћирилицом.

Шафарик и Новаковић погрешно стављају Михаила Владисављевића као писца књиге.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 390. — *Новаковић*, 113.

Музеј Срба у Хрватској, Загреб.

Пре 1793

265. ШКОЛСКАЈА УЧЕНИЧЕСКАЈА ПРАВИЛА.

[Беч, код Ј. Курцбека или Стеф. Новаковића, пре 1793].

Стр. 35, пагинација арапска; 2 кватерниона; сигнатура готицом (U_2 — U_5, B — B_5); на крају 2 л., на 1 л. сигнатура C; завр. украса 2, виньете на стр. 2, 3; кустода црквеним ћирилским словима и готицом. На парним странама текст славено-сербски црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом. Брош. 162 × 98.

Садржај: Стр. 2: I. Какъ ученицы прєд Б[о]гомъ и въ ц[є]ркви стоѧти имѣютъ.

Стр. 3. I. Wie sich die Schüler gegen Gott, und der Kirche verhalten sollen.

Стр. 14: II. Какъ ученикѡвъ въ школѹ приходити, въ школѣ водитисѧ, и изъ школи исходити надлежитъ.

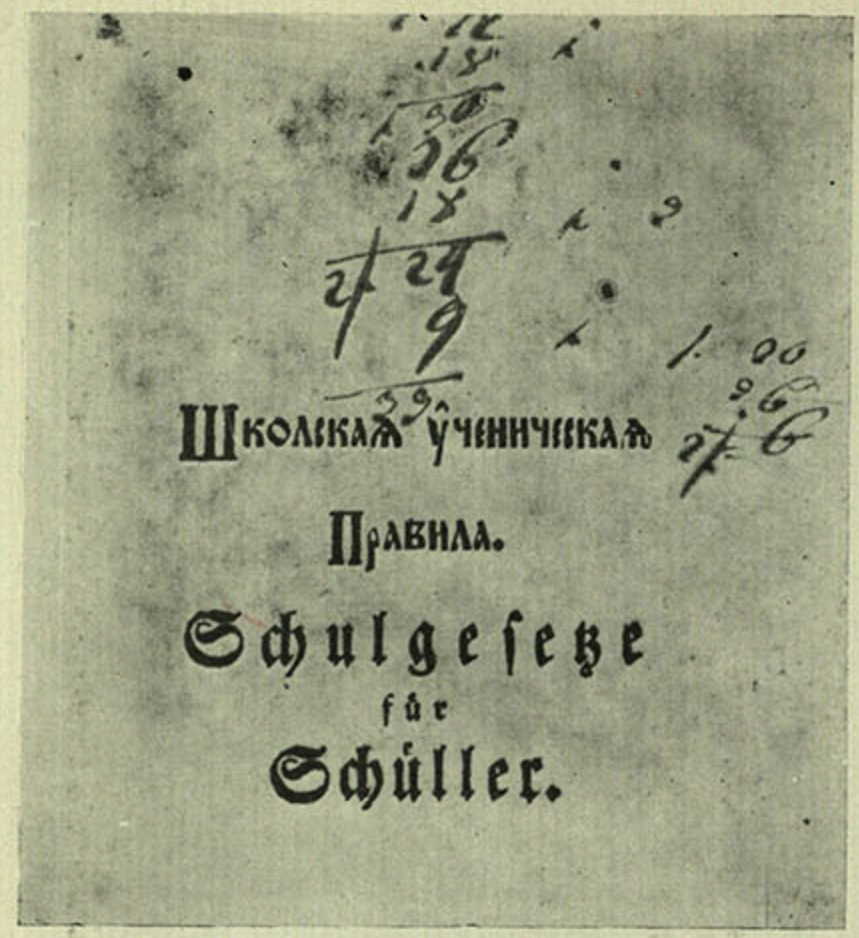
Школскаѧ ученическаѧ
Правила.
Schulgeſetze
für
Schüller.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 15: II. Wie die Schüler in die Schule gehen, allda sich verhalten, und aus Schule gehen.

Стр. 30: III. Какъ ученицы въ прочемъ обхожденіи своемъ внѣ школи, и ц[є]ркви водитсѧ имѣтъ.

Стр. 31: III. Wie die Schüler ausser der Schule und Kirche sich im übrigen zu betragen haben.

У Каталогу Стефана Новаковића, који је изишао 30 септембра 1793, наведена је и ова књижица; према томе, морала је изићи пре Каталога. Шафарик бележи Школска правила штампана у Будиму (бр. 793), што је несумњиво неко доцније издање.

Цена: кр. 3 (Кат. Новаковићев), кр. 2 (Кат. будим. 1796, 1798).

Лит.: [Каталог] При Стефанѣ Благородномъ ѡ Новаковић, въ Славенно-Сербской Валахіиской, и восточныхъ языкѡвъ Привилег. Тypографїи [...] находятся [...] Книги [...] по приложенной цѣнѣ. [1793], прилог 80, бр. Славенно-Сербскія вѣдомости из 1793, [1]. — *Новаковић*, 3226.

Гимназијска библиотека, Ср. Карловци.

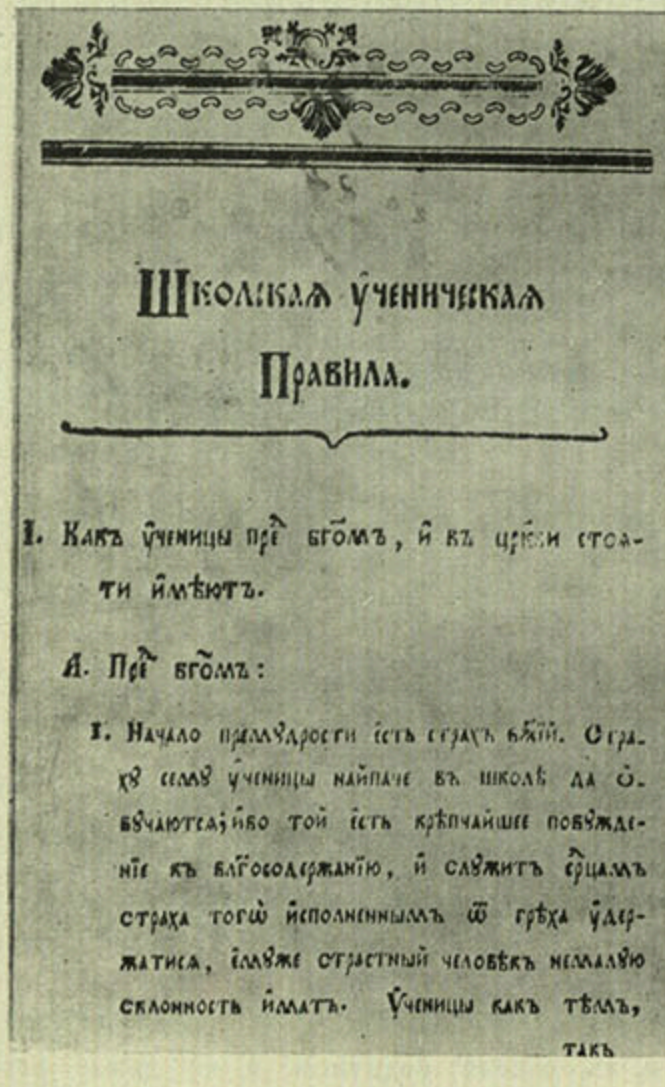
Школскаѧ ученическаѧ
Правила.

I. Какъ ученицы прѣдъ бгомъ, и къ цр҃кви стоати имѣютъ.

A. Прѣдъ бгомъ:

1. Начало премудрости єстъ страхъ бжїй. Страхъ сеѧ ученицы найпаче въ школѣ да обучаютсѧ; ибо той єстъ крѣпчайшее побужденіе къ благосодержанію, и служитъ срцамъ страха тогѡ исполненнымъ ѡ грѣха удержатиса, ежеже страстный человѣкъ немалую склонность имать. Ученицы как тѣлъ, так

Прве стране текста, стр. [2].

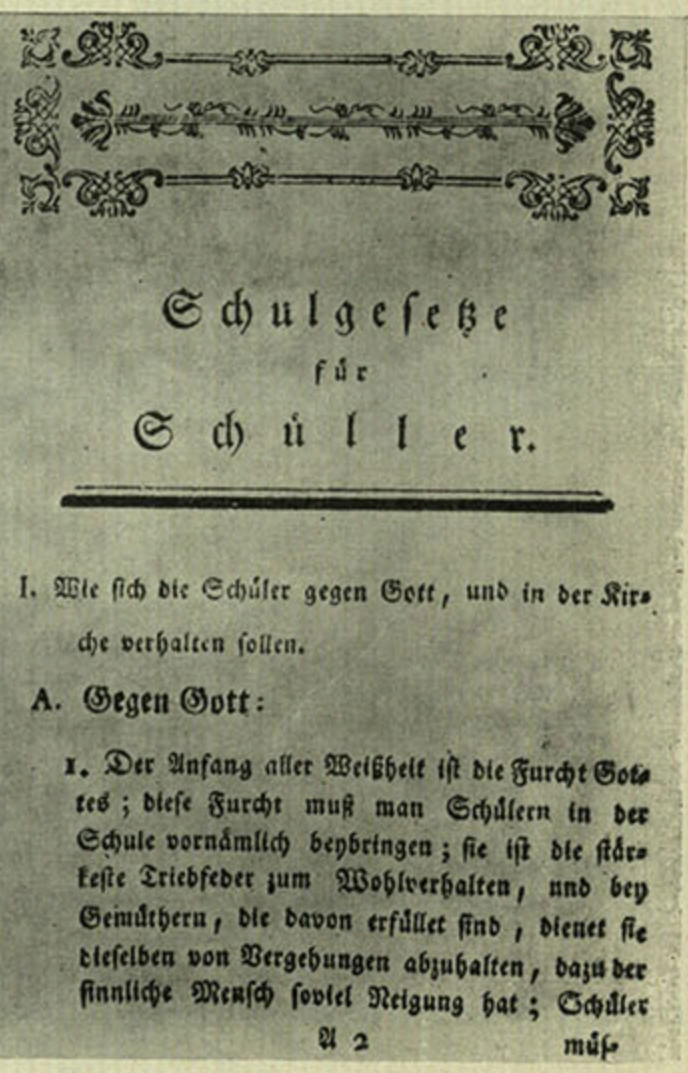
Schulgeſetze
für
Schüller.

I. Wie ſich die Schüler gegen Gott, und in der Kirche verhalten ſollen.

A. Gegen Gott:

1. Der Anfang aller Weißheit iſt die Furcht Gottes; dieſe Furcht muß man Schülern in der Schule vornämlich beybringen; ſie iſt die ſtärkeſte Triebfeder zum Wohlverhalten, und bey Gemüthern, die davon erfüllet ſind, dienet ſie dieſelben von Vergehungen abzuhalten, dazu der ſinnliche Menſch ſoviel Neigung hat; Schüler

A 2 müſ-

Прве стране текста, стр. [3].

1793

266. БУКВАР. Къ Кѣнигѣ, при... Стефанѣ ѿ Новаковичъ, 1793.

Стр. 46 + [1, залепљена за корице]; грешке у пагинацији: стр. 33 прескочена, а стр. 39 и 40 означене као 40; пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони, први без сигнатуре, други и трећи са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2 — C, C_2); кустода. Брош. 170 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

I, II 1770. — III 1774. — IV 1780. — V 1781. — VI 1782. — VII 1785. — VIII 1786. — IX 1787. — X 1788. — XI 1789. — XII 1792. — XIII издање. — XIV 1796. — XV 1798.

Лит.: *Ђ. Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 210.

БГМ. — СКЗ (непотпуно).

БУКВАРЪ
РАДИ
ОБРАЗОВАЊА ЮНОШЕ-
СТВА ВЪ ХУНГАРСКОМЪ
КРАЉЕВСТВѢ, И ПРИСОВОКУПЛЕНИ-
ВЫХЪ ЄМЪ ПРОВИНЦІЯ-
Съ дозволе́нїемъ правительствующихъ.
ВЪ ВѢНИ,
при Г. Стефанѣ ѿ Новаковичъ,
въ Славянно - Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи
1793.

Насловна страна, стр. [1].→

267. [ВЕЗИЛИЋ, Алексије]: РѢЧНИКЪ МАЛЫЙ.
Къ Кѣнигѣ, при... Стефанѣ ѿ Новаковичъ, 1793.

Стр. 104, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (U_2, последњи F, F_2), на крају дуернион са сигнатуром G; загл. украс 1, виньете на стр. 1, 3; текст лево немачки готицом и транскрибован црквеном ћирилицом, лево славеносрпски црквеном ћирилицом; кустода немачка готицом. Брош. 177 × 105.

Садржај: Стр. 3: ѺБ Б[о]жествѣ, и Вѣцѣхъ, паже Б[о]жїм Слѫжбы касаютсѧ.

Стр. 73: Ради оупражденїм Юности.

Писца је утврдио Д. Руварац, али не сасвим поуздано.

I издање. — II 1806. — III 1814.

Цена: кр. 15 (Кат. Новаковићев), кр. 10 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 30 (Д. Руварац).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 355. — *Новаковић*, 134. — *Д. Руварац*, Прилози за историју књижевности. I Допуна Бијографији и библиографии Алексија Везиљића. Бранково коло, XVI (1910), 157. — *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. Београд, 1923, 317.

БГМ. — Градска библиотека, Вршац (непотпуно).

РѢЧНИКЪ
МАЛЫЙ:
Das iſt
Kleines Wörterbuch.
Ѳ. М.
Съ дозволеніемъ правительствующихъ.
КЪ КѢНИѢ,
при Г. Стефанѣ Ѡ Новаковичъ,
въ Славенно - Сербской, Валахійской и Восточныхъ Изъ[illegible] Типографіи.
1792

←*Насловна страна, стр. [1].*

268. ВУЈАНОВСКИ, Стефан: **РУКОВОДСТВО КО ПРАВОГЛАГОЛАНІЮ И ПРАВОПИСАНІЮ.** **Къ Кіеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.**

Стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, на крају D. D_2); кустода. 182 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

У истој години налазимо два издања ове школске књиге. Штампарски слог је различан. Ортографски, овде је ѵ, а не оу. Затим, част II је на стр. 18, III на стр. 21 и По азвуцѣ написаніе на стр. 38. Тешко је утврдити ред издања.

I издање. — II 1793.

Цена: кр. 15 (Кат. Новаковићев), кр. 8 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 316. — *Новаковић*, 123.

НББ. — БМС. — СКЗ.

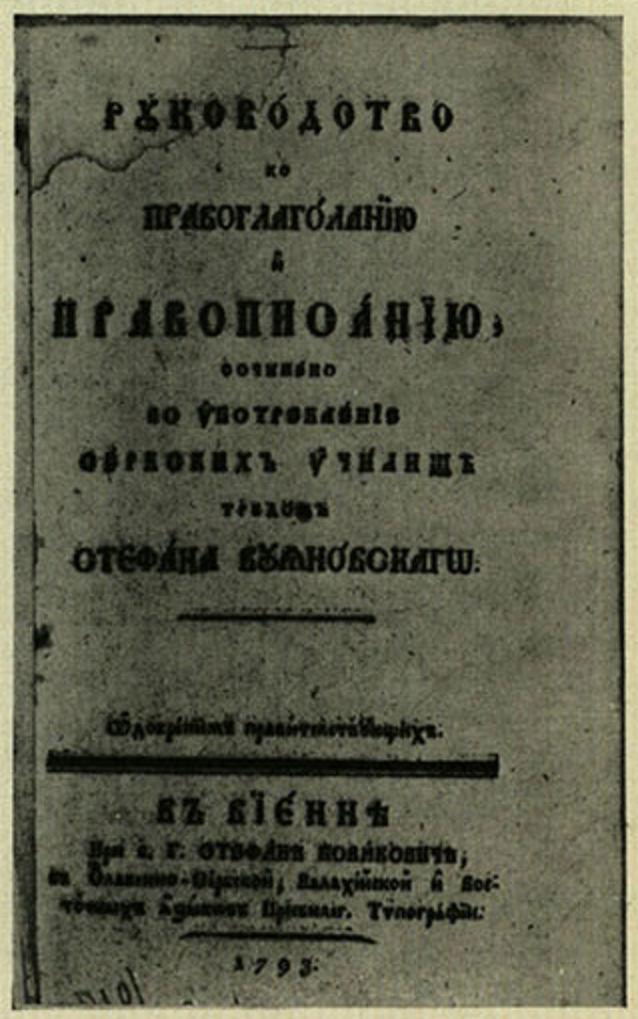
РЪКОВОДСТВО
КО
ПРАВОГЛАГОЛАНІЮ
И
ПРАВОПИСАНІЮ,
ОСОБЛИВО
ВО УПОТРЕБЛЕНІЕ
ОБРАЗОВАНІЯХЪ УЧИЛИЩЪ
ТРУДОМЪ
ОТЕЦА ВУЈАНОВСКАГО.
Съ дозволеніемъ правительствующихъ.
КЪ КІЄННѢ
При в. г. Стефанѣ Новаковичѣ,
въ Славенно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Будимскихъ Привилег. Типографіи.
1793.

Насловна страна, стр. [1].→

269. ВУЈАНОВСКИ, Стефан: **РУКОВОДСТВО КО ПРАВОГЛАГОЛАНІЮ И ПРАВОПИСАНІЮ.** Къ Кѣннѣ, при... Стефану ѿ Новаковичъ, 1793.

Стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, на крају D, D_2); кустода. Оригинални карт. повез. 182 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ЧАСТЬ ПЕРВАЯ. ѺПРАВОГЛАГОЛАНІИ**

Стр. 19: **ЧАСТЬ ВТОРАЯ. ѺГласовдареній.**

Стр. 22: **ЧАСТЬ ТРЕТІЯ. ѺПравописанїи.**

Стр. 42: **По азвѣцѣ написанїе Реченній многихъ[...]**

I 1793. — II издање (?).

БГМ.

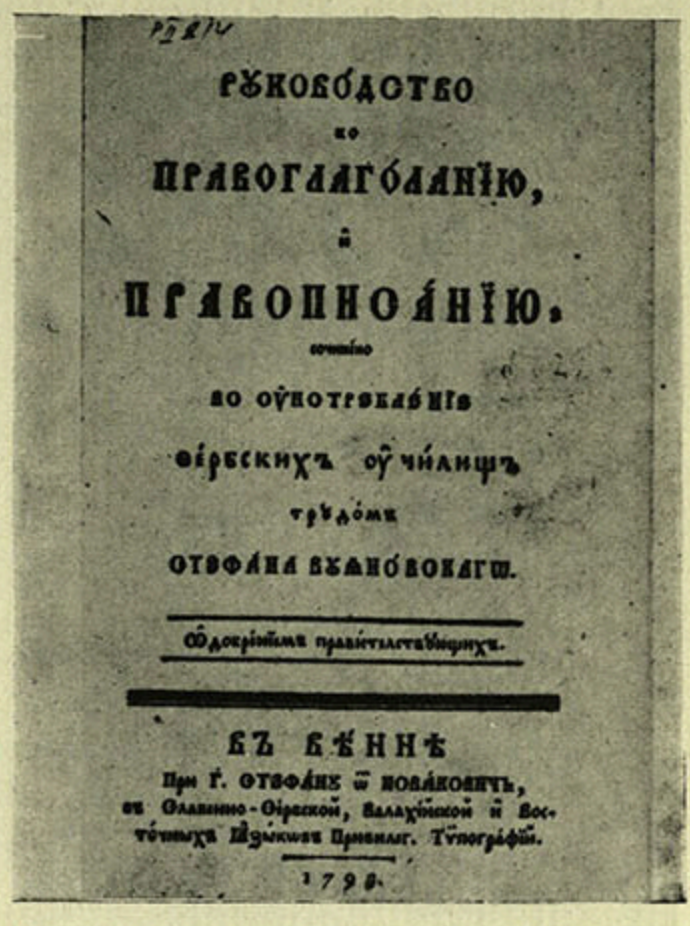
РУКОВОДСТВО
КО
ПРАВОГЛАГОЛАНІЮ,
И
ПРАВОПИСАНІЮ,
ОСОБЛИВО
ПО ОУПОТРЕБЛЕНІЮ
ОІЕРЕСКИХЪ ОУЧИЛИЩЪ
ТРУДОМЪ
ОТЕФАНА ВУКАНОВОКАГШ.
ѺДОКРІЛЛЮМЪ ПРАВИТЕЛСТВУЮЩИХЪ.
ВЪ КѢННѢ
При Г. ОТЕФАНѢ ѾНОВАКОВИЧѢ,
въ Славянно-Ілірской, Валахійской и Восточныхъ Державныхъ Привилег. Типографіи.
1793.

Насловна страна, стр. [1].→

270. [ГЕПХАРДИ, Лудвиг, Албрехт]: **КРАТКАЯ СЕРБЛІИ, РАССІИ, БОСНЫ И РАМЫ КРАЛЕВСТЕЪ ИСТОРІЯ.** Съ нѣмецкаго... преведенная... Іоанномъ Раичемъ. Въ Кіеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.

Стр. 225 + [2], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем, први табак је без сигнатуре (B, B_2 последњи O, O_2), на крају 2 л., први сигниран „(P)“, други без сигнатуре; загл. украса 2; кустода. 186 × 110.

Садржај: Стр. 3: [Посвета Митрополиту Стефану Стратимировићу].

Стр. 5: **Ваше Превосходителство!**

Стр. 7: **ЧАСТЬ I. ѺСЕРБЛІИ И РАССІИ.**

Стр. 159: **ЧАСТЬ II. ѺБОСНЫ, РАМЫ, и Херцеговини.**

Стр. [1]: **НАЧЕРТАНІЕ Вещей главныхъ въ Книжицы сей находящихся.**

Наслов оригинала: „Geschichte der Königreiche Servien, Raszien, Bosnien und Rama.“ [У делу:] Allgemeine Weltgeschicte. Nach dem Plan Wilh. Guthrie und Joh. Gray und anderer

КРАТКАЯ
ОБЩЕЙ, РАССІЙ, БОСНЫ, И РАМЫ
КРАЛЕВСТЕЪ
ИСТОРІЯ
ПО ПЛАНУ
ВИЛХЕЛЬМА ГУТРІЯ, И ІОАННА ГРЕЯ
И ПО ДРУГИМЪ
ЧЕСТНЫХЪ АНГЛІЧАНЪ
УТОТОВЛЕННАЯ
ВЪ 55-ТОМА ОБЩЕОТЕЧЕСТВЕННАЯ ИСТОРІЯ
ИЗЯТАЯ
И СЪ НѢМЕЦКАГО НА СЛАВЯНОЛЮБНЫЙ ЯЗЫКЪ
ПРЕВЕДЕННАЯ
И МЕСТНЫМИ ПРИЛОЖЕНІЯМИ ДОПОЛНЕННАЯ
ІОАННОМЪ РАИЧЕМЪ
АРХІМАНДРІТОМЪ.
ВЪ КІЕВѢ
1793.

Насловна страна, стр. [1].→

gelehrten Engländer entworfen, ausgearbeitet, und aus den besten Schriftstellern gezogen von Ludvig Albrecht Gebhardi. Fünf und fünfzigster Band. Brünn, gedruckt bei Joseph Georg Trassler, und im Verlage F. A. Schrämbls. 1788.

Цена: кр. 45 (Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 79; Кат. Стефана Новаковића), кр. 30 (Кат. будимски 1798), кр. 45 (Кат. Каулицијин, Кат. будимски 1807/8), кр. 36 (Миловуков Книгоименик).

Лит.: *F. Pešić,* Jovana Rajića „Kratka istorija" srpska (1793) i njen izvor. Прилози за књижевност, IV (1924), 92—104. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик,* 649. — *Новаковић,* 131. — *Ундольский,* 2993.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ. — Библ. Српске општине, Трст.

271. [ГЕСНЕР, Саломон]: **ЗАБАВЛЕНІЄ ЄДИНАГѠ ЛѢТНАГѠ ѲТРА.**
[Прев. с немачког Григорије Трлајић]. **Къ Кіевѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ,** 1793.

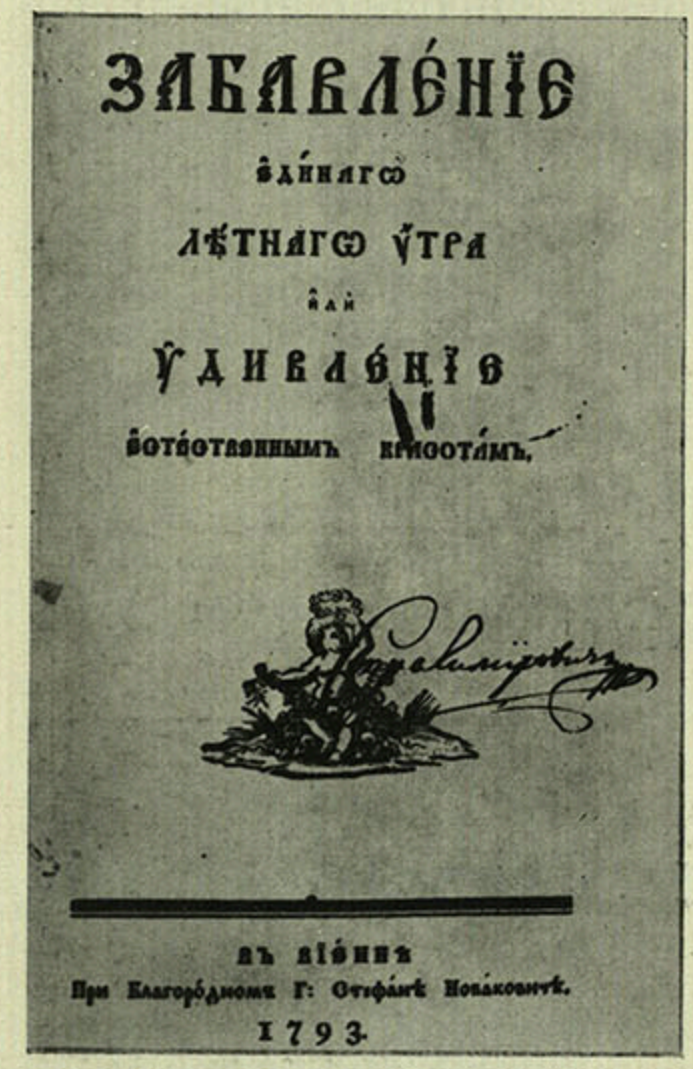
ЗАБАВЛЕ́НІЄ
ѢДИ́НАГѠ
ЛѢТНАГѠ ѲТРА
ѢЛИ
ѲДИВЛЕ́НІЄ
ВОТѢ́ОТАВНЫМЪ КНИОТА́МЪ.
Къ Кіе́ннѣ
При Благоро́дномъ Г: Стефа́нѣ Новако́вичѣ.
1793.

Насловна страна, стр. 1.

Стр. 91+[3], пагинација арапска, насловни л. посебан, кватерниони, први табак са ћирилском црквеном сигнатуром (А), остали са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (B, B_2, на крају F, F_2); виньете на стр. 1, 15; кустода. 190 × 112.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: [Посвета] **ВАСІЛІЮ ПАНТАЗИЧѢ.**

Стр. 15: [Текст идиле].

Стр. 29: **Изъсненіе нѣкоторыхъ рѣчей въ сочиненіи семъ находящихся, и имъ подобныхъ.**

Стр. 58: **Увѣщаніе, представляющее Серблемъ причинопобѫжденіа къ присвоенію себѣ Славенскаго Ѧзыка своего.**

Стр. [1]: **Погрѣшности.**

Књига је објављена анонимно, а преводилац је Григорије Трлајић. У Славеносербским Вједомостима књига је забележена као оригинал Трлајићев. Писца је утврдио Павле Поповић.

Цена: кр. 18 (Славенно-сербскія Вѣдомости, 1793, бр. 79), кр. 15 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 79. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик,* 491. — *Новаковић,* 137. — *Ундольский,* 2991. — *P. Popović,* Grigorije Trlajić et Salomon Gesner. Archiv für slavische Philologie, XXXVI (1915), 182—185.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

272. [ЈОСИЋ, Козма]: **ТОРЖЕСТВЕННЫЙ ИСПЫТЪ.**
Къ Кіевѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, [1793].

Стр. [8], 1 дуернион са сигнатуром)(2; загл. украс 1; кустода. 213 × 174.

Текст црквеном ћирилицом.

По извештају рецензента „St" у Шедијусовом часопису од 1803, К. Јосић је издавао „Glückwünsche seiner Schüler, Ankündigungen oder Einladungen zu seinen Prüfungen 2 mal

des Jahres von 1792 angefangend (also 20 Stück jedes gewöhnlich 1 Bogen)", до 1802. Од ових позива и извештаја нашли смо свега четири, а од поздравних говора на испиту само један. Угледајући се на Јосића, и други учитељи су издавали сличне извештаје: у Сент-Андреји, Темишвару, Кањижи, Сегедину, Вршцу, и Осеку. Од тих извештаја нашли смо сегедински, вршачки и осечки. Докле и колико је ових издато, није нам познато. Ово би требало да буде Јосићев трећи извештај.

Лит.: *Шафарик*, 791. — *Новаковић*, 139. — Zeitschrift von und für Ungern zur Beförderung der vaterländischen Geschichte, Erdkunde und Literatur. Hrgb. v. Lundw. v. Schedius. Bd. III 1, Pesth, 1802, 62—63.

БМС. — БГМ.

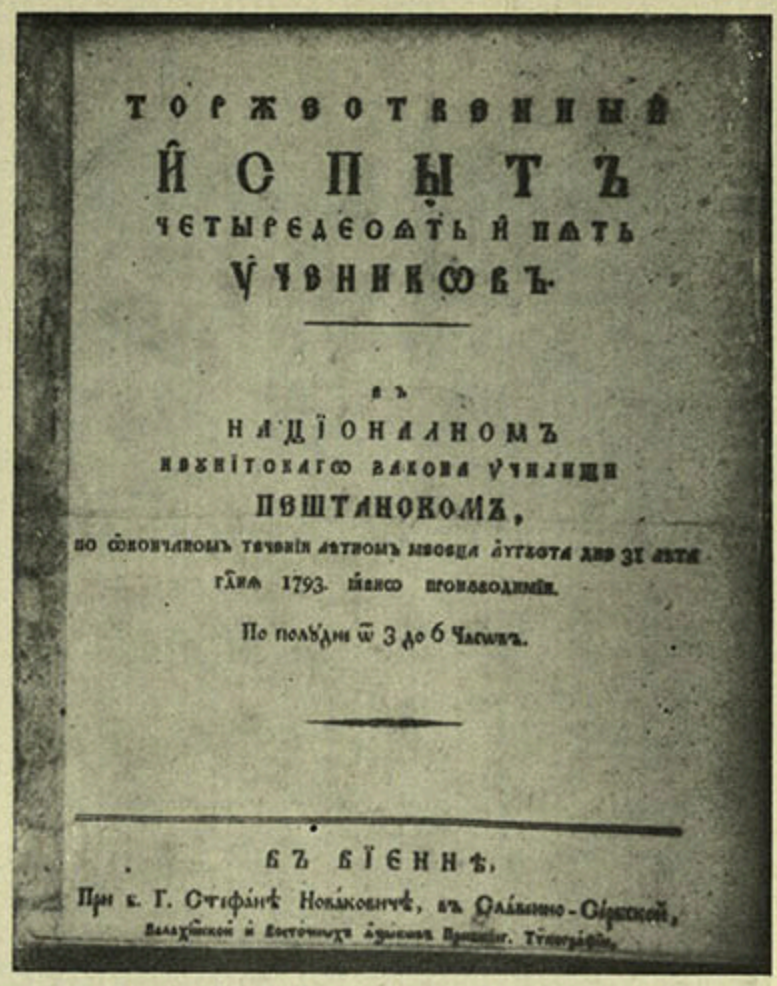

ТОРЖЕСТВЕННЫЙ
ИСПЫТЪ
ЧЕТЫРЕДЕСЯТЬ И ПЯТЬ
УЧЕНИКОВЪ

ВЪ
НАЦІОНАЛНОМЪ
НОВОУСТРОЕННАГО ВЕЛИКОВАРАДИНСКАГО УЧИЛИЩА
ПЕШТАНСКОМЪ,
ПО ОКОНЧАНІИ ТЕЧЕНІЯ ЛЕТНЯГО МѢСЯЦА АВГУСТА ДНЯ 31 ЛЕТА
ГДНЯ 1793. ИМЕНО ПРОИЗВОДИМЫЯ.

По полудни отъ 3 до 6 Часовъ.

ВЪ ВІЕННѢ,
При к. К. Стефанѣ Новаковичѣ, въ Славяно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Церквей Принтер. Типографіи.

Насловна страна, стр. [1].→

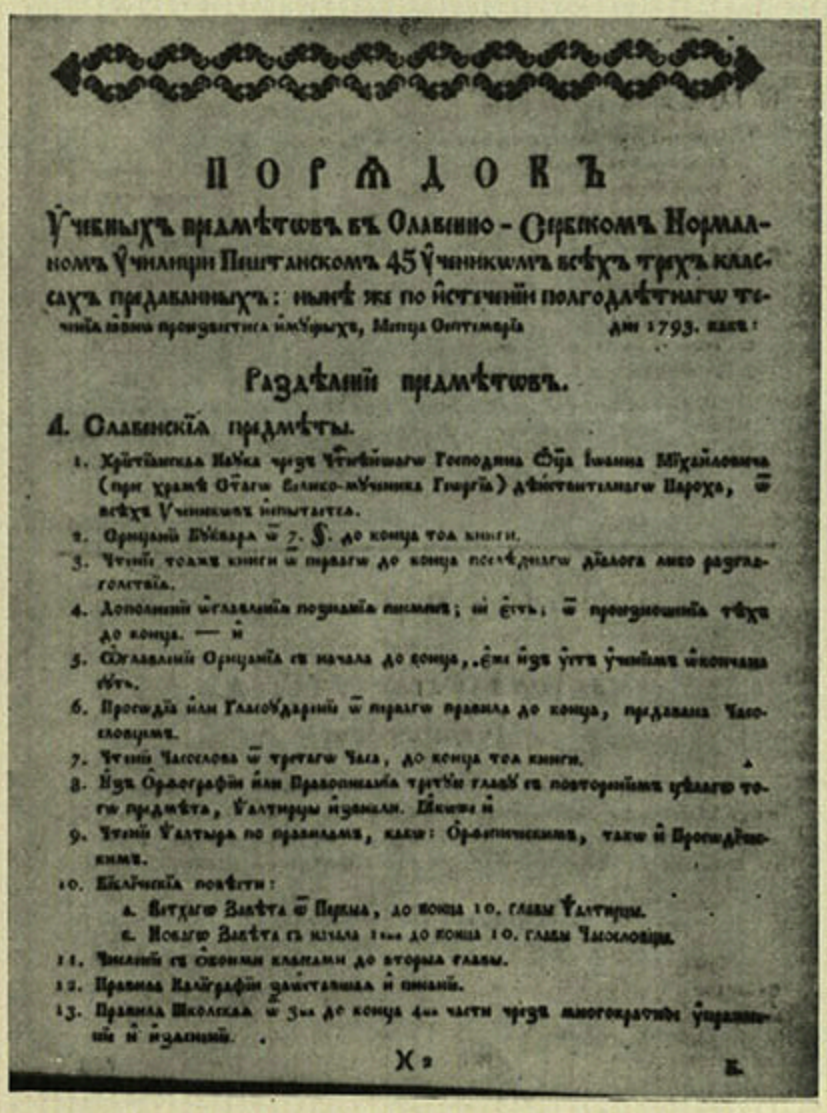

ПОРЯДОКЪ
Учебныхъ предметовъ въ Славяно-Сербскомъ Нормальномъ Училищи Пештанскомъ 45 Ученикомъ всѣхъ трехъ классахъ предавныхъ: нынѣ же по истечении полугодичнаго тѣчения явнымъ производителемъ имѣющихъ, Месца Септембра дня 1793. лѣта:

Раздѣленій предметовъ.

А. Славянскія предметы.

1. Христіанская Наука чрезъ Чтителнаго Господина Отца Іоанна Михайловича (при храмѣ Отца Великомученика Георгія) Действительнаго Пароха, отъ всѣхъ Ученикомъ испытателя.
2. Орисаній Букваря отъ 7. §. до конца тоя книги.
3. Чтеній тоежъ книги отъ перваго до конца послѣдняго Діалога лико разуметельнаго.
4. Дополняній отдѣленія подписанія писмень; ни сѣтъ; отъ произношенія тѣхъ до конца. — и
5. Отдѣленій Орисанія отъ начала до конца, ежи нудъ ученіе ученіемъ окончана бутъ.
6. Просодіи или Гласоударній отъ перваго правила до конца, предавана Часословцемъ.
7. Чтеній Часослова отъ третяго Часа, до конца тоя книги.
8. Нудъ Орографіи или Правописанія третіи главѣ съ повторенімъ цѣлаго того предмета, Псалтирью изданнаи. Шкотъ и
9. Чтеній Псалтыря по правилами, каки: Орологическимъ, такожъ и Просодическимъ.
10. Библейскія повѣсти:
    a. Ветхаго Завѣта отъ Перима, до конца 10. главы Псалтирю.
    b. Новаго Завѣта съ начала 1ма до конца 10. главы Часословца.
11. Чтеній съ осмими кланами до вторыя главы.
12. Правила Каллиграфіи даютельная и писаній.
13. Правила Школскаа отъ 3ма до конца 4ма части чрезъ многократни упражненій и изданій.

Х 2 Б.

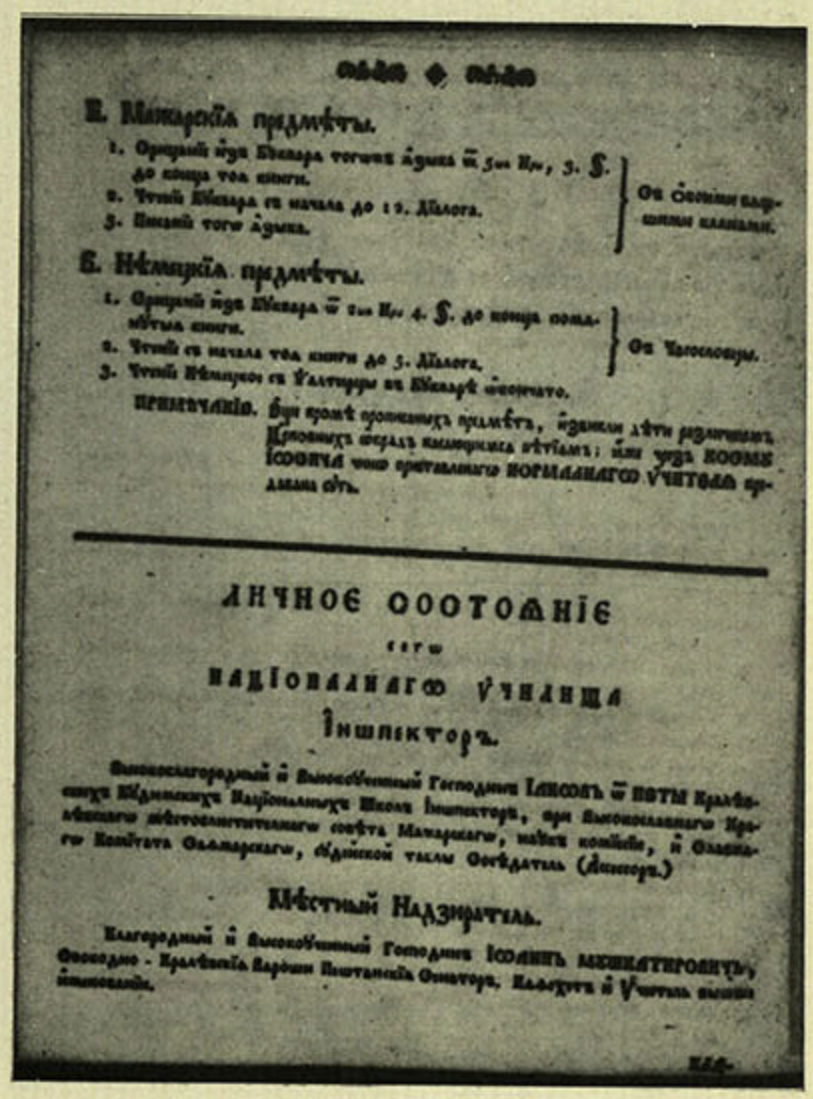

Б. Маіорскія предметы.

1. Орисаній нудъ Букваря тогожъ дѣлка отъ 5ма Но., 3. §. до конца тоя книги.
2. Чтеній Букваря съ начала до 19. Діалога.
3. Писаній того дѣлка.

} Отъ осмими кланами.

Б. Нѣмецкія предметы.

1. Орисаній нудъ Букваря отъ 1ма Но. 4. §. до конца помалутыя книги.
2. Чтеній съ начала тоя книги до 3. Діалога.
3. Чтеній Нѣмецкой съ Псалтыря въ Букварѣ обозначеного.

} Отъ Часословцы.

Примѣчаніе. Буи кромѣ опомянутыхъ предметъ, нудяни дѣти различныхъ Церковныхъ обрядъ наученіемъ отцами; или чрезъ кождое особнуа тоже приставленаго Нормалнаго Учителя предавана суть.

ЛИЧНОЕ СОСТОЯНІЕ
СЕГО
НАЦІОНАЛНАГО УЧИЛИЩА
Іншпектора.

Высокоблагородный и Высокоучений Господинъ Іаковъ отъ Нови Краљевскихъ Ѳилипскихъ Національныхъ Школъ Іншпекторъ, при Высокославномъ Краљевскомъ Намѣстителствителномъ совѣта Маіорскаго, нашей комиссіи, и Славянскаго Комитета Оламарскаго, судейской такожъ Совѣдатель (Ассесоръ.)

Мѣстный Надзиратель.

Благородный и Высокоучений Господинъ Іоаннъ Мекинатровичъ, Свободно - Краљевскія Вароши Пештанскія Сенатора. Каласуть и Учитель высшихъ отношеній.

Школски предмети, стр. [3].

Школски предмети, стр. [4].

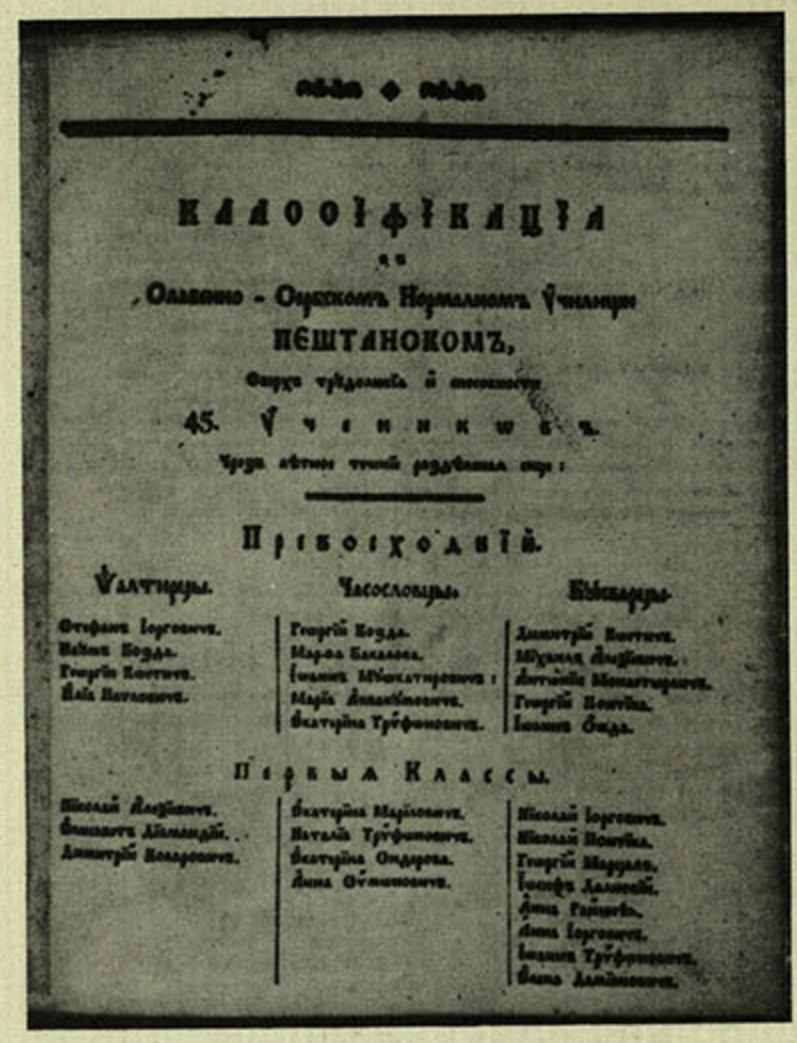

КЛАССІФІКАЦІЯ

ВЪ

Олавяно - Сирмскомъ Нормальномъ Училищи

ПЕШТАНОКОМЪ,

Сирѣчь трудолюбія и способности

45. Ученикшевъ.

Чрезъ лѣтнее ученій разсмотрѣніе сіе:

Преіхожденіе.

Ѵалтирцы. Часословцы. Библіарцы.

Отецъ Іорговичъ. Георгій Бодя. Димитрій Бостичъ.
Павелъ Бодя. Марко Бакалецъ. Михаилъ Анджинъ.
Георгій Бостичъ. Іоаннъ Мишкатировичъ. Антоній Монастирацкій.
Илія Павловичъ. Марія Аполлиновичъ. Георгій Поповъ.
Екатерина Трѣфоновичъ. Іоаннъ Сида.

Первыя Классы.

Шіколай Алексіевичъ. Екатерина Маріновичъ. Шіколай Іорговичъ.
Емануилъ Аѳанасій. Наталія Трѣфоновичъ. Шіколай Поповъ.
Димитрій Болдировичъ. Екатерина Сидорова. Георгій Марулъ.
Анна Отмановичъ. Іосифъ Далиовій.
Анна Гаюшъ.
Анна Іорговичъ.
Іоаннъ Трѣфоновичъ.
Павелъ Далиновичъ.

Класификација ученика, стр. [5].

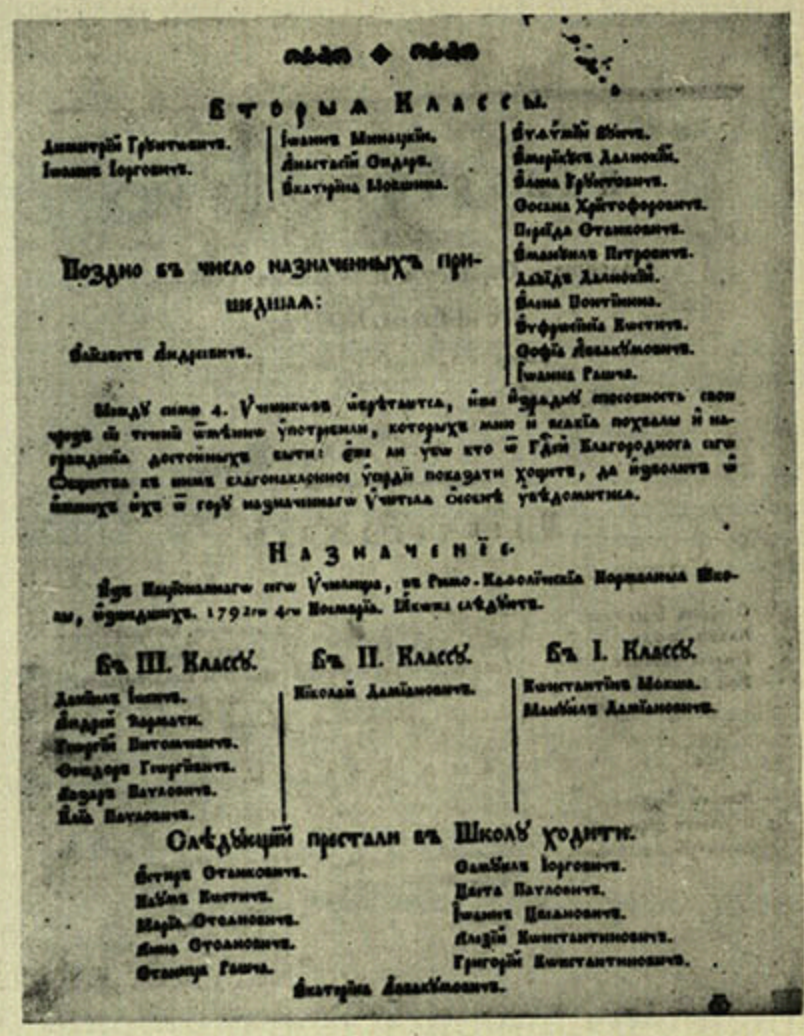

Второмъ Классы.

Димитрій Грѣтовичъ. Іоаннъ Мишкатіевъ. Емануилъ Бостичъ.
Іоаннъ Іорговичъ. Аѳанасій Сидеръ. Аѳанасій Далиовій.
Екатерина Мошкина. Елена Грѣтовичъ.
Осана Хрѣтофоровичъ.
Передра Отмановичъ.
Емануилъ Петровичъ.
Алексѣй Далиовій.
Елена Поповичъ.
Ѳеофилъ Костичъ.
Софія Аполлиновичъ.
Іоаннъ Гаюшъ.

Позднѣ въ число назначенныхъ пришедшая:

Евдокія Андреевичъ.

Между сими 4. Ученика оказавшіе, ими ѣздавъ способность свою чрезъ сіе точнѣ отмѣнно употребили, которыхъ мы и велія похвалы и награжденія достойныхъ быти: ежели ли усе кто о Гдѣ Благородного сего Сирѣтства къ симъ благонадежное усердіе показати хощете, да изволите о вышнихъ сихъ о горѣ назначенаго Ученика своею увѣдомитіа.

Назначеніе.

Изъ Національнаго сего Ученика, въ Римо-Католическія Нормальныя Школы, отшедшихъ. 1792го 4го Новембра. Шіколи слѣдѣющіе.

Въ III. Классѣ. Въ II. Классѣ. Въ I. Классѣ.

Данійлъ Іовичъ. Шіколай Далиановичъ. Константинъ Мокша.
Андрей Вармати. Емануилъ Далиановичъ.
Георгій Витомировичъ.
Ѳеодоръ Георгіевичъ.
Аѳанасій Павловичъ.
Илія Павловичъ.

Слѣдующіи престали въ Школу ходити.

Петръ Отмановичъ. Аѳанасій Іорговичъ.
Павелъ Костичъ. Цвета Павловичъ.
Марія Отолановичъ. Іоаннъ Цвиловичъ.
Анна Отолановичъ. Алексѣй Константиновичъ.
Остоя Гаюшъ. Григорій Константиновичъ.
Екатерина Аполлиновичъ.

Класификација ученика, стр. [6].

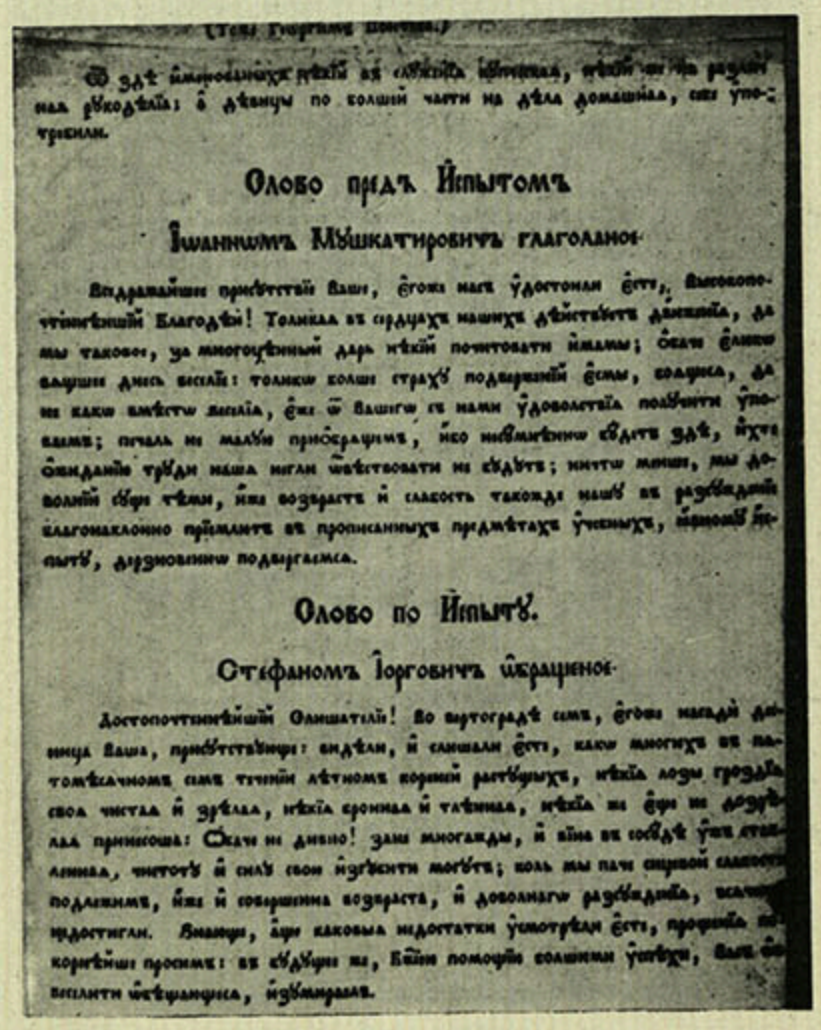

(Отъ Георгія Поповича.)

Ѡ сихъ имѣющихъ предъ васъ слышать вѣдомыя, нѣкій от васъ разумѣнна рѣкодѣлія: а дѣвицы по колиій части на дѣла домашнія, сіи упо-требленіи.

Слово предъ Испытомъ

Іоанномъ Мушкатировичъ глаголаное.

Вседражайшіи присутствіи ваши, ѣгожи наче удостоили ѣсте, высокопочтеннѣйшій Благодѣи! Толикая въ сердцахъ нашихъ дѣйствуетъ движенія, да мы такового, за многоцѣнный даръ нѣкій почитовати имамы; ѡбаче ѣлишнія дивъ весіи: толики колиі страхъ подвигшій ѣсмы, сколіся, да не какіи вмѣсто весіа, ѣжи ѡ вашемъ съ нами удовольствіи полѣзти упо-ваемъ; печаль ны малѣи прискрашимъ, нѣко невмѣнно сѣдите здѣ, нѣже ѡнѣданіе трудъ наша нигли ѡвѣствовати ны сѣдѣте; ничто мнѣи, мы до-волніи сѣри тѣми, ѣжи возрасте и славоть такожде нашѣ въ разумѣніи благонаклонно пріимлите въ прописанныхъ предметахъ ученыхъ, нѣкоимъ ис-пытѣ, дерзновенно подвергаемся.

Слово по Испытѣ.

Стіфаномъ Іорговичъ ѡбращеное.

Достопочтеннѣйшій Олнштатій! Во вертоградѣ семъ, ѣгожи насади дѣ-вица ваша, присутствующе: видѣли, и слышали ѣсте, какіи многихъ въ по-томъкалочномъ семъ тучнѣи лѣтномъ корнеи растущихъ, нѣкія лозы гроздія свои чистыя и зрѣлыя, нѣкія еронныя и тлѣнныя, нѣкія ни ѣсте ни дождя-ла принесоша: Ѡкаи ни дивно! здѣ многанды, и вѣна въ господѣ ѵшъ стяжа-лиша, чистотѣ и силѣ свои ѡдѣяти могуте; коль мы паче сицевой славѣ подлежимъ, ѣжи и совершенна возраста, и довольнаго разумѣнія, всячи недостигли. Знаемъ, ѣдіи каковыа недостатки ѵпотребляи ѣсте, прощенія по-коритѣйше просимъ: въ сѣдѣніи же, Ѣйѣи помощіи сплошими ѵтѣхи, быти ѡ-вѣщанныя, ѡдѣлаемся.

Реч пре и после испита, стр. [7].

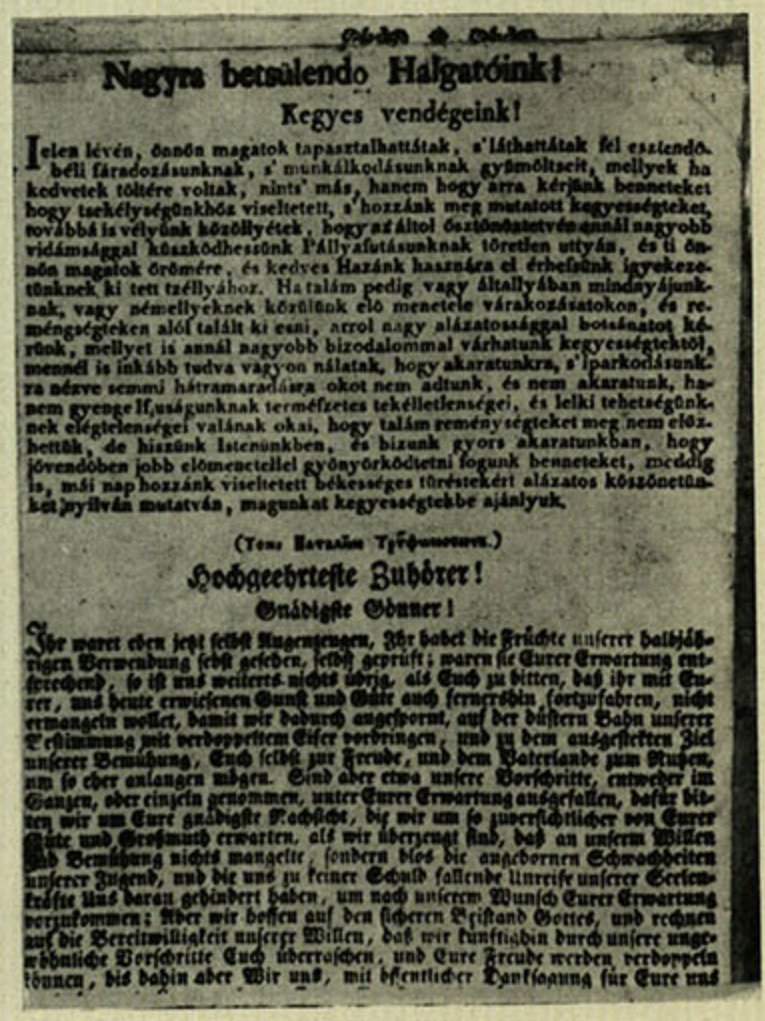

Nagyra betsülendo Halgatóink!

Kegyes vendégeink!

Jelen lévén, önön magatok tapasztalhattátok, s' láthattátok fel esztendőbéli fáradozásunknak, s' munkálkodásunknak gyümöltseit, mellyek ha kedvetek töltére voltak, nints' más, hanem hogy arra kérjünk benneteket hogy tselélységünkhöz viseltetett, s'hozzánk meg mutatott kegyességteket, továbbá is vélyünk közöllyétek, hogy az által ösztönöztetvén annál nagyobb vidámsággal küszködhessünk Pályafutásunknak töretlen uttyán, és ti önnön magatok örömére, és kedves Hazánk hasznára el érhessünk igyekezetünknek ki tett tzéllyához. Ha talám pedig vagy általlyában mindnyájunknak, vagy némellyeknek körülünk elö menetele várakozásatokon, és reménségteken alól találtatik ki esni, arrol nagy aláztossággal botsánatot kérünk, mellyet is annál nagyobb bizodalommal várhatunk kegyességtektöl, mennél is inkább tudva vagyon nálatok, hogy akaratunkra, s' iparkodásunkra nézve semmi hátramaradásra okot nem adtunk, és nem akaratunk, hanem gyenge lsúságunknak természetes tekélletlenségei, és lelki tehetségünknek elégtelenségei valának okai, hogy talám reménységteket meg nem elözhettük, de hiszünk Istenünkben, és bizunk gyors akaratunkban, hogy jövendöben jobb elömenetellel gyönyörködtetni fogunk benneteket, meddig is, más nap hozzánk viseltetett békességes törésteként aláztatos köszönetünket nyilván mutatván, magunkat kegyességtekbe ajánlyuk.

(Tens: Natalia Trifonovits.)

Hochgeehrteste Zuhörer!

Gnädigste Gönner!

Ihr waret eben jetzt selbst Augenzeugen, Ihr habet die Früchte unserer halbjährigen Verwendung selbst gesehen, selbst geprüft; waren sie Eurer Erwartung entsprechend, so ist uns weiters nichts übrig, als Euch zu bitten, daß ihr mit Eurer, uns heute erwiesenen Gunst und Güte auch fernerhin fortzufahren, nicht ermangeln wollet, damit wir dadurch angespornt, auf der düstern Bahn unserer Bestimmung mit verdoppeltem Eifer vordringen, und zu dem ausgesteckten Ziel unserer Bemühung, Euch selbst zur Freude, und dem Vaterlande zum Ruhen, um so eher anlangen mögen. Sind aber etwa unsere Vorschritte, entweder im Ganzen, oder einzeln genommen, unter Eurer Erwartung ausgefallen, dafür bitten wir um Eure gnädigste Nachsicht, die wir um so zuversichtlicher von Eurer Güte und Grosmuth erwarten, als wir überzeugt sind, daß an unserm Willen und Bemühung nichts mangelte, sondern blos die angebornen Schwachheiten unserer Jugend, und die uns zu keiner Schuld fallende Unreife unserer Seelenkräfte Uns daran gehindert haben, um noch unserem Wunsch Eurer Erwartung vorzukommen; Aber wir hoffen auf den sicheren Beistand Gottes, und rechnen auf die Bereitwilligkeit unserer Willen, daß wir künftighin durch unsere ungewöhnliche Vorschritte Euch überraschen, und Eure Freude werden verdoppeln können, bis dahin aber Wir uns, mit öffentlicher Danksagung für Eure uns

Реч пре и после испита, стр. [8].

273. КАЛЕНДАР ВЕЛИКИ СЕРБСКИ ЗА 1794 ЉЕТО.
[Беч, код Стефана Новаковића, 1793].

Календаръ великіи Сербскіи за 1794 лѣто.

Дато по Славеносербским вједомостима.

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 79. — *Новаковић*, 146.

274. [КАТАЛОГ ШТАМПАРИЈЕ СТЕФАНА НОВАКОВИЋА ОД 30 СЕПТЕМБРА 1793].
[Беч,] при Стефанѣ... ѿ Новаковичъ, [1793].

Стр. [4]; текст у два ступца, лево славеносрпски црквеном ћирилицом, десно немачки, између стубаца цена; кустода црквеном ћирилицом, испод немачког текста. Брош. 213 × 137.

Издато као прилог новина Славено-сербскія вѣдомости, уз бр. 80 из 1793. Биће после узор каталозима будимске штампарије.

Садржај: Bücher in Slawo-serbischer Sprache [35 кн.], Bücher in walachischer Sprache [12 кн.], Bücher in slawonischer Sprache [1 кн.] и Landkarten und Kupfer [11 комада].

БГМ.

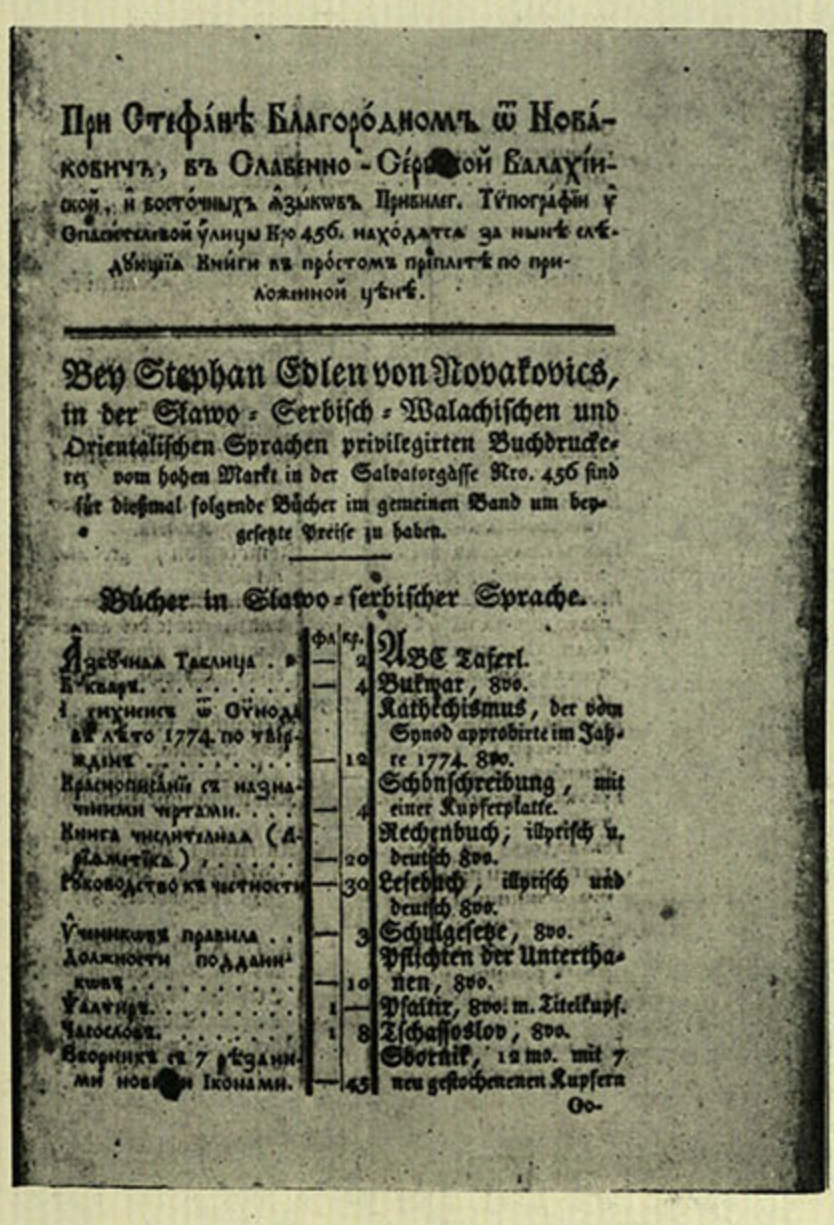

При Стифáнѣ Благорóдномъ ѿ Новáковичъ, въ Славенно-Сéрбской Валахíнской, и восточныхъ áзыкахъ Привилег. Тúпографíи ў Спасéтельской ўлицы Но 456. нахóдятся за нынѣ слѣдующíя Кнúги въ прóстомъ пріплетѣ по приложенной цѣнѣ.

Bey Stephan Edlen von Novakovics, in der Slawo-Serbisch-Walachischen und Orientalischen Sprachen privilegirten Buchdruckerey vom hohen Markt in der Salvatorgasse Nro. 456 sind für dießmal folgende Bücher im gemeinen Band um beygesetzte Preise zu haben.

Bücher in Slawo-serbischer Sprache.

	фл.	kr.
Азбучная Таблица . .	—	2
Букварь.	—	4
Изъ числа ѿ Отцовъ въ лѣто 1774. по чтвердѣ	—	12
Краснописанія съ назначенными чертами. . . .	—	4
Книга числительная (Ариѳметика)	—	20
Руководство къ чистости	—	30
Ученическія правила . .	—	3
Должности подданныхъ	—	10
Псалтирь.	1	—
Часословъ.	1	8
Сборникъ съ 7 праздничными новыми Иконами.	—	45

ABC Tafel.	
Bukwar, 8vo.	
Kathechismus, der vom Synod approbirte im Jahre 1774. 8vo.	
Schönschreibung, mit einer Kupferplatte.	
Rechenbuch, illyrisch u. deutsch 8vo.	
Lesebuch, illyrisch und deutsch 8vo.	
Schulgesetze, 8vo.	
Pflichten der Unterthanen, 8vo.	
Psaltir, 8vo. m. Titelkpf.	
Tschassoslov, 8vo.	
Sbornik, 12mo. mit 7 neu gestochenen Kupfern	

Go-

Текст каталога, стр. [1].

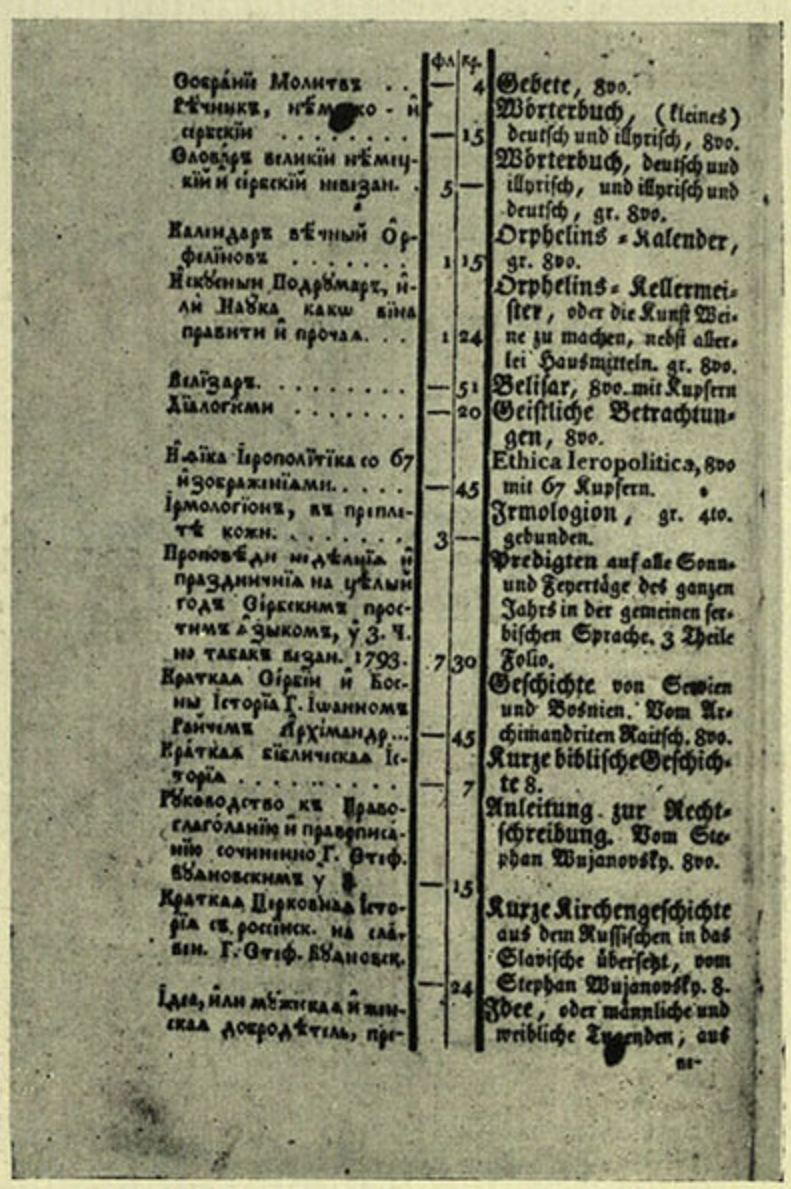

	фл.	kr.
Сокрáнй Молитвъ . .	—	4
Лѣчникъ, нѣмецко-и сирéскій	—	15
Словáрь великій нѣмецкій и сирéскій низан. .	5	—
Календарь вѣчный Орфелінов	1	15
Некóенъ Подрúмарь, или Навúка какw вúна правúти и прочая. . .	1	24
Велúзаръ.	—	51
Хúлогúми	—	20
Нáука Іерополúтúка со 67 úзокрáженіями. . . .	—	45
Ірмологіонъ, въ пріплетѣ кожи.	3	—
Проповѣди недѣльныя и праздничныя на цѣлый годъ Сирéскимъ простымъ áзыкомъ, ў 3. ч. но такáкъ úзан. 1793.	7	30
Крáткая Сúрúи и Босны Исторúа Г. Іоанномъ Раничемъ Архімандр...	—	45
Крáткая бúблúческая Исторúа	—	7
Рúководство къ Правослáвлю и правúписанію сочúненно Г. Стúф. Вúновúцкúмъ ў ѣ	—	15
Крáткая Церковная Исторúа съ россúйск. на слáвян. Г. Стúф. Вúновúч.	—	24
Ідеа, или мѣжская и женская добродѣтель, пре-		

Gebete, 8vo.
Wörterbuch, (kleines) deutsch und illyrisch, 8vo.
Wörterbuch, deutsch und illyrisch, und illyrisch und deutsch, gr. 8vo.
Orphelins-Kalender, gr. 8vo.
Orphelins-Kellermeister, oder die Kunst Weine zu machen, nebst allerlei Hausmitteln. gr. 8vo.
Belisar, 8vo. mit Kupfern
Geistliche Betrachtungen, 8vo.
Ethica Ieropolitica, 8vo mit 67 Kupfern.
Irmologion, gr. 4to. gebunden.
Predigten auf alle Sonn- und Feyertäge des ganzen Jahrs in der gemeinen serbischen Sprache, 3 Theile Folio.
Geschichte von Sewien und Bosnien. Vom Archimandriten Raitsch. 8vo.
Kurze bibliſche Geschichte 8.
Anleitung zur Rechtschreibung. Vom Stephan Wujanovsky. 8vo.
Kurze Kirchengeschichte aus dem Russischen in das Slavische übersetzt, vom Stephan Wujanovsky. 8.
Idee, oder männliche und wibliche Tugenden, aus

Текст каталога, стр. [2].

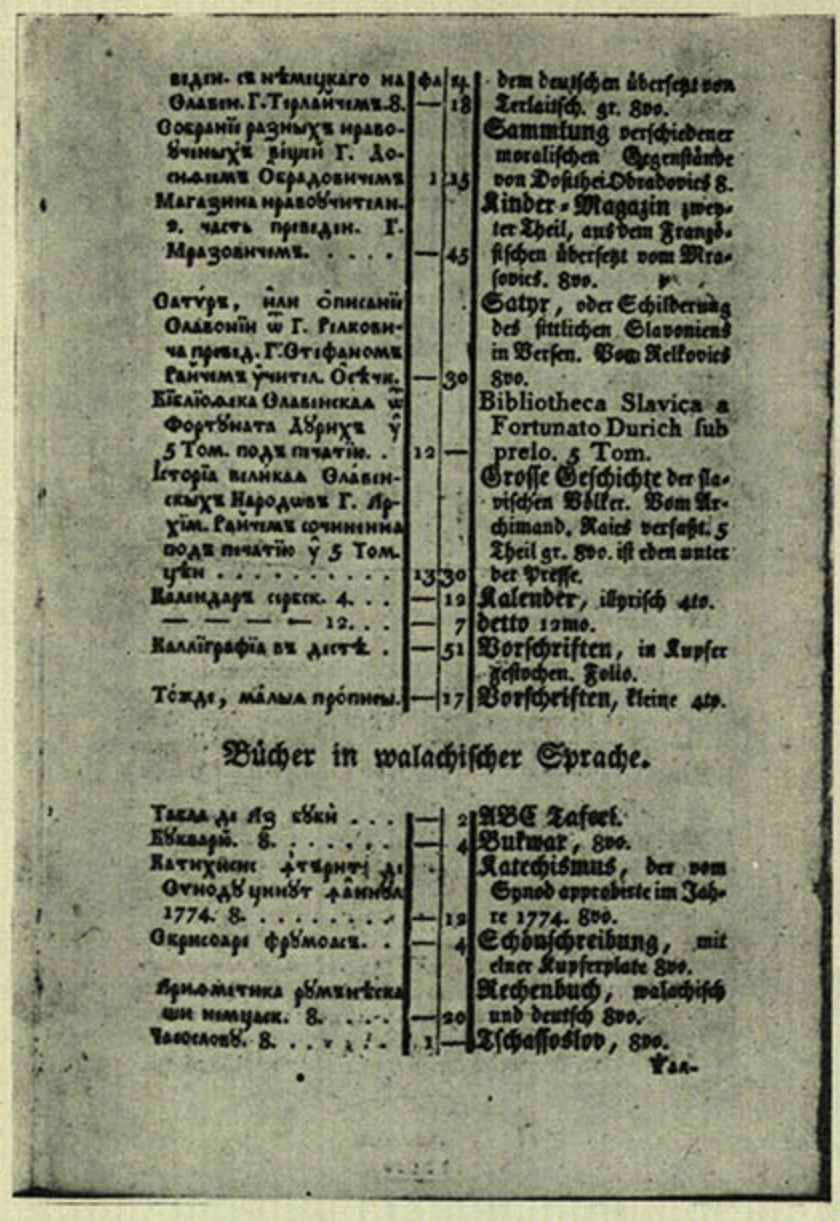

вздан. съ нѣмецкаго на Славян. Г. Терлайчемъ. 8.	—	18	dem deutschen übersetzt von Terlaitsch. gr. 8vo.
Собраніе разныхъ нравоучныхъ вещей Г. Досиѳеемъ Обрадовичемъ 8.	1	25	Sammlung verschiedener moralischen Gegenstände von Dosithei Obradovics 8.
Магазина нравоучителн. 2. часть превздн. Г. Мразовичемъ. . . .	—	45	Kinder-Magazin zweyter Theil, aus dem Französischen übersetzt vom Mrasovics. 8vo.
Сатуръ, или описаніе Славоніи ѡ Г. Рилковича превед. Г. Стіфаномъ Канчемъ учител. Осѣчк.	—	30	Satyr, oder Schilderung des sittlichen Slavoniens in Versen. Vom Relkovics 8vo.
Библіотека Славинска ѡ Фортунатѣ Дурнхъ ў 5 Том. подъ печатію. .	12	—	Bibliotheca Slavica a Fortunato Durich sub prelo. 5 Tom.
Исторіа велнкаа Славинскыхъ Народовъ Г. Арх'им. Канчемъ сочиненна подъ печатію ў 5 Том. цѣн	13	30	Grosse Geschichte der slavischen Völker. Vom Archimand. Raics verfaßt. 5 Theil gr. 8vo. ist eben unter der Presse.
Календарь сербск. 4. . .	—	12	Kalender, illyrisch 4to.
— — — — 12. . .	—	7	detto 12mo.
Каллиграфіа въ листѣ .	—	51	Vorschriften, in Kupfer gestochen. Folio.
Тѣже, малыя прописы.	—	17	Vorschriften, kleine 4to.

Bücher in walachischer Sprache.

Такса де лѫ сѫкн . . .	—	2	ABC Tafel.
Бѫкварь. 8.	—	4	Bukwar, 8vo.
Катихнсм ѣтърнѣ де Сѫнодѫ цнн'ѫт ѫнноѫ 1774. 8.	—	12	Katechismus, der vom Synod approbirte im Jahre 1774. 8vo.
Скрнсоаре фрѫмосѣ. .	—	4	Schönschreibung, mit einer Kupferplate 8vo.
Ариѳметика рѫмънѣскэ шн нѣмцеск. 8. . . .	—	20	Rechenbuch, walachisch und deutsch 8vo.
Часословъ. 8.	1	—	Tschassoslov, 8vo.

Ука-

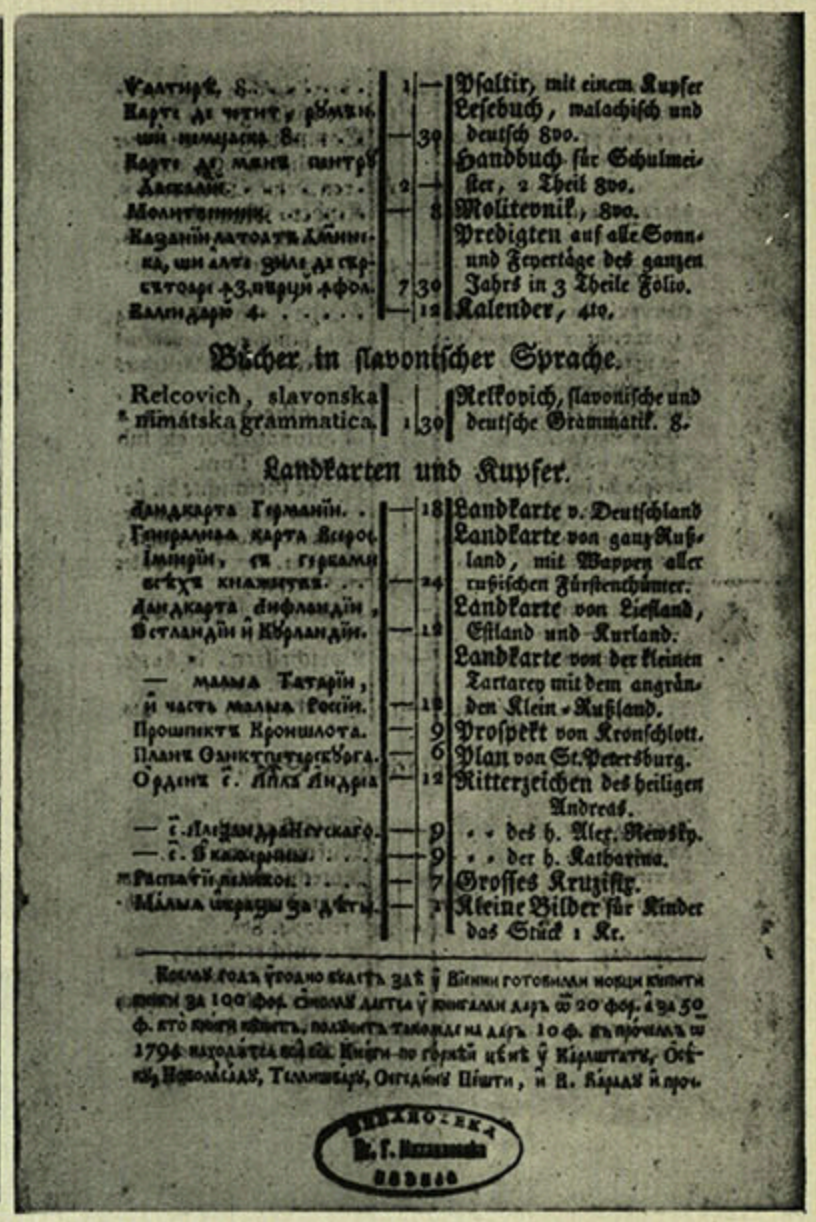

Ѱалтнрь. 8.	1	—	Psaltir, mit einem Kupfer
Карте де чтнтъ рѫмънѣшн нѣмцеаск. 8. . . .	—	30	Lesebuch, walachisch und deutsch 8vo.
Карте де мънѣ пентрѫ дескалнк.	2	—	Handbuch für Schulmeister, 2 Theil 8vo.
Молтевннк.	—	8	Molitevnik, 8vo.
Казанін латоате дѫмнн-кѫ, шн алте знле де сърбътоаре ѩ3 пърцн ѳфл.	7	30	Predigten auf alle Sonn- und Feyertäge des ganzen Jahrs in 3 Theile Folio.
Календарь 4.	—	12	Kalender, 4to.

Bücher in slavonischer Sprache.

Relcovich, slavonska nimátska grammatica.	1	30	Relkovich, slavonische und deutsche Grammatik. 8.

Landkarten und Kupfer.

Ландкарта Германіи. .	—	18	Landkarte v. Deutschland
Генералиа карта Всероссійскоѩ имперіи, съ гербами всѣхъ княжествъ. . .	—	24	Landkarte von ganz Rußland, mit Wappen aller rußischen Fürstenthümer.
Ландкарта лнфлянділн, Естландіи и Курландіи.	—	12	Landkarte von Liefland, Estland und Kurland.
— малыя Татарін, и часть малыя Россіи.	—	18	Landkarte von der kleinen Tartarey mit dem angränden Klein-Rußland.
Прошпектъ Кронштота.	—	9	Prospekt von Kronschlott.
Планъ Санктпетербурга.	—	6	Plan von St. Petersburg.
Орденъ с. апла Андрея	—	12	Ritterzeichen des heiligen Andreas.
— с. благов. Александра Невскаго.	—	9	. . des h. Alex. Newsky.
— с. Великомученицы. . .	—	9	. . der h. Katharina.
Распатіе великое. . . .	—	7	Grosses Kruzifix.
Малыя образы за дѣтей	—	1	Kleine Bilder für Kinder das Stück 1 Kr.

Полный годъ уродно сказать за ѣ Вѣнни готовилан новцн купнтн книги за 100 фл. Сполнѣ дѣтцы ў книгалан дарь ѡ 20 фл. а за 50 ф. кто книгн кѫпнтъ, полѫчнтъ таковые на дарь 10 ф. въ прочемъ ѡ 1794 находятся всѣ тѣ. Книги по горнѣй цѣнѣ ў Кѣрштатѣ, Осѣкѣ, Петроварадинѣ, Темишварѣ, Сегединѣ Пештн, и в. Кѣралѣ й проч.

БИБЛИОТЕКА М. Г. Васиљевића

Текст каталога, стр. [3]. *Текст каталога, стр. [4].*

275. КРАТКАЯ СВАЙШЧЕНАЯ ИСТОРИЯ. Преведена съ россійскагѡ ѧзыка... тщанїемъ Стефана Кѵмновскагѡ. Въ Вїеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.

Стр. 87+[1], пагинација арапска, први кватернион без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2, последњи E, E_2), на крају дуернион (F, F_2); загл. украса 5; кустода. 181 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ѠГЛАВЛЕНІЕ.**

Стр. 5: **ІСТОРІѦ ЦЕРКВЕ ВЕТХАГѠ ЗАВѢТА.**

Стр. 52: **ІСТОРІЯ ЦЕРКВЕ НОВАГѠ ЗАВѢТА.**

Стр. [1]: **Погрѣшенїѧ.**

Наслов оригинала: **КРАТКАЯ СВЯЩЕННАЯ ИСТОРІЯ** Церкви ветхаго и новаго завѣта, изданная для народныхъ училищъ Россійской Имперіи по **ВЫСОЧАЙШЕМѲ ПОВЕЛѢНІЮ ЦАРСТВѲЮЩІЯ ИМПЕРАТРИЦЫ ЕКАТЕРИНЫ ВТОРЫЯ.** Разматриванa Святѣйшимъ Синодомъ. Цѣна безъ переплета 15 коп. Санктпетербургѣ, 1784.

Стр. [4] + 108. (Завр. на страни 108 је иста као виньета на насловној страни I изд. Доситејевог дела Живот и прикљученија, 1783) 193 × 116. Ово издање није забележио Сопиков, али је забележио наше, и то по пештанским каталозима, са нетачним насловом и погрешном годином 1794. Шафарик, не видевши књигу, донео ју је по Сопикову. Новаковић, који је књигу видео, забележио ју је исправно (бр. 124), али ју је дао и по други пут, по Шафарику, са нетачним насловом и годином (бр. 140).

Цена: кр. 30 (Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 76), кр. 24 (Кат. Новаковићев), кр. 12 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 76. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 445. — *Шафарик*, 692. — *Новаковић*, 124.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

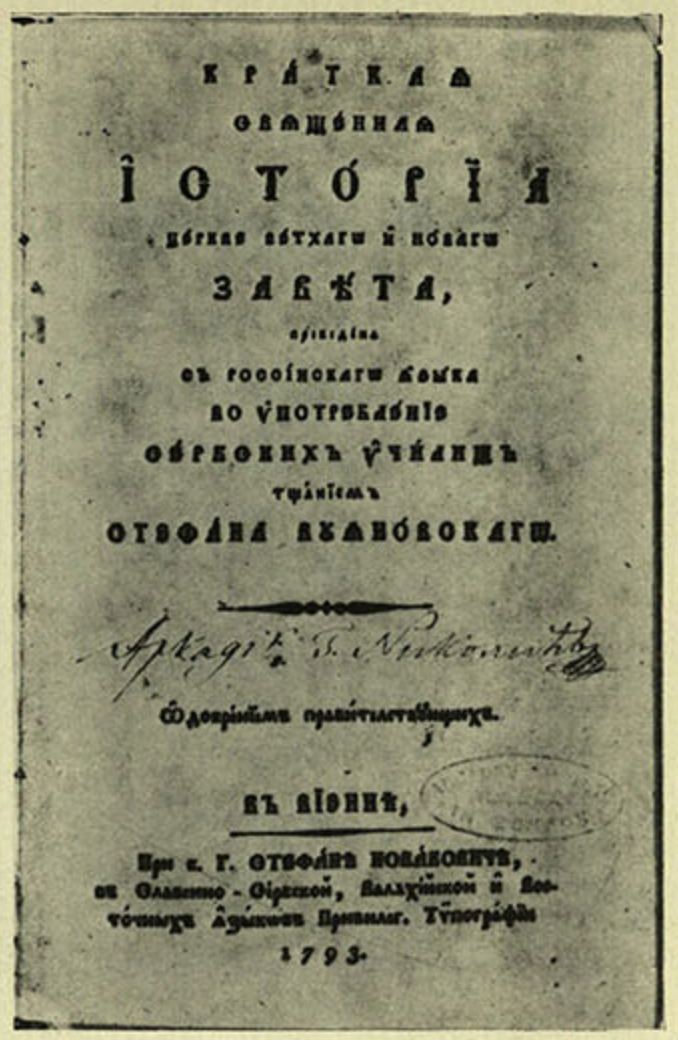
КРАТКАЯ
СВЯЩЕННАЯ
ІСТОРІЯ
ВѢТХАГО И НОВАГО
ЗАВѢТА,
ОТЪ ГОСПОДСКАГО ЛѢТА
ВО УПОТРЕБЛЕНІЕ
ОБРАЗОВАННЫХЪ УЧИЛИЩЪ
ТРІЯНСКАГО
ОТЕЦА АЛЕКСАНДРОВСКАГО.
Архіепископа Кіевскаго.
ВЪ ВІЕННѢ,
При с. г. ОТЕЦѢ НОВАКОВИЧѢ,
въ Славенно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Церквахъ Проповѣдн. Типографіи
1793.

Насловна страна, стр. 1.→

276. [ЛЕВШИН], Платон: **КАТИХИСІСЪ КРАТКІЙ**. Въ Віеннѣ, (1793).

Катихисісъ краткій ради ѡбѣченія малыхъ дѣтей православному Хрістіанскому [у рукопису празнина од 25 мм] въ Віеннѣ 1793 (сочин. Платономъ).

Дато по Л. Мушицком. Да није Мушицки погрешно записао годину 1793 уместо 1773? Ако је, књига штампана у Бечу 1793, могао ју је штампати само Стефан Новаковић. Он је новоизашле књиге објављивао у Славенно-сербским вједомостима; међутим, овај Катихизис није објавио ни у новинама, ни у свом каталогу од 30 септембра 1793. Није искључено да је ово рукописна грешка Лукијана Мушицког у његовој Библиографији.

I 1773. — II издање (?).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког.

277. [ЛЕВШИН, Платон]: **СВѢЩЕННАЯ ИСТОРІЯ РАДИ МАЛОЛѢТНѢ ДѢЧИЦѢ.** [Превео с руског Јован Рајић.] Въ Вѣеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ 1793.

Стр. 39, пагинација арапска, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, а за други л. и арапским бројем (А, и Б, $Б_2$), на крају дуернион (Б, $Б_2$); кустода. Брош. 186 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

На стр. 2: Сгѡ Благородію Господичичѣ ІѠАННѢ НОВАКОВИЧЪ въ даръ подноситсА Книжица сіА ѿ ІѠАННА РАЙЧА Архимандрѵта 1793. Ізнѵа 1.

Писца је утврдио Д. Руварац.

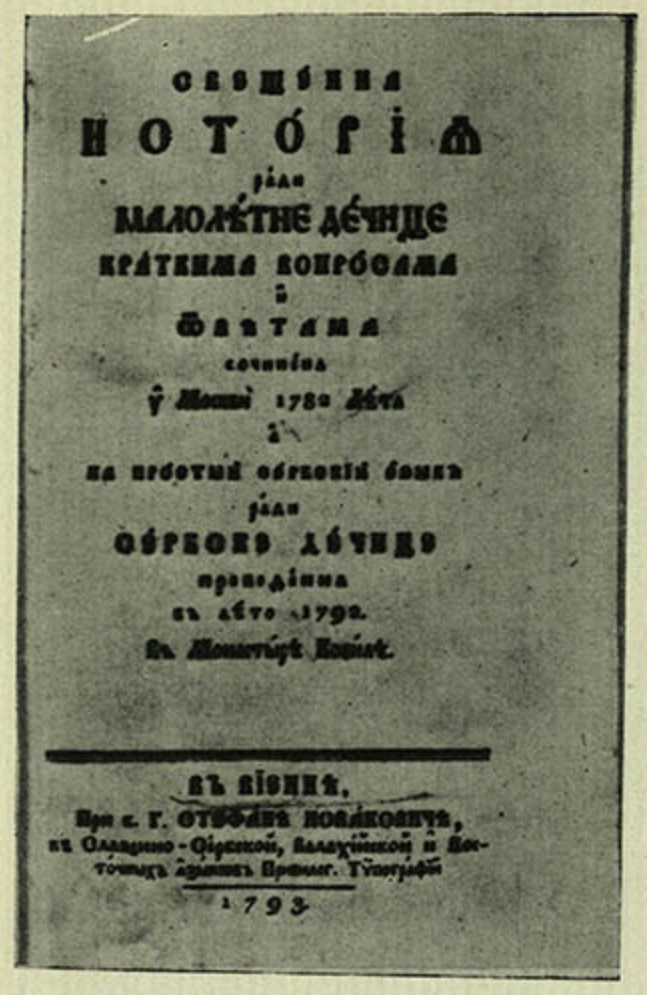
СВѢЩЕННАЯ
ИСТОРІЯ
ДѢЛЪ
МАЛОЛѢТНЫЯ ДѢТИНДЕ
КРАТКИМИ ВОПРОСАМИ
И
ОТВѢТАМИ
СОЧИНЕННАЯ
ВЪ МОСКВѢ 1780 ЛѢТА
И
НА НЫНѢШНІЙ ОБЩЕНАРОДНЫЙ ЯЗЫКЪ
ДѢЛЪ
ОБРАЗОВАНІЯ ДѢТИНДЕ
ПРЕЛОЖЕННАЯ
ВЪ ЛѢТО 1792.
ВЪ МОНАСТЫРѢ ПОЖАРѢ.
ВЪ КІЕВѢ,
При с. Г. СТЕФАНѢ НОВАКОВИЧѢ,
въ Славяно-Сѣрской, Валахійской и Восточныхъ Державъ Привиллег. Типографіи
1793

← *Насловна страна, стр. [1].*

I издање. — II 1797, и даље, све до половине XIX века.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1873) 315. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић 1726—1801. Ср. Карловци, 1901, 80.

СКЗ. — БГМ.

278. ЛЕПРЕНС ДЕ БОМОН, Мари: **ПОУЧИТЕЛНЫЙ МАГАЗИНЪ ЗА ДѢЦЪ.**
Ч. II. Съ нѣмецкаго... преведенъ Аврамомъ Мразовичемъ. Къ Кіеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.

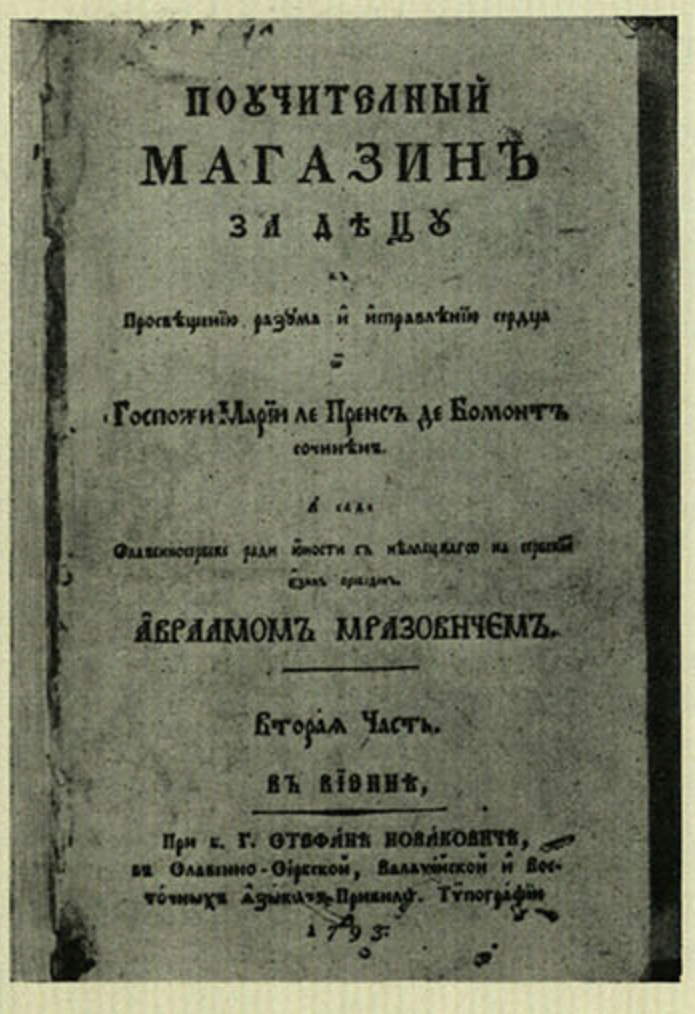
ПОУЧИТЕЛНЫЙ
МАГАЗИНЪ
ЗА ДѢЦЪ
ВЪ
Просвѣщеніе разума и исправленіе сердца
ОТЪ
Госпожи Маріи ле Пренсъ де Бомонтъ
сочиненъ.
И нынѣ
Славяносербскимъ ради юности съ нѣмецкаго на сербскій
языкъ преведенъ
АВРААМОМЪ МРАЗОВИЧЕМЪ.
Вторая Часть.
ВЪ КІЕВѢ,
При с. Г. СТЕФАНѢ НОВАКОВИЧѢ,
въ Славяно-Сѣрской, Валахійской и Восточныхъ Державъ Привиллег. Типографіи
1793.

← *Насловна страна, стр. [3].*

Стр. 219, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, последњи N, N_2), тернион (O — O_2); кустода. 175 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

I св. 1787. — II свеска. — III и IV св. 1800.

I издање. — II 1806.

Цена: кр. 15 (Кат. Новаковићев), кр. 27 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 34 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: *Шафарик*, 790. — *Новаковић*, 127.

НББ. — БМС. — БГМ.

279. МИХАИЛОВИЋ, Јован: **СЛОВО...** Во Віеннѣ, [код Стефана Новаковића], 1793.

Стр. 11, пагинација арапска, 1 дуернион са ћирилском сигнатуром и арапским бројем (a_2), и два л., први сигниран (б); загл. украс 1, завр. 1; кустода. Брош. 211 × 173.

Текст грађанском ћирилицом.

Разашиљано уз 81 бр. новина Славенно-сербскія вѣдомости за 1793.

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 81. — *Новаковић*, 126.

БГМ.

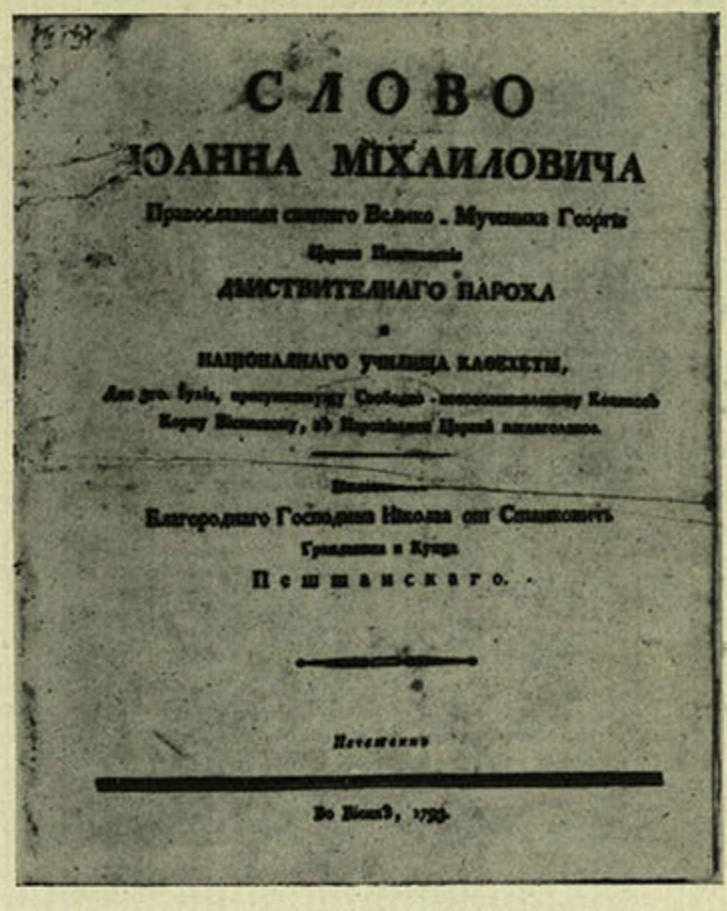
СЛОВО
ІОАННА МИХАИЛОВИЧА
Православнаго сщнника Велико-Мученика Георгія
Церкве Пештанскія
ДѢЙСТВИТЕЛНАГО ПАРОХА
и
НАЦІОНАЛНАГО УЧИЛИЩА ПРОФЕССОРА,
Благородного Господина Николая отъ Спанковичъ
Гражданина и Купца
Пештанскаго.
Печатанно
Во Віенніѣ, 1793.

Насловна страна, стр. [1].→

280. (НИКОЛАж, Лудвиг Хајнрих): **ІДЕѦ, ИЛИ МУЖЕСКАѦ И ЖЕНСКАѦ ДОБРОДѢТЕЛЬ.** Съ нѣмецкагѡ... [Григорије Трлајић.] Къ Вїеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.

Стр. 77 + [1], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем, почевши од другог табака (B, B_2 — D, D_2), затим посебан л. са сигнатуром E и тернион са сигнатуром E_2; загл. украс један; кустода. Брош. 205 × 119.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **КНѦЗЮ ДЇМИТРЇЮ МИХАЙЛОВИЧѪ ГОЛИЦЫНѪ.**

Стр. 5: Предъпоминанїе еже ѡ преводѣ.

Стр. [1]: [текст дела].

Стр. 69: Измѣненїе нѣкоторыхъ рѣчей славянскихъ.

Стр. [1]: Погрѣшности главнши҃ѧ, меншї҃ѧже читатель самъ да изволитъ поправити.

Цена: кр. 18 (Славенно-сербскія вѣдомости, Кат. Новаковићев), кр. 12 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 18 (Кат. будимски 1807/8), кр. 16 (Миловуков Книгоименик, 1833).

Лит.: *Ундольский*, 2992. — *Шафарик*, 554. — *Новаковић*, 138. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba, Zagreb, 1892, 24.

НББ. — ЦБСАН. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

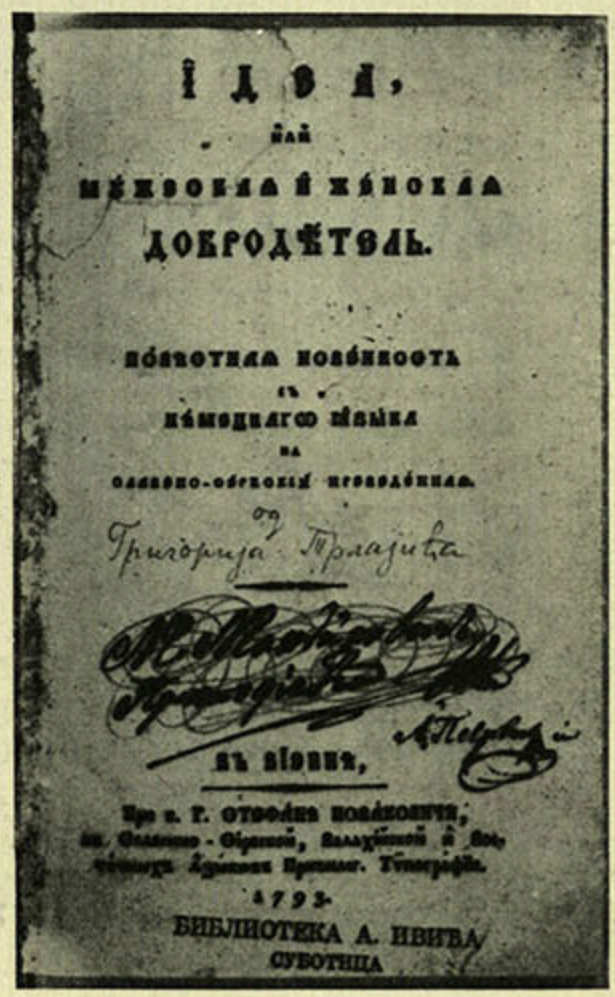
ІДЕѦ,
ИЛИ
МУЖЕСКАѦ И ЖЕНСКАѦ
ДОБРОДѢТЕЛЬ.
ПОЛЕЗНАѦ НОВѢЙШАѦ
СЪ
НѢМЕЦКАГѡ ЯЗЫКА
НА
СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ ПРЕВОДѢНАѦ
ОТЪ
Григорїа Трлајића
Въ Вїенніѣ,
При в. г. Стефанѣ Новаковичѣ,
1793.
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА
СУБОТИЦА

Насловна страна, стр. [1].→

281. [НОВАКОВИЋ, Стефан]: **КНИГОХРАНИЛИЩЕ СЛАВѢНСКОЕ...**
Тщаніемъ и трудомъ Фортуната Дуриха. Wien, bey STEPHAN... von NOVACOVICS, 1793.

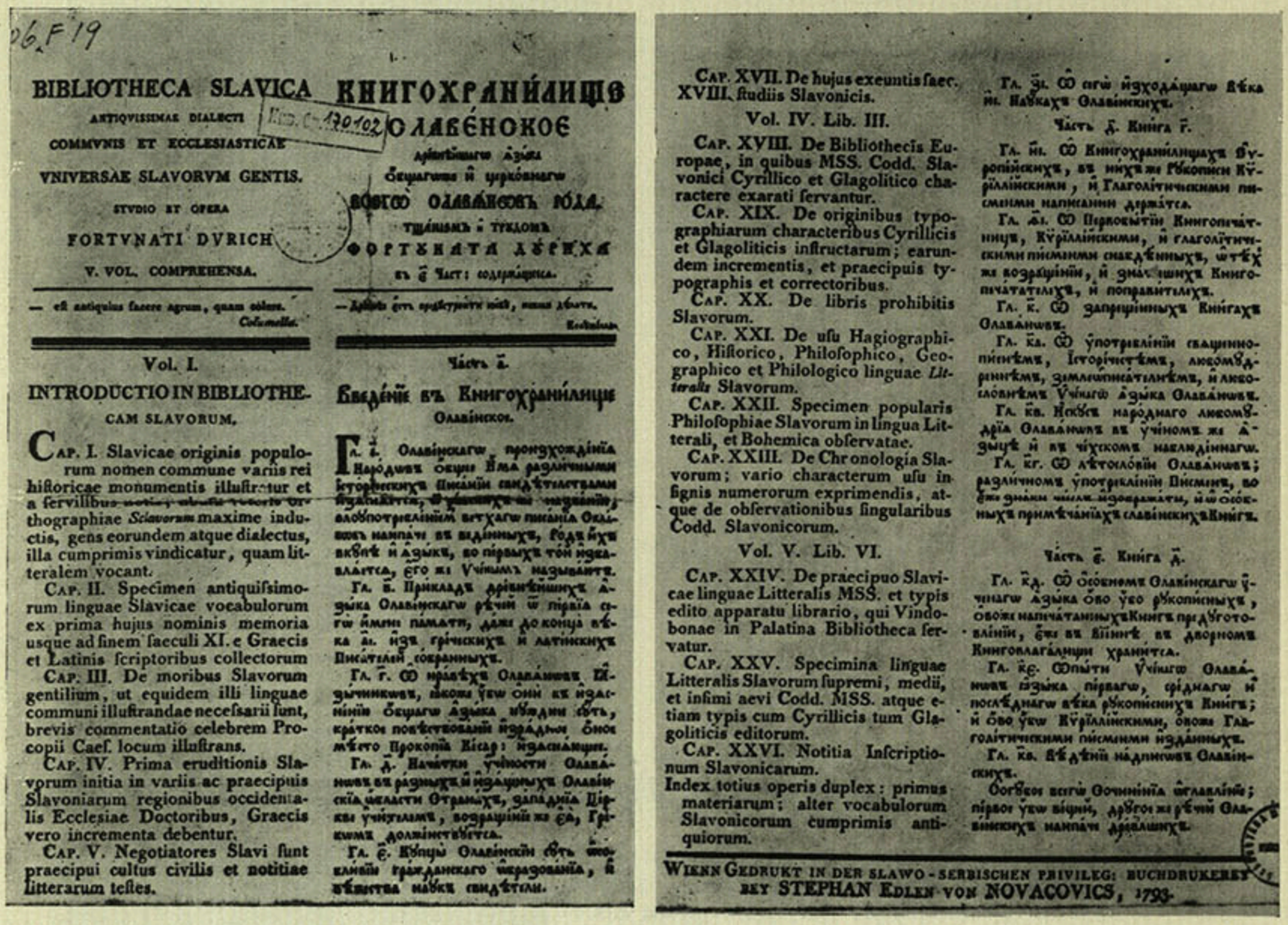

BIBLIOTHECA SLAVICA
ANTIQVISSIMAE DIALECTI
COMMVNIS ET ECCLESIASTICAE
VNIVERSAE SLAVORVM GENTIS.
STVDIO ET OPERA
FORTVNATI DVRICH
V. VOL. COMPREHENSA.

— ex antiquius facere agrum, quam colere. Columella.

Vol. I.

INTRODUCTIO IN BIBLIOTHECAM SLAVORUM.

CAP. I. Slavicae originis populorum nomen commune variis rei historicae monumentis illustratur et a servilibus notis, quibus vocem Orthographiae *Sclavorum* maxime inductis, gens eorundem atque dialectus, illa cumprimis vindicatur, quam litteralem vocant.

CAP. II. Specimen antiquissimorum linguae Slavicae vocabulorum ex prima hujus nominis memoria usque ad finem saeculi XI. e Graecis et Latinis scriptoribus collectorum

CAP. III. De moribus Slavorum gentilium, ut equidem illi linguae communi illustrandae necessarii sunt, brevis commentatio celebrem Procopii Caes. locum illustrans.

CAP. IV. Prima eruditionis Slavorum initia in variis ac praecipuis Slavoniarum regionibus occidentalis Ecclesiae Doctoribus, Graecis vero incrementa debentur.

CAP. V. Negotiatores Slavi sunt praecipui cultus civilis et notitiae litterarum testes.

КНИГОХРАНИЛИЩЕ
СЛАВѢНСКОЕ
древнѣйшаго языка
обѣщанное и церковнаго
ВСѢХЪ СЛАВЯНЪ ЮДА.
тщаніемъ и трудомъ
ФОРТУНАТА ДУРИХА
въ 5 Част: содержащееся.

— Древность есть предпочитать новое, нашим должно. Ecclesiast.

Часть 1.

Введеніе въ Книгохранилище Славянское.

Гл. 1. Славянскаго произхожденія Народовъ общее имя различными историческими свидѣтельствами доказывается, и чрезъ то названіе; злоупотребленіемъ встхаго писанія Склавинъ напрасно въ видѣнныхъ, рода ихъ вѣкъ и языкъ, во первыхъ тон издавлается, его же Ученыя называютъ.

Гл. 2. Примѣры древнѣйшихъ языка Славянскаго рѣчей и первыя его имени памяти, даже до конца вѣка 11. изъ грическихъ и латинскихъ Писателей собранныхъ.

Гл. 3. Отъ нравъ Славянскихъ Идолопоклонниковъ, какова ихъ они въ издавнія обѣщаго языка имѣли, краткое повѣствованіе изъ самыя того Прокопія Кесар: изысканіе.

Гл. 4. Начатки учености Славянъ въ разныхъ и издавныхъ Славянскія области Странахъ, западныя Церкви учителми, возрастшей же ею, Грическимъ долженствуется.

Гл. 5. Купцы Славянскіи суть посланіи гражданскаго украшенія, и вѣдѣнія наукъ свидѣтели.

CAP. XVII. De hujus exeuntis saec. XVIII. studiis Slavonicis.

Vol. IV. Lib. III.

CAP. XVIII. De Bibliothecis Europae, in quibus MSS. Codd. Slavonici Cyrillico et Glagolitico charactere exarati servantur.

CAP. XIX. De originibus typographiarum characteribus Cyrillicis et Glagoliticis instructarum; earundem incrementis, et praecipuis typographis et correctoribus.

CAP. XX. De libris prohibitis Slavorum.

CAP. XXI. De usu Hagiographico, Historico, Philosophico, Geographico et Philologico linguae *Litteralis* Slavorum.

CAP. XXII. Specimen popularis Philosophiae Slavorum in lingua Litterali, et Bohemica observatae.

CAP. XXIII. De Chronologia Slavorum; vario characterum usu insignis numerorum exprimendis, atque de observationibus singularibus Codd. Slavonicorum.

Vol. V. Lib. VI.

CAP. XXIV. De praecipuo Slavicae linguae Litteralis MSS. et typis edito apparatu librario, qui Vindobonae in Palatina Bibliotheca servatur.

CAP. XXV. Specimina linguae Litteralis Slavorum supremi, medii, et infimi aevi Codd. MSS. atque etiam typis cum Cyrillicis tum Glagoliticis editorum.

CAP. XXVI. Notitia Inscriptionum Slavonicarum.

Index totius operis duplex: primus materiarum; alter vocabulorum Slavonicorum cumprimis antiquiorum.

Гл. 31. Объ отъ йзходящаго вѣка ни. Наукахъ Славянскихъ.

Часть 4. Книга 1.

Гл. ни. Объ Книгохранилищахъ Европейскихъ, въ нихъ же Рукописи Кирилловскими, и Глаголитическими письмами написании держатся.

Гл. 32. Объ Первопечатнихъ Книгопечатняхъ, Кирилловскими, и глаголитическими письмами снабденныхъ, отъ нихъ же возрастіи, и знаменитыхъ Книгопечатателяхъ, и поправителяхъ.

Гл. к. Объ запрещенныхъ Книгахъ Славянскихъ.

Гл. ка. Объ употребленіи священническомъ, Историческомъ, любомудренномъ, земледѣлательномъ, и любословномъ Ученаго языка Славянскаго.

Гл. кв. Нѣкіи народнаго любомудріа Славянскихъ въ ученомъ же языцѣ и въ чешскомъ наблюденіи.

Гл. кг. Объ апостолѣи Славянскихъ; различномъ употребленіи Писмене, во ономъ имѣли издавнаго, и новообрѣтеннаго, и объ оныхъ примѣчаніяхъ славянскихъ Книгъ.

Часть 5. Книга 1.

Гл. кд. Объ особномъ Славянскаго ученаго языка оно уже рукописныхъ, обоихъ напечатанныхъ Книгъ приготовленіи, ихъ въ Вѣнѣ въ дворномъ Книговлагалищи хранятся.

Гл. ке. Опыти Ученаго Славянскаго языка первыя, средняго и послѣдняго вѣка рукописныхъ Книгъ; и оно уже Кирилловскими, обоихъ Глаголитическими письмами изданныхъ.

Гл. кв. Вѣдѣніи надписей Славянскихъ.

Согвоп вспгй Сочиненіа вславленіе; первое уже вѣчни, другое же речей Славянскихъ наипаче дѣвлашихъ.

WIENN GEDRUKT IN DER SLAWO-SERBISCHEN PRIVILEG: BUCHDRUKEREY BEY STEPHAN EDLEN VON NOVACOVICS, 1793.

Текст са насловом, стр. [1]. *Импресум на крају, стр. [4].*

Стр. [4], без сигнатуре и кустоде. 211 × 175.

Оглас на дело Фортуната Дуриха BIBLIOTHECA SLAVICA: У два ступца, лево латински, десно славеносрпски црквеном ћирилицом, даје се исцрпан садржај свих пет свезака. Од њих је изишла само прва свеска на латинском. Импресум је на крају текста на немачком.

БМС.

282. [НОВАКОВИЋ, Стефан]: **ИСТОРІЯ ХРАБРЫХЪ СЛАВѢНСКЫХЪ НАРОДОВЪ А НАЙПАЧЕ БОЛГАРЪ, СЕРБОВЪ И ХОРВАТОВЪ...** Произведенная Іоанномъ Раичъ, Къ Вѣнѣ, [код Стефана Новаковића], 1793.

Стр. [15], један кватернион без сигнатуре; виньета; запис „Роду и wбществу“ окружен графичким украсом; кустода. Брош. 183 × 106.

Текст црквеном ћирилицом.

Оглас на Рајићеву историју: исцрпан садржај књиге и „Примѣръ Слога или Стила въ Исторіи употребленнаго. Раичъ книга VII. гл. XV. стр. 328 ф. 24“.

Ђ. Рајковић је мишљења да је аутор огласа Јован Рајић. Д. Руварац утврдио да је Новаковић.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1872), 315. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић, Ср. Карловци, 1901, 134—135.

БМС. — БГМ.

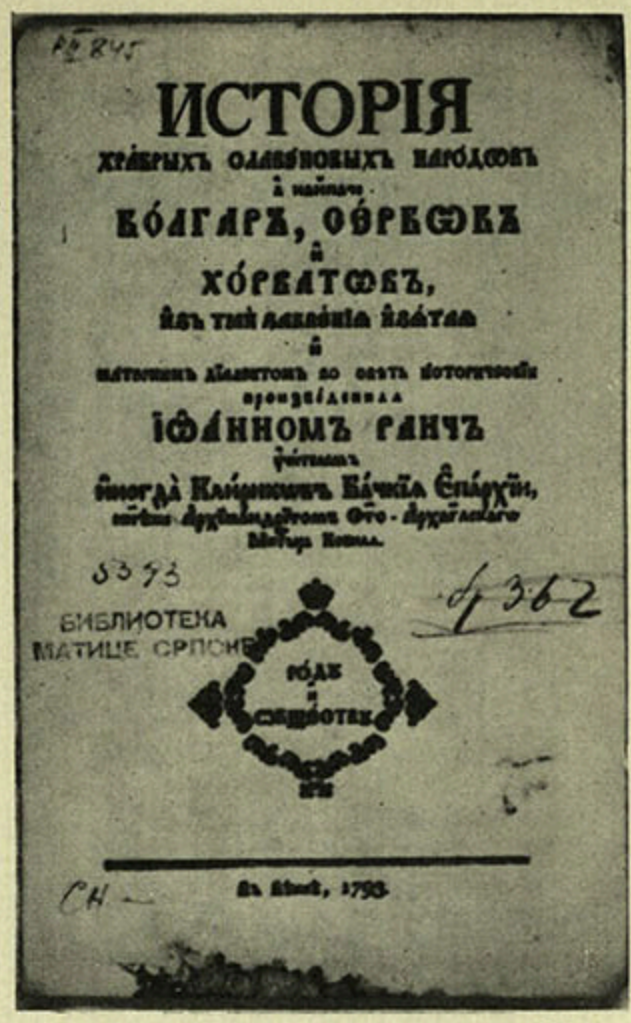

Насловна страна, стр. [1].→

283. ОРАДОВИЋ, Доситеј: **СОБРАНІЕ РАЗНЫХЪ НРАВОУЧИТЕЛНЫХЪ ВЕЩЕЙ.** Въ Віеннѣ, при... Стеф. Новаковичѣ, 1793.

Стр. [4] + 316 + [2], пагинација арапска, прва два л. без сигнатуре, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, на крају U, U_2); загл. украс 1, виньета на стр. [1]; кустода. 178 × 105.

Текст грађанском ћирилицом.

Цена: ф. 1.15 (Кат. Новаковићев).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 79. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 743. — *Новаковић*, 129 — *П. Поповић*, О „Собранију“ Доситија Обрадовића. Глас СКА CLXXVI (1938), 1—98, CLXXIX (1939), 81—118.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — НБЦ. — СКЗ. — БГМ. — Библ. српске црквене општине, Трст.

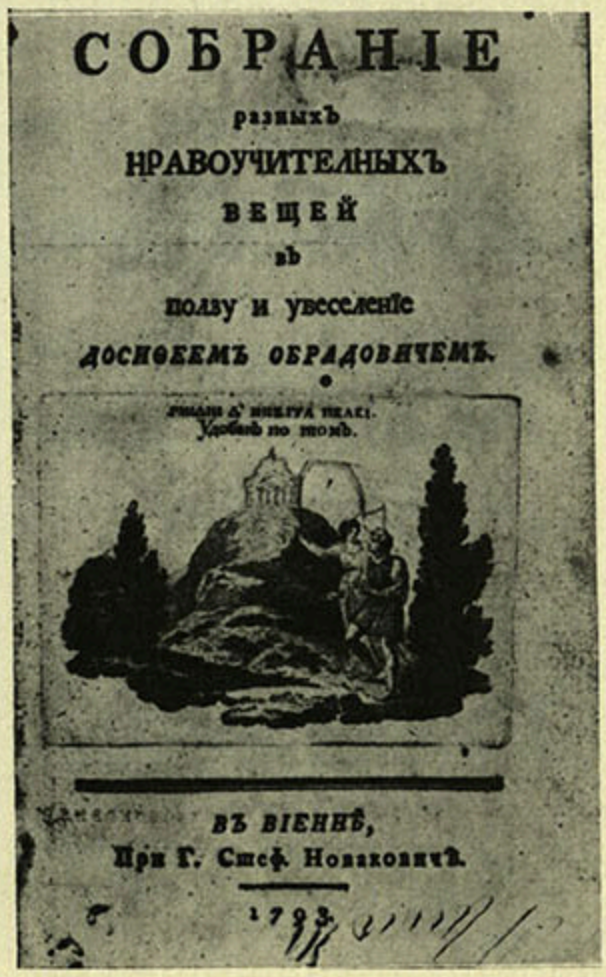

Насловна страна, стр. [1].→

284. ПСАЛТИР. **Къ Кіеннѣ,** [код Стефана Новаковића], 1793.

Во слáвý сты́м ⁘диносýщным
животвори́щїм и нераздѣли́мым
Трои́цы. Óтца, и Сы́на и стáгω Дха,
Книга пса.

ѰАЛТИРЬ,

Въ нéйже содержáтсѧ Кафи́смы
Óбы́чныѧ, пѣ́сни, и ѱалмы̀ и́збра́нныѧ вкýпѣ со оýстáвомъ
и́хъ, и проч. напечáтася блгословéнїемъ
Архїепíскопа и Митрополíта Кáрловачкагω
Въ слáвянно-Óсрскои, Влахíнскои и во-
сточныхъ ꙗзы́ковъ Тѵпографíи.

Въ Кіи́нѣ Áвстрíйскои въ лѣ́то ѿ сотво-
рéнїа мíра ,ѕ͡ѳ͡ѯ ѳ͡ рождéства жε, по плоти Бга слова ,а͡ѱ͡ѕ. Индíкта і̄ѳ̄ съ дозволе́-
нїемъ правúтельствýющихъ.

Л. [8] + 141, фолијација ћирилска црквеним словима, кватерниони, први са сигнатуром)(,)(**Е**, други са ћирилском црквеном сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (**Аѧ**, $Аѧ_2$), остали само са ћирилском црквеном сигнатуром (**Б**, **ББ**, на крају **Ѕ**); виньете на л. [1, 2, 7], 1, 5, 103; са 1 ил. на л. 8б; насловна страна са оквиром од графичких украса; кустода. 187 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1771. — II, III 1779. — IV 1788. — V издање. — VI 1798, и даље.

Лит.: *Ундольский,* 2989.

НББ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

285. [РАЈИЋ, Јован]: **КАТИХИСІСЪ МАЛЫЙ. Къ Кѣннѣ, при... Стеф. ѿ Новаковичъ, 1793.**

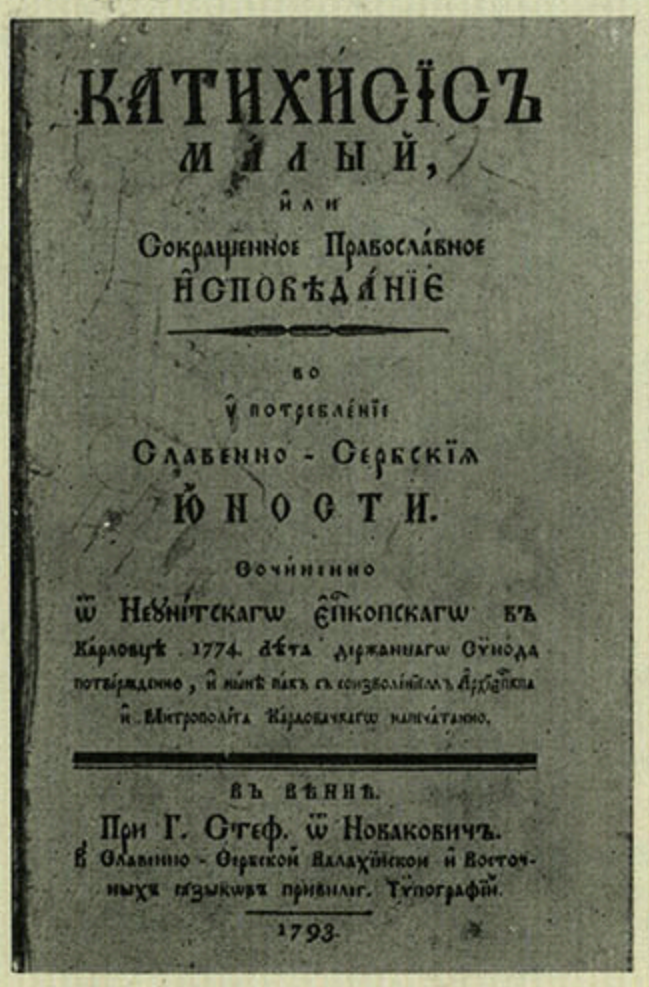
КАТИХИСІСЪ
МАЛЫЙ,
ѝли
Сокращенное Правосла́вное
ѢСПОВѢДА́НІЄ

во
ѹ потребле́нїѣ
Слáвенно - Сербскїѧ
ЮНОСТИ.

Сочи́ненно
ѿ Неѵ́ѣтскагω ѢПѵскопскагω Въ
Карловцѣ 1774. лѣта держáщагω Сѵ́нода
потвéрждено, и ны́нѣ пáкъ съ блгослове́нїемъ Áрхїепíскпа
и Митрополíта Кáрловачкагω напечáтано.

Въ Вѣннѣ.
При Г. Стеф. ѿ Новаковичъ.
В Слáвянно - Óсрскои Влахíйскои и Восточ-
ныхъ ꙗзы́ковъ привилег. Тѵпографíи.
1793.

Стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем ($А_2$, на крају D, D_2); загл. украс 1, виньета на стр. 3; кустода. 180 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1776. — II 1784. — III 1785. — IV 1792. — V издање. — VI 1797.

БГМ. — Библ. српске црквене општине, Трст.

← *Насловна страна, стр. [1].*

286. РЕЉКОВИЋ, Матија Антун: **САТУРЪ ИЛИ ДИКІЙ ЧОВѢКЪ.**
Преведенъ на просто-сербскїи езыкъ Стефаномъ Раичемъ. Къ Кїеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1793.

Стр. [28] + 156, пагинација арапска (грешке: стр. 76 означена као 67, стр. 113 означена као 103), прва два л. без сигнатуре, онда кватернион са сигнатуром)(,)(2 и дуернион са сигнатуром)( )(,)( )(2, затим кватерниони са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (A, A2, последњи I, I2), на крају тернион са сигнатуром K; загл. украс 1, винъета на стр. [3]; кустода. 187 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

I издање. — II 1807.

Цена: кр. 30 (Кат. Новаковићев), кр. 20 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 460. — *Новаковић*, 133.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

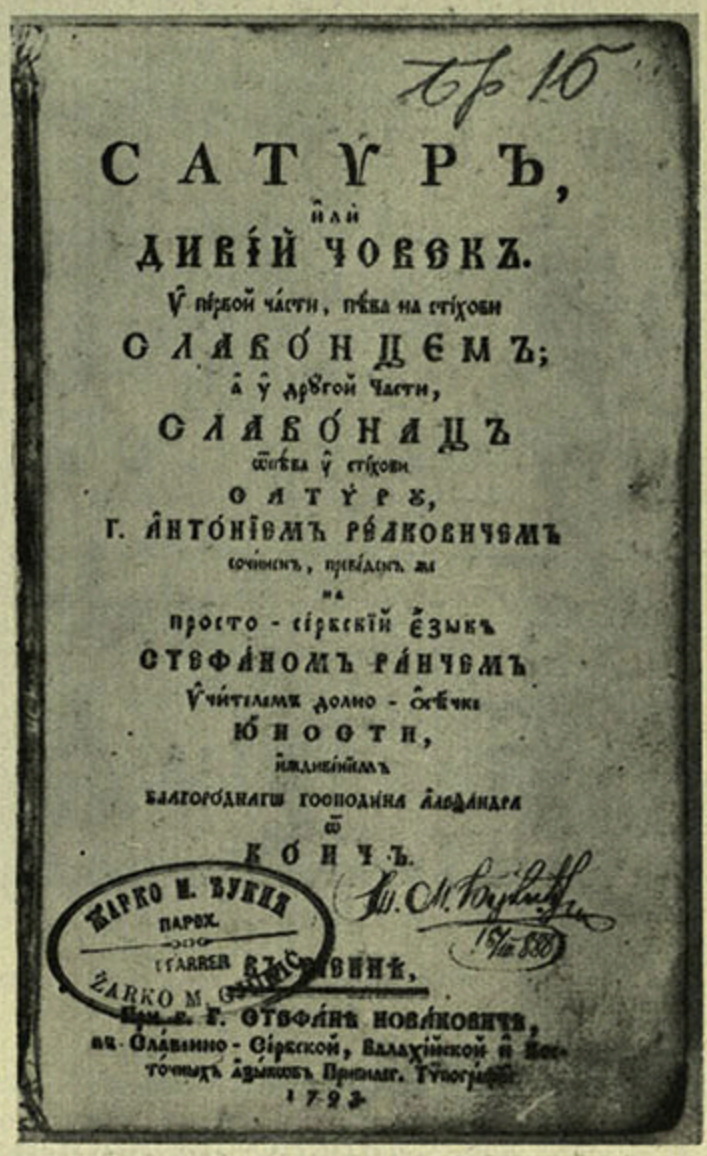

Насловна страна, стр. [1].→

287. СЕРБСКИ МЈЕСАЦОСЛОВ ЗА ОБШЧЕЈЕ ЉЕТО 1793.
Къ Кїеннѣ, трѣдомъ и иждивенїемъ Маркїдесъ Пзлїш [код Стефана Новаковића, 1793].

Стр. [82], два л. са сигнатуром a2 на другом л., дуернион без сигнатуре, два л. са латинском сигнатуром C на 1 л., дуерниони са латинском сигнатуром a за други л. и арапским бројем (d, d2, e, затим H, H2, последњи N, N2), на крају два л. са сигнатуром O на првом л.; у наслову и у календару употребљен киновар; декоративан оквир на насловној страни исти је као у календару од 1776; текст са оквиром од графичких украса: винъете на л. [31, 36, 42, 47, 52, 58, 63, 69, 75]; кустода на стр. 16, 19, 22, 23 и од стр. 29 до краја. Брош. 225 × 174.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: стр. [3]: **ПРѢДОЗВѢЩЕНІЕ.**

Стр. [4]: **СЪ ПОМРАЧЕНІЯМИ.**

Стр. [5]: [Календар].

Стр. [17]: **РОДОСЛОВІЄ** Живущихъ высокихъ лицъ дома австрїйскаго.

Стр. [18]: **Назначенїе Архїереевъ** восточнаго исповѣданїя у ц. кр. Держави.

Стр. [19]: **Кашары.**

Стр. [27]: **Таблица за праве и пролазеће златне новце.**

Стр. [28]: **Таблица за праве и пролазеће сребрне.**

Стр. [29]: **Таблица за Марташе и петаке.**

← *Насловна страна, стр. [1].*

Стр. [30]: Ҳѣлw полезна за слуге наемнике, Кїрію [...] таблица.

Стр. [31]: [Наставак из прошлогодишњег календара „Нови, Селскїи и Икономическіи календарь“, упутства за рад од априла до децембра].

„ОБЪЯВЛЕНІЕ“ у листу Сербскія новины Nro. 95 од 26 новембра 1792, саопштава да су календари за 1793 већ готови и да се могу добити по 17. кр.

Лит.: Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 221.

БМС. — БГМ. (од стр. [31 до 82]).

288. СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВѢДОМОСТИ [изд. Стефан Новаковић]. [Беч, код Стефана Новаковића], 1793.

Стр. 13—398 [! односно 452], пагинација арапска; на првој страни новина нема пагинације али се она рачуна: у бр. 4 прва страна није урачуната, а у бр. 5 урачуната је двоструко и грешка је тиме исправљена; од бр. 13 па до бр. 63 прва страна се не рачуна, а бр. 6 и 7 имају исту пагинацију (26—28), тако да ове четири и оних педесет испуштених страна чине грешку те на последњој страни уместо 452 стоји 398. Текст без кустоде. Неопсечени листови 235 × 192.

Текст грађанском ћирилицом.

Први број новина за 1793, од 4 јануара, обележен је као 3, јер су узета у обзир она два броја из прошле године. Новине су излазиле редовно уторком и петком на 4 стране; једино бројеви 10, 76, 79, 85 и 87 имају 8 страна. Последњи број у овој години јесте 106, од петка 30 децембра. Појединим бројевима додавани су прилози; тако, уз бр. 80, Каталог књига Стефана Новаковића. Аустријски грб у заглављу новина од бр. 69 знатно је мањи (46 × 52), и отада је Нро лево од грба а број новина десно.

Распоред текста у новинама исти је као у прва два броја од прошле године. У повременој рубрици „ОБЯВЛЕНІЕ“, на крају новина, донесене су следеће књиге: у бр. 47: Г. Павелъ Марковъ Стоядиновичъ, СЕРБСКІИ и НѢМЕЦКІИ РАЗГОВОРЫ съ краткими любопитными Повѣстми из Нарави и Мvро-Історіе, ради облегченія и удоволствія учащимся, цѣна є 36. кр. — У бр. 76 и 79: Проповѣди на цѣлыи годъ Сербскимъ простимъ и Валахїискимъ Языкомъ у 3 Части, на табакъ 1793, везане у Кожи, 8. фор. (в. у бр. 26 и 50) — Краткая Сербїи и Босны Исторїа Ј. Г. Іоанномъ Райчемъ Архїмандрїтомъ съ нѣмецкаго преведенна, и собственними примѣчанїами снабдѣна, у 8 везана просто 45 кр. (в. у бр. 46) — Руководство къ Правоглаголанїю и правописанїю сочиненно Г. Стеф. Вуяновскимъ у 8. везана 15 кр. — Краткая

СЛАВЕННО - СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ.

Nro. 3.

Съ Цесаро - Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ.

Въ ВТОРНИКЪ дне 4. ІАНУАРІА. 1793.

ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВИ.

АУСТРІА.

Вѣнна: Колико велику любовъ вѣрныя Подданицы къ Лицу Его Ц. Кр. Величества, и Отечеству у себа имена ратна времена имају, и дѣйствително показати старајусе, можесе въ нѣсто новогъ доказателства ово обявити, да в оныхъ дана превосходныя нѣкія Гражданинъ отъ Высокородныхъ, кои свое имѣ утаенно быти желя 20000 фор. Его Ц. К. Величеству на помоща ратнаго упрошка своеволно въ даръ дао. Равнимъ образомъ и другіи добронаселенныи Сограждани ессусе ошлиховали: Г. Совѣтникъ Аустрінскаго Правленія отъ Хевигсберъ 1350 фор. Г. Георгіи Хаммеръ Винопродавацъ мижарскіи 825 фор. Г. Адамъ отъ Найсеръ 2000 фор. а Майстория Сабови 3001 фор. 20 кр. су уготову дали, и чрезъ Г. Графа отъ Колловратъ Директорида. Министра отечествое получили благодареніе.

Прва страна новина 1793, стр. [13].

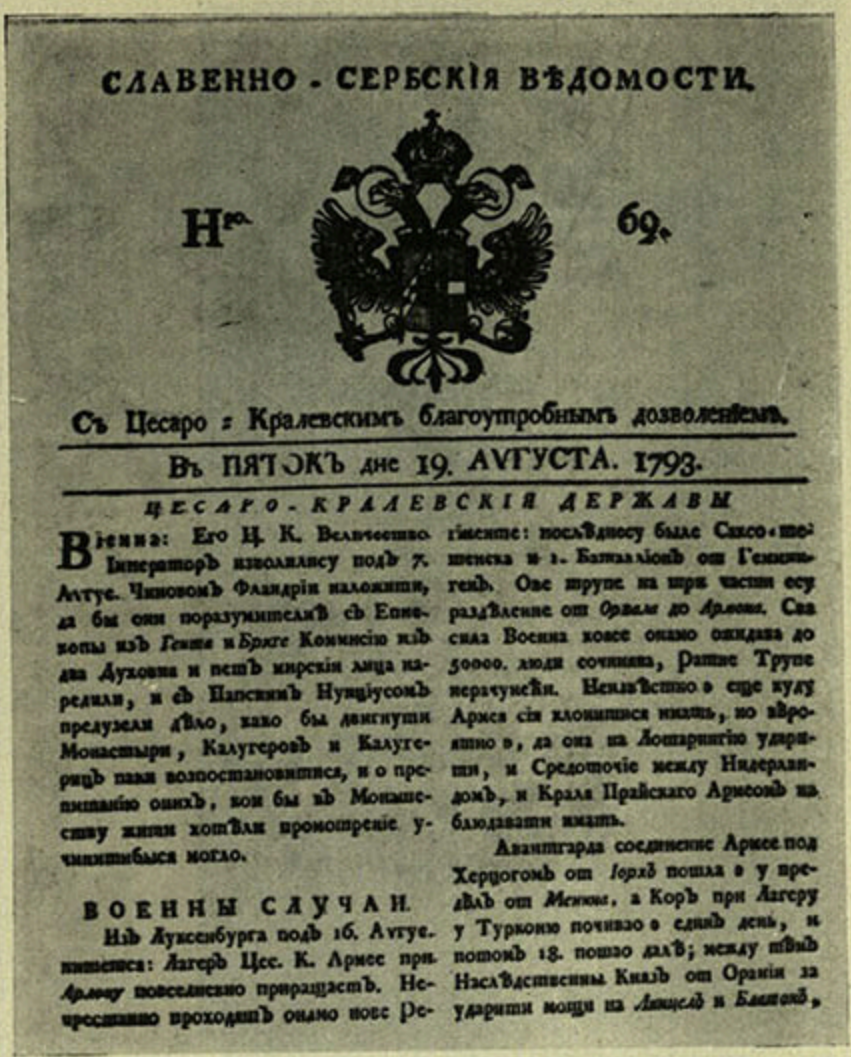

СЛАВЕННО - СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ.

Нро. 69.

Съ Цесаро : Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ.

Въ ПЯТОКЪ дне 19. АУГУСТА. 1793.

ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВЫ

Вѣнна: Его Ц. К. Величество Імператоръ изволилаесу подъ 7. Аугус. Чиновомъ Фландріи наложити, да бы они поразумителѣ съ Епископы изъ *Гента* и *Брюге* Комиссію изъ два Духовна и пешъ мирскіи лица наредили, и съ Папскимъ Нунціусомъ прелузели дѣло, како бы двигнути Монастыри, Калугеровъ и Калугерицъ паки возпостановишися, и о препитанію оныхъ, кои бы въ Монашеству жити хотѣли промишреніе учинитибыся могло.

ВОЕННЫ СЛУЧАИ.

Изъ Луксенбурга подъ 16. Аугуспишеся: Лагеръ Цес. К. Армее при *Арлону* повеличавно приращаетъ. Непрестанно проходиш онамо новое Регименте: послѣднесу былe Сакссо-шешенска и 1. Баталіонъ отъ Гемингенъ. Ове трупе на шри часши есу раздѣлене отъ *Орвала* до *Арлона*. Сва сила Военна ковее онамо опкидава до 50000. люди сочинава, Рашне Трупе неречунећи. Неизвѣстно в еще куду Армея сія клонишися имаш, но вѣроятно в, да она на *Лошарингію* удариши, и Средоточіе неилу Нидерландомъ, и Крала Прайскаго Армеомъ надблюдаваши имаш.

Авангарда соединене Армее подъ Херцогомъ отъ *Горхд* пошла в у предѣлъ отъ *Меноа*, а Коръ при Лагеру у Турконю почивао в единъ день, и потомъ 18. пошао далѣ; неилу шѣмъ Наслѣдственны Князъ отъ Оранія за ударити моши на *Лилиелд* и *Бланкенд*,

Први број са измењеним грбом, стр. [227].

Церковная Історїа [...] преведена Г. Стефанномъ Вуяновскимъ у 8. везана 30 кр. — Забавленїе лѣтнаго утра, или Удивленїе естественнымъ красотамъ. Сочинен. Г. Терлайча у 8 везана 18 кр. — Ідеа или мужеская и женская добродѣтелъ, преведен съ нѣмецкаго на Славенс. Г. Терлайчемъ у 8. везана 18 кр. — Собранїе разныхъ нравоученыхъ Матерїи Госп. ДосиѲеемъ Обрадовичемъ на Сербскїи єзыкъ преведенни за ползу и увеселенїе съ 2. Іконице, на добромъ Папиру у 8. 1793. 1 фор. 15 кр. — Календари великіи и малїи Сербскїи Валахїискїи за 1794, лѣто сочиненни и кромѣ нуждни ствари съ Пѣснами Сербскими снабдѣнни. Последње две књиге донесене су само у бр. 79. Огласи на Рајићеву Историју и имена претплатника налазе се у бр. 21, 27 (стр. 37), 44, 56, 64, 66, 70 и 75 и на 4 посебне стране уз бр. 106. Уз бр. 25 дат је оглас на Дурихову књигу.

У бр. 40 белешка: „Не давно получили есмо слѣдующу Пѣснь от доброхотнаго Сербина, [...] акосе овакова Пѣснь понрави Читателемъ, Сочинитель и выше таковихъ обѣщава сообщити“; међутим, ниједна се није више појавила.

Годишња цена: ф. 12.

Лит.: *Новаковић*, 128. — *Ђ. Рајковић*, Српска библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 118 (1875), 109.

БГМ (без бр. 48). БМС (без бр. 26 и 60). — УББ (без бр. 20, 91, 92, 93, 94, 96).

289. СОБРАНИЈЕ РАЗНИХ НЕДЈЕЛНИХ И ПРАЗДНИЧНИХ НРАВОУЧИТЕЛНИХ ПОУЧЕНИЈИ. [Скупили и исправили, а неке поново саставили Гаврило Петров и Платон Левшин, прев. Јован Рајић]. Къ Вѣєннѣ, при Стефанѣ... ѿ Новаковичъ, 1793.

Зборник се састоји из три дела, већином увезана у једну књигу, али се налазе и примерци у 3 књиге, у ком је случају насловна страна са предговором у првој књизи испред посебног наслова, док су друга и трећа само са посебним насловима. Сваки део има по-

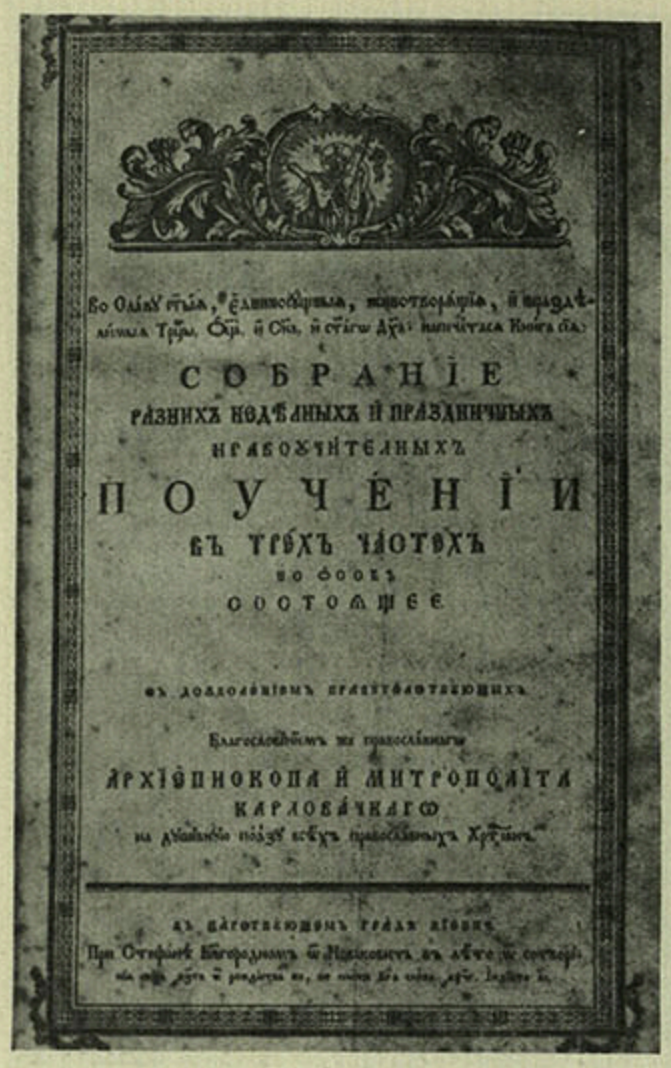
Во Одномъ Отца, и Единосущнаго, животворящаго, и нераздѣльнаго Трои. Сщ. и Сн. и стаго Дха: напечатася Книга сія:

СОБРАНІЕ
РАЗНИХЪ НОДѢЛНЫХЪ И ПРАЗДНИЧНЫХЪ
НРАВОУЧИТЕЛНЫХЪ
ПОУЧЕНІЙ
ВЪ ТРЕХЪ ЧАСТЕХЪ
ВО ОДНОЙ
СОСТОЯЩЕЕ

ВЪ ДОДОЛѢНІЕМЪ ПРЕЖДЕВЫДАВШИХЪ

Благословеніемъ же православнаго
АРХІЕПИНОКОПА И МИТРОПОЛІТА
КАРЛОВАЧКАГО
на Дунайскія поля всѣхъ православныхъ Христіанъ

ВЪ ТИПОГРАФІИ ГРАДА ЛЕЙПЦИГА
При Осифѣ Вогородномъ и Новосилцовѣ въ лѣто по сотворе-

Насловна страна, л. [1 а].

себну фолијацију, а табаци посебну сигнатуру. Главна насловна страна са оквиром од графичких украса. Текст у сва три дела са кустодом. 371 × 222.

Текст црквеном ћирилицом.

Руско издање се састоји из три дела са посебном фолијацијом а у једној књизи.

ПЕРКАЯ ЧАСТЬ ПОУЧЕНІЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ком ѿ новога лета до сошествіа с[вя]таго Д[у]ха у свакоу недѣлю чатити се имадоу.

ПЕ́РВА ЧА́СТЬ

ПОУ́ЧЕНІЙ ЦЕРКО́ВНЫХЪ

ком ѿ но́вога ле́та до сошє́ствіа сто́го Дха у сва́коу не́дѣлю чати́тисе и́мадоу.

Посебни наслови, л. [1].

Л. [4] + 90 (! односно 92); фолијација ћирилска црквеним словима са грешкама: на л. 5 поново ознака 3 (г̃), а л. 6 је испуштен; л. 18 и 19 носе ознаку 17 (з̃і), (л. 18 (и̃і) је испуштен); док на л. 79 и 80 стоји 78 (о̃и), па је зато на крају означено два л. мање. Наслови л. посебан, прво дуернион са сигнатуром)(,)(Ѣ̃, затим по два л. сигнирана ћирилским црквеним словима (а, аѣ̃, б, бѣ̃, в, в2), после дуерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, (г, гѣ̃, последњи ѡ̃, ѡ̃ѣ̃), на крају један л. са сигнатуром ц; иницијала 39, загл. украса 32, завр. 2, виньете на л. [1, 2], 2, 29, 46б, 63.

ДР҃ГЯ ЧАСТЬ ПОУЧЕНІЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ком ѿ прве, до тридесетъ п҃рве недѣлѣ по сошествію Д[у]ха с[вя]таго по недѣлѧма чатитисе имадоу.

ДРУГА ЧАСТЬ

ПОУЧЕНІЙ ЦЕРКО́ВНЫХЪ

ком ѿ пр҃ве, до тридесѣтъ пр҃ве недѣлѣ по сошествію Дха, с҃таго по не́дѣлѧма чати́тисе и́мадоу.

Посебни наслови, л. [1].

Л. 86, фолијација ћирилска црквеним словима, са грешком: л. 4 испуштен, код л. 27 исправљено; по два л. са ћирилском црквеном сигнатуром (аѣ̃, Бѣ, Ббѣ̃, последњи л. несигниран); иницијала 33, загл. украса 38; виньета на л. 2.

ТРЕТАЯ ЧАСТЬ ПОУЧЕНІЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ком ѿ недѣлѣ праотаца на све Господске, и нарочитыхъ с[вя]тыхъ празднике читати потребно есть.

ТРЕ́ТАЯ ЧА́СТЬ

ПОУ́ЧЕНІЙ ЦЕРКО́ВНЫХЪ,

ком ѿ не́дѣлѣ праоте́ца на све Господске, и нарочитыхъ
с҃тыхъ пра́зднике читати потре́бно е́сть.

Посебни наслови, л. [1].

Л. 74, фолијација ћирилска црквеним словима, са грешкама: л. 48 обележен као 39 (лѳ̃), л. 49 као 40 (м̃), по два л. сигнирана ћирилским црквеним словима (аѣ̃, б, бѣ̃, на крају ѣ̃); иницијала 32, загл. украса 31, виньета на л. 2.

Наслов руског оригинала: Собраніе разныхъ поученій на всѣ воскр҃ные и праздничные дни на три части. Спб. 1775. — Доцније су објављена московска издања (1776, 1779 и 1780) и два кијевска (1776 и 1800).

Гаврило Петров дао је проповед „Поученіе о правосудіи“; у нашем преводу „О правосудїи“ (II, л. 37б), има и проповеди које је саставио Платон Левшин.

На основу синодске одлуке од 1788 Јован Рајић је овај зборник беседа превео с руског

за осамдесет и осам дана. Предговор је написао митрополит Мојсеј Путник и дело је требало на изиђе 1789 „Благословеніемъ[...] Мωγсеа Пѫтникъ“. Одобрење за штампу дошло је међутим после Путникове смрти када је митрополит био Стефан Стратимировић, те зато стоји на књизи: „Благословеніемъ же православнагѡ АРХІЄПИСКОПА И МИТРОПОЛІТА КАРЛОВЧКАГѠ“.

Рајићев превод са језичке стране нарочито је хвалио Вук Караџић.

I издање. — II 1794.

Цена: ф. 7.30 (Кат. Новаковићев), ф. 4.42 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 5 (Кат. будимски 1806/7).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 1409. — *В. С. Караџић*, Главне разлике између данашњега славенскога и српског језика. Даница, Беч, 1826, 45. — *Шафарик*, 958. — *Новаковић*, 132. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић 1726—1801. Ср. Карловци, 1901, 83—92. — *М. Костић*, Проповеди Јована Рајића, Студија о политичкој цензури српских књига у XVIII веку. Ср. Карловци, 1922.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб. — Многе цркве у Војводини.

290. (СТАМАТОВИЋ, Никола): ПѢСНЬ ПОХВАЛНАѦ... Димитрїю ѿ Анастасїевичъ... Къ Бїенѣ, [код Стефана Новаковића],1793.

Стр. [11], један тернион без сигнатуре; виньете на стр. [1, 7]; насловна страна и текст са украсним оквиром; кустода. 184 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

Писац је потписан у посвети.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 400. — *Новаковић*, 135.

БМС.

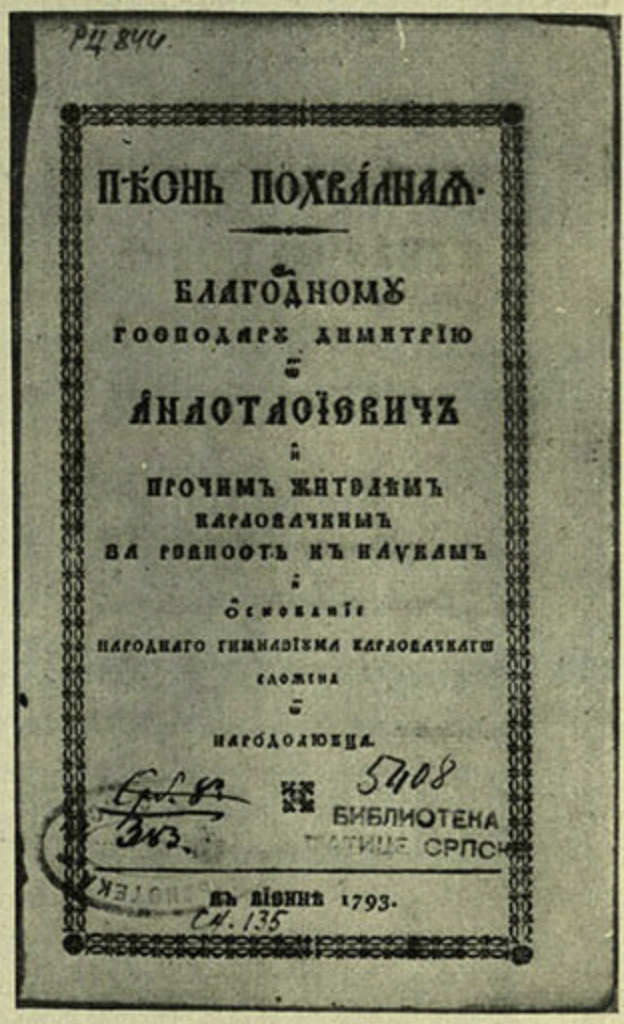

Насловна страна, стр. [1].→

291. [СТАМАТОВИЋ, Никола]: ЧИСТОЄ ОГЛЄДАЛЦЄ... Къ Бїенѣ, [код Стефана Новаковића], 1793.

Стр. [16], један кватернион без сигнатуре; завр. украс 1, виньете на стр. [1, 5]; насловна страна и стране у тексту са украсним оквиром, али увек друкчијим; кустода. 165 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Писца је навео Л. Мушицки.

I издање. — II 1804.

Цена: кр. 6 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *М. Кречаревић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 165 (1891), 125.

БГМ.

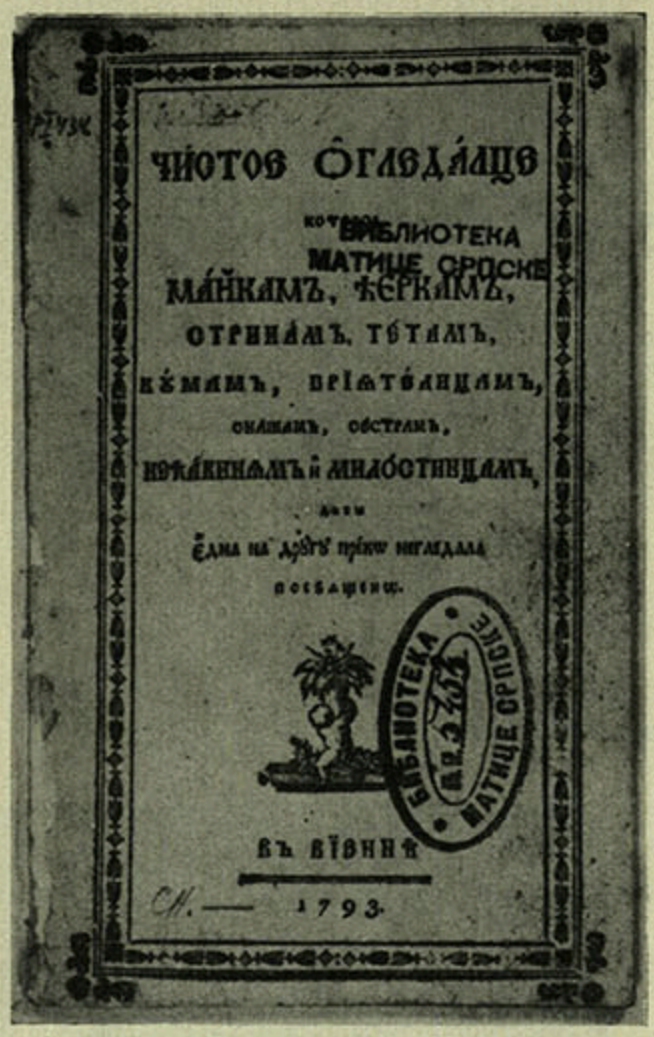

← *Насловна страна, стр. [1].*

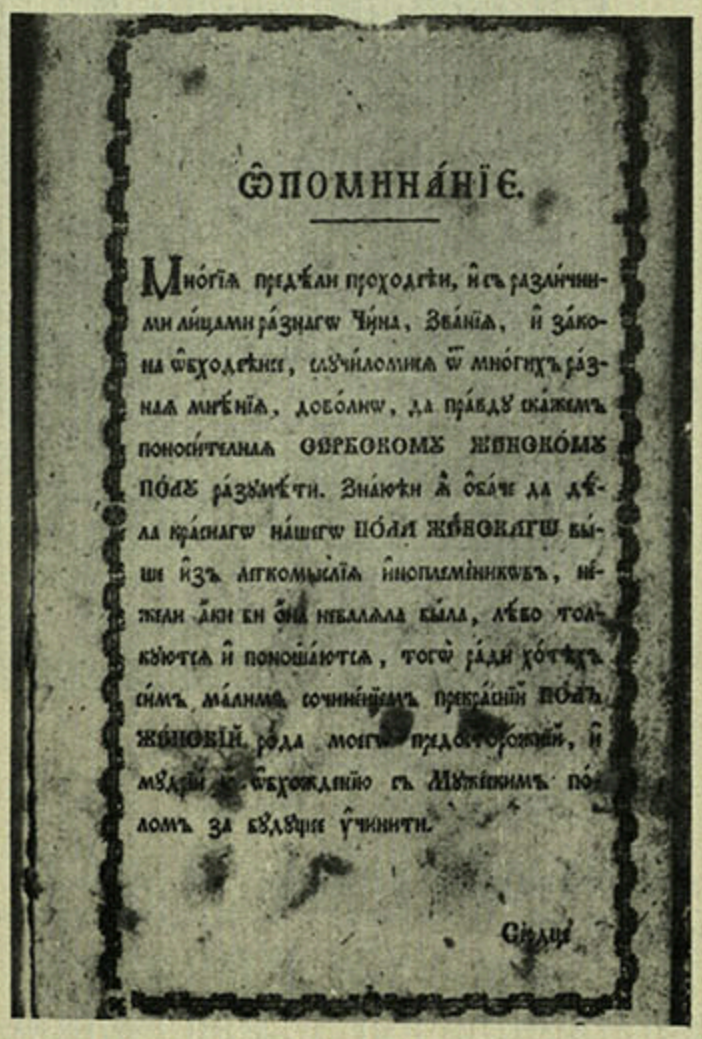

Ѫпоминанїе, стр. [3].

Прва страна текста, стр. [5].

292. СТОЈАДИНОВИЋ, Павле Марков: **СЕРБСКІИ НѢМЕЦКИ РАЗГОВОРИ.**
Въ Вѣеннѣ при Стефану ...отъ Новаковичъ. 1793.

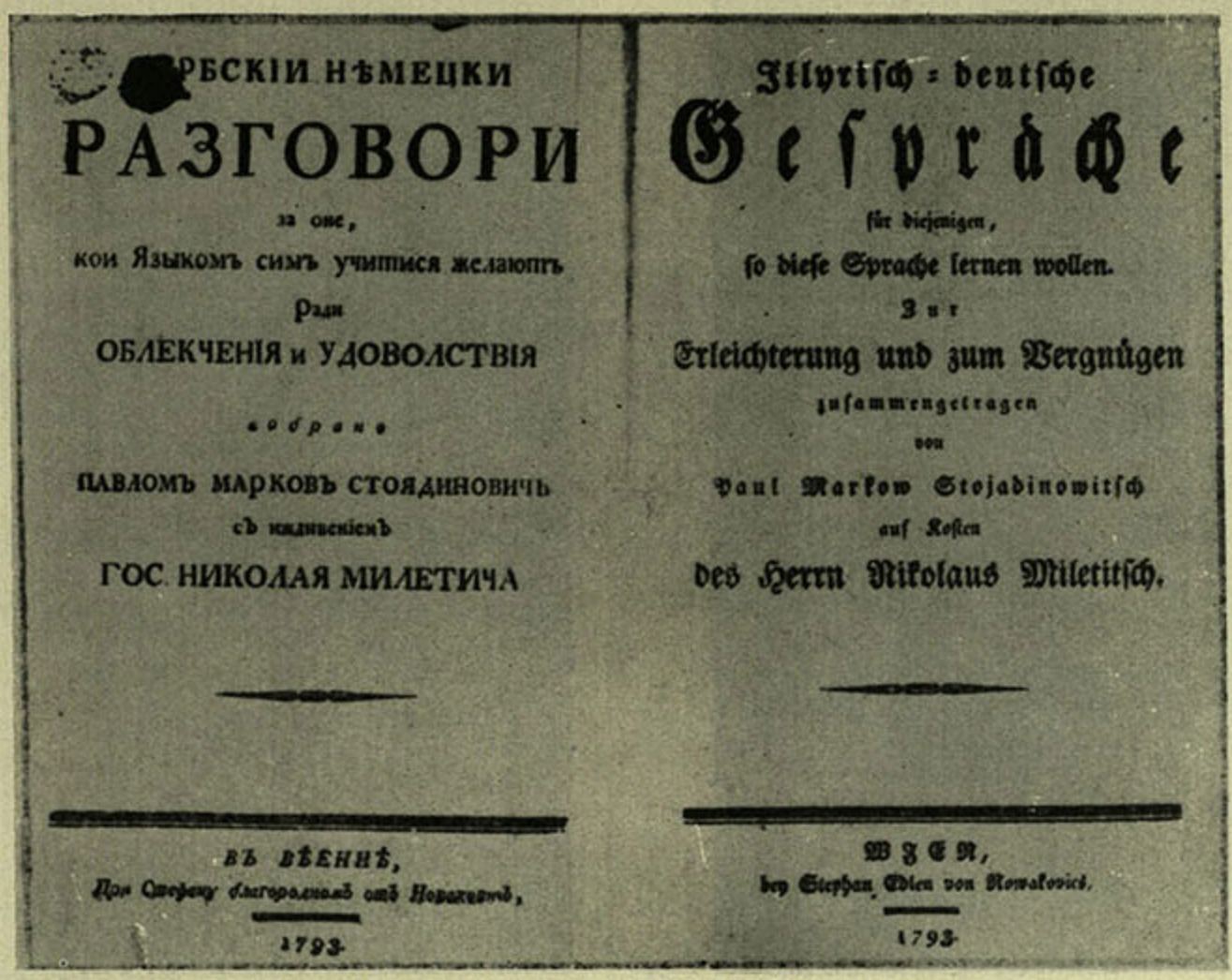

СРБСКІИ НѢМЕЦКИ
РАЗГОВОРИ
за оне,
кои Языкомъ симъ учитися желаюпъ
ради
ОБЛЕКЧЕНІЯ и УДОВОЛСТВІЯ
собрани
ПАВЛОМЪ МАРКОВЪ СТОЯДИНОВИЧЬ
съ издвенїемъ
ГОС. НИКОЛАЯ МИЛЕТИЧА

ВЪ ВѢЕННѢ,
При Стефану благороднмъ отъ Новаковичъ,
1793.

Illyrisch = deutsche
Gespräche
für diejenigen,
so diese Sprache lernen wollen.
Zur
Erleichterung und zum Vergnügen
zusammengetragen
von
Paul Markow Stojadinowitsch
auf Kosten
des Herrn Nikolaus Miletitsch.

WIEN,
bey Stephan Edlen von Novakovich.
1793.

Насловна страна српска, стр. [2]. *Насловна страна немачка, стр. [3].*

Стр. 192, пагинација арапска, кватерниони са готичком сигнатуром а од другог табака и арапским бројем за други л. (b, b_2 на крају m, m_2); загл. украс 1; текст до стр. 135 у два ступца, славеносрпски грађанском ћирилицом и немачки готицом, од стр. 136 на парним странама славеносрпски на непарним немачки, на стр. 192 само славеносрпски; кустода ћирилицом, испод немачког текста. 180 × 108.

Садржај: Стр. 5: СЕРБСКЇИ НѢМЕЦКЇИ РАЗГОВОРИ: Illyrisch = deutsche Gespraeche.

Стр. 136: Приключенїя изъ НАРАВИ И МЇРОХЇСТОРЇЕ. Begebenheiten aus der Natur und Weltgeschichte.

Стр. 192: Стихи морални.

Цена: кр. 36 (Славенно-сербскія вѣдомости).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1793, бр. 47. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 366. — *Новаковић*, 136.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

293. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **[РЧКОВОДСТВО КЪ ЧЄСТНОСТИ И ПРѦКОСТИ.**
Беч, код Стеф. Новаковића, 1793].

[Рѣководство къ честности и правости то есть въ малыхъ оучилищахъ оучащейсѧ Славеносербской юности на чтеніе шпредѣленнаѧ **КНИГѦ.** Съ Дозволеніемъ Правителствующихъ. Въ. Кіеннѣ, при Стефанѣ благородномъ ѿ Новаковичъ, Ц.[есаро] К.[ралевскомъ] Иллрическомъ Дворномъ Тчпографѣ. 1793].

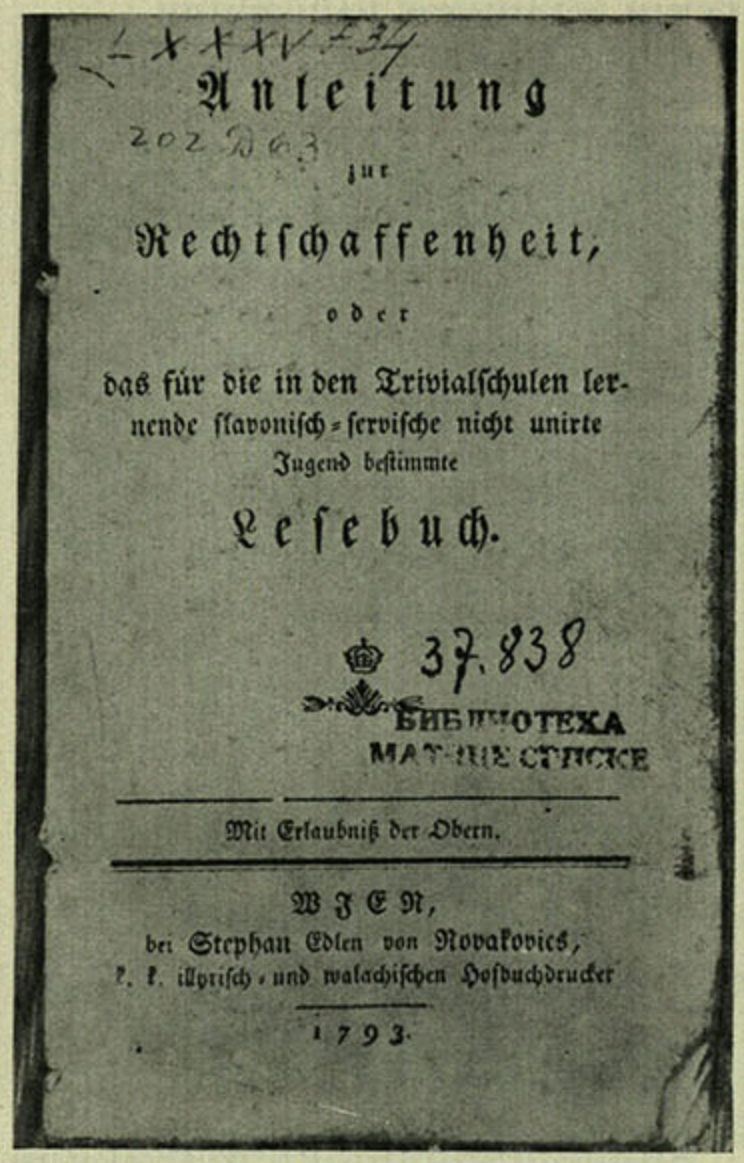
LXXXV 34
202 D63
37.838
БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

Anleitung

zur

Rechtschaffenheit,

oder

das für die in den Trivialschulen lernende slavonisch-servische nicht unirte Jugend bestimmte

Lesebuch.

Mit Erlaubniß der Obern.

WIEN,
bei Stephan Edlen von Novakovics,
k. k. illyrisch- und walachischen Hofbuchdrucker

1793.

Насловна страна немачка, стр. [3].

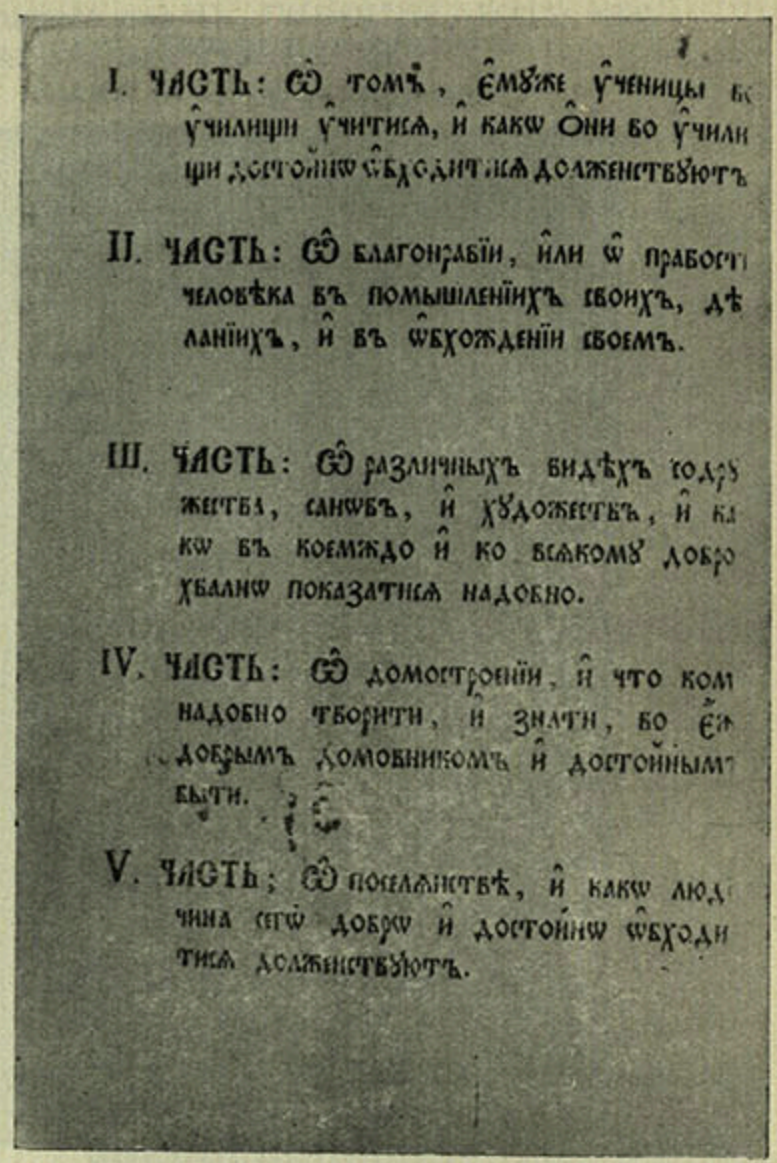

I. ЧАСТЬ: СѺ ТОМЪ, ЄМЪЖЕ ѶЧЕНИЦЫ ВѢ ѶЧИЛИЩИ ѶЧИТИСѧ, И КАКѠ ѺНИ ВО ѶЧИЛИЩИ ДОСТОЙНѠ ѠБХОДИТИСѧ ДОЛЖЕНСТВѪЮТЪ

II. ЧАСТЬ: СѺ БЛАГОНРАВІИ, ИЛИ Ѡ ПРАВОСТИ ЧЕЛОВѢКА ВЪ ПОМЫШЛЕНІИХЪ СВОИХЪ, ДѢЛАНІИХЪ, И ВЪ ѠБХОЖДЕНІИ СВОЕМЪ.

III. ЧАСТЬ: СѺ РАЗЛИЧНЫХЪ ВИДѢХЪ ТОЛЪ ЖЕНІЯ, САНѠВЪ, И ХѪДОЖЕСТВЪ, И КАКѠ ВЪ КОЕМЖДО И КО ВСѢКОМѪ ДОБРО ХВАЛНѠ ПОКАЗАТИСѧ НАДОБНО.

IV. ЧАСТЬ: СѺ ДОМОСТРОЕНІИ, И ЧТО КОМ НАДОБНО ТВОРИТИ, И ЗНАТИ, ДА ЄѦ ДОБРЫМЪ ДОМОВНИКОМЪ И ДОСТОЙНЫМЪ БЫТИ.

V. ЧАСТЬ; СѺ ПОСЕЛЯНСТВѢ, И КАКѠ ЛЮДИ ЧИНА СЕГѠ ДОБРѠ И ДОСТОЙНѠ ѠБХОДИТИСѧ ДОЛЖНСТВѪЮТЪ.

Садржај, стр. [4].

Јединн сачувани примерак овог издања јесте непотпун, без првог листа са славеносрпским насловом; немачка насловна страна међутим, постоји. Текст је истоветан са претходним издањима. Потпун примерак имао би 263 стр.; кватерниони са готичком сигнатуром, на крају дуернион; на парним странама текст славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом; кустода за оба текста. 172 × 105.

Књигу је превео Атанасије Деметровић Секереш.

I 1777. — II 1782. — III 1787. — IV 1791. — V издање. — VI 1798, и доцније.

БМС (непотпуно).

294. ЧАСОСЛОВ. Къ Кіевѣ, [код Стефана Новаковића], 1793.

Стр. 333 [! односно 334], пагинација ћирилска црквеним словима, са грешкама, кватерниони са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (A, A_2, последњи U, U_2), на крају тернион (X, X_2); загл. украс 1, завр. 9, виньете на стр. 1, 3, 6, 13, 17, 41, 46, 50, 100, 115, 153, 166, 190, 247, 266, 276, 300, 306, 327, 330; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 177 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: ф. 1.8 (Кат. Новаковићев), кр. 40 (Кат. будимски 1796).

БМС. – БГМ.

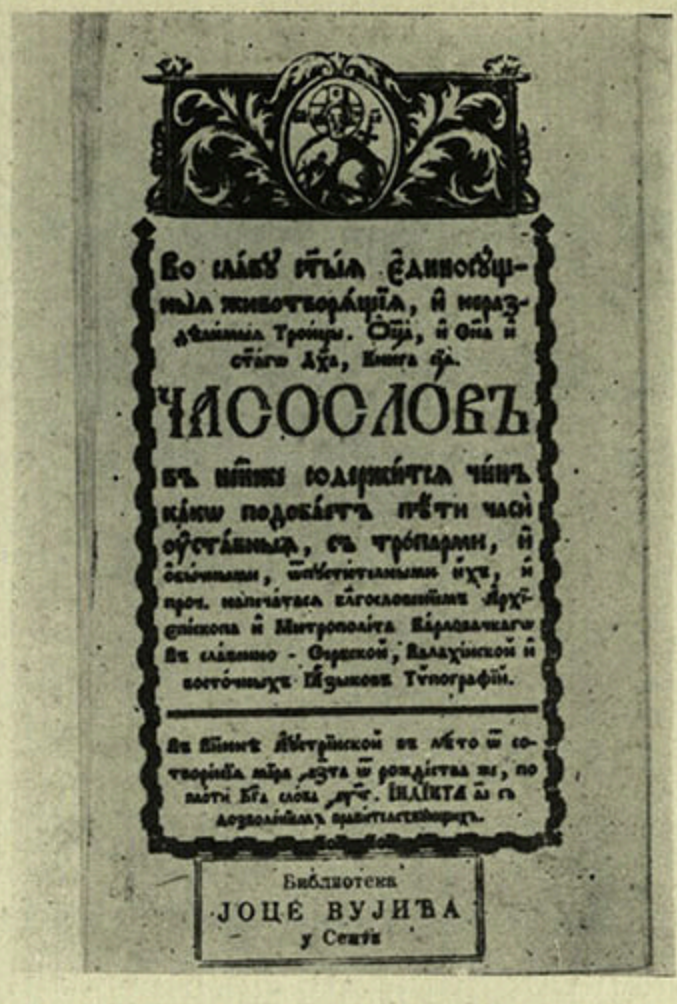

Насловна страна, стр. [1].→

1794

295. ЗНАМЕНИТО СОБРАНИЈЕ. [Беч, код Стефана Новаковића, 1794].

Стр. [3], 387 × 246.

Текст грађанском ћирилицом.

УББ.

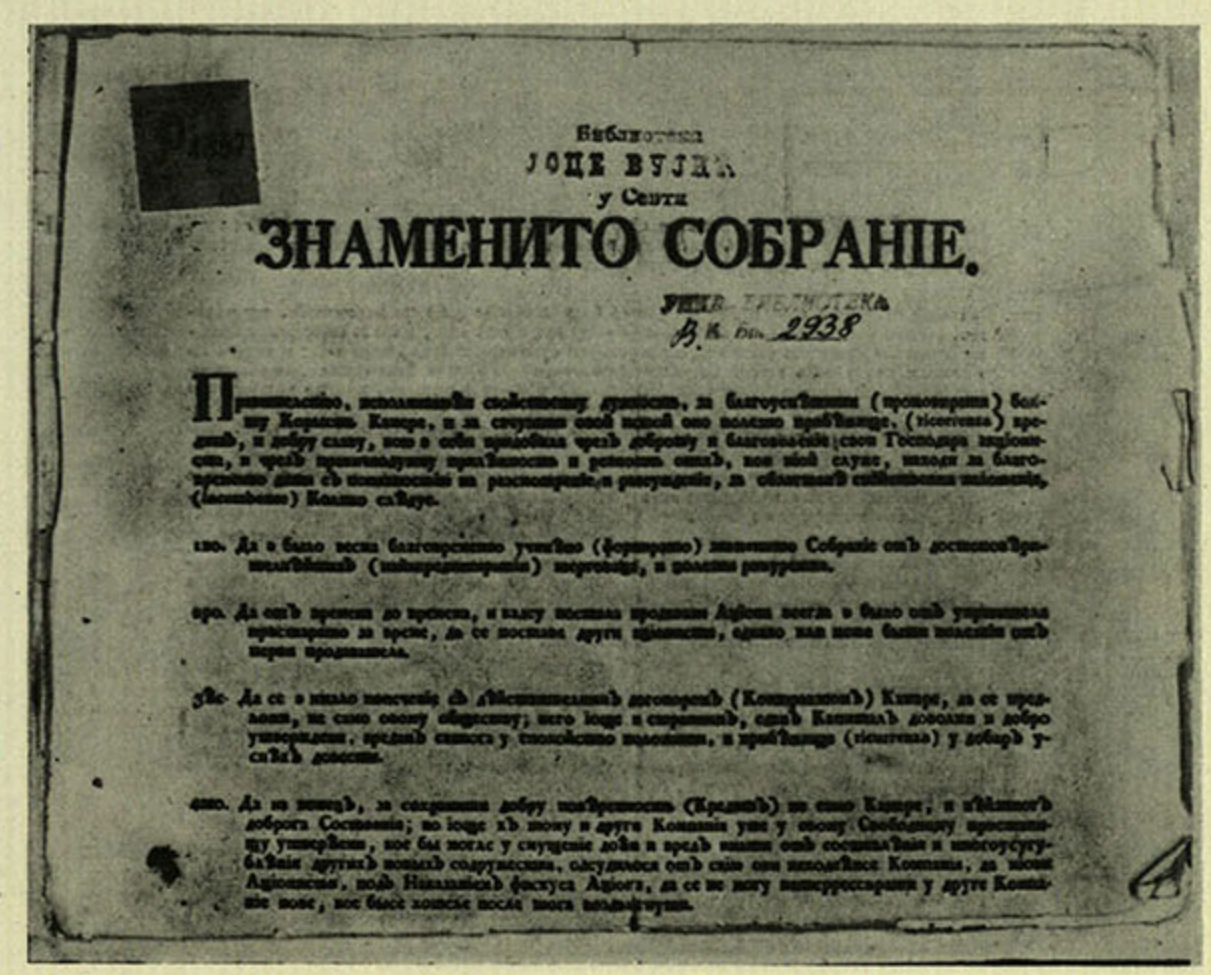

Стр. [1] са насловом изнад текста.→

1го. Да возвеличеніе фундуса сохранява онай кредитъ, и стеченіе, кое ужива Камера.

2ро. Да придобитакъ нови полезни Аціониста не само умножава полезно стеченіе; но іоще къ тому награждава и задоволствуе проче Господаре трговце кои желе постати Аціонисти Камере;

3ће. Да на конацъ умноженіе Аціониста не приноси убитакъ интересу прочи Господара Аціониста толико чрезъ разпространеніе предѣла, колико чрезъ веће прилеченіе дѣла полезни;

Тако се има упованіе, да ово понизнѣйше предложеніе управителя готови отрешисе частии свога прибитка за веће добро Камере, за сохранѣніе нѣзиногъ доброгъ кредита, и за оно полезно предпочитаніе, кое е себи до сад пристарала, даће быти благоволно примлѣна и прощена отъ вотума честни Господара Аціониста, подобнѣ интересирати, како искуство доказуе, за благоуспѣшествовати добро и напредакъ ніове Камере.

У Вече 16тога. Августи. 1794. у Трієсту,

Балатирата и получила:

На Фаворъ Вотума . . . . Число. 62.
На противъ . . . . . 21.

Управители Камаре отъ ассигураціе.

Г. Д. Пластора. *Р. Ф. Естерхајмеръ.*

Іованъ Вебер, Ревизоръ,
Стефанъ Рашкъ, Ревизоръ.

Последња страна, стр. [3].

296. ЗОСИМОВИЋ, Григорије: **НАЧЕРТАНІЄ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ УЧЕБНЫХЪ ПРЕДМѢТОКЪ...** [Беч], Тупомъ... Стефана ѿ Новаковичъ, [1794].

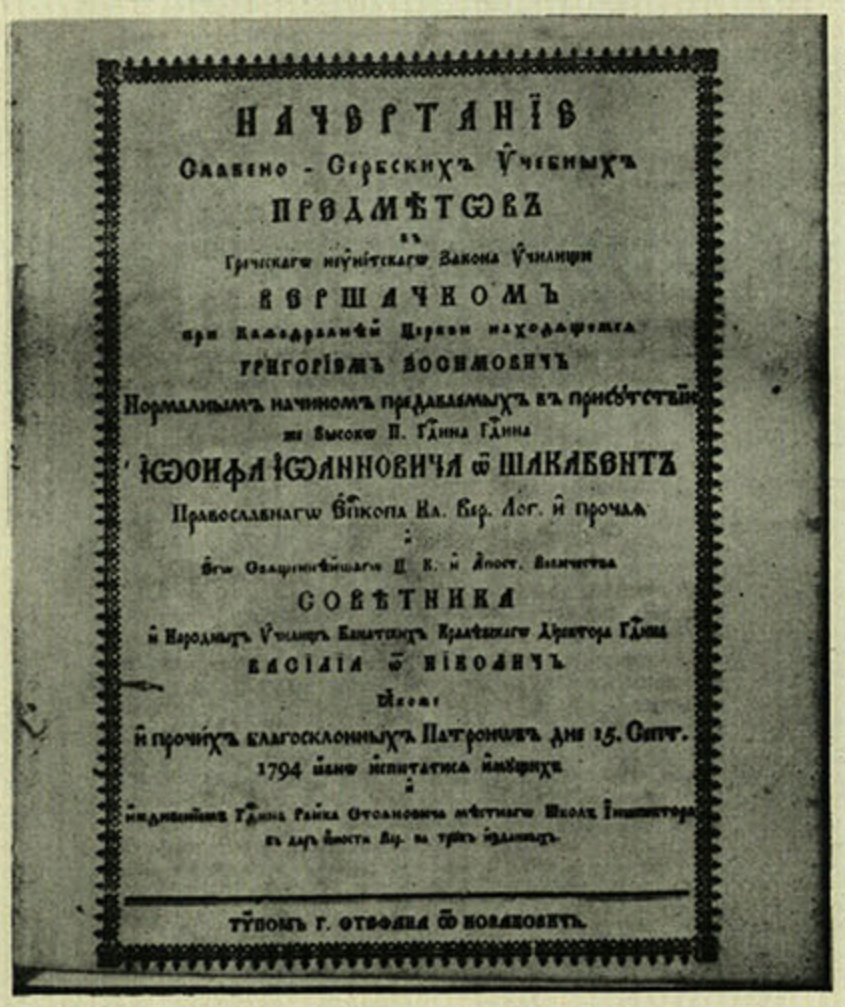
НАЧЕРТАНІЄ
Славено - Сербскихъ Учебныхъ
ПРЕДМѢТОВЪ
въ
Грическагш нравственагш Закона Училищи
ВЕРШАЧКОМЪ
при Каѳедралнѣй Церкви находящемся
ГРИГОРІЕМЪ ЗОСИМОВИЧЪ
Нормальнымъ начиномъ предаваемыхъ въ присутствіи
ми Высокш П. Г. Г.
ІѠАННА ІѠАННОВИЧА ѿ ШИКАБЕНТА
Православнагш Епископа Кл. Вер. Лог. и прочая
:
Єгш Сіятелнѣйшагш П. К. и Апост. Величества
СОВѢТНИКА
и Народныхъ Училищъ Банатскихъ Краевскаго Директора Г.
ВАСІЛІА ѿ НІКОЛАЕВИЧЪ
Єдлат
и прочихъ благосклонныхъ Патроновъ дне 15. Септ.
1794 лѣта испитатися имѣющихъ
:
Надзирателя Г. Райка Стоиковича нѣстнагш Школъ Инспектора
въ дар. Бачки Вер. и трехъ Єдлатъ.
ТУПОМЪ Г. СТЕФАНА ѿ НОВАКОВИЧЪ.

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре и без кустоде; загл. украс 1; насловна страна са украсним оквиром. 212 × 176.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: *Новаковић*, 142.

БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

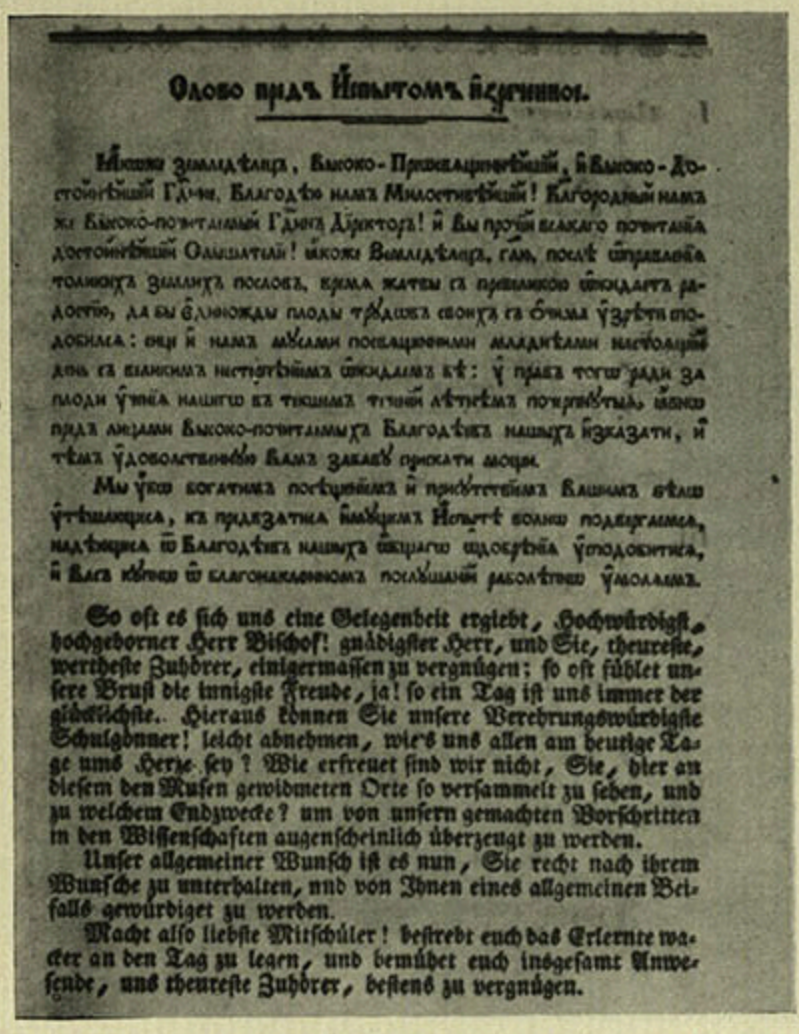

Слово предъ Испытомъ йскуснов.

Ишша Вмлдтлнр, Высоко-Прснсщснтйшій, й Высоко-Достойнйшій Гдн, Благодтю нмъ Милостивйшій! Блгородный нмъ ж Высоко-почтнмый Гднъ Дрктръ! й Вы прочій великаго почтнмя достойнйшій Слшатлй! йкожь Вмлдтлнр, глю, послт отправлнвя толикую Зимнъ послов, крмя жтвы съ превликою ожидатъ радостію, да бы ѣдиножды плоды трдовъ своихъ съ очима ўзрти подобнла: вщи й намъ мусами посвщенными млдтлми настоящій день съ великима нстнутйшими ожидалмъ кт: ў прмъ того рди за плоди ўчнія нашего съ ткшимъ тщнй лтнкмъ почрпнуть, мнюи предъ людми Высоко-почтнмыхъ Блгодтелъ нашихъ йзказати, й тмъ ўдоволствовню ихъ закла сискати моди.

Мы ўжи богатимъ посщнемъ й присутственимъ Вашимъ отцу ўтшлнцмъ, къ предзатимъ блгимъ Испытъ волни подвергшимся, надемся по Блгодтелъ нашихъ ожидгю щдокрнѣя ўподобитса, й васъ кнеш по благонаклоненомъ послшлнй работтнш ўволлмъ.

So oft es sich uns eine Gelegenheit ergiebt, Hochwürdigst, hochgeborner Herr Bischof! gnädigster Herr, und Sie, theureste, wertheste Zuhörer, einigermassen zu vergnügen; so oft fühlet unsere Brust die innigste Freude, ja! so ein Tag ist uns immer der glücklichste. Hieraus können Sie unsere Verehrungswürdigste Schulgönner! leicht abnehmen, wies uns allen am heutige Tage ums Herze sey? Wie erfreuet sind wir nicht, Sie, hier an diesem den Musen gewidmeten Orte so versammelt zu sehen, und zu welchem Endzwecke? um von unsern gemachten Vorschritten in den Wissenschaften augenscheinlich überzeugt zu werden.

Unser allgemeiner Wunsch ist es nun, Sie recht nach ihrem Wunsche zu unterhalten, und von Ihnen eines allgemeinen Beifalls gewürdiget zu werden.

Macht also liebste Mitschüler! bestrebt euch das Erlernte wacker an den Tag zu legen, und bemühet euch insgesamt Anwesende, uns theureste Zuhörer, bestens zu vergnügen.

Реч пре испита, стр. [3].

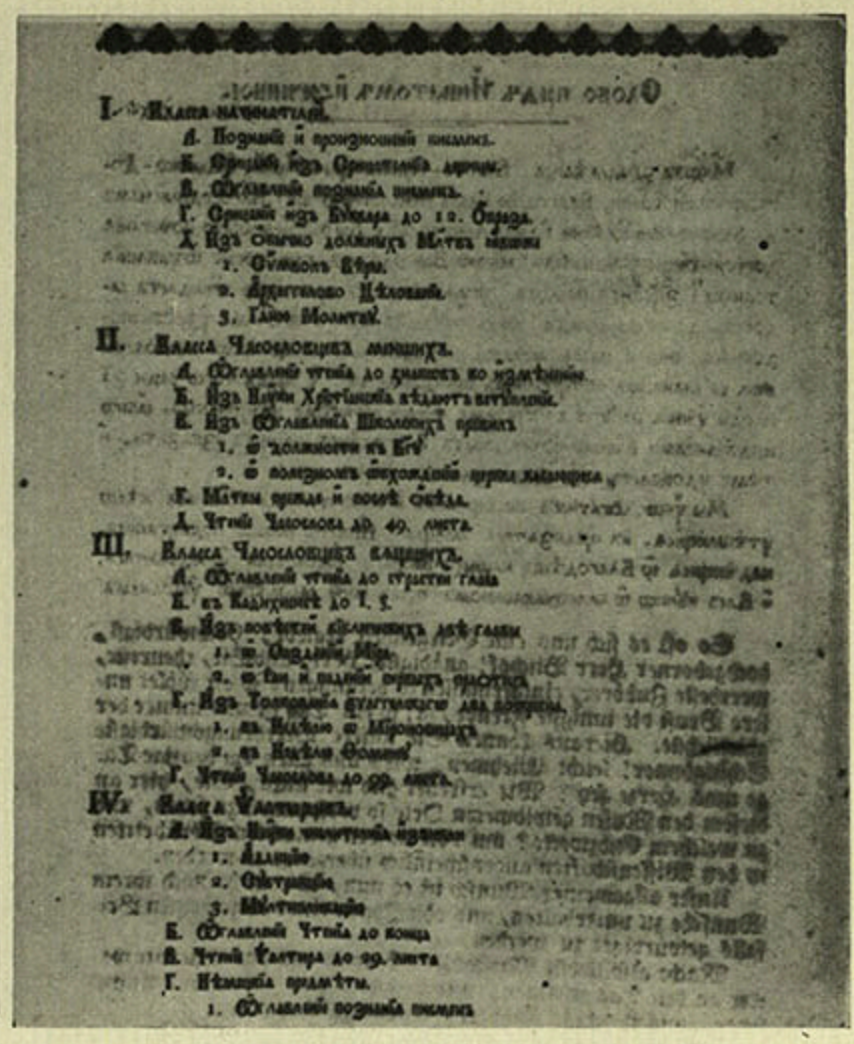

I. Класа начнатлй.
А. Подлый й произносный писмо.
Б. Срдній йзъ Срдитлнйа дтцм.
В. Ббщлный продмйа писмо.
Г. Срдній йзъ Букваря до 12. Бсда.
Х. Йзъ Свщно долмнхъ Мтеъ нашихъ
1. Ойчнонъ Вкри.
2. Архтгловo Цловкій.
3. Глкою Молитй.

II. Класа Часословцка малшихъ.
А. Ббщлный чтнйа до дшнсъ по йдлтнйи
Б. Йзъ Нвуи Хрстіанскіа вдлнтъ вчтлній.
В. Йзъ Ббщлнйа Школскихъ првихъ
1. ѳ должности къ Бгу
2. ѳ полезномъ ѣхождній церкви хлмнчка
Г. Мтеи првда й восит Сйда.
Д. Чтній Часослова до 49. листа

III. Класа Часословцкихъ влдющихъ.
А. Ббщлный чтнйа до стрсти глаа
Б. съ Кадкизмтъ до I. 5.
В. Йзъ всякихъ кнгопнсныхъ дтъ главы
1. ѳ Свщлнй Мсѣ.
2. ѳ тли й пдшій природ смотрнія
Г. Йзъ Толковнйа Бутлскаго два вопроса.
1. къ Вклію ѳ Мірозданіи
2. къ Вклію ѳ Человк
Г. Чтній Часослова до 99. листа

IV. Класа Псалтирскій.
А. Йзъ Нвуи тлкователи изрдно
1. Дтлнію
2. Отчтвнію
3. Мтлтвенницѣ
Б. Ббщлный Чтнйа до конца
В. Чтній Псалтира до 89. листа
Г. Нтщнйа предмтъ.
1. Ббщлный воздмйа писмо

Школски предмети, стр. [4].

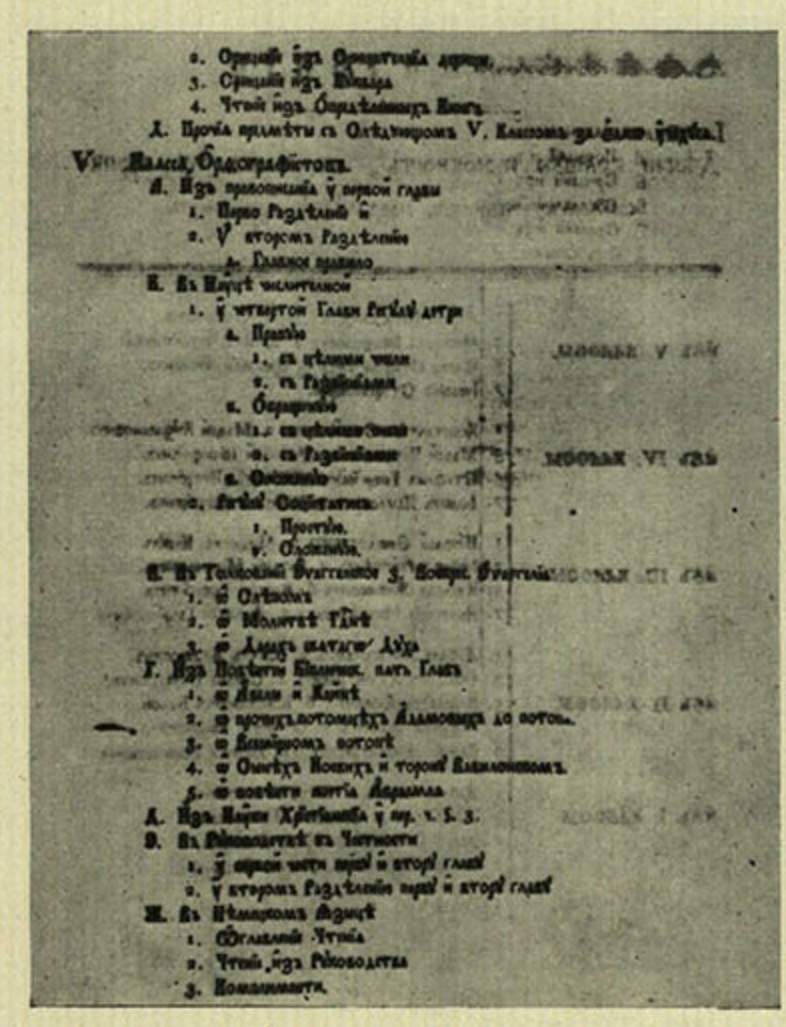

2. Срдній йзъ Срдитлнйа дтцм.
3. Срдній йзъ Вкнйа
4. Чтній йзъ Ббщлнйскихъ Книгъ
Д. Прочія предмтъ съ Осмнцмъ V. Класомъ здлнйа ўчнія.

V. Класа Ббщеграфическа.
А. Йзъ прилжнйа ў первой глави
1. Перво Раздлній й
2. Ў второмъ Раздлнйи
3. Главное правило
Б. Въ Нвуи числительной
1. ў четвертой Глави Ветхаго дтцм
а. Правію
1. съ цлыми числи
2. съ Раздлйлми
с. Обращнію
в. съ цлыми числи
в. съ Раздлйлми
г. Ойкнію
Ветхаго Сойтнйа.
1. Простію.
2. Ойкнію.
В. Въ Толковый Бутлскій 3. Бойрк Бутлскій
1. ѳ Отчнвнх
2. ѳ Молитв Гдн
3. ѳ Дрмъ плтцхъ Дха
Г. Йзъ Пророчествъ Ісаіинхъ. пять Главъ
1. ѳ Дшли й Кнгк
2. ѳ прочихъ потомкхъ Адмовыхъ до потопа.
3. ѳ Двнйскомъ потопк
4. ѳ Ойстхъ Ноемхъ й второй Адмовомъ.
5. ѳ осмнти пятіа Авраамла
Д. Йзъ Нвуи Хрстіанскіа ў пр. ч. 5. 3.
Ђ. Въ Ріторическій съ Чстности
1. ў первой части перві й второі главі
2. ў второмъ Раздлнйи перві й второі главі
Ж. Въ Нтщномъ Авдмк
1. Ббщлный Чтнйа
2. Чтній йзъ Ріторическа
3. Комплиментъ.

Школски предмети, стр. [5].

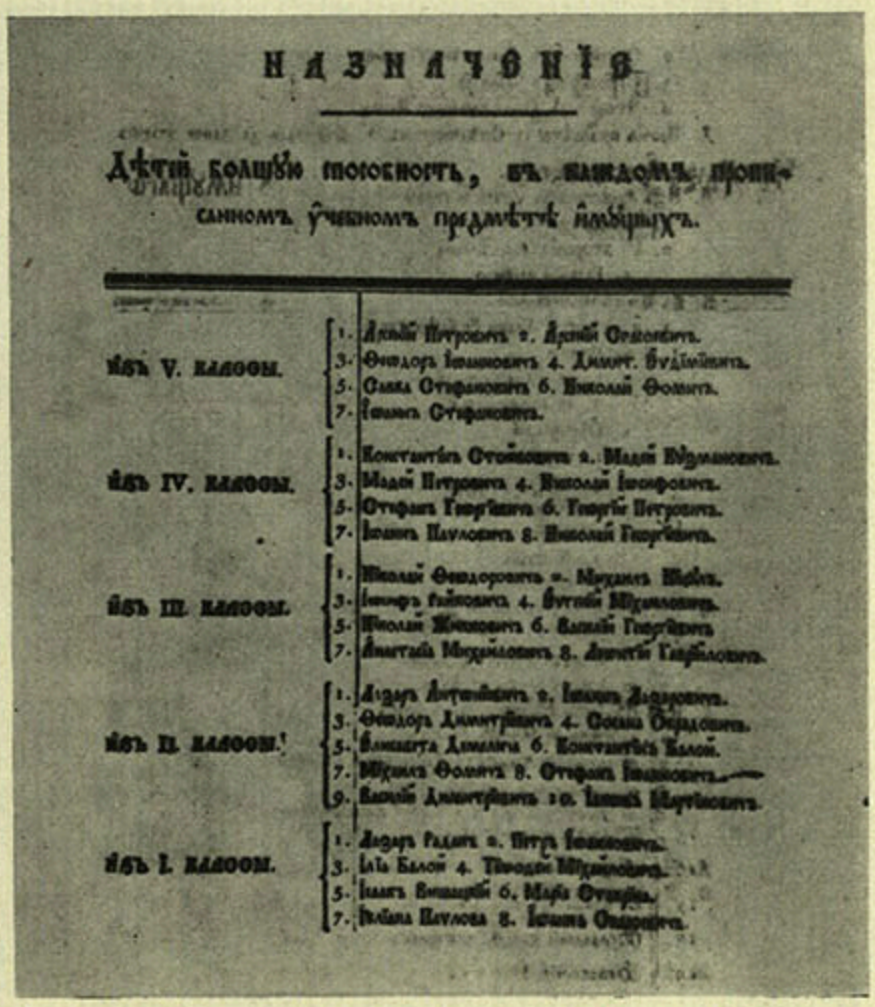

НАЗНАЧЕНІЄ

Дтскій большую тщтльность, въ каждомъ прошедшемъ ўчебномъ предмтѣ йказуючихъ.

йзъ V. класом.	1.	Дмтрій Петровичъ 2. Арсній Стефановичъ.
	3.	Ѳеодоръ Іоанновичъ 4. Димит. Будимйчевичъ.
	5.	Сава Стефановичъ 6. Николай Ѳомичъ.
	7.	Іоаннъ Стефановичъ.
йзъ IV. класом.	1.	Константинъ Стойковичъ 2. Малей Вдмановичъ.
	3.	Малей Петровичъ 4. Николай Іоанфовичъ.
	5.	Стефанъ Георгіевичъ 6. Георгій Петровичъ.
	7.	Іоаннъ Павловичъ 8. Николай Георгіевичъ.
йзъ III. класом.	1.	Николай Ѳеодоровичъ 2. Михаилъ Шайка.
	3.	Іоанфъ Гайковичъ 4. Бутній Шумаловичъ.
	5.	Николай Живковичъ 6. Василій Георгіевичъ
	7.	Анастасій Михайловичъ 8. Димитрій Гавриловичъ.
йзъ II. класом.	1.	Аѳдоръ Дмтріевичъ 2. Іоаннъ Аѳдоровичъ.
	3.	Ѳеодоръ Димитріевичъ 4. Сосима Обрадовичъ.
	5.	Вникнтъ Димитріевичъ 6. Константинъ Белой.
	7.	Михаилъ Ѳомичъ 8. Стефанъ Іоанновичъ.
	9.	Василій Димитріевичъ 10. Іоаннъ Мартіновичъ.
йзъ I. класом.	1.	Аѳдоръ Радичъ 2. Петръ Іоанновичъ.
	3.	Ілія Белой 4. Теодосій Шумаловичъ.
	5.	Іоаннъ Вишшій 6. Марко Стефановичъ.
	7.	Павелъ Павловъ 8. Іоаннъ Стефановичъ.

Класификација ученика, стр. [6].

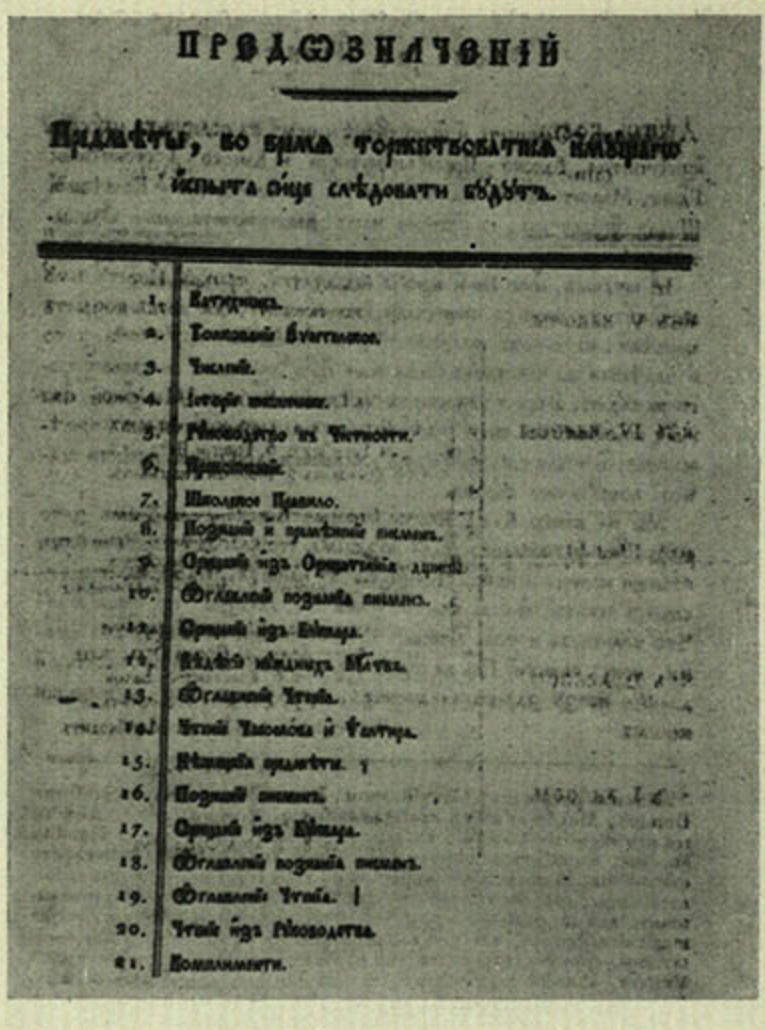

ПРѢДЪЗНАЧЕНІЙ

Предметы, во врема торжественнаго
йспыта отъ слѣдовати бѫдутъ.

1. Катихизисъ.
2. Толковый Евангелиѥ.
3. Числій.
4. Исторіѧ церковная.
5. Краснословіе съ Реторикы.
6. Краснописаніе.
7. Школное Правило.
8. Позорищій и приватній письмена.
9. Орѳографіѧ изъ Орѳографійскіѧ дѣтей.
10. Отъ глаголи возлика письмо.
11. Орѳографіѧ изъ Бѣлица.
12. Вѣдѣніе мѣдицинъ Мѣтеи.
13. Отъ глаголи Чтеніе.
14. Чтеніе Часослова и Ѱалтиря.
15. Начинаѥ предметы. 1
16. Позорищій письмена.
17. Орѳографіѧ изъ Бѣлица.
18. Отъ глаголи возлика письмен.
19. Отъ глаголи Чтеніе. |
20. Чтеніе изъ Краснословіѧ.
21. Компланиміи.

Ред предмета на испиту, стр. [7].

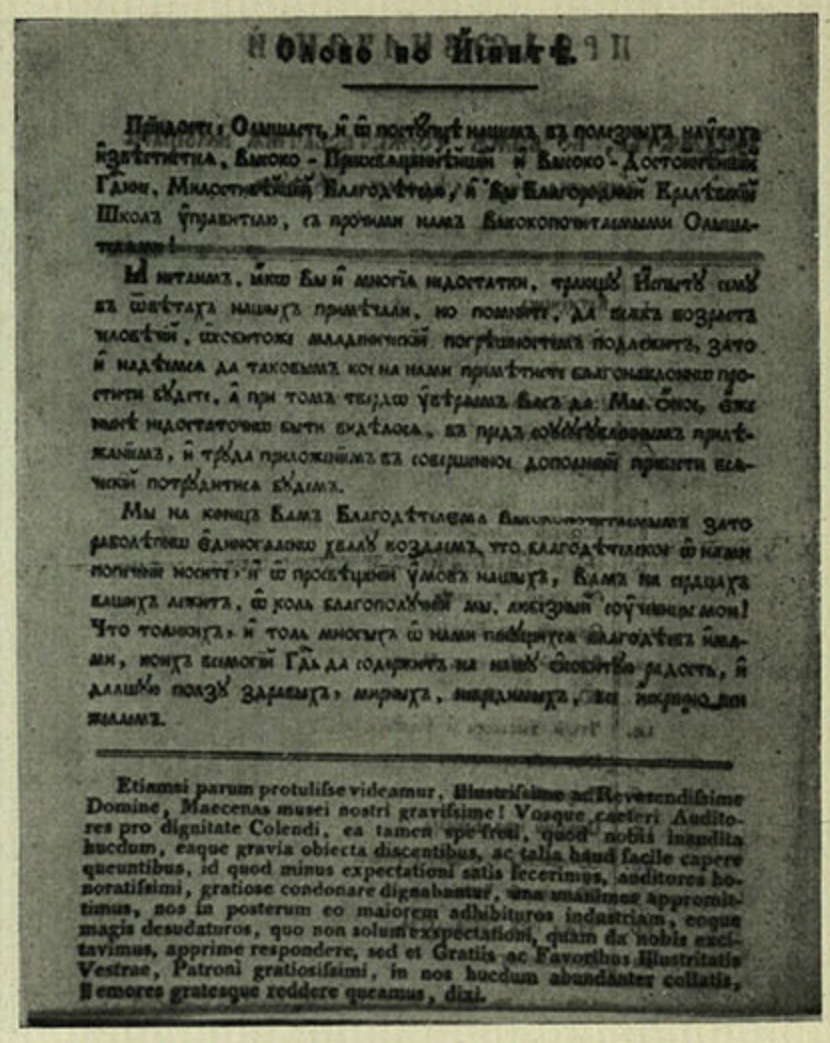

Речь по йспитѣ.

Пѣлости, Ослшасть, и ѿ постоѧнныхъ нашихъ къ полезнымъ наукамъ йзлѣтствіѧ, Высоко - Прославленнѣйшій и Высоко - Достопочтенный Гдне, Милостивѣйшій Благодѣтелю, и Вы Благороднѣй Кралѣвскій Школъ ѹправителю, съ прочими нами Высокопочитаемыми Ослшатели!

И мнѣмъ, мнѡ бы и многіа недостатки, трудно йспытъ сей въ шкѣтахъ нашихъ примѣтили, но помнѧтъ, да всѣкъ возмета человѣчій, шсѣмотокы младенческій погрѣшностіи подлежитъ, зато и надѣѥмсѧ да таковыми кои на нами примѣтисте благоволеніе простити бѫдете, а при томъ твердо ѹтѣшаемъ васъ да: Мы сіюе, еже имѣтъ недостаточно быти видѣлося, въ предъ собственныхъ примѣчаніѥмъ, и труда приложеніѥмъ въ совершеніе доводити прилежно всѣмъ потрѫдитсѧ бѫдемъ.

Мы на концѣ Вамъ Благодѣтелемъ Высокопочитаемымъ зато работѣтсѧ ѐдиногласно хѣлѣ воздаемъ, что благодѣтелство ѿ нами полезнѣ носите, и ѿ просвѣщеніи ѹмовъ нашихъ, Вамъ на предцахъ нашихъ лежитъ, ѿ коль благополучнѣй мы, любезнѣй сочищы мои! Что толикога, и толь многимъ ѿ нами подвигнута благодѣтелствіѧмъ, конца немогій Гдь да содержитъ на нашѣ сіюе время радость, и дальшю ползѣ зарѣкъ, мирнѣ, мирдливыхъ, въ покрово ни жилищъ.

Etiamsi parum protulisse videamur, Illustrissime ac Reverendissime Domine, Maecenas musei nostri gravissime! Vosque cæteri Auditores pro dignitate Colendi, ea tamen spe freti, quod nobis insudita hucdum, eaque gravia obiecta discentibus, ac talia haud facile capere queuntibus, id quod minus expectationi satis fecerimus, auditores honoratissimi, gratiose condonare dignabantur, ut maximos appromittimus, nos in posterum eo maiorem adhibituros industriam, eoque magis desudaturos, quo non solum exspectationi, quam de nobis excitavimus, apprime respondere, sed et Gratiis ac Favoribus Illustritatis Vestrae, Patroni gratiosissimi, in nos hucdum abunde collatis, Memores gratesque reddere queamus, dixi.

Реч после испита, стр. [8].

297. ЈОСИЋ, Козма: **НАЗНАЧЕНІЄ УЧЕБНЫХЪ ПРЕДМѢТОКЪ.**
Ко Кіевнѣ, Тупомъ... Стеф. Новаковича, [1794].

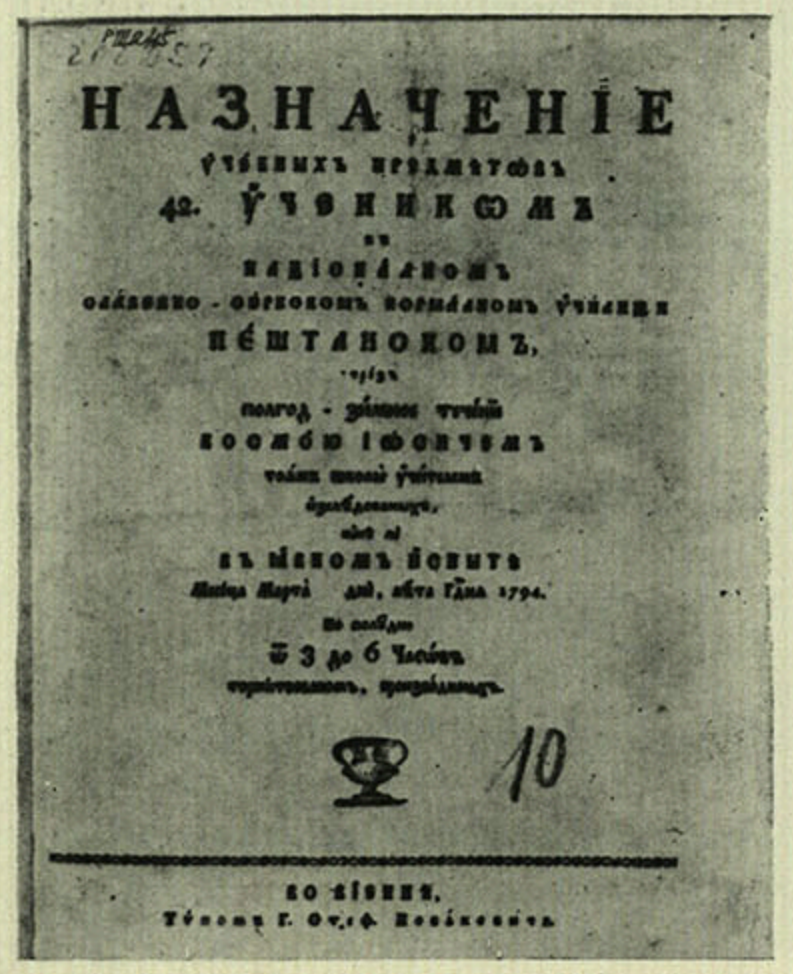

НАЗНАЧЕНІЄ
УЧЕБНЫХЪ ПРЕДМѢТОВЪ
ВЪ
42. УЧЕНИКОМЪ
ВЪ
НАЧІОНАЛНОМЪ
ОБЩЕНАРОДНО - ОБРѢЗОКОМЪ НОРМАЛНОМЪ УЧИЛИЩИ
ПЕШТАНОКОМЪ,
ВЪ
ПОЛГОД - ДѢЛНОМЪ ЧТЕНІИ
КОСМОВЫ ІФОНТЕМЪ
ТОЙЖЕ ШКОЛЫ УЧИТЕЛЕМЪ
ПРЕДЛОЖЕННОЕ,
ВЪ ЛѢТОМЪ ЙСХОДѢ
Месѧца Марта дня, лѣта Гдня 1794.
ВЪ СЛЫШАНІИ
ѿ 3 до 6 Часовъ
ПОПОЛУДНЕВНЫХЪ, ПРЕДЛОЖЕНО.

10

КО КІЕВНѢ,
Тѵпомъ Г. Ст.ф Новаковича

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре; загл. украса 2; кустода, 198 × 168.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово је пети Јосићев извештај.

Лит.: Zeitschrift von und für Ungern. Hrgb. V. L. v. Schedius. Bd. III 1, Pesth, 1803, 62–63.

БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

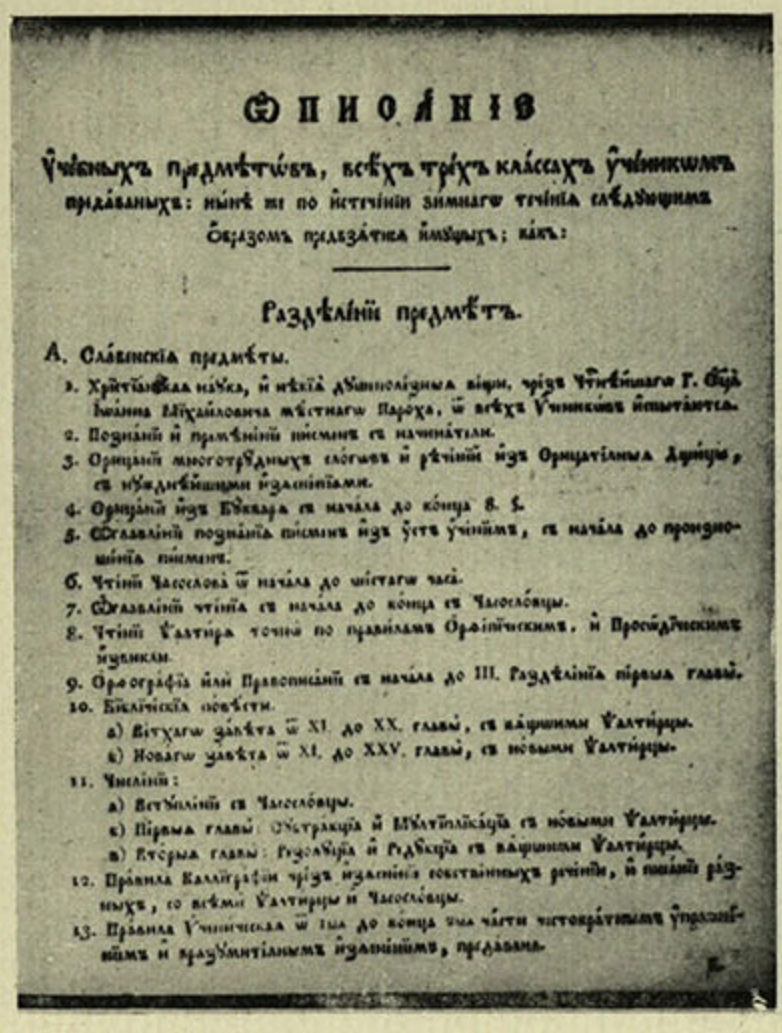

Ѳписа́нїе

Ученыхъ предметѡвъ, всѣхъ трѣхъ класса́хъ ѹчѣ́никшимъ
предава́ныхъ: нынѣ же по йстичнїи зимнемъ теченїи слѣдующимъ
о́бразомъ предъзя́тїемъ имѣ́ющихъ; какъ:

Раздѣлёнїй предмѣтъ.

А. Слáвенскїя предмѣты.

1. Хрѣстїа́нскїй наўкъ, й нѣкїй дѹховнодрѹжныя вѣщи, трїя чтенѣ́йшаго Г. Ѳ҃ра Іѡа́нна Михаи́ловича мѣ́стнаго Пароха, ѿ всѣхъ ѹченикшихъ йспытáнїе.
2. Познáнїй й примѣ́нїй писмена съ начинáтели.
3. Ѻрѳографїй многотрѹ́дныхъ слóговъ й рѣ́чїй йзъ Ѻрѳографїа Дѣ́ѧка, съ нѹ́жднѣйшими йзъ́ѧснѣнїями.
4. Ѻрѳографїй йзъ Бу҃кваря съ начáла до конца 8. ſ.
5. Сла́вянскїй познáнїа писмена йзъ ўстъ ѹчи́ма, съ начáла до произношенїа писмена.
6. Чтенїй Часослова ѿ начáла до шестаго часа.
7. Сла́вянскїй чтенїа съ начáла до конца съ Часослóвцы.
8. Чтенїй Псалтира точнѣ по правилáмъ Ѻрѳоэпи́ческимъ, й Просѡ́дическимъ йзы́кали.
9. Ѻрѳографїа йли Правописанїй съ начáла до III. Раздѣлёнїа пѣ́рвыа главы.
10. Библи́ческїя повѣ́сти.
    a) Вѣтхаго завѣта ѿ XI. до XX. главы, съ вáшими Псалти́рцы.
    b) Новаго завѣта ѿ XI. до XXV. главы, съ новыми Псалти́рцы.
11. Числёнїй:
    a) Вступлёнїй съ Часослóвцы.
    c) Пѣ́рвыа главы: Ѻ҃стракїя й Мѵ҃лтїплїкацїя съ новыми Псалти́рцы.
    d) Вторыа главы: Ѻ҃тношенїя й Рáвенства съ вáшими Псалти́рцы.
12. Прáвила Каллиграфїи трїя йзъ́ѧснѣнїя совершéннѣйшихъ рѣчéнїй, й писáнїй разныхъ, со всѣ́ми Псалти́рцы и Часослóвцы.
13. Прáвила Ѹ҃ченическая ѿ тыа до конца тыа чáсти чистосрáтнымъ ѹпражнéнїями й здрáвомы́слїемъ йзъ́ѧснѣнїями, предáваны.

Б.

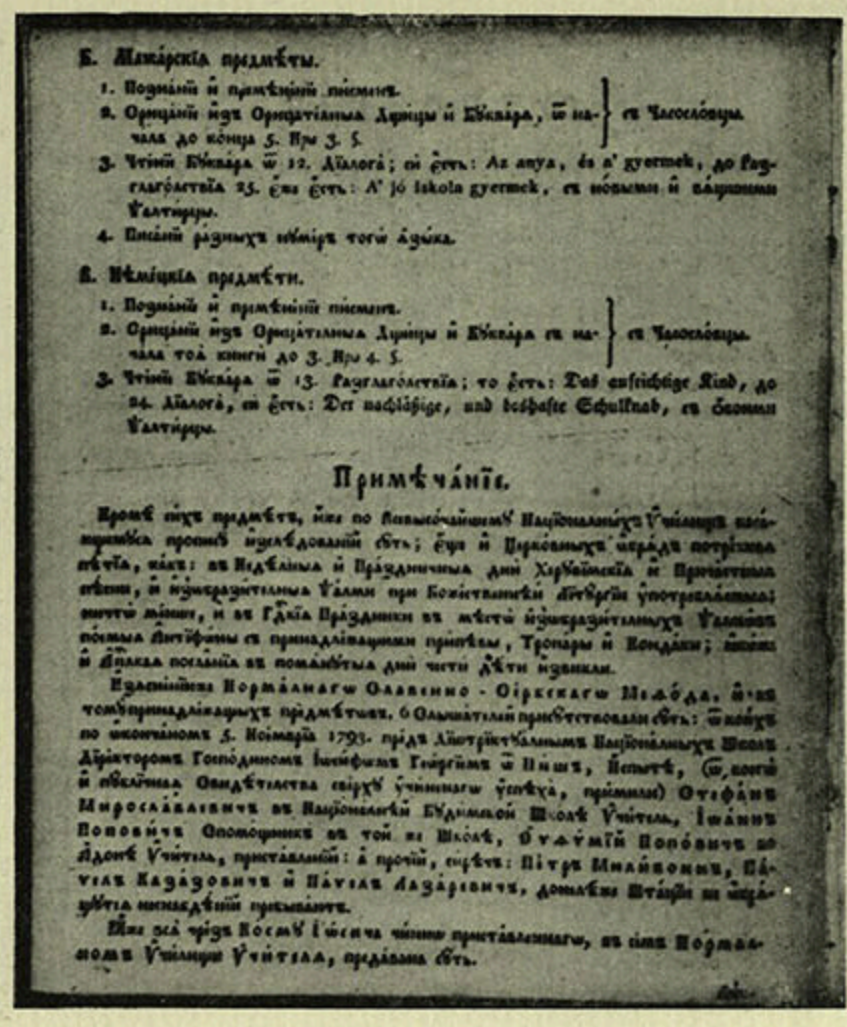

Б. Матéрскїя предмѣты.

1. Познáнїй й примѣ́нїй писмена.
2. Ѻрѳоэпи́ческїй йзъ Ѻрѳоэпи́ческыа Дѣ́ѧка й Бу҃кваря, ѿ начáла до конца 5. Пр҃е 3. ſ. } съ Часослóвцы.
3. Чтенїй Бу҃кваря ѿ 12. Дѣ́ѧлогá; сй ёсть: Az anya, és a' gyermek, до Раздѣлёнїя 25. ёже ёсть: A' jó Iskola gyermek, съ новыми й вáшими Псалти́рцы.
4. Писáнїй разныхъ нѡмѣ́ръ того Дѣ́ѧка.

Е. Нѣмéцкїя предмѣты.

1. Познáнїй й примѣ́нїй писмена.
2. Ѻрѳоэпи́ческїй йзъ Ѻрѳоэпи́ческыа Дѣ́ѧка й Бу҃кваря съ начáла тоѧ книги до 3. Пр҃е 4. ſ. } съ Часослóвцы.
3. Чтенїй Бу҃кваря ѿ 13. Раздѣлёнїя; то ёсть: Das entsetzliche Kind, до 24. Дѣ́ѧлогá, сй ёсть: Der nachläßige, und beschafte Schulknab, съ своими Псалти́рцы.

Примѣ́чанїе.

Кромѣ сихъ предмѣтъ, йже по Высочáйшимъ Нацїона́льныхъ Ѹ҃чи́лищъ наста́вленїю прочїй йзслѣдовáнїй сѹ́ть; ёсть й Церко́вныхъ пѣ́снéй потрѣ́бныя свѣ́дѣнїя, какъ: въ Нéдѣльныа й Пра́здничныа дни Хрѵ҃сто́вскїя й Прича́стныа свѣ́тни, й нѹ҃жнѣ́йшыа Псалмы при Бо҃жéственныхъ Лѣ҃тѹргїя ѹпотребля́емыа; ѿчегѡ мѣ́сяца, и въ Гдскїа Пра́здники въ мѣ́стѣ нѹ҃жнѣ́йшихъ Псалмо́въ по́емыа Ѳнтіфо́ны съ принадлéжащими пѣ́снѣми, Тропа́ри й Кондáки; йже и Бо҃гослова послѣ́дняя въ помина́тыа дни чести Дѣ́ѧти йзъ́ѧснѣнїя.

Йзъ́ѧснѣнїемъ Нормáльнаго Славе́нско - Ѻ҃ирскаго Нача́ла, й съ тѣ́мъ принадлéжащихъ предмѣтовъ, б҃ Ѻ҃ктября прилѣ́жествовали сѹ́ть: ѿ класѣ́хъ по окончáнїи 5. Ноéмвр҃а 1793. пред҃ Дирéктѡрствýющимъ Нацїона́льныхъ Шко́лъ Дирéкторомъ Господи́номъ Іосифомъ Гéоргїемъ ѿ Пи҃шъ, Йстрѣ, ѿ, коегѡ й объ́явлена Ѻвидѣ́тельства свѣ́рхъ ѹ҃ченнаго ѹ҃спѣ́ха, пр҃имлю) Ѳтефа́нъ Мирославлевичъ въ Нацїона́льной Бѹ҃димской Шко́лѣ Ѹ҃читель, Іѡа́ннъ Поповѝчъ Споспѣ́шникъ въ той же Шко́лѣ, Ѳѹ҃ма́ѧ Поповѝчъ по Нѣ́мцѣ Ѹ҃читель, приставлéнїй: а прочїй, сирѣ҃чь: Пе́тръ Ма́йерони, Па́влъ Кадзо́вичъ й Па́влъ Лазарѝчъ, домáшнїи Шта́рши въ чтѹ́вствѣ немедлéнїй прилѣ́жанїе.

Сїи же трїе Космѣ Іѡа́нча чи́нно приставленнаго, въ сїя Нормáльныя Ѹ҃чи́лища Ѹ҃чи́тїя, предáвана сѹ́ть.

Школски предмети, стр. [3]. *Школски предмети, стр. [4].*

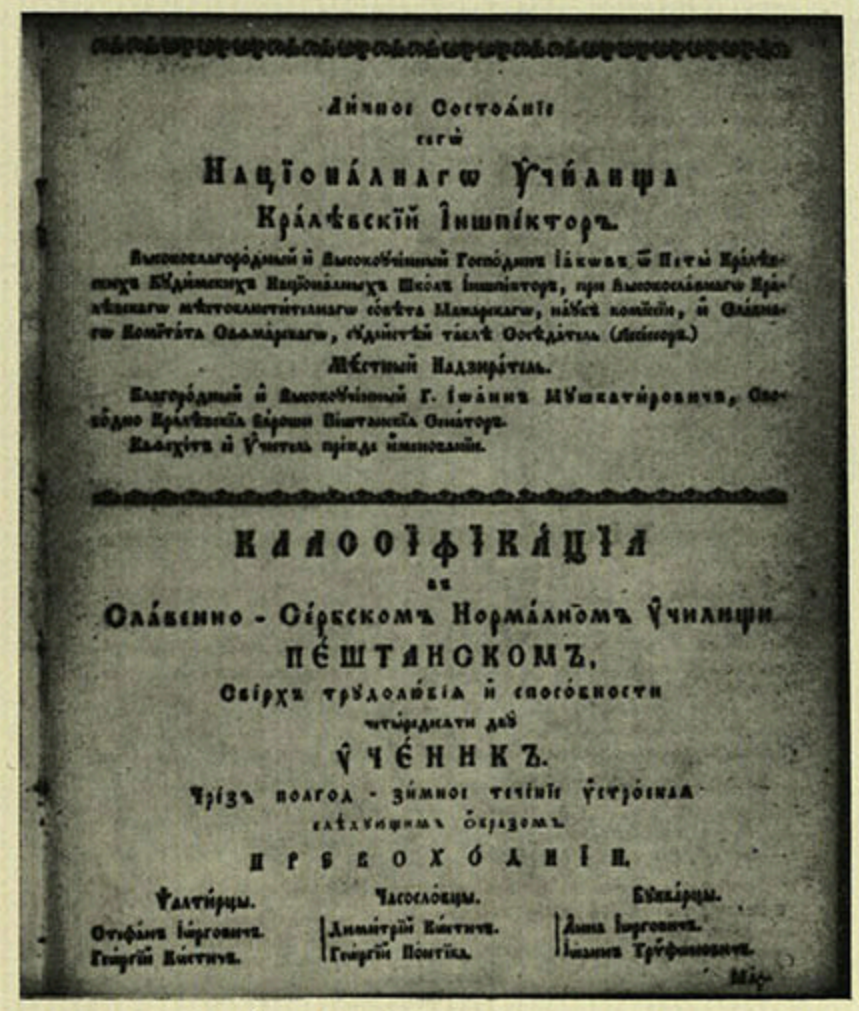

Дѣ́йствїе Состоя́нїя
сегѡ
Нацїона́лнагѡ Ѹ҃чи́лища
Кра́лѣвскїй Йнспѣ́кторъ.

Высокоблагороди́ный й Высокоѹ҃чёный Господи́нъ Іáковъ ѿ Пе́тры Кра́лѣвскихъ Ѳ҃ди́мскихъ Нацїона́льныхъ Шко́лъ Йнспѣ́кторъ, при Высокосла́вномъ Кра́лѣвскомъ мѣ́стоблюстѣ́тельномъ совѣ́тѣ Мана́рскомъ, нáукѣ комѝсїи, й Сла́вянскомъ Комѝтетѣ Ѻвамáрскомъ, Ѻ҃дѝнственъ тáкїй Основа́тель (Фѹ҃ндаторъ.)

Мѣ́стный Надзирáтель.

Благоро́дный й Высокоѹ҃чёный Г. Іѡа́ннъ Мѵ҃шкатѝровичъ, Свобо́дно Кра́лѣвскїя Вѣ́рхнїя Пѣштáнскїя Сенáторъ.

Калегѝтъ й Ѹ҃читель пр҃инде йменова́нный.

Класѳѳ҃ѝкáцїя
ѹ҃ч
Ѻлáвенно - Ѻ҃ирскомъ Нормáльномъ Ѹ҃чи́лищи
Пѣ́штанскомъ,
Свѣ́рхъ трѹ́долю́бїя й спосѻ́бности
чтѹ́вствителя дáй
Ѹ҃ченикъ.
Трѣ́хъ полѓод - зи́мнїя течѝнїе ѹспѣ́ховáя
слѣ́дующимъ о́бразомъ
Пр҃е ѳ҃ходѝнїи.

Псалти́рцы.	Часослóвцы.	Бу҃кварцы.
Ѳтефа́нъ Ѝ҃ргованч.	Дими́трїй Ко́стичъ.	Ѳ҃ма Ѝ҃ргованч.
Гéоргїй Ко́стичъ.	Гéоргїй Поптѝка.	Іѡа́ннъ Трѹ́филовичъ.

Мѣ́-

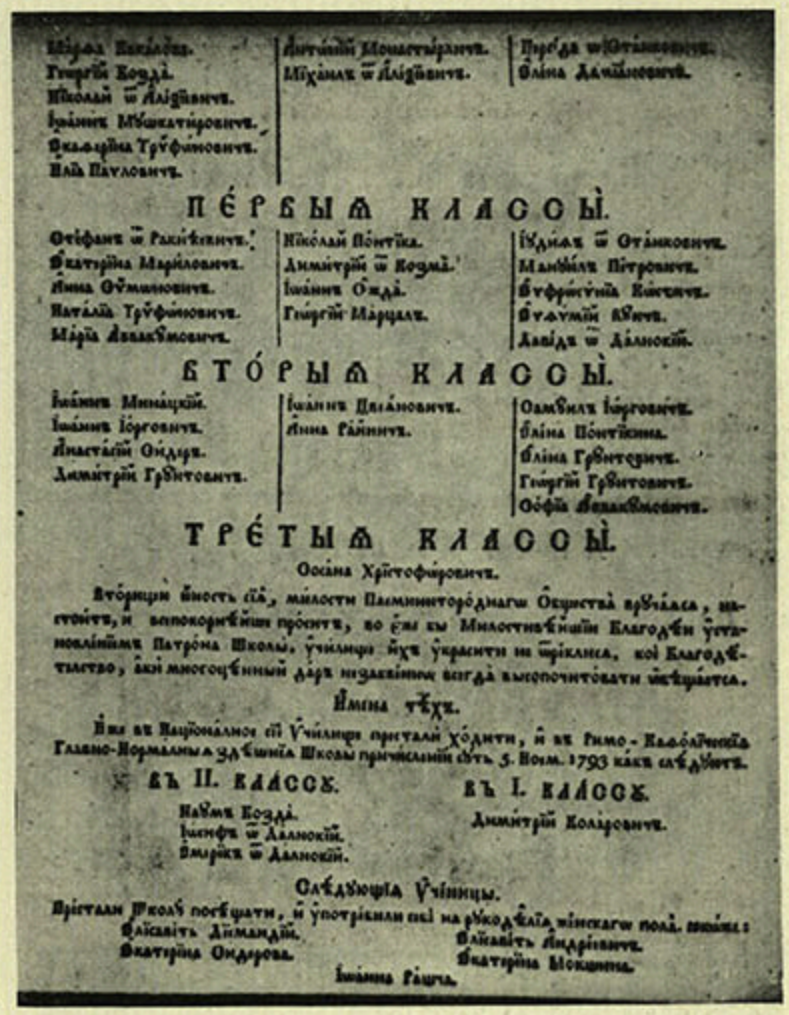

Ми́лосъ Пантѝчъ.
Гéоргїй Ковáч.
Ни́колай ѿ Ѧлѝшевичъ.
Ірѝнеѧ Мѵ҃шкатѝровичъ.
Ѳкатерѝна Трѹ́филовичъ.
Ѳ҃ма Павловичъ.

Дими́трїй Монастѝрацъ.
Михаи́лъ ѿ Ѧлѝшевичъ.

Пре́дра ѿ Ѳтáновичъ.
Ѳ҃ма Дачѝловичъ.

Пѣ́рвыѧ Класѳы́.

Ѳтефа́нъ ѿ Ранѝчевичъ.
Ѳкатерѝна Марѝловичъ.
Ѧнна Ѳ҃мѝловичъ.
Наталѝѧ Трѹ́филовичъ.
Мѝрка Дѣлакѵ҃мовичъ.

Ни́колай Пѡнтѝка.
Дими́трїй ѿ Ко́змы.
Іѡа́ннъ Ожда́.
Гéоргїй Марцелл.

Ѝѡаѳъ ѿ Ѳтáновичъ.
Мано́йло Пѣ́тровичъ.
Ѳ҃ѳрѡсѝнїя Ко́стичъ.
Ѳ҃тѳѳ҃ѝй Ко́стичъ.
Давѝдъ ѿ Дѣлнскїй.

Вто́рыѧ Класѳы́.

Іѡа́ннъ Минáцкїй.
Іѡа́ннъ Ѝ҃ргованч.
Анастáсїй Ѻ҃ндрѣ.
Дими́трїй Грѹ́бетовичъ.

Іѡа́ннъ Дїа́новичъ.
Ѧнна Ра́йничъ.

Ѳлимпїй Ѝ҃ргованч.
Ѳ҃ма Пѡнтѝкина.
Ѳ҃ма Грѹ́бетовичъ.
Гéоргїй Грѹ́бетовичъ.
Ѳѳѳ҃ѝя Ѳѳлакѵ҃мовичъ.

Трéтыѧ Класѳы́.

Ѳсѝна Христофѡровичъ.

Второкла́ссїй ѓность сїя́, милости Плѣмянитогóднагѡ Ѳбщества вручáема, настоя́тель, и попечи́тель проси́тъ, во ёже ѣы Милостивѣ́йшїй Благодѣ́тель ѹтвержде́нїемъ Патрѡна Шко́лы, ѹ҃чи́лищу йхъ ѹкрасити и прїи́клика, кой Благодѣ́тельство, ѧкѡ многоцѣ́нный дáръ нзлѣ́кимый всегдá высокопочитовати нмѣ́ѧтся.

Ймена тѣ́хъ.

Йже въ Нацїона́лное сїй Ѹ҃чи́лищи пристáли хóдити, й въ Римо - Кало́ѳѳ҃ѝческїя Главно-Нормáльныа Ѹ҃дѣ́шныа Шко́лы прїи́млемїи сѹ́ть 3. Ноем. 1793 какъ слѣ́дуетъ.

въ II. Класѳѣ.	въ I. Класѳѣ.
Наѹ́мъ Ковáч.	Дими́трїй Колдовичъ.
Іѡсифъ ѿ Дѣлнскїй.	
Ѧмврѡ́зїй ѿ Дѣлнскїй.	

Слѣ́дующїя Ѹ҃ченицы.

Пристáли Ш҃колѣ посѣщати, й ѹпотрѣ́бляли сѧ на рѹ҃кодѣ́лїя женскагѡ пола. женѧ:

Ѓлисавѣтъ Дѝмандїй.
Ѳкатерѝна Ѻ҃ндрѣева.
Ѓлисавѣтъ Ѧндрѣевичъ.
Ѳкатерѝна Мокрѝна.
Ѝѡаннна Рашча.

Лични састав школе, класификација ученика, стр. [5]. *Класификација ученика, стр. [6].*

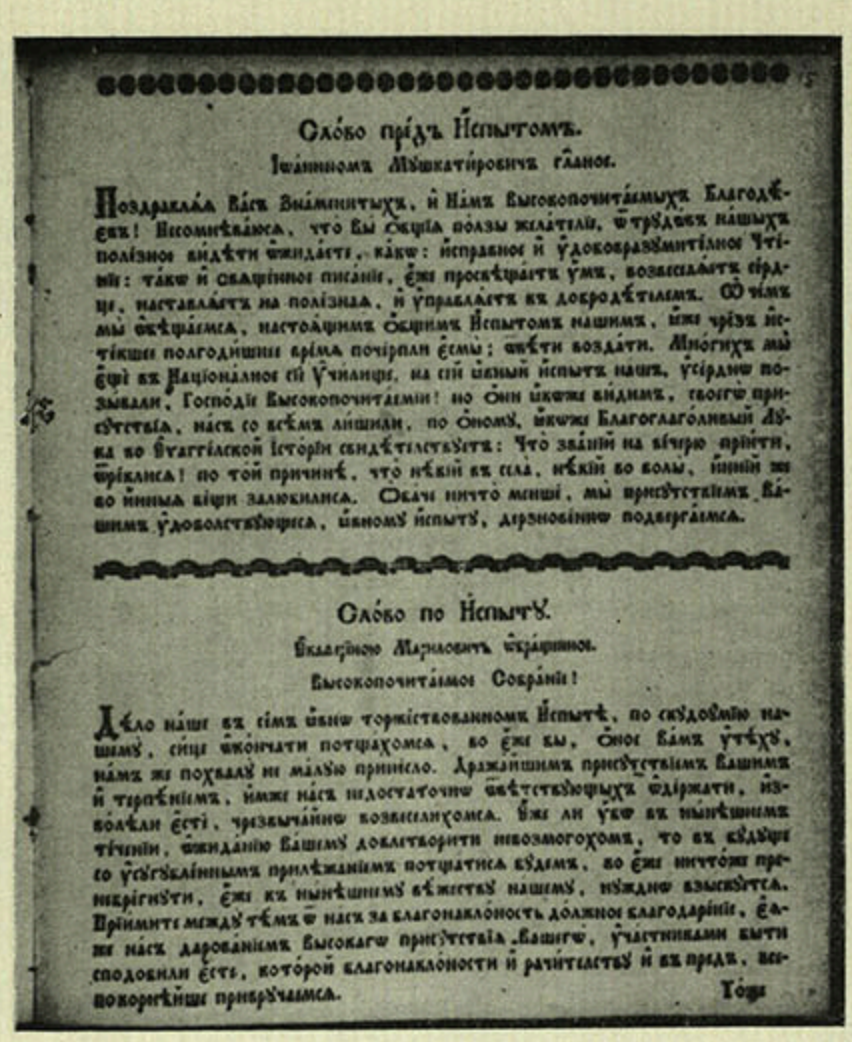

Слóво прíдъ Йспытомъ.

Іоáннномъ Мúшкатúровичъ глáнос.

Поздрáвлáя вáсъ Знáмянитыхъ, и Нáмъ Высокопочитáемыхъ Благодéтелéхъ! Несомнúвáюся, что вы óбщія вóлзы желáтелú, ѿтрúдовъ нáшихъ полéзное вúдúти ѿжидáете, кáкѡ: исправное и ѹдобозрúмителное ѹчéніе: тáкѡ и свящéнное писáніе, éже просвúщáетъ ѹмъ, возвесéлáетъ сéрдце, наставлáетъ на полéзная, и ѹправлáетъ къ добродéтелéмъ. Сѡ чéмъ мы óбщáемся, настоáщимъ óбщимъ Йспытомъ нашимъ, éже врéзъ нéкіихъ полгодúшніе врéмя почúрпли éсмы: ѿвéти воздáти. Многúхъ мы éщѐ къ Націонáлное сéй ѹчúлúще, на сéй óный йспытъ нашъ, ѹсúрдно позвáли. Господú Высокопочитáеміи! но óни óкіе вúдимъ, твоегѡ присýтствіа, нáсъ со всéмъ лишúли, по óномъ, óкіемъ Благоглаголúвый Дúна во Ѳракíйской Історіи свидéтелствуетъ: Что звáній на вúчерю прúти, ѿрúкшася! по той причúнѣ, что нéкій къ селú, нéкій во волú, úный же во úныя вúщи залюкúлися. Óбачú ничтó мéншú, мы присýтствіемъ вáшимъ ѹдовлетвóрюся, óномъ йспытъ, дерзновéніе подéрзаемся.

Слóво по Йспытѣ.

Благорóдною Мáріовúчъ сéкрéтáремъ.

Высокопочитáемое Собрáніе!

Дéло нáше къ сíмъ úнѣ торжéствованномъ Йспытѣ, по скончáнію нашемъ, сúце úкончати потщáхомся, во éже ѣ, óное вáмъ ѹтéхѣ, нáмъ же похвáлѣ не мáлѹю принúсло. Дражáйшимъ присýтствіемъ вáшимъ и терпéніемъ, úмже нáсъ недостáточно свéтствующихъ сдúржати, извóлúли éсте, чрезмéрно возвесели́хомся. Úже ли ѹжѐ къ нúкúшнимъ тúшúни, úжиданію вáшемѹ доблéтворити невозмогохомъ, то къ кѣдúже со ѹсéрдúемъ прилéжаніемъ потщáтися кѣдúмъ, во éже ничтóже прéкрúгнѹти, éже къ нúкúшнимъ вѣжествѣ нашемъ, нúжде взыскáтся. Прúимúте междѹ тéмъ ѿ нáсъ за благонаклóность дóлжное благодарúніе, éже нáсъ дарованíемъ Высокагѡ присýтствіа Вашегѡ, ѹчастúниками бúти сподóбúли éсте, которóй благонаклóности и рачúтелствѹ й къ прéдъ, всепокорúнѣйше прúбрýчаемся.

Тóже

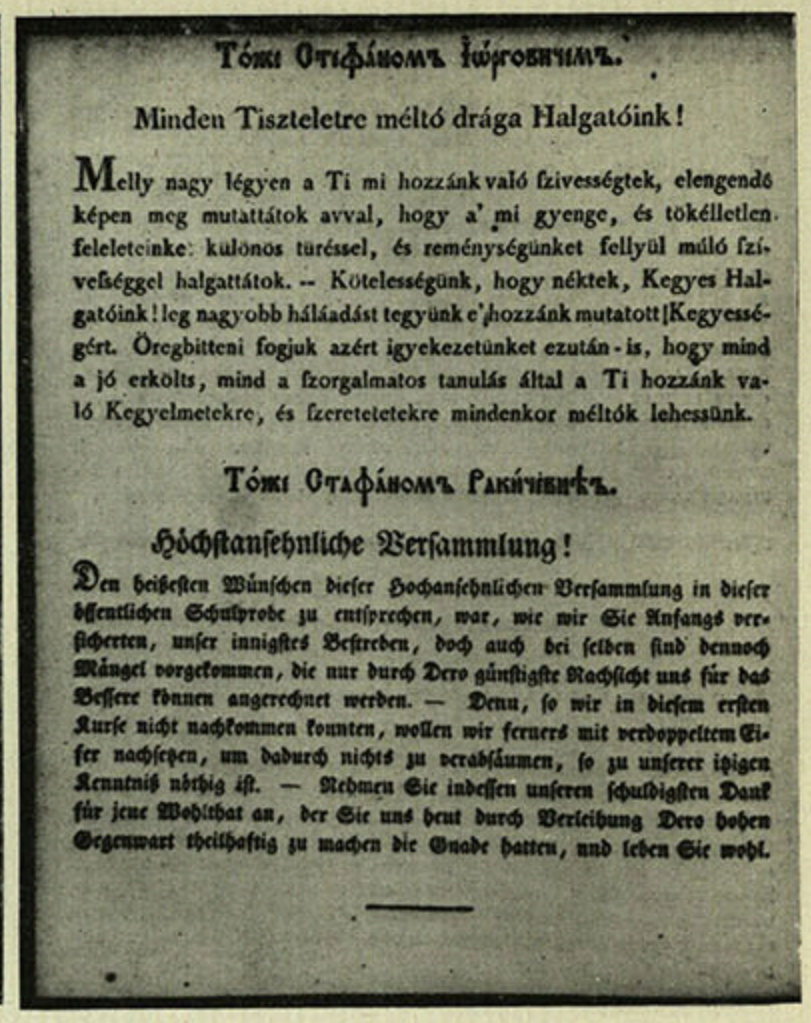

Tóже Стіфáномъ Ювúчúемъ.

Minden Tiszteletre méltó drága Halgatóink!

Melly nagy légyen a Ti mi hozzánk való szivességtek, elengendő képen meg mutattátok avval, hogy a' mi gyenge, és tökélletlen feleleteinke: kulönos türéssel, és reménységünket fellyül múló szívefséggel halgattátok. -- Kötelességünk, hogy néktek, Kegyes Halgatóink! leg nagyobb háláadást tegyünk e' hozzánk mutatott Kegyefségért. Öregbitteni fogjuk azért igyekezetünket ezután-is, hogy mind a jó erkölts, mind a szorgalmatos tanulás által a Ti hozzánk való Kegyelmetekre, és szeretetetekre mindenkor méltók lehessünk.

Tóme Stafánom Rakícsicskt.

Höchstansehnliche Versammlung!

Den heißesten Wünschen dieser Hochansehnlichen Versammlung in dieser öffentlichen Schulprobe zu entsprechen, war, wie wir Sie Anfangs versicherten, unser innigstes Bestreben, doch auch bei selben sind dennoch Mängel vorgekommen, die nur durch Dero günstigste Nachsicht uns für das Bessere können angerechnet werden. — Denn, so wir in diesem ersten Kurse nicht nachkommen konnten, wollen wir ferners mit verdoppeltem Eifer nachsetzen, um dadurch nichts zu verabsäumen, so zu unserer itzigen Kenntniß nöthig ist. — Nehmen Sie indessen unseren schuldigsten Dank für jene Wohlthat an, der Sie uns heut durch Verleihung Dero hohen Gegenwart theilhaftig zu machen die Gnade hatten, und leben Sie wohl.

Реч пре и после испита, стр. [7]. *Исто, на мађарском и немачком, стр. [8].*

298. [ЈОСИЋ, Косма]: **ПОЗЫВАНІЄ НА ТОРЖЕСТВЕННЫЙ И ЯВНЫЙ ИСПЫТЪ...**
1794. [Беч], Тúпомъ... Стєфана ѿ Новаковичъ, [1794].

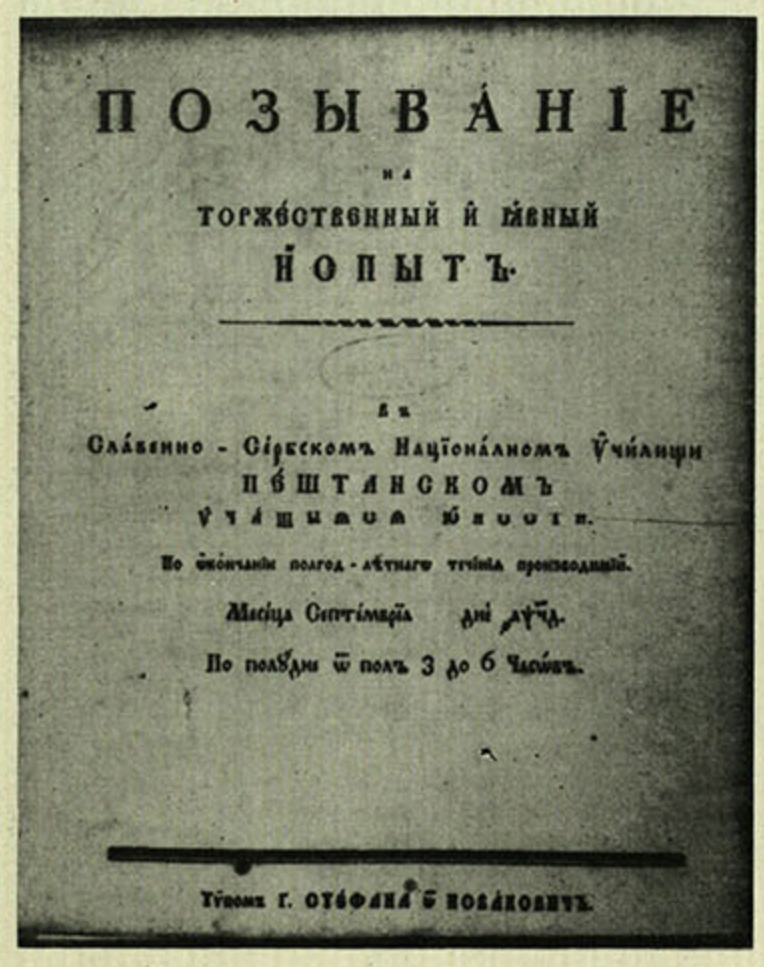

ПОЗЫВАНІЕ

НА

ТОРЖЕСТВЕННЫЙ И ЯВНЫЙ

ИСПЫТЪ.

Въ

Славенно - Сúрскомъ Націонáлномъ Ѹчúлúщи

ПЕШТАНСКОМЪ

Ѹчúлúщныя Кнúги.

По úкончáніи полгод - лéтнягѡ тчéнія производящей.

Мéсіца Септéмврія дні кѳ.

По полѹдни ѿ полъ 3 до 6 Часóвъ.

Тúпомъ г. СТЄФАНА Б НОВАКОВИЧЪ.

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре; винета на стр. [3]; кустода. 212 × 176.

Текст црквеном ћирилицом.

Ово је VI Јосићев извештај.

Лит.: Zeitschrift von und Ungern. Hrbg. v. Lv. Schedius, Bd. III 1, Pesth, 1803, 62—63.

БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

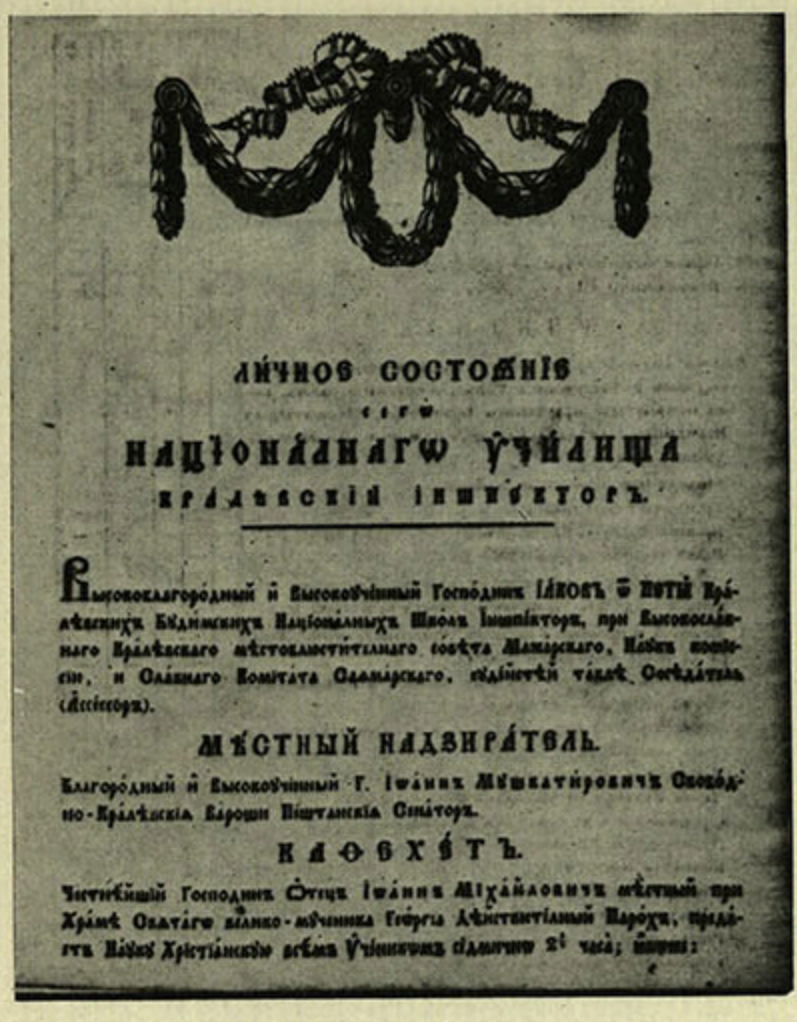

ЛИЧНОЕ СОСТОЯНІЕ
СЕГО
НАЦІОНАЛНАГО ЎЧИЛИЩА
КРАЉЕВСКІЙ ИНШПЕКТОРЪ.

Высокоблагородный и Высокоучёный Господинъ ІАКОВЪ Ѿ ПУТИЋ Кра́љевскихъ Бѣдинскихъ Національныхъ Школъ Инспе́кторъ, при Высокославномъ Кра́љевскомъ мѣстоблюстительномъ совѣтѣ Маджарскомъ, Наукъ комиссіи, и Славнаго Комитата Одавскаго, сѣдмочленъ чланъ Сосѣдатель (Assessor).

МѢСТНЫЙ НАДЗИРАТЕЛЬ.

Благородный и Высокоучёный Г. Іоаннъ Мѣшкатировичъ Свободно-Кра́љевскія Вароши Пештанскія Сенаторъ.

КАѲЕХЕ́ТЪ.

Честнѣйшій Господинъ Отецъ Іоаннъ Міха́иловичъ мѣстный при Хра́мѣ Светаго вели́ко-мученика Георгія Архитектонскій Пароха, предсѣдатель Наукъ Христіанскихъ всѣмъ Ўченикомъ сѣдмочисленъ 2½ часа; имущи:

Лични састав школе, стр. [3].

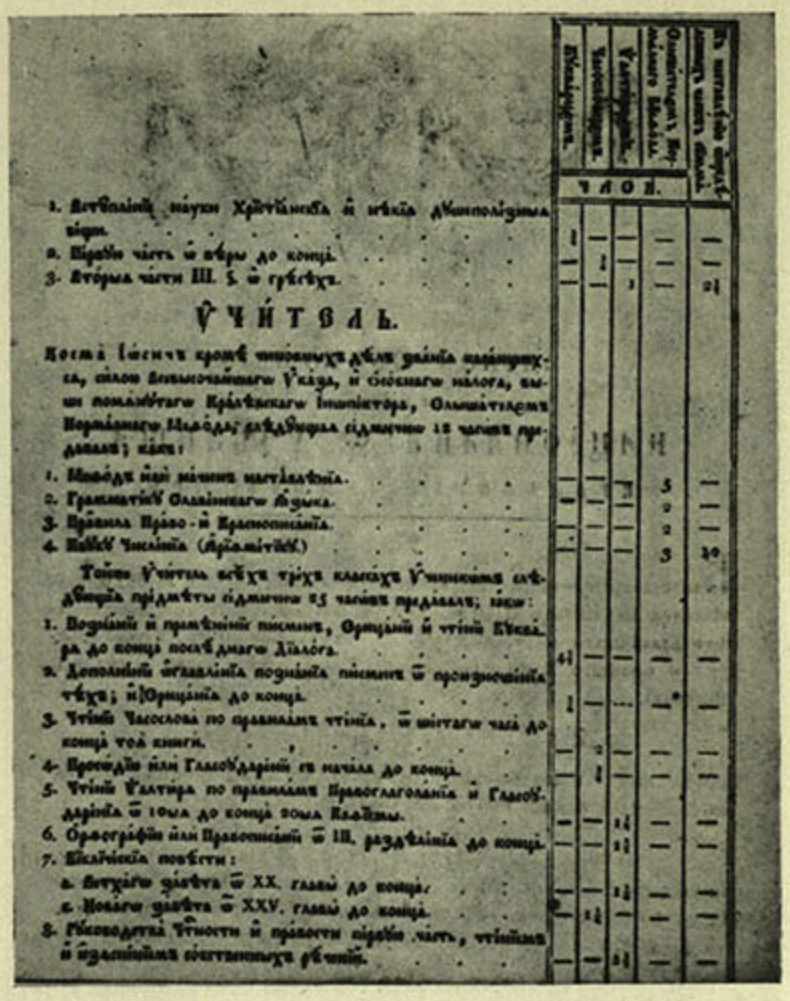

				ЧАСОВ.
1. Вступленіе науки Христіанскія и нѣкія Ѵвещополезныя вѣщи.	1	—	—	—
2. Первыя части ѿ азбуки до конца.	—	1	—	—
3. Вторыя части III. ѕ ѿ грубѣхъ.	—	—	1	2½

Ѵчи́тель.

Кромѣ Іосифа кромѣ чиновныхъ дѣлъ давніе наименуемъ, силою Библіотечнаго Ѵказа, и Особнаго налога, вышъ помянѵтаго Кра́љевскаго Инспе́ктора, Олмшанскимъ Нормальнаго Школы раздѣленіе сѣдмично 18 часовъ предавалъ; кои:

1. Молодыхъ или мѣнше напредныхъ.	—	—	5	—
2. Грамматикѣ Славенскаго Языка.	—	—	5	—
3. Правила Право-и Краснописанія.	—	—	2	—
4. Наукѣ Числима (Arithmetic.)	—	—	3	10

Тойже Ѵчитель всѣхъ трехъ класахъ Ѵченикомъ слѣдующія предметы сѣдмично 25 часовъ предавалъ; кои:

1. Водимой и примѣтной письмени, Ортиграфіи и чтенію Книгъ до конца послѣдняго Діалога.	4½	—	—	—
2. Доволной обгавленія подимой письмени ѿ произношенія чтухи; и Ортиграфіи до конца.	1	—	—	—
3. Чтенію Часослова по справнымъ чтенца, ѿ шестаго часа до конца тоя книги.	—	2	—	—
4. Просодіи или Гласоударіи съ начала до конца.	—	2	—	—
5. Чтенію Псалтира по правилахъ Православославія и Гласоударенія ѿ 10ыя до конца 20ыя Кафизмы.	—	—	2½	—
6. Ортографіи или Правописанію ѿ III. раздѣленія до конца.	—	—	2½	—
7. Библейскія повѣсти:				
а. Ветхаго завѣта ѿ XX. главы до конца.	—	—	2½	—
с. Новаго завѣта ѿ XXV. главы до конца.	—	2½	—	—
8. Рѣкоположенія Вѣрности и правости первыя часть, чтенію и изъяснѣнію поучительныхъ рѣчей.	—	—	2½	—

Лични састав школе, стр. [4].

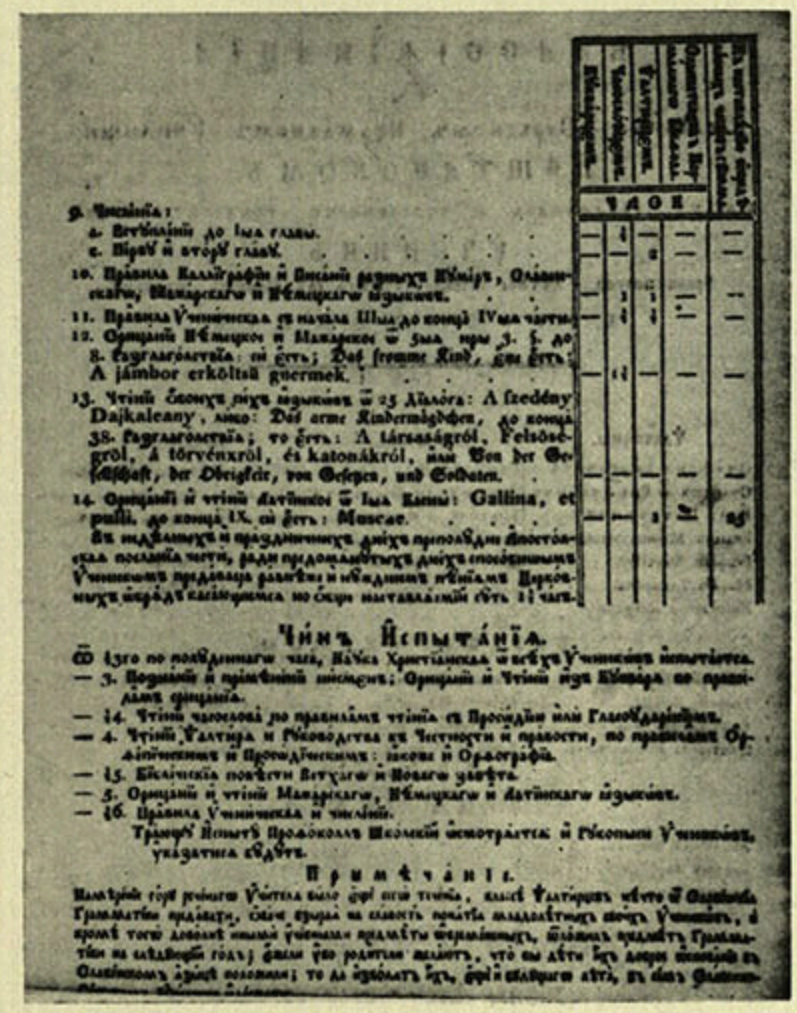

				ЧАСОВ.
9. Числима:				
а. Вступленіе до 1ыя главы.	—	1	—	—
с. Первыя и второя главъ.	—	—	2	—
10. Правила Каллиграфіи и Письмей разныхъ Языкъ, Славенскаго, Маджарскаго и Нѣмецкаго языковъ.	—	1	1	—
11. Правила Ѵченическая съ начала 1ыя до конца IVыя части.	—	1	1	—
12. Ортиграфіи Нѣмецкой и Маджарской ѿ 5ыя при 3. ѕ. до 8. Разглагольства. си ёсть; Das fromme Kind, сіи ёсть: A jámbor erkölcsü gyermek.	—	12	—	—
13. Чтенію Книгъ иныхъ языковъ ѿ 25 Діалога: A szeddny Dajkaleany, яко: Das arme Kindermägdchen, до конца 38. Разглагольства; то ёсть: A társaságról, Felsöségről, á törvénxről, és katonákról, или Von der Gesellschaft, der Obrigkeit, von Gesetzen, und Soldaten.	—	—	—	—
14. Ортиграфіи и чтенію Латинскихъ ѿ 1ыя Книги: Gallina, et pulli. до конца IX. си ёсть: Musca.	—	—	1	25

Въ недѣльныхъ и праздничныхъ дняхъ приходящи Апостольскія послѣднія части, ради предомлѣющихъ дняхъ способнымъ Ѵченикомъ предавалъ далъ и нѣкоимъ нѣмцамъ Церковныхъ отецъ каѳихизиса по окнѣ наставленій ёсть 2½ часа.

Чи́нъ Испыта́нія.

ѺЗго по полѣдняго часа, Наукъ Христіанскихъ ѿ всѣхъ Ѵченикомъ испытіе.
— 3. Водимой и примѣтной письмени; Ортиграфіи и чтенію Книгъ по предписанныхъ ортиграфіи.
— 14. Чтенію часослова по правилахъ чтенія съ Просодіи или Гласоударенія.
— 4. Чтенію Псалтира и Рѣкоположенія съ Чистоты и правости, по правилахъ Ортографическихъ и Просодическихъ: писме и Ортографіи.
— 15. Библейскія повѣсти Ветхаго и Новаго завѣта.
— 5. Ортиграфіи и чтенію Маджарскаго, Нѣмецкаго и Латинскаго языковъ.
— 16. Правила Ѵченическая и числима.

Трёхъ Испытъ Продоколъ Школьскій смотрителемъ и Рѣкотымъ Ѵченикомъ указатися сѣдитъ.

Примѣча́нія.

Напредній горе реченыя Ѵчителя было дорѣ сіи чтенія, кнссі Псалтирскъ чёсто ѿ Славенскія Грамматики предавати, обаче сирѣча на самомъ початка младолѣтныхъ школъ Ѵченикъ, а кромѣ того довольно имный Ѵченикъ предаётъ Ортиграфіи, Славныя предаётъ Грамматики на слѣдующій годъ; дабы ѵво родителемъ явлёнъ, что онъ лѣтъ ѣсть добрѣ поспѣлъ въ Славенскомъ дѣлѣ основаніи; то да изволятъ ѣсть, дорѣ и младшаго лѣта, въ дан Славенскомъ

Школски предмети, стр. [5].

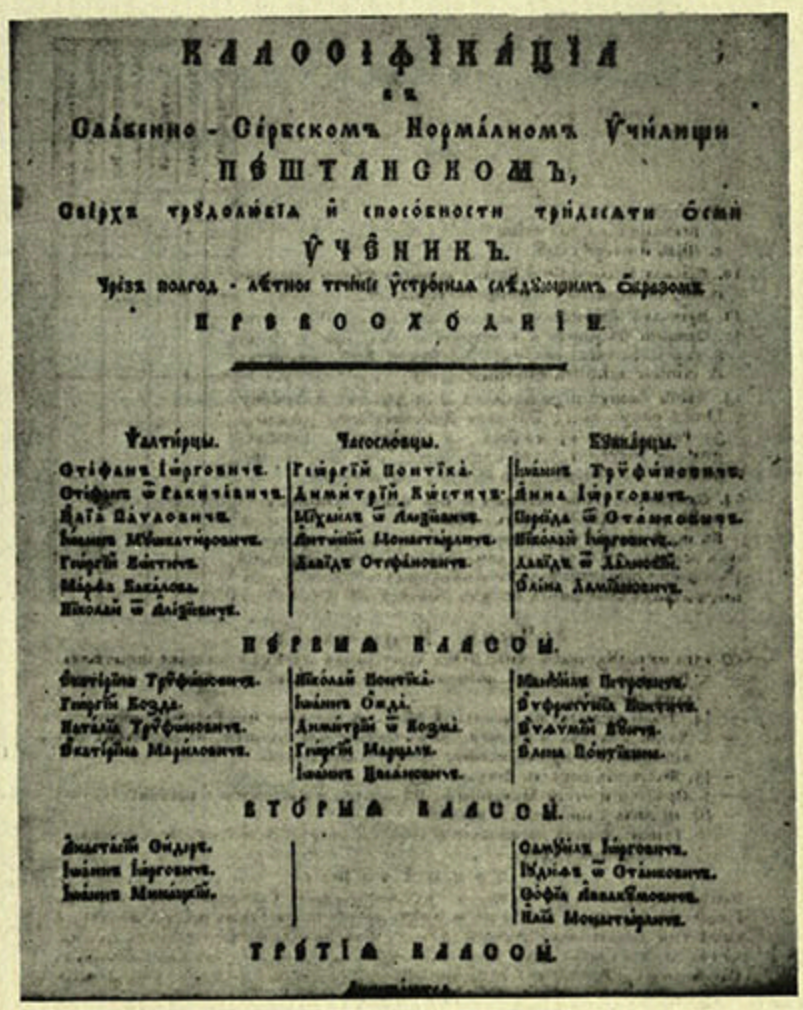

КАЛООІФІКА́ЦІА
ВЪ
Славе́нно - Сѣ́рбскомъ Норма́льномъ Ѵчи́лищи
ПЕ́ШТАНСКОМЪ,
Сѣ́рхъ трѹдолю́бія и спосо́бности тридесяти о́сми
Ѵ Ч Ѣ́ Н И К Ъ.
Чрезъ полгод - лѣ́тное чтѣніе ѵстро́ена слѣдѹющимъ о́бразомъ.
ПРВОСХОДАНІЕ.

Ѵчителіе.	Часословцы.	Букварцы.
Стіфанъ Ігрговичъ.	Гюргій Понтіка.	Іоаннъ Трѹфиновичъ.
Стіфанъ Ѿ Ракичіанчъ.	Димитрій Кѣтичъ.	Анна Ігрговичъ.
Ілія Павловичъ.	Михаилъ Ѿ Лазіанчъ.	Періда Ѿ Стаменовичъ.
Іоаннъ Мѣшкатировичъ.	Антоній Монастырлинчъ.	Никола Ігрговичъ.
Гюргій Кѣтичъ.	Илія Ѿ Стефановичъ.	Илія Ѿ Ілиевій.
Мірча Василова.		Олина Лазаровичъ.
Никола Ѿ Лазіевичъ.		

ПѢРВА КЛАСОМ.

Екатерина Трѹфиновичъ.	Никола Понтіка.	Младенъ Петровичъ.
Гюргій Богдя.	Іоаннъ Ожді.	Ѳеофилъ Вастичъ.
Наталія Трѹфиновичъ.	Димитрій Ѿ Кодиі.	Іоаннъ Ковачъ.
Екатерина Марковичъ.	Гюргій Марцалъ.	Олена Понтікина.
	Іоаннъ Цвѣтковичъ.	

ВТО́РА КЛАСОМ.

Анастасій Ожді.		Олимпіа Ігрговичъ.
Іоаннъ Ігрговичъ.		Ілія Ѿ Стефановичъ.
Іоаннъ Манасій.		Софія Павлаковичъ.
		Илій Монастырлинчъ.

ТРЕ́ТІА КЛАСОМ.

Класификација ученика, стр. [6].

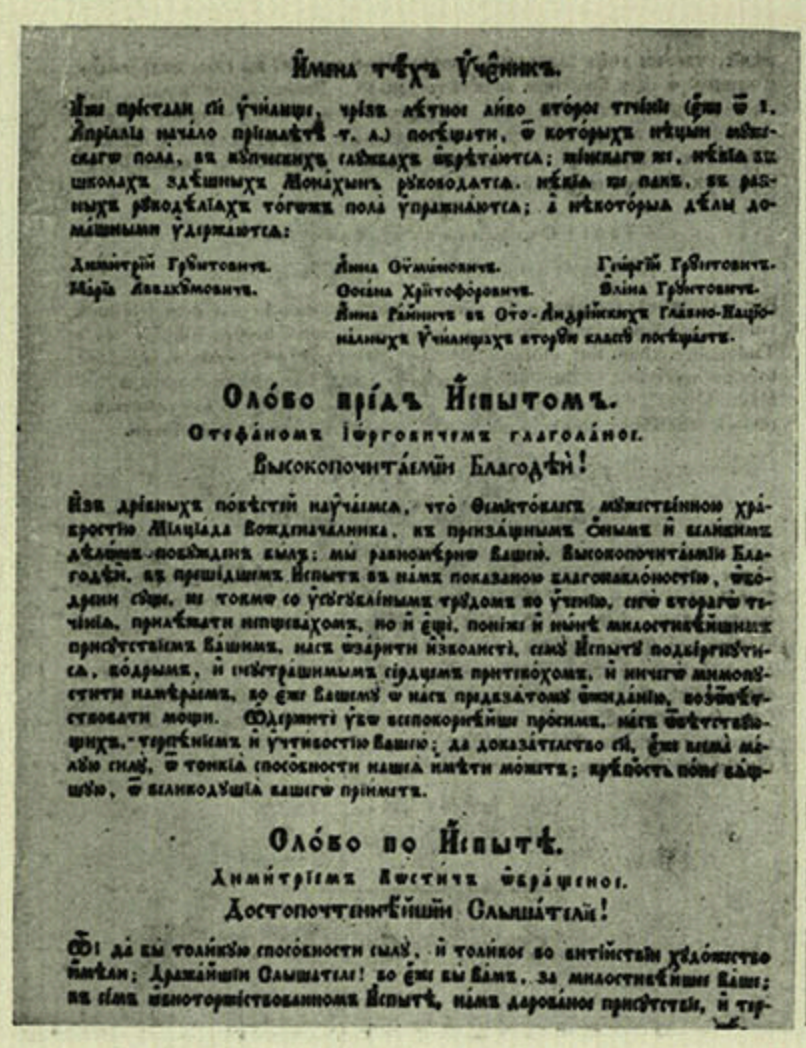

Ймена тѣхъ Ученикъ.

Ими пріяли сй ѹченіе, чрізъ лѣтнее лѣво второе тчіліе (ѓже ѿ 1. Априлія начало пріимаетъ т. д.) посѣщати, ѿ которыхъ нѣцыи мѣскаго пола, въ класическихъ глаголахъ ѿвѣтаются; нѣмскаго же, нѣкіа въ школахъ здѣшныхъ Монахынь рѹководатся, нѣкіа же паки, въ разныхъ рѹкодѣліахъ тогожде пола ѹпражняются; а нѣкоторыа дѣлы домашными ѹдержаются:

Димитрій Грѹитовичъ. Анна Оѵмановичъ. Георгій Грѹитовичъ.
Марія Аввакѹмовичъ. Осана Христофоровичъ. Вліна Грѹитовичъ.
Анна Раіичъ въ Ото-Андрійскихъ Главно-Національныхъ ѹчилищахъ второи класъ посѣщаетъ.

Олѡво прідъ Йспытомъ.

Стефáномъ Іѹрговичемъ глаголáнос.

Высокопочитáемыи Благодѣи!

Изъ дрéвныхъ повѣстей наѹчáемся, что ѳинктóклитъ мúнистéинои хрáбростю Мúціада Вождначалника, къ призáщнымъ сúнмъ и великимъ дѣлúщи побѣжденъ быхъ: мы равномѣрно вашеи. Высокопочитáемыи Благодѣи, въ прешéдшихъ Испытѣхъ въ нáмъ показаною благонаклóностію, ѳéодрии сúщи, не токмо со ѹсѣрдствлéнымъ трѹдомъ по ѹченію, сего второго тчіліа, примѣтити нипрéвахомъ, но и ещі, понéжи и нынѣ милостивѣишихъ присѹтствіемъ вашимъ, насъ ѹзарити изволисте, сúмъ Испытѣ подвігнѹтися, вóдрымъ, и неѹстрашимымъ сéрдцемъ притекóхомъ, и ничего немогóщи сотúти намѣрéнію, по ѓже вашемѹ ѿ насъ предзлатомѹ ѳжиданію, возбúствовати моци. Ѡбрѣтите ѹбо всепокорѣишіи прóсимъ, насъ ѳбычествующихъ терпѣніемъ и ѹтчивостію вашею; да доказáтельство сй, ѓже вашá мáлою сúлу, ѿ тонкіа способности нашеа имѣти можетъ; крѣпость пóче вáшею, ѿ великодѹшіа вашего пріимете.

Олѡво по Йспытѣ.

Димúтріемъ Хвостичъ ѳбрáщеное.

Достопочтенѣишіи Слышáтелі!

ѲВі да бы толúкѹю способности сúлы, и толúкое во антíйствіи хрáбрости пóдвігъ; Дражáишіи Слышателі! во ѓже бы вáмъ, за милостивѣишіи вáши: на сíи ѳпоторшéствованномъ Йспытѣ, нáмъ дарóванои присѹтствіи, и тр-

нѣніе, такóвое днесь благодарѣніе воздáти могли. Ѓже въ ѳнóе щедролúкіи и вашемъ ѿ насъ попечéніе возвúчествовало. Понéжи ѳбáче тéлесію сúмъ ѹдовлетвóрити, въ гостоáніи сеи не дáти вúдимъ, то, вмѣсто того подвúзáтися вúдимъ, да дні сего торжествованнаго, благодáрственною пáмятію непрéстанно совершáюще, всегдашнаа вашихъ благодѣáній знáмиа, въ ѳбрáщихъ нашихъ сохранимъ.

Тóмі Стефáномъ ѿ Ракичéвичъ.

Minden Tiszteletre mélto drága Halgatóink!

Bár csak igyekezetünket a Ti várakozástoknak vóltaképen meg feleltünk volna! — örvendünk azomban, hogy e' ditséret helyre kikelni, és a Tudományokban tett elömenetelünkkel Ti néktek kedveskedni alkalmatosságot nyertünk, és midőn iparkodni fogunk, hogy mind hozzátok hálaadó fzivvel, mind pedig hozzánk való fzeretetetekre, és kegyelmetekre méltók lehefsünk, ajánlván magunkat, néktek minden jókat kivánunk.

Тóмі Натáліи Трѹфúновичъ.

Hochansehnliche Versammlung!

Wie werth und angenehm uns Euere hohe Gegenwart bei dieser öffentlichen Probe war, eilen wir durch unsere Gesinnungen Ihnen Beweise jener Dankbarkeit abzustatten, die wir Ihnen für eine so sonderbare Gnade zu leisten verpflichtet sind. — O! Daß nur unsere geringe Fähigkeiten zulangen möchten den Eifer, und die wärmste Dankbegierde auszudrücken, die wir gegen diese hochansehnliche Versammlung hegen! — Indessen, da wir nicht im Stande sind, jenen Empfindungen unsers dankvollen Gefühls Genüge zu leisten, so gestatten Sie uns, daß das immerwährende Denkmahl für Dero Zuneigung in unsern Herzen aufrichten, und zum Schluße uns Dero hohen Gnade und Wöhlgewogenheit pflichtmässig empfehlen dürfen. L. s. W.

Б. к. р. с. Б. бо в. м. ю. г. н. ѵ. п. нз. с. с.

Реч пре и после испита, стр. [7].

Исто, на мађарском и немачком, стр. [8].

299. ЈОСИЋ, Косма: **[ПРАВИЛА ЧЕСТНОГЪ ОБХОЖДЕНІЯ]**
Беч, код Стефана Новаковића, 1794.

Правила честногъ обхожденія Космою Iwсичемъ Учителемъ Пештанскимъ. Во Віеннѣ, тѵпомъ Стеф. Новаковича, 1794. Стр. 22, 8^0.

Књига није виђена. Наслов је дат по саопштењу рецензента (Стратимировић?) у Шедијусовом часопису, а формат и број страна по Шафарику. Шафарик је у наслову додао „Ради свои учениковъ.“ Стефан Новаковић, у огласу за књижицу, донео је наслов: „Правила добраго Обхожденія за учащуюся Младежь на Вопоросе и отвѣте Г. Космою Іосичемъ Учителемъ Пештанскимъ“. Међутим, како је он, врло непоуздан у бележењу, наслов нисмо дали по њему. Књижица је вероватно штампана црквеним словима, као и све остало што је Јосић тада објављивао.

Цена: кр. 4 (Славенно-сербскія вѣдомости).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 11. — Zeitschrift von und für Ungern. Hrgb. v. L. Schedius, Bd. III 1, Pesth, 1803, 36. — *Шафарик*, 791. — *Новаковић*, 143.

300. ЈОСИЋ, Косма: **РАЗГЛАГОЛСТВІЄ МЄЖДѴ ѴЧЄНИКАМИ.**
[Беч], Тѵпомъ Стефана Новаковичъ, (1794).

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре; загл. украс 1, виньета на стр. [1]; кустода. Брош. 198 × 122.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Zeitschrift von und für Ungern. Hrgb. v. L. v. Schedius, Bd. III 1, Pesth, 1803, 62–63. — *Новаковић*, 144. — *М. Кићовић*, Школско позориште у Срба. Зборник радова Института за проучавање књижевности САН, II (1952), 110.

УББ. — БГМ.

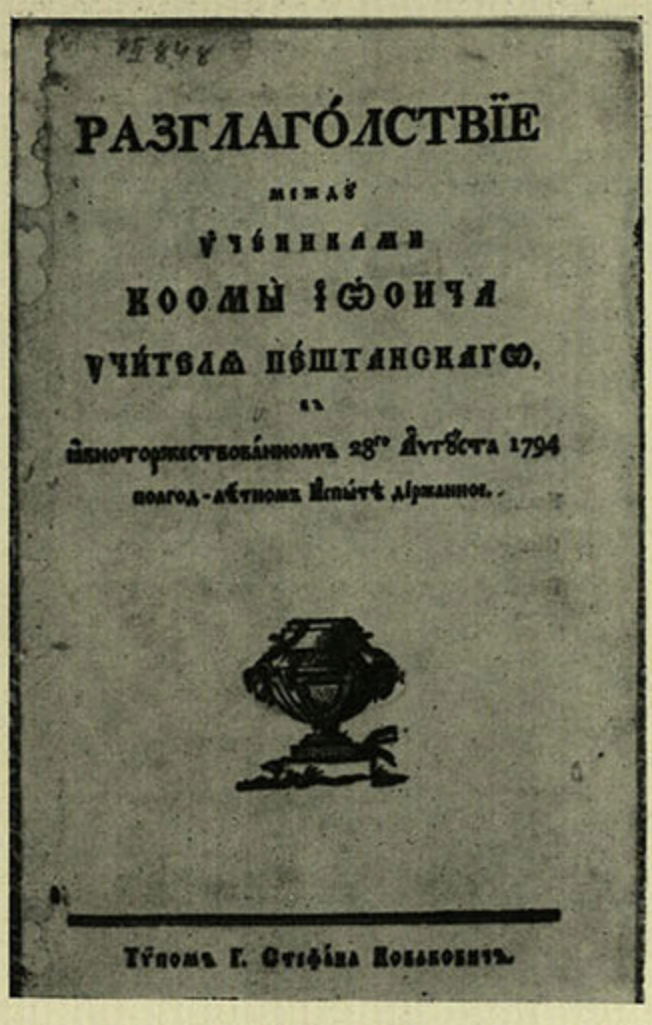
РАЗГЛАГО́ЛСТВЇЕ
МЕЖДѸ
ѴЧЕНИКАМИ
КОСМЫ ІѺСИЧА
ѴЧИТЕЛѪ ПЕ́ШТАНСКАГѺ,
ВЪ
ЦЕЛОГОДИШТНОБЛАГОЧЕСТИВОМЪ 28го АВГѸСТА 1794
ПОЛГОД-ЛЕ́ТНЫМЪ ИСПЫТѢ ДЕРЖАННОЕ.
ТѸПОМЪ Г. СТЕФАНА НОВАКОВИЧЪ.

Насловна страна, стр. [1].

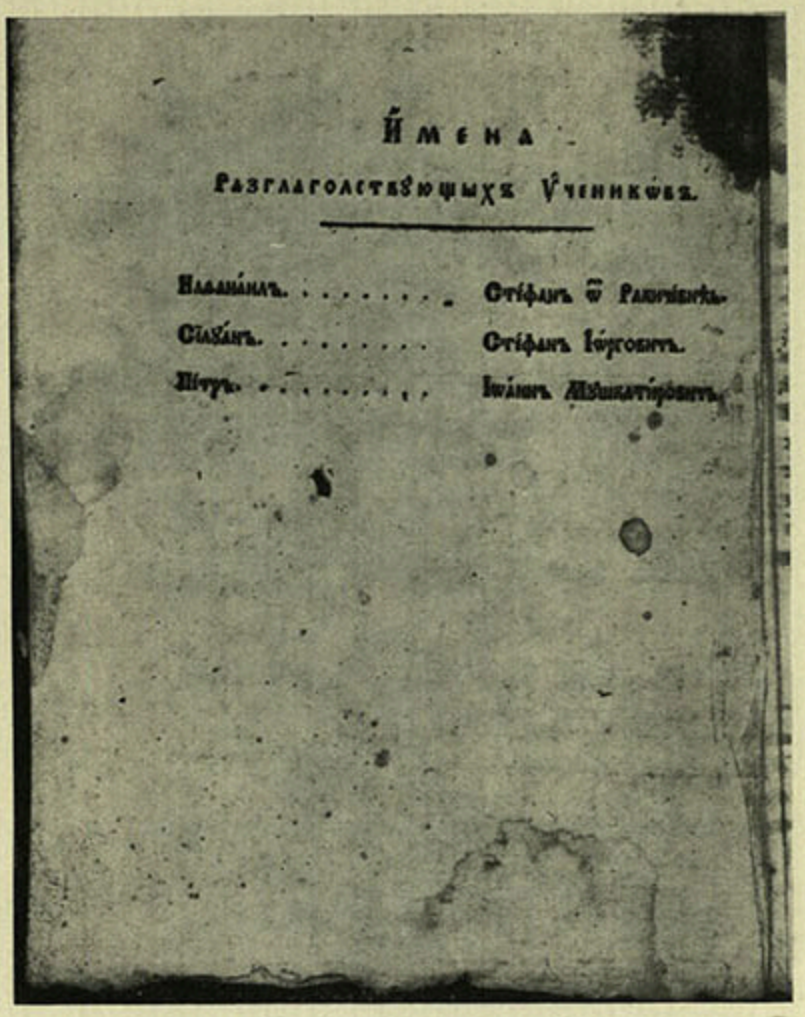
ЙМЕНА
РАЗГЛАГОЛСТВѸЮЩЫХЪ ѴЧЕНИКѺВЪ.
Наумáнъ. . . . . Стéфанъ ѿ Раковúцы.
Сúлянъ. . . . . Стéфанъ Ю́рковичъ.
Шíтуъ. . . . . Іоáннъ Мúшкатúровичъ.

Имена ђака који учествују, стр. [2].

301. ЈОСИЋ, Косма: **ТАБЛИЦЫ АРИОМЕТИЧЕСКІѦ.**
[Беч, код Стефана Новаковића, 1794].

Косма Іосичъ: Таблицы АриѲметическія. [Беч, код Стефана Новаковича, 1794.]

Забележено по огласу у Новаковићевим новинама.

Цена: кр. 1.

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 11.

302. КЕСАРА ЈОСИФА МОЛИТВЕНА КНИГА. **Къ Вѣнѣ,**
[код Стефана Новаковића], 1794.

Стр. 24, пагинација арапска, један кватернион без сигнатуре, затим дуернион са сигнатуром)(,)(2; виньета на стр. 1; кустода. 170 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов оригинала: Kaiser Josephs Gebetbuch. Wien, 1787, bei Joseph Hraschanzky, 16^0, стр. 52 + 2.

I издање. — II 1799.

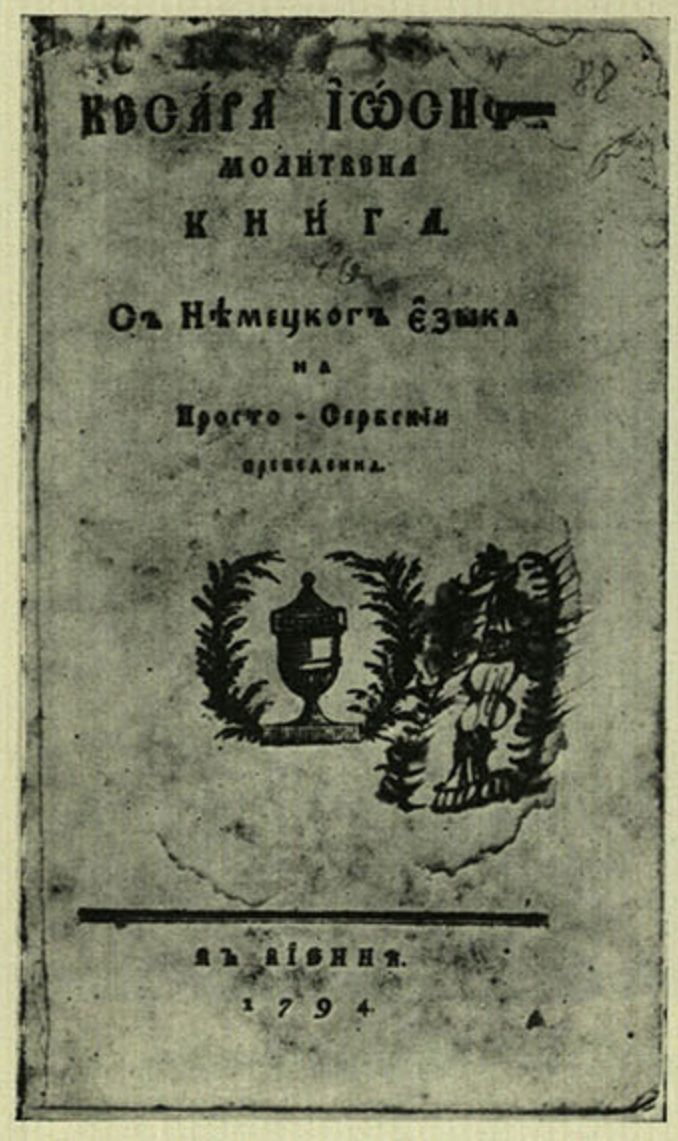
КВСАГА ÎѠСНФ
МОЛИТВЕНА
КНИГА
Отъ Нѣмецкогъ ѣзыка
на
Просто - Сербскій
преведенна.
ВЪ ВѢНИИ.
1794

← *Насловна страна, стр. [1].*

Цена: кр. 4 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: *Шафарик*, 1011. — *Новаковић*, 149. — *Сопиков*, I 587. — *Ундольский*, 3020. — *Н. Вукадиновић* у приказу Скерлићеве Српске књижевности у XVIII веку. Прилози за књижевност, V (1925), 283—284.

НББ. — БМС. — БГМ.

303. [КЛАЈН, Самуел]: **РАСУЖДЕНІЕ ѠБ ПОСТАХЪ ВОСТОЧНЫА ЦЕРКВЕ.** [Превео Стефан Новаковић]. Въ Вїеннѣ, Тупомъ... Стефана Новаковича, 1794.

Књижица се налази у две варијанте.

I варијанта: Слог у четвртом реду наслова краћи; виньета правоугаона од штампарских украса; црта изнад импресума састоји се из дебље и танке паралелне линије; име штампара од мањих слова него ли у II варијанти; последњи л., стр. 65—66, штампан истим словима као књига.

Стр. [2] + 66, пагинација арапска, насловни и последњи л. посебни, кватерниони с латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (A, A_2, на крају D, D_2), последњи л. без сигнатуре; виньета на стр. [1], кустода. 172 × 108.

Текст црквеном ћирилицом.

Наслов оригинала: Dissertatio de jejuniis graecae orientalis ecclesiae. Conscripta ab Samuele Klein de Szad, diocesis Fagarasiensis in Transylvania, Viennae, Typis J. Kurzbék, 1782 (мала 8^0, стр. 128). Аутор је познати румунски писац, унијат, цензор румунских књига у Будиму.

Дело је изишло анонимно, Шафарик и Новаковић држали су да је писац Јован Мушкатировић, и тако је ушло у историју српске књижевности. По једном запису митрополита Стратимировића, Д. Руварац је открио писца и преводиоца. Откриће Руварчево потврдио је Н. Радојчић дајући потпун наслов оригинала. Текст превода и оригинала упоредио је ближе П. Поповић. Г. Михаиловић је на овој књизи, и на још двема (штампаним у Млецима), открио варијанте наших књига у XVIII веку, што дотле није било запажено.

Цена: кр. 15 (славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 82), кр. 10 (Кат. будимски 1796, 1798), кр. 15 (Кат. Каулицијин, Кат. будимски 1807/8), кр. 10 (Миловуков Книгоименик 1833).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 1023. — *Новаковић*, 151. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности. Бранково коло, XVI (1910), 173—174; XVII (1911), 603—604. — *Н. Радојчић*, Један превод Стефана Новаковића. Српски књижевни гласник, XXV (1910), 536—537. — *П. Поповић*, „Расужденије о постах“ и његов извор. Прилози за књижевност, IV (1924), 56—60. — Записник Института за проучавање књижевности САН за год. 1948, св. II, 56—60 (Архив САН).

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

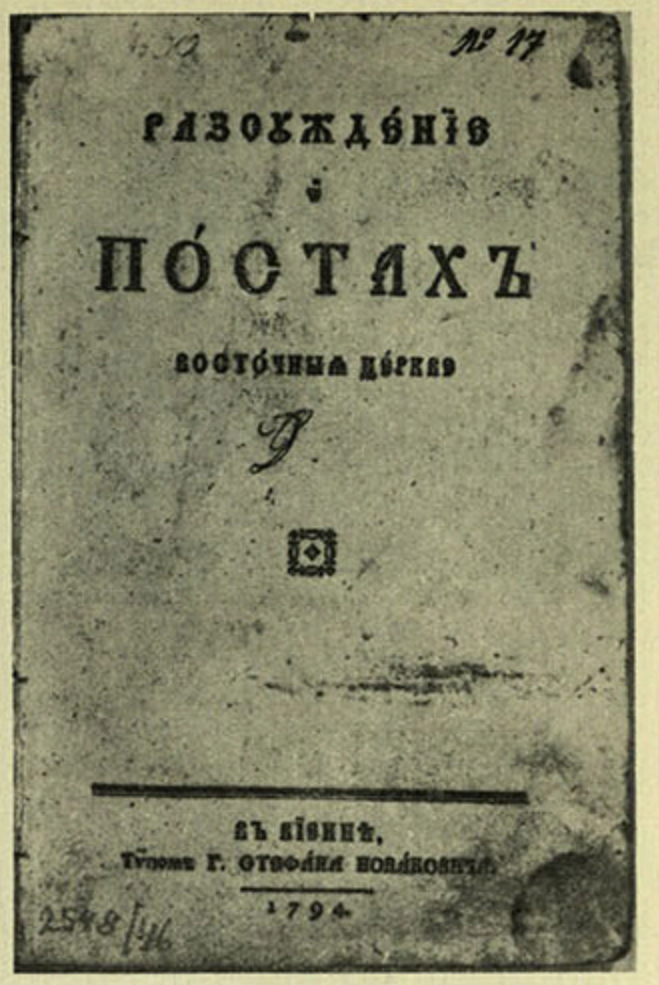

Насловна страна, стр. [1].→

304. [КЛАЈН, Самуел]: РАЗОУЖДЄНІЄ ѺВ ПОСТАХЪ ВОСТОЧНЫѦ ЦЄРКВЄ. [Превео Стефан Новаковић]. Въ Кіевѣ, Тѵпомъ... Стефана Новаковича, 1794.

II варијанта: Слог у четвртом реду наслова дужи; виньета различита; украс изнад импресума друкчији; име штампара од већих слова. Последњи л., (стр. 65 и 66), који је посебан, штампан друкчијим словима. На њему има ортографских разлика: у I варијанти стоји „Благагѡ“, у II варијанти „Благаго“, у првој „ѵсеѳднагѡ“, у другој „ѻѵсеѳднаго“ итд. Остали текст обе варијанте исти. Примерци II варијанте су ређи. Брош. 182 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

БГМ.

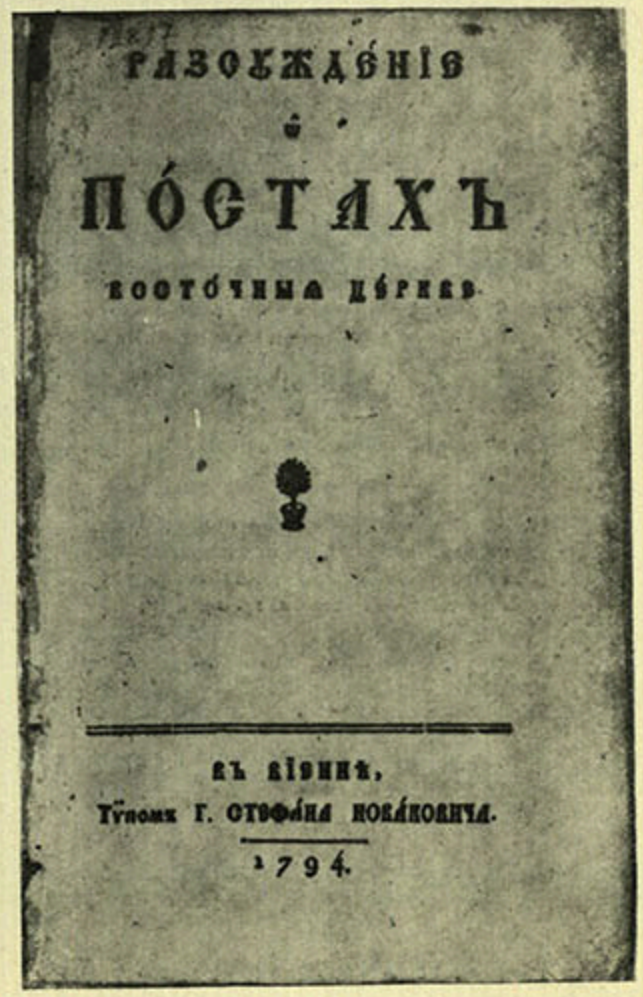

Насловна страна, стр. [1].→

305. [КРЕСТИЋ, Јован]: НАЧЕРТАНІЄ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ ѴЧЕБНЫХЪ ПРЕДМѢТОСОВЪ... [Беч], Тѵпомъ... Стефана ѿ Новаковичъ, [1794].

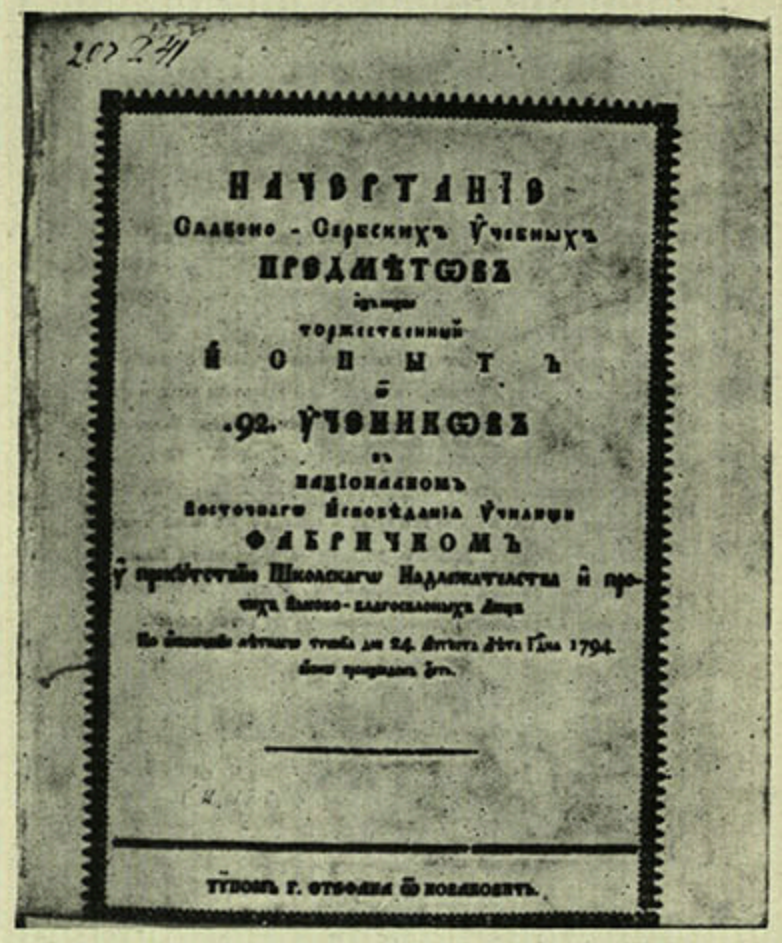
НАЧЕРТАНІЄ
Славено - Сербскихъ Ѵчебныхъ
ПРЕДМѢТОСОВЪ
ПОПЫТЪ
92. ѴЧЕНИКОСОВЪ
ФАБРИЧНОМЪ
ТѴПОМЪ Г. СТЕФАНА Ѿ НОВАКОВИЧЪ.

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре и без кустоде; насловна страна са оквиром од графичких украса. 199 × 167.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Zeitschrift von und für Ungern. Hrgb. v. L. v. Schedius, Bd. III 1, Pesth, 1803, 62—63. — *Д. Кириловић*, Један досада незапажен штампан текст на српском народном језику из XVIII века. Зборник МС за књижевност и језик, I (1953), 169—170.

БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

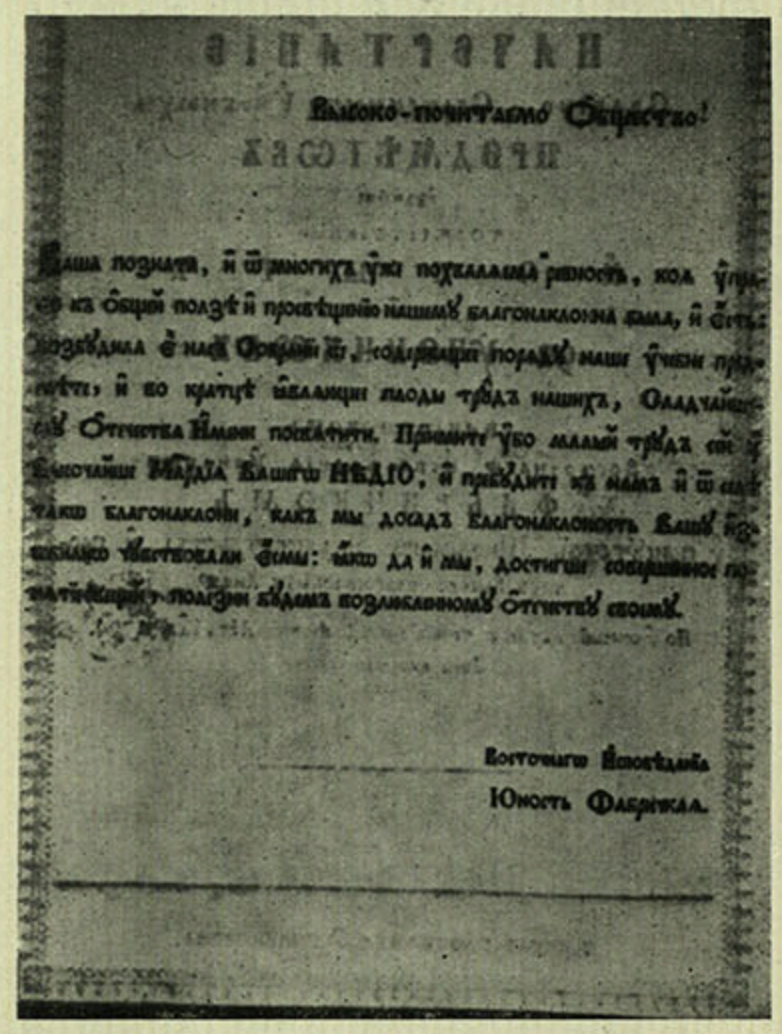
Высоко-почитаемо Общество!

Ваша позната, и ѿ многихъ ѵже похвалама ревность, кое ѵже ко ѻбщей ползѣ и просвѣщенію нашимъ благонаклонна была, и есть: подвигла є нась Ѻбщество ваше, содержащи порадѣ наши ѵчени предѣти, и во кратце ѻбилнаи плоды трѹдъ нашихъ, Сладчайшаго Ѻтчества Имени посвятити. Примите ѵбо малый трѹдъ сей и Сыночайши Желѣа Вашего НЕДІО, и приводите нась наша и ѿ сихъ таки благонаклони, каки мы досадъ благонаклонность Ваше ѿдавнаго ѵвѣтовали бимы: ѻкы да и мы, достигши совершенное познанія, ползуи вѣдамъ подлинаемъ Ѻтчествѣ своимъ.

Восточнаго Ѵспѣданіа
Юность Фабрикал.

Поздрав ученика, стр. [2].

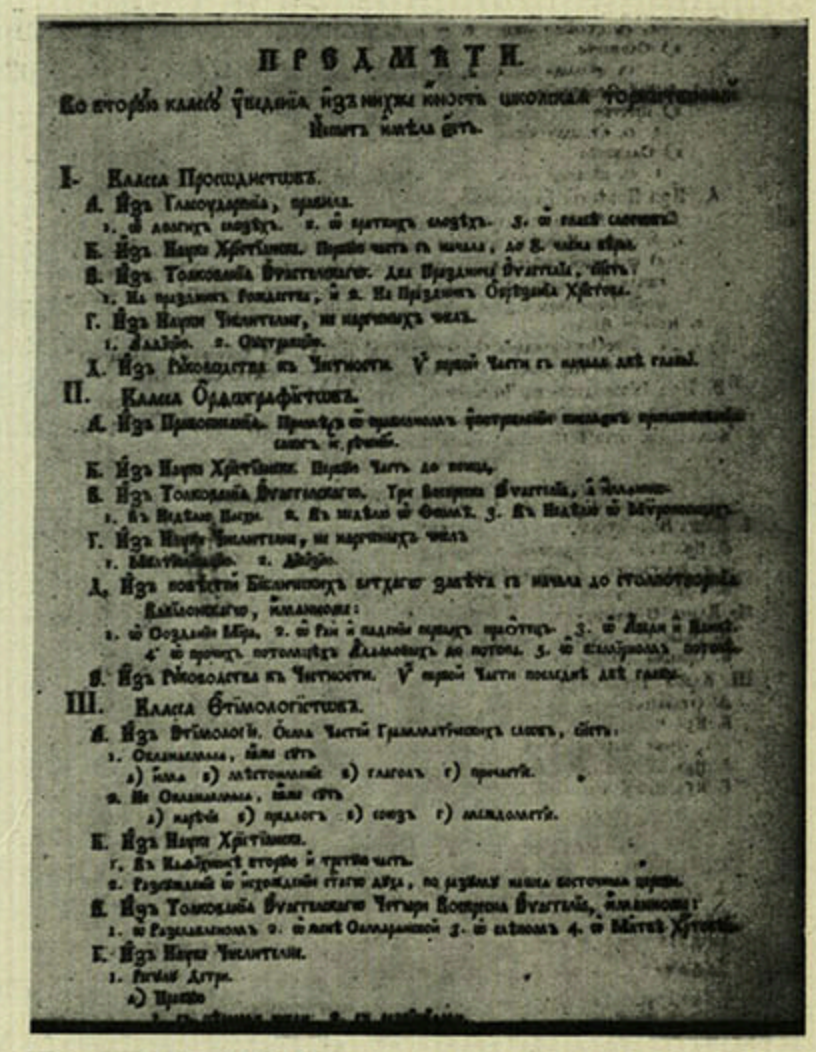
ПРѲДМѢТИ.
Во второмъ класѣ ѵченіа изъ нихъ книгъ школскихъ Господствованныхъ имѣть имѣла бѣть.

I. Класса Просщдметцевъ.
А. Изъ Глаголѣдѣнія, правила.
1. ѿ долгихъ слогѣхъ. 2. ѿ краткихъ слогѣхъ. 3. ѿ гласѣ словенскихъ
Б. Изъ Науки Христіанскія. Первіе часть съ начала, до 8. члена вѣры.
В. Изъ Толкованіа Ѵвангельскаго. Два Ѵвангелія Ѵвангелія, сѣть
1. На праздникъ Рождества, и 2. На Праздникъ Ѻбрѣзанія Христова.
Г. Изъ Науки Числителни, ни нарочныхъ чѣлъ.
1. Аддѣйо. 2. Сѹбтракціи.
Х. Изъ Рѣкополства къ Чистоти. Ѵ первой Части съ начала двѣ главы.

II. Класса Ѻрѳографѣтцевъ.
А. Изъ Правописанія. Правила ѿ правописанія ѵпотребленіи писмень противъ самыхъ и ръчей.
Б. Изъ Науки Христіанскія. Первіе Часть до конца.
В. Изъ Толкованіа Ѵвангельскаго. Три Воскресна Ѵвангелія, и Пѣснопѣнія
1. Въ Недѣлю Пасхи. 2. Въ недѣли ѿ Фомы. 3. Въ Недѣли ѿ Мѵроносицъ.
Г. Изъ Науки Числителни, ни нарочныхъ чѣлъ
1. Мѹлтіплікаціи. 2. Дѣлѣнія.
Д. Изъ повѣстей Библейскихъ ветхаго завѣта съ начала до исполотворенія Вавилонскаго, имѣющихъ:
1. ѿ Созданіи Мѣра. 2. ѿ Ева и падении первыхъ Родителъ. 3. ѿ Авеля и Каина. 4. ѿ прочихъ потомцѣхъ Адамовыхъ до потопа. 5. ѿ Ноѣ и Потопѣ.
Е. Изъ Рѣкополства къ Чистоти. Ѵ первой Части послѣдъ двѣ главы.

III. Класса Ѳтімологѣстцевъ.
А. Изъ Ѳтімологіи. Осма Частей Грамматичныхъ словъ, сѣть.
1. Оѳлемѣнныя, ѻбаче сѣть
а) имя б) мѣстоимѣній в) глаголъ г) причастіи.
2. Не Оѳлемѣнныя, ѻбаче сѣть
а) нарѣчіи б) предлогъ в) союзъ г) междометіи.
Б. Изъ Науки Христіанскія.
1. Въ Катѣхизисѣ второе и третіе часть.
2. Разсѹждаи ѿ исхождении Святаго Духа, по мнѣнію нашея Восточныя церкви.
В. Изъ Толкованіа Ѵвангельскаго Четыри Воскресна Ѵвангелія, ѻбаче имѣющіи:
1. ѿ Разслабленомъ 2. ѿ жент Самарянской 3. ѿ слѣпомъ 4. ѿ Мѣтѣ Хѵтовѣ.
Г. Изъ Науки Числителни.
1. Ротѣлѣ Дѣтри.
а) Правѣло

Школски предмети, стр. [3].

Школски предмети, лични састав школе, стр. [4].→

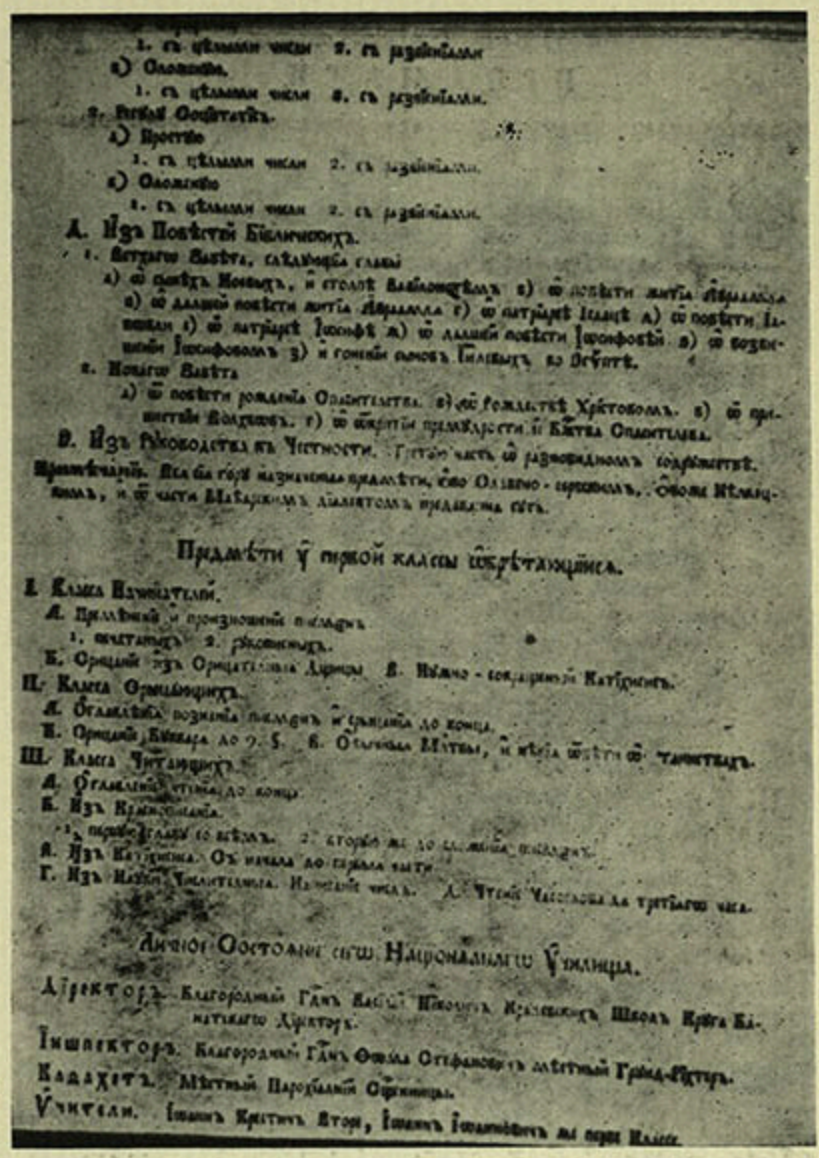

1. съ цѣлыми числы 2. съ разбѣлами
б) Словенскій.
1. съ цѣлыми числы 2. съ разбѣлами.
2. Гитлой Сословіе.
а) Простое
1. съ цѣлыми числы 2. съ разбѣлами.
б) Словенское
1. съ цѣлыми числы 2. съ разбѣлами.

А. Изъ Повѣстей Библейскихъ.
1. Втораго Класса, седмыя главы
а) о сынѣхъ Ноевыхъ, и столпѣ Вавилонскомъ б) о повѣсти житія Аврамля
в) о дальней повѣсти житія Аврамля г) о патріархѣ Іаковѣ д) о повѣсти Іосифовой е) о патріархѣ Іосифѣ ж) о дальней повѣсти Іосифовой з) о возненавидѣніи Іосифовомъ и) о гоненіи отцовъ Іудейскихъ во Египтѣ.
2. Новаго Завѣта
а) о повѣсти рожденія Спасителя. б) о рождествѣ Христовомъ. в) о пришествіи Волхвовъ. г) о откритіи премудрости и Божества Спасителева.

Б. Изъ Руководства къ Чистотѣ. Третія часть о разнообразномъ содержаніи.

Примѣчаній. Яко бы горѣ назначенныя предметы, сіе Славено-сербскій, Словенскій, и о части Математическомъ дѣйствомъ придѣлана сія.

Предмѣты у первой класы обучающихся.

I. Класса Изчитателей.
А. Прилѣжній и произношеній складомъ
1. счетателъ 2. рисовныхъ.
Б. Орящій изъ Орящителева Лирика В. Нѣмчо - сокращеній Катѣхизисъ.
II. Класса Орящихъ.
А. Отдѣленіе возженіе складовъ и грамматіи до конца.
Б. Орящій Букваря до 9. §. В. Отличная Матеи, и нѣкія части о чистотѣ.
III. Класса Читающихъ.
А. Отдѣленіе отъ Часослова до конца
Б. Изъ Краткословія.
1. Въ первомъ Углѣ 10 вѣзовъ. 2. второй же до 15. числа складовъ.
В. Изъ Катихизиса. Отъ начала до первыя части
Г. Изъ Нашего Учителителя. Изчитайте числа. Д. Чтеній Часословца до третьяго часа.

Личіи Состояніи сего Народнаго Училища.

Директоръ. Благородный Гдинъ Василій Николаевичъ Краснокаменскій Шкоакъ Круга Бѣлградскаго Директоръ.
Инспекторъ. Благородный Гдинъ Осипъ Стефановичъ заштатный Гранд-Ректоръ.
Кадахетъ. Мѣстный Парохіалній Офицеръ.
Учители. Іоаннъ Крстичъ Второ, Іоаннъ Іоаннѣвичъ до перве Класе.

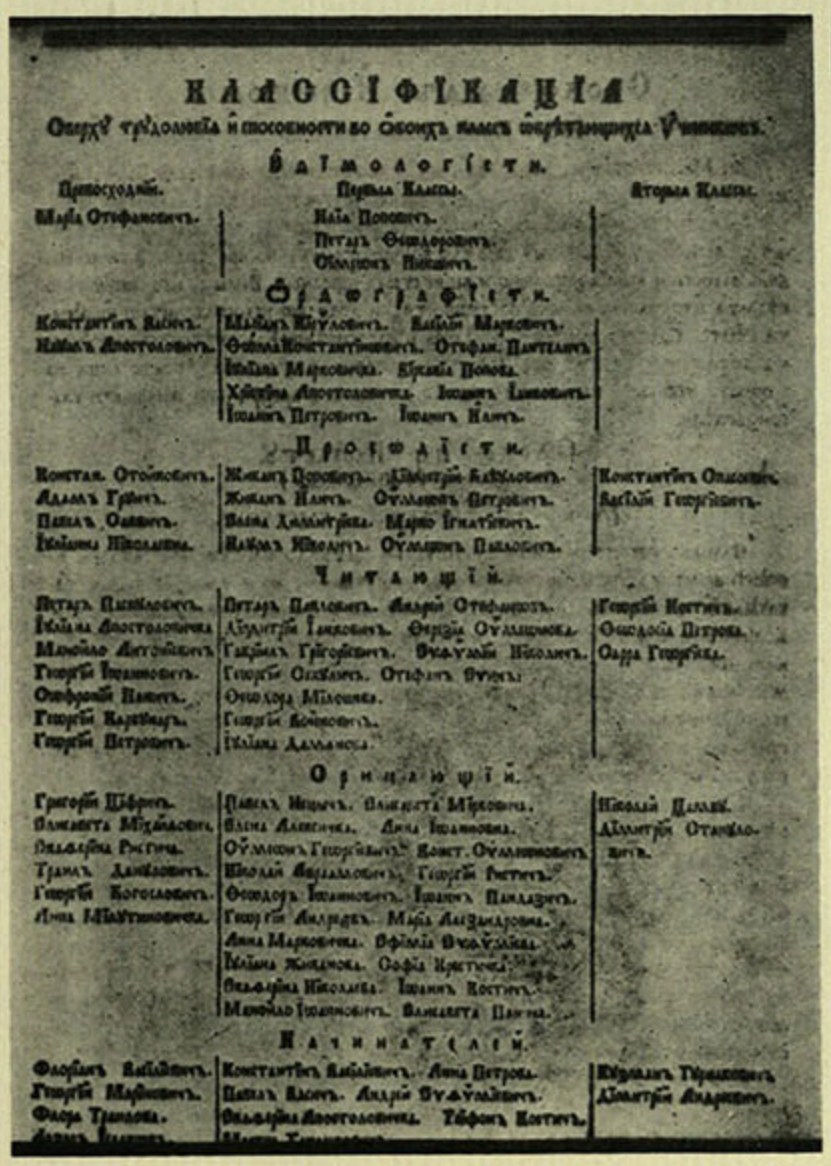

КЛАССІФІКАЦІЯ

Опыхъ трудолюбія и способности во обоихъ классѣхъ обучающихся Ученическихъ.

Ѳаймологістъ.

Предходній.	Первыя Класы.	Вторыя Класы.
Марія Стефановичъ.	Наѣа Поповичъ.	
	Петръ Ѳеодоровичъ.	
	Ѳеодоръ Николичъ.	

Ѳилографістъ.

Константинъ Ваичъ.	Михаилъ Юрѣловичъ. Василій Марковичъ.	
Николай Апостоловичъ.	Ѳеофилъ Константиновичъ. Стефанъ Пантелеичъ.	
	Іоаннъ Марковичъ. Іеремія Поповъ.	
	Христина Апостоловичъ. Іоаннъ Іоановичъ.	
	Іоаннъ Петровичъ. Іоаннъ Ваичъ.	

Дрогфаістъ.

Констан. Стойковичъ.	Живанъ Дорофеевъ. Дмитрій Василевичъ.	Константинъ Опаковичъ.
Адамъ Грбичъ.	Живанъ Ваичъ. Стефанъ Петровичъ.	Василій Георгіевичъ.
Павелъ Оашевичъ.	Василій Дмитріевичъ. Марко Игнатіевичъ.	
Іоаннъ Николичъ.	Николай Николичъ. Стефанъ Павловичъ.	

Читающій.

Петръ Павловичъ.	Петръ Павловичъ. Андрей Стефановичъ.	Георгій Костичъ.
Николай Апостоловичъ.	Дмитрій Іоановичъ. Фирсій Стефановичъ.	Ѳеодосій Петровичъ.
Михайло Антоніевичъ.	Гаврилъ Григоріевичъ. Василій Николичъ.	Сарра Георгіевичъ.
Георгій Іоановичъ.	Георгій Олеѣевичъ. Стефанъ Ѳуковичъ.	
Стефанъ Павичъ.	Ѳеодоръ Милошевичъ.	
Георгій Карѣевичъ.	Георгій Бойковичъ.	
Георгій Петровичъ.	Николай Дамьяновичъ.	

Орящій.

Григорій Шафрикъ.	Павелъ Исаичъ. Елисавета Марковичъ.	Николай Палавичъ.
Елисавета Михайловичъ.	Елена Алексѣевичъ. Анна Іоановичъ.	Дмитрій Стаиловичъ.
Филарѣтъ Ристичъ.	Стефанъ Георгіевичъ. Конст. Стефановичъ.	
Трифунъ Данѣловичъ.	Николай Авраамовичъ. Георгій Ристичъ.	
Георгій Богословичъ.	Ѳеодоръ Іоановичъ. Іоаннъ Палладіевичъ.	
Анна Мартиновичъ.	Георгій Аврамовъ. Марія Александровичъ.	
	Анна Марковичъ. Ефимія Ѳуковичъ.	
	Елена Живанова. Софія Христичъ.	
	Филарѣтъ Николаевичъ. Іоаннъ Костичъ.	
	Михайло Іоановичъ. Елисавета Павичъ.	

Начинателій.

Флоріанъ Василіевичъ.	Константинъ Василіевичъ. Анна Петровичъ.	Михаилъ Трифоновичъ.
Георгій Марковичъ.	Павелъ Ваичъ. Андрей Ѳуковичъ.	Дмитрій Андрѣевичъ.
Ѳекла Трифонова.	Филарѣтъ Апостоловичъ. Тѣофанъ Костичъ.	

←*Класификација ученика, стр. [5].*

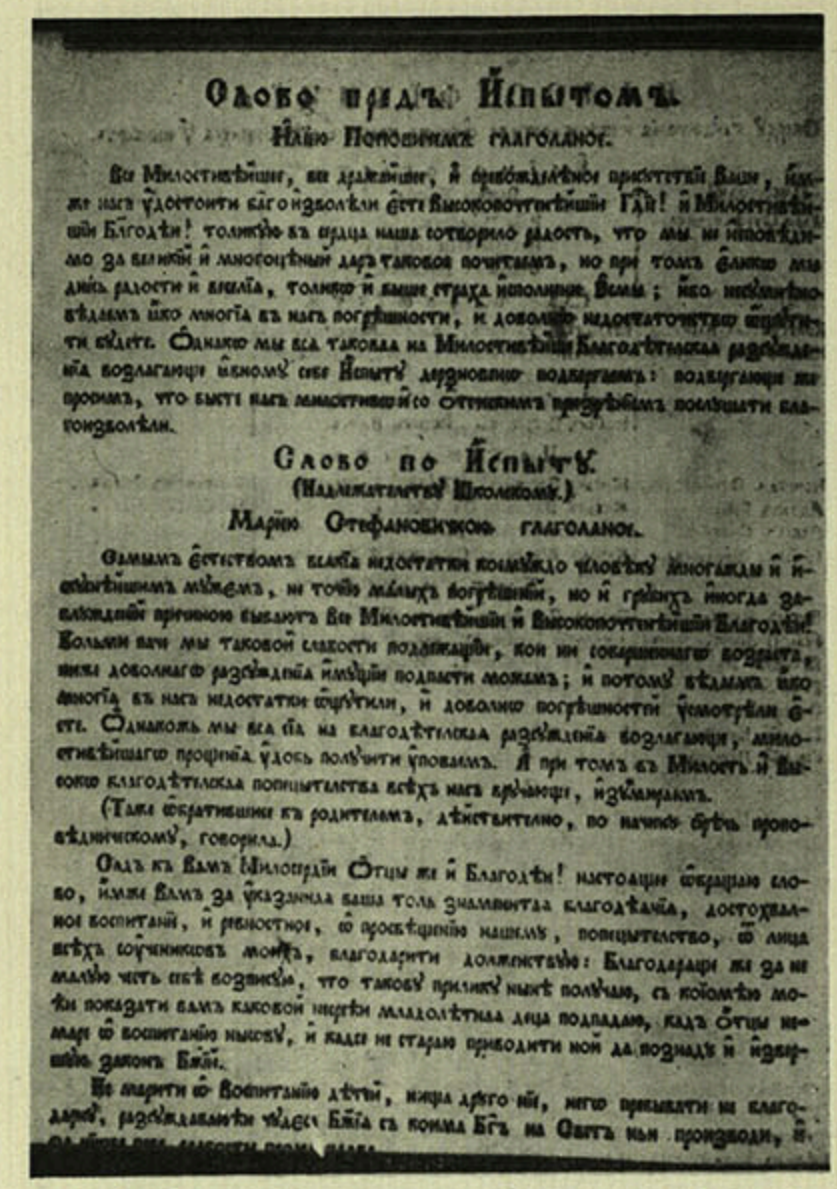

Слово предъ Испытомъ

Имѣю Поповичемъ глаголаное.

Вси Милостивѣйши, вси державнѣйши, и сановитѣйшіе присутствій Ваши, ближе насъ удостоити благоизволили есте Высокопочтеннѣйшій Гдне! и Милостивѣйшій Благодѣи! толикою къ сердца наша сотворило радость, что мы не инокакимо за великій и многоцѣнный даръ таковое почитаемъ, но при томъ єликою мы имѣ радости и веселіа, толикою и паче страха исполнихомъ Вемы; ибо неизвѣстно вѣдамъ ихо многіа въ насъ погрѣшности, и довольно недостатокъ ищущіи ти сѣдите. Однакожъ мы вса таковыа на Милостивѣйшія Благодѣтелска разсужденіа возлагающи имномъ сіе Испыт дерзновенно подвергаемъ: подлагающи на проимъ, что быті насъ ламостивѣйшіе отношимъ прирѣшимъ полезшати благоизволѣли.

Слово по Испыту.

(Надлежащее Школьное.)

Маріею Стефановичкою глаголаное.

Самымъ естествомъ всакіа недостатки комуждо человѣку многіими и неизбѣжными мнѣемъ, не точію малыхъ погрѣшей, но и грѣхъ многа заблужденій причиное бываютъ Вси Милостивѣйшіи и Высокопочтеннѣйшіи Благодѣи! Больми вачи мы таковой сладости подлежащи, кои ни совершеннаго возраста, ниты довольнаго разсужденіа имѣщіи подлежи можемъ; и потому вѣдамъ ихо многіа въ насъ недостатки ищущіи, и доволно погрѣшности ухмотрѣли есте. Однакожъ мы вса сіа на благодѣтелска разсужденіа возлагающи, милостивѣйшаго прощенія удобь получити уповаемъ. И при томъ къ Милость и Высокою благодѣтелска попечительства всѣхъ насъ прибѣжищи, изкламаемъ.

(Тако обратившися къ родителемъ, дѣтельно, во начинѣ брѣть проводительному, говорилъ.)

Отецъ къ вамъ Милосердіи Отцы же и Благодѣи! настоящи обращаю слово, имже вамъ за оказанныа ваша толь знаменитаа благодѣтелства, достохвалное воспитаній, и ревностное, о просвѣщеніи нашемъ, попечительство, о лица всѣхъ сочениковъ моихъ, благодарити долженствую: Благодарящи же за не малую честь сіе возложи, что таковую прилику имѣ получаю, съ коюмъ моги показати вамъ каковой нерѣди младодѣтныа дѣца подлежатъ, када Отцы немаду о воспитаніи нѣкоемъ, и када не стадію приводити ноя да познадѣ и издержіе законъ Божій.

Не марити о воспитаніи дѣтей, ницда друго ни, нежо пренебрѣгати не благодарій, разсѣдающе чудес Бжіа съ коима Бгъ на Свѣта нын производи, и

← *Реч пре и после испита, стр. [6].*

Не марити о воспитаніи дѣцъ, єсть человѣка нехотѣти поправити у нихъ оне нецелаи склоности, коіе Они довнаи со самыхъ родителей: а када дѣца не цалаи склоности добію со своихъ родителя; то нихо видіи дасе дѣцамъ родителіи крѣпости ученіи нын добродѣтелними, и испрамаіти ихъ ни нецелаи склоности, а къ чимъ? основаваіући нѣкои прирокъ, своими добрими примѣрами, и тѣмъ наставленіемъ.

Немарити о воспитаніи дѣцъ, єсть непоказывати къ нимъ любовь, коюе дѣцами показывати. Какво наслѣдство мыслите вы родители оставити намъ чадамъ своимъ? Мыслитіе намъ оставити злати Тѣлци? Или те Тѣлци често нища друго не видаю, нежо праздный и плотный духъ. Мыслитіи дасе оставити намъ богатство? Или и богатство често школы, и обогдала человѣка у бѣдности. Моіи быти да сеи мыслите оставити намъ достойнства? Или и достойнства често помрачава гордыня. Шта дакле? Приготовите вы нама обо воспитаній, и оставите намъ по тех благочестіи и страхъ Божіи. Пакъ то є найлепше и найвекши да нась наслѣдіи.

Добрыи Отацъ и на смртной постели моліе о децы своіои, не постидно назвати тво имено, што є и Сынъ Христосъ Отца нѣкоемъ када: Іерем. гл. 27. ст. 6. 11. 12. и 24. Шихъ имла твое (вамъ) ихъе дахъ дни ихъ, осѣкнухъ и, и жилтовиі о ихъ богиві. Они ся мѣтѣ тѣтъ, и ѣдъ ся тех грдіе. Оти отац повѣлиди ихъ во имя твое, говоря, да ихъ ѣдъ єсмь, и тіи ихъ слѣдъ гомиоть. Желитіи ли вы нась оставити подъ осѣкнимъ самосѣтіга Бга? А вы уклоиту у нась жегова страха, и усадите у сердца наша иегова любова. Желитіи ли да быти могли речи нѣкоему Отц: Отче! повѣлиди моя дніе во имя твое? Ако желиті, а вы помагаіте дабы вамъ могѣи было и ово казати: ст. 14. Ѣдъ дахъ имъ слово твое.

Не марити о воспитаніи дѣцъ, єсть оформливати Отрочство съ нецелаи младіи, у место що ни вадало подлагати добре начелніи, или добре подданіи. Одмиі вдолити одитіи, шта мора быти изъ онога нѣкоіе, кои є оформленъ на служеі церкоіи, а ни нѣкоіи наставленіами, и добродѣтелми, коіе достоіни Онога имѣнія? Онъ ти быти градитель сриихъ вещіи, быти мастилникъ, конѣ подъ владомъ Божіи самі, сидіити самио на штитѣ и вездѣ цриа. Шта ти вамъ быти изъ онога младіка кои ся назвати на одинока дѣда, а нѣкои имѣри познатво и любезно учинѣю примудрій и чистость? Онъ ти быти въ место миротворца подримлати кавги. Онъ ти удалати многіи у Отрочство, и Онъ ти доводити нѣкоіе до совѣсти и у вожитва. И шта іошъ быти и изъ онога младіка пока готові и спремно на дра и кавати дѣлности, нарѣдніи у него она велика и высока понатіа, конда вала да восѣдѣе великіи люди? Онъ ти седити, или во пригратство, или нарадѣлно со срдца и вонкотъ ихъ ограждати. Онъ ти рамити з'обіе и нихъ имъ онихъ, конда доброволно дѣлати

Реч после испита, стр. [7]. →

306. ЛУШТИНА, Викентије: **ГРАММАТІКА ИТАЛІАНСКАЯ**.
Въ Вѣннѣ, при Стефанѣ... ѿ Новаковичъ, 1794.

Стр. 491 + [16], пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — Кк); загл. украса 4, завр. 3; виньете на стр. 1, 9, 13; кустода. 188 × 113.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ПРЕЧЕСТНѢЙШЕМУ ГОСПОДИНУ ГОСПОДИНУ ІОАННІКІЮ МИЛОШЕВИЧЬ АРХІМАНДРІТУ ГОМИРСКОМУ ПОСВЯЩЕНА.

Стр. 5: ПРЕЧЕСТНѢЙШІЙ! МИЛОСТИВѢЙШИ ГОСПОДИНЕ ОТЧЕ!

Стр. 9: ПРЕДИСЛОВІЕ.

Стр. 13: О ГРАММАТІЦѢ ИТАЛІАНСКОЙ.

Стр. 14: ЧАСТЬ ПЕРВАЯ! О Правописанїю. Della Ortografia.

Стр. 41: ЧАСТЬ ВТОРАЯ. О Етимологїй. Dell'Etimologia.

Стр. 227: ЧАСТЬ ТРЕТАЯ. О сочиненїю. Della sintassi.

Стр. 286: VOCABOLARIO ITALIANO ILLIRICO. РѢЧНИКЪ ИТАЛІАНО-ИЛЛИРИЧЕСКІЙ.

Стр. 442: RACCOLTA DI DIVERSE ISTORIE.

Стр. 443: СОБРАНІЕ РАЗНЫХЪ ИСТОРІЙ или ПОВѢСТЕЙ.

Стр. 462: NOTIZIE ED AVVERTIMENTI PER SHI STUDIA LA LINGUA ITALIANA. ПОНЯТІЯ и ПРИМѢЧАНІЯ РАДИ ОНЫХЪ ИЖЕ ОБУЧАЮТСА ЯЗЫЦѢ ИТАЛІАНСТѢМЪ.

Стр. 484: ABBREVIAZIONI ITALIANE. СОКРАЩЕНІА ИТАЛІАНСКАЯ.

Стр 488: PREGHIERA AVANTI LO STUDIO. PREGHIERA DOPO LO STUDIO.

Стр. 489: МОЛИТВА ПРИ НАЧАТІИ УЧЕНІЯ, МОЛИТВА ПО ОКОНЧАНІИ УЧЕНІЯ.

Стр. [1]:ОГЛАВЛЕНІЕ.

Стр. [7]: ПОГРѢШЕНІЯ.

Стр. [11]: Внимай, читателю Благоразумный!

Цена: ф. 1.40, а везана ф. 2 (Славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 82), ф. 1.30 (Кат. будимски 1796, 1798), ф. 2 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 344. — *Новаковић*, 148. — *Сопиков*, 2896.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ. — Библ. Српске црквене општине, Трст.

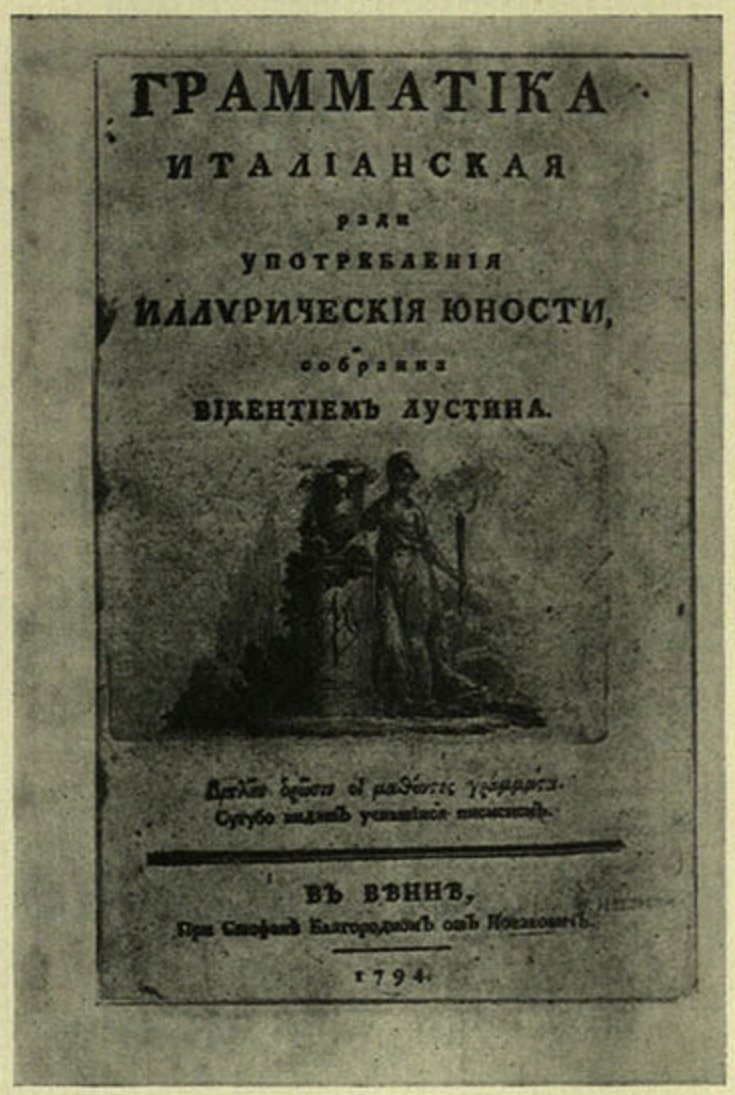
ГРАММАТІКА
ИТАЛІАНСКАЯ
ради
УПОТРЕБЛЕНІЯ
ИЛЛУРИЧЕСКІЯ ЮНОСТИ,
собранна
ВІКЕНТІЕМЪ ЛУСТИНА.
ВЪ ВѢННѢ,
1794

Насловна страна, стр. 1.

307. МЈЕСЈАЦОСЛОВ НА ЉЕТО... 1794. **Къ Вїеннѣ,** [код Стефана Новаковића, 1794].

Стр. [56], 1 дуернион без сигнатуре, затим 2 секстерниона са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (B — B_7, D — D_7, D_6 испуштено); насловна страна и стране текста са украсним оквиром; у наслову и тексту употребљен киновар; без кустоде. 129 × 84.

Текст црквеном ћирилицом.

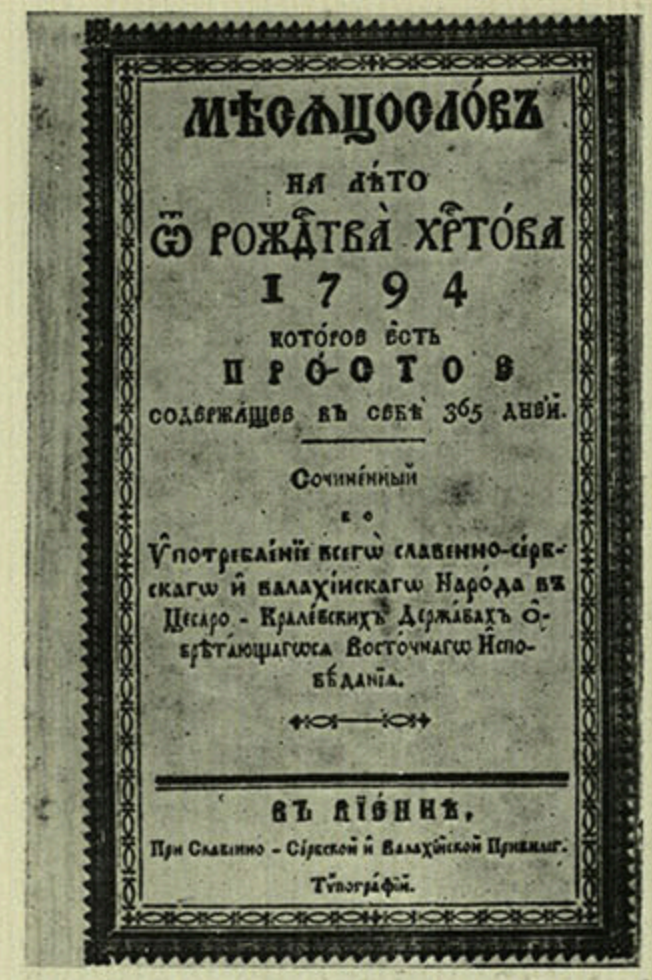
МѢСѦЦОСЛОВЪ
НА ЛѢТО
ѺТ РОЖДТВА ХРТОВА
1794
КОТОРОЕ ЄСТЬ
ПРОСТОЕ
СОДЕРЖАЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 365 ДНЕЙ.
Сочиненный
ѺТ
Употребленїе всегѡ славенно-сербскагѡ и валахїискагѡ Народа въ Цесаро-Королевскихъ Державахъ Обрѣтающагося Восточнагѡ Исповѣданїа.
ВЪ ВѢНН Ѣ.
При Славенно-Сербской и Валахїйской Типограф.
Типографїи.

Насловна страна, стр. [1].

308. МРАЗОВИЋ, Аврам: **РУКОВОДСТВО К СЛАВЕНСТѢЙ ГРАММАТИЦѢ.**
Къ Бїеннѣ, Типомъ... Стефана Новаковича, 1794.

Стр. [16] + 187 + [3], пагинација арапска (са грешком: уместо 43 стоји 34), 1 табак без сигнатуре, онда кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, последњи L, L_2), затим 1 дуернион (M, M_2) и на крају 3 л., (1 л. са сигнатуром N); загл. украс 1, виньета на стр. [1]; кустода. 192 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: **ПРЄДИСЛОВЇЄ.**

Стр. [7]: **ѺГЛАВЛЕНЇЄ.**

Стр. 1: **Предъпоминанїе.**

Стр. 3: **I ЧАСТЬ. Ѻ Орѳепіи, или Правоглаголанїи.**

Стр. 13: **II ЧАСТЬ. Ѻ Просѡдїи, или Гласовданїи.**

Стр. 16: **III ЧАСТЬ. Ѻ Славенскомъ Правописанїи.**

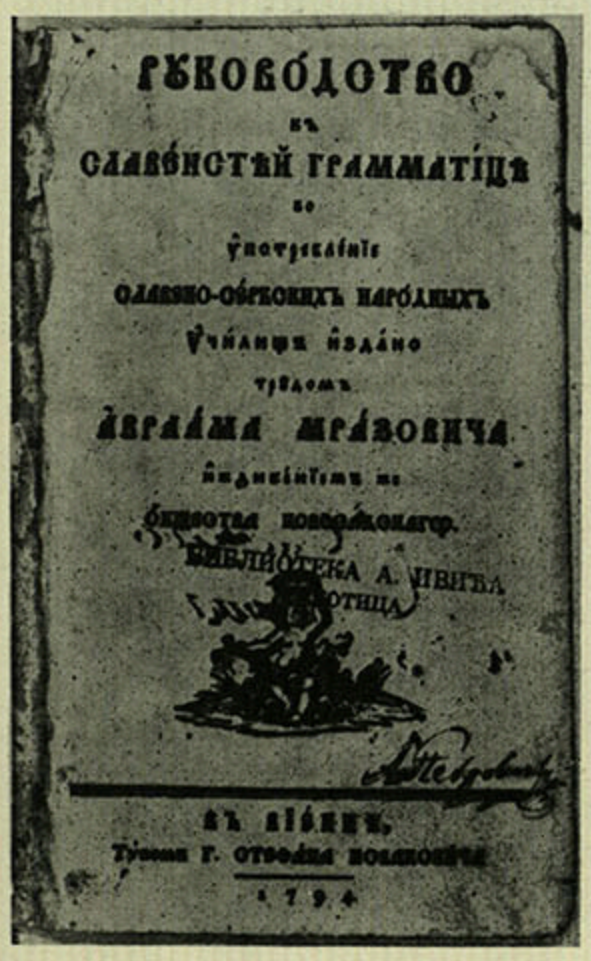
РУКОВОДСТВО
КЪ
СЛАВЕНСТѢЙ ГРАММАТИЦѢ
ВО
УПОТРЕБЛЕНІЕ
СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ НАРОДНЫХЪ
УЧИЛИЩЪ ИЗДАНО
ТРУДОМЪ
АВРААМА МРАЗОВИЧА
ИНДИСПИТОМЪ ИЗЪ
БИБЛІОТЕКИ ПОКОЙНАГО.
БИБЛІОТЕКА А. ИВИЋА
ВЪ ВѢНѢ.
Тѵпомъ Г. Стефана Новаковича
1794

←Насловна страна, стр. [1].

Стр. 48: **IV ЧАСТЬ. Ѡ Ѳѳѵмологіи или Хѯдожнословіи.**

Стр. 157: **V ЧАСТЬ. Ѡ Сѵнтаѯи или сочиненіи.**

Стр. [1]: **Тѵпографѣческімъ Погрѣшки.**

I издање. — II 1800. — III 1800. — IV 1821.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 324. — *Новаковић*, 150. — *Сопиков*, I, 239. — *Ундольский*, 3019.

НББ. — ЦБ САН. — БМС. — БГМ.

309. [НИКОЛАЈЕВИЋ, Михаило]: **ПОЗЫКАНІЄ НА ПОГОДНЫЙ И ЯЄНЫЙ ИСПЫТЪ.** Тѵпомъ... Стєфана ѿ Новаковичъ, [1794].

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; кустода. 212 × 176.

Текст. црквеном ћирилицом.

Лит.: *Новаковић*, 154.

БМС. — БГМ.

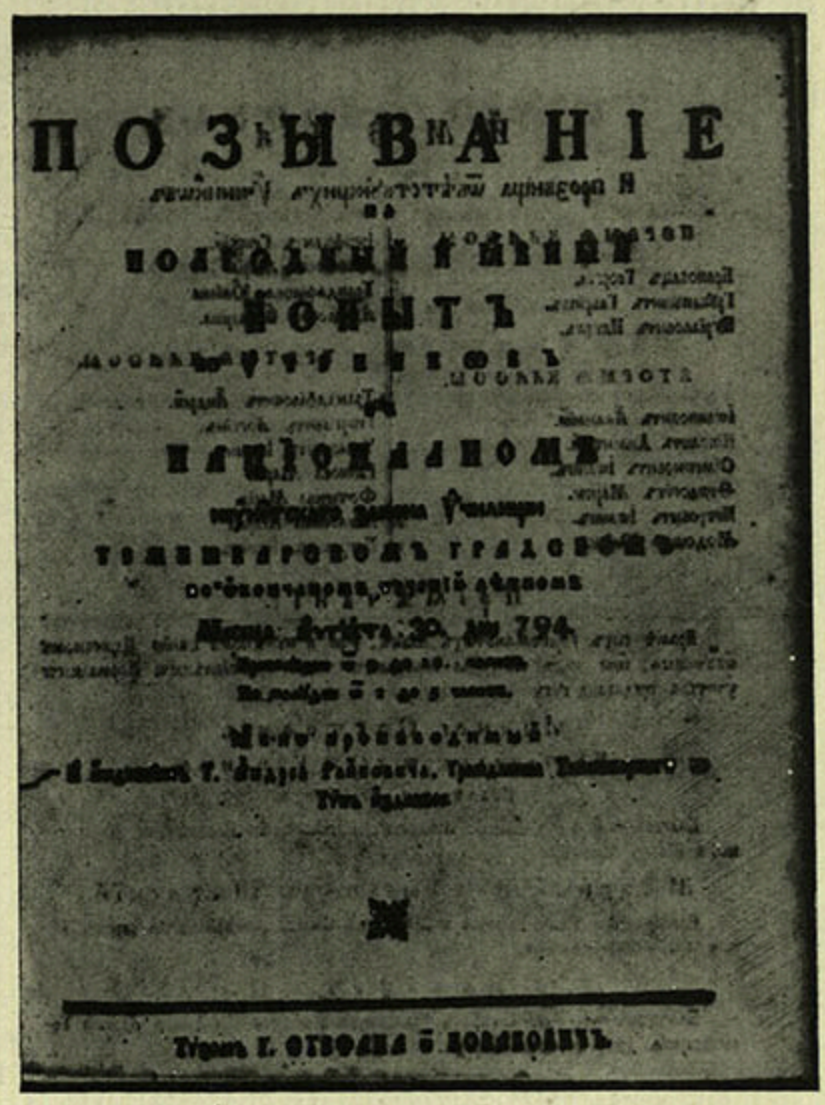
ПОЗЫВАНІЕ

Насловна страна, стр. [1].→

310. [НОВАКОВИЋ, Стефан]: **ОБЯВЛЕНІЄ.** [Беч, код Стефана Новаковића], 1794.

Стр. [2], неопсечено 212 × 167.

Текст грађанском ћирилицом.

Оглас на „Граматику италијанску“ Викентија Луштине, издат као прилог Славеносербских вједомости за 1794.

БМС. — БГМ.

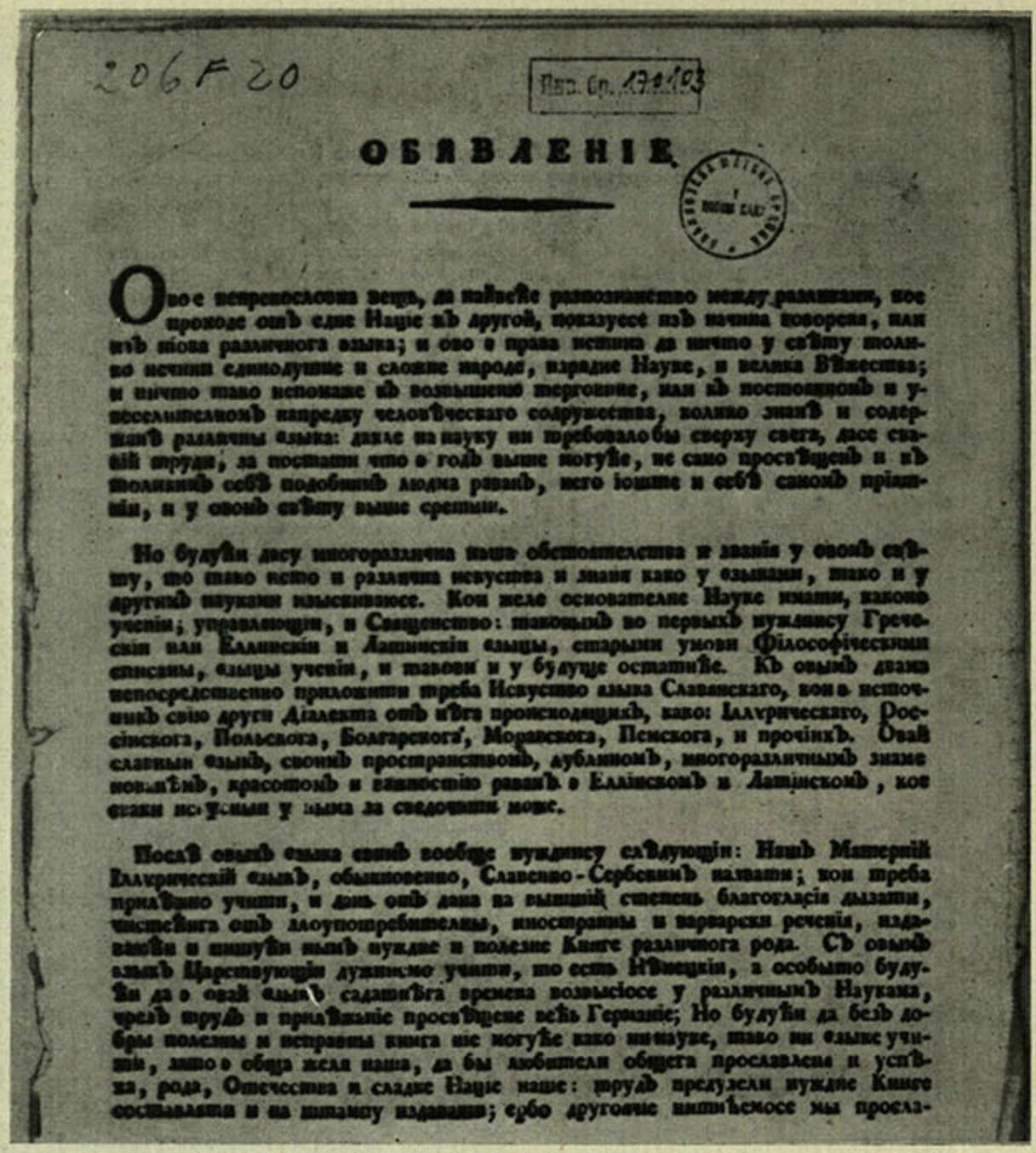

206 F 20

Инв. бр. 170103

ОБЯВЛЕНІЕ.

Ово е непреносливо вещь, да найвеће разнозначіе между разлицами, кое проходе отъ єдне Націе въ другой, показуесе изъ начина говорења, или изъ гласа различнога языка; и ово е права истина да ничто у свѣту толико нечини єдинодушіе и сложіе народа, издраже Науке, и велика Вѣшества; и ничто тако испонаше къ возвышенію търговине, или къ постовапномъ и успѣшителномъ напредку человѣческаго содружества, колико знанѣ и содержанѣ различны языка: дакле на науку ни требовало бы сверху свега, дасе сваки труди, за постати что е годъ више могуће, не само просвѣщенъ и къ толиканъ себѣ подобнанъ людма равнъ, него іошће и себѣ самомъ пріятнѣи, и у овомъ свѣту више срећнѣи.

Но будући дасу многоразлична наша обстоятелства и званія у овомъ свѣту, то тако исто и различна невустива и знања како у языцима, тако и у другимъ наукама изыскиваюсе. Кои желе основателне Науке знати, каконъ ученіи; управляюћи, и Свашенство: таковыи во первыхъ нуждаюсу Грчесвіи или Еллинскіи и Латинскіи языцы, старыми умови Філософическими списаны, языцы ученіи, и тавови и у будуће остатиће. Къ овымъ двама непосредственно приложити треба Искуство языка Славенскаго, кои е источникъ свію други Діалекта отъ кого произходећихъ, како: Иллирическаго, Россіиского, Польского, Болгарского, Моравского, Пеиского, и прочіихъ. Овай славны языкъ, своимъ пространствомъ, дубинномъ, многоразличнымъ знаменованѣмъ, красотомъ и важностію равнъ е Еллінскомъ и Латінскомъ, кое сваки исгусны у нима за сведочанства моше.

Посавъ овыи языка свояи вообще нуждиюсу слѣдующіи: Нашъ Матернѣй Иллирическій языкъ, обыкновенно, Славено-Сербскимъ називати; кои треба прилѣжно учити, и дань отъ дана на вышиѣй степень благогласіа дизати, чистећега отъ злоупотребителны, иностранны и варварски речења, издавайи и пишући нами нуждне и полезне Книге различного рода. Съ овымъ языкъ Царствующіи дужносно учити, то есть Нѣмецкіи, а особыто будући да е овай языкъ садашнѣга времена возвысіосе у различнымъ Наукама, чрезъ прудъ и прилѣжаніе просвѣщене вешъ Германіе; Но будући да безъ добры полезны и исправны книга ніе могуће како нинауке, тако ни языке учити, што е обща жеља наша, да бы любителя общега прославленя и успѣха, рода, Отечества и сладке Націе наше: прудъ предузели нуждне Книге составлаша и на штампу издаваша; єрбо другоиче нитнѣемосе мы прослa-

Наслов, стр. [1].

311. РАЈИЋ, Јован: **ИСТОРІЯ РАЗНЫХЪ СЛАВЕНСКИХЪ НАРОДОВЪ НАИПАЧЕ БОЛГАРЪ, ХОРВАТОВЪ И СРЕБОВЪ... Ч. I, II, Ш.**
Въ Віеннѣ, при Стефанѣ Новаковичѣ, 1794.

ЧАСТ I, II, III. 203 × 127.

Тетст грађанском ћирилицом.

ЧАСТЬ I. Стр. [48] + 496 + [15] + 2 л. + 1 геогр. карта + 1 табела; пагинација арапска, насловни лист посебан, даље кватерниони, прво са сигнатуром)(,)($_2$ —)( )( )(,)( )( )($_2$, затим са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A$_2$ — Hh, Hh$_2$), на крају сигнатура)( )(,)( )($_2$; кустода. Са 2 бакрорезне гравире: на л. 1б и 2а. На л. 1б портрет Рајићев. На оквиру пише: „Іоаннъ Раичъ Архімандрітъ Рожденъ въ Карловцѣ сремстѣмъ 1726 году 11го ноемріа.“ Испод гравире: „J. G. Mansfeld sc[udit]. Viennae 1793. (Ил. 1). На л. 2а гравира са потписом у дну лево: „рисовалъ Іак. Ѳрфелинъ десно „J. G. Mansfeld, sc[udit]“. (Ил. 3). Између стр. 81 и 82 географска карта „САРМАЦІЯ ЕВРОПЕИСКАЯ И АЗІАТСКАЯ“ 233 × 294, узета из Орфелиновог „Житија Петра Великог“. На крају Таб. I „РОДОСЛОВІЕ КНЯЗЕЙ И КРАЛЕЙ БОЛГАРСКИХЪ“. 376 × 400.

Садржај: Стр. [3] ПРЕДИСЛОВІЕ къ ЛЮБИТЕЛЮ ИСТОРІИ.

Стр. [35]: РАЗПОЛОЖЕНІЕ САСКІЕВО СЕРБСКІЯ ИСТОРІИ.

Стр. [36]: РАЗПОЛОЖЕНІЕ АНОНИМОВО ТОЯЖЪ ИСТОРІИ.

Стр. [37]: КАТАЛОГЪ АУКТОРОВЪ ДОСТОВѢРНЫХЪ, ИЗЪ КОТОРИХЪ ИСТОРИЧЕСКАЯ ПОВѢСТЪ СЇЯ СОСТАВЛЕННА.

Стр. [47]: СVНОПСИСЬ.

Стр. 1: КНИГА I. О НАРОДАХЪ СЛАВЕНСКИХЪ.

Стр. 323: КНИГА II: О НАРОДѢ БОЛГАРСКОМЪ.

Стр. [1]: ИМЕНА ко изданію сея Исторіи способствовавшихъ Особъ.

ЧАСТ II. Стр. [6]+702+1 геогр. карта + 4 таб. + л. 1, пагинација арапска, насловни л. посебан, 2 л. без сигнатуре, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапскм бројем (A, A_2 — Xx, Xx_2); кустода. Са 1 гравиром: „Силнїи Стефанъ“ на коњу; гравира Т. Месмера из III редакције Стематографије. Између стр. 4 и 5, географска карта „ПАННОІЯ, МИЗІЯ, ДАЦІЯ ИЛЛИРИКЪ“ са записом „Захаріа Орфелінъ рѣзалъ“, 238 × 315, узета из Орфелиновог „Житија Петра Великог“. Између стр. 46 и 47, таб. II РОДОСЛОВІЕ КНЯЗЕЙ И КРАЛЕЙ ХОРВАТСКИХЪ, 275 × 314. Између стр. 174 и 175, таб. III РОДОСЛОВІЕ КНЯЗЕЙ ИЗВЕДШИХЪ СЕРБИ ВО ІЛЛVРІКЪ, 280 × 292. Између стр. 194 и 195, таб. IV РОДОСЛОВІЕ КРАЛЕЙ ГОѲОСЛАВЕНСКИХЪ ВЪ ДАЛМАТІИ, 268 × 420. Између стр. 202 и 203, таб. V РОДОСЛОВІЕ ДОМУ НЕМАНИНА ЛАЗАРЕВА И ВУКАШИНОВА, 278 × 412. Виньете са портретом у овалу (46 × 84) на стр. 316, 350, 370, 378, 386, 412, 435, 523, 600, 648.

Садржај: Стр. [3]: СVНОПСИСЬ.

Стр. 1: КНИГА III. О ДАЛМАТСКИХЪ СЛАВЯНЕХЪ.

Стр. 95: КНИГА IV. О ПОЛУДЕННОЙ ДАЛМАЦІИ, СИРѢЧЬ СЕРБЛІИ, И О ВЛАСТЕЛЕХЪ ЕЯ ДО СЛАВЯНЪ.

Стр. 121: КНИГА V. О СЕРБСКОМЪ НАРОДѢ ВООБЩЕ.

Стр. 195: КНИГА VI. О СЛАВЕНО-ГОѲСКИХЪ КРАЛЕХЪ ВЪ ДАЛМАЦІИ И СЕРБЛІИ.

Стр. 283: КНИГА VII. О КРАЛЕХЪ СЕРБСКИХЪ ОТЪ ДОМУ НЕМАНИНА ПРОИЗХОДЯЩИХЪ.

ЧАСТ III. [Има примерака са натписом „ЧАСТЬ ТРЕТАЯ“ и са натписом „ЧАСТЬ ТРЕТЫЯ“]. Стр. [4] + 363 + [1] + 1 таб., пагинација арапска, прва 2 л. без сигнатуре, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, послед-

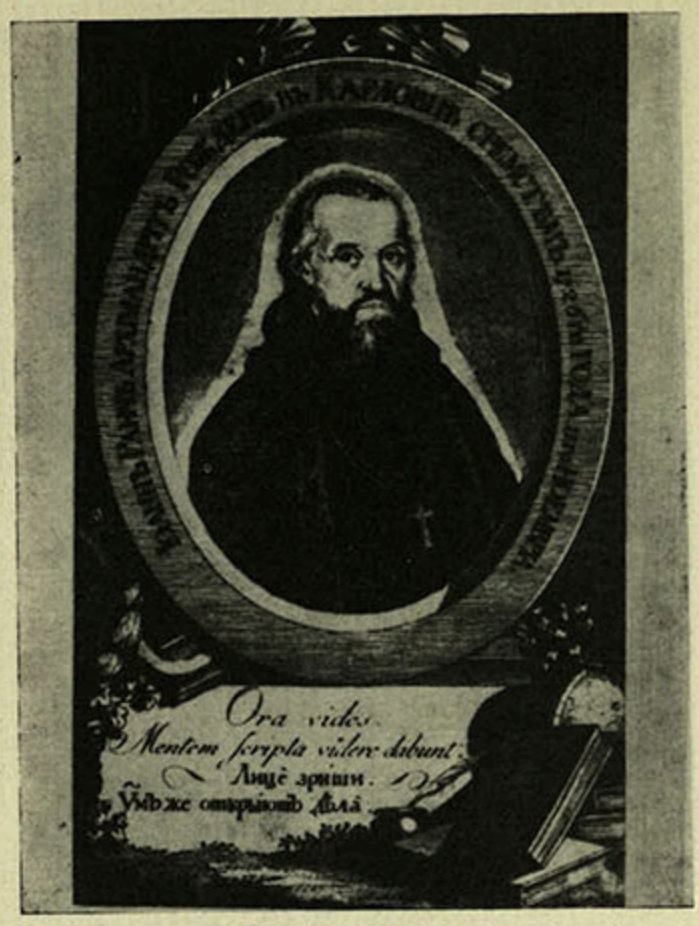

Портрет Јована Рајића, св. I, л. [1 б].

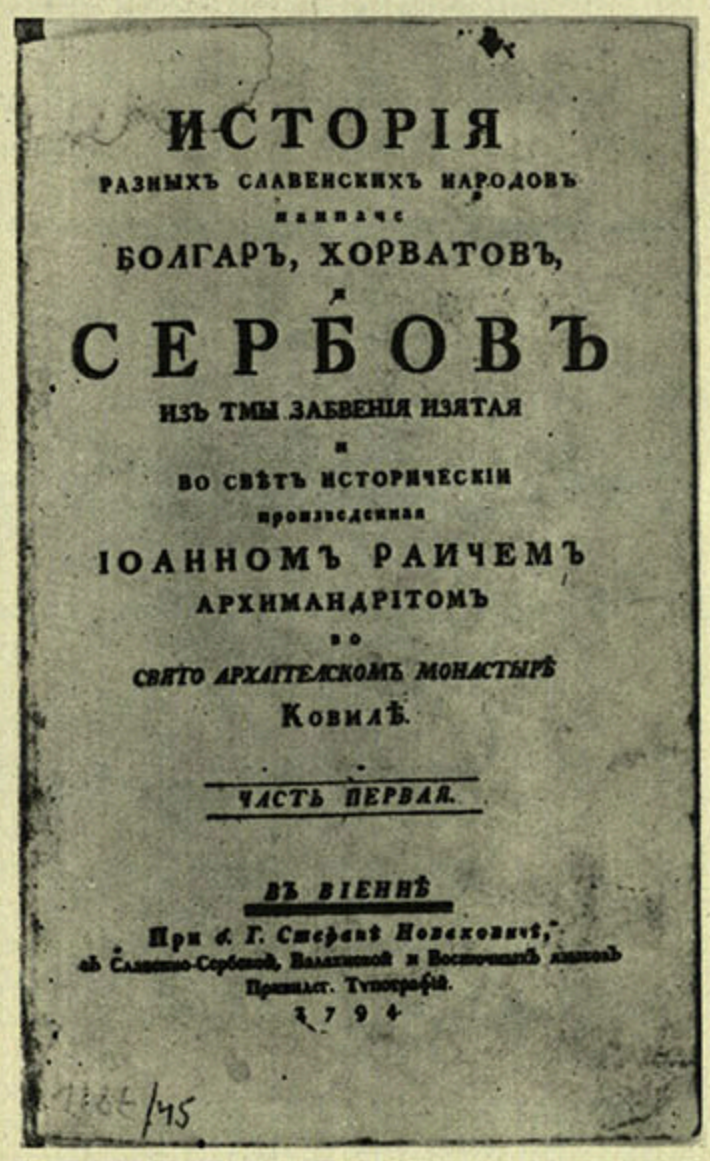

ИСТОРІЯ
РАЗНЫХЪ СЛАВЕНСКИХЪ НАРОДОВЪ
НАИПАЧЕ
БОЛГАРЪ, ХОРВАТОВЪ,
И
СЕРБОВЪ
ИЗЪ ТМЫ ЗАБВЕНІЯ ИЗЯТАЯ
И
ВО СВѢТЪ ИСТОРИЧЕСКІЙ
произведенная
ІОАННОМЪ РАИЧЕМЪ
АРХИМАНДРІТОМЪ
ВО
СВЯТО АРХАГГЕЛСКОМЪ МОНАСТЫРѢ
Ковилѣ.
ЧАСТЬ ПЕРВАЯ.
ВЪ ВІЕННѢ
При д. Г. Стефанѣ Новаковичѣ,
въ Славено-Сербской, Валахиской и Восточной книгъ
Привилег. Типографіи.
1794

Насловна страна, св. I, стр. [1].

Гравира Јакова Орфелина, св. I, л. између стр. 3 и 4.

њи Y, Y_2), на крају тернион (Z, Za); кустода. На стр. 1 печат кнеза Лазара. На крају, таб. VI РОДОСЛОВІЕ ДОМУ БРАНКОВИЧЕВА; 274 × 404.

Садржај: Стр. [3]: СѴНОПСИСЬ.

Стр. 1: КНИГА VIII. О ВЛАДѢНІИ ЛАЗАРЕВОМЪ, И ФАМИЛІИ ЕГО КНЯЖЕСКОЙ.

Стр. 134: КНИГА IX. О ДЕСПОТСКОМЪ ВЛАДѢНІИ ДОМУ БРАНКОВИЧА ДО ИЗШЕСТВІЯ СЕРБОВЪ ВО УНГАРІЮ.

Стр. 253: КНИГА X. О ПРЕБЫВАНЇИ СЕРБОВЪ ВО УНГАРІИ ДО ФЕРДИНАНДА I. КРАЛЯ ОТЪ ДОМУ АУСТРИСКАГО.

Стр. [1]: Продолженіе Подписявшихся Особъ.

I том поново штампан у Санктпетербургу 1795.

Лит.: *Шафарик*, 650. — *Новаковић*, 156.

НББ. — УББ. — ЦБ САН. — БМС. — НБС. — НБ БХС. — СКЗ. — БГМ.

312. РАЈИЋ, Стефан: РАЗСѴЖДЕНІЕ СѺ НЕДОСТАТЦѢХЪ ВОСПИТАНІЇ.

Къ Кіевѣ, при Стефанѣ Новаковичѣ, 1794.

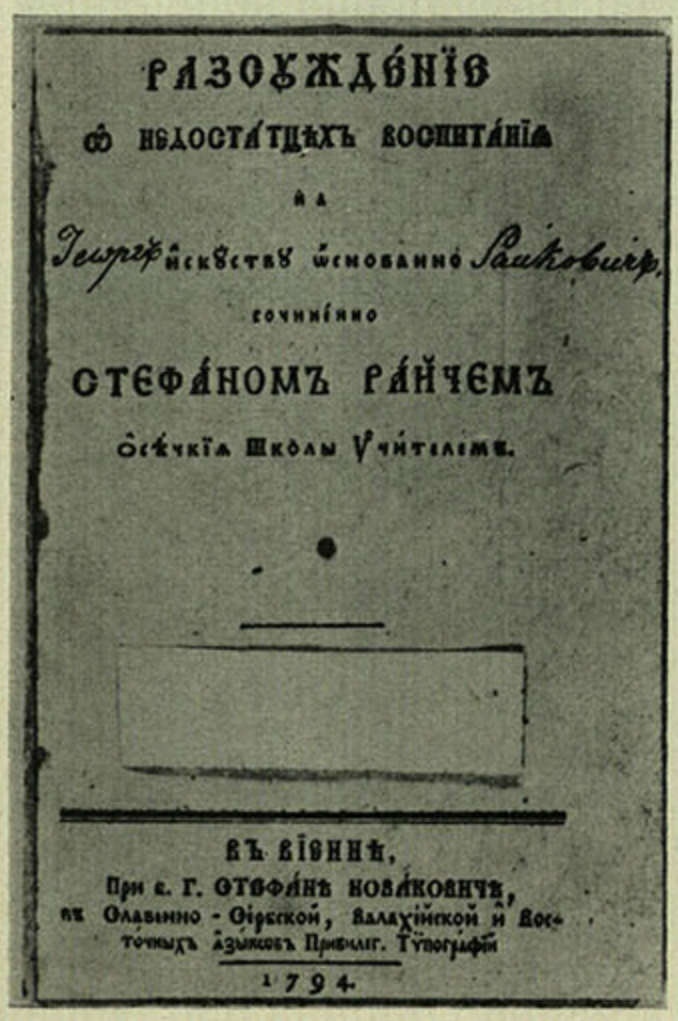
РАЗОѴЖДЕНІЕ
СѺ НЕДОСТАТЦѢХЪ ВОСПИТАНІЇ
НА
Георгіевскаго основанное Райковича,
СОЧИНЕННОЕ
СТЕФАНОМЪ РАЙЧЕМЪ
Сѣмчкія Школы Ѵчителемъ.
ВЪ КІЕВѢ,
При с. Г. СТЕФАНѢ НОВАКОВИЧѢ,
въ Славянно - Сѣрской, Валахійской и Восточныхъ Азыковъ Привилег. Типографіи
1794.

Стр. [2] + 49, пагинација арапска, наслovни л. посебан, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, последњи C, c_2), на крају посебан л. без сигнатуре; кустода. 173 × 101.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: кр. 12 (славенно-сербскія вѣдомости).

Лит.: Славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 11. — Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 782. — *Новаковић*, 157.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

313. РУКОВОДСТВО К НАУЦЈЕ ЧИСЛИТЕЛНОЈ. Издано Авраамомъ Мразовичъ. Къ Бѣеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1794.

Стр. 88 + [3], последња непагинована страна залепљена за корице, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, последњи e, e_2), на крају тернион са сигнатуром F; загл. украс 1, виньета на стр. 1; кустода. Брош. 172 × 101.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ОГЛАВЛЕНІЄ. Наѣки числителныѧ.**

Стр. 9: **ВСТѮПЛЕНІЄ.**

Стр. 17: **I ГЛАВА. Ѻ** четырехъ числителныхъ видѣхъ ненареченыхъ числъ.

Стр. 38: **II ГЛАВА. Ѻ** нареченыхъ числѣхъ.

Стр. 52: **III ГЛАВА. Ѻ** Развѣненіяхъ.

Стр. 66: **IV ГЛАВА. Ѻ** Регѵлѣ Дѣтеи.

Стр. 84: **Приваѵленіе ѡ** Регѵлѣ **СОЦІЄТАТІСЪ,** или содрѹжества.

Стр. [1]: **Ѥданъ кратъ Ѥданъ.**

Стр. [2]: **Погрѣшности Типографическіѧ.**

Шафарик и Новаковић приписују дело Аврааму Мразовићу.

I издање. — II 1798. — III 1804. — IV 1806. — V 1810. — VI 1818.

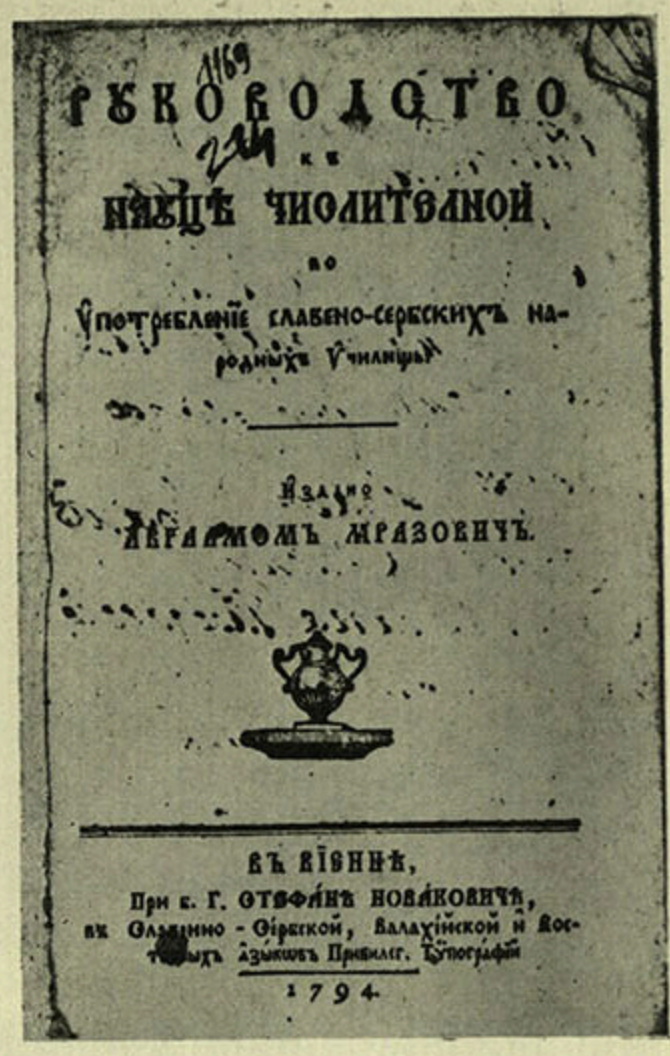
РУКОВОДСТВО
КЪ
НАУЦѢ ЧИСЛИТЕЛНОЙ
ВО
Употребленіе славено-сербскихъ народныхъ Училищъ
Издано
Авраамомъ Мразовичъ.
ВЪ БѢЕННѢ,
При в. Г. Стефанѣ Новаковичѣ,
въ Славянно-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Привилег. Типографіи
1794

Библиотека српске црквене општине, Трст.

Насловна страна, стр. [1].

314. СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВѢДОМОСТИ. [Изд. Стефан Новаковић. Беч, код Стефана Новаковића, 1794].

Стр. 246 + [4], пагинација арапска (са око 60 грешака: нпр. уместо 156 стоји 150, уместо 316 стоји 210, уместо 422 стоји 122). Први број новина има посебан насловни лист (ил. 1). На стр. 2: ОБЯВЛЕНІЄ. Први број изишао је у уторак 3 јануара (ил. 2), а последњи (102) у петак 22 децембра са оваквим завршетком: „Продолжаваюћи мы Вѣдомости [...] две године дана, назначили смо у нима найзнаменитіа и найважнія приключенія [...], а садъ заключаваюћи повѣсти сицевыя, досадашнымъ читателѣмъ нашимъ усерднѣйше воздаемъ Благодареніе.“ Новине су излазиле редовно уторником и петком на 4 стране, једино бр. 9 и 101 на 8 страна. Уз неке бројеве додавани су прилози. Тако, уз бр. 70 и 80, ОБЯВЛЕНІЕ (ил. 3—6). Уз бр. 97, „Приключеніе изданія Бїблїи на Славенскому Языку 1583. въ Штаерской сбывшееся, взято из Великаго Словара Г. Баиле“ [вероватно из Готшедовог превода Беловог Дикционара, Лајпциг, 1742, св. II, 251], то као позив на претплату на Библију коју је Новаковић намеравао издати 1795 по цени од 12 ф. и за коју је већ купио претплату (в. бр. 93 и 95 новина). Са бр. 102 разаслато је и „Славопѣніе въ жертву общаго благодаренія [...] Раичу“, од Г. Трлајића, и на стр. [4] „НАЗНАЧЕНІЕ“ претплатника на Рајићеву историју, онакво исто, са именима истих претплатника, као и уз последњи број новина од прошле године. Рубрике вести у првих 13 бројева исте су као и прошле године а затим, у бр. 14 изостављена је рубрика „ЦЕСАРО КРАЛЕВСКІЯ ДЕР-

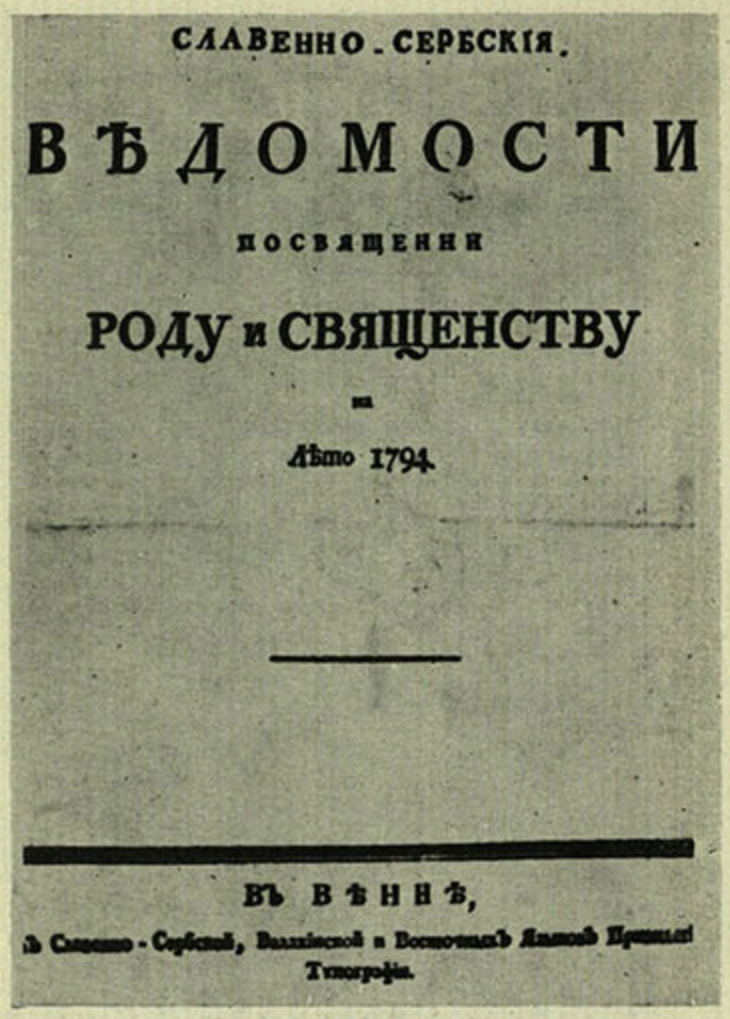

СЛАВЕННО-СЕРБСКІЯ.

ВѢДОМОСТИ

ПОСВЯЩЕННЫ

РОДУ и СВЯЩЕНСТВУ

НА

Лѣто 1794.

ВЪ ВѢНѢ,

Въ Славено-Сербской, Валахійской и Восточныхъ Языковъ Императ. Типографіи.

Насловна страна, стр. [1].

СЛАВЕННО-СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ.

Нро I.

Съ Цесарско-Кралевскимъ благоутробнымъ дозволеніемъ.

Въ ВТОРНИКЪ дне 3. ІАННУАРІА. 1794.

ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВЫ

ВОЕННІИ СЛУЧАИ

Бр. 1, прва страна новина, стр. [3].

ЖАВЫ“, па у бр. 15 и рубрика „Иностранна Приключенія“, тако да је остала једино рубрика „ВОЕННІИ СЛУЧАИ“. Од бр. 38 рубрика за унутрашње вести носи наслов „ВІЕННА“, а за спољне име Државе одакле даје вест. Промењени су називи неких држава: тако „ШПАНІА“ у „ІСПАНІА“, „Прајска“ у „Борусіа“; у бр. 49 међу државама је и „БОХЕМІА“. Неопсечени листови. 235 × 192.

Текст грађанском ћирилицом.

На крају бројева новина, поред рубрике ОБЯВЛЕНІЕ, налази се и ИЗВѢСТІЕ. Тако, у бр. 58: „Долуподписаный желаетъ своему [...] Обществу издати Книжицу [...] Путь у Лаџїумъ или практическій Букваръ триязичный, Латїнскїй, Немецкїй и Славено-Сербскїй съ разговорами Путника“; потписан је „Издателъ“, вероватно Стефан Новаковић; — књижица није изишла. У бр. 11 објављене су нове књиге: Житїе Свят. Сербскихъ Просвѣтителей Cvмеона и Саввы [...] 20 кр. — Расужденїе о недостатцѣхъ Воспитанїя [...] Стеф. Райчемъ, 12 кр. — Правила добраго Обхожденїя [...] Космою Іосичемъ, 4 кр. — Таблицы Арїѳметическїя тогоже Г. Іосича, 1 кр. — Расужденїе о Постахъ [...] 15 кр. У бр. 82: Грамматїка италїанская [...] собранная Вїкентіемъ Лустиномъ [...] 1 ф. 40 кр. а связана 2 фор. У бр. 86, белешка: „Изышао већъ и Календаръ новый на лѣто 1795. на четвертъ съ двѣми особито важными и веселими Пѣснами, цѣною 12 кр.“ У бр. 74 донета је „Пѣснь Стефана II Немани краля Сербскаго“, која је узета из Качићевог Разговора угодног народа словинскога. Пренумеранти на Рајићеву Историју објављени су на стр. 2, у бр. 3, 4, 16, 19, 20, 26, 28, 43, 44, 46, 60, 61, 67, 80, 83, 84, 86, 94 и на последње [4] стр.; оглас на Историју, у бр. 45 и 85.

Годишња цена: ф. 10.

Лит.: *Новаковић*, 153. — *Ј. Скерлић*, Српска књижевност у XVIII веку. 2 изд. Београд, 1923, 102—106. — *Ј. Деретић*, Бјелов Речник и једна словеначко-српска веза. Прилози за књижевност, језик, истор. и фолкл., XXVIII, (1962), 66—69.

БГМ (без бр. 89). БМС (без бр. 79, 80, 92, 102). — УББ (без бр. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 57, 59 и насловног л.).

ОБЯВЛЕНІЕ.

Истинна любовь къ отечеству, ревность ко благочестію и пепдос желаніе къ просвѣщенію рода нашего возбудили есу насъ, дасмосе рѣшили прежде полъ третіаго лѣта съ высочайшимъ потвержденіемъ Его Ц. К. апостолскаго Величества, съ изволеніемъ же Его превосходительства православнаго Архіепископа и Митрополита Карловачкаго Господина Стефана отъ Стратимировичъ привилегіратну Славенносербску и Валахійску Типографію отъ покойнаго Іосифа отъ Курцбекъ за двадесятъ пять тысящъ Форинтовъ съ таковимъ далшимъ обвѣщаніемъ купити, да отъ приходовъ ея годишнихъ по четыри стотине Форинти на общу ползу у народный Фундусъ издавати будемо. Колика обаче полза, и кромѣ сего, за цѣлый Славенносербскій и Валахійскій Народъ отъ ове Типографіе быти можетъ; тосно мы не само у началу нашихъ Славенносербскихъ Вѣдомостей 1792 лѣта ясно предозвѣстили, но печатаюћи собственнимъ трошкомъ и настоюћемъ за ово кратное время различне Церковне и Школске полезне Книжице, наипаче же проповѣди на цѣлый годъ, малу и велику Славенносербску Исторію и прочее купно съ новимизи нашими, доволно показали; а могли би и много болше засвидѣтелствовати бити, егда би нами были болши успѣхъ у сими нашими общеполезнимъ съ недокучнимъ иждивеніемъ и крайнимъ трудомъ сопрягушими предпріятіями; но сво жалосни, что ништо исповѣдити и признати нерано, да у цѣлому сему дѣлу, сматраюћи на трудъ и трошакъ, сматраюћи на подлико мнозество народа нашего въ Кесарiи, гопово никаков досадъ напредакъ нисмо имали; а камосе види, не являсе тешкога, дѣке болше чисо своро моћи быши, и шако посшавленнѣмосе мы у немило и неугодно состоянiе ово, да не само что нећемо моћи за нашъ описоду что прискорбнiй, нашимъ обѣщанныхъ на общу ползу четыри стотине Форинтовъ у Фундусъ народный плаћати, но принуждени смо быши Типографiю ову, кою в тикорсе една у Народу, и кою в яки сама яки пријши хошѣла, съ нашомъ и съ общомъ тшетномъ опако врашити; гдѣ в готово со всѣмъ безполезна многошшно чадя своего преобрашити. А да небы ово морало быши, мы отъ ише сирѣне, камосмо и зачесь, хоћи но и посљѣдня силы жертвовати, да бы ово презрадно средство, кое народу свѣши просвѣщенiя Ртуша, и премудросши зависци, церквамъ нашимъ вещественно украшенiе, а закону славу и честь дати можетъ, неуналазя се и непогнуло, но цѣлопалобы болше, и было бы водъ насъ, како и водъ другiихъ Народовъ общеполезнѣише. Единственно убо изъ овихъ поводовъ, позываемо мы чесшный Клеръ и Славный Народъ, особито же отъ обшего чина, она высокопочишаема лица кошу себе Наукомъ посвашила, и кошу узела здание и долвносши учишелей Народа и дѣцей, да бы они, по могушеству и званiю своему спосѣшествовали предпрiящемъ нашимъ, сосѣйствовали бы да Школе и Церкве безъ книга небуду, и тако приводили бы звание свое ближше къ своему циљу. Мы позываемо и оне ревносшне и праволюбезне соошечесшвеннике наше, вон бы волю имали съ нами у шипографическому дѣлу сему содружишися, и како богодарованнымъ имѣнiемъ своiмъ, шако и трудомъ у общеполезному сему дѣлу купно съ нами или равно, или на часши, свое и обще ради ползе содѣйсшвовања: зачесно готовы всякiя предузеши пушь и начинъ, да бы ово дѣло до онога совершенсшва и полза дошло, до кое можетъ дойши.

Пресвящени Епископъ Буковицкiй Господинъ Данилъ Влаховићъ

писанiемъ своимъ отъ 1. Iулiя 1794 ищетъ за Епархiю свою извольно число Славенскихъ и Валахiйскихъ Книгъ Церковныхъ, нарочито же Библiи, Евангелiя, Апосшолова, Осмогласова, Минеяхъ общихъ и праздничныхъ, Трiодiонова посшныхъ и цѣлихъ, Служебникова, Требникова, Часословова, Псалширова, Ирмологiонова, и проповѣдей новопечашаныхъ на цѣлый годъ, и мысмо ове све Книге, кое еще нису готове у кратко время лѣто и числио, само да намсе Валахiйскiя Екземплары прiиматъ, печашани готовы: но будући, да в ово число еще жалено за печашаніе, давлесмосе усудили како Господина Архiепископа и Митрополиша, шако и сву Господу Единосше молити, да бы они изваченіе отъ всѣхъ нуждныхъ церковныхъ Книгъ отъ нарохiалныхъ Свящешникова изискали, и нами послати изволили, яко да бы мы съ шаковими зачело учинили и посљѣдшими могли. Мысмо увѣрили ихъ Преосвященсшва, да ове све Книге хоће точно сходне быши у всему Московскому и Кiевскому изданiю, а нећеви полъ цѣне коштовања, како ове, и яко мосмо измыслили крайнѣ попечење и внимање сами употребити, да небы ни една черша у шчиу фалила, оценѣ болшего ради вѣровања, моливанiемъ Господина Архiепископа и Митрополиша, да бы Намъ единога духовнаго мужа, кои бы свойсшва сва къ потребномъ обслужењу. Да можемо сасвим по себе узели, нашли да можемо сасвим по нашему собсшвенному на сіе дѣло изволенiю, тосно нами изволено время у новембру, а нарочито подъ Нро. 56. гдѣ в чрезъ нами перву часть овде релапе, и сасвим [illegible] особ шруда, и трошака за форинтами, но спомињемо, тосно мы смо измыслили любовь, ушешење, надежде, обе великие прилике у нису дѣлише дошле, а кадр разумѣваю от многихъ сшрана, дако нешто нимало недослужено исполнење, но еще и подлое окончавање: Но дошо нечесь, прежде сову исполнити жељу, и Славенскосербска Исшорiя у 4. чома велика, шшиши 8 фор. за Господу Прешумераше како хоће плашити, како нами, шако исше будући другу, и каждому другу а Мы готово желѣвамо Книге, я сваком чомиће 10. форинтовъ, исшими всѣмъ на часъ умѣли.

Ученiе и просшое для кратко обкаша, дасмо наидрли и предуше године, коиће до сшарой праведы записмени бидеу у новомеи чрѣвѣ просвѣшенiя, прiйше жедавши, дойше само шолико обрѣше любишеља; да прошавѣ нуждный напаваюшсе шако и садѣ по исшо поспушавѣ, и мислиће можемо, да боше благоприношо авила она Господь, коиђи Нарече дорiйши извочеља; а шаковде и о шому молимо, да бы не шруднилисе цѣлу сшо Полика сего годе зановѣдаюћу исполнiшели, кои всѣи досад надежда быши, а нису могли.

Исшорiя Славенско-Сербска авшора Г. Архимандрiша Рашића дошадна, коиће съ помоћiю Десшор. шекућаго лѣша восшавено быши тошкои и могде зрѣлно быши у сношенiю всѣхъ надвосшоiнсшвенiемъ Господина Прешумераншомъ, коиу осшу израдиши дѣлу руководиши дали склонiлисе, съ цѣлымъ дѣломъ всѣшимъ, или всѣ

Објављење уз бр. 70.

315. СОБРАНИЈЕ РАЗНИХ НЕДЈЕЛНИХ И ПРАЗДНИЧНИХ НРАВОУЧИТЕЛНИХ ПОУЧЕНИЈИ. [Превео Јован Рајић]. Къ Кїевнѣ, при... Стефанѣ Новаковичъ, 1794.

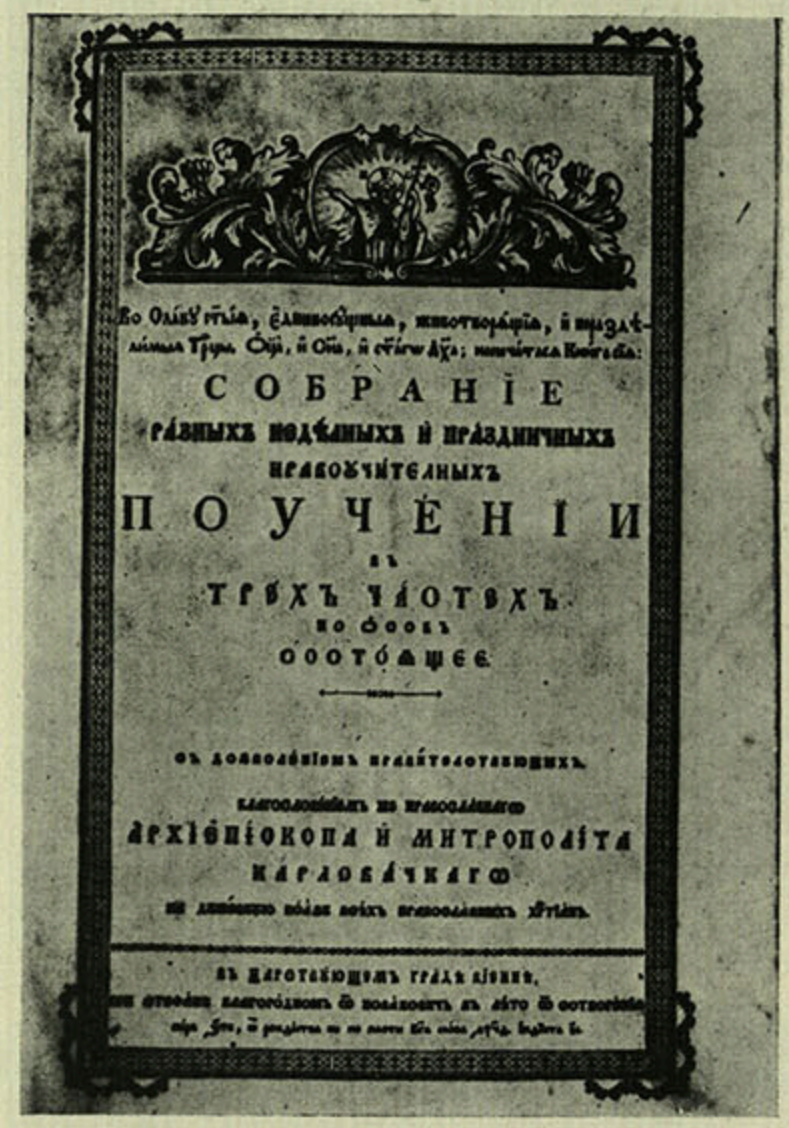
Во Олѵ҃тїа, ѣ҃линосѣщїа, животворѧщїа, и праздѣ-
лїемыа Трцы. Ѻ҃цу. и Сну. и ст҃ѣмоу дх҃у: поучителна Книга сїа:
СОБРАНІЕ
РАЗНЫХЪ НЕДѢЛНЫХЪ И ПРАЗДНИЧНЫХЪ
НРАВОУЧИТЕЛНЫХЪ
ПОУЧЕНІИ
ВЪ
ТРЕХЪ ЧАСТЕХЪ
ПО ОБОѢМЪ
ОБЪЯТІЮ.
СЪ ДОВОЛЕНІЕМЪ НРАВЪІТЕЛСТВУЮЩИХЪ
БЛАГОСЛОВЕНІЕМЪ ИЗЪ ПРАВОСЛАВНАГО
АРХІЕПІСКОПА И МИТРОПОЛІТА
КАРЛОВАЧКАГО
НА ДОБРОЕ ВСѢМЪ ВѢРНЫМЪ ПРАВОСЛАВНЫМЪ ХРИСТІАНЪ.
ВЪ ПАГОТѢЮЩЕМЪ ГРАДѢ КІЕВѢ,
ВЪ ТИПОГРАФІИ БЛАГОСЛОВЕНІЕМЪ ВЫСОКОПРЕОСВЯЩЕННАГО ВЪ ЛѢТО ОТЪ ВОПЛОЩЕНІЯ
СЛОВА Б҃Ж҃ІЯ, И РОЖДЕСТВА ПО ПЛОТИ ІИСУ ХРИСТА БОГА НАШЕГО

Од издања из 1793 разликује се само у заједничкој насловној страни, док су појединачне насловне стране и текст без промене. У насловном тексту редови 1, 3, 6, 8, 13 и 16 са киноваром. Украсни оквир сличан је оквиру у I издању, али се у деловима разликује.

I 1793. — II издање.

БМС. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб. — БГМ.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

316. [ТЕОДОСИЈЕ]: ЖИТІЄ... ѠѴМЄѠНА И ѺАѤЄЫ СПИСАННОЄ ДОМЄТІАНОМЪ... сокращенноже и ѱчищенно Кѵрілломъ Живковичемъ. Къ Кїеннѣ, Къ... Тїпографїи... Стєфана Новаковича. 1794.

Стр. [76], дуерниони сигнирани ћирилским црквеним словима, а за други л. и арапским бројем (A_2, последњи **Ѳ** — **Ѳ**$_2$) на крају 2 л. са сигнатуром Ї; иницијал 1, виньета на стр. [3], насловна страна и стране у тексту са украсним оквиром; кустода. 225 × 172.

Текст црквеном ћирилицом.

Н. Радојчић је утврдио да овде није објављен Доментијан, као што је у наслову означено, већ Теодосије, и то у измењеном облику. Првобитно издати примерци садрже на прва 3 табака опширнији текст, као и веће допуне Кирила Живковића. Таквих примерака књиге налазимо знатно више него ли оних других, касније скраћених.

Цена: кр. 20 (Славенно-сербскія вѣдомости, 1794, бр. 11).

Лит.: *Шафарик*, 696. — *В. М. Ундольский*, 304. — *Новаковић*, 141. — *Д. Руварац*, Прилози за историју српске књижевности, VIII. Бранково коло, XVII (1911), 684—685. — *Н. Радојчић*, Прво издање Теодосијева Житија Св. Саве. Српски књижевни гласник, XXX (1913), 528—531. — *В. Ћоровић*, Биографија Св. Саве од Кирила Живковића. Јужнословенски филолог, II (1921), 122—123.

НББ. — БМС.

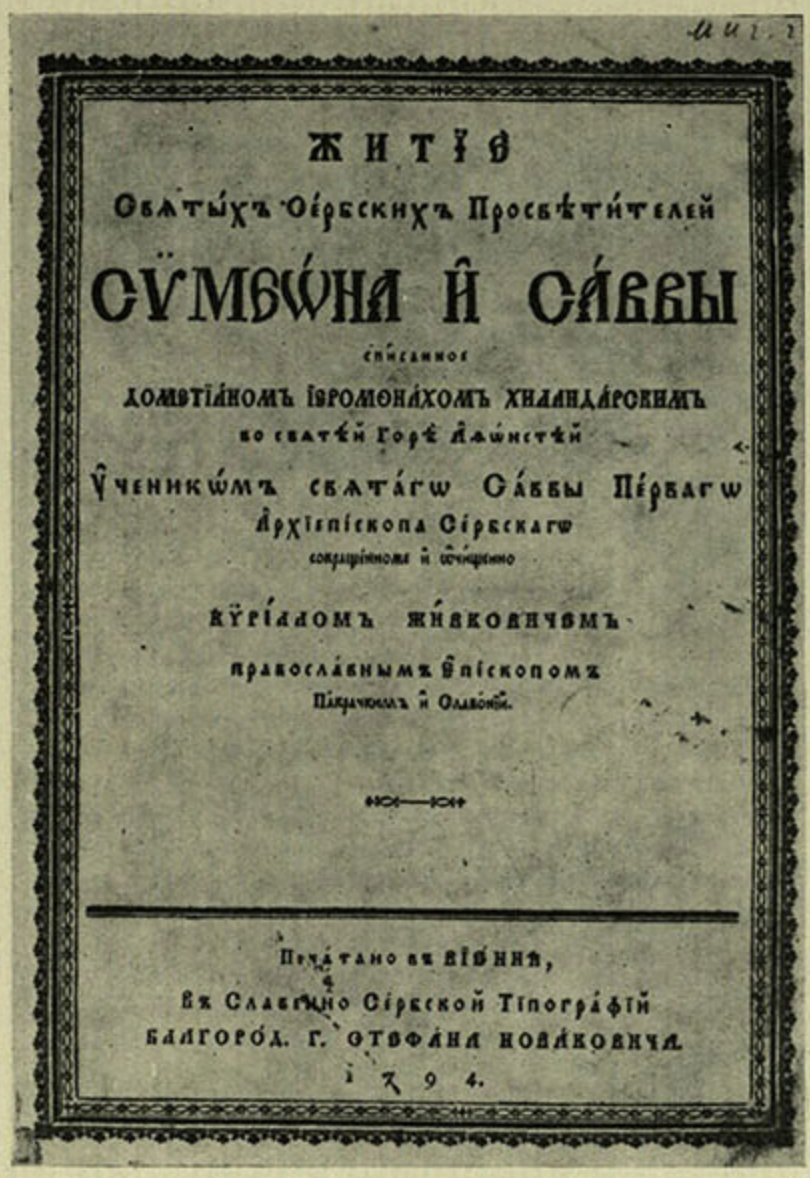

ЖИТІЄ
Свѧтыхъ Сѷрскихъ Просвѣтѝтелей
СѶМЕѠНА Й СА́ВЫ
списанное
ДОМЕТІА́НОМЪ ІЕРОМОНА́ХОМЪ ХИЛАНДА́РСКИМЪ
во свѧтѣй горѣ Аѳѡнстѣй
Ѵченикѡ́мъ свѧта́гѡ Са́вы Пе́рвагѡ
Архіепіскопа Сѷрскагѡ
сокращенное и ѡчищенно
КѲРІА́ЛОМЪ ЖИВКОВИЧЕМЪ
православнымъ Ѳпіскопомъ
Пакрацкимъ и Славонскимъ.
Печа́тано въ ВІѢННѢ,
въ Славе́нно Сѷрской Типографіи
Благород. г. Стефана Новаковича.
1794.

Насловна страна, стр. [1].

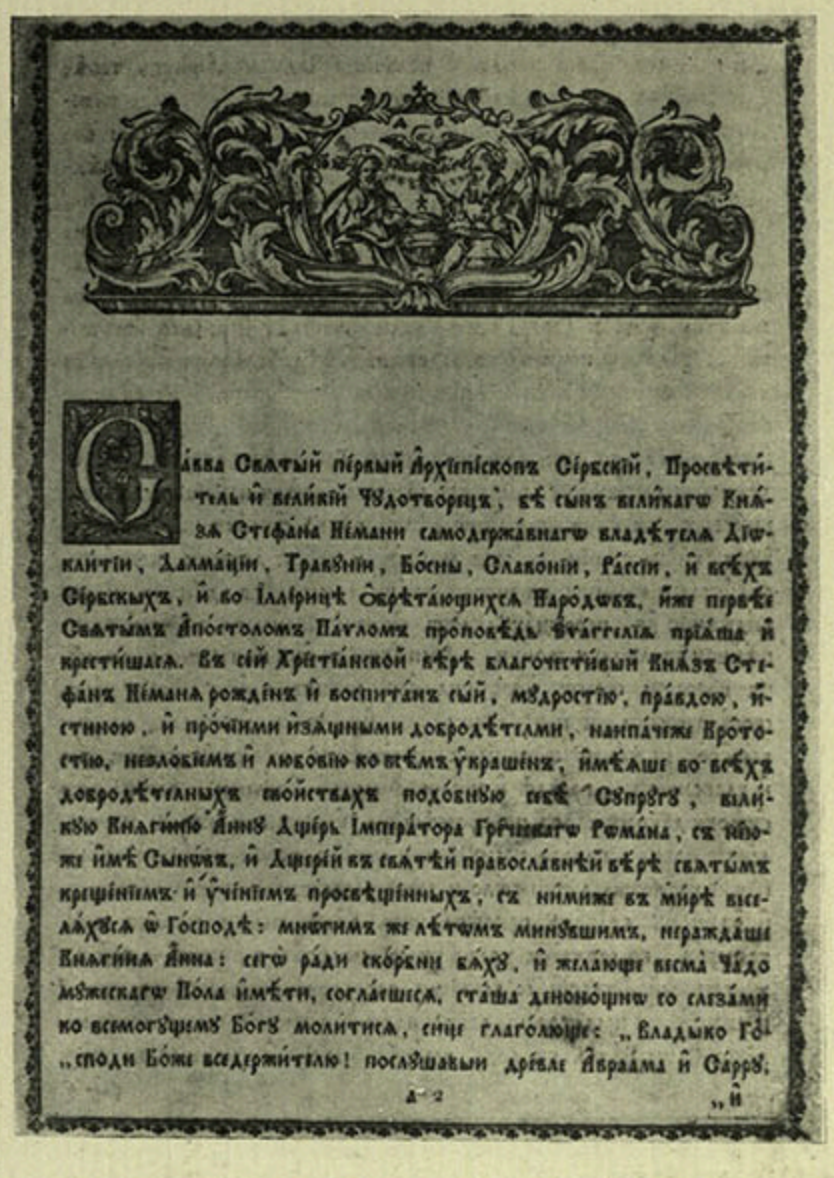

Сава Свѧтый пе́рвый Архіепіскопъ Сѷрскій, Просвѣти́тель и вели́кій Чюдотво́рецъ, бѣ сы́нъ вели́кагѡ Кня́зя Стефа́на Не́мани самодержа́внагѡ владѣтеля Дїоклитіи, Далма́ціи, Трави́ніи, Бо́сны, Славо́ніи, Ра́сіи, и всѣхъ Сѷрскихъ, и ко Іллири́цѣ ѡкрета́ющихся Наро́довъ, йже пре́жде Свѧты́мъ Апо́столомъ Па́ломъ проповѣ́дь Евагге́лія прія́ша и крести́шася. Въ сій Христіа́нской вѣрѣ благочести́вый Кня́зь Стефа́нъ Не́мана рожде́нъ и воспита́нъ сы́й, мѫ́дростію, пра́вдою, йстиною, и прочи́ми и́зящными добродѣтелми, наипа́че же Кротостію, незло́бїемъ и любо́вію ко всѣ́мъ ѹкраше́нъ, йме́яше во всѣхъ добродѣтельныхъ свойствахъ подо́бнѹю сѐбѣ Сѹпрѹ́гѹ, вели́кѹю Кнагі́ню Анну Дїери Імпера́тора Грѣ́ческагѡ Рома́на, съ не́юже йме́ Сыно́въ, и Дїерій въ свѧтѣй правосла́внѣй вѣрѣ свѧты́мъ крещє́нїемъ и ѹче́нїемъ просвѣще́нныхъ, съ ни́миже въ ми́рѣ веселя́шеся ѡ Господѣ: мно́гимъ же лѣ́тѡмъ мину́вшимъ, нераждаше Кнагі́ня А́нна: сегѡ ра́ди скорбя́ше, и желаю́ще всѣ́мъ Чѧдо мѫ́жескагѡ по́ла и́мѣти, согла́шеся, ста́ша денноно́щно со слеза́ми ко всемогѹ́щемѹ Бо́гѹ молитися, сіи́це глаго́люще: „Влады́ко Го„споди Бо́же вседержи́телю! послу́шавый дре́вле Авраа́ма и Сарры,

Прва страна текста, стр. [3].

317. [ТЕОДОСИЈЕ]: ЖИТІЄ... СѶМЕѠНА И САВЫ СПИСАННОЕ ДОМЕТІАНОМЪ... сокращенноже и ѡчищенно Кѷрілломъ Живковичемъ. Въ Вѣннѣ, Въ... Типографіи... Стефана Новаковича, 1794.

Стр. [62], насловни л. посебан и са новим штампарским слогом, дуерниони са ћирилском црквеном сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, A, A_2; Е и Г испуштено; последњи Θ, Θ_2); на крају 2 л. са сигнатуром $\bar{I}$; насловна страна и текст у књизи са оквиром од графичких украса; иницијал 1, виньета на стр. [3]; кустода. 227 × 173.

Текст црквеном ћирилицом.

У ретким примерцима ове књиге текст у прва три табака замењен је скраћеним текстом на једном табаку. На првих 11 л. у горњим примерцима молитве и писма су опширније уношена из рукописа а делом самовољно проширивани. Налазе се и самовољно модерни уметци нпр. опис о утиску на родитеље Савине услед неуспеха његовог повратка (110а, б). Ово је овде скраћено или изостављено. Тако скраћени текст наставља се у непромењени текст књиге, што се види по кустоди на крају првог табака. Ова замена насловног листа и табака на почетку књиге учињена је касније и таквих примерака сачувало се врло мало.

Цена: кр. 20 (Славенно-сербскія вѣдомости, бр. 11).

БМС. – БГМ.

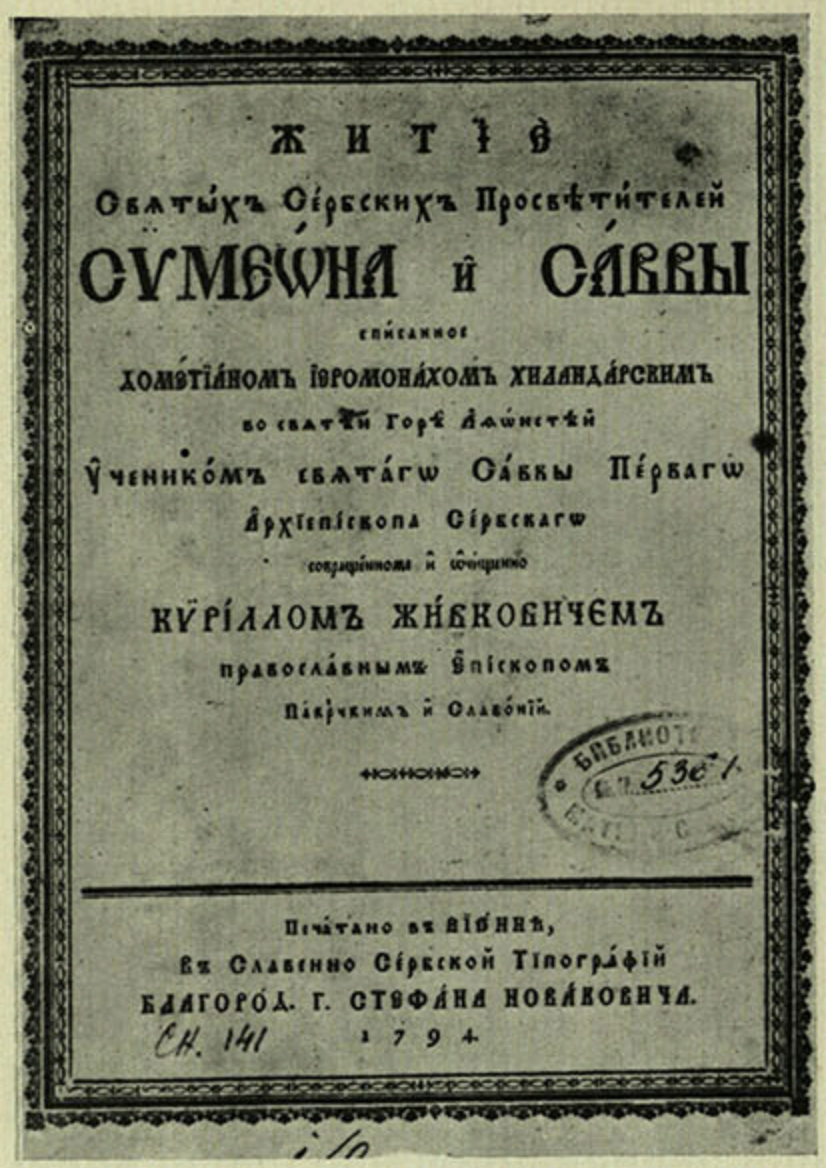

Житіе
Сватыхъ Сербскихъ Просветителей
СУМЕѠНА и САВВЫ
списанное
Хомятіяномъ Іеромонахомъ Хиландарскимъ
во святѣй Горѣ Аѳонстѣй
Ученикомъ святаго Саввы Перваго
Архіепископа Сербскаго
совершенное и оученное
КУРІЛЛОМЪ ЖИВКОВИЧЕМЪ
православнымъ Епископомъ
Пакрачкимъ и Славонскимъ.

БИБЛИОТ... 536 1

Печатано въ Вѣнѣ,
въ Славенно Сербской Типографіи
БЛАГОРОД. Г. СТЕФАНА НОВАКОВИЧА.
СН. 141 1794

Насловна страна, стр. [1].

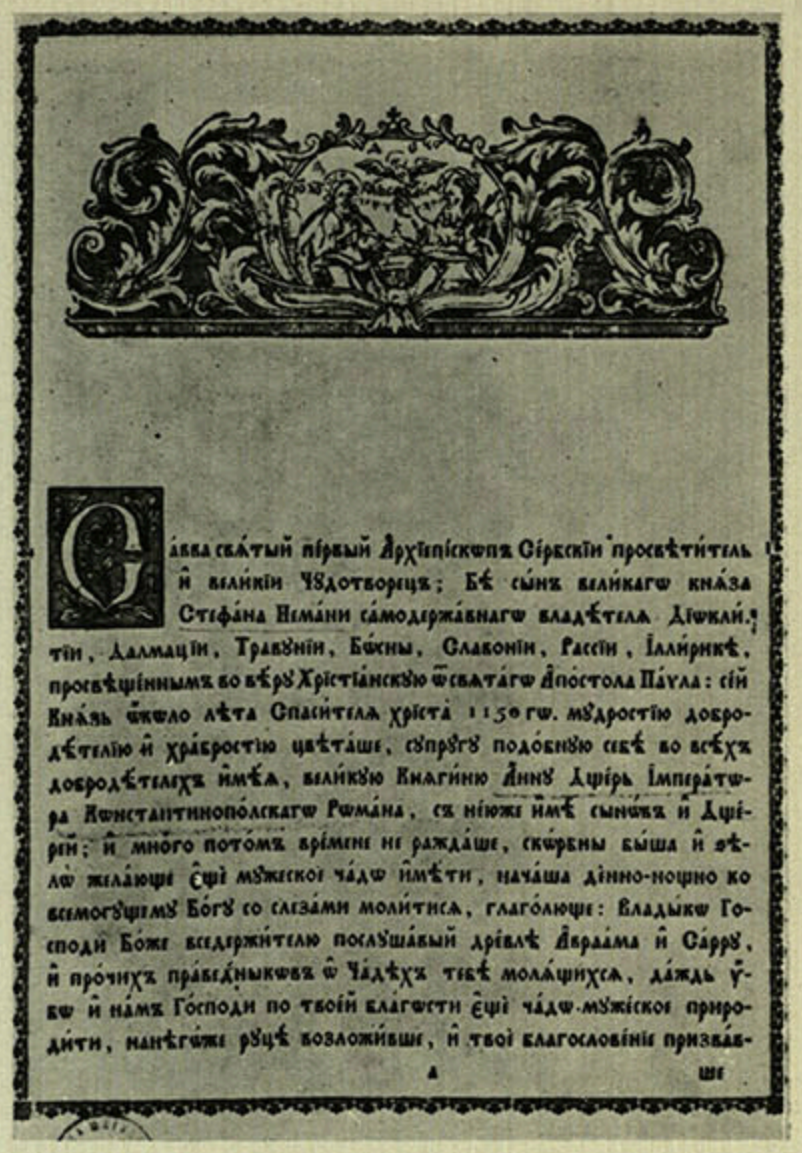

Слава святый первый Архіепископъ Сербскій просвѣтитель и великій Чюдотворецъ: Бѣ сынъ великаго князя Стіфана Немани самодержавнаго владѣтеля Діоклій, тіи, Далмаціи, Травуніи, Босны, Славоніи, Рассіи, Іллирикѣ, просвѣщіеннымъ во вѣрѣ Христіанскую ѿ святаго Апостола Павла: сій Князь бѣшло лѣта Спасителя христа 1150 гѡ. мудростію добродѣтелію и храбростію цвѣташе, сопрѵгъ подобнѵю сеѣ во всѣхъ добродѣтеляхъ имѣа, великѵю Кнагиню Анну Дшіръ Імператора Константинопольскаго Романа, съ нюже имѣ сынѡвъ и Дшіерій; и много потомъ врімене не раждаше, скорбны бышя и злѣ желающе ѥщѣ мужескоѓ чадѡ имѣти, начаша днно-нощно ко всемогущемѹ Богѹ со слезами молитися, глаголюще: Владыко Господи Боже вседержителю послѹшавый древлѣ Авраама и Сарры, и прочихъ праведныковъ ѿ чадѣхъ тѣѣ молящихся, даждь ѹбо и намъ Господи по твоіи благости ѥщѣ чадѡ-мужіескоѓ природити, нанѣгоже рѹцѣ возложивше, и твоі благословіи призвав-

ше

Прва страна текста, стр. [3].

318. ТРЛАЈИЋ, Григорије: **СЛАВЕНОСЕРБСКІЕ РАИЧѸ, Къ Вѣнѣ, Тѵпомъ... Стѣфана Новаковича**, (1794).

Стр. [8], без сигнатуре; загл. украс 1; кустода. Брош. 206 × 125.

Текст црквеном ћирилицом.

Објављено као прилог Славено-сербских вједомости, уз бр. 102 од 22 децембра 1794.

Налазе се и примерци у којима је кустода на непарним странама погрешна, а на парним странама је уопште нема. У овим примерцима је текст на стр. [7] за два реда краћи, а на идућој, последњој страни је за толико исто дужи.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 402. — *Новаковић*, 158.

БМС (кустода исправна). — БГМ (кустода неисправна).

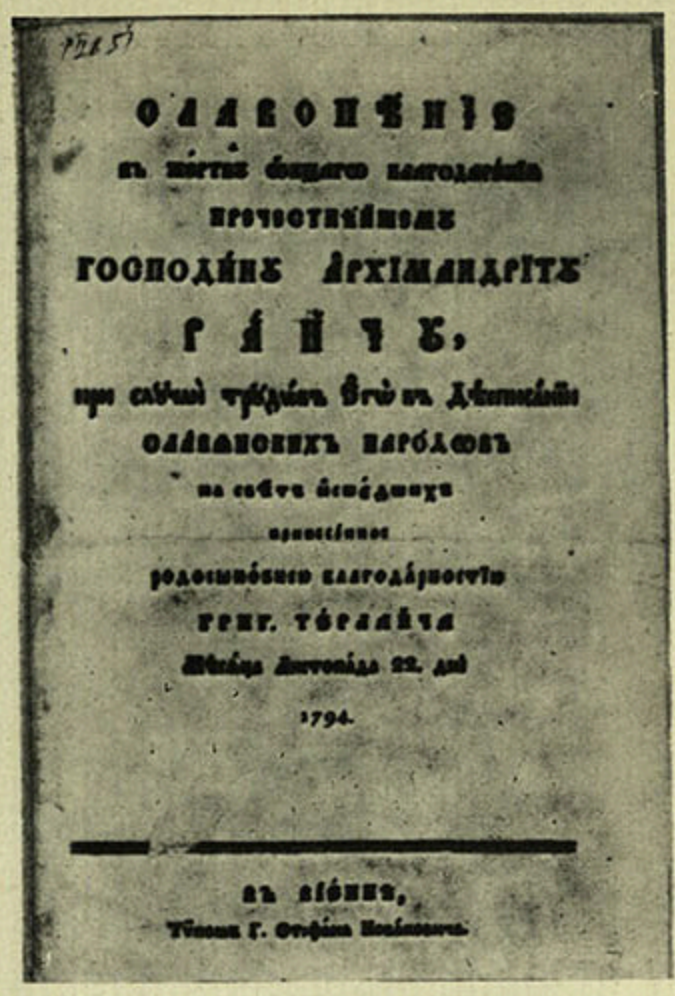
ѲΔΔΕΟΠѢΝΙΕ
ѣ ѥ҃ѵ҃ѣ ѳ҃ѿ҃ѫ҃ѧ҃ѧ҃ѧ

320. МЈЕСЈАЦОСЛОВ НА ЉЕТО... 1795. Къ Кїеннѣ, [код Стефана Новаковића], 1795.

МѢСАЦОСЛОВЪ
НА ЛѢТО
ѺТ РОЖДЕСТВА ХРІѠТОВА
1795
КОТОРОЕ ЄСТЬ
ПРОСТОЕ
СОДЕРЖАЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 365 ДНЕЙ
СОЧИНЕНЫЙ
ЗА
Употребленїе всѣмъ славенно-сербскагѡ и влахїйскагѡ
Народа въ Цесаро-Кралевскихъ Австрїйскихъ Державахъ Восточнагѡ Исповѣданїя.
Къ Віеннѣ,
При Славенно-Сербскій и Влахїйской Привилег. Типографїи.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [36], дуерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, последњи D; D_2 испуштено), на крају 2 л. са сигнатуром E; виньета на стр. [1]; насловна страна и текст у књизи са украсним оквиром; у наслову и у календару употребљен киновар; без кустоде. 230 × 171.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: ПРѢДЪѢЩАНІЄ. ѺТ Зимы. ѺТ Весны. ѺТ Лѣтѣ.

Стр. [4]: ѺТ Осены. ѺТ Затмѣнїями. Лѣто счисленїе. Достопамятныхъ Вещей 1795.

Стр. [5]: [Календар].

Стр. [17]: РОДОСЛОВІЄ Нынѣ живущыхъ въ Европѣ Царей и Кралей.

Стр. [20]: Назначенїе Архїереевъ Восточнагѡ Исповѣданїя въ Цес.[арско] Крал[евскихъ] Державахъ. НАЗНАЧЕНІЄ Г.Г. АРХИМАНДРИТѺВЪ.

Стр. [21]: Личное Состоянїе. Высокос[л]авныя. Хѵнгарскїя дворныя Канцелларїи.

Стр. [23]: Совѣтъ Кралево-Хѵнгарскїи мѣстоблюстителный.

Стр. [25]: Назначенїе Великихъ Торговъ (вашарахъ).

Стр. [28]: Пѣснь ѡ Кралю Владимирѣ Другомъ. [Из Качићевог Разговора угодног народа словинског.]

Стр. [30]: Пѣснь ѡ Кралю Хѵнгарскомъ Лѣдовикѣ на Мѵхачкомъ полю погибшемъ Бой Бїющи съ Царемъ Тѵрскимъ Сѵлиманомъ 1576. [Из Качићевог Разговора угодног народа словинскога.]

Стр. [33]: Таблица за праве пролазеће златне новце.

Стр. [34]: Таблица за праве и пролазеће сребрне новце.

Стр. [35]: Таблица за Марїаше и петаке.

Стр. [36]: Сѣкло полезно за слѵге [...] таблица.

Лит.: *Новаковић*, 160. — *Ђ. Рајковић*, Библиографија, Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 211.

БМС.

321. РАЈИЋ, Јован: **ИСТОРІЯ РАЗНЫХЪ СЛАВЕНСКИХЪ НАРОДОВЪ НАИПАЧЕ БОЛГАРЪ, ХОРВАТОВЪ И СЕРБОВЪ... Ч. IV.** Въ Віеннѣ, при... Стефанѣ Новаковичѣ, 1795.

Стр. [4] + 446 + [123], пагинација арапска, прва 2 л. без сигнатуре, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, последњи Mm, Mm_2), на крају тернион (Nn); кустода. 203 × 127.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: СѴНОПСИСЬ.

Стр. 1: КНИГА XI. О ПРЕБЫВАНІИ СЕРБОВЪ ВО УНГАРІИ ПОДЪ ВЛАДѢНІЕМЪ АУСТРИСКИМЪ.

Стр. 206: Примѣчанїе.

Стр. 207: ПРИБАВЛЕНІЕ I.

Стр. 229: ПРИБАВЛЕНІЕ II.

Стр. 242: ПРИБАВЛЕНІЕ III.

Стр. [1]: ОГЛАВЛЕНІЕ Вещей главнѣйшихъ во всѣхъ частехъ Исторїи сея обрѣта-

ющихся по книгамъ, Главамъ и §§ описанихъ. [Регистар]

Примерци IV тома постоје и без Прибавленија III, стр. 272—446.

I издање. — II 1823.

Цена: ф. 9 за све 4 св. (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 650. — *Новаковић*, 164. — *Радојичић, Никола:* Законик цара Душана, Нови Сад, 1953, 6—8.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — НБ БХС. — НБС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

322. РАЈИЋ, Јован: **ИСТОРІЯ РАЗНЫХЪ СЛАВЯНСКИХЪ НАРОДОВЪ НАИПАЧЕ БОЛГАРЪ, ХОРВАТОВЪ И СЕРБОВЪ.** Въ Санктпетербургѣ, въ Типографїи Корпуса Чужестранныхъ Единовѣрцовъ, 1795.

2 л. + XXXVI + 317 + XXXVII—XXXVIII + 1 л. са геогр. картом; пагинација прво римска, затим арапска; прва 4 дуерниона сигнирана на првом л. арапским бројем, на другом л. звездицом; 2 л. са арапским бр. 5 на првом л.; затим дуернион са ћирилском сигнатуром, а други л. и арапским бројем (А, A_2, на крају Дд, $Дд_2$); без кустоде. 257 × 203, геогр. карта 303 × 226.

Текст грађанском ћирилицом.

Географска карта „САРМАЦІЯ ЕВРОПЕЙСКАЯ И АЗІЯТСКЯ“ јесте Орфелинова карта из Житија Петра Великог коју је Рајић узео у I књ. свога дела.

Садржај: Л. [1а]: ИСТОРІЯ РАЗНЫХЪ СЛАВЯНСКИХЪ НАРОДОВЪ.

Л. [2б]: [Дрворезни портрет Рајићев (ил. 1)].

Стр. I: [Насловна страна (ил. 2)].

Стр. III: ПРЕДИСЛОВІЕ КЪ ЛЮБИТЕЛЮ ИСТОРІИ.

Стр. XXVII: РАЗПОЛОЖЕНІЕ САСКІЕВО СЕРБСКІЯ ИСТОРІИ.

Стр. XXVIII: РАЗПОЛОЖЕНІЕ АНОНИМОВО ТОЯЖЕ ИСТОРІИ.

Стр. XXIX: ОЗНАЧЕНІЕ Авкторовъ достовѣрныхъ, изъ которыхъ историческая повѣсть сія составлена.

Стр. 1: КНИГА I. О НАРОДАХЪ СЛАВЯНСКИХЪ.

Стр. 207: КНИГА II. О НАРОДѢ БОЛГАРСКОМЪ.

Стр. XXXVII: ПОКАЗАНІЕ.

УББ. — Историски семинар ФФ, Београд. — БГМ.

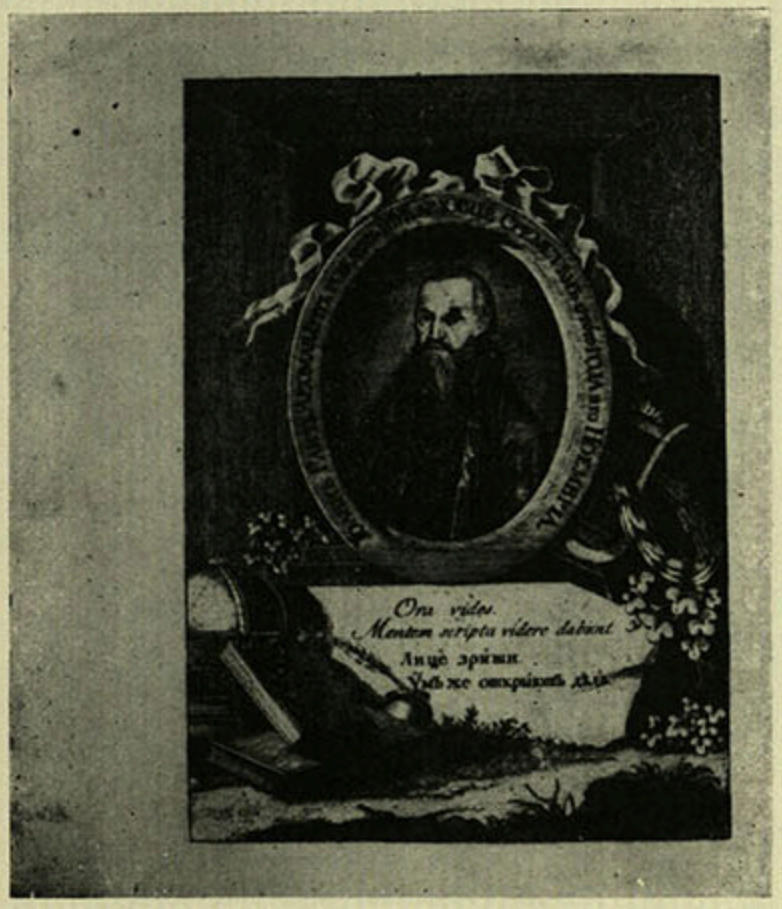

Портрет Јована Рајића, л. [1 б].

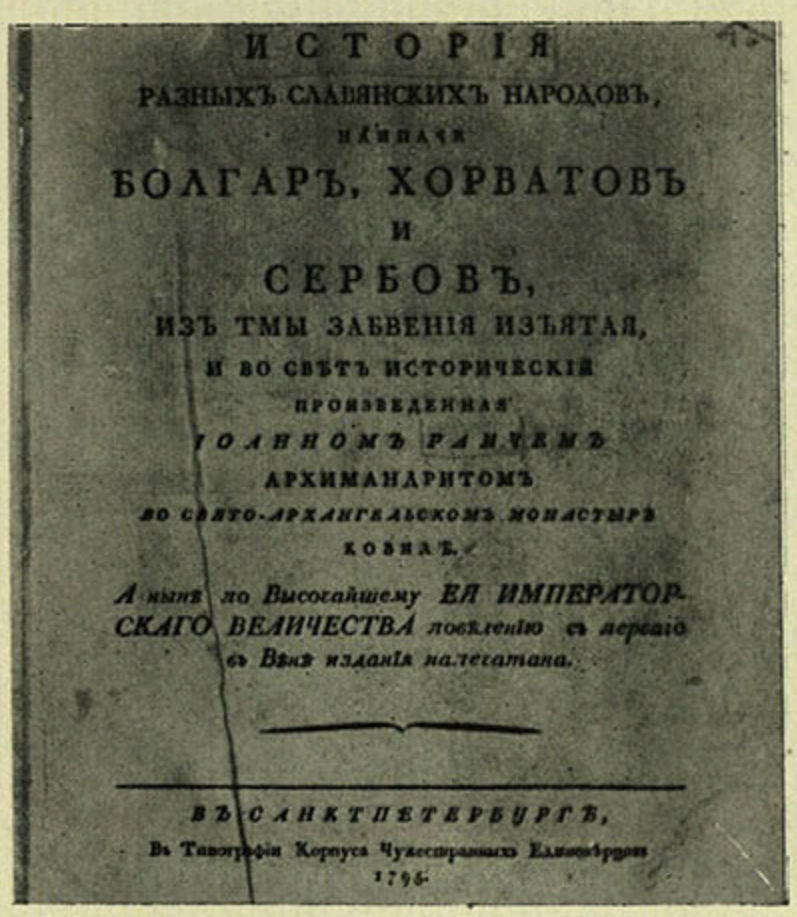
ИСТОРІЯ
РАЗНЫХЪ СЛАВЯНСКИХЪ НАРОДОВЪ,
НАИПАЧЕ
БОЛГАРЪ, ХОРВАТОВЪ
И
СЕРБОВЪ,
ИЗЪ ТМЫ ЗАБВЕНІЯ ИЗЪЯТАЯ,
И ВО СВѢТЪ ИСТОРИЧЕСКІЯ
ПРОИЗВЕДЕННАЯ
ІОАННОМЪ РАЙЧЕМЪ
АРХИМАНДРИТОМЪ
ВО СВЯТО-АРХАНГЕЛЬСКОМЪ МОНАСТЫРѢ
КОВИНѢ.
А нынѣ по Высочайшему ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА повелѣнію съ перваго
съ Вѣнѣ изданія налегатана.
ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ,
Въ Типографіи Корпуса Чужестранныхъ Единовѣрцовъ
1795.

Насловна страна, стр. [1].

323. [РАЈИЋ, Јован]: **ПРИБАВЛЕНІЕ**. [Беч, код Стефана Новаковића], 1795.

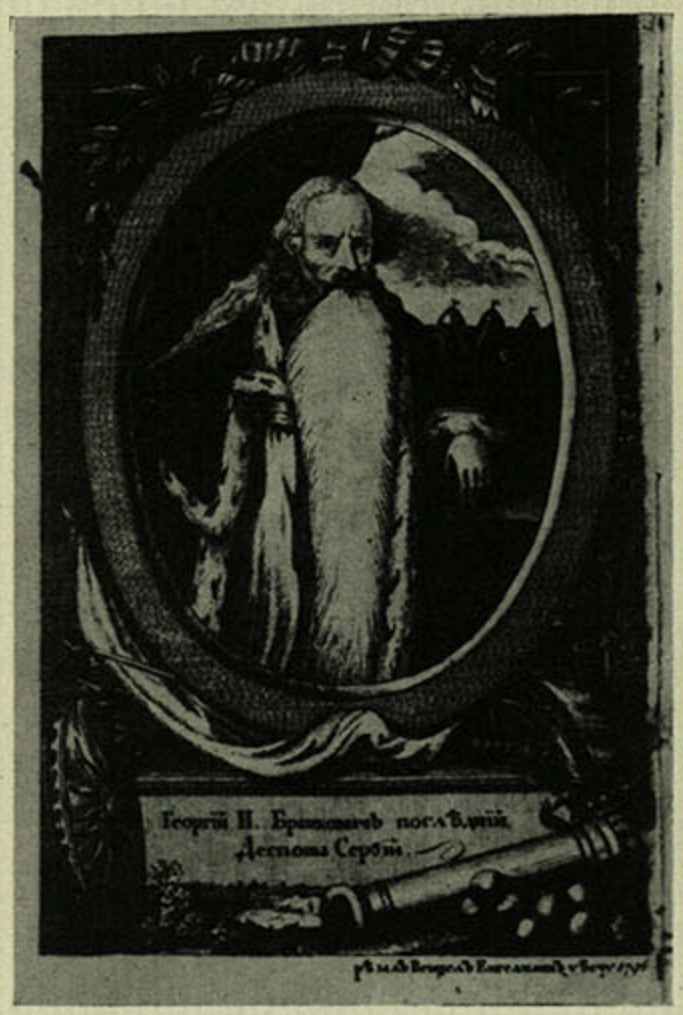

← *Гравира Ђорђа Бранковића, л. [1 б].*

Л. [1] + стр. [2] + 272—446, пагинација арапска, прва 2 л. посебна, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (први S, S_2, последњи Ее, $Ее_2$); загл. украс 1, са 1 ил.; кустода. 197 × 123.

Текст грађанском ћирилицом.

Посебно отиснуто „ПРИБАВЛЕНІЕ III“ из IV св. Рајићеве Историје, без одељка „Законъ и уставъ [...] Царя Стефана Сербскаго“ [...] (стр. 242—270, у неким примерцима 207, а треба да стоји 271).

Налазе се и примерци — вероватно прво отиснути — са погрешном годином 1785 (ил. 3); они су доста ретки.

Лит.: Шафарик, 688. — *Новаковић,* 165. — *Радојичић, Никола:* Законик цара Душана, Нови Сад, 1953, 6—8.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

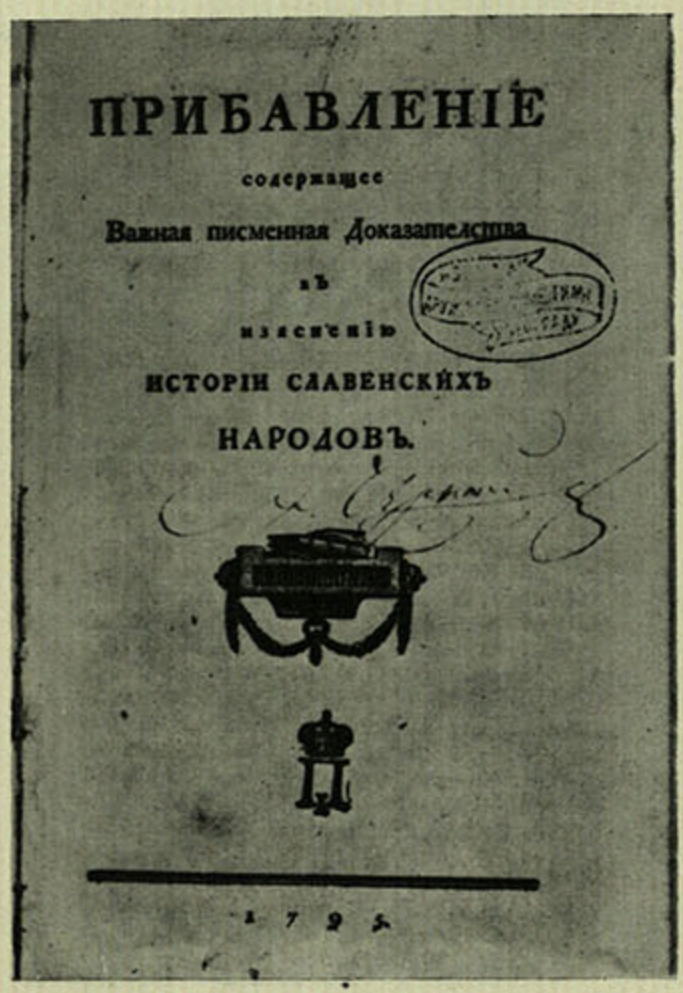

Насловна страна, стр. [1].

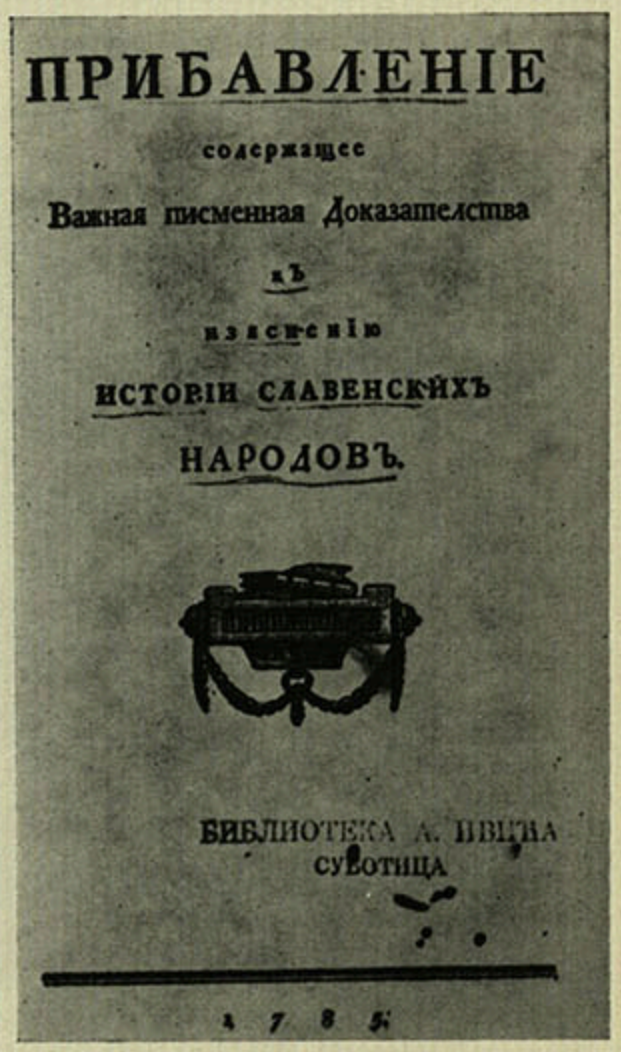

Исто, са погрешном годином.

324. [РУКОВОДСТВО К СЛАВЕНСКОМУ КРАСНОПИСАНИЈУ]. Въ Віеннѣ, въ тип. Стеф. Новаковића, 1795.

У будимском каталогу од 1796 и од 1798 наведена је књига: Краснописанїе съ назначени-[ми] чертами. 8. 1795. Schönschreibung, mit 1 Kupfert. [afel] 8. 1795. Шафарик ју је овако забележио: Краснописанїе, Schönschreibung mit einer Kupfertafel. Въ Віеннѣ въ тип. Стеф. Новаковича, 1795. 8.; није међутим споменуо одакле је узео податке. Новаковић је књигу дао по Шафарику, само што је изоставио немачки наслов. Будимски каталог од 1799 забележио ју је као и ранија два, али са годином 1798; дакле II издање. Исто издање наведено је и у будимском каталогу од 1807/8, и још са проширеним немачким насловом Anleitung zur Schönschreibung, коме би одговарао наш: Руководство к краснописанију (а не „Краснописанїе“, као што је у каталогу). Нашли смо један примерак ове књиге из 1815, чији је наслов: **РѢКОВОДСТВО КЪ СЛАВЕНСКОМѢ КРАСНОПИСАНІЮ БО ОУПОТРЕБЛЕНІЕ НАРОДНЫХЪ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ ОУЧИЛИЩАХЪ.** Тако смо дошли до потпуног наслова школског приручника који се употребљавао у старијим годинама наших основних школа и који је повремено издаван, обично без измена, од 1795 до 1848. Издање од 1815 засада је треће познато издање. Наводећи овај приручник на различите начине, под три броја (307, 308 и 312), Шафарик није опазио да је то једна књига у разним издањима. Издање из 1815 има 16 стр. и формат у брош. 172 × 109. Оно садржи две главе: **I ГЛАВА. ѠБ ПРѢДЗГОТОВЛЕНІЙ КЪ ПИСАНІЮ, И II ГЛАВА. ѠБ СЛАВЕНОСЕРБСКОМЪ РѢКОПИСѢ.** На крају је бакрорезна таблица (1 Kupfertafel, како бележе и будимски каталози и Шафарик): Основателнія Четры рѣкописа Славено сербскаго. 237 × 200.

I издање. — II 1798. — III 1815, и даље.
Цена: кр. 2 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: Каталогъ Славенно-Сербскихъ и Валахійскихъ Книгъ, при[...] главной Університетской Типографіи въ Вѣдимѣ, 1796, [5]. — Шафарик, 307. — Новаковић, 161.

325. САЛЕР, Георг: **ВЕНГЕРСКАЯ ГРАММАТІКА.** [Преведена] Георгіемъ Петровичемъ. [Беч], Типомъ... Стефана Новаковича, 1795.

Стр. 296 + [6], пагинација арапска, квадерниони са латинском сигнатуром, а за други лист и арапским бројем (A_2—S, S_2), на крају је тернион са сигнатуром T; виньета на стр. 3; кустода. 160 × 110.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: О срицанїи и чтенїи. § 1. — Правила срицанїя. §. 2.
Стр. 4: О чтенїи. §. 3.
Стр. 6: Примѣръ срицанїя. §. 4. — Примѣръ чтенїя §. 5.
Стр. 7: TERMINI TECHNICI. Реченїя Художественная.
Стр. 11: I. ЧАСТЬ. Умозрителная (Θеоретическая.)
Стр. 152: ЧАСТЬ II. Умозрителная: О Сочиненнїи.
Стр. 179: ЧАСТЬ II. Дѣйствителная (практическая.)

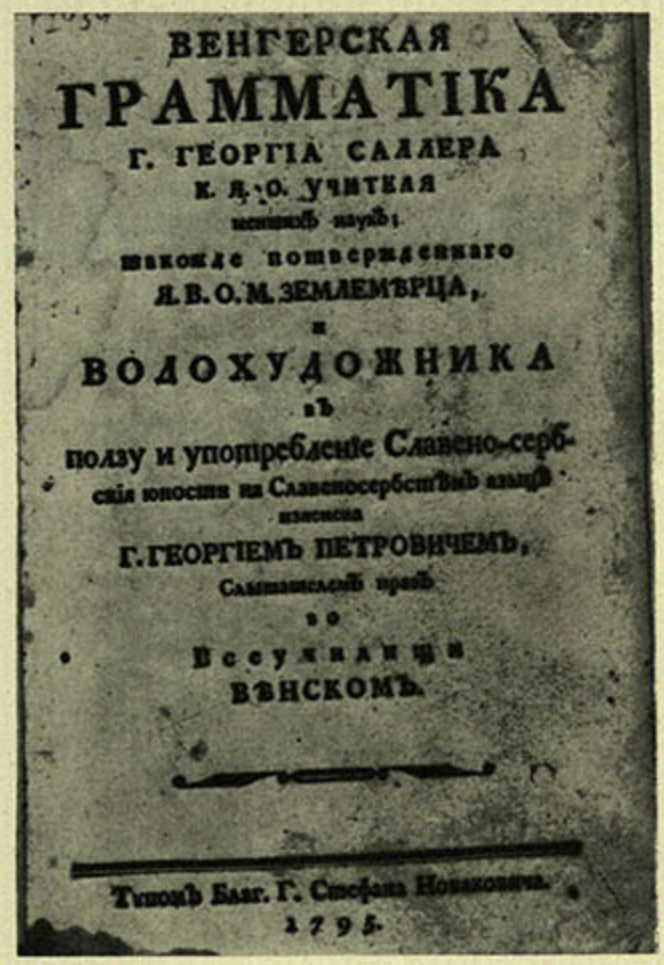
ВЕНГЕРСКАЯ
ГРАММАТІКА
Г. ГЕОРГІЯ САЛЛЕРА
К. Д. О. УЧИТЕЛЯ
ВСѢХЪ НАУКЪ;
ТАКОЖДЕ ПОТВЕРЖДЕННАГО
Я. В. О. М. ЗЕМЛЕМѢРЦА,
И
ВОДОХУДОЖНИКА
ВЪ
ПОЛЗУ И УПОТРЕБЛЕНІЕ Славено-сербскія юности на Славеносербскомъ языцѣ
ИЗЛОЖЕНА
Г. ГЕОРГІЕМЪ ПЕТРОВИЧЕМЪ,
Самыя Мысленскія Врабскія
ВЪ
Всесумнящей
ВѢНСКОМЪ.
Типомъ Благ. Г. Стефана Новаковича.
1795.

Насловна страна, стр. [I]. →

Стр. [1—3]: ОГЛАВЛЕНІЕ.

Стр. [4—6]: [Штампарске грешке].

Наслов оригинала: Hungarica grammatica latine et germanice. Posorii 1793. Друго издање изишло је 1794 и исте године књига је преведена на словачки. Салер се обратио писмом од 4 децембра 1793 митрополиту Стратимировићу предлажући да се граматика преведе на „рацки или илирски". Уместо Стратимировића одговорио је Салеру Водницки да може доћи у обзир само превод граматике на српски. Петрик и Синьеи не бележе Петровићев превод.

Константин Каулициј, новосадски књижар, на непродатим примерцима 1831 заменио је насловни лист друкчијим.

Мит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Ундольский*, 3050. — *Новаковић*, 162. — *Шафарик*, 342. — *Г. Михаиловић*, Венгерска граматика Георгија Салера у преводу Георгија Петровића 1795. Зборник за филологију и лингвистику МС II, 1959, 152—154. — П—М Арх „Б" 13 ех 1793, Ср. Карловци.

УББ. — БГМ.

326. ТРЕБНИК. **Къ Кіевнѣ,** [код Стефана Новаковића]. 1795.

← *Насловна страна, стр. [1].*

Л. [1] + 242 + [2], фолијација ћирилска црквеним словима, са великим бројем грешака: 1 л. посебан, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a, a_2, последњи g, g_2), на крају дуернион (hh — hh_2); загл. украса 39, завр. 17, виньете на л. [1], 1, 17, 31, 40б, 44, 56, 61, 94, 100, 121, 150б, 161, 171б, 182, 196, 116 уместо 216; кустода. 160 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: ф. 2 (Кат. будимски 1796, 1798).

Лит.: *Сопиков*, I, 1502. — *Шафарик*, 893. — *Новаковић*, 166.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

327. (ШРАУД, Франц): **КРАТКОЕ ПОУЧЕНІЕ КАКО ОТЪ КУГИ САЧУВАТИСЯ МОЩИ**. [Будим, шт. универзитета, 1795].

Стр. [3]. Брош. 362 × 220.

Текст грађанском ћирилицом.

За време куге у Срему 1795 и 1796, од које је био велики помор међу српским живљем, пештански професор Ф. Шрауд, главни руководилац санитарне акције противу епидемије ове болести, саставио је упуство за предохрану од заразе, које је влада у Пешти

отштампала на више језика и бесплатно делила угроженом становништву. Ово је једини сачуван примерак упутства на нашем језику. Примерци на немачком знатно су опширнији.

„Поученије“ је написано на једном хибридном црквеном језику.

Лит.: *Д-р Р. Симоновић*, Куга у Срему године 1795 и 1796. Панчево, 1898, 59.

БГМ.

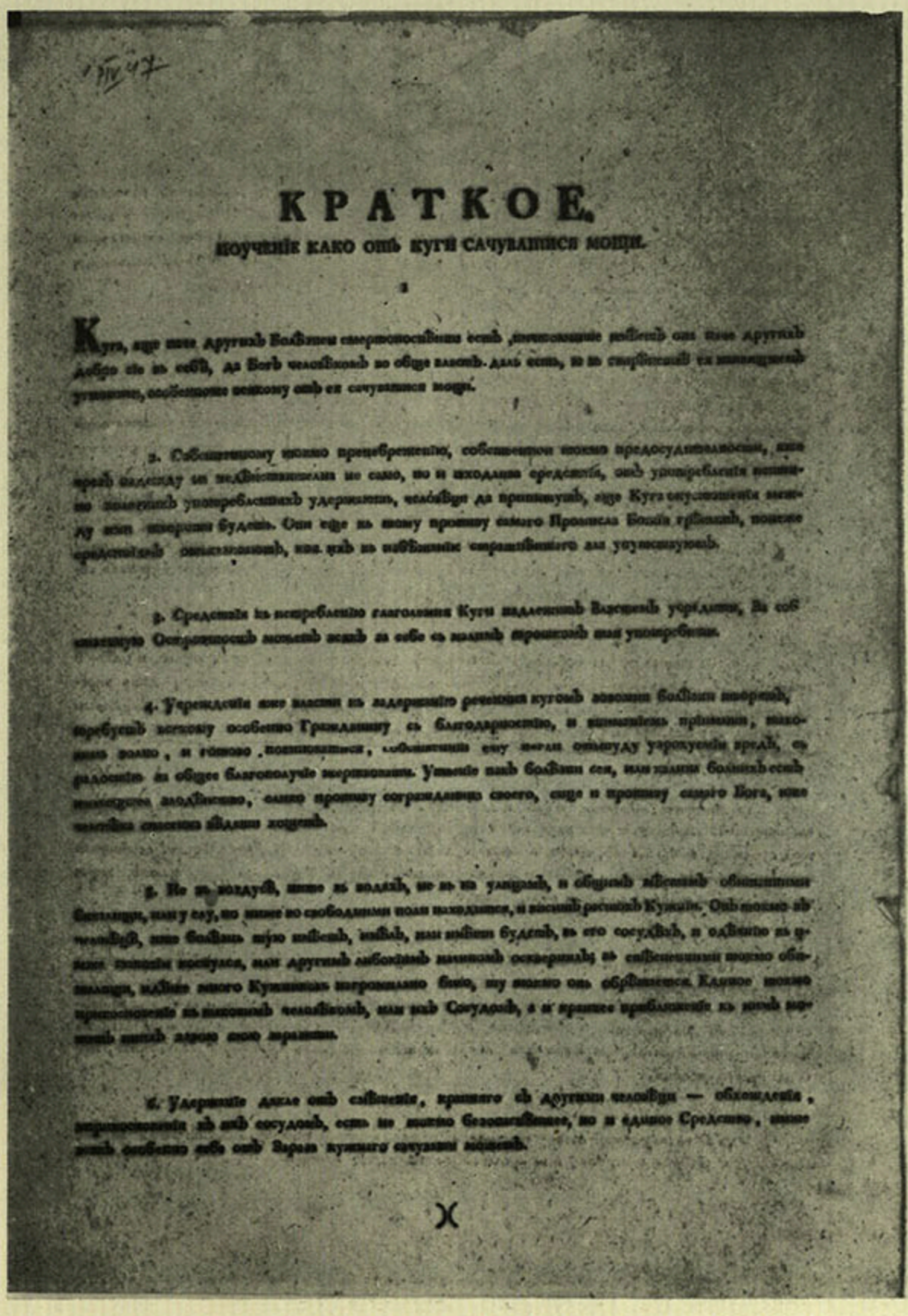

КРАТКОЕ.

ПОУЧЕНІЕ КАКО ОТЪ КУГИ САЧУВАПШІСЯ МОЩИ.

1

Куга, еще имя Другимъ Болѣзнем смертоносивнымъ есть, имѣющимъ любовь отъ нихъ Другъ Добро сіе въ себѣ, да Богъ человѣковъ во обще власть. дать есть, и въ свирѣпствѣ ея наипаче умножити, особенною всякому отъ ея сачувапшся мощи.

2. Собственною нашею прелѣстію, собственною нашею предосудительностію, нами самими вкоренившимися не само, но и исходящи средствіи, отъ употребленія нашихъ злонравныхъ удержанія, человѣци да пріимуть, еще Куга опустошити землю всю имѣетъ будетъ. Они еще въ нашу пользу самого Промысла Божія требующи, полезне средствіемъ сопротивляющи, нам. отъ наибѣжанія страшливаго для упущающи.

3. Средствіи къ истребленію глаголемыя Куги надлежащи Вѣрными управляти, въ себѣ имѣющую Остроумность мнѣнія всѣхъ за себе съ малыя прилежно имя употребити.

4. Управленіи имя власти въ содержаніе рекомыя кугою зловонія болѣзни творящи, требуетъ всякому особенно Гражданину съ благодарностію, и вниманіемъ пріимати, законно волю, и гласно . повиноватися, собственную ему имѣти отнюду упрекуемія вредъ, съ радостію за общее благополучіе потрошити. Утаеніе отъ болѣзни сея, или какіи болѣзнь есть имѣющаго злодѣйство, самую пользу сохраненію своего, еще и пользу самого Бога, имя человѣка спасенія ябдами хощетъ.

5. Не въ воздухѣ, нимо въ водахъ, не въ ихъ улицахъ, и общихъ мѣстахъ обыкновенно бываетъ, или у сихъ, но имѣе во свободныхъ поля находится, и насилно ростомъ Кугинымъ. Онъ только въ человѣцѣ, имя болѣзнь сію имѣетъ, имѣлъ, или имѣти будетъ, въ сего сосудѣхъ, и одѣянію въ ономъ тѣлесіи коегдася, или Другимъ любодѣмъ нечистотъ осквернилъ въ сообщеніи нашею обыкновенно, имѣе нашего Кужинаго потрошилно быю, ему нимо отъ обрѣтается. Единое нашею прикосновеніе къ нечистымъ человѣкомъ, или ихъ Сосудомъ, и не прямое приближеніе къ нимъ вредитъ имѣлъ здрову свою мрежицу.

6. Удержаніе дѣлъ отъ сообщенія, крашного съ другими человѣци — обхожденія, прикосновенія къ ихъ сосудомъ, есть не нимо Безопасливое, но и единое Средство, имѣе имѣлъ особенно себе отъ Заразы кужнаго сачувати мощи.

Насловна страна и текст, стр. [1].

7. Предъупрежденіе сіе, во еже въ время уже присутствующія болѣзни во исполненіе привести мощи, нуждно есть, всякому домостроителу старатися, воеже себе времено съ всѣми къ уживленію потребними снабдѣти, и то того ради, да неимѣти повода прибавленія ради таковыхъ, вонь дому исходити. Еще къ тому свои домъ со всѣхъ странъ добрѣ да заключитъ, подчиненнымъ своимъ во еже исходъ, страннымъже входъ сице забранши мощи.

8. Понеже вся потребная предварителнѣ прибавитися немогутъ, того ради для прибавленія таковыхъ, въ случаи уже присутствующія болѣзни, Домостроитель не подчиненныхъ своихъ, на кое безопасно ослонитися довольно неможемъ, маслати, но самъ исходити будетъ, погребную вещь съ клѣщми прихватити, въ оцетъ (О коимъ да на всякомъ Прода — и Куповательномъ мѣстѣ будетъ, Надлежательство старатися имать) омочити, и по томъ до дому принести имущіи. Мокре, и не отровоприлѣпчиве вещи, Якоже: млеко, вино, медъ, и проч. въ собственныя отъ дому принешенныя сосуди прилити да дадутъ. Имже пакъ возможно, единъ во время исхода изъ дому служити имущіи сертукъ, или горнее одѣяніе да опредѣляютъ себѣ, таковіи по свеченіи въ оцетъ омочити, потомъже затворити имущіи рукиже пакъ и образъ, сами себѣ да омываютъ. Продавателіи еще да позорствуютъ да купци вещь и хеспапъ продаваеміи до рукахъ невозмутъ дошле, докле прежде погодбу несовершутъ.

9. Во еже въ случаи поболѣнія нѣкоего отъ домочадныхъ, не много сосудеи, и одѣяніи отровомъ заразити, всякому Дома Отцу, иже вище соба имѣлъби, препоручается, едину опредѣлити, идѣже по уразумѣніи, яко болѣзнь тая во мѣстѣ обиталища своего уже дѣйствовати начинаетъ, вся непотребная заключити будетъ, по двигнутіимъ злѣ тая паки безопасно употребити могущіи.

10. Чистота тѣлесная, якоже, и домовная есть средство, имъже распространеніе заразы знаменителнѣ загатается: чесо ради всѣмъ препоручается дуварове бѣлити, собе и обиталища своя прохлаждавати, патосъ, врата, и пенжере често прати, спаваѣе халине, одѣянія, особитоже себе самаго чисто держати: ещеже, и тщатися чистоту сію въ банхъ, улицахъ, цалахъ, впрочими дому ихъ принадлежащими обдержавати.

11 Вредително, и пщетно заблужденіе есть, піянство, роскошь, чрезмѣрное куреніе духана за предупредителная средства отъ Куге держати; Примѣрибо нѣколикіи, идѣже сіе заполезно видѣлося, съ неизчисленными ними, иже сія вредителна бити осведочили суть, сравнитися не могутъ: ибо что више, умѣренность, обдержаніе обичнаго уживленія, ястіе зелія, легкихъ киселихъ мясачныхъ ель, удержаніе отъ рибъ, и свищѣніе, нощнаго прозеба, и весела нравъ, всячески препоручаются.

12. Овимъ начиномъ между-писящими помора кужнаго случая, можетъ всякъ здравъ, и отъ заразы свободанъ остати, и въ среди Кужнаго мѣста живити.

Текст, стр. [2].

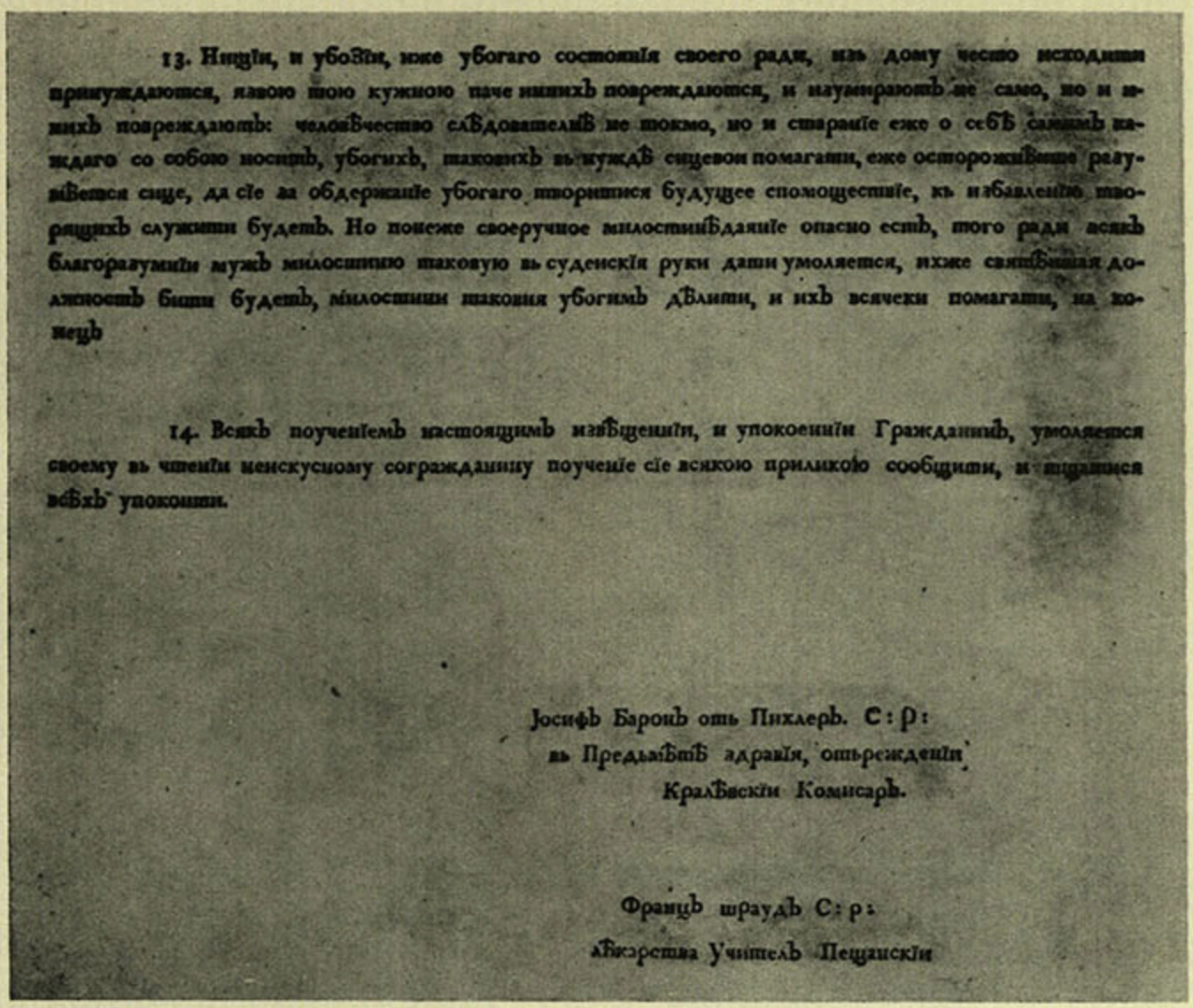

13. Нищіи, и убозіи, иже убогаго состоянія своего ради, изъ дому честно исходящи принуждаются, лавою тою кужною паче инихъ повреждаются, и изумираютъ не само, но и инихъ повреждаютъ: человѣчество слѣдователнѣ не токмо, но и стараніе еже о себѣ самомъ каждаго со собою носитъ, убогихъ, таковыхъ въ нуждѣ сицевои помагати, еже осторожливіше разумѣется сице, да сіе за обдержаніе убогаго творящихся будущее спомоществіе, къ избавленію творящихъ служити будетъ. Но понеже своеручное милостиводаяніе опасно естъ, того ради всякъ благоразумніи мужъ милостиню таковую въ суденскія руки дати умоляется, ихже священная должность бити будетъ, милостиви таковія убогимъ дѣлити, и ихъ всячеки помагати, на концъ

14. Всякъ поученіемъ настоящимъ извѣщенніи, и упокоенніи Гражданинъ, умоляется своему въ чтеніи неискусному согражданину поученіе сіе всякою приликою сообщити, и старанися всѣхъ упокоити.

Јосифъ Баронъ отъ Пихлеръ. С:р:
въ Предьлѣтіи здравія, отъреженіи
Кралѣвскіи Комисаръ.

Францъ шраудъ С:р:
хѣжерства Учителъ Пештанскіи

Текст, стр. [3].

1796

328. БУКВАР. Въ Будимѣ, [шт. универзитета], 1796.

Букварь. Въ Будимѣ. 8. 796. XIII издање.

Дато по Л. Мушицком. Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког.

329. ВЕЗИЛИЋ, Алексије: **ПИСМОВОДИТЕЛЪ.** Буд.[им], [шт. универзитета], 1796.

Алексіе Везилићь: Писмоводитель. Буд., 1796, 8^{0}.

Дато по А. Арноту.

Лит.: *[А. Арнот]*, Сербско списательство. Сербска новина или магазинъ за художество и моду. I (1838), 156.

330. ИЗЈАСНЕНИЈЕ ПЛАНА И НАЧИНА, ПО КОЈЕМУ... ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКАЈА ЛОТЕРИЈА... ИГРАТИСЈА ИМАТ. [Будим, шт. универзитета], 1796.

Стр. [6], 1 тернион сигниран ћирилским црквеним словима (ѧ); виньета на стр. [1]; кустода. 343 × 212.

Текст црквеном ћирилицом.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци.

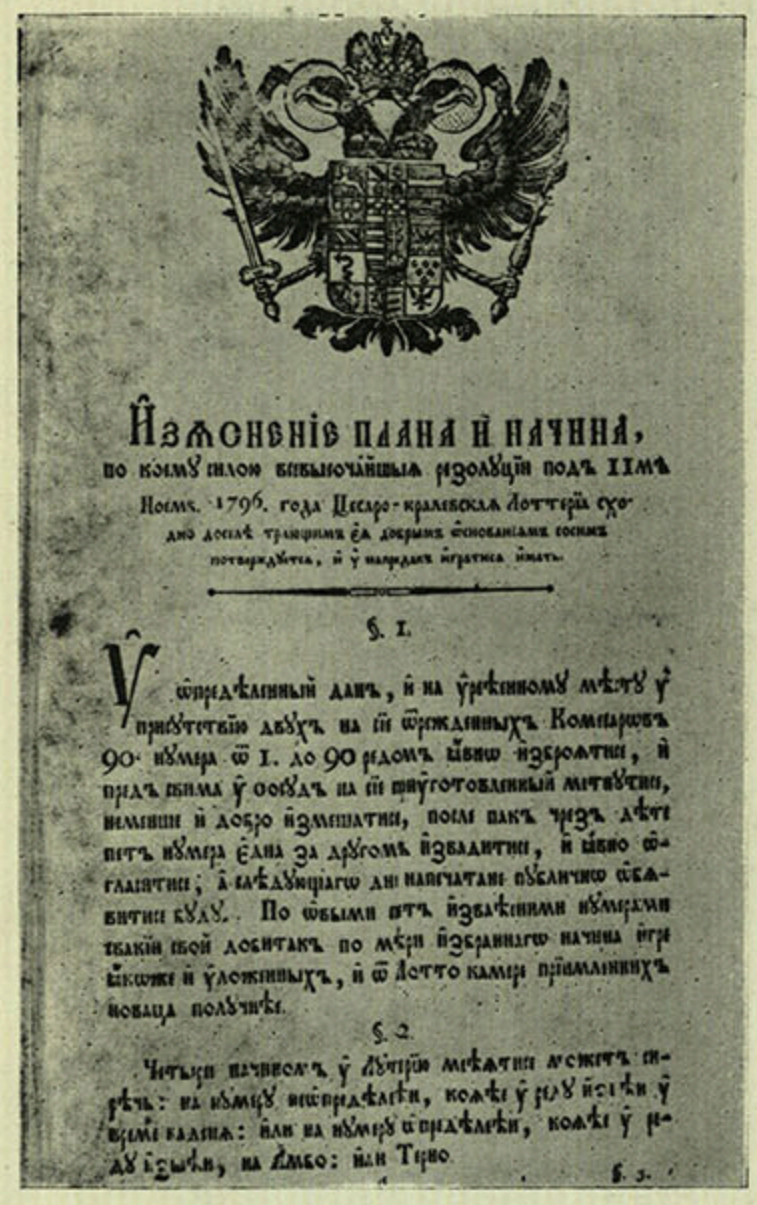

Изложеніе плана и начина,
по коемъ силою височайшия резолуціи подъ 11мъ
Новем. 1796. года Цесаро-краљевска Лоттерія сходно досле тражимъ єя добрим основаніам госпам потврдитса, и у напредак игратиса имат.

§. 1.

Утврдєнный данъ, и на урєченомъ мєстъ у присутствію двухъ на ти ѿрежданыхъ Комисаровъ 90. нумера ѿ 1. до 90 редомъ шибю изкротити, и предъ шима у особъ на ти шиуготовланый митвутни, немишн и добро измешатни, посли пакъ чизъ дєтпетъ нумера єдна за другомъ изваднти, и шибю ѿглашти; а слєдующаго дни напечатани публично ѿкавити кулу. По ѿбыми пять изваєнними нумерами тєкоћи свой добитакъ по мєри изкраннаго начина игре єкошке и уложныхъ, и ѿ Лотто камери примлянихъ новаца полушєћ.

§. 2.

Четыри начинома у Лутріи мєшати можитъ перєчъ: на нумєръ вишредєлєћи, колкі у роду йесть у време вадина: или на нумєръ изредєлєћи, колкі у ваду єсть, на Амбо: или Терно

Наслов, стр. [1].

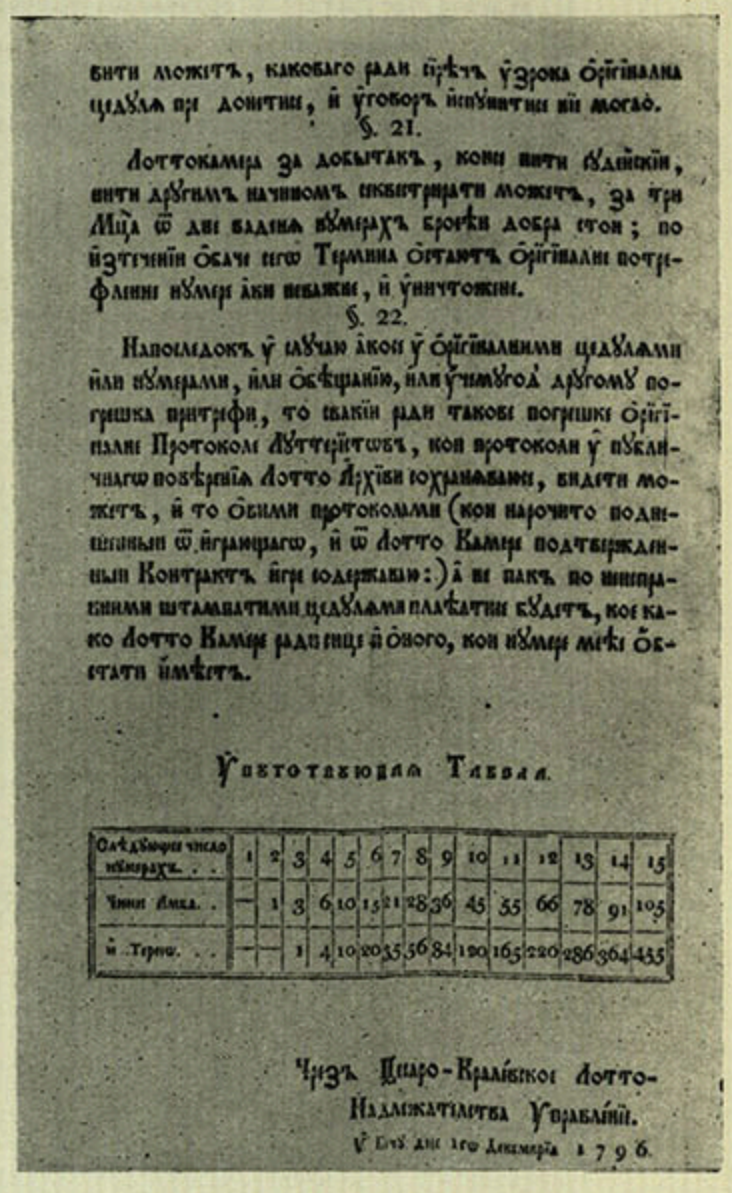

бити можитъ, каковаго ради пєрєтъ узрока ѻрігінална цедулм при добитки, и угоборъ йспуштни ни могао.

§. 21.

Лоттокамера за добытакъ, кои пити вадєнкій, пити другимъ начиномъ инвентирати можитъ, за три Міца ѿ дне вадина нумерахъ брочки добра стои; по йзтечєнін обачи тогѡ Термина ѻстаютъ ѻрігіналні потрєфлини нумери яки неважни, и уничтожни.

§. 22.

Напослєдокъ у случаю якои у ѻрігіналними цедулами или нумерами, или обєщанію, или учињоной другомъ погришка притрфи, то свакій ради такове погришке ѻрігіналні Протоколи Лутєрійтшєъ, кои протоколи у публичнаго повєрења Лотто Архіви сохрањавати, видити можитъ, и то ѻбими протоколами (кои нарочито подписанын ѿ йгранцагѡ, и ѿ Лотто Камери подтврђанын Контракътъ йери содержаю:) а не пакъ по шипарскими штампатими цедулами плаћатни будитъ, кое како Лотто Камери радницы и ѻного, кои нумере мисли обстати имћитъ.

У шетотакоћдм Тибди.

Слєдующи число нумерахъ . .	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Чини Амбо. .	—	1	3	6	10	15	21	28	36	45	55	66	78	91	105
и Терно. . .	—	—	1	4	10	20	35	56	84	120	165	220	286	364	435

Чизъ Цесаро-Краљевскоі Лотто-
Надзирателства Управленій.
У Буд дне 1го Декемврја 1796.

Последња страна, са датумом, стр. [6].

331. ЈАКШИЋ, Григорије: **NAGY TISZTELETÜ FÁBRI ISTVÁN... NEVE NAPJÁT...** Pozsonban, Wéber Simon Peter, (1796).

Nt. Fábri István urnak neve napját hálá-adó szivvel tisteli ...Karátson havának 26. napján 1796. (4-r. 3 lev.). Pozsonban, Wéber Simon Péter bet. [üivel].

Дато по Г. Петрику.

Лит.: *G. Petrik,* Magyarország Bibliographiája 1712–1860. II K. Budapest, 1890, 255. — *J. Szinyei,* Magyar írók élete és munkái. V. K. Budapest, 1897, 307.

332. ЈАКШИЋ, Григорије: **NAGY TISZTELEŰ'S TUDOS SÁBEL ISTVÁN... DITSŐSÉGES NEVE NAPAJÁT... MDCCXLVI.** Pozsonban, Weber Simon Peter (1796).

Стр. [6], листови са сигнатуром ( )(2,)(3); кустода. 226 × 184.

Текст латиницом.

Лит.: G. Petrik, Magyarország Bibliographiája 1712—1860. II. K. Budapest, 1890, 255. — *J. Szinnyei*, Magyar írók élete és munkái. V. K. Budapest, 1897, 307.

Сечењијева библиотека, Будимпешта.

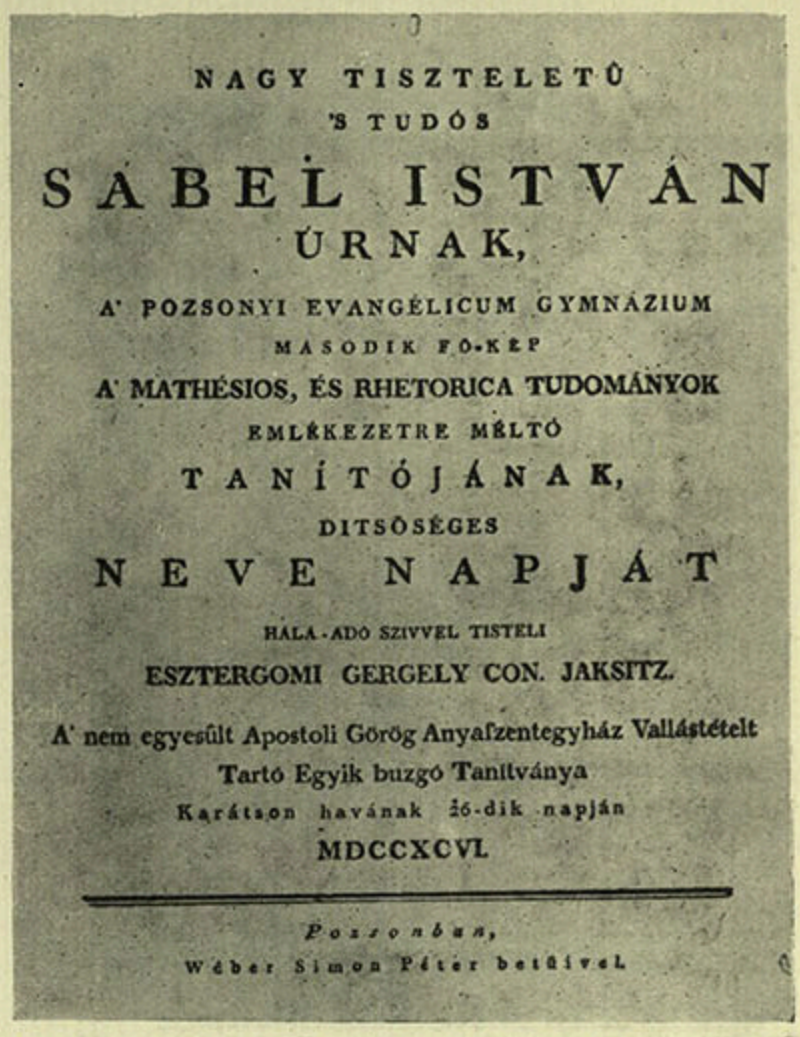
NAGY TISZTELETŰ
'S TUDÓS
SÁBEL ISTVÁN
ÚRNAK,
A' POZSONYI EVANGÉLICUM GYMNÁZIUM
MÁSODIK FŐ-KÉP
A' MATHÉSIOS, ÉS RHETORICA TUDOMÁNYOK
EMLÉKEZETRE MÉLTÓ
TANÍTÓJÁNAK,
DITSŐSÉGES
NEVE NAPJÁT
HÁLA-ADÓ SZIVVEL TISZTELI
ESZTERGOMI GERGELY CON. JAKSITZ.
A' nem egyesűlt Apostoli Görög Anyaſzentegyház Vallástételt
Tartó Egyik buzgó Tanítványa
Karátson havának 26-dik napján
MDCCXCVI.
Pozsonban,
Weber Simon Péter betűivel.

Насловна страна, стр. [1]. →

333. ЈАКШИЋ, Григорије: **RAITS JÁNOS... SŰLYOS ÉLETÉT LANTOS VERSEKBEN FOGLALTA.** Vátzon, Maramarosi Gottlieb Antal, 1796.

Jaksitz (Lefter) Gergely (vátzi szintaksista) Főtisztelendő Nagy-érdemű Raits János urnak, a nap-keleti görög anya — szentegyház tit. püspökének stb. súlyos életét Lantos versenben foglalta G.[ergely] J.[aksitz] (8-r. 4 lev.) Vátzon, 1796. Maramarosi Gottlieb Antal bet.[üivel].

Дато по Л. Мушицком и Г. Петрику.

„Бедан живот високопречасног и многопоштованог Г. Јована Рајића, српско грчко источне матере свете цркве титуларног владике, најзнатнијег члана ковиљског манастира, јерусалимске св. цркве и српског или илирског народа главног стуба."

У писму митрополиту Стратимировићу од 22. октобра 1796. Рајић је за ове Јакшићеве мађарске стихове написао: „Мажарскіи они стихови неприносеми похвалѫ него хѫленіе кад ме съ коня сади на магарца, кад самъ я давно могао бити дѣйствителнимъ епископомъ, а ономе дете прави титуларнимъ и яловимъ владикомъ. Називаше іоште и стѫпцемъ восточне цркве, дедакъ! Толико поштуе када бы рекао да самъ врбовъ клинъ, на комъ виси праздна тиква. Такомее осрамотіо пред туђимъ родомъ и закономъ, а кодь наших поруганіе учиніо. Благо мени кад ме сунтаѫисте хвале. На часть нѣмѫ та ѣелава фала." (Новыя письма, изд. В. Јагић, Санктпетербургъ, 1897, 672).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *G. Petrik*, Magyarország Bibliographiája 1712—1860. II K. Budapest, 1890, 255. — *J. Szinnyei*, Magyar írók élete és munkái. V K. Budapest, 1897, 307. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић 1726—1801. Бранково коло, VII 1902, 898.

334. ЈОСИЋ, Косма: РАЗГЛАГОЛСТВІЄ МЕЖДУ УЧЕНИКМИ...
Къ Бѹдинѣ, Писмены... Кралевскагѡ Есѹчилища, [1796].

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; завр. украс 1, виньета на стр. [3]; кустода. 175 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Друкчијег је садржаја него ли „Разглаголствије“ К. Јосића из 1794.

Лит.: Zeitschrift von und für Ungern, Bd. III 1 (1803), 62–63. — *Д. Кириловић*, Један прилог историји српског школског позоришта. Зборник МС за књижевност и језик, I (1954), 168–169.

БМС.

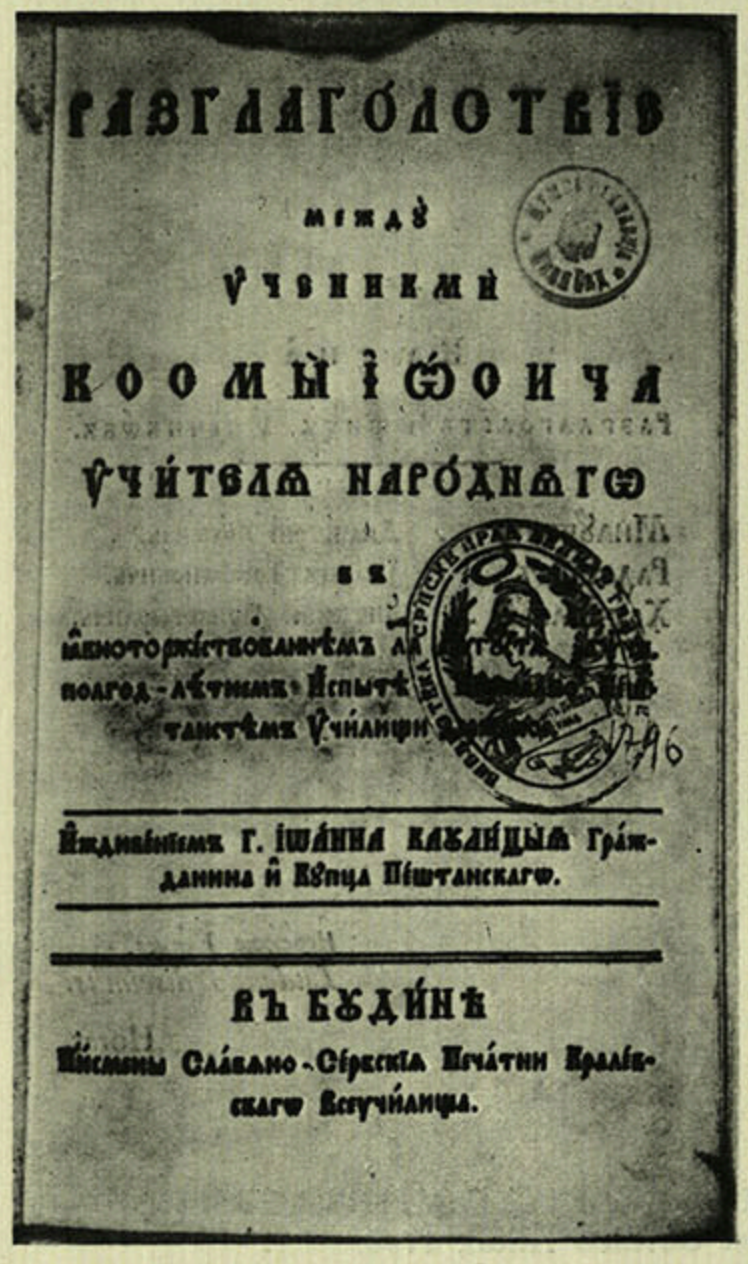
РАЗГЛАГОЛОТВІЄ
МЕЖДѢ
ѸЧЕНИКМИ
КОСМЫ ІѺСИЧА
ѸЧИТЕЛѪ НАРОДНАГѠ
ВЪ
ЊНОТОРКІСТВОВАННѢМЪ ...
ПОЛГОД-ЛѢТНИМЪ Испытъ
ТАНСТѢМЪ Ѹчинци ...
ЊЖДИВІЊЕМЪ Г. ІШАННА КАКАЛИЦЫМ Гра-
ждании и Кѹпца Пештанскагѡ.
ВЪ БѸДИНѢ
Писмены Славано-Сѣрскїѧ Печатни Кралѣ-
скагѡ Есѹчилища.

Насловна страна, стр. [1].

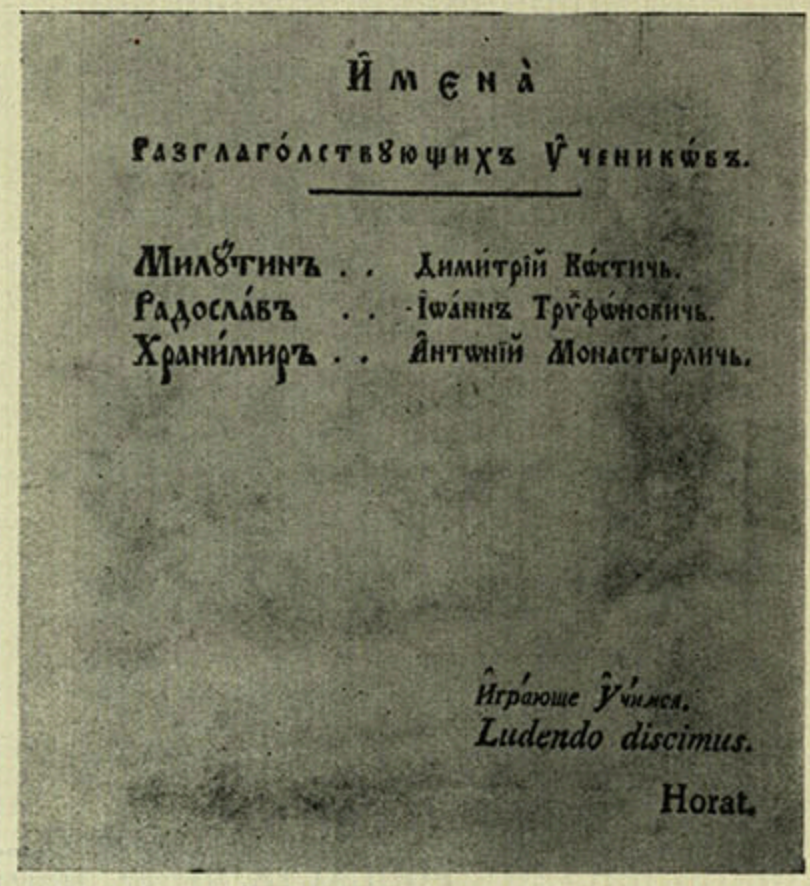
Имена
Разглагѡлствѹющихъ Ѹченикѡвъ.
Милѹтинъ . . Димитрій Кѡстичь.
Радославъ . . Іѡаннъ Трѹфѡновичь.
Храними́ръ . . Антѡній Монастырличь.
Игра́юще ѹ́чимся.
Ludendo discimus.
Horat.

Имена ђака који учествују, стр. [2].

335. КАТАЛОГ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХ И ВАЛАХИЙСКИХ КНИГ ПРИ... ГЛАВНОЈ УНИВЕРСИТЕТС ТИПОГРАФИЈИ В БУДИМЈЕ.
[Будим, шт. универзитета], 1796.

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; загл. украс 1; текст каталога у два ступца, лево славеносрпски црквеном ћирилицом, десно немачки, готицом, између стубаца цена; кустода црквеном ћирилицом испод немачког текста. 211 × 130.

Садржи 52 српске, 12 влашких и 2 словенске књиге. Гравире и географске карте 11.

Први каталог будимске штампарије израђен је по угледу на Каталог Стеф. Новаковића из 1793. Сви доцнији каталози ове штампарије издавани су на исти начин.

СКЗ.

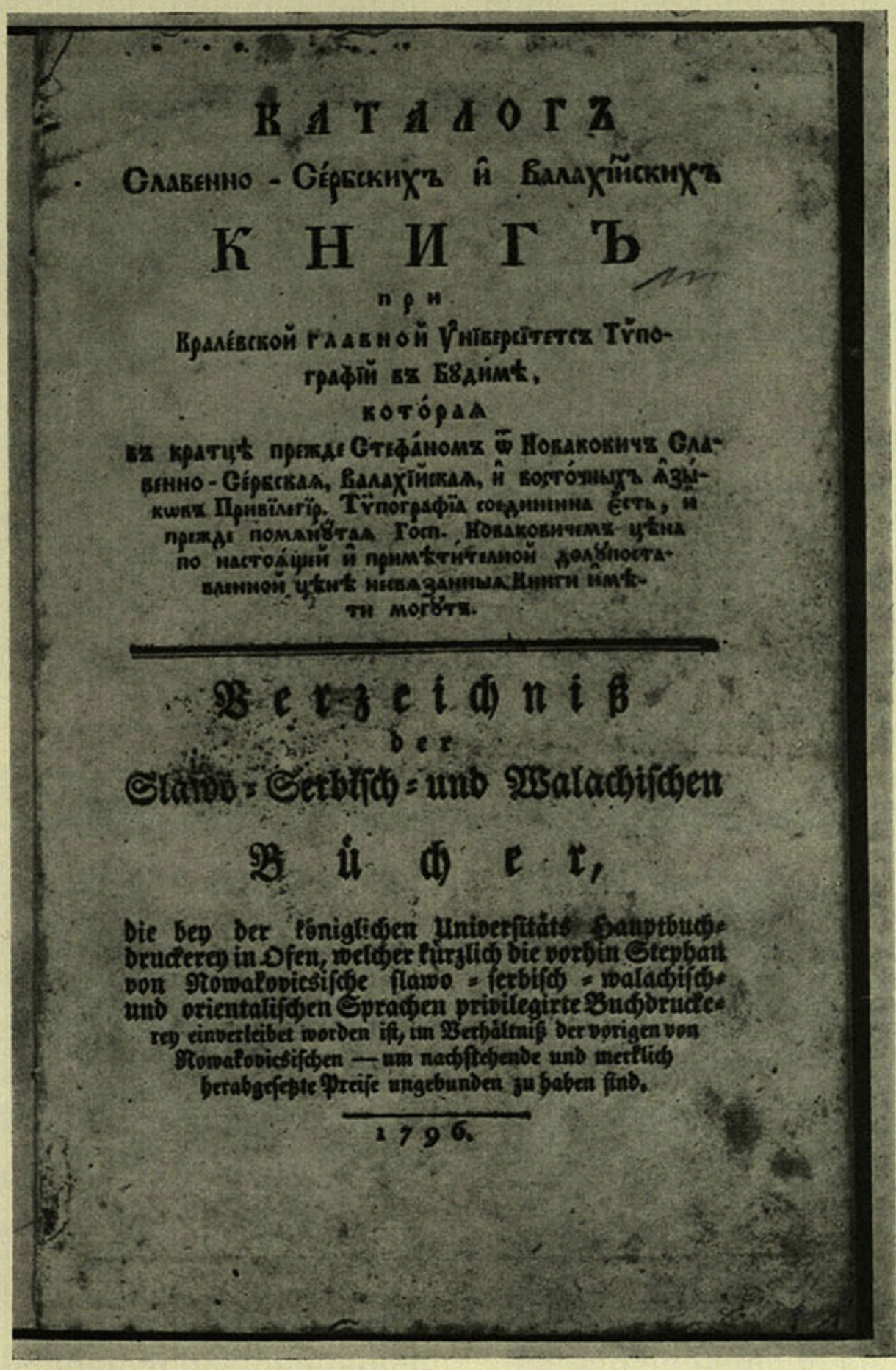

КАТАЛОГЪ
СЛАВЕННО-СЕ́РБСКИХЪ И ВАЛАХІЙСКИХЪ
КНИГЪ
ПРИ
КРАЛЕ́ВСКОЙ ГЛАВНОЙ УНІВЕРСІТЕТСКОЙ ТЎПОГРАФІИ ВЪ БЎДИМѢ,
КОТО́РАЯ
ВЪ КРАТЦѢ ПРЕЖДЕ СТЕФА́НОМЪ Ѳ НОВАКОВИЧЪ СЛАВЕННО-СЕ́РБСКАЯ, ВАЛАХІЙСКАЯ, И ВОСТО́ЧНЫХЪ А҆ЗЫ́КШКЪ ПРИВІЛЕГІР. ТЎПОГРАФІЯ СОЕДИНЕННА ЕСТЬ, И ПРЕЖДЕ ПОМАНЎТАЯ ГОСП. НОВАКОВИЧЕМЪ ЦѢНА ПО НАСТОЯ́ЩЕЙ И ПРИМѢТИТЕЛНОЙ ДОЛЎПОСТАВЛЕННОЙ ЦѢНѢ НЕСВЯЗАННЫЯ КНИГИ ИМѢТИ МОГЎТЪ.

Verzeichniß
der
Slawo-Serbisch- und Walachischen
Bücher,
die bey der königlichen Universitäts Hauptbuchdruckerey in Ofen, welcher kürzlich die vorhin Stephan von Nowakovicsische slawo-serbisch-walachisch- und orientalischen Sprachen privilegirte Buchdruckerey einverleibet worden ist, im Verhältniß der vorigen von Nowakovicsischen — um nachstehende und merklich herabgesetzte Preise ungebunden zu haben sind.

1796.

Насловна страна, стр. [1].

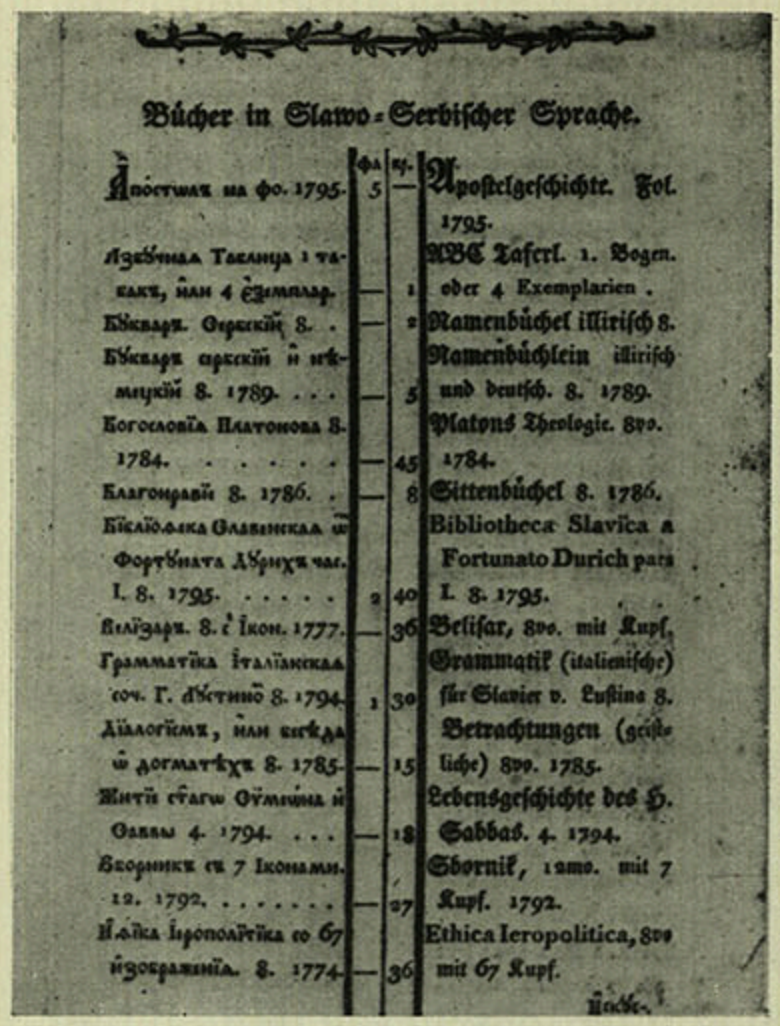

Bücher in Slawo-Serbischer Sprache.

	Фл	Кр.	
Апостолъ на фо. 1795.	5	—	Apostelgeschichte. Fol. 1795.
Азбучная Таблица і такихъ, или 4 Екземпляр.	—	1	ABC Tafeln. 1. Bogen. oder 4 Exemplarien.
Букварь. Сербскій. 8. .	—	2	Namenbüchel illirisch 8.
Букварь сербскій и нѣмецкій 8. 1789. . . .	—	5	Namenbüchlein illirisch und deutsch. 8. 1789.
Богословія Платонова 8. 1784.	—	45	Platons Theologie. 8vo. 1784.
Благонравій 8. 1786. .	—	8	Sittenbüchel 8. 1786.
Библіотека Славянская Фортуната Дурих час. I. 8. 1795.	2	40	Bibliotheca Slavica a Fortunato Durich pars I. 8. 1795.
Бълизарь. 8. с Ікон. 1777.	—	36	Belisar, 8vo. mit Kupf.
Грамматика Італіанская соч. Г. Лустино 8. 1794.	1	30	Grammatik (italienische) für Slavier v. Lustino 8.
Діалогизмъ, или бесѣда о догматѣхъ 8. 1785.	—	15	Betrachtungen (geistliche) 8vo. 1785.
Житіе свѣтаго Оѵмиѵина и Савы 4. 1794. . . .	—	18	Lebensgeschichte des H. Sabbas. 4. 1794.
Зборникъ съ 7 Іконами. 12. 1792.	—	27	Sbornik, 12mo. mit 7 Kupf. 1792.
Ітика Іерополітика со 67 изображеніи. 8. 1774.	—	36	Ethica Ieropolitica, 8vo mit 67 Kupf.

Bücher.

Текст каталога, стр. [3].

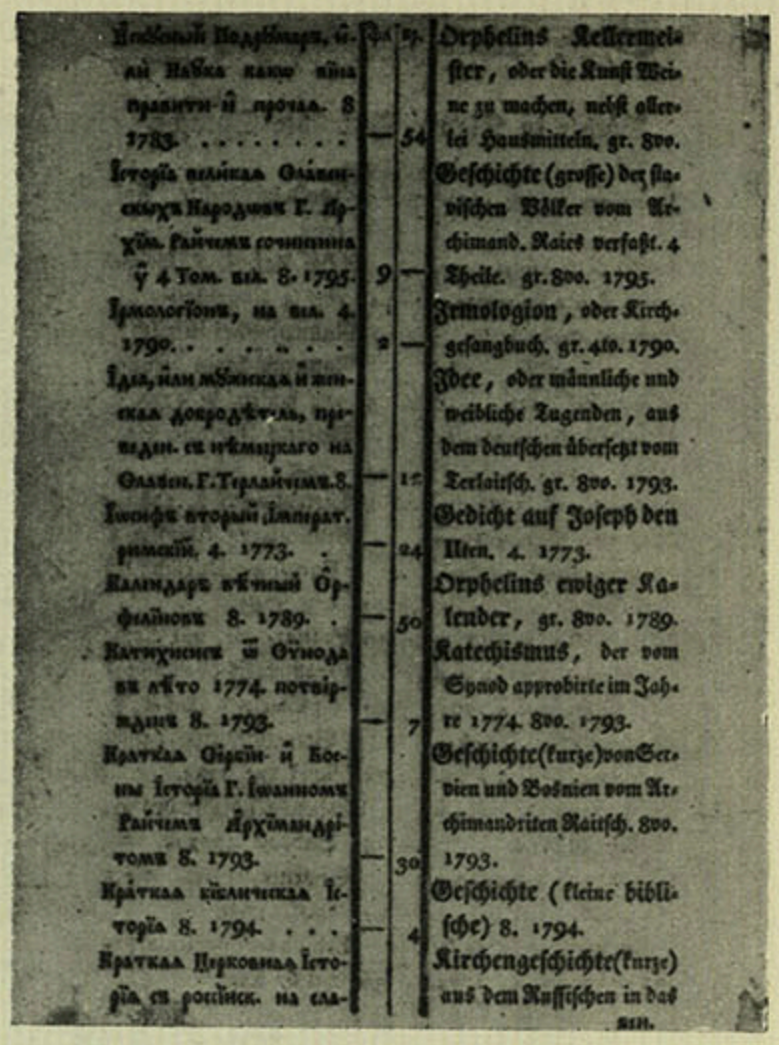

	Фл	Кр.	
Новый Подъячій, или Наука какъ пѣла правити и прочая. 8 1783.	—	54	Orphelins Kellermeister, oder die Kunst Weine zu machen, nebst allerlei Hausmitteln. gr. 8vo.
Исторія великая Славенскихъ Народовъ Г. Арх. Райчича сочиненна ѵ 4 Том. вел. 8. 1795.	9	—	Geschichte (grosse) der slavischen Völker vom Archimand. Raics verfaßt. 4 Theile. gr. 8vo. 1795.
Ірмологіонъ, на вел. 4. 1790.	2	—	Irmologion, oder Kirchgesangbuch. gr. 4to. 1790.
Ідеа, или мѣнская и женская добродѣтель, преведен. съ нѣмецкаго на Славен. Г. Терлайчичемъ. 8.	—	12	Idee, oder männliche und weibliche Tugenden, aus dem deutschen übersetzt vom Terlaitsch. gr. 8vo. 1793.
Іосифъ второй Імператр. римскій. 4. 1773. .	—	24	Gedicht auf Joseph den IIten. 4. 1773.
Календарь вѣчный Орфелинов 8. 1789. .	—	50	Orphelins ewiger Kalender, gr. 8vo. 1789.
Катихисисъ и Сѵнода въ лѣто 1774. потвірдил 8. 1793.	—	7	Katechismus, der vom Synod approbirte im Jahre 1774. 8vo. 1793.
Краткая Сербіи и Босны Исторія Г. Іоанномъ Райчичемъ Архімандритомъ 8. 1793.	—	30	Geschichte (kurze) von Servien und Bosnien vom Archimandriten Raitsch. 8vo. 1793.
Краткая Церковная Исторія 8. 1794. . . .	—	4	Geschichte (kleine bibliſche) 8. 1794.
Краткая Церковная Исторія съ россійск. на сла-			Kirchengeschichte (kurze) aus dem Russischen in das

Текст каталога, стр. [4].

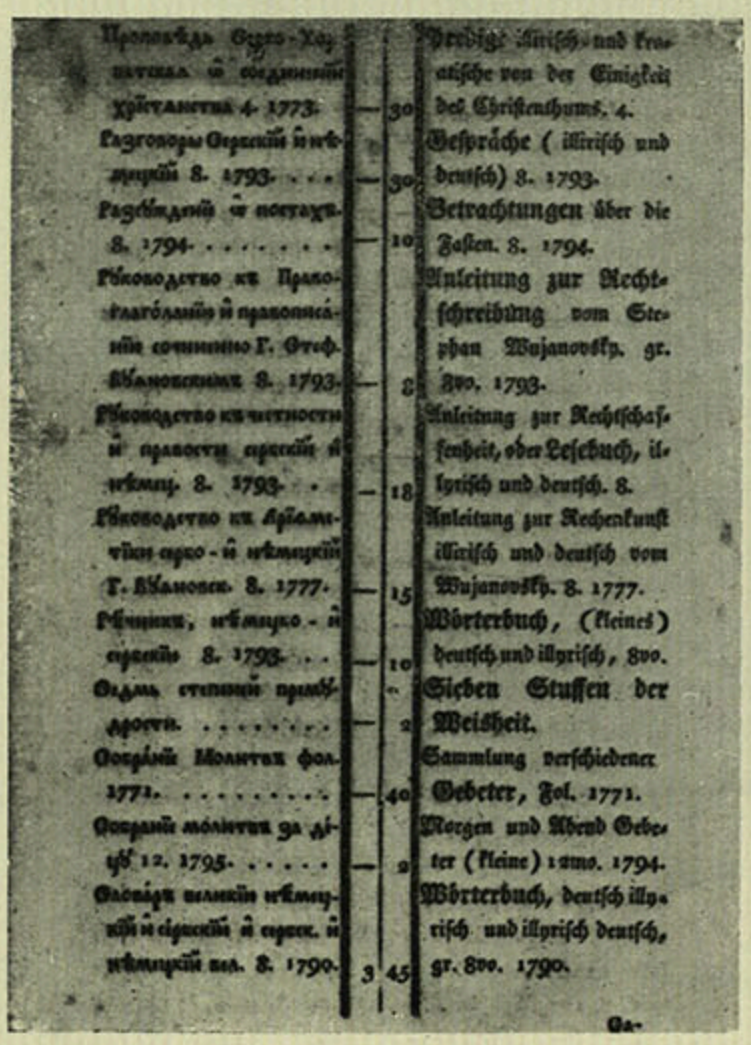

	Фл	Кр.	
Проповѣдь Єдино-Хотитскаа и соединенія Христіанства 4. 1773.	—	30	Predigt illirisch- und kroatische von der Einigkeit des Christenthums. 4.
Разговоры Сербскій и нѣмецкій 8. 1793. . . .	—	30	Gespräche (illirisch und deutsch) 8. 1793.
Разсѣянія и поученія. 8. 1794.	—	10	Betrachtungen über die Zaßen. 8. 1794.
Рѣководство къ Правоглаголанію и правописанію сочиненно Г. Стеф. Бѣлановичемъ 8. 1793.	—	8	Anleitung zur Rechtschreibung vom Stephan Wujanovsky. gr. 8vo. 1793.
Рѣководство къ честности и правости сербскій и нѣмец. 8. 1793. .	—	18	Anleitung zur Rechtschaffenheit, oder Leſebuch, illyrisch und deutsch. 8.
Рѣководство къ Ариѳметикѣ серб- и нѣмецкій Г. Бѣлановк. 8. 1777.	—	15	Anleitung zur Rechenkunst illirisch und deutsch vom Wujanovsky. 8. 1777.
Рѣчникъ, нѣмецко- и сербскій 8. 1793. . .	—	10	Wörterbuch, (kleines) deutsch und illyrisch, 8vo.
Седмь степеней премудрости.	—	2	Sieben Stuffen der Weisheit.
Собраній Молитвъ фол. 1771.	—	40	Sammlung verschiedener Gebeter, Fol. 1771.
Собраній молитви за дѣцѣ 12. 1795.	—	2	Morgen und Abend Gebeter (kleine) 12mo. 1794.
Словарь великій нѣмецкій и сірскій и сербск. и нѣмецкій вел. 8. 1790.	3	45	Wörterbuch, deutsch illyrisch und illyrisch deutsch, gr. 8vo. 1790.

Ga-

Текст каталога, стр. [5].

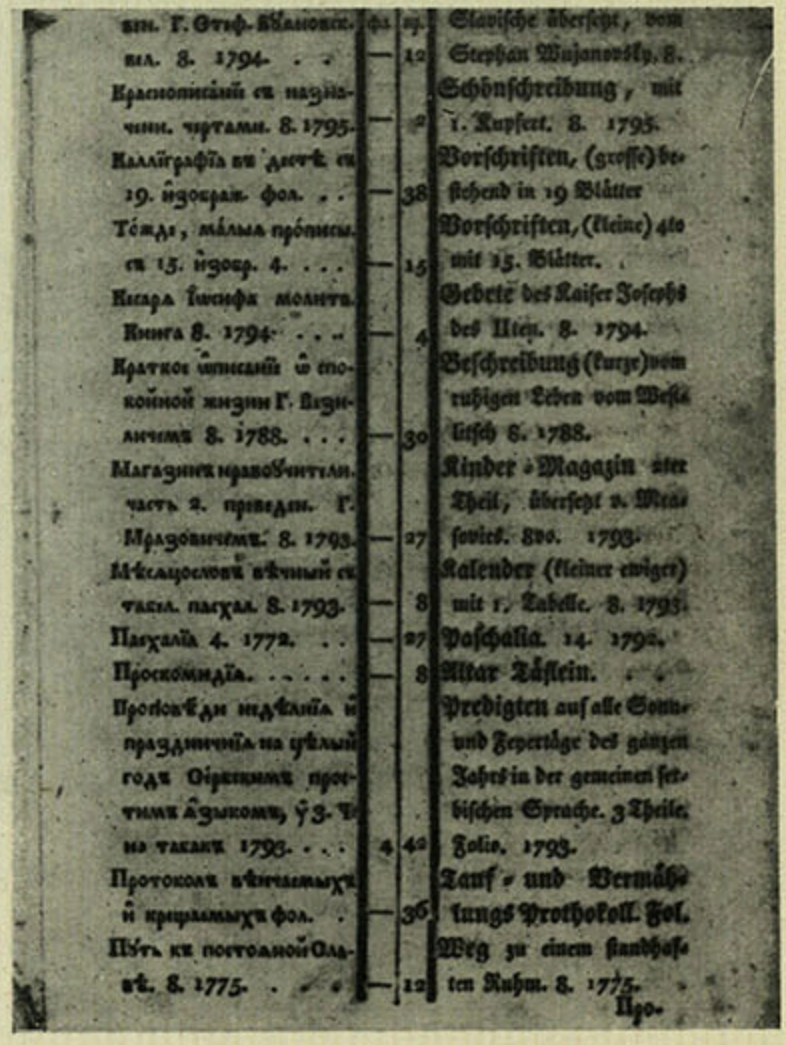

	Фл	Кр.	
ин. Г. Стеф. Бѣлановк. вел. 8. 1794. . .	—	12	Slavische übersetzt, vom Stephan Wujanovsky. 8.
Краснописаній съ назначен. чертами. 8. 1795.	—	9	Schönschreibung, mit 1. Kupfert. 8. 1795.
Каллиграфія въ листъ съ 19. изображ. фол. . .	—	38	Vorschriften, (grosse) bestehend in 19 Blätter
Тетрадь, малыя прописи съ 15. изобр. 4. . . .	—	15	Vorschriften, (kleine) 4to mit 15. Blätter.
Книга Іосифа молитв. Книга 8. 1794. . . .	—	4	Gebete des Kaiser Josephs des IIten. 8. 1794.
Краткое описаній о спокойной жизни Г. Вуцинчичемъ 8. 1788. . . .	—	30	Beschreibung (kurze) vom ruhigen Leben vom Wesselitsch 8. 1788.
Магазинъ нравоучителн. часть 2. преведен. Г. Младовичемъ. 8. 1793.	—	27	Kinder-Magazin 2ter Theil, übersetzt v. Mladovics. 8vo. 1793.
Мѣсяцословъ вѣчный съ таблиц. пасхал. 8. 1793.	—	8	Kalender (kleiner ewiger) mit 1. Tabelle. 8. 1793.
Пасхалія 4. 1772. . .	—	27	Paschalia. 4. 1772.
Проскомидія.	—	8	Altar-Täflein.
Проповѣди недѣлнія и праздничныя на цѣлый годъ Сіркими простими Азыкомъ, ѵ 3. Ч. на такихъ 1793. . . .	4	40	Predigten auf alle Sonn- und Feyertäge des ganzen Jahrs in der gemeinen serbischen Sprache. 3 Theile. Folio. 1793.
Протоколъ вѣнчальныхъ и крещаемыхъ фол. .	—	36	Tauf- und Vermählungs Protokoll. Fol.
Путь къ постоянной Славѣ. 8. 1775. . . .	—	12	Weg zu einem standhaften Ruhm. 8. 1775.

Про-

Текст каталога, стр. [6].

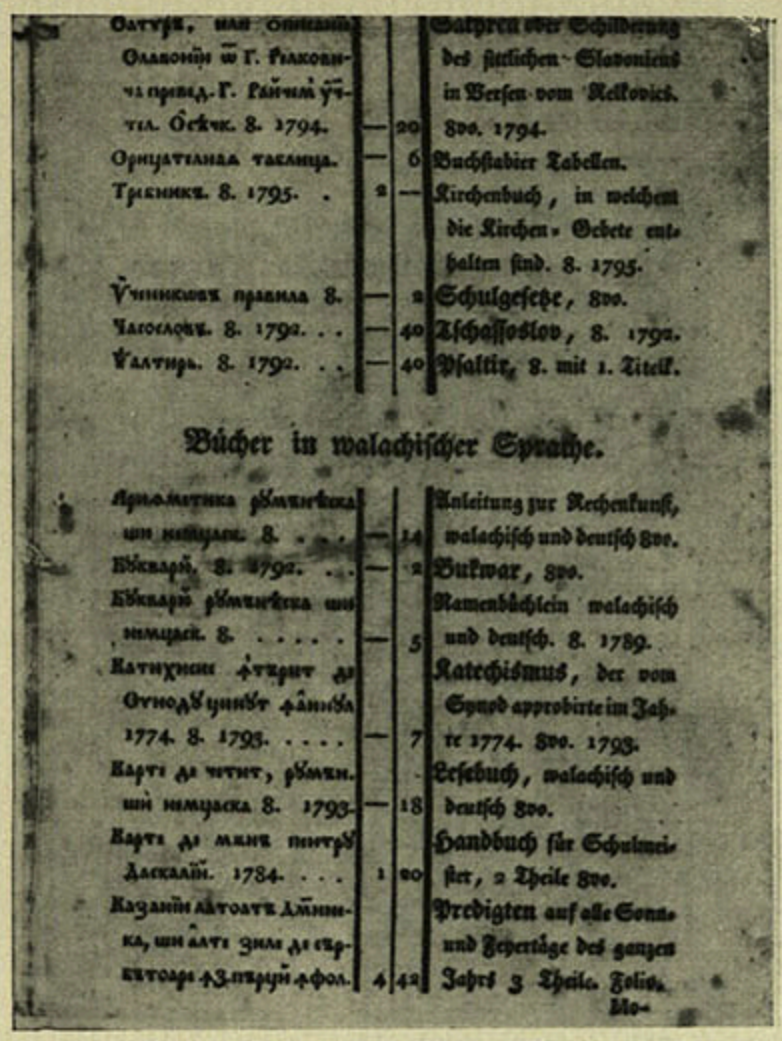

Сатура, или описание Славонiи w Г. Relkovichi преведь Г. Rаичемъ ўчитель Осѣчк. 8. 1794. — 20 Satyra vor Schilderung des sittlichen Slavoniens in Versen vom Relkovich. 8vo. 1794.
Орнiателнда таблица. — 6 Buchstabier Tabellen.
Трiеникъ. 8. 1795. 2 — Kirchenbuch, in welchem die Kirchen-Gebete enthalten sind. 8. 1795.
Ўченическiя правила 8. — 2 Schulgesetze, 8vo.
Часословъ. 8. 1792. . . — 40 Tschassoslov, 8. 1792.
Ѱалтирь. 8. 1792. . . — 40 Psaltir, 8. mit 1. Titelk.

Bücher in walachischer Sprache.

Аримѣтика рѹмънѣска шi нѣмцаск. 8. . . . — 14 Anleitung zur Rechenkunst, walachisch und deutsch 8vo.
Бѹкварiй. 8. 1792. . . — 2 Bukwar, 8vo.
Бѹкварiй рѹмънѣска шi нѣмцаск. 8. . . . . — 5 Namenbüchlein walachisch und deutsch. 8. 1789.
Катихизисъ фѣкѹт де Сѵнодѹ ѵнивѹ фанарѹ 1774. 8. 1793. . . . . — 7 Katechismus, der vom Synod approbirte im Jahre 1774. 8vo. 1793.
Карцi де четит, рѹмън. шi нѣмцаск 8. 1793. — 18 Lesebuch, walachisch und deutsch 8vo.
Карцi де мънѣ пентрѹ Дасколiй. 1784. . . . 1 20 Handbuch für Schulmeister, 2 Theile 8vo.
Казанiй алтоатѣ дѹмънека, шi алтѣ зиле де сърбѣтоаре пе тримѹ фол. 4 42 Predigten auf alle Sonn- und Feyertäge des ganzen Jahrs 3 Theile. Folio.

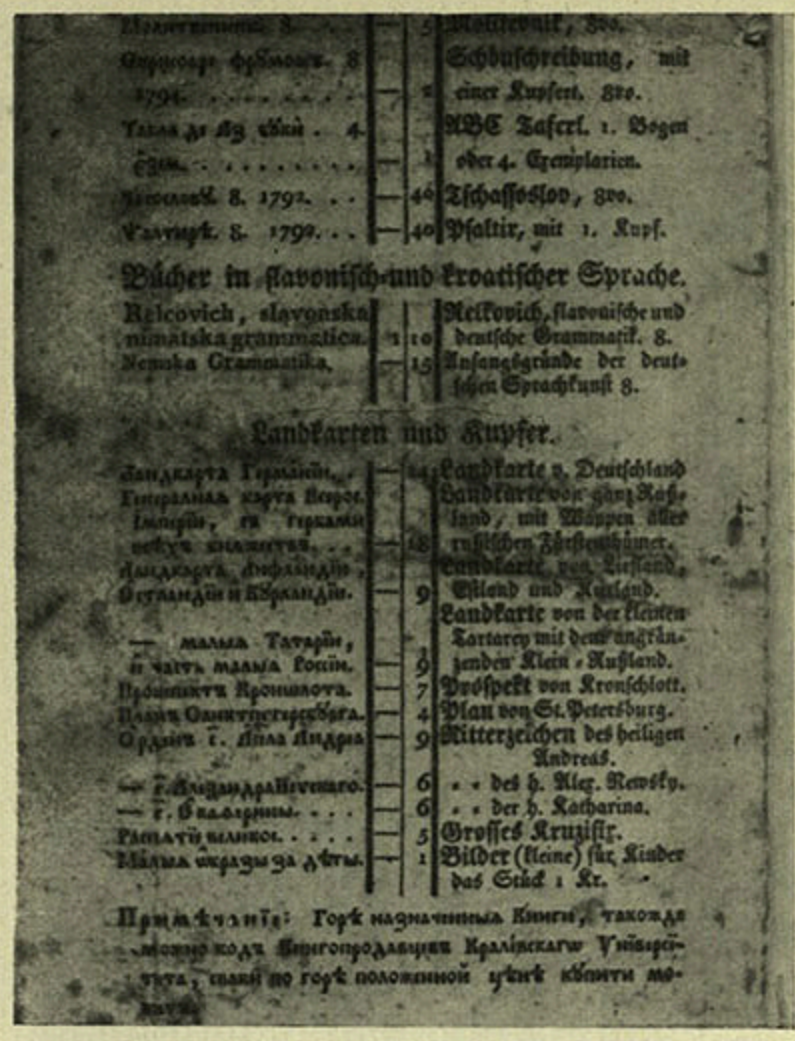

Schuldschreibung, mit einer Kupfert. 8vo.
ABC Tafert. 1. Bogen oder 4. Exemplarien.
Tschassoslov, 8vo.
Psaltir, mit 1. Kupf.

Bücher in slavonisch- und kroatischer Sprache.

Relcovich, slavonska nimatska grammatica. 1 10 Relkovich, slavonische und deutsche Grammatik. 8.
Nemska Gramatika. — 15 Anfangsgründe der deutschen Sprachkunst 8.

Landkarten und Kupfer.

Landkarte v. Deutschland
Landkarte von ganz Rußland, mit Wappen aller russischen Zärstenthümer.
Landkarte von Liefland, Eßland und Kurland.
Landkarte von der kleinen Tartarey mit dem angränzenden Klein-Rußland.
Prospekt von Kronschlott.
Plan von St. Petersburg.
Ritterzeichen des heiligen Andreas.
. . des h. Alex. Newsky.
. . der h. Katharina.
Grosses Kruzifix.
Bilder (kleine) für Kinder das Stück 1 Kr.

Примѣчанiе: Горѣ назначенныя книги, такожде можно коди Бригопродавцiи Краiлiскаго Ўнiверситета, свакi по горѣ положенной цѣнѣ купити могѹт.

Текст каталога, стр. [7]. *Текст каталога, стр. [8].*

336. МЈЕСЈАЦОСЛОВ НА ЉЕТО... 1796. Къ Бѹдинѣ, Писмены... Ксевчилица. [1796].

Стр. [28], дуерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — C, C_2), на крају сигнатура D и 1 л. несигниран; виньета на стр. [1], насловна страна са украсним оквиром; кустода на стр. [24]. 212 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

На стр. [3]; Предувѣдомленiе.

Универзитетска библиотека, Будимпешта.

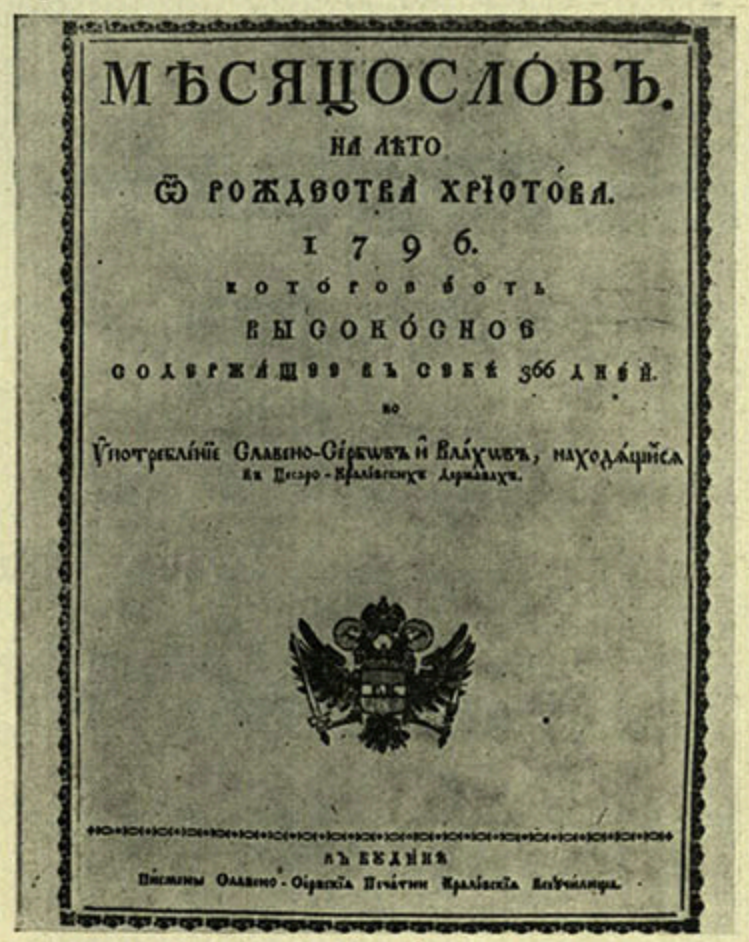

Насловна страна, стр. [1]. →

337. СМИД, Христијан Самуел: **ИСТОРІЧЕСКОЕ РАЗМОТРЕНІЕ ВОПРОСА ЕСТЪ ЛИ ХРИСТІАНСТВО ВЪ БОХЕМІЙ И МОРАВІЙ ЧРЕЗЪ МЕТОДІЯ ПО УЧЕНІЮ ГРЕЧЕСКІЯ ИЛИ ЛАТІНСКІЯ ЦЕРКВЕ ВВЕДЕНО?**

[Прев. Петар Петровић]. Въ Будимѣ, при Кралевскомъ Универсїтетѣ, 1796.

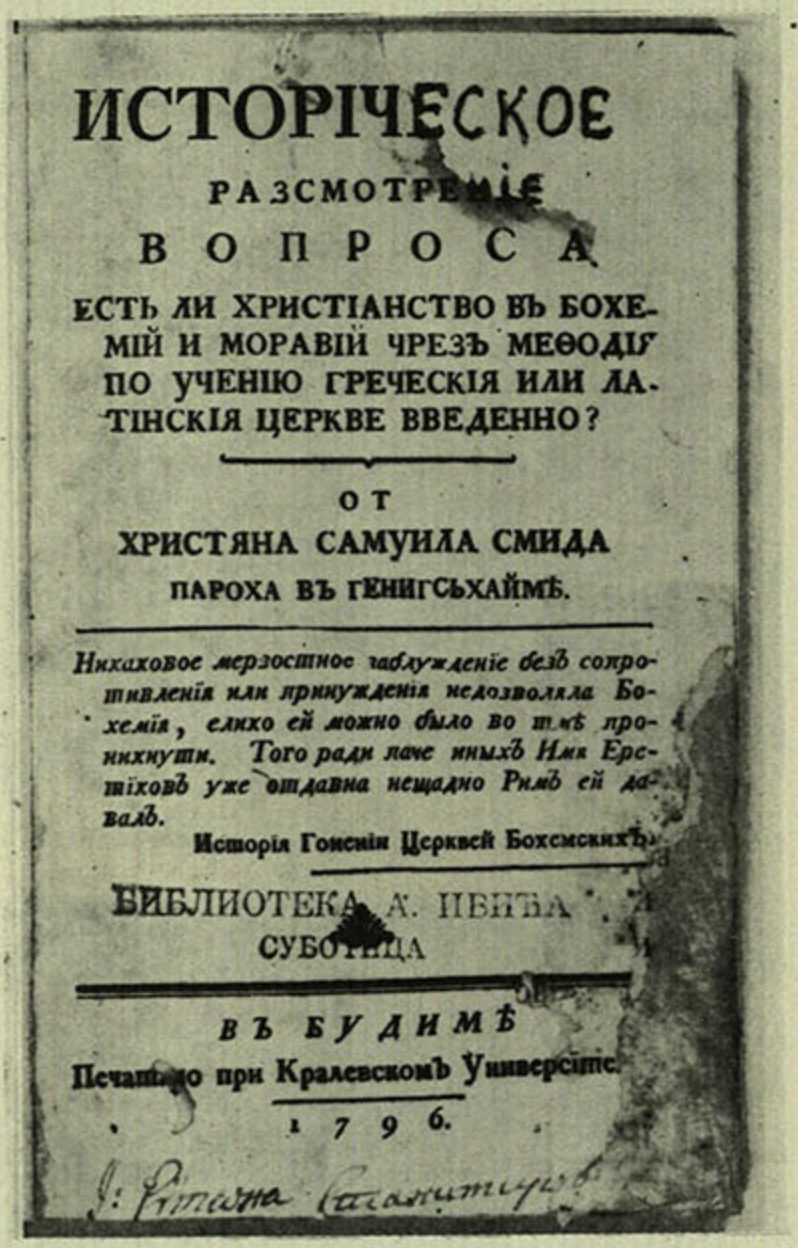

ИСТОРІЧЕСКОЕ
РАЗСМОТРЕНІЕ
ВОПРОСА
ЕСТЬ ЛИ ХРИСТІАНСТВО ВЪ БОХЕМІЙ И МОРАВІЙ ЧРЕЗЪ МЕѲОДІЯ ПО УЧЕНІЮ ГРЕЧЕСКІЯ ИЛИ ЛАТІНСКІЯ ЦЕРКВЕ ВВЕДЕННО?
ОТ
ХРИСТЯНА САМУИЛА СМИДА
ПАРОХА ВЪ ГЕНИГСЬХАЙМѢ.
Никаковое мерзостное заблужденіе безъ сопротивленія или принужденія недозволяла Бохемія, елико ей можно было во тмѣ проникнути. Того ради паче инымъ Имя Ерстіховъ уже отдавна нещадно Римъ ей давалъ.
Исторія Гонснія Церквей Бохемскихъ.
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА
СУБОТИЦА
ВЪ БУДИМѢ
Печатано при Кралевскомъ Универсїтс.
1796.

←*Насловна страна, стр. [1].*

Стр. VIII + 110, пагинација римска и арапска; кватерниони, први табак без сигнатуре, од другог латинска сигнатура, а за други л. и арапски број (B, B_2, последњи G, G_2), на крају 3 л. са сигнатуром H; завр. украса 2, виньете на стр. 1, 36; кустода. 158 × 97.

Текст грађанском ћирилицом.

Преводиоца Петра Петровића, епископа темишварског, навели су Л. Мушицки (потпуније) и Шафарик (само име и презиме).

Стр. II: УВѢДОМЛЕНІЕ: Книжица есть сія писанна на языцѣ Нѣмецкомъ Христїяномъ Самуиломъ Шмидъ Парохомъ Евангелскаго Исповѣданїя въ Кенигсхаймѣ, а Напечатана въ Лайпцигѣ 1789, года. Аще она нынѣ от Читателей на Славенскомъ языцѣ одобренна будетъ, то всемъ единственное удовольствїе обрящетъ. Преводчикъ.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 697. — *Новаковић*, 168.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

338. ФРАНЦ II: **[УРЕДБА О БАНКОЦЕДУЉАМА]**. [Будим, шт. универзитета], 1796.

Стр. [8], л. 1 и 3 са латинском сигнатуром (A, B); кустода. Брош. 350 × 205.

Текст црквеном ћирилицом.

БМС.

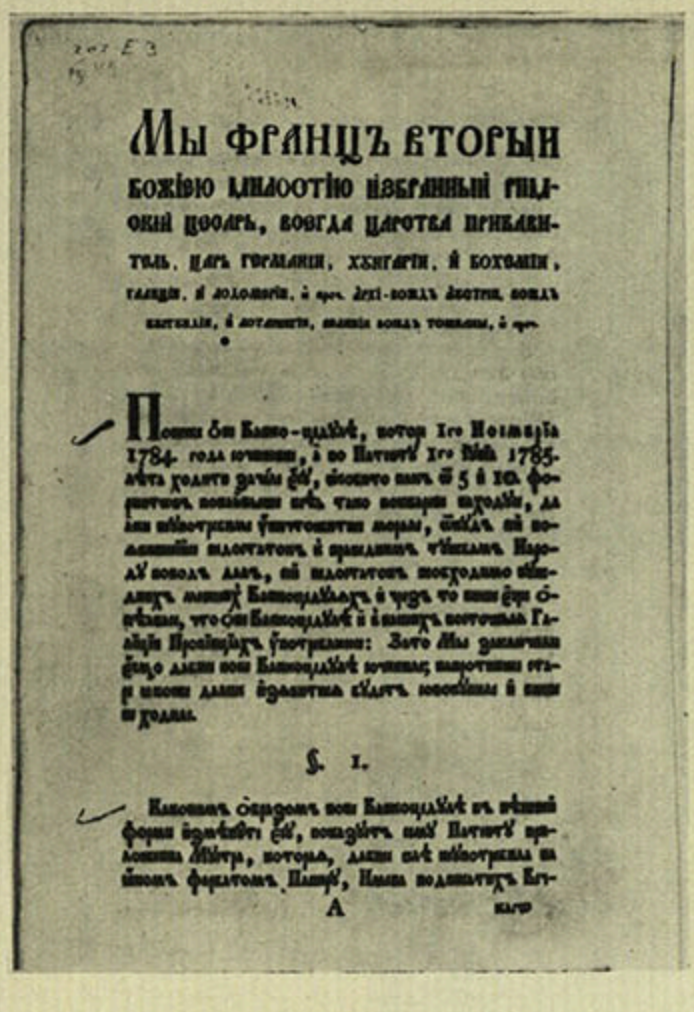

Мы Францъ Вторыи
Божіею Милостію Избранный Римскій Цесарь, вовгда Цароѣя Приснитель, Царь Германіи, Хунгаріи, и Боземіи, Галиціи, и Лодомиріи, и проч. Архі-Воевода Австріи, Воевода Бургундіи, и Лотаринги, Маркиз Воевода Моравіи, и проч.

Понеже Отъ Благо-честіе, которое Его Величества 1784. года почтено, и во Патенте Его Вид. 1785. лѣта годите дачи ѣй, обсяжно пиш. 5 и 10. фолиантов повышени въ чино вонкрои школи, да ими пѣвотрены ученителие моры, ѣйкъ ей волнейши надлежатов в правилних чтениих Народу воводъ дать, ей надлежатов похождено обиданих мнѣи Благочестивих в чуж то ими ѣди сѣдѣния, что Отъ Благочестіе в вашихъ потомъ Галиціи Провінціяхъ употребляни: Зато Мы дозволяем ѣдно дабы вои Благочестіе почитав; напротивъ отъ вои дабы ѣдавитва сѣдѣтъ новосѣяны в наши подданих.

§. 1.

Благочест Отъ вои Благочестіе въ нѣмецкой форми ѣдаѣвѣтъ ѣй, понеже имъ Патентъ предложена Мѣтра, которая, дабы сѣ пѣвотрила на ѣвомъ фундатомъ Пашу, Имена подданихъ Его

A кано

Наслов уредбе, стр [1].

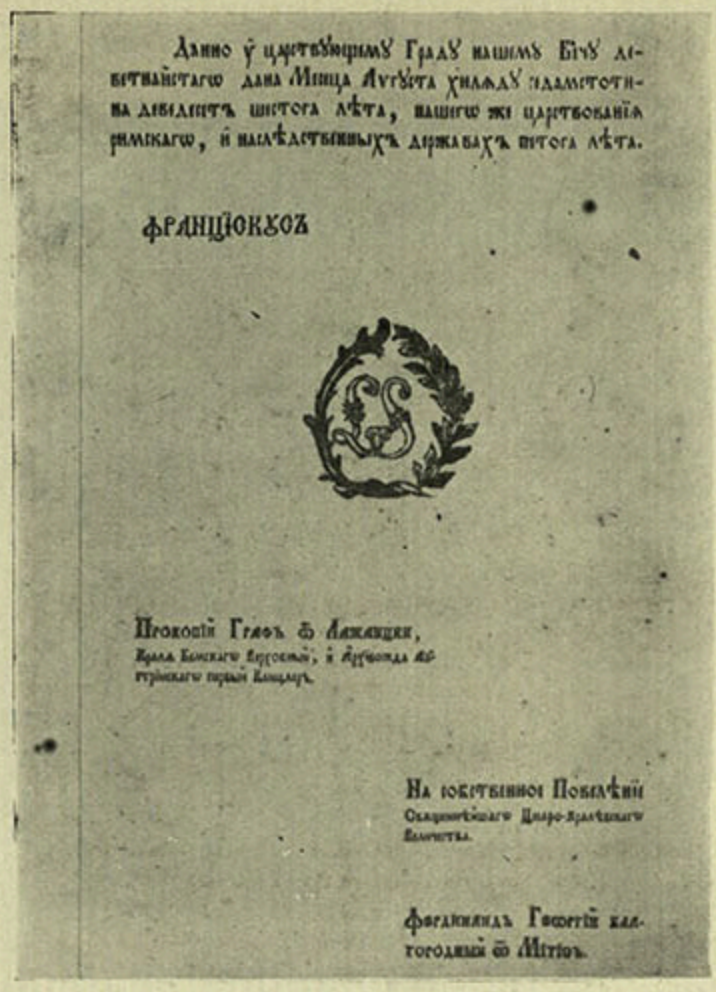

Данно у царствующемъ Градѣ нашемъ Бечу девятнайстаго дана Мѣсца Августа хиляду седамстотина двадесетъ шестога лѣта, нашегю же царствованія римскаго, и наслѣдственныхъ державахъ пятога лѣта.

Францюскоѣ

Прокопій Графъ Ѳ Лажанскій,
Краля Богемскаго Тагостный, и Архивода Австрійскаго первый Канцлеръ.

На повелѣніе Повлѣчій
Складателскаго Цесарскаго Величества.

Фердинандъ Готлиб калтогородскій Ѳ Митіусъ.

Потврда уредбе, стр. [8].

1797

339. [ЛЕВШИН, Платон]: **Священна Исторія ради малолѣтне дечице.** Преведенна [Јованом Рајићем]. Къ Будимѣ, при Кралевскомъ Университетѣ, 1797.

Стр. 39, пагинација арапска, 2 кватерниона са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, $B-B_2$), на крају дуернион ($C-C_2$); загл. украс 1; кустода. 177 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1793. — II издање. — Повремено излазило све до половине XIX века.

Овде је I издање прештампано дословно; једино је изостављена Рајићева посвета Јовану Новаковићу.

Писца је утврдио Д. Руварац.

Цена: кр. 4 (назначено на насловној страни).

Лит.: *Шафарик*, 988. — *Новаковић*, 170. — *Д. Руварац*, Архимандрит Јован Рајић 1726—1801. Ср. Карловци, 1901, 80.

БГМ.

Насловна страна, стр. [1]. →

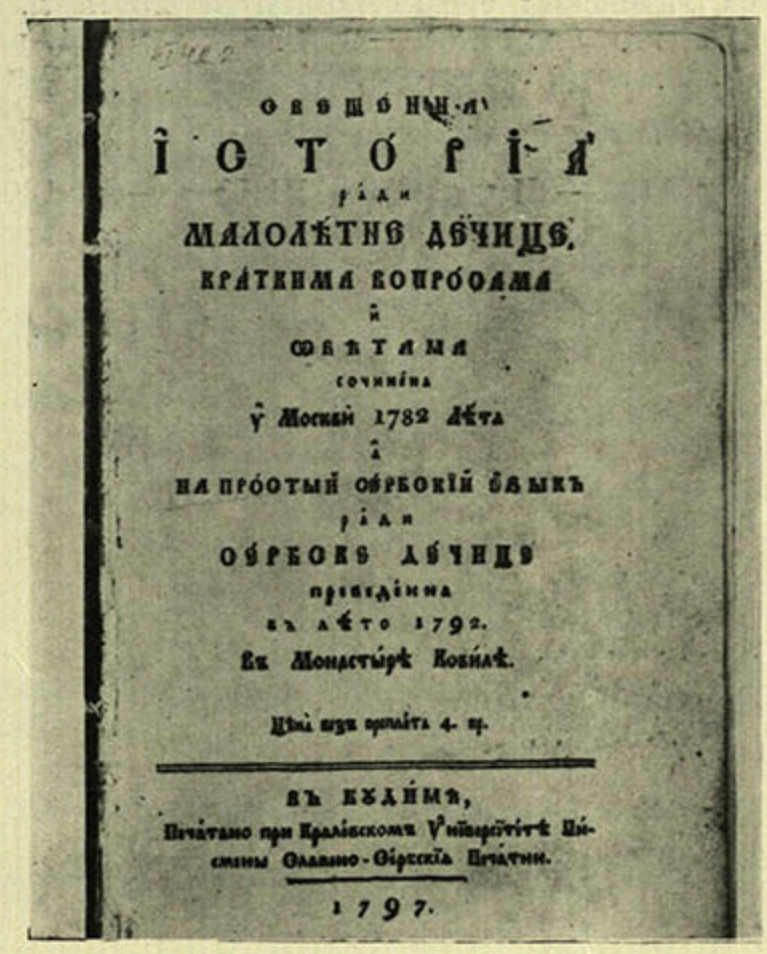

Священна
Исторія
ради
Малолѣтне дѣчице,
Краткими вопросами
и
Отвѣтами
сочиненна
Въ Москвѣ 1782 лѣта
и
На простый обрѣзкій языкъ
ради
Обрѣзкихъ дѣчицъ
переведенна
въ лѣто 1792.
Къ Монастырѣ Ковилѣ.

Цѣна безъ пересылки 4. кр.

Въ Будимѣ,
Печатано при Кралевскомъ Университетѣ Писмены Славяно-Ѳирскія Печатни.

1797.

340. МЈЕСАЦСОЛОВ НА ЉЕТО... 1797. Къ Бꙋдимѣ, при Кралевскомъ Ꙋнїверсїтетѣ, [1797].

МѢСѦЦОСЛО́ВЪ.
НА ЛѢТО
Ѿ РОЖДЕСТВА ХРЇОТО́ВА.
1 7 9 7.
КОТО́РОЕ БОТЪ
ПРО́СТОЕ
СОДЕРЖА́ЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 365 ДНЇЙ.
ВО
Ꙋпотребле́нїе Славено-Се́рбовъ и Вла́ховъ, находя́щихся
въ Цесаро-Кралевскихъ Державахъ.
ВЪ БУДИМѢ
Печатано при Кралевскомъ Ꙋнїверсїтетѣ Пїсмены Славено-Сербскїя Печатни.

Стр. [28], дуерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2 — C, C_2); кустода на стр. 22; виньета на стр. [1]; насловна страна са украсним оквиром. 212 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

Универзитетска библиотека, Будимпешта.

← *Насловна страна, стр. [1].*

341. [МРАЗОВИЋ, Аврам]: РЧКОВОДСТВО КЪ СЛАВЕНСКОМЧ ПРАВОЧТЕНІЮ И ПРАВОПИСАНІЮ. Къ Бꙋдимѣ, при Кралевскомъ Ꙋнїверсїтетѣ, 1797.

РЧКОВО́ДСТВО
КЪ
СЛАВЕ́НСКОМЧ
ПРАВОЧТЕ́НІЮ
И
ПРАВОПИСА́НІЮ
БО
Ꙋпотребле́нїе Славено-се́рбскихъ Наро́дныхъ
Ꙋчи́лищъ.
Цѣна кнїгѣ приплїта 6. кр
ВЪ БЧДИМѢ,
Печа́тано при Кралѣвскомъ Ꙋнїверсїтетѣ
пїсмены Славено-се́рбскїя Печа́тны 1797.
6145...

Насловна страна, стр. [1]. →

342. ПРОКИМЕНИ ВО ВСЈУ СЕДМИЦУ. Къ Бꙋдимѣ, при Кралевскомъ Ꙋнїверсїтетѣ, 1797.

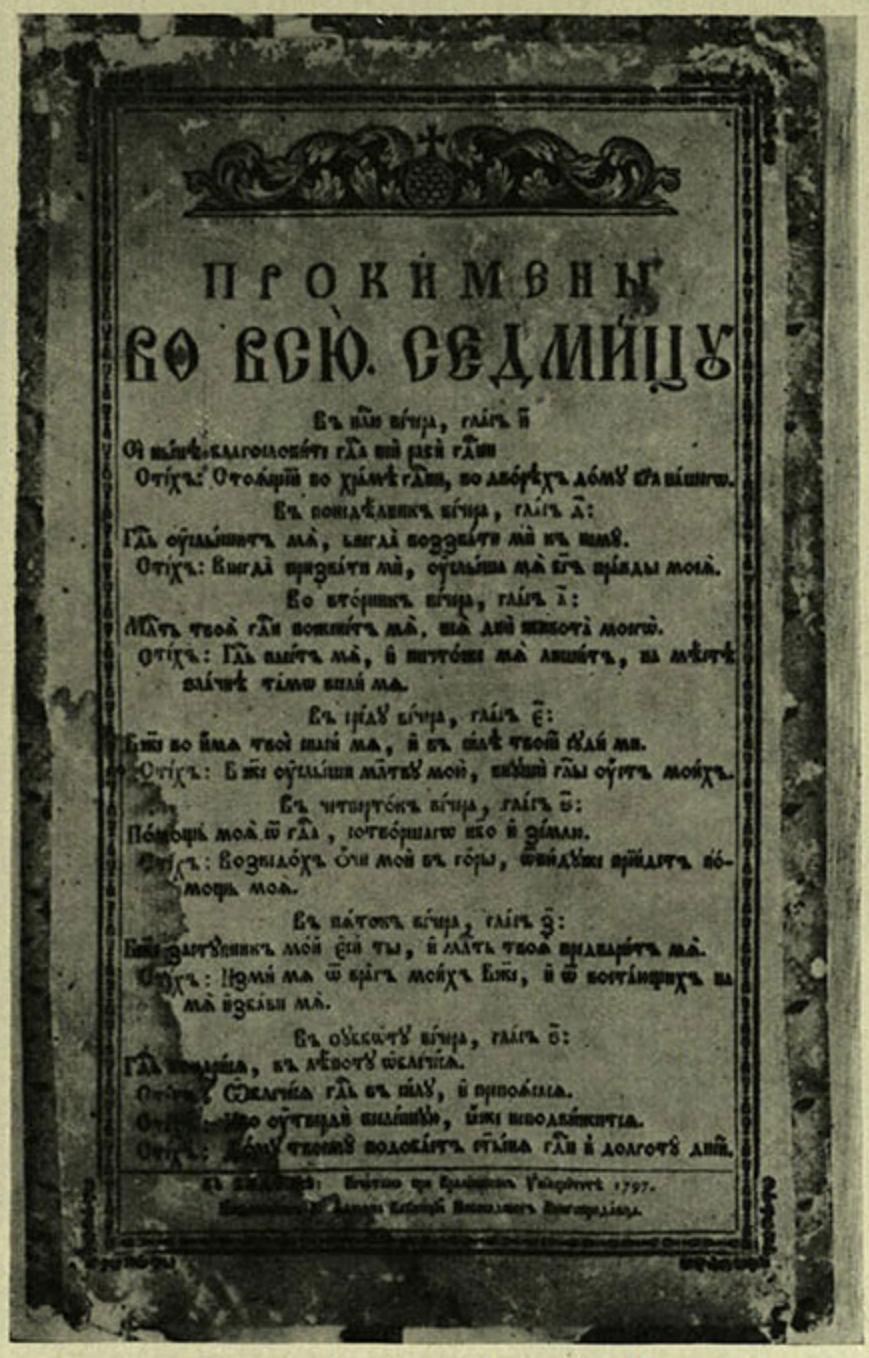

ПРОКИМЕНЫ
ВО ВСЮ СЕДМИЦУ

Въ пн҃ь вчра, глсъ ꙗ
Ѡ ѥ҆ликѣ кадгоꙋслоꙁи҃тї гдⷭ҇и ѥ҆сй гдⷭ҇и
Отїхъ: Отолꙋсѣ во хра҃мѣ гдⷭ҇нѣ, во двор҃ѣхъ дмꙋ бг҃а нашегѡ.

Въ понед҃ѣлникъ вчра, глсъ а҃:
Гдⷭ҇ь ꙋслы҃шитъ мѧ, когдⷣа воззовꙋ къ немꙋ.
Отїхъ: Когдⷣа призовꙋ мѧ, ꙋслы҃шитъ мѧ бг҃ъ правды моеѧ.

Во вторникъ вчра, глсъ а҃:
Ѡ҆ч҃ъ твоⷯ гдⷭ҇и поможи҃тъ мѧ, ꙗко дн҃ь немощи моеѧ.
Отїхъ: Гдⷭ҇ь ѥ҆ликъ мѧ, и кто҃ ѥ҆сть мѧ ѹ҆ничи҃тъ, ꙗко мнѣ҃тъ ѥ҆ликѣ тѣмъ ѥ҆сй мѧ.

Въ срⷣу вчра, глсъ ѕ҃:
Бж҃е во и҃мѧ твое҆ спсй мѧ, и въ силѣ твоеи҃ сꙋдй мѧ.
Отїхъ: Бж҃е ꙋслы҃ши мл҃твꙋ мою҆, внꙋши гл҃ы ꙋстъ моихъ.

Въ четвр҃токъ вчра, глсъ е҃:
Помощь моѧ ѿ гдⷭ҇а, сотвор҃шагѡ нбо и зе҆мл҃ю.
Отїхъ: Возвидо́хъ ѻ҆чи мои҆ въ горы҃, ѿкꙋдꙋ҆ прїидетъ помощь моѧ.

Въ пѧтокъ вчра, глсъ ѕ҃:
Бж҃е заст҃ѹпникъ мои҆ ѥ҆сй ты҃, и слвы҃ твоѧ прїидетъ мѧ.
Отїхъ: Изми мѧ ѿ врагъ моихъ Бж҃е, и ѿ востающихъ на мѧ ѹ҆зкаи҃ мѧ.

Въ ѹ҆ссꙋ вчра, глсъ ѳ҃:
Гдⷭ҇ь воцарисѧ, въ лѣпотꙋ ѡ҆блчесѧ.
Отїхъ: ѡ҆блчисѧ гдⷭ҇ь въ силꙋ, и препоꙗсѧ.
Отїхъ: Свидѣ҃нїа твоѧ вѣрнаѧ, ѻ҆ дмꙋ твоемъ подоба҃тъ ст҃ыня гдⷭ҇и и҃ долготꙋ дн҃ей.

Цена: кр. 7 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Каталогъ [...] книгъ которыя находятся у Г. Даміана Каулицій. Въ Будимѣ, 1804. 39.

БГМ. — Српска православна црква у Ср. Каменици.

Наслов и текст, стр. [1].

Л. [1], текст на једној страни, са украсним оквиром; виньета; у тексту употребљен киновар. 365 × 216.

Текст црквеном ћирилицом.

343. [РАЈИЋ, Јован]: КАТИХИСЇСЪ МАЛЫЙ. Къ Бꙋдимѣ, Къ Ꙋнїверсїт. Пештанскагѡ Типографїи, 1797.

Стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, на крају d_1, d_2); виньета на стр. 3; кустода. 190 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1776. — II 1784. — III 1785. — IV 1792. — V 1793. — VI издање, и даље.

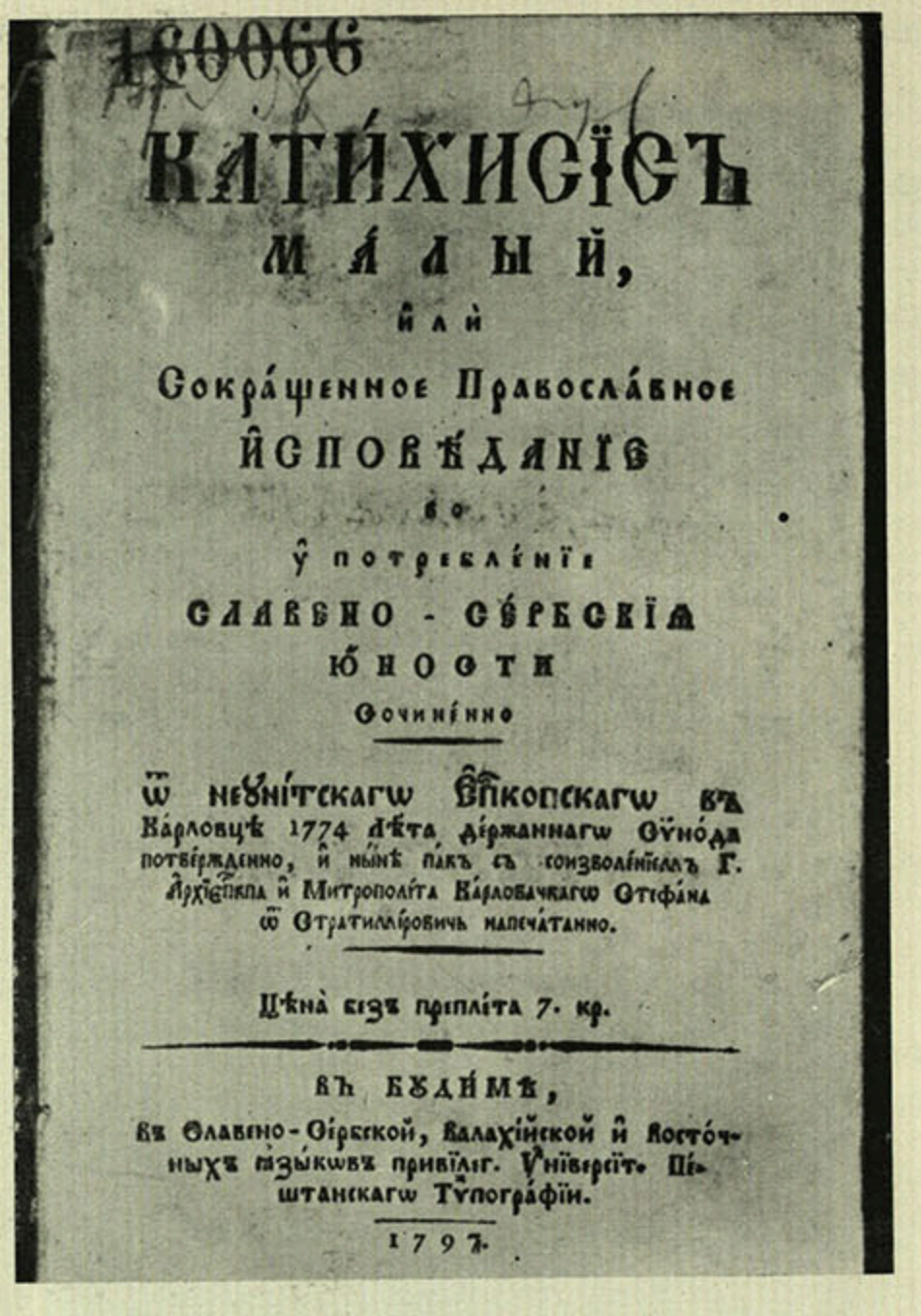
180066

КАТИХИСІСЪ
МАЛЫЙ,
ИЛИ
Сокращенное Православное
ИСПОВѢДАНІЕ
ВО
Ю ПОТРЕБЛЕНІЕ
СЛАВЕНО - СЕРБСКІЯ
ЮНОСТИ
Сочиненно
Ѡ НЕВНІТСКАГѠ ЕПІСКОПСКАГѠ ВЪ
Карловцѣ 1774 лѣта дѣржаннагѡ Сѵнода
потвержденно, и нынѣ пакъ съ конзволенїемъ Г.
Архіепіскпа и Митрополіта Карловачкагѡ Стіфана
Ѡ Стратимировичь напечатанно.
Цѣна сезъ прiплiта 7. кр.
ВЪ БѲДИМѢ,
Въ Славено-Сербской, Валахійской и Востоѡ-
ныхъ языкѡвъ привiлег. Ѵнiверсiт. Пе-
штанскагѡ Тѵпографiи.
1797.

Насловна страна, стр. [1].

Цена: кр. 7 (означено на насловној страни).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 923. — *Новаковић*, 171. — *Ундольский*, 3089.

СКЗ.

1798

344. АКАТИСТ ПРЕЧИСТОМУ И ЖИВОТВОРЈАШЧЕМУ ГРОБУ ГОСПОДЊУ.

Ѣъ Бѳдимѣ, писмени Кралев. Ксеучилища Пештанскагѡ, 1798.

Стр. 43, пагинација арапска, 2 кватерниона са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A — B, B_2), на крају тернион (C — C_2); виньете на стр. 1, 3; кустода. 183 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

С. Новаковић је забележио ову књигу и у 1758 години, да је штампана у Будиму у штампарији пештанског универзитета и

иждивенијем Хаци Павла Стојановића, исто као и 1798. Доцније се осврнуо на то: „У нашој „Српској Библиографији“ забележено је, истина, штампање једног Акатиста под 1758 у Будиму, али је тај појав усамљен и необјашњен. Ми се за сад немамо кад о њему бавити.“ Ово би могао да бде исти случај као и са Рајићевим Прибавленијем, од кога налазимо примерке са погрешном годином 1785 уместо 1795. Тако је могло бити прво отштампаних примерака Акатиста са погрешном годином 1758 уместо 1798, и један такав дошао је у руке С. Новаковићу док исправан примерак није видео и наводи га по Шафарику.

Цена: кр. 15 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 907. — *Новаковић*, 172 и 10. — *С. Новаковић*, Српска књига, њени продавци и читаоци у XIX веку. Београд, 1900, 37.

БМС. — БГМ.

АКАѲІСТЪ
ПРЧ҃ІСТОМЪ І ЖИВОТВОРЯ҆ЩЕМЪ
ГРО́БУ ГД҃НЮ,
І
ВОСКРЕСЕ́НІЮ
ХРІСТА́ БО́ГА НА́ШЕГО.
Нждивѣніемъ Г. Хаџи Павла Стоановича житела и
Купца Балканскаго кнѣз Пачина въ Белиѣ.
ВЪ БУДИМѢ,
Писменим Краљев. Всеучилища Пештанскаго дрꙋк.

Насловна страна, стр. [1].→

345. БУКВАР. Къ Будимѣ, при Кралевском Универсїтетѣ, 1798.

Стр. 32, пагинација ћирилска црквеним словима, 2 кватерниона, први без сигнатуре, други са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2); насловна страна са украсним оквиром; кустода. 191 × 112.

Текст црквеном ћирилицом.

Цена: кр. 2 (означено на насловној страни).

По садржају истоветан са букварима из 1792 и 1793.

Лит.: *Ундольский*, 3113. — *Шафарик*, 297. — *Новаковић*, 173.

СКЗ.

БУКВА́РЬ
ТЯХЪ
СЛАВЕНО-СЕ́РБСКІѪ ЮНОСТИ
ВЪ
ХУНГА́РСКОМЪ
КРАЛЇВСТВѢ, І ПРИСОПОКЛАДНЫХЪ ѢМЪ ПРОВІНЦІЯХЪ.
Съ дозволе́ніемъ правителствꙋющихъ
цркъ.
Цѣна безъ преплета е́сть 2. кр.
ВЪ БУ́ДИНѢ ГРАДѢ,
Печатано при Краљевском Универсїтетѣ
писмены Славено-Сербскіа печатни.
1798.

Насловна страна, стр. [1].→

346. ВИТКОВИЋ, Петар: **СЛОВО НАДГРОБНОЄ ПРИ ПОГРЕБЕНІИ... МСОУСЄЯ СѠ ПУТНИКЪ** Въ Бѹдимѣ, при Кралевск. Ѵнівєрсітт. 1798.

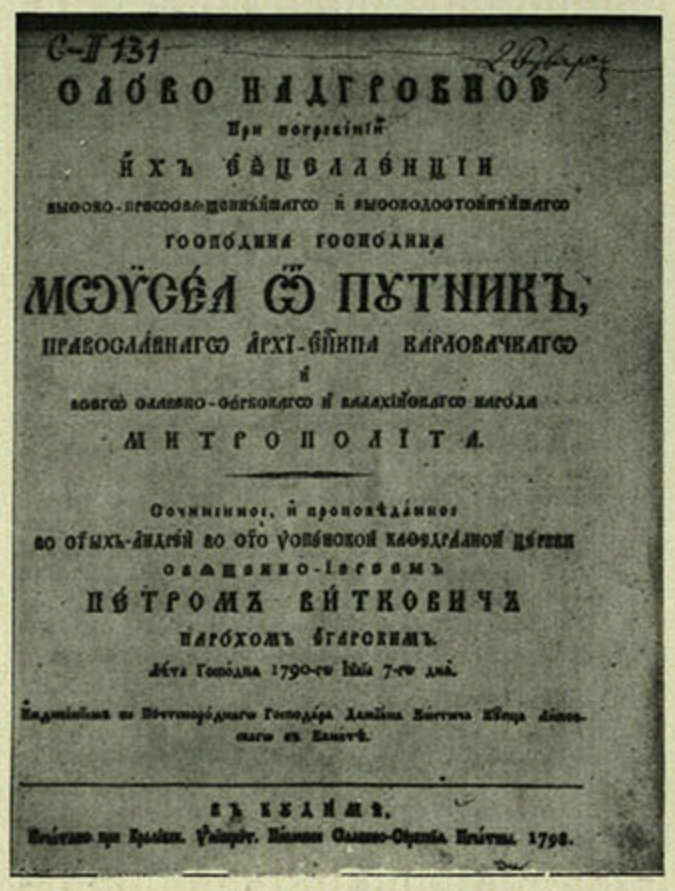
СЛОВО НАДГРОБНОЄ
При погребеніи
ЙХЪ ВѢЦЕЛЛЄНЦІИ
ГОСПОДИНА ГОСПОДИНА
МСОУСЄЯ СѠ ПУТНИКЪ,
ПРАВОСЛАВНАГѠ АРХІ-ЕПІСКПА КАРЛОВАЧКАГѠ
И
ВСЕГѠ ОГЛАВНО-ОБЩЕНАГѠ И ВЛАХІЙСКАГѠ НАРОДА
МИТРОПОЛІТА.
Сочиненное, и произнесенное
во ОГЙХЪ-ЛИДЕЙ во ОГО ѴОВѢНОКОЙ КАѲЕДРАЛНОЙ ЦЄРКВИ
ОБЩЕНО-ІЄГЄМЪ
ПЄ́ТРОМЪ ЙИТКОВИЧЪ
ПАРОХОМЪ БГАРСКИМЪ
Лѣта Господня 1790-го Мая 7-го дня.
Издержествомъ Почтенноро́днаго Господа́ра Данійла Поповича Кѣпра Дѣпосилаго въ Комочѣ.
ВЪ БУДИМѢ,
Печатано при Кралевск. Ѵнівєрсіт. Пєштанск. Славено-Ѳрнбск. Печатн. 1798.

Стр. 16, пагинација арапска, 2 дуерниона са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — B, B_2); загл. украс 1; кустода. 220 × 177.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 974. — *Новаковић*, 174.

НББ. — БМС. — БГМ. — Епархијска библиотека, Н. Сад. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

← *Насловна страна, стр. [1].*

347. ЕМУШИЦКИ, Лука: **ОДА... СТЕФАНУ ОТЪ АВВАКУМОВИЧЪ ВЪ ДОСТОИНСТВО ЕПІСКОПСТВА СТУПИВШЕМУ**. Въ Будинѣ, при Кралевскомъ Ѵнівєрсітєтѣ, 1798.

Стр. [8], дуернион са сигнатуром)(2; завр. украс 1, виньета на стр. [3]; кустода; Брош. 196 × 120.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 403. — *Новаковић*, 183.

БГМ.

Насловна страна, стр. [1]. →

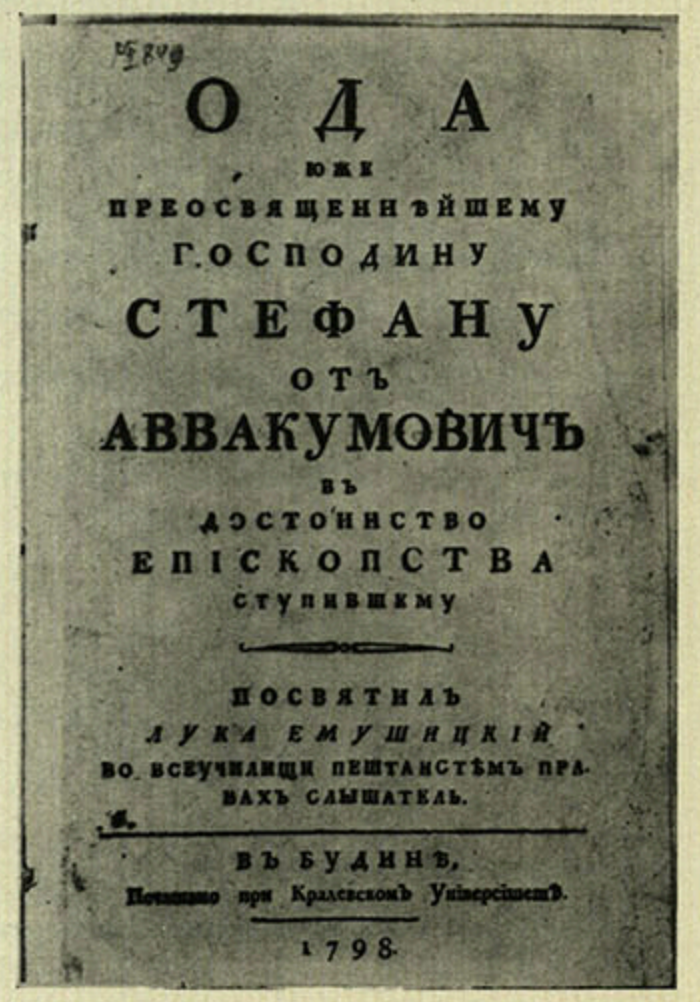
ОДА
ВЪЖЕ
ПРЕОСВЯЩЕННѢЙШЕМУ
ГОСПОДИНУ
СТЕФАНУ
ОТЪ
АВВАКУМОВИЧЪ
ВЪ
ДОСТОИНСТВО
ЕПІСКОПСТВА
СТУПИВШЕМУ
ПОСВЯТИЛЪ
ЛУКА ЕМУШИЦКІЙ
ВО ВСЕУЧИЛИЩИ ПЕШТАНСТѢМЪ ПРАВАХЪ СЛЫШАТЕЛЬ.
ВЪ БУДИНѢ,
Печатано при Кралевскомъ Ѵнівєрсітєтѣ.
1798.

348. ЈАКШИЋ, Григорије: **A MEG-SZOMORÚLT SZIVNEK KESERVEI... PANKL MÁTÉ ...DITSÉRTES ÉLTE UTÁN GYÖZEDELMES HALÁLÁT KÖNNYEZI** 1798.
Pozsonban, Wéber Simon Péter, 1798.

A meg-szomorúlt szivnek keservei mellyekben néhai Pankl Máté, az itt való kir.[alyi] akademiában a physikai, és a majoros gazdasági tudomanyok oktatójának stb. ditséretes élte után gyözedelmes halálát könnyezi 1798. (4-r. 2 lev.) Pozsonban, Wéber Simon Péter bet.[üivel].

Дато по Гези Петрику.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *G. Petrik,* Magyarország Bibliographiája 1712–1860. II K. Budapest, 1890, 255. — *J. Szinnyei,* Magyar írók élete és munkái. V K. Budapest, 1897, 307.

349. КАТАЛОГ СЛАВЕНО-СЕРБСКИХ И ВАЛАХИЈСКИХ КНИГ...
ПРИ ГЛАВНОЈ ТИПОГРАФИЈИ КРАЛЕВСКАГО УНИВЕРСИТЕТА ПЕШТАНСКАГО.
Ѣ Ѣѕдинѣ, [шт. Универзитета], 1798.

Стр. [12], 1 дуернион са сигнатуром)(2, затим 2 л., први са сигнатуром)(3; загл. украс на стр. 3; кустода црквеном ћирилицом испод немачког текста. Брош. 196 × 125.

Текст црквеном ћирилицом и готицом.

Наслов је на српском и немачком.

Садржај: Стр. [3]: **ПРІѢЛѢГІЯ.**

Стр. [7]: Bücher in Slawo-Serischer Sprache. Каталог је у два ступца, лево славеносрпски, црквеном ћирилицом, десно немачки готицом, између стубаца цена.

Стр. [11]: Bücher in walachischer Sprache. (14 књ.)

Стр. [12]: Landkarten und Bilder. (13 комада).

I Каталог будимске штампарије, 1796. — II Каталог. — III 1799.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци. — БГМ.

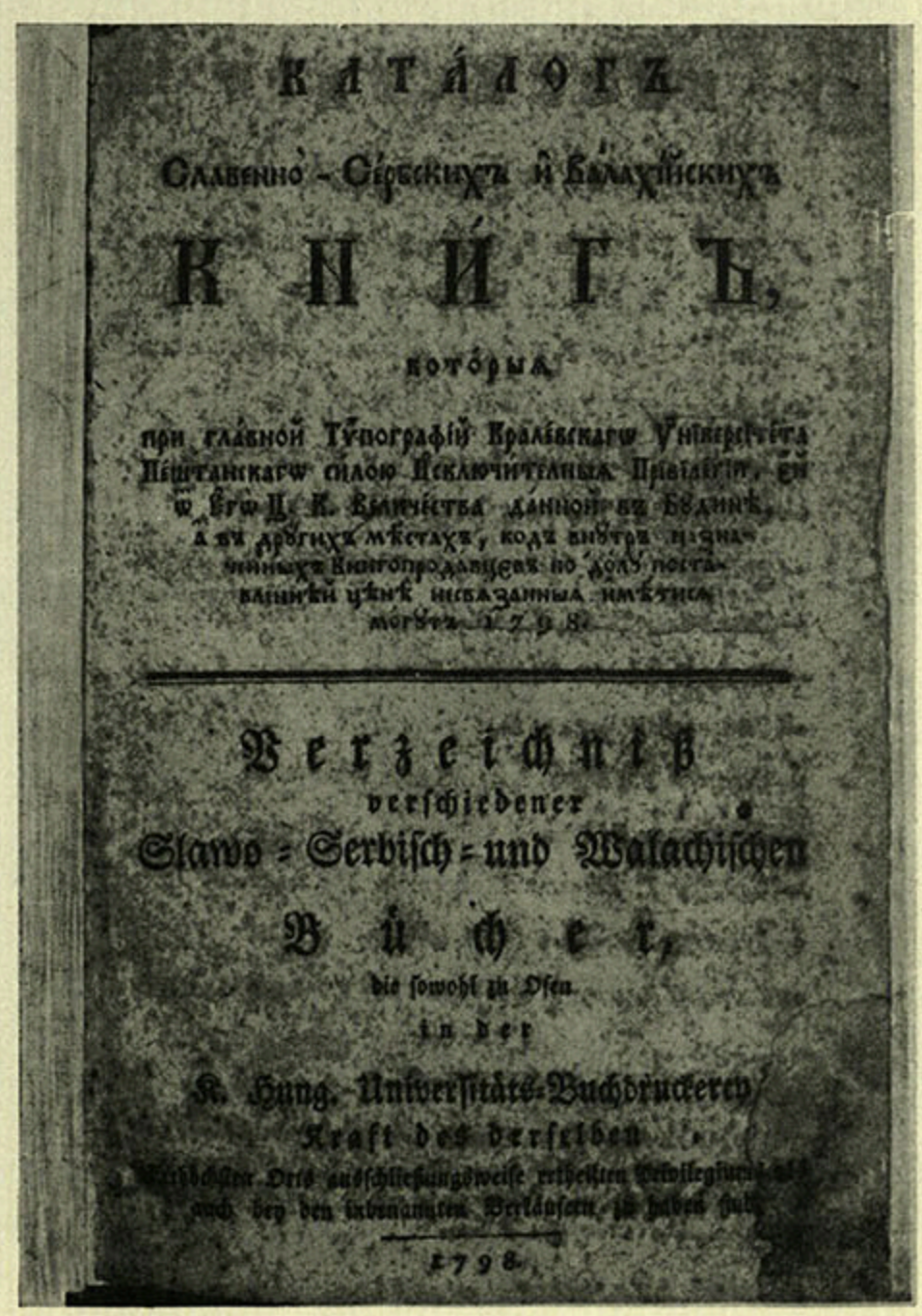
КАТАЛОГЪ
Славенно-Сербскихъ и Валахійскихъ
КНИГЪ,
которыя
при главной Типографіи Королевскаго Университета Пештанскаго силою Исключительныхъ Привилегій, ей отъ Его Ц. К. Величества данныхъ въ Будинѣ, а въ другихъ мѣстахъ, коди внутрь цѣлаго Королевства Книгопродавцевъ по долу поставленій цѣнѣ нисказанныя имѣются
могутъ. 1798.
Verzeichniß
verſchiedener
Slawo-Serbiſch-und Walachiſchen
Bücher,
die ſowohl zu Ofen
in der
K. Hung. Univerſitäts-Buchdruckerey
Kraft des derſelben
1798.

Насловна страна, стр. [1]. →

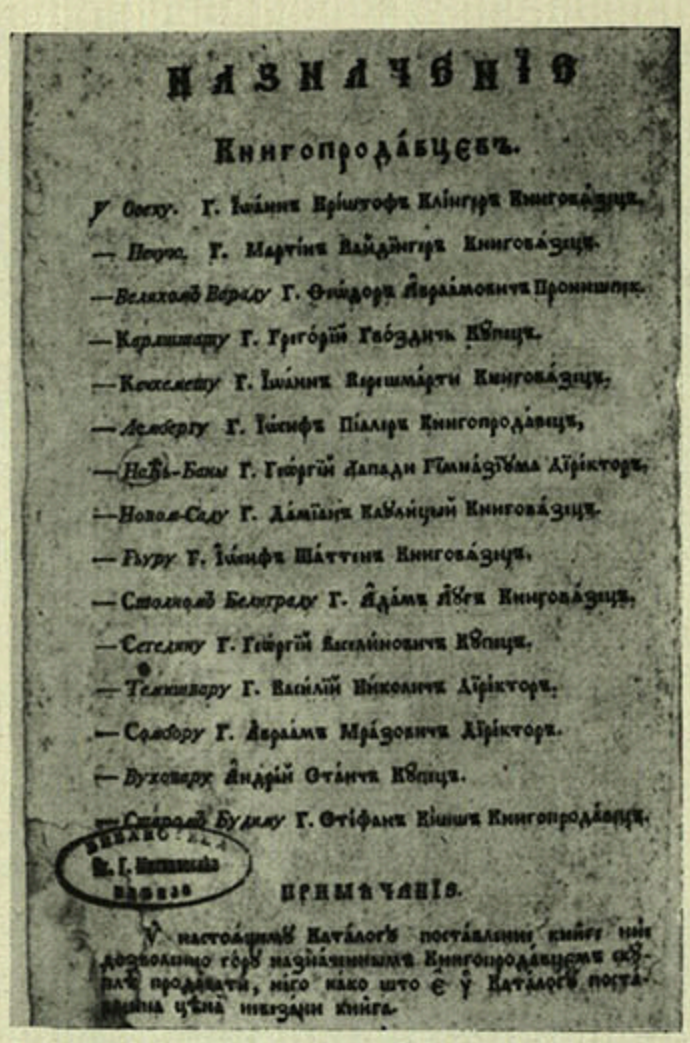

Књигопродавци, стр. [2].

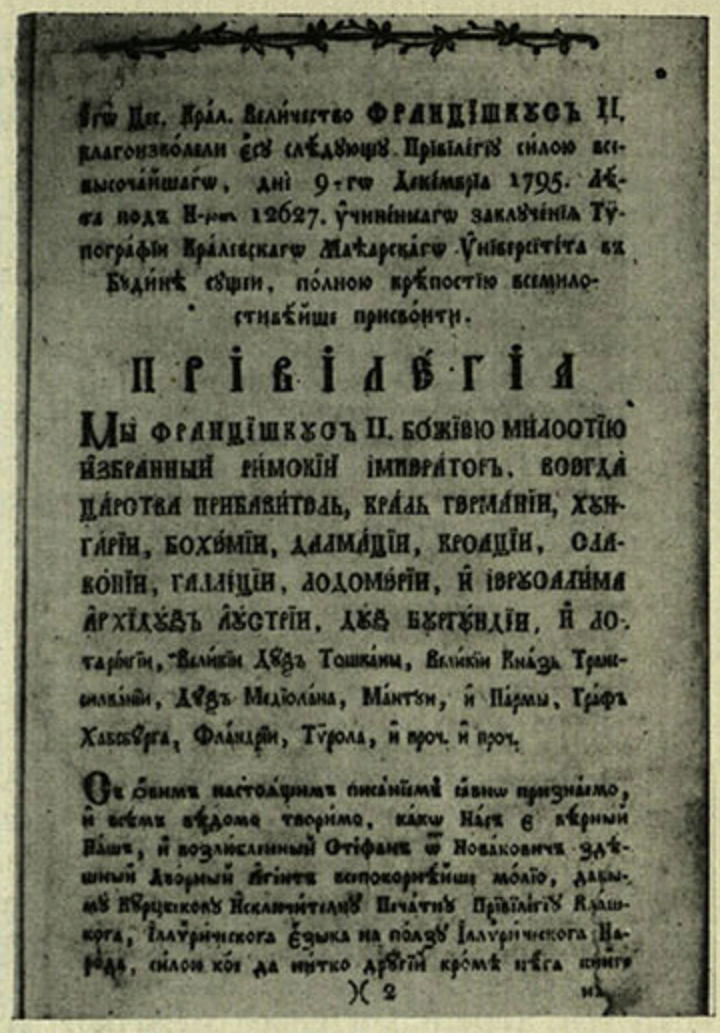

Привилегија, стр. [3].

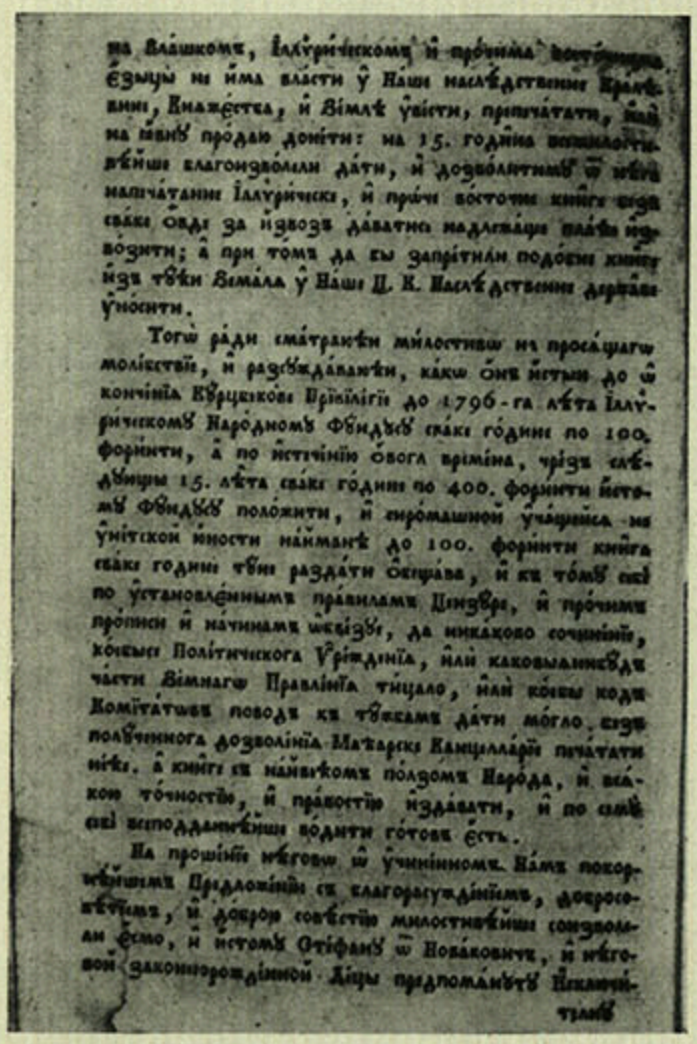

Привилегија, стр. [4].

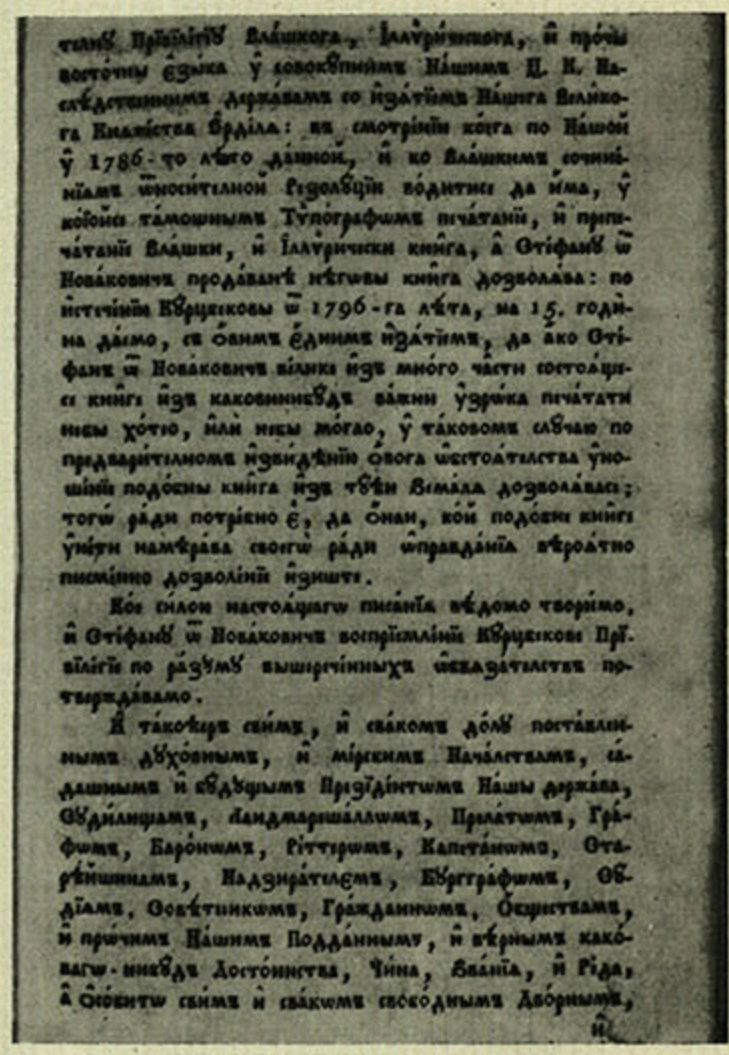

Привилегија, стр. [5].

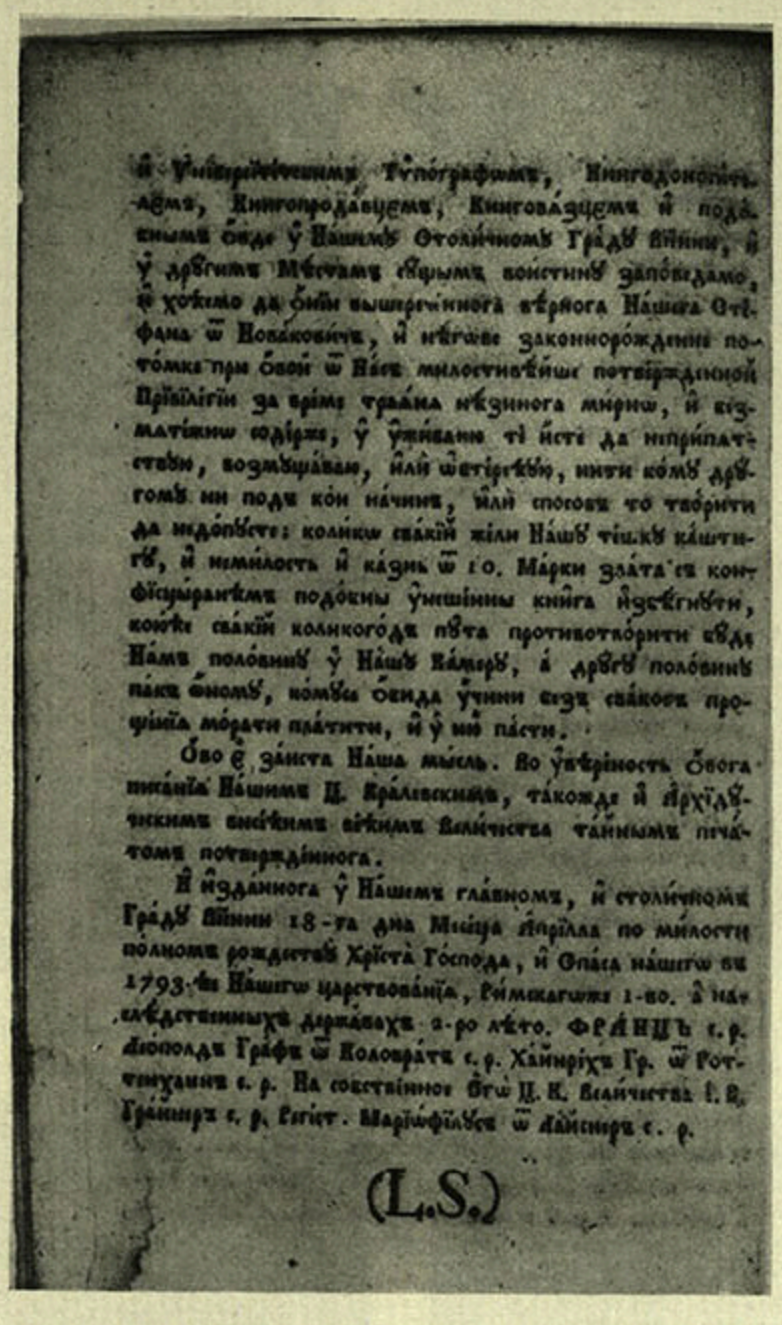

й Университетскимъ Типографомъ, Книгодоносителемъ, Книгопродавцемъ, Книговазцемъ й подданнымъ овде ў Нашемъ Столичномъ Градў Бечи, й ў другимъ Местамъ Нашимъ вонстинў заповедамо, й хоћемо да они высокорожденнога вернога Нашега Стефана ѿ Новаковића, й његове законнорожденне потомке при овој ѿ Нас милостивејше потврђеној Привилегији за врем траjања његовога мирно, й безсметено содрже, ў ўживанў ті исте да неприпатствованы, возмућаванў, или ометаванў, нити коме другоме ни поди кои начине, или спогове то творити да недопусте: колико свакій жели Нашў тешкў каштигў, й немилость й казнь ѿ 10. Марки злата сребрне конфискуранћеме подлогы ўнешенны книга йдостигнути, коюћи свакій колнкогодь пўта противотворити свдя Нама половинў ў Нашў Камерў, а другў половинў паки оному, комуби овнда ўчинн сегы свакоме прошћа морати платити, й ў ню пасти.

Ово ће занста Наша мысль. во ўверіность овога писанїа Нашимъ Ц. Кралевскимъ, такожде й архїдвтскимъ висћимъ вћкимъ Величества тайнымъ печатомъ потврђенога.

Й йздаднога ў Нашемъ главномъ, й столичномъ Градў Бечи 18-га дна Месеца Априлла по милости полноте рождества Христа Господа, й Спаса нашега ви 1793-ћ Нашегw царствованїа, Римскагwтw 1-во. а наследственныхъ дрлавахъ 2-ро лето. ФРАНЦЪ с. р. Леополдъ Графъ ѿ Коловрат с. р. Хајнрихъ Гр. ѿ Ротенханнъ с. р. На собственное овw Ц. К. Величества I. R. Гранцъ с. р. Регист. Маријнфилусъ ѿ Лајснер с. р.

(L.S.)

Привилегија, стр. [6].

350. К.[ОЗАЧИНСКИ], Е.[мануило], Р.[АЈИЋ], Ј.[ован]: **ТРАГЕДЇЯ СИРѢЧЬ ПЕЧАЛНАѦ ПОКѢСТЬ Ѡ СМЕРТИ... ЎРОШЯ ПАТАГЄѠ... Ѣ Ѓудимѣ, при Кралевск. Ўнївер. 1798.**

Стр. [8] + 72, пагинација арапска, дуерниони, први без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром, а за други лист и арапским бројем (A, A_2 — I, I_2), насловна страна са украсним оквиром; са спољне стране текста повучена усправна црта иза које је Рајић означио свој текст, и текст Козачинског; завр. украс 1, виньета на стр. 3; кустода. 227 × 172.

Текст црквеном ћирилицом.

Дело Козачинсково допуњено од Рајића као што сам Рајић наводи на крају предговора: „Тѣмъ занеже въ Трагедїи сей сѫгѫбов усмотритъ читателъ сочинененїе, єдино... Манѫвила въ трагическихъ дѣйствїѧхъ, а дрѫгов мов... тогw ради... въ различїѣ обоихъ при коемждо сочиненїи первов писмѧ прозванїѧ сочитателвй, како К. и Р. положвновстъ.“

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 503. — *Новаковић*, 187. — *Т. Остојић*, Српска књижевност од Велике сеобе до Доситеја Обрадовића. Ср. Карловци, 1905, 74—82. — *Д. Кириловић*, Нови прилози проучавању жована Рајића. Прилози за књижевност, XXII (1956), 193—200, 206—207.

НББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

ТРАГЄДІЯ
ОПРАЧЬ
ПЄЧАЛНАЯ ПОВѢСТЬ
ѡ
СМЄРТИ ПОСЛѢДНАГѠ ЦРЯ СЄРБСКАГѠ
ЎРОША ПЯТАГѠ,
И
ѠБ ПАДЄНІИ СЄРБСКАГѠ ЦАРСТВА
ОЧИНЄНА И ПРОИЗВЕДЄНА ,ѪѰГ. ГѠДА
ВЪ
КАРЛОВЦѢ СРѢМСКОМЪ.
А ВЪ НЫНѢ
ПРЄЧИЩЕНА И ИСПРАВЛЕНА
ПРЕДЛАГАЄТСЯ
ТРУДОМЪ И ТЩАНІЄМЪ
І. Р.
Въ благодарній Цѣ трудъ сей приносит за бл. лѣто-дарованныя жертвы.
ВЪ ВѢДНѢ:
Печатано при Кралеск. Ѵнивер. Типогр. Славено-Сербск. Отдѣл. 1798.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД
19 V 1942

Насловна страна, стр. [1].

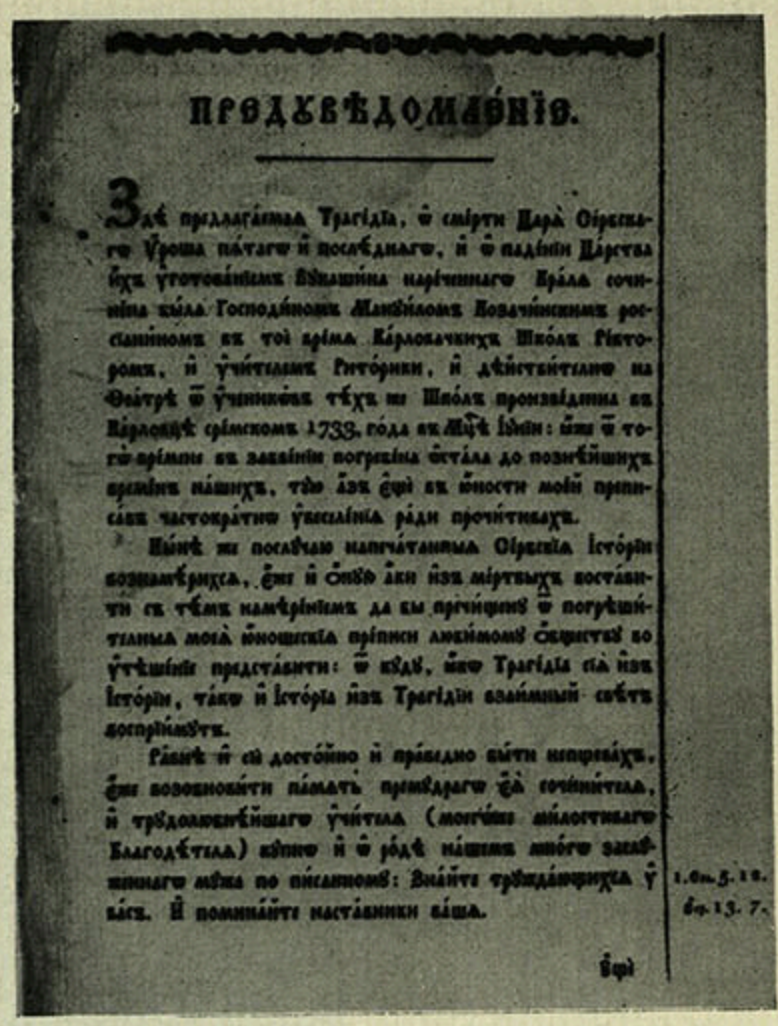

ПРѢДЪВѢДОМАНІЄ.

Зд҃ѣ предлагаємая Трагідія, ѡ смѣрти Царѧ Сѣрбскаго Ѵроша пѧтаго и послѣдняго, и ѡ падѣніи Царства ѥгѡ ѹтвержденнымъ Вѣлможи нарічнаго Краля сочиненна кѹмъ Господи҃номъ Жанѣйлом Козачи҃нскимъ россланнѡмъ въ тоі врѣма Карловачкихъ Школах Рѣторомъ, и ѹчи҃тельмъ Рѣторики, и дѣйствѣтелю на Ѳеатрѣ ѿ ѹченикѡвъ тѣхъ из Школъ произведенна въ Карловцѣ срѣмскомъ 1733. года въ Мцѣ Іюни: ѥмъ ѿ того врѣмени въ забвѣніи погрѣжена ѡстала до позднѣйшихъ врѣменъ нашихъ, тѣмъ азъ сїѧ въ ѡбности моіи приписавъ частократно ѹвеселіемъ ради прочи҃тлахъ.

Нынѣ ми послѣдствуя напечатанымъ Сѣрбскіа Істѡріи возобновѣхсѧ, ѥже и сїѧ ѡбѣщахъ ѧкы ѥзъ мірскихъ поставити въ тѣмъ намѣреніемъ да ѥмъ причищенъ ѿ погрѣшітельна моеа ю҃ношскіа прѣписи любѧщымъ сѣрбствѡ во ѹтѣшеніе представити: ѿ кѹдѣ, ѧко Трагідіа сїа ѥзъ Істѡріи, такѡ и Істѡріа ѥзъ Трагідіи взаи҃мный свѣтъ воспрі҃имѹтъ.

Рѣшихъ ѹ сѣ достѡи҃но и правѣдно бы҃ти неприлѣжно, ѥже возновѣти пѧмать прежднаго сїа сочи҃нителя, и трѹдолюбѣйшаго ѹчи҃теля (могѹщи мілостиваго Благодѣтеля) кѹпно и ѿ рѡдѣ нашего мѹжа заслѹжьшаго мѣста по писа҃нїю: Зна҃йте трѹждающихсѧ ѹ васъ. И помина҃йте наставники ваша.

1.Сол.5.12. Евр.13.7.

Ѳрі

Предговор, стр. [7].

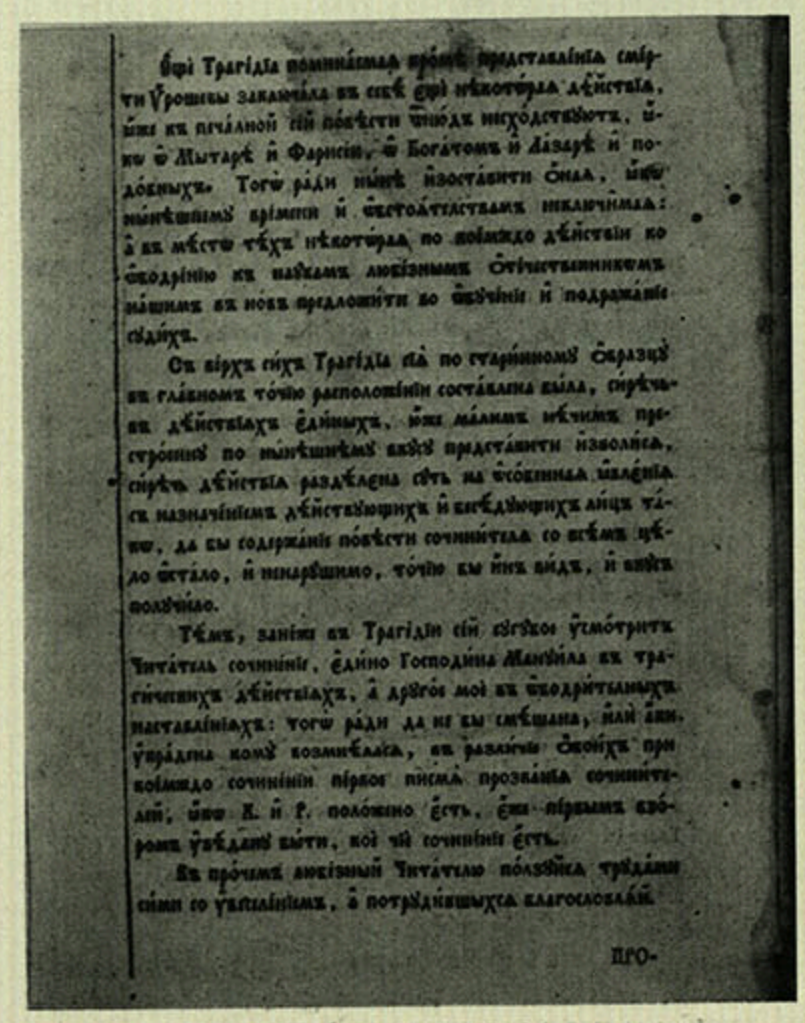

Ѳрі Трагідіа помина҃емаа прѡтѧ представленна смѣрти Ѵроша заключала въ сѣбѣ ѹрі нѣкотѡрыа дѣйствіа, ѥмыа къ печалной сіі повѣсти ѹподѣ исходствѹютъ, ѧко ѡ Мытарѣ и Фарисеи, ѡ Богатомъ и Лазарѣ и подобныхъ. Того ради нынѣ извостави҃ти ѡна, ѥмѹ минѹшимъ врѣмени и нѣстолѣтствамъ исключима: а къ мѣсту тѣхъ нѣкотѡрыа по подобїю дѣйствіи ко ѹподрѣнію къ нравомъ любезнымъ ѿчествѹющимъ нашимъ въ нова предложити во ѹченіе и подражаніе сїдяхъ.

Съ вірхъ сихъ Трагідіа сїа по стари҃нномѹ ѡбразцѣ въ главномъ точію расположеніи состѧкана была, сирѣчь въ дѣйствіахъ ѣдны҃хъ, ѥмыа малыми нѣчимъ простроны҃ми по минѹшимъ вѣкѡмъ представити изволѧла, сирѣчь дѣйствіа раздѣлена сѣть на ѡсо҃бныа явленіа съ назначе҃ны҃ми дѣйствѹющихъ и ѥдѣющихъ лицъ тѣмъ, да ѥмъ содержаніе повѣсти сочи҃нителя со всѣмъ цѣло ѡстало, и нарѹшимо, точію ѥмъ ѥны҃хъ видъ, и вящѣ получило.

Тѣмъ, заніи въ Трагідіи сіі сѣгѡ҃ѡ ѹмотритъ ч҃итатель сочи҃нію, ѣдино Господи҃на Жанѣйла въ трагичны҃хъ дѣйствіахъ, а другоі мої въ ѡподрѣтельны҃хъ наставленіахъ: того ради да не ѥмъ смѣшана, или ѥже, ѹпрадна комѹ кѡзни҃лася, въ разли҃чіи ѡны҃хъ при коімждо сочи҃нію пѣрвоі писма прозванна сочи҃нителіи, ѥже К. и Р. положи҃но ѥ҃сть, ѥже пѣрвы҃мъ взо҃ромъ ѹвѣдати бы҃ти, коі чіи сочи҃нію ѥ҃сть.

Въ прочемъ любезны҃и ч҃итателю полѕѹйся трѹдами сіи҃ми со ѹтѣшеніемъ, а потрѹдившыхъ благословлѧй.

ПРО-

Предговор, стр. [8].

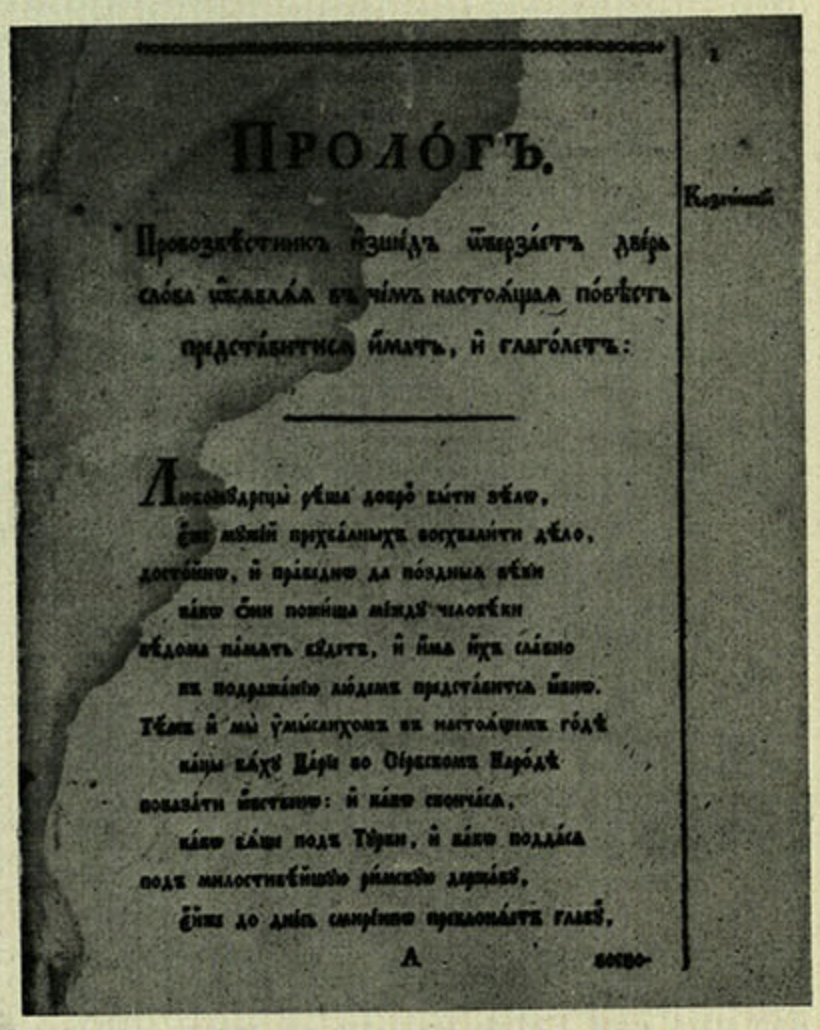

1

Кѹзмічкій

ПРОЛО҃ГЪ.

Проводи҃тельникъ ѡзшідъ ѿверза҃етъ двѣри слова ѡказала въ ни҃мъ настолѧща по҃вѣсть представи҃тися ѝмать, и глаго҃летъ:

Александріи рѣша добрѡ бы҃ти зѣлѡ,
ѥже мнѡгіи прохвалны҃хъ вогхвали҃ти дѣло,
достѡи҃но, и правѣдно да по҃здныа вѣки
ѧкѡ ѡни повѣдаша мі҃жде человѣки
вѣдома пѧмать кѣдѣ, и ѝма ѝхъ слѣдно
ихъ подража҃нію людемъ представи҃тися ѝмѡ.
Тѣмъ и мы ѹмыслихомъ въ настоѧщихъ годѣхъ
нѣкыа кѧхъ Цѣри во Сѣрбскомъ Народѣ
показа҃ти ѡ҃бществѡ: и ѧкѡ скончѧша,
ѧкѡ кѧжы подъ Тѹрки, и ѧкѡ поддаша
подъ милостивѣйшѹю рѡмскѹю держа҃вѹ,
ѥже до днесь смирѡно прилѡпля҃ютъ главѣ,
А всегда-

351. [ЛУШТИНА, Викентије]: **КРАТКАѦ ПОВѢСТЬ ѺВЩЕЖИТЕЛНОМЪ МАНАСТЫРѢ ЗЛАТИЦѢ, Къ Бѹдинѣ, Писмены Кралевск. Ксеѹчилища,** 1798.

Стр. 13, пагинација арапска, насловни л. посебан, затим 1 тернион са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем; завр. украс 1; виньета на стр. 3; кустода. Брош. 180 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Писца је утврдио Д. Руварац.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 699. — *Новаковић*, 185. — *Д. Руварац*, Ко је писац „Кратких повјести" манастира Месића и Златице? Прилози за књижевност, IV (1924), 252—254.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

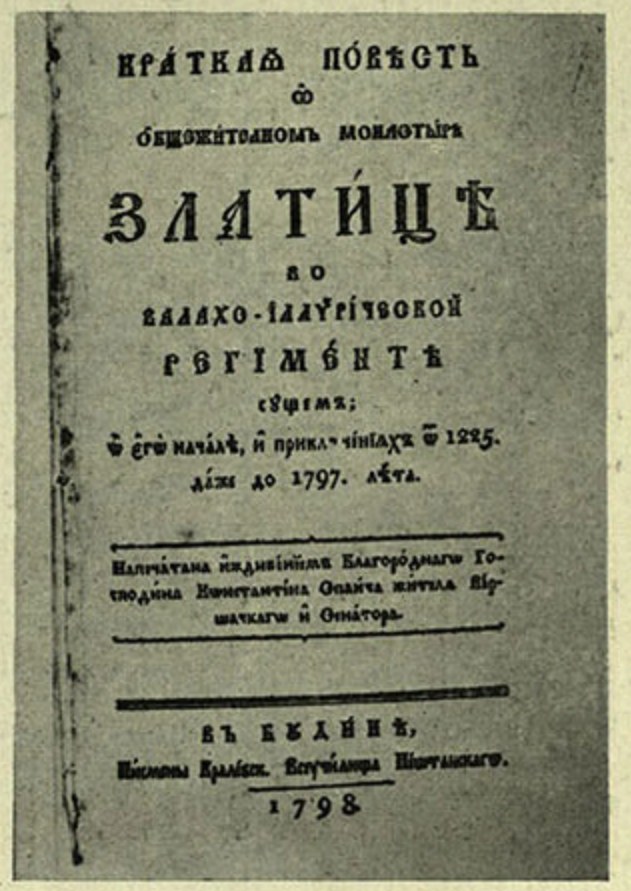
КРАТКАѦ ПОВѢСТЬ
ѺВЩЕЖИТЕЛНОМЪ МОНАСТЫРѢ
ЗЛАТИЦѢ
ВО
ВЛАХО-ИЛЛЎРІЧЕСКОЙ
РЕГІМЕНТѢ
СѢЩЕМЪ;
Ѿ ЕГѠ НАЧАЛѢ, И ПРИКЛЮЧІИХЪ Ѿ 1225.
ДАЖЕ ДО 1797. ЛѢТА.
Напечатана иждивѣніемъ Благороднаго Господина Константина Опайча жителя Виршацкаго и Сенатора.
ВЪ БѢДИНѢ,
Писмены Кралевск. Ксеѹчилища Шептанскаго.
1798

Насловна страна, стр. [1]. →

352. [ЛУШТИНА, Викентије]: **КРАТКАѦ ПОВѢСТЬ ѺВЩЕЖИТЕЛНОМЪ МОНАСТЫРѢ МЕСИЧѢ. Къ Бѹдинѣ, писмены Кралевск. Ксеѹчилища,** 1798.

Стр. 19, пагинација арапска, 1 кватернион са латинском сигнатуром и арапским бројем (A_2) затим 2 л. без сигнатуре, на крају 1 л. са сигнатуром B; завр. украс 1, виньета на стр. 3; кустода. Брош. 182 × 114.

Текст црквеном ћирилицом.

Писца је утврдио Д. Руварац, а још је Шафарик предпостављао да би то могао бити Викентије Љуштина.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 698. — *Новаковић*, 181. — *Д. Руварац*, Ко је писац „Кратких повјести" манастира Месића и Златице? Прилози за књижевност, IV (1924), 252—254.

НББ. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

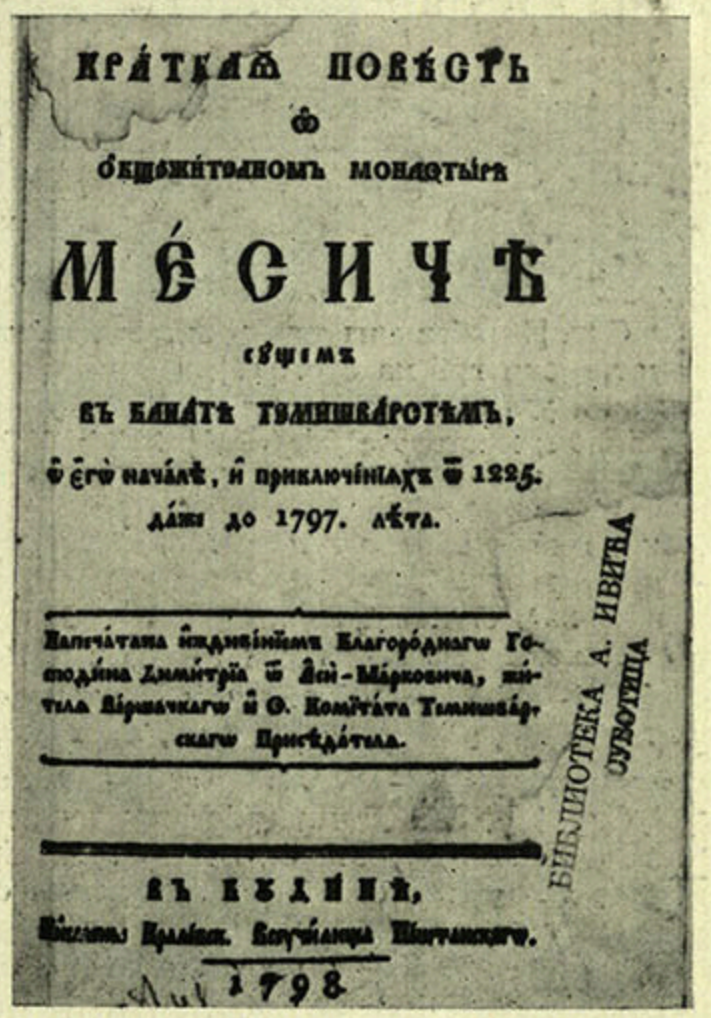
КРАТКАѦ ПОВѢСТЬ
Ѿ
ѺБЩЕЖИТЕЛНОМЪ МОНАСТЫРѢ
МЕСИЧѢ
СѢЩЕМЪ
ВЪ БАНАТѢ ТЕМИШВАРОТѢМЪ,
Ѿ ЕГѠ НАЧАЛѢ, И ПРИКЛЮЧІИХЪ Ѿ 1225.
ДАЖЕ ДО 1797. ЛѢТА.
Напечатана иждивѣніемъ Благороднаго Господина Димитрія Ѿ Дей-Марковича, жителя Виршацкаго и О. Комітата Темишвар-скаго Приседателя.
ВЪ БѢДИНѢ,
Писмены Кралевск. Ксеѹчилища Шептанскаго.
1798
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА СУБОТИЦА

Насловна страна, стр. [1]. →

353. МЈЕСАЦОСЛОВ ЉЕТА... 1798. Къ Будинѣ, при Кралевскомъ университетѣ, [1798].

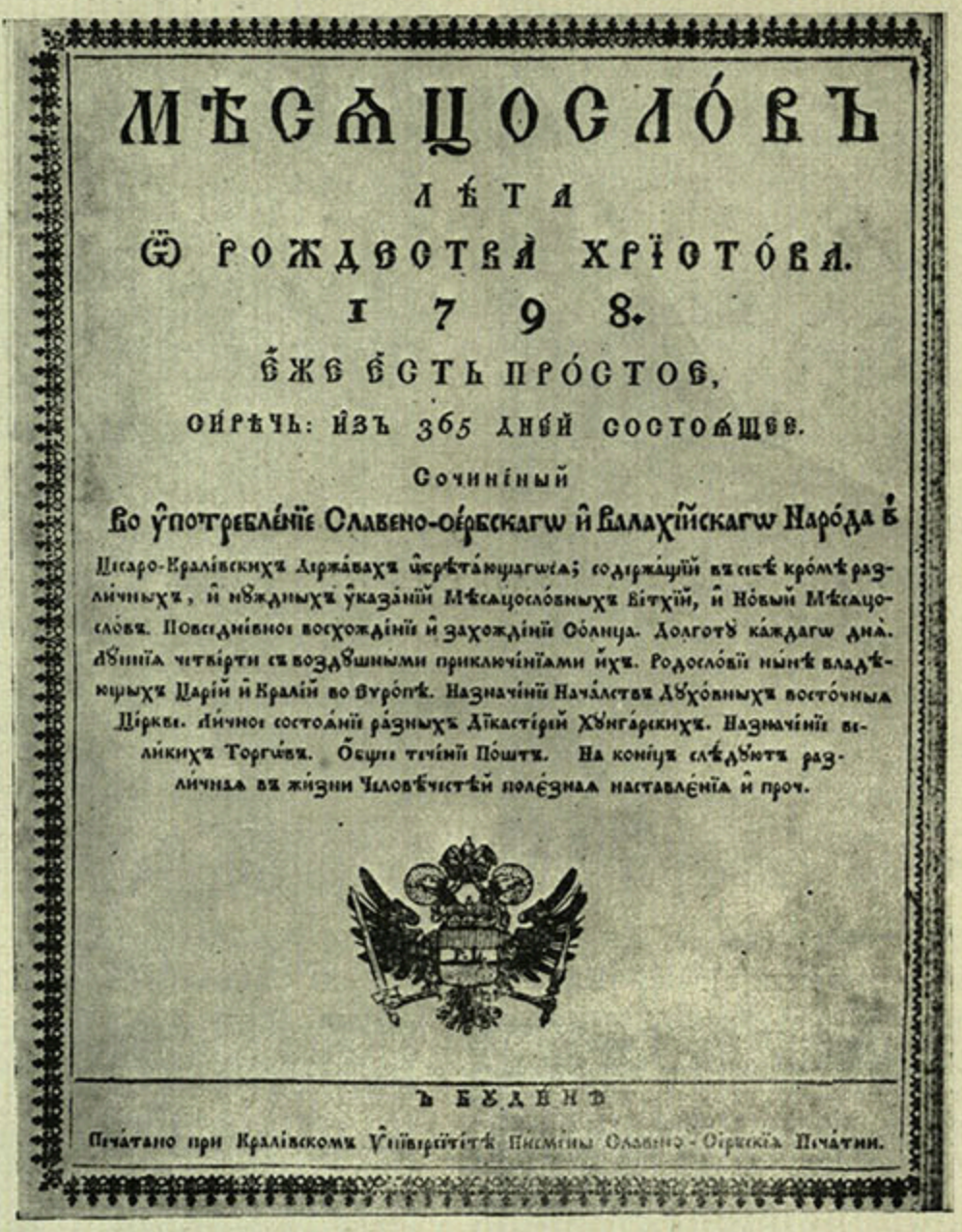

МѢСАЦОСЛО́ВЪ
ЛѢТА
Ѿ РОЖДЕСТВА ХРЇСТО́ВА.
1798.
ѢЖЕ ЄСТЬ ПРО́СТОЕ,
СИРѢЧЬ: ИЗЪ 365 ДНЇЙ СОСТОѦЩЕЕ.
Сочиненый
Во ѹ̂потребле́нїе Славено-о́рѣскагѡ и̂ Влахі́йскагѡ Наро́да въ
Цесаро-Кралівскихъ Дръжа́вахъ ѡ̂брета́ющагѡся; содръжа́щій въ сѣ́бѣ кро́мѣ разли́чныхъ, и̂ нѹ́жныхъ ѹ̂каза́нїй Мѣсацосло́вныхъ вѣ́тхїй, и̂ Но́вый Мѣсацосло́въ. Повседне́вное восхожде́нїе и̂ захожде́нїе Со́лнца. Долготѣ́ ка́ждагѡ дня. Кни́га четвѣ́рта съ воздви́жными приключе́нїями и̂́хъ. Родосло́вїе нынѣ́ влады́кствующихъ Царе́й и̂ Кралей во Евро́пѣ. Назначе́нїе Нача́лствъ Дх҃о́вныхъ восто́чныя Це́ркве. Ли́чное состоя́нїе ра́зныхъ Дїка́стерій Ху́нгарскихъ. Назначе́нїе вели́кихъ Торго́въ. О҃бщее тече́нїе По́штъ. На конецъ сл҃ѣ́дѹютъ разли́чныя въ жи́зни Челове́чествѣй поле́зныя наставле́нїя и̂ проч.
ВЪ БѢДИНѢ
Печа́тано при Кралівскомъ Ѹ̂ніверсѝтѣтѣ Пїсмены Славено-О́рѣскїя Печа́тни.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [48], без сигнатуре: виньета на стр. [1], аустријски грб на стр. [19]; иницијала 2; заглавни украс 1; насловни текст са украсним оквиром; кустода од стр. [21]. 212 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 823.

Универзитетска библиотека, Будимпешта.

354. О ДОЛЖНОСТЕХ ПРЕСВИТЕРОВ ПРИХОДСКИХ ОТ СЛОВА БОЖИЈА, СОБОРНИХ ПРАВИЛ И УЧИТЕЛЕЈ ЦЕРКОВНИХ СОЧИНЕНАЈА.
[Саставили Партеније Сопковски и Георгије Конијски.]
Къ Бѣдимѣ, въ Тѵпографі́и Кралевскагѡ Ѹ̂ніверсѝтета, 1798.

Стр. [8]+223, пагинација ћирилска црквеним словима, дуерниони, први са сигнатуром)(2 на другом л., остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A2, на крају Ее, Ее2); виньете на л.: [17, 3], 1, 9, 88, 149; иницијал 1, завр. украса 2; наслов-на страна са украсним оквиром; кустода. 222 × 176.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [2]: ѠГЛАВЛЄНІЄ КНИГИ СЄМ.

Стр. [3]: **ПРѢДИСЛОВІЄ** къ пресвутерѡмъ.
Стр. 1: **ГЛАВА ПЕРВАѦ:** Содержитъ въ себѣ **БЕСѢДЄНІЄ** къ должности с[вѧ]щеннической, **ПОКАЗУЮЩЕЄ** Что есть с[вѧ]щенство[...]
Стр. 9: **ГЛАВА ВТОРАѦ:** Ѡ первой части должности с[вѧ]щенническїѧ, сіесть Ѡ **ОУЧЕНІИ ПРИХОЖАНЪ.**
Стр. 88: **ГЛАВА ТРЕТІѦ:** Ѡ второмъ дѣлѣ с[вѧ]щенническомъ, сіесть ѡ тайнодействіи.
Стр. 149: **ГЛАВА ЧЕТВРТАѦ:** Ѡ **МОЛИТВѢ.**
Сопиков наводи да су дело саставили архиепископ могилевски Георгије Конијски и епископ смоленски Партеније Сопковски, што потврђује и Иларион Свјенцицки. I издање штампано је у Петрограду 1776, III у Кијеву 1778, а II, IV и V у Москви (1777, 1789, 1809); било је и доцнијих издања.

I издање. — II 1810.

Цена: ф. 1.30 (Кат. будимски 1807—8).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Сопиков*, I, 743. — *Шафарик*, 954. — *Новаковић*, 175. — *И. Свѣнцицкій*, Каталогъ книгъ церковно-славянской печати. Жовква, 1908, 458.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

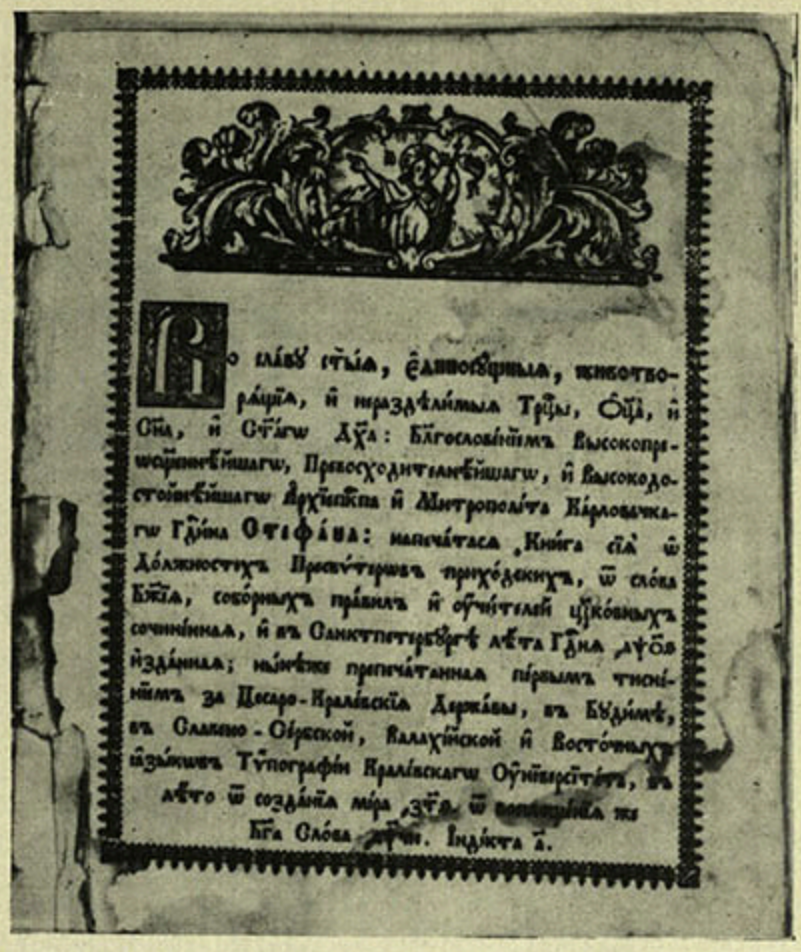

Насловна страна, стр. [1].

355. [ПЕЈАКОВИЋ, Јаков]: **ИЗКѢЩЄНІЄ ИЖНАГѠ ИСПЫТАНІѦ...**
Къ Бѹдинѣ, при Кралевскомъ ѹнівєрсітетѣ. [1798].

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; загл. украс 1, виньета на стр. [1]; кустода. Брош. 221 × 182.

Текст црквеном ћирилицом.

БМС.

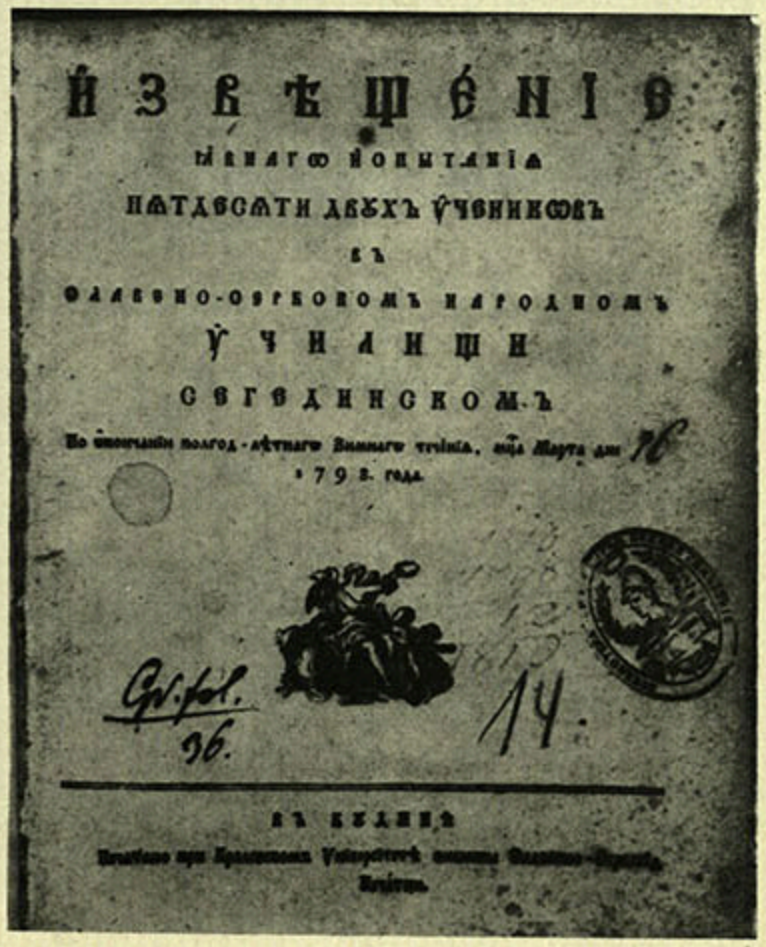

Насловна страна, стр. [1]. →

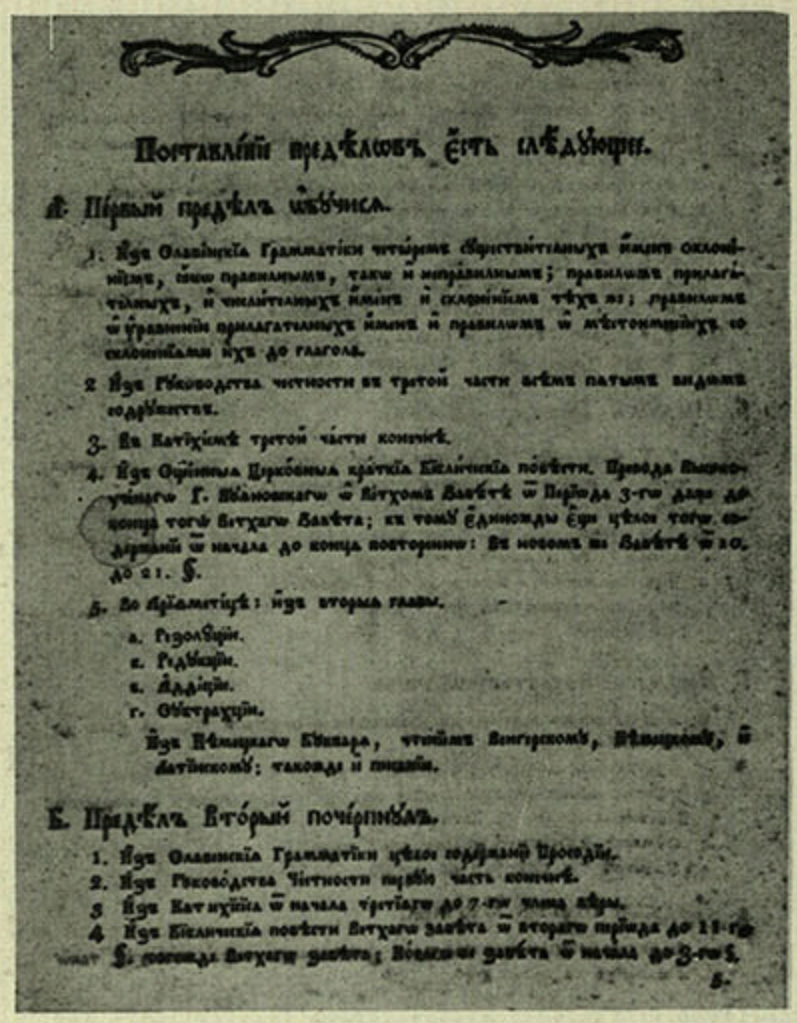

Поставлѣнїй предѣловъ ѥ̑сть слѣдующїй.

А. Пе́рвый предѣлъ ѡ̑бу́чися.

1. Йдутъ Славянскїя Грамматики четы́рехъ сѵ̀рїстѣанскихъ ѩ̑зыкъ склоне́нїемъ, ѥ̑ю правильнымъ, такожъ и неправильнымъ; правилами прилага́тельныхъ, и числи́тельныхъ и̑мёнъ и склоне́нїемъ тѣхъ же; правилами ѡ̑ уравненїи прилагательныхъ и̑мёнъ и правилами ѡ̑ мѣстоиме́нїяхъ со склоне́нїями ихъ до глагола.
2. Йдутъ Ру́ководства чистости въ третіей части вели́кїя патыя видимя содержителя.
3. Въ Катихи́зисѣ третіей ча́сти конча́я.
4. Йдутъ Ора́тїя Церко́вныя краткїя Библи́йскїя по́вѣсти. Прозда Высокоучи́теля Г. Ива́новскаго ѡ̑ Вѣтхомъ Завѣтѣ ѡ̑ Перво́да 3-го даже до конца того Вѣтхаго Завѣта; къ тому ѐдиножды ѐди цѣлои того ѡ̑дѣлѣнїй ѡ̑ начала до конца повторе́нїе: Въ новомъ же Завѣтѣ ѡ̑ 10. до 21. §.
5. Во Ари́ѳметицѣ: йдутъ вторыя главы.
   а. Ги́золи́ѳїи.
   в. Ре́дукцїи.
   с. Ди́ди́ціи.
   г. Ѳйстра́кціи.
   Йдутъ Нѣмецкаго Бѣкера, чтомыя Венгерскомъ, Нѣмецкомъ, и Латинскомъ: такожде и писа́нїи.

Б. Предѣлъ Вторый почѣрпна́ѣтъ.

1. Йдутъ Славянскїя Грамматики цѣлои содержащїе Просодїи.
2. Йдутъ Ру́ководства Чистости первїи часть конча́я.
3. Йдутъ Катихи́зиса ѡ̑ начала третіаго до 7-го члена вѣры.
4. Йдутъ Библи́йскїя повѣсти Вѣтхаго завѣта ѡ̑ втораго перїода до 11-го §. потомъ Вѣтхаго завѣта; Вѣлико же завѣта ѡ̑ начала до 3-го §.

Школски предмети, стр. [3].

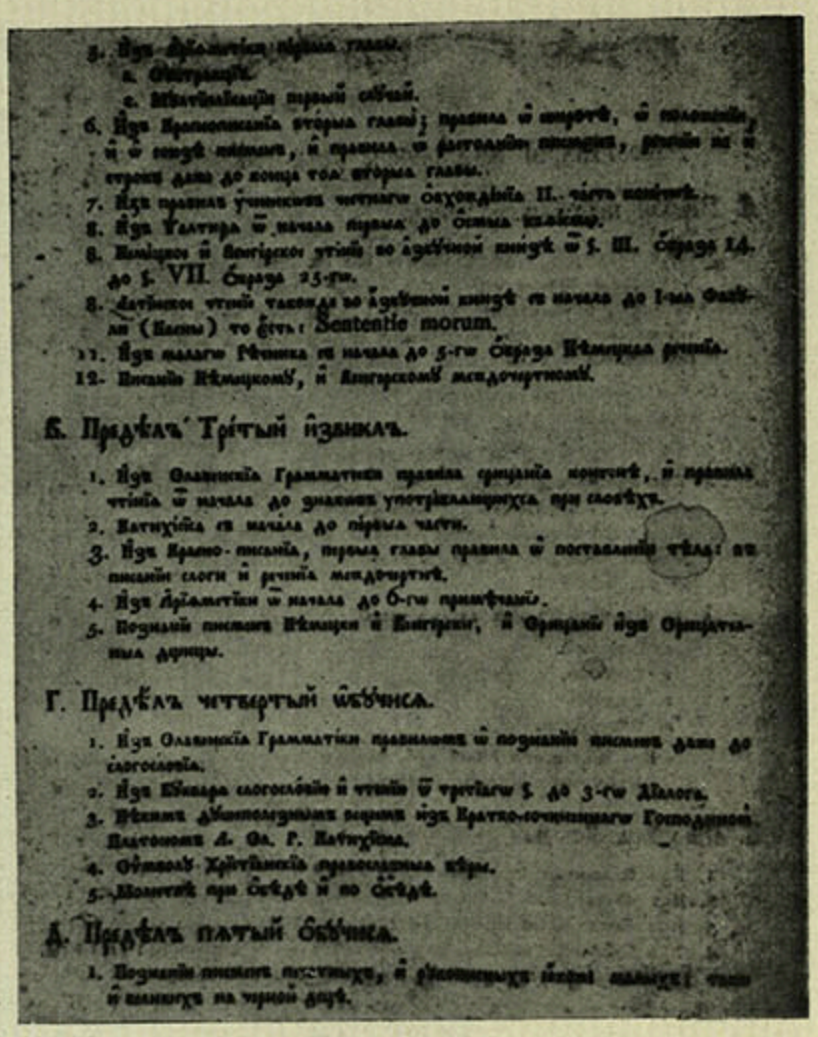

5. Йдутъ Ари́ѳметики первыя главы.
   а. Ѳйстра́кціи.
   с. Ди́ди́ціи первый обычай.
6. Йдутъ Краснописанїя второя главы; правила ѡ̑ широтѣ, ѡ̑ толстотѣ, и ѡ̑ концѣ писмене, и правила ѡ̑ растоянїи писмене, речіи же и строкъ даже до конца того второя главы.
7. Йдутъ правилъ ученикомъ чтомаго обхожде́нїя II. часть конча́я.
8. Йдутъ Псалтира ѡ̑ начала первыя до о́смыя кафи́смы.
9. Нѣмецкои и Венгерскои утѣхи во Аѳи́чной книгѣ ѡ̑ §. III. Ора́зу 14. до §. VII. Ора́зу 25-го.
10. Латинскои утѣхи таковде во Аѳи́чной книгѣ отъ начала до 1-ма Фалѳа́ми (Кассы) то ѥ̑сть: Sententiæ morum.
11. Йдутъ малаго Ме́ченика отъ начала до 5-го Ора́за Нѣмецкаго ре́чїя.
12. Писа́нїе Нѣмецкомъ, и Венгерскомъ македоно́рѵсскїй.

Б. Предѣлъ Трѣтый ѩ̑зыкъ.

1. Йдутъ Славянскїя Грамматики правила среднїя конча́я, и правила чтѣнїя ѡ̑ начала до знамени употребляющихся при словѣхъ.
2. Катихи́зиса отъ начала до пе́рвыя части.
3. Йдутъ Краснописанїя, первыя главы правила ѡ̑ поставлѣнїи тѣлъ: отъ писа́нїи слоги и ре́чїя македо́нскїя.
4. Йдутъ Ари́ѳметики ѡ̑ начала до 6-го примѣча́нїя.
5. Подобїи писмене Нѣмецкїя и Венгерскїя, и Ора́тїи йдутъ Ора́тїялныя дѣлцы.

Г. Предѣлъ четвертый ѡ̑бу́чися.

1. Йдутъ Славянскїя Грамматики правилами ѡ̑ подобїи писмене даже до слогосложе́нїя.
2. Йдутъ Бѣкваря слогосложе́нїе и чтѣнїе ѡ̑ третіаго § до 3-го Діалога.
3. Нѣкїихъ дѣтелюбивыхъ вели́ѳїи йдутъ Краткословесницаго Григоровичева Платономъ А. Ѳа. Р. Катихи́зиса.
4. Ѳ̑ве́тъ Христїанскїя православныя вѣры.
5. Молитвѣ при ѣ̑дѣ и по ѣ̑дѣ.

Д. Предѣлъ пятый ѡ̑бу́чися.

1. Подобїи писмене пе́стрыхъ, и ра́зноличныхъ ѩ̑зыкъ малыхъ: тако и великихъ на чи́стой доскѣ.

Школски предмети, стр. [4].

2. Слогосложе́нїе до 3-го §. на слогосложе́нїи доскѣ.
3. Молитвѣ Господнїй и поздравленїе Архїа́гглово́мъ.

Знамена́нїй

а. Трудъ учителя сїя ѐди и нѣкїихъ Церковныхъ чтѣнїя дѣти ѡ̑ чести ѡ̑бу́чилъ; которои горѣ поставленнымъ предметомъ приличити йдутъ ученіи одинъ.

в. Вси горѣ надписанныя предмети предаваны быватъ. Учителемъ Іаковомъ Пе́лковичемъ.

в. Первыи предѣлъ содержитъ 2. ученика. Второый предѣлъ состоитъ йдутъ 14. ученикомъ. Трѣтїй предѣлъ и̑маетъ 6. ученикомъ. Четвертый 18. ученикомъ. Пятыи состоитъ йдутъ 9. ученикомъ.

Мѣстный Надзира́тель.

Ѳ̑нъ благороди́ї Г. Георгїй ѡ̑ Дожичъ.

Катихи́тъ

Пречестный Г. Ѻ̑тецъ Іоаннъ Ѻ̑стоичъ мѣстный Пароxъ.

Ѵ̑читель Іа́ковъ Пелковичъ.

Разра́дствїе йли Классѵ́фикацїю ѩ̑зыка.

Йзъ Ѣтимологїи и Хѵдожнословїа.

Пре́восходнїи

Іоаннъ Васлиновичъ.
Марко Хаджичъ.

Перваго, Втораго, и трѣтїаго разряда нѣмашетъ.

Ѻ̑рографїи чтенїя ради таковде нѣмашетъ.

Просодїстово йли Ѵдатнѵ́ѣ.

Пре́восходнїи.

Ѳеодоръ Хлапїръ.
Ѵдатїй Давидовичъ.

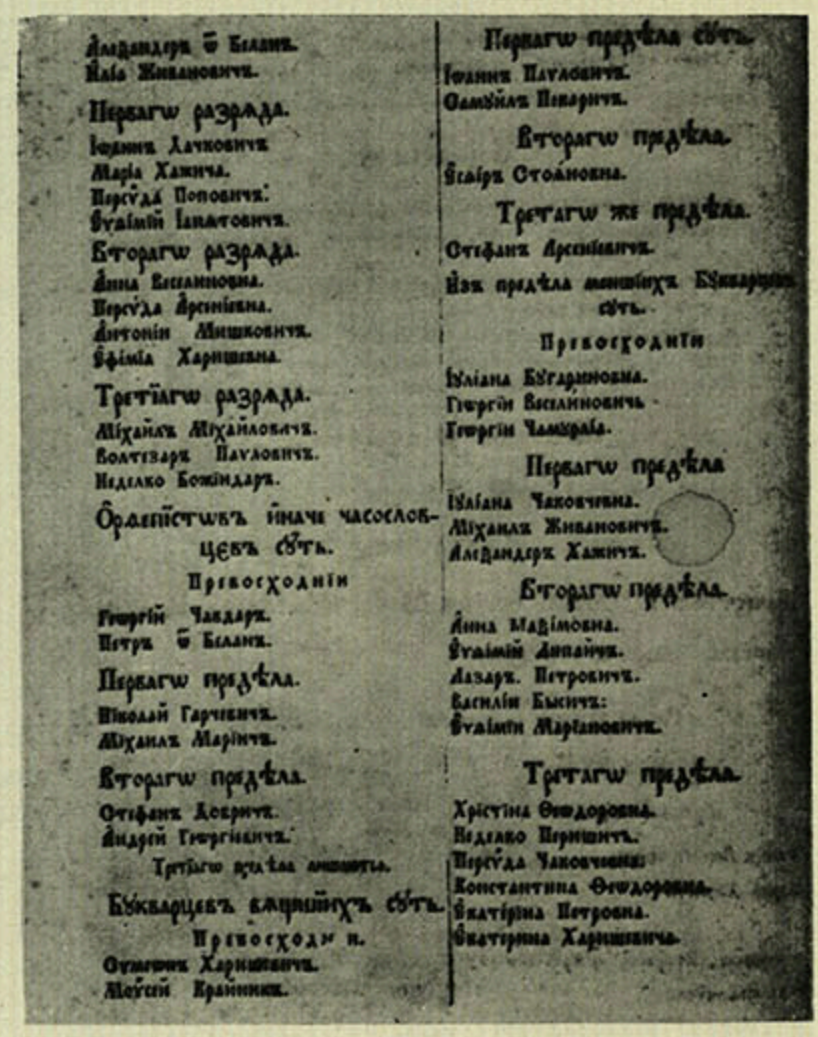

Александръ ѡ̑ Бѣлича.
Илїа Живановичъ.

Перваго разряда.

Іоаннъ Лачковичъ
Марїа Хаджичъ.
Персѵ́да Поповичъ.
Вѵаїлїй Іапатовичъ.

Втораго разряда.

Анна Васлиновна.
Персѵ́да Арсенїевна.
Антонїи Мишковичъ.
Ѳ̑ѳїмїа Харишевна.

Трѣтіаго разряда.

Міха́илъ Міха́иловичъ.
Болтезаръ Павловичъ.
Недѣлко Божиндаръ.

Ѻ̑рдена́стїи йначе часословцевъ сѵ́ть.

Пре́восходнїи

Георгїй Чакдаръ.
Петръ ѡ̑ Бѣлича.

Перваго предѣла.

Николай Гарчевичъ.
Міха́илъ Марїичъ.

Втораго предѣла.

Ѳтефанъ Досичъ.
Андрей Георгіевичъ.

Трѣтіаго предѣла нѣмашетъ.

Бѣкварцевъ младшихъ сѵ́ть.

Пре́восходнїи.

Отмїевичъ Харишевичъ.
Матѣй Крапинецъ.

Перваго предѣла сѵ́ть.

Іоаннъ Павловичъ.
Самѹи́лъ Пенаровичъ.

Втораго предѣла.

Ѳлаїръ Стоановна.

Трѣтаго же предѣла.

Ѳтефанъ Арсенїевичъ.

Йзъ предѣла меншихъ Бѣкварцевъ сѵ́ть.

Пре́восходнїи

Юліана Бѵ́гариновна.
Георгїи Васлиновичъ
Георгїи Чамкрала.

Перваго предѣла

Юліана Чаковчивна.
Міха́илъ Живановичъ.
Александръ Хаджичъ.

Втораго предѣла.

Анна Мавїмовна.
Вѵаїлїй Дипайчичъ.
Лазаръ Петровичъ.
Василїи Бысичъ:
Вѵаїлїи Мартиновичъ.

Трѣтаго предѣла.

Христина Ѳѡдоровна.
Недѣлко Перишичъ.
Персѵ́да Чаковчивна:
Константина Ѳѡдоровна.
Ѳкатѣрина Петровна.
Ѳкатѣрина Харишевна.

Школске власти, стр. [5].

Класификација ученика, стр. [6].

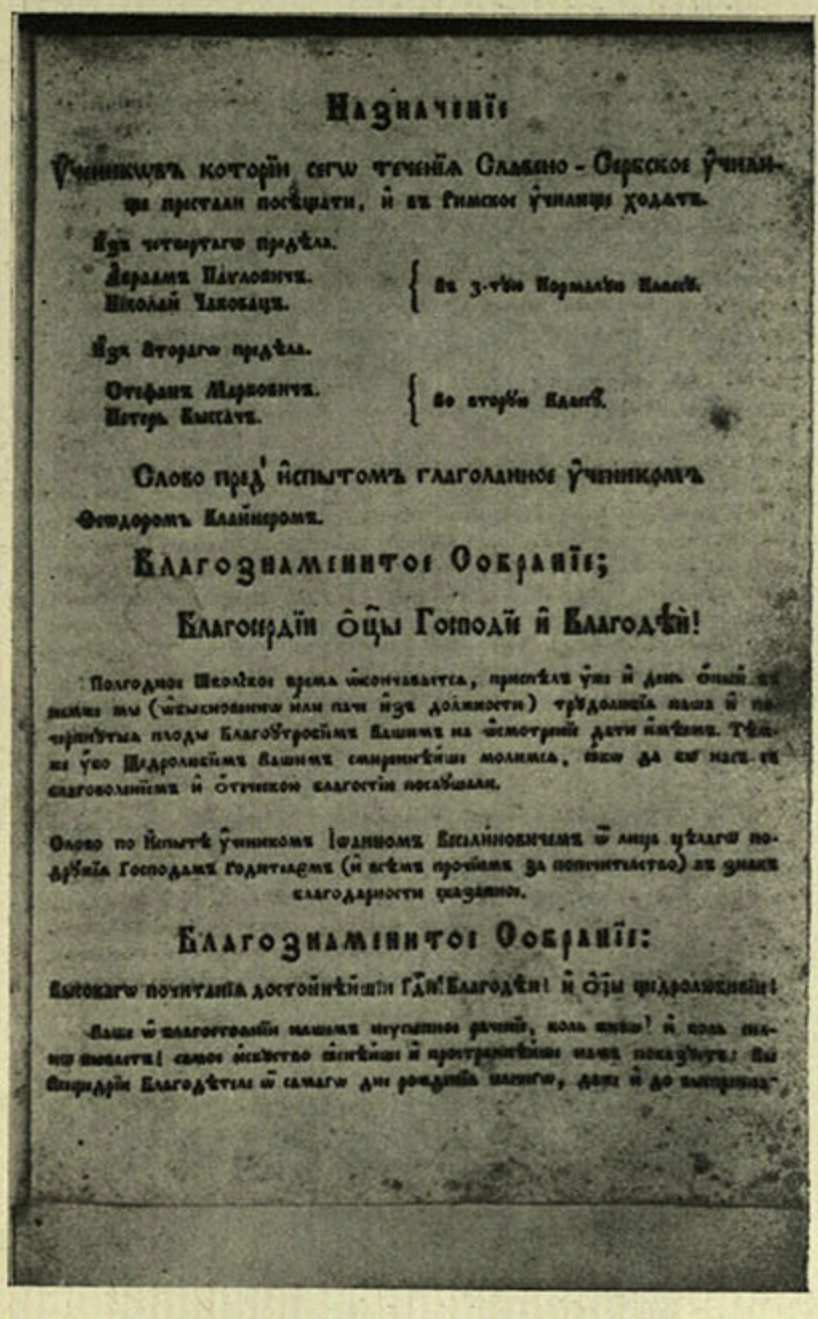

Назначеніе

Ученикомъ которіи сегw теченіа Славено-Сербское ѹчилище пристали посѣщати, и въ Римское ѹчилище ходатъ.

Изъ четвртаго предѣла.

Дерамія Павловичъ. } Изъ 3-тіе Нормалне Класе.
Николай Јаковацъ. }

Изъ второго предѣла.

Стефанъ Марковичъ. } Изъ второе Класе.
Петръ Бисићъ. }

Слово предъ йспытомъ глаголанное ѹчеником

Ѳеодоромъ Клайперомъ.

Благознаменитое Собраніе;

Благородіи Ѻцы Господіи и Благодѣи!

Полгодное Школско время ѡкончаватса, приспѣлъ ѹже и день сіи, въ немъ мы (ѡбыкновенно или паче йзъ должности) трѹдолюбіа наша и поспѣшенія плоды Благоутробіемъ вашимъ на ѡсмотрніе дати имѣемъ. Тѣмже ѹво Щедролюбіи вашемъ смиренѣйше молимса, йко да сіе наше съ благоволеніемъ и ѻтическом благостію послушали.

Слово по йспытѣ ѹченикомъ Іоанномъ Василиновичемъ ѿ лица цѣлаго подружіа Господамъ родителемъ (и всѣмъ прочимъ за попечительство) въ знакъ благодарности сказанно.

Благознаменитое Собраніе:

Высокаго почитанія достойнѣйшіи Г҃ни Благодѣи! и Ѻцы щедролюбнѣйшіи!

Ваше ѿ благоговѣйнаго нашего изумленіе рачій, коль вамъ! и коль намъ сладостно! самое йскусство словесъ йзрѣшити и пространнѣйшимъ нашимъ показателемъ: Вы Господіи Благодѣтели ѿ самаго дне рожденіа нашего, даже и до сегодне-

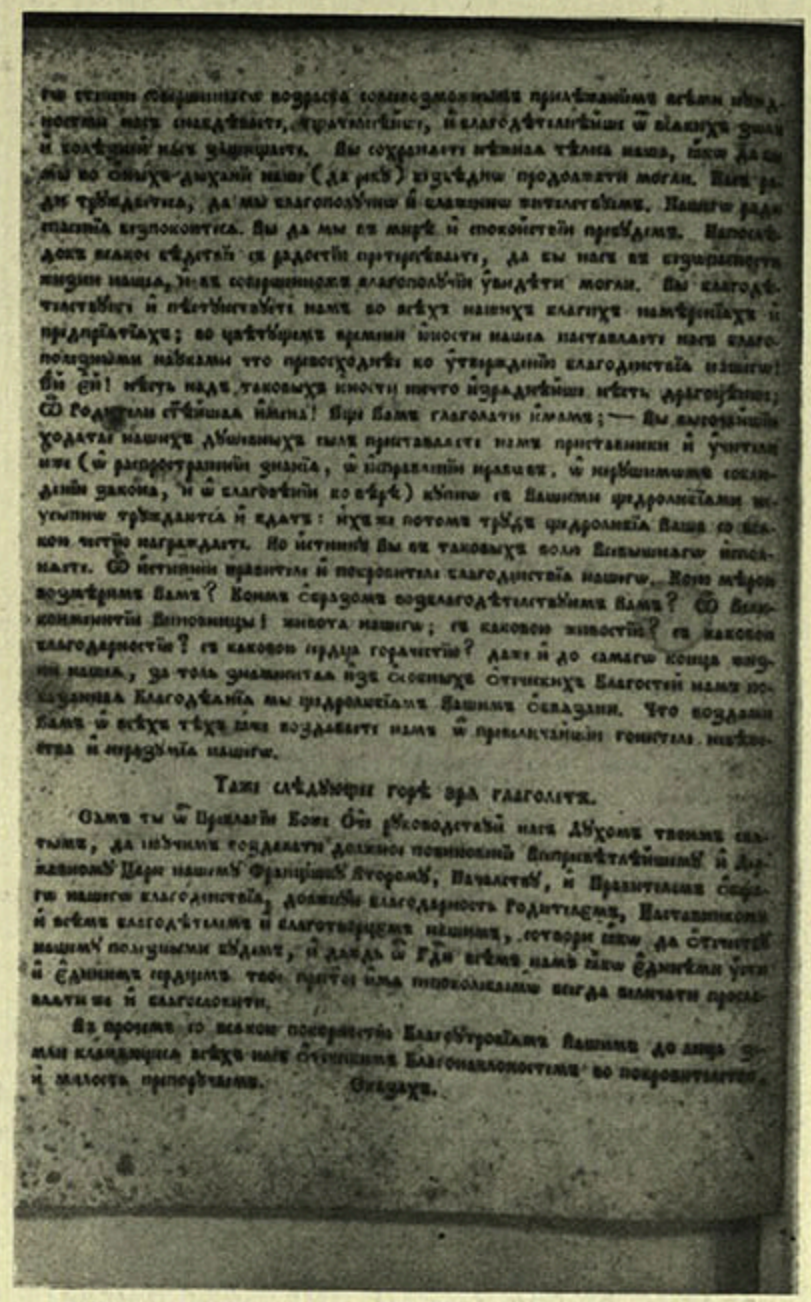

ѹ сіе время совершеннаго возраста совнесдержимымъ приложеніемъ всѣми нами постоянно наше снабдѣваете, врачевѣйшіи, и благодѣтелнѣйшіи ѿ всѣхъ злыхъ и болѣзней наше ѹцѣлители. Вы сохранисте всѣмъ тѣлеса наша, йко да сіи во спасеніе духовнаго нашего (да рекѣ) здравіа продолжити могли. Вами дѣлъ трѹдителна, да мы благополѹчіе и славнѣйше внателетвіемъ. Нашего ради спасенія вздпокоитеса. Вы да мы въ мирѣ и спокойствіи пребѹдемъ. Напослѣдокъ великое свѣтлій съ радостію притрепетати, да вы наше въ сѹдорасперсѹ жизни наша, и въ совершеніи благополѹчіи ѹвидѣти могли. Вы благодѣтелствѹете и пребѹдствѹете намъ во всѣхъ нашихъ влагихъ намѣреніахъ и предпріатіахъ; во цвѣтѹщемъ времени юности нашея наставляете наше благополѹчнымъ навыкомъ что превосходнѣе ко ѹтвержденію благодѣтелства нашего! Вы сіи! имѣте надъ таковыхъ юности нечто йзрадѣйше имѣть драгоцѣнно; Ѻ родители сѹщіи йменемъ! Вси бо вамъ глаголати имамы; — Вы благополѹчіе ходатаи нашихъ дѹшевныхъ пользъ пріобрѣтаете намъ пріятелники и ѹчителіе (ѡ распространіи знанія, ѡ исправленіи нравовъ, ѡ нерѹшимыхъ сохраненіи закона, и ѡ благочестіи ко вѣрѣ) кѹпно съ вашими щедролюбіами мѹдрственно трѹдитеся и вдаете: йхже потомъ трѹдъ щедролюбіа ваша со всякомъ чистѹю награждаете. Но истинно Вы въ таковыхъ воли Божіимаго йспълнаете. Ѻ истинніи правителіе и покровителіе благодѣтелства нашего, Кою мѣрою воздѣрете вамъ? Коимъ сердцемъ воздлагодѣтелствѹемымъ вамъ? Ѻ великомилостивіи Попечителіе! живота нашего; съ каковою живостію? съ какового благодарностію? съ каковою ревностію горячестію? даже и до самаго конца вездѣ нашего, за толь знаменитая йзъ основныхъ ѻтическихъ Благостей намъ показанна Благодѣанія мы щедролюбіемъ вашимъ сказанія. Что воздаши вамъ ѿ всѣхъ тѣхъ нами воздѣваете намъ ѿ привлачнѣйшіи гонителе милосердіа и нерадѣнія нашего.

Тако слѣдѹющее горѣ зрѣ глаголитъ.

Сама ты ѿ Пресвятіи Боже Ѻц рѹководствуй наше Дѹхомъ твоимъ святымъ, да ничимъ создавати должное повиновеніе пребогатѣйшимъ и державнѣйшимъ Царю нашему Франціишу Второму, Началствѹ, и Правительнымъ сердцу нашего благополѹчіа, должнѹю благодарность Родителемъ, Наставникомъ и всѣмъ благодѣтелнымъ и благотворцемъ нашимъ, готови йко да ѻтличитей нашимъ полѹзнымъ вѹдемъ, и даждь ѿ Тебе всѣмъ намъ йко Единѣмъ ѹстнѣ и Единымъ сердцемъ тебе прити йма поколѣнію всегда величати прославляти те и благословити.

Изъ простыя то всякое покорителіе Благоутробіемъ вашимъ до лица земли кланяющіи всѣхъ нами ѻтличнымъ Благонаклоностіемъ во покровителствѣ и милость препорѹчаемъ. Сказахъ.

Поздрави на испиту, стр. [7].

Поздрави на испиту, стр. [8].

356. ПЕЈАКОВИЋ, Јаков: РАЗГЛАГОЛСТВІЄ МЄЖДѮ ѴЧЄНИКАМИ.

Къ Бѹдинѣ, при Кралев. ѵнїверсїт, 1798.

Стр. 14, пагинација арапска, 1 тернион са сигнатуром)(; завр. украс 1, виньете на стр. 1, 3; кустода. 173 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: *Шафарик*, 795. — *Новаковић*, 184. — *Д. Кириловић*, Један прилог историји српског школског позоришта. Зборник МС за књижевност и језик, I (1953), 169.

УББ (без стр. 7—11).

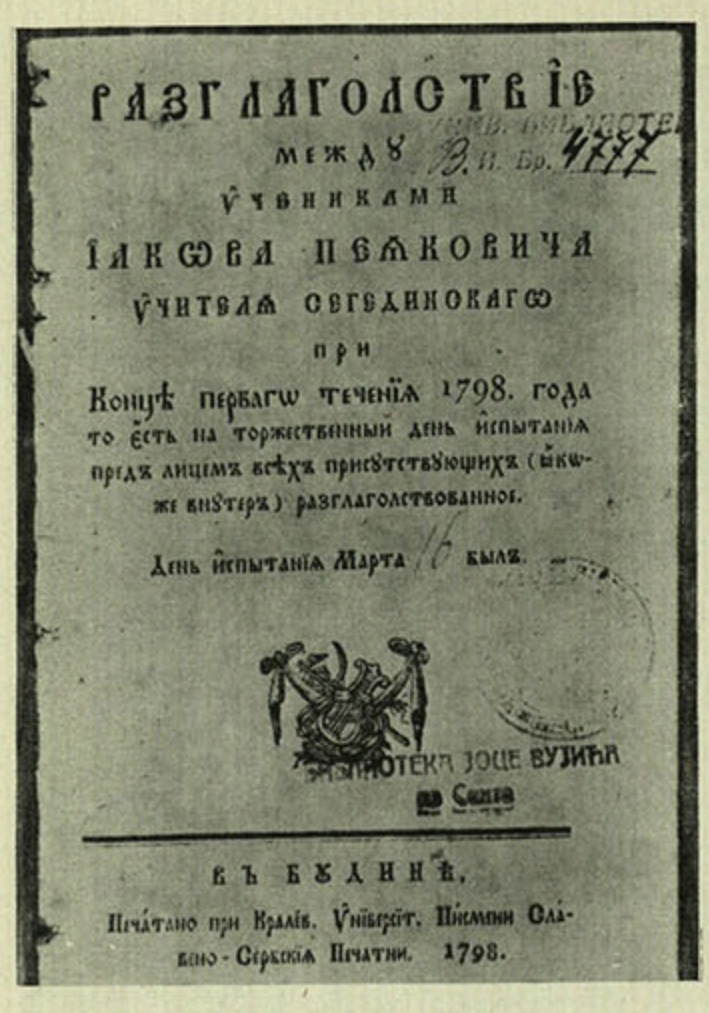
РАЗГЛАГОЛСТВІЄ
МЕЖДУ
ОУЧЕНИКАМИ
ІАКОВА ПЕМКОВИЧА
ОУЧИТЕЛЯ СЕГОДИНОКАГО
ПРИ
Конуѣ первагw теченїа 1798. года
то єсть на торжественный день їспытанїа
предъ лицемъ всѣхъ присоутствоующихъ (ѣкw-
же внoутрь) разглаголствованное.
День їспытанїа Марта 16 былъ.
ЪИБЛИОТЕКА ЈОЦЕ ВУЈИЋА
Сента
ВЪ БОУДИНѢ,
Печатано при Крaлев. Оуниверсит. Писмени Сла-
вено-Сербскїа Печатни. 1798.

Насловна страна, стр. [1].

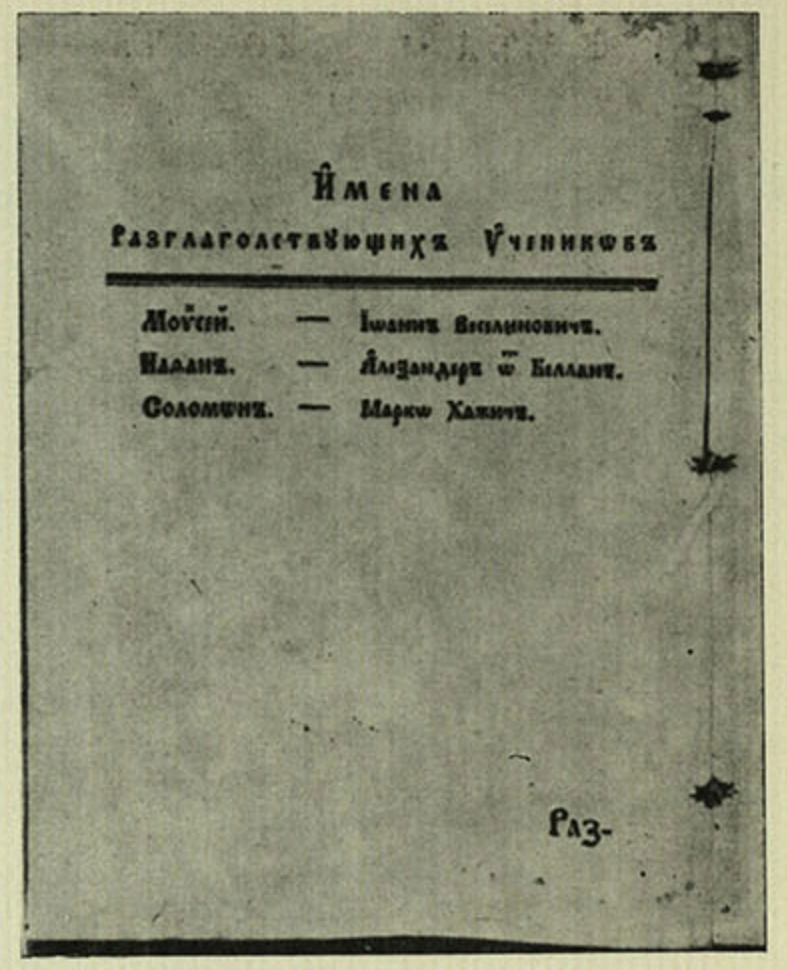
Имена
Разглаголствоующихъ Оученикwвъ
Моисей. — Іоаннъ Василиновичъ.
Исаіа. — Александръ Ѳ Белланъ.
Соломwнъ. — Марко Хаџичъ.
Раз-

Имена ђака који учествују, стр. [2].

357. ПРАВИЛО МОЛЕБНОЈЕ КО ПРЕСВЈАТЈЕЈ БОГОРОДИЦЈЕ И ПРЕПОДОБЊЕЈ ПАРАСКЕВИ СЕРБСКОЈ. Списанное Їѡкентіемъ Ракичемъ. Въ Бѹдимѣ, при Кралев. ѹниверсіт., 1798.

Стр. 31, пагинација арапска, 2 кватерниона са латинском сигнатуром, за други л. и арапским бројем (A_2, B, B_2); загл. украс 1, завр. 1; кустода. Брош. 179 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: **ПАРАКЛИСЪ** ко Прес[вѧ]тѣй Б[огоро]д[и]цѣ, и Пр[є]п[о]д[о]бнѣи Параскевы, поемый во всякой скорби д[ѹ]шевнѣй, и wбстоянїи.

Лит.: *Шафарик*, 908. — *Новаковић*, 188.

БГМ.

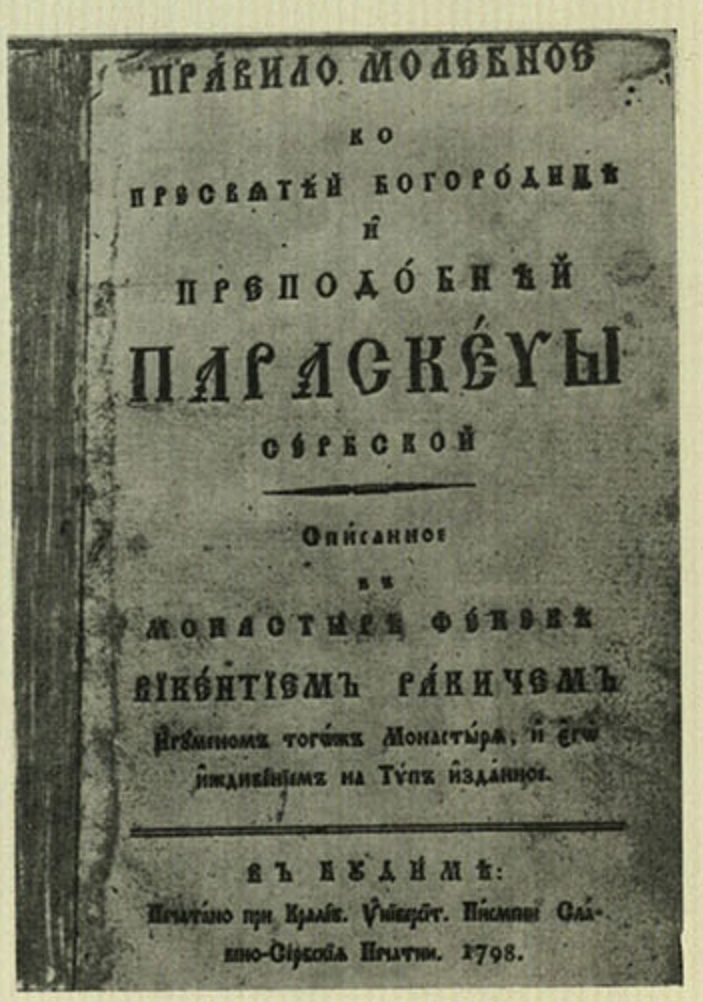
ПРАВИЛО МОЛЕБНОЕ
КО
ПРЕСВЯТѢЙ БОГОРОДИЦѢ
И
ПРЕПОДОБНѢЙ
ПАРАСКЕВЫ
СЕРБСКОЙ
Описанное
въ
МОНАСТЫРѢ ФЕНЕКѢ
ІЕКЕНТІЕМЪ РАКИЧЕМЪ
Игѹменомъ тогожъ Монастыря, и его
иждивеніемъ на Тѹпъ изданное.
ВЪ БѸДИМѢ:
Печатано при Кралев. Ѹниверсит. Писмени Сла-
вено-Сербскїа Печатни. 1798.

Насловна страна, стр. [1].→

358. ПСАЛТИР. Въ Ѵдинѣ. Въ Крал. Пешт. Ѵнїверсїт. Типографіи, 1798.

Л. [8] + 107 + [36], пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони, први табак са сигнатуром)(2, остали са латинском сигнатуром, за други л. арапским бројем (A, A2, на крају S, S2); иницијал 1, завр. украс 1, виньете на л. [1, 2, 5, 7б], 1, 5, 107б; насловна страна са украсним оквиром; кустода. 184 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1771. — II, III 1779. — IV 1788. — V 1793 (све у Бечу). — VI издање (I будимско), и даље.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 884. — *Новаковић*, 186.

НББ. — СКЗ. — БГМ.

Во славу стыя, єдиносущныя, животворящія, и нераздѣльныя Трцы, Отца, и Сна, и стаго Дха: книга сія

ѴАЛТИРЬ,

въ нейже содержатся кафисмы обычныя, пѣсни, и псалмы изкранныя вкупѣ со оуставомъ ихъ; и проч. напечатася благословеніемъ Архіепіскпа и Митрополіта Карловачкаго Г. Стефана,

съ дозволеніемъ же Правительствующихъ

ВЪ ВѢДИНѢ ГРАДѢ.

Въ Крал. Пешт. Ѵнїверсїт. Типографіи, въ лѣто сотворенія міра ... Христова рождества же по плоти ... Гдна Фотіа ...

Насловна страна, л. [1 а].→

359. РАЗРЈАДСТВИЈЕ (CLASSIFICATIO)... НАРОДНИХ... СВЈАТО АНДРЕЈСКИХ УЧИЛИШЧ.....Въ Ѵдимѣ, писмени Кралевскаго Всеучилишта, [1798].

Разрядствие (classficatio) нормалноглавно народных короналнаго и привилегиалнаго мѣста славѧно свѧто андреискых училищь сто-шесть десѧтъ-триехъ учениковъ сверху трудолюбіѧ и способностій всѣхъ трехъ разрѧдехъ (classis) чрезъ полгодишнѧго теченіѧ лѣтнаго 1798 лѣта м[ѣсѧ]ца Аугуста 31 следуѣщимъ образомъ устроенное Въ Будимѣ, писмени кралевскаго всеучилишта пештанскаго. [1798], 8⁰.

Дато по Ж. Сечанском.

Лит.: Ж. *Сечански*, Једна класификација српске основне школе у Сент-Андреји из 1798 године. Гласник ИД у Новом Саду, XIII (1940), 199—200.

360. РАКИЋ, Викентије: ПѢСНЬ ИСТОРИЧЕСКІѦ СЮ ЖИТІИ... ѦЛЄѲІѦ ЧЄЛОВѢКА БОЖІѦ. (Пѣснь с. в. мѵченицы Варвары.) Въ Ѵдимѣ, писмени Кралев. Всеучилища, 1798.

Стр. 32, пагинација арапска, два кватерниона са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A2 — B, B2); загл. украс 1, виньета на стр. 3; у наслову и тексту употребљен киновар; кустода. Брош. 177 × 112.

Текст црквеном ћирилицом.

Пјесн о житији Алексија человјека божија садржи 137 дистиха. По завршетку песме стоји: п: в: р: п: ц: з: [параеклисарх — или: писа

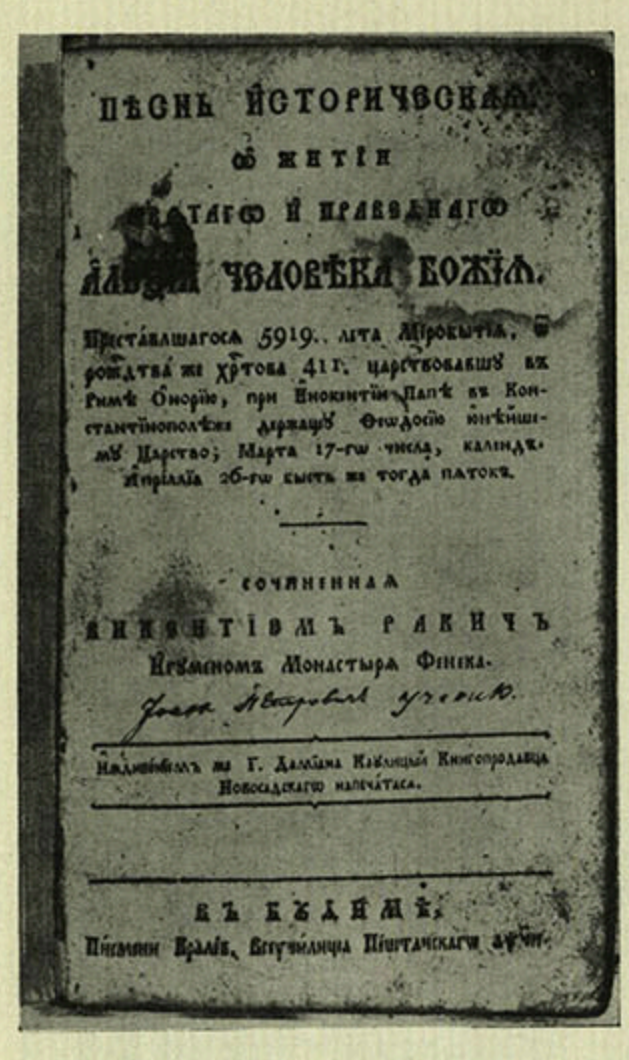

ПѢСНЬ ИСТОРИЧЕСКАЯ
О ЖИТІИ
СВЯТАГО И ПРАВЕДНАГО
ОТЦА ЧЕЛОВѢКА БОЖІЯ.

Преставльшагося 5919.. лѣта Міробытія, а рождества же Христова 411 г. царствовавшу въ Римѣ Онорію, при Иннокентіи Папѣ въ Константінополѣ державшу Ѳеодосію юнѣйшему Царство; Марта 17-го числа, календ. Апрілія 26-го сынъ же тогда патокъ.

СОЧИНЕННАЯ
ВИКЕНТІЄМЪ РАКИЧЪ
Игуманомъ Монастыря Фенека.

Надлежитъ ко Г. Данінла Каблецкій Книгопродавца Новосадскаго напечатаса.

ВЪ БѢДИМѢ,
Печатаніи Краліе. Вегутомлица Печатарскаги завод.

Насловна страна, стр. [1].

— Викентије Ракић парох церкве земунске]. Пјесн великомученици Варвари садржи 81 дистих. На крају је потписан Викентије Ракић, парох шабачки.

У нашој библиографији обе песме су се, по Шафарику, водиле као две засебне књижице. Шафарик је то вероватно забележио по нетачном обавештењу, пошто је књижица веома ретка. Она се није налазила ни у једној нашој библиотеци; једино ју је можда, судећи по каталогу из 1894, имала Народна библиотека у Београду пре 1941, али непотпун примерак. Новаковић је дао књигу по Шафарику. Л. Мушицки је није видео, пошто је не бележи у својој Библиографији.

I издање. — II 1828. — III 1835.

Лит.: *Шафарик*, 466, 391. — *Новаковић*, 189, 190. — *Д. Павловић*, Викентије Ракић. Гласник ИД у Новом Саду. VIII (1935). — *Г. Михаиловић*, Прилог Библиографији Викентија Ракића, Прилози за књижевност, XXIV (1958), 331—334.

Библиотека Српске црквене општине, Трст. — У приватној библиотеци, Будимпешта. — Музеј Срба у Хрватској, Загреб (без насловног листа, па би то могло бити и неко доцније непознато издање, али пре 1828).

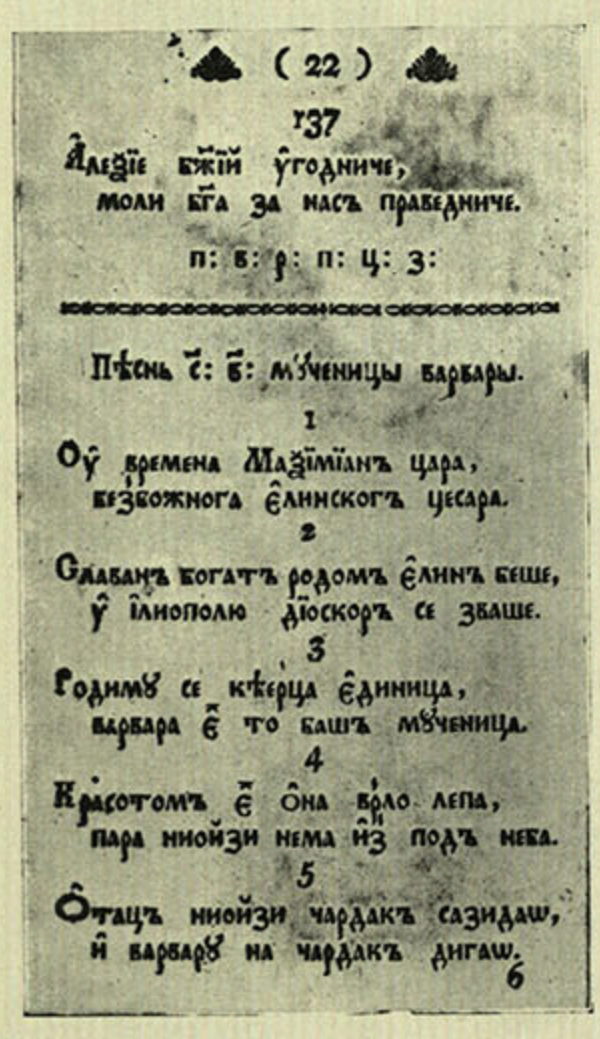

(22)

137

Аѳеѡіе бжій оугодниче,
моли бга за насъ праведниче.

п: в: р: п: ц: з:

Пѣснь с: в: мчницы барбары.

1

Оу времена Маѯиміанъ цара,
безбожнога ѥлинскогъ цесара.

2

Силванъ богатъ родомъ ѥлинъ беше,
оу Ілиополю діоскоръ се зваше.

3

Родимъ се кѣрца ѥдиница,
варбара є то баш мученица.

4

Красотомъ є она врло лепа,
пара никойзи нема из подъ неба.

5

Отацъ никойзи чардакъ сазидаш,
и барбарѹ на чардакъ дигаш.

6

Наслов Пјесни о Варвари, стр. 22.

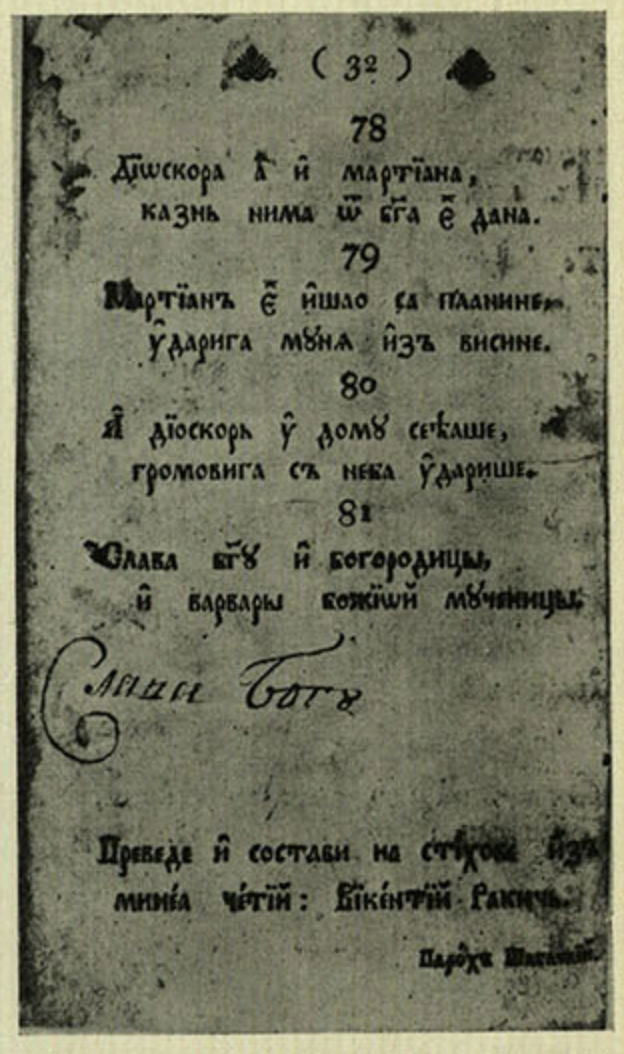

(32)

78

Дїоскора 2 и мартіана,
казнь нима ѡ бга є дана.

79

Мартіанъ є ишло са планине,
ударига мѹна изъ висине.

80

И дїоскоръ оу домѹ сѣкаше,
громовига съ неба ударише.

81

Слава бгѹ и богородицы,
и барбары божіой мученицы.

Слави Богъ

Преведе и состави на стихове из мине четій: Викентій Ракичъ.

Парохъ Шапачкій.

Крај Пјесни о Варвари, стр 32.

361. РУКОВОДСТВО К НАУЦЈЕ ЧИСЛИТЕЛНОЈ... ...издано Авраамомъ Мразовичъ. Въ Будимѣ, писмены Кралевскагѡ Всеучилища, 1798.

Стр. 95, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — F, F_2); виньете на стр. 1, 9; кустода. 175 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ѠГЛАВЛЕНІЄ Наѕки числителным.

Стр. 9: К СТѮПЛЕНІЄ.

Стр. 17: I. ГЛАВА. ѺБ четырехъ числителныхъ видѣхъ ненареченыхъ числъ.

Стр. 38: II. ГЛАВА. ѺБ нареченыхъ числѣхъ.

Стр. 52: III. ГЛАВА. ѺБ Разбіенїмхъ.

Стр. 66: IV. ГЛАВА. ѺБ Регѵлѣ Детри.

Стр. 84: Приваѵленіе ѺБ Регѵлѣ соціетатїсъ, или содрѹжества.

Стр. 89: Nro I. Таѵлица Ѧддіціи, или Собранїм.

Стр. 90: Nro II. Таѵлица Сѹѵтракціи, или ѿмтїм.

Стр. 92: Nro. III. Таѵлица Мѹлтіплїкаціи, или ѹмноженїм.

Стр. 93: Nro. IV. Таѵлица Дівізіи, їлї Раздѣленїм.

Шафарик и Новаковић приписују дело Авраму Мразовићу.

I 1794. — II издање. — III 1804. — IV 1806. — V 1810. — VI 1818.

БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

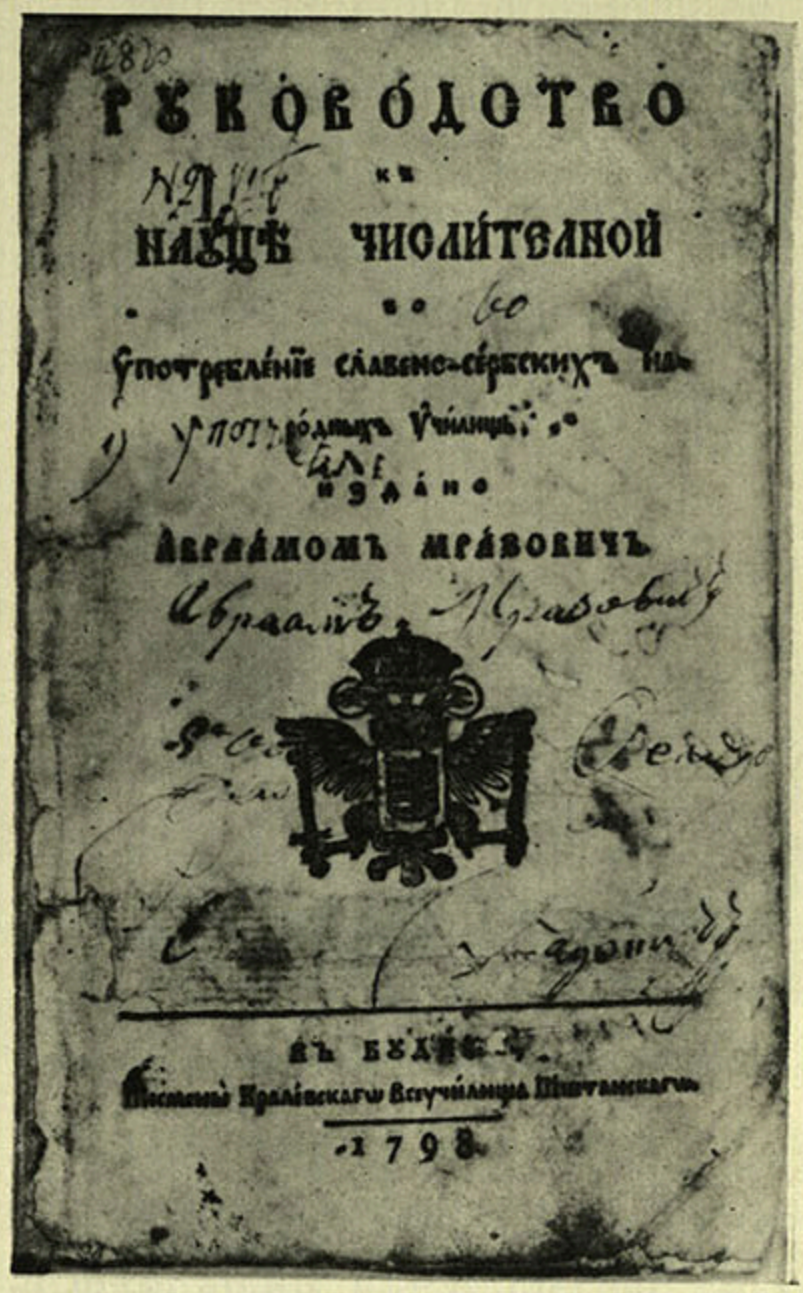
РУКОВОДОТВО
КЪ
НАУЦѢ ЧИСЛИТЕЛНОЙ
ѺБ
Употребленїе Славено-Сербскихъ На
Употребленїе
Авраамомъ Мразовичъ
Въ Будимѣ
Писменыи Кралевскагѡ Всеучилища Шкотскагѡ
1798

Насловна страна, стр. [1].

362. [РУКОВОДСТВО К СЛАВЕНСКОМУ КРАСНОПИСАНИЈУ. Будим, шт. Универзитета, 1798].

Будимски каталог од 1799 бележи књижицу: Краснописанїе съ назнач.[енымн.] чертами. 8. 1798. Schönschreibung, mit 1 Kupfert.[afel] 8. 1798. По том каталогу забележеио ју је Шафарик, а по Шафарику Новаковић. Све што је наведено код I издања важи и за ово.

I 1795. — II издање. — III 1815.

Цена: кр. 2 (Кат. будимски 1799), кр. 4 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: Catalogus generalis diverosum librorum [...] appendicibus [...] slavo-serbicorum. 1799, 99. — *Шафарик*, 308. — *Новаковић*, 179.

363. (СТАМАТОВИЋ, Никола): **СЛАВЕНОСЕРБСКОМУ РОДУ И ОБЩЕСТВУ.**
Въ Будимѣ, писмены Кралевск. Всеучилища, 1798.

Гравира цара Душана, л. [1 б].

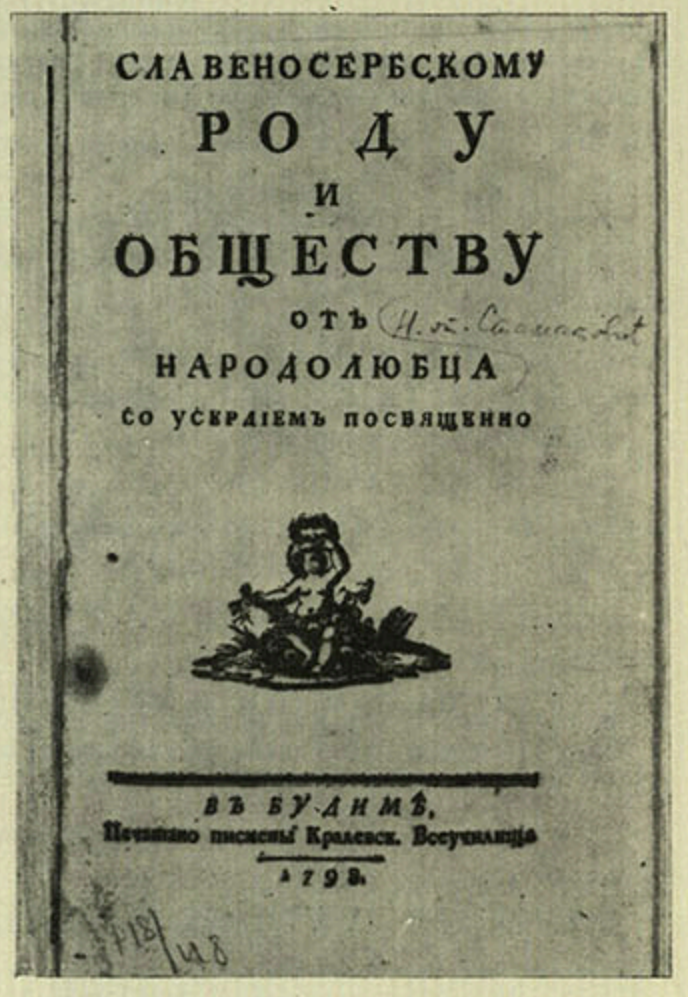

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [2] + 24, пагинација арапска, један кватернион, затим дуернион са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — B, B_2); завр. украс 1, виньете на стр. 1, 12, са 1 ил.; кустода. 179 × 106.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ЛЮБЕЗНЫЙ РОДЕ И ОБЩЕСТВО! С потписом: „Н. отъ Стаматовичъ Войникъ Аустрїйскїй.“

Стр. 10: ЯСНО ТРУБА ДА ВОЗГЛАСИ,
СЕРБЛѢ КЪ ЛЮБВИ ДА
СОГЛАСИ.

Стр. 11: [Песма која почиње стиховима]:
стародревный Народъ Сербскїй
добро га зна Дворъ Аустрїйскїй
И Россїйска Имперїа;
Онъ се держи правовѣрїя.

Цена: кр. 20 (Кат. Каулицијин).

Лит.: *Шафарик*, 401. — *Новаковић*, 191. — *А. Ђукић*, Ц. кр. поручник Никола Стаматовић. Бранково коло, XI (1905), 1058—1059.

НББ. — ЦБСАН. — БМС. — НБС. — БГМ.

364. Т.[ЕКЕЛИЈА], С.[ава]: **ЕДНОГА АРАЂАНИНА НАЧЕРТАНІЕ ОСНОВАНІЯ ЗА ОБУЧЕНІЕ СЕРБСКЕ ДЪЦЕ У АРАДУ.**
Въ Будимѣ, при Кралевскомъ Универсїтетѣ 1798.

Стр. 84, пагинација арапска, кватерниони, први погрешно сигниран на шестом л. са A_2, сигнатура латинска, а за други л. и арапски број (A_2 — E, E_2) на крају 2 л. први са сигнатуром F; загл. украс 1, завр. 1, виньета на стр. 1, 11; кустода. 173 × 100.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: ПРЕДИСЛОВІЕ.
Стр. 11: ПОЗЫВАНѢ НА УРЕЖДЕНІЕ ОСНОВАНІЯ ЗА ОБУЧЕНІЕ СЕРБСКЕ ДѢЦЕ.
Стр. 44: Начертаніе основанїя воспитателнаго.
Стр. 54: О Удѣлницы.
Стр. 65: Начинъ искати удѣлъ.
Стр. 66: О Верховномъ Управителю.
Стр. 67: Дужности и права Верховнаго Управителя.
Стр. 70: О Казначею или Кассиру.
Стр. 77: Дужность Родителя.
Стр. 81: А. Обвязнице, или облигаціе образъ за оне, коису какву сумму обрекли на основанїе ово, и залогу дали.
Стр. 83: Б. Намирня за Казначея.
Стр. 84: В. Молитва, кою удѣлницы свакїй данъ очитати имаду.

Новаковић напомиње да књига има и латински наслов. На такав примерак нисмо наишли. Постоји, међутим, латински превод овог дела; биће да је реч о њему.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 783. — *Новаковић*, 192.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

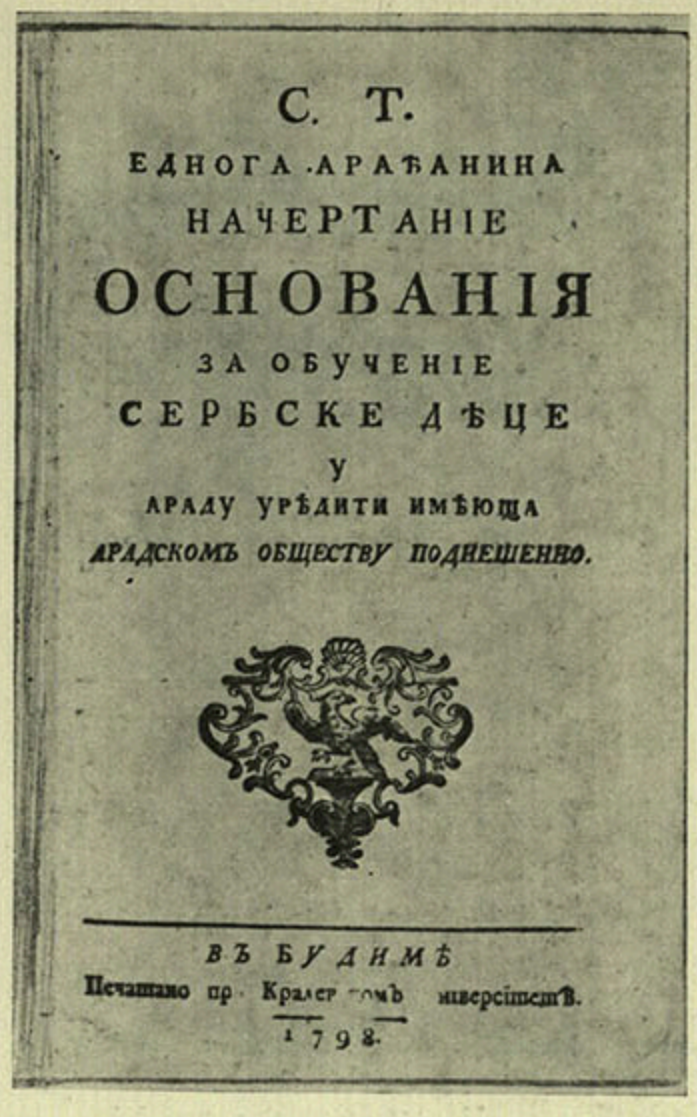
С. Т.
ЕДНОГА АРАЂАНИНА
НАЧЕРТАНІЕ
ОСНОВАНІЯ
ЗА ОБУЧЕНІЕ
СЕРБСКЕ ДѢЦЕ
У
АРАДУ УРѢДИТИ ИМѢЮЩА
АРАДСКОМЪ ОБЩЕСТВУ ПОДНЕШЕННО.
ВЪ БУДИМѢ
Печатано пр. Кралевскомъ универсїтетѣ.
1798.

Насловна страна, стр. [1].

365. ТЕКЕЛИЈА, Сава: **POSITIONES INTUITU INSTITUTI PRO ERUDITIONE SERBICA JUVENTUTIS ARADINI ERIGENDI, COMMUNITATI ARDINENSI DEDICATAE.**
Budae typ. reg. univ., 1798.

Sabbae Tököly Positiones intuitu instituti pro eruditione Serbica juventutis Aradini erigendi, communitati Aradinensi dedicatae. Budae typ. reg. univ. 1798. 8°. 84 pag.

Дато по Шафарику.

Лит.: *Шафарик*, 783.

366. УСТАНОВЉЕНИЈА И ПРАВИЛА НАЦИЈЕ И БРАТСТВА ИЛИРЕЧЕСКАГО... У ГРАДУ И ПРИСТАНИШЧУ СЛОБОДНОМУ ТРИЈЕСТА.
Ѣ Ѫдимѣ, при Кралев. Ѵнїверсїт., 1798.

Стр. 43, пагинација арапска, табаци од 2 листа са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — K, K_2 на последњем табаку, сигнатура L на првом л.); завр. украс 1, виньете на стр. 3, 6; кустода. Брош. 356 × 219.

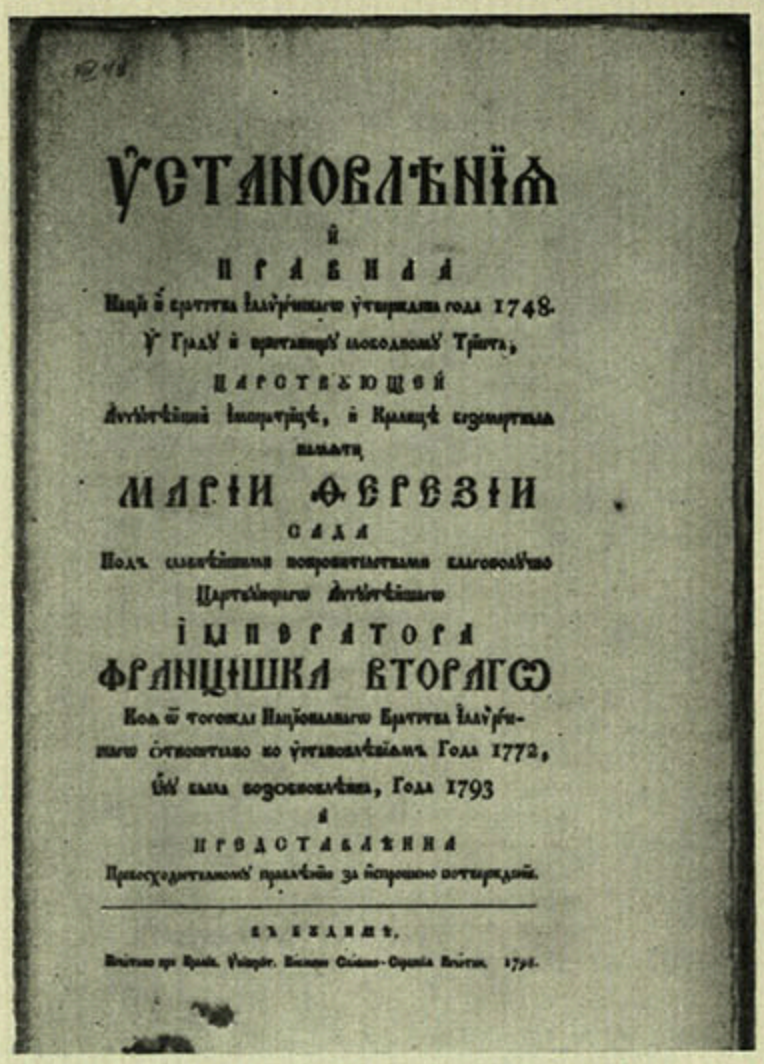

УСТАНОВЛѢНІѢ
И
ПРАВИЛА
Націѣ и Братства Иллѵрическаго ѵтвержденна года 1748.
ѵ Градѣ и пристанищѣ слободномѣ Трїеста,
ЦАРСТВѢЮЩІЙ
Достохвальнѣйшей Императрицѣ, и Краицѣ сходственныя памяти
МАРІИ ѲЕРЕЗІИ
СЫДА
Подъ славнѣйшими покровительствами благополучно
Царствующаго достохвальнѣйшаго
ІМПЕРАТОРА
ФРАНЦІШКА ВТОРАГѠ
Кой ѿ тогождѣ Націоналнаго Братства Иллѵрическаго ѿтносително ко ѵтвержденіямъ Года 1772,
ѾНѢ была водоновленна, Года 1793
И
ПРЕДСТАВЛЕННА
Превосходительнымъ правленію за истинно потвержденїй.

ВЪ ВЕНЕЦІИ,
Иждивеніемъ при Крман. Ѵнивер. Книгопр. Василія Осипова-Отрокова Венет. 1798.

Насловна страна, стр. [1].

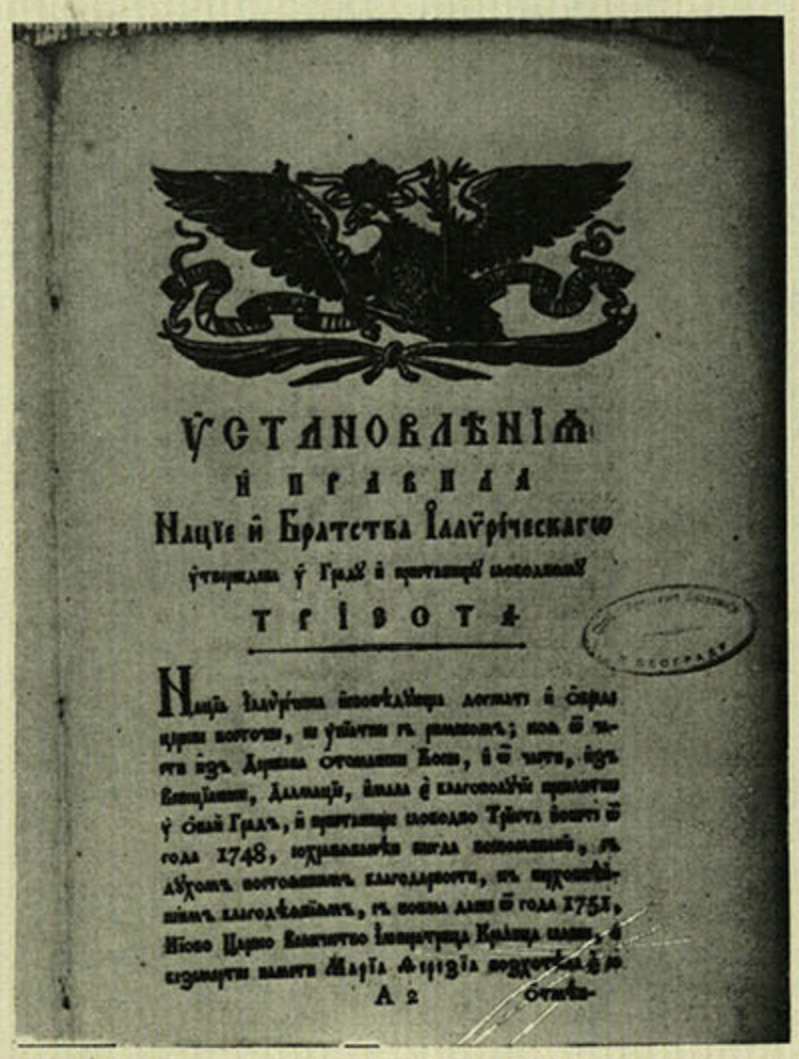

УСТАНОВЛѢНІѢ
И ПРАВИЛА
Націѣ и Братства Иллѵрическаго
ѵтвержденна ѵ Градѣ и пристанищѣ слободномѣ
ТРІЕСТА

Нація Иллѵрика йзповѣдницы достигнѵ и ѻбрѣла цркви востоки, и ѵйдити ѣ римлянѣ; кол ѿ тѣ изъ Дрїена Отоманни Кости, и ѿ тамъ, изъ Венеціанни, Далмаціи, йшла ѣ благополѣй пристанищ ѵ сѣй Градъ, и пристанищ слободно Трїеста йшти ѿ года 1748, похвалаючи шгда всемогшаго, ѣ дѣломъ востовленнѣ благодарности, ѣ щедротѣ-шнѣмъ благодѣтелѣмъ, ѣ всѣма даже ѿ года 1751, Нѣово Царско Величество Императрица Краица шлти, и сходнаги памяти Маріа Ѳерїа воздотѣла ѣ по

А 2 ѻтнѣ-

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај:

Стр. 3: **ѴСТАНОВЛѢНІѢ И ПРАВИЛА** Націѣ и Братства Иллѵрическаго ѵтвержденна ѵ Градѣ и пристанищѣ слободномѣ **ТРІЕСТА.**

Стр. 6: **ПРАВИЛА ѴСТАНОВИТЕЛНА НАЦІѢ И БРАТСТВА ІЛЛѴРІЧЕСКАГѠ ѲТВЕРЖДЕНА ѵ Градѣ и Пристанищѣ свободномѣ ТРІЕСТА.**

Стр. 8: ѵстановлѣнїѣ Капитѵла, 8—14.

Стр. 13: Принадлежности. Капитѵла. 15—36.

Стр. 24: Должности Правителѣ и Прокѵраторовъ. 37—64.

Стр. 32: Должности Синдиковъ. 65—74.

Стр. 35: **ѠБВЕЗАТЕЛСТВА КАНЦЕЛИСТА.**

Стр. 37: **ДОЛЖНОСТИ КАПЕЛАНОВЪ И ДІЯКОНА.**

Стр. 41: **ДОЛЖНОСТИ ЌѢСТНИКА, ИЛИТИ СЛѴГЕ ЦЕРКВЕНОГА И БРАТСТВА НАЦІОНАЛНАГО ІЛЛѴРІЧЕСКАГО.**

Стр. 43: **КОНЕЦЪ.** Настоѩа правила становителна ѣздѣи согласноѵговоренна ѿ нашега Братства Націоналнога Иллѵрїческога, во еже бы била подложена расѣжденїю високаго Правителства и всемилостивѣйшемъ потвержденїю Пречеститога нашега Владѣтелѣ; былась ѿ насъ подписати поглавара, шглашена Обществѣ Націоналномѣ средствомъ данашнѣга Собранїѣ всеобшега, ѿ истога держата, за таковѣ причинѣ под' предѣдателствомъ Свѣтлѣйшаго Господина Комїсарїа, и Совѣтника Правителственнога Францїшка Фїлїппа ѿ Ротъ, и ѵ присѵтствїю истога потверждена; послѣдователномъ повторенномъ потвержденїю ѿ Націоналныхъ истыхъ присѵствѵюћихъ нашомъ свойственномъ рѧкомъ, дабысе предала Высокомѣ Правленїю за причинѣнїе просиме милости.

ѵ Трїестѣ первый Септембра 1793.

Ѣъ слѣдованїе коликѡ выше ессе подписала сва Лица Капитѵларна.

Лит.: *Новаковић*, 195.

ЦБ САН. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

← *Увод, стр. [3].*

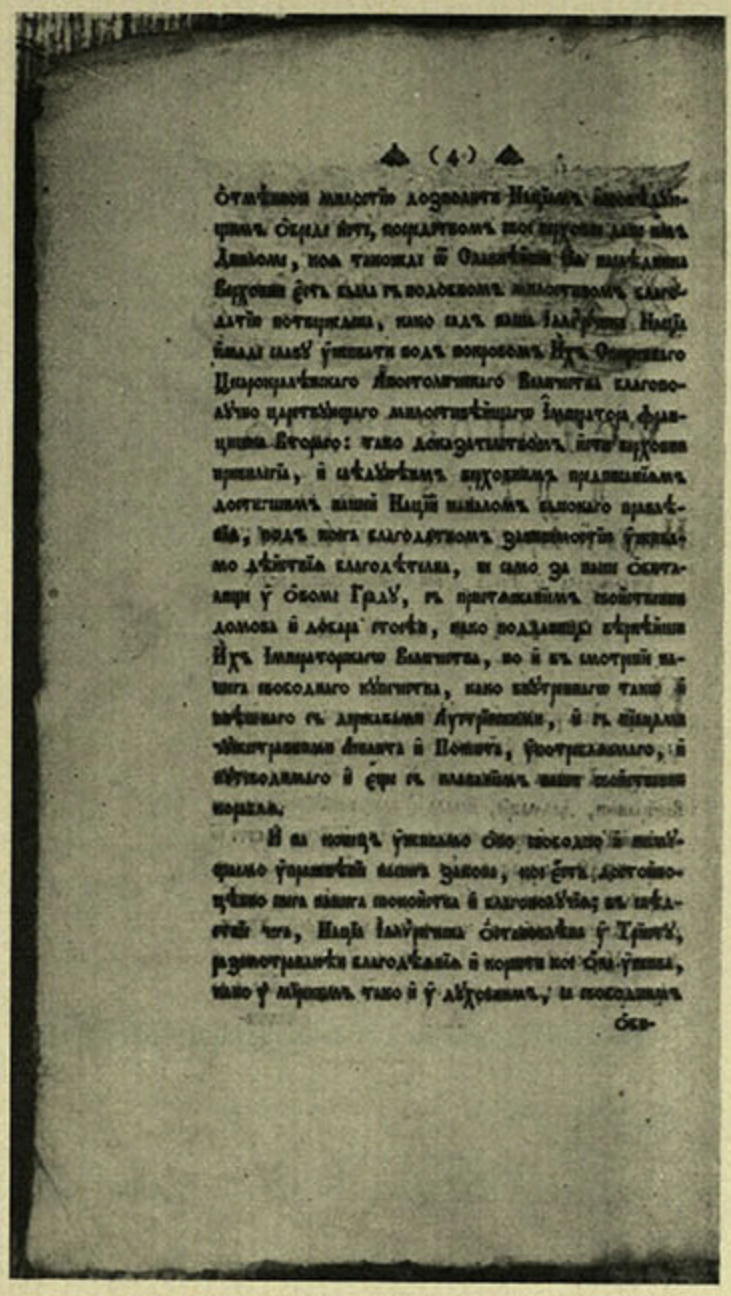

(4)

Отчинови милости дозволити Нацыи Иллирической Отцы Іисуитове, посадивши тое прекрасно дело на Дивоми, нов тимошди ѿ Оллендиши бы наследника Державе ѓетъ была гъ подобномъ милостивомъ благодатіо потврдила, како надъ нашу Иллирицу Нацыу имаду славу ўчинити водъ покровомъ Ихъ Отчинскаго Цырокрилчанскаго Апостолскаго Величества благополучно царствующаго милостивишаго Императора фрынцыа Второго: тако доказателствомъ ѓетъ верности приложи, и ѡдлычнымъ верховнымъ предложенымъ достоинствомъ нашей Нацыи милостиво высокаго правлѣнія, родъ нову благодарномъ запамћенству ўчинивши достоіа благодѣтеля, и само за наши Отцы Іисуите ў Оном Граду, гъ притаманымъ поштенымъ домова и дѣла стогъ, како подданицы вѣрнѣши Ихъ Императорскаго Величества, во и къ имотиу нашу посадашнаго кѣнигитва, како кѣнигиньу таки и внѣшнаго съ дрыкольама Лутурянскима, и съ ѡпадли чѣнитрашима дилата и Попова, ўпотрыбляюшаго, и вѣтходящаго и ѓеи съ полезнима нашу поштенима нарѣда.

И за помоћ ўчинилу Оно посадство и нѣмачкому ўчителю нашу Језыка, кои ѓетъ достойно-ћено пита нашега поспѣшита и благословѣна на пѣдагогѣй чта, Нацыа Иллирична Отчинскима ў Трiестѣ, радостралнѣ благодѣаніа и кошти кои Она ўчина, како ў мирнима тако и ў лѣтошнима, за посадашнѣ

Ова-

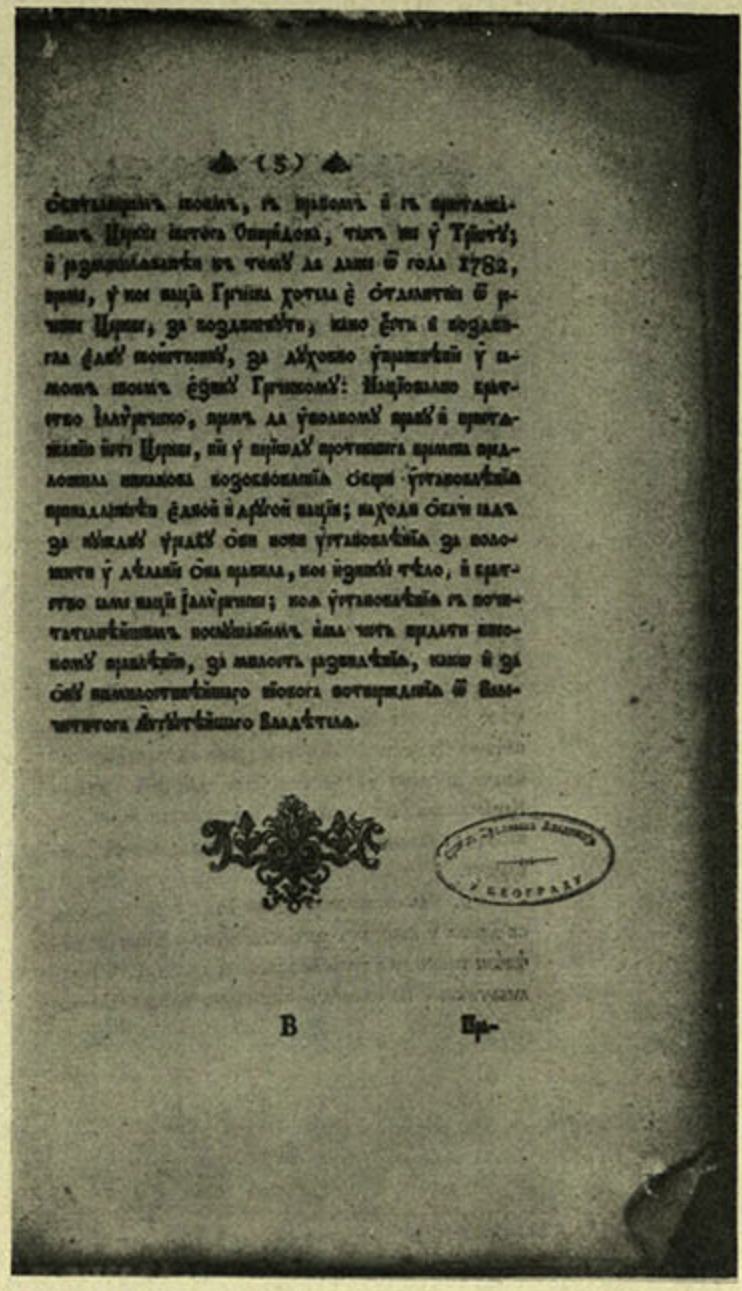

(5)

Отчинщина поим, гъ правомъ и гъ притаманымъ Цыркви ихтогъ Опредока, тимъ ми ў Трiестѣ; и радостралнѣ въ чемъ да даны ѿ года 1782, врши, ў кои нацыа Грчина хотила ѓе Отдалитиси ѿ рѣчи Цыркви, за подданствѣ, како ѓетъ и подданства дыкъ поштенiй, за лѣпшо ўчинивши ў пномъ поим ѓезыкъ Грчиномъ: Нацыонално крштено Иллирично, врши да ўполномъ врши и притаманыи ихтъ Цыркви, ни ў перкахъ противнима примѣра предложила никакова подозрѣванiа Отцы Іисуите прикладнiи ѓазыкъ и другои нацыи; находа Отци надъ за нѣкаки ўдатъ Они нови ўтчилишта за полозити ў дѣлаи Она прила, кои ѓедини тѣло, и крштено цыла нацыи Иллирични; нов ўтчилишта гъ почитателнѣшима восѣщаима има чтитъ придати високомъ правлѣнiи, за милостъ радостнѣ, како и за Оно милостивишаго цѣсара потврдiа ѿ Величества Августѣшаго Владѣтила.

У БЕОГРАДУ

В Пи-

Увод, стр. 4.

Увод, стр. 5.

367. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **РЧКОВОДСТВО КЪ ЧѢСТНОСТИ И ПРЯКОСТИ.** [Превео Атанасије Деметровић Секереш]. **Къ Бѹдимѣ, писмени Кралевскагѡ Ессѹчилища.** 1798.

Стр. 261, пагинација арапска, кватерниони, први без сигнатуре, остали са готичком сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2 — Q, Q_2), на крају 3 л., први са сигнатуром K; виньета на стр. 1: текст на парним странама славеносрпски црквеном ћирилицом, на непарним немачки готицом; кустода и црквеном ћирилицом и готицом. 186 × 111.

I 1777. — II 1782. — III 1787. — IV 1791. — V 1793. — VI издање.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 794. — *Новаковић*, 177.

УББ. — БМС. — БГМ.

РУКОВОДСТВО
КЪ
ЧЕ́СТНОСТИ И ПРА́ВОСТИ,
ТО ЄСТЬ:
Въ ма́лыхъ У҃чи́лищахъ у҃ча́щейся Славяно-Се́рбской Ю҃ности на чте́ніе и҃зготовле́нная
КНИ́ГА.
Цѣна сіеи книгѣ 18. кр.
Съ дозволе́ніемъ Правительствующихъ.
ВЪ БУДИ́МѢ,
Печатаны Кралѣвскаго Всеу҃чи́лища Типографіи.
1798.

Насловна страна српска, стр. [2].

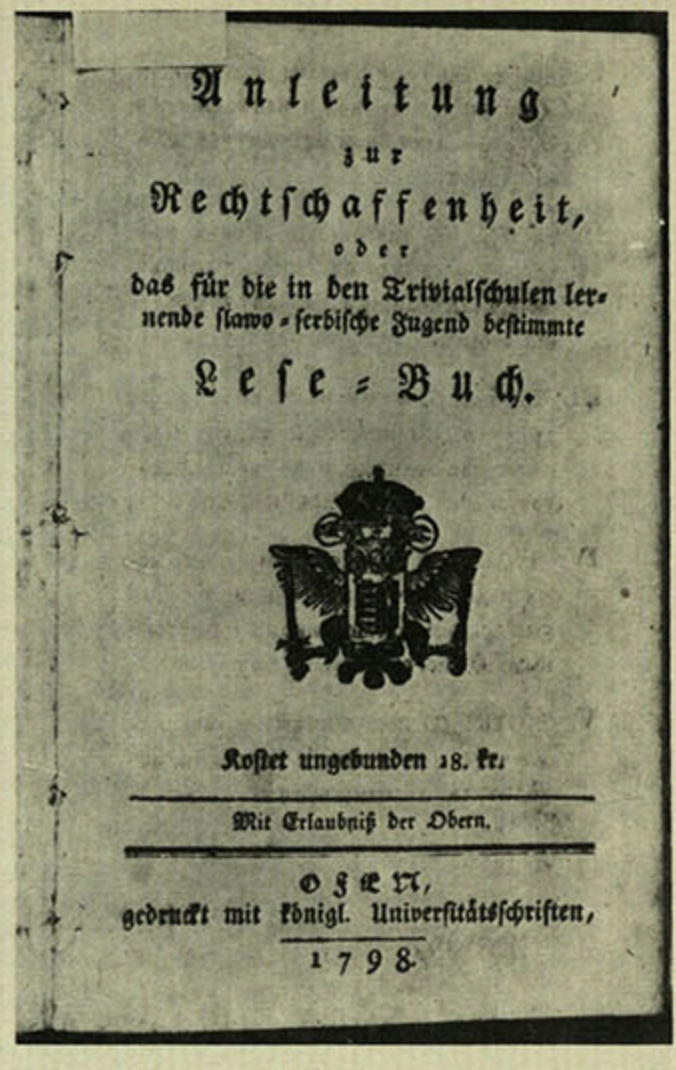
Anleitung
zur
Rechtschaffenheit,
oder
das für die in den Trivialschulen lernende slawo-serbische Jugend bestimmte
Lese-Buch.
Kostet ungebunden 18. kr.
Mit Erlaubniß der Obern.
OFEN,
gedruckt mit königl. Universitätsschriften,
1798.

Насловна страна немачка, стр. [3].

368. ХРАНИСАВЉЕВИЋ, Гаврило: **ПРЕОСВЈАШЧЕЊЕЈШЕМУ И ВИСОКОДОСТОЈЊЕЈШЕМУ ГОСПОДИНУ СТЕФАНУ ОТ АВАКУМОВИЧ...** Въ Будимѣ, [шт. универзитета], 1798.

Прѡсвященнѣишему, и Высокодостойнѣишему Господину Стефану отъ Аввакумовичь, Епіскопу Карлштатскому При Вст8плєніи достойнства Совѣтника и Референдара Высокославныя дворныя унгарскія Канцеляріи привѣтствующе принесе Гавріилъ Храниславлевичь. Въ Будимѣ, 1798. 8^0.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког.

369. ХРАНИСАВЉЕВИЋ, Гаврило: **СТЇСИ НА ПОХВАЛУ... СТЕФАНА ОТЪ АВВАКУМОВИЧЪ.** Въ Будимѣ, при Кралевскомъ Унїверсїтетѣ, 1798.

Стр. [8], 1 дуернион без сигнатуре; 5 строфа од по 4 стиха на страни; виньета на стр. [3]; кустода. 225 × 182.

Текст грађанском ћирилицом.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић*, 194.

УББ.

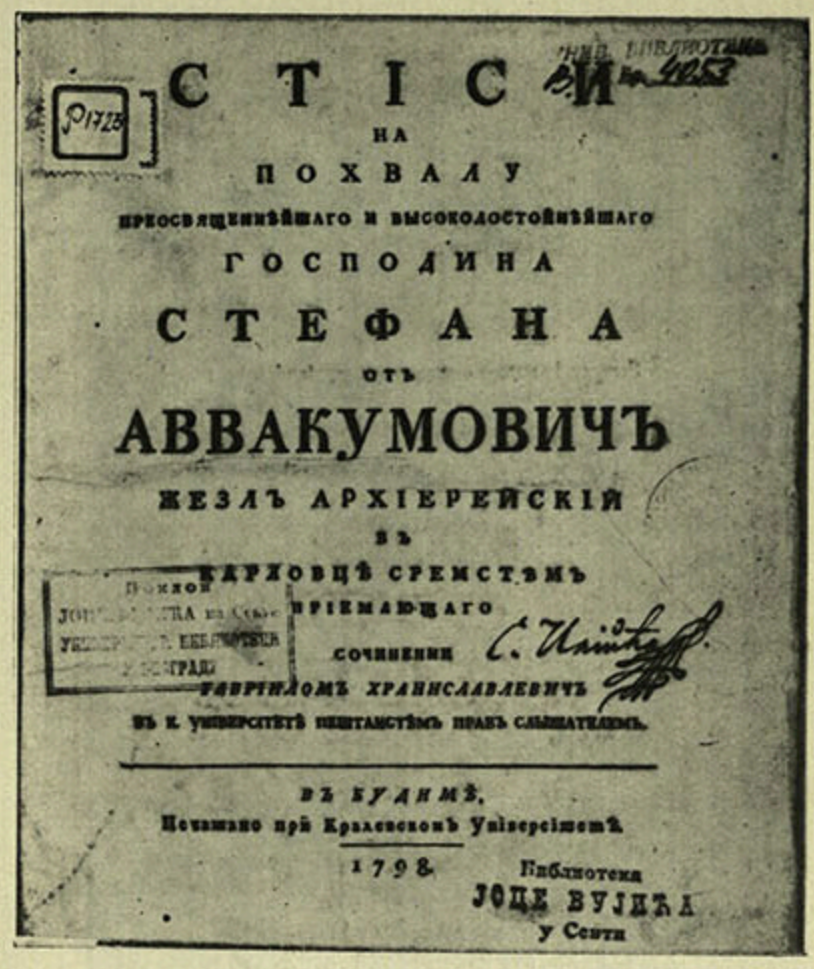
СТІСИ
НА
ПОХВАЛУ
ПРЕОСВЯЩЕННѢЙШАГО И ВЫСОКОДОСТОЙНѢЙШАГО
ГОСПОДИНА
СТЕФАНА
ОТЪ
АВВАКУМОВИЧЪ
ЖЕЗЛЪ АРХІЕРЕЙСКІЙ
ВЪ
КАРЛОВЦѢ СРЕМСТѢМЪ
ПРІЕМЛЮЩАГО
СОЧИНЕННІИ
ГАВРІІЛОМЪ ХРАНИСЛАВЛЕВИЧЪ
ВЪ К. УНИВЕРСИТЕТѢ ПЕШТАНСТѢМЪ ПРАВЪ СЛУШАТЕЛЕМЪ.
ВЪ БУДИМѢ,
Печатано при Краљевском Универсітетѣ
1798.
Библиотека ЈОЦЕ ВУЈИЋА у Сенти

Насловна страна, стр. [1].→

370. ЧАСОСЛОВ. Къ Будимѣ, при Кр. всеуч., 1798.

Часословъ. Въ Будимѣ пис. кр. всеуч. 1798. 8⁰.

Дато по Шафарику.

Лит.: *Сопиков*, I 1691. — *Шафарик*, 898. — *Новаковић*, 193.

1799

371. ЖЕРТВА АВРАМОВА И СОБЈЕСЕДОВАНИЈЕ ГРЈЕШНИКА С БОГОМАТЕРИЈУ.
Преведенное... Ѓїкентїемъ Ракичемъ. Къ Будинѣ, писмены Краљевск. Всеучилища, 1799.

Стр. [8] + 60, пагинација арапска, насловни л. посебан, затим два несигнирана л., онда кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — C, C_2), на крају тернион (D, D_2); завр. украса 2, виньете на стр. [1], 3, 57, са 1 ил.; кустода. Брош. 176 × 109.

Садржај: Стр. [3]: [посвета (ил. 2)].
Стр. [3]: [посвета (ил. 2)].
Стр. [4]: **ВЫСОКОПОЧИТАЕМАЯ ГОСПОЖА!**
Стр. 2: **Лица БЕСѢДУЮШЫХЪ.**
Стр. [2]: Гравира (ил. 3).
Стр. 3: **ЖЕРТВА АВРААМОВА** [ил. 4].
Стр. 57: **СОБЕСѢДОВАНІЕ** Грѣшника съ Богородицею по алфавитъ.

I издање, посвета од 1 јануара 1799. — II, III 1799, у Будиму. — Исте године, посебно у Котору.

Лит.: *В. Јовановић*, Библиографија српскохрватске драмске књижевности. Споменик СКА, XLV (1907), бр. 1084.

НББ. — БМС. — БГМ.

C-1698

ЖЕ́РТВА А҃ВРАА́МОВА
И҆
ОСВОБОЖДЕНІЄ ГРѢШНИКА
ОТЪ
БОГОМА́ТЕРІЮ.

Преведе́ное съ Гре́ческаго на Сѷ́рскій и҆́зыкъ,
ВІКЕНТІЄ́МЪ РА́КИЧЕМЪ
Прогу́меномъ Фе́нечкимъ, о҆́бр҃ѣтающимся нын҃ѣ при Цр҃кви с҃та́го Спр҃и́дона сѷ́рій, въ Сво́бодномъ Гра́дѣ и҆ Приста́нищи Трі́ст҃ѣ.

БИБЛИОТЕКА САТИНСКА

ВЪ БУ́ДИНѢ,
Печа́тан҃ѣ Кра́л҃евск. Ве҃у́ч҃илища Пе́шта́нскаго.
1799.

Насловна страна, стр. [1].

ВЫСОКОПОЧИТА́ЕМОЙ
ГОСПОЖѢ
ЕЛЕ́НѢ ПАЛИКУ́ЋѢ,
РОЖДЕННОЙ
МУШКАТИ́РОВИЧЪ,

Всеусе́рдне́йшее приношеніе.

Посвета, стр. [3].

Посебан лист са гравиром.

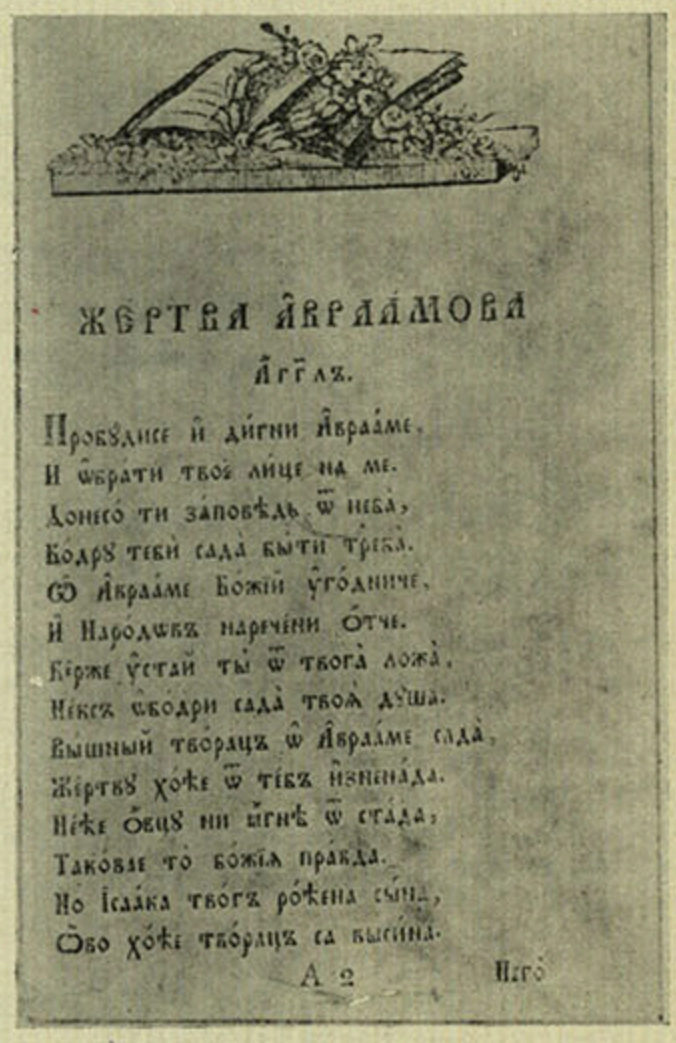

ЖЕ́РТВА А҃ВРАА́МОВА

А҃ГГЛ҃Ъ.

Пробу́дисѧ и҆ дѷ́ни А҃враа́ме,
И҆ о҆́брати твоѥ́ лице́ на ме.
Донесо́ ти за́повѣдь ѿ не́ба,
Ко́дрѹ тебѣ сада́ бы́ти тре́ба.
Ѡ҃ А҃враа́ме Бо́жій у҆го́дниче,
И҆ Наро́дѡвъ наре́чени о́тче.
Бѣ́рже у҆стай ты ѿ твога́ ложа́,
Нѣ́кѣ о҆́ходи сада́ твоѧ́ дꙋ́ша.
Вы́шный твора́цъ ѡ҃ А҃враа́ме сада́,
Жѣ́ртвꙋ хо́чѣ ѿ тѣ́бѣ и҆зне́нада.
Нѣ́кѣ о҆́вцꙋ ни ѷ҆́гнѣ ѿ стада́,
Таковы́е то бо́жіа пра́вда.
Но І҃сака твогъ ро́ѣна сы́на,
Ѡ҃во хо́чѣ твора́цъ са вы́сина.

Прва страна текста, стр. [3].

372. ЖЕРТВА АВРАМОВА И СОБЕСЈЕДОВАНИЈЕ ГРЈЕШНИКА С БОГОМАТЕРЈУ.
[Превео Викентије Ракић]. Къ Бꙋдимѣ, писмены Краљевскагѡ Ксеѵчилища, 1799.

Л. [1] + стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — D, D_2); завр. украса 2, виньете на стр. 1, 3, 61; са 1 гравиром као у I издању и од истог гравера. Кустода. 191 × 113.

Текст црквеном ћирилицом.

II издање.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 452. — *Новаковић*, 204. — *В. Јовановић*, Библиографија српско-хрватске књижевности. Споменик СКА, XLV (1907), бр. 1085.

УББ. — СКЗ. — БГМ.

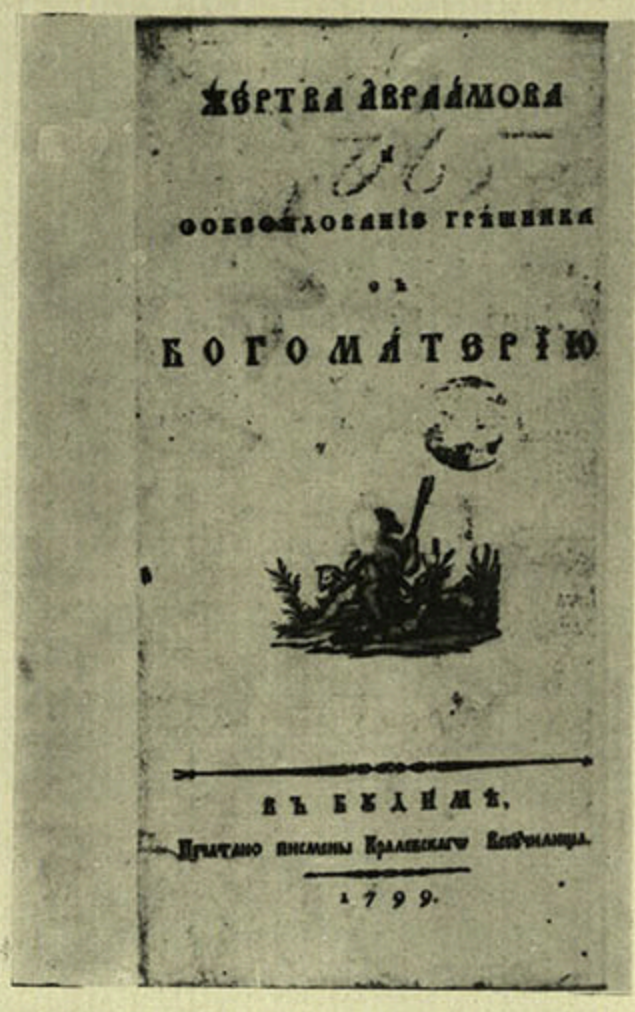
ЖѢРТВА АВРАѦМОВА
ОБОВѢСДОВАНІЄ ГРѢШНИКА
СЪ
БОГОМАТЕРІЮ
ВЪ БѢДИМѢ,
Печатано писмены Краљевскагѡ Ксеѵчилища.
1799.

Насловна страна, стр. [1].

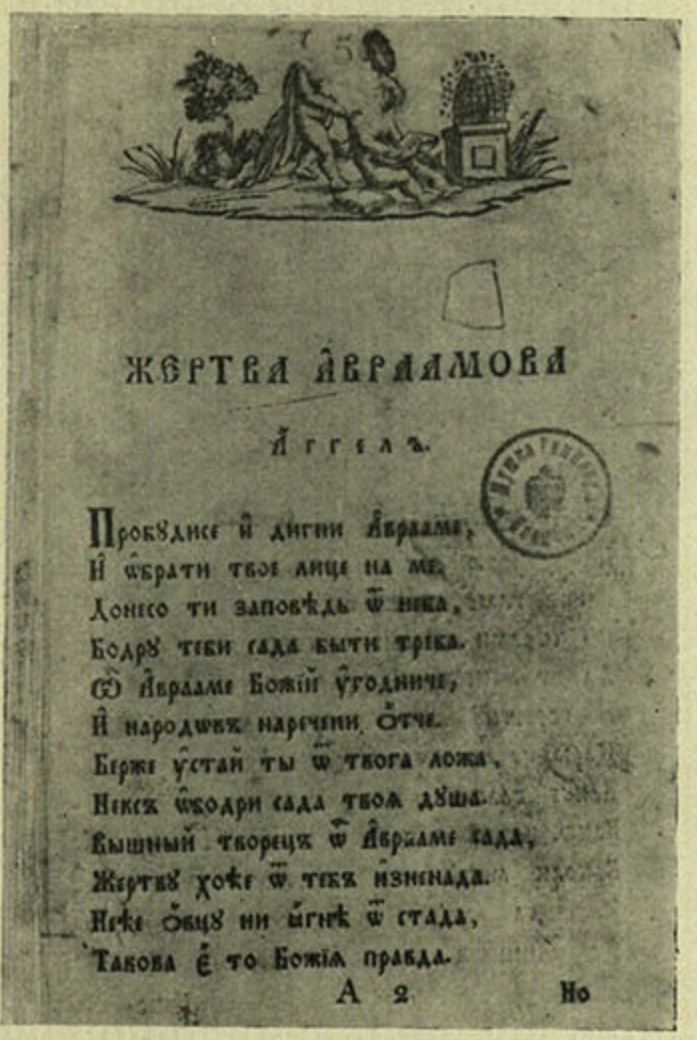
ЖѢРТВА АВРАѦМОВА
Ангелъ.
Прокꙋдисѧ и дигни Авраме,
И ѡбрати твоѥ лице на ме.
Донесо ти заповѣдь ѿ нека,
Бодрꙋ тебѝ сада быти трѣба.
О Авраме Божій ꙋгодниче,
И народшвх наречени ѻтче.
Бержѐ ꙋстай ты ѿ твога ложа,
Некѣх ѡходи сада твоѧ дꙋша.
Вышный творецъ ѿ Авраме сада,
Жертвꙋ хоѣ ѿ тебѣ изнѣнада.
Нѣкѣ ѻвцꙋ ни ѥдногѣ ѿ стада,
Такова ѥ то Божіѧ правда.
А 2 Но

Прва страна текста, стр. [3].

Жертва • Авраамова.

Посебан лист са гравиром, л. [1 б].

373. ЖЕРТВА АВРАМОВА И СОБЕСЈЕДОВАНИЈЕ ГРЈЕШНИКА С БОГОМАТЕРИЈУ.

Преведено Вїкентїемъ Ракичемъ. Къ Будимѣ, писмены Кралевскагѡ Ессвчилища, 1799.

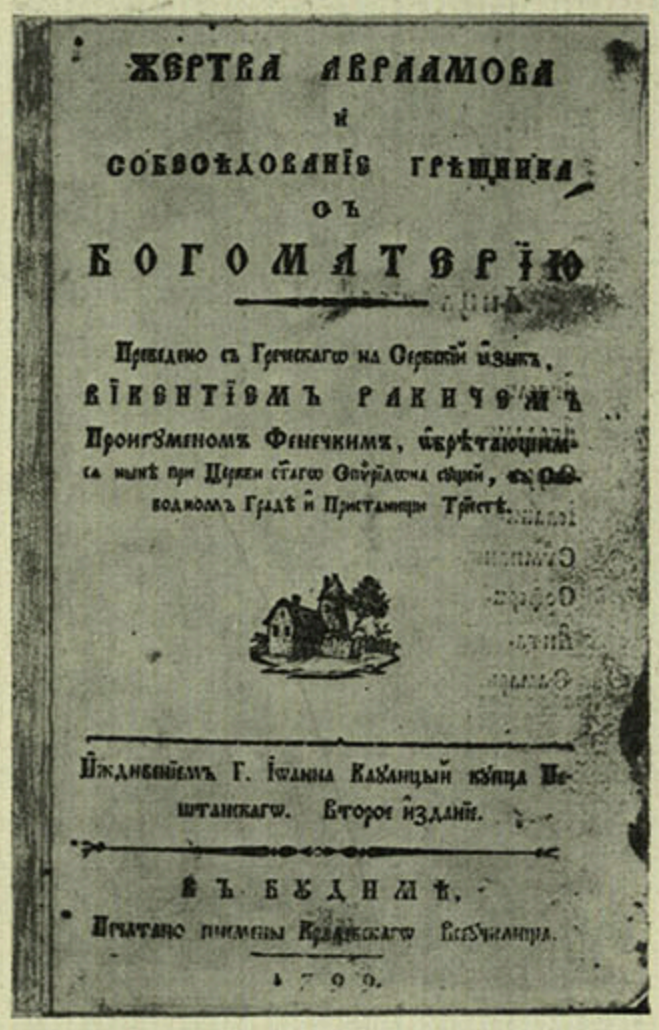

ЖЕРТВА АВРААМОВА
И
СОБЕСѢДОВАНІЄ ГРѢШНИКА
СЪ
БОГОМАТЕРІЮ

Преведено съ Грчискагѡ на Сербскій йзыкъ,
ВЇКЕНТЇЄМЪ РАКИЧЕМЪ
Проигѹменомъ Фенечкимъ, йерѣтающимъ
са нимѣ при Церкви стагѡ Онѹфрїа сщей, съ Ова-
водномъ Градѣ й Пристанищи Трїестѣ.

Йждавїемъ Г. Йоанна Кѹзанцый кѹпца Пе-
штанскагѡ. Второе йздан.

ВЪ БѢДИМѢ,
Печатано писмены Кралевскагѡ Ессвчилища.
1799.

Насловна страна, стр. [1].

Жертва Авраамова.

Посебан лист са гравиром, л. [1 б]

Л. [1] + стр. 64, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 — D, D_2); завр. украса 2, виньете на стр. 1, 3, 61, са 1 ил.; кустода. 187 × 115.

Текст црквеном ћирилицом.

[II] издање.

Лит.: *В. Јовановић,* Библиографија српскохрватске драмске књижевности. Споменик СКА. XLV (1907), бр. 1083.

БМС.

374. ЖЕРТВА АВРАМОВА И СОБЕСЈЕДОВАНИЈЕ ГРЈЕШНИКА С БОГОМАТЕРИЈУ.

Преведенное... Вїкентїемъ Ракичемъ. ѵ Которъ, кодъ Франа Ѧндреола, 1799.

Стр. 64, пагинација ћирилска црквеним словима, кватерниони сигнирани ћирилским црквеним словима и звездицама ($а^{**}$ — $а^{****}$; други табак без сигнатуре на два листа; на крају г, на 2 и 3 л. без сигнатуре, $г^{****}$); загл. украс 1; кустода, 178 × 110.

Текст црквеном ћирилицом.

Исте године три издања у Будиму.

Лит.: *М. Кићовић,* Једно непознато издање прве которске штампарије. Зборник радова Института за проучавање књижевности САН, I (1951), 113.

НББ.

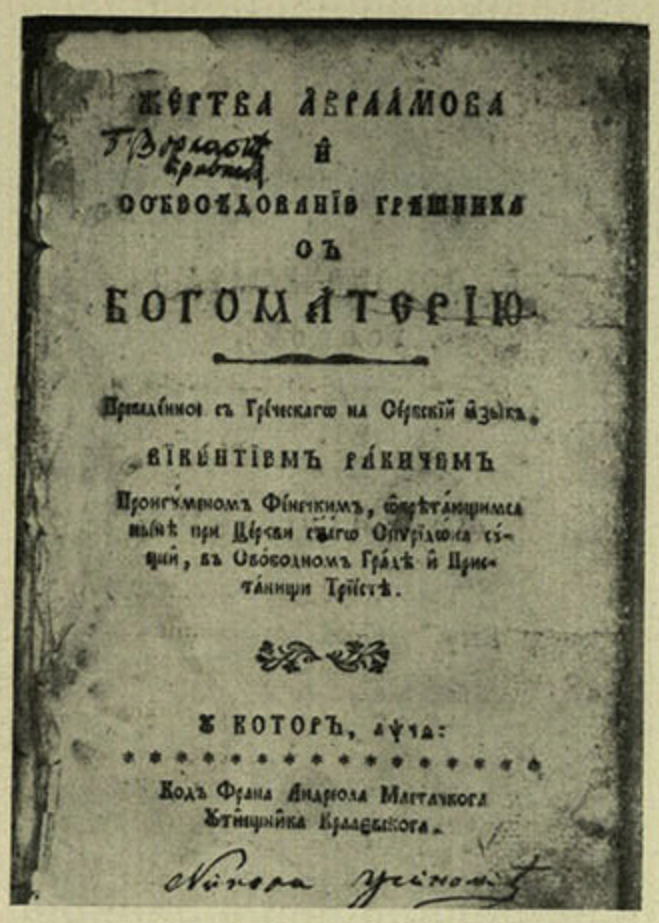
ЖЄРТВА АВРААМОВА
ПЄРВОРОЂЕНІЄ
ОСВОБОЖДОВАНІЄ ГРѢШНИКА
ОЪ
БОГОМАТЕРІЮ
Преведѣнное съ Грѣческаго на Славенскій ѩзыкъ,
ВІКЄНТІЄМЪ РАКИЧЄМЪ
Прогумѣномъ Фѣлѣчкимъ, обрѣтающимся нынѣ при Церкви святаго Спиридона сущій, въ Свободномъ Градѣ и Пристанищи Трїестѣ.
Ъ КОТОРЪ, абуа:
Кодъ Франа Андрола Малтачкога Штампарїа Кралевскога.

Насловна страна, стр. [1].

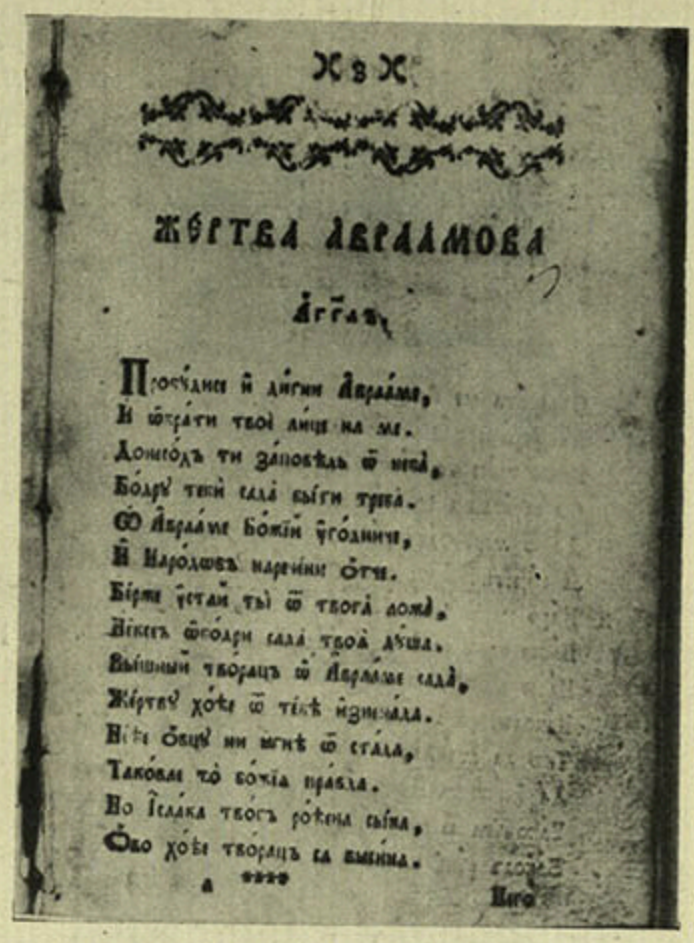
ЖЄРТВА АВРААМОВА
Агѓаѕ.
Проспѣнїе й дигни Авраáме,
И отврати твоє лице на ме.
Домитóхъ ти заповѣдь отъ небесь,
Бодру твой сдлá быти треба.
Об Авраáме Божій угóдниче,
И Народовъ наречени отче.
Бѣрзо устай ты отъ твогá ложа,
Вѣкъ отходи сдлá твоя дýша.
Вышнїй творацъ отъ Авраáма сдлá,
Жѣртву хóче отъ тѣлá йзимáла.
Нѣти óвцѣ ни агнѣ отъ стáла,
Такóвим то бóчіа правда.
Но Ісдáка твогъ рóкена сына,
Óво хóче творацъ за вимена.
Агнец Божи

Прва страна текста, стр. 7.

375. ЖИВОТ И ЧРЕЗВИЧАЈНА ПРИКЉУЧЕНИЈА... РОБИНЗОНА КРУСЕ ОТ ЈОРКА.

Изъ нѣмецкаго Н.[иколом] Лазаревичемъ. Въ Будимѣ,
писмены Кралевск. Всеучилиꙗа, 1799.

Робїнзонъ у одѣянїю.

Сл. Робїнзонъ у одѣянїю, стр. [2].

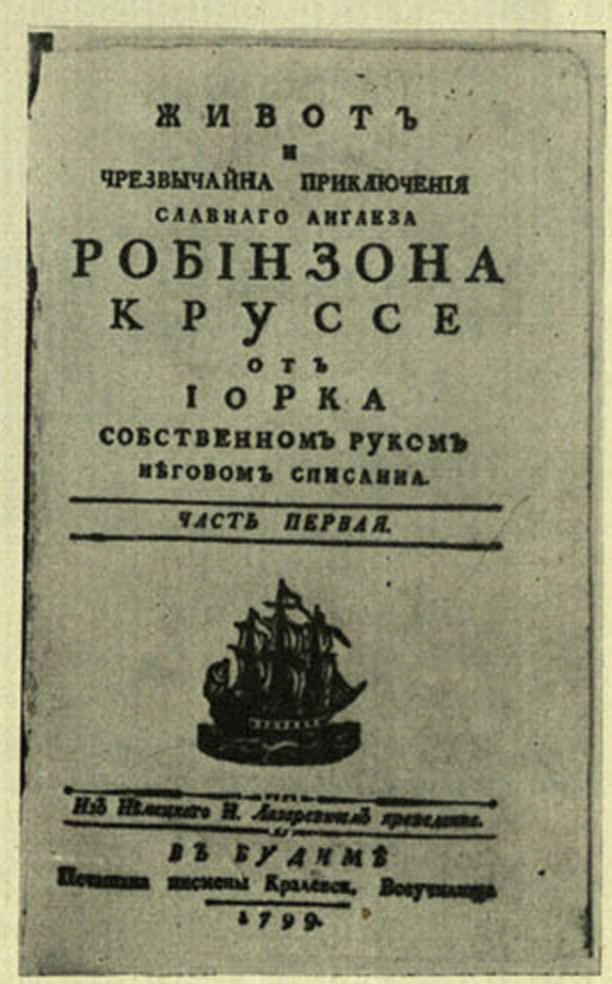
ЖИВОТЪ
И
ЧРЕЗВЫЧАЙНА ПРИКЛЮЧЕНІЯ
СЛАВНАГО АНГЛЕЗА
РОБІНЗОНА
КРУССЕ
ОТЪ
ІОРКА
СОБСТВЕННОМЪ РУКОМЪ
НѢГОВОМЪ СПИСАННА.
ЧАСТЬ ПЕРВАЯ.
Изъ Нѣмецкаго Н. Лазаревичемъ преведенна.
ВЪ БУДИМѢ
Печатана писмены Кралевск. Всеучилища
1799.

Насловпна страна, стр. [3].

Стр. [22] + 638 + 6 л., пагинација арапска, 1 кватернион без сигнатуре, затим 2 л., 1 л. са сигнатуром)(и 1 без сигнатуре, после кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2 на крају Rr, Rr_2); виньете на стр. [3], 1, са 7 гравира. 174 × 105.

Текст грађанском ћирилицом.

Цена: фор. 2 (Кат. Каулицијин), фор. 1 (Каулицијин списак, Сербске лѣтописи, II ч. 1825).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 556. — *Новаковић*, 199. — *N. Andrić*, Prijevodna beletristika u Srba od god. 1777—1847. Zagreb, 1892, 35—36.

НББ. — УББ. — БМС. — НБЦ. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

376. ЗБОРНИК ИЛИ СОБРАНИЈЕ... МОЛЕНИЈ. Къ Бѹдимѣ, писмены Кралевскагѡ Ессѹчилища, 1799.

Насловна страна, л. [1 а].

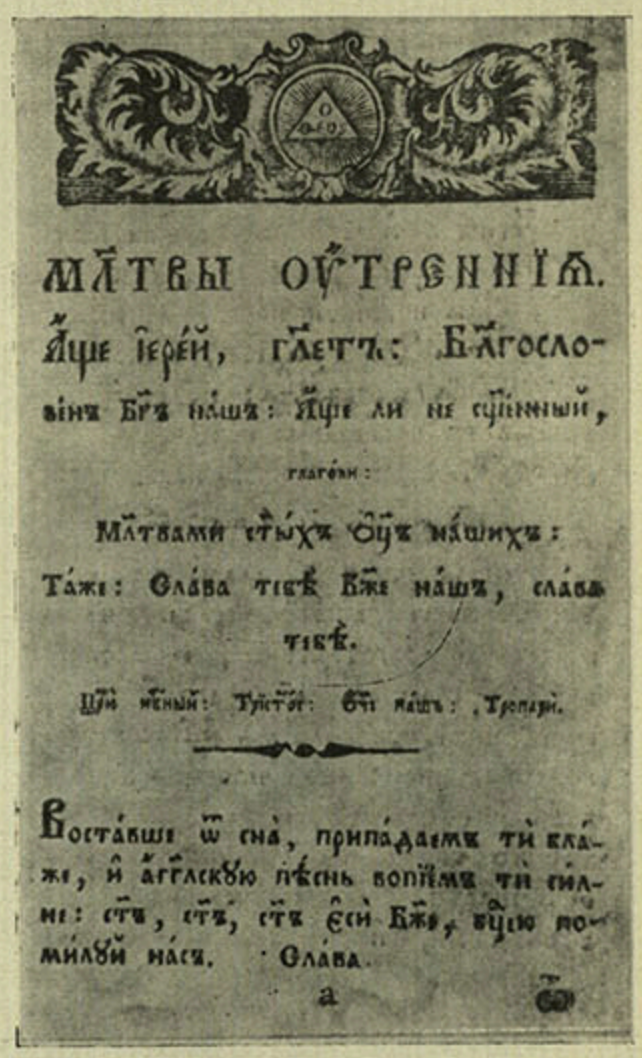
МА́ТВЫ ОУ́ТРЕННІѦ.
Ѩ́ЩЕ ІЕРЕ́Й, ГЛЕ́ТЪ: Б҃ЛГОСЛОВЕ́НЪ Б҃Ъ НА́ШЪ: Ѩ́ЩЕ ЛИ НЕ СУ́ТЬНЫЙ,
ГЛАГО́ЛЕМЪ:
МА́ТВАМИ СТЫ́ХЪ ОУ́Ъ НА́ШИХЪ:
ТА́ЖЕ: СЛА́ВА ТІЕ́Ѣ Б҃Е НА́ШЪ, СЛА́ВА ТІЕ́Ѣ.
Ц҃Ѵ НЕ́БНЫЙ: ТРИСТО́Е: О҃Ц҃Е НА́ШЪ: ТРОПАРЬ.
ВОСТА́ВШЕ ѺТ СНА́, ПРИПА́ДАЕМЪ ТИ́ КЛА́ЖЕ, И҃ А҃ГГЛСКО́Ю ПѢ́СНЬ ВОПІ́ЕМЪ ТИ́ СИЛЕ́: СТ҃Ъ, СТ҃Ъ, СТ҃Ъ ЕСИ́ Г҃Ди, ВСЕ́Ю ПОМИЛУ́Й НА́СЪ. СЛА́ВА.
а

Прва страна текста, л. [1 а].

Л. [1] + 105, фолијација ћирилска црквеним словима, насловни л. посебан, секстерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a — a_6, b — b_7, последњи h — h_7), на крају квинион (I — i_7); виньете на л. 1, 9, 23, 46, 56, 63; насловна страна са украсним оквиром; кустода. Текст 103 × 78. 132 × 84.

Текст црквеном ћирилицом.

Године 1799 објављена су три издања која се међу собом разликују у слогу, графичким украсима и броју страна. Како ни по чему не можемо утврдити њихову хронологију, дајемо их произвољним редом.

НББ. — БГМ.

377. ЗБОРНИК ИЛИ СОБРАНИЕ... МОЛЕНИЈ. Къ Бѹдимѣ, писмены Кралевскагѡ Ессѹчилища, 1799.

ЗБО́РНИКЪ
ИЛИ
СОБРА́НІЕ
ВОѠКОИХ ХРІѲТІА́НИНЪ
ПОТРѢБНЫХЪ
МОЛѢНІЙ.
Къ БѢДИМѢ
Пи́смены Кралѣ́скагѡ Ессѹ́чилища
Пѣштанскагѡ ѵ҃ѵа.

Насловна страна, л. [1 а].

МА́ТВЫ ОУ́ТРЕННІѦ.
Ѧ́ЩЕ ІЕРЕ́Й, ГЛЕ́ТЪ: БЛАГОСЛОВЕ́НЪ
БГЪ НА́ШЪ: Ѧ́ЩЕ ЛИ НЕ СѠ́ЕННЫЙ,
ГЛАГО́ЛИ:
МА́ТВАМИ СТЫ́ХЪ ѺЦЪ НА́ШИХЪ:
ТА́ЖЕ: СЛА́ВА ТЕБѢ́ БЖЕ НА́ШЪ,
СЛА́ВА ТЕБѢ́.
ЦРЮ НБ́ЕСНЫЙ: ТРІСТО́Е: ѺЧЕ НА́ШЪ: ТРОПАРІ́.
ОСТА́ВШЕ Ѡ́ СНА́, ПРИПА́ДАЕМЪ
ТИ́ КЛА́ЖЕ; И АГГЛСКУЮ П҃ѢСНЬ
ВОПІ́ЕМЪ ТИ́ СИ́ЛЫ: СТ҃Ъ, СТ҃Ъ, СТ҃Ъ ЕСИ́
БЖЕ, БЦЮ ПОМИ́ЛУЙ НА́СЪ.
СЛА́ВА.

Прва страна текста, л. [1 а].

Л. [1] + 107, фолијација ћирилска црквеним словима, насловни л. посебан, секстерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A — A_6, B — B_7, на крају I — I_6; d_4 — d_7 и g_6 са малим латинским словом); иницијал 1, виньете на л. 1, 9, 23, 46б, 56, 63, са 7 ил., насловна страна са украсним оквиром; кустода. Текст 102 × 64. 148 × 82.

Текст црквеном ћирилицом.

II издање у 1799.

БГМ.

378. ЗБОРНИК ИЛИ СОБРАНИЈЕ.. МОЛЕНИЈ... Къ Бѹдимѣ, писмены Кралевскагѡ Ессѹчилища, 1799.

Л. [1] + 103! односно 107 (грешком после ѵ҃s (96) долази поново ѵ҃г (93), услед чега су испала 4 л., фолијација ћирилска црквеним словима, насловни л. посебан, секстерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a — a_6, b — b_7, на крају i — i_6); иниц. 1, виньете на л. 1, 9, 23, 46, 56, 63; са 7 ил., насловна страна са украсним оквиром, кустода. Текст 102 × 62. 149 × 89.

Текст црквеном ћирилицом.

Ретки су примерци где се налазе свих 7 ил., које су каталози XVIII века бележили као „иконе“ „Зворникъ съ 7 іконами“; оне су већином извађене.

Распоред илустрација:

1. л. [1б]: Св. Тројица
2. л. [3б]: Воскресење Христово
3. л. између л. й-і҃: Св. Никола
4. л. „ кв҃-кг҃: Тајна вечера
5. л. „ мз҃-нз҃: Богородица са Исусом

6. л. између л. ѝѐ-ѝѕ: Анђео хранитељ
7. л. „ ѯв-ѯг: Полагање Исуса у гроб.

III издање у 1799.

НББ. — БГМ.

ЗБО́РНИКЪ
ИЛИ
СОБРА́НІЄ
ВОѾКОМЪ ХРІСТІА́НИНѢ
ПОТРѢБНЫХЪ
МОЛИ́ТВЪ.
Съ дозволе́ніемъ правительствующихъ.
ВЪ БУДИ́МѢ
Писменно Кралѣвскаго Всеучи́лища
Пе́шта́нскаго.

← *Насловна страна, л. [1 а].*

МА́ТВЫ ОУ́ТРЕННІѦ.
А́ще ѥре́й гла́тъ: Бла́гослове́нъ Бг҃ъ на́шъ: А́ще ли не сщ҃е́нный, глаго́ли:
Мл҃тва́ми ст҃ы́хъ о҃у҃ъ на́шихъ:
Та́же: Сла́ва тебѣ́ Бже́ на́шъ, сла́ва тебѣ́.
Цр҃ю҃ не́бный: Трі́сто́е: О҃че́ на́шъ: Тропа́рь.
Ѡста́вше м҃ра́, припа́даймъ ти́ бла́же, и ѯ҃гге́лскую пѣ́снь вопіи́мъ ти́ си́лне: ст҃ъ, ст҃ъ, ст҃ъ е҃сй Бже́, Бцы҃ю поми́луй на́съ.
Сла́ва.

Прва страна текста, л. [1 а]. →

379. [ЈОСИЋ, Косма]: **СЛОКО ТЕРЖЕСТВЕННОЄ... ІѦКѠВУ ПЕТЫ.**
Ѣъ Будинѣ, писмены Кралевскагѡ Всеучилища, [1799].

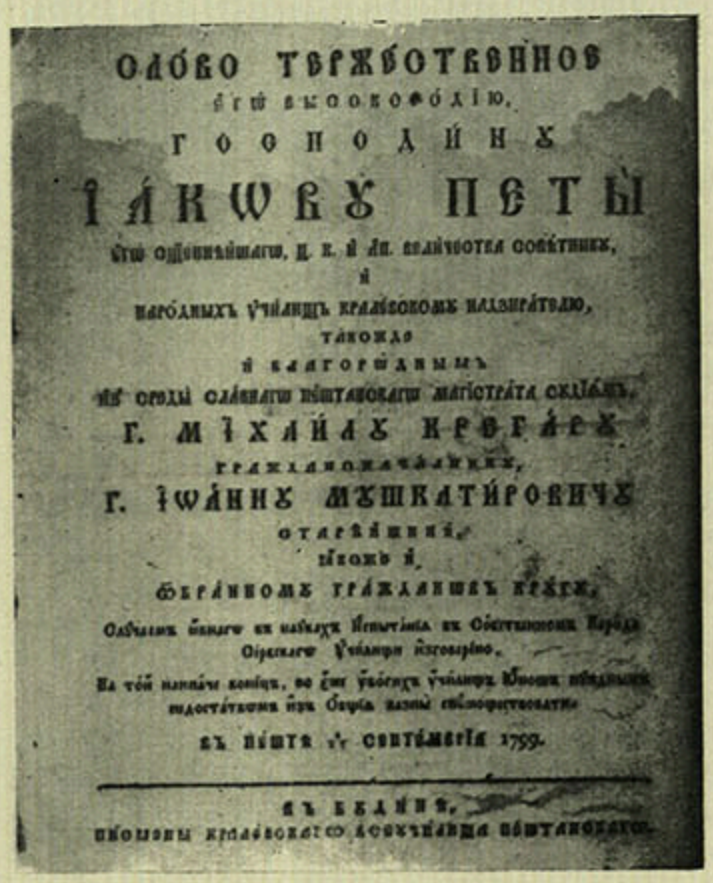
СЛОКО ТЕРЖЕСТВЕННОЄ
ЄГѠ ВЫСОКОФО́ДІЮ,
ГОСПОДИ́НА
ІА́КѠВА ПЕТЫ
ЄГѠ ОДЛИЧНѢЙШАГѡ, Ц. К. И ДП. СВЯЩЕНОТАЯ СОВѢТНИКА,
И
НАРО́ДНЫХЪ У҃ЧИЛИЩЪ КРАЛѢСКОМЪ НАЗИРА́ТЕЛЮ,
ТАКОЖДЕ
И БЛАГОРО́ДНЫМЪ
ИЗЪ СРЕДЫ СЛА́ВНАГѡ ПѢШТАНСКАГѡ МАГІСТРА́ТА СКЛА́ДЕ,
Г. МІХАИ́ЛА КРЕГА́РА
ГРАЖДАНОНАЧА́ЛЬНИКА,
Г. ІѠА́ННА МѢШКАТИ́РОВИЧА
ОТЦА́ ЕЙНОГО,
ИМЕНЪ И
ОБЩЕ́ННОМЪ ГРАЖДАНЪШЕЙ ЧЕ́СТИ,
Ѡбъявленъ бы́вшаго ихъ наи́лу҃чшихъ Испытателя и Обществе́нскихъ Народ Ѡтрасскаго У҃чи́лищъ Изговори́но.
На тѣ́й напа́ки конецъ, по е҃мъ у҃бо́гихъ у҃чи́лищъ Ювошъ пѣ́вцамъ недоста́точна пу҃ть бы́сть ихъ сла́вно сшко́ротечествати.
ВЪ ПѢ́ШТѢ ѵ҃г СЕНТЕ́МВРІА 1799.
ВЪ БУДИНѢ,
ПЕЧАТАНЫ КРАЛѢВСКАГѡ ВСЕУЧИЛИЩА ПѢШТАНСКАГѡ.

Стр. [6], 1 тернион без сигнатуре; текст у два ступца, лево латински, десно славеносрпски црквеном ћирилицом; виньета на стр. [3]; кустода латинским и ћирилским црквеним словима. Брош. 224 × 175.

Лит.: Zeitschrift von und für Ungern, Hrgb. v. L. v. Schedius, Bd. III 1, Pesth, 1803, 62–63. — Ркп Библиографија Л. Мушицког.

БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

380. CATALOGUS GENERALIS DIVERSORUM LIBRORUM IN LINGUIS DIVERSIS CUM SPECIALIBUS APPENDICIBUS TAM LIBRORUM... SLAVO-SERBICORUM... BUDAE, ...Universitatis pestiensis typographiae..., 1799.

Стр. [9] + 104, стр. 89—96 без пагинације, али су урачунате, јер се са стр. 97 пагинација наставља; насловни л. посебан, 1 дуернион са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2), затим кватерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем ($A - A_4$, последњи G, G_4), на крају готицом F, F_2 и 10 несигнираних л.; на стр. (91) сигн.)(2. 177 × 110.

Текст црквеном ћирилицом, латиницом и готицом.

Стр. 89: Verzeishniss der Slawo-Serbische — und Walachischen Bücher.
Стр. 80: Назначеніе Книгопродавцевъ.
Стр. 91: Прівілегіа.
Стр. 97—102: [Каталог српских и влашких књига].
Стр. 103—104: [Карте и слике].
То је онај „Ofner Kat. 1799“, који често наводе Добровски и Шафарик.

Сечењијева библиотека, Будимпешта.

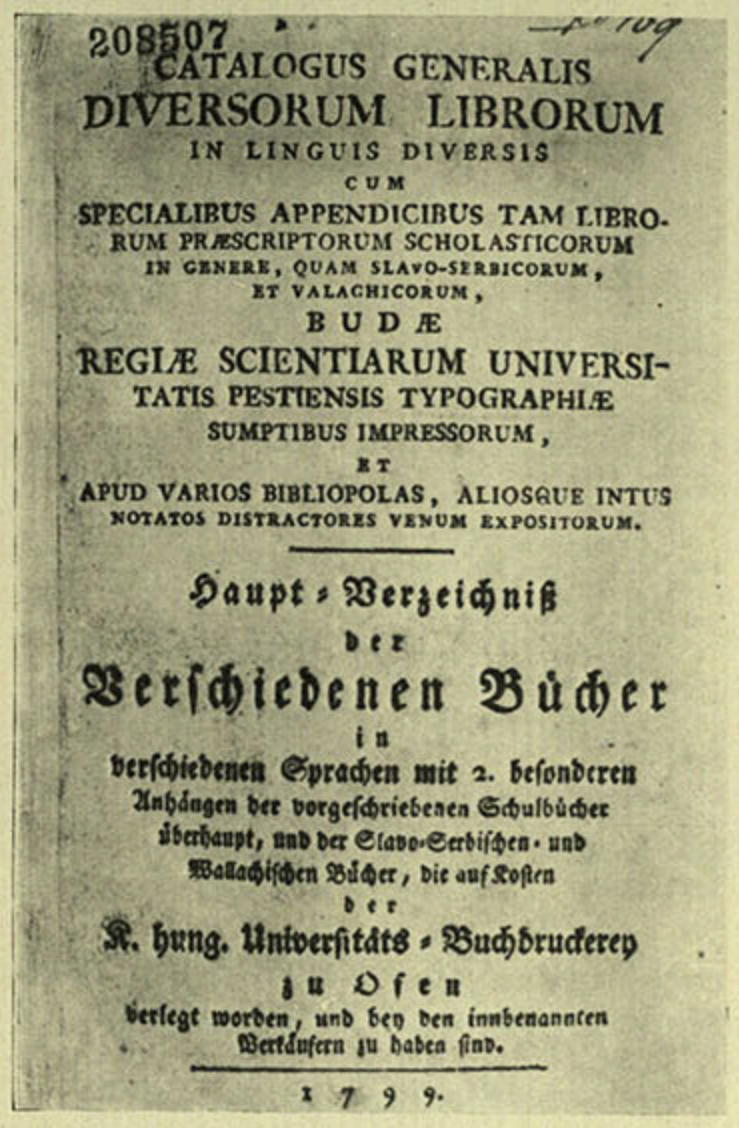
208507
CATALOGUS GENERALIS
DIVERSORUM LIBRORUM
IN LINGUIS DIVERSIS
CUM
SPECIALIBUS APPENDICIBUS TAM LIBRORUM PRÆSCRIPTORUM SCHOLASTICORUM IN GENERE, QUAM SLAVO-SERBICORUM, ET VALACHICORUM,
BUDÆ
REGIÆ SCIENTIARUM UNIVERSITATIS PESTIENSIS TYPOGRAPHIÆ SUMPTIBUS IMPRESSORUM,
ET
APUD VARIOS BIBLIOPOLAS, ALIOSQUE INTUS NOTATOS DISTRACTORES VENUM EXPOSITORUM.
Haupt-Verzeichniß
der
Verschiedenen Bücher
in
verschiedenen Sprachen mit 2. besonderen Anhängen der vorgeschriebenen Schulbücher überhaupt, und der Slavo-Serbischen- und Wallachischen Bücher, die auf Kosten
der
K. hung. Universitäts-Buchdruckerey
zu Ofen
verlegt worden, und bey den innbenannten Verkäufern zu haben sind.
1799.

Насловна страна, стр. [1].→

381. КЕВИТ Тивејски: ІКѠНА. — Епиктет: РУЧНИЦА. Къ Бѹдимѣ, писмены Кралевскагѡ Ксевчилища, 1799.

Стр. [14] + 128 + л. 1, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, на крају I, I_2), загл. украса 2· завр. 1, са 1 ил. на крају књиге. Кустода. 188 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. [3]: **ЛЮБЕЗНА СЕРБСКА ЮНОСТЄ!**

Стр. [7]: **ПРЕДИСЛОВІЄ.**

Стр. [13]: [6 стихова] „Читаюћи въ сей Книжицѣ Богове не мѧтисе“[...]

Стр. [13]: **КЕВИТА ѲИВЕЙСКАГѠ ІКѠНА** [посебна насловна страна].

Стр. [14]: **КРАТКОЄ СКАЗАНІЄ Ѡ КЕВИТѢ.**

Стр. 1: **КЕВИТА ѲИВЕЙСКАГѠ ІКѠНА ИЛИ ИЗОБРАЖЕНІЄ Ч[Є]Л[О]ѢЧЕСКАГѠ ЖИТІѦ.**

Стр. 65: **ЄПІКТИТОВА НРАВОѮЧИТЕЛНА КНИЖИЦА** [посебна насловна страна].

Стр. 66: **КРАТКОЄ СКАЗАНІЄ Ѡ ЄПІКТИТѢ.**

Стр. 67: **ЄПІКТИТА СТОЙЧЕСКАГѠ НРАВОѮЧИТЕЛНАѦ КНИЖИЦА.**

Цена: кр. 42 (Каулицијин списак, Сербске лѣтописи, ч. II, 1825).

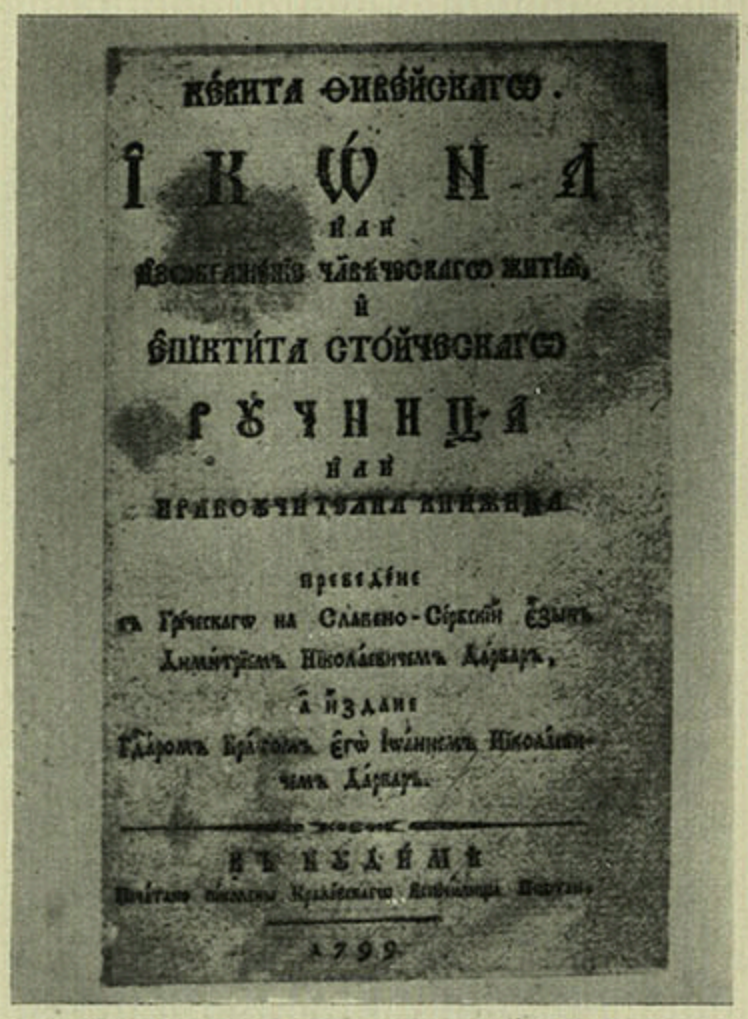
КѢНИГА ѲИВЕЙСКАГѠ.
ІКѠНА
ИЛИ
ѲБОБРАЖЕНІЄ ЧѢЛѢЧЕСКАГѠ ЖИТІЯ,
И
ЄПІКТИТА СТОЙЧЕСКАГѠ
ГѸЧНИЦА
ИЛИ
ПРАВОУЧИТЕЛНА КНИЖИЦА
прєвєдєнє
съ Грѣчєскаго на Славено-Сѣрскій ѢЗЫКЪ
Димитріємъ Николаєвичємъ Дарварѡ,
А ИЗДАНІЄ
Гдѣромъ Брат'омъ Єгѡ Іѡаннємъ Николаєвичємъ Дарварѡ.
ВЪ ѲѲДИМѢ
Печатано при Королевскомъ Дєржавномъ Пештанскомъ
1799.

Лит.: *Шафарик*, 747. — *Новаковић*, 202. — *Ундольский*, 3137. — *Н. Вукадиновић*, Доситејева Христоитија и њени узори. Прилози за књижевност, III (1923), 65—66.

НББ. — ЦБ САН. — НБС. — СКЗ.

←*Насловна страна, стр. [1].*

382. КЕСАРА ЈОСИФА МОЛИТВЕНА КНИГА. Къ Ѳѵдимѣ [шт. универзитета], 1799.

Стр. 24, пагинација арапска, кватерниони без сигнатуре, затим дуернион са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2); виньете на стр. 1, 3, 5; кустода. Брош. 183 × 111.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1794. — II издање.

Лит.: Шафарик, 1011. — *Новаковић*, 201. — *Ундольский*, 3136.

БГМ.

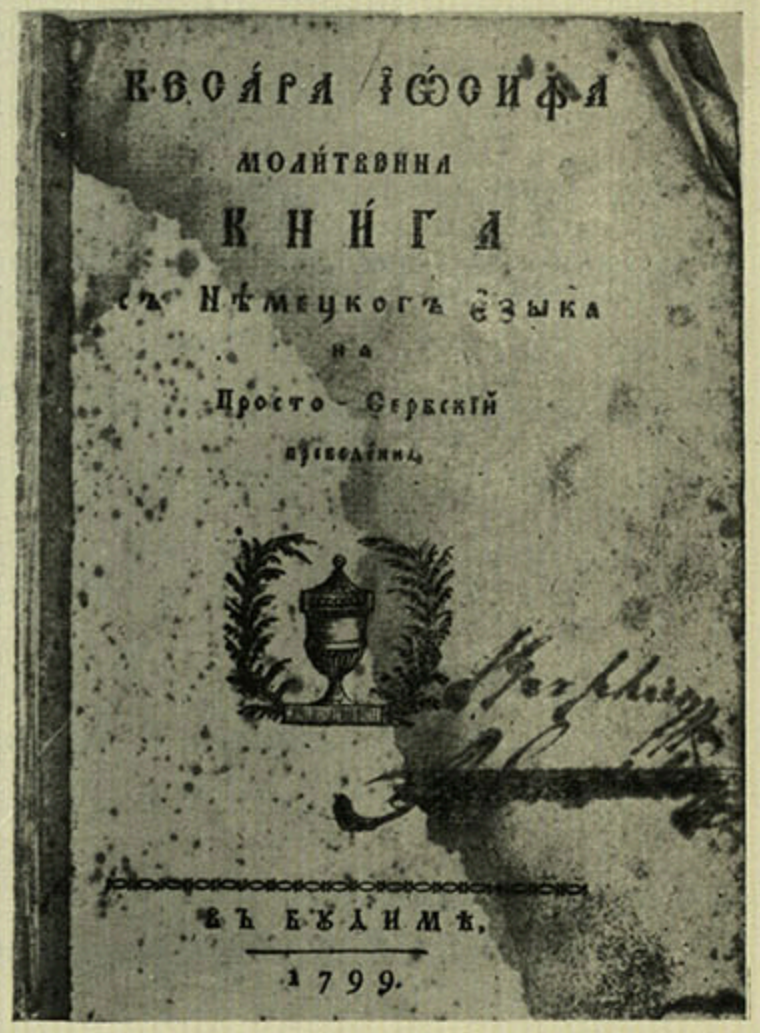
КѢСАРЯ ІѠСИФА
МОЛИТѢВННА
КНИГА
СЪ НѢМЕЦКОГЪ ѢЗЫКА
НА
Просто - Сербскій
ПРѢВОДИНЪ
ВЪ ѲѲДИМѢ,
1799.

Насловна страна, стр. [1].→

383. МЈЕСЈАЦОСЛОВ ИЛИ СВЈАТЦИ. Къ Кенеціи, при Пани Ѳеодосіевъ, 1799.

Л. [2] + 180, фолијација ћирилска црквеним словима, секстерниони са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем A — A$_6$, последњи N — N$_6$), на крају 2 табака са ћирилском црквеном сигнатуром (0 0 s̄ и II — II s̄); загл. украса 2, завр. 1, насловна страна са украсним оквиром; у тексту употребљен киновар. Кустода. 129 × 70.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1765. — II издање (оба у Млецима). — III издање. — IV 1807, у Будиму.

БМС.

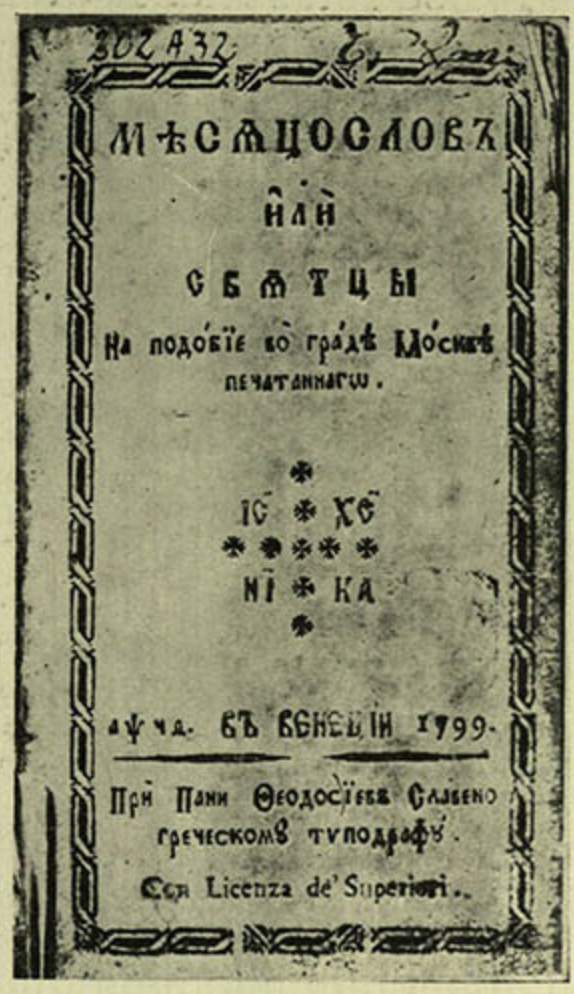

Насловна страна, л. [1 а].→

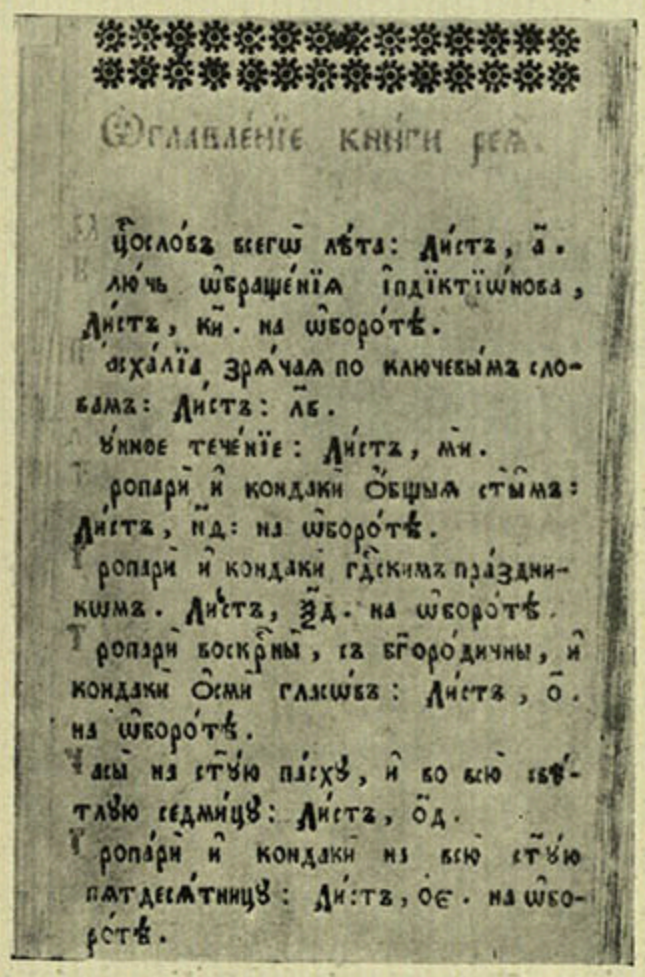
Оглавленіе книги сеѧ.

Цслова всегш лѣта: Листъ, а.
Лючь шбращенїа іпдіктїшнова, Листъ, кѳ. на шборотѣ.
Исхалїа зрмчам по ключевымъ словамъ: Листъ: лѳ.
Уѳное теченїе: Листъ, мѳ.
Тропари и кондаки Общыа стыма: Листъ, нд: на шборотѣ.
Тропари и кондаки гдскимъ праздникимъ. Листъ, зд. на шборотѣ.
Тропари боскрны, гѳ бгородичны, и кондаки Осми глашѣ: Листъ, о. на шборотѣ.
Часы на стую пасху, и во всю свѣтлую седмицу: Листъ, од.
Тропари и кондаки на всю стую пятдесятницу: Листъ, ое. на шборотѣ.

Садржај, стр. [3].

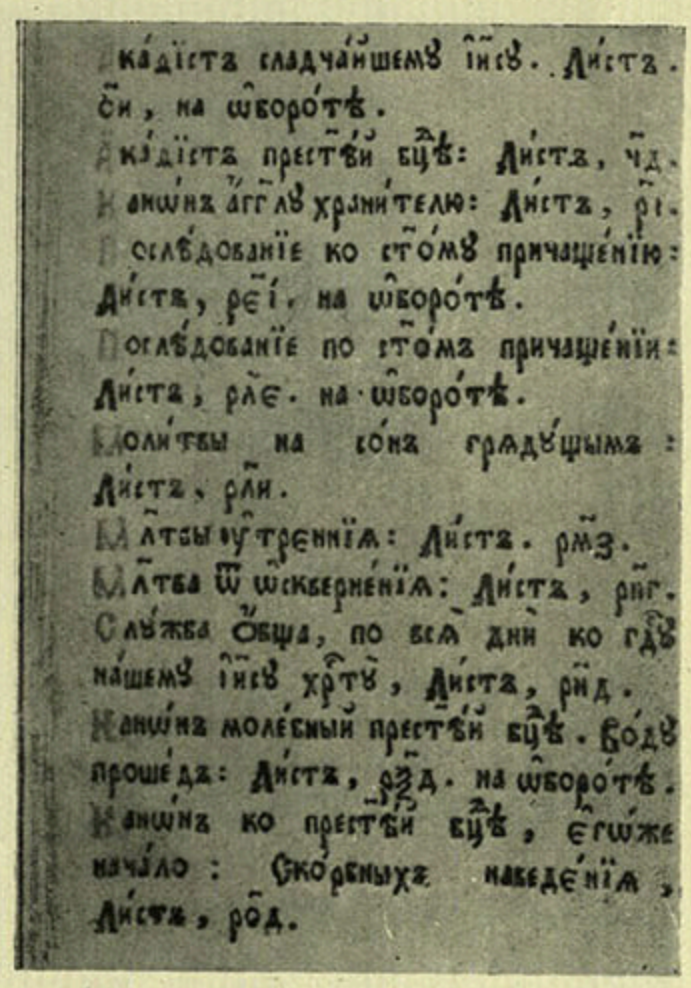
кадїсті сладчайшемъ їсу. Листъ. ѳи, на шборотѣ.
Кадїсті престїи бцѣ: Листъ, чд.
Канона агглу хранителю: Листъ, рі.
Послѣдованіе ко стому причащенію: Листъ, рєі. на шборотѣ.
Послѣдованіе по стомъ причащенїи: Листъ, рѕє. на шборотѣ.
Молитвы на сонъ градущымъ: Листъ, рѕи.
Мтвы утреннїа: Листъ. рмз.
Мтва ш шскверненїа: Листъ, рнг.
Служба Обща, по всѣ дни ко гдѣ нашему їсу хрту, Листъ, рнд.
Канонъ молебный престїи бцѣ. Воду прошедъ: Листъ, рзд. на шборотѣ.
Канонъ ко престїи бцѣ, єгоже начало: Скорбныхъ наведенїа, Листъ, рѳд.

Садржај, стр. [4].

384. МЈЕСЈАЦОСЛОВ ЉЕТА... 1799. Къ Будимѣ, при Кралевскомъ ѵниверсїт. [1799].

МѢСѧЦОСЛОВЪ
ЛѢТА
Ѳ РОЖДЕСТВА ХРЇСТОВА.
1 7 9 9.
БЖѲ ВСТЬ ПРОСТОѴ,
СИРѢЧЬ: ИЗЪ 365 ДНЕЙ СОСТОѧЩѢѴ.
Сочинѐный
Ко ѵпотребленїе Славено-Сербскаго и Влахїйскаго
Народа въ Цисаро-Кралївскихъ Державахъ ѡбрѣтаѧщагосѧ; содержащїй
въ себѣ кромѣ различныхъ, и нѹжныхъ ѵказанїй Мѣсацословныхъ
вѣтхїй, и Новый Мѣсацословъ. Повседнївное восхожденїе и захожденїе
Солнца. Долготѹ каждаго дна. Лѹнныа чїтверты съ воздѹшными при-
ключенїамиихъ. Родословїе нынѣ владѣющыхъ Царїй и Кралїй во Вѹро-
пѣ. Назначенїе Началствъ Дѹховныхъ восточныа Церкве. Назначенїе ве-
ликихъ Торговъ. Ѡбщее течїе Пошты. На конїцѹ слѣдѹютъ раз-
личнаа въ жизни человѣчестѣй полезнаа наставленїа и проч.
1799 Библиотека Матице Српске
Цраткоз
За
ГРАДСКО ЧЕНО ДРУШТВО
ВЪ БѢДИМѢ,
Печатано при Кралївскомъ Ѵнїверсїт. Писмены Славен. Сербскїа Печатны.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [38], дуерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем, означени од другог табака (B, B_2 — E, E_2); иницијал 1, загл. украс 1, виньете на стр. [1, 21] (ил. 3); у наслову и календарском тексту употребљен киновар; насловна страна и стране текста са украсним оквиром; кустода, осим на стр. 20—22, 37—38. 210 × 165.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1796. — II 1797 .— III 1798. — Четврти календар будимске штампарије.

ЦБ САН. — Универзитетска библиотека, Будимпешта.

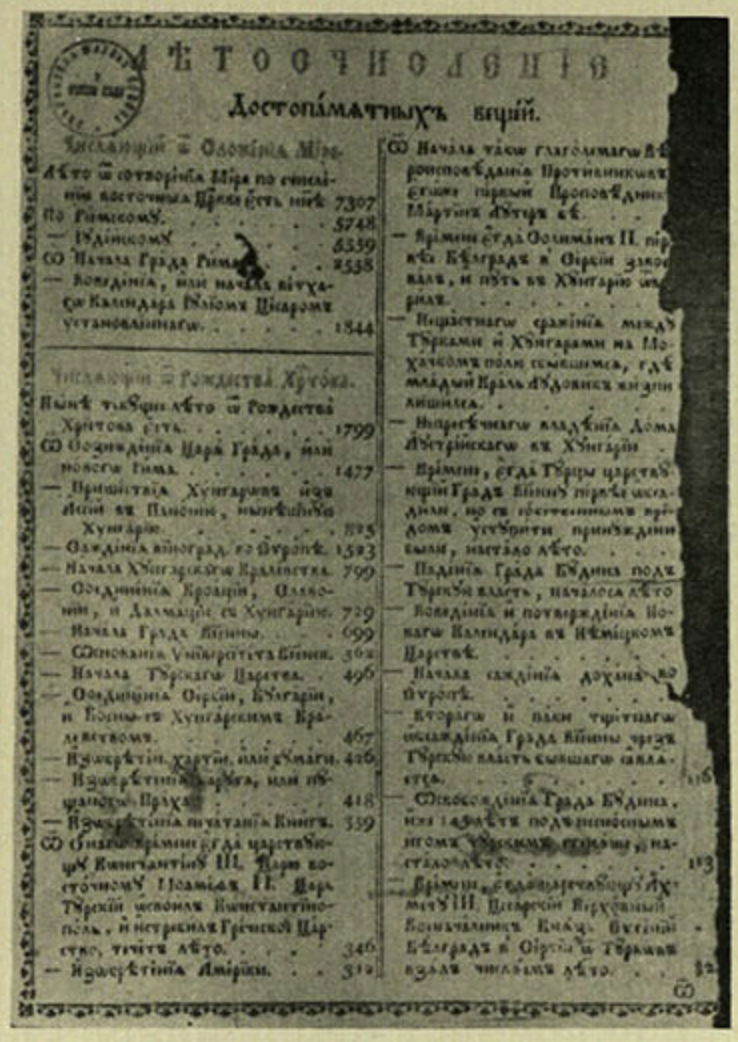

Хронологија, стр. [2].

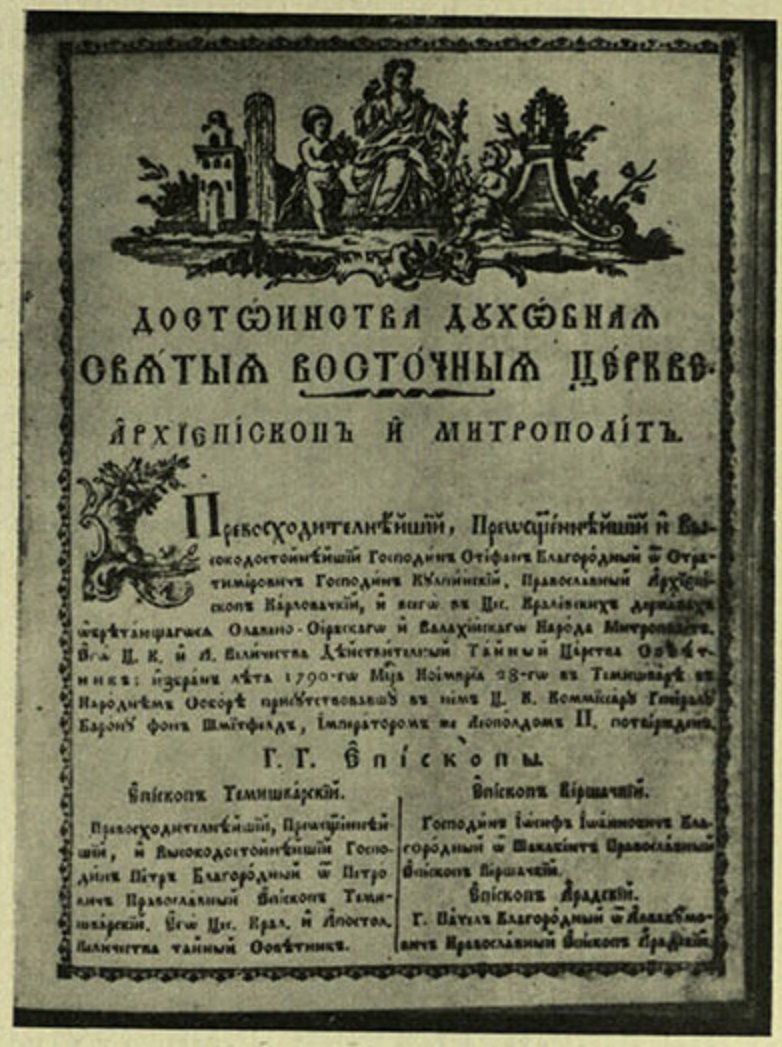

Виньета, стр. [21].

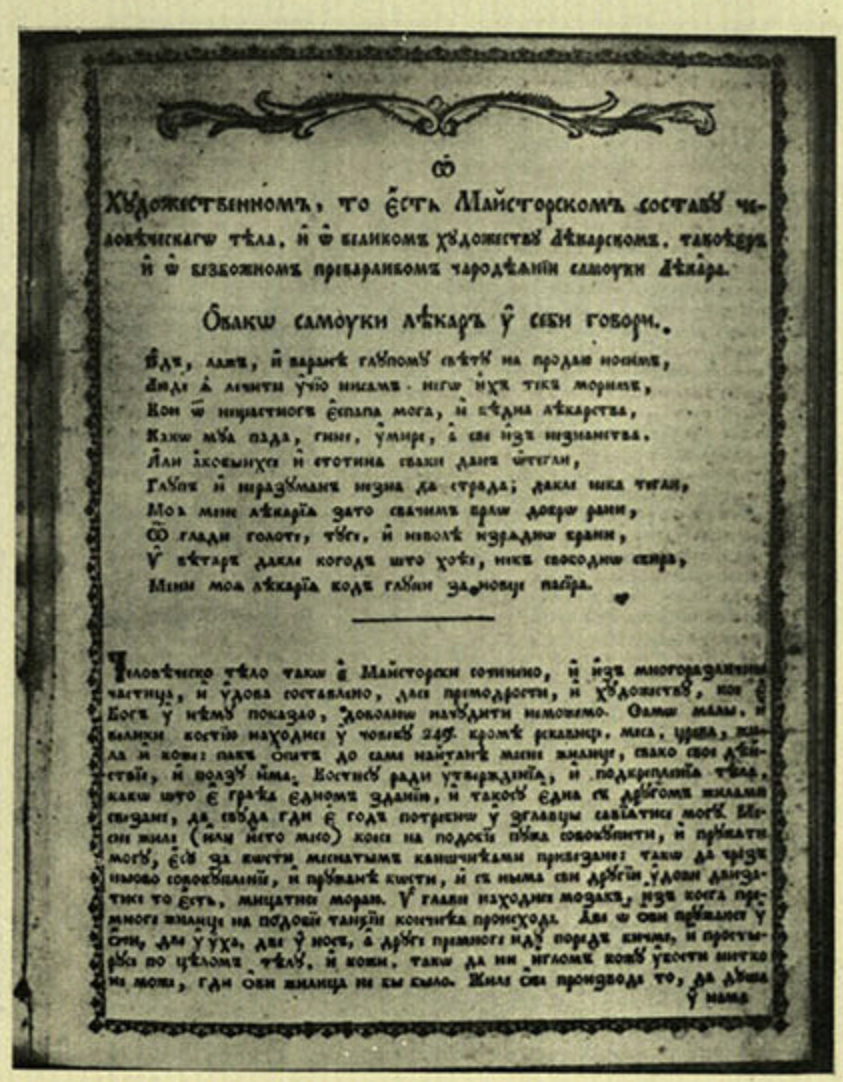

О лечењу и надрилекарству, стр. [23].→

385. ПЕЈАКОВИЋ, Јаков: **ЕГО ВЫСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВУ... ЮАННУ ЮАННОВИЧУ...**
Въ Будинѣ, при кралевскомъ унївер., 1799.

Его Высокопреосвященству Господину Господину Іоанну Іоанновичу, православному Епіскопу Бачкому, Сегединскому и прочая во свидѣтелство и знаменіе истиннаго сыновнаго Высокопочитанія — — Ново-Образнаго наставленія Народнымъ учителемъ въ тысяща седамъ сотъ девятъ десятъ девятомъ годѣ лѣта господня въ Сегединѣ жертвовано. (Иждивенівмъ Благопочтенороднаго Господара Іакова Станковича Гражданина и купца Сегединскаго.) Въ Будинѣ, Печатано при кралевскомъ Універ. писмени Славено-Сербскія Печатни. л. 7. на 12-ни.

Штамп. црквени словима.

Дато по С. Новаковићу.

Народна библиотека у Београду, имала је пре 1941 ову књижицу под бр. 967.

Лит.: *Новаковић*, 203. — Каталог Народне библиотеке у Београду. I Књижевност српска. Београд, 1894, 582.

386. [ПЕЈАКОВИЋ, Јаков]: **СЛОВО БЛАГОДАРСТВЕННОЄ ПО СЄКОНЧАНІИ ИСПЫТАНІѢ...**
Въ Бѹдинѣ, писмены Кралевскагѡ Всеѹчилища, [1799].

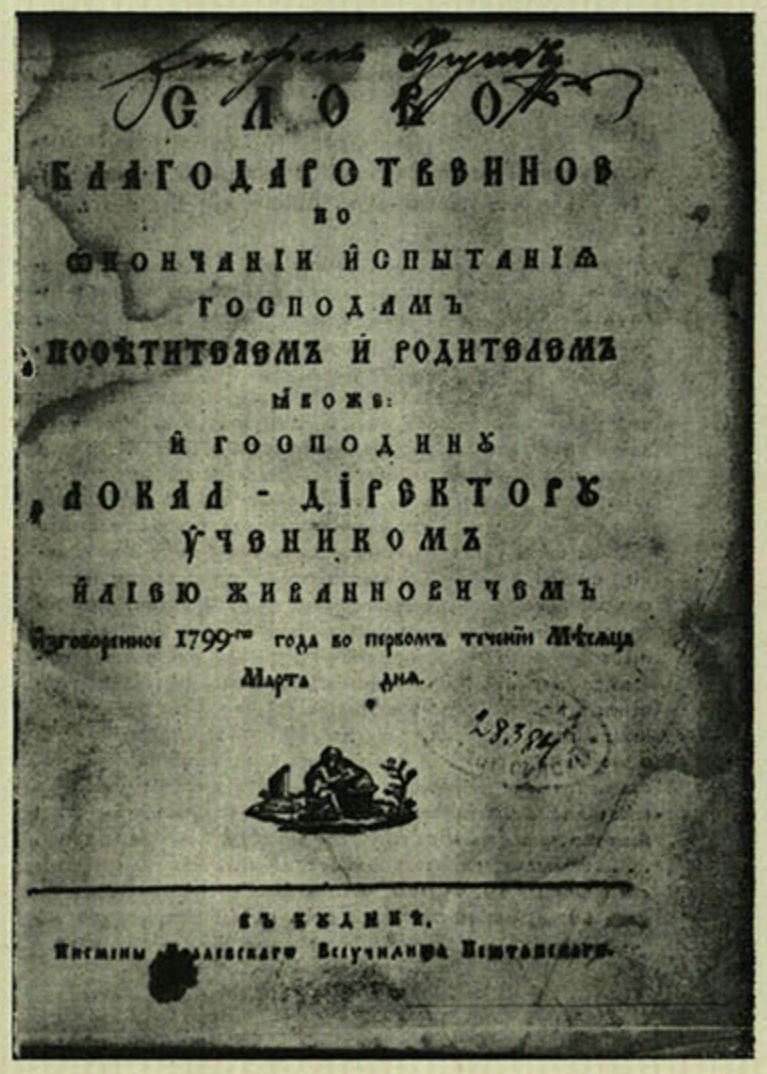
СЛОВО
БЛАГОДАРСТВЕННОЄ
ПО
СЄКОНЧАНІИ ИСПЫТАНІѢ
ГОСПОДАМЪ
ПОЄЌТИТЕЛЯМЪ И РОДИТЕЛЯМЪ
ЫКОЖЕ:
И ГОСПОДИНЪ
ЛОКАЛ - ДІРЄКТОРЪ
ѶЧЕНИКОМЪ
ИЛІЄЮ ЖИВАНОВИЧЕМЪ
Изговореное 1799^то года во первомъ теченіи Мѣсяца
Марта дня.
28.384
ВЪ БУДИНѢ.
Писмены Кралевскагѡ Всеѹчилища Печатаскаго.

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре; виньета на стр. [1], кустода. 230 × 186.

Текст црквеном ћирилицом.

Говор почиње на стр. [2]. Држао га је Илија Живановић, ученик у „славено-сербскомъ народномъ училищи сегединскомъ“, забележен у школском извештају из претходне, 1798 године, као „превасходній“ у класи „просодістов или ѱалтирцевъ“. Говор је саставио сегедински учитељ Јаков Пејаковић, а према пракси коју је завео Косма Јосић.

Лит.: *Д. Кириловић*, Ко је писац Слова благодарственог од 1799 године, Библиотекар, VI (1954), бр. 4, 230—231.

БМС.

← *Насловна страна, стр. [1].*

387. ПОВЈЕСТ ЖИТИЈА... ФЕЛДМАРШАЛА... СУВАРОВА РИМНИСКОЈ. Нїколаемъ Лазаревичемъ... съ Нѣмецкаго... преведена. Въ Будимѣ, писмены Кралевск. Всеучилища, 1799.

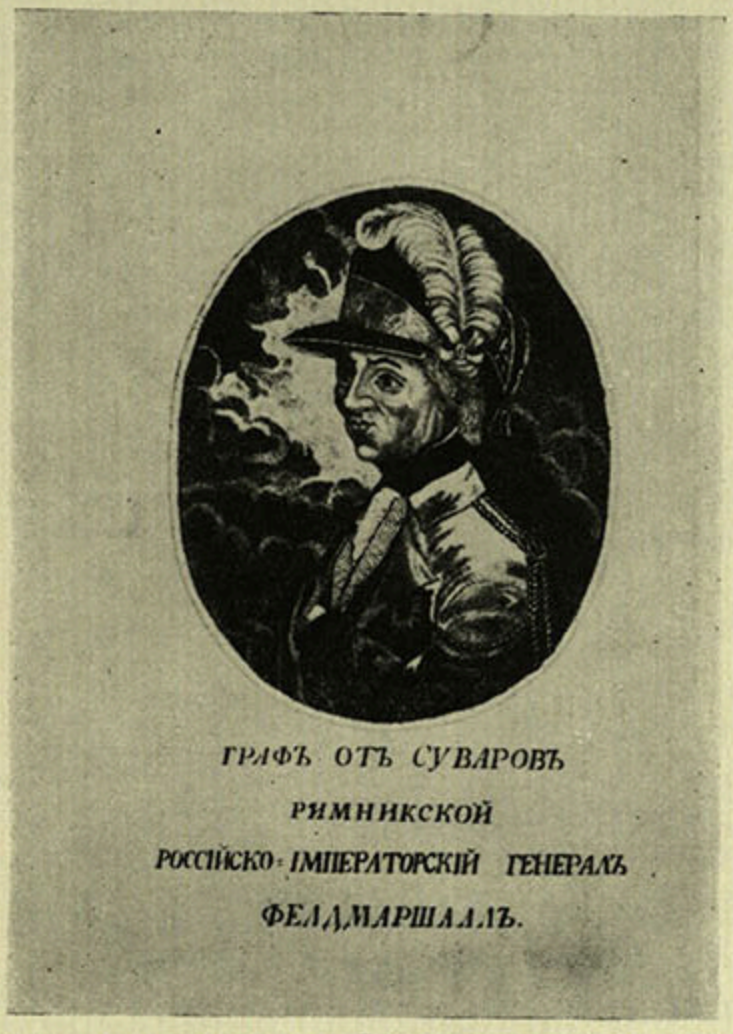

Гравира Суворова, л. [1 б].

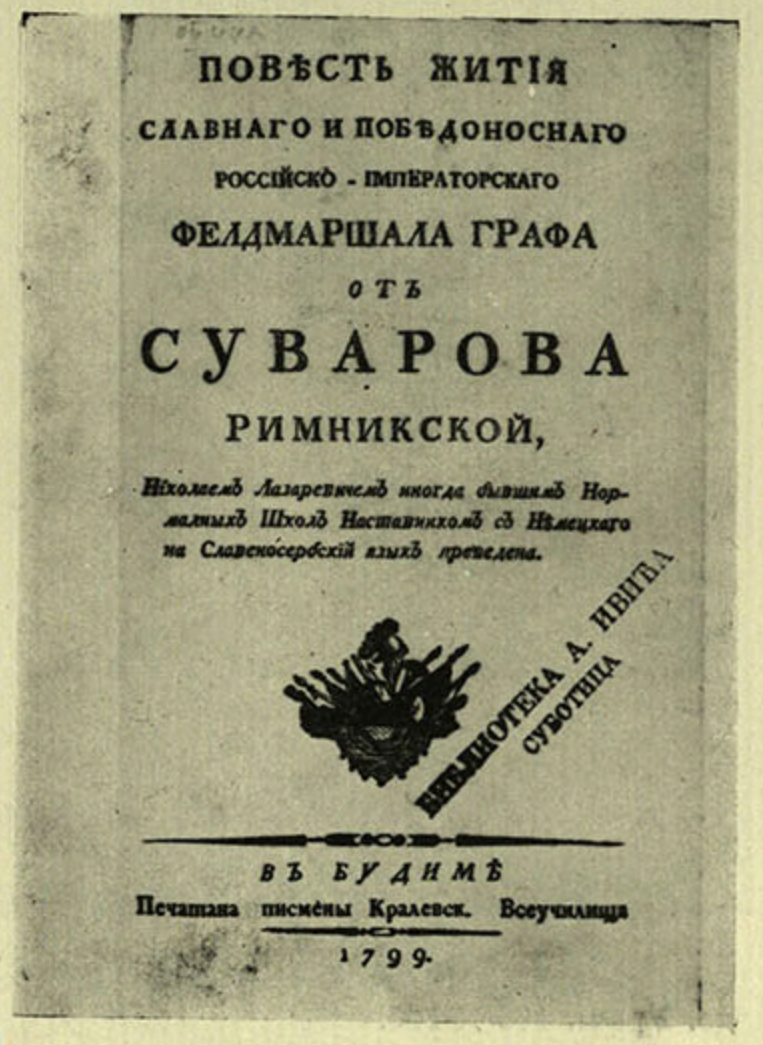
ПОВѢСТЬ ЖИТІЯ
СЛАВНАГО И ПОБѢДОНОСНАГО
РОССІЙСКО - ІМПЕРАТОРСКАГО
ФЕЛДМАРШАЛА ГРАФА
ОТЪ
СУВАРОВА
РИМНИКСКОЙ,
Нїколаемъ Лазаревичемъ иногда бывшимъ Нормальныхъ Школъ Наставникомъ съ Нѣмецкаго на Славеносербскій языкъ преведена.
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА СУБОТИЦА
ВЪ БУДИМѢ
Печатана писмены Кралевск. Всеучилища
1799.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. [2] + 52, пагинација арапска, кватерниони, први без сигнатуре, други и трећи са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2 — C, C_2), на крају 2 л., први са сигнатуром D; виньете на стр. 1, 11; са једном ил. на л. 1.; кустода. 174 × 106.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: БЛАГОРОДНОМУ ГОСПОДИНУ ПЕТРУ ОТЪ АСІМАРКОВИЧЬ.

Стр. 5: БЛАГОРОДНЫЙ ГОСПОДИНЕ, МНѢ ВЫСОКОПОЧИТАЕМЫЙ БЛАГОДѢТЕЛЮ!

Стр. 11: ПОВѢСТЬ ЖИТІЯ [...] СУВАРОВА.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 679. — *Новаковић*, 200.

НББ. — ЦБ САН. — УББ. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

388. РАКИЋ, ВИКЕНТИЈЕ: **ИСТОРІЯ МИНАСТЫРЯ ФЕНЕКА.** Къ Бѹдинѣ, Тѵпомъ Кралевскагѡ Всеѹчилища, 1799.

Стр. 19, пагинација арапска, један кватернион са сигнатуром)(2 и два л. са сигнатуром)( )(на првом л.; завр. украс 1, виньета на стр. 1, 3; кустода. Брош. 166 × 102.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 700. — *Новаковић*, 205.

ЦБСАН. — БМС. — СКЗ. — БГМ.

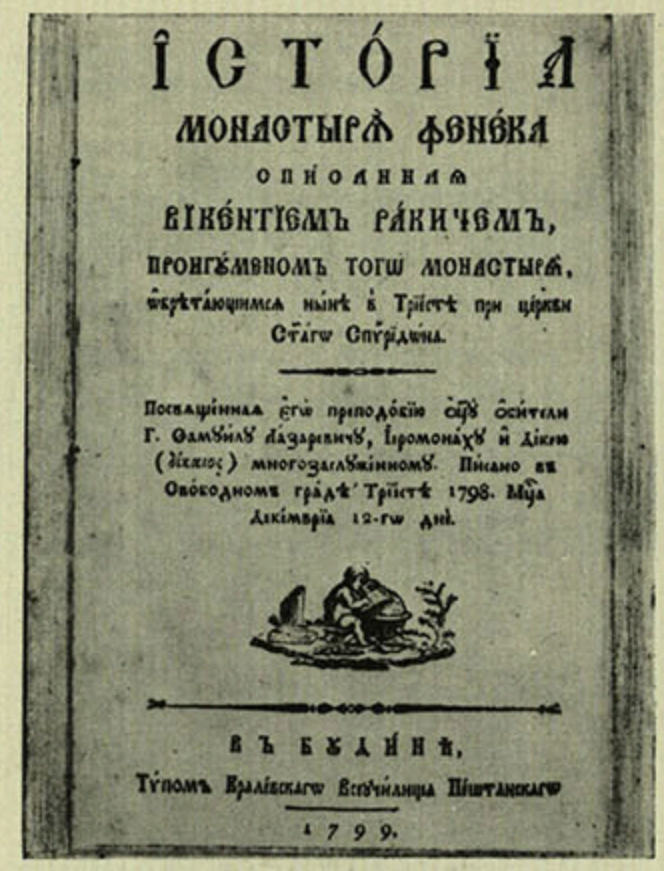

ІСТО́РІЯ
МОНАСТЫРЯ ФЕНЕКА
ОПИСАННАЯ
ВІКЕ́НТІЕМЪ РА́КИЧЕМЪ,
ПРОНГУ́МЕНОМЪ ТОГШ МОНАСТЫРЯ,
ѡбрѣта́ющимся нынѣ в Трі́естѣ при цр҃кви
Ст҃аго Спы́ридо́на.

Посвящённая ег҃ѡ преподо́кію сы́ну о҃ци́тели
Г. Ѳамы́лу Лазаре́вичу, Іеромона́ху и діяко
(διάκος) многодолжённому. Писано въ
Ѳео́кодномъ гра́дѣ Трі́естѣ 1798. Мца
Декі́мвріа 12-го дн.

В Ъ Б Ѹ Д И Н Ѣ,
Тѵ́помъ Кралéвскаго Вспо́чнлища Пештанскаго
1799.

← *Насловна страна, стр. [1].*

389. РАШИЋ, Максим: СЛОВО, КУПНО СЪ ПѢСНІЮ.

Къ Бѹдимѣ, писмены Кралевскаго ѵнівєрсітета, 1799.

Стр. [15], један кватернион са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2); завр. украс 1, виньета на стр. [3]; кустода. Брош. 165 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

БГМ (без стр. [7—10]).

СЛО́ВО,
КУ́ПНО СЪ
ПѢСНІЮ,

Въ дінь пришествіа ег҃ѡ Вдцелліщій
Г҃на ПЕТРА ѿ ПЕТРОВИЋЪ, Православнаго
Воєводы Темишварскаго; Чіи Референдаръ Кра-
лéво-Хінгарскія Дворскія Канцелларіи єсмь; изъ
пристолнаго града Кіина во мою Вотчіну,

Іереемъ Максімомъ Рашичемъ
Дѣтоначальникомъ Малаксы въ 29-го Іюня 1798-
го-єдинаго.

Ѝждивѣніемъ Благороднаго Господина
ПЕТРА ПАЛЕШИЧА
Кралéво-Свокодныя Варошы Темишвара
Капітана. (Stadt Hauptmann)

В Ъ Б Ѹ Д И М Ѣ,
Печатано писмены Кралéвскаго Ѵнівєрсітета 1799.

Насловна страна, стр. [1].

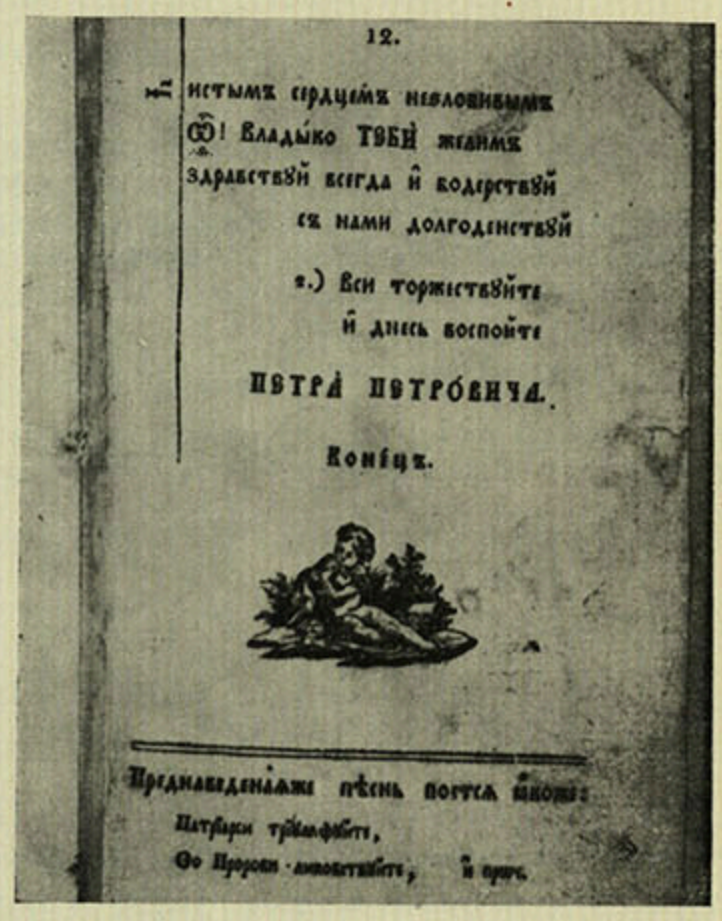

12.

истымъ сердцемъ неблазненнымъ
Со҃! Влады́ко тебѣ жи҃нмъ
здравствуй всегда и бодрствуй
съ нами долгодѣйствуй

2.) Вси торжествуйте
и днесь воспойте

ПЕТРА ПЕТРО́ВИЧА.

Конецъ.

Предначертаніе пѣснь поетъ сіи:
Патріархи тріумфуйте,
Со Пророки ликовствуйте, и проч.

Крај песме, стр. [15].

390. СЛУЖЕБНИК. Къ Бѫдинѣ, [шт. универзитета], 1799.

Л. [2] + 4 + 146, фолијација ћирилска црквеним словима, два л. без сигнатуре, затим по два л., прво са сигнатуром од великих латинских и црквених слова, а за други л. и арапским бројем (А̑А, А̑$_2$, А$_2$ — БВ, Б$_2$В$_2$), после са сигнатуром од малих латинских и црквених слова за први л., а од малих латинских слова и арапског броја за други л. (а̑а — а$_2$, исправно до к̑з dd — dd$_2$; потом настају грешке са црквеним словима: к̑з ее, к̑ѕ ее$_2$, к̑ѳ gg, к̑и gg$_2$, л̑л hh, к̑ѳ, hh$_2$, после з̑д ууу, з̑д ууу$_2$ долази, уместо и̑ поново з̑ zzz, з̑ zzz$_2$ до последње сигнатуре з̑д ddddd, з̑д ddddd$_2$); иницијала 5, загл. украса 31, завр. 8, виньете на л.: [1], 1, 19, 26, 86, 129; насловна страна и текст са украсним оквиром; у насловној страни и тексту употребљен киновар; кустода само на л. 9б, 18 и 26. 312 × 190.

Текст црквеном ћирилицом.

На л. 22, у оквиру: дискос са часним дарима и путир. На л. 43: честице за причест на дискосу.

Цена: ф. 7 (Кат. Каулицијин), ф. 5 (Кат. будимски 1807/8).

Лит.: *Шафарик*, 889. — *Новаковић*, 206.

НББ. — БМС. — БГМ.

Насловна страна, л. [1 а].

1800

391. ЈОВАНОВИЋ, Јован: **Къ памѧть... петра петровичь...**
Къ Бѫдинѣ [шт. универзитета], 1800.

Јѡанновичь Іѡаннъ, Епископъ Бачкїй, въ память Егѡ Превосходителства Преосвященнѣишаго, и Высокодостойннѣишаго Господина Блаженопочившаго Петра Петровичь, Епископа Темишварскаго. Въ Будинѣ градѣ. (1800), 8 стр.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

392 [ЈОСИЋ, Косма]: **Позыканіе на мнное и торжественое испытаніе.**
Къ Бѫдинѣ, писмены Кралевскагѡ Есеѵчилища, [1800].

Стр. [8], један дуернион без сигнатуре; иницијал 1, завр. украс 1, виньете на стр. [1, 3]; кустода. 218 × 170.

Текст црквеном ћирилицом.

БМС.

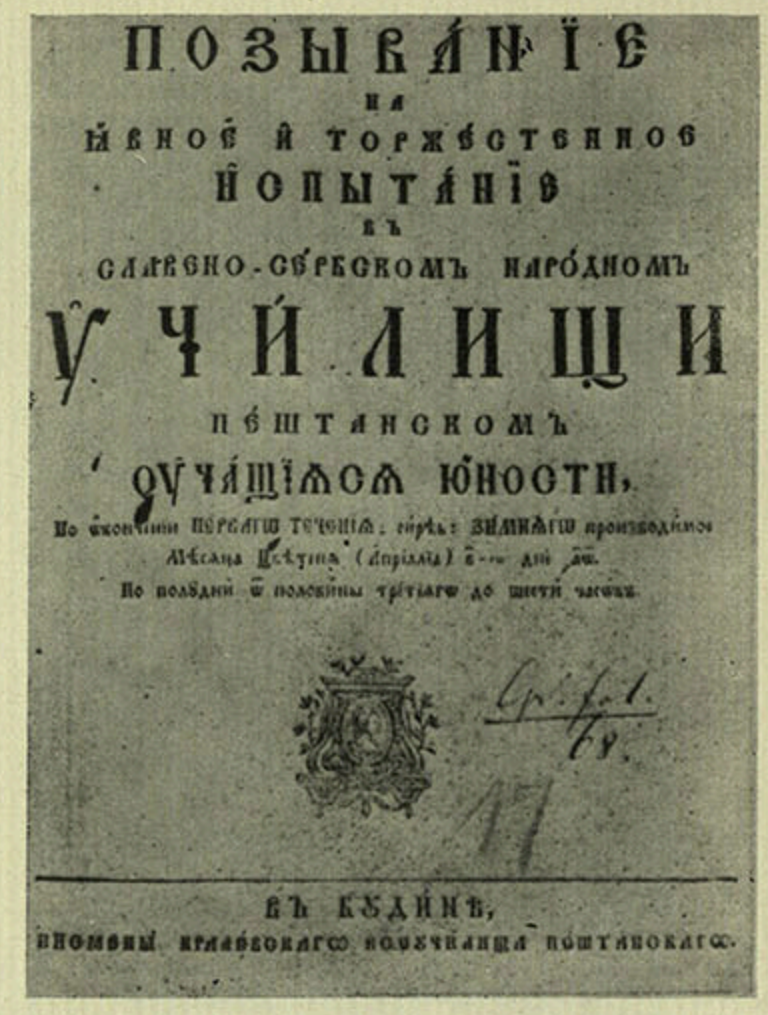

ПОЗЫВА́НЇЄ
НА
ЙВНОЄ Й ТОРЖЄСТВЕННОЄ
ПОПЫТА́НІЄ
ВЪ
СЛАВЕНО-СЄ́РБСКОМЪ НАРО́ДНОМЪ
У́ЧИЛИЩИ
ПЄ́ШТАНСКОМЪ
ОУ́ЧАЩІМСѦ ЮНОСТИ.

По окончании ПЕРВАГШ ТЕЧЕНІЯ: сирѣч: ЗИМНАГШ производимое
Мѣсяца Цвѣтуня (Апрѣля) в--- дня дн.
По полудни ѿ полскіны третіагш до шести часовъ.

ВЪ КѢДИНѢ,
ВНОМЕНЫ КРАЛЄВСКАГѠ ВОЛЬЧИЛИЩА ПЕШТАНСКАГѠ.

Насловна страна, стр. [1].

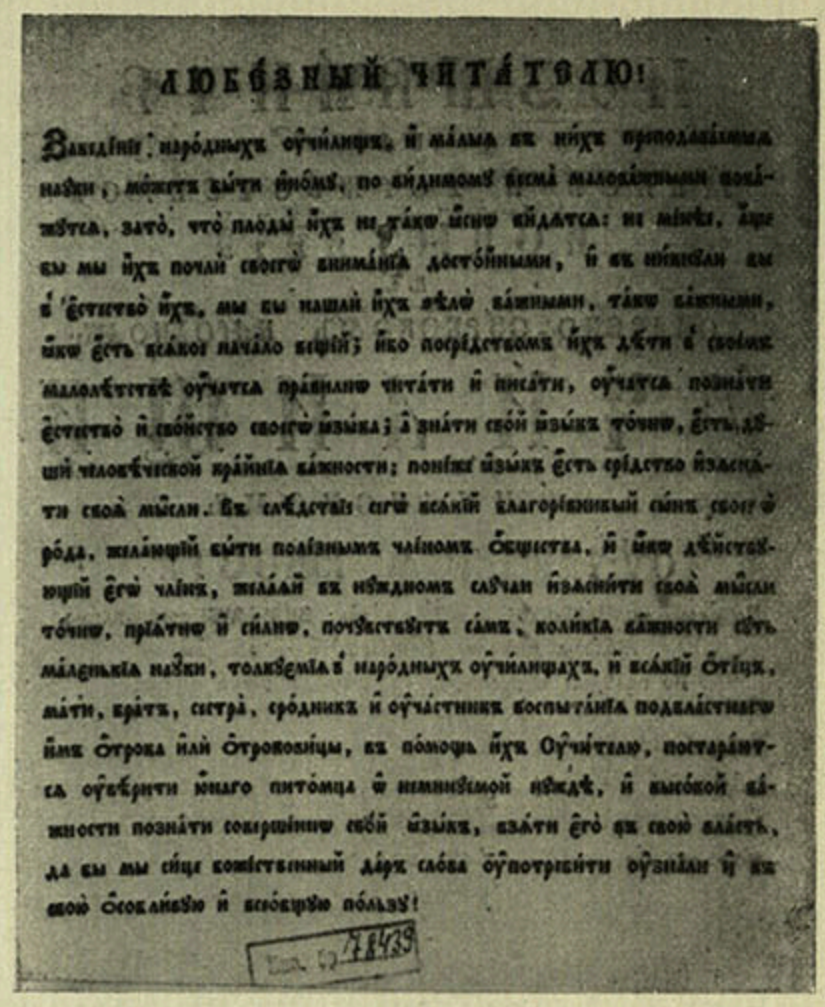

ЛЮБЄЗНЫЙ ЧИТА́ТЕЛЮ!

Завидіше народныхъ оучилищъ, и малыя ихъ приполаженія наўки, можетъ быти ўномѣ, по видимомъ имѣ маловажными покажется, зато, что плоды ихъ не такъ ўскоро видатся: но мнѣ, дай бы мы ихъ почли своегѡ вниманія достоўными, и ихъ написали бы в'естество ихъ, мы бы нашли ихъ вельѡ важными, такѡ важными, якѡ ёсть всякое начало вещій; якѡ посредствомъ ихъ дѣти в своихъ малолѣтствѣхъ оучатся правилно читати и писати, оучатся познати ёстество и свойство своегѡ языка; а знати свой языкъ точно, ёсть дѣлый человѣческой крайнія важности: понеже языкъ ёсть срѣдство изъяснити свои мысли. Ихъ следствіи сего всякій благорѡднѣйшій сынъ своегѡ рода, желающій быти полезнымъ членомъ общества, и якѡ дѣйствующій ёгѡ членъ, желаль бы нѣкоимъ случаи изъяснити свои мысли точно, пріятно и силно, почувствовати самъ, колика важности суть маленькія наўки, толикремія в народныхъ оучилищахъ, и всякій ѿтецъ, мати, брать, сестра, сродникъ и оучастникъ воспитанія подлѣжитнегѡ имъ ѿтрока или ѿтроковицы, въ помощь ихъ Оучителю, постарается оувѣрити юнаго питомца ѿ неминуемой нѣжде, и высокой важности познати совершенно свой языкъ, взяти ёгѡ въ свою власть, да бы мы сице конечственный даръ слова оупотребити оузнали и въ свою ѡсобливую и всенародную пользу!

Инв. бр. 74439

Предговор, стр. [2].

ЛИ́ЧНОЄ СОСТОЯ́НІЄ
ОВГѠ
НАРО́ДНАГѠ ОУ́ЧИЛИЩА.

КРАЛЄВСКІЙ НАДЗИРА́ТЕЛЬ.

Высокорóдный и высокоўчённый г. ІАКОВЪ ПУТНІЙ ЁГѠ Сіятелствà Царскагѡ, Кралевскагѡ и Апостолическагѡ ВЕЛИЧЕСТВА Совѣтних, Кралевскихъ Народныхъ Оучилищъ Кѣдинскихъ Надзирàтель; при стоянии Наўки во вышнихъ Кралевскомъ Совѣтѣ Венгирскомъ и Сѹдейской Столицѣ Благорóдныхъ Комитàтовъ Сатмарскагѡ и Острогонскагѡ Приседàтель.

МѢСТНЫЙ ПРАВИ́ТЕЛЬ.

Г. ІѠАННЪ МИШКАТИРОВИЧЪ Свобóднагѡ Кралевскагѡ Грàда Пештанскагѡ Старѣйшина, и свойхъ правъ Венгирскагѡ Кралевства Истецъ.

Лични састав школе и предмети, стр. [3].

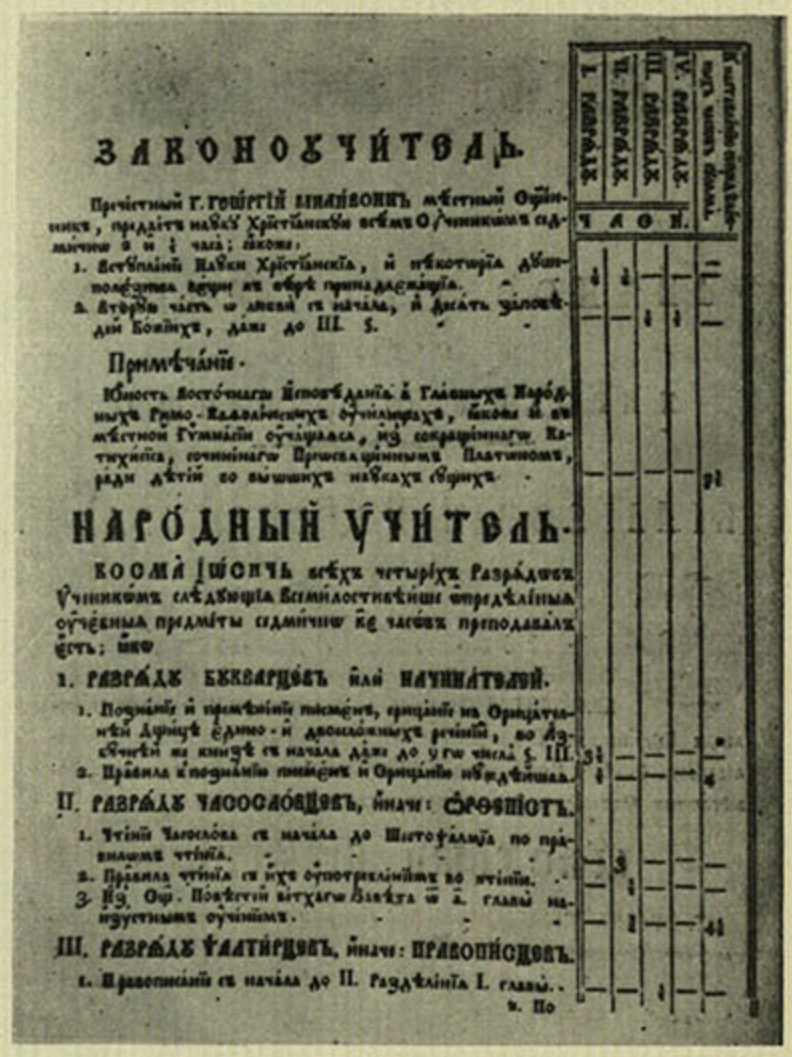

ЗАКОНОЎЧИ́ТЕЛЬ.

Пречестный г. ГЕОРГІЙ ЯНАЙКОВИЧЪ мѣстный Оучитель, предаётъ наўкѣ Христіанскіе всѣмъ Оучениковъ седмично в и ї часа; якѡ:

1. Естественій Наўки Христіанскія, и нѣкоторыя другополезныя вещи въ обще принадлежащія.
2. Вторую часть ѡ дневѣ съ начала, и дѣлать уложенія Божіихъ, даже до III. ѕ.

Примѣчаніе.

Юность восточнагѡ Исповѣданія в Главныхъ Народныхъ Грико-Славенскихъ оучилищахъ, якѡже и въ мѣстном Гимназіи оучащаяся, изъ сокращеннагѡ Катихиса, сочиненагѡ Пресвященнымъ Платономъ, ради дѣтій со вышшихъ наўкахъ сущихъ.

НАРО́ДНЫЙ ЎЧИ́ТЕЛЬ.

КОЕМЪ ІѠСИФЪ всѣхъ четырiхъ Разрѧдовъ Ўчениковъ слѣдующія Всемилостивѣйше опредѣленныя оучебныя предмѣты седмично въ часовъ преподавать ёсть: якѡ

I. РАЗРѧДЪ БУКВАРЦОВЪ йли НАЧИНАТЕЛЕЙ.

1. Познаніе и примѣненіе писмене, ерицаніе на Ориґинàлней Дрнце ёлино- и двословныхъ рѣчіи, во Азбучкѣ из книгъ съ начала даже до ўгѡ числа ѕ. III. 3½
2. Правила в'подобнаго писанія и Ориґинàлно изображенія. ½

II. РАЗРѧДЪ ЧАСОСЛОВЦОВЪ, йначе: ОРФОШІОТЪ.

1. Чтеніе Часослова съ начала до Шестопсалмія по правилнѣ чтенія.
2. Правила чтенія съ ихъ отпотребленіемъ во чтеніи. 3
3. Из Оф. Повѣствій вѣтхагѡ Завѣта ѿ а. главы наизустныя оучимыя.

III. РАЗРѧДЪ ѰАЛТИРЦОВЪ, йначе: ПРАВОПИСЦОВЪ.

1. Правописаніе съ начала до II. Раздѣленія I. главы.

Лични састав школе и предмети, стр. [4].

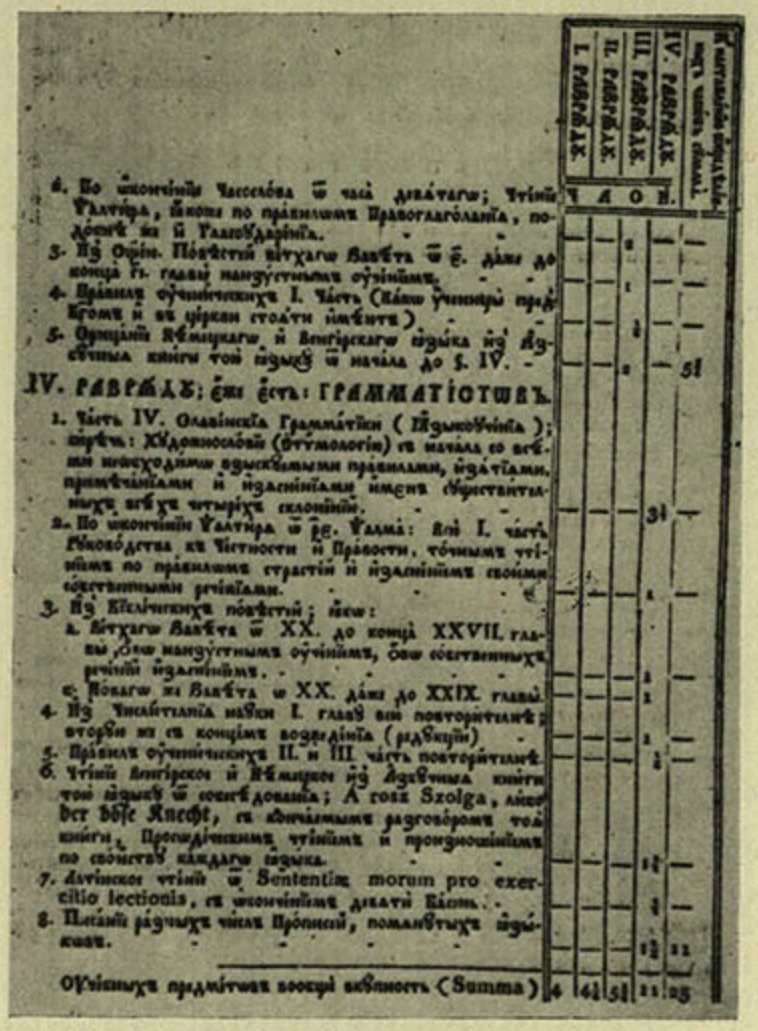

	I. РАЗРѢД.	II. РАЗРѢД.	III. РАЗРѢД.	IV. РАЗРѢД.	Недѣльныхъ и праздничныхъ дней.
2. По школьнѣй Часословѣ ѿ часа дванатаго; втораго Псалтира, школы по правилнымъ Православославія, до конца ѕ. главы нагзустнымъ оучѣнiемъ.	—	—	2	—	—
3. Изъ Ораѳ. Повѣствiй вторыя Книгы ѿ ѕ. дано до конца ѓ. главы нагзустнымъ оучѣнiемъ.	—	—	1	—	—
4. Правилъ оучилищныхъ I. часть (какъ оучитель предъ Богомъ и въ церкви стоять имѣетъ)	—	—	½	—	—
5. Оршiй Нѣмецкаго и Венгiрскаго ѩзыка изъ Дѣтскыя книги того ѩзыка ѿ начала до §. IV.	—	—	2	—	5½
IV. РАЗРѢДЪ; сiи есть: ГРАММАТІСТЫ.					
1. Часть IV. Славенскiя Грамматики (Ѩзыкоучнiя); сирѣчь: Хѹдожнословiя (Ѳѹмологiи) съ начала со всѣми неизходными языческими правилами, ѩдатiями, примѣчанiями и ѩзлiянiями именъ существительныхъ всѣхъ четырiхъ склонiенiй.	—	—	3½	—	—
2. По школьнѣй Псалтира ѿ ѓѕ. Псалма: Блаженъ мужъ I. часть Нравоучителна къ Чистости и Правости, точнымъ чтенiемъ по правилнымъ стратiй и ѩзлiянiемъ своiмъ собственнымъ речiямъ.	—	—	1	—	—
3. Изъ Библiчныхъ повѣствiй; якоже:					
а. Книгы Бытiя ѿ XX. до конца XXVII. главы, свои нагзустнымъ оучѣнiемъ, свои собственныхъ речiй ѩзлiянiемъ.	—	—	1	—	—
с. Книгы изъ Бытiя ѿ XX. дано до XXIX. главы.	—	—	1	—	—
4. Изъ Тисаѣтiлiя наизусть I. главу или повторительно; второи изъ ея конецъ воздѣлiнiя (редукцiи)	—	—	1	—	—
5. Правилъ оучилищныхъ II. и III. часть повторительно.	—	—	½	—	—
6. Чтенiя Венгiрскаго и Нѣмецкаго изъ Дѣтскыя книги того ѩзыка ѿ совершенна; A rosz Szolga, akinek bőse Kiscsht, съ Славенскимъ разговоромъ того книги, Просодiческимъ чтенiемъ и произношенiемъ по своiствѹ каждаго ѩзыка.	—	—	1½	—	—
7. Латинскаго чтенiя ѿ Sententiæ morum pro exercitio lectionis, съ школьнѣйшимъ диктя Баснь.	—	—	½	—	—
8. Пiсанiя разныхъ чиселъ Пропiсей, помавтныхъ ѩзыкомъ.	—	—	½	1½	1½
Оучилищныхъ предмѣтовъ всякiя вѣдомость (Summa)	4	4½	5½	2½	25

Лични састав школе и предмети, стр. [5].

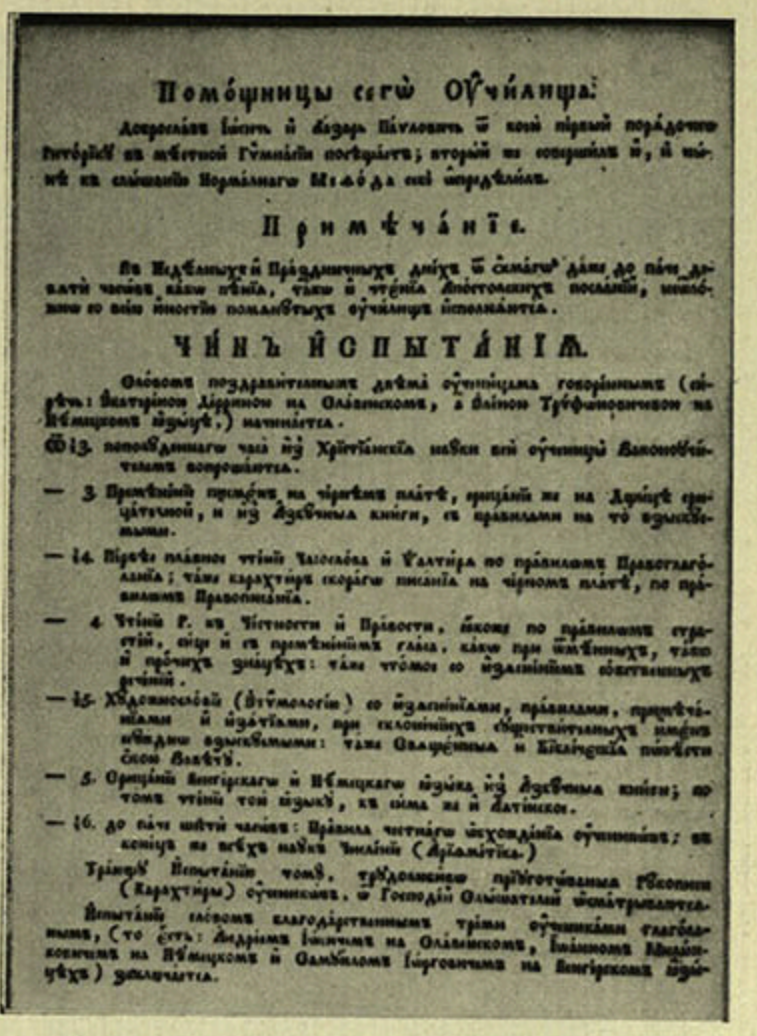

Помощницы сего Оучилища:

Досточтимый Іаковъ Ѳедоровичъ ѿ коей первый порядочно Риторiи въ Матiтной Гимназiи постарiется; второй ея совершилъ ѓ, и имѣетъ ея слѣдующiй Нормальнаго Методу для сей опредѣлiлся.

Примѣчанiе.

Въ Недѣльныхъ и Праздничныхъ дняхъ ѿ сего дано до пяти досятъ часовъ какъ пѣнiя, такъ и чтенiя Апостольскихъ посланiй, молебно со всѣми иностiю помавтныхъ оучилищъ исполнанiя.

ЧИНЪ ИСПЫТАНІЯ.

Олѣтомъ поздравительнымъ дняхъ оучилищемъ говорiмымъ (сирѣчь: Виктрiемъ Дiрдiемъ на Олiвенскомъ, а Олiемъ Трифонiемъ на Нѣмецкомъ ѩзыкѣ.) начинается.

ѠВ. повседневнаго часа ѿ Христiанскiя навыкъ или оучимыя Законоучительныя вопрошенiя.

— 3. Правилнѣй прописи на чiрнѣмъ платѣ, оршiя же на Дощицѣ сирѣчь, и изъ Дѣтскыя книги, съ правилами на то ѩзыкобытными.

— 14. Пiсанiе плавное чтенiя Часослова и Псалтира по правилнымъ Православославiя; такъ характеръ скорiе писанiя на чiрномъ платѣ, по правилнымъ Правописанiя.

— 4. Чтенiя ѓ. изъ Чистости и Правости, якоже по правилнымъ стратiй, сiи и съ примѣчанiемъ глаза, какъ при ѿмѣнныхъ, такъ и прочихъ знацухъ: такъ чтомое со ѩзлiянiемъ собственныхъ речiй.

— 15. Хѹдожнословiя (Ѳѹмологiи) со ѩзлiянiями, правилами, примѣчанiями и ѩдатiями, при склонiенiяхъ существительныхъ именъ вѣдомо языковыми: такъ Славенскаго и Библiйскаго писанiя слово Вавилонъ.

— 5. Оршiя Венгiрскаго и Нѣмецкаго ѩзыка изъ Дѣтскыя книги; по томъ чтенiя того ѩзыка, какъ ѡна на Латинскомъ.

— 16. до пяти шiтiй часовъ: Правила чистаго нехождения оучимыхъ; съ коихъ на всѣхъ навыкъ Числiй (Ариѳмитика.)

Трiумфъ Испытанiя тому, трѹдолюбiемъ приготовленныя Рѣчесловiя (Характеры) оучимыхъ, ѿ Господiя Олiвiатскiя ѡбщiя управителя.

Испытанiе глаголомъ благодѣтельнымъ трiемъ оучилищами глаголемымъ, (то есть: Андрiемъ Іаичичемъ на Олiвенскомъ, Іоанномъ Василiевичемъ на Нѣмецкомъ и Самбiлiемъ Іоргованчемъ на Венгiрскомъ ѩзыкѣ) дополнится.

Лични састав школе и предмети, стр. [6].

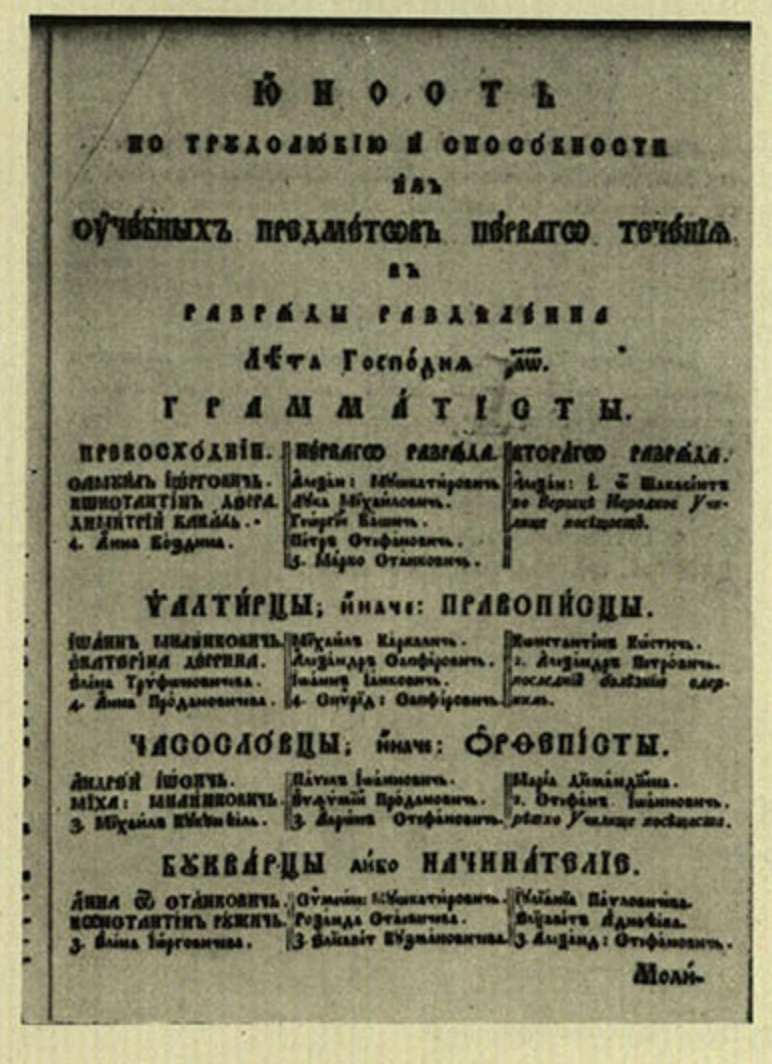

ЮНОСТЬ

ПО ТРѢДОЛЮБІЮ И СПОСОБНОСТИ

ВЪ

ОУЧЕБНЫХЪ ПРЕДМѢТОВЪ ПЕРВАГО ТЕЧЕНІЯ

ВЪ

РАЗРѢДЫ РАЗДѢЛЕННАЯ

ЛѢТА Господня ҂ѵ҃ѳ҃.

ГРАММАТІСТЫ.

ПРЕВОСХОДНІЙ.	ПЕРВАГО РАЗРѢДА.	ИТОРАГО РАЗРѢДА.
Олыкѣмъ Іоргованъ.	Андрiя: Ѳѹмiатiровичъ.	Андрiя: I. ѿ Шалкавiти
Кѹнотантинъ Дора.	Ѳѹка Михайловичъ.	во Вершцѣ Нероднаго Училища посѣщенiя.
Дмитрiй Кикацъ.	Георгiя Башичъ.	
4. Анна Бездина.	Петра Стефановичъ.	
	5. Марко Стаикович.	

ЧТЕЦЫ; ѩначе: ПРАВОПИСЦЫ.

Іоанъ Николиковичъ.	Михаилъ Кирилович.	Константинъ Костичъ.
Екатерина Дорина.	Александръ Олфировичъ.	2. Александръ Петровичъ.
Олина Трѹфимовичева.	Іоаннъ Іанковичъ.	послѣдней должно отстать.
4. Анна Продановичева.	4. Онѹфрiй Олфировичъ.	

ЧАСОСЛОВЦЫ; ѩначе: ОРѲОВПІСТЫ.

Андрей Іоновъ.	Петръ Іоаннович.	Марiя Димандина.
Міха: Николиковичъ.	Ѳедѹнiй Продановичъ.	2. Стефанъ Іоаннович.
3. Михаилъ Кѹсти Вила.	3. Дорина Стефановичъ.	рѣдко Училище посѣщаетъ.

БУКВАРЦЫ АЙКО НАЧИНАТЕЛІЄ.

Анна ѳ Стаиковичъ.	Стѣпана: Ѳѹмiатiровичъ.	Милана Павловичева.
Кѹнотантинъ Гекичъ.	Розанда Стаичева.	Елизавета Адамбила.
3. Олина Іоргованчева.	3. Елизавет Ѳѹзмановичева.	3. Александ: Стефановичъ.

Мол-

Класификација ученика, стр. [7].

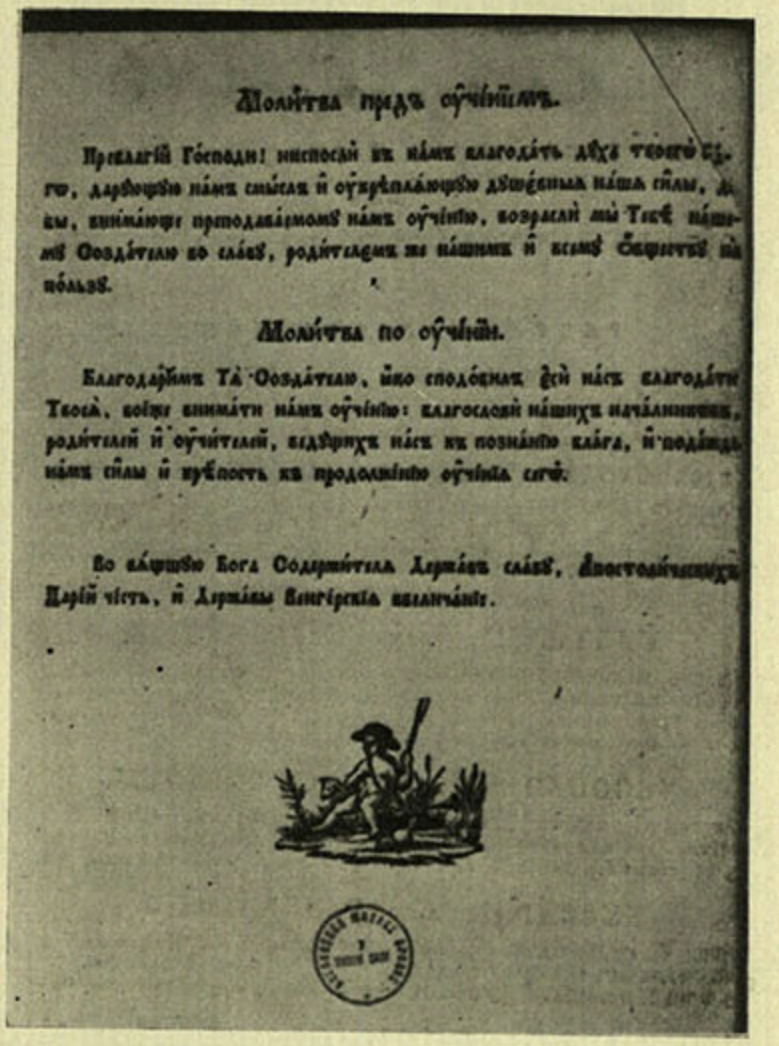

Молитва предъ оучѣнiемъ.

Пресвятый Господи! ниспосли ѿ нѣмъ благодать духа твоего свя-го, дарующаго намъ смыслъ и оукрепляющаго душевныя наша силы, да мы, внимающе преподаваемому намъ оучѣнiю, возрастемъ тебѣ нашему Создателю во славу, родителемъ же нашимъ и всѣмъ ближнимъ на пользу.

Молитва по оучѣнiи.

Благодаримъ Тя Создателю, яко сподобилъ еси насъ благодати Твоея, воспринять нѣмъ оучѣнiю: благослови нашихъ начальниковъ, родителей и оучителей, вездѣ насъ къ познанiю блага, и подай нѣмъ силы и крѣпость къ продолженiю оучѣнiя сего.

По кончинѣ Бога Содержителя Дерiевъ славѣ, Апостольскихъ Перiй чисть, и Дерiевы Венгiрскiя величанiе.

Молитва пре и после учења, стр. [8].

393. ЛЕ ПРЕНС ДЕ БОМОН, Мари: **ПОУЧИТЕЛНЫЙ МАГАЗИНЪ ЗА ДѢЦУ.** Оустроенъ Авраамомъ Мразовичемъ. Ч. III, IV. Къ Будимѣ, писмены Кралевскагш Оуніверсітета, 1800.

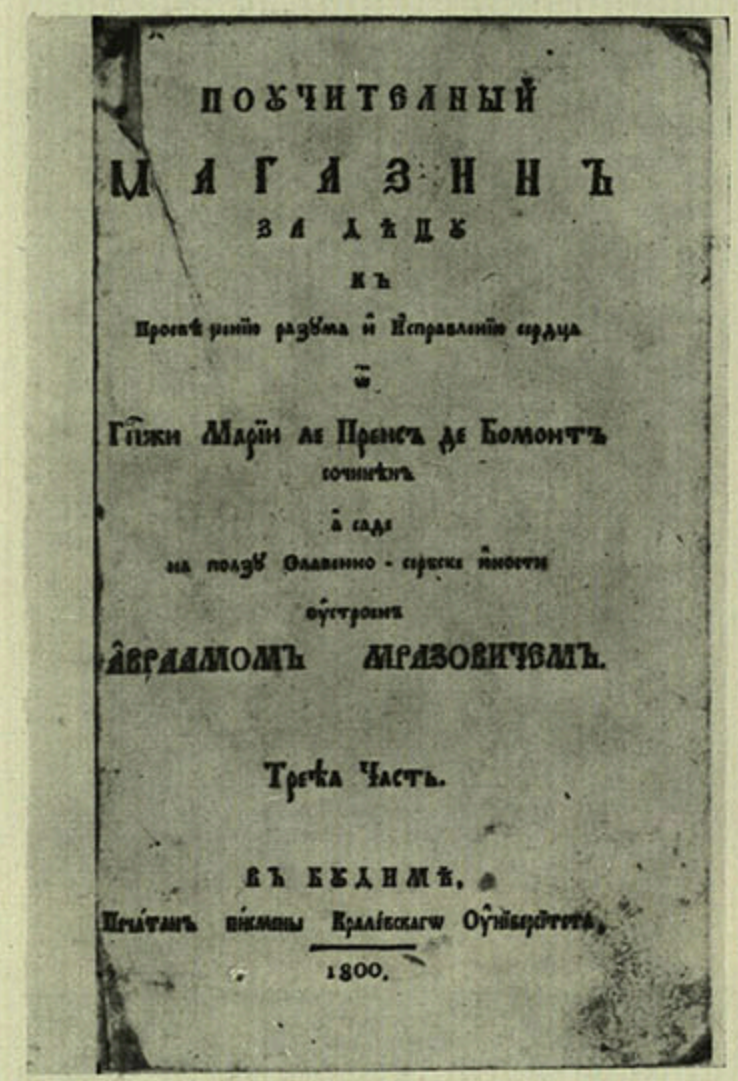
ПОУЧИТЕЛНЫЙ
МАГАЗИНЪ
ЗА ДѢЦУ
КЪ
Просвѣщенію разума и исправленію сердца
ѿ
Гѹжи Марїи ле Пренсъ де Бомонтъ
сочиненъ
а сада
на ползу Славенно - сербске йлости
оустроенъ
Авраамомъ Мразовичемъ.
Трећа Часть.
Къ Бѹдимѣ,
Печатанъ писмены Кралевскагш Оуніверсітета,
1800.

Насловна страна, III св., стр. [1]

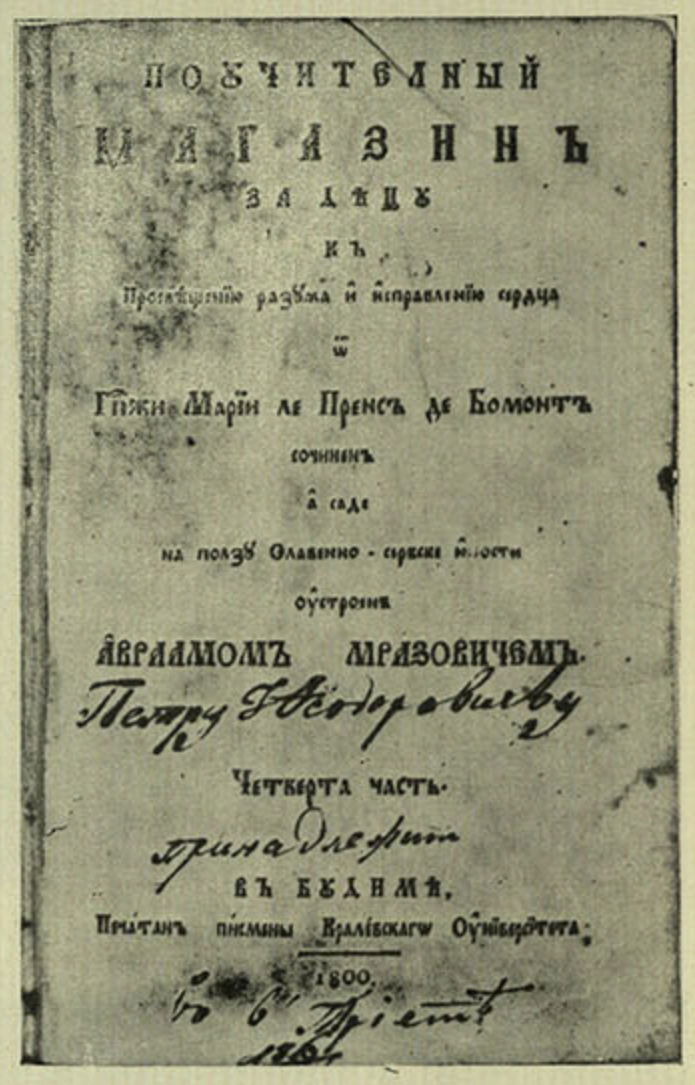
ПОУЧИТЕЛНЫЙ
МАГАЗИНЪ
ЗА ДѢЦУ
КЪ
Просвѣщенію разума и исправленію сердца
ѿ
Гѹжи Марїи ле Пренсъ де Бомонтъ
сочиненъ
а сада
на ползу Славенно - сербске йлости
оустроенъ
Авраамомъ Мразовичемъ.
Петру Ѳеодоровићу
Четверта часть.
Принадлежи
Къ Бѹдимѣ,
Печатанъ писмены Кралевскагш Оуніверсітета.
1800.

Насловна страна, IV св., стр. [1].

Трећа Часть. Стр. 246, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, последњи P, P_2), на крају три л. са сигнатуром Q, Q_2; загл. украс 1; завр. 1; кустода. 182 × 111.

Четврта Часть. Стр. 244, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2 последњи P, P_2), на крају два л. са сигнатуром Q; загл. украс 1; кустода. 172 × 107.

I св. 1787. — II св. 1793. — III и IV свеска.

I издање. — II 1806.

Цена: све 4 св. фор. 4 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Шафарик, 790. — *Новаковић,* 208.

НББ. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ.

394. [МРАЗОВИЋ, Аврам]: **РѸКОВОДСТВО КЪ СЛАВЕНСКОМѸ ПРАВОЧТЕНІЮ И ПРАВОПИСАНІЮ.** Къ Бѹдимѣ, при Кралевскомъ ѵніверсітетѣ, 1800.

Стр. 48, пагинација арапска, кватерниони са ћирилском црквеном сигнатуром, а за други л. и арапским бројем, (А$_2$, А$_3$; Б, Б$_2$; Е, Е$_2$); загл. украс 1, виньета на стр. 1; кустода. Брош. 182 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

I 1792. — II 1797. — III издање. — IV 1806.

Лит.: Новаковић, 212.

НББ. — ЦБСАН. — БМС. — БГМ.

РЪКОВОДОТВО
КЪ
ОЛАВЯНОКОМЪ
ПРАВОЧТЕНІЮ
И
ПРАВОПИСАНІЮ
ЗА
Ѵпотребленіе Славено-Сербскихъ Народныхъ
Ѵчилищъ.
Цѣна сему приплѣта 6. кр.
ВЪ БѢДИНѢ,
Печатано при Краљевском Ѵнїверситетѣ писмены
Славено-Сербскїй Печатни 1800.

Насловна страна, стр. [1].→

395. МРАЗОВИЋ, Аврам: **РЪКОВОДСТВО К СЛАВЕНСТѢЙ ГРАМАТЇЦѢ.**
II изд. Въ Бѹдинѣ, писмены Кралевскагѡ Есевчилища, 1800.

Стр. XVI + 192, пагинација римска и арапска, кватерниони први са сигнатуром)(2, остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a, a2, на крају m, m2); загл. украс 1, виньета на стр. 1; кустода. 177 × 105.

Текст црквеном ћирилицом.

Књига се налази у два издања. II издање: слово „у“ штампано у тексту као „ѹ“ сигнатура од малих латинских слова. Различит је заглавни украс, а и штампарски слог (иако се текст слаже страна по страна, тако да су и кустоде исте).

I 1794. — II издање. — III 1800. — IV 1821.

Цена: фор. 1 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 324. — *Новаковић*, 207. — *Сопиков*, I, 240. — *Ундольский*, 3159.

НББ. — ЦБСАН. — УББ. — БМС. — НБС. — СКЗ. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

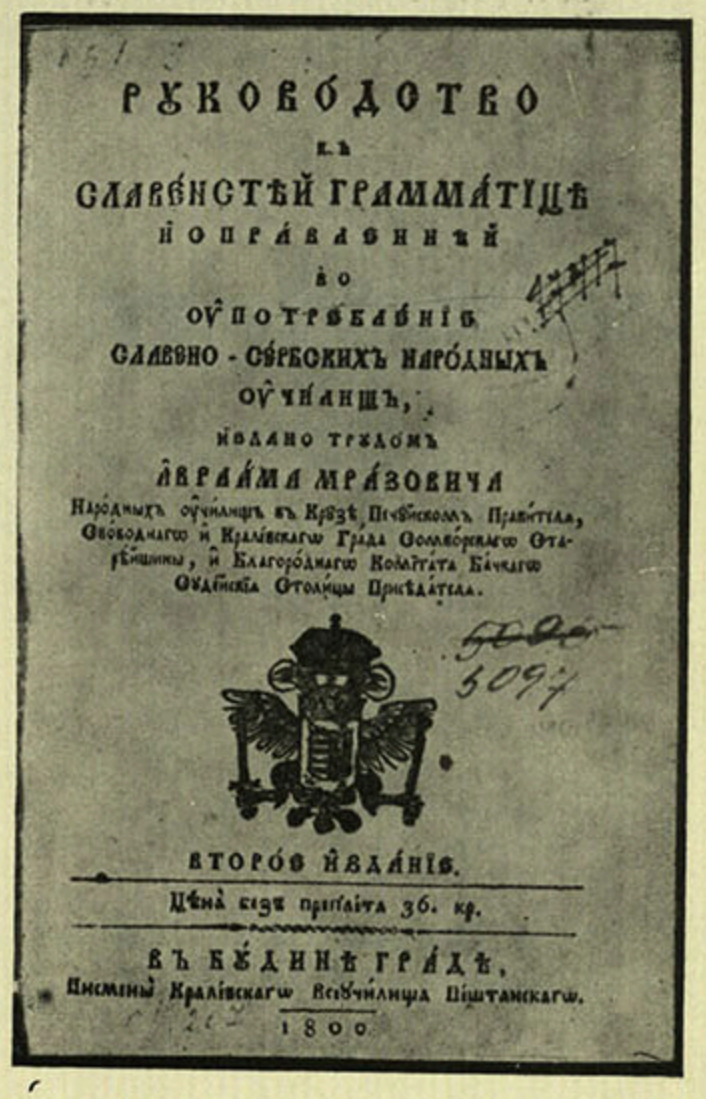
РЪКОВОДСТВО
КЪ
СЛАВЕНСТѢЙ ГРАММАТИЦѢ
НОПРАВЛЕННѢЙ
ЗА
ОѴПОТРЕБЛЕНІЕ
СЛАВЕНО-СЕРБСКИХЪ НАРОДНЫХЪ
ОѴЧИЛИЩЪ,
НЫНѢ ТРЕТІЕМЪ
ВРАНАМА МРАЗОВИЧА
Народныхъ оучилищъ въ Крѹзѣ Печюйскомъ Правителя,
Свободнаго и Кралевскаго Града Осолѣрскаго Отаѹбинина, и Благороднаго Комитата Бачкаго
Оудбинскїя Столицы Присѣдателя.
ВТОРОЕ ИЗДАНІЕ.
Цѣна сему приплѣта 36. кр.
ВЪ БѢДИНѢ ГРАДѢ,
Писмены Кралевскагѡ Есевчилища Пештанскагѡ.
1800

Насловна страна, стр. [I].→

396. МРАЗОВИЋ, АВРАМ: **РУКОВОДСТВО К СЛАВЕНСТѢЙ ГРАММАТѢЦѢ.**
Ѣ Бѹдинѣ, писмены Кралевскагѡ Всеѹчилища, 1800.

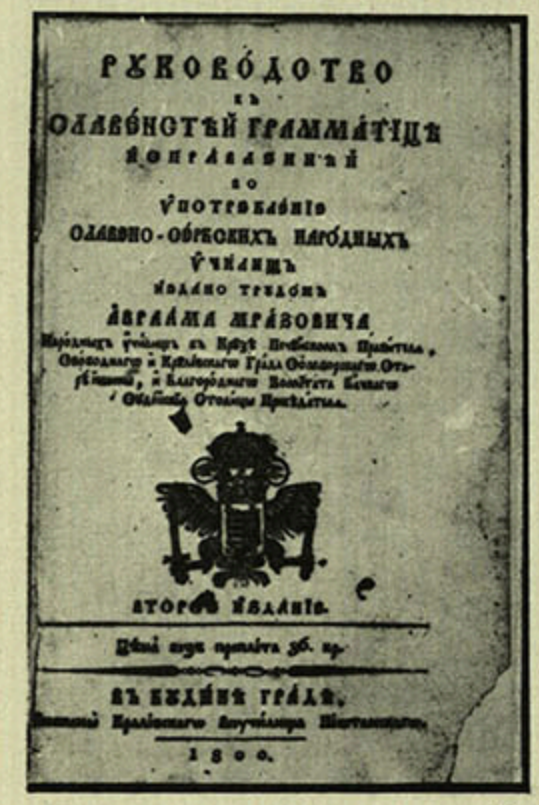
РЪКОВОДСТВО
КЪ
СЛАВЕНСТѢЙ ГРАММАТѢЦѢ
ПОПРАВЛЕННЫЙ
ЗА
ѲПОТРЕБЛЕНІЕ
СЛАВЕНО-ОВРЕСКИХЪ НАРОДНЫХЪ
ѲЧИЛИЩЪ
ИЗДАНО ТРЕТІЕМЪ
АВРААМА МРАЗОВИЧА
ВТОРО ИЗДАНІЕ.
ВЪ ѢДИНѢ ГРАДѢ,
1800.

Стр. XVI + 192, пагинација римска и арапска, кватерниони, први са сигнатуром)(2, остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A2, на крају M, M2); загл. украс 1, виньета на стр. I; кустода. 179 × 109.

Текст црквеном ћирилицом.

III издање: слово „У“ штампано у тексту као „ѵ“, (а не ѳ), сигнатура од великих латинских слова, другачији заглавни украс и штампарски слог.

I 1794. — II 1800. — III издање. — IV 1821.

Лит.: Као код I варијанте.

НББ. — БМС.

← *Насловна страна, стр. [I]*

397. [ОБРАДОВИЋ, Доситеј]: **ИЗБРАННЕ БАСНЕ.** [Издао Лукијан Мушицки].
Въ Будимѣ, писмены... Кралевскаго Всеучилища, 1800.

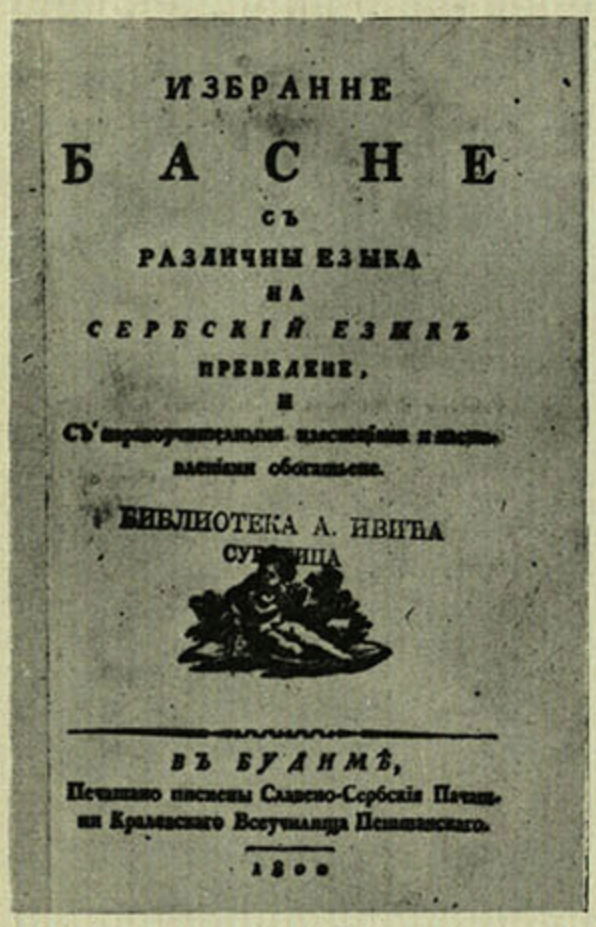
ИЗБРАННЕ
БАСНЕ
СЪ
РАЗЛИЧНЫ ЕЗЫКА
НА
СЕРБСКІЙ ЕЗЫКЪ
ПРЕВЕДЕНЕ,
И
СЪ
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА
ВЪ БУДИМѢ,
1800

Насловна страна, стр. [I].

Стр. XII + 95, пагинација римска и арапска, прво дуернион са сигнатуром)(2, па два л. без сигнатуре, затим кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A2, последњи E, E2), на крају тернион (F, F2: на л. 5 сигнатура G), последњи л. посебан; завр. украс 1, виньете на стр. I, 1; кустода. 168 × 103.

Текст грађанском ћирилицом.

Дело је објављено анонимно, а предговор је подписао „Издатель.“ Познаваоцу Доситејевих Басни одмах је јасно да се овде ради о једној њиховој антологији. То је давно рекао Шафарик напоменувши да ју је по свој прилици уредио Мушицки. И одиста, антологија садржи 25 Доситејевих Басни које се нижу следећим редом: 33, 112, 10, 119, 110, 23, 19, 134, 125, 60, 28, 5, 96, 102, 121, 127, 144, 12, 115, 114, 104, 124, 155, 158, и 139. Да је „Издатель“ Лука Мушицки, видимо из његове Библиографије, где је књига овако забележена: „800 Мушицкіи Л8ка Избране басне... Въ Будимѣ. 8“. На основу те белешке, а не видевши дело, Ћоровић је тврдио да је писац ано-

нимне књижице Л. Мушиццки. Међутим, то је само Лукијанова антологија Доситејевих Басни и њихових наравоученија. Он их је дословно пренео: једино што је понегде мењао интерпункцију и правопис. Он је дао и предговор.

Цена: кр. 24 (Кат. Каулицијин).

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 462. — *Новаковић*, 210. — *В. Ђоровић*, Лукијан Мушицки. Летопис МС, књ. 279 (1911), 23. — *Д. Кириловић*, Каталог Библиотеке Матице српске. I. Српске књиге 1494—1847 [...] Нови Сад, 1950 [...], [одговор на критику Људмиле Михајловић]. Летопис МС, књ. 365 (1950), 215. — *М. Кићовић*, Питање ауторства „избраних басана" од 1800 године. Ковчежић, I (1958), 125—127.

НББ. — БМС. — СКЗ.

398. ПРИШЕСТВИЮ... ЈОСИФА КРАЛЕВИЧА... И АЛЕКСАНДРИ ПАВЛОВНИ ИМПЕРАТОРСКИЈА ВЕЛИКИЈА КЊАЖНИ... В БУДИНЈЕ В МЈЕСЈАЦЈЕ ФЕВРАЉЕ 1800. Въ Будинѣ, писмены Кралевскаго Всеучилища, (1800).

Стр. [14], два дуерниона без сигнатуре. 250 × 200.

Текст грађанском ћирилицом.

У наслову и у тексту после сваке речи стављена је тачка: можда као израз особите отмености у поздраву.

БМС.

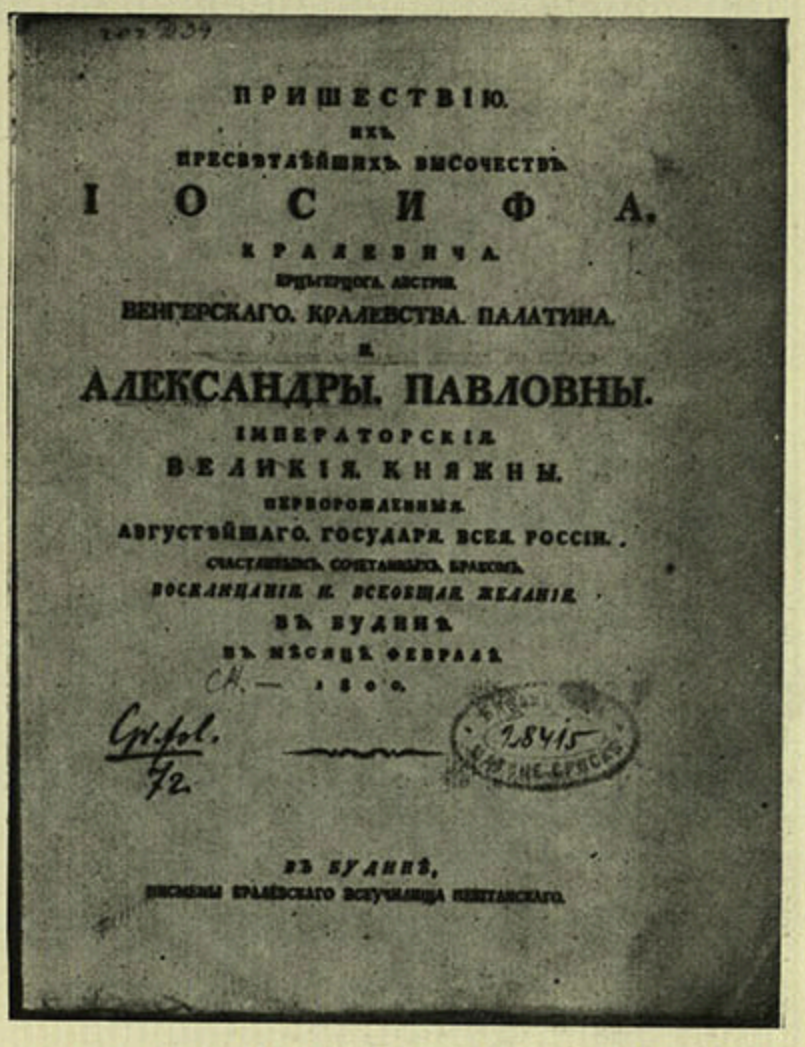
ПРИШЕСТВІЮ.
ИХЪ
ПРЕСВѢТЛѢЙШИХЪ ВЫСОЧЕСТВЪ
ІОСИФА,
КРАЛЕВИЧА.
ЭРЦГЕРЦОГА АВСТРІИ
ВЕНГЕРСКАГО. КРАЛЕВСТВА. ПАЛАТИНА.
И
АЛЕКСАНДРЫ. ПАВЛОВНЫ.
ІМПЕРАТОРСКІЯ
ВЕЛИКІЯ. КНЯЖНЫ.
ПЕРВОРОЖДЕННЫЯ
АВГУСТѢЙШАГО. ГОСУДАРЯ. ВСЕЯ. РОССІИ.
СЧАСТЛИВШІХЪ. СОЧЕТАВШІХСЯ. БРАКОМЪ.
ВОСХИЩАЮЩІЯ И. ВСЕОБЩІЯ. ЖЕЛАНІЯ.
ВЪ БУДИНѢ.
ВЪ МѢСЯЦѢ ФЕВРАЛѢ.
СИ. — 1800.
Cyr. fol. 72
12415
ВЪ БУДИНѢ,
ПИСМЕНЫ КРАЛЕВСКАГО ВСЕУЧИЛИЩА ПЕШТАНСКАГО.

Насловна страна, стр. [1]. →

399. РАЈИЋ, Стефан: **ЄѲРТОГРѦДИЋЬ.** Къ Бѹдимѣ, при Кралевскомъ ѹниверсїтетѣ, 1800.

Стр. 79, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром а за други л. и арапским бројем (A_2, на крају E, E_2); виньете на стр. 1, 7; кустода. Брош. 173 × 101.

Текст црквеном ћирилицом.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке, Летопис МС, књ. 113 (1872), 316.

НББ. — БГМ.

ВЕРТОГРАДИЋЪ
ИЛИ
ПРОСТОСРБСКА БАШЧИЦА
ПОЛЕЗНЫМИ ПИСМЕНАМИ,
БОГОСЛОВНЫМИ ПРАВИЛАМИ,
ОТІХОТВОРНЫМИ ДВЕТКАМИ
НАСАЂЕНЪ;
И
ради ѹкрашенїа и ползе дѹшевне и тѣлесне ѹ ѥмъ младїй Госпоѓа, Дївойчица и Ювноша трѹдомъ ОТЕФИЛА РАИЋА сочиненъ: а трошкомъ на Свѣтъ произведенїе Благо- и почтенородныи Господїами Майторы Обѣчнымъ Дївойачкаго и Момачкаго Цеха.

ВЪ БѢДИНѢ
Печатано при Краљевскомъ Ѹнїверситетѣ.
1800. 43 22.

Насловна страна, стр. [1].

БЛАГО - и ПОЧТЕНОРОДНОВ
СОБРАНІЄ!
ДЕВОЙЧИЦЪ и МОМАЧКОГЪ
ЦЕХА,
МНѢ ВСЕГДА
ПОЧИТАЕМА ГОСПОДІЄ!

Трѹдъ сочиненїа мога, и ѻбѹ Книжицѹ Вертоградићемъ названъ, ѹ коїойсе различнта весма полезна Сербскимъ ѣзыкомъ списата писанїа, по мѣрѣ нѣма правила перве Части йзъ наравне Богословїе Господнна Плачкина ѹ кратком ѣзводѹ напростн предвзнна и помешана, а такоѣерѣ йзъ мѣрѣ ѻбоѝ поменѹтїй Сочиненїа ѣшъ

А 2 й

Посвета, стр. [3].

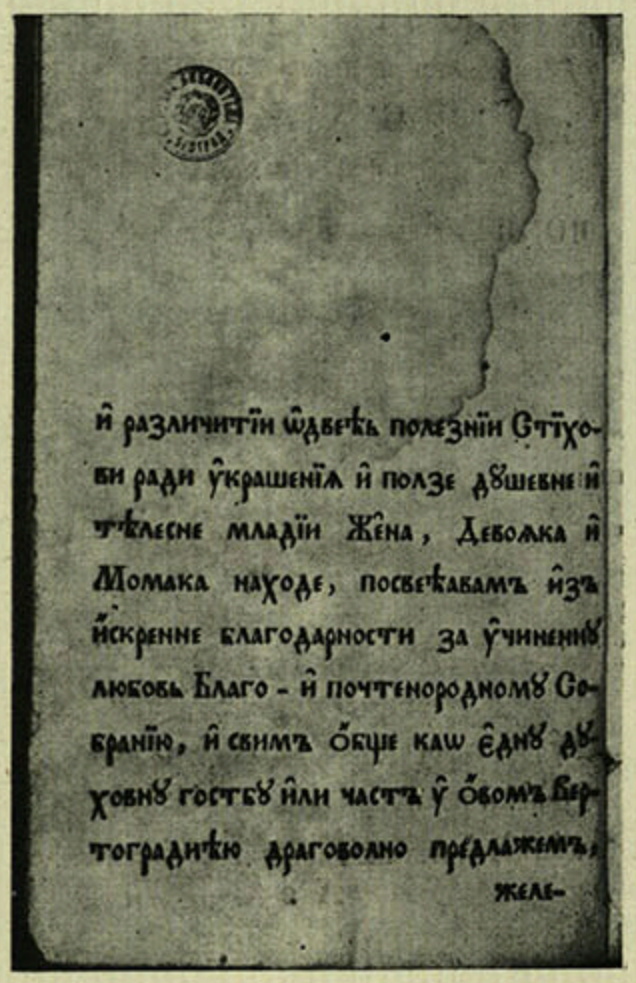

й различитїи ѡдвѣкъ полезнїи Стїхови ради ѹкрашенїа и ползе дѹшевне и тѣлесне младїи Жена, Девойка и Момака находе, посвѣћавамъ ѣзъ йскренне благодарности за ѹчиненѹ любовь Благо - и почтенородномѹ Собранїю, и свнмъ ѻбцне као ѐднѹ дѹховнѹ гостьѹ йли часть ѹ ѻвомъ Вертоградићю драговолно предлажемъ,

желе-

Посвета, стр. [4].

желѣћи ѿ свега срца, да свакїи ѻкде безъ разлике Званїа, пола и возраста дѹховно и тѣлесно ѹкрашенїе, ползѹ, забавѹ, разговоръ, задовольство, ѹвеселенїе, познанство, нелицемерно прїателство, и йскренѹ любовь самномъ безъ свяке ѹмиражке, стыда, зависти и зазорности братски ймати може. Прїимитѣ дакле

ѻво

Посвета, стр. [5].

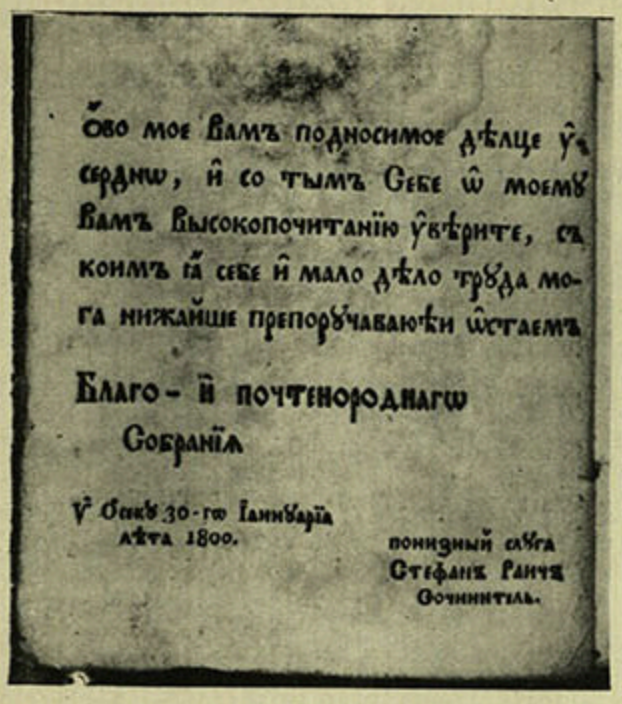
Ѻво мое Вамъ подносимое дѣлце ѵ̂ сердцѡ, и̂ со тымъ Себе ѡ̂ моемъ Вамъ Высокопочитанїю ѵ̂вѣрите, съ коимъ гд̃ себе и̂ мало дѣло трꙋда моега нижайше препорꙋчаваюћи ѡ̂стаемъ

Благо- и̃ почтенородногѡ Собранїа

ѵ̂ Сегедѵ 30-гѡ Генвариа лѣта 1800.

понизный слꙋга Стефанъ Раичъ Сочинитель.

Посвета, стр. [6].

400. СТОЈКОВИЋ, Атанасије: **КАНДОРЪ ИЛИ ОТКРОВЕНЇЕ ЕГѴПЕТСКИХЪ ТАИНЪ.** Въ Будимѣ, писмены... Кралевскаго Всеучилища, 1800.

Стр. [16] + 87, пагинација арапска, 1 табак без пагинације и сигнатуре, затим квадерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A, A_2, последњи E, E_2), на крају дуернион (F, F_2); виньете на стр. [1]; 1; кустода. Брош. 178 × 106.

Текст грађанском ћирилицом.

Посвећено Сави Вуковићу.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 558. — *Новаковић*, 216. — *С. Марић*, Да ли је Стојковићев Кандор роман. Научни зборник МС, Серија друштвених наука, 1 (1950), 159—165.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

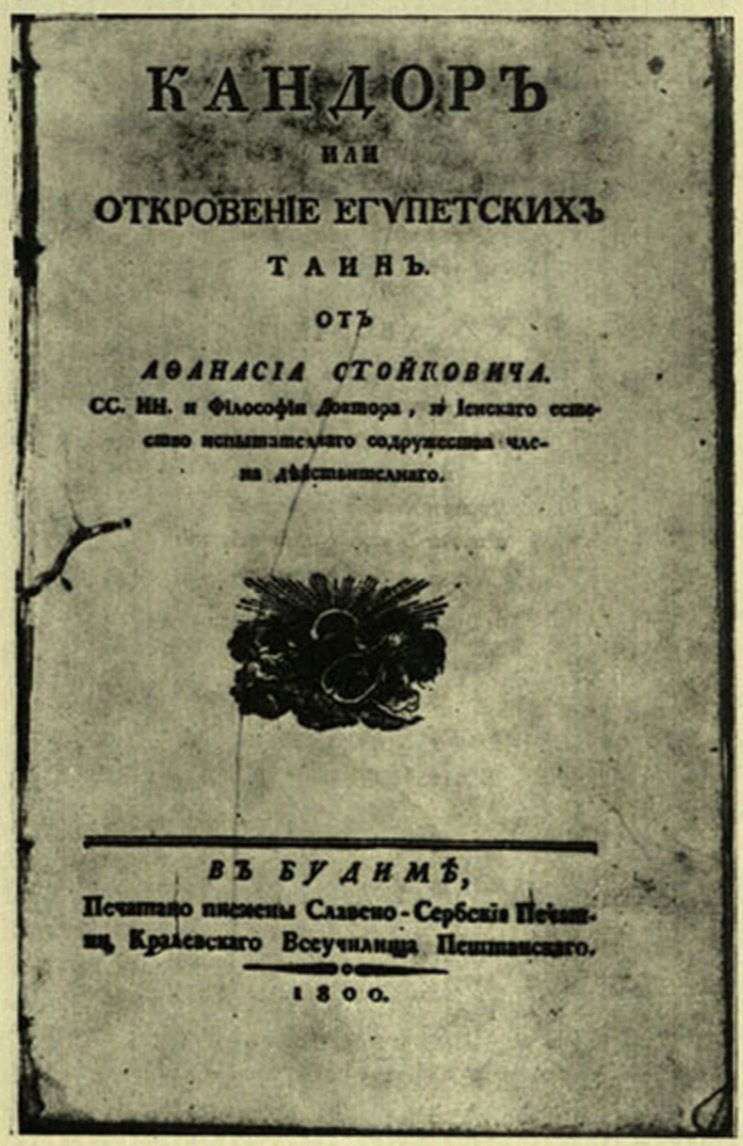
КАНДОРЪ
ИЛИ
ОТКРОВЕНІЕ ЕГѴПЕТСКИХЪ
ТАИНЪ.
ОТЪ
АѲАНАСІА СТОЙКОВИЧА.
СС. НН. и Философіи Доктора, и Ієнскаго есте-
ство испытателнаго содрꙋжества чле-
на дѣйствителнаго.

ВЪ БУДИМѢ,
Печатано писмены Славено-Сербскія Печат-
ницы Кралевскаго Всеучилища Печатанскаго.
1800.

Насловна страна, стр. [1].

401. С.[ТОЈКОВИЋ], А.[танасије]: **ОДА О БУДУЩЕМЪ ЗАВЕДЕНІИ НАУКЪ ФІЛОСОФІЧЕСКИХЪ ВЪ КАРОЛВЦѢ СРЕМСТѢМЪ.**
Въ Будинѣ, въ... Печатни К. Всеучилищ, 1800.

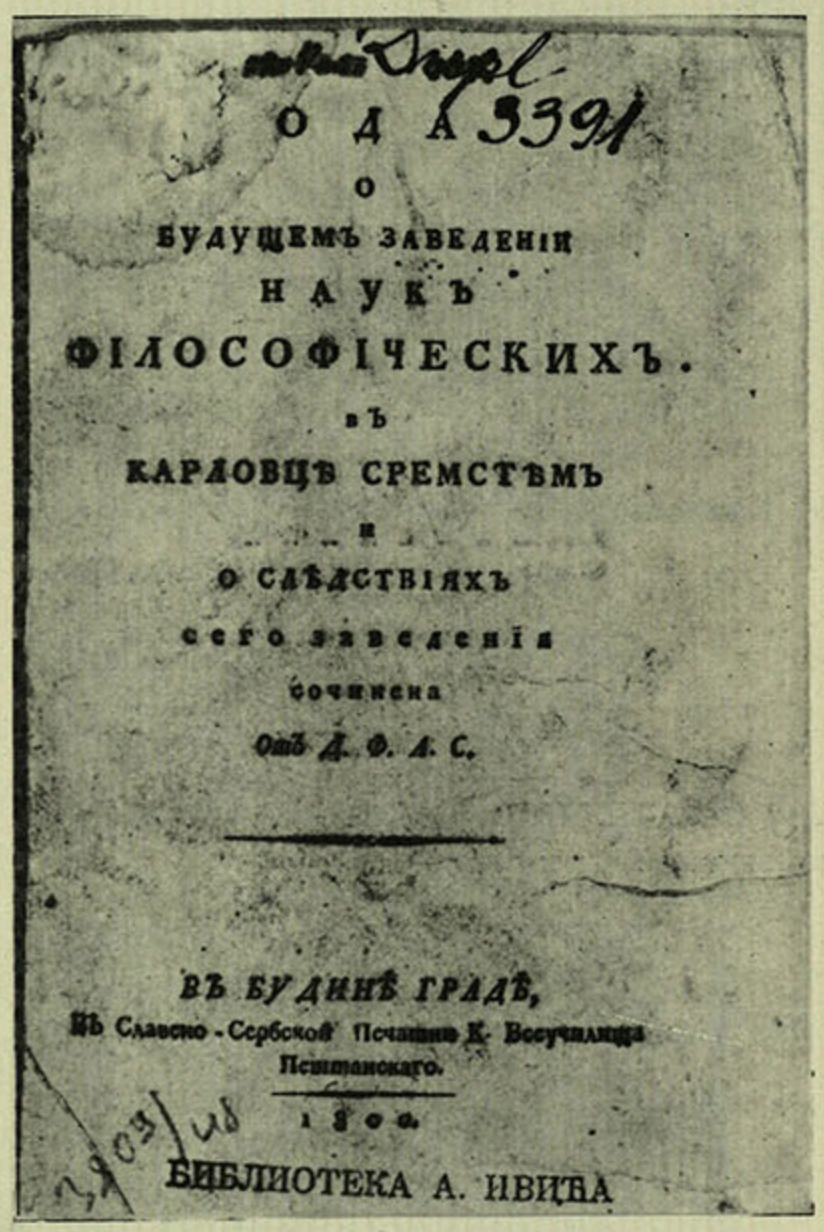
ОДА 3391
О
БУДУЩЕМЪ ЗАВЕДЕНІИ
НАУКЪ
ФІЛОСОФІЧЕСКИХЪ.
ВЪ
КАРЛОВЦѢ СРЕМСТѢМЪ
И
О СЛѢДСТВІЯХЪ
сего заведенія
сочиненна
Отъ Д. Ф. А. С.
ВЪ БУДИНѢ ГРАДѢ,
Въ Славено-Сербской Печатни К. Всеучилища
Пештанскаго.
1800.
БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА

Стр. 12, пагинација арапска, 1 кватернион са сигнатуром *) 2; виньета на стр. 3; кустода. Брош. 176 × 114.

Текст грађанском ћирилицом.

Посвећено Стефану Стратимировићу.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 408. — *Новаковић*, 214. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија, Допуне и оправке. Летопис МС, књ. 120 (1879), 211.

НББ. — УББ. — БМС. — БГМ.

← *Насловна страна, стр. [1].*

402. СТОЈКОВИЋ, А.[танасије]: **СѢНИ ПЕТРА ПЕТРОВИЧЬ.**
Въ Будимѣ, [шт. универзитета] 1800.

Стойковичъ, А[Θанасій]: Сѣни Петра Петровичь Епіскопа. Въ Будимѣ, (1800), 8°.

Дато по Л. Мушицком.

Петар Петровић умро је 23 децембра 1800, када је Стојковић, изгледа, боравио у Будимпешти. Л. Мушицки је забележио и формат књиге, што би значило да ју је видео. Л. Бојић је 1815 написао о Стојковићу: „Епітафіум въ стісѣ подъ типомъ! Сѣни П. Петровича Епископа, печатати дао лѣта 1801“; по свему изгледа да Бојић није видео књигу. Арнот ју је забележио по Бојићу, а Ђ. Рајковић по Арноту. Да ли је Стојковић успео да књигу штампа до краја 1800?

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Л. Боичъ*, Памятникъ мужемъ у славено-сербскомъ книжеству славнимъ. [Беч], 1815, 92. — *(А. Арнот)*, Србско Списательство. Магазинъ за художество, кньижество и моду, II (1839), 176. — Ђ. *Рајковић*, Библиографија, Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1872), 316.

403. СТОЈКОВИЋ, Атанасије: **СТІХИ КАКОВЫМЪ ОБРАЗОМЪ ЛЮБОВЪ У БРАКУ СОХРАНИТИ МОЖНО.** Въ Будимѣ, писмены Кралевскаго Всеучилища, 1800.

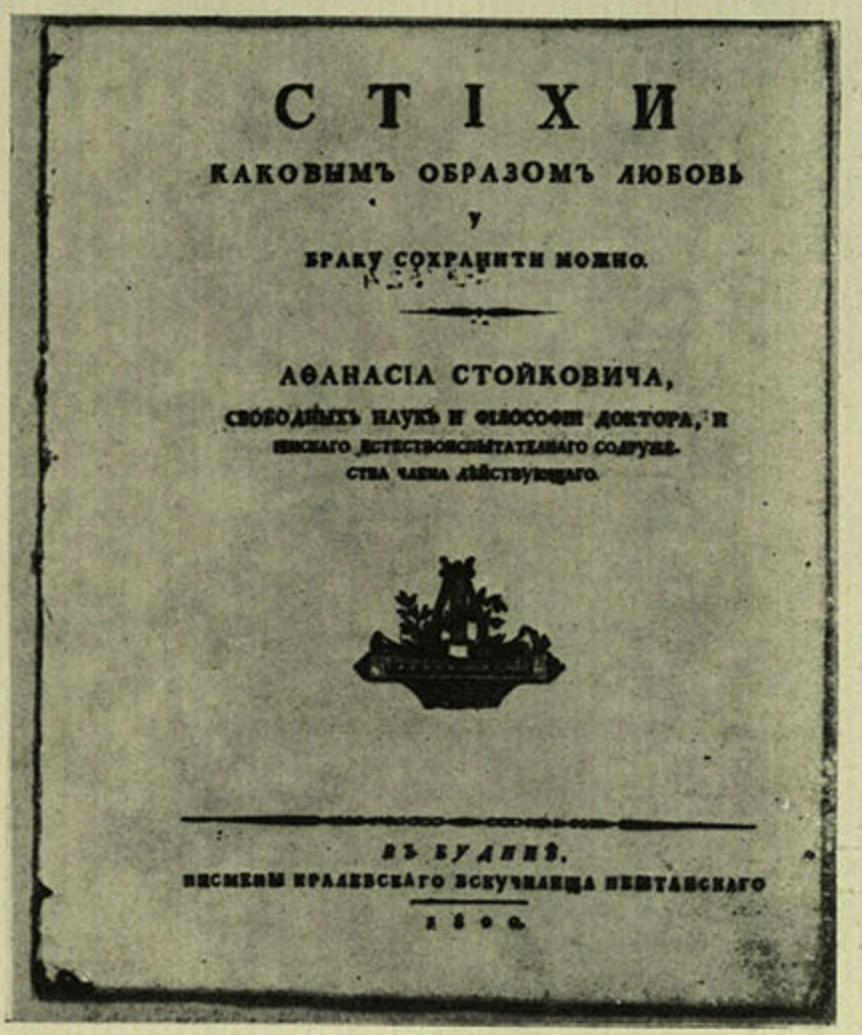
СТІХИ
КАКОВЫМЪ ОБРАЗОМЪ ЛЮБОВЬ
У
БРАКУ СОХРАНИТИ МОЖНО.
АѲАНАСІА СТОЙКОВИЧА,
СВОБОДНЫХЪ НАУКЪ И ФІЛОСОФІИ ДОКТОРА, И
ИНСКАГО ЈЕСТЕСТВОИСПЫТАТЕЛНАГО СОДРУЖЕ-
СТВА ЧЛЕНА ДѢЙСТВУЮЩАГО.
ВЪ БУДИНѢ,
ПИСМЕНЫМ КРАЛЕВСКАГО ВСЕУЧИЛИЩА ИЗТИСКАНО
1800.

Насловна страна, стр. [1].

Стр. 20, пагинација арапска, 2 дуерниона са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (a_2, b, b_2), на крају 2 л. са сигнатуром (c); виньете на стр. 1, 7; кустода. Брош. 231 × 177.

Текст грађанском ћирилицом.

Посвећено Јовану Паликући.

У Возаровићевој „Голубици“, књ. V, Вукашин Радешић, превео је на „српски“ језик.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 215. — *Д. Ђермеков*, Српска Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 118 (1875), 93. — *Ђ. Рајковић*, Српска Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 118 (1875), 110.

НББ. — БМС. — БГМ.

404. [СТРАТИМИРОВИЋ, Стефан]: **ЛЮБОСЛѢА, И РАДОВАНЪ,** Къ Бѹдимѣ, писмены Кралев. Всеѹчилища, 1800.

Стр. 20, пагинација арапска, 1 кватернион са сигнатуром *2, затим 2 л., на првом сигнатура **; загл. украс 1, завр. 1, виньета на стр. 1; кустода. Брош. 205 × 115.

Текст црквеном ћирилицом.

На стр. 2: Дѣло сїе Нравоучителное, еже по мѣстамъ въ Рѹкописанїихъ ѹже находится; дабы вящшїм, и общїм ползы принесло, возлюбленымъ Сербомъ издаю. Пѹтникъ.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик*, 455, — *Новаковић*, 217.

НББ. — БМС. — БГМ.

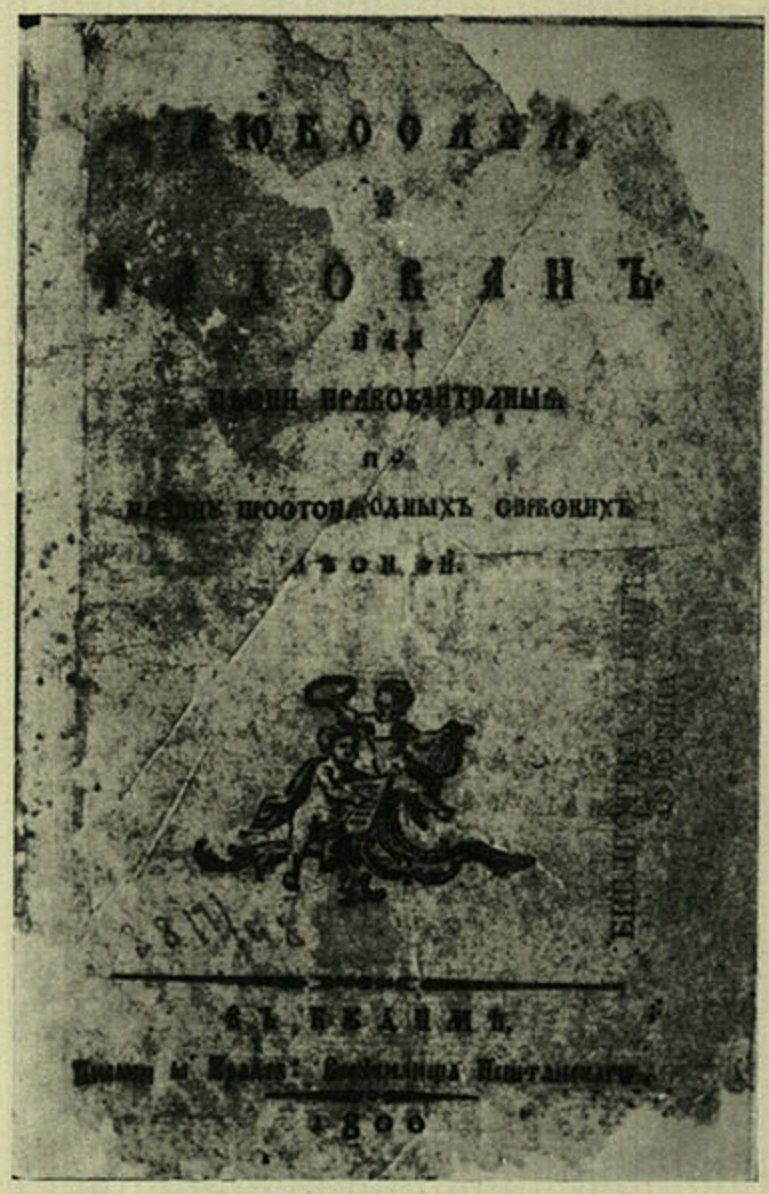

Насловна страна, стр. [1].

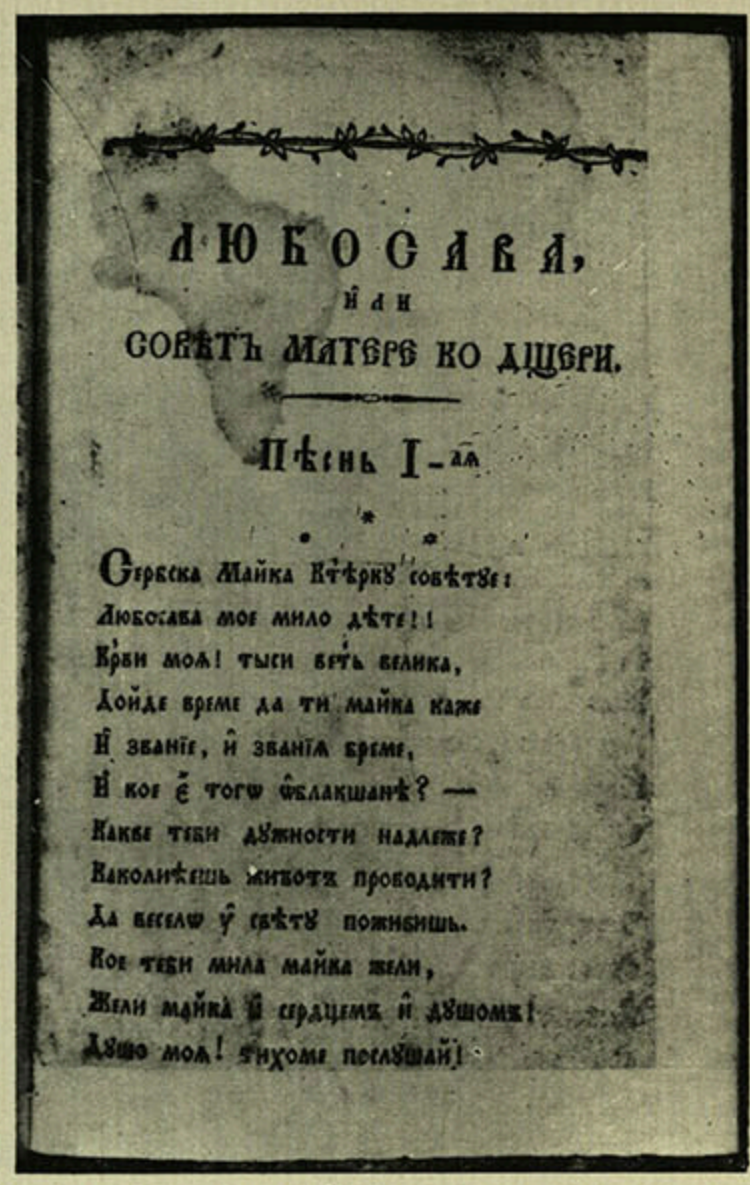

ЛЮБОСЛАВА,
ИЛИ
СОВѢТЪ МАТЕРЕ КО ДЩЕРИ.

ПѢСНЬ I-АА

Сербска Майка Кѣркѵ совѣтѵе:
Любослава мое мило дѣте!!
Кръви моя! тыси бѣтъ велика,
Дойде време да ти майка каже
Н̂ звањѣ, н̂ звањѣ време,
Н̂ кое ѣ̂ тогѡ ѿлакшанѣ? —
Какве тебн дѫжности надлеже?
Какоинѣшь животъ проводити?
Да веселѡ ў свѣтѵ пожнвишь.
Кое тебн мила майка жели,
Жели майка н̂ сердцемъ н̂ дѫшомъ!
Дѫшо моя! тихомъ послѫшай!

Почетак прве песме, стр. [3].

405. ТЕОДОСИ, Пана: **[КАТАЛОГ КЊИГА.** Млеци, код Пане Теодосија], 1800.

Дато на основу Соларићевог саопштења: „У 1800 году [...] у Печатни Г. Пане Θеодосїа, изданъ Каталогъ здѣшни наши книга, и позвани у нѣму Учени Сербли къ поревнованїю книгопечатанїя; но како э Каталогъ мало достаточанъ быо, тако по нѣму и успѣхъ.“

Лит.: *П. Соларичъ,* Поминакъ книжескій. Въ Млеткахъ, 1810, 60.

406. [ТРЛАЈИЋ Григорије]: **СЛАВОПѢНІЕ... АЛЕКСАНДРѢ ПАВЛОВНѢ... ПРИ ЕЯ... ПРИШЕСТВІА ВЪ БУДИНЪ ГРАДЪ... ІАННУАРІА 23 ДНЯ 1800 ГОДА.**
Въ Будинѣ, писмены Кралевскаго Всеучилища, 1800.

Стр. 19, пагинација арапска, 2 дуерниона, први без сигнатуре, други са латинском сигнатуром, а за други и арапским бројем (B, B_2), на крају 2 л., 1 л. са сигнатуром C; завр. украс 1, виньета на стр. 3; кустода. 222 × 178.

Текст грађанском ћирилицом.

Писац је утврђен по Мушицком, Бојићу и Шафарику.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Л. Бошчъ*, Памятникъ мужемъ у славено-сербскомъ книжеству славнимъ. [Беч], 1815, 72—73. — *Шафарик*, 402. — *Новаковић*, 213.

БМС. — БГМ.

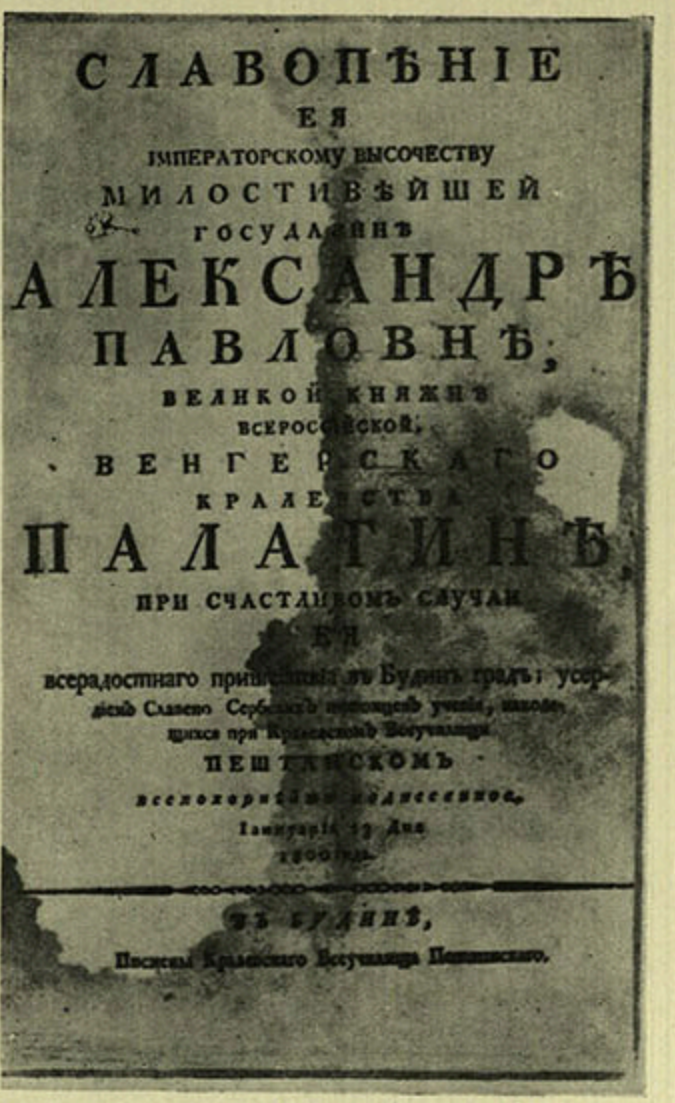

СЛАВОПѢНІЕ
ЕЯ
ІМПЕРАТОРСКОМУ ВЫСОЧЕСТВУ
МИЛОСТИВѢЙШЕЙ
ГОСУДАРЫНѢ
АЛЕКСАНДРѢ
ПАВЛОВНѢ,
ВЕЛИКОЙ КНЯЖНѢ
ВСЕРОССІЙСКОЙ,
ВЕНГЕРСКАГО
КРАЛЕВСТВА
ПАЛАТИНѢ,
ПРИ СЧАСТЛИВОМЪ СЛУЧАѢ
ЕЯ
всерадостнаго прибытія въ Будинъ градъ; усер-
діемъ Славено Сербскаго юношества учащаго, имено-
щимся при Краленскомъ Вссучилищи.
ПЕШТАНСКОМЪ
всепокорнѣйше поднесенное.
Іануарія 13 Дня
1800 года.
ВЪ БУДИНѢ,
Печатано Краленскаго Вссучилища Пештанскаго.

Насловна страна, стр. [1].→

407. УРЕЖДЕНИЈЕ О ГАШЕЊУ ВАТРЕ. [Будим, шт. универзитета], 1800.

Уреждение ѡ гашеню ватре. 1800 in fol. стр. 38 нем. и серб.

Дато по Л. Мушицком.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког.

408. УЧТИВОБЛАГООБРАЗНОЈЕ УЛОЖЕНИЈЕ ЛИБО НАЧИН ЗА ЧИНИТИ СЕ ЉУБИТИ И ПОЧИВАТИ. Съ француцускаго преведено Григор. Обрадовичемъ. Въ Будимѣ, при Кралевскомъ Унїверсїтетѣ, 1800.

Стр. 79, пагинација арапска. кватерниони, први без сигнатуре, остали са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (B, B_2, на крају E, E_2); виньете на стр. 1, 11; кустода. 183 × 111.

Текст грађанском ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: Его благородію господину ІОАННУ ВЕСЕЛИНОВИЧУ [...] капетану.

Стр. 5: БЛАГОРОДНЫЙ ГОСПОДИНЕ КАПЕТАНУ!

Стр. 11: РАЗГОВОРЪ.

Стр. 73: ДОДАТОКЪ ПРЕВОДЧИКА.

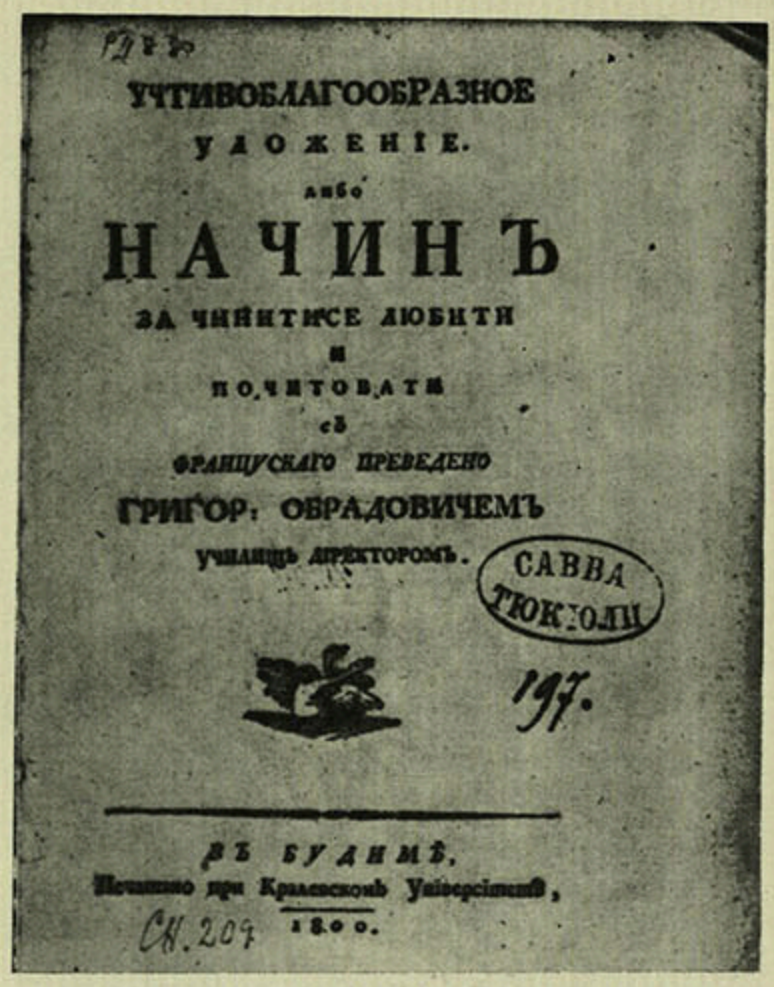
УЧТИВОБЛАГООБРАЗНОЕ
УДОЖЕНІЕ.
АНБО
НАЧИНЪ
ЗА ЧИЊИТИСЄ ЉУБИТИ
И
ПОЧИТОВАТИ
СЪ
ФРАНЦУСКАГО ПРЕВЕДЕНО
ГРИЋОР: ОВРАДОВИЧЕМЪ
УЧИЛИЩЬ ДИРЕКТОРОМЪ.
САВВА ТЮКОЛИ
197.
ВЪ БУДИМѢ.
Печатано при Краљевскоњ Университетѣ,
1800.
СН. 207

Стр. 76: О Гордости. О Сребролюбїи.

Стр. 77: О Блудодѣянїи. О ЗАВИСТИ.

Стр. 78: О НЕЧИСТОТИ. О ПАМЯТОЗЛОБЇИ. О ЛѢНОСТИ.

Лит.: Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — *Новаковић*, 209.

ЦБ САН. — БМС.

←*Насловна страна, стр. [1].*

409. ФИЛИКТАРИОН ТИС ПСИХИС ХРАНИЛИЩЧЕ ДУШИ. Преведенное изъ греческагѡ... Викентіемъ Ракичемъ. Къ Венеціи, при Ѳеодосію, 1800.

Стр. 32, пагинација арапска, 2 кватерниона са латинском сигнатуром, а од другог л. и арапским бројем (A_2 — A [4 изостављено]; B_2 — B_4 [B изостављено]); завр. украс 1, винъета на стр. 1; без кустоде. Брош. 150 × 107.

Текст црквеном ћирилицом.

Садржај: Стр. 3: [...] **МИТРОФАНЪ БОГДАНОВИЧЪ. ПРОИГѮМЕНЪ**[...] Лавры Сербскїм Хиландара[...]

Стр. 5: **ТОЛКОВАНІЄ** дѣховнагѡ оупражденїм.

Стр. 9: **КРАТКАМ ПОВЧЕННІМ. Или** Оупражненїм Раздѣлени на каждый день мѣсеца.

Стр. 29: Дѣянїм Б[о]гословскам.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Ђ. Рајковић*, Библиографија. Допуне и поправке. Летопис МС, књ. 113 (1873), 316. — *Н. Вукадиновић*, О преводима Вићентија Ракића са грчког. Прилози за књижевност, XVI (1936), 61—63.

НББ. — БГМ. — Библиотека Српске црквене општине, Трст.

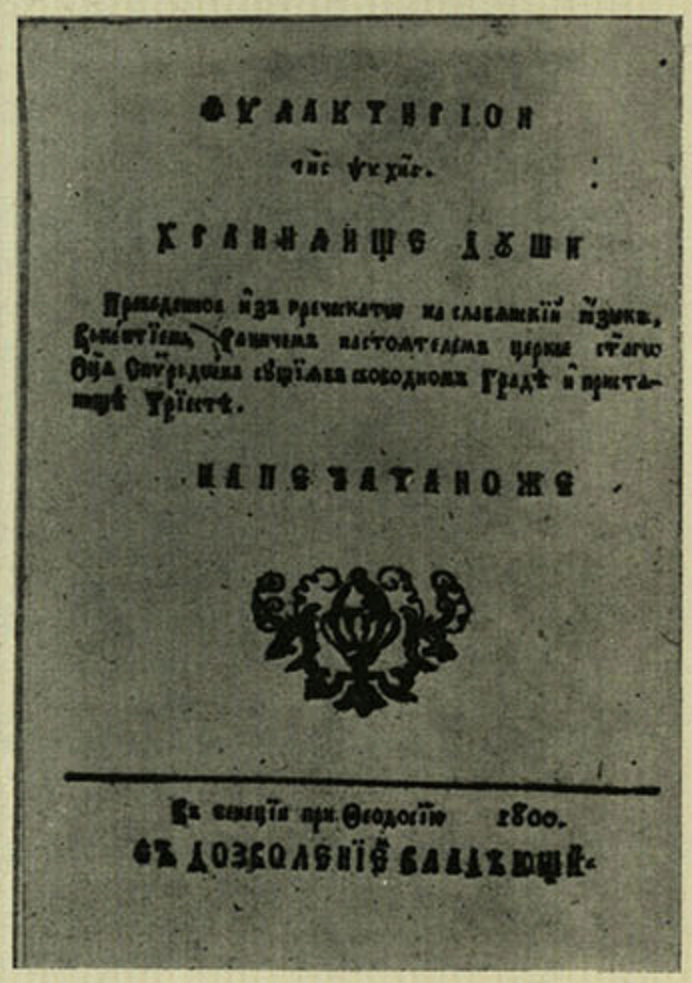
ΦΥΛΑΚΤΗΡΙΟΝ
ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.
ХРАНИЛИЩЄ ДѮШИ
Преведенное изъ греческагѡ на славянскїй ѩзыкъ,
Викентіемъ Ракичемъ настоятелемъ церкве стагѡ
Оца Спиридона сербскїма поводнома Градѣ и пристанищѣ Трїестѣ.
ВЪ ВЕНЕЦІИ
Къ венеціи при Ѳеодосіи 1800.
СЪ ДОЗВОЛЕНІЄМЪ НАЧАЛЬСТВА.

Насловна страна, стр. [1].→

410: ФРАНЦ II: **[УРЕДБА О БАНКОЦЕДУЉАМА].** [Будим, шт. универзитета, 1800].

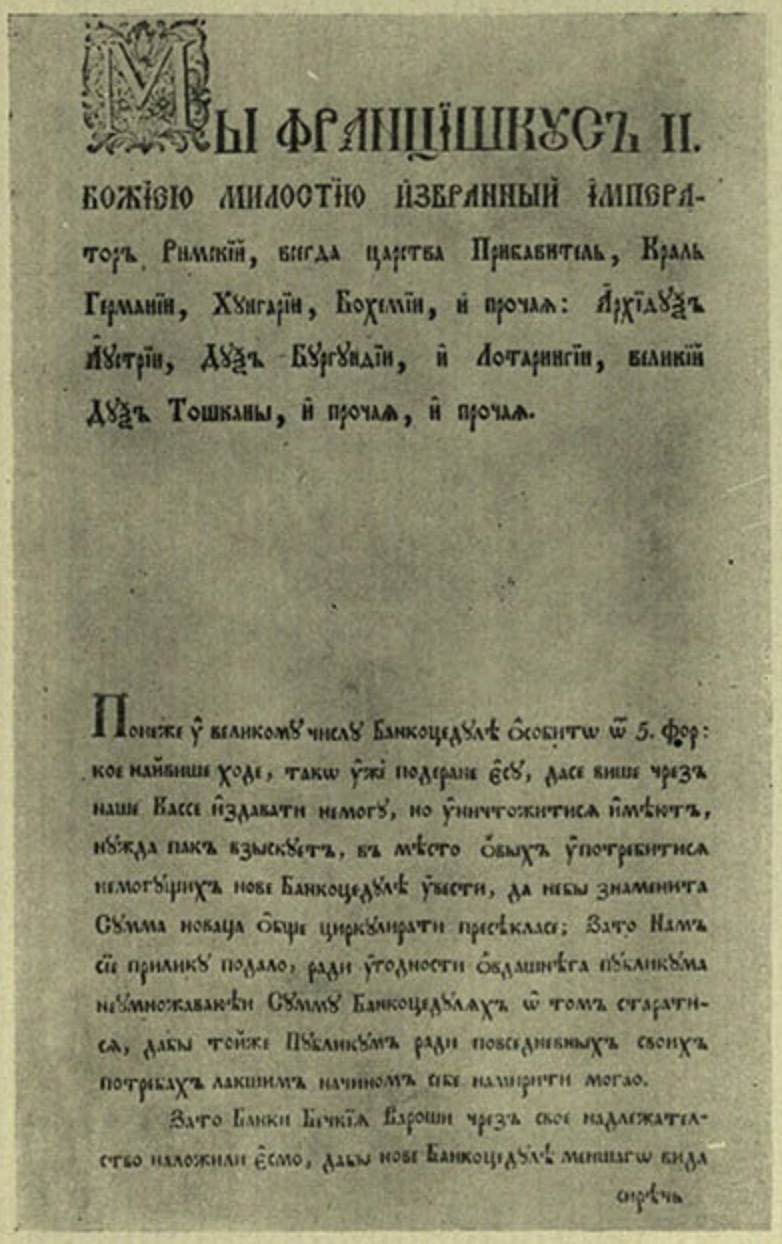

Мы Францишкусъ II.

Божіею милостію Избранный Императоръ Римскій, вигда царства Прикавитель, Краль Германіи, Хунгаріи, Бохеміи, и прочая: Архідукъ Австріи, Дукъ Бургундіи, и Лотарингіи, великій Дукъ Тошканы, и прочая, и прочая.

Понеже у великомъ числу Банкоцедулє особитю ѿ 5. фор: кое найвише ходе, такю ужі подерано єсу, дасе више чрезъ наше Касе ніздавати немогу, но уничтожитися имєютъ, нуждa пакъ взискуетъ, въ мєсто обыхъ употребитися немогућихъ нове Банкоцедулє увести, да небы знаменита Сумма новаца обще циркулирати преснкла; Зато Намъ се приликю подало, ради утодности обдшинєга пукаюма неумножавакєи Суммy Банкоцедулахъ ѿ томъ старатися, дакы тойзи Пукаюмъ ради повседнивыхъ своихъ потрєбахъ лакшимъ начиномъ яки наширити могао.

Зато Банки Бечкіи Вароши чрезъ свое надлежателство наложили єсмо, дакы нове Банкоцедулє меншегю вида

орєчь

Данно въ Градє нашемъ Бечюмъ дне 15 Маіа Хиладу Осмстотина, Нашегю же Римскагю Владєнія Осмагю, и наслєдственыхъ Держабахъ дебатагю года.

Францишкусъ.

Прокопій Графъ ѿ Лодинки.

Краля Бохемскагю Вуховный и придвна Австріи первый Канцелар.

На повелительное Оригинєйшегю

Цисаро-Краљевскаго Величества повелєнїе

Леополдъ Барсъ ѿ Хлапъ.

Наслов уредбе, стр. [1].

Потврда уредбе, стр. [3].

Стр. [3], 2 л. без сигнатуре; иницијал 1; кустода. 360 × 230.

Текст црквеном ћирилицом.

Државни архив АПВ, Ср. Карловци.

411. ЦВЈЕТ ДОБРОДЈЕТЕЛИ. Преведено съ греческаго... Вїкентіемъ Ракичемъ. Въ Будимѣ, писмены... Кралевскаго Всеучилища, 1800.

Стр. [2] + 112, пагинација арапска, кватерниони са латинском сигнатуром, а за други л. и арапским бројем (A_2, на крају G, G_2); виньета на стр. 1, 9; кустода. Са 1 гравиром. 187 × 111.

Текст грађанском ћирилицом.

Цена: фор. 1 (Каулицијин списак књига, Серб. лѣтописи, ч. II, 1825).

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког. — *Шафарик,* 1008. — *Новаковић,* 211. — *Д. Павловић,* Вићентије Ракић. Гласник ИД у Н. Саду, IX (1936), 139. — *Н. Вукадиновић,* О преводима Вићентија Ракића са грчког. Прилози за књижевност, XVI (1936), 255—262.

НББ. — БМС. — БГМ. — Библ. Матице српске, Дубровник. — Библ. Српске црквене општине, Трст.

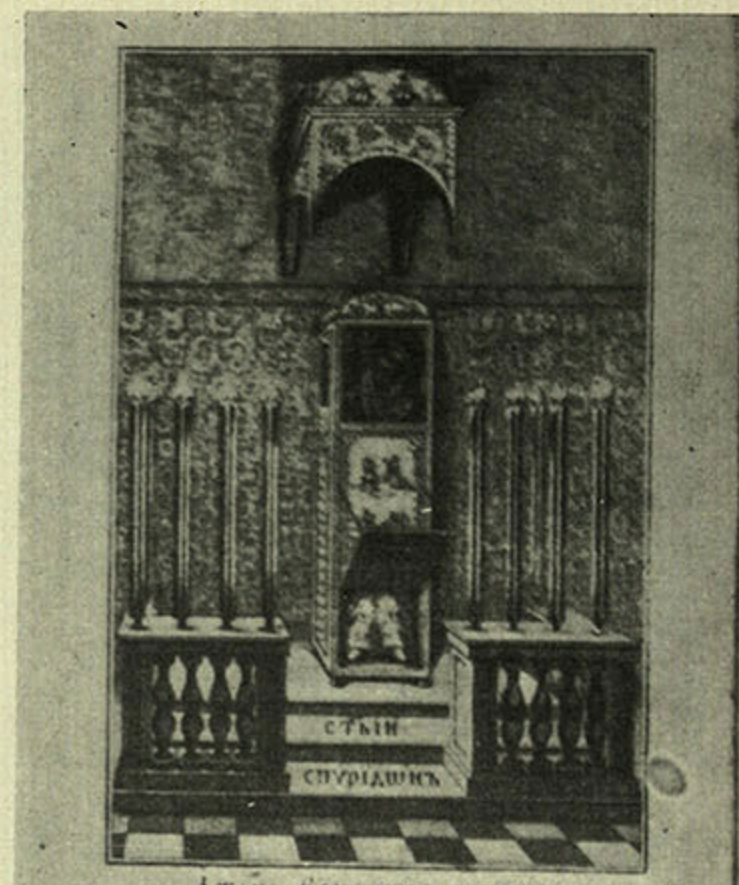

Гравира: св. Спиридон у кивоту, у усправном положају, л. [1 б].

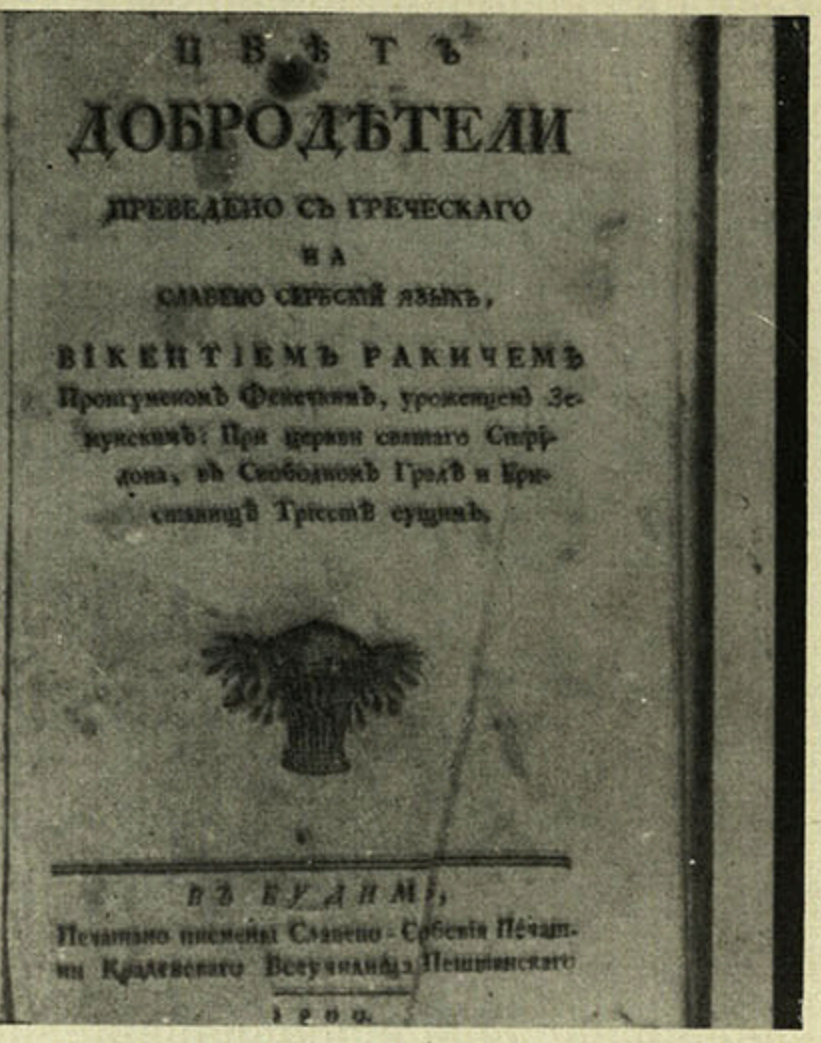

Насловна страна, стр. [1].

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Допаде ми ова книжица у руке на Греческомъ и Ипалїанскомъ езыку, подъ именемъ Fior di virtu; и прочитавши ю, допаламисе; да хоће быти весма полезна юности, коясе учи книгамъ, за кое нисамъ пошпедіо пруда превесши ю на нашъ простый езыкъ, уздамсе, да хоће

Предговор, стр. [7].

хоће удовлетвовати и оне, кои читаю, и кои слушаю, шта радъ молимъ благоразумнога читателя, ако коя погрѣшка иманѣсе, изволи поправити: здравъ буди.

ГЛА.

Предговор, стр. [8].

ДОДАТАК

1. МЈЕСЕЦОСЛОВ. [Венеција, штамп. Д. Теодосија], 1765.

Л. 180, фолијација ћирилским бројевима, 2 посебна л. а затим секстерниони сигнирани ћирилским словима (**а** — **а҃з҃**, последњи **П** — **П҃з҃**), заглавних украса има 29, завршних 5, виньете на л. [1а, 2а], 1а; текст наслова са оквиром од графичких украса; кустода. 138 × 75.

Текст црквеном ћирилицом.

Прештампано издање Мјесецослова из 1765 године. Разлике између првог и овог доцнијег издања су следеће: у новом издању је изостављен импресум и зато по наслову изгледа као да је књига штампана у Москви, од 29 заглавних украса само су три иста као у првом издању и то су дата у обрнутом положају (л. 110а, 120а и 147а), импресум из првог издања замењен је завршним украсом, киновар је употребљен у целој књизи док је у првом издању само до л. 42. Кустоде се поклапају до л. 166б, а затим пошто се у другом издању у Канону богородици помиње императрица и наследник пуним именом а не као у првом издању „імператрїцѣ им[ѧ] р[ɛ]къ“ текст се повећава и кустода мења.

У овом другом издању учињена је грешка у фолијацији л. 17 означен је као 16.

I 1765. — II издање.

БМС.

Насловна страна, л. 1а. →

Насловна страна, 1 б

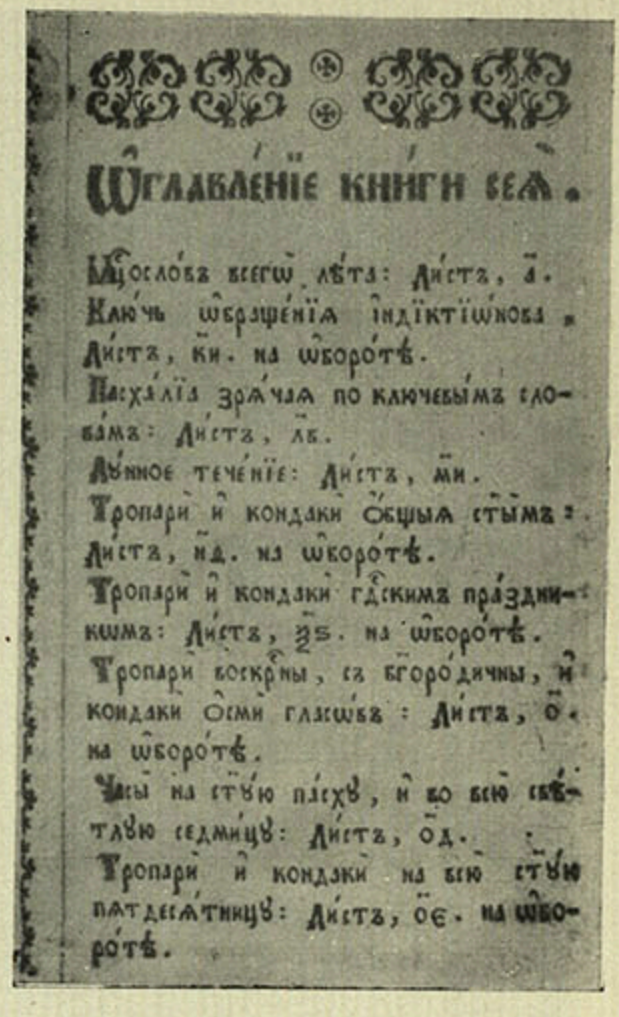

Садржај, л. 2 а

2. КЊИГА ИСТОРОГРАФИЈА О НАРОДЕ СЛОВЕНСКОМ... Csrez iz deveniem Raba Boxia, JOANNA RADICHA, Kotori rodilsa vo Bossanskoj zemli vo Grade novo prozvanom Saraeve, sei on potrudilsa privesti siu Istoriu so Italicseskago i Greceskago jazika na Slaveno-Serbski Jazik, ...vo ...PESTI ...1770 Ju. 6. U PESTI SA SLOVI EJTZENBERGEROVI 1770.

Стр. 35, кватерниони са латинском сигнатуром а од 2 л. и арапским бројем ($a_2 - a_4$ последњи $Б - b_4$), посебна 2 л. на крају без сигнатуре; иницијал 1, загл. украс 1, виньета на стр. 37; кустода. Брош. 157 × 98.

Текст латиницом.

Садржај: Стр. [2]: Priblago polucsnoi Gosudarini MARII THERESII IMPERATRICI RIMSKOJ, KRALICZI UNGARSKOJ, Ipri blagopolucsnim Gospodarom JOSIPHO CESAROM RIMSKIM. Ipri Preoslvjasseneissem Gospodinom Archiepescupom I Mitropolitom Karlovacskim Joanom Georgievichem izdana.

Стр. [3—34]: Sobranie Istoricsesko O Kralevstve Bosanskom Narode Slavenskom.

Ово „Собрание историческо“ о Босни је прештампани одломак из Владисављевог превода Орбинија на руски из 1722. са незнатним испуштањима и допунама. У насловном тексту и на стр. [2] налазе се ортографске недоследности и грешке.

Чудно је да Радић, православни Србин, штампа ову књижицу у Пешти када пештанске штампарије немају ћирилских слова. Можда је томе исти разлог због кога је обишао чувену пештанску Универзитетску штампарију стару преко 200 година и определио се за Ференца Антала Ејтценбергера чија је штампарија почела са радом 1755. Пошто је књига изишла „iz devaniem“ Радићевим можда је разлог чисто материјалне природе. Не може се претпоставити да му је Теодосијева штампарија у Венецији била непозната, као што је сасвим вероватно да за штампарију Јосифа Курцбека још није био чуо. Ра-

дићева књижица носи датум 6. Ју.[ни] или Ју.[ли] 1770. а на Курцбековом Буквару, првој књизи коју је штампао ћирилицом стоји датум 30. јуни 1770.

О овој књижици обавестио ме је Лазар Чурчић; дао ми је податке о штампарији и њеном извору. Књижицу је у Библиотеци пронашла И. Троицка.

Лит.: *Радонић, Јован,* Прираштај књига у Библиотеци Матице српске од 1899. Рад и именик МС, 1905, 79.

БМС (деф. без стр. [5—10]).

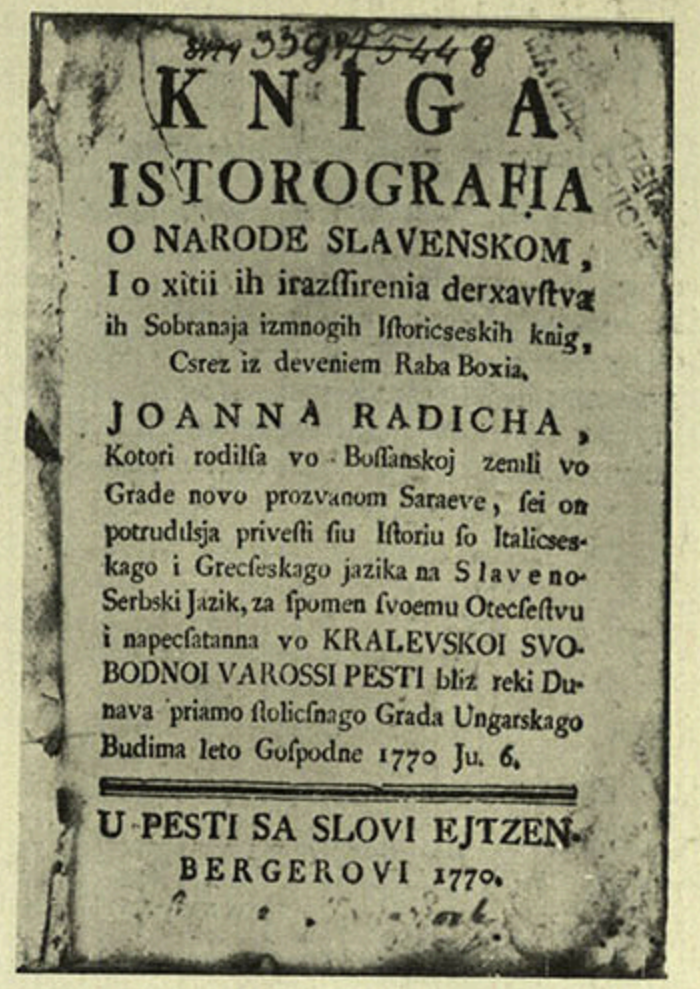
KNIGA
ISTOROGRAFIA
O NARODE SLAVENSKOM,
I o xitii ih irazſſirenia derxavſtva
ih Sobranaja izmnogih Iſtoricseskih knig,
Csrez iz deveniem Raba Boxia,
JOANNA RADICHA,
Kotori rodilſa vo Boſſanskoj zemli vo Grade novo prozvanom Saraeve, ſei on potrudilsja priveſti ſiu Iſtoriu ſo Italicseskago i Grecſeskago jazika na Slaveno-Serbski Jazik, za ſpomen ſvoemu Otecſeſtvu i napecſatanna vo KRALEVSKOI SVOBODNOI VAROSSI PESTI bliz reki Dunava priamo ſtolicſnago Grada Ungarskago Budima leto Goſpodne 1770 Ju. 6.
U PESTI SA SLOVI EJTZEN-BERGEROVI 1770.

Насловна страна, стр. [1].→

3. К. бр. 32. БАЛЕОВИЋ, СТЕФАНОВИЋ, Бојан Јован: **DISSERTATIO PHILOSOPHICA DE PROPAGATIONE RELIGIONIS ARMATA, QUAM D.**
[празно] Apr. MDCCLII... Halae Magdeb. Ex officina Hilligeriana (1752).

Стр. 28, пагинација арапска, два прва л. без сигнатуре, затим дуерниони са латинском сигнатуром и арапским бројем (A — A3, последњи C — C3), на крају 2 л. са сигнатуром D и D3 (!); кустода. 195 × 155.

Садржај: Стр. 3: Honoratissimo et aestumatissimo Respondenti S. P. P. Praeses. На завршетку, стр. 4, датирано Datum in academ. Frideric. XIICal. Mai. MDCCLII.

Стр. 5—28: § I—X.

Балеовић је забележен у списку умрлих српских писаца код Л. Бојића и Ј. Чапловића.

Лит.: Ркп Библиографија Л. Мушицког.

Национална библиотека, Беч, бр. 133207—8.

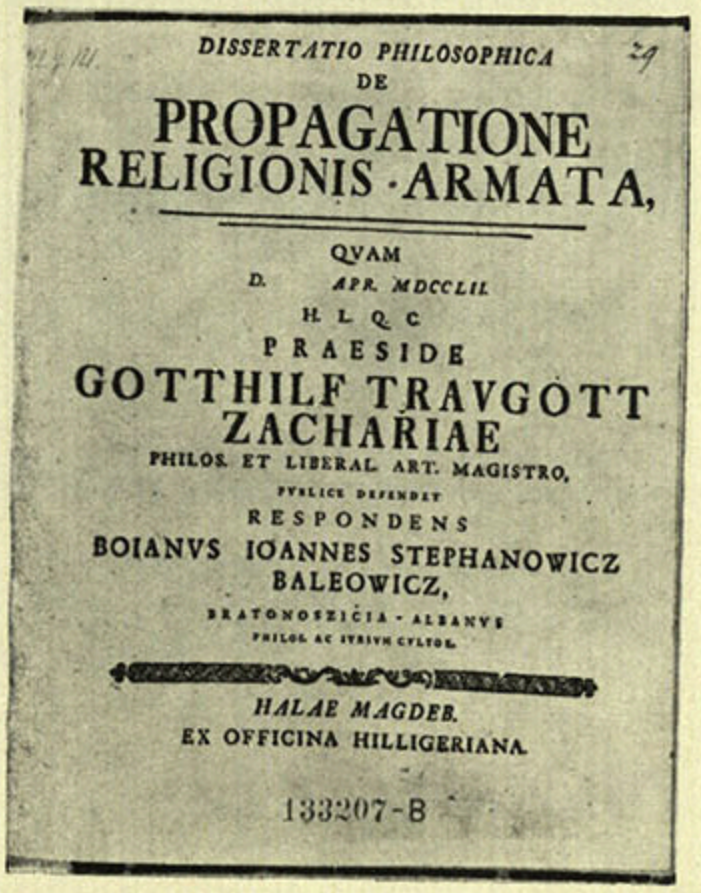
DISSERTATIO PHILOSOPHICA
DE
PROPAGATIONE
RELIGIONIS ARMATA,
QVAM
D. APR. MDCCLII.
H. L. Q. C.
PRAESIDE
GOTTHILF TRAVGOTT
ZACHARIAE
PHILOS. ET LIBERAL. ART. MAGISTRO,
PVBLICE DEFENDET
RESPONDENS
BOIANVS IOANNES STEPHANOWICZ
BALEOWICZ,
BRATONOSZICIA - ALBANVS
PHILOS. AC IVRISPR. CVLTOR.
HALAE MAGDEB.
EX OFFICINA HILLIGERIANA.
133207-B

Насловна страна, стр. [1].→

4. К. бр. 265. [ФЕЛБИГЕР, Јохан Игнац]: **ШКОЛСКЯ ѴЧЕНИЧЕСКІЯ ПРАВИЛА.** Бмг [Беч, код Ј. Курцбека, 1777—1791].

Штампано црквеном ћирилицом.

Посебни отисак из Фелбигерове Ручне књиге II св. (стр. 260—292) „Глава і ѡ школскихъ ѵченическихъ правилахъ“, из одељка: „Прибавленїе ѡ разныхъ прописахъ къ содержанїю школскагѡ порѧдка“. Као школски уџбеник ова књижица је могла имати више издања. Сачувао се само један примерак и пошто исти нема импресум не може се тачно одредити када је издан. Примерак по штампи личи на Курцбекова издања.

Лит.: *Д. Кириловић*, Српске основне школе у Војводини у 18 веку. Ср. Карловци, 1929, 55. — Опис књиге и остала литература дата је напред под наведеним бројем.

5. К. бр. 262. СЛАВЕНО-СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ от Стефана Новаковича. Въ Вѣннѣ, [код Стеф. Новаковића], 1792.

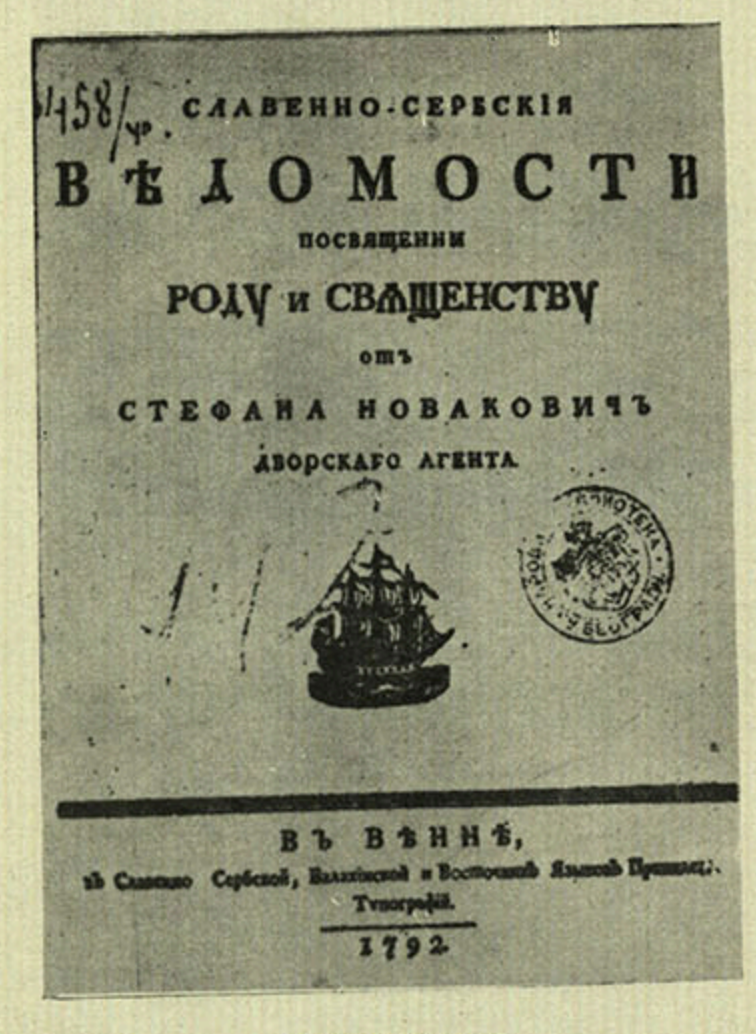

Насловни лист

Насловни лист од пробног броја Вједомости са Објављенијем затурени су у Универзитетској библиотеци, али њега је дао у фотокопији Светислав Шумаревић из примерка предратне Народне библиотеке заједно са пробним бројем означеним као број 1. Вједомости од 3 августа 1792. Предратна Народна библиотека имала је и Објављеније уз пробни број. Чудно да Шумаревић није опазио оне пасусе у Објављенију из којих би видео да је ово пробни број. Он цитира из Објављенија неке делове али није видео и 1. број Вједомости од 28. децембра 1792, јер он је написао: „Први број *Вједомости* изашао је в Вторник, дне 3 августа 1792“, а други број тек у „Пјаток 31 декембрија“, па закључујемо да није приметио да је пробни број.

Лит.: *С. Шумаревић*, Штампа у Срба до 1839. Београд, 1936, 30, 56.

УББ.

6. К. Бр. 97: (СИМОНОВИЋ, Симеон): ҁ ПИСАНИЕ/С[ВЯ]ТАГҁ ГРАДА ІЕР[УСА]ЛЇМА/Ц[Е]РКВЕ ЖИВОНОСНАГО ГРОБА Г[ОСПО]ДНА/И ПРОТЧЇХЪ МѢСТЪ ВЪ НИХЪ/ЖЕ ПОСВИДѢТЕЛЬСТВУ С[ВЯ]ТЫХЪ ЕѴ[АНГЕ]ЛІ/СТОВЪ. ҁ РОЖДЕСТІ ДО ВОЗНЕСЕНЇА/ХР[И]СТОВА МНОГАѧ КОСПАСЕЇЮЧ[Е]Л[ОВѢ]Ч[Е]СКОМУ СОДѢЯШАСЯ. 1771 году

Наслов је грађанском ћирилицом (понеко слово црквеном ћирилицом), текст у књизи црквеном ћирилицом.

Књига је отиснута са бакрорезних плоча. У читавој књизи отисак је само са једне стране листа, друга страна је бела. Пагинација изнад текста је арапска од 4 до 53. Табаци су без сигнатуре, текст нема кустоду. Насловна страна је уоквирена стилизованим лишћем на шрафираној позадини ширине 1 см. У средини доње стране оквира стоји: „1771 году". 214 × 173.

Садржај:

Стр. (2) и(3): Предговор са потписом „архимандрита" Симеона Симоновића.

Стр. 4—52: Описание святаго града Іерусалима.

Стр. 53: Поговор.

Предговор, текст, поговор и илустрације потпуно су исти са издањем из 1748. које је резао и отиснуо Жефаровић, једино се слова знатно разликују од Жефаровићевих. У књизи није наведено ко је ово издање резао на бакру и где је оно отиснуто. Није наведено ни да су илустрације Жефаровићеве. Разлика између Жефаровићевог и овог издања је у словима, затим поговор је без Симоновићевог потписа, а на крају је завршни украс.

Шафарику и доцнијим нашим библиографима ово издање је било непознато. Шафарик је забележио издање из 1748. али са погрешном годином.

I 1748. — II издање. — III 1781.

Лит.: Славянские книги кирилловской печати XV—XVIII вв. Описание книг хранащихся в Госуд. публ. библ. УССР. Киев, 1958, 185.

Госуд. публ. библ. имени М. Е. Салтыкова-Шедрина. Ленинград. — Госуд. публ. библ. УССР. Киев.

ДОПУНЕ И ИСПРАВКЕ

Бр. 1. Код „Дато по И. Ф. Јукићу“ треба додати „који је књигу видео“.

Бр. 18. Легенда поред слике треба да гласи: „Л. 12[а] са насловом и фолијацијом у II редакцији“.

Бр. 19. Под 1. место „текст посвете“, треба „текст посветне епистоле“, код слике легенда: „Промене у почетку посветне епистоле, л. 10[а], у III редакцији“.

Бр. 20. Треба ставити: „савети епископа свештеницима“.

Бр. 25. Пре 6 година нашао сам у Архиву МС Регуламент штампан латиницом. Прошле године га нисам могао пронаћи у Архиву.

Бр. 27. У наслову стоји „В. М.“ (Bez mesta), треба ставити „S. L. (Sine loco).

Бр. 35. У наслову треба додати: „митрополитомъ павломъ Ненадовичемъ устроисѧ“.

Бр. 37. Нетачно сам навео за „Десјатословије“ италијански наслов „Dottrina cristiana“. Овај италијански наслов, нађен у млетачком архиву, може се односити само на „Православное исповѣданіе вѣры“ од П. Могиле.

Бр. 40. Партеније Павловић је епископ посвећења а не епископ будимски.

Бр. 46. Треба да стоји: „Текст латиницом, грчки и црквеном ћирилицом“.

Бр. 53. Треба да гласи наслов: „Послѣдованиѣ молебна за болјашчаго. [Млеци, код Дим. Теодосија], 1763“.

Бр. 55. Погрешно стоји „да је књига штампана у Москви“, треба исправити да је књига штампана у „Кијевопечерској Лаври“.

Бр. 56. Поред наслова: „Буквар мали“, треба додати „[началное оученіе человѣкомъ, хотящымъ оучитися книгъ божественнаго писанія]“.

Бр. 63. У левом ступцу, 2 ред од доле, стоји „Атанасија“, исправити „Анастасија“.

Бр. 71. Стоји: „I издање. — II 1799 (оба у Млецима) — III 1807 Будиму“. Треба: „I издање. — II 1765. — III 1799 (сва три у Млецима). — IV 1807 у Будиму“. Такође у тексту, десни стубац 9 ред одоздо уместо „II издању“ треба „III издању“.

Бр. 74. Наслов треба исправити: РЕНИУС, Јоханес: ДОННАТЪ. У тексту у 1. реду место „Іѡанна“ треба „Іонна“; у 2. реду „обущйся“ у „обущейся“.

Бр. 75. У наслову „НАЧАТКИ...“ треба грађанском ћирилицом.

Бр. 88. Место „Дато по Хорањију“ треба ставити „Дато по Др У. Крстићу“.

Бр. 90. Код фолијације „(а҃в҃ - а҃ѣ҃, последњи Е[х]-Еѣ)“ исправити са „(а҃в҃-а҃ѣ҃, последњи „Е[х]-Е҃)‘„ исто и „Гх“ у „Г“ и „Г“.

Бр. 103. и 104. Треба да стоји: „Текст црквеном ћирилицом и готицом“.

Бр. 107. на стр. 108 ставити „Катарина I“ уместо „Катарина II“.

Бр. 117. Додати у литератури: Др. Д. Медаковић, Представе врлина у српској уметности XVIII века. Рад војвођанских музеја. Св. 8. Н. Сад, 1959, 159—165.

Бр. 121. Исправити да стоји: „Текст црквеном ћирилицом и готицом“. Текст у другом одељку овако изменити: „Овај Буквар Курцбек је морао штампати по налогу аустријских власти а на основу „Regulae Directive für die Verbesserung des illyrischen und walachischen (nicht unirten) Elementar — oder Trivialschulwesens in denen Kays. Königl. Erbtanden“ издање 1774 за Банат, а ради унифицирања наставе у тривијалним школама. У литератури додати: H. Wolf, Das Schulwesen des Temesvarer Banats im 18. Jahrhundert. Gründung und Ausbau im Geiste des aufgeklärten Absolutismus. Veröf. d. Wiener Hofkammerarchivs. Wien, 1935, 68.

Бр. 141. Исправити у левом ступцу 1. ред од доле „Е. Проба“ у „г. Проба (стр. 19)“.

Бр. 146. Место „Дато по Г. Петрику“ ставити „Дато по Др У. Крстићу“.

Бр. 152. Исправити да стоји: „Текст црквеном ћирилицом и готицом“.

Бр. 155. У наслову место: „Къ Вієннѣ, [код J. Курцбека]“ треба ставити: [Въ Віеннѣ, код J. Курцбека]“.

Бр. 166. Исправити у наслову место „Лаипсиху“, ставити „Лајпсику“.

Бр. 172. Треба ставити да се примерак налази у БМС.

Бр. 178. Исправити: „Текст црквеном ћирилицом и готицом“.

Бр. 188. Ставити да се примерак налази у БГМ.

Бр. 196. Наслов треба да стоји: [ПРАВИЛО О РАСПРАВЉАЊУ НЕСУГЛАСИЦА ИЗМЕЂУ СПА-

ХИЈА И ЊИХОВИХ ПОДАНИКА]". После описа додати: „Уредба има 409".

Бр. 200. Треба уметнути: „На покривеном столу стоји на врху нојево јаје, сто окружује стилизовано лишће".

Бр. 223. Завршни пасус заменити овим текстом: „Шафарик помиње код I издања да II издање није видео али да га Добровски бележи по Будимском каталогу од 1899. Он бележи по Сопикову „Календарь вѣчный для бѣдныхъ" само место године 1789, као код Сопикова, ставља омашком 1784 годину и мисли да би то могло бити скраћено издање Орфелиновог Календара из 1783. Новаковић је од погрешног наслова код Сопикова и погрешне године код Шафарика направио у 1784. библиографску јединицу која не постоји.

Бр. 224. „Скраћен превод са слав.-срп. из исте године" је погрешно, треба да стоји „Немачки текст је краћи од славено-сербског из идуће године".

Бр. 231. Из текста треба изоставити „Књига се сада у Сечењијевој библиотеци не може наћи" као и литературу: „Catalogus... Szechenyi".

Бр. 256. У тексту на крају додати: „Примерак сам 1948 нашао у Славонији у приватној библиотеци и открио II издање Орфилиновог Буквара, исти који је В. Ст. Караџић описао а није знао да је II издање. Ни библиографи који су ову књигу забележили, као и Каталог Народне библиотеке од 1894 то нису знали.

Лит.: Сопиков, 192. — Ркп. Библиографија Л. Мушицког. — Шафарик, 296. — Ундольский, 2975. — Каталог Народне библ. (1894), 60, 64. — В. Ст. Караџић, Дим. Руварац и Т. Остојић у наведеном код I издања.

Бр. 306, 351, 352. Место „ЛУШТИНА" ставити „ЛУСТИНА".

Бр. 381. Наслов треба да буде: КЕВИТ Тивејски: **ИКѠНЯ.** — ЕПИКТЕТ: **РѸЧНИЦѦ,** Преведене... Димитрїемъ Нїколаевичемъ Дарваръ, а издане... Братомъ егѡ Іѡаннемъ Нїколаевичемъ Дарваръ. ВЪ Б8ДИМѢ... писмены Кралевскагѡ Всеучилища Пештан. 1799. После „Садржаја" додати: На крају књиге налази се бакрорезна слика вел. 174 × 107, само у примерцима БМС и БГМ. Тумачење ове алегоричне слике је подлога дијалогу у књизи између **„Стареца"** и **„Пришелца"** Наслов оригинала је „Κέβητος Θηβαίον Πίναξ, (Cebetis tabula). Кебесово дело је по Целеру апокрифно, као такво одбацио га је још Панециус (Diog. II 64, у Apelt-овом нем. прев. Bd. I, 90/91); оно је настало у I столећу пре или после Христа. Наслов Епиктетовог дела је Ἐγχειρίδιον (Manuale). Епиктетова казивања бележио је Flavius Arrianus и издао је у 8 књига под насловом Διατριβαί τγ Επίκτητος (Dissertationes) од којих су сачуване 4 књиге. По Praechter-у је Енхеиридион ексцептирани кратки морални катихизис из Диатриба. Међутим, V. Arnim налази да знатан број изрека у Енхеиридиону се не налази у Диатрибама. По X. Ритеру то је тешко установити јер нити судија Трибе а нити ручна књига није потпуна. Кебесова табула и Епиктетова ручна књига обично се издају заједно. Код нас Кебесово дело издао је само Дарвар. Епиктетов Приручник имао је 4 издања. I издање је Дарваров превод „Ручница". II изд. „Сети се... или Ручна књижица стоичког морала. Прев. с грчког М. Ј. М. Лесковац, 1892. III изд. Др Коста Ђурић, Етички принципи философа Епиктета. Београд,1925. IV изд. Flavije Arian Priručnik Epiktetov. Prev. Dr Miloš N. Đurić, Mala filos. bibl., Beograd, 1958.

Лит.: H. v. Arnim, Pauli-Wissowa, чланци Епиктет и Кебес. — Dr Ed. Zeller, Die Philosophie der Griechen, 4 A. Bd. II 1, Leipzig, 1889, 242. — Ueberweg-Praechter, Grundriss d. Gesch. d. Philosophie des Atertums, 10 A. Berlin, 1909, 292. (Са библиографијом). — Dr H. Ritter, Geschichte der Philosophie. Bd. IV, Hamburg, 1834, 207.

РЕГИСТАР

РЕГИСТАР

Одредница (писац или наслов) дата је црним словима. Обележена је бројем јединице.

Имена која се јављају у тексту јединица означена су бројем стране. У тексту Регистра дата су обичним бројевима.

Наведена литература у Библиографији у Регистру је означена курзивним бројевима који обележавају број јединице уз коју је цитирана литература.

Аваакум (Авакум Петрович, 1626.—1682.), протопоп, расколник, свешт. у селу Лопатици, 69, 100

Авакум (Аввакумъ Habakuk, IV в. пре н. е.), осми од малих старозаветних пророка, 69

Авакумовић, Стефан (Аввакумович, Стефанъ, ?—1822), еп. темишварски, 312, 330

Августин (Augustinus Aurelianus, 354.—430.), патристички философ и црквени писац, еп. у Хипону (Африка), 69, 100

Аврамовић, Теодор (Аврамовичь, Теодоръ, ?—1815.), управ. нар. школе у великоварадинском срезу (Nagyvárad, сада Oradea Mare), **226, 235**

Адриан, москов. епископ, 61

Азбучнаја дшчица (Азбучная дщица), в. Јанковић, Т.

Ајбел, Јозеф Валентин (Eubel Ioseph Valentin), проф. црквеног права у Бечу, земаљ. саветник у Инсбруку, 171

Акатист пречистому и животворјашчему Гробу Господњу (Ѧкаѳістъ пречистомѹ и животворѧщемѹ Гробѹ Господню), 344

Албрехт, Јохан (Albrecht, Johann), гравер, 217

Александра Павловна, руска вел. књегиња, 353, 359

Ана, мати богородице, 2

Ана, мати прор. Самуила, 69

Анастасиевић, Сабов Димитрије (Анастасїевичь Сабов Димитрій, 1726.—1803.), кројач — абација, капамација, трговац, оснивач карловачке гимназије, 261

Анастасевич, Василиј Григоревич (Анастасевич, Василій Григоревич, 1775.—1845.), библиограф, саставио Смирдинове „Росписи“, издао V том библиог. Сопикова, в. Росписи

Ангелина, в. Бранковић

Андрејевић, Андрија (1696.—1772.), закупац поште у Петроварадину и Ср. Карловцима, члан српске депутације у Бечу, 34

Андрић, др Никола (1867.—1942.), историчар и филолог у Загребу, *17, 193, 221, 225, 280, 375*

Антоније Византијски (?—о. 1720.5, логотет Вел. цркве у Цариграду и учитељ у Патријаршиској школи, **184,** 175

Антоновић, Исајиа (1697.—1749.), карл. митроп., 39, 156

Апостоловић, Јован (Apostolovics, Joanne, Будим, 1734.—1770.), лекар у Н. Саду, 32

Апофтегмата тојест кратких витијеватих и нравоучителних речеј книги три (Ѧпофѳегмата то есть кратких... и нравоучительных рѣчей книги три), 66

Аритметика, в. Руководство

Араницки, Симеон (1870.—1946.), арх. намесник — ставрофор у Ст. Пазови, 75

Арнот (Арновљев), Антоније (1808.—1841.), адвокат у Буд., преводилац, писац, публициста, 80, 81, 299, 356, *77, 83, 112, 329, 402*

Арсеније I (?—1267.), наследник св. Саве, на престолу срп. архиеп. (1234.—1264.), 23, 29, 30, 56

Асимарковић, Петар (Ассімарковичь, Петаръ, 1770.—1840.), адвокат, мецена, 345

Атанасије патријарх александријски (235.—373.), 48, 69, 87, 100, 152

Атанацковић, Платон, 86

Бајбородин, Иван (Байбородинъ, Иванъ) трговац у Иркутску, 123
Бајл (Bayle, Pierre, 1647.—1705.), филозоф скептичар, 285
Балаша Фрања (Balassa, Ferencz de Gyarmat 1756.—1807.), предс. Илир. дворске канцеларије, 217
Балеовић Јован (Baleowicz, Stephanowicz, Boianus Ioannes), студ философ, и права у Хале, **27** дт. **1**
Бартенштајн Јохан Криштоф (Bartenstein, Johann Christoph, Штразбург, 1689.—1767., Беч), аустр. државник, трећи председник Илир. дворске депутације, 36
Бачањи Лудвиг (Battyányi, Lajos graf, 1696.—1765) угар палатин, предс. Мађарске дворске канцеларије, 36, 37
Б., ..., Г.... 219
Беладиновић, гроф (Петар?), 206
Бенлил Матија, фрањевац у Бања Луци и цензор књига, 3
Бијану Joan (Bianu Joan), библиот. Румунске академије наука, *11, 67*
Библиографија Доситеја Обрадовића, *166*
Бикова, Татјана Александровна (Быкова, Татьяна Александровна) библиот. ИПБ им. М. Б. Салтыкова-Щедрина у Ленинграду, 117, *11, 31, 66, 117*
Благонравие, в. Антоније Византијски
Благопотребнија јектениј (Благопотребныѧ ектении), **54, 55**
Богич, Вучковић Стратимировић (о. 1702.—1752.), изасланик херцеговачки у Бечу, у 1745. год. добио властелинство Куплин, 43*
Бођански, О. (Бодянски, О.), 43
Боић, Лазар (Боичь Лазаръ 1795.—1859.) писац, свештеник у Добановцима, после прота у Осеку, 356, 359, *365, 402, 406*
Боли или Дипломи блажењејших Пап (Боллы или Діплѡмы блаженнѣйш хъ Папъ), **46**
Болохвитинов, Јевгениј (Јефтимј) Алексијевић (Болховитинов, Евгений Јефтимий Алексеевич, 1767.—1837.), кијев. митроп., историк., археол., библиограф, 14
Брајткопф, Јохан Готлоб Емануел (Breitkopf, Johann Gottlob Immanuel, 1750.—1800.), штампар у Лајпцигу, 161, 206
Бранковић, Ангелина (Мајка Ангелина, ?—о. 1510.), деспот. срп., 57
Бранковић, Ђорђе гроф (1645.—1711.), историк, од 1689. у аустр. затворима, 294
Брахе, Тихо (Brahe, Tycho, 1540.—1601.), астроном, 164
Брачноје узаконениje (Брачное узаконеніе), **185**
Будни, Бјењаш (Budni, Bieniasz), на пољски прерадио Апофтегмата Ерazмуса Ротердамског, 71
Буквар (Букварь), **16, 21, 28, 89, 90, 126, 152, 155, 161, 177, 183, 192, 205, 220, 246, 266, 238, 345**
Буквар, латинскиј (Букварь латинский), в. Орфелин
Буквар малиј (Букварь малый), **56**
Буквар с литерами Греко-Славенскими (Букварь съ литерами Греко-Славенскими), **91**
Бучелени, Јулијус (Buscelleni, Julius Fredericus, аустр. канцелар (1701.), 25

Василије Велики (Basilius Magnus, 330.—379.), архп. у Кесарeји, реф. литург. и црквп. писац, 69, 100, 101
Вебер, Аугустин Тома, секретар код војне дворске канцеларије, 37
Везилић, Алексије (Везиличь, Алексіе, 1753.—1792.)), писац, учитељ у Ср. Карловцима, надзорник школа у Великоварадинском Дистрикту, **178, 206, 247, 267, 329,** 299
Виганд, Јохан (Wiegand, Johann), члан аустр. Пољопривредног друштва, **102**
Византијски, Антоније, в. Антоније Византијски
Витезовић, Павао Ритер (1652.—1713.), књижевник, историчар, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29
Викентије, в. Јовановић, Вик.; Јовановић Ви. Видак
Витковић, Гаврило (Будим, 1829.—Неготин, 1902.), историк, инжењер, 19, *19*
Витковић, Петар (Витковичь, Петаръ, 1759.—1808.), парох јегарски и будимски, **346**
Владисављевић, Михаило (Владисављевичь, Михаило, 1759.—?), учитељ у Иригу, мецена, 70, 223, 241
Владиславић-Рагузинскиј, Сава Лукић граф (Владиславичь-Рагузинскій, Савва Лукичь графъ, изм. 1660. и 1664.—1738.), прев. Орбинија на руски, на служби у рускоj дипломатији, 363
Водницки, И., штампар у Задру, 61, 296
Воронцов, Михаил Илариoнович (Воронцовъ, Михаилъ Іларіоновичь, 1714.—1767.), руски вицеканцелар, 42, 43
Врховац, Радивоје (1863.—1946.), управ, карловачке гимназ., предс. МС., *17*
Вујић, Арсеније (Вуичъ Арсеніе), потиски оберкнез, члан срп. депут. у Бечу, 34
Вујић, Јоца (1763—1933), скупљач старина и ретких књига, 105, 235
Вујановски, Стефан (Вуяновски, Стефанъ, 1743.—1825.), надзорник срп. школе у Загреб. дистрикту, **103, 104, 268, 269,** 258, 259, *103*
Вукадиновић, Нићифор (Задар, 1874.—Трст, 1944.), игуман, свешт. у Трсту, научник, 175, *117, 171, 184, 209, 302, 381, 409, 411*
Вуковић, Сава од Берегсова (1740.—1811.), трговац, спахија, оснивач новосадске гимназије, 355

Габијан, фра Еванђелиста, цензор књига, 3
Гавриловић, Андра (1864.—1929.), књиж. истор. публ., проф. гимназије, 161, *166*
Гарциа, Николаус де Лондонио (Garzia, Nicolaus de Londonio), 25
Гебхарди, Лудвиг Албрехт (Gebhardi, Ludwig Albrecht, 1735.—1802.), историк, проф. Акад. у Линебургу, **270**
Гедеон, придворни царски проповедник, в. Криновски
Генералнаја карта Всеросијској Империји (Генеральная карта Всероссійсской Имперіи), рез. Орфелин, **116**
Георгијевић, Димитрије (Георгїевичъ, Димитрїй) протопрез. у Ср. Карлов., **156**
Георгијевић, Јован (Георгїевичъ Іоаннъ, ?—1773.), члан срп. деп. у Бечу, архиђакон, карлов. митроп., **95,** 34, 39, 96, 132
Георгијевић, др Крешимир, проф. Унив. у Београду, *68, 128, 137*
Геснер, Соломон (Gessner, Salomon, Цирих, 1730.—1787.), песник и сликар, 271
Голдони, Карло (Goldoni, Carlo, Венеција 1707.—Париз, 1793.), познати итал. комедиограф. **193**
Голицин, Димитриј Иванович, књаз (Голицин, Димитрій Ивановичь, княз), деведесетих година XVIII в. руски посланик у Бечу, 253
Горестниј плач славнија иногда Сербији в. Орфелин

Готшед, Јохан Криштоф (Gottsched, Johann Christoph, 1670.—1766.), научник, писац, проф. философ. у Лајпцигу, 285
Граматика, в. Смотрицки
Грej, Јохан (Gray, Johann), 245
Грмек, др Мирко Дражен, проф, истор. мед. на Унив. у Загребу, *32, 88, 146, 171*
Грујић, др Радослав (1878.—1955.), проф. на Унив. у Скопљу и Београду, 37, 161, 174, *80, 165*
Губерти, Николај Васиљевич (Губерти, Николай Васильевичъ 1818—1876.), библиограф руски, 123, *122*
Гумилевски, Филарет (Димитрий) Григорович, черниговски архп., црквени писац, 117, 232, *59, 60, 255*
Гуревич, Мирон Мојсејович (Гуревич, Мирон Моисеович), библ. Акад. н. СССР у Лењинграду, в. Бикова
Гутри, Вилхелм (Guthrie, Wilhelm), 245

Давид, цар израелски од 1000. до 960. пре н. е., песник-псалмист, 69
Дамаскин, Ђакон, штампар у Јашиу, 72
Дамјановић, Василије (Дамяновичъ, Василій, 1735.—1792.), рођ. у Сомбору, студирао у Венецији, градски сенатор у Сомбору, **79,** 80
Даничић (Поповић), Ђура (1825.—1882.), филолог, библиотекар Народне библиотеке у Београду, проф. Вел. школе у Београду, *219*
Дарвар, Димитриј Николајевич (Дарваръ, Димитрій Николаевичь, 1757.—1923.), учитељ у грчкој школи у Земуну и Бечу, 175, 339
Дарвар, Јован Николајевич (Дарваръ, Іоаннъ Николаевичь), брат Димитријев, мецена, 339
Денисиус (Denisius), кустос дворског музеја у Бечу, 33
Дерај, Јосафат (Deray Josafat), префект штамп. у Блажу, 37
Деретић, Јован, асистент за књиж. Фил. фак. у Београду, *314*
Дијалогисм (Dialogion), в. Прокопович
Диоклецијан (Caius Valerius Diocletianus, о. 243.—316.), римски цар, 88
Дивковић, Матија (Јелашке у Босни, 1563.—Оловo, 1631.), фрањевац и црквени писац, **3, 5, 8, 10, 15,** 3, 4, 5
Димитријевић, Василије (?—1748.), будим. епископ (1728.—1748.), 33, 35
Дјејаниј свјатих Апостол (Дѣѧній свѧтыхъ Апостѡлъ), 319
Добровски, Јосиф (Dobrovsky, Josef, Gyarmát код Győra, 1753.—Брно, 1829.), оснивач славистике, језуит, ректор Богословије у Градишту (Моравска), 33, 339
Дометијан, (13. в.), јеромонах у Хиландару, писац, 288, 289
Доминик, патријарх, 2
Доситеј, печерско-њижегородски архимандрит, 69
Драговић, Марко (1852.—1918.), писац, окруж. судија, проф. на Цетињу, 42, *30*
Дурих, Фортунат (Durych, Fortunát — Václav Michael, 1738.—1802.), оснивач слав. у Чешкој, свешт. паулинског реда, 33, 254
Душан (о. 1308.—1355), цар Срба, 23, 25, 30, 31

Ђермеков, Душан, *403*
Ђорђевић, др Ђорђе (1867.—1898.), филолог, проф. у Београду, 4, 14, *3. 5, 8, 10, 15*
Ђорђевић, Јован, в. Георгијевић
Ђорђевић, др Тихомир (1868.—1944.), етнолог, проф. Унив. у Београду, *202*
Ђукић, Аврам (1844.—1906.), истор. писац, генерал-интендант, 363
Ђурковић, Марко Сервиски, 117

Евангелија чтомаја во свјатиј и великиј четвјерток (Євангеліа чтѡмаѧ во свѧтыйи великій четвертокъ), 57, 236
Евгениј, митрополит, в. Болохвитинов
Ејценбергер, Ференц Антал (Eitzenberger, Ferencz Antal, ?—1776.), штампар од 1755, у Пешти, 364
Емушицки, Лука, в. Мушицки
Енгел, Јохан Јакоб (Engel, Johann Jakob, 1741.—1802.), један од најбољих немачких прозаиста XVIII в., проф. гимназије у Берлину, академик, 221
Еразмус Дезидеријус Ротердамски (Erasmus Desiderius Roterdamus, 1466. или 1469.—1536.), хуманиста, 71, 175
Епиктет (ἐπίκτητος о. 50.—о. 138.), роб, ослобођеник, ученик Мусонија Руфа, стоички философ, 381
Естерхази, Францискус (Eszterhazy, Franciskus), граф, 97

Жертва Аврамова (Жєртва Авраамова), 371, 372, 373, 374
Жефаровић, Христофор (Жефаровичь Христофоръ, ?—Москва, 1753.), зограф и гравер, **21,** 23, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 74, 78, 156
Живановић, Илија, ученик у осн. школу у Сегедину, 344
Живановић, Синесије (С. Андреја, 1711.—Арад, 1768.), 55, 56, 57
Живковић, Јован (Zivkovics, Joannes, Ср. Каменица, 1759.—Ср. Карловци, 1805.), физикус у Ср. Карловцима, **172**
Живковић, Кирило (Пирот, 1730.—Пакрац, 1807.), епископ пакрачки и црквр. писац, 59, 288, 289
Живот и чрезвичајна прикључења... Робинзона Крусе от Јорка (Животъ и чрезвычайна приключенія... Робинзона Круссе отъ Јорка, **375**

Заболотскиј, Петар, А. (Заболотскій Петр А.), директор нежанске гимн., *77*
Закон о скитницама, 208
Записник састанка Института за проучавање књижевности САН, *303*
Захарије (Захарій), отац Јована Крститеља, 69
Зборник или Собраније молениј, (Зборникъ или Собраніе Моленій), 92, 93, 157, 158, 248, 250, 376, 377, 378
Зборник у славу Ватрослава Јагића, *86*
Знаменито собраније (Знаменито собраніе), **295**
Зосимовић, Григорије (Зосимовичъ Григоріе) **296**
Зубржицкиј (Зубржицкиј), Никодим (1695.—1724.), гравер, 117

Ивић, др Алекса (1881.—1948.), историк, проф. Универз. у Суботици, 105, 128, *25, 120, 121, 128, 134, 142, 149, 152*
Избране басне, в. Обрадовић, Д.
Извјестије учитељноје, (Извѣстіе учителное), **33**
Извјешчениje јавног испитанија... в... училишчи Сегедин, в. Пејаковић

Изјасненије плана и начина по којему... Цесарокраљевскаја Лотерија... игратисја имат (Изꙗсненіе плана и начина по коемѫ... Цесар-кралевскаѧ Лоттеріа... игратисѧ иматъ), **330**
Илешић, др Фран (1871.—1942.), књиж. историк, проф. Унив. у Загребу, *270*
Илија от Черниводи (Илїа ѿ Чернїводи), типограф у Римнику, 17, 19
Ирмологиј (Ірмологій), **153, 237**
Исаиј (Исаїй), староз. пророк, 69
Исправљеније грешника духом кротости (Исправленіе грѣшника дѫхомъ кротости), **67**
Истинаја о божје радости (Истинна ѡ Бѡзѣ радость), **58**
Историја Библическаја (Історіа Бібліческаѧ), **243**
Историја о Черној Гори, в. Петровић, Вас.
Историја храбрих Славенских Народов (Исторія храбрыхъ славенскыхъ народѡвъ (оглас), 282
Историческое обозрѣніе богослужбеныхъ книг греко росс. церкви, *63, 71, 100*
Исус Христос, 54, 87, 93
Итика Јерополитика (Ѭіка ієрополітіка), **117**

Јабланци, Игњатије (Jablanczy, Ignatie), нотар пожешке жупаније, 97, 101
Јабланци, Јожефус (Jablanczy, Josephus), 98
Јаворски, Стефан (Яворский, Стефан), митроп., 124
Јагић, др Ватрослав (1838.—1923.), слависта, проф. Унив. у Одеси, Берлину и Бечу, 301
Јаже Императора (Яже... Імператора...), **164**
Јакшић, Григорије (Jaksitz, Gercely, Ostrogon о. 1778.—?), синтаксиста у Пожуну, витез Малтешког реда (1801., цар Павле I), руски официр после 1816., **331, 332, 333, 348**
Јанковић, Антоније гроф од Дарувара, (Печуј, 1729.—Будим, 1789.), краљев изасланик, 154
Јанковић, Емануел (Іанковичь, Емануелъ, Нови Сад, 1758.—Суботица, 1792.), студ. мед. у Халеу, штампар и књижар у Н. Саду, писац и преводилац, **194, 227,** 181, 182, 204, 207, 210
Јанковић, Јован, брат Емануелов у Новом Саду, 181, 182
Јанковић, Иван, 228
Јанковић, Теодор Мијијевски, дир. нар. школа у Тамишком Банату, реф. руских нар. школа у Петрограду, **136,** 135, 143
Јеленић, др Јулијан, проф. Унив, у Загребу, 1, *1*
Јеремић, др Ристо, (1870.—1952.), шеф-лекар у Сарајеву, х. проф. ист. мед. на Унив. у Суботици, писац и мед. библиограф, *32, 85, 88, 146, 188*
Јефоније, 34
Јоаникије, Дјевически(Јоаникіе Дѣвически), 57
Јоан Деспот (Јоанъ Деспотъ), 57
Јовановић, Јован (Јовановичь Јоаннь, Ср. Карловци, 1732. — Сомбор, 1805.), еписк. бачки, **207, 391,** 196, 344
Јованович, Тимотеј (Јованнович Тимоѳеи), проигуман у Хиландару, 132
Јован Дамаскин (о. 650.—674.), црквр. догматичар и химнограф, 61, 218
Јован Крститељ, 54
Јовановић, Арсеније IV Шакабента (о. 1699.—1748.), пећки патр., карловачки митрополит, 23, 29, 37, 171
Јовановић, Викенитије (Сент-Андреја, 1689.—Београд, 1737.), београдско карловачки митр., 19
Јовановић, Викентије Видак (?—1780.), карл. митр., 72, 101, 102, 148
Јовановић, Владан, проф. у Београду, *371, 372, 733*
Јона, стрз. пророк, 69
Јосић, Козма (Јосичъ, Косма, Сомбор, 1745.—Пешта, 1835.), учитељ српске школе у Пешти, од 1812. до 1819. проф. Препарандије у Сомбору, **272, 297, 298, 299, 300, 301, 334, 379,** 246, 247, 270, 272, 286, 302, 344, 347
Јосиф I (Josephus I, 1678.—1711.), од 1705. до 1711. цар аустр., **22,** 34
Јосиф II (1741.—1790.), од 1780. до 1790. цар аустр., **164, 179, 185, 186, 187, 195, 196, 197, 208, 209, 210, 211,** 147, 181
Јосиф Вториј Император римски (Јѡсифъ Вторый Імператоръ римский), **111**
Јосифовић, С., 59, *48*
Јукић, Иван Франо (Бања Лука, 1818.—Беч, 1857.), фрањевац, писац, 1. **6,** *1, 2*
Јулинац, Павле (?—1784.), историк, у рускоj дипл. служби, **68, 69,** 59, 74, 77, 80, 117, 128, 137, *48, 72*

Каде де Во, Антоан (Cadet de Vaux, Antoine Alexis, 1743.—1828.), хемичар, **188**
Кадчић, Бартоло, макарски бискуп, 3
Календар Великиј Сербскиј (Календаръ Великій Сербскій), **273**
Каливода, Леополд, Јохан (Kaliwoda, Leopold Johann), бечки штампар, 33, 34
Караман, Матија (Сплит, 1700.—Задар, 1760.), писац, надбискуп задарски, **16, 28**
Каратајев, Иван Петрович, руски библиотекар, 14, 11
Карацић, Вук Стефан (1787.—1864.), рефор, срп. књиж. језика и ортографије, 80, 81, 261, *77, 82, 289*
Карло IV (1685.—1740.), од 1711. цар аустр., **22,** 34, 35
Карта Географическаја представљајушчаја Германију... (Карта географическая представляющая Германію), **118**
Карта представљајушчаја Малују Татарију (Карта представляющѧя Малую Татарію), **119**
Каталог књига Димитрија Теодоси, в. Книги
Каталог књига Пане Теодоси, 54, 405
Каталог књига Стеф. Новаковића, 274, *116, 118, 119, 265*
Каталог Народне библиотеке (1894.), *177, 208, 385*
Каталог Слав.-Серб. и Валах. книг при Кр. главн. Университетс. Типог. в Будимје (Каталогъ Слав. Серв. и Влах книгъ при Кр. главн. Университетсъ, Типогр. въ. Будимѣ), **335,** 116, 118, 119, 125, 140, 324
Каталог Сл.-Серб. и Валах. книг которија при главној Тип. Кр. Унив. Пешт. имјети могут (Каталогъ Сл. Серв. и Влахъ книгъ при гл. Тип. Унів. Пест. имѣти могѫтъ) **349,** *125*
Каталог С.-Серб. и славенских книг... у Дам. Каулиција (Каталогъ [...] книгъ которыя находятся у Г. Даміана Каулицій), (1804), *48, 342*
Каталогус (Catalogus Biblioth. Hungar. Franc. com. Szechenyi, 1799.), *38, 224, 231*
Каталогус (Catalogus generalis diversorum libr. cum Appendicibu... libror... slavoserbicorum), (1799.), **380,** *362*
Катарина I (1684.—1727.), од 1725. до 1727. руска царица, 108
Катарина II Велика (1729.—1796.), од 1762. до 1796. руска царица, 103, 104, 105, 106
Катихизис малиј, в. Рајић

Каулициј, Константин (1790.—1851.), новосадски књижар, 60, 61, 67, 71, 103, 136, 137, 162, 168, 176, 179, 191, 195, 204, 214, 221, 246, 262, 274, 279, 296, 309, 311, 326, 339, 351, 353, 361
Каулициј, Дамјан, 218
Качић—Миошић, Андрија (1704.—1760.), песник и писац, фрањевац, 280, 286, 292
Кевит, Тивејскиј Κέβης θηβιος, живео 400 година пре н. е., ученик Филолајев, поштовалац Сократов, **381**
Кеме, Јоанес Кристлиб (Kemme, Joannes Christlieb), проф. мед. у Хале, 88
Кесара Јосифа молитвена књига (Кесара Іωсифа молитвенна книга), **382**, 302
Кирил Александријски (?—444.), александ. патр., догматичар, ексегет, и хомолитичар, 69, 100
Кириловић, др Димитрије (1894.—1956.), доцент у Београду, управ. Држ. Арх. Војвод., библ. МС., 142, 143, *12, 14, 79, 121, 131, 134, 135, 136, 140, 142, 194, 305, 334, 350, 356, 386, 397*, дт. *2*
Кићовић, др Мираш, дир. гимназ. у Н. Саду и научни саветник Нар. библ. у Београду, 46, *69, 166, 258, 300, 374, 397*
Кишдобрански, Николај (Нови Карловци /Сасе/ у Срему, ?—Новгород, 1805.), јеромонах, студ. у Хале, настав. Дух. акад. у Кијеву, у семинар. у Новг. 1781., у семинар. у Петрограду 1782., ректор сем, у Новг., настојатељ ман. Антонијева после Иверског, **145**
Клаић, Вјекослав (1849.—1929.), исорик, проф. Унив. у Загребу, *17*
Клајн, Самуел (Klein, Johann Samuel, 1748.—?), пастор у Кашави, **303, 304**
Климент VII (Klemens VII, 1478.—1534.), од 1523. до 1534. папа рим., 58
Кнежевић, Пахомије (о. 1727.—1783.), арадски епископ, 131
Книга Историографија (Kniga istoriografia), **413**
Книги которие напечатани... в Типографији Димитрија Теодосија в Венецији (Книги которые напечатаны... въ Типографіи Димитрія Ѳеодосія в Венеціи), **110**
Книгоранилишче Славенскоје (Книгохранилиціе славенское), **281**
Ковачевић, Божидар, песник и књижевник, управ. Архива САНиУ., 39, 40, 60, 72, 103, *26, 48, 55, 56, 57, 67, 105*
Ковачевић, Јефтан, трговац из Дубровника, 123
Ковијанић, Ристо, лектор Унив. у Братислави, књижевник, 127
Козачински, Емануел, руски учитељ у Ср. Карловцима, 350
Кокцијан, Антон (Кокціанъ, Антонъ), 99
Колендић, др Петар, проф. Унив. у Скопљу и Београду, *2, 3, 17, 20, 21 23, 24*
Колер, Фрања (Koller, Franz Xaver von Nagy-Mánya), предс. илир. дворске депутације, 36, 37, 100
Конискиј, Георгиј (Коніський, Георгій, ?—1795.), арх. могилевски, 318, 319
Константиновић, Васа (1840.—1911.), протопрезв. у Ср. Карловцима, 105
Контракт между.. Акционисти от Асигурациах (Контрактъ между... Аціонисти отъ Ассигураціахъ, **214**
Коперник, Никола, реф. астрономије (1473—1543), 164
Копнин, Сергеј (Копнин, Сергей), трговац у Петрограду, мецена, 123
Костић, др Мита, проф. Унив. у Скопљу и Н. Саду, историк, 18, 72, 101, 130, 138, 146, 187, 188, 189, 208, 212, *12, 13, 22, 24, 67, 96, 100, 101, 102, 111, 114, 121, 129, 130, 138, 145, 171, 222, 227, 252, 289*
Красић, Владимир, учитељ, допунио Библиогр., *139, 181*
Краткаја наука протопрезвитером (Краткаѧ наѹка протопрєсвитерѡмъ), **198**
Краткаја сказанија, Первое о божје..., в. Прокопович
Краткоје да простјое о седмих тајинствах (Краткое да простое ѡ седмыхъ таинствахъ), **39, 49, 112**
Краткое настављеније духовним отцем (Краткое наставленіе дѹховнымъ отцемъ), **199**
Краткое поученије о исповједи (Краткое поученіе ѡ исповѣди), **200**
Крестић, Јован (Крестичь, Іоаннъ), учитељ у Темишвару, **305**
Кречаревић, Марко (С. Андреја, 1849.—?), професор у Н. Саду од 1877. до 1889., адвокат у Сегедину, *26, 291*
Криновски, Гедеон (Криновскій Гедеонъ, ?—1763.), псковски еписк., **59, 60**
Крстић, др Угљеша, лекар у Н. Саду, *32, 85, 88, 146*
Кузма, Степан, сплитски арциб., 3
Кукуљевић-Сакцински, Иван (1816.—1889.), политичар, песник историк, 1, *1, 2, 6, 7*
Курцбек, Јосиф (Kurzböck, Josef Lorenz v., ?—1792.), 69, 91, 94, 100, 101, 105, 111, 121, 126, 128, 149, 152, 167, 274, 364, 365, 366

Лав Премудри (866.—912.), цар византијски, филозоф и црквен. химнограф, 53, 61
Лазар, кнез, в. Хребељановић
Лазаревич, Николај (Лазаревичъ, Николай, ?—1806.), учитељ у Будиму, 335
Лазаревић, Сава (Лазаревичъ, Савва), преводилац код илирск. дворске канцеларије, **120**
Ласи, Франц Мориц (Lascy, Franz Moritz graf, Петроград, 1725.—Беч,1801.), аустр. маршал, **212, 213**
Латинскиј Буквар, в. Орфелин
Лаудон, барон (Laudon, Gedeon Ernst Freiherr, 1716.—1790.), аустр. маршал, 204
Левшин, Платон (?—1812.), московски митр., **113, 173, 276, 277, 339,** 112, 121, 152, 232, 260
Легран, Емил (Legrand, Emile, 1841.—1903.), франц. лингв., 40, *26, 46*
Леополд I (1640.—1705.), од 1658. до 1705. цар аустр., **13, 22, 24,** 34, 35
Леополд II (1747.—1792.), од 1790. до 1792. цар аустр., 223
Лепренс де Бомон, Марија (Leprince de Beaumont, Jeanne-Marie, 1711.—1780.), учитељица у Лондону, **201, 278, 393**
Лесковац, Младен, проф. Унив. у Новом Саду, 55, *42, 47, 62, 65*
Лидл, Јосиф Јакоб (Liedl, Josef Jacob, 1716.—1771.), гравер, 78
Лудовик II (1506.—1526.), краљ мађарски, 292
Лустина, Викентије (?—1804.), парох у Шопроњу, архим. у Месићу, **336, 351, 352,** 281, 286

Љубић, Шиме (1822.—1896.), историк, археолог, равнатељ Археол. музеја у Загребу, 1, *1*

Мазепа, Иван (1644.—1709.), украјински хетман, 124
Максим (1492.—1516.), арх. и митр. београдски и сремски, 100
Максим назван Конфесор (580.—662.), црквени учитељ, 69
Максим, јеромонах ман. Раковца, 57
Максимович, Михаил (Максимовичъ, Михаилъ), писац и преводилац службених код Контумаца у Земуну, после у илир. двор. Канцеларији, **251, 252,** 167
Малаеску, Владул, секретар митроп. београдске, 15
Мамула, Хараламиије (Огулин, о. 1738.—Трст, 1790., пријатељ Доситеја Обрадовића, 161, 162
Мансфелд, Јохан Георг (1739.—1796.), гравер. 96, 217, 282
Маргитић-Марковац, Стјепан Јајчанин (?—1730.), фрањевац, гвардијан у Нашицама, **1, 4, 6, 7, 215,** 1
Марија, Дјева, 21
Марија, Терезија (1717.—1780.), од 1740. до 1780. царица аустр., **22,** 33, 34, 35, 36, 37, 97, 99, 146, 148
Марић, Светислав, проф. у Новом Саду, *400*
Мармонтел, Жан Франсоа (Marmontel, Jean François, 1723.—1799.), француски писац, **129, 137**
Матић, Андрија М. (1851.—1926.), проф. новосадске гимназије, 130
Матић, Светозар, проф. у Београду, 117, *117*
Матковић, Ј., фрањевац провинција Босне Сребрне, 1, *1, 2*
Медаковић, др Дејан, проф. Унив. у Београду, 105, *17, 107*
Мељникова, Т. (Мельникова, Т.), *116*
Месмер, Тома (Messmer, Thomas, 1717.—1777.), гравер, 22, 23, 28, 29, 78, 283
Микош, Михаил от, 185
Милетић, Николај (Милетичь, Николай), мецена, 263
Миливоин, Јован (Миливоинъ, Іоаннъ, о. 1770.—о. 1834.), адвокат, град. фискал у Н. Саду, 178
Миловук, Јосиф (1793.—1850.), трговац у Пешти, један од оснивача МС., издавач књига, 105, 118, 246, 253, 274
Милошевић, Јоаникије, арх. у Гомирју, 279
Милорадовић, Петар, 70, 85, 88, 146
Милутин, Стефан (1282.—1321.), краљ срп., 56
Милутиновић, К., проф. Унив. у Задру, 196, *207*
Мирковић, Лазар, проф. теол. факулт. у Београду, *200, 235*
Миросављевић, Вељко (Велико Село /Србија/, 1868.—Н. Сад, 1930.), протопрезвитер Успенске цркве у Н. Саду, 11, *12, 49, 50, 70, 80, 113, 132*
Михаило, архангел, 54
Михаиловић, др Георгије, лекар у Инђији, 18, 59, 68, 105, 208, 274, *42, 47, 48, 62, 81, 166, 222, 325, 362*
Михаиловић, Јован (Михаиловичь. Іоаннъ), војни свештеник у Аустро-Угарској, **279**
Мишић, Смиља, управник ЦБСАН, 43
Мјесјацослов (мѣсѧцословъ), 96, 130, 147, 148, 261, 287, 307, 336, 340, 353, 383, 384, 412
Мјесјацослов /или Свјатци/ **(Мѣсѧцословъ или Свѧтцы), 71, 253,** дт **1**
Мјесјацослов с Богом сјатим Всего лета (Мѣсяцословъ съ Богомъ... Всего лѣта), **232, 253**
Могила, Петар (?—1646.), кијевски митроп., знаменити црквени писац, **50,** 48, 61, 152
Мојсеј (Moscheh), ослободилац (о. 1225. пре н. е.) и законодавац израилски, 69, 156
Молитвослов (Молитвословъ), 41
Мрњачевић, Вукашин (?—1371.), од 1366 до 1371. српски краљ, 189
Мразовић, Аврам (Мразовичь, Авраамъ, Сомбор, 1756.—1826.), директор нар. школа у печујском после у Ђурском дистрикту, сенатор у Сомбору, школ. писац, **254, 308, 341, 394, 395, 396,** 189, 252, 285, 325, 350
Мушенбрек, Ј., 164
Мушицки, Лукијан (1777.—1837), горњо-карловачки епископ, песник, библиограф, **347,** 41, 42, 52, 53, 59, 77, 79, 80, 81, 83, 86, 97, 103, 104, 131, 196, 204, 215, 251, 262, 299, 301, 306, 308, 324, 330, 352, 353, 356, 359, *14, 17, 24, 27, 29, 31, 34, 37, 38, 39, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 52, 59, 60, 62, 65, 68, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 86, 87, 95, 98, 103, 105, 111, 117,, 128, 132, 134, 137, 138, 139, 146, 156, 159, 167, 169, 171, 172, 173, 176, 178, 180, 184, 188, 189, 190, 201, 206, 207, 209, 216, 217, 222, 223, 225, 226, 229, 231, 236, 238, 239, 241, 243, 247, 264, 267, 268, 270, 271, 275, 276, 277, 283, 286, 289, 290, 291, 292, 303, 306, 312, 318, 319, 321, 325, 328, 333, 337, 343, 344, 346, 348, 350, 351, 352, 354, 358, 362, 364, 367, 368, 369, 372, 375, 379, 387, 388, 389, 391, 395, 397, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 407, 408, 409, 410* дт. *1,* 79°, 170°, 194°, 244°, 250°, 256°, 302°, 311°, 316°, 376°
Мушкатировић, Јоан (Сента, о. 1743.—Пешта, 1809.), писац, адвокат, **189, 202,** 191, 274

На отоманических крајинах живушчих восточнија церк. христиан, в. Ласи
На отоманических краинах живушчим муслуманом, в. Ласи
Наредба да би служители к' Дому владикам... обзјателства дому владикам к' служителем неослабно уредиласја (Наредба... да бы служители к домѣ владикамъ...), 186
Наставлениіе за сјејатеље дувана краљевств Мажарске и Галицији (Наставленіе за сѣмтеле дувана краѣствъ Мажарске и Галиціи), 229
Наставлениіе Спаијам (Наставленіе Спаіамъ), 190
Началноје учениіе человјеком хотјашчим учитсја книг боженственаго Писанија, в. Буквар и Прокопович
Началное учениіе человјекам хотјашчим учитсја славјенскому чтенију (Началное оученіе человѣкшмъ хотѧщымъ оучитисѧ...) 121, 255
Ненадовић, Павле /Петар/ (Ненадовичъ, Павелъ, 1699.—1768.), карлов. митр., **34,** 34, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 74, 89
Ненадовић, Павле /Млађи/ (Ненадовичъ, Павелъ), „иногда Козачинскихъ ученикъ", митр. секретар, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 35, 37, 39
Неранџић, Давид, руски генерал, 206
Николај, Лудвиг Хајнрих (Nicolay, Ludwig Heinrich, Freiherr von, Штрасбург, 1737.—Виборг, 1820.), писац, проф. логике у Штрасбургу, у служби руског посл. у Бечу, васпитач вел. кнеза Павла, 1798., директор руске Акад. наука, **280**
Николајевић, Михаил (Николаевичъ, Михаилъ), учитељ у Темишвару, **309**
Николић, др Владимир Земунски (1853.—1931.), историк, адвокат, 105
Новаковић, Диносиј (Новаковичъ, Діонісій), 1705.—1767.), црквени писац, еп. будимски, **80, 165,** 83
Новаковић, Јован (Новаковичъ, Іоаннъ), син Стеф Новаковића, 307

Новаковић, Стефан от (Новаковичъ, Степанъ отъ, ?—1823.), дворски агент, штампар, сл. код угар. двор. канцелар, **281, 282, 310,** 94, 117, 118, 119, 120, 136, 137, 148, 149, 156, 173, 217, 219, 227, 233, 238, 242, 244, 246, 251, 252, 253, 255, 257, 258, 261, 263, 265, 272, 273, 275, 280, 285, 286, 344

Новаковић, Стојан (1842.—1815.), председник СКАН, предс. владе, дипл., научник, библиограф, 42, 52, 53, 54, 55, 59, 62, 77, 80, 84, 86, 104, 114, 125, 128, 131, 142, 143, 208, 209, 223, 241, 250, 251, 274, 295, 311, 324, 325, *12, 14, 17, 20, 24, 28, 31, 34, 35, 37, 39, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 68, 72, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 91, 95, 96, 103, 105, 108, 111, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 137, 138, 140, 142, 153, 155, 159, 167, 169, 170, 171, 174, 176, 177, 178, 199, 202, 203, 206, 209, 216, 220, 221, 222, 223, 225, 226, 232, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 257, 259, 260, 264, 265, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 275, 278, 279, 280, 283, 286, 288, 289, 290, 292, 296, 299, 300, 302, 303, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 316, 318, 319, 320, 321, 323, 324, 325, 326, 337, 339, 341, 343, 344, 345, 346, 347, 350, 351, 352, 354, 356, 357, 358, 362, 363, 364, 366, 367, 369, 370, 372, 375, 381, 382, 385, 387, 388, 390, 393, 394, 395, 400, 401, 404, 408, 411,* 361°, 376°

Ноиис, Џорџ Рапал (Noyes, George Rapall), 161, 166

Њемецкиј и сербскиј словар, в. Аврамовић

О должностех Пресвитеров приходских, от слова Божија, соборних правил и учитељеј церковних сочињенаја (ѡ должностехъ пресвитерѡвъ приходскихъ, ѿ слова божїѧ, соборныхъ правилъ и оучителей цр҃ковныхъ сочиненнаѧ), 354

Обрадович, Григориј (Обрадовичъ Григорій), директор нар. школа у темишварском дистрикту, 359

Обрадовић, Доситеј (Обрадовичъ Досиѳеи, Чаково, о. 1740.—Београд, 1811.) књижевник српски, **166, 167, 216,** 222, **283, 397,** 161, 250, 259, 352, 353

Општиј закон на преступленија (Ѡбщиꙗ законъ на прⷭтⷭпленїѧ), 209

Општиј закон над прегрјешенијами и тоих казнами (ѡбщиꙗ законъ надъ прегрѣшенїѧми и тоихъ казнѧми), 210

Огњегасителноје уређенније (Огнегасителное ᲂу҆рѣжденїе), 211

Ода на воспоминаније втораго Христова пришествија (Ода на воспоминаніе второгѡ Хр҃истова пришествїѧ), 40, 51

Октоих (Ѳктѡихъ), 61

Описаније живота и хероических дјел... Барона от Лаудон (Описаніе живота и хероическихъ дѣлъ... Барона, ѡтъ Лаудонъ), **217**

Описаније свјатаго божија града Јерусалима, в. Симонович

Орбини, Мавро (?—1614.), историк, бенедиктински калуђер, 364

Оријенталис (Orientalis Ecclesiae Responsio), в. Кишдобрански

Орлов, Володимир Григоријевич од (Orlow, Volodimir Grigoriewics de), предс. руске Акад. наука, 87

Ортодоксос омологија (Ѳр҃ѳодо҃ксос омологїѧ), 35, 52

Орфелин, Захарија (Орфелинъ, Захарія, Буковар, 1726.—Нови Сад, 1785.), књижевник, калиграф, гравер, **36, 42, 47, 48, 62, 65, 72, 76, 77, 81, 82, 83, 105, 106, 107, 122, 131, 149, 168, 169, 170, 223, 256,** 46, 48, 49, 52, 53, 59, 62, 65, 68, 77, 79, 80, 83, 85, 86, 87, 103, 104, 105, 106, 108, 111, 116, 122, 123, 124, 125, 126, 130, 148, 164, 165, 206, 218, 282, 283, 293

Орфелин, Јаков (Орфелинъ, Іаковъ, ?—1802.), иконописац и сликар, 284

Остојић, д-р Тихомир (Сентмиклош, 1865.—Београд, 1921.), гимназ. у Н. Саду, проф. Универзитета у Скопљу, културни историк, 48, 55, 59, 60, 67, 70, 77, 80, 86, 208, *34, 35, 39, 42, 48, 49, 59, 65, 72, 76, 77, 82, 86, 105, 166, 168, 169, 170, 222, 350*

Павле, апостол, 54

Павле III, (1468.—1549.), папа римски, 58

Павловић, др Драгољуб, проф. Универзитета у Београду, *360, 411*

Павловић, Партеније (Павловичъ Партеніе, Силистрија, ?—Карловци, 1760.), епископ посвећења, писац и преводилац, 53

Павлова, Александра, вел, књегиња руска, 358

Пајевић, Арса (1840.—1905.), издавач, штампар и књижар у Н. Саду, писац и добротвор, 32

Палфи, Карл граф, 185

Паликућа, Јован, 357

Пандовић, Димитрије (Пандовичъ Димитріе), штампар у Блажу, 39

Панонија, Мизија, Илирик (Панония, Мизия, Илирикъ), гогр. карта, рез. Орфелин, **123**

Пантазић, Василије, 246

Пантић, др Мирослав, проф. Унив. у Београду, 52, 66, 68, 69, 74, 77, 78, 79, 80, 82, 84, 111, *48, 56, 73, 75*

Партеније, царигр. патријарх, 61

Пасхалнија служби (Пасхалныѧ Слⷭжбы) 108, 109

Патера, Адолф (1836.—?), библиот. чешког музеја, 21

Пејкић, Крсто од Ћипровца, каноник печујски, после Каптола београдског, 9

Пејачевић, Франц Ксавер барон вировитички (1713.—1781.), језуит, историк, 96

Пејаковић, Јаков, 355, 385, 386, 344

Пекарскиј, Петар Петрович (Пекарскій, Петр Петрович, 1828.—1872.), академик, 44, 117, *31, 66, 117*

Првоје ученије отроком, в. Прокопович

Первие начатки латинскаго јазика, в. Орфелин

Петар Велики (Петр I Алексеевич, Москва, 1672.—1725.), од 1682. до 1725. цар руски, 14, 15, 77, 103, 104, 105, 106, 108, 111, 116, 118, 119, 124, 122, 125, 126, 282, 283, 293

Петрик, Геза (Petřik, Gezá, 1845.—1925.), књижар, антиквар, библиограф, 42, 210, 296, 300, 301, 313, *29, 38, 70, 146, 224, 331, 332, 333, 348*

Петрович, Гаврило (Петровъ, Гавріилъ, ?—1800.), митр. новгородски и Санкт-петербуршки, 259, 260

Петровић, Аврам (Петровичь, Авраамъ) назван Биволџија, новосадски протпоп, **238, 239**

Петровић, Василије (Петровичь, Василій, Његуши, 1709.—Петроград, 1766.), влад, црногорски, **43,** 30

Петровић, Георгије (Петровичь, Георгій, Нештин, 1709.—1828.), студ. у Бечу, адвокат, цензор срп. књига, 295

Петровић, Мојсеј (Петровичь, Мойсей, Београд, 1667.—1730.), београдско-карловачки митрополит, 15, 19

Петровић, Петар (Карловци, ?—Темишвар, 1800.), арадски епископ, срп. реф. илир. двор. канцеларије потом угар. двор. канцеларије, 306, 347, 356
Пикарт (Пикард), Питер (Петар), гравер, 118
Пјесн Историческаја, в. Орфелин
Пјесн похвалнаја Димитрију от Атанасијевич, в. Стаматович
Пјесни различнија на господскија праздники (Пѣсни различныѧ на господскіѧ праздники), **230**
Плавшић, Петар (Плавшичь, Петаръ), варошки капетан у Темишвару, мецена, 364
Платон, в. Левшин
Плач Сербији, в. Орфелин
Повјест житија славного... фелдмаршала Суварова Римнискоj (Повѣстъ житія славнаго... фелдмаршала Суварова Римниской), **387**
Поликарпов-Орлов, Федор Поликарпович (Поликарпов-Орлов, Федор-Поликарпович, ?—1791.), дир. москов. дух. тип., 44
Положеније Провинцеј Лифландији, Естландији, Финландији... (Положеніе Провинцей Лифландіи, Эстландіи, Финландіи...), геогр. карта Орфелина, **124**
Поповић, Дионисије (Поповичь, Діонусій Србица или Кожани, 1730. или 1750.—Будим, 1828.), митр. Србије и еп. беог. после будимски, **224, 231**
Поповић, Павле (1868.—1939.), проф. Унив. у Београду, 246, 274, *283*, *303*
Поповић, Софронијус (Popovics, Sophronius), ђакон, студ. теол. и филос. у Хале, **29, 42**
Поповић, Стеван Д. (1844.—1902.), министар, држ. саветник, педагог и писац, *177*
Посљедованије молебна за бољашчаго (Послѣдованіе молебна за болѧшаго), **53**
Посиловић, Павао, скрадински бискуп, 2
Поученије свјатителское к новопоставленому Јереју (Поученіе свѧтителское къ новопоставленномѫ Іерею), **20**
Правила молебнаја свјатих сербских Просветителеј (Правила молебнаѧ свѧтыхъ сербскихъ Просвѣтителей), **43, 73**
Правила монашескаја (Правила монашескаѧ), **138**
Правило молебное ко пресвјатеј Богородице и преподобњеј Параскеви Сербскоj (Правило молебное ко пресвѧтѣй Богородицѣ и преподобнѣй параскевы Сербской), **357**
Правило и уређеније... спаијам равно и подаником свјерху их међусобнаго сојуза (Правило и уреженіе... спаиѧмъ равнѡ и подданникѡмъ сверхѫ ихъ междусобнаго союза), **195**
Правило прописуем, образ и начин опрједелити, како теготе и несогласије подаников против нихови Спаија расправљатисе, и обоих страна... правице... код Нас тражитисе (Правило прописѹемъ, образъ и начина опредѣлити, како теготе и несогласіе подданниковъ противъ ниховы Спаиѧ расправлѧтисе и обоихъ страна... правице... кодъ Насъ тражитисе), **196**
Преданија (преданіѧ), 98, 99
Привилегиа (Privilegia per divos Imperatores) **13, 22**
Привилегији чрез Блаженија Импеатотори, (Привилегіи чрезъ Блаженныѧ Імператоры), **24**
Придатак к ручној книги за селскаја училишча должности подаников к нихову Монарху (Придатакъ къ рѹчной книги за селскаѧ ѹчилища должности подданникѡвъ къ нихову монархѹ), **203**
Пришествију... Јосифа кралевича... и Александри Павловни... (Пришествію... Іосифа кралевича... и Александры Павловны), **398**
Прокимени во всју седмицу (прокимены · во всю седмицѹ), **342**
Прокопович, Теофан (Прокоповичь, Теофанъ, 1681.—1736.), еп. новгородски, реф. рус. цркве и школе, **11, 12, 14, 37, 84, 127, 180,** 14, 15, 16, 51, 52, 65, 86, 87, 88, 111, 121
Проскомидија Литургиј свјатија (Проскомидіѧ літѹргій свѧтыѧ), **257**
Протић, Василије (Протичь Василіе, „В[осточніѧ] ц[еркве] презвитеръ"), у Сремским Карловцима, 115
Прохаска, др Драгутин (1881.—), литер. истор., доцент у Прагу, 1, *1*, *2*
Псалтир (Ѱалтиръ), **44, 63, 94, 100, 150, 151, 218, 232, 284, 358**
Птолемеј (Ptolomeus), 164
Пуљо, Маркидес (Пѹліѡ, Маркідесъ), издавач срп. новина у Бечу, **240,** 130, 221, 235, 237
Путник, Јосиф (1777.—1830.), еп. пакрачки и темишварски, 357
Путник, Мојсије (Н. Сад, 1728.—Беч, 1790.), еп. бачки после карловачки митрополит, 70, 212. 261, 312

Разрјадсвије (klasifikacio)... **народних свјато-андрејских училишч** (разрядствие (klasifikacio) народных свято-андрейскихъ), **359**
Радић, Јован (Radich, Ioann), из Сарајева, 364
Радишић, Вукашин, 357
Радојичић, Ђорђе Сп., проф. Унив. у Н. Саду, *133*
Радојчић, др Никола, историк, проф. Унив. у Љубљани, 53, 57, 59, 77, 274, 282, 289, *48*, *68*, *72*, *87*, *105*, *303*, *316*, *322*
Радонић, др Јован (1873.—1956.), историк, проф. Унив. у Београду, *13*, *22*, *24*, *224*, *413*
Рајић, Јован (Раичь, Іоан, 1726.—1801.), историк, арх. ман. Ковиља, **132, 175, 181, 241, 258, 285, 311, 321, 322, 323, 343, 350,** 67, 72, 131, 245, 251, 254, 255, 258, 259, 260, 282, 288, 293, 294, 301, 307, 311, 315, 341, *132*
Рајић, Стефан (Райичъ, Стефанъ, 1763.—1813.), учитељ а од 1797. свешт. у Осеку, **257, 259, 312, 399,** 286
Рајковић, Ђорђе (1825.—1886.), учитељ у Вуковару и Н. Саду, књижевник и публициста, 92, 158, 255, 356, *41*, *46*, *83*, *90*, *156*, *161*, *163*, *182*, *196*, *212*, *213*, *221*, *229*, *248*, *260*, *263*, *266*, *277*, *283*, *287*, *288*, *320*, *399*, *401*, *402*, *403*, *409*
Рајкович, Рафаел (Raikowitz, Raphael) из Сиња (Далмација), од 1747. до 1753. студент права и фил. у Хале, од 1754 превод. у Колегији иностр. послова у Москви, 42
Ракић, Викентије (Ракичь, Викентий, Василије, 1750.—о. 1818.), писац, трговац, игуман у Фенеку, ефемериј у Трсту, управ. Богослов, у Београду, **360, 388,** 32, 324, 331
Рашић, Максим (Рашичь, Максимъ), свештеник у Вршцу, после у Темишвару, **389**
Рашковић, Мојсеј (Rascovitsch, Moses, 1749.—1773.), ђак лицеја у Пожуну, **87**

Регуламент (Регуламентъ), 25, 139
Rede vor Eröffnung der illyrischen Nationalversamlung, 234
Рељковић, Матија Антун (Релковичь, Матия Антоніе, 1732.—1798.), писац, аустријски капетан, **286**
Ренијус, Јоханес (Renius, Johanes), **74**
Решетар, др Милан (1860.—1942.), проф. Унив. у Бечу и Загребу, 1°, 8, 14, *5, 8, 10, 15*
Ритер-Витезовић, Павао, в. Витезовић-Ритер, П.
Ролен, Шарл (Rollin, Charles, 1661.—1741.), историк, ректор париског Унив., **128**
Роспис росијским книгам дља чтенија из Библ. А. Смирдина, са ст. В. Г. Анастасович (Роспысь россійскимъ книгамъ для чтенія изъ Библ. А. Смирдина, са ст. В. Г. Анастасович, 10, 103, *30, 105, 122*
Ростовцев, Алексије (Ростовцев, Алексіе), гравер, 118
Руварац, Димитрије (1842.—1931.), парох у Земуну, управ. ман. штампарије и библиотеке, 16, 24, 44, 45, 52, 59, 65, 72, 77, 68, 80, 86, 92, 103, 104, 105, 131, 161, 171, 251, 255, 274, 307, 317, *11, 17, 21, 23, 28, 31, 33, 37, 48, 56, 67, 70, 72, 73, 76, 81, 82, 89, 105, 107, 114, 121, 132, 138, 139, 165, 178, 206, 261, 267, 277, 283, 289, 303, 316, 333, 339, 351, 352*
Руварац, Иларион (Јован), (1832.—1905.), историк, проф гимн. и Богосл. у Ср. Карловцима, арх. у Гргетегу, 57, *17, 43, 95, 133*
Руководствије ко аритметики (Рѣководствіе ко аритметики), **140, 141**
Руководство к науце числителној (Руководство къ наѹцѣ числителной), **313, 361**
Руководство к славенскому краснописанију (Руководство къ славенскомѣ краснописанію), **324, 362**
Руководство к славенском правочтенију и правописанију, в. Мразович
Руководство к чесности и правости, в. Фелбигер
Ручнаја книга потребнаја магистром, в. Фелбигер
Рушицки Антон (Ruschitzki, Antun), презвитер и елокв. проф. Ц. К. придвор. капелан, **114**

Сава, Св. (Растко, о. 1174.—1235.), први арх. српски организ. срп. школе и цркве, 56, 132, 296, 288, 289
Салер Георгије (Saller, Gergius), проф у Пожуну, геометар и хидротехничар, **325, 296**
Самуило, стрз. пророк, 69
Сармација, Европејскаја и Азијатскаја (Сармація Европейская, Азіатская), геогр. карту рез. Орфелин, **125**
Свенцицкиј, Иларион (Свѣнцицкій, Иларіон), протопрезвитер у св. Јуру и Лавову, 319, *354*
Секереш, Атанасије Димитријевић (о. 1738.—1794.), прав. свешт. у Бечу, постао католик, цензор срп. књиге у Бечу, 117, 128, 131, 137, 141, 142, 143, 152, 193, 224, 264, 329
Сербске летописи (Сербскіе Лѣтописи), *228*
Сербскиј месјецослов, в. Месјецослов
Сербскија новини (Сербскія Новины), **242, 260**
Сечански Жика, проф. Унив., 323, *359*
Симеон, Св. (Стеван Немања, о. 1144.—1200.), оснивач династије Немањића, подигао Хилендар где је као монах умро, 56, 132, 286, 288, 289
Симеоновић-Чокић, др. Стеван (1882.—1944.), адвокат у Ср. Карловцима, *24*
Симоновић, др. Радивој (1858.—1950.), лекар у Сомбору, етнограф, *327*
Симоновић, Симеон (Симоновичъ, Сумеѡнь), птоломејски митроп., **26, 97, 159,** 39, 156
Синьеи, Јозеф (Szinnyei, Jozsef, 1830.—1913.), шеф периодике у мађарском Нар. музеју, 296, *38, 85, 88, 146, 331, 332, 333, 348*
Сказаније пренесенија мошчеј... Јоана Златоустаго (Сказаніе пренесенія мощей... Іоанна Златоустаго), **115**
Скерлић, др. Јован (1877.—1914.), истор. књиж., критичар, проф. Унив. у Београду, 239, *17, 166, 178, 189, 202, 262, 263, 267, 314*
Славено-сербскија вједомости (Славенно-сербскія вѣдомости), **262, 263, 288, 314,** 233, 236, 242, 246, 249, *271, 273, 275, 279, 280, 283, 292, 299, 301, 307, 312*
Славено-сербски магазин, 89, *79, 80, 81, 82, 84*
Славјанскије книги кириловској печати (Славянские книги кирилловской печати...), *97*
Слово о грешном человјеку, в. Криновски
Служебник (Слѹжебникъ), **390**
Смид, Христијан Самуило (Смидъ, Христянъ Самуило), еванг. свешт. у Кенигсхајму, **337,** 306
Смирдин, Александр Филипович (1795.—1857.), књижар и издавач, в. Роспис
Смотрицки, Мелетиј (?—1633), еп. полоцки, 337
Собраније различних молитв (Собраніе различныхъ молитвъ), **160**
Собраније разних недјелних и празничних поучениј (Собраніе разныхъ недѣльныхъ и праздничныхъ поученій), **289, 315**
Соларић, Павле (Соларичъ, Павле, 1779.—1821.), књижевник, 52, 54, 57, 59, 62, 71, 74, 77, 78, 80, 83, 86, 112, *37, 41, 44, 45, 48, 50, 52, 54, 59, 60, 62, 64, 65, 68, 72, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 91, 105, 133, 250, 405,* 46°, 49°, 51°, 53°, 56°, 58°, 61°, 232°, 383°, 409°
Сопиков, Василиј Степанович (Сопиков, Василий Степанович), 42, 43, 87, 209, 250, 319, *30, 31, 58, 84, 111, 113, 117, 122, 133, 173, 180, 202, 220, 302, 306, 308, 325, 354, 370, 395*
Сопковски, Партеније, 318, 319
Стајић, Васа, *85, 88*
Стаматовић, Никола (Стаматовичь, Никола, Купиново, о. 1756.—Петроварадин, 1817.), писац и Ц.к. поручник, **290, 291, 363,** 326
Станковић- Јаков (Станковичъ, Іаков), трговац сегедински, мецина, 344
Становић, Григорије, типограф, 72
Старк, Франц Ксавер (Starck, Franc Xaver, 1750.—1816.), теол. писац, **225**
Стематографија (Стематографія), **17, 18, 19,** 23, 24
Стефан (Стефанъ, деспот сербски), 56, 57
Стефан (Стефанъ), јером. ман. Говорскаго, затим ипопсифиос престола римничког, 15, 17
Стефан Дечански (о. 1285.—1331.) краљ срп., 56
Стипчевић, Биљана, библ. Народне библ. у Београду, *160*
Стихи о недјели чест суботи пријемшеј (Стихи о недѣли честь сѹботы пріемшей), **264**
Стихи сочинени на похвалу... Леополду Второму (Стихи сочинени на похвалѹ Леополдѹ Второмѹ), **243**
Стојановић, др. Љубомир (1860.—1930.), научник, предс. владе, 206, *67*
Стојковић, Атанасиј (Стойковичь, Аѳанасій, Рума, 1773.—1832.), докторат положио у Гетингену, проф. физике у Харкову, **400, 401, 402, 403**
Стојадиновић, Павле Марков (Стојадиновичъ, Павле Марковъ), **292**

Стојановић, Павле Хаџи (Стояновичъ, Павле Хаџи), трговац у Панчеву, мецена, 311
Стојачковић, Александар (Стоячковић, Александаръ, 1822.—1893.), историк, политичар, министријални саветник у Будимпешти, 6, *1, 6*
Стошић, Душица, библ. Народне библ. у Београду, *160*
Стратимировић, Стефан (Стратимировичь, Стефан, 1757.—1838.), карл. митр. 59, 245, 261, 272, 274, 296, 301, 356
Суворов, Александар Васиљевич, (1730.—1800.), рус. фелдмаршал, 345
Суворов, Максим, руски учитељ, 15
Сулиман, трски султан, 292

Тајбел. Јохан Кристијан (Teubel, Johann Christian), 206
Теодорит (390.—457.), еп. цирски, ексегетичар, 69, 100, 148
Теодоровић, Марко (Теодоровичъ, Марко), Бугарин, из Розлога, мецена, 233
Теодосије (14. в.), калуђер у Хилендару, срп. писац, **316, 317**
Теодосије (Ѳеодосіе, 18. в.), презвитер у Хилендару, **133**
Теодосије, Димитрије (Ѳеодосіе, Димитріе, ?.—1782.), штампар у Венецији, 51, 52, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 77, 78. 79, 81, 82, 84, 85, 86, 89, 103, 106, 111, 112, 126
Теодосија, Пане (Ѳеодосіе, Пане), насл. Димитријев, **405,** 65, 111, 112, 215
Текелија, Петар, руски маршал, 190
Текелија, Сава (1761.—1842.), доктор права, секр. 11 двор. канцел., велики народни добротвор, **191, 364, 365,** *82*
Титов, Феодор Иванович, *117*
Томић, Јован Н. 1862.—1932.), истор., управ. Народне библ., *30*
Траслер Јозеф Георг (Trassler, Joseph Georg), штампар у Брну, 246
Требник (Трєбникъ), **45, 57, 326**
Тренодија, в. Орфелин
Трлаић, Григорије (Терлаичь, Григоріе, 1766.—1811), лични секр. руског посл. у Бечу, проф. Универз. у Харкову, писац и преводилац, **318, 406,** 246, 253, 259, 285, 318
Тројеполски, Василије Алексијевич (Троеполски, Василий Алексиевич), 122, 123
Троицка, Ирина, библ. Библиотеке МС, 365

Ћоровић, др. Владимир, (1885.—1941.), проф. Унив. у Београду, *316, 397*

Увједомленије (Оувѣдомленіе), **162**
Узаконенијe о исхожденији из царства (Узаконеніе ѡ исхожденіи изъ царства), **157**
Улфелд, К. Граф (Улфелдъ, К. графъ), предс. дворске канцеларије, 36
Ундољскиј Вукол Михајлович (Ундольский Вукол Михайлович, 1815.—1864.), библиограф, 81, 87, 91, 309, *96, 111, 129, 133, 134, 137, 140, 150, 151, 159, 169, 180, 184, 202, 220, 232, 237, 256, 270, 271, 280, 284, 302, 308, 316, 319, 325, 343, 345, 381, 382, 395*
Урбариум (Оурбаріумъ), **154**
Уредба за ради паорах (Уредба за ради паорахъ), **179**
Уредба о банкоцједуљама (Уредба о банкоцѣдуљама), **338, 410**
Урежденије о гашенију ватре (Уреждєніе ѡ гашенію ватрє), **407**
Урежденија јежеби дезерцији бјежанију... војинства (Уреждєніи... ежебы дезерціи и бѣжанію... воинства), **182**
Урлић, III., *3*
Урош (цар српски од 1355.—1371.), 56, 315
Установленије парохијалнија плаћи (Установленіе парохіалныи плаћи), **144**
Установљенија и правила Нациј и братства Илирическаго у Граду Триеста (Установлѣніи и правила Націй и братства Іллирическагѡ у Градѣ Трієста), **366**
Утренија и вечернија молби за повседневноје употребленије Војинству (Утреныи и вечерніи молбы за повседневное употребленіе Воинствѣ), **101**
Учтооблагообразноје уложеније либо Начин за чинитисе љубити и почитовати (Учтивоблагообразное уложеніе либо Начинъ за чинитисе любити и почитовати), **408**

Фабри, Иштван, наставник у Пожуну, 300
Фанцев, др. Фрањо (1882.—1943.), проф. Унив. у Загребу, 7
Фелбигер, Јохан Игнац (Felbiger, Johann Ignaz, Глогау, 1724.—Пожун, 1788.), августинац, реформатор тривијалних школа у Аустрији, **134, 142, 163, 204, 245, 293, 367,** 130, 136, дт. 2
Фердинанд I, (1503.—1564.), од 1526. краљ угарски, 234
Фердинанд IV, краљ мађарски и чешки, 2
Филиповић или Гарчић, Иван, мистик у Цетини, 3, 4
Филактрион тис психис. хранилиште души (фѵлактрѳіон тис. ψѵхис хранилиџе дѹши), **409**
Фиори ди вирту (Fiori di virtu), 2
Филипидес, Константин от Гава (Филипидесъ, Константинъ ѿ Гава), 113
Франц II (1768.—1835.), од 1804 као Франц I цар аустр., **338,** 410
Францеско, патријарх, 2

Харах, Јосиф, Граф (Harrach, Johann Joseph, 1678.—1764.), предс. ратног дворског савета (Хофкригсратс) од 1796., аустр. фелдмаршал, 36
Хацфелд, Карл Фридрих, граф у Глаихен (Хацфелдъ, Карлъ Фридрихъ, Графъ у Глаихенъ — Hatzfeld, Karl Friedrich), 99
Хели, Ханс *219*
Ходош, Нерва, библиотекар Библиотеке Академије наука у Румунији, в. Бјану
Хоман (Homann, Johann Babtist, 1663.—1724.), у Нирнбергу картограф, 119
Хорањи, Алексиус (Horanyi, Alek Nepomuk Janos Ferencz Jozef, 1736.—1809.), пијариста, писац, проф. ист. у Лицеју у Пешти, филос. у Терезијануму у Бечу, 77, 80, 85, 89, 103, 104, *38, 70, 76, 81, 82, 85, 86, 88, 105, 107*
Хофман, Фридрих (Hoffmann, Friedrich, 1660.—1742.), проф. медицине у Халеу на Сали, 45
Хранисављевич, Гаврило (Хранисављевичъ Гавріло), **368, 369**
Христољубивих душ стихословија (Христолюбивихъ дѹш Стіхословіа), **64**

Цвијет добродјетели (Цвиетъ добродѣтели), **411**
Цајтшрифт (Zeitschrift von und für Ungern zur Beförderung der vaterlägdischen Geschichte, Erkunde und Literatur, Hrgb.), *272, 297, 298, 299, 300, 305, 334, 379*
Целариус, Криштоф (Cellarius, Christoph, 1638.—1707.), проф. у Халеу, клас. фифлолог, **75,** *79*
Цоликофер, Георгије Јоаким (Цоликоферъ, Георгіе Јоакимъ — Zollikofer, Georg Joachim, 1730.—1788.), еванг. теолог и проповедник у Лајпцигу, **176**

Чапловић, Јохан (Csaplovics, Johann, 1780.—1847.) историчар, етнограф, и правник, секр. еп. у Пакрацу, после директор имања грофа Шенборна, 208, 209, 365, *222*
Часослов (Часословъ), 78, 143, 233, 294, 370
Черновић, Димитрије од Мече (Czernovics, Demetrius de Macsa, 1740.—1759.), ђак лицеја у Пожуну, **38,** *74*
Чурчић, Лазар, пом. управ. Библиотеке МС, библиотекар, 164, 365

Џонић, др. Урош, проф., управник Унив. библиотеке у Београду, 55

Шабел, Иштван (Sábel, István, наставник лицеја у Пожуну), 301
Шафарик, Павле Јосиф (Šavařik, Pavel Josef, Кобељарево, 1795.—Праг, 1861.), директор и проф. срп гимназ. у Н. Саду од 1819.—1833., затим директор чешког Музеја у Прагу, слависта, 1, 9, 39, 42, 52, 54, 59, 62, 71, 77, 78, 80, 83, 84, 86, 97, 103, 104, 114, 117, 131, 142, 208, 209, 223, 234, 241, 242, 250, 272, 274, 285, 295, 301, 306, 311 317, 324, 325, 327, 331, 339, 352, *9, 20, 24, 26, 28, 30, 31, 32, 37, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 68, 70, 72, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 91, 95, 96, 98, 103, 105, 108, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 124, 128, 130, 132, 133, 134, 137, 138, 140, 146, 153, 155, 159, 167, 169, 170, 171, 173, 174, 176, 178, 180, 184, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 198, 199, 202, 206, 209, 216, 220, 221, 222, 223 225, 232, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 259, 264, 265, 267, 268, 270, 271, 272, 275, 278, 280, 283, 286, 289, 290, 292, 299, 302, 303, 306, 308, 311, 312, 316, 318, 319, 321, 323, 324, 325, 326, 337, 339, 341, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 360, 362, 363, 364, 365, 367, 370, 372, 375, 381, 387, 388, 390, 393, 395, 397, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 411,* 7°, 256°, 361°, 409°
Шевић, др. Милан (1866.—1933.), писац, хон. проф. Унив. у Београду, 221
Шевић, Митрофан (Милан, 1854.—1918.), еп. бачки, црквн. писац и преводилац, 61
Шедијус, Лудвиг (Schedius, Ludwng, von, 1762.—1847.), публициста, проф. грчког јез. на Унив. у Пешти, 246, 272
Школскаја ученическаја правила (Школскаѧ ученическаѧ правила), 265, дтк **2**
Школскиј устав (Школскій оустав̀ъ), 135
Шмаус. др. Алојз (Schmaus, dr. Alois), проф. Унив. у Минхену, *166, 167, 174, 176*
Шмит, Антоније (Schmidt, Anton), штампар у Бечу, 130
Шмуцер, Јаков (Schmutzer, Jacob Matthias, 1733.—1811.), гравер, дир. академије за цртање и граверство у Бечу, 148
Шомођи, Франц, жуп. подбележ. тамничке жупаније, 153
Шрембел, Ф. А. (Schrämbel, F. A.), издавач у Брну, 246
Шрауд, Франц (Schraud, Ferencz, 1761.—1806.), проф. мед. фак. у Пешти, **327**
Штал, Ернест (Stahl, Georg Ernst, 1660.—1739.), проф. мед. у Халеу, 45
Штефанић, Вјекослав, бивш. научни сарадник ЈАЗА, 8, 10, *5*
Шумаревић, Светислав, публициста у Београду, 239, *242, 262,* дт. *3*
Шчилановић, Стефан (Ѱилановичъ, Стефанъ, о. 1540.), поседник у Срему, канонизиран у православној цркви, 56, 57
Шчербатов, Михаил, Михаилович, књаз (Щербатов, Михаил Михаилович, князь, 1733.—1790.), историк, екон, публицист, 122, 123, 124

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Звездицом означени бројеви упућују на допуне.
Кружић код курзивних бројева означава да је писац изостављен и да га треба убацити.

ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА

Стр.	57, бр. 44:	Стоји	*Въ Венеціи*	Треба	Въ Венеціи
Стр.	79, бр. 76:	„	ЛАТИНСКІЙ БУКВАРЬ	„	ЛАТИНСКІЙ БУКВАРЬ.
Стр.	79, бр. 76:	„	текст црквеном ћирилицом	„	текст грађанском ћирилицом.
Стр.	79—80, бр. 76:	„	у садржају црквена ћирилица	„	грађанска ћирилица
Стр.	85, бр. 81:	„	у наслову и садржају црквена ћирилица	„	грађанска ћирилица
Стр.	88, бр. 85:	„	AUCTORI S LOANNE CRICTLIEV KEMMO	„	AUCTORI S.[ALUTEM] IOANNES CHRISTLIEB KEMME.
Стр.	147, бр. 149:	„	Балахійская	„	Валахійская
Стр.	194, бр. 206:	„	НАПИСАНІЄ	„	НАПИСАНІЄ W
Стр.	253, бр. 280:	„	Николаж	„	Николај
Стр.	270, бр. 298:	„	ПОЗЫКАНІЄ	„	ПОЗЫВАНІЕ
Стр.	272, бр. 300:	„	РАЗГЛАГОЛСТКІЄ	„	РАЗГЛАГОЛСТВІЕ

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА VII
Замечание издателя IX
Editor's note X
Avis de L'Editeur XI

ПРЕДГОВОР АУТОРА XIII
Предисловие — резюме XXIX
Preface — summary XXXI
Preface — résume XXXIII

БИБЛИОГРАФИЈА 1
ДОДАТАК БИБЛИОГРАФИЈИ 363
ДОПУНЕ И ИСПРАВКЕ 369

РЕГИСТАР 371
ШТАМПАРСКЕ ГРЕШКЕ 385

Георгије Михаиловић

СРПСКА БИБЛИОГРАФИЈА XVIII ВЕКА

Издавач

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СР СРБИЈЕ

Техничка опрема

СТОЈАН МИЛЕУСНИЋ

Коректор

ДУШИЦА СТОШИЋ

Штампа и повез

ШТАМПАРИЈА *КУЛТУРА* БЕОГРАД

238.	—	бр. 263. н.		СЛАВЕНО - СЕРБСКИЈА ВЈЕДОМОСТИ. [Беч, код Стефана Новаковића], 1792.	СЛАВЕННО-СЕРБСКІЯ ВѢДОМОСТИ № 1. Съ Цесаро-Кралевскимъ благоутрбнымъ дозволенїемъ. Въ ВТОРНИКЪ дне 3. АУГУСТА 1792. [Беч, код Стефана Новаковића].
238.	I	—	озго	—	Вел. 221 × 172. Стр. [8]; новине стр. [5 – 8], на стр. 6 – 8] изнад текста у средини место пагинације стављено је: „ɔ0c“. Вести су у два ступца. Прво из: ЦЕСАРО-КРАЛЕВСКІЯ ДЕРЖАВИ — Аустрїя, Хунгаріа, Трансилванїя, Бохемїя, Аустрискіи Нидерландъ — са вестима од 20. – 31. јула. Затим, на стр. [7]: ИННОСТРАННА ПРИКЛЮЧЕНІЯ — Італїа, Франціја, Полская, Швеція, Германїа, Португалїя, Отоманска Порта — вести од 1. – 29. јула.
253.	—	бр. 280. н.		НИКОЛАЖ	НИКОЛАИ (на стр. (385) погрешно исправљено НИКОЛАЈ као и у регистру стр. 373. II)
272.	—	бр. 300 н.		РАЗГЛАГОЛСТВІЄ	РАЗГЛАГОЛСТВІЕ
272. 317,	—	бр. 306. 351. 352. н.		ЛУШТИНА	ЛУСТИНА
279.	I	6.	озго	Текст грађанском ћирилицом.	Текст грађанском ћирилицом и латиницом.
281.	—	бр. 309. н.		ПОЗЫКАНІЄ	ПОЗЫВАНІЕ
291.	—	бр. 319. н.		ДЈЕЈАНИЈИ	ДЈЕЈАНИЈА
370.	II	19.	озго	V. Arnim	v. Arnim
370.	II	21.	озго	нити судија Трибе а нити ручна књига	нити Диатрибе а нити Ручна књига
375.	II	21.	оздо	(Заболотскій Петр А.)	(Заболотский, Петр Александрович, 1877—?) литерарни историк.
376.	I	25.	оздо	Јанковић, Иван	Јанковић, Иван од Миријева (Янковичъ Иванъ Ѳеодоровичъ де Мирїево, Темишвар, 1778. — Новочеркаск 1811. руски генерал-мајор.
376.	I	24.	оздо	Јанковић, Теодор Миријевски	Јанковић, Теодор од Миријева (Янковичъ Ѳеодоръ Ивановичъ отъ Мирїева, Ср. Каменица, 1741. — Санктпетербургъ, 1814.)
376.	II	31.	озго	Каратајев, Иван Петровић	Каратаев, Иван Прокофьевич (1817—1886), књижар, библиограф.
376.	II	9.	оздо	Каталогус	Каталог Сечењијеве библ. у Будимпешти
376.	II	8.	оздо	Каталогус	Каталог будим. штампарије
377.	I	8.	озго	Οηβιος	Θηβαῖος
378.	I	26.	оздо	Милорадовић, Петар	Милорадовић, Петар (Milloradovics, Petrus Gabrielow, 1744. — о. 1791) лекар у Новом Саду и Сент Андреји.
378.	II	4.	оздо	Дионисиј	Дионисије
380.	II	33.	озго	(Ptolomeus)	(Ptolemaeus, Claudius, II в. н. е.) матем. астроном, географ.
380.	II	33.	оздо	—	(Батајница, 1810—1843.) наставник грчког језика у Крагујевцу.
382.	I	8.	озго	Стратимировић, Стефан...	**Стратимировић, Стефан... 404**
382.	I	29.	озго	Теодосија, Пане	Теодосије, Пано
382.	I	30.	озго	Текелија, Петар... 150	Текелија, Петар (Tököly Pierre)... 180
382.	I	31.	озго	Текелија, Сава... 11	Текелија, Сава (Tököly, Sabba)... Илир.
382.	I	29.	оздо	от Гава... ѿ Гавѧ	от Гаја... (ѿ Гаѵа — v. Gaja...)

Илустрације су без ознаке везе са текстом. У бр. 16—19 и 24

Хиландар има се исправити у Хиландар.

Слике на стр. 287. „Објављеније уз бр. 70“ омашком је ушла у књигу. Први редактор је на своју руку унео око 160 фотографија које је аутор са другим редактором као непотребно изоставио, ово је једно од тих.

Исправке на стр. (369)—370 и стр. (385) изашле су са новим грешкама. Овде су важније грешке исправљене, мање грешке ће сами читаоци исправити, није искључено да неке нису запажене.

28. април 1964

Др Г. М.

ERRATA CORRIGE

Страна:	Ступац:	Ред:	Озго-оздо	Пише:	Треба:
(XIII)	—	3.	озго	1949:	1494
XIX	—	1.	оздо	у II свесци.	у III свесци
XXI	—	8.	озго	копија	фотокопија
XXIII	—	7.	оздо	„Letre“ „Pendicostarno“	„Le tre“ „IL Pendicostario“
(XXVI)	I	9.	озго	V.... Von	v.... von
(XXVI)	I	2.	оздо	K.... Kötet	k. kötet
(XXVI)	II	3.	оздо	Hrgb.... Herzusgegeben	Hrgb.... Herausgegeben
2329.	I	7.	озго	л. [10a]: Знаменїѧ патрїаршеска (80 × 47 мм).	л. [10a]: Знаменїѧ патрїаршеска лево; десно: слова „АРСЕНІЙ ЧЕТВЕРТІЙ“ као криптограм у Вигенереовом квадрату (70 × 70). Испод: похвална епистола Арсенију IV (почетак).
23.	I	8.	озго	л. [12a]: завршетак песме Арсенију IV. Испод песме текст:	л. [12a]: крај похвалне епистоле у стиховима. Испод епистоле наслов:
37.	II	4.	озго	Војводина, Нови Сад, Б. Г. II	Војводина, II св. [Нови Сад], Б. г.
43.	I	19.	оздо	Вуковићу	Вучковићу.
48.	—	бр. 35.	наслов(=н)	ОРТОДОКСОС ОМОЛОГИЈА	ОРТОДОКСОС ОМОЛОГИЈА митрополїтомъ ПАВЛОМЪ НЕНАДОВИЧЕМ' устроєнѧ (исправак стр. 365 две грешке.
49.	—	бр. 36.	н.	НОВАЯ И ОСНОВАТЕЛНАЯ СЛАВЕНО-СЕРБСКАЯ КАЛЛІГРАФІЯ.	НОВАЯ И ОСНОВАТЕЛНАЯ СЛАВЕНО-СЕРБСКАЯ КАЛЛІГРАФІЯ.
55.	—	бр. 42.	н.	ГОРЕСТНЫЙ ПЛАЧ. Въ Венеціи, Въ новои Типографіи Грекоправославнои. 1761.	ГОРЕСТНЫЙ ПЛАЧЪ СЕРБІИ. Въ Венеціи (код Д. Теодосија), 1761.
57.	—	бр. 44.	н.	Въ Венеціи	Въ Венеціи (у исправци стр. (385) грешка је нетачно штампана)
75.	II	5.	оздо	I издање. – II 1799. (Оба у Млецима) – III 1807 у Будиму.	I издање. — II 1765. — III 1799. (Сва три у Млецима) IV 1807 у Будиму.
79.	—	бр. 74.	н.	РЕНИУС, Јоханус: ДОНАТЪ.	РЕНИУС Јоханес: ДОНАТЪ (исправак на стр. 369. са две грешке).
79.	—	бр. 75.	н.	НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГѠ ЯЗЫКА.	НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА (исправка на стр. 369).
79.	—	бр. 76.	н.	ЛАТИНСКІЙ БУКВАРЪ.	ЛАТИНСКИ БУКВАРЪ (испр. стр. 385)).
79.	I	6.	оздо	Текст црквеном ћирилицом.	Текст грађанском ћирилицом и латиницом (испр. на стр. (385.) непотп.).
85.	—	бр. 81.	н.	ПЕРВЫЄ НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА.	ПЕРВЫЕ НАЧАТКИ ЛАТИНСКАГО ЯЗЫКА (стр. (385.) исправ.).
85.	I	7.	озго	Текст црквеном ћирилицом.	Текст грађанском ћирилицом и латиницом (стр. (385.) непотп.).
86.	—	бр. 83	н.	СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ ВОСТОЧНЫЙ ЦЕРКВЕ КАЛЕНДАРЬ на лѣто	СЛАВЕНО-СЕРБСКІЙ ВОСТОЧНЫЯ ЦЕРКВЕ КАЛЕНДАРЬ на Лѣто
110.	I	8.	озго	Ово је прва варијата.	Ово је друга варијанта.
110.	II	5.	оздо	У другој варијанти нема дрворезне илустрације.	Ова прва варијанта је без бакрорезне илустрације.
121.	I	15.	озго	Овај Буквар издат је у смислу школског закона о основним школама,	Овај Буквар издат је у смислу „Regulae Directivae“ за илирске и влашке (не униране) елементарне и тривиалне школе од 14. априла 1774. (в. (369.) стр.).
134.	I	4.	оздо	Текст црквеном ћирилицом.	Текст црквеном ћирилицом и готицом.
153.	—	бр. 155.	н.	Къ Вѣнѣ	Въ Вѣнѣ (на стр (385.) нетачно исправљено).
167.	I	1.	оздо	Универз. библ. у Будимпешти.	БМС. — Унив. библ. у Будимпешти.
179.	I	18.	озго	Н Б Б	НББ. — БГМ.
185.	—	бр. 196.	н.	[ПРАВИЛО О ОДНОСУ СПАХИЈА И ЊИХОВИХ ПОДАНИКА].	[ПРАВИЛО О РАСПРАВЉАЊУ НЕСУГЛАСИЦА ИЗМЕЂУ СПАХИЈА И ЊИХОВИХ ПОДАНИКА]. Уредба има 40 §. (на стр. 370. са грешком у исправци).
189.	I	за 5.	озго	—	Виньете на насловној страни: постављен сто окружен стилизованим лишћем. На сред стола на врху стоји нојево јаје. (в. стр. 370.)
220.	II	3.	озго	Текст латиницом.	Текст готицом.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
Б
IV 1005 5
000253267
COBISS